

PHORISMI, SEV SVMMA

omnium Conciliorum, & bullarum à Di-
uo Petro vsque ad præsentem summum
Pont. cum expositione laconica para-
phrastica etiam applicati ad sacros cano-
nes, & ad Margaritas Abecedarias casuū
conscientiæ pro confessoribus, in prima
impressione nuncupati Hyacinti; cū Apo-
stilla abecedaria omnium casuū conscien-
tiæ, censurarum, & sacramentorum, &
casuum reseruatorum ex antiquis, et re-
centioribus Casistis.

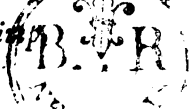
*m. R. P. F. Mauriti de Gregorio Ord. Pra-
dicat. Siculi Cammarate ex promotoribus
participantibus ad doctorand. in Sacr Theo-
logia. Omnium Antiquitatum professoris,
Ica'emie antiphrasatorum Otiosorum,
Theologi Eminentissimi Card. Sabelli, &
primo Cardinalis Aquavivæ, & locum te-
nentis Horatii Aquavivæ eius fratris Epi-
scopi Galatiæ, &c.*

in additione ab impressore Examinis ordnan-
torum, confessoriorum, parochorum, & Episco-
porum MADRIGALIS. Neap. impressi mul-
ties.

ego opera mea Regi, & Reginae cunctas hæ-
reses interimenti in uniuerso mundo sedi sapient-
issimi omnium doctorum, & prædicatorum.

*p. Expensis Clauui Beltrani iterum in p.
1642. Superiorum permissu.*

Declaratio pro intelligentia operis

Tanquam Antiquarij M. Mauricij de Gregorio
Prologomina pro intelligentia operis, & pro
titulis inoponendis libris, & intelligendis.

Prologomina à Græcis, à Latinis verò dicta *Præambula* v3. Quid sit Aphorismus, & vnde dicatur. Quid Concilium. Quid Diploma, seu Bulla, & Bullarium, & quot sunt bullæ, & qui pontifices fecerunt eas, & qui non, & occasione eorum, indagantur omnes species huiusmodi .i. Quid sit liber, siue libellus, & libelli variz exceptiones, de libello, de volumine, de Tomo, seu de Tomis, de Commentis, de Commentarijs, de Commentatoris officio, de Commentariolis, De Tractatu, de opere, de opusculo, De tribus opusculorum generibus. s. scholiorum, Homiliarum, & Tomorum, De Apologia, de Dialogo. De sermone, De Paraphasi, De Paraphraste, De Glossa, de apostilla, de Biblia, Genesi, exodo, Leuitico, Deuteronomio, Paralippomenon, De Decreto, Decretali Clementinis, extrauagantibus, & sexto, & septimo, de Digesto vetere, & nouo, De Authentica, & Authenticis, de Infortiato, & Codice, de allegadi lege antiquitus, tanquam Antiquarius. & quomodo allegentur modò, declarando omnes characteres, figuras, & Breuiaturas, quibus vtimur in hoc opere; & nomina Legistarum, & Canonistarum de sintaxi, de Panatio sinopsi, & syntagmate, Paradoxis. &c.

Abulensis in illis verbis actuum Apostolorum: Et cecidit fors super Matthiam, ait cù Beda, ecce in primo Concilio Diui Petri. Viri fratres &c fuit assistentia Spiritus sancti, & Ideo potest dici Concilium à Conceptione, inspirationis Spiritus sancti. Et nò solum dicitur Concillium à Consedeo, à Concilianado, & Consulendo. Quid sit Concilium, & quotuplex, & quando incepit, volue. in 1. fol. quid sit Bulla, seu diploma. Respondetur Bullæ significatio mul;

Multiplex est vt recenset Rebuff. in prax benef. in
tit. 3. par signaturæ S. nunc v deamus Petr. de Grego
lib. 17. syntag. tit. 17. num. 21. Et in decretalibus
in tit. de rescrip. cap. 45. lib. 1. Crauet. ad Vestrium
in prax. Rom. Cur. lib. 1. cap. 4. num. 13. nouissime
Sebastian. à Costa in suo Commentar. super bulla
Cruciatæ q. 1. vbi antiquiores cumulat. Sed vsu, &
consuetudine Rom. Curie vsurpatum est, vt Bullæ
Pontificum Diplomata significet, eo quod bulla plura
bea à cordis pendētibus affixa, & SS. Petri, & Pauli
Apostolorum capita intusculpta habent, firmamentū
recipiant secundum gradiendos, & apud Curiales
tritissimum est. Hæc itaque collectio, in qua plura
extant eiusmodi diplomata, Bullæ nuncupata, Bul
larij nomen sortita est. Vide in fine Bullarij S. In
quisitionis praxis nostræ multa alia &c. Vivaldus
post multas etymologias, quod accipitur Bulla
pro toto diplomate, Dionysius Athanasius, quod
dicitur Bulla similitudinarie à Bulla quæ portaba
tur in pectore pendens à nobilibus Romanis vide
in fine nostræ Summarij Bullarum Sanctæ Inquisi
tionis multa. &c.

Libër dicitur à libertate loquendi, in eo enim
scribimus ad libitum sine verecundia, litera enim
non erubescit. vel eo quod doceat artes liberales,
quibus homines imbuti vere liberi sunt, vel libros
dici, quasi liberos, id est filios, sunt enim filij nostri
ingenij, & quantum desudatur in filio procreando,
& alendo &c. magis desudatur in edendo libro.

De Commentario, & Commento, dicitur Com
mentum quasi conceptus mentis, sicuti monumentū
quasi quod moneat mentem. & vt dicitur de libro
& libero, sic dicitur de commentario, & cōmento.

Tomus dicitur quasi diuisus, & vulgo dicitur to
mus primus, tomus secundus &c. Tomos enim
partem significat.

Declaratio pro intelligentis operis

Syntaxis sonat idem, ac tractatus.

Codex dicitur à conducendo, eo quod ab eo, quæ si manu ducti, ad iuris peritiam adducimur, est. n. lex, lux secundum opinionem Salomonis.

Syntagma præter significationem, quam habet de exercitu bene distributo, &c. accipitur etiam pro libro, & volumine alicui studioso conscriptum, & omnia congruè habente. De Panegeri, i. de laude.

Paraphrasis est eiusdem sententiæ per alium sermonem expositio, & liberior interpretatio cum quædam mutantur, aut etiam addentes, copiosius, & dilucidius explicamus, quod ab alijs laconicè dictum est, cuiusmodi est Themistij in Aristotelem, inde Paraphrasis, id est interpret latius explicans.

Glossa, lingua, interpretatio, dicitur, & à legisit dicitur apparatus, ut ait tex. & apparatus. Dialogos, dialogus, sermocinatio, seu inter duos proprie, inter plures improprie. Confabulatio id est sermo ex interrogatione, & responsione compositus, de ea re, quæ vel philosophiam, vel Reip. partes attingat, disceptans, cum apposita verborum, personarumque expressione. De hac dictione multi multa dixerunt, præcipuè Cic. in Cat. & de amic. & quæstion. Tusculan. & Laertius in vita Platonis, & Budeus in suis commentarijs, inde venit, dialogismus, disputatio, sermocinatio, disceptatio, ratiocinatio, confabulatio. Panarium, quo vitur Epiphanius, significat vas, in quo panis reponitur, & accipitur pro nomine libri, quasi in quo necessaria reponuntur &c.

De Paradoxis nota quod dicuntur à para græcè, latine præter sonat, & doxon. i. opinionem. & significant. i. præter opinionem, ut cum quis dicit mortem vitæ esse præferendam, cum tamen aliud in sua opinione sentiat, &c.

Homilia, Dialexis, dicitur intestina sermocinatio ut videre est in homiliarijs.

Dialogizedzi, inire, seu ratiocinari cum

aliquo, & accepta, vel expensa subducere Demost. Ode, dialogis amenos, Pros, Ton, Patera, conamon à phichen, apton

Apologia defensio, excusatio, inde apologeticus liber, quo nos excusamur.

Apologeo, Defendo, purgo, causam dico. **Apologete**, Dedemenos idest è uinculis causam dico **Apologima**. i. defensio.

De litera nihil dicendum puto, cum fatis superq; à fratre Ambrosio dicatur, licet de interpungendi ratione, seu lineis, punctis, fatis abunde disceptetur à Leone Allatio in antiquitatibus rerum etruscarum &c: Laconicè, idest breviter, sicut Athenienses de bello, vnico verbo aiebant captæ sunt Athenæ, & responsio: sat est capi.

Aphorismus, separatio, distincta rerum explicatio, plurium rerum summam facta traditio, & quæ si ad regulam exacta rerum doctrina. Galenus ait **Aphorismum**, doctrinæ genus esse osper, dia,

Bracutaton apanzata, tu, pragmatos, idia Perioriza, idest quod omnes rei proprietates breuissimis verbis circumscribit, Eustachius aphorismos gumicus. dicta sententiosa appellauit, quæ quidem dicteria vocant, idest **Apophtegmata**, idest historiarum breues.

Summa, **Cephaleon**, caput totius sententiæ, eum breuioribus dicitur, quam res ut dicatur expostulat,

Summarium, **Apotomi**, idem est, quod breuiariû, olim enim quidquid verbis latini exprimebant, **summarium** dicebatur.

Apotomos, **Apotomu**, latinè sonat idè ac violentus, durus, præruptus &c. **compendiosus**, breuis, **compendarius**.

Epitomos sonat idem, ac præceptus, & præcisus, & breuis, vnde in nostra glossa, **Epitomè** dicitur. **Enchiridion** nomen libri idest Manuale ut enchiridion

Declaratio pro intelligentia operis
Augustini, & Nauarri.

Turris dicitur quasi à terrendo hostes pro nostro libro Turris viridarii, græce dicitur porgos quasi ignis, ex eo quia ignis semper in ea lucere debeat, Quid sit Biblia, Genesis &c. vnde nostram expositionem totus Sacræ Scripturæ, quæ intulatur Anatomia fol. 14. Impressa Nesp. 1642.

Margarita est nomen Gemmæ pretiosæ. vt ait Euangelium, deinde extensum ad pulcherrimas personas vt ad .S. Margaritam &c. postea antequam esset facta tabula, seu index, seu syllabus, nam antiquitus non erat tabula, neque index, & fuit introducta Margarita pro indice, seu tabula, vt ait Brunus, & Polidorus de origine rerum, Postea pro libro integro, vt Margarita philosophica, & Laurentius Pignorius Margarita mathematica. vltimo accipitur Margarita pro excellentioribus partibus, vt lud gemmis libri, vt fecimus nos in Trid. Margaritas, & Hyacintum, & sic hic accipitur, Quasi idem est dicendum de Hyacinto triplici scilicet Hyacinto lapide, & Hyacinto flore, & Hyacinto nomine proprio, & Hyacinto nomine libri. Similiter Anatomia est introductum à nomine libri, vt Anatomia Bibliæ, Anatomia idest recta diuisio. Sinopsis quo vocabulo vitur Epiphanius significat missæ sacrificium.

Decretorum liber per quosdam,

Compilatus fuit, summa cum diligentia, * ingenijque dexteritate Bononiæ anno Domini 1129. sub Henrico Quarto, à Magistro Gratiano; Monaco Sancti Benedicti ex diuersis Concilijs, Sanctorumque Patrum autoritatibus, & hodie nouiter à Sanctissimo D. N. Urb. 8. summa cū diligentia, exactiōne, atque curiositate (vt in corpore) correctus, auctus, innumerisque additionibus illustratus est.

* Cuius tanta est auctoritas, quanta is est, cuius est.

est Canon, Epistola, vel dictum in eo positum. Illa de fide credas, quæ ibi à Concilio generali tanquã Canone, vel à Papa tanquam Papa in materia fidei diffinita reperies. Quæ autem sunt dicta Sanctorum, maxima sunt habenda veneratione, & revere rentis licet de fide esse non censeantur, *Sot. 4. dist. 39. quæst. vltima articulo 2. concl. 2.*

De quorum Conciliorum, Sanctorumque Patrum auctoritate, vide *Didacum de Alaba, de Concilijs, & Casium de doctrina Christiana, de præceptis Ecclesie cap. 10. & Martin. Aiala, de Diuin. Tradit. Et vide ter. mirabilem in cap. Violatores, 25. q. 1. vbi sic habetur. Violatores Canonum voluntarij, grauius à Sanctis Patribus iudicantur, & damnantur, quoniam blasphemare Spiritum sanctum non incongruè videntur, qui contra eosdem Sacros Canones non necessitate compulsi, sed libenter vt præmissum est, aliquid aut proterue agunt, aut loqui præsumunt, aut facere volentibus sponte consentiunt: & qui non acquiescunt cõstitutio. Canonice, sed illis repugnant, committere dicantur quasi peccatum Ariolandi, & scelus idolatriæ, & habentur quodam modo pro infidelibus text. in cap. Sciedum colum. fin. 3. quæst. 1. & 5. Regum cap. 15. & no. in capit. 1. de const. Et qui non credit præceptis Apostolicis hæreticus est, 19. distinctione c. Nulli: sicut, & Contradicentes Decretis Patrum, Epistolis Apostolicis ead. di. cap. In Canonicis, & text. in cap. de Tabellis 20. dist. vide *Macquardum de Surfanis, de cõlibatu 5. p. cap. 1. nu. 6. & 7. Caietan. Caj no, Victoriam.**

Decretum sic diuiditur, in tres scilicet partes, quarum prima centum, & vnam continet distinctiones tantum. Secunda continet causas, & vna quæq; causa in suas diuiditur quæstiones.

Declaratio pro intelligentia operis

Tertia pars.

duos amplectitur tractatus, quorum primus, Septem de penitentia, Alter, quinque, de consecratione, continet distinctiones. Et sicut in dictas tres diuiditur partes, ita triplicem habet allegandi modum. Primo modo allegatur, vel citatur sic: test. in cap. Denique 4. distinct. vel capit. Miror. so. dist. & tunc est in prima parte Decreti. Secundo modo sic, capitulo. Nemo, vndecima quaestione tertia, significat, quod hoc capitulum est in causa vndecima quaestione tertia, eiusdem causae capit. Latorem, trigesima secunda quaestio. secunda, significat quod istud cap. est in 3. quaest. 2. eiusdem causae, & tunc est in 2. parte Decreti. Tertio modo citatur sic, nominando distinctionem, & tractatum ubi est, hoc modo, cap. Quem poenitet, de poenitentia, distinct. 1. capitu. Consideret, de poenit. distinctione quinta capitulo. Sacrificium, de consecratione distinctio. secunda, capit. Episcopus de consecratione distinctio. tertia, & tunc haec capitula sunt in tertia parte Decreti.

Decretalis secundus liber * Canonici Iuris vocatur Decretales, videlicet Epistolae Decretales, quas diuersi Summi Pont. respondendo diuersis quaestionibus sibi propositis in Concilijs, & extra, decernendo sic esse faciendum, rescripserunt: ideo dicuntur Decretales a decernendo, quas Gregorius IX. Pont. Maxim. in vnum tomum rededit, per S. Raimundū ordinis mei tunc penitentiariū quarum irrefragabilis est auctoritas. ideo minime contradicere, cauillariue possunt, sed inuolabiliter (cum modo per contrariam decisionem, vel desuetudinem non sint sublatae,) obseruandae

Hic tomus in quinque diuiditur libros: quorum vnusquisque suos peculiare habent titulos. Allegatio huius libri sic simpliciter nominando tantum princi-

M. Maurij de Gregorio Camerac.

principium capituli, & titulum, sub quo est tale capitulum, nec est opus allegare librum, hoc modo cap. Si diligenti. De foro competentis, id est capitulum incipit. Si diligenti sub titulo de foro compet. cap. cum Marthæ de celebratio. Missarum. Nec importat quicquam, quod titulus anteponatur, verbi gratia de celebratione Missarum cap. 1. 2. vel capitulum cum Marthæ.

Glossa in prologo decretalium ait quod,

Pars prior officia parat, Ecclesiæq; ministros.

Altera dat testes, & cætera iudiciorum.

Tertia de rebus, & vita presbyterorum.

Quarta docet quales sint nexu conjugiorum.

Ultima de vitijs, & poenitentia tractat eorum.

Tertius Tomus Canonici iuris Sextus liber Decretalium dicitur id est alius Sextus liber adiunctus quinque alijs libris Decretalium Epistolarum, hic liber collectus fuit (vt in proemio patet, & ex Maxima in eius vita) à Bonifacio VIII. Pontif. Max. cuius vitam, quæ olim, ad longum in principio dicti libri Sexti ponebatur, Greg. XIII. Pont. Max. de medio subtulit. Hic liber, eisdem quinque libris, & titulos habet sicut liber Decretalium, & eodem modo citantur eius capitula, hoc additio, quod in fine ponitur, libro sexto, vt verbi gratia, capitulo primo, de sponsalibus lib. 6. c. Alma mater, de sententia excomm. lib. 6.

Quartus dicitur * Clementinarum liber 1. liber constitutionum, quas Clemens V. Pont. Max. in Concilio Viënnensi, & extra condidit, qui diuiditur in eosdem quinque libros, & titulos, sicut supra diximus, eius allegato non fit, sicut in supradictis, sed hoc modo. Clementina prima de Summa Trinit. Clementina. Dudum de Sepulturis.

Quintus liber * extrauagantium Constitutionum in duas diuiditur partes, quædam dicuntur Communes

munus, quæ eisdem habent libros, & titulos, sicut alij libri supra, & allegantur in hunc mundum, ext. in Extrauagant. Pie de præbendis, & intelligitur in communibus, etiam si non exprimatur.

Aliæ sunt extrauagantes Ioannis 22. quæ tantum sunt numero 20. & tunc post allegationem ponitur. Io. 22. vt, v. g. text. in Extrauag. cum ad sacrosanctæ, de sententia excommunicatio. Io. 22.

Quæ omnia Iura Canonica tam contenta in Decretalibus, quam sexto, Clementinis, & Extrauagantibus auctoritatem habent irrefragabile, dummodo per constitutionem vel iustam consuetudinem contrariam non sint abolita.

Decretales post sextum, qui dicitur septimus a d Clementem 8. ex Cardinali Pinello. Gregorius 13. postremam Canonum collectionem ex decretis Conciliorum, & bullis annorum propè trecentorum, quæ pontificia iura, & Conciliorum canones complecteretur per modum libri sub suis titulis, vt in decretalibus factum est, commisit primus Cardinalibus Flavio Ursino, Francisco Alciato, Antonio Carafæ viris doctissimis, in quo multum Gregorius ipse manu sua laborauit, qui è vita ereptus, successor Xistus V. eam curam imposuit Dominico Pinello S. R. E. Cardinali anno 1587. Cardinali Aldo brandino (qui postea fuit Clemens 8.) & Card. Ascario Columna, tum alijs coadiutoribus, & collegis Sacri Palatii auditoribus, & Iuræconsultis, inter alios Lucio Saxo, Laurentio Blanchetto, & Pompeo Arrigonio, qui postea auctoritate Clemens 8. ad Cardinalatus honorem ascenderunt; quod opus iam multoties ceptum, & à diuersis doctissimis nuper citatis recognitum, & elaboratum compleri non potuit; tandem tempore Clemens 8. a dicto Card. Pinello ex labore non modo suo, sed aliorum virorum recitatorum finis impositus fuit, reponendo omnia, quæ

quæ trecentis ab hinc annis à sede apostolica emanarunt, nec non decreta Conciliorum sub suis titulis, ut extat in decretalibus, illud opus à quibusdam dictum septimum, cum post post sextum librum decretalium sequatur. Et nos nostro de more brevissimè ea Conciliorum decreta, & Pontificum constitutiones sub suis titulis referemus, & sic septimum decretalium brevissimè enucleabimus ex Cardinali Pnelto ad Clem. 8.

De origine sacròrum canonum ultra supradicta secundum quosdam.

Et ut originè sacròrum canonù, & eorù cõpilationem dispiciamus. Sciendum Auctores Canonum primos fuisse græcos, & latinos; Græci fuere multi Alex. Arestenus, Ioannes Zonaras, Theodorus Balsamon, & alij Constantinop. Antistites. Latini fuere Martinus Braccarensis, Dionysius exiguus, atque Cresconius &c.

Deinde Gratianus privato nomine distinctiones, & quæstiones ex varijs Sanctorum Patrum sententijs collectas in lucem edidit, sed Eugenius Pontifex eas tanquam in sedis apostolicæ gratiam conscriptas, publicè legi, & doceri iussit.

Postea multiplicatis sedis apostolicæ constitutionibus Gregorius 9, vnum librum edidit, qui decretalis dicitur ordinatus à S. Raymundo Cappellano, aiusque pœnitentiario, qui liber non statim in lucem edidit, sed post sextam compilationem, nam tempore Alex. 3. cum viderentur multa à Gratiano ex Concilijs, &c. omissa, Bernardus Præp. Pap. Faentin. Episcopus tales decretales in vnum corpus redegeit anno 1170. quæ dicitur prima compilatio.

Secunda compilatio de anno 1198. ex Gilberto, Alano, & eorum discipulo Ioanne Gallens &c.

Tertia compilatio anno Pontificatus Innocentij 3. à Petro Beneventano.

Quarta compilatio paulo post Concilium Lateranense

ranense, quod per antonomasiam Concilium generale dicitur, quam fecisse dicitur Tancredus an. 1117

Quinta compilatio de anno 1216. fuit acta ab eodem Tancredo ex constitutionibus Honorij 3. compaginata.

Sexta compilatio iussa fuit à Gregorio 9. supra dicto, in quinque libros collecta, atque distincta, ab eodem S. Raymundo tertio mez religionis generali redacta anno 1230.

Septima compilatio de anno 1244. quam Bonifacius 8. ex varijs suorum prædecessorum, & ex novis suis redegit, & hunc librum sextum vocari voluit.

Octava compilatio de anno 1318. Nam cum Ioannes 22. videret laborem Clem. 5. in Concilio Gallie scriptum, mandavit illum edi sub nomine dicti Clementis, & sic dicuntur clementinæ.

A Ioanne 22. vsque in hunc diem varie constitutiones Pontificum emanarunt, & Concilia generalia, puta Constantiense Basiliense, Florentinum, Lateranense. 3. Tridentinum quorum canones, ac Pontificum decreta non fuerunt redacta in corpus iuris, seu Canonum. Vnde.

Nona compilatio fuit tempore Clem 8. de qua nunc est noster sermo, & tractatus, qui dicitur septimus.

Decretalium liber primus septimus nuncupatus. Liber primus habet titulos sexdecim vt de summa Trinitate, & fide catholica de constitutionibus &c. rescriptis &c. cum prædictis Concilijs, & constitutionibus.

Septimi liber secundus, septimus nuncupatus habet titulos nouem cum prædictis Concilijs, & constitutionibus Pontificum, vt de iudicijs, &c. Septimi liber tertius, septimus nuncupatus, habet titulos 28. cum prædictis Concilijs, & constitutionibus

bus Pontificum vt de vita, & honestate clericorum
§c. **Septimi liber quartus**, septimus nuncupatus ha-
bet titulos sex cum eisdem Concilijs, & constitutio-
nibus Pontificum, vt de spōsalibus, & matrimonijs
• §c. **Septimi liber quintus**, septimus nuncupatus,
habet titulos viginti, cum prædictis Concilijs, &
Constitutionibus Pontificum vt de magistris, & ne
aliquid exigatur pro licentia docendi &c.

Ius ciuile, & de origine, & eius tomis.

Ait Andr. de Ifern. q̄ est duplex. * commune, q̄
cōtinetur in libris iuris Ciuilis vel legū, seruatursq̄
vbiqu. Et ius particulare, q̄ continetur in Legibus,
Pragmaticis, atque constitutionibus vniuscuiusque
Regni, vel Prouinciæ. Commune autem ius in-
stituta Imperatoris, Digestum vetus, Digestum
nouum, Infortiatum, librum Authenticorum, & Co-
dicem, Liber institutionum diuiditur in titulos, * &
non allegatur per c. vel l. Sed per Paraphos, vel
paragraphos, hoc modo. §. vt habet tex. in §. primo
Institut. de actiōib. §. primo Institut. de Accusat.
&c.

In libro Codicis sunt Authentica * & leges, & sic
fit allegatio duplex. 1. modo allegatur, vel citatur sic
tex. in l. 1. C. de Iudicijs; & tunc est in prima parte
libri Codicis, quæ continet leges. Vel secundo mo-
do allegatur vel citatur sic, tex. in Authentica 1. C. de
testamentis, & tunc est in 2. parte Codicis, & non
allegatur lex.

Alia est iure ciuili citatio, quæ supradictæ Au-
thenticarum assimilatur, scilicet, quādo est lex quæ
* habetur, in libro Authenticorum, & tunc citatur
lex hoc modo, vt in Authentico, de causa possessio-
nis, & proprietatis l. sancimus, &c.

Libri Digestorum per duplicem litteram, ff. signi-
ficantur, & quare sic allegentur, quia paucis notū
breuiter dicatur, **Libri Digestorum ff. antiquorum;**
Iuris.

Declaratio pro intelligentia operis

Jurisperitorum continet responsa. Codex vero, Imperatorum Constitutiones, quod insinuat Nauar. Manual. c. 17. nu. 144. latine.

Ponuntur autem duo. ff simul ad significandos libros Digestorum, quia duo Imperatores quorum vnusquisque vocatur fuit Federicus, pater, scilicet, & filius, ex diuersis mundi partibus Iurisperit. responsa in his libris congregantur, & ideo ad significandum, quod isti duo libri Digestorum, (i.) per diuersas Mundi partes gestorum, collecti fuerint ab illis duobus (vt ita loquar) Federicis, ponuntur duo, ff. quorum vnum Federicum patrem, alium, filium Federicū significat, & dicuntur hęc duo ff Digestum, & allegantur leges in his libris contentae hoc modo, textus in l. Gallus, ff. de liberis, & posthumis, & sic de alijs. * Nota tamen, quod aliquando allegatur lex absque eo, quod nominetur, C. nec ff. vt verbi gratia, lason in lege tertia, §. duo patroni de iureiur. & tunc semper intelligitur. ff. absque hoc quod exprimatuz.

Tanquam antiquarius dico quod in aliquibus libris antiquis inuenitur hęc citatio, scilicet vt habet tex. & apparatus, id est cap. & glo. nam apparatus * significat Glossam vt supra. * Nota pro complemento sopradictorum, quod licet omnes libri antiqui vtriusque Iuris, & Doctores poluerint pro Digestis in allegatione duo illa, ff. Hodie tamen quidam moderni proprio iudicio ducti ponunt tantum vnum, D. pro ff.

Dico de vtroque iure quod necessarium erat, vt eorum breuiaturas intelligas. * scire oportet, quod Tom dicitur. Tomus. lib. libro tex. textus ff. Digestis C. Codice Cap vel c. Capitulo. Auten. Authentica. Auth. Authentico. Coll. Collatione. Gl. Glose. col. columna. Can. Canone. Conc. Concilio. Conf. Consilio. Rub. Rubrica. u. tractatu. §. ¶. paragrapho. qm. quoniam

quoniam q̄ quod q̄ quam. pp̄ propter. cōt. contra
ex. Ex. Extra. etiā. vel etz. etiam l. lege. vl. vel vl. vel
vers. versiculo. ver. verbo. &. Respondeo vel respon
detur. Q. Quzratur. q. quzstione. a. vl. ar. articulo.
cōis. communis. opia. opinio. opp. oppono. oppos.
oppositio. I. V. D. Iuris Vtriusque Doctor. tñ. tamen
aut. autem. tñ. tantum. qñ. quando. qi. quia.
qz. que. sup. supra. inf. infra. pp. papa. pont. Max.
pontifex Maximus prob. probatur. pblr. probabili
ter. DD. Doctores.

Pro casibus omnibus cōscientiæ in fine recitādi,

Post nomina, atque vtriusque Iuris communes
breuiaturas, Doctores aliquos Theologos, qui fre
quentius citari solent, secundo proponam loco
quamals non ordine Alphabeti. so. D. Th. S. Tho
mas Aquinas. Doct. Angelicus. idem. Mag. sent. Ma
gister sententiarum. Vterque Thom. S. Thomas, &
Caietanus, qui dicitur Thomas à Vio. Cai. Vel Cai.
Gaietanus. Albertus Magnus magister S. Thomæ
Adr. Adrianus. pal. vlt. pe. de pal. paludanus. Alex.
Ales. Alexander de Ales. Ric. Ricardus. Archiep.
Flor. D. Antoninus. Flor. Idem. Capr. Capreolus.
Mar. Marfilius. Dur. Durandus. Gab. Gabriel. Biel.
Dried. Driedonius. Asten. summa Astenana. Ang.
summa Angellea. Silu. summa Siluestrina Tab. sum
ma Tabiena. Sum. Conf. summa Confessorium. Ar
mil. summa Armilla Io. Med. Ioannes Medina. per.
à Soc. petrus à Soto. confessor Caroli Quinti. Mich.
Medin. F. Michael, de Medina.

Illi qui non passim, & sunt Sancti D. Gregor. D.
Gregorius r. D. Ambr. D. Ambrosius. D. Aug. D. Au
gustinus D Hier Hieronymus D. Ans. D. Anselmus
D. Isid. D. Isidorus. D. Chryf. S. Ioannes Chryf. D.
Bas. D. Basilius, Cord. F. Antonius à Corduba. Ledes.
F. Martinus Ledesma. Alf. Cast. Alphonfus à Castro.
Victor. F. Franciscus à Victoria. Cano. F. Melchor
Cano.

Cano Dom. Soc. F. Dominicus Soto. Bart. Med. F. Bartol. Medina. Quatuor isti vltimi, omnes fratres Dominicani, Hispani, atque sacre Theologiae Salamanticæ primarij professores. Mag. Medina.

Quamuis Canonistarum innumera fere sit multitudo, ex omnibus, illos tam antiquos, quam modernos eligere curavi, qui communiter in summis, & in Academijs allegantur. Quorum princeps **Abbas Panormitanus Pan. Idem. Innoc. Innocentius 4. papa quem splendorem Canonistarum dicit Ang. in sum. Arch. Archidicoanus. Barb. Andreas Siculus Barbatius. Io. An. Ioannes Andreas. Anan. Ioannes de Anania. Imol. Ioannes de Imola Butr. Antonius de Butrio Card. Cardinalis Zabarella. Host. Cardinalis Hostiensis Tur. Crem. Car. de Tur. re Cremata. Gof. Goffredus. Cyt. Cynus. Dominicus vel Gem. Dominicus à sãcto Geminiano. aret. Francil. de aretio. Io. Mo. Ioannes Monachus Card. Salic. Salicetus Fel Felynis Ber. Bernardus Glosator libri. Decretalium. perus. angelus de perusio. anchar. petrus de ancharano. plac. Ru. palacius Rubens. Nau. Martinus azpilcueta Nauarrus. Couar. Didacus Couarruias à Leyua Episcopus Segobienfis. D. Franc. Franciscus Sarmiento Episcopus giennensis. 22. * Super est iam, vt iuris Ciuilis aliquos, maxime grauissimos Doctores ex antiquis, & modernis in medium proferamus, quorum princeps **Bar. Bartolus à Saxo ferrato. Bal Baldus. Ias. Iason. Balb. Balbus, alex. Im. alexander de Imola Cassan. Cassaneus. azo. summa azonis. Din. Dec. Dinus, & Decius. Ioan. Fab. Ioannes Faber. Vgolinus glosator iuris. Ale. andreas alciatus. Marau. Maranta. pinel Arius pinellus. Costa Emanuel Costa. anc. gom. antonius gomez. Xuar. Rodericus Xuarez. Castell. Castellus. Matien. Matienco. Meus. Menchaca. Tel. Fer. Tellus Fernandez.****

Nota

Nota quod post textum, maiorem sibi fortiter
auctoritatem Glossa. * De Glos. vide multa quae tra-
dit Nicolaus Vigil. de iure controuerso lib. 1. c. 3. §.
De opinionibus Doct. reg. 2. In Sacra Theologia
textum dicit § Thomam, & Magist. sent. Glos. autē
Caietanum. deinde Capreolum Ferratiensem:

In iure Canonico, post glossam Princeps ab om-
nibus Abbas Panormitanus constituitur. In iure
Ciuili post glos. Principem furistarum Bartolum.
omnis schola proclamatur. * Et an Doctore allegan-
ti consuetudinem sit credendum, sunt duae opinio-
nes communes contrariae, de quibus vide Portium
in suis re. lib. 1. conclu. 24. Et an potius sit credendum
Doctore in tractatu, vel consilio, quam in lect. vide
eundem lib. 2. concl. 36.

* Inter omnes vero tam Theologos (quo ad mor-
alia) vno D. Thoma excepto, quam vtriusque Iuris
Doctores, supremum locum auctoritatemque ha-
bere meum siculū Abbatem Ponormitanum meae
Patriae Cammaratae ab eruditissimis audiui veris,
quod verissimum (salua aliorum debita venia, reue-
rentiaque dixerim) iudicavi.

In titulo de origine iuris plusquam centum Do-
ctores cum Polidor. & Theatro de Inuentoribus
ascipiunt originem legum ex Paradiso Terrestri,
quando fuit dictum: De quocunque fructu come-
des. deinde fuerunt leges per partes vniuersi .s. le-
ges Aethiopiae, Africae, Europae, Americae quauis fuerit
ultima cognita a nobis, postea fuerunt leges provin-
ciarum, vt leges assiriorum, persarum, caldeorum,
hebraeorum, Lustranarum, Galliarum, Germaniarum Graeciarum,
Italiarum, & Romanorum, qui ex Romulo vsque ad
Consules. qui per consuetudines. & sine legibus vi-
xerunt, mittentes deinde Graeciam receperunt le-
ges decem tabularum, quibus additis duabus Grae-
cis mansit titulus legis, 12. tabularum iuxta Licurgo &c.
deinde

Deinde fuere plusquam bis mille volumina, ex quibus .

Tribonianus Theophilus, & Dorotheus fuerunt compilatores nostratum institutionum. Anno Domini 529. anno vero 529. iussit fieri pannettas seu ff quorum compilatio digestorum fuit facta a lexdecim iuris prudentibus quorum caput fuit Tribonianus ut in proem. institutionum §. cumque autem. quae quidem pandectae redactae fuerunt in 50. libros, ut patet.

Codex vero, quo hodie utimur fuit emanatus a Iustiniano anno 529. eiusdem de quibus supra interuenientibus auctoribus ut rubrica C. d. Iustiniano C. confirmando. Authenticae vero differunt ab authenticis, nam authenticae, in feminino genere sunt illae, quae in C. reperiuntur, quae fuerunt ceptae a quibusdam Bononiensibus iussu Imperatoris Federici, quae quidem eatenus fidem habent, quatenus concordant cum authenticis vnde sumuntur de quibus in 1. como, & ille, qui eos desumpsit fuit quidam Hirnerlus. adfunt etiam libri feudorum a Federico Imperatore compositi.

Glosa vero, quae figurat Casum tam in ff. quam in C. fuit quidam Viuianus, Accursius Vero Florentinus explicauit tex. ut per se patet multas etiam glosas in nostro iure Ciuili explicauit Bulgarus Pileus cum alijs de quibus Bernardus Rutilius in primo tomo tractatum diuersorum tractatu de vitis Iuris Consultorum apud quem multa videri poterunt de hac materia, & in lectione publica Iulij Ca-poni.

Summariis sunt clari in rubricis, praecipue Bart. Bald. Paul. & ante, & post eos.

Nomina legislatorum clara sunt in textu, & a sapientibus cognoscuntur ex phrasi diuersa.

Quare dum ff. dicunt digestum. Resp. quod dum ff. dicunt

Edicunt digestum, quia est corruptela litterarum graecarum quae est similis illis ff.

Omnes leges sunt duodecim mille, & septingentum, & septem per computum Cantalupi.

De digesto veteri, quod tractat de contractibus propter originem iuris, & propter puritatem eius pelle alba cooperiebatur, unde de iust. & iur. & eius origine, & Magistratuum principum de stat. hom. de his qui sunt sui, vel alieni iuris, de adopt. & emanc. de rerum diuis. de offic. magistratuum, de iurisd. omn. iud. de in ius vocan. de satisfactione, de feriis, & dilationibus, de sedendo, de pactis, de transactionibus, de postulando, his qui notantur infamia, procuratoribus, negotijs gestis, calumniatoribus, in integrum restit. de eo, quod metus causa, de dolo malo, de minoribus 25. anni. capitis diminutione iudicij, receptis arbitrariis, nauticis, cast. pones, Rabularij, vsu restituat recepta de iudicij, in officio testamento, petit. hered. &c. rei vendicat publ. ciana in rem actione, vsu fructu cum quatuor alijs tit. de operibus seruorum, de vsu, & habit. vsu fructuario, seruitutibus, cum cap. quinque de pauperibus, ad legem Aquiliam, de his qui deiecerunt, de nox. actionibus, finium regundorum, famil. ercisc. communi diuidendo, ad exhibendum, de interrogatorijs actionibus, seru. corrupto fugit, de alec. iulus. religiosi, & sumpt. funerum mortuo, rebus creditis, iur. iurando conditionibus per is. titulos pignori. act. actionibus. peculio per tres, de compensationibus, deposito, mandato emptione, & pactis. venditione rescindenda per multos rerum perurbatione. de pignoribus, & hypotecis, & quoq; de euictionibus, & stipulationibus, vsuris, nautico fenere, fide instrum. mentorum, testibus, ignorantia iuris, & facti sponsalibus vsu nupt. iure dotium, pactis dotalibus, fundo dotali, donatio inter virum, & uxorem, & diuers.

is Infortiati, * quia de causis hæreditarijs, & bonis defunctorum tractat, ideo veite nigra indicitur, vt l. genero glo. fin. in l. decreto, C. eodem de soluto matr. impensis in rebus dota factis, actione rerum amocarum, agnoscendis parentibus, ventre inspiciēdo custodiendoque partu per quatuor, concubinis tutelis, tutore, cum versatoribus per 50. militari testamento, iure codicillorum, legatis, & fideicommissis, vino, oleo, tritico, fundo, peculio, suppellectili legatis, alimentis, & cætera his, q̄ per non scriptis habentur, possessione bonorum, collatione bonorum Carboniano edicto, iure patronatus, obsequijs liberti vnde lib. cognati, legitimi, gradibus affinitatis, successione militum, qui ordo in possessione. In digesto * nouo, quod rubea pelle indicitur sanguinolenta, quia de pœnis criminum, & post digestum vetus compilatum fuit, ideo dicitur nouus. De noui operis nunciatione, de damno infecto, aqua pluuiæ publicanis, vectigalibus donationibus, mortis causa manumissionibus, iure aureorum anulorum naturalibus constituendis, liberali causa, acquir. rer. domi. pro soluto, empreore, hærede, donato derelicto legato, & cæteris re iudicata, cōfessis logis, & itineribus publicis per sex defluminibus, & quid faciendum in ipsis per decem, de fonte, de remissionibus arboribus cæuendis litigiosis, verborum obligationibus maxime notandis stipulatione fideiussoribus priuaris delictis, furtis, incendio, ruina, & naufragio iniurijs, famosis libellis, extraordinarijs criminibus sepulcro violato colleg. illicitis popularibus actionibus, accusationibus ad leg. Iuliam, Corneliam, Pompeiam, Flauiam, pœnis, appellationibus quando licet, vt non iure fisci, castrum si peculio priuilegijs veteranorum, albo scribendo muneribus, & honoribus, delegationibus, operibus publicis extraordinarijs cognitionibus, censibus, verborum, & re

rum

rum signif reg. iur.

Codex, qui quodam modo eisdem continet titulos dictos, nisi aliquos super additos de nouo inuentos, & ideo est nouus, & recentior, vt dicit text. in l. 2. C. de vet. iur. enuc. & ideo florida, & viridi veste indutus tanquam noua incipiendo á nomine Christi tempore Iustiniáni, & ideo Codex. Iustiniáni dicitur de nouo codice faciendo, confirmando de summa Trinitate, & fide catholica, sacrosanctis ecclesijs, & priuilegijs, Episcopis, & clericis, episcopali audientia, hæreticis, & Manicheis, baptismate ne iteretur de Apostatis ne in Alice, & marmore Christus pingatur, de Iudæis, Paganis, de his qui ad ecclesiam confugiunt, de legibus, & mandatis principum, precibus Imperatori offerendis, lite pendente, pragmaticis, sanctionibus, statuis, & imaginibus, de his qui ad Ratnam concurrunt, de officijs diuersis supradictis, defensoribus ciuitatum, de tractationibus, errore calculi, filiosam. si aduersus omnem statum .i. filium creditorem, & vbi omnes personæ .i. in certo loco causæ fiscales, &c. de rebus creditis sequestratione, vsuris, eunuchis, monopolijs, sponsalibus, repudijs, soluto matrimonio, diuortio, concubinis, tutoribus, per 50 titulos, seruis fugitiuis, de his qui ante apercas tabulas, sententijs, ædificijs priuatis, & de cæteris supradictis.

In institutionibus, in authenticis, & collationibus, &c. codicis priuatz sunt etiam nouem collationes consuetudines feudorum, quæ collatio decima dicit extrauagans, quæ collatio vndecima dicitur, & ideo volumen dicebatur in quantum continet istam congeriem omnes supradictos titulos repetendo Leges infortiati sunt bis mille. 234. digesti verò rubricæ 484. Leges verò octo mille. 135. institutionum rubricæ post prohemium 99. omnes leges sunt tres decim mille, & a 7. secundum aliquos, saluo meliori

b 3 calculo.

Declaratio pro intelligentia operis

calculo. Vide Sebastianum brandum in expositione
titulorum, & Summam Agonis omnium legum
expositarum, & 40 volumina omnium tractatum
legum etiam Vmbriani, & Capuani de repulsa re-
pulis. § lege canonica, vt ex decreto decreta Patrū
compilato à Gratiano anno 1105. & diuiditur in
tres partes, in distinctiones, causas, & tractatus con-
secrationum, distinctiones sunt 101. in quibus de
origin. iuris diuini, & humani, de ordinatione, vita,
& moribus clericorum; & eorum officijs. Causas
sub quibus quæstiones explicantur, sed sub 33. cau-
sa post tertiam eius quæstionem facit mentionē de
pœnitentiā, & ideo in tractatu de pœnitentiā, habes
septē distinctiones, postremo de consecratione cum
quinque distinctionibus vsq; ad finē. Decretale compila-
tum à S. Ramundo Ordinis Sancti Dominici iussu
Gregorij, vt in prologo, dicente, legem esse necessa-
riam ad debitum finem, habet multos titulos, de
summa Trinitate, constitutionibus, rescriptis, con-
suetudine, postulatione prælatorum, electione, &
electi potestate, translatione, Episcopi, vsu pallij, res-
nunciatione, supplenda negligentia, scrutinio, ordi-
natis, etate, & qualitate, sacramentis, non iterandis,
de filijs præbyterorum, seruis non ordinandis, cor-
pore vitiatis, bigamis, clericis, peregrinis, de officio
Archidiaconi, Archipresbyteri, Primicerij, sacristæ,
custodis, vicarij, iudicis delegati, ordinarij, iudicis
maioritate, tregua, pactis, translationibus postulan-
do, præuicatoribus, Sindico, quæ metu sunt, resti-
tutione in integrum, arbitris iudicis, foro competi-
ti, libelli oblatione, mutuis petitionibus, litis conte-
statione, iuramento, dilationibus, serijs, dolo, teque-
confessis, testibus, fide instrumentorum, appellatio-
nibus, confirmatione, de vira, & honestate clero-
rum, cohabitatione, clericis coniugatis non residen-
tibus, præbendis, clerico ægrotate, de reb. sede vacante,
fins

ſine conſenſu capituli nō alienādis, locato, & cōdus
to, feudis pignoribus, fideiuſſoribus, ſolutionibus
donationibus, peculio clericorum, vltimis voluntati
bus, ſucceſſione ab inteſtato, ſepulturis, parrochiis,
pſimix, regularibus, infeudalibus, voto, ſtatu mo
nachorum, religioſis domibus, iure patronatus, cen
ſibus, conſecratione, celebratione miſſarum, bapti
ſmate, Euchariftia, & cæteris ſacramentis, reliquijs,
veneratione Sanctorum, ieiuinijs, purificatione poſt
partum, immunitate eccleſiæ. ne monachi ſeculari
bus negotijs, ſponſalibus, & ſponſis cum oppoſitis
conditionibus legitimis, diuortijs, ſecundis nuptijs,
ſtrationibus, calumniatoribus, ſimonia, magiſtris
iudgis, ſaradenis, hereticis, ſchiſmaticis, Apoſtaſia,
homicidio, torneamentis, clericis in duello, ſagita
rijs, adulerijs, ſtu pro, incendijs, furtis, vſuris, loſtite
pſi, delictis puerorum, clerico venatore, & pereuſi
ſore, maledico, per ſalutem promotore, vel furtitice, pri
uilegijs, purgatione canonica vlgari, iniurijs, pani
tentijs, ſent. excommunicat. de verborum ſignific. &
de regulis iuris, quorum doctrina eſt etiam in lex
to elementinis. lib. 5. & extrauagantibus alij quinq;
extranag. l. XLII. per 14. titulos, ſunt etiam conſi
tutiones capitula pragmaticæ ſinodi cuiuſque re
gni, & prouinciæ, 100. concilia vniuerſalia, vt in S.
Thom. & noſtra add. ad Trid. Bullar. Vide Summā
Oſtenſem examen Canonum pro aphoriſmibus om
nium conſtitutionum, & bullarum Pontificum, vide
noſtrum Hyacinthum omnium conciliorum in Trid.
& Summam bullarum noſtrarum, & Jacobum Caſtel
lanum &c.

Hæc pro intelligētia totius huius operis, & præ
cipuè pro omnibus caſibus conſcientiæ cenſuris, ſa
cramentis, & caſibus reſeruatjs, atteſtantibus omnes
ſupradictos DD. ſacram Theologiam, leges cano
nicas, concilia, Bullas, & leges ciuiles.

**Summa Summarum de vitis Pontificum ex Francis
sco Petrarca, Platina S. Antonino, Beluacense
Giaceonio &c. quos retulimus inf. fol. 551**

**S. Sedis. A. Annos, M. Menses, D. Dies. V. Vacat. M. initio
Martyr.**

**Primus numerus denotat ordinem Pontificum,
secundus vero annos Christi.**

1. 32. Petrus Apostol. & Martyr Hierosolymus, se- dit annos 5. Antiochia an. 7. Roma a. 24. m. 5. d. 12. qui omnes sunt anni 36. m. 5. d. 12. ordinavit quadragesimam fol. 39. 2. 70. M. Elixus s. a. 11. m. 3. dies 12. ne ingredian- tur mulieres monasteria fol. 39. 3. 81. M. Clotus s. a. 12. m. 1. d. v. d. 10. ordinavit di- ci salutem, & apostolicam benedictionem fol. eodem. etc. 4. 93. M. Clemens s. a. m. 6 v. d. 7. 5. 102. M. Anacletus s. a. 9 m. 11 d. 10. v. d. 9. 13. ut cathedra Episcopalis ap- ponatur in loco eminenti fol. eod. etc. 6. 112. M. Evaristus s. a. 9 m. 10 d. 1. v. d. 19. dimisit si uelos presbyteris, qui mo- do dicuntur Cardinales fol. eod. etc.	7. 122. M. Alexander s. a. 7. m. x. d. 2. v. d. 25. inssi- tuit aquam benedictam in ecclesia etc. fol. eod. 8. 129. M. Ixtus s. a. x. m. 3. d. 11. v. d. 4. quod non tangatur res sacra, nisi a sacris etc. fol. eod. 9. 139. M. Theodosius s. a. 11. m. 3. d. 12. v. d. 4. Statuit tres missas celebra- ri in Natiuitate Domini etc. fol. eod. 10. 150. M. Higinus s. c. 4. m. 3. d. 4. v. d. 4. quod ec- clesia consecratur etc. fol. eod. 11. 154. M. Pius i. s. a. 9. m. 4. d. 3. v. d. 4. Statuit penas ijs qui cadere faciebant sanctissimum etc. fol. eod. 12. 163. M. Anicetus s. a. 9. m. 4. d. 13. v. d. 17. quod sacerdotes non portent ca- pillos longos ut apostoli etc. fol. eod. 13. 172. M. Soter s. a. m. d. 21. quod moniales surribit

Primus numerus denotat ord. Pont.

10. non facerent sacrificia
Erc. fol. 40.

14. 181. M. Blouberus f. a.
1. m. 3. d. 2. v. d. 5. probi
bit multas superstitiones
Erc. fol. eod. 40.

15. 196. M. Victor f. a. 10.
m. 3. d. 10. v. d. 21. quod
quolibet aqua naturalis sit
bona in baptismo fol. eod.

16. 206 M. Zepherinus, siue
Seuerinus f. an. 7. men. 7.
dies 10. uocat dies 6 quod
consecratio fiat in uase
vitreo, non ligneo fol. eod.

17. 214. M. Calixtus f. a. 6.
m. 1. d. 10. v. d. 6.

18. 220. M. Urbanus i f. a. 4.
m. 10. d. 12. v. m. 1. ut ec-
clesia possit recipere oblatam
a fidelibus fol. eod.

19. 224. M. Pommianus f. a.
9. m. 5. d. 2. v. d. 10. ut in
principio missa dicatur
confiteor Erc. fol. eod.

20. 234. M. Aniberus f. a.
3. m. 1. d. 12. v. d. 13. quod
scribantur uita martyrum
Erc. fol. eod.

20. 239. M. Fabianus f. a.
13. d. 11. v. d. 6. quod in
die Cane renouetur cbris-
ma fol. eod.

21. 252. M. Cornelius f. a. 2.
m. 2. d. 3. v. m. 1. d. 9. da-
uauit heresim naua no-
Secundus nunc de uo-
ra. n. Xpi. ve

nam fol. eodem.

22. 252. M. Lucius 15. f. a. 3.
m. 3. d. 3. v. m. 1. d. 5. prop-
ter eius martirium potest
atem transfudit eius Ar-
chidiacono fol. eod.

23. 257. M. Stephanus 1. f. a.
9. m. 5. d. 22. v. d. 2. quod
uestibus sacris in ecclesia
uiderentur fol. eod.

24. 264. M. Sixtus 2. f. a. 2.
m. 10. d. 23. v. m. 1. d. 15.
ut dicatur missa soluta
in altari Erc. fol. eod.

25. 267. M. Dionysius Gra-
ecus ex. Ma. a. bo. primus
Pontifex f. a. 6. m. 2. d. 9.
v. d. 6. distribuit parosibus
Erc. fol. eod.

26. 273. M. Felix 1. f. a. 4.
m. 9. d. 15. v. d. 15. quod
celebretur martirium
festiuitates Erc. fol. eod.

27. 273. M. Eusebicianus f.
a. 1. m. 1. d. 1. v. d. 2. quod
benedicantur primi fru-
ctus Erc. fol. eod.

28. 278. M. Gams (aly Ga-
mus) f. a. 11. m. 4. d. 12. v.
d. 11. distinguit ordines in
ecclesia Erc. fol. eod.

29. 289. M. Macellinus f.
a. 6. m. 2. d. 20. ob airo.
simo, funestamque Diocle-
tiani in Oriente, et
Ad auxilianum in Occidente

Declaratio pro intelligentia operis

- in persecutionem, vacat
 sedes ann septem, mens.
 quinque, dies 25. fol. 41.
30. 302. M. Marcellus f. a. 6
 m. 5. d. 21. v. d. 22. ordina
 tur 23. parochiam etc. fol.
 41.
31. 307. M. Eusebius f. a. 4.
 m. 1. d. 3. quod licet non
 possint vocare Episcopos
 in iudicio fol. eod.
32. 311. M. Miltiades, siue
 Melchiodes, f. an. 4. men.
 7. dies nouem, v. dies 7.
 quod in dominica non
 ieiunetur fol. eod.
33. 315. S. Syluester 1. f. an.
 23. m. 10. d. 11. v. d. 15.
 Hic Conflatum Imperatorem
 baptizauit qui
 Romam, et ornamenta
 Imperatoris Romane Ec
 clesie donauit: ut multis
 probat Sreuchus fol. eod.
34. 338. M. Marcus f. a. 2.
 m. 8. d. 20. v. d. 20. ut in
 festiuitatibus conuenit: cre
 do. etc. fol. eod.
35. 338. S. Iulius 1. f. a. 15.
 m. 2. d. 2. quod sacerdotes
 in foro ecclesiastico cogno
 scantur etc. fol. eod.
36. 319. S. Liberius, dictus
 Len f. a. 12. m. 7. d. 4. v. d.
 6. statuit festiuitatem SS.
 Martyrum etc. fol. eod.
37. 368. M. Faellx 2. f. a. 2.
 m. 4. d. 2. Platina an
 quod fuit receptus in hoc.
 Constantinus vero non fol.
 eod.
38. 369. S. Damasus f. a. 19.
 m. 3. d. 11. v. d. 11. addi
 dit gloria Patri in psal
 mis fol. eod. Hic Pater
 Dni Hieronymus tha
 rissimus extitit, ab eoque
 Cardinalis creatus fuit,
 si credimus Volater libr.
 22. Atropis. quod plures
 negant. Contra hunc Da
 masum Vrsinus, siue Vr
 ciscintur in 2 schismate
 fedie.
39. 388. S. Syricus, alias Vr
 finus, f. a. 15. m. 11. d.
 25. v. d. 20. quod aqua
 baptismalis feret subb.
 sancto etc. fol. eod.
40. 403. S. Ananiasus, i. f. a.
 3. d. 21. ut in euangelij
 lectione omnes assurgente
 fol. eod.
41. 406. S. Innocentius i. f. a.
 15. m. 2. d. 25. d. 22. expu
 lis Roma hereticos cata
 fricos fol. eod.
42. 421. S. Zozimus, siue Zo
 zimus f. a. 2. m. 7. d. 12.
 ut diaconi in celebrando
 uerentur manipulo etc.
 fol. eod.
43. 423.

Primus nam denotat ord. Pont. 47. 423.

44 423.9. Bonifacius i. f. a. 7.
 m. 8 d. 7. v. d. 9. confir-
 mavit decretis quod ma-
 joribus non tangereat res
 sacras fol. eod.
 45 226.3. Celestinus, sine
 Celestinus f. a. 8. m. 10 d
 17. v. d. 21. addit in missa
 iudicatio Dei etc. fol.
 eod.
 46 434.0. Sixtus 3 f. a. 8. d.
 18 edificavit ecclesiam S.
 M. Maioris etc. fol. 52.
 47 442.5. Leo i. Cogn. Ma-
 gnum f. a. 21. m. 1. d. 13 p.
 d. 8.
 48 463.8. Hylarius f. a. 7.
 d. 10 v. d. 10. quod Pon-
 tificis non substitueret sus-
 cessores fol. eod.
 49 470 S. Symplicius, Sulpi-
 cius f. a. 5 m. 1. d. 7 v. d. 26
 quod clerici non recipiant
 beneficia à laicis etc. fol.
 eod.
 50 481 S. Faustinus f. a. 6. m.
 11. d. 17. d. 9. quod soli
 Episcopi debeant conse-
 crare ecclesiam etc. fol.
 eod.
 51 491 S. Gelastus f. a. 5.
 m. 8 d. 17. d. 7. composuit
 hymnos ut S. Ambrosius
 etc. fol. eod.
 52 498 S. Massachus f. a. 4.
 l. m. 10. d. 24 v. d. 4. etc.
 Secundus ann. devota ann. Xpi.

communicavit Anathas.
 Imperatorem etc. fol.
 eod.
 53 500 S. Symmachus f. a.
 19. m. 6. d. 22. v. d. 7.
 quod consequitur gloria in
 excelsis in missa etc. fol.
 eod. Laurentius contra
 hunc Pontificem in. 4.
 schismate designatus non
 obfuit; in Concilio enim
 Ravennate Symmachus
 confirmatus est
 54 515 S. Hormisdas f. a. 9.
 d. 18. v. d. 6. sicut Man-
 cheus tempore Boetij Sicut
 etc. fol. eod.
 55 S. Iohannes i. f. a. 2.
 m. 8. d. 28 v. m. 1. restau-
 ravit cimiteria etc. fol.
 eod.
 56 527 S. Felix 4 f. a. 4. m.
 2 d. 3 v. d. 23. fecit euan-
 gelia versus heroica etc.
 fol. eod.
 57 530 S. Bonifacius 2. f. a. 2.
 m. d. 2. v. m. 2. quod in
 ecclesia clerici sine separa-
 tio à laicis etc. fol. eod. 2
 58 533 S. Iohannes 2. f. a. 2.
 m. 4. recepit à Iustiniano
 munera danda eccl. S. etc
 etc. fol. eod.
 59 535 S. Agapetus i. m. 11
 d. 19. v. m. 1 d. 29. fuit ob-
 fessus tempore Gotorum
 etc.

Declaratio pro intelligentia operis

- 58 530 M. Sylverius (Palm
 Liberius 2.) a. 1. m. 5. d.
 12 tempore Gotorum fuit
 obsessus seipsum calauit
 etc fol. eod.
- 59 537 M. Vigilus f. a. 16.
 6 d. 20. v. m. 3 d. 5. mor
 tuus est Syracusis post
 persecutionem etc fol.
 eod.
- 60 555 S. Pelagius f. a. 6.
 m. 10 d. 20. v. m. 3 d. 26.
 e sua domo fecit hospitale
 etc fol. eod.
- 61 562 S. Ioannes 3. f. a. 12
 m. 11. d. 26. v. m. 10
 placavit iram M^{ag}
 pro romanis etc fol. eod.
- 62 576 S. Benedictus 1. a. 4
 m. 1. d. 28. v. m. v. d. 10.
 nutriuit Romam abun
 danter, licet fuerit penur
 ria in Italia etc fol. eod.
- 63 580 S. Pelagius 2. a. 10.
 m. 7. d. 10 v. d. 10. e sua
 domo fecit hospitale etc.
 fol. eod.
- 64 590 S. Gregorius Mag
 inuitus electus a. 13. m. 5.
 d. 10. v. d. 19. orimus se
 subscripsit seruus seruaque
 Dei etc fol. eod.
- 65 604 Sabinianus (Sabi
 nus Palms) a. 1. m. 5. d.
 9. v. m. 11. d. 20. quod in
 Primus num. denotat ord. Pont.
- ecclesia sine lampades ac
 censa etc fol. 43.
- 66 607. S. Bonifacius 3. m.
 9 v. m. 1. d. 9. quod non
 eligatur Episcopus, nisi
 post mortem antecessoris
 fol. 43.
67. 608 S. Bonifacius 4. a.
 6. m. 8. d. 13 v. m. 7. d.
 15. templum cibale con
 secrauit M. Virgini etc.
 fol. 47.
68. 615 S. Deusdedit, vel
 Theodatus, vel Doro
 theus a. 3. m. 3. d. 20. v.
 m. 1 d. 16. quod non reci
 piatur filia baptizantis in
 uxorem fol. 43.
69. 618 S. Bonifacius f. a.
 5. d. 10. quod ab ecclesia
 nullus extrahatur etc.
 fol. 43.
70. 623 S. Honorius 1. a.
 12. m. 11. d. 17. v. a. 1. m.
 7 d. 13. ordinauit procef
 siones etc. fol. 43.
71. 637 Severinus a. 1. m. 2.
 2. v. m. 4. d. 29 cuius se
 pore Bracium tuii cruc
 e Hierusalem Constanti
 nop fol. 43.
72. 638 Ioannes 4. a. 1. m.
 9. d. 9. v. m. 4. d. 12. iussit
 ferri corpora Vincentij, S
 Anastasii Romam etc.
 fol. eod.

M. Mauring de Gregorio Camarq.

73. 640 S. Theodorus i. siue Teodosius a. 6. m. 5. d. 18 v. men. i. d. 22. edificauit quasdam ecclesias etc. fo. eod. 74. 646 M. Marinus 1. a. 6. m. 1. d. 26. v. a. 1. m. 2 fecit synodum etc. fol. eod. 75. 653 Eugenius 1. an. 2. m. 9. d. v. a. 1. men. d. 8. quod monaci non egre- diantur sine licentia supe- rioris etc. fol. eod. 76. 657 Vitalianus a. 14. m. 6. v. m. d. 15. ordinauit canonem ecclesiasticum fol. eod. 77. 671 S. Adeodatus a. 4. m. 2. d. 5 v. m. 4. d. 20. statuit processiones prop- ter pluuia impetrandas etc. fol. eod. 78. 675 Donus 1. siue Dom- nus, siue Donnio a. 5. m. 5. d. 10. v. men. 2. d. 16. marmorisuit cortile S. Pe- tri etc. fol. eod. 79. 680 Agatbo a. 2. m. 6. d. 15. v. a. 1. m. 5. fecit sex- tam synodum Constanti- nop. fol. eod. 80. 684 S. Leo 2. m. 10. v. m. 11. d. 21. quod detur pan. populo etc. missa fol. 43.	81. 686 S. Benedictus 2. m. 10. d. 12. v. men. 2. d. 15. quod summus Pont. non indigeat confirmatione Imperatoris etc. fol. eod. 82. 687 Ioannes 5. a. 1. v. m. 2. d. 19. scripsit de di- gnitate pallij etc. fol. eod. 83. 688 Canon, siue Cuno, ob vita Sanctitatem Ana- gelus appellatus (Saib. Enn 8. lib. 6.) m. 11. d. 3. v. m. 2. d. 23. electus pp suam virtutem, & pietate se fol. eod. 84. 689 S. Sergius an. 13. m. 8. d. 23. v. m. 1. d. 20. quod dicatur ter in missa Agnus Dei etc. fol. eod. 85. 702 M. Ioannes 6. a. 3. m. 1. d. 19. posuit colum- nas in altari S. Petri etc. fol. eod. 86. 705 Ioannes 7. a. 2. m. 7. d. 17. v. men. 3. ornauit cymterium Damasci etc. fol. eod. 87. 707 Sisinus, siue Zosi- mus, siue Sigenus d. 20. q. m. i. d. 18. vixit 20. die- bus fol. eod. 88. 707 Constantinus Sy- rus a. 7. d. 20. v. m. 2. d. 10. fecit synodum etc. fol. 44.

Secundus ann. denotat ann. Xpi 91714

Declaratio pro intelligentia operis

87. 714 Gregorius 2. an. 16.
m. 9 d. 11. v. m. 1. restau-
rauit eccl. & mœnia ciui-
tatis etc. fol. 44.
88. 730 Gregorius 3. a. 10.
men. 8. d. 24. v. d. 8. quod
celebretur quotidie in S.
Petro etc. fol. 44.
89. 741 Zacharias 1. a. 10.
m. 3. v. d. 13. consignauit
suos redditus pro oleo lam-
padum eccl. etc. fol. eod.
90. 752 Stephanus 2. d. 3.
vixit parum fol. 44.
91. 752 Stephanus 3. a. 5.
m. 1. v. m. 1. iussit lita-
nias canendas fol. 44.
92. 756 Paulus 1. Step-
hani 3. Pater, a. 10. m. 10.
v. a. 1. m. 1. corpus S. Pe-
tronille transfuit in Va-
ticanium etc. fol. eod.
93. 768 Stephanus 4. a. 1.
m. 3. d. 24. v. d. 9. quod
nulli laicis possit esse
pontifex etc. fol. 44.
94. 772 Adrianus 1. a. 23.
men. 10. d. 7. restaurauit
ruinam Tiberis fol. 44.
95. 766 Leo 3. Re. a. 30. m.
3. d. 18. v. d. 10. quod sa-
cerdos non impediri tele-
bras quotidie etc. fol. eod.
96. 819. Stephanus 5. m.
6. d. 28. v. d. 1. duxit ex
Gallia crucem auream
regis nunt. denotat
97. 817 Paschalis 1. a. 9.
m. 3. d. 17. v. d. 4. restauit
corpora sanctorum inuis
ciuitatem etc. fol. eod.
98. 824 Eugenius 2. cognom
min. Pater pauperum a.
4. m. d. 6. 24. v. d. 23. pri-
mus ex Card. electus pa-
pa etc. fol. eod.
99. 828 Valentinus m. 1
d. 16. v. d. 3. ordinauit id
placitum gentium dirui etc.
fol. eod.
100. 828 Gregorius 4. alius
Leo 4. a. 16. v. d. 13. insti-
tuit festiuitatem omnium
sanctorum etc. fol. eod.
101. 844 Sergius 2. a. 3. v.
m. 2. d. 15. ex hoc pontifi-
ce ait plac. mutata fuerunt
nomina pontificum fol.
eod.
102. 847. Leo 4. a. 8. m. 3.
d. 6. v. d. 15. suis orationi-
bus eiecit basiliscum etc.
fol. eod.
103. 855 Benedictus 3. no-
lens creatus a. 2. m. 6. d.
9. v. o. multas res sanctas
ordinauit fol. 44.
104. 858 Nicolaus 1. absens
v. inuis electus anno 5
mens. 7. d. 13. v. m. 7. 28
vit. sapient. fol. 45.
105. 868 Adrianus 2. a. 5
ord. Pont. m. 9.

- 106 874 *muliplicavit miraculose numismata pro pauperibus etc. fol. 45.*
- 107 874 *Iohannes 8. a. 10. d. 2. v. d. 2. eiecit ex Italia Saracenos etc. fol. 45.*
- 107 884 *Martinus 2. sive Marinus 1. a 1. men. 5. Patavinus ait quod fuit per patientiam electus fol. eod.*
- 108 885 *Adrianus 3. a. 1. m. 2. quod electio pontificis non fit senatorum, sed clerici etc. fol. 45.*
- 109 886 *Stephanus 6. dicitur 5. a. 6. d. 11. v. d. 5. coronavit Romae Guidonem Regem Italia etc. fol. 45.*
- 109 892 *Formosus an. 5. m. 6. v. m. 2. habuit Antipapam Sergium fol. 45.*
- 111 898 *Bonifacius 6. d. 25. vixit paucos dies fol. 45.*
- 112 898 *Stephanus 7. dicitur 6. an. 1. m. 3 v d 3. voluit annullare facta predecessorum fol. eod.*
- 113 899 *Romanus Gellifanus, m. 3, v. d. 8, annulavit decreta Stephani fol. eod.*
- 114 899 *Theodorus 2. d. 20. v. d. 11. vixit 20. diebus fol. eod.*
- 115 901 *Iohannes 9. a. d. 15 v. d. fecit synodum Romanam etc. fol. eod.*
- 116 904 *Benedictus 4. a. 2 m. 2. v. d. 6. eius tempore dicebant sedem petitis occupatam, quam possessam fol. 45.*
- 117 904 *Leo 5. m. 1, die 10 mortuus praevistis de unni duastabant Italia fol. eod.*
- 118 904 *Christophorus 1. m. 7. fuit violenter depositus fol. eod.*
- 123 905 *Sergius 3. a. 7. m. 4, d. 10 v. d. 7. restituit ecclesiam Lateranensem etc. fol. 45.*
- 119 913 *Anastasius 3. a. 2 v. d. 2. dicebatur irreprehensibilis propter suam bonitatem,*
- 120 915 *Laudus, sive Landodo m. 6. d. 21, v. d. 25. nihil de hoc scribitur fol. eod.*
- 121 916 *Ioannes 10. a. 13. m. 2. d. 3. fuit statim depositus secundum ciccarellum fol. 45.*
- 122 929 *Leo 6. m. 7. d. 17. v. m. 1. dedit se culmi de-*

Secundus num. denotat ann. Xpi vixit

Declaratio pre intelligentia operis

- 124930 *Stephanus* 8, di-
ctus 7. an. 2. m. 1. d. v. d.
 10. religione. ex mansuetu-
 tudine plenus fol. eod.
- 125932 *Ioannes* 11. a. 4.
 m. 10. d. 19. v. d. 11. cuius
 exore *Genua* fuit capta
 à *Mauris* etc fol. 46.
- 126937 *Leo* 7. a. 3 m. 6,
 d. 10. v. d. 3, propter reuo-
 lutiones nihil dicitur fol.
 46.
- 127940 *Stephanus* 9. di-
ctus 8. a 3 m 4. d. 12. v.
 10. v. natus propter se-
 ditionem fol. 46.
- 128943 *Martianus* 3. fuit
Martianus a. 3. m. 6. d. 10,
 v. d. 12. restauravit eccle-
 -sias fol. eod.
- 129947 *Agapetus* 2. *Iunior*
 a. 7. m. 9. d. 10 v. d. 12.
 fecit similiter fol. 46.
- 130955 *Ioannes* 12, a 9,
 m 3. d. 5 v. d. 1. fuit à
Roman. depositus etc fol.
 46.
- 131962 *Leo* 8, an. primo
 m. 4: Hic post coactum
Benedicti ab icationem
 restitutum ab Imperatore
 s. m. 8, d. 2, vacat m. 6,
 dies 15 secundum *Pam-*
philium schismaticus fuit
 etc fol. 46.
- 132965 *Ioannes* 13. a. 6,
 m. 4. d. 5, v. d. 13. fuit à
Capuam Metropolitanam
 etc fol. 46.
- 132972 *Benedictus* 5. di-
ctus 6. a primo m. 6. fuit
 carceribus mancipatus in
Castro Sancti Angeli etc.
 fol. eod.
- 134973 *Donus* 2. fuit *Dom-*
nus an. primo v. d. 2. prop-
 ter resolutiones nihil de
 ipso scribitur fol. eod.
- 135974 *Bonifacius* 7. m.
 7 d. 5 v. d. 20, aufugerit
 etc fol. 46.
- 136955 *Benedictus* 6 di-
ctus 7 a 8 m 6, v. d. 5, de-
 eo propter seditionem *Im-*
peratorum *gracorum* ni-
 hil dicitur fol. eod.
- 137980 *Ioannes* 14. m. 3,
Bonifacius 6, *Ioannes* 14.
 in carcerem coniecto iterum
 pontificatum gessit, m. 4. d.
 6 v. d. 10. *Ioannes* 15, m.
 8, v. d. 7 primo incepit di-
 spensare parentibus etc.
 fol. eod.
- 138985 *Ioannes* 16, a 10:
 vacat d. 6 exultavit in
betruria propter crescen-
 tium *Consulem* etc, fol.
 eod.
- 139995 *Gregorius* 5: a, 20
 m. 31 d. 10: v. d. 15, quod
 fol.

Primus num. denotat ord. Pont.

M. Martini de Gregorio Camarati

- foli germani eligant Im-
peratorem &c. fol. eod.
- 145 998 Ioannes 17. m.
10. v. d. 20. ait Platina
quod non debet numera-
ri inter Pont. cum sit Anti
papa fol eod
- 146 998 Syluester 2. a. 4.
m. i. d. 10. v. d. 13. aliqui
dicunt hunc fuisse pessi-
mum hominem; alij ne-
gant fol eod
- 147 1001 Ioannes 18. alijs
17. m. 4. d. 20. v. d. 19. se-
pultus in monasterio S.
Sabina fol 47.
- 148 1002 Ioannes 19. alijs
18. a. 4. m. 4. v. d. 19. simi-
liter dicitur de Ioanne
fol. 47.
- 149 1007 Sergius 4. a. 2.
d. 15. v. d. 8. eicit sarace-
nos; e Sicilia &c. fol eo.
- 150 1009 Benedictus 7.
dictus 8. a. 11. m. i. d. 13. co-
ronauit Henricum de
Bauera fol. eod.
- 151 1010 Ioannes 20 alijs
19. a. 11. m. i. d. 9. v. d. 8.
coronauit Imperat. Conra-
dum &c. fol eod.
- 152 1010 Benedictus 8.
dictus 9. a. 13. m. 4. d. 19.
depositus fuit a Romanis
&c. fol. eod.
- 153 1044 Syluester 3. con-
Secundus num. denotat ann. Xpi, e crea
- tra Bened. m. i. d. 19. Syl-
uestro pulso, qui ante pon-
tificis mortem pontificatus
largitione adeptus fuerat,
Benedictus 8 restitutus est
Ioan. 20 mensē sedis: exa-
ctis tandem pontificatus
10. 20 & Benedicto 8, nō
dum sebisinate sublato.
- 154 1044 Gregorius 6. elec-
tus est, qui sedis a. 2. m. 7
aliqui dicunt non esse an-
numerandum &c. f. eod.
- 155 1046 Clemens 2. m. 9
v. m. 9. fecit iurari Ro-
manos non debere interue-
nire ad electionem pontifa-
fol. eod.
- 156 1048 Damasus 2. d.
12. v. m. 6. introduxit in
Italia gentilitia strammata
e Gallia &c. fol eod.
- 157 1048 Leo 9 an 4. m.
2. d. 6. v. m. 11. d. 26. habet
duas const fol. eod.
- 158 1054 Victor 2. an. 2.
m. 3. d. 14. d. 4. fecit syno-
dum Florentinam f. eod.
- 159 1057 Stephanus X. di-
ctus IX. m. 7. d. 18. d. 13.
vniuit Ecclesiam Medio-
lanā Ecclesia Rom. f. eod.
- 160 1058 Benedictus 9.
dictus 10. m. 9. d. 20.
161. 1059. Nicol. 2. concordia
bus Gard. omnia suffragia

- creatus an. 3. m. 6. d. 26.
 v. d. 12. ordinavit ut non
 possit eligi pontifex sine
 concordia Cardinalium
 fol. eod.
- 162 1062 Alexander 2. a.
 11 m. 6. contra hunc Ho-
 norium 2. Henrici Impe-
 ratoris, inconsulto Cardi-
 nalium Collegio, pontifex
 declaratus 8. ann. 5. &
 hoc fuit schisma 15. fol.
 eod.
- 163 1073 Gregorius 7 pro
 prio nomine Hildebran-
 dus, a. 12. m. i. d. 3. v. a. i.
 m. 4. d. 3. captus celebrans
 in nocte Nativitatis, dein
 de à pop. liberatus fol. eod.
- 164 1087 Victor 3. a. i.
 m. 4. v. m. 5. mortuus est
 in Monte Cassino. venenis
 &c. fol. eod.
- 165 1088 Urbanus 2. an.
 12. m. 4. d. 19. v. d. 13. fe-
 cit synodum Placentia cõ
 tra liberos prelatos &c.
 fol. eod.
- 166 1100 Paschalis 2. an.
 18. m. 6. d. 7. vacat d. 3.
 sub hoc pontif. capta fuit
 Hierusalem & elegerunt
 Regem Goffredum fol.
 eod.
- 167 1118 Gelasius 2. an. i.
 vacat dies 2. huius pont.
 Primus num. denotat
- tempore fuit quidam An-
 tipapa fol. eod.
- 108 1119 Calixtus 2. an. 5.
 m. 10. d. 6. v. d. 8. consti-
 tuit Conc. Lateranense
 fol. eod.
- 169 1125 Honorius 2. a. 5.
 m. 2. v. d. 8. Mecenas litte-
 ratorum fol. eod.
- 170 1130 Innocentius 2. a.
 14. m. 7. d. 13. Anacletus
 2. à quibusdam Cardina-
 libus electus pont. sedit cõ-
 tra Inn. a. 7. men. 9. quo
 mortuo, ab eius secta Car-
 dinal. electus Victor 4. qui
 cum nonnullis sedisset rñe-
 ses. D. Bernardo auctore,
 qui 7. annos in hoc tollen-
 do schisma e. desudavit,
 Innocentia cessit.
- 172 1144 Celestinus 2. m.
 5. d. 13. v. d. 13. dedit po-
 testatem eligendi pontifi-
 cem solis Cardinalibus
 fol. 48.
- 172 1144 Lucius 2. m. 11.
 d. 4. d. v. d. 2. ad S. Bernar-
 di hortatione n. fecit novã
 cruciatam &c. fol. 48.
- 173 1145 Eugenius 3. an.
 8 m. 4 d. 20 v. d. 2. Per-
 suasit Regi Ludouico pro
 Asia recuperanda &c.
 fol. 48.
- 174 1153 Anastasius 4. a.
 ord. Pont. i. m.

M. Manirij de Gregoria Camarac

- 174 4. d. 24. d. i. cuius tempore floruit Petr. Lombard. & Gratian. fol. eod.
- 175 1154 Adrianus Anglus a. 4. m. 10. v. d. 3. fuit primus habitans orisualis fol. eod.
- 176 1159 Alexander 3. a. 21. d. 19. v. d. 14. contra hunc 4. Antipapas excita uerat Federicus Imperat. bello in Italiam ardens, qui omnes sublatis fuerit. fol. eod.
- 177 1181 Lucius 3. an. 4. m. 2. d. 18. v. dies 12. hortatus est principes ad succurrendum in Asia fol. eod.
- 178 1185 Urbanus 3. an. i. m. 10. d. 25. v. d. 11. usus est concordare principes pro succurrenda Asia fol. eod.
- 179 1187 Gregorius 8. m. 1. d. 27. v. d. 20. quaesuit recuperationem Hierusalem cum auxilio principum christianorum fol. eod.
- 180 1188. Clemens 2. an. 2. m. 3. v. m. 8. similiter fecit hic pontifex fol. eod.
- 181 1191 Cælestinus 3. a. 6. m. 7. hic concessit in uxorem Henrico Imperatori Constantiam monialem &c. fol. eod.
- 182 1198 Innocentius 2. an. 18. men 7. d. 16. vacat dies 1. conuocat principes pro recuperatione Hierusalem fol. 497.
- 183 1216 Honorius 3. an. 10. m. d. 16. v. d. 1. coronauit Imperatorem Constantinopoli fol. 49.
- 184 1227 Gregorius 9. a. 24. m. 3. v. m. 2. d. 1. canonizauit S. Franciscum &c. fol. eod.
- 185 1241 Cælestinus 4. d. 18. v. an. 1. m. 9. exhortatus est pro Hierusalem fol. eod.
- 186 1243 Innocentius 4. an. 11. d. 12. v. d. 3. vel i. non a. 2. ut qui tam uolunt. dedit rubeum pi est Cardinalibus fol. eod.
- 187 1255 Alexander 4. a. 6. m. 5. d. 5. v. m. 3. d. 4. canonizauit S. Claram &c. fol. eod.
- 188 1261 Urbanus 4. an. 3. m. 1. d. 4. m. 5. instituit festum SS. Corporis Christi &c. fol. eod.
- 186 1265 Clemens 4. an. 5. d. 21. v. an. 2. m. 9. post uxorem, & filios, ponti-

Secundus num. denotat ann. Xpi. e. 2. sex

Declaratio pro intelligentia operis

- sex creatur fol. 50.
- 190 1271 Gregorius 10. a. 4. m. 2. d. 10. v. d. 9. vni-
uit ecclesiam graecam cũ
Romana etc fol. 50.
- 191 1276 Innocentius 5. m. 6. d. 2. v. d. 9. apposuit
pacem in tota italia etc.
fol. eod.
- 192 1276 Adrianus m. 1. d. 9. vacat d. 28. capis edi-
ficare Palatium Latera-
nense, etc fol. eod.
193. 1276 Ioannes 21. (alijs
20 alijs 22.) m. 8. vacat
m. 6. d. 7. auxis fidem ino-
ter reges orientales etc.
fol. eod.
- 194 1277. Nicolaus 3. a. 3. m. d. 15. vacat m. 8. d. 15
recuperavit Esarcatum
Rauenna fol. eod.
- 195 1281 Martinus 4. a. 4. m. 1. v. d. 3. excommu-
nicauit Petrum Regem
Aragonia etc. fol. eod.
- 196 1285 Honorius 4 a. 2 d. 1. v. m. 10. misit in au-
xilium terra sancta etc.
fol. eod.
- 197 1288 Nicolaus 4. a. 4 m. 1. d. 8. v. an. 2. m. d. 2.
exhortatus est principes
pro succurrenda terra
sancta etc. fol. eod.
- 198 1294 S. Caelestinus,
qui sponte se pontificatu
abdicaui, m. 5 d. 7. v. d.
10. fol. 10.
- 199 1294 Bonifacius 8. a. 8 m. 9. d. d. 17. v. d. 10. in-
stituit sexcentum librum sa-
crorum canonum etc.
fol. eod.
- 200 1303 Benedictus X.
dictus XI. Palmes. xii. m. 8. d. 17. vacat an. 1. m. 1.
excommunicauit eos, qui
carcerauerant Bonifacium
etc fol. eod.
201. 1305. Clemens 5. a. 8. m. 210. d. 15 v. a. 2 m. 3 d. 17
- 202 1315 Ioannes 22 (alijs
21. alijs 23.) a. 19. m. 4. v. d. 16. contra hunc Ni-
colaus 5 ab Imperatore
Pseudo pontifex creatus
vixit an. 3. m. d. 4. qui car-
cere maceratus Auenione
perijt. fol. eod.
- 203 1335 Benedictus xi.
dictus xij a. 7. m. 3 d. 17.
v. d. 15. excōicauit Baua-
rā usurpatorē Imperij f. 51
- 204 1342. Clemens 6. a. 10 m. 6. d. 28. v. d. 11 tran-
stulit sedem in Galliam
etc fol. eod.
205. 1352. Innocentius 6. a. 9. m. 8. d. 6. via. 1. m. 5. mi-
sit senatorem Roman-
etc. fol. 51.

Primus num, denotat ord. Pont.

206.

M: Mautiry de Gregorio Camarac.

206 1363 *Vrbanus 5. a. 8*
u. 4 d. 20.

207 1371 *Gregorius 11:*
a. 7. m. 2. d. 27. v. d. 11. re
prebensus à quodam Epi
scopto sedem transfuist Ro
man fol. 51.

208 1378 *Vrban. 6. a. 11.*
m. 8. v. d. 17. contra hunc,
et Bonifacium 9 successo
rem, Clemens 7. Arelaten
sis Pseudopapa creatus à
Gallis quibusdam Gar.
sedie Auenione an 15. m.
11. d. 23. priuauit Regi
nam Neap. et inuessi
uit Carolum etc. fol.
51.

209 1389 *Bonifacius 9. a.*
15. m. 11 v. d. 15. Clem.
7. Petrus de Luna Anti
papa successit. Benedictus
12. appellatus, creatus ab
auctoribus schismatis, Aue
nione, sedie annos circiter
30. ditauit ararium sum
mi pontificii, etc. fol.
51.

210 1404 *Innocentius 7.*
a. 2. d. 22. v. d. 23. bellum
fecit cum Rege Ladislae
etc fol eod.

211 1407 *Gregorius 12.*
ann. 2. mens. 7. d. 5. v. d.
10. fecit Concilium Pifa.

num contra Antipapam
fol. 52.

212 1409 *Alexander 5.*
m. 10 d. 8. v. d. 11. priuau
uit Ladislaum regno, in
uestiendo Aloysium de
Angid fol eod.

213 1410 *Ioannes 23.*
(alijs 22. alijs 24) a. 3.
d. 15. decreuit ire contra
Ladislaum querentem
occupare Romam fol. eod.

214 1417 *Martinus 5.*
a. 14. m. 3. v. d. 22. Clemis
quidam 8. Antipapa fa
ctione Alphonsi Regis Ar
rag. à ferè 5. sedis: reliquit
autem sceptrum, rebus cù
Martino, et Alphonsi
compositis. recuperauit Bo
noniam, et fecit Metro
polim Florentiam etc.
fol. eod.

215 1431 *Eugenius 4. an.*
1. è mens. 11. d. 21. v.
d. 12. coronauit Impera
tozem Sigismundum etc.
fol. eod.

1439 *Felix 5. Dum*
olim Sabaudia in Bassi
liensi Concilio pontifex
contra Eugenium crea
tus ann. 9. mens. ... d. 7.
sedie, et sponte pontifica
tum deposuit, uide qui de

Secundus num. denotat ann. Xpi 3 c Ba

Declaratio pro intelligentia operis

- Basilienſi Conc. non probato & Bellar. tit. 2. lib. 1. c. 7. de Concilijs, & Ec. cleſia fo. eod.
- 216 1447 Nicolaus 3. a. 8. d. 19. v. d. 4. fecit ut renti ciaret pontificatus Anti. papa Felix fol. eod.
- 217 1455 Calixtus 3. a. 3. men. 3. d. 16. v. d. 17. promulgavit bellum contra Saracenos &c. fol. eod.
- 218 1458. Pius 2. an. 5. m. 11. d. 26. v. d. 16. recuperavit Aſſiſium, Vrbinum &c. fol. eod.
- 219 1464 Paulus 2. an. 6. m. 10. v. d. 11. ordinavit veſtimenta rubes coloris Cardinalibus &c. fol. eod.
- 220 1471 Sixtus 4. a. 13. d. 5. d. 15.
221. 1484 Innocentius 8 a. d. 26. v. d. 22. habuit a Rege turcarum ferrum lancee Chriſti &c. fol. eod.
- 222 1492 Alexander 6. a. 11. d. 8. v. m. 2. d. 5. fecit 18. cardinales Hispanos, ut eius patrem regem Italiae faceret fol. eod.
- 223 1503 Pius 3. d. 16. v. d. 24.
- 224 1503 Iulius 2. a. 9. m. 3. dies 12. v. dies 17. nepos Pii unus num. denotat
- Xiſti 17 eiecit a Bononia vexantes &c. fol. 53.
- 225 1512 Leo 10 a. 8. m. 8. d. 21. v. m. 1. dies 7 eiecit e Mediolano gallos confir. mando Sfortias &c. fol. 53.
- 226 1523 Adrianus 6. a. 1. m. 8. d. 6. v. m. 2. d. 4. antequam eſſet pontifex tota Hispaniam gubernavit &c. fol. 53.
- 227 1524 Clemens 7. an. 10. d. 8. v. d. 16. coronavit Carolum V. Bononiae fol. 53.
- 228 1530 Paulus 3. a. 150. dies 29. vacat. m. d. 29. vixit 26. diebus fol. 53.
- 229 1545 Iulius 3. a. 5. m. 1. vacat d. 17. conceſſit inueſtituram Regni Phi. lippo II &c. fol. 53.
- 230 1550 Marcellus 2. d. 22. vacat d. 22. noluit ut parentes eum viſerent Roma fol. eod.
- 231 1555 Paulus 4. an. 4. m. 27. v. m. 4. dies 6. clauſit hebreos &c. fol. eod.
- 232 1560 Pius 4. an. 5. m. 11. dies 18. pepercit Romanis propter crimina patrata fol. eod.
- 233 1566 Pius 5. a. 6. m. 3. dies 16. mota proprio
- ord. Pont. creatis

M: Maurij de Gregorio Camarati.

- Urbanus Magnus Duce**
Cosmum Ducem Floren
tiae fol. eod.
- 334 1572 **Gregorius 13. a.**
13. m. . . . . vacat dies 10.
fundavit 21. collegia in
diuersis precibus &c. fol.
53.
- 335 1585 **Sixtus 5. an. 5.**
m. 4. d. 3. vacat d. 18. mi.
ra construxit Roma; &
magnam auri copiam re
liquit in castro fol. 54.
- 336 1590 **Urbanus 7. dies**
13 vixit 13. diebus fol
54.
- 337 1596 **Gregorius 14.**
m. 10. d. 10 vacat d. 13.
fecit legatum Octavianum
Aquatunam pro Auinio.
ne fol. 54.
- 338 1598 **Innocentius 9.**
m. 1. d. 29 vacat d. 30.
ut pecunie ponerentur in
castros S. Angeli propter
necessitatem fol. eod.
- 339 1592 **Clemens VIII.**
reacquisit Ferrariam
&c. fol. eod.
- Leo 11. viginti hic diebus vi**
xit diebus fol. 54.
- Paulus Quintus fuit magni**
ficus in fabricis, ut in fa
cie ecclesia S. Petri &c.
fol. eod
- Gregorius 15. canonizauit S.**

- Ignatium, Franciscum**
Xauerium, S. Teresiam,
S. Philippum &c. fol.
eod.
- Urbanus Octauus decorauit**
Cardinales titulo Emi
nentissimi, & multa alia
fecit, ac satis Deo placen
te & viuit enim feliciter
&c.
- Hac-collecta sunt ex Franci**
sco Petrarca plusquam
100. annis ante Platina,
Sancto Antonino in anna
libus, ex Beluacensi in
historiali, Platina, Tarcia
gnotto, Petro Messa, Giac
conio, Iacobo Philippo de
Bergamo, Simonetto,
Gucciardino, Honobrio
Pauuino, Thoma Cosia,
Tempsta, Antonio Cicca
vello, Bartholomeo, Diony
sio Campano Bardo. Ba
ronio, Ioanni Baptista
Caualerio M. Alphonso
Ciacconio Biacensi Ord.
pred. penitentiario Apo
stolico Transito Cat. era
moralis, & Andrea Visto
vello Bassanensi Doctore
Theol. Victorello, & Fer
dinando Vchello Florent.
abbate Ord. Cisterciensis
Theologo ex M. ii. praser
tim monumentis Hieron

Secundus uum. denotat ann. Xpi. e 4. mo

mo Alexandro 1. C. &
alij Ciacconianum opus
&c.

Ex his, colligitur, quod pōti-
fices legitime creati sunt
numero bis centum trigin-
ta nouem vsque hodie
pontifices vero scismatici,
seu Antipapa nuncupati
à supradictis, qui non pos-
sunt dici pontifices veri,
sunt numero 32. & etiā
triginta duo fuere scisna-
ta. pontifices Martyres
sunt 36. papa pontifices
Monaci professi sunt nu-
mero 18. papa pontifices
mortui Romæ sunt num.
193. papa pontifices mor-
tui extra Romam sunt
num. 45. papa pontifices
Romani sunt num. 102.
pontifices itali sunt num.
172. pontifices, qui non fi-
niere mensem sunt num.
11 papa pontifices qui nō
finiere annum sunt num
40. pōtiffices qui vixerunt
plusquam viginti annis
sunt num. 8. includendo
presentem pontificem
Urbanum 8. quem Deus
nobis conseruet. pontifex
eremita fuit vnus crean-
do duos Cardinales ere-
mitas,

Syllabus, seu Tabula.

Quid sit Concilium, & vnde
de dicatur, & quoruplex
que sunt plusquam cen-
tum vide omnia exposi-
ta fol. 1. vsque ad 24.

Concilia, que reperiuntur at-
testata tantum fol. 24.

Concilia decem ab Arria-
nis fol. 25.

Tridentinā cō 25. sessionibus,
et materia, que tractatur
fol. 25. In ultimo tomo
Conciliorum Concilia Me-
diolana sex à diuo Caro-
lo, que habentur iāquam
vniuersalia, ideo sunt ap-
plicata in Concilijs gene-
ralibus sicut etiam aliud
Aquilense sub Clem. 8.
fol. 26.

De Concilijs prouincia-
libus, & Episcopalibus
Forma faciendi Concilium
in Toletanum 4. fol.
27.

Accommodatio Tridentinā,
& alia post sextum ad
sacros canones à fol. 27.
vsque ad fol. 38.

Ex vitis Pontificum Pe-
trarcha Sancti Antonini,
Platina, Ciacconi, &c.
qui Pontices non fecerunt
nullas

Bullas sed ordinationes
curiosissimas, & neces-
sario sciendas incipien-
do à diuo Petro vsque
ad Leonem primum ex
fol. 38. vsque ad 55.
applicatio bullarum ad sa-
cro8 canones ex fol. 55.
vsq. ad 78.
Pontifices legitimè creati vs-
que hodie 39.
Pontifices schismatici, seu
Antipapa, qui non pos-
sunt dici Pontifices. ve-
ri sunt numero 32. schif-
mata 32.
Papa pontifices, & mona-
ci professi sunt numero
28.
Papa pontifices mortui ex-
tra Romam sunt nume-
ro 45.
Papa pontifices mortui Ro-
ma sunt num 193.
Papa pontifices Romani sũt
num. 102.
Pontifices, itali numero
172.
Pontifices, qui non finire
mensẽ sunt numero
11.
Papa pontifices, qui non fi-
nire annum numero
40.
Pontifices qui vixerunt plus
quam 20. annis sunt nũq

mero 8. includendo præ-
sentem Pontificem omnia
fol 55.
Sedes vacans per quinque
vices per duos annos, &
amplius bis per annũ, ex
quibus omnibus vacatio-
vibus colligũt vacasse 40.
annis, & diebus, per men-
sem circiter vsque ad præ-
sentem summum Ponti-
ficem fol. 56.
An pontifex possit videre
diẽs Petri fol 56.
applicatio bullarum ad sa-
cro8 canones fol. 57.
Leo primus italus habet
constit. 2. fol. 78. & de-
inceps.
Gelasius primus apbrica-
mus habet constit. 1. fol.
78.
Pelagius secundus Roma-
nus habet constit. 1. fol.
78.
Ioannes Decimus quintus Ro-
manus habet const. 1. fol.
78.
Leo 9. germanus constit. 2.
fol. 78.
Alexander 2. italus, const.
1. fol. 79.
Gregorius 7. italus, const. 1.
fol. 79.
Vrbanus 2. gallus, constitud.
1.

Pascba'is

Declaratio pro intelligentia operis

Paschalis 2. Italus, constit. 3.	Nicolaus 3. Romanus, constit. 2 fol. 93.
Callistus 2. Gallus, constit. 1.	Martinus 4. gallus, constit. 1.
Honorius 2. Italus, constitut. 1.	Honorius 4. Romanus, constit. 2 fol. 93.
Innocentius 2. Romanus, constit. 2.	Nicolaus 4. italus, constit. 6.
Eugenius 3. Italus, constit. 3.	Celestinus 5. italus, constit. 1.
Anastasius 4. Romanus constit. 2.	Bonifacius 8. Italus, constit. 10 fol. 94.
Alexander 3. Italus, constit. 9.	Benedictus 11. italus, constit. 2 fol. 96.
Urbanus 3. Italus. constit. 1. fol.	Clementis quintus gallus, constit. 4. fol. 96.
Gregorius 8. italus, constit. 1.	Ioannes 12. gallus constit. 15.
Celestinus 3. Roman. constit. 3.	Benedictus 12. gallus, constit. 7.
Innocentius 3. italus, constit. 12.	Clemens 6. gallus, constit. 5.
Honorius 3. Romanus constit. 8.	Innocentius 6. gallus constit. 2 fol.
Gregorius 9. italus, constit. 14 fol. 80.	Urbanus 5. gallus, constitut. 2.
Innocentius 4. italus, constit. 21 fol. 97.	Gregorius 11. gallus. constit. 10.
Alexander 4. italus, constit. 23 fol. 85.	Urbanus 6. italus, constitut. 3.
Urbanus 4. gallus, constit. 8. fol. 91.	Bonifacius 9. italus, constit. 5.
Clemens 4. gallus, constit. 14. fol. 91.	Innocentius 7. italus, constit. 1 fol. 99.
Gregorius 10. italus constit. 3.	Gregorius 13. italus, constit. 3.

Johannes 23. italus, constitut. 1.

1.

Martinus 5. Romanus, constit. 16. fol. 99.

16. fol. 99.

Eugenius 4. italus, constit. 29.

29

Nicolaus 5. italus, constit. 4. fol. 103.

fol. 103.

Calixtus 3. Hispanus, constit. 4. fol. 104.

4. fol. 104.

Pius 2. italus, constit. 11. fol. 105.

105.

Paulus 2. italus, constit. 7. fol. 108.

fol. 108.

Sixtus 4. italus, constit. 24. fol. 112.

fol. 112.

Innocentius 8. italus, constit. 19. fol. 116.

19. fol. 116.

Alexander 6. Hispanus, constit. 13. fol. 121.

13. fol. 121.

Julius 2. italus, constit. 31. fol. 125.

fol. 125.

Leo decimus, italus, constit. 47. fol. 129.

fol. 129.

Adrianus 6. germanus, constit. 5. fol. 146.

5. fol. 146.

Clemens 7. italus, constit. 41. fol. 147.

fol. 147.

Paulus 3. Romanus, constit. 49. fol. 162.

fol. 162.

Julius 3. italus, constit. 25. fol. 199.

199.

Paulus 4. italus, constit. 21. fol. 217.

fol. 217.

Pius 4. italus, constit. 106. fol. 238.

fol. 238.

Pius 5. italus, constit. 151. fol. 307.

307.

Gregor. 13. italus, constit. 102. fol. 379.

fol. 379.

Sixtus 5. italus, constit. 107. fol. 416.

fol. 416.

Gregorius 24. italus, constit. 19. fol. 489.

fol. 489.

Innocentius 9. italus, constit. 2. fol. 494.

fol. 494.

Clemens 8. italus, constit. 123. fol. 495.

fol. 495.

Paulus V. Romanus, constit. 98. fol. 591.

98. fol. 591.

Gregorius 15. italus, constit. 27. fol. 604.

27. fol. 604.

Urbanus 8. italus, constit. 106. fol. 607.

fol. 607.

Syllabus, seu Index Conciliorum omnium.

Primum Concilium secundum aliquos fuit contra iudam in electione Martibia fol. primo. Sed secundum communem opinionem fuit primum Concilium Hierosolymitanum sub diuo Petro fol. 2. secundum fuit Conc. Romanum sub Cornelio papa fol. 4. 3. Conc. Ancyranum fol. 4. 4. Conc. Neocesariensis fol. 4. 5. Conc. Nicenum fol. 5. 6. Conc. Romanum sub Siluestro pont. f. 5. 7. Conc. Libertinum fol. 5. 8. Conc.

8. Concil. Arelatense
 fol. 5. 9. Concil. Gran-
 grense fol. 4. 10. Conc.
 fuit Arelatense fol. 6. 11.
 Conc. fuit Cartaginense
 fol. 6. 12. Concil. Roma-
 num secundum sub Iulio
 primo fol. 6. 13. Concil.
 Colonienſe fol. 6. 14.
 Conc. Antiochenum fol.
 6. 15. Conc. fuit Sardi-
 cense fol. 7. 16. Concil.
 fuit hierosolymitanum
 secundum fol. 7. 17. Cœc.
 fuit Sirmienſe fol. 7. 18.
 Concil. fuit Laodicense
 fol. 8. 19. Conc. fuit Con-
 ſtantinopolitanum fol. 8.
 20. Conc. fuit Valentinū
 fol. 8. 21. Conc. fuit Telē-
 ſe fol. 8. 22. Concil. fuit
 Carthaginense fol. 9. 23.
 fuit Carthaginense tertiu
 fol. 9. 24. Conc. fuit Car-
 thaginense quartum fol. 9
 25. Concil. fuit Taurita-
 nense fol. 9. 26. Concil.
 fuit Carthaginense quin-
 tum fol. 10. 26. Concil.
 fuit Toletanum primum
 fol. 10. 28. Conc. fuit Mi-
 deitanum fol. 10. 29.
 Conc. fuit Carthaginen-
 ſe ſextum fol. 10. 30.
 Concil. fuit Carthaginen-
 ſe ſeptimum fol. 11. 31.

Concil. fuit Ephesinu
 fol. 11. 32. Concil. fuit
 Rbegienſe fol. 11. 33.
 Concil. fuit Agatenſe
 fol. 11. 34. Concil. fuit
 Aquilenſe fol. 12. 25.
 Conc. fuit Auſticanum
 fol. 12. 36. Concil. fuit
 Vaſenſe fol. 12. 37. Conc.
 fuit Carpeſtoratenſe
 fol. 12. 38. Concil. fuit
 Arelatense fol. 12. 39.
 Concil. fuit Calcedonen-
 ſe fol. 13. 40. Concil. fuit
 Synodus Calcedonenſis
 fol. 13. 41. Concil. fuit
 Veneticum fol. 13. 42.
 Concil. fuit Turonenſe
 fol. 13. 43. Concil. fuit
 Romanum tertium fol.
 14. 44. Concil. fuit Tar-
 raconenſe fol. 14. 45.
 Concil. fuit Eupapenſe
 fol. 14. 46. Concil. fuit
 Ilerdenſe fol. 14. 47.
 Concil. fuit Valentinum
 fol. 14. 48. Concil. fuit
 Aurelianenſe fol. 15. 49.
 Concil. fuit Gerunden-
 ſe fol. 15. 50. Concil.
 fuit Caſarauguſtanum
 fol. 15. 51. Concilium
 fuit Tolenum ſecundum
 fol. 15. 52. Concilium
 fuit Conſtantinopolita-
 num quintum fol. 15.

M. Mauritij de Gregorio Camarac.

53. Concil. fuit Aurelianense secundum fol. 16. 54. Concil. fuit Aurelianense tertium fol. 16. 55. Concil. fuit auertense fol. 16. 56. Concil. fuit aureliaaense quartum fol. 16. 57. Concil. fuit Turonense secundum fol. 17. 58. Concil. fuit Parisiense primum fol. 17. 59. Concil. fuit aurelianense secundum fol. 17. 60. Concil. fuit Hispalense primum fol. 17. 61. Concil. fuit Toletanum tertium fol. 17. 62. Concil. fuit Mantisconense fol. 18. 63. Concil. fuit Mantisconense secundum fol. 18. 64. Concil. fuit antiodorense fol. 18. 65. Concil. fuit Hispalense secundum fol. 18. 66. Concil. fuit Toletanum 4. fol. 18. 67. Concil. fuit Toletanum quintum fol. 18. 68. Concil. fuit Toletanum sextum fol. 18. 69. Concil. fuit Braccarense primum fol. 19. 70. Concil. fuit Braccarense secundum fol. 91. 71. Concil. fuit Toletanum 7. fol. 19. 72. Concil. fuit Lateranense primum

fol. 19. 73. Concil. fuit Toletanum 8. fol. 19. 74. Concil. fuit Toletanum 9. fol. 20. 75. Concil. fuit Toletanum 10. fol. 20. 76. Concil. fuit Cabilonense fol. 20. 77. Concil. fuit Toletanum 11. fol. 20. 78. Concil. fuit Braccarense 3. fol. 20. 79. Concil. fuit Constantinopolitanum sextum fol. 20. 80. Concil. fuit Toletanum 12. fol. 21. 81. Concil. fuit Toletanum 13. fol. 21. 82. Concil. fuit Synodus apostolica a S. Bonifacio fol. 21. 83. Concil. fuit Nicenum secundum fol. 21. 84. fuit Maguntiacum fol. 21. 85. Concil. fuit Vornariense fol. 21. 86. Concil. fuit Rhemense fol. 22. 87. Concilium fuit Constantinopolitanum 8. fol. 22. 88. Concil. fuit Triburiansis fol. 22. 89. Concilium fuit Lateranense secundum fol. 22. 90. Concil. fuit Viennense fol. 23. 91. Concilium fuit Constantiense fol. 23. 92. Concil. fuit Basiliense fol. 23. 93. Concilium fuit Florentinum fol. 23. 94. Conc. fuit Latera

Declaratio pro intelligentia operis

- Lateranense 3 fol. 24.**
Index Conciliorum quae
reperiuntur tantum in
statuta Concilii genera-
Viennense, & Lugdunen-
se fol. 24. Concilii Aquense
à Pannicavola fol. eod.
Concilii Varense à Gratia
no attestatum cap. quod
autem 6. q. 2. Concilium
Alfense, Hermerianum,
Fauentinum, Hipponen-
se, Genuense, Mitten-
se, Misietense, Vrbariense,
Compendiense aliud apud
S. Marandum hactenus,
aliud apud Beluacum
de consecr. dist. 4. fol. 24.
Vltimum fuit Tridenti-
num generale de cuius di-
uisione, & partibus vide
fol. 25.
- Alter Index Nominum Po-**
tificum, quorum Consti-
tutiones in toto hoc
Opere habentur in
Compendium refa-
ctum, vna cum illarum
numero, alphabetico
ordine digestus.
- Adrianus 6. Germanus (habet)**
const. 5 fol. 146
Alexand. 2. Italus const. 1. f. 79
Alexander 3. Italus const. 9.
Alexander 4. Italus const. 28
fol. 83.
- Alexander Sextus Hispanus**
const. 7. 12 fol. 121
Anastasius Quartus Roma-
nus const. 2.
Benedictus Vndecimus Ita-
lus const. 6 fol. 96
Benedictus Duodecimus gal-
lus const. 7.
Bonifacius Octauus Italus,
const. 10 fol. 94
Bonifacius Nonus Italus,
const. 9 fol. 99
Celestinus Tertius Roman-
us const. 3.
Celestinus Quintus Ita-
lus const. 1.
Callistus Secundus Gallus
const. 1.
Callistus Tertius Hispanus
const. 4. fol. 104
Clemens Quartus Gallus
const. 17 fol. 91
Clemens Quintus Gallus
const. 4. fol. 96
Clemens Sextus Gallus con-
stit. 15.
Clemens Septimus Italus,
const. 4. fol. 147
Clemens Octauus Italus con-
stit. 23 fol. 495
Eugenius Tertius Italus const.
48.
Eugenius Quartus Italus con-
stit. 29.
Gelasius primus Apfricanus
const. 1 fol. 79

M. Mauritij de Gregorio Camarati.

Gregorius Septimus italicus
const. 1 fol. 79

Gregorius Octavius italicus
const. 2.

Gregorius Nonus italicus con-
stit. 16. fol. 80

Gregorius Decimus italicus
const. 6.

Gregorius Undecimus gal-
lus const. 10.

Gregorius Duodecimus ita-
lus const. 3.

Gregorius Decimustertius
italus const. 102 fol. 379

Gregorius Decimusquartus
italus const. 19 fol. 489

Honorius Secundus italicus
const. 1.

Honorius Tertius Romanus
const. 18.

Honorius Quartus Roma-
nus const. 2. fol. 93

Innocentius Secundus Roma-
nus const. 2.

Innocentius Tertius italicus
const. 12.

Innocentius Quartus italicus
const. 23. fol. 97

Innocentius Sextus Gallus
const. 2.

Innocentius Septimus italicus
const. 1. fol. 97

Innocentius Octavius italicus
const. 24. fol. 116

Innocentius Nonus italicus
const. 2. fol. 494

Ioannes Decimusquintus Ro-
manus const. 1. fol. 78

Ioannes Vigefimussecundus
gallus const. 19.

Ioannes Vigefimustertius ita-
lus const. 1.

Iulius Secundus italicus const.,
31. fol. 125

Iulius Tertius italicus const.
31 fol. 199

Leo I. italicus const. 2. fol. 78

Leo Nonus germanus const.
2. fol. 78

Leo X. italicus const. 32 f. 129

Martinus Quartus gallus
const. 1.

Martinus Quintus Roma-
nus const. 20. fol. 99

Nicolaus Tertius Romanus
const. 2 fol. 93

Nicolaus Quartus italicus
const. 6.

Nicolaus Quintus italicus
const. 4. fol. 103

Paschalis Secundus italicus
const. 3.

Paulus Secundus italicus con-
stit. 7. fol. 108

Paulus Tertius Romanus
const. 49. fol. 62

Paulus Quartus italicus con-
stit. 21. fol. 217

Paulus Quintus Romanus
const. 208. fol. 591

Pelagius Secundus Roma-
nus const. 1. fol. 73

pius

Declaratio pro intelligentia operis

Pius Secundus italicus const.

11 fol. 105.

Pius Quartus italicus const.

106 fol. 233.

Pius Quintus italicus const.

158 fol. 307.

Sixtus Quartus italicus const.

24 fol. 112.

Sixtus Quintus italicus const.

115 fol. 489.

Urbanus Secundus gallicus

const. 1.

Urbanus Tertius italicus const.

tit. 1.

Urbanus Quartus gallicus const.

tit. 10.

Urbanus Quintus Gallicus

const. 2.

Urbanus Sextus italicus const.

tit. 3.

Urbanus 8. italicus const. 106 fol. 607. vivit foeliciter,
qui Deus conferuet, & concedat plusquam dies
Petri, nam dictum illud non videbis diem Petri
non reperitur in scriptura sacra, neque in Conci
lijs, neque in Canonibus, & supposito, quod repe
riatur potest gloriari, vt intelligatur quantum ad
primatum, & quantum ad miracula, vel quantum
ad amorem habitum a Christo, vel quantum ad
conversationem, cum Christo, vel quantum ad
foundationem fidei, vel quantum ad fundacionē
Ecclesie, vel quantum ad prædicationem, vel
quantum ad martirium, vel quantum ad peniten
tiam amaré flendo; vel quantum in sustinendo,
vel quantum ad fundamentum Ecclesie tu es Pe
trus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam
meam, & primo habenti potestatem clauium, &
tibi dabo claves, &c. quantum ad loca scilicet in
Ierusalem in Antiochia, & Romæ &c. familia
quantum ad conversionem.

Quid sit concilium, quo duplex sit concilium, & unde dicatur Concilium.

Quoniam omnis institutio auctore Cic. à definitione proficisci debet, vt de quo tractetur, quid sit sciant igitur cum tractaturi simus de Concilijs, & bullis &c. ideo quid sint, & quomultiplicia, & unde dicatur supposita definitione Cōcilij, quā prædicti doctores assignant, scilicet, quod est conuentus, seu congregatio Episcoporum, Abbatum, & Generalium ordinum ex gratia Sacerdotum in Episcopali, seu locali Synodo ad tractandum de fide, & religione, & moribus auctoritate Summi Pontificis. Videatur Baronius in princip. 2. 3.

Et supposita diuisione, quod Concilium est triplex generale, ad quod generaliter Episcopi conuocantur; Prouinciale ad quod Episcopi vnius Prouinciæ, aut Regni Metropolitanæ auctoritate congregantur. Et Episcopale, quod faciunt Episcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia sancti Caroli Borromei. Tandem supposita alia diuisione, scilicet, quod Synodorum, quædam sunt congregatæ, & confirmatæ à summo Pont. quædam congregatæ tantū, & non confirmatæ, quædam non congregatæ, sed confirmatæ, & quædam neque confirmatæ, neque congregatæ. Videantur expositores Concilij Constantiensis Etymologice dicunt quod etiam dicitur Concilium à consilio, quia simul sedent, & ideo dicitur sessio prima, sessio secunda &c. etiā a cōsulēdo, & cōsiliando &c.

Primum Concilium secundum aliquos.

Dicimus quod quidā dicunt in principio nominatū, primum Concilium fuisse, contra Iudam in electione Matthiæ, vt in actis Apostolorum cap. 1. sub dno Petro in Hierosolyma cum cæteris Apostolis post Ascensionem Christi. Viri fratres &c.

A

(dicit

M. Idamr. de Greg. Camar. apbor. & summa
(dicit Petrus) de Iuda &c. qui possedit agrum
mercede iniquitatis, &c. & orantes cecidit fors
per Matthiam, & annumeratus est cum vnde
Apostolis. Ecce ex primo Concilio existencia S
ritus Sancti.

PRIMUM CONCILIUM secundum communem opinionem.

Summarium, de circumcisione non facienda,
abstineant a contaminationibus simulacro-
rum, fornicatione, suffocatis, &
sanguine.

Concilium primum Hierosolimis celebratum
est sub diuo Petro Apostolo, & reliquis Apo-
stolis, tempore Claudij Tiberij, quod habetur
in actibus Apostolorum c. 15: quod modo sequi-
tur. Surrexerunt autem quidam de hæresi phariseo-
rum, qui crediderunt dicentes, quia oportet cir-
cuncidi eos; præcipere quoque seruari legem Moy-
sis conueneruntque Apostoli, & seniores videre
de verbo hoc; cum autem magna conquisitio fie-
ret, surgens Petrus dixit ad eos; Viri fratres, vos
scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit
per os meum gentes audire verbum Euangelij, &
credere, & qui nouit corda Deus, & testimonium
perhibuit, dans illis Spiritum sanctum, sicut, & no-
bis, & nihil discreuit inter nos, & illos purificans
corda eorum: nunc ergo quid tentatis Deum, im-
ponere iugum super ceruices discipulorum, quod
neque patres nostri, neque nos portare potuimus,
sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credi-
mus saluari; quemadmodum, & illis. Tacuit autem
omnis multitudo, & audiebant Barnabam, & Pau-
lum narrantes quanta Deus fecisset signa, & pro-
digia

digia in gentibus per eos, & postquam tacuerunt,
 respondit Iacobus dicens: Viri fratres audite me;
 Simon narrauit quemadmodum primum Deus vi-
 sitauit sumere ex gentibus populum nomini suo,
 & huic concordant verba prophetarum sicut scri-
 ptum est: post hæc reuertar, & reedificabo taberna-
 culum Dauid, quod decidit, & diruta eius reedifi-
 cabo, & erigam illud; vt requirant cæteri homi-
 num, & omnes gentes, super quas inuocatum est
 nomen meum dicit dominus faciens hæc. Notum
 à seculo est domino opus suum: propter ea ego iudi-
 co non inquietari eos, qui ex gentibus conuertun-
 tur ad Deum, sed scribere ad eos, vt abstineant se à
 contaminationibus simulacrorum, & fornicatione,
 & suffocatis, & sanguine: Moyses enim à tempori-
 bus antiquis habet in singulis ciuitatibus, qui eum
 prædicent in synagogis, vbi per omne sabbatum
 legitur. Tunc placuit Apostolis, & senioribus, &
 omni populo eligere viros, ex eis, & mittere An-
 trochiam, cum Paulo, & Barnaba, Iudam, qui co-
 gnominabatur Barsabas, & Silam viros primos in
 fratribus scribentes per manus eorum Apostoli, &
 seniores fratres his, qui sunt Antiochiæ, & Syriæ,
 & Ciliciæ fratribus, ex gentibus salutem. Quoniam
 audiuimus, quia quidam ex nobis exeuntes, turba-
 uerunt vos verbis euertentes animas vestras, iubent
 vos circumcidi, & seruare legem, quibus non
 mandauimus; placuit nobis in vnum, eligere viros,
 & mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba,
 & paulo hominibus, qui tradiderunt animas suas
 pro nomine Domini nostri Iesu Christi. Misimus
 ergo Iudam, & Satã, qui, & ipsi vobis verbis refe-
 rant eadem, visum est enim Spiritui sancto, & no-
 bis, nihil vltra imponere vobis oneris, quàm hæc
 necessario, vt abstineatis vos ab immolatis simila-
 torum, & sanguine, & suffocato, & fornicatio-

M. Maur. de Greg. Camar. apbor. et summ.
ne, à quibus custodientes vos bene ageris. Va-
lete.

ii. Concil. anno 352.

Fuit Romanum sub Cornelio Papa, & Decio Imperatore congregatum contra Nouatum consti-
tuitur à sexaginta Episcopis, & totidem presby-
teris cum ditionibus multis, vbi statuitur Nouatum
cum his, qui eum sequerentur, alienum esse ab Ec-
clesia: Eos verò qui lapsi fuissent in certamine, fra-
terna commiseratione curandos, & fomentis pz-
nitentiz medicandos, & contra Catharos, mundos
se appellantes.

iii Concil anno 303.

Fuit Ancyranum, ab Ancyra ciuitate Galatiz di-
ctum, post tempora Marcellini papæ celebratum,
paulo ante Nicenum; circa annum Domini supra-
dictum, quod facile non inuenitur; fuit autem pro-
uinciale concillium, sed tamen receptum in sexta
synodo generali Constantinopoli in Trullo cele-
brata, vt patet ex 2. canon. sexte synodi; à Gratiano
in decreto, Anchiritanum dictum, à quibusdam,
(vt ait Bartholomæus Carranza Aquiranum, &
continet canones 24 contra eos, qui inuiti dijs tu-
rificabant, vel immolabant sub Eusebio papa, &
Diocletiano Imperatore.

iv. Concil. anno 311.

Fuit Neocesariense sub Melchiade papa (quã-
vis quidam dicant quod nesciatur sub quo ponti-
fice, cui opinioni videntur adhærere Archiepisco-
pus Toletanus) & sub Constantino, Chlaro, &
Galerio Maximino Augustis in clara Neocesarien-
si ciuitate, quæ nunc Trapezuntium appellatur, vt
ait polemonius de origine ciuitatum scriptor, &
colmographi recentiores enucleant, in prouincia
Cappadociz sita, factum fuit paulo ante Nicenũ,
quoniam Episcopus hic, & illic designatus reper-
tur,

nr, in quo patres 17 conuenerunt, cuius canones sexa synodus Constantinopolitana in Trullo celebrata probauit, vt ex secundo canone græcæ editionis constat, de positionem irregularitatem, tempus ordinandorum presbyterorum, numerum diaconorum, &c. obseruari iubet.

v. Concil. anno 315.

Fuit Nicenum primum in Nicea Bithyniæ ciuitate habitum, vt ait polemnius, vbi congregati fuerunt, 118. Episcopi catholici. fidem integram, sanctam, Catholicam, immaculatam exposuerunt, damnando Arrium, Sabellium, & Focinum hæreticos sub diuo Siluestro, & magno Constantino.

vi. Concil. anno 320.

Fuit secundum Romanum, congregatum intra thermas Domitianas sub D. Siluestro, & Constantino Imperatore cum 275. Episcopis, iterum Arrium, Photinum, & Sabellium reprobando de gaudio mundationis Constantini, de donatione Ecclesie &c.

vii. Concil. anno 322.

Fuit Elibertinum prouinciale, apud Elibertum Hispaniæ ciuitatem celebratum sub Constantino magno Imperatore, & Siluestro Papa, 19. Episcoporum, idola, & homicidia prohibens, pœnam ponens matrimonium contempnentium, virginitatem laudans, vlturam eiciens lenocinium &c.

viii. Concil. anno 325.

Fuit Arelatense primum, prouinciale sub Constantino magno, & Siluestro Papa auctoritate Pontificis confirmatum, cum fuisset prouinciale in Gallijs de obseruatione paschæ, de domicilio, de Episcopis, & de quorundam delictorum pœnis, &c. cum confirmatione primo in præfatione.

ix Concil. anno 324.

Fuit Grangrense in Paphlagonia, seu regione pelagica

6 M. Maur. de Greg. Camar. episc. & summo.
Pelagiolorum, prouinciale, confirmatum in sexta
synodo generali Constantinopolitana in Trullo
celebrata sub eisdem ex secundo canon. editionis
græcæ Parisina, ubi de nuptijs, de orationibus, de
patentibus obediendo post epistolam & c. tra-
ctat.

x Concil. anno 328.

Fuit Arelatense secundum prouinciale, etiam
sub Siluestro Papa, & Constantino iubendo ne
cum mulieribus cohabitetur, cum hæreticis non
communicent, ne Neophitis clericis ordo detur,
&c.

xi. Concil. anno 352.

Fuit Carthaginense primum sub Siluestro papa
& Constantino imperatore prouinciale fuit in
quo Carthaginæ ex diuersis prouincijs Africanis
plurimi conuerunt Episcopi, & sancte rebaptizatio-
nem non faciendam, martires non infamandos, de
ordine, &c.

xij. Concil. anno 342.

Fuit Romanum secundum sub Iulio primo in
quo conuenerunt 116. Episcopi contra Arrium, cu-
jus hæresis indalescebat, quem damnarunt una-
cum suis dogmatibus, & in synodo Nicaena confir-
marunt acta.

xijj. Concil. anno 346.

Fuit Colonienſe sub Iulio primo papa, & Con-
stantino imperatore, contra Eufratrem blasphe-
mum hæreticam, Christum negantem Deum esse,
& cum fuisset Episcopus fuit priuatus, & dam-
natus.

xiv. Concil. anno 347.

Fuit Antiochenum sub Iulio primo papa, &
Constantino imperatore, cui concilio subscripse-
runt triginta Episcopi, qui in eodem conuenerunt,
& probatum est in sexta synodo generali Consta-
ntino poli

inopoli in Trullo celebrata, vt in can. 2. graecum
iudicium patet, vbi prohibetur cum iudeis celebra
re, cum excommunicatis non communicare, & que
facere non licet Episcopis.

xv. concil. anno 351.

Fuit Sardicente à Sardinia dictum, congrega
tum est praecepto Constantij imperatoris, sub quo
fuit factum, & sub iulio Papa, vt Athanasio liceret
ad suam Ecclesiam redire, vnde, fuit expulsus
per haereticos Episcopos Arrianos, vt in historia
Tripartita in lib. 4. 6. 21. conuenerunt orientales
Episcopi 76. occidentales quasi 300. qui tamen
continuo à concilio discedentes, seorsum aliud
concilium fecere, in quo Arrij dogmata statuerunt,
eorum discessus excusa fuit, quod dicerent se nolle
ad verba procedere, nisi prius à concilio summo
rentur defensores pauli, & Athanasij, quod occi
dentales pati non potuerunt, cui concilio affuit
Osius Episcopus Carduhensis, prius in Niceno de
depositione Episcoporum, & de excommuni ca
tione &c. tractarunt.

xvj. Concil. anno 353.

Fuit Hierosolimitanum secundum per Maxi
mum eiusdem loci Episcopum, cum Athanasio li
ceris Constantij imperatoris, & iulij papae, sub qui
bus fuit congregatum, fuit, vt ad suam reuertere
tur, Ecclesiam, & hoc per omnes Episcopos, fuit in
tentum.

xvij. Concil. anno 343.

Fuit Sirmiese sub Iulio primo papa; & Con
stantino imperatore, quod paulo post Constantius
in Sirmio iussit congregari, vbi fratres regulas tra
diderunt fidei orthodoxas contra Arrium, in qui
bus interpellati sunt locum illum Genesis cap' 19.
hic non praetereundum; pluit dominus à domino,
vt sit sensus non quod ipse pater à semetipso plue

8 *M. Maur. de Greg. Carn. sr. apbar. et scriptum.*
re dicatur; sed pluit dominus filius à domino patre, ut habetur in historia Tripartita, in lib. 5. cap. 3.

xviii. Concil. anno 164.

Fuit Laodicense prouinciale confirmatum in sexta Synodo generali in Trullo celebrata presente Constantino; cum ergo viginiduo patres in Laodicea phrigiz pacatianæ ex diuersis prouincijs atque conuenissent, statuerunt canones 39 quibus regulas exposuerunt ecclesiasticas sub Liberio papa, & Constantio imperatore, vbi de bigamia, de psalmis, & Euangeliiis legendis in Ecclesia, & quod clerici ad tabernas, & Iudæos ire non audeant.

xix. Concil. anno 386.

Fuit Cōstantinopolitanum sub Damaso papa, & Cirillo Hierosolimitano, Gratiano, & Theodosio imperatore concilium centum quinquaginta patrum fuit contra Macedonium Episcopum Constantipolitanum, qui Spiritum sanctum Deum esse, negabat; Est autem ex quatuor principalibus concilijs, & quidem proximum post Nicenum, statuerunt aliquot canones, & symbolum fidei non non diuersum ab eo, quod in Ecclesia cantatur, nisi quod addiderunt Spiritum sanctum ex patre procedentem, subscripserunt se centum quinquaginta Episcopi.

xx. Concil. anno 386.

Fuit Valentinum prouinciale apud Gallias celebratum sub Damaso primo papa, & Gratiano, & Valentimiano imperatore in quo conuenerunt triginta Episcopi, & ediderunt canones quatuor de puellis, quæ se Deo vouerant, quod baptizati non debeant sacrificijs demonum se miscere &c.

xj. Concil. anno 393.

Fuit Telenſe apud Aphricam concilium prouinciale contra Iouinianum, & ſocios eius ſub Siricio Papa, Theodoſio primo, Arcadio, & Honorio imp. vbi perleſtae ſunt litterae pontificis, & ad eundem reſponſum factum, & etiam contra Manicheos, &c.

xxij. Concil. anno 396.

Fuit Carthaginenſe, & prouinciale, ſed confirmatum in ſexta ſynodo generali Trulli, quod Carthaginenſe fuit ſub Siricio papa, & Theodoſio imper. vbi iubetur, vt praedicetur Trinitas, quod ſacerdotes, & clerici ſint caſti de dioceſibus, & vt parochi obediant, &c.

xxij. Concil. anno 397.

Fuit Carthaginenſe tertium prouinciale tamen confirmatum in ſexta ſynodo generali Trulli, vbi dicitur vt ſingulis annis ſynodus ab Episcopis fiat, & cui quaedam ſacramenta non conferenda; vetus, & nouum teſtamentum in Eccleſia legendum, & eorum partes, quae ſint explicentur.

xxiv. Concil. anno 398.

Fuit Carthaginenſe quartum prouinciale ſub Siricio papa, & Arcadio imperatore, cui interfuerunt 214. Episcopi confirmatum, deinde in ſexta ſynodo in Trullo celebrata, vbi recepta ſunt concilia in Carthagine habita de proprietatibus Episcoporum, & ordinandorum, & de alijs ordinibus, de clericis, & virginibus ſanctimonialibus, quae facere, & quae non licet Episcopis, clericis, & viduis profeſſis.

xxv. Concil. anno 399.

Fuit Tauritanenſe prouinciale ſub Siricio papa, & Iuſto Ambroſio Episcopo Mediolanenſe, Arcadio, & Honorio imperatoribus, quod totum conſumptum eſt in cauſarum quarundam concilium

10 *M. Maur. de Greg. Can. r. ap. 19. sum. :*
hūm compositione, quæ tunc inter Episcopos
quosdam & aliquos presbyteros agitabantur, &
ideo à multis, vt ab Archiepiscopo Toletano, & à
Bannes omnia dereliquuntur.

xxvj. Concil. anno 402.

Fuit Carthaginense quintum sub Anastasio pa-
pa, & Arcadio imperatore existentibus 73. Episco-
pis, à quibus quindecim canones editi sunt, de cle-
ricis, de non alienatione rerum Ecclesiarum, de
idolatrijs destruendis, & cætera tractarunt.

xxvij. Concil. anno 403.

Fuit Toletanum primum prouinciale sub Ana-
stasio papa, & Arcadio imper. auctoritate Leonis
papæ primi confirmatum præsentibus 19. Episco-
pis, Toletano Præsidente; vbi fuit determinatum,
ne ad scisma subditi Episcopi perueniant, & vt
nullus præter Episcopos chrisma conficiat, regu-
las fidei catholicæ, & assertio eiusdem contra Pri-
scillianistas, &c.

xxviii. Concil. anno 408.

Fuit Mileuitanum sub Innocentio primo Papa,
atque Augustino Hipponensi Episcopo Doctore
Ecclesiæ, & episc. Augustinianorum, Arcadio, &
Honorio Imp. contra Pelagianos præsentibus Anse-
lmo Legato Ecclesiæ Romanæ, subdentes post, con-
tra Pelagium dicentem, salutem euenire ex nobis,
ne Episcopi sint negligentes contra hæreticos,
quando concilium est faciendum; & ibi fuit con-
firmatum ab Innocentio.

xxix. Concil. anno 413.

Fuit Carthaginense sextum, sub Bonifacio pri-
mo papa, & Honorio imperatore, prouinciale ta-
men à 17. Episcopis celebratum est decidenti-
bus, vt ab Episcopis orientalibus petatur Conci-
lium Nicenū, & recitarunt professionem fidei &c.

xxx, Con-

xxx. Concil. anno 424.

Fuit Carthaginense septimum prouinciale sub Bonifacio primo papa, & Honorio imperatore à 73. Episcopis editum, nihil habens quod ad nostra tempora pertineat, quamuis multa in superscriptis, & dicendis Concilijs tangantur,

xxxj. Concil. anno 428.

Fuit Ephesinum sub Celestino primo papa sub quo mortuus est Augustinus supra dictus R. A. (quorum fuit pater magnus Dominicus) etiam auctor, & Theodosio imp. quod concilium fuit ex quatuor principalibus contra Nestorium Constantinopolitanum Episcopum existentibus 20. Episcopis. Qui Nestorius purum hominem ex Sancta Maria Virgine natum asseruit Christum, & aliam personam carnis, & aliam facere deitatem dicebat: cui synodo præfuit Cirillus Alexandria Episcopus, qui cum vniuerso Concilio ad eundem Nestorium eadem decreta transmisit, vt habetur in epistola.

xxxij. Concil. anno 436.

Fuit Rhegiense concilium prouinciale sub Sixto tertio papa, & Theodosio secundo imp. à tredecim Episcopis celebratum facientibus sex canones; attingendo ad ea, quæ dicta sunt in Concilio Tauritanense de hæreticis, & scismaticis Episcopis, quod in Niceno tetigit: de Episcopis tandem loquuntur &c.

xxxij. Concil. anno 438.

Fuit Agatense prouinciale à Ciuitate Agata Galliz à triginta quinque Episcopis, in quo de disciplina, & ordinationibus clericorum, & Pontificum, & Ecclesiarum vtilitatibus, de prædicatione symboli; & ne ante missam expletam egredi populus præsumat &c.

xxxiv, Con-

xxxiv. Concil. anno 440.

Fuit Aquileiense prouinciale cōtra Palladium, & Secundinum Arrianae sectae defensores sub Sixto papa tertio, & Theodosio imp. vbi damnarunt eos patres, & adest damnationis forma, quod fecerunt cum quibusdam Legatis aethiolorum, & Gallorum &c.

xxxv. Concil. anno 444.

Fuit Arausicanum prouinciale sub Leone papa, & Theodosio secundo imperat. viginti quinque canones ad aedificationem Ecclesiae, & stabilitum, primo de chrismate, de conuersione haereticorum in articulo mortis, & de catecumenis, de libero arbitrio, de misericordia Dei, de adiutorio eius, de natura, & gratia, de peccato originali, quae habentur in Concilio Trid.

xxxvj. Concil. anno 446.

Fuit Vasense prouinciale per decem, & octo Episcopos celebratum, vbi fuit decisum, quod proprii Episcopi chrisma recipiatur, de sepulturis, de praedicationibus: vt Kyrie eleison in omnibus Ecclesijs dicatur, &c. sub Leone I. papa, & Theodosio imp.

xxxvij, Concil. anno 447.

Fuit Carpentoraetense prouinciale sub Leone primo, & Valentiniano imp. fecerunt constitutiones contra Episcopos querelatos parum, aut nihil eorum, quae a fidelibus Ecclesijs conferebantur Idantes vt amplius non faciant, & similia.

xxxviii, Concil. anno 453.

Fuit Arelatense tertium prouinciale à 34. Episcopis celebratum sub Leone papa, & Valentiniano imp. Mariano Augusto, Opilione, & Vincemalo Consulibus, de obseruandis canonibus, de aetate diaconorum, & sacerdotum ordinandorum, &c.

xxxix, Con-

xxxix. Concil. anno 457.

Fuit Calcedonense generale vnum ex quatuor celeberrimis sub Leone papa, & Martiano imper. celebratum est à 630. patribus contra Euthichen Constantinopolitanum Abbatem, qui asserbat Christum post humanam assumptionem non ex duabus naturis existere, sed solam in eo diuinam naturam permanere, & cōtra Dioscorum eiusdem defensionem Alexandrinum Episcopum, damnando etiam Episcopos ordinationem per pecuniam facientes; de clericis, ne absque dimissorijs ministrarent, &c.

xl. Concil. eodem anno.

Fuit synodus Calcedonensis 630. Episcoporum habita contra omnes hæreses, & præcipuè contra Euthichen, & Dioscorum Alexandrinum Episcopum per actiones decem, & octo; & concluditur inualidum esse concilium absque Apostolicæ sedis Legato, sub Valentiano, & Martiano imper. & Leone primo papa, &c.

xlij. Concil. anno 458.

Fuit Veneticum provinciale, in quo pauci Episcopi conuenerunt sexdecim canones statuentes, in quibus tractatur de regula Ecclesiastica, quæ sacerdotibus, donante domino, credita est, & de districtione, cuius cura non sine culpa eorum torpescit; sub Leone primo papa, & Martiano imper. celebratum, &c.

xliij. Concil. anno 462.

Fuit Turonense provinciale primum, in quo fuerunt octo Episcopi continens tredecim canones quibus primo hortatur clericos ad castitatem; secundo ad abstinentiam in reliquo complectitur institutionem regularem eosumdem clericorum, &c.

xliij. Con-

xliij Concil anno 466.

Fuit Romanum tertium prouinciale sub Hilario papa, à 50. Episcopis congregatum potissimum statuentibus, vt canones Niceni concil. & Apostolicae sedis decreta custodiantur, & vt bigami ad gradus ecclesiasticos non accedant scilicet viduae, aut corruptae mulieris mariti, de Episcopis, & quod non eligant successores.

xliiij. Concil. anno 486.

Fuit Tarraconense prouinciale à decem Episcopis celebratum sub Felice tertio papa, & Zenone imp. decidentibus ne clerici, & monachi communicent cum mulieribus: ne vendant carius, & vilis ement. ad criminalia se miscere non audeant, de Episcopis, quod semel in anno visitent, & nullum bis confitent.

xlv. Concil. anno 494.

Fuit Eupapenense prouinciale, in quo fuerunt 70. Episcopi sub Gelasio papa, & Anastasio imper. facientes 40. decreta ad institutionem clericorum, & Episcoporum, vt in Agatense Conc. scilicet: vt Episcopi, & clerici venatores non sint, illicitis horis non deambulent.

xlvj. Concil. anno 502.

Fuit Herdense prouinciale, 8 Episcoporum sub Symmacho papa, & Anastasio imper. facientium quatuordecim canones subentes, vt clerici à sanguine humano abstineant; ab abortu; & eius poena. ab incestu, à stupro, & car. quae à Gratiano de hoc concil. in decreto de consecrat. dist. 4.

xlvij. Concil. anno 510.

Fuit Valentinum per sex Episcopos celebratum à Valentia Hispaniae dictum sub Symmacho papa, & Anastasio imper. constituentes, vt Euangelium post Epistolam legatur; & quod Episcopus defunctus per viciniorum Episcopum honorifice sepeliatur.

xxxviiij.

xxxviii. Concil. anno 512,

Fuit aurelianense primum tempore Clodouii Regis Francorum, cuius etiam extat epistola ad eandem Synodum, in qua profitetur se parituum Ecclesie, & Papae praeceptis, de non captiuandis clericis, monialibus, seruis Ecclesiarum, & ipsos reddere captiuatos; Ideo ad eundem Regem rescribitur à Synodo, praeferat de homicidis, adulteris, furibus &c. & ab Ecclesia abstrahere non prae-sumant, quod praescriptio non habet locum, in Ecclesia de Quinquagesima, Sexagesima, Quadragesima, de Litanijs &c. tractatur.

xxxix. Concil. anno 513.

Fuit Gerundense prouinciale sub Hosmilda papa, & iustino imperator constituens, vt quilibet prouincia in officio Ecclesiae vnum teneant ordinem, de baptizatiōe Cathecumenorum in vigilia paschae, & pentecostes, vt dicatur oratio dominicalis de honestate, & vita clericorum &c.

L. Concil. anno 520.

Fuit Caesaraugustanum prouinciale duodecim Episcoporum sub Hosmilda papa, & iustino imperator iubentium, vt mulieres fidelis ad certum virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & doct oratus nomen non vsurpetur, die dominico non ieiunetur.

Ll. Concil. anno 528.

Fuit Toletanum secundum anni quinti Almarici Regis sub Ioanne primo papa, & iustino imperator iubentes clericos ante ordinem sacrum, & monacos ante professionem ad nuptias accedere permittantur. hereticos post mortem posse anathematizari per testes Sanctorum patrum.

lii. Concil. anno 532.

Fuit Constantinopolitanum quintum generale a 105. patribus sub Felice quarto, Bonifacio secundo

do, Ioanne secundo, Agapite primo, Siluero: & Vigilio pontificibus: sub Iustino imperator contra petrum, Antimum, Seuerum, & Ibam hæreticos. petrus Archiepiscopus antiochenus asseret in Trifagio hymno addendam esse Crucem, idest Trinitatem esse crucifixam; vt diceretur Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui crucifixus est pro nobis, vbi necesse erat, aut confundere personas Trinitatis aut negare duas naturas in Christo; contra quos plures Episcopi orientales plura scripserunt quæ habentur in tom. 1. Concil. fol. 6. & infra secundum impressione nostrorum Con.

liii. Concil. anno 534.

Fuit aurelianense secundum prouinciale ex vrbe aurelia, ex præceptione Francorum Regum; vt ibi patres de obseruatione legis catholicæ tractarent, & quid de nouis dogmatibus sentirent, & conscriberent, quid obseruandum in posterum, cum viginti quinque canonibus, de Episcopis Cummopolitanis, vt concil. prouinciale congregent.

liiii. Concil. anno 545.

Fuit Aurelianense tertium prouinciale tempore childeberti Regis Francorum sub Vigilio papa & Iustiniano imperator per canones 26. dicentes ne in sacris constituti misceant se ad vxores accipiendas. De electione Metropolitanorum contra Bonosiacum hæreticum, de rebaptizatione.

lv. Concil. anno 550

Fuit Auernense prouinciale sub Virgilio papa, & Iustiniano Imperator. addendo quædam noua, & repetendo aliqua supradicta ad emendationem vitæ; ad serenitatem regulæ, ad animarum remedium.

lvi. Concil. anno 556.

Fuit Aurelianense quartum prouinciale sub pelagio

Pelagio primo papa, & Iustimiano Imperator, & Childeberto Rege Francorum, determinando prius sancita in uiolanda esse, de Quadragesima, & festiuitate Paschali plura dicendo.

Ivii Concil. anno 352.

Fuit Turonense secundum prouinciale pro pace, & instructione Ecclesie sub Pelagio primo papa, & Iustiniano Imp. per viginti canones determinando, vt laici in Ecclesia clericis non misceantur: vt litis iacula finiant, & vota pacis acquirant dicente Domino in Ioanne cap. 14. *pacem meam* do vobis.

Iviii. Concil. anno 367.

Fuit Parisiense primum pro utilitate Ecclesie sub Pelagio primo papa, & Iustiniano Imp vt nemo res Episcopi, & Ecclesie confiscare presumat, excommunicatum ab alijs non debere admitti.

Iix. Concil. anno 368.

Fuit Aurelianense secundum, in quo inter cetera Futichetis, & Nestorij dogmata iterum damnata sunt, & quoeannis, & Concilium conuocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, vt nullus per causas leues suspendatur, sub Ioanne tertio Papa, & Iustino Imp. concludit, &c.

Ix. Concil. anno 384.

Fuit Hispanense primum sub Pelagio secundo papa, & Mauritio Imperator robur habens a Sede Romana, vt in prefatione habetur; de disponendis Ecclesie rebus cum subscriptionibus assistentium.

Ixi. Concil. anno 387.

Fuit Toleranum tertium, in quo Arrij haresis damnatur sub Riccardo Rege, pelagio secundo papa, & Mauritio Imperator per canones, & in secundo dicitur, quod in Ecclesia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

B

Ixii. Con.

Ixi. Concil. anno 587.

Fuit Matifconense prouinciale primum sub pelagio secundo papa, & Mauritio imperator, vt in Monasterijs puellarum nullus ingrediatur non probataz vitæ. de ieiunio aduentus, & cætera ordinans.

Ixiii. Concil. anno 588.

Fuit Matifconense secundum prouinciale sub eisdem, de obseruantia diei dominicæ; de decimis per Canones 20 multa Ecclesiastica tractans.

Ixiv. Concil. anno 616.

Fuit Artifiodarèse prouinciale sub Theodoro, & Heraclito Imperatore contra strigas diabolicas, contra sortilegia, & superstitiones, de chrismate, & sanguine Christi, de vino consecrando per quadraginta vnum canones.

Ixv. Concil. anno 623.

Fuit Hispalense secundum prouinciale sub Honorio papa, & Heraclito Imperator de præscriptione, de Bigamia, de ingratitude, & de duabus in Christo naturis.

Ixvi. Concil. anno 636.

Fuit Toletanum quartum ab omnibus Hispaniæ, & Galitiæ Episcopis sub eisdem docentibus formulam conciliorum celebrandorum; de oratione, & confessione fidei; de passione Christi. Quando cantandum alleluia, & hymnis, &c.

Ixvii. Concil. anno 640.

Fuit Toletanum quintum prouinciale à viginti Episcopis celebratum, tempore Regis Gothorum Suintilla sub filio Heraclij Imperator, & Theodoro papa de Lytanijs, quando fuit dicendæ, cum Episcopis, & eorum Vicarijs:

Ixviii. Concil. anno 642.

Fuit Toletanum sextum prouinciale in Ecclesia Leucadiæ

Leucadiæ Martyris à quinquaginta Episcopis Hispaniæ, & Galitiæ sub Theodoro papa, & Heraclæo ne imperator. Præsidente Eugenio Episcopo Tolitano. De humanitate Christi assumptæ, & subditæ Regem Suuincillan expellere eos iurasse, cum quinquaginta duobus Episcopis.

Lix, Concil. anno 644.

Fuit Braccarense primum Tulge Gothorum Registoribus ab Episcopis Galitiæ sub Theodoro, & Constante Imperator. In quo Concil. primo lectum est exemplar fidei cum capitulis, quæ ab Episcopo Varraconense, Lusitano, & Betieo contra hæresim Priscillianam per Canones 39.

Lxx, Concil. anno 646.

Fuit Braccarense secundum provinciale tractans ea, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam pertinent; De formæ visitationis Ecclesiæ ab Episcopis, quæ possunt, & non possint accipere. De consecr. Ecclesiæ sub Theodoro papa, & Constant. Imperator. filio Constantini tertij.

Lxxi. Concil. anno 648.

Fuit Toletanum septimum à triginta octo Episcopis celebratum, sub Martino Papa primo, & Constante Imp. De euentu infirmitatum in clerico ministrante. De exequijs, & similia.

Lxxii. Concil. anno 650.

Fuit Lateranense primum Romæ celebratum à 105. Episcopis contra Sergium, Pyrrhum, & paulum patriarchas Constantinopolitanos Cyrum Alexandrinum, & Theodorum, contra immaculatam fidem multa dicentis, cum subscriptionibus Martini papæ, & dictorum Episcoporum.

Lxxiij. Concil. anno 653.

Fuit Toletanum octauum à quinquagintaquinque Episcopis celebratum. De incauto iuramento non faciendo. De castitate Episcoporum. De fr-

20 *M. Maur de Greg Carnar apbor. 17. sumus.*
gentibus ieiunare, & omnibus, sub Martino papa,
& Constante imp.

lxxiv. Concil. anno 653.

Fuit Toletanum nonum, provinciale à sexdecim
Episcopis sub supradictis imp. & pap. iubentibus,
quod à correctione prælatorum est inchoanda
synodus, & ab eisdem danda est tertia pars Eccle-
siaz, cætera, de filiis clericorum, &c.

lxxv. Concil. anno 654.

Fuit Toletanum sub eisdem decimum de cele-
britate annunciationis dominicz, de professione,
& habitu viduz professæ, &c.

lxxvj. Concil. anno 655.

Fuit Cabilonense provinciale in Gallis sub Eu-
genio primo papa, & Constantino imp. per de-
cem, & nouem canones repetentes, quæ in Con-
cilio Niceno: & quod canonum statuta ab omni-
bus inæmerata seruentur. De pœnitentia à con-
fessore danda; Nè turpia in Ecclesia cantentur,
&c.

lxxvij. Concil. anno 668.

Fuit Toletanum vndecimum sub Vitaliano
papa, & Constante imper. De processione Spiritus
sacri, de Trinitate, de Incarnatione, de Resurre-
ctione; & quod Episcopus debeat prædicare.

lxxviii. Concil. anno 669.

Fuit Braccarense provinciale tertium, sub eis-
dem, de pane, & vino exclusis opinionibus scis-
maticis aqua permisso fiat sacrificium in Missa, &
in nouis vasibus De reliquijs quomodo gestandis.

lxxix. Concil. anno 670.

Fuit Constantinopolitanum sextum generale, &
Oecumenicum iterum aduersus Sergium, & cæte-
ros, vt supra dicentes vnã voluntatem, vnã
operationem in dispensatione incarnationis præ-
sente Constantinopolitano imp. & legatis missis
ab

Castiliorum, & bullarum Pontificum 27
ab Agatone pap. sub eodem Constantino quarto,
per actiones decem, & octo.

Lxxx. Concil. anno 683.

Fuit Toletanum duodecimum sub Leone secundo papa, & Constantino quarto imperat. & ut ait Caranza etiam sub Agatone, de poenitentia, de auctoritate concessa Episcopo Toletano, & de venientibus ad Regem communicantem cum Ecclesia.

Lxxxi. Concil. anno 690.

Fuit Toletanum tertium declinatum sub Sergio papa, & Iustiniano secundo imper. ubi quaedam particularia, & quaedam communia supradicta tanguntur.

Lxxxii. Concil. anno 742.

Fuit synodus mandato Apostolico à S. Bonifacio, & Episcopis Francorum habita sub Zacharia pap. & Carolo Magno Duce. Quae sint prohibita Ecclesiasticis, &c. & quod ad Episcopos pertinet excere spurcitas gentilitatis.

Lxxxiii. Concil. anno 781.

Fuit Nizenum secundum, quod graeci generale appellant. In quo imaginum expressiones adorandas, & amplectendas relatione decretum est; & sanctorum reliquias venerandas; sub Adriano papa, & Constantino sexto imp.

Lxxxiv. Concil. anno 813.

Fuit Augustinacum ad instaurandam Ecclesiam collapsam sedentes in prima Turma Episcopi cum quibusdam notarijs legentes, ac tractantes Evangelium, & epistolas, & Actus Apostolorum; Canones, & scriptura Sanctorum Patrum, & pastoralia librum Divisionum Gregorij per canones 37.

Lxxxv. Concil. anno 845.

Fuit Veronense provinciale, sub Leone tertio papa, & Carolo Magno imper. & pronuntiata

22 *M. M. de Greg. Comar. ap. et summo.*
professione fidei, per causam leuem non esse ex-
communicandum aliquem, de professione mona-
cherum; quod ministri Dei sint sobrij, & mensa
episcopalis parca.

lxxxvi. Concil. anno 816.

Fuit Rhemense provinciale sub Carolo Magno,
& Leone tertio pap. multa ad honestatem cleri-
corum pertinentia, & quædam sacramenta supra
acta tangit.

lxxxvij. Concil. anno 870.

Fuit Constantinopolitanum octauum vniuersa-
le factum potissimum propter depositionem Igna-
tij Patriarchæ Constantinopolitani, quem quidam
Episcopi ab Ecclesia, cui iure præsidebat tyran-
nicè proiecerant, & Photinum ex foro secularis
militiæ subito tonsuratum eidem Ecclesiæ contra
sacros canones præfecerunt sub Adriano secundo
pap. & Basilio imp. Constantinopolitano.

lxxxviii. Concil. anno 888.

Fuit Triburiense provinciale à viginti duobus
Episcopis Germanorum, ad reformationem moris,
& status non solum clericorum, sed etiam laico-
rum.

lxxxix. Concil. anno 1215.

Fuit Lateranense secundum generale sub inno-
centio tertio pap. & Philippo imp. cui interfuerunt
Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus Pa-
triarchæ Metropolitanus, 70. Episcopi, 400. Abba-
tes, 12. Priores Conuentuales, & Græci, & Ro-
mani Imper. Legati, oratores Regum Hispaniæ,
Galliæ, Angliæ: sub quo, Papa Romanus moritur
Perusis Pontificatus sui anno. 18. mense septimo,
die 26. cuius Pontificis virtutem, & doctrinam
summo opere iuuuit Beati Dominici, & Beati Fran-
cisçi sanctitas; à quibus Prædicatorum, & Mino-
rum ordo tunc ortum habuit, Damnam libellum
contra

contra Magistrum Petrum Lombardum, excom-
municans hæreticos omnes, et sine licentia prædi-
cantes, & quod semel in anno omnes confiteri
teneantur per capita. 69.

xc. Concil. anno 1313.

Fuit Viennense generale probans constitutiones,
quæ in volumine Clementinarum feruntur, sub
Clemente quinto, & Alberto imper. ubi determi-
narunt festum Corporis Christi celebrari feria
quinta post octavam pentecostes, concedendo in-
dulgencias existentibus in officio, & horis diuinis
etiam octauæ, & quod anima rationalis sit forma
per se corporis humani, & essentialiter, damnan-
do errores Begardorum, & Beguinarij.

xcj. Concil. anno 1415.

Fuit Constantiense sub Ioanne vigesimo tertio
papa, & Sigismundo imperator inchoatum tempo-
re schismaticis tribus pontificibus existentibus
Ioanne vigesimo tertio, Benedicto tertio decimo,
& Gregorio 12. pronunciaedo sententiam damna-
tionis Ioannis Vuigles cum suis 45. articulis per
sessiones 45.

xcij. Concil. anno 1431.

Fuit Basiliense inchoatum prius Senis, trāslatum
deinde Basileam sub Martino quinto papa, & Sigis-
mundo imperator, & notandum, quod ait Barthe-
lomæus Archiepiscopus Toleranus hic, quod quæ
in Constantiensi, & Basiliensi dicuntur non habent
aliquid auctoritatis, nisi quod in Bulla Martini
quinti, & Nicolai quinti pontificibus.

xciii. Concil. anno 1432.

Fuit Florentinum inchoatum Ferrariæ, & pro-
pter pestem in Florentiam transtratum; presente
Imperatore Germano, & patriarcha Constantino-
politano, et alijs pontificibus, Abbatibus, Mona-
chis, & Græcæ signati, per apostoli, & habitus prius

24 *M. Mazarin de reg. Cantuar. archiep. & f. canon.*
Ferrariæ, de processione Spiritus sancti à filio, De
igne Purgatorij, de primatu Papæ. De Sacramen-
tis ibi disputatum est sub Eugenio quarto, & Sigif:
mundo Imperator.

xciii Concil. anno 1573.

Fuit Lateranense tertium generale sub iulio se-
condo, & Leone decimo Pontificibus, & Maximili-
ano Imperator, pro reformatione Ecclesiæ, & pa-
ce inter Principes Christianos componenda, iu-
bendo etiam lectoribus philosophiæ, & discipu-
lis suis, ut veritatē fidei declarent, ut de creatione,
de anima interlectiua, damnando Pisanum concilium,
legendo bullas, canones, & sacram theolo-
giam, de officio præceptorum puerorum, ut doceant præcepta diuina, & articulos fidei.

De Concilijs, quæ extra seriem reperiuntur attē

flata tantum

Ab Archiepiscopo Tolosano Concilium gene-
rale Viennense, & Lugdunense.

A Pannicærola in quadragesimali, & Aquonfo.

A Gratiano 6. q. 2. cap. quod dicitur, Concilium

Varense.

Cap. sitantum Alesense Concilium.

Hermerianum.

Faurentinum.

Hipponeuse.

Genutense.

Mittense.

Misicense.

Vibariense.

Conpendiense.

Aliud apud sanctum Medardum habitum.

Aliud apud Beluonem de Episc. dist. 6. c. 11. q. 2.

Aliud apud Dominico Bæopes in fine huius Concilij

si mente

Concilium, & Bullam Pontificam 25
Sinen te partim sacrum, & partim sacrilegum.

Ex Soarato in historia tripartita, & Theodoretos
similiter:

Fuerit facta ab arianis alia decem, ut ait Atana-
sus in Epistola ad Aphross. & Sozomenus in cap.
35. libris quae supradicta tangunt.

Concil. anno 1545.

Fuit vltimum Tridentinum generale, & Oeco-
menicum sub Paulo tertio, Julio Tertio, Marcello
secundo, Paulo quarto, Pio quarto, & Pio quinto
pontificibus; sub Carolo Quinto, & Ferdinando
Imper. ad extinguendas haereses Martini Lutheri,
in Germania; contra indulgentias pontificis ha-
ereticæ, praedicatoris, & scribentis; contra primatum
Ecclesiae Romanae, contra cœlibatum, & ceteros
abusus veteris Ecclesiae, contra quem, & alios fuit
assignatum Concilium primo Mantuanum, deinde
propter aliquas causas legitimas Vincentiam;
tertio Tridentum, nec unquam factum est.
Quarto tunc anno 1545. incœptum est tertio de-
cimo die Decembris Legatis Apostolicæ Sedis
presidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepisco-
pis, Episcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis,
& Regibus, & Regibus Christianis, &
principibus, etiam missis, ut patet in ipso.

Quod Tridentinum diuiditur per viginquaginta
sessiones, ubi quidam dicunt quod Concilium
dicitur a confesio in prima sess. decretum de in-
choando Concilio, in secunda sess. decretum de
modo tractandi, & alijs in Concilio seruandis in
3. de Synodo fidei in 4. decretum de Canonis
impatriis in 5. decretum de peccato originali in
6. decretum de iustificatione in 7. de Sacramentis
in 8. decretum de translatione Concilij in 9. Bo-
noniæ celebrata decretum de prorogatione ses-
sionis in 10. decretum similiter de prorogatione ses-
sionis.

sonis Bononiz 11. decretum de relumendo Concilio in 12. decretum prorogationis sessionis in 13. decretum de Sanctissimo Eucharistiz Sacramento in 14. doctrina de Sanctissimis Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramentis 15. decretum prorogationis sessionis in 16. de suspensione Concilij in 17. decretum de celebrando Concilio in 18. decretum de librorum delectu &c. in 19. decretum prorogationis sessionis. In 20. decretum prorogationis sessionis in 21. doctrina de communione sub utraque specie & paruulorū in 22. doctrina de sacrificio Missæ in 23. vera, & Catholica doctrina de Sacramento ordinis, &c. in 24. doctrina de Sacramento Matrimonij in 25. decretum de purgatorio.

In magnis tomis nouis, & vltimis impressis Conciliorum, erga finem, habentur sex Concilia Mediolan. sub dno Carolo, aliud est Aquilense sub Clemente 8. 1193; & Francisco Barbaro Patriarcha eiusdem Civitatis. De reformatione. De vitijs fugiendis; & virtutibus amplectendis De vita, & honestate clericorum, &c. adimpleant Concilia, Canones &c. ordinantur.

Hæc de Concilijs generalibus, & prouinciabilibus: de Episcopalibus autem, sex tantibus, quæ anno quolibet, vt ait Concilium Carthaginense capi. facienda, & agenda sunt, nihilominus, & d. R. Ecclesie supponantur, Santiq. suis quibus honor, gloria, labor quinque annorum ex. Calatiz in die S. Stephani Confessoris Episcopi Calatini, &c. in die S. Petri, &c. tria Episcopi Calatini, quorum auxilio, &c. omnium scientiarum, &c. Sacra scriptura patrum, &c. Dico vobis con-

Et quæ cupitis fieri in Concilio Tridentino,

Conciliorum, & bullarum Pontificum. 21
dentur, & etiam ante aliqua alia Concilia,
ideo primo acomodantur Concilium Tridenti-
num, & alia ad Sacros Canones. Decretales,
cum citationibus etiam constitutionum Summo-
rum pontificum Tridentini, & aliorum Conciliorum.

De forma Conc. faciendi vide in Tolet. 4.

Liber primus de Summa Trinitate, & Fide Catholica.

Citantur, seu applicantur primo huic titulo De-
creta in sess. 3. & 4. de symbolo Fidei, & de canoni-
cis scripturis, ac de additione, & usu sacrorum libro-
rum, & in sess. 5. de peccato originali, ac sess. 6. de iu-
stificatione, & sess. 25. de purgatorio. Florent. c. tan-
ta, c. cogit sess. 25, c. cum dignitates § promisi 24. sess.
Extat Bulla pij 4. super forma iuramenti profes-
sionis Fidei, & a quibus, incip. In iunctum, & in sa-
cro sancta, Tolet. &c.

De constitutionibus c. sicuti publici expedit, sess.
25. Toletanum ultimum.

De rescriptis c. Quoniam ob malitiosam, sess. 25,
c. dispensationes, & c. in commutationibus, sess. 25
c. & quoniam sess. 13. Lateranense.

De electione c. ad cathedralium sess. 7. c. in
quibuslibet sess. 24. Toletanum c. Quicumque post
hoc sess. 22. Extat constitutio Gregorij xiv. de for-
ma faciendi processus super promovendis ad Ca-
thedrales, incip. Onus Apostolici viennense c. in
electione, & c. Abbatissa, sess. 25. Extat Bulla Grego-
rij xiiij. de monialium prefectis non ultra triennium
per uniuersam Italiam eligendis, incip. Expolcit,
Concil. vnicuersum c. inferiora, sess. 25. c. cum dignita-
te, sess. 24. Constantiense c. expedit, sess. 24. ad cuius
observantiam extat Bulla pij v. incip. In conferen-
dis Lateranense tertium.

De supplenda negligentia praelatorum § eadem

§ 12

¶ in monasterijs, & c. 2 §. si quæ verò fest. §. e. c. illis
 omnes 9. legati fest. 24. c. quæcumque, in fine fest.
 27. c. Capitulum Sede vacante, ver negligent fest.
 24 c. Monasteria ver. quod si in his. c. hæc omnia
 ver. & quia fest. 25. de regular. Remense c. Regula
 ris fest. 25. de regular. super cuius decreti exequu-
 tione extat constitutio Clem 8. incip. suscepti mu-
 neris.

De temporibus ordinationum, & qualitate or-
 dinandorum De Sacramento Ordinis vide in fest.
 23; & permutationum c. ordinationes fest. 23 fo-
 re per totam, c. cum honestius, c. & quoniam fest.
 24. c. facultates de promouendo, c. facultates de
 non promouendo c. ad maiores fest. 7. c. Ecclesijs
 fest. 23 & conc. Toletanum 19 c. Nulli Episcopo
 fest. 9. & fertur Sacram Congregationem declaraf-
 se, quod Episcopus alienus volens conferre ordi-
 nes in loco exempto, non solum requiritur licentia
 Superioris loci exempti, sed etiam illius Episcopi
 intra cuius fines locus exemptus est constitutus.
 cum non deceat fest. 27. Extensio huius decreti lo-
 quentis de clericis secularibus ad clericos regula-
 res non professos, ve non promouentur ad factos,
 nisi seruata forma huius decreti, fuit facta à pio v.
 per eius constitutionem, incip. Romanis pontifici
 Concil. Bracharense c. non liceat fest. 8. & con. Re-
 mense c. Abbatibus fest. 23. con. lateranense.

De serutinio in ordine faciendo c. Sancta Syn-
 odus, &c. cum nullus cum alijs fest. 23. Quorum
 requisiti plura enūmerantur in Bulla Sixti 4. con-
 tra hereticos de promotione.

De ætate, & qualitate, & ordine presbitero-
 rum c. quæcumque fest. 22. c. nullus prima con-
 sac. c. nullus in posterum, cum alijs fest. 23. c. ex-
 dit fest. 24. cap. cum plerisque fest. 27. de regul. &
 Florent. c. ut c. 2. §. 1. & c. 2. §. 2.

De

De sacra Vnctione c. si quis dixerit confirmatio nem. cum seq. sess. 7. c. Visum est, c. Instituta, c. Res porro, &c. Iam verò sess. 14. & lateranense.

De filijs presbiterorum c. va paterna, sess. 25; & conc. Toleranum 9.

De peregrinis c. cum nullus s. nullus prateres sess. 23. c. Quanta s. deinde sess. 22. & consi. lateran.

De officio, & potestate Iudicis delegati c. infu super eum nonnulli sess. 14. & adde ad c. 1. & fin. eod. tit. in 6. & con. Antiodoreto.

De officio ordinarij c. 1. ver. & ne sub specie 9. quia verò, sess. 5. c. prädicationis sess. 24. c. Ecclesiarum praelati c. capitula cathedralium sess. 6. c. 1. in princ. sess. 13. de res. c. omnes Ecclesiarum praelati sess. 14. c. t. sanctorum sess. 23. c. Episcopi etiam c. quia illiterati sess. 21. c. Episcopi etiam tanquam c. administratores sess. 22. c. cum ex notariorum c. Statuit sancta Synodus sess. 25. c. Ordinarij cap. Vniones c. Beneficia c. locorum ordinarij sess. 17. s. quaecumque in dioecesi sess. 21. c. quæ alias c. Episcopi, vt aptius c. prouincialia, & toleta 5. 7. & 8. 24. sess. c. patriarchæ c. liceat Episcopis c. v. fidelis c. Apostolus sess. 24. c. in monasterijs c. monasteria sanctimonialium sess. 25. c. Episcopus quoscumque sess. 14. Conc. Flor. & Tol.

De maiestate, & obedientia c. non potest sancta Synodus, c. statuit sancta Synodus, c. 1. Episcopi, & c. postremo, sess. 25. & Con. Constantinense c. controuersias, ead. sess. 25. Extrat. constitutio Gregorij xiiij. circa præcedentiam Fratrum Mendicantium, & Confraternitatum laicorum in processionibus, incip. Exposcit, & Con. Florenti.

De pactis c. nulla quoque renunciatio sess. 25. de regular. & congruit huic tit. propter cap. quantum pactum eod. tit. in 6.

Applicatio

Applicatio Conc. Tridentini ad lib. 2. decretalium.

De foro competenti c. causæ Episcoporum c. quoniam verò fels. 13. c. non liceat, verf. & sic ordinati fels. 7. c. nullus prima tonsura fels. 23. Concil. Nicenum c. causæ criminales c. causæ omnes fels. 24. c. præterea, quia nonnulli fels. 14.

De feriis c. ab Aduento fels. 24. c. mandat verf. & Sanctorum celebrationes. & c. insuper fels. 25. & Con. Lateranen. c. censura 5. dies, lead. fels. 25. incip. cum primum, Extat Pij v. Bulla de obseruatione festorum, decretum sacre Congregationis.

De testibus c. testes fels. 13. & Conc. viennense.

De appellationibus c. eadem §. in causis, c. à sententia, & c. reus ab Episcopo fels. 13. c. legati fels. 22. c. Episcopi, sit aptius §. Nec in his fels. 24. cap. quam turpe ver. nec fels. 25. c. expedit ver. nec prædictorum fels. 24. c. causæ omnes fels. 24. & Conc. Lateranense.

Applicatio Conc. Tridentini ad lib. 3. decretalium.

De vita, & honestate Clericorum c. sacrosancta, §. Episcopos fels. 2. c. cum proprio Episcoporum fels. 14. c. optandum fels. 25. c. cum dignitates §. vestitu fels. 24. c. nihil est fels. 22. c. quia verò, & §. habitus fels. 14. Extat Sixti v. constitutio contra non incedentes in habitu incip. Cum sacrosanctæ, & Concilium Toletanum, & Florentinum.

De cohabitatione Clericorum, & mulierum c. quam turpe fels. 25. & Con. Florent.

De Clericis conjugatis c. nullus prima §. in Clericis, & c. vt Sanctorum, in fine, fels. 23. & Lateranen.

De Clericis non residentiis c. eadem sacrosan

etc

De c. Episcopis inferiores fefs. 6. c. inferiora .
c. cum beneficia fefs. 21. c. cum precepto fefs. 23.
c. Episcopi etiam fefs. 22. c. cum dignitates §. præ-
terea, & §. distributiones fefs. 24. & Tolera 4.

De præbendis, & dignitatibus c. nemo c. inferiora
c. quicumque c. Ordinarij fefs. 7. c. ratio postulat.
c. statuit el 2. fefs. 25. c. & quia iure c. regularia fefs.
14. c. cum pleraque fefs. 24. c. cum Ecclesiasticus
fefs. 24. Faciunt etiam decreta de vnione loquentia
in c. vniones fefs 7. c. & quia fefs. 14. c. vteriam
fefs. 21. c. quoniam pleraque fefs. 24. & c. sicuti §. in
super fefs. 25. Lateranense 1. & secundo.

De Clerico ægrotante c. cum in beneficijs §. in
coadiutorijs fefs. 25. & Florentinum.

De institutionibus c. presentati fefs 7. c. conce-
dit §. in prædictis fefs. 25. de regular. facit tex. in c.
auctoritate eo tit. & Con. Costan.

De concessione præbendæ, & Ecclesiæ non va-
cantis c. decernit sancta Synodus mandata de pro-
uidendo fefs 24. c. cum in beneficijs fefs. 25. & Con.
Florent.

De Sede vacante aliquid innouetur c. non liceat
fefs. 7. c. Abbatibus §. poenam fefs. 23. c. Capitulum
Sede vacante fefs. 24. & Con. Lateranen.

De his, quæ fiunt à Prælati sine consensu Ca-
pituli c. statuit el 1. fefs. 25.

Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione con-
ferantur c. quoniam pleraque §. ad hæc in poste-
rum fefs. 24. & Con. Aurasicanum.

De rebus Ecclesiæ alienandis, vel non c. magnam
fefs. 25. contra verò vsurpatores c. si quem clerico-
rum fefs. 22. multa Con.

De testamentis, & vltimis voluntatibus c. Epi-
scopi etiam fefs 22. concordat c. tua eod. tit. & aqui-
liente.

De sepulturis c. decernit sancta Synodus fefs. 25.
&

& addit. ad clement. dudum de sepult. & ad c. de
quarta de prescript. & Con. Cartag.

De Parochijs, & alijs Parochianis c. quoniam
plerque § in parochialibus, & § in his quoque
fels 24 c. Episcopi etiam fels 25 c. quanta §, mo-
neant fess. 22. cap. prædicationis §, moneatque fels.
24. & Con. Lateranen.

De decimis c. non sunt ferendi fels. 25. Con. Tol.

De regularibus, & transeuntibus ad Religionem
c. quoniam cum sequens fels. 25 de regulari-
bus c. quia verò regulares fels. 14. & Con. Florent.

De statu regularium congruunt huic titulo de-
creta d. Concilij fels. 25. de monialibus præcipue
loquentia, veluti c. Bonifacij viij. c. Abbatissa, c.
Monasteria sanctimonialium, c. attendant, c. in qua
cunque, &c. libertati. Pro maiori obseruantia d. c.
Bonifacij viij. extant constitutiones Pij v. & Gre-
gorij xiii. relatæ in verbo Monasteria monialium,
& Conc. Toletanum.

De statu Monachorum, & Canonicorum Regu-
larium c. nemini, &c. Monasteria omnia, cateraq;
capita in d. fess. 25 de regularibus.

De religiosis domibus, vt Episcopo sint subiectæ
c. curret fels. 7. c. admonet fels. 25 & Concilium
viennense.

De iure patronatus c. nemo, &c. non liceat fels.
14. c. Patriarchæ § patroni fels. 14 c. si quem clerici-
corum verò quod si fels. 22. c. expedit verò. porro
& verò. si verò fels. 24. c. sicui iura fels. 25. & Con.
Tolentanum.

De censibus, exactionibus, & procuracionibus
c. patriarchæ §. interimque fels. 24. & Concil. Flo-
rentinum.

De celebratione Missarum, Sacramen- o Eucha-
ristiæ, & diuinis Officijs Vide il fels. 13. 21. & 22.
c. quanta fels. 22. cap. sacrosancta verò. Episcopos
fels. 2.

sel. 2. c. qui pie §. curet sess. 23. c. cum dignitates §. omnes verò sess. 24. c. contingit sæpe sess 25. c. attendant § quod verò sess 25. de regul.

De baptismo, & eius effectu. Vide in sess. 7. Lateranense, & Florentinum, & multa alia concilia.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum. c. mandata sancta Synodus sess. 25. c. vt fides §. fin. sess. 5. Extat Pij V. constitutio, Ne in popularibus concionibus disputetur de Conceptione gloriosæ Dei Genitricis Mariæ fol. 174. incip. Super specula.

De obseruatione ieiuniorum. c. in super hortatur sess. 25 Romanum.

De Ecclesijs ædificandis, vel reparandis. c. cum illud quoque c. Episcopi etiam sess. 21. c. concedit in fine sess. 25. Extat constitutio Clemen VIII præscriptionis normæ dandi licentiam ab Ordinarijs ad ædificanda in posterum Regularia monasteria, incip. Quontam, fol. 590.

De immunitate Ecclesiarum. c. quanta § ab ecclesijs sess. 22 c. cupiens sess. 25.

Ne Clerici, vel Monachi secularibus negotijs se immisceant. Congruunt huic titulo citata supra in tit. de vita, & honest. cler.

Applicatio Conc. Tridentini ad 4. lib. decretalium.

De Sponsalibus, & matrimonijs. Vide sess. 24. de Sacramento matrimonij. Florentinum c. multi sunt, qui vagantur, c. ita plerunque sess. 24. c. iustitiz publicæ honestatis, d. sess. 24. de ref. matrim. Extat declaratio Pij V. incip. Ad Romanum fol. 284.

De clandestina desponsatione. c. tamen § sess. 24. Florenti & Tolet.

De Cognatione spirituali. c. docet experientia sess. 24. Extat Pij V. declaratio incip. cum illius vicem fol. 283.

C

De

De Consanguinitate, & affinitate. c. si quis intra gradus *sess. 24.* & adde ad *clem. vni. eod. tit. Tolet. C.* præterea sancta Synodus eadē sessione. Extat declaratio *Pij V. incip. Ad Romanum fol. 285.* & congruit etiam *tit. de eo, qui cognouit consanguineam vxoris suæ, vel sponsæ.*

De matrimonio contracto contra interdictum.
Ecclesie c. tamen § qui aliter sess. 24 Florenci-
num Lateranense.

Applicatio Cone Trid ad 5. lib decretalium.

De Simonia c. quoniam sess. 21. c. expedit, §. ca-
ueantque, sess. 24. c. in pluribus ecclesijs sess. 24. Ad
 corroboracionem huius decreti extat *Pij V. Bulla*
reuatoria priuilegiorum, & consueudinum Ec-
clesiarum aliquid recipiendi in collatione, aut alia
prouisione seu admissione ad possessionem benefi-
ciorum, incip Durum nimis, fol. 484.

Ne Prælati vices suas, vel ecclesias sub annuo
censu concedant. c. magnum §. non liceat sess 23.
De Magistris. c. eadem sacrosancta sess. 5. c. cum
adolecentiū ætas sess. 23. c. prædicationis §. ijdem
etiam sess 24.

De Homicidio. c. cum etiam qui per industriam
sess. 14. Romanum. Aquense.

De pugnantibus in duello. c. detestabilis sess. 25,
Ampliatu hoc decretum per constitutionem Gre-
gorij XIII. incip. Ad tollendum, & alteram Clemē-
ris VIII. incip. Illius vices fol. 228.

De Adulterijs. c. graue peccatum sess. 24. de ref.
matrim. vbi etiam de concubinarijs,

De Raptoribus c. decernit sancta Synodus sess.
24 de ref. matrim. Parisiense.

De Clerico venatore. c. cum dignitates §. vestitu
sess. 24 Tarragonense,

De

De Clerico per saltum promot. c. qui pie §. fin.
 sess. 23. Lateranen.

De eo, qui fortius Ordines suscipit c. Ordina-
 tiones §. quod si quis sess. 23. Florentinum.

De Priuilegijs c. in exemptorum causis sess. 7. c. Ec-
 clesiarum Prælati sess. 6. c. insuper, & c. præterea
 quia sess. 14. c. quoniam priuilegia sess. 24. Ad cor-
 roboracionem huius decreti extat Gregorij XIII.
 constitutio incip. Circumspecta fol. 402.

De Pœnis c. cum verò tam graua sess. 13. c. insu-
 per §. post hæc sess. 4. Con. Const. Roma.

De pœnitentijs, & remissionibus. Congruunt
 huic titulo de sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento
 sess. 14. c. cum Catholica sess. 25. c. Apostolus mo-
 net, & c. liceat Episcopis sess. 24. c. Quamuis pres-
 byteri sess. 23. Extat declaratio Pij V. super appro-
 batione Regularium ad audiendas Confessiones
 secularium, incip. Romani Pontificis, fol. 175. c. quia
 verò sess. 5. in fine, c. cum multa sess. 21. c. cum po-
 restas sess. 25. Extat Pij V. constitutio reuocatoria
 indulgentiarum pro quibus consequendis manus
 adiutrices sunt porrigendæ, & quæ quæstuari fa-
 cultatem quomodolibet continent, incip. Et si Do-
 minici, fol. 969. in Bullario. Et p̄tinet ad Ordinariũ
 loci præscribere formam colligendi elemosynas,
 & alia oblata Christianæ charitatis subsidia, remo-
 tamen mensis, peiuis, & capis per constitu-
 tionem Clemen. 8. incip. Quæcunque fol. 612. &
 vide Concilium Prouinciæ Mediolanen. V. in
 tit. de indulgentijs, vbi prouisum est, ne indulgen-
 tiarum liberæ inscriptiones earum nomine exara-
 tæ, eo loco vbi capsula ad elemosynam colligendam
 apparatus est, etiam extra Ecclesiam proponantur,
 assignantur, sed vel in Altari maiori, vel in alio
 vbi indulgentiæ causa statio, oratione constituta
 est. &c. Si verò aliquando Episcopi concessu capsula

in quam eleemosyna Fidelium conijciatur, palam ponitur; intus in Ecclesia loco longe ab' Altari, ubi indulgentiæ statio agitur, decore collocetur, &c.

De sententia excommunicationis. c. quomuis excommunicationis gladius sess. 25. de ref. Ad cuius declarationem vide Pij V. ordinationem fol. 241. c. censuræ, c. anathemati sess. 25. de regular. c. si quæ clericorum sess. 22. c. itz plerunque sess. 24.

De verborum significatione. c. cupiens sess. 24. c. tanta § quod si in his, sess. 25. Circa declaratione Concilij Trid. extat Bulla Pij 4 incip. Benedictus Deus fol. 182. Pij Quinti Sixti V. Gregor. 13 Clementi 8. Pauli V. Urbani 8. vide eos in sequentibus aphorismis bullarum pro alijs materijs non tam practicabilibus Clementinarum festi, & extrava-gantium vide in nostris margaritis, & iacintis Concilij Tridentini.

Quid sint Bullæ, et quotuplices sint, et quid sit Bullarium, et quare dicitur Bullarium, et quot Pontifices fecerunt bullas, et qui Pontifices fecerunt ordinationes, qua ordinationes secundum aliquos largo modo possunt dici bullæ, ut infra, de his omnibus dicemus ante aphorismos, see Summaria;

Cur eiusmodi Pontificiarum legum, et diplomatumq; & rescriptorum Collectio Bullarij nomen sortita est, & qui Pontifices eas.

Respondetur Bullæ significatio multiplex est, ut recenset Rebuff. in prax. benef. in tit. 3 pars Signaturæ §. nunc videamus Petr. de Gregor. lib. 17. Synrag. iur. cap. 15. nu. 21; & in decretalibus in tit. de rescrip. cap. 45. lib. 1. Grauet. ad Vestrium in pract. Rom. Cur lib. 1. cap. 4. num. 23. & nouissime Sebastian. à Costa in suo commentar. super bulla Cruciatæ quæst. 1. ubi antiquiores cumulat, sed vsu, & consuetudine Rom. Curie usurpatum est, ut Bulla Pontificam Diploma significet, eo quod à Bulla plumbea

plumbea cordis pendentibus affixa, & ss. Petri, & Pauli Apostolorum Capita[rum] inculptas habent firmamentum recipiat secundum grediendos, & apud Cuiuslibet tritissimum est. Hæc itaque collectio, in qua plurima extant eiusmodi diplomata, Bullæ, nuncupata, Bullarij nomen sortita est. Vide in fine Bullarij Sanctæ Inquisitionis præxis nostræ multa alia &c. Vinaldus post multas Ethimologias, quod accipitur Bulla pro toto Diplomate, Dionysius Athanasius, quod dicitur Bulla similitudinariè a Bulla, quæ portabatur in pectore pendens à nobilibus Romanis, vide in fine nostri Summarij Bullarum Sanctæ Inquisitionis multa.

Quot sunt Pontifices, qui fecerunt concilia, & quot sint Concilia, & vnde dicantur concilia modo iam dictum est.

Quot sint Pontifices Romani, qui fecerunt bullas constitutiones, & quot sunt istæ constitutiones, seu bullæ, seu diplomata. Respondetur sunt plusquam septuaginta Pontifices, ut Leo primus qui fecit duas constitutiones, Gelasius primus vnam constitutionem, pelagius secundus vnam, Ioannes 15. vnam, Leo nonus duas, Alexander 2. vnam, Gregorius septimus vnam, Urbanus 3. vnam, pascalis 3. tres, Calistus 2. vnam, Honorius 2. vnam, Innocentius 3. duas, Eugenius 3. tres, Anastasius 4. duas, Alexander 3. nouem, Urbanus 3. vnam, Gregorius 8. vnam, Cælestinus tertius, tres, Innocentius 3. duodecim, Honorius 3. octo, Gregorius 9. quatuordecim, Innocentius 4. viginti vnam, Alexander 4. viginti tres, Urbanus 4. octo, Clemens 4. quatuordecim, Gregorius 10. tres, Nicolaus 3. duas, Martinus 4. vnam, Honorius 4. duas, Nicolaus 4. sex, Cælestinus 5. vnam, Bonifacius 8. decem, Benedictus 11. duas, Clemens 3. quatuor, Ioannes 22. quindecim, Benedictus 12. septem, Clemens 6. quinque Innocentius

centius 6. duas, Urbanus 5. duas, Gregorius 11. decem, Urbanus 6. tres, Bonifacius 9. quinque Innocentius 7. vnam, Gregorius 12. tres, Ioannes 23. vnam, Martinus 5, sexdecim Eugenius 4. vigintinovem, Calistus 3. quatuor, pius 2. vndecim, paulus 2. septem, Silius 4. vigintiquatuor, Innocentius 8. decem, & nouem, Alexander 6. duodecim, Iulius 1. triginta vnam, Leo 10. quadraginta septem, Adrianus 6. quinque, Clemens 7. quadraginta vnam, paulus 3. quadraginta nouem, Iulius 3. viginiquinque, paulus 4. viginti vnam, pius 4. centum, & sex. pius 9. centum, quinquaginta vnam, Gregorius 13. centum, & duas, Sixtus 5. centum, & septem, Gregorius 14. decem, & nouem, Innocentius 9. duas, Clemens 9. centum viginti tres, paulus 5. nonaginta octo Urbanus 8. plusquarcentum.

Franciscus Petrarca de vitiis Pontificum plusquam 100. annis ante Platinae S. Antoninus in annalibus, Baluacensis in historiali, Platina, Tarcagnottus, Petrus Maf. fias hispanus, Iacobus Philippus de Bergamo Simonettus, Guicciardinus, Honophrius Panuinius, Thomas Costas, Tempesta, Antonius Ciccarellus, Bartholomeus, Dionysius Campanus, Bardus, Baronius, Giacconini cum auctoribus facientibus additionem ad ipsum Ioannes Baptista Cauallerius videntur per omnia dicenda apud istos prater Bul-larium.

Quot sub pontifices, qui non fecerunt bullas, seu diplomata, seu constitutiones? Respondetur sunt plusquam centum sexaginta ex diuo petro, & quibusdam alijs, ergo isti Pontifices fuerunt diuini nihil faciendo. Respondetur, quod fecerunt Concilia, quae ideo opposuimus paulo antea, & etiā quia vique ad S. Siluestrum proprio sanguine in Martyrio composuere, nec non, & ordinationes, quae ut ait Cardinalis Tuscanus, & alij laege accipiēdo bullas, & constitutiones, fecerant multas

tas Ordinationes, quæ per ipsos quodammodo
possunt dici bullæ, & constitutiones.

Quot sunt isti pontifices, qui fecerunt non bul-
las, sed multas ordinationes, & quæ largo modo
possunt dici constitutiones, seu bullæ, seu diploma-
ta, ut ait etiam Abbas, & Riccius? Respondetur in-
cipiendo à D. petro primo summo pontifice, qui
quadragésimo quarto anno superavit Simonem
Magum post Christum ordinavit ieiunium quadra-
gesimale &c. Franciscus petrarca in vitis pontifi-
cum in fine vitæ sancti petri dicit quod tunc appa-
ruit phoenix in Ægypto caudæ ruberæ dorsi purpu-
rei coloris, colli aurei, magnitudinis Aquilæ, & vi-
vit diuturnius quam cætera animalia, ut regenera-
tur in suo nido similiter Linus secundus pontifex
ordinavit mulieres non ingredi Ecclesias nisi ho-
nestè cum velo in capite, etiam Cletus tertius Papa
ordinavit, quod dicatur, Salutem, & Apostolicam
Benedictionem. Quartus Papa Clemens primus
ordinavit, quod nullus Episcopus possit celebrare
sine diacono, & quod confirmentur Christianis
quanto citius. Quintus Papa Anacletus primus or-
dinavit, quod Cathedra Episcopalis apponatur in
loco eminenti. Sextus Papa Evaristus primus ordi-
navit, quod Matrimonia non fiant occulta, & diti-
fic utulos presbyteris qui modo dicuntur Cardi-
nales, septimus Papa Alexander primus instituit
aquam sanctam benedictam in Ecclesia. Octavus
papa Sixtus primus, quod non tangatur res sacra,
nisi à Sacerdotibus, & Sanctus Sanctus adderetur in Mis-
sa, & corporale libentius, & altare Nonus Papa Te-
lesphorus primus statuit in Natiuitate Domini
tres Missas celebrandas, cum Gloria in excelsis. De-
cimus Papa Iginus primus statuit in baptismo
interuenire Compatrem, & Commatrem, & quod
Ecclesiæ consecratur, & quod Missa caneretur. 11.

papa pius primus ordinavit pœnas his, qui cadere
 faciebant sanctissimum 12. papa Anicetus primus
 decrevit, quod sacerdotes non portent capillos
 longos, vt Apostoli 13. papa Soterus primus, quod
 Moniales Sacrificium turibulo non faciant, nec res
 sacras tangerent 14. papa Eleuterius primus prohi-
 buit multas superstitiones in Comedendo 15. pa-
 pa Victor primus, quod quælibet aqua naturalis
 in baptismo sit bona 16. papa Zepherinus, quod
 consecratio in vase vitreo, & non in ligneo fieret,
 & quod semel in anno cõmunionẽ receperent 16
 papa Coelestinus primus statuit quatuor anni tem-
 pora ieiunando 18. papa vrbanus primus, quod
 Ecclesia reciperet possessiones oblatas a fidelibus
 pro beneficio communi clericorum &c 19. papa
 pontianus primus ordinavit, vt cantentur psalmi,
 & in principio Missæ dicatur Confiteor &c. 20. pa-
 pa Anterus primus ordinavit posse fieri permuta-
 tionem Episcopatus cum altero, & quod scriban-
 tur vitæ Martyrum 21. papa Fabianus primus,
 quod in feria quinta Coenæ renouetur Chrisma
 22. papa Cornelius primus dampnavit hæresim
 Novatianam 23. papa Lutus primus, quia erat
 Martyrizandus totam suam potestatem tradidit
 Stephano eius Archidiacono 24. papa Stephanus
 primus, quod vestibus sacris tantummodo in Sa-
 crificijs, & in Ecclesijs vterentur 25. papa sistus se-
 cundus, quod Missa in Altari tantummodo 20. pa-
 pa Dionysius primus distribuit parochias appo-
 nendo terminos, & contra idolatriam Herculis iux-
 ta portas, quod depingatur S. Christophorus 27. pa-
 pa Foelix primus, quod celebrentur Martyrum fe-
 stiuitates 28. papa Eutichianus primus, quod bene-
 dicantur primi fructus 29. papa Gaius primus di-
 stinxit declarando in Ecclesijs ostiaria, lectora-
 tum, & ceteros ordines 30. papa Marcellinus pri-
 mus

mus loquutus fuit cum Diocletiano talizelo , vt
 vt Martyrio fit coronatus , cum tribus Diaconis , &
 contra idolatriam Martis falsi Dei , quod depinga-
 tur S. Michael Archangelus , cum ense , & cæteris
 armis 31. papa Marcellus primus propter baptis-
 mos faciendos ordinauit 32. parochias 33. papa
 Eusebius primus ordinauit , quod laici non pos-
 sint vocare Episcopum in iudicio 33. papa Milcia-
 dis primus , quod in dominica contra gentiles non
 ieiunetur 34. papa Syluester primus Baptizauit
 Constantinum Imperatorem , ex quo tanta benefi-
 cia habuit Ecclesia &c. 35. papa Marcus primus ,
 vt in festiuitatibus canteretur Credo 36. papa Iulius
 primus , quod Sacerdotes nisi in foro Ecclesiastico
 cognoscantur , & fecit prothonotarios Apostolicos
 37. papa Liberius primus de antiquissima , & nobi-
 lissima familia sabella , vt patet per sua gẽtilitia , seu
 stemata creauit presbiteros , & Episcopos virtu-
 sissimos , & contra falsum Deũ Baccũ , seu baccana-
 lia statuit festiuitatẽ sanctorũ Martir. Foelix secun-
 dus non fuit preceptus in pontificem secundum
 panuinium , secundum platinam sic 38. papa Da-
 masus primus ordinauit , vt psalmi cantentur in
 Ecclesia , ijs addendo Gloria patri 39. papa Siricius
 primus , quod aqua baptismalis fieret Sabbato san-
 cto 40. papa Anastasius primus statuit , vt cum le-
 geretur in Ecclesia Euangelium , circumstantes af-
 surgerent 41. papa Innocentius primus expulit
 Roma hæreticos Catafrigos , 42. papa Zosimus pri-
 mus , vt diaconi in celebrando vterentur Manipu-
 lo apponendo in sinistro brachio 43. papa Bonifa-
 cius primus confirmauit decretum Soteris circa
 mulieres factum de non tangendis rebus lacris , &
 statuit flores in festiuitate Spiritus sancti contra
 Deam Floram 44. papa Coelestinus primus addi-
 dit in Missa , Iudicamus Deus &c. 45. papa Sixtus
 tertius

. 42 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. et summi.*
 tertius edificauit Ecclesiam S. M. Maioris cum
 donorum elargitione, & contra festum gentilium
 statuit festum Candelæ M. Virginis 46. papa Leo
 primus addidit in Missa Sanctum Sacrificium
 &c 47. Hilarius primus, quod pontifices non sub-
 stituerent successores 48 papa Simplicius primus
 quod clerici non recipiant beneficia à laicis 49. pa-
 pa Foelix tertius, quod soli Episcopi debeant con-
 secrare Ecclesiam 50 papa Gelasius primus compo-
 suit hymnos multos sicut fecit S. Ambrosius 51.
 papa Anastasius secundus excommunicauit Ana-
 stasium Imperatorem 52. papa Simacus primus,
 quod canteretur gloria in excelsis Deo in Missa 53.
 papa Hormisda primus eiecit Manicheos, tempo-
 re magni Bocuij Seuerini 54. papa Ioannes pri-
 mus restaurauit Cemeteria &c 55. Foelix tertius,
 seu quartus executione nō extremi uictionis tēpo-
 re prisciani, qui fecit Euangelia uersu heroico.
 56. papa Bonifacius tertius, quod in Ecclesia cleri-
 ci sint separati à laicis 57. papa Ioannes secundus
 recepit à Iustiniano Imper. munera aurea danda
 Ecclesie Sancti petri 58. papa Agapius primus
 pacificauit Iustinianum, cum Theodato 59. papa
 Siluerius primus tempore Gotorum fuit obfessus,
 & induit se habitum monachalem &c. 60. papa
 Vigilus primus in Sicilia mortuus est, Syracusa
 post persecutionem &c. 61. papa pelagius pri-
 mus prohibuit uias illicitas ad ordines 62. papa
 Ioannes secundus placauit iram Marsetis pro Ro-
 manis 63. papa Benedictus primus propter penu-
 riam, in Italia, & ipse nutriuit Romam abundanter
 64. papa pelagius secundus de sua domo fecit ho-
 spita e 65. papa Gregorius primus se subscripsit
 primo seruus seruorum Dei. in missa addidit. kirie
 eleison &c. Alleluia, litanias maiores &c totum
 ordinem officij instituit multa scripsit &c. 66. pa-

62. papa Sabinianus primus, quod in Ecclesia sint lampades accensae 67. papa Bonifacius 3. quod Episcopus non eligatur, nisi post dies mortis Episcopi, praetiriti antecedentis 68. papa Bonifacius 4. consecravit templum Cibale, & Pantheon Mariae Virgini, & Martyribus 69. papa Deodatus primus non accipitur, filia baptizantis in uxorem 70. papa Bonifacius 5. Incipiente pessimo sectatore Mahometo, quod ab Ecclesia nullus extrahatur 71. papa Honorius primus ordinavit exequendo processiones &c. 72. papa Severinus primus tempore suo Eracius duxit Sanctissimam Crucem e Hierusalē Constantinopolim 73. Ioannes 4. ducere fecit corpora Sanctorum Vincentij, & Anastasij Romanae barbari &c. 74. papa Theodorus primus edificavit aliquas Ecclesias 76. papa Martinus primus fecit Synodum &c. 74. papa Eugenius primus, quod Monachi non egrediantur sine licentia superioris 77. papa Vitalianus primus composuit regulam Ecclesiasticam ordinando cantum &c. 78. papa Deodatus secundus fecit processiones propter tonitrua, & pluvias 79. papa Donus primus lapidavit, seu marmoravit cortile divi Petri 80. papa Agatonius primus siculus panormitanus fecit sextam Synodum Constantinopolitanam 81. papa Leo 3. magnus musicus; quod danda sit pars populo in Missa 82. papa Benedictus secundus, quod Summus Pontifex non indigeat confirmatione Imperatoris 83. Ioannes 5. scripsit de dignitate pallij 84. Canon primus nutritus in Sicilia propter suam pietatem, & sapientiam electus 85. papa Sergius primus, quod dicatur Agnus Dei &c. ter in Missa 86. papa Ioannes 6. ordinavit Columnas in altari Sancti Petri &c. 87. papa Ioannes 7. Calaber adornavit Cimiterium Damasi &c. 88. papa sifinius primus vixit 10. diebus 89. papa Constantinus primus

mus fecit Synodum &c. 90. papa Gregorius secundus per gentilitia dicunt fuisse de nobilissima familia Sabelli, qui restauravit Eccle. & Moenia civitatis, vide salsuini Calazarani Benedictini Cron. 91. Papa Gregorius 3. quod celebretur quotidie in Sancto Petro ex presbyteris, & Monachis 92. Papa Zaccarias primus calaber consignavit suos redditus pro oleo lampadum ecclesie &c. traducendo in grecum Sanctum Gregor. 93. Papa Stephanus Secundus creatus a populo post mortem Stephani Secundi in 3. die fuit electus Stephanus Tertius, qui est 94. papa tempore longobardorum faciendo processiones, & canendo litanias. 95. papa Paulus primus corpus S. Petronillae transtulit in Vaticanum &c. 95. Papa Stephanus 3. electus, laicus populus dedignatus, elegit Stephanum Quartum sicut fecit decretum quod nullus laicus possit esse Pontifex 96. Papa Hadrianus primus restauravit ruinam Tiberis 98. Papa Leo 4. edificavit hospitale, & qui sacerdos non impeditur celebrare debere quotidie 99. Papa Stephanus 4. duxit ex Gallia crucem auream. 100. Papa Paschalis primus corpora Sanctorum intus Civitatem retulit. 101. papa Eugenius Secundus primus ex Cardinalibus creatus papa, & tunc parochi Romae sunt nuncupati Cardinales usque hodie. &c. 102. papa Valentinus primus ordinavit templum gentilium dilapidari, & dirui. 103. papa Gregorius instituit festivitatem Omnium Sanctorum. 104. papa Sergius secundus dictus ante Osoporcinum secundum platinam, & ex tunc ceperunt mutari nomina pontificum. 105. papa Leo 4. per suas orationes reiecit ab Ecclesia S. Luciae Romae Basilicum pestiferum, qui multos occidebat. 106. papa Benedictus 3. plorando volebat acceptare se inhabilem faciendo, & ideo ordinavit multas res Sanctas 107. papa Nicolaus primus conc

uerit

merit ad Regem Bulgari, & cum Imperatore eiecit Saracenus 108. papa Hadrianus secundus, qui miraculum fecit de multiplicatione nummismatum pauperibus &c. 109. papa Ioannes 8. ex Italia cum auxilio principum eiecit Saracenos &c. 110. papa Martinus Secundus secundum pamulinum, per potentiam, electus 111. papa Hadrianus 3. quod electio pontificis non fit Senatorum, & populi romani. sed libera a clero &c. 112. papa Stephanus V. seu sextus secundum quosdam, tempore Normandorum destruendum Galliam coronauit Romæ Guidonem Regem Italiae 113. papa Formosus Tertius habuit antipapam Sergium 3. 114. papa Bonifacius sextus qui vixit per quindecim dies 115. papa Stephanus 6. voluit annullare facta predecessorum. 116. papa Romanus Galestinus primus annullauit decreta Stephani. 117. papa Theodorus secundus vixit viginti diebus 118. papa Ioannes 9. fecit Synodum Rauennæ Laborantibus Aphricam Saracenis. 119. papa Benedictus 4. dicebant quod Sedes petri erat potius occupata, quam possessa suo tempore. 120. papa Leo V. per quadraginta dies Mortuus præ tristitia, dum vni damnificabatur in Italia. 121. papa Christophorus primus violenter fuit depositus 7. mense, & in monasterio se ipsum clausit propter potentiam Berengarij 122. papa Sergius 3. restaurauit ecclesiam Lateranensem, & posuit Christophorum in carceribus 123. papa Anastasius 3. dicebatur irreprehensibilis propter suam bonitatem 124. papa Landus. nihil de eo scribitur tempore, ipse fuit bellum inter Galliam, & Italiam, per imperium, & Germaniam. 125. papa Ioannes 10. ait Cicarellus quod carceratus, & suffocatus, successit ei alter Ioannes qui statim fuit depositus, & ideo non annumeratur ait costæ 126. papa Leo 6. tempore corrupto dedit se cultui diuino. 127.

papa

papa Stephanus 8. alias 7. religione, & mansuetudine plenus 128. papa Ioannes 11. tempore quo capta à Mauris Ianua, & vngaris in Italiam adstantibus sanguinis fons comparuit. 129. papa Leo 7. propter revolutiones ait ciacconius nihil dicitur 130. Stephanus 9 alias 8. fuit vuloeratus ex seditione &c. 131. papa Martinus 3. restauravit ecclesias. 132. papa Agapitus secundus imitatus fuit suos bonos prædecesores. vt ait Ciacconius 133. papa Ioannes 12. propter suum regimen Romani crearunt eius loco Benedictum, ait petrus messias, & ab Otone confirmare fecerunt deponendo Ioannem. 134. papa Leo 6. seu 8. secundum Pamunium Scismaticus per inconstantiam romanorum 135. papa Ioannes 13. fecit Capuam Metropolitanaam in tot romanorum reuolutionibus coronando Imperatores occidentales duos. 136. papa Benedictus V. ait Pamunius, & Giacconius quod fuit carceribus mancipatus in castro Sancti Angeli, & aliqui dicunt violenter suffocatum 137. papa Donus secundus propter revolutiones nihil de ipso scribitur 138. papa Bonifacius 7. qui aufugit, & malè mortuus, est reiectus &c. 139. papa Benedictus 7. post electionem Bonifacij fuit electus, & propter seditionem Imperatorum præcorum nihil dicitur 140. papa Ioannes 14. statim à Romanis. carceratur in castro Sancti Angeli, 141. papa Ioannes 15. natus in vico gallinæ albæ primo incepit dispensare parentibus. 142. papa Ioannes 16. propter Crescentium Consulem, qui se Regem volebat facere romanorū exulauit in Netturia 143. papa Gregorius V. decreuit quod soli germani debent eligere Imperatorem, 144. papa Ioannes Antipapa iniussè ait platina numeratur inter pontifices 145. papa Siluester 2. platina dicit esse pessimum, & nigromantem, pamunius negat. 146. papa Ioannes 18. sepul-

sus

rus in Monasterio Sanctę Sabinz vide platinā. 147. papa Ioannes 19. similiter. 148. [papa Sergius 4. cū principibus ex Sicilia eiecit Saracenos. 149. papa Benedictus 8. coronauit Henricum primum de Bauera, 150. papa Ioannes 19. coronauit Imperatorem Conradum Sueuum, 150. Benedictus 9 fuit depositus a Romanis 151. papa Gregorius 4. dicitur aliqui non esse eum annumerandum inter pontifices 152. papa Clemens 2. fecit iurare Romanos non debere interuenire ad electionem pontificum. 153. Damasus secundus anno 1048 eduxit e Gallia & Germania gentilitia stemmata in Italiam, 154. papa Leo 9. habet duas bullas. 155. Victor secundus fecit Synodum florentinam 156. papa Stephanus 4 ex Abbate Montis Calsin. fuit electus pontifex vniuit ecclesiam Mediolanensem seperatam per biscentum annos ecclesię Romanę. 157. Nicolaus secundus post Benedictum X antipapam fecit Concilium, & fecit renunciare Antipapam, & ordinauit quod non possit eligi pontifex sine concordia Cardinalium, 158. papa Alexander secundus secundum pamuinium post Honorium Antipapam, ex qua actione fuit mortalitas in przlio, 159. papa Gregorius 9. captus dum milsam cantabat in nocte Natiuitatis Domini, liberatus deinde a popul. 160. papa Victor 3. excommunicando Henricum mortuus est in Monte Calsino venenis, & propter terremotum tunc Syraculis ecclesia maior cecidit, 161. papa Urbanus secundus fecit synodū tempore Normandorum placentię contra liberos prelatos, & aliam in Claro Monte Gallię inflammando principes ad liberationem terrę Sanctę, & 30000. milites cruce signatos cum famosissimo Goffredo. 162. papa paschalis secundus sub quo Christianulę ceperunt Hierusalem obigendo Regē dominum Goffredum. 163. papa Gelasius secundus

quo tēpre fuit quidā Gregorius Antipapa 164. pa-
 pa Calixtus secundus noluit recipere dignitatem
 nisi esset confirmatus à Cardinalibus cōstituendo
 Concilium Lateranense 900. prælatorum relegan-
 do Antipapam 165. papa Honorius secundus Me-
 cenas litteratorum, à populo, & à clero electus,
 166. papa Innocentius secundus abiit Galliam, &
 in claro Monte Concilium iniuit, damnando Ana-
 cletum. 167. papa Coelestinus secundus de familia
 Castell. antiquissima. in Catanea siciliz excluso po-
 pulo ad eligendum pontificem, & clero, data est
 auctoritas tantummodo Cardinalibus, & tunc Bal-
 dwinus cum duobus filijs potitus est Regno Nie-
 salem, 168. papa Lucius secundus ad sancti Ber-
 nardi hortationem fecit nouam cruciatam. 169. pa-
 pa Eugenius 3. Monachus sancti Bernardi persuasit
 Regem Ludou. cum pro Asia, 170. papa Anastasius
 4. tunc Astolfus Rex Hispaniarum in redeundo à
 Hierusalem capta, mortuus est, ait valuacensis tūc
 floruit Gratianus. petrus Lombardus, & petrus Co-
 mestor, 171. papa Adrianus 4. abstulit à Senatori-
 bus regimen Ciuitatis excommunicando populum
 quia vulnerauerat Cardinalem Sanctæ prudentiæ,
 & fuit primus habitans Oriuieri, 172. papa Ale-
 xander 3. abstulit quatuor Antipapas viuendo an-
 nis 21 & dies 13. 173. papa Lucius 3. hortatus est
 principes ad succurrendum in Asia 174. papa Vr-
 banus 3. concordare quærebat diuisiones principū
 Asiæ, & tunc Saladinus reacquisiuit Hierusalem,
 175. papa Gregorius 7. per mare, & per terram
 quærebat recuperationem Hierusalem conuocatis
 ad hoc principibus Christianis. 176. papa Clemens.
 3. similiter cum Regibus, & potentatibus. 177. papa
 Coelestinus 3. priuauit Tancredem Regno Siciliæ,
 & concessit monialem constantiam de montorio
 pro uxore Henrico Imperatori sub spe recupe-
 randi

randi Hierusalem 178. Innocentius 3. similiter fecit Innocentius 3. exhortando, & mittendo milites etiam contra Saracenos inuadentes Hispaniam. 179. Honorius 3. é primis familijs Romæ coronauit Imperatorem Constantinopolis, misit Cardinalem legatum in Asiam &c. Scripsit Epistolas decretales, confirmauit ordines sancti Dominici, & s. Francisci sicut Honorius quartus sabellus confirmauit Carmelitas dando cappam albam, & confirmando eremitanos, quorû familia dicit Franciscus Sansouinus traxit originem ex Rege Albanorum, & quod habuit sex pontifices, & plusquam 39. Cardinales, & primo Consules, tribunos, fuit auctor Conclauis, & vsque hodie est mare scial-Ciuitatis Romæ, & tot sanctis exornata, hodie nuntij perpetui Imperatoris apud summos pontifices, nec non tot tenentes, & Bellorum generalissimi ex tali familia extiterunt, & extant. Maiora dicunt Calzaranus ordinis S. Benedicti, Franciscus Zazzara apponendo inter primas Italiz familias 180. papa Gregorius 9. cum Federico Imperatore conuenit de recuperando terra sancta, & miserunt &c. & Canonizauit Sanctum Franciscum, & fecit prædicari Cruciatam 181. papa Cælestinus 4. vixit 17. diebus exhortando pro Hierusalem recuperatione &c. 182. papa Innocentius 4. ordinauit pileum rubei coloris Cardinalibus, sicut paulus secundus ordinauit vestem rubeam, & birectum, fecit quoque Conc. Leonense. &c. 183. papa Alexander 6. Amicus pauperum fuit, prohibendo scripta contra eos, canonizauit Sanctam Claram, & fecit etiam epistolas decretales, 184. papa Urbanus 4. celebrauit Concilium Oruitense instituendo festum Santissimi Corporis Christi, propter sanguinem qui egressus fuit ab hostia in Bolsena, quia sacerdos nõ credebāt, 185. papa Clemens 4. post vxorem, & filios. creatus Episcopus

pus, & Cardinalis, & deinde papa, & vni ex fili-
 lijs dedit tantummodo tercentum litas, aliam
 monacam fecit, 186. papa Gregorius 10. prae-
 cipuus legista tunc temporis ordinauit concla-
 ue, vniuit ecclesiam graecam cum Romana 187. pa-
 pa Innocentius V. dominicanus apposuit pacem
 per totam Italiam, & multa alia bona, & propter
 suam sanctitatem fuit dilceptatio per suum corpus
 habendum 6. mense mortuus est. 188. papa Adria-
 nus V. exorsus est palatium Lateranense 189. papa
 Ioannes 21. medicus scribens canones medicinae
 auxit fidem, inter reges orientales, & Paleolocom,
 190. papa Nicolaus 3. recuperauit Esarcatum Ra-
 uennae, 191. papa Martinus 4. excommunicauit Re-
 gem Petrum Aragoniae, & tunc fuit famosissimus
 vesper Siciliae 192. papa Honoris 4. ex singulari fa-
 milia Sabelli recuperauit propter mortem guido-
 nis &c. Carmellitas, & Eremitanos confirmauit mi-
 sit in auxilium terrae sanctae &c. 193. papa Nico-
 laus 4. pacem interposuit multos reges exhortan-
 dos eos pro terra sancta succurrenda 194. papa
 Coelestinus V. ex eremita creatus papa fundator
 religionis Coelestinorum renunciauit papatu pro-
 pter suam sanctitatem creando prius duos Cardi-
 nales Eremitas, 195. papa Bonifacius instituit 6. li-
 brum sacrorum canonum, & primum iubileum
 singulis 100. annis 196. papa Benedictus 11. o. id.
 praed. propter suam sanctitatem electus excommu-
 nicauit eos qui carcerauerant Bonifacium, exhor-
 tando vt occurrerent soris, & post mortem multa
 miracula fecit 197. papa Clemens V. transtulit se-
 dem in galliam vbi per septuaginta annos vni sex
 sequentibus summis pontificibus fuit, destruxit
 equites templarios 198. papa Ioannes 21. papa Ani-
 nonis instituit nouum ordinem religionis Christi
 contra moros dando redditus equitum templario-
 rum

rum canonizauit S. Thomam de Aquino dicendo quod tot miracula fecit quot articulos condidit, tunc Bauarus fecit Antipapam Nicolaum V. tempore Francisci Petraræ, 199. papa Benedictus 10. alij 12. monachus Cisterciensis tempore Ioannis excommunicauit Bauarum vsurpatorem Imperij &c. 200. papa Clemens 4. Auinionis reduxit annu sanctum ad 50 annum emit à Regina Ioanna Auinionem 201. papa Innocentius 4. etiam limonicensis sicut præcedens, & sequens, etiam Auinionis iussit residentiam, misit senatorem Romam Regem Cypri, 202. papa, & sextus in Galliam redeundo Romam honorificauit meliori loco capita SS Petri, & Pauli &c. & reuersus est galliam incipiente ordine Iesuatarum 203. papa Gregorius 11. annorum 17. creatus cardinalis pro præceptore Baldum habuit fertur quod reprehendens Episcopum ut ad suam ecclesiam se conferret, Episcopus respondit, quare & vos cum sitis caput omnium Episcoporum non residetis in Ecclesia uestra Romæ? & ideo ex Gallia se contulit Romam, 204. papa Urbanus 6. priuauit Reginam Neap. & inuestiuit Carolum 3. Durazzum, & tunc fuit Antipapa Clemens 7. & incundo Ianuam fecit proijci quinque Cardinales in mare in saccis insutis 205. Bonifacius papa 9. secundum platinam triginta annorum creatus papa, & totam potestatem populi romani dominatus est & mortuo Antipapa Clemente 7. Cardinales scismatici elegerunt Petrum de Luna in Auinione qui dicebatur Benedictus 13. ditauit Bonifacius prærium summi pontificis, adiuuando usum annuorum introituum beneficiorum 206. papa Innocentius 7. contra quem Ladislaus Rex qui 1410. creauit mendicantes magistros ad doctorandum in theologia in regno Neap. arma tulit 207. papa Gregorius 12. fecit Concilium pisanum contra antipa-

D 2 pam

pam adinueniendo, quod papa creatus, debet renū-
 ciare, & sic etiam debet renunciare antipapa, 208. papa
 Alexander V. frater ord. minorum priuauit
 Ladislaum tanquam persecutorem ecclesie; inue-
 stiendo Regno Aloysium de Angio 209. papa Io-
 annes 23. decreuit ire contra Ladislaum, qui Romā
 occupare querebat, & priuauit antipapam. 210. pa-
 pa Martinus V. recuperauit Bononiā, & Florentiā
 fecit Metropolitim, restaurauit urbem &c. 211. papa
 Eugenius 4. coronauit Imperatorem Sigismundum
 transferendo Concilium ceptum in Basilea, Bono-
 niam, & propter pestē transtulit Florentinam. Et in
 Basilea fuit creatus antipapa Foelix. 212. papa Ni-
 colaus V. fecit renunciare antipapam Foelicem,
 creando eum Cardinalem, & legatum in Germania
 misit per totam Europam prout libris doctissimorū
 perditis, & inuētus est Quintilianus, Porphirianus
 commentator Horatij, & tunc Saraceni ceperunt
 Constantinopolim. 213. papa Calixtus 3. promulga-
 uit bellum contra Saracenos, armando triremes,
 mittendo prædicatores, canonizauit Sanctum Vin-
 centium Dominicanum Hispanum, & contra tur-
 cas persuasit persianos armenos, & tataros 214. pa-
 pa Pius 2. Aeneas filius poeta, orator &c. recupe-
 rauit Assisim, & Noceriam, fecit Concilium Man-
 zuz, & contra Saracenos, recuperauit Vrbinū, 215.
 papa Paulus 1. uenetus qui fecit torqueri platinā ex
 causa &c. ordinauit uestimenta rubei coloris cardi-
 nalibus sicut pileum rubeum Innocentius 4. quæ
 uestimenta antea nigra erant; deinde violacea vlti-
 mo rubea, dicit Caualerius, & in principio cum
 coctis albis, & antea colores ad blacitum ut Aposto-
 li: 216. papa Innocentius 8. habuit à Rege Turcarū
 ferrum lanceæ Christi, e 217. papa Alexander 4. fe-
 cit 18. cardinales hispanos uolens suum patrem
 Regem Italix creare. 218. papa Paulus 3. uixit 26.
 diebus

diebus, contra quem Urbini &c. 220. papa Iulius 2.
 nepos Xisti 4. reiecit e Bononia vexantes &c. 221:
 papa Leo X. creatus cardinalis 13 annorum, eiecit
 e Mediolano gallos, confirmando Sfortias, 222. pa-
 pa Adrianus 6. tempore Caroli V. gubernauit hi-
 spaniã, antequã pontifex factus pro Carolo V. con-
 tra Regem Franciscum secessit, quo tempore insu-
 la Rodhia fuit a Saracenis capta 223. papa Clemes
 7. exercitus imperialis depopulatus est Romam, &
 Clementem in Castrum eiectum post septem men-
 ses, redemerunt coronauit Carolum V. Bononiã,
 224. papa Paulus 3. misit 12. triremes pro Carolo
 V. eumque magnificẽ recepit. Et transtulit Conci-
 lium Tridentinum Bononiam propter pestem, 225
 papa Iulius 3. concessit inuestituram Regni Phi-
 lippo filio Caroli V. & remisit Concilium iterum
 Tridentum 226. papa Marcellus secundus noluit
 vt parentes aduenirent Romam, nec eum uiserent,
 uiuendo paucis diebus 227. papa Paulus 4. clausit
 hæbreos, creauit Ducem Urbini, præfectum, priua-
 uit columnenses eorum feudis deputauit sexdec-
 cim Cardinales Iudices Inquisitionis, fuit carcera-
 tus Cardinalis Moronus 228. papa Pius 4. pepercit
 Romanis, absoluit Cardinalem Moronum iugulari
 ordinauit cardinalem Carolum Carasam decapit-
 tando Comitem Montorij, & Comitem Alifensem,
 & cardines, compleuit Conc. Trid. dedit priorita-
 tem Nuncio Hispaniarum, 229. papa Pius V. succur-
 rendo Imperatori multis aureorum summis. Motu
 proprio, creauit magnum Ducem Hetruriã Cosmã
 Medici, dando coronam Regis propter multa bo-
 na facta ecclesiã, misit contra turcas, & habuit illã
 singularem victoriam, qui propter suam sanctita-
 tẽ facit miracula, vt in process. 230. papa Gregorius
 13 fundauit 21. collegium in diuersis partibus pro-
 pter augmentum fidei, publicauit correctionem

anni, in 19. cardinalibus creatis ab ipso fuerunt
 quatuor summi pontifices 231. Xistus V. fecit tanta
 pulcherrima Romæ superando antiquos exaltan-
 do columnas &c. relinquendo in Castro Sancti An-
 geli tot aureos, quo tempore fuit occisus Henricus
 3. 232. papa Urbanus 7. vixit 13. diebus, qui fuit præ-
 sident cardinalis in conc. Trid. 233. papa Gregorius
 14. ægrotus vixit decem mensibus, tunc per totam
 Italiam nimia penuria legauit cardinalē Aquauiuā
 Octauum, Aulionem 234. papa Innocentius 9.
 ordinauit quid semper in castro S. Angeli apponā-
 tur nummismata propter necessitatem ecclesie
 auferendo onera ciuitatis 235. papa Clemens 8. ca-
 nonizauit Ss. Hiacintum, & Raimundum Domini-
 canos absoluit, & cōfirmauit Henricum Gallie, re-
 acquisiuit Ferrariam, ordinauit 40. horas continuas
 Romæ, fecit Sanctum Thomā Aquinam quintum
 ecclesie Doctorem diuinæ voluntatis interpretem
 concedendo eum in patronum Neapolis 236. papa
 Leo XI. quartus papa de familia medici minori
 spatio 100. annorum, qui iam ordinauerat contra
 turcas, & pro ciuitate romana, & pro Italia, vt di-
 cebat Octauus Cardinalis Aquauius suus familia-
 ris, & simul creati, mens dominus cardinales in
 promotione principum, quia vixit 26. diebus non
 fuisse exhibita 237. papa Paulus V. creauit tres
 cardinales Dominicanos in fabricis magnificus, vt
 paret in facie ecclesie sancti Petri, in sua cappel-
 la, & in alijs, exaltando columnam troianam, con-
 duxit aquas mirabiliter, pacificus valde ut in bul-
 lario multa 238. papa Gregorius 15. canonizauit
 Sanctum Ignatium s. Franciscum Xauerium sanctā
 Terefiam, & sanctum Philippum Nerium, & cetera,
 vt infra in bullario nostro 239. papa Urbanus 8.
 viuie feliciter quem Deus nobis conseruet creauit
 vnum cardinalem Dominicanum inter penultima
 pro.

promotionem mæulanum doctissimum, vitæ
 Santitate tituli Sancti Clementis ordinavit tituli
 Eminentissimi Cardinalibus, & Magno Magistro
 Hierosolimitano, fortificat, & defendit Romam, &
 Ratum Ecclesiasticum, & Castrum Sancti Angeli,
 & Castrum Urbanum, qui omnibus scientijs
 præditus perficit himnos &c. & multa alia &c. ut
 in bullario sequenti à nobis summato per apho-
 rismos.

*Hæc collecta sunt ex Francisco Petrarca plusquam
 100. annis ante Platinam, Sancto Antonino in annalibus,
 ex Belvacensi in historijs, Platina, Tarcagnotto, Petro
 Messia Ciacconio, Jacobo Philippo de Bergamo. Simonasio,
 Guicciardino, Honophrio panvinio, Thoma Costa, Temp-
 ta, Antonio Ciccarello, Bartholomeo, Dionysio Campana
 Bardo, Baronio, Joanni Baptista Cavalerio M. Alphonso
 Ciacconio Biacensi Ord. præd. panisentiario Apostolico Tra-
 nusto Cabrena morali, & Andrea vidorello Bassanensi
 Doct. Theol. vidorello, & Ferdinando Vchello Florent. ab
 Dote Ord. Cristerciensis Theologo ex M. præsertim mona-
 chentis Hieronimo Alexandro I. C. & alijs Ciacconianorum
 opus &c.*

E his, colligitur, quod Pontifices legitimè creati
 sunt numero bis centum triginta novem vsque
 hodie Pontifices vero scismatici, seu Antipapæ
 nuncupati à suprascriptis, qui non possunt dici pon-
 tifices veri, sunt numero viginti duo, & etiam tri-
 ginta duo fuere scismata. Pontifices Martyres sunt
 36. papa pontifices Monachi professi sunt numero
 28. papa pontifices mortui Romæ sunt num. 193. pa-
 pa pontifices mortui extra Romam sunt num. 45
 papa pontifices Romani sunt num. 102. pontifices
 itali sunt num. 172. pontifices, qui non finire men-
 sem sunt num. 11. papa pontifices qui non finire
 annum sunt n. 40. pontifices vixerunt qui plusquã
 viginti annis sunt num. 8. includendo presentem

§6. *M. Maur. de Greg. Camar. aphor. & summi.*

pontificem Urbanum 8. quem Deus nobis consecr-
uet. pontifex eremita fuit vnus creando duos Car-
dinales eremitas.

Sedes vacans per quinque vices per duos annos,
& amplius, & bis vacauit per annum. Ex quibus
omnibus vacationibus colligitur vacasse ex S. Pe-
tro quadraginta annis, & diebus aliquibus, & per
mensem. circiter vsque ad presentem Summum
Pontificem, quem Deus nobis, vt modo diceba-
mus concedat plusquam ad dies petri. Nam dictū
illud non videbis diem petri non reperitur in scri-
ptura sacra, neque in Concilijs, neque in Canoni-
bus, & supposito, quod reperitur poterat gloriari,
vt intelligatur quantum ad primatum, & quantum
ad miracula, vel quantum ad amorem habitum à
Christo, vel quantum ad conuersionem, cum
Christo, vel quantum ad foundationem fidei, vel
quantum ad foundationem Ecclesie, vel quantum
ad prædicationem, vel quantum ad martirium, vel
quantum ad penitentiam amare fiendo, vel quan-
tum in substiaendo, vel quantum ad fundamentum
Ecclesie tu es petrus, & super hanc petram ædifi-
cabo Ecclesiam meam, & primo habenti potestate
clauium, & tibi dabo clauis, &c. quantum ad loca
scilicet in Ierusalem in antiochia, & Romæ &c. si-
milia quantum ad conuersionem.

*Quid sit bullarium proprie dictum qui non dum est red-
dum in septimum.*

*Bullarium proprie sumptum, quod non est radatum
in septimum, et ordinauerat Clemens 8. vt ait Riccius, inci-
pit à Gregorio 7. sequenti, sed primo accommodanda sunt bul-
lae, quae fuerunt post decretales, Clementinas, & sextum ad
ipsos decretales. &c. & à quibusdam dicitur, quod quo-
dammodo potest dici septimus,*

Si dicatis vbi sunt bullae ante gregorium 7. Re-
pondet Cherubinus, quod sunt in corpore iuris

Canonici

Canonici antecedenti, & sequenti decretali, quia bullæ pontificum multæ sunt post canones, ideo accomodantur primo ad sacros Canones prædictæ bullæ, secundo postea erunt omnes bullæ usque ad præsentem summum pontificem.

Applicatio bullarum ad 1. lib. decretal.

De summa Trinitate, & Fide Catholica.

Constitutio super ritibus Græcorum qui tolerari, vel non tolerari possunt: Habetur in verbo Græcorum Ritus Inno. 4.

Super vnione Græcorum ad S. R. E. in bullario patriarchæ Constantinopolitani. Defensio quinque capitum, quæ in Sancta, & œcumenica Florentina Synodo continentur. De processione Spiritus Sancti. De Sacrificio in azimo, vel fermentato. De purgatorio. De fructione sanctorum. De primatu Papæ, & dictus liber fuit ex Græco in Latinum translatus, ac Romæ impressus anno 1579. vbi sectione 15: fol. 141. deplorat, & describit excidium Constantinopolitanum dicens Græcos propter schisma venisse in manus Turcarum. De Andronico paleologo se Imperatorem Græcorum nominante schismatico denunciato excommunicato, vide extruag. com. Clem. 5. Ad certitudinem de sent. excom. Idem Eugenius in eodem Concil. Armenis, & Iacobitis se vnientibus S. R. E. per duas constitutiones veritatem Catholicæ fidei eos instruit incip. Cantante domino, & alia incip. Exultate Deo infra bulla 10. Eug. 4.

Professio orthodoxæ fidei à Græcis faciendæ iussu fel. recor. Greg. Papæ xij. edita. habetur in eodem verbo, & adde ad cap. vni. de Summa Trin. in 6. infra in Bulla Greg. 13.

Ex sententia congregationis super aliquibus ritibus Græcorum &c. Et hæc de Græcis ad hunc titulum pertinentia, quæ ad huc non sunt in bullario, sed

sed in eo habes dictam constitutionem Eugenij quarti, in generali Concilio Florentino. Capita in eo diffinita habentur in dicta professione fidei à græcis facienda supra. Aduertendum tamen est, quod circa articulum in eodem Concilio diffinitum sicut alia bulla Nicolai quinti non reperitur in bullario. De fruitione Sanctorum aderat antea extruagens Benedicti xij. incip. Benedictus Deus, quæ etiam non est in bullario, sed eam refert per extensum Alphonsus de Castro in libro contra hæreses in verbo Beatitudo supra in Florentino.

Super forma iuramenti professionis fidei.

De fidei professione emittenda in ordinatione, & promotione Doctorum, & aliorum cuiusvis artis, & facultatis professorum infra pij 4.

De Constitutionibus confirmatio æcumenici generalis Concilij Trid.

Declaratio temporis ad obseruandum decreta d. Concil. Trid. in bullario incip. sicut ad sacrorum, & sunt impressæ in fine eiusdem Concilij, & vide in verbo Concilium Trid. vbi de alijs constitutionibus facientibus ad hunc titulum infra Pius 4.

De non publicandis constitutionibus Conciliorum Prouincialium absque Sedis Apostolicæ approbatione habetur in verbo Concilium infra Sixtus v.

De electione contra prouisos apud Sedem Apostolicam dantes, aut promittentes nuntiatoribus infra Greg. 11. Iulius 3.

Contra prouisos retinentes beneficia Ecclesiastica absque literis Apostolicis, & breue pij v. ibidem allegatum habes per extensum.

Quod Archiepiscopi, & Episcopi cuiuscumque ordinis professores ad Claustra suorum ordinum sedeutes ad dignitates, & officia assumi non possint, infra Paulus 4. Pius 4.

Refer:

Reformatio conclavis in electione Romani pontificis in bullario incip. In eligendis, & contraspirantes ad papatum simoniace adest constitutio Julij 2. Cum iam diuino, & vide aliam Clem. 7. de electione Romani Pontificis, cum charissimus, & eiusdem pontificis innouatio literarum suarum super electione Rom. pont. Licet varie, & precedentes constitutiones adde ad disposita, licet de vitanda de elect. &c. vbi periculum est. tit. in 6. & clem. ne Romani d. tit. & contra ambientes ad papatum vide pauli 4. constitutionem in bullario incip. Cum secundum Apollolum.

Super collatione parochialium Ecclesiarum in Pio v. infra.

De Abbatissis, & alijs Monasteriorum monialium praefectis non ultra triennium per vniuersam Italiam in futurum eligendis Greg. 13.

De Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium creandorum numero, ordine, aetate, tempore, qualitate, & officio, incip. postquam.

Super noua ordinatione titularum, & Diaconiarum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, incip. Religiosa.

Contra ineuntes sponiones super vita, & morte, & futura electione summi pontificis, ac promotione S. R. E. Cardinalium.

De forma faciendi processus, & inquisitiones ex praescripto Concilij Trid. super promouendis ad regimina Ecclesiarum Cathedralium, & aliarum Superiorum, seu Monasteriorum, atque ad ceteras dignitates, de quibus in Consistorio prouidetur infra Gre. 14.

De renunciatione. relaxatio prohibitionis de non admittendis resignationibus per Ordinarios cum modificationibus constitutio de modo, & forma publicandi resignationes, & cessiones Pij v. Greg. 13. infra.

De

De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum contra promotos ante legitimam aetatem, aut extra tempora, aut sine dimissorijs plus 2.

Extensio decreti Conc. Trid. sess. 1. cap. 2. quod incipit, cum non deceat loquentis de clericis secularibus ad clericos regulares non professos, quod non promoveantur ad sacros nisi seruat. forma dicti decreti plus v.

Moderatoris Bullae fel. rec. Sixti papae v. contra clericos male promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes.

De ordinatione Regularium, & collatione ordinum ab Abbatibus Clem. viij.

De sacra vnctione congruunt huic titulo constitutiones summorum pontificum, & decreta sacrorum Conciliorum Florent. & Trident. quae habentur in verbo graecorum Ritus sacrae congregat.

De Filijs praebitorum, & aliis illegitimenatis quod filij sacerdotum nullo pacto, aut quouis quaesito colore in beneficijs parentum suorum succedere possint Clem. 7.

Reuocatio facultatum testandi, & disponendi de rebus Ecclesiasticis feudalibus, & emphyteoticis in illegitimos pij v.

Contra illegitimos, legitimatos &c. ad religionem transire volentes. Sixti v.

Declaratio praecedentis constitutionis.

Moderatio praedictarum constitutionum Sixti v. contra illegitimos regulares greg. 14.

De officio iudicis deleg. De assessore assumendo a iudice iurium non Doctore de conservatore, eligendo per Regulares Leon 10.

De officio iudicis ord. prohibitio imprimendi libris absque approbatione Vicarij, & Magistri Sacri palatii apostolicij in Vrbejac Episcoporum, & Inquisi.

Inquisitorum hæreticæ prauitatis in illis ciuitatibus fol. 190. in bullar. incip. Inter sollicitudines, & vide Concil. Trid. sess. 4. §. sed & impresoribus, ac regulas indicis librorum prohibitorum cap. 10. & Natar. in Manua. confess. c. 27. num. 1. & 8.

Literæ in forma breuis, per quas Ecclesiæ Græcorum, earumque Prælati, & administratores uisitationi, ac superioritati Ordinariorum subiunguntur, ac faciunt *tex* in cap. quoniam de off. ordi. & allegata in princ. uerbi Græcorum ritus Pij 4.

Præceptum omnibus Episcopis uiriusque Siciliæ, ut conficiant quotannis inuentarium actorum criminalium suæ curiæ Pij 5.

Ut honorum Ecclesiasticorum archiuum teneatur facere Prælati in eorum diocæsiibus, & administratores Ecclesiarum Sixti 5.

De Maioritate, & obedientia in Concil. Lateranen. de pulsatione campanæ in Sabbato Sancto Leon 10

De præcedentia fratrum Mendicantium, & confraternitatum Greg. 13.

Decretum, quo declaratur Episcopis in Ecclesiis Regularium pontificalis exercentibus licere baldachinum erigere Clem. 8.

Applicatio bullar. ad lib. 2. decretal.

De iudiciis de nullitatibus alias quam ex defectu iurisdictionis, citationis, aut mandati non attendendis Clem 8.

De foro competenti, contra personas Ecclesiasticas, alias personas Ecclesiasticas a fori uiciale trahentes in bullario incip. Ad reprimendas, ubi alterantur poenæ, de quibus in c. si diligenti de foro comp. & contra Iudices uide etiam bullam coenæ Domini cap. 15. & de poenâ clericorum qui conquæritur coram iudice seculari de prælato est *tex* in c. prauem de excess. prælat. Clem. 8.

De

De feriis de obseruatione festorum vide decretum
Sacrae Congregationis pii 5.

De sequestratione possessionum, & fructuum
facultas iudicum lite pendente decernendi seque-
stra super fructibus beneficiorum Sedi Apostoli-
cae reseruatorum, siue affectorum, & ordinaria, vel
alia auctoritate nulliter collatorum, & poena de-
super litigantium pii 4.

Quod fructus beneficiorum lite pendente depo-
ni debeant apud personam à iudice eligendam,
non obstantibus quibuscumque statutis dispen-
sibus, quod Capitula, & Canonici percipiant pii 5.

De iureiurando. inuocatio constitutionis Nico-
lai tertii, & aliarum sanctionum contra iurantes,
& iurare facientes illicita, impossibilia, damno-
& Ecclesiasticae libertati, ac decretis Concilii Tri-
aduersantia Greg. 13.

De visitandis luminibus Apostolorum posses-
etiam situari sub tit. de maio, & obedient.

Liber tertius de vita, & honestate Clericorum,
de habitu, & tonsura per clericos, seu milites bene-
ficia, vel pensiones obtinentes deferendis, & poe-
nis contra inobedientes inflictis Sixti 5.

Constitutionis praedictae moderatio.

Contra Ecclesiasticas personas Regni Neap. ban-
ditorum receptatores, & delinquentium, ac debi-
torum.

De Clericis non residentibus. super residentia
Episcopali pii 4.

Contra non residentes.

Declaratio quod gratiae de non residendo, &
percipiendo fructus ratione studii non valeant si-
ne consensu ordinarii.

Super residentia in parochialibus per obtinen-
tes eas, ac canonicatum, aut dignitates, aut aliud
beneficium pii 5.

De

De præbendis, & dignitatibus, quod Iudices causarum beneficialium, vel criminalium priuationem beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint pii 4.

De poenis conferentium beneficia Sedi Apostolicæ reseruata.

Reseruatio beneficiorum, & de beneficiis propter hæresim, seu certo modo vacantibus pii 5.

Declaratio portionum, quæ assignari debent vicariis perpetuis in unione beneficiorum incip. Ad exequendum in bullar. sed per constitutionem Greg. xiii incip. In tanta relata reuocatur, & reducitur ad terminos iuris communis, & decretum Concil. Trid. quod vide in sess 7 de refor. cap. 7 & sess. 25. de refor. cap. 16 de quibus vicariis habetur in clem. 1. de iu. patr. & in capit. ex. irpandæ §. qui vero, c. auaritæ. & c. de monachis de præben. & eod. tit. in 6 & extreuag Ioann. 22 de præben. & ibi glo. in ver. vicarios c. ad hæc de off. vica. clem. vni. eo. it. c. 1. de cap. mona. in antiq. & in 6 ac extat petri Rebuffi tract. congruæ portionis beneficiorum vicariis maxime debitz pii 5.

Decretum de nullitate omnium dispositionum beneficialium, quæ fiunt personis prohibitis propter genus, seu hæresim, aut à fide apostasiam contra sanctiones, statuta, vel priuilegia Gregri 3.

Reseruatio mensium Apostolicorum, & de alternatiua pro Episcopis residentibus in ver. Regule cancellariæ, vbi de aliis reseruatis Sedis Apostolicæ Clem 8

Erectio Ecclesiæ Bononien. in Metropolim, & Archiepiscopatum in bullario incip. Vniuersi, vbi enumerat aliqua de auctoritate Archiepiscopi Greg 13.

De

De clerico Agrotante, vel debilitato. Congruunt huic titulo declarationes sacre Congregationis sacrorum rituum de facultate quam habent Episcopi coadiutores cum futura successione, & quomodo exercere possint relatæ in ver. Archiepiscopi auctoritas.

Ne sede vacante aliquid innouetur. Congruunt huic titulo discussa in verbo capitulum sede vacante.

De rebus ecclesie non alienandis. De alienatione bonorum ecclesiasticorum non fienda, fuit relatæ Paul. 2.

De officio commissariorum in examinandis causis alienationum rerum ecclesiasticarum, quæ a Sede Apostolica in forma si in euidentem vtilitatem cedant delegantur Pii 4.

Reductio ad viam iuris communis literarum Pauli 4. super alienatione bonorum ecclesiasticorum, cum satis abunde per anteriores canones fuerit prouisum in bulla. incip. prouida Clem. 8.

Confirmatio constitutionis sanctæ mem. pij papa V. de ciuitatibus, terris, & locis S. R. E. non infeudandis, & declarationis fel. rec. Innocentij papæ IX. de super factæ. incip. Romani.

De emptione, & venditione. Ut incolæ, & habitatores, ac vniuersitates regnorum Siciliæ citra, & ultrapharum contractus censuales modo tamen, & forma de qua in d. constitutione inter se contrahere libere, & licite possint Nicol. 5.

Super forma creandi census Pij 5.

Breue super confirmatione d. constitutionis Nicolai V. Istud breue non reperitur in bullario Greg. 13.

De rerum permutatione. Constitutionem in ea parte, quæ ad permutationem attinet, vide in verbo beneficium permutatio. Pij 5.

De

De peculio clericorum . declaratio circa bona quæ non veniunt sub nomine spoliatorum Pij 5.

Declaratio quod bona regularium extra claustra degentium ad Cameram Apostolicam spectent, & quòd in omnibus spolijs eadem camera est vera, & proprie hæres, & faciunt ad hunc titulum alias constitutiones summorum pontificum relatæ in verbo spolia clericorum Greg 13.

De testamentis, & vltimis voluntatibus . Quòd testamenta, donationes, & quæcumque aliæ dispositiones per ecclesiasticas personas facultatem ab Apostolica sede non habentes etiam in fauorem piorum locorum facta de rebus ecclesiasticis nulla sint in bullar. incip graue nobis. Pij 4.

Reuocatio facultatum testandi, & disponendi de rebus ecclesiasticis, feudalibus, & emphyteoticis illegitimos pij 5.

Applicatio fabricæ sancti Petri de Vrbe medietatis relictorum piorum non exactorum per triennium cum declarationibus.

De sepulturis. Vt captæ omnes, & deposita, seu alia cadauerum conditoria super terram existentia omnino amoueantur, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur in bullar. incip. cum primum §. & vt in ecclesijs.

Ne liceat regularibus leuare defunctorum funera, sine proprio defuncti parcho, Decretum Concil. Lateran.

De regularibus, & transeuntibus ad religionem. Quod Religiosi, etiam cappellani Sedis Apostolicæ, eorum superioribus in omnibus, & per omnia sint subiecti, in bull. incip. per Romani pòt Greg. 7.

Reuocatio indultorum præter iuris communis dispositionem concessorum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris, Pij 5.

De trium votorum professione ab ijs emittenda,

E q i

46 *M. Maur. de Greg. Camar apbor. 19ª summo!*
qui in congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus á secularibus presbyteris est distinctus, in bull incip. lubricum.

Reuocatio omnium licentiarum ingrediendi monasteria, & domos Curtusien. & aliorum quorumcunque regularium Ordinum, etiam Mendicantiú quibusuis mulieribus concessarum.

Declaratio præcedentis constitutionis.

Contra illegitimos, legitimatos, criminosos, & reddendis rationibus obnoxios ad aliquam Religionem transire volentes, & contra regulares absq; superiorum licentia de prouincia in prouinciam euntes, seu transmigrantes, Sixti V.

Super dubijs in priori constitutione emergentibus de admittendis ad habitum, & professionem regularibus.

Moderatio prædictarum constitutionum Sixti V. contra illegitimos regulares, Greg. 14.

Reductio ad terminos iuris, & sacrorum canonú vnus super qualitatibus, ac modo, & forma recipiendorum religiosorum, & alterius illius declaratorie constitutionum fel. rec Sixti papæ V. quoad nullitates professionum, saluis pœnis contra superiores, &c. Clem. 8.

Contra Regulares delinquentes extra claustra.

Decretum de nouitijs ad regularem habitum nõ recipiendis, nisi in monasterijs, & locis designandis.

Decretum super forma recipiendi nouitios Regularium ad habitum, & professionem.

Institutiones super receptione, & educatione nouitiorum religiosorum in Monasterijs, & conuentibus designatis, vel designandis.

Contra regulares ad Urbem temerè, leui ex causa accedentes absq; eorum licentia.

De statu regularium. Super clausura, & reformatione

tione quarumcunque monialium, Pij V.

Prædictæ conditionis declaratio, & de elemosynis monialibus præstandis, Greg. 13.

Declaratio super facultate quam habent Ordinarij, & alij monialium superiores ingrediendi earum Monasteria.

Reuocatio omnium licentiarum ingrediendi Monasteria monialium, & virorum, & prohibitiōnō habentes licentias ab Episcopis, vel superioribus in casibus necessarijs ingrediantur Monasteria monialium, nisi vrgentibus necessitatibus.

Contra moniales exeuntes à clausura, & dantes licentiam, comitantes, & receptantes, Pij 5.

Quo Religiosi ad monialium Monasteria cuiuscunque Ordinis accedere prohibentur.

Ordinationes pro reformatione monialium, Clem. 8.

De largitione munerum vtriusque sexus Regularibus interdicta.

Declaratio quomodo sint soluendæ elemosynæ pro monialibus supra numerum recipiendis, & quando possint concedi, vel promitti loca, in monasterijs puellis habitum regularem suscipere volentibus.

De celebratione Missarum, & diuinis officiis. Reuocatio licentiarum, ac facultatum celebrandi Missas vespertino tempore, Pij 5.

Reuocatio licentiarum Græcis Latino more, & Latinis Græco ritu Missas, ac alia diuina officia celebrandi hætenus concessarum, Leo X.

Contra beneficiatos non recitantes horas canonicas, Pii 5.

De fructibus quos amittunt, qui horas canonicas non recitant, Clem. 8.

Decretum circa litanias obseruandum.

De spectantibus ad parochum existentem in

E o eccle;

68 *M. Maur. de Greg. Camar. apher. & summi.*
ecclesias exstauritz, seu magistrorum.

De Reliquiis, & Veneratione Sanctorum. Constitutio, ne in popularibus concionibus disputetur de Conceptione gloriosæ Dei Genitricis Mariæ, Pii 5.

Ne Agnus dei benedicti minio inficiantur, nec vanales proponantur, Greg. 13.

Decretales Literæ canonizationis S. Raymundi Ordinis prædicatorum, Clem 8.

De censibus, & exactionibus. Vtriusque sexus personis Religionis Mendicantium exemptiones ab exactionibus, gabellis, pedagijs, & vectigalibus, Pii 5.

De Ecclesiis ædificandis. Præscriptio normæ dandi licentiam ab ordinarijs ad ædificanda in posterum Regularia Monasteria, Clem. 8.

De immunitate Ecclesiarum. Contra deambulantes per Ecclesias, pauperes per eas Mendicantes, ac alios in eis illicita facientes, vbi de fenestris Ecclesias introsipientibus fabricandis, pii 5.

Super immunitate Ecclesiarum, Greg 14.

Ne clerici, vel monaci secularibus negotijs se immisceant. De studio philosophiæ, aut poësis, quâdo constitutis in sacris non liceat Leo X.

applicatio bullarum ad 4 lib decretal.

De sponsalibus, & matrimonijs decreti Sacri Concilij Trid. super impedimento publicæ honestatis, & circa Sacramentum matrimonij, quoad Græcos, vide infra in bullis pii v. & Clem viii.

De cognatione spirituali. decreti Conc. Trid. de cognatione spirituali, vt supra.

De eo qui cognouit consanguineam vxoris suæ, vel sponsæ, declaratio decreti Conc. Trid. de impedimento affinitatis ex fornicatione proueniente in bullis pij v infra.

De consanguinitate, & affinitate Dispensatione non

5cedēdi contrahentibus matrimonia scienter
dibus prohibita in Bulla incip. Quia. Vide
Trid. sess. 24. de refor. matrimonij cap. 5. &
unicam de consang & aff. De causis dispen-
is, vide Abb. in cap. quocit. a d. tit. Fel. in
nihil de prescrip. Nayan. in Manua. confess. c.
100. 87. Mandosi. de signatu gratia tit. Dispen-
nes matrimoniales, & supra in eodem verbo,
illa Clem 7.

e frigidis, & maleficiatis, & impotentia
audi.

re Matrimonij nullitate propter Eunuchos, &
padones infra in bulla Pauli iv.

Applicatio bullarum ad 5. lib. decretal.

De simonia contra eos, qui pro obtinēdis benefi-
seipfos pro alijs examine supponūt, vel annua-
siones offerunt, aut beneficia impetrant pro alijs,
ab eis aliquid cōsequatur, vel pro seipsis, vt alijs
stea cum pensione resignēt infra in bullis Pii v.

Contra quoscunque ecclesias, & beneficia Ec-
lesiastica quæcumque in confidentiam retinen-
s, seu recipientes vbi supra pii iv.

Inquatio censurarum, & poenarum contra si-
moniacos.

Renouatio priuilegiorum, & consuetudinum
ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, aut
lia prouisione, seu admissione, an possessionem
beneficiorum infra in bullis Sisti v.

Contra promouentes, & promotos ad Ordinem
Simoniace etiam ad primam tonsuram.

De Magistris decretum obseruandum à Magistris
& præceptoribus scholarium, infra.

De Iudæis, & Saracenis, quod Iudæi, ceterique
infideles ad agnitionem Catholicæ fidei venientes
bona patrimonialia, maternaliaque, & omnia eo-
rum consuetudine acquisita, seu quæ verum domi-

nam habere non reminiscuntur etiam viuis, & iniuicis parentibus habere, tenere, & possidere valeant in bulla incip. cupientes, & vide c. Iudz. el. 2. dict. titulo, & extrauan com. lo. xxii. incip. Dignum eod. tit. & si bona ipsa ex vsura, aut alio illicito que su fuerint acquisita, & notæ sint personæ, quibus eorum fuerit de iure facienda restitutio, illis reddi debent, quia non remittitur peccatum nisi restituatur ablatum; personis vero non extantibus prædictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesiæ in pios vsus conuertenda, bona huiusmodi eisdem Iudzis, & aliis infidelibus in fauorem suscepti baptismatis tanquam in pium vsu libere concedimus, eaque ad ipsos sit conuersos Iudzos, & alios infideles remanere decernimus inquit paul. iii. in d. constitutione, vbi in materia Iudzorum habes, constitutiones pertinentes allegatas.

De blasphemijs Iudzorum, in quas hæreticas prauitatis Inquisitores animaduertunt, in bullis infra Greg. 13.

Quoæ Medici Hebræi, vel infideles ad Christianorum curam non admittantur.

Contra impia scripta, & libros Hebræorum, publicata Romæ die 3. Apr. 1594. incip. Cum Hebræorum malicia Clem 7.

De prædicatione facienda Iudzis semel in hebdomada incip. Sancta Mater infra Greg 13.

De hæreticis. excommunicatio in primo capite Bullæ Cænæ Domini contra hæreticos est tenoris sequētis. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis patris, & Filij, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra quoscumque Hussitas, Vnclephiltas, Lutheranos, Zuinglianos, Caluinistas, Vgnottos, Anabaptistas, Antitrinitarios, & à Christiana fide Apostatas, ac omnes, & Angulos

singulos alios hæreticos quocumque nomine cen-
teantur, & cuiuscumque sectæ existant, ac eorum
credentes, receptatores, fautores, & generaliter
quoslibet illorum defensores, ac eorum libros hæ-
resim continentes, vel de religione tractantes sine
authoritate nostra, & Sed. Apost. scienter legentes,
aut retinētes, imprimētes, aut quomodolibet defē-
dentes, ex quavis causa publice, vel occulte, quo-
vis ingenio, vel colore, necnon schismaticos, &
eos, qui se à nostra, & Romani pontificis pro tem-
pore existētes obedientia pertinaciter subtrahunt,
vel recedunt. Absolutis à d. excommunicatione
soli Summo pontifici reservatur, vt in fine d. Bullæ
habetur, & declaratur per Nauar. in Manua con-
fessa. capit. 27. & in ea parte quo ad libros hæreti-
corum fuit relata.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum cū
regulis confectis per patres à Triden. Synodo ele-
ctos, à Sixto V. aucti, & à S. D. N. Clem. VIII. reco-
gniti, & publicati, & adde ad d. cap. fraternitatis
d. tit. Sixti 5.

Inuocatio constitutionis fel. recor. pauli papæ
IV. contra negantes Trinitatem, aut diuini atem
Iesu Christi, aut conceptionem de Spiritu Sancto
aut eius mortem, vt nos redimeret, aut virginitatē
Beatissimæ semper Virginis Dei Genetricis Mariæ,
vt infra Clem. 8.

Constitutio contra offendentes statim res, perso-
nas sacre Inquisitionis hæreticæ prauitatis officii
pii v.

Declaratio, & constitutio, quod sententiæ in eo-
rum inquisitorum fauorem per quoscumque iudi-
ces contra dispositionem, vel stylum iurisdictionis
officii sanctissimæ Inquisitionis latæ, & ferendæ,
nunquam transferint, nec in futurum in rem iudi-
catam transire possint in bulla incip. Inter multi-
plicatas

Quod principes, Iudices, & iustitiæ ministri mandatis Cardinalium inquisitorum generalium in concernentibus officium Sanctissimæ Inquisitionis pareant, & obediant in Bullar. incip. Sanctissimus. Alias constitutiones ad hunc titulum pertinentes habes in Directorio Inquisitorum nuper impresso cum additionibus Domini Francisci pegne nunc Rotæ Rom. Auditoris, quæ etiam habentur in alio libro separato sic inscripto, literæ Apostolicæ diuersorum Rom. pont. pro officio Sanctissimæ inquisitionis Innoc. iii. Pont. Max. vltque ad hæc tempora; & in nostra praxi s. Inquisitionis.

De apostatis. congruunt huic titulo relata in verbo Apostata bulla Greg. 13, &c.

De homicidio contra abortum procurantes, consulentes, & consentientes. Eiusdem moderatio Sixti v.

De torneamentis super prohibitione taurorum, & ferarum agitatione infra pius v.

Eiusdem constitutionis moderatio pro Regnis Hispaniarum infra Clemen. viij.

De pugnantibus in duello contra pugnantes in duello. & dominos. & quosuis alios dantes eis campum, eisque auxilium præstantes, duelloque interesse cum insertione literarum Iulij 2, & mulrarum poenarû, adiectione in bullar. incip. Quam Deo Leo. x.

Contra pugnantes in duello, & dantes eis auxilium, & fauorem in Bulla incip. consuevit infra Clem. 7:

Confirmatio constitutionum prædecessorum pontificum super prohibitione duellorum incip. in Bull. Ea quæ infra pii 4.

Constitutio, quæ Concil. Triden. poenis subiunguntur in duellu n priuatim committentes, locum dantes, ac etiam suadentes, auxiliantes, & spectantes Gre 13. infra .

Con.

**Confirmatio, declaratio, & extensio constitutio-
rum Apostolicarum, & decreti Concil. Trid. contra
pugnantes in duello publice, vel priuatiu: nec non
contra mittentes, scribentes, aut diuulgantes, &
chartulas prouocatorias aut scripta quæ dicuntur
manifesta, eorumque fautores, & complices, con-
fessarii priuilegiati à quibus casibus possunt absol-
uere, vide in Casibus reseruatis postis.**

De vsuris. De montibus pietatis, infra Leo 13.

Super exercendis cambijs, infra pius. V.

**Super contractibus societatum ad caput sa-
luum, infra.**

**De sortilegijs. Contra exerceutes Astrologia iu-
dicariæ artem, & alia quæcumque diuinationum
genera, librosque de eis legentes, ac tenentes sistit
V. Urbanus VIII.**

**De maledicis. Contra clericos blasphemantes,
infra pii V.**

**De clerico non ordinato ministrante: Contra
eos, qui cum ad Sacrum presbyteratus ordinem
minime promoti sint, Sacerdotis tamen authorita-
tem temere sibi assumere, Missarum celebrationem
vsurpare, & Sacramentum penitentia Christi fide-
libus ministrare præsumunt, vt infra.**

**De excessibus Prælatorum, & subditorum. Con-
tra grauamina Prælatorum in fauorem Ordinum
Mendicantium, in Bul. incip. Etsi mendicantium, &
de grauaminibus in corpore iuris insertis, vide in
c. nimis cum seq. de excess. præl. clem. vni. q. ti. in
clem. dudum, de sepult. & in extrauag. com. Sixti
IV. de treg. & pace, ac extrauag. com. de sepult. &
in extrauag. com. 1. de iudi. atque in extrauag. com.
Inter cunctos, de priu. circa vero in eis, & cle. du-
dum disposita, ad ver. libere valeant clero. & popu-
lo prædicare, vide Concil. Trident. sess. 7. de refor. c.**

2. & sess. 24. de refor. gen. cap. 4. Item ad §. statui-
mus, & ordinamus auctoritate prædicta, vide in d.
Conc. sess. 23. refor. c. 15. & constitutionem Pij V. su-
per c. confessorum, approbatione, Item ad §. hu-
iusmodi, verū, verum, vide d. Concil. sess. 25. de ref.
c. 13. quæ Pij V. constitutio contra grauamina præ-
latorum fuit deinde reuocata per Gregor. XIII.
per constitutionem relata in verbo priuilegia re-
gularium, Pij V.

Constitutio de priuatione clericorum propter
incontinentiam, & eorum traditione brachio sæcu-
lari, infra Pius V.

De priuilegijs, & excessibus prælatorum. Faciūt
ad hunc titulum constitutiones Sommorum Ponti-
ficum, Decreta Sacrorum conciliorum, & declara-
tionis relatæ in verbo priuilegia Regularium.

De his quæ obseruari debent à Prædicatoribus,
& potest situari sub hoc titulo, quia prædicationis
officium priuilegiatum est, c. quod Dei timorem, de
statu monach. Leo X.

Pius 4. renouat facultates Hospitali sancti Spiri-
tus in Saxia, & Monasterio Sancti Sebastiani ad Ca-
thecumbas, & Capitulo S. Ioannis Latera. de Vrbe
concessas erigendi Ecclesias, & Confraternitates,
vel illas in eorum membra cum facultatum, & in-
dultiarum communicatione recipiendi, & subije-
rit illas, eorumque Sacerdotes, Ministros, & bona
iurisdictioni Ordinariorum, & Rectorum paro-
chialium, in Bull. incip. Regimini, & adde d. c. reci-
piunt, de priuilegijs infra. Pij 4.

Quod omnes, qui impetrabunt aliqua priuile-
gia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut con-
cessionem, quæ aliqua ex parte interesse Camera
Apostolicæ concernere censebuntur, debeant illa
infra tres menses a die illarum impetrationis in ea-
dem Camera præsentare, & ibi registrari facere sub
pœna

Norum nullitatis, & inualiditatis, in bulla.
gens. infra.

modo, & forma per quoscunque regulares
s, Religiones, Instituta, seu Archiconfrater-
& Congregationes, &c. Clem 8

poenit. Extensio constitutionis Bonifacij pa-
uz incipit Infelicis eo. tit in 6. ad scientes, &
uelantes eos qui offendunt S. R. E. Cardina-
du H incip. Infelicis seculi, Pij 5.

poenitentis, & remissionibus super commu-
ni paschate, Euge. 4 infra.

uocatio indulgentiarum, pro, quibus conse-
dis manus aduerteries sunt porrigendæ, & que
ntinent quatuordecim facultatem, in bulla incip.

Domici. intra Pij 5.

onstitutio per Medicos obseruanda in infirmo-
curatione.

uper approbatione Regularium ad confessio-
, & Pij 5. infra.

Decretum super confessione Sacramentali, infra
em. 8.

Decretum super casu reservatione ab omnibus
regularium Superioribus obseruandum, infra
em. 8.

Decretum, & eiusdem declaratio quo prohibetur
olutio à casibus reservatis infra.

Bulla indictionis sancti Iubilei, incip. Annus Do-
ni placabilis, infra.

Bulla suspensionis Indulgentiarum plenariarum
tiam perpetuarum quibuscunque concessarum
durante anno sancto Iubilei, incip. Cum sancti Iu-
bilei

De sententia excommunicationis. Super decla-
ratione quæ sit leuis, grauis, vel enormis iniuria
Ioan 22.

Decretum de absolute ab excommunicatione
na

76 *M. Marq. de Greg. Camar. apher. ex. summ.*
ne per Confessarios priuilegiatos, intra Leo X.

De excommunicatorum vitatione, Leo X infra
Quod nulla Ciuitas, Castrum, Villa, Locus, Ter-
ritorium, vel districtus pro debito pecuniario Ec-
clesiastico interdicto supponi possit, in bulla.
incip. Licet, & vide extrauag. com. Bonifac. 8. incip.
prouide, de sent. excomm infra Clem. 7.

Contra Nuncios Apostolicos ne à principibus ad
quos mittuntur debeant mendicare fauores, infra
pij 4.

De excommunicationibus ad finem reuelationis
pij 5

De datis, & promissis pro iustitia, vel gratia ob-
tinenda. Congruunt denique huic titulo relata in
verbo Bona Ecclesie vsurpantes, & Bona naufra-
gantium rapientes, & in ver. Vectigal, ac cetera
disposita in bulla Coenae Domini, quam quicunq;
audiunt confessiones habere debent, infra Greg. 13

De verborum significatione, Familiares, & con-
tinui commensales Rom. pontificis, qui intelligan-
tur, in bulla, incip. Sanctissimus, & vide aliam Iu-
lij 3. & adde. ad c. fin. d. tit. in 6. paul. 3.

Declaratio, quod Ordines Sancti Domici, Sancti
Francisci, ac Eremitarum Sancti Augustini, & Car-
melitarum, seruorumque Beatæ marie sint pro-
priè Mendicantes, & eorum priuilegijs gaudeant
etiam si in communi bona stabilia possideant in
bull. incip. Romanus pont. inter quos connumera-
tur etiam Ordo minorum, & religio Societatis
Iesu, & adde. ad cap. vni §. sane de religio. dom. sub
quo tit. posset etiam situari, non enim est inconue-
niens, ut vna decretalis, seu lex ponatur sub diuersis,
titulis glo. in extrauag. com. de vita, & honest.
cleric. pij v.

Breue super ordinatione ad titulum seruitij Ec-
clesiæ ad tit. de temp. ord. Sisti 9. infra,

De

De præminencia Inquisitorum Generalium hæreticæ prauitatis, & obedientiæ eidem ab omnibus præstandæ, & adde ad tit. de maior. & obed. p. 5.

De matrimonii nullitate per eunuchos, & spades, & adde ad tit. de frigid. & malef. & impot. coeun. Siffi 5.

De prædicatione faciendâ Iudæis semel in hebdomada in bullâ incip. Sancta Mater, & adde ad tit. de Iudæis, Greg. 13.

Contra Confessarios ad turpia sollicitantes, & adde vnâ cum seq. ad tit. de hæreticis p. 4.

Vt Itali extra Italiam agentes non habitent nisi in locis, ubi liber, & publicus cultus, siue vsus Catholicæ Religionis existat Clem. 8.

Quando per Metropolitanos Suffraganeis sit in hibendum, & adde ad tit. de appell. in lib. 3.

Sanctissimi D. N. pauli Diuina prouidentia papæ 5. Iubileum ad diuinam opem initio sui pontificatus pro salutarî Catholicæ Ecclesiæ regimine, & præsentibus necessitatibus imploran. incip. Quod in omni vita adde tabulâ bullarij Flamini, & bullarij Zaerii, & bullarij Ageli Mariz alias cõstitutio nes, quæ sunt posteriores seu bullæ prius aliis pontificibus cû nõ inferre sint in sacris Canonibus per materias ordinate, & iste bullæ, vt ait Riceus possunt nuncupari septimus, vt clemens incepit face re, & paulus, cum Concilijs Bullarum Gregor 7.

Bullæ prædictæ formaliter, & intelluè incipiunt à Gregorio vii. nã aliæ aliorum pōificū, vt ait Cardinalis Tuscus in vltimo suo volumine repeten. sunt in corpore iuris Canonici.

Si dicatis quare Cherubini pater, & filius incipiunt à Leone primo? Respondetur nam quando ibi dicitur, cur genitor tuus ab illo diploma e, vnde hætenus sumptus fuit tex. in cap. sine exceptione

72 *M. Man. de Gess. Canon. apert. p. summ.*
tione § 2. q. 12. quæst. 2. exorsus est suum opus noui
Bullarii.

Respondet hoc vnum cæteris diplomatibus, vn-
de tex. in corpore iuris redacti fuere, antiquius si,
ne mendo repertum, sui operis initium esse voluit
vt si quandoque ex huiusmodi sua bullarum col-
lectione, septimus decretalium (vt aiunt) compi-
landus erit, antiquus conpilandi modus ex lectu-
ra huius diplomatibus, & textus inde sumpti digno-
sci valeat: Vetustatis, & enim mos, cuius magna
est auctoritas, hac in re sedulo retinendus esset l. 2.
§. tanta autem, & ibi scribentes Cod. de vet. iu. enu-
cl. cap. anteriorum 38 §. illud caus. 2. quæst. 6. & l.
testamenta 18 cum ibi not. C. de testam.

Leo primus anno 447 Occasio specialium &c.
In Calcedonensi Concilio cui hic pontifex præ-
sidebat contra quærelas Episcopi Siciliæ (mæ pa-
triæ) bona Ecclesiæ alienantis.

Omnem quidem &c. anno 452. approbat Con-
cilium Calcedonense in rebus fidei tanquã Eccle-
siæ pro primo vsque ad Gelasium vide alios ante-
cedentes, & sequentes pontifices qui non fecerunt
constitutiones, seu bullas retro fol. 99. & Baro-
nium Cicconium.

Gelasius primus Africanus valde mirati &c. an-
no 495. damnat Euthychetum, & eius sectatores
hereticos &c.

Petragius secundus Romanus Manifesto &c. an-
no 589. statuit, vt ad Romanum dumtaxat pontifi-
cem spectet generalem Synodum vocare &c.

Ioannes xv. Romanus cum Conuentus &c. an-
no 993 pronunciat in Sanctorum numerum Vlda-
ricum Episcopum Augustanæ Ciuitatis.

Leo ix Germanus. Quia auctore &c. anno 1051.
damnatur Auximanorum vsum inuadendi domos
Episcoporum, & eorum bona diripiendi.

Idem

Idem Pontifex. Cum ex venerabilium anno 1093.
Episcopum Carthaginensem declarat esse primum
Archiepiscopum præter Rom. pont.

Alexander secundus Italus &c. anno 1072. ap-
probat Congregationem Monachorum Gramma-
rum Camaldulensium.

Hæc addita sunt à Cherubinis supra Bullarium
à Leone primo vsque ad Gregorium vii.

*Commones Principes Saxonia, ut inducias cum Henrico
Imper. vsque ad eius provisionem seruent. 14.*

Kalen. Ianuarij 1273.

Bulla Inno. Iij. inter Bulla &c. Declarat Hære-
sim esse pestem, qua ministri Diabolicæ prauitatis
simplicium animas miserabiliter inficientes in
damnationis miseras trahunt, & Scripturarum
intelligentiam peruertentes Ecclesie Cathol. veri-
tatem rescindere moluntur. propterea iubet has
omnino in illis partibus excipari, hæreticosque
omnes ex suis finibus eici, illosque, qui cum eis
aliquod commercium habent superstitionisque
familiaritatem sine appellationis obstaculo virtu-
te etiam materialis gladii faciat coerceri.

Has, quæ, &c. Mandat Archid. Mediolanensi, vt
quæ statuta fuerunt in Conc. Prouinc. celebrato ab
Archiepiscopo, & à Card. S. Mariæ in Porticu de
eius latere legato confirmata. Ne f. hæretici ad di-
guitates admittantur, inuiolabiter custodiat, faciat-
que, vt communitates iurent eos non admittere.
Contradictoresque excommunicationis sententia
feriat. Rom. 17. Kal. Iulij. Hanc ampliauit Inno. 4.
const. 10. ac Honorius 4. const. 3.

Ea est in prouidendis, &c. Mandat coerceri
eos, qui incumbunt veteri translationi sacrorum
librorum, iubetque puniri Crispinum presbyte-
rum,

rum, & eius locum omni appellatione remota, si
super opposita inuenti fuerint rei. Dat. Later. Id.
Decemb.

(Bulla Gregor. IX. Rex &c.) Symmachus Papa,
vniuersi const. hic non adest. prædij alienandis licen-
tiam interdixit. Quare hic sanctif. pont. illius ve-
stigij inhaerens vniuersi Fratrum desiderio, & cõ-
cordj petitione, hac perpetua valitura constitutio-
ne ordinat, vt de patrimonialibus sine tali consen-
su alienatio nulla fiat. Quod si fortè fuerit in ali-
enatione processum, factum ipso iure non teneat
per successorem, quatenus prædecessor de facto
processerit. Dat. Later. 17. Kal. Febr. an. 7. Hæc cõst.
ampliatur, & declaratur per Ioann. 12. const. 1. vide
Clem. 6. const. 1. Innoc. 6. const. 1. Innoc. 1. Paul. 2.
const. 2. Clem. 7. constitu. 18. Paul. 3. constitu. 29. Iul.
3. constitu. 28. Paul. 4. const. 2. Pium 4. const. 19. ac
et Pium 5. constitu. 37. 71. 101. 113. 125. Gregor. 13.
const. 2. & 66. Leo 10. const. 11. Gregor. 14. const. 2.
Innoc. 9. const. 2.

(Cum tota terra, &c.) Decernit quod nullum ca-
strum ædificetur in Terra Sabinæ, quæ tota iuris,
& proprietatis B. Petri existit, sub anathematis in-
terminatione à mille librarum ædificantibus ac vi-
ginti singulis operarijs, sine speciali Sede Apost. li-
centia Dat. Perusij 15. Kal. April. anno 8. Excom-
municamus, &c.) Excommunicat omnes Hæreti-
cos Catharos, Patarenos, &c. qui tradantur curiæ
seculari. Si clerici fuerint prius degradentur, si re-
dire noluerint perpetuo carceri mancipentur.

Futores, receptatores easdem pœnas subeant,
sint infames, intestabiles, omnium officiorum iure
priuati.

Suspecti de hæresi nisi congruè fuerint purgati
sunt excommunicati vsque ad satisfactionem con-
dignam. Hæretici in cæmeterio non sepeliantur,
qui

qui eos sepeliuerit anathemati sit subiectus, vsque ad condignam satisfactionem; neque absoluitur nisi propriis manibus eos extumulauerit.

Né quis de fide Catholica publicè disputet, vel priuatim: qui contra fecerit, excommunicationis laqueo innodetur. Idem Innoc. 4. const. 10.

Hæreticos, qui nouerit denuntiet confessori, vel alijs ita vs ad prælati aures perueniat sub poena excommunicationis. Filij hæreticorum receptatorum aut defensorum talium vsque ad secundum gradum ad beneficia ecclesiastica non admittantur. Idem Innocent. 4. const. 10. Honor. 4. const. 2. Dat. Viterbij 6. Idus Nouemb. anno 9.

Ille humani generis &c.) prouinc fratrum prædicat in Lombardia, volens animarum periculis obuiare sub diu. attestacione iudici districtè præcipit quatenus aliquos de fratribus sibi commissis, & in lege Domini eruditis, atque ad id muneris idoneis ad partes sibi limitatas transmittat, qui clero, & populo contocatis generalem prædicationem faciât ex adiunctis sibi discretis aliquibus diligenti solitudine inquirant hæreticos, suspectos de hæresi, fautores, defensores, & receptatores hæreticorum. Quod si redire voluerint absoluant: iniungentes eis, quod talibus solet iniungi. Illis qui eos prædicantes audiuerint annuntient indulg. centum dierum. Et qui contra hæreticos illos adiuuerint tria annorum indulgent. consequantur. Quod si in persecutione decesserint, plenariam indulgentiam illis indulget. Contradictores ac rebelles ecclesiastica censura ferrant, & Quæstuarios prædicatores simili censura compescant. Dat. Viterbij. 13. Kal. Iunii an. ij.

Priuegijs inquisit. Clem. 7. const. 36. cum ibi notatis.

Bulla Innoc. IV. Impia, &c.) Liber Talmud in

F

fuis

suis traditionibus continet multos errores, & multi ei iudæi habeant nutrices Christianas. Et quia Cæcellarius Pariensis aplo Rege fauente, Librum ipsum Tamuld publicè concremari fecit. Hortatur Regem, vt ceteros Libros Talmud inquirat, & curet, vt igni tradantur. Prouideatque, ne iudæi nutrices, vel seruientes Christianas habeant. *Dat. Later. vii. Idus Maij, anno 1. Vide Iul. 3. const. 49. Gregor. 33. const. 75 Clemen. 8. const. 2.*

Orthodoxæ fidei, &c.) Præcipit inquisitoribus Lombard March. Tatu. & Romand. vt leges editas contra hæreticos describi faciant in statutarijs Ciuit. *Dat. Perisij, ij. id. Maij an. 9. Vide Clemen. 7. const. 36.*

Ad extirpanda, &c.) Tradit leges contra hæreticos, & eorum complices, quas Magistratus sæculares eorumque Officiales debent obseruare. Has confirmauit Clem. 4. Iurent Magistratus seruare, statuta contra hæreticos, quod si seruare neglexerint, vt periuri, & infames habeantur. Et penam ducenarum marcharum incurrant, fautores hæreticorum, & de fide suspecti censeantur, & de cetero inhabiles sint ad quæcumque officia, & dignitates.

In principio regiminis hæreticos banno supponant, & ad inquirendos hæreticos personas idoneas eligant. Qui officiales electi iurent, fideliter se omnia executuros, & seruentur indemnes in personis, rebus, & officijs suis, constituaturque illis salariũ, vide *Menam 4. const. 3.*

Officiales delinquentes in fauorem hæresis infames sint, loci Ordinarij arbitrio puniantur.

Qui procurauerit, vt de eorum manibus hæretici fugiant, vel defendere, ne capiantur, relegatur perpetuo, publicatis eius bonis, & domus illa, in qua fuerit, funditus diruant sine spe refectionis, & bona

bona ibi reperta fiant capientium.

Magistratus custodiant hæreticos captos, ipsosq; præsentent infra quinque dies. Episc. Diocesano, Vicario vel Inquisitori sibi præsentatos recipiant, & custodiant, eosque cogant allos hæreticos, vel socios fateri, seruaturi constitutiones Hæreticorum, domus diruantur, & similiter domus, fautorum, & suspecti de hæresi annotentur in quatuor libellis. Vide Pij 5. const. 86.

Pœnæ hæreticorum non relaxentur, sed diuidantur, & applicentur. Qui has constitutiones immutauerit sine auctoritate S. Apo. &c. puniatur, & infametur tanquam hæret. fautor. &c. Intimentur hæ const. à Reçtore, successori per ares electos à Dicc. & Inquisit. Vide Alex. 4. const. 3. 5. 7. & 8.

Statuta contraria omnino tollantur, &c. Dat. Perusi Id Maii anno 9.

Tunc potissimum, &c.) Mandat. proximo. Ord. Prædic. in Lombard. vt inuentos hæreticos, aut suspectos, aut infamatos, nisi examinari velint mandatis eccl. obedire, contra ipsos receptores, fautores, & defensores Apostolica auctoritate, per inquisit. à se delectos procedat. Qui volunt redire abiurati absoluantur, pœnitentia imposta: Qui huic negotio se opponere præsumpserint, leuere puniantur. Cōceduntur etiam indulgentiæ, &c. Dat. Brisiz &c. Vide const. 3. & 8. Vide pii 5. const. 5. vide Greg. 9. const. 4. pii 5. const. 118.

Cum fratres &c.) Mandat. vt hæretici eorumque fautores, & complices banno exponantur, & eorū bona publicentur. Datum perusi, &c. Ad idem const. 3. & const. 12. Alex. 4. const. 7. & 12.

Cum per nostras &c.) Mandat. Archiep. & Episc. Lomb. qualiter ex pœnis Relapsorum prouideant inquisitoribus de expensis, omnia appellatione postposita.

Datum Parisij 5. Kal. Febr. an. 10. Declaratur per
Alex. 4. const. 12.

Cum venerabilis, &c.) Quid hæretici, eorumque
complices ad fidem redeuntés caueant de fide te-
nenda, imposita illis si defecerint, poena pecunia-
ria, Perus. 4. Kal. Febr. an. 10. Vide Alex. 4. const. 2.

Cum aduersus, &c.) Mandat obseruari leges Fe-
derici Imper in hæreticos, & complices latas, Quæ
describuntur ibi, & multæ sunt. De his vide const.
3: & 10. Nicol. 3. constit. 2. Honor. 4. const. 2. Paul. 4
const. 41. Pij 5. const. 85. Greg. 13. const. 68. & 92.

Licet ex omnibus, &c.) Concedit facultatem pro-
uinc. Ord. prædicat. creandi, & remouendi inquisi-
tores viros zelum habentes fidei; potentes opere, &
sermoone, iuxta formam expressam, Dat. Assisij 4.
Kal. Iun. an. 2. Vide Clem. 4. const. 2. Sed hodie ne-
mo solet inquisit. eligere, vel deponere inconsulto
Senatu Generalis Inquisit. Rom.

Nouerit vniuersitas, &c.) Damnat, & excommu-
nicat omnes hæreticos, vt fecit Greg. 9. const. 3. Alla
decreta contra illos pronunciat. Non expedit re-
ferre.

Qui eos ab Eccl. denotatos non euitauerit, ex-
communicationis sententia feriat. Idem de eo,
qui suspectus suspicione notabili non se purgauerit,
eorum appellationes minimè audiantur. Perso-
næ publicæ illis nullum beneficium impendant,
quod si fecerint, perpetuo sint privati. Ecclesiastica
Sacramenta illis non admittantur, & Ecclesiasti-
cæ non tradantur sepulturæ, qui fecerit, sit excom-
municatus, neque absoluat, nisi satisfecerit, &
proprijs manibus exempterit, & totus ille
perpetuo careat sepultura.

Nulli laicæ personæ liceat de fide Catholica pu-
blicè, vel priuatim disputare sub poena excommu-
nicationis. Sub eadem poena hæretici suspecti, con-
uen-

uen-

uenticula facientes manifestentur, ita ut ad notitiā
prælati, & inquisit. deueniant.

Qui ad preces taliū, beneficia, & dignit. & officia
sunt adepti, priuati ex nunc sint, illis careant, & In
posterum sint inhabiles ad illa, & similia. Dat. Ana-
gniz. 17. Kalen. Iul. an. 1. vide illam const. 3. Gre-
gor. IX

Malitia huius temporis, &c.) Mandat Inquisit.
Lomb. & Maroh. Ianuens. ut in locis eorum officio
commisissis uerbum Crucis prædicent, & eos, qui ze-
lo fidei ad extirpandam hæreticam prauitatem uo-
tum assumpserint caractere Crucis signent, qui-
bus concedit indulgent. transeuntibus ad terræ Sã-
ctæ subsidium. Audientibus uerò Indulg. 40. uel
10. dierum pro libito annuncient. Qui eorum offi-
cium impedire præsumperint, poenis multentur.
Assumentes signum Crucis absoluti possint à casti-
bus, & censuris, præter multos enòrmes, modo as-
sumptum uotum prosequantur, & caueant, ne ipi
uinquam contra Ecclesiam ueniant. Possint dispen-
sare super irregularitate à clericis in celebrando
ineuria uoti commutare, &c. Dat. Ana-
gniz, 13. Kal. Iul. an. 1.

Cum in constitutionibus, &c.) Donatis, in quibus
hæretici capti fuerunt, destruantur, & etiam quæ il-
lis sunt contigua, si sint eiusdem Domini; Idem de
Turribus. Dat. Anagniz 4. Kal. Aug. anno 2. confir-
matur à Pio V. constit. 118.

Alexander IV. Lecta, &c.) Confirmat donationē
mularum terrarum, ac iurisdictionum, quæ facta
fuit à Federico Imp. Fratribus Hosp. Leprosorum
S. Lazari Hierosoly. antequam deponeretur. Datum
Neap. 12. Kal. Mar. an. 1. Vide Pij 4. const.

Cum à nobis, &c.) Confirmat regulam Diui Au-
gustini, & obseruari perpetuò uoluit. Datum
Neap. April. anno 1.

F. a Cum

Cum secundum, &c.) Confirmat, & declarat cōstitit 3. Innoc. 4. quod Rectores Ciuitatem ad inquirendum hæreticos, personas idoneas eligant. Et iudicent præcedentem Rectorem, & eius adessores, circa omnia contenta in Legibus contra hæreticos, & complices editis. Dat. Neap. prid. Kal. Maii, anno 1. vide const. 5. & 7.

Aduersus mundi, &c.) Cum Patrimonium, & Sabina sit tanquam hortus Sedis Apost. & ideo deputat Governatorem in terris Sabinae. Datum Neap. 3. Kal. Jun. 20, 1.

Exortis in agro, &c.) Declarat, & ampliat cōstit. 3. Inn. 4. de hæreticis, conceditque facultatem Inquisitoribus progrediendi terminum ad exequendum contenta in const. Dat. Later. 2. Id. Maii. anno 7.

Firma profecto, &c.) Prohibet, ne Corrad. Federici plim Rom. Imp. filius eligatur, vel nominetur in Regem Ro. optimisque rationibus monetur Episc. Mogunt. Quis Imper. Eccl. est Advocatus. Federicus autem persecutus fuit Ecclesiam, & ideo non debet eligi offensos pro defensore. Et quia hic Corradus erat infans, & inhabilis ad defensionem Ecclesie, & ad regendum, & propterea maneret Ecclesia diutius non absque grauib. ferè dispendijs defensionis commodo destituta. Precepit ergo ipsi Episc. Mogunt. & in virtute Sancti obed. mand. ne ipse Corradus in Regem eligat, aut nominet neque consentiat in eundem. Quod si contra mandatum hoc facere præsumperit, opem, vel operam, auxilium, &c. impenderit, excommunicatus existat. Moneatque alios electores, ne id similiter faciant, quod si conuenire præsumperint, excommunicationis sent. in eos ferat. Anagnin. 3. Cal. Aug. anno 2.

Felicis record. &c.) Declarat nonnullos articulos contentos in const. 3. Inn. 4. Quorum primus est

est de potestate officialium, ut scilicet possint præcipere sub pœna, & banno vsque ad ducentas Marchas Argenti, & ultra ad arbitrium potestatis loci. Secundus, quod non destruantur domus, in quibus reperti, vel capti fuerunt hæretici, si illarum Domini reperti fuerint omnino innocentes, & prorsus inculpabiles Tertius, quod bona ibi reperta non publicentur, aut dividantur si per testes omni exceptione maiores reperta fuerint aliarum personarum, quam Dominorum. Quartus, quod domus eiusdem Domini, quæ fuerint contiguæ, licet diuersis mansionibus distinguantur, destruantur tamen. Quintus, quod electio virorum ad findicandos potestates, & præcessores, si non reperiantur Fratres Minores, vel Prædicatores, ad solum Diocesana Episcopum spectet. Dat. Later. 2. Non. Mar. an. 13.

(Implicida relatio, &c.) Mandat Episcopo Mutinensi sub excommunicationis pœna, ut statuta Martia, & eius districtus contraria Officio San. Inquisitionis abroget, compellendo potestatem, Antianos, & Consiliarii Curie eiusdem per excom. in personas, & commune prædictum per interdicti sententiam omni appellatione postposita. Viterbij, 15. Cal. Ian. anno 3.

(Cum hora iam &c.) Continet privilegia concessa inquisitoribus Ord. Minorum. Primum, prædicandi verbum Dei in terris infidelium, ac conservandi inter excommunicatos, & promovendi ad ordines Sacros Deinde excommunicatos absolvere, ac dispensare cum illis, qui excommunicati susceperint sacros ordines, vel celebraverit. Tum dispensandi cum his, qui post assumptos ordines Sacros, vel in casibus prohibitis matrimonia contraxerint.

Possint tollere irregularitates eas, quas in illis partibus solent tollere Legati. Et cum clericis dese

Quam natalium patientibus, modo non sint de adultério, vel incestu, aut de Regularibus, procreati Absoluendi occisores Religiosarum personarum, & fundandi Ecclesias, cognoscendi causas matrimoniales, celebrandi diuina officia, & promulgandi indulgentias. Recipiendi ordines Sacros ab Episc. Vestes Sacerd & altarium ornamenta corporalia, & benedicendi, vbi non adest Cathol Episcoporum copia Vicerbij, 13. Cal. Maij, an. 4. Vide Clem. 7. constit. 16. cum ibi not.

, Quod super nonnullis, &c.) Declarat quosdam articulos concernentes causas fidei Primus, qui commisit hæresim postquam abiurauerit, licet non fuerit ante lapsus, habeatur tamquam relapsus Idem de illo, qui post abiurationem hæreticis fauet. Vide Paul. 4. constit. 412.

Ob Testimonium Morum, qui peierant non animi leuitate, aut odij fomite, aut corrupti pecunia, sed zelo fidei non potest procedi in crimine hæresis.

Inquisitores, de Diuinationibus, aut Sortilegijs cognoscere non debent, nisi manifestam hæresim sapiant. Vide contrarium Alex. 6. constit. 2. Leo. 6. constit. 38. Adri 6. constit. 5.

Inquisitores possunt cogere hæredes defunctorum ad perficiendas poenitentias defunctis iniunctas, si onus habeant cum salute annexum.

Inquisitores super questiones usurarum, non se debent intromittere, neque de illis cognoscere. Neque possunt compellere hæredes eorum, qui fuerunt hæretici, sed ab illis absolui, ad soluendam poenam, quæ illis in poenitentia fuerat iniungenda.

Institutus in officio inquisit. possit alios idoneos eligere qui parem cum illo habeant potestatem, & similiter amouere, Clericus ob hæresim immutandus,

du, cum illi est pœnitentiæ iniungenda, prius debet ab ordinibus degradari.

Impeditores Sacri officij, per inquisitores possunt coerceri, Religiosi hæresim lapsi sunt grauius, quàm sæculares, puniendi.

Filii hæreticorum, ac nepotes officijs, & beneficijs sunt priuandi, nisi illi fuerint emendati, & pœnitentiã per egerint Dat. Viter. 5. Kal. Octob. anno 4.

Ex parte vestra, &c.) Quidam infirmi consolationem ab hæreticis concipiebant; filij eorum ad effugiendam priuationem hæreditatis, allegabant velle probare eos tunc temporis non fuisse sanæ mentis. Declarat ergo Pontif. per hanc const. quòd talis probatio admitti debeat. Dat. Anagnin. Idib. Nouembr. anno 4.

Super extirpatione, &c.) Præcipit quòd hæretici redeuntes ad fidem, caueant de fide tenenda, & obediendo mandatis Ecclesiæ. Et contrauentiũ pœnæ exigantur, & conferantur penes tres viros fide probatos ab inquisit. & Diocel. expendendæ in prosecutione Off. inquisitionis. Dat. Anag. idib. Nou. an. 4.

Exortis, &c.) Præcipit Episc. & alijs vt assistant inquisitoribus in Negotio fidei. Dat. Anag 27. Kal. Decemb. anno 4. infra const 17.

Firmissime teneat, &c.) Continet indulg. plenariam inquisitoribus concessam; & eorum socijs triũ annorum, & his, qui eos adiuuerint in prosecutione negotij, in qua si decesserint corde contriti, ac ore confessi, plenam omnium peccatorum remissionem consequantur. Dat. Anag. 17. Kal. Octobr. an. 5.

Ad audiẽtiam, &c.) Concedit facultatem Inquisitoribus compellendi Magistratus ad exequendũ eorum sententias, Dat. Anag. 13. Cal. Februar. 2. an. 6.

Ad

Ad audientiam, &c.) Præcipit, quod procedatur ad executionem obligationem de parendo mandatis ecclesie, omni appellatione remota, Vt supra cont. 12. Dat. Anag. 1. Cal. Febr. anno 6.

Cupientes, &c.) Concedit facultatem inquisit. ord. Minorum compellendi quoscunque, ad exhibendum scripturas spectantes ad Off. inquisit.

Absoluendi redentes ad fidem, Convocandi clericorum, & populum contra hæreticos, fautores, &c. Concedendi indulg. fautoribus inquisit. Dat. Anag. 4. Non. Mar. an. 6.

Ad extirpandam, &c.) Præcipit Episcopis, & alijs prælatis province Rom quod Fratri Andree, & Socijs eius inquisitoribus, vt de saluo conducto provideant. Anag. idib. Martij, anno sexto.

Dum ad studium, &c.) Deputat inquisit. Fratrem And. Ord. Minor. Mandatque Episcopis, & alijs prælatis, vt ei, & suis socijs faueant contra hæreticos, fautores, &c. Dat. Anag. ij. Cal. April. anno 6.

Licet vniuersi, &c.) Commonet Petrum Tac. Surdi Ciuem Rom vt desistat a defensione turris Castri Capelli de Chia hæretici, qui præsentis esse condemnatum, illud simulate vendiderat. Dat. Anag. ij. idio Maii anno 6.

Ex insinuatione, &c.) Commendat officiales, & Communitatem Viterb. quod hostiliter processerit contra Capellum de Chia hæreticum, & mandat, vt prosequantur ad exterminium terrarum illius, Dat. Anag. idib. Maij

Discretionem vestra, &c.) Concedit facultatem inquisitoribus confiscandi, & vendendi bona hæreticorum confiscata. Et mandat pretium eorum pro Rom. Eccl. conferuari. Contradictoresque super hoc per censuras Eccles. compellantur, omni appellatione remota, Dat. Genus, 8. Kal. Octobr. ann. 6.

Ne commissæ, &c.) Mandat quod inquisit. prof. cedere possint contra quoscunque in causa fidel. quibuscunque priuilegijs non obstantibus. Et concedit facultatem assumendi ad officium Notariatus personas Regulares, quando non possunt haberi seculares. Et illis etiam non repertis eligendi alios probos viros, Anag. id. Octob. an. 6.

Consuluit, &c.) Concedit vt credatur Socijs Crim. inis, & excommunicatis in causis fidel., concurrentibus verisimilibus coniecturis, alioquin inquisit. off. dispendium pateretur. Dat. Later. 10. Kal. Febr. an. 7. Vide Pij 4. const. 48.

Urbanus IV. Licet, &c.) Continet deputationem inquisitorum Ord. Prædicat. in prouin. Lombard. March. lanuen. cum multis facultatibus.

Puniant hæreticos, & complices secundum leges contra eos aditas. Clem. 7. const. 36.

Absoluant redeuntes. Neminem damnare sine consilio Diocesano. Examinent testes cum interuentu duarum religiosarum personarum. Saltem. Inu. 4. const. 3 & 8 Id. const. 4.

Religiosi in causis fidei ab officio exercere possint. Et nomina testium imminere scandalo, non publicentur.

Indulg. pro labore consequantur, & socij, qui eos adiuuerint possint procedere contra impedientes inquisit. officium tanquam in hæreticorum factores. Pij 4. const. 53 Alex. const. 17.

Possint inuocare brachium seculare, & contumaces per censuras Eccl. compellere, amni appellatione remota, cum derogatione quorumcunque priuilegiorum. Datum Verbij 23. Kal. April. anno 1. vid. const. 14 Paul. 4. const. 42.

Clemens IV. Cum &c.) Continet priuilegia Militum Hospit. S. Lazari Leprosorum Hieros. quæ illi concessa fuerunt ab Innoc. 4. cuius constitutio
his

hic non zdest. Sunt autem hæc.

Quod possint semel in anno eleemosynas colligere,

Quod defendantur ab Episcopis, & aliis quando opprimuntur ab aliquo, Quod militent absque pretio.

Quod, à Decimis sint exempti penitus, atque immunes.

Quod milites, qui habitum deposuerunt, coercantur, & si cõtemptores fuerint excommunicentur. Qui illas eleemosynas porrigent, indulgent, consequantur relaxationis septimæ partis suorum peccatorum inuictæ sibi poenit. Quod tempore interdicti in cæmeterio sepeliantur, nisi fuerint nominatim, vel publicè vsurarij. Dat. Perusij 5. Kal. Maij, anno primo. Vide alia priuilegia Pij 4. const. 13 Moderationem verò Pij 5. const. 74. Vide Pij 4. const. 13. Clem. 6. const. 2.

Licet ex omnibus, &c.) Concedit facultatem Ministro prou. Ord. min prouin. S. Francisci, eligendi inquisitores per loca sibi subiecta cum facultatibus, &c. & per se, ac per per suum Vicariũ deponendi, ac alios instituendi, &c. Dat. Perusij, 3. Kal. Oct. an. 1.

Ad extirpanda, &c.) Confirmat omnes constitutiones editas ab Innoc. 4. quæ supra habentur cõtra hæreticos, Dat. Perusij, 3. Cal. Nouemb. an. 1. Vid. del n. 4. const. 9. Conf. const. sup.

Ad extirpanda, &c.) præcipit inquisitoribus, vt constitutiones editas ab Innoc. 4. & declaratas ab Alex. 4. contra hæreticos describi faciat in libris Commun. Italiz cogentes illam etiam per cepsuram eccl. omni appellatione remota, Dat. peru. 15. Cal. Febr. anno 1.

Venerabilibus, &c.) Concedit facultatem Hospit. Leprosorum Hierosol. vt possint suscipere. Le. pro

profos vndique venientes; & traducere eos ad habitationem aliorum leproforum: immò quod inquit, & cogante eos habitare cum alijs. Datum Viterb. Non. Augusti. anno 1. Vide Alex 4. const. 1. & 2. Clem. 6. const. 2. & 49. Pij 4. constit. 13. ppi 5. const. 30. 46. 74. 124.

Nicolaus IV. Vineam, &c.) præcipit prouinc. Ord. prædic. Lombardjæ, vt per se, atque per alios Fratres idoneos à se eligendos Iudæis in sua prou. subiectis Euang. prædicet, vt conuertantur ad fidem. Conuersosque benignè suscipiat, tractarique faciat, & nolentes ad conuersionem venire pòt. denunciètur, Dat. Viterb. 2. Non. Aug. an. 1. Paul. 3. cõst 32

Nouit Vniuersitas, &c.) Excommunicat nonnullos hæreticos iuxta const. Greg. 9. & Innoc. 4. De quibus sup. Greg. const. 3, Innoc. X. Datum apud Urbem Veterem 5. Non Martij, anno 1.

Honorius IV. Olim &c.) Exprimit excessus commissos in Ciu. Parm. contra inquis. Quare Legatus de latere citauit illam Communitatem, & alios ad ad comparendum, & sentent. excommun. & interdicti promulgauit. Martinus autem Quartus, ad preces illius Communitatis, mandauit absolui dictos excommunicatos, datis cautionibus de parendo mandatis Ecclesiæ. Et citatis illis, quibus opus erat, vt per se, vel per alios idoneos instructos comparerent. Et quia negotium non fuit expeditum, Pont vt denuo citentur, & infra vnus mensis spatium compareant, mandat, &c. Dat. Romæ, Non. Martij, anno 1. Citatio contra com Parmen. De relapsis. Inn. 4. const. 8. Alex 4. const. 10

Exhibita nobis, &c.) Mandat filium, & Nepotes palmerii de hæresi inquisiti Spol. admitti ad officia, & benef. dum prius constet eos esse fideles, Dat Rom. 1. Cal. Dec. anno 2. De filijs hæret. Inn. 3. const. 2. Greg. 9. const. Innoc. 4. const. 3. & 8 Paul. 4. const.

4. const. 42. pii 5. const. 31. Greg. 13. const. 79. Obijt Romæ 3. Non. April. 1387.

Bonifacius VIII prouide &c.) presentis Constitutionis prouidet edicto, vt prouincia, locus, Ciuitas, villa, Territorium, vel Districtus autoritate ordinaria, vel delegata non supponantur Ecclesiastico interdito pro pecuniario debito, sub quacunque occasione, vel causa, si quid contra contigerit attentari, illud inane decernit, & reuocat omnino. Non obstantibus, &c. Dat. Later. anno 8.

In supremæ eminentiæ, &c.) Continet priuilegia Doct. ac studentium Gimnasilii almæ Vrbs. Non trahantur inuiti ad Cur. capit. nisi laici pro homicidij. priuileg. studij Romæ. Vide pau. 3. const. 38.

Sint exempti à collectis, & pedagijs, ab obsequijs præstandis pensiones domorum ab illis inhabitatis taxentur per duos taxatores electos alter ab ipsis Doct. & Schol. alter à Communitate Vrbs. Gaudeant priuilegio Rom. fori si quis secum contendere voluerit, pau. 4. const. 44. pii 5. cong. 179.

Rector electus habeat autoritatem iudicandi inter Doct. & Schol. in ciuilibus, & criminalibus leuioribus, Vide Urb. 6. const. 1.

Bona & prouentus beneficium cura, & sine cura Dignitatumve, præterquam distributiones quotidianas, dum legant, aut audiant, possint percipere tanquam si personaliter residerent, neque à quocunque valeant ad residendum pro illo tempore coarctari non obstantibus, &c. cum clausulis derogat. & irritat. Dat. Anag. 1303. anno 9. Vide Leo 10. const. 2.

Ioannes 21. Inter &c.) Quoniam quædam loca S. R. E. fuerant ab officialibus alienata, Propterea volens indemnitati Ecclesiæ prouidere omnes alienationes, locationes, & donationes bonorum Eccl. sine consensu Rom. Pont. factas annullat, ac tollit. Et

Et mandat Episcopo Vrbeuetan. B. Petri m. Rectori
 vt bona, & loca alienata reducat ad obedientiam.
 S. R. B. atque vt contradictores coerceat per spiri-
 tuales, & temporales poenas. Dat. Cal. April. ann. 5.
 De hac materia Greg 9 constit. 1. Clem. 6. const. 1,
 Inn. 6. const. 1, Inn. 7. const. 1. Paul. 2. const. 2. Clem.
 8. const. 18. Pau. 3. const. 31. Iul. 3. constit. 23. Paul. 4.
 const. 25. Pij 4. const. 18. Pij 5. const. 37, 101, 117, 126
 Greg. 13. constit. 1. & 66 Greg 14. const. 1. Innoc. 9.
 const. 2.

Exigit ordinis, &c) Moderat facultatem Inquisi-
 torum dandi licentiam deferendi arma, addens, vt
 eam concedant solummodo viris suz familiz, &
 alijs etiam pro securitate ipsorum Inquisitorum.
 Dum tamen ipsi familiares sint laudabilis conuersa-
 tionis, & vitæ: Datum Auin 7. Non. Maij, an. 5.

Ad nostram, &c) Præcipit, ne Religiosi ad partes
 infidelium accedant sine licentia Superiorum; Qui
 contrafecerit, excommunicationi sit subiectus, neq;
 absoluant, nisi in mortis articulo. ab alio, quem à
 Rom pont. Reporti sine licentijs, capiantur, & tan-
 quam Apostiz habeantur, si quid contra fidem in
 suis prædicationibus asseruerint, & etiam in priua-
 tis, ac secretis collationibus, possint à quocunque
 Apostolica auctoritate detineri, carcerari, atque vt
 suus subditus tractari, & desuper procedatur sum-
 riè; Non obstantibus, &c. Datum Auin. 7. Id. Maij,
 anno 9.

Cum nulli, &c) Mandat per Inquisitor. procedi
 contra ineuentes hædera cum hæret. & alijs, dantes
 eis auxilium, consilium, aut fauorem, Auin. 12. Cal.
 Sept. anno 10, Vide Inn. 4. const. 3, pau. 3 const. 418.
 Clem 7 const. 36.

Paternum amorem, &c.) Adrianus dominum
 Hyberniz Regi Angliz concessit, sed illi Reges cõ-
 tra formam concessions populum grauarunt pro-
 pte.

pterea turbatus est populus contra regē: idē pontifex monet Regem, vt tollat ista grauamina pro quiete sui Regni. Dat.

Ratio iuris, &c.) Continet reformationem Auditorum, & Notariorum palatii apost. Quod antiquior causam proponat, ceteri consequantur. pauperi actorum copia detur absque vilo pretio, & multa alia Quae ampliauit pius 4. const. 83.

Benedictus XXII. Decens, &c.) Continet reformationem Aduocatorum, & prouocatorum causarum palatii apost. Statuitque, quod aduocati nihil recipiant a pauperibus, alias teneantur ad dupli restitutionem Caueant a multitudine causarum, quibus opportunē incumbere non possunt alias teneantur ad interesse. Antequam causas agant, illas diligenter examinent: & vltra conuentum salarium, nihil recipiant; Si contrauerint, puniantur a V. Cancellat. vel audit. Dat. auin. an. 1. vide Greg. 12. const. 3.

Clemens VI. Et si &c.) Quoniam multi contra const. Urbani 4. quam non habemus. Et Ioan. 22. Inter cetera, &c. loca S. R. E. occupare non verebatur; praecepit, vt nemo praesumentiam, iurisdictionem, ac superioritatem in terris Beati Petri vigore cuiuscunque praetextus absque auctoritate Sed. apost. exerceat vigore cuiuscunque contractus. Et bona, vel loca occupata omnes dimittat infra duos menses, sub pena excommunicationis, & interdicti. Cui & loca omnia alteri se non submittant. & submissionibus iam factis non utantur, imo ab illis se subtrahant sub pena interdicti, & priuationis bonorum, indulgentiarum, & gratiarum. Alienationes vero, submissiones, & quicunque alij contractus, quocunque modo facti, nulli sint Occupantes, & inuadentes terras, & loca S. R. E. ac eorum fautores excomm. & interd. penas incurrant, siue sint clerici, siue

frue laici quacunq; dignitate fulgentes, priuilegia omnia, & gratias amittant; Et eorum successores vsque ad 3. gener. inhabiles ad beneficia habeantur Auign. 12 Kal. Aug. anno 5. Vide const. 1. Ioan. 22. cum ibi adnot.

Quam amabiles, &c.) Continet priuilegia Militiæ S. Lazari. Concedens vt elemosynæ pro illo possint inquiri Benefactoribus, & exhortatoribus indulg. concedantur: Et participes fiant omnium operum charitatis ipsius Hosp & in alijs eius mēbris, & locis. Dat facultatem commutandi vota (exceptis Hieros. & visit. limi. Apol.) in pecuniarum subsidium fratrum dicti Hospit. vel Nuntijs exhibendum, quod per vouentes peregrinationes easdem, tantum pecuniarum summam contineat, quantum vouentes ipsi pro complendo voto personaliter expendissent. Concedit facultatem absoluedi excommunicatos, & irregulares modo sic absoluti tantam pro elemosyna pecuniam tribuāt quantum expendissent si Rom. Cur. pro absolutione adijissent, ibique manendo vel redeundo. Fratres istius Hosp. si mori contigerit, quando eorum ecclesiæ fuerint, interdictæ in Ecclesia sepeliri poterunt, nisi fuerint ipsi nominatum excommunicati. Et semel in anno d. Eccl. fratribus aperiantur, & indulg. proponantur. Clericus verò, vel Capellanus, qui illos de Eccles. expulerit per tres menses suspensus sit à minorum celebratione. Datum Auin 10. Kalend. Iulij, anno 6. Vide Alexand. 4. const. 1. Clem. 4. constitu 1. pil 4. const. 13. Pii 5. const. 28. & 45. 73. & 122.

Innocentius IV Seditis &c.) Continet citatiōnem contra Franciscum de Ordelaassis occupatorē Terrarum S. R. E. contra pontific. constitutiones. Qui pluries monitus, in occupatione perseverauit obstinatus. Ideo citatus fuit vt compareret coram

G

Cle.

Clemen 6. de fide responſurus . Et quia non conſ-
paruit fuit excómmunicatus , prout igitur denno ip-
ſum citat, vt compareat ad audiendum ſenten. in
cauſa fidei. Et vt ille ſecurus ad Cur. venire poſſit,
mandat á nemine moleſtari, **Dat. Auin. h. idus Mar.**
anno 7.

Gregorius XI. Super &c.) Conſtit. magnus Eccl.
Later. conſtruxit, quare habet prærogatiuam, vt Ec-
cl. Summi pont. vocatur. Idem pont. declarat, quod
illa maior ſuper omnes vrbis, & orbis eccl. & **Saf-**
licas ſit , ſupremumque locum obtineat. Datum
Auin. 10 Kal. Febr. anno ſecundo.

Idem confirmauit Pius V. conſt. 97:

Ad Rem pontificis , &c.) Præcipit Religioſos
etiam Sedis Apoſt. Capellanos eorum ſuperiori-
bus eſſe ſubiectos, cum clauſi &c. **Datum Auin. 5.**
Id. Nou. anno 3.

Quamuis ſccl. rec. &c.) Continet reformationem
Aduocatorum ſacri Palatii: Quod cauſas á prin-
cipio bene examinent, & iniuſtas dimittant. In cau-
ſa proſecutione libellum poſitiones, articulos , &
optimè diſponant, &c. ſe ſubſcribat. ſi malitioſè in
hiſ ſe habuerint ad tempus priuentur , & condem-
nentur in expenſ. Non appellent ante ſenten. No-
tarius ſecreta cauſæ directè, vel indirectè non reue-
let Secretè cuſto diat regiſtrum ſi contra fecerit, of-
ficio priuetur: Nihil pro officio ad ſcribendum eo-
ram **Aduoc. accipiat muneris , neque eſculenti, ne-**
que per interpoſitam perſonam , & qui promiſerit
non perſoluat, &c.

Non procurentur commiſſiones ſuper articulo
grauaminis, niſi prius datis Apoſtolicis per iudicè.
Procuratores calumnioſi coerceantur, &c. Datum
Auin. Gal. Mar. an. 5. Ampliatur per Mart. 5. conſt.
3 Leo X. conſt. 24. Clem 7. conſt. 50, Pium. 4. conſt.
29. Pium 5. 68. & 82.

Sollicitè debet, &c.) Ordinatur, quòd nunciis & provisiones Benef. nihil detur, vel promittatur, & qui contrafecerit, per se, vel alium, quisquis ille sit, quacunque dignitate præfulgeat, excommunicationis sententiæ sit subiectus à Rom. tantum pontif. absolvendus, cum claus. &c. Datum Avin. 6. Calen. Nou. annò 5. Obijt Romæ, 6. Cal. Apr. 1378.

Urbanus VI. Dudum videlicet, &c.) Declaratur, quòd privilegia studentium circa beneficia Ecclesiastica non extendantur ad personas non nominatas in rotulis, & non verè studentes. Datum Rom. 3. Id. Ian. ann 2. vide Bonif. 8. const. 3. & Pij 4. const. 113.

Quia sicut, &c.) Prohibet laicis quibuscunque quacunque dignitate fulgentes, & quibuscunque Communitatibus, &c. sub pena excommunicatæ lætæ sentent. & interd. respectuè bannire Ecclesiasticas personas, consilium, fauorem auxilium, & cum claus. &c. Dat. Romæ, 4. id. Decembris, anno 5. Obijt Romæ, 3. id. Octob. 1389.

Bonifacius VI. Superni benignitas, &c.) Urb. 6. Festum Vist. B. M. Virg. 2. Julij, celebrari præcipit, & illius Vigilia consuluit. Concessitque indulg. interessentibus off. per totam oct., verè potuit. & confess. sed quia eius litteræ ob mortem non fuerunt expeditæ, 10. pont. dictam Urb. const. confirmat. Dat. Rom. 7. id. Nouembr. 20. 1.

Innocentius VII. Iniunctum nos, &c.) Citatur, ac monet omnes occupatores locorum S. R. E. ut dimittant eorum possessionem vacuam, & expeditam. Et reddant rationem prouentuum indebitè perceptum contradictores verò quoscunque excommunicantini, & interdicto respectuè supponit, cù decreto, &c. Dat. Romæ 3. id. Septem. ann. 3. Obijt Rom. 8. id. Nou. 1406.

Martino V. Inter cuncta, &c.) continet errores

Ioan. VVliclef. de Anglia, & Ioannis V's, de Boemia, & Hieronymi de Praga damnatos in Concilio Constantiensi, ac modum examinandi super illos suspectos de hæresi.

Quia nonnulli eorundem Hæreticorum sectatores eorum libros à dicta Synodo damnatos legabant: Ideò pontifex præcipit omnes de fidei articulis, aliter quam sentit S. R. E. sentientes, aut illorum libros tenentes, uti receptatores, & eorum auctores coerceri. Statuitque, quod principes sæculares non admittant illos in eorum terris. Quod Hæretici nõ sepeliantur in Ecclesia; Bona eorum confiscantur; Et innouat const. Bonif. 8. quæ hæc non adest: Monetque principes, & alios, ut faueant, & obediant Inquisitoribus. Atque hæreticos captos custodiât: Mandat Episcopis, & alijs, ut omnes suspectos de hæresi compellant respondere articulis desumptis, iuxta formam &c. Suspecti de hæresi eicentur, ut cõpareant personaliter ad respondendum. Mandat publicari hanc Constitutionem, & ut hæreticos, & complices singulis diebus festis excommunicatos denuncient. Assignat hæreticorum, & complicum eisdem pœnas, quas Inno. 4. & Paul. 4. Dat. Constantiz, 8. Kal. Mar. an. 1.

Viam ambitiosæ, &c.) Præcipit, quòd Mendicantes non transeant, neque recipiantur ad ordines Monasticos præterquam ad Carthusianos sub pœna excommunicationis latæ sententiæ: Et quòd Vagabundi redant ad eorum regulas sub eadem pœna, & Apostolicæ, super quæ Sed, Apost. tantummodo dispensare possit.

In apostolica dignitatis, &c.) Continet reformationem officialium Cancelli, & Romæ, iuxta constit. Ioan. 22. & Gr. 12. Decernitque, quod abbreviatores, & alij non recipiant, neque petant aliquid ultra taxam, sineque sufficientes: Litera, quæ in Cancellaria

cellaria fuerit indicata rescribenda; rescribatur ab eo, qui culpam admisit, sub pœnis, &c. Scriptores exerceant officium per seiplos; Officium scriptoriz, & pœnitentiariz simul retineri non possint; Abbreniatores ante admissionem examinentur, & accedant ad Cancellarium sub pœnis, &c. Constitutio Cancellariæ non detur, vt in iudicio probe, nisi fuerit signata, scriptaque; Examinatores priusquam officium exerceant, iurent in manibus V. Cancell. de illo fideliter exercendo Bullatores litterarum, & Restigatores non recipiant pro bullandis, vel registrandis litteris vltra pretium sibi taxatum; Auditor Rotæ eligendus sit Doct. iuris famosus, aliasque qualitates habeat, &c. Datum Gebennis Kal. Septemb. anno i.

Er si in cunctarum, &c.) Continet reintegrationem, & renouationem Magistrorum viarum Vrbis cum facultatibus in procedendo, & deputatione Notar. dicti offic. &c. Quod Magistri Syndici esse non possint, imò debeant syndicari Pij const. 160. Datum Romæ, 2. Kal. April. anno 8.

Ad reprimendas, &c.) Mandat Ecclesiasticas personas non trahi ad forum laicale pro causis ad forum Ecclesiasticum spectantibus, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ si sint particulares personæ suspensæ, & interdicti, si sint Conuentus, aut Capit. Quas pœnas etiam incurrant officiales laici procedentes in causis post allegatam exceptionem.

Ineffabile Sacramentum,) Concedit celebrationem festi S. Sacram. & indulg. pro eius veneratione concedendo alias indulg. Et qui Vigiliam ieiunauerit, aut aliud opus pium ex confesso is sui consilio fecerit centum dies, & similiter qui processioni intererit, Quas indulgent. duplicauit Eugen. 4. constit. 4 Romæ, 7. Calen. Iun. anno 13. Obijt Romæ, 10. Cal. Mart. 1431.

Eugenius IV. in eminenti, &c.) Ordinat quod
 Cardin. quis non efficitur per profanationem
 de eo factam in secreto Consistorio, donec insignia
 Cardinalatus susceperit. Quod Cardinales non ha-
 bent vocem actiuam in electione Pontif. nisi habi-
 ta expressa licentia Summi pontif. Qui contra pra-
 missa nominat se Card. permissit priuatus est
 stat omni iure praeterito, si quis perpetuo inhabilis
 Adhaerens illis, & fauorem daret, sint de facto
 excommunicati a pontificatum absoluenti, Datu
 Ro 7. Cal. Nou. 1431. anno 1.

A supremo, &c.) Statuit per alias suas, quae huc
 non habentur, quod in Vrbe perpetuis futuris teth-
 poribus studium generale vigere in qualibet fa-
 cultate, cum priuilegijs, &c. Nunc ordinat, quod
 Confessores de capitula Regionum singulis annis
 de mense Decemb. duodecim de Nobis Ciu. Ro-
 ma, & tres tabelliones publicanos eligant. Cartera-
 rio, vel eius locum tenenti praesentem. Ex quibus
 quatuor ille eligat in Reformat. ipsius studij, & ex
 Not. vnum Not. qui anno elapso coram Confessarijs
 Urb. rationem reddant de omnibus que ex redditu
 bus gabelar. super vido. proueniunt consignando
 que supererant, &c. Datum Rom. 7. id. Febr. 1432.
 an. 2. de circ. & reform. stud. & applicatione em-
 m. vide. Luh. 2. c. 1. Leo 10. c. 1. Bonif. 8. c. 1.

Divina in eminenti, &c.) Mandat. ve officiales, &
 alij in curia commorantes, vel pro causis ad Cur-
 venientes, & inde recedentes alibi non molestentur,
 cum clausula. militis; Qui contra fecerit cuiusvis
 gradus, & dignitatis, sita, & excomm. suspens. & in-
 terd. poenam incurrat, cum clausulis; &c. Dat. Ro.
 8. Idus Mar. anno 2.

Aduerte, quod haec const. non ligat, nisi a die pu-
 blicat. cuius publicatio etsi non inueniatur, est ta-
 men in viris observantia.

Ex

Excellentissimum corporis, &c.) Confirmat omnes indulgent. ab Urb. & Mart. 5. latis in celebrat. festi Corp. Christi, & auget illas ad duplum; Mandatque prælatis istius Constit. tenorem publicari in die festi, & oct. Datum Rom. 7. Kal. Jun. 1432. anno a Martin. 5. const. 6.

Laurentius Cæli, &c.) Latini Eccles. & Græca dissi-
debant super multos articulos: Pro habenda igitur
concordia celebratum fuit Cone. Flor. in quo fue-
runt terminati articuli de processione Spiritus San-
cti; De Sacramento Corporis, & Sanguls Christi, de
suffragijs pro defunctis: De purgatorio, De mo-
rientibus cum originali; De Sede Apost. & Rom.
pont. De gradibus Patriarcharum, & Dat. Florent.
1439. prid. Non. Jul. an. 9.

Vide Cone. Florent. in Summa Conc. pag. 231. &
Apparatum Cardin. Turrecrem. super hanc consti-
tutione. in fine suæ summæ; Obijt Romæ, 7. Calen.
Martii, 1447.

Nicolaus V. Ad Sacram Petri, &c.) Federicus
Imper. Principesque Germaniæ, & Legatus Apost.
Ordin. siue concordata fecerunt. Quæ pont. ipse
approbat; De Eccles. & Benef. Sedi Apost. referen-
tis, 6. Ecclesiz Majoress, & Monasteria, iuxta Const.
Nic. 3. quæ hic non adest; Vacantia in Mens. ordin.
subiaceant dispositioni eorum, qui in illas ius ha-
bent; De vacantibus in Mens. Apost. de quibus nul-
la post tres menses apparuerit facta provisio, Or-
din. habeant disponendi liberam facultatem, vel
alius, ad quem de illo disponere pertinebit; Eccle-
siaz Cathedrales, & Monasteria virorum solvant ta-
xam annuatim dimidiam infra annum post pacificã
possessionem adeptam, aliam dimidiam infra ann.
seq. Alia, omnia & beneficia solvant, iuxta taxam solitã
intra annum a tempore possessionis, & tale debitũ
in successorem & contrahent. Non solvantur in ex-
pectatiuis, & permutationibus. Neque de Benefic.

Greg. Cambr. apbor. & summ.
non excedentibus sum. 24. duc. de Cam. cum claus.
&c. Datum Rom. 1447. Kal. Apr. anno 2. Vide de-
clar. Clem. 7. const. 46. & Greg. xiiij vbi sup.
(Olim tam, &c.) Lugdun. Conc. & alia multa
multis pœnis innodarunt deferentes arma ad Sa-
racenos; pontif igitur illas pœnas innouat, vt scili-
cet excommun. subiecti sint, & Eccl. careant sepult.
ne recipiantur in gremio Eccl. nisi totum restitu-
erint, quod de commercio eo damnato percepe-
rint, & tantundem de suo in subsidium Terræ Sâ.
Addit autem quod si capiantur in seruitutem ca-
pientium decidant; statuens ne vlllo tēpore aliquid
deferant in illas partes Saracenorum; Neque vi-
tuali per decennium tantum; Qui aliter fecerint,
præter pœnas prædictas, sint perpetuo infames, in-
testabiles, tam actiue, quam passiuè, & postquam
de temeritate constiterit diebus festiuitatis, & Do-
min. publicè denuncientur, & bona ad fiscum de-
uoluantur; Datum apud Urb. Vet. 10. Kal. Sept. an-
no 4.

Si diligenter, &c.) Decernit vt officiales sed,
Apost. & Cler. Rom. Cur. concubinas tenere non
presumant; Si contrafecerint, priuati existant ipso
facto officii, & benef. & inhabiles ad illa; vel simi-
lia sint vsque quo denuo per S. Sed habditatem ob-
tinuerint; Et gesta tunc per illos nulla sint; Datum
Ro. 1452. 10. Kal. Oct. anno 6,

Solicitude pastoralis, &c.) In Regnis siciliæ cō-
tractus censuales multis modis fiebant; supplicatū
fuit pont. vt desuper prouideret; Ideo declarat, li-
cere creari census, dūmodo annus census soluen-
dus non excedat decimam partem principalis for-
tis receptæ cum clausulis, &c. Dat Rom. prid. Kal.
Oct. anno 6. Vide Bli V. const. 83. Paul. 3. const. 42.
Obiit Romæ, 9. Cal. April. 1455.

Calixtus III. Iniunctum nobis, &c.) Innoç. 4.
const.

const. 2. Mandauit Inquisit. per Lomb. constitutis ex'ord. Præd. prædicari verbum Crucis : Quare Pont. eandem const. confirmat, Datum Anagis, 1458. 7. idus Julii anno 4. Vide ibi. Obix Romæ, 3. Non. Aug. 1458.

Pius Secundus, Triumphans pastor, &c.) Eximit Eccl. Senen. a Prou. Rom. & erigit in Archiepiscopatum concedens illi multas gratias, cum claus. &c. Datum Senis, 10. kal. Maij, anno 1. Vide simile de Bonon. Greg. 13. const. 88.

Cum seruire, &c.) Decernit quod Episcopi præcedât, Protonotarijs assignat locum in Cappella, & in consistorijs, & quod electi ad Eccl. Cathedrales præcedant ipsos Protonot. Dat. Mantuz prid. id. Iun. anno 1.

Execrabilis, &c.) Quoniam multa mala causantur ex prouocationibus ad futurum Concilium, Ideo damnat appellationes tales, atque annullat. Contrauenientes autem eorumque fautores quacunque præfulgeant dignitate, ipso facto excomm. & absolutione præterquam in mortis articulo sibi reseruat: Datum Mantuz, 15. Calen. Februarij, anno 2.

Confirmatur, & ampliatur per Iul. 2. constitutio 16.

Circumspecta Rom. &c.) Declarat, quod omnes teneantur ad soluendam fidem pro animalibus in Dohana Prouin. Patrim. affidatis: Et præcipit officialibus ne contraueniant huic const. Sed faueant ministris Dohanæ, contrauenientes priuentur officijs, & alijs pœnis multentur, Datum Senis, 12. Kal. Aprilis, anno 2. Vide Innoc. & const. 15. cum ibi notatis.

Misericordias Domini, &c.) Continet commendationem S. Bernardini, & Catherinæ de Senis, pro qua multum institerunt Feder. Imper. & Pascha-

lis

his Dux Venet. De quo Pont. Senis degens in publico Consistorio inquisitionem super vita, & miraculis Cath. fieri iussit; Et in inquisitione fuerunt verificata omnia contenta Cuius compositionem exprimit: Quare sentent. in Basil. S. Petri carimonij patris, ipsam Beatam Catherinam canonizavit, & inter SS. Virg. collocavit, & eius festum celebrari iussit prima Dom. Maij, cum indulg. Datum Ro. 3. Cal. Jul. anno 3. vide Sixti, 5. const. 98. pro canonizatione S. Didaci.

Cum ex sacrorum, &c.) Statute pœnam suspensionis ipso facto incurrendam, & irregularitatem, si celebrare sic suspensi præsumperint, illi qui antea eorum legitimam, aut extra tempora à iure statuta vel sine litteris dimissorijs promoveri se fecerint. Ordines sacros, Datum Rom. 14. Kal. Decemb. an. Audo Sixti 5. const. 113.

Inter ceteras, &c.) Prohibet omnibus alienare pulchra consuetudina infra limites Dohanz. Datque facultatem Doctanarijs procedendi contra inobedientes, cum clausulis, &c. Datum Ro. Non. Ian. anno 4.

De limitibus Dohanz, Greg. 13. const. 71. Declaratur, & ampliat per Alex. 6. const. 5. Greg. 13. ibi, 12. constitutione 46.

Ad rotundandas, &c.) Præcipit Officialibus, ne concedant remissionem, ac saluum conductum bannitis, etiam habita pace, neque per diem, aut noctem, etiam sub pœna excommunicationis ipso facto, & concessio sit nulla, iure ipso, sed solus Summus Pôt. has gratias, & remissiones possit concedere. Condemnati non possunt appellare; Qui condemnati, & banniti per quadraginta millia à loco delicti exules esse debent. Pius 4. const. 188. Sixt. 4. const. 10. &c. Quod Homicidæ & Banniti non possint habere officia, vel dignitates in quibuscunque locis, à quibus

qui dicent ipsum pont. mutatis propositum, & ideo suam vitam, & gesta recenser: Cuique Iulianus S. Ang. Card. multis rationibus dum ipse in minoribus esset, erroneas esse suas opiniones demonstravit. Ad quod etiam multum profuit Ioan. Carruccialis Hisp. qui Rotæ Audit. fuit, deinde Cardin. qui pont. cognito tandem errore Ro. venit, & reconciliauit se Ecclesiz; In Austria minores Ord. Subd. ac Diacon. recepit, Romæque presbyteratum: Profuitque sibi multum Thomas Saracenus, qui tunc Theolog. deinde papa Nic. V. appellatus est. Quare pont. deponit, quæ de Ro. pont. auctoritate sentit: Et quos in contrarium scripsit erroresque reuocat Dat. Ro. 6. Cal. Maij, anno 5.

Quoniam, vt proxime, &c.) Pont. contulit se Anconam Bellum Turcis illaturus, & ibi decessit: Sed prius imposuit decimam super officia Rom. Cur. pro bello: Et soluere cessantes emolumenta, Decimas officiorum per annum puniri decernit; Dat. Ro. vlt. Octob.

Similem imposuit Pius 5. const. 107. Gregor: 13. const. 3. & const. 3. 31. Obiit Anconæ, 19. Cal. Sept.

Paulus II. Cum detestabile, &c.) Suspendit ab executione suorum ordinum omnes ordipatos per simoniam quacumque illi fuerint dignitate: priuatusque officijs, ac beneficijs omnes, qui per simoniam illa consecuti fuerint, atque ad restitutionem teneri declarat: Excommunicationis sententia eos ferit, à qua non valeant præterquam in mortis articulo, ab alio, quam à Romano pont. absolui; præcipitque in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, vt qui sciuerit aliquos simoniaca labe infectos denunciaret vel sibi, vel alteri ab eo deligendo, cui etiam si ex complicibus fuerint non solum veniam, sed gratiam etiam promittit, Dat. Ro. 9. Kal. Decemb. an. 1.

Vide Leo, 10, const. 11. Pij 5, const. 4. Sixti 4. const. 112. Quo

Quoniam informati, &c.) Prohibet, ne pro animalibus affidatis aliquid exigatur per Communitates, & alios Dat. 20. prid. Kal. Febr. an. 1.

Ampliatur tul. 3. conf. 58. Greg. 13. const. 46. vide Pij 2. const. 4. & 7. Inn 8. const. 45.

Cum in omnibus, &c.) Commissiones, & concessiones alienationum rerum Eccles. expediebantur alias in Camera Apost. i6 pont. præcipit omnibus Officialibus Commissarijs, & Delegatis, quibus eorum iudicio commissum est, vt examinent bene causas, ne in læsionem, ac detrimentum sint, sub pena excommunicationis si sint Episcopis inferiores. Vel susp. per annum ab executione offic. si sit Episcopus, vel Superior Similiter excommunicantur à solo papa absoluedi, qui tales alienationes per fraudem procurauerint, Datum Rom. 5. Id. Maij, anno 1.

Vide infra const. 6. Ioann. 23. const. 1. Pij 5. const. 37. & 71. in qua prohibuit tales concessiones, & Pius 4. const. 74.

Munera excæcare, &c.) Quoniam ex receptione munerum multa mala causantur. Prohibet omnibus officialibus status Sedis Apostol. receptionem munerum, & tam dantes, quàm recipientes sint excommun. ab eo solo absoluedi, & ad restitutionem in duplum teneantur, idque obseruandi iurare debeant ipsi officiales Legati, & Gubernatores prou. officia suæ prouinciz non possint conferre, nisi de speciali licentia Summi Pontific. Neque pro collationibus recipere præter moderatam mercèdem. Neque condemnatos, aut bannitos absoiuere, aut illis remittere sine tali licentia: & quod constitutio ista publicetur, in quolibet Aduentu Gubernat. Datum Romæ 15. Kal. Apr. ann. 3.

Vide Sixti 4. const. 1. Innoc. 8. const. 9. Pij 4. const. 81. Clem. 7. const. 27.

Ad

Ad Romanos, &c.) Declarat, quod beneficia sedis Apostolicæ reservata, ac reservanda quovis modo vacantia, & vacatura, semper remanent affecta; De quibus nullus pro illa vice, præterquam Rom. pot. disponere possit, cum clausulis, Datum Rom. 7. Kal. Sept. ann 3.

Vide Pij 4. const. 39. Pij 5. const. 108.

Viros sanguineos, &c.) Narrat, quæ mala oriuntur ex Brigosorum hominum conventiculis. Deinde vindictam sumentes contra propinquos offendentes, & in Roma. Territorio occasione rixam armatos receptare, repere, invitare. Præsumentes per se, vel per alium Crimen læsæ Maiest. pronunciat incurrere, ac rebellionis, & seditionis, & pro talibus vult à Iud. compet. puniri, eorumque bona publicari, &c. & excommunicationem incurrere. Eisdem poenis subijcit fautores eorum. Domus in quibus sit armorum collectio, demoliantur. Rixam, aut brigam habentes ad pacem deveniant iuxta ordinem Pacerorum. Inobedientes poenas incurrant, iuxta statuta Urbis, & alias pro arbitrio, &c. Dat. Ro. 10. Kal. Octo. anno 3, Ampliatur per Sixtum, & Iul. citatos; De eodem, Innoc 8. const. 6. Leo 10. const. 31. Clem. 7. const. 6. Sisti. 5. & Iul. const. 5.

Ambitiosæ cupiditati, &c.) Prohibet bona Ecclesiastica alienari hypothecari, &c. innovando omnes Constit. aliorum summ. Pont. Contra venientes autem poenam excommunicationis incurrere vult, & alienationes sint nullæ; Episcopi, & Abbates per sex menses ab ingressu Eccl. sine suspensæ, & si per sex menses eo animo perduraverint, à regimine suæ Ecclesiæ sine eo ipso suspensæ inferiores prælati, & beneficiarii, beneficij, quorum bona alienantur ipso iure privati existant, quæ vacare intelligantur, & possint ab Ordinariis alijs conferri, Datum Ro. 7. Kalen. Mart. 1467, anno 4. Ampliatur per Iul. 3. const.

3. const. 47. Paul 4. const. 2. & 3. Pij 4. const. 19. Pij 5. const. 37. Vide Ioan. 22. const. 1 cum annot.

Inter præcipuas, &c.) Decernit, quod Notarij Aud. causarum Cam. Apost. cappellâ in aliqua Eccl. erigere possint. In processionibusque sollempnibus cum intorticijs proficisci debeant. Non admittantur ad Notariatum nisi examinati ab Auditore, & Notarijs Cameræ, & idonei reperti, sintque personæ legales, honestæ vitæ, ac bonæ famæ. Non se intromittant in actibus aliorum sub pœna amissæ salarij. Ponant in eum taxam, &c. Constituaturs Mē sarius per turnum, cui pro labore dentur de communibus emolumentis: Detur absentia pro duobus mens. tantum: commissiões distribuatur per turnum inter ipsos, &c. Datum Rôm. 1469. Kal. Aug. an. 5.

Vide Leo, 10. const. 39. Clem. 7. constit. 47. Pij 4. const. 54. & 78. 109. 153. Pij 5. const. 121.

Decret Romanum, &c.) Quoniam Pont. nonnulla beneficia locis pijs applicarunt, & propterea talia nunquam sunt vacatura: Ideo ordinat pont. ne per hoc magnum detrimentum Cam. Apostol. patiaturs, quod Monasteria omnia, quorum bona ad summam ducat. 100. auti de Cam. ascendunt, seruitia communia, & beneficia verò vñtâ soluant annuatim singulis quidecim annis: Et qui non soluerunt pœt quindennium, soluant infra annum, & fiat obligatio de soluendo singulis quidecim annis: alioquin vniones, nullæ sint, & beneficia vacent: Obligati autem non soluentes excommunicati existant, & benefie priuati, quæ vacare censeanturs, & impetrari possint, Datum Romæ 8. Id. 21. anno 5. Ampliaturs per Innoc. 8. const. 1. Iul. 2. const. 3. Iul. 3. const. 41. Declaraturs per Paulum 4. constit. 9. & 41. Pij 6. const. 178. Sixti 5. const. 45.

Ineffabilis prouidentia, &c.) Bonif. 8. instituit quo.

118 *118. 118. 118. 118. Greg. Clemens. Apoc. 13. Junius.*
 quolibet anno 100 Iubl. visitantibus limina Apo-
 stol. Clem. 6: ad annum 50. reduxit: mandauitque
 visitari Eccl. Later. Gregor. 2. addidit Eccl. S. Mariae
 Maioris, Urban. 6. reduxit ad a. n. 33. Nicol. 5. Urban
 ni ordinationem confirmavit, pont. ergo iste annu
 Iubilaei quolibet anno 25. celebrari mandat com-
 putando illam a Natiuit. Domini; Et assignat que
 facere oporteat volentes consequi indulgent. Datu
 Rom. 13. Cal. Maij, anno 6. Vide Alex. 6. constit. 7.
 Clem. 7. constit. 9 Iul. 3. constit. 2. Greg. 13. constit. 23.
 & 29.

Et si Dominici, & c.) Declarat per confessionalis,
 licentias a se datas, vel dandas quibuscunque per-
 sonis, siue scripto, siue viuz vocis oraculo, non
 posse Confessores a casibus reſeruatis in bulla Cœ-
 nœ abſoluere quenquam sine speciali ſuz Sancti li-
 centia, Dat. Rom. 1468. 5. Non. Mar. anno, 5. Obijt
 Romæ, 5. Kal. Aug 1471.

Sixtus IV. Sicut noſtris, & c.) Decernit, vt guber-
 natores ſtatus S. R. E. ſemel tantum viſitent prou.
 & loca gubernij. Subditosque nihilo grauent ſub
 indignationis, & dupli pœna. Idem obſeruent cœ-
 teri officiales ſub pœna excommunicationis lata
 ſent, ſportulas recipiant modo illis conſtituto, Cau-
 ſas a Iudice ad quem ſpectant in prima inſtancia
 non auocent, cum clauſ. & c. Dat. Ro. Non. Iul. an-
 no 1.

Vide Pau. 2. conſt. 4, cum ibi not.

Dilecte fili, & c.) Deputat Commiſſarium Epiſc.
 Bonon contra aſſerentes non eſſe hæreticum a Da-
 monibus expectare reſponſa, vt quicquid inueſe-
 rit ſub ſigillo ad Datarium tranſmittat, & c. Datum
 Ro. 17. Kal. Iun. anno 2.

Cum prouida, & c.) Decernit, quòd ſubtrahentes
 lapides, & alia ornamenta ex Eccl. de Vrbe, eorum
 que fautores ſint excommunicati, niſi reſtituant
 cum

cum effectu, aut reuelauerit respectiue. Et loca quibus fuerint deputata interdicto subiaceant, Ro. 7. Id. Sept. anno 3.

Et si vniuersis, &c.) Decernit, quod Curiales liberè de eorum bonis immobilibus in Vrbe, & infra decem millaria existētibus disponere possint, dūmodo & bona ad pia loca nō pertineāt. De quibus tamen rei criminis non vult esse capaces; Reliqui omnes etiam alias incapaces possint hæredes institui, & succedere etiam ab intestato, obseruato ordine dignitatis, Datum Romæ, 4 Kal. Ian. anno 4 Confirmatur per Iul. 2. constit. 6. Leo 10. constit. 13. pij 4. constit. 32. pij 5. constit. 124. limitatur,

Illius, qui pro Dominici, &c.) Innocentius 3. fundauit Hospitale S. Spiritus in Saxia, in Vrbe; Cui multi pontifices subsequentes, quorum constitutiones desiderantur, multa priuilegia concesserunt, pontifex dictum Hospit. a fundā. reedificari fecit Eug. 4. Confraternitatem dicti Hospit. innouauit pontif. igitur iste omnia indulta confirmat, & Confraternitatem de nouo erigit, & ipse vna cum Cardinalibus eam ingreditur, Confratribusque priuilegia concedit. Qui vult ingredi Confrat. sit honestæ conditionis, & describatur in lib. Romæ, & nō alibi, præter Imper. Duces, March. &c.; Archiepis. Episcop. & alios digniores, &c. Quilibet ex Confratribus possit eligere Confess. semel in vita, & ab eo absolui ab omnibus casibus etiam papæ reseru. &c. & alijs censuris, & pœnis, &c. præterquam hæresis, rebellionis, offensæ personalis in Ecclesiasticos, indulg. plen. in articulo mortis, toties, quoties, &c. absolutione generali ab omnibus etiam exceptis, &c. super irregularitate dispensandi, præterquam bigamiz, & homic. voluntarij; Tempore interdicti sepeliantur in Eccles. cum solemnitate, nisi interdicto causam dederint,

H

No.

Notarij notificant dispositiones facta ad fauorem dicti Hospit. sub pena excommunicationis; Impotentes ad visitandum Eccl. stationes, & indulg. accipiant conferendo dicto Hosp. eleemosynam, Romæ existentes intersint process. faciendæ quotibet anno, Die Pent. in Basilic. Princ. Apost. quibus ostendantur reliquæ, &c. & eo die per confess. electum possint absolui vt supra ordinat Missas pro defunctis, &c. Hosp. regatur per præceptorem, &c. cum claufulis, &c. Datum Rom. 14. 7. 12. Kal. April. anno 7. Confirm. Greg. 13. const. 47. Innoc. 8. const. 6

Cum nos, &c.) Deputat commissarios in prouinc. Marchiæ, & Romandiolæ circa reformationem Gubernatorum, & Thesaurariorum, quos vult seruire const. 3. Pau. 2. Et contrauenientes penam excommunicat. incurrant; Supplicationes in criminalibus registrentur: Thesaurarij non soluant pecunias nisi ille exponantur cum effectu in his, ad quæ ordinata sunt, Datum Rom. 3. kal. Iulian. 6.

Perniciosam &c.) Confirmat const. 6. Pau. 2. De Brigosis, & officio paceriorum; Quod scilicet qui actu controuersias habent teneantur in termino dierum trium remississe: Alij verò cum contigerit habere in termino dierum decem, sub pœnis prout in illa: Pacerij verò sine vlla iuris ac statutorum solemnitate cum assensu tamen Guber. debeant, quâ primum controuersias composuisse, &c. Datum Rom. 4. Id Iul. anno 6.

Et si se de cunctorum, &c.) Præcipit Gubernatoribus, ac alij Officialibus status Ecclesiastici, vt obseruent, ac obseruari faciant Constitutiones Agidiana cum eorum declarationibus, ita vt non præiudicent statutis ciuitatum; iurenq; hæc obseruare, & contrauenientes præter perjurij culpam excommen. incurrant. Quod super officiorum emolumentis non faciant pactiones, constituens mercedem, & of-

officiis Notarij; Quod non impediant ne penam deveniant ad manus Thesaurarij. Causas in prima instantia non auocent; In causis à Sed. Apost. eis commissis nihil recipiant cum clausul. &c. sub pena excommunicationis lata sentent. non concedant viagia alijs quam iudicibus generalibus. Neque de viaggijs quicquam sibi referuent, vel suis appropriare audeant, directe, vel indirecte sub quouis quæsito colore, cum decreto, &c. Datum Rom. 3. Kal. Iun. anno 7. Const. Egid. Paul. 3. constit. 28. & 39. de mater. offic. Paul. 2. constit. 3. Clem. 7. constit. 29.

Ea quæ ex fidelium, &c.) Modus recitandi Rosarium B. Virg. fuerat introductus in Britannia; Et pont. requisitus à Duce, & Ducissa Britan. confirmat illum, & indulgent. concedit recitantibus quinque annorum pro quolibet quinquagena: quas & maiores concesserunt alij pont. Datum Rom. 4. id. Maij, anno 8. vide Paul. 3. constit. 1. Jul. 3. constit. 20. Pij 4. constit. 33. Pij 5. constit. 91. & 93:

Deo, & hominibus, &c.) Confirmat Const. 8. Pij contra Homicidas, & Bannitos, quas mandat observari per Gubernatores Ciuitatum, & publicari, & in libris solitis conscribi, Datum Rom. 4. Kalen. April. anno 9.

Et si de cunctarum, &c.) propositis causis istius Const. ordinat, quod Camerarius, & Magister viarum cogant vicinos non habitantes domos, ut vendant illas alijs habitantibus volentibus conficere domos dirutas ob decorem Urbis; Et si plures eadem domo indigerent, domus utriusque æqualiter indigenti vendatur, vel vni, qui magis indigeret; Si plures sint, qui domos habeant dirutas, & per eos non habitatas, teneatur dominus domus minus læsæ domino domus magis læsæ vendere. Pro platearum, & ædificiorum constructione, ampliatione &c. Domini domorum locari solitarum cogantur eas ven-

tere iudico Urbis, vel vicinis ædificare volētibus; Inter plures, qui ædificare velint ille præferatur cui domus vel platea, siue locus vicinus, de cuius venditione ageretur, magis adiaceret, vel indigeret tradit conditiones quæ obseruari debent in venditionibus, & volentibus ædificare; Videntes teneantur domus dare vicinis, aliàs venditiones nullæ sint, Datum Rom. prid. Kal. Iul. anno 9. vidē pij 4. const. 139.

Quoniam nonnulli, &c.) Declarat litteris pontificarij maioris expeditis sine facultatibus, &c. sub nomine Episcopi, habendam esse fidem, & ligare non solum in foro conscientie, sed etiam in foro fori sub pœnis excommunicat. latæ senten. Datum Rom. 7. d. Maij, 1484. anno 13. Quam ego vidi insertam in const. 1. Iul. 3. Obiit Rom. Id. Augusti, 1484.

Innocentius 8, Apostolicæ Cameræ, &c.) pius Secundus, cuius Constitutio hic non adest pœnam excommunicat. imposuerat non soluentibus annatas. Cuius Constitut. approbat hic pont. conceditque terminum ad soluendum, restituendo illos in pristinum si soluant; Non soluentes autem incurrant eandem excommunicationem, & priuatio benefic. eo ipso de nouo, quæ possint tanquam vacatia impetrari, & excipientes debeant ab omnibus iudicibus audiri nec reprobari prætextu, quod illa Constitutio non fuerit recepta, aut moribus vtentium comprobata; & iuxta illam omnes iud. in Cur. & extra teneantur iudicare, &c. cum claus. &c. Rom. 13. Cal. Mart. 1485. anno 1 Ampliatur per Iul. 3. const. 38. paul. 4. const. 40. Greg. 13. const. 66.

Cum ab Apostolica, &c.) pontifices, eorumque Legati, & Nuntij diuersimodè ius patronatus multis concesserant; Quare pont. postus causis, quæ illum mouent, renocat simpliciter concessiones quas-

quascunque iuris patronatus quo ad beneficia electiua; Quo vero ad non electiua reuocat cum declarationibus, scilicet si non auxerant illorum fructus vsque ad medietatem veri annui valoris, de proprijs bonis, vel ecclesias de nouo non edificauerint, vel destructas non refecerint, etiamsi conditiones alias adimpleuerint, cum clausul. &c. Datum Rom. 15. Kal. Septemb. anno 1. Vide Adrian. 6. constit. 2. Paul. 4. constit. 39 Pij 5. constitut. 34. Pii 4. constitut. 72.

Circumspecta, &c.) Decernit, quod officium Auditoris, vacet per eius promotionem ad Ecclesiam cathedralem, seu Metropolitanam, cum clausulis, &c. Datum Romæ 10. Kal. Septemb. anno 1. De Mar. vide Pij 4. constit. 40.

Et si commissio, &c.) Confirmat omnium pontificum Constitutiones quo ad priuilegia Hosp. S. Spiritus in Saxia de Vrbe cum clausul. &c. Datum Romæ 12. Kalen. April. 1485. anno 1. Vide Sixti 4. constit. 5.

Dilectus filius, &c.) Præcipit, quod officiales Ciuitatis Brixien. executioni demandet sententias inquisitorum, & nisi exequantur intra terminum sex dierum ex comm. sentent. ipso facto incurrant cessante legitimo impedimento, cum clausul. &c. Datum Romæ 30 Septemb. 1586. anno 6. Idem præcipit generaliter Alex. 4. constit. 15.

Et si de cunctarum, &c.) Confirmat constit. 6. Pauli 2. de sumentibus vindictam contra eos, qui propin quos offendunt, ac de Brigosis eorumque fautoribus, ac officio Paceriorum Datum Romæ 6. Cal. Sept. anno 2. vide ibi &c.

Cum sicut, &c.) Promulgant sentent. excommunicatæ sentent. in eos, qui vt litterarum expeditionem facilius consequantur, & gratias, audent se nominare tales, quales non sunt. Et statuit, quod huiusmodi litteræ expeditæ nullæ sint, cum clausul. &c.

H 3 Datum

Datum Rom. 18. Augusti anno 3. Vide Leo X. con-
stit. 22. cum ibi adnotatis.

Non debet, &c.) Pont. iste Mitram pontificalem
pignoraui pro liberanda Vrbe ab oppressionibus,
ideo pro eiusdem Mitre redemptione Secretario-
rum numerum, quia Calixto 3. & Pio 2. ad sex erat
constitutus, auget ad 24. Assignatque multa privi-
legia; Quod collegium constituat cum insignibus
solutis, & immunitatibus solis potiantur, officium
secret. sit compatibile cum alijs, possint condere sta-
tuta. Sine prelati palatii Apostolici. Familiars po-
tif. habeant mansionem in illo, qui vocetur secreta-
ria Apost. eorum expeditiones gratis fiant. Emolu-
menta absentes pro seruitio sed. Apost. tanquam
presentes percipiant; Et etiam si per annum pro
suis negotijs substituto alio pro se absuerint detra-
ha quinta; Possint de officijs liberè disponere; Re-
ceptio nec pro Ro. pont. denegetur; Neque a pro-
prio pro seingat. prater centum flor. pro signat.
possint recipi prouisus sic recipiatur in secreta-
rium, &c. Possit eligi alius secretarius à predictis,
qui in palatio assidue resideat, & emolumenta minu-
tarum, iuxta concessionem Martini V, percipiant
scilicet Tabulationis Altarium portatilium. Con-
fessionarium, &c. & ultra predicta quintam taxam
pro expeditione litterarum Apost. que per Cam.
secretam expediuntur, & qui litteras huiusmodi an-
sequam taxa detrahatur procurauerit, ordinauerit,
&c. excomm. sentent. incurrat ipso facto, à qua
non possit absolui quouis preterito, aut concessio-
ne à quoquam, neque in mortis articulo, nisi facta
satisfactio, vel ordinatione de satisfaciendo; pri-
uationem etiam omnium officiorum, &c. Causarū
autem Auditor teneatur quoties illi constiterit ex-
actionem pecuniarum procurare, &c. Taxatque etiā
illis multa emolumenta super officia Urbis, & sta-
tus

aus ecclesiastici finguli secretarij singulas emol. ex
 32. aequalibus partibus partes percipiant, secreta-
 rius autem domesticus duas. Nullus admittatur ad
 officia, nisi nouis post publ. expeditis litteris sub pe-
 na excommun. late senten. Sed illi qui non exer-
 cuerunt per tres menses continuos ad adeptione
 officiorum, & qui exercere off. presumpserit, sit eo
 iplo priuatus, & actus sint inualidi, & ipsi sint ex-
 communicati singulis sex mensibus sub eadem pe-
 na, teneantur confirmationem accipere. Quod etiã
 intelligatur de officialibus status ecclesiastici, ad
 quod compelluntur à Gubernatoribus, & alijs iu-
 dicibus locorum ad quamcunque secretariorum
 instantiam, absque vlllo ordine iudiciario. Obligat
 omnia bona Cam. Apost. pro absolutione emolu-
 mentorum; Cum decret. clausul. &c. Datum Rom.
 1487. prid. Kal. Ian. anno 4. Vide Alex. 6, const. 10.
 Jul. 2. const. 40.

Apostolatus officium, &c.) Taxat emolumenta
 secretarij à se superiori Constitutione creati; De-
 cernitque quòd officiales status Ecclesiastici ipsas
 soluere teneantur collegio ipsorum secretariorum
 (sequitur tenor Taxæ) Gubernatorum Almae Vr-
 bis, &c. officiales soluent taxam singulis sex mensi-
 bus; Alij superiores nihil ab eis exigant pro depu-
 tatione ad officia. si officia suspendantur Thesaura-
 rij locorum soluant dictas taxas; & similiter quãdo
 legatus deputatur in prouincijs; & quod Guberna-
 tor pluribus locis præfectus omnium locorum ta-
 xas soluere teneatur; Sunt tamen quædam officia
 non taxata: & Taxa particulari Castellanos
 Artium ipsius status ecclesiastici, Dat. Rom. prid.
 Kal. Ian. an. vide vbi sup.

Finem litibus, &c.) Iurisdictionem Auditorum
 Rotæ decernit; præsentata sibi commissione possit
 procedere, & iudicare absque consensu aliorum.

coauditorum , cum citatio ad notitiam partis per-
-uenerit , possit procedere ante obseruationem; ter-
-minorum; in causis pupillorum habeat consensum
coauditorum; & similiter in concedendis Remissio-
-riis, & Reiteratione terminorū; Iusticiam ministrare
in appellationibus, Datum Rom. Id. Ian. anno 4. Vi-
-de Greg. 9. const. 3, Mar. 5. const. 3. Pij 4. const. 87.

Licet ea, &c.) Confirmat const. Pij 2. Paul. 2.
Sixti 4. & statutum vrbis contra Homicid. & Bri-
-gosos, & imponit poenam criminis læsæ maiest. Re-
-bellionis, & alias ab illis expressas in eos, qui minas
intulerint pro habenda pace, cum clausul. &c. Dat.
Rom. Id. Septemb. anno 3. 1488. Vide const. 6. Pauli
3. cum ibi adnot.

Quoniam intelleximus, &c.) Decernit ne debi-
-tores mercatorum Ripæ, ac Ripetæ, occasione mer-
-cium ripalium ad dilationes quinquennales bono-
-rum, & moratorias admittant. Et appellationem in
Curijs Ripæ, & Ripetæ concedit ad Cam. Apost. tan-
-tummodo, Datum Rom. Id. Iulij, anno 5. Vide con-
-firm. Leo 2. const. 42, Pij 4. const. 76. Pij 5. const. 63.
Pau. 3. const. 56.

Sicut bonus, &c. Decernit quod vigore licentiæ
resignandi beneficia extra curiam resignationes de-
-bent fieri in loco distante per duas dietas à Cur.
-pontif. Et quod fiant simpliciter , aut verè ex causa
permutationis, & non fictè ad aliorum commodū ;
Contrafacientes in vtroque accipientes , mediato-
-res, notarij, &c. si sint Episcopi , interdictus sit illis
ingressus eccl. Alij excommun. sentent. incurrant,
& resignationes nullæ sint, & beneficia vacant; Re-
-uocat licentijs resignandi beneficia Sed, Apostolicę
reseruata, tam concessas, quam concedendas, & ita-
-tuit quod Resignantes beneficia valoris ultra flor.
24. de Came. notificent de illis, alioquin illa vacare
censeantur, cum clausul. &c. Datum Romæ 1491.
anno 8. De

De publicatione Resignationum Gregor. 13. const. 92.

Officij nostri, &c.) Per hanc const. innodat poenis qui impedire causas, & excommun. respectiue eos, qui impedire præsumperint executionem mandatorum Apostolicorum, eorumque fautores. Imponit etiam poenas periurij, & amissionis officij, & nullitatis actorum, & scripturarum Notarijs recusantibus dare instrumenta executionis. Et mandat Ordinarijs, vt hanc Const. in Ciuitatibus, ac eorum Eccl. publicari faciant, cum clausul. &c. Datum Romæ, 8. Kal. Februar. 1490.

Confirmatur, & ampliatur Leo 10. const. 26. Cle. 7. const. 43. Greg. 13. const. 24.

Cum sæpè contingat, &c.) Decernit quod Ciues Romani non originarij teneantur ad soluendam fidam Dohanæ patrimonij sicut forentes cum clausul. &c. Confirm. Iul. 3. const. 68. Greg. const. 46. Vide Pij 3. const. 4.

Decet Romanum, &c.) Monet omnes vt soluant debitos census R. Cam. Apost. in festo SS. Petri, & Pauli, & omnes quibus data est dilatio ad soluendum, vel commissum est, vt alijs soluant, vt dicta die probent causas, propter quas non soluunt. Et non docentes debeant huic monitioni paruissè sub pœna priuationis ipso facto, cum clausulis, &c. Datum Rom. 6. Non. Maij, anno octauo; Confirmatur, & ampliatur Greg. 13. constit. 64. Pauli 4. constituc. 25. Vide ibi concordiam. Obijt Rom. 7. Kal. Augusti; 1492.

Alexander VI. Inter cætera, &c.) Ferdinandus Rex, & Helisabet Regina, Regnum Granata à Sarcenis recuperarant; Et deinde Christophorum Columbum cum nauigijs elegerunt ad inquirendum per mare, alias minimè nauigatum alias Insulas incognitas, & inuente fuerunt quædam Insulæ No-

uz,

uz, in quibus reperta sunt pretiosa quaedam diuer-
si generis; Quarum insularum gentes Rex, & Regi-
na ad fidem catholicam reducere studebant, pont.
igitur eis concedit insulas, & terras firmas inuetas,
& inueniendas versus occidentem, & meridiem, ut
inducant ad fidem catholicam earum gentes; De-
clarans non tollere se in ius quæsitum alijs principi-
bus: Et prohibens sub pena excommun. late sent.
alijs accessum ad illas insulas pro mercibus haben-
dis absque Regis licentia, cum clausulis, &c. Datum
Romæ, 4. Kal. Non. Maij, 1493. an. 1.

Ex quæ, &c.) Innocentius, atque extendit const. 11.
Sixti 4. de offic. & iure congrui, cum deput. execu-
torum, claus. &c. Datum Romæ, prid. Non. Octobr.
anno 1.

Vobis dilectis, &c.) Ampliat iurisdictionem Ma-
gistrorum virorum Urbis, datque illis facultatem in
procedendo, & quod in causis clericorum interue-
niat Vic. Urbis cum Magistris in decidendo, si præ-
sens fuerit; Et assessoris votum detur, si petatur; Di-
spont de poenarum applicatione; De tempore
prosequendi causas appellationum, cum claus. &c.
Datum Romæ

Admirabile Sacramentum, &c.) Anno 1492 in
Eccles. sanctæ Crucis in Hierusalom de Urbe in-
uentus fuit titulus Crucis; Quare tum pont. ut Ec-
cles. illa dignis frequenteretur honoribus, multas
concessit indulg. visitantibus dictam Eccles. ultima
Dominica Ianuarij, Datum Romæ, 4. Kal. Augusti,
anno 4.

Romani pontificis, &c.) Vestigijs plurimorum
pontif. quos nominat inhærendo: declarat, quod
quilibet teneatur ad soluendum fidam Dohanæ
patrimonij; Et quod Domini renutarum consisten-
tium infra limites Dohanæ Dohanerij, & non alijs
absque eorum licentia vendant pasoua, &c. cum
clau-

clausul. &c. Datum Romæ 6. Kal. Nouemb. anno 5. vide Inn. 8. const. 15 & 16. Pii 2. const. 4. De limitibus Dohanæ, Greg. 13. const. 89. Defectus huius constit. supplet Iul. 3. const. 61.

Cum ex relaxatione, &c.) Monet debitores Cam. Apostol. ut canones, census, &c. soluant intra unius mensis spatium à die publicationis, & quolibet anno in Vigilia, vel die SS. Apost. sub penis, &c. & committit Camerario, ac presidentibus Cam. ut non soluentes in termino, declarent incidisse in penas, &c. & compositionem præcipit non admittit, cum clausul. &c. Datum Romæ 15. Kalen. Ian. anno 6. Vide Inn. 8. const. 16. cum ibi adnotatis.

Inter curas, &c.) Continet indictionem Iubilæi pro visitantibus Basil. SS. Petri, & Pauli, & S. Ioan. Later. & sanctæ Mariæ Maioris de Vrbe anno 2500. Innouando indulg. aliorum sum. pont. Decernens, quod detenti legitimo impedimento, si itinere incæpto, vel facta præparatione, contigerit ex vita migrare, contriti, & confessi plen. indulg. consequantur; Possint accipi pro defunctis propinquis, amicis, &c. atque illis valere per modum suffragijs conferendo elemosynam in capsa ad hoc deputata, iuxta suorum confessorum taxationem, Datum Romæ 13. Kalen. Ian. anno 8. Vide const. 10. Paul. 2. cum ibi adnotatis.

Pastoris æterni, &c.) Concedit facultatem poenitentiaris in Basil. S. Petri de Vrbe deputatis absoluen- di eos, qui consequi volunt Iubilæum à casibus reseruat. quibuscunque Bullæ Cænz, & aliis, de quibus præsentibus oportet fieri mentionem, id est conspiratione in pers. pont. falsificatione litterarum & post. armorum delatione ad infideles, &c. & suspēdit prædicto anno omnes licentias aliorum Confessorum concessas, præcipiens, ne ipsis possint uti sub poena excomm. latæ sent. cum clausul. &c. Dat. Rom.

Rom. 13. Kal. Ian. anno 8. Vide Clem. 7. const. 10.

Et si vniuersis, &c.) Iste pont. viam directam à porta Castri S. Ang. vsque ad plateam S. Petri fieri, eamque Alexandrinam appellari mandauit. Ideo Gubernator Urbis de mandato istius præcipit in locis diuersis dictæ viæ adhzrentes ædificia fieri, quod mandatum non obseruabatur; Propterea pont. omnes in constitutione nominatos monet, vt in termino assignato in dicta via ædificent; Et inobedientibus poenas imponit; Iudices deputat in præmissis; Mandatque loca infra dictum terminum non ædificata vendi, locari, &c. cum decreto irric. claus. &c. Datum Romæ, anno 8. Confirmatur & ampliatur per Leo X. const. 13.

Iniunctum nobis, &c.) Mandat ducatum vnum; pro litteris gratis expediendis, debere solui; Et litteræ cum inscriptione nominis vnus Secretariis deputati expediendi debere, alias nullæ sint. Et quod Secretarii nullatenus adstringantur ad remittendum taxas eis debitas: Quod abbreviatores à tali solutione sint exempti, cum claus. &c. Datum Romæ, Id. Martii, anno 9. Vide Innoc. 8. const. 8. cum ibi adnotatis.

In eminenti, &c.) Litigantes, qui aduersarios eorumque procuratores, Iudices, Testes, Notarios, &c. minis afficiunt, & verberant, vel occidunt, eorumque fautores occasione iuris amissione incurrant exilium, ac depositionis à dignitate poenam off. ac benef. priuationem, criminis læsæ Maiest. reatum: eorumque beneficia vacare censeantur. Infames, atque inhabiles habeantur, & sint excommunicati, cum claus. &c. Dat. Ro. Id. Apr. anno 10.

Cum acceperimus, &c.) Quoniam malefici, & incantatores multa scelera, & errores inducebant; Ideo pont. facultatem concedit Inquisitoribus procedendi contra illos, cum claus. &c. Dat. Romæ, &c.

&c. Vide Leo X. const. 38. Adrian. 6. const. 5. contrarium decreuerat Alex. const. 10. prius. Inquir. Clem. 7. const. 30. Obiit Romæ, 15. kal Septemb. 1503.

Iulius Secundus. Quia nihil, &c.) Mandat territoria libra custodiri à furibus, & sicariis, & quod non custodientes ad damni illati refectionem teneantur, Datum Romæ 8 Nouemb. anno 1. Confirmatur, & ampliatur Leo 10. const. 23. Greg. 13. const. 68. De materia bannitorum, Pii 2. const. 8.

Cum tam diuino, &c.) Præcipit, quod electio pape simoniacè facta sit nulla, & quod contra electum opponi possit de simonia, sicut de vera hæresi. Electus sic quacunque dignitate, & beneficio priuatus existat, Electio ista per adorationem, obedientiam, &c. non conualescat, & quod omnibus liceat ab eius obedientia discedere: Cardinalesque impedire possint, ne ille se ingerat Eccl. regimini, Simoniacè eligentes, mediatoresque ab omni gradu, & dignitate, officio, & benef. cadat; Obligationes occasione dictæ simoniæ factæ, nullæ sint, & inualidæ, censeantur Cardinales non complices possint alium, pont. eligere, cum claus. &c. Datum Romæ, 18. Kal anno 2. Vide Pau. 4. const. 38. Pij 4. const. 85. Pii 5. const. 4 & 149.

Ex debito pastoralis, &c.) Confirmat Constitutiones aliorum de Annatis, & Quindennijs quo ad Monasteria, & benefico pijs locis vnita, de cetero non vacantia, cum clausulis, &c. Vide Pauli. 2. const. 9. cum ibi notatis.

Romani pontificis, &c.) Bonif. 8. & Alex. 6. quorum constitutiones hic non habentur, poenas excomm. & priuationis benef. imposuerunt quibuscunque personis ingerentibus se in administratione Ecclesiæ cuiuscunque literis non expeditis; Et similiter id fecit Pius 2. non soluentibus annatas in termino; Quod & fecit Innocen. 2. const. 1. Horum igitur

igitur omnes constitutiones confirmat, & innovat hinc pont. quo ad futura: & moderatur quo ad præterita, & præsentia, ut scilicet infra terminum assignatum si soluerint, vel expedierint litteras sint absoluti, & habilitati, & restituti ad illa, sin minus penis prædictis etiam privationis ipso facto se irretitos noverit. Cum decreto initum, ehm claus. &c. Datum Rom. 5. Kal. August. anno 2. Vide Iul. 3. const. 38. cum ibi annotatis;

Cum homines, &c.) Approbat, atque innovat Pij 2. & Sixti 4. constitutiones contra bannitos, & homicidas, & illam extendit ad brigoso, receptatores, ac fautores brauolorum, ac bannitorum, quos excommunicationis sententia innodat, privatque officijs, ac beneficijs, & dignitatibus, honoribus, &c. Et eandem poenas incurtere vult non reuelantes dictos culpabiles homines, cum clausulis, &c. Datum Rom. 5. Kal. Decemb. anno 3.

Confirmatur, & ampliatur Leo const. 31. vide, const. 8. Pij 2. cum his, quæ annotata sunt.

Accepimus fisco, &c.) Præcipit, ne appellatio admittatur in causis malefactorum, nisi factò deposito cum decreto initum, Rom. 16. Iun. anno 3.

Confirmatur per Iul. 3. const. 23. Pij 4. const. 71. & eandem ille declarat, const. 133. Pij 5. const. 143. & 184.

Sicut prudens, &c.) Erectio Collegij Scriptorum Archiuij, vide Leo 10. const. 6.

Licet ea, &c.) Confirmat const. 4. Sixti 4. De privilegij Curiahum, disponendi scilicet ad suis bonis, & successione ab intestato, Dat. Rom. 13. Kal. Iun. anno 5. vide ibi.

Percepimus à fide, &c.) Præcipit sub pena excomm. latæ sent. privationis offic. benef. ac dignitatum, emolumentorum, & omnibus clericis, & quibuscunque ministris R. M. Cam. Apost. de audeat se

se intromittere, vel participare, quomodoocunque
auxilium, vel fauorem præstare in contractibus re-
rum Cameralium . Et sub eisdem pœnis mandat
reuelari &c. Confirmatur, & extenditur per Paul. 3.
const. 64.

Regis pacifici, &c.) Prohibet duellorum vsum
omnibusque personis, quibuscunque conditionis,
status, & dignitatis, præcipit, ne committant, siue
permittant sub pœna excommunicationis latæ sen-
tentiz, & quatuor millium ducatorum Cam. Apost.
applicandorum, Datum Romæ, kal. Mar. anno 6.

Confirmatur per Leonem X. const. 29. Clem. 7.
constitut. 11. Pium 4 constit. 25 Greg 13 constit. 87.
Concil. Trid. sess. 25 cap. 19. Clem. 8 const. 19.

Sulcepti regiminis, &c.) Confirmat, & ampliat
constit. 3. Pij 2 de applicatione ad futurum Conci-
lium, sententijs, & mandatis Summi pontific quam
Constitutionem declarat ligare omnes quacunque
dignitate, & quibuscunque locis existant; Et illius,
publicaturus, Constitutionis defectus supplet. Pœ-
nas in ea contentas innouat, & auget, vt scilicet ha-
beantur pro veris scismaticis, ac de catholica fide
male sentientes, pœnisque Ecclesiasticis subiacere,
&c. prouocationes ad futurum interpositas annul-
lat; Loca in quibus prouocantes reperiuntur, Ec-
clesiastico interdicto supponit, & excommunican-
tur respectiue; Cum claus. &c. Datum Romæ, 9.
Kal. Iul. anno 6.

Fide dignis, &c.) Deternit, ne Homicidæ, & alij,
de quibus pœna sanguinis imponenda venit, au-
diantur per alios pro eis comparentes, sed ipse se
in carceribus præsentare teneantur. Obtinentes re-
missionem, vel gratiam à pontifice, vel alias tenean-
tur narrata in literis, siue supplicationibus eorum
Gubernatoribus locorum verificare; Aetas minor
25. annorum non excuset homicidas; Et qui vige-
simum

128 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. et summi.*
finum annum attigerit pro maiori habeatur; Cum
decreto init. claus. &c. Datum Rom. 29. Decembr.
anno 7. Vide Pii 5. const. 45. pii 4. const. 71.

Et si ex debito, &c.) Tractat de applicatione
emolumentorum Gabellæ super vino impositæ
pro studio Almæ Urbis; Et statuit, ut Depositarius
Gabellæ det cautionem bancharium: & soluat sala-
ria Lectorum; Vide Leonem Decimum const. 1. &
Eugen. 4. const. 2.

Decet Romanum, &c.) Declarat iurisdictiones
Vicar. Urbis, De quo Clemen. 7. constitut. 23. Gu-
bernatoris, de quo Leo decimus, constitut. 7. pau. 4.
const. 51. pius 4. const. 89. & 105. pius 5. const. 111.
Greg. 13. const. 84. & 90. Auditoris Camerae Apost.
Leo X. const. 3. & 33. paul. 3. constitut. 155. Iul. 3.
const. 17. pius 5. const. 1 & 21. Gregor. 13. const. 57.
Senatorum, & iudicum Cur. De quibus paul. 3.
const. 14. paulus Quartus constitutio. 15. Gregor.
13. const. 17.

Marescalli Urbis; De quo pii Quarti, const. 89.
Gregorii 13. constitut. 30. Datum Rom. 15. Kalen.
April. anno 9.

Et si Romanus, &c.) Ordinatur, quod Officiales
Curie Rom. seruent taxas, & ne aliquid ultra ipsas
etiam à sponte dantibus recipiant; Contrauenien-
tes poenis ad arb. plectit cum deputatione execu-
torum, clausulis, &c. Datum Romæ 3. Kalen. April.
anno 9.

Si nostram, &c.) Tractat de reintegratione incli-
ti Roman. pont. ad superioritatem, & iurisdictionem,
quam habebat in Ciuit. Tiburtina, &c. Datum Ro.
15. Cal. April. anno 9.

Ex querelis, &c.) Decernit, quod causæ specta-
tes ad Cur. Capitolinam per signaturam aliis iudi-
cibus non remittantur, & commissæ reassumantur,
cum clausulis, &c. Datum Romæ 15. April. anno 9.

Ad

d eximie, &c.) Officium audit. confert cum
oribus, & priuilegijs, & emolumentis contue-

Facultatem concedit cogitoscendi causas per
im-tenentes, & causas criminales vsque etiam
capitale supplicium, & vsque ad summam du-
torum; Et exequendi sententias suas, & alias
quoscumque in Curia latas, & processus specia-
, & generales exequendi, & cognoscendi causas
gentium in Curia pro negotijs contractis extra,
degentium extra pro negotijs contractis in Cu-
i. Cum absolute poenarum, &c. Cum clausu-
, &c. Datum Rom 5, Non Maii anno 9 Obiit Ro-
29 Cal. Mar. 1513.

Leo Decimus Dum singularem, &c) Continet
riuilegia pop. Rom concessa à multis summis
ont. ab ipso confirmata, &c. Datum Rom. 14 Cal.
pril. anno 1. Vide Sixti 4. const. 3. Iul. 2. const. 15.
ii 2. const. 9. pau 3. const. 2. pau. 4. const. 1. & 15. pii
const. 77.

Dudum suauissimos, &c.) Tangit creationem
tudij generalis Urbis, factam per Eug. & alios, litte-
as editas super his; & nomina Rectoris, & reforma-
torum qui litteras impetrarunt, ponit priuilegia, &
exemptiones; & deinde ordinat. Quod Lectores
duo conducantur conducente salario; Circulus in
scholis habeatur, Rector, & Reformatores visitare
debeant studium, ac reformare; Officium Bidelli
exponit; Depositarius gabellæ studij caueat de sol-
uendo salario lectoribus; Scholarium exemption-
nes, & immunitates seruentur; Cum facultate Re-
ctoris, & Reformatorem pro istius constitutionis
obseruatione, ac deputatione Cardinalium defen-
sorum. Datum Rom. Non. Nouemb. anno 1. Vide
Vrb. 6. constit. 1. Eug. 4. const. 2. Iul. 2. const. 12. Iul.
3. const. 23. pii 4. const. 116. pii 5. const. 62. & 189.
Greg. 13. const. 27.

Iniunctum vobis, &c.) Quoniam officium Audi. Cam. Apost. est ceteris antiquius; Ideo præcipit omnibus iudicibus ne de cetero se intromittant in causis ad Cam. Apost. spectantibus, & maxime obligationibus in forma Cam. sub pena excommunicationis sentent. Deputat quatuor Card. istius constitutionis executores, cum decreto irrit. claus. derogat, & præseruat. Datum Romæ, 1513. Non. Nouem. anno 1. Vide const. 33. & Jul. 2. constitu. 17. Sixti 4. const. 5. pau. 3. const. 16 Jul. 3. const. 19. pij 5. const. 1. & 21. Greg. 13. const. 57.

Apostolici regiminis, &c.) Afferentes animam rationalem esse mortalem, aut vnicam in cunctis hominibus, & hæc in dubium vertentes hæretici declarantur, & tanquam tales puniendos esse pronuntiat; Præcipitque vt Doctores philosophiæ dissoluant philosophorum dogmata, quæ fidei aduersantur; Et discipulis explicent Catholicam veritatem; Non liceat cuiquam clerico philosophiæ studiis incumbere ultra quinquennium, nisi etiam & Theologiæ, aut iuri Canonico operam nauauerit; ordinarii locorum singulis annis in studiis hanc const. faciant publicari, Datum Romæ, 14 Calend. Ian. anno primo, Vide Conc. Later, sess. 8.

Saluator Dominus, &c.) Ioannes 3. fundauit Hospital. S. Spiritus in Saxia de Vrbe; Cui multi pontificum multa præuilegia concesserunt, quorum constitutiones desiderantur; Sixtus 4. illud à fundamentis reedificauit, Eug. 4. Confraternitatem Hospital. in nouauit, de qua Jul. 2. const. 26. pont. ergo iste omnia indulta illius Hospital. Confirmat, Confraternitatemque denuo erigit; & ipse vna cum Card. impreditur illam; Confratribusque præuilegia concedit; Ordinatur, vt Notarii dispositiones factas ad favorem eius notificent; Concedit indulg. porrigentibus elemolynas; Quod regatur per præceptorem eadem

em priuilegia confirmarunt Innoc. 8. constit. 4. al. 2. cuius constitutio hic non est, pont. ergo ad honorem Hilarii de Senis Magistri, priuilegia ista, & indulgentias confirmat, & extendit, cum ero & clausul. Datum Romæ, 7. Idus Mart. an. 1560. Vide Sixti 4. const. 5.

x ministerii, &c.) Iulius 2. cuius constitutio est inserta, quæ incipit, Apostolatus officium, &c. legium Archiuu instituit, qui officium sibi cõmum per seipos exercere deberent, quorum 6 ex ipsis Magistros, correctores nuncupauit, & interpretes in quibuscunque causis commissariis; iurque esse Notarios, &c. Et in alia quæ incipit; Sicut prudentes; Statuit quod Scriptores conuentionalia manu propria scriberent; Notarii legi censeantur; Notæ quorumlibet instrumentorum in Archiuo registrantur; Non descripti in Archiuo puniantur ut falsarii; & prothocolia defectorum in illo reponantur, Datum 7. Calen. Dec. 1500. anno 5. Defuncto autem Iul. 2. Cardinales in Conclauis diuiserunt inter se quædam beneficia, quorum emolumenta erant scriptoribus assignata: Et inter Cardinales, & Archiuistas orta super illis controuersia; Ideo pro concordia inter istos permutationem quandam facit; Et scriptores soluerunt pontifici ducatos ducentos mille ad æquationem prouentuum illius permutationis confirmat etiam quæcunque priuilegia scriptorum in declaratione, quod Scriptoribus liceat redire possessionem beneficiorum dimissorum si impedi fuerint in perceptione emolumentorum assignatorum; Et summam illam pecuniæ ponit ad usum Cam. Apost. Datum Romæ prid. Non. Feb. anno primo, Vide Pii V. const. 92.

Et si pro cunctarum, &c.) Continet deputatio in Gubernatoris, ac Vicecamerarii cum facultate

132 *M. Maur. de Greg. Camer. apud e. summ.*
ipforum locūtenentium : & iurisdictione contra ci-
ues, & incolas Vrbls: Cum facultate procedendi
manu regia; Cognoscendi causas criminales, in-
terpretandi, & mutandi edicta; Non possit syndica-
ri, neque irregularitatem incurrere, Datum Rom.
kal Jul anno 1 Vide Six. 4. constit. 5. Jul. 2. constit.
13. Paul. 4. constit. 51. Pij 4. const. 89. & 169. Pij 5.
const. 117 Greg. 13. const. 84. Sixti 5. constit. 12. Quo
vero ad forenses, & Curiales Gregor. 13. const. 57.
Quo ad Religiosos Clem 7. const. 23.

Regimini vniuersalis. &c.) Tractat de officio eo-
rum, quibus correctio exemptorum demandata
fuerit; ordinariorum iurisdictione contra exemp-
tos; De prothonotariorum habitu, & exemptione;
De eorum præcedentia, de qua Pius 2. constit. 2. De
exemptione familiarium Card. Quod exemptiones
absque rationabili causa non concedantur; Causæ
spectantes ad forum ecclesiasticum cognoscantur
in prima instantia coram ordinarijs, dummodo be-
neficia ipsa reseruata non fuerint generaliter; & ip-
forum prouentus summani vigintiquatuor ducato-
rum auri de Cam. secundum annum valorem non
excedant. iudices, non doctores assessores assumantur
paribus petentibus; Innouat omnes, & qual-
cunque Constitutiones editas contra quoscunque,
quoscunque dignitate existentes, qui impediunt li-
bertatem ecclesiasticam, Conc. Prouinc. quolibet
triennio celebretur ad quod accedant etiam exēp-
ti, & innouat decretum Conc. Vien. Datum Rom.
4 Non. Maii. anno 3.

Iner multiplices. &c.) Montes Pietatis nonnulli
dicebant illicitos primò, quia usurarii; secundo,
quia nullius iustitiæ ratio in illis continetur: Alii
autem dicebant licitos modo ratione mutui nihil
petatur, neque speretur: sed pro immunitate, & in-
demnitate illorum, & impensis pro midistris &c.

Ideo

ò pontif. declarat mentes esse licitas, si nihil vl
 ecessarias impensas, recipiant: Et contrarium
 licentes, vel disputantes excommunicationis
 10 ferit; Cum clauis, &c. Datum Romæ, 4.
 .Maij, anno 3.

iter sollicitudines, &c.) Prohibet ne libri impri-
 tur nisi prius per superiores examinentur, &
 edatur licentia imprimendi; Qui aliter fecerit
 s amittat, qui comburantur 140 duc soluat fa-
 : Ecclesie Sancti Pet. per annum ab impres-
 fit (suspensus, & insuper sit excommunicatus,
 perseverauerit in contumacia grauter pro as-
 Vicarij Urbis, vel Episcopi sui respectiue pu-
 r, Datum Rom 4. Non. Maij, anno 3.

rnæ dispositionis, &c.) Reformare nititur cle-
 , & laicos; Idèd statuit, vt prælati non promo-
 tur ad Ecclesias iuxta Alex. 3. constit. Non-
 nsentur ad Cathedrales citra 27. ann. nec ad
 asteria citra 22. examinentur diligenter à Car-
 ibus; Promoti visitent Card. non commendē-
 lonast. nisi pro conseruatione Apost. Sed. Va-
 a Card. idoneis possint commendari; Pensio-
 non reseruentur super fructibus nisi resignatio
 : aula: Vniones non fiant sine causa rationabili-
 lura non dispensentur, nisi personæ qualifica-
 : ad duo tantum, nisi ex magna, & vrgenti cau-
 eseruaciones speciales non concedantur; Ab-
 s priuari non possint in criminibus etiam noto
 nisi copia defensionis illis permittatur: Et in
 r tractat de vita, & familia Cardinalium; De
 iaribus Summ. pontific. De Card. Residentia
 om. Cur. Et pluribus alijs, quæ non expedie
 nare, Datum Rom in Conc. Later. 3. Non. Maii
 tertio, Vide in Sum. Conc

ter graues, &c.) Innouat omnes Cōstitutiones
 ts contra inuadentes loca ad Rom. Eccl. spectā

tia, & eorum fautores, penasque imponit excommunicationis, & omnium aliarum censurarum, inhabilitationis ad dignitates, & gradus quoscuque, infamiam, priuationis Eccl. leuituræ, ciuitates, & loca, in quibus illi permanerint interdicto subiacit, clericos titulares quacunque dignitate fulgentes beneficiis priuat, & prælaturis sine spe reuocationis, & quibus non possunt absolui, aut remitti, præterquàm a Rom. pont. Et milites non recipiantur in terris S. R. E. absque pontif. licentiâ; Cum clausulæ &c. decreto &c. publicatum Rom. 8. Kal. Iul. anno 3. De hac materia, vide constit. 1. Ioan. 22. cum ibi annotatis.

Inter curas multiplices, &c.) Innouat, & confirmat constit. Sixti 4. & Iulij 2. & Alex. 6. de iudicijs, & iure congrui, ac facultatibus Magistrorum Viarum Urbis.

Romanus pont. &c.) Continet Institutionem, 60. Cubiculariorum, & 140. Scrutiferorum; Quorû loca assignat Vicecancellario; Inter quos vult, vt sex tantum laici qualificati admittantur; Et quod sint familiares pont. Assignat illis facultatem creando Notarios, & legitimandi Baltardos; Si clerici fuerint Notarij: Si verò laici Milites, auratæ militiæ efficiuntur Exempti sicut à iurisdictione ordinariorum, litteræ Ap. gratis pro ipsis expendantur. Publicare acceptiones non teneantur, Datum Romæ, 9. Kal. Augusti, anno 3. Priuilegij collegij cubiculariorum Vide constit. 41. De fami. pont. Clem. 7. constit. 14. De præceptis, & loco. Greg. 2. constit. 90.

Reformatio priuilegij. Paul. 3. constit. 13. Ampliatio, Iul. 3. constit. 13. Moderatio Pij. 5. constit. 74. & 124.

Supernæ maiestatis, &c.) Vbet pont. non admitti aliquem ad officium prædicandi, nisi prius examinatus, & approbatus fuerit per locorum Ordinarios: vt Euang. iuxta ss. Docto. approbates prædicent

at; Antichristi amentus, aut iudicij, certitudinē
 n̄ proponant: Futura prædicere, aut Spir. Sanct.
 diuina reuelatione habuisse affirmare non præ-
 nant; Superiores, & Prælatos incautē non repre-
 nt; Approbat. const. Clem. 5. quæ hic non adest,
 am vult ab eis obseruari; Inspirationes diuinas
 equam proponantur Apost. Sedi, aut locorum
 inarijs cognoscendas reseruat, cum claus. &c.
 cum Romæ 14. Kal. Ian. anno 4. Pius 3. const. 40.
 priuil. Mendicantium ordinat ne admissi à suis
 erioribus examinentur ab Episcopo si prædi-
 t, & legunt in proprijs Ecclesijs.

(In eminenti, &c.) Quoniam Ecclesiastici ordines
 uidē ab Ecclesia instituendi sunt: propterea
 cles. Romæ. in vnione, & concordia conseruari
 et; Ideo Rom. pont. pro tali vnione, & abroga-
 re pragmaticæ diuersos tractatus habuerunt cū
 ribus Franciæ, Ludouicus Rex, tempore Pij 2. eā
 ogauit. sed abrogatio non fuit seruata, Iul. 1. pro
 ea Conc. Lateran. indixit quæ mortuo iste pōt.
 tra eosdem procedere cæpit; Sed omnibus ma-
 : discussis oretenus inter pontific. & Regem cō-
 lia inita fuit; Et propterea tractat de electione
 Cathedralis, & Metropolit. Eccl. Et de Eccl. va-
 ribus per obitum apud S. Sedem; De elect. ad
 nast vide const. ij. & benef. electiua; De expē-
 iuis, & Reseruationibus non concedendis; De
 na conferendi beneficia per ordinarios gradua
 omniibus, & quis inter illos præferendus. Quod
 chiales non conferantur nisi Theologis vel iu-
 risticis, aut Doctoribus in artibus; Exprimat
 s valor beneficiorum, alioquin collatio nulla
 Causæ in partibus cognoscantur, & infra bica-
 terminentur. Triēnalis possessio cum colora-
 Item titulo non molesterur; Clericus concubi-
 is puniatur etiam per priuationem, nisi moni-

gus concubinam dimiserit; Cōcubiniarius publicus dicatur etiam qui mulierem suspectam, & dittamam admonitus non dimiserit; Filij clericorum nō permittantur habitare cum patribus; Cum excommunicatis nominatim non liceat praticare; Ciuitates interdicto non supponantur, nisi &c. Datum Rom. 14. Kal. Ian. anno 4. Vide Conc. Later. in Sum. Concil.

Dum intra mentis, &c.) Quoniam episcopalis dignitas est maior inter cæteras; Tradit iurisdictionem Episcoporum, & aliorum prælatorum quo ad visitationem, vt scilicet Mendicantes accedant ad processiones: ad omnem requisitionem Ordinariorum: Confessionem audiant admissis ab Ordinario Sacramenta administrare non valeant inuito Curato, neque in articulo mortis, nisi legitima de causa Datum Rom. 14. Kal. Ian. anno 4.

Temerariorum, &c.) Tractat de inuadentibus Cardin. domos extendendo constitutiones Honor. & Bonif. 8. quæ hic non adsunt: & innouando contra eorum bona diripientes, quemquam in illis existentem vuluerantes eorumque socios, fautores, receptatores consultores, iussores, &c. cum omnibus pœnis vt in illis, cum clausul. &c. Datum Rom. 15. 16. 17. Kal. April. anno 5. Vide Conc. Late. in Sum. Concil.

Constituti iuxta verbum, &c.) Iul. 2. conuocauit Conc. Later. & durante. Conc. decessit, pontif. iste tunc creatus fuit, & Conc. prosequi mandauit; Et venientibus ad Conc. saluum conductum concessit: Quod Conc. fuit congregatum pro concordia principum; Pro reformatione Curie, de qua constit. ij. De abrogatione pragmaticæ, de qua constit. 16. Imperator, & Reges Conc. consenserunt. vbi fuit damnatum Conc. Pisanum, & Christianorum principum pax fuit conclusa; Concilium igitur pont. confirmat,

, cum deputatione executorum , prohibendo
 pœna excommun. latæ sent. ne quis præsumat
 a in eo glossare , aut interpretari sine speciali
 id: licentia , Decimas imponit super fructibus
 et: pro expeditione contra Furcas . Hortatur
 icipes ad fidei defensionem: Concilium claudit,
 latos dimittit, illisque , ac eorum familiaribus
 alg. concedit, Datum Rom. 18. Kal. April. 1517.
 04.

te, & vos, &c.) Commendat Ord. S. Francisci, &
 iniam discordia fuit orta inter Fratres de Ob-
 iantia, & Conuentuales, pro qua concordanda
 iterunt Imper. Reges, principes. & populi, ideo
 it. mandat eligi vnum Magistrum Generalem
 us Ordinis, qui eligatur à Fratibus, & de Fratri
 de Obseruãtia quolibet 6. anno alternatiuè de
 ramontanis, & Citramontanis : A quo eligatur
 mmissarius Generalis , Ministri prouinciales,
 rum officia durent per triennium.

Prohibetque sub pœna excommun. latæ sentent.
 aliquis audeat alium vocare Amadæum Bulli-
 m Coletanum, aut alio irrisorio nomine ; Quod
 seruantes non transferantur , neque recipiantur
 er Conuentuales ; Nouæ reformationes non in-
 cantur ; Non liceat alicui contra formam istius
 nst. agere, aut iudicare sub eadem pœnâ cum exe-
 t. deput. clauf. &c. Datum Rom. 4 Kal. Iul. anno
 /ide const. 15. Pij 5. cum ibi adnotatis, Vide pij 5.
 nst. 113. & 131.

Omnipotens Deus, &c.) Pontif generalis. capi-
 lum Ord. S. Francisci celebrari fecit, in Eccl. Ara-
 li, de Vrbe, ad eligendum Ministrum Generalē
 tius Ord. & à Fratibus de obseruantia fuit ele-
 is Magister Christophorus de Furluio , à Con-
 ntuualibus Antonius Marcellus : ordinat, quod
 eneralis Conuentualium teneatur petere confir-
 ma-

mationem à Generali totius Ord. prouinciales cō-
firmentur à prouincialibus de Obseruantia Fratres
de obseruantia nullam habeant superioritatem in
Conuentuales; Conuentuales transire possint ad Fra-
tres de obseruantia; Obseruantes præcedant in pro-
cessionibus, & alijs actibus publicis, & confirmat
omnia priuilegia, Datum Rom, prid. Id. Iun. an-
no 5.

Inhzrendo vestigijs, &c,) Excommunicat om-
nes, qui asserunt se esse, quales non sunt, vt litterarū
Apostolicarum expeditionem facilius consequan-
tur: & litteræ expeditæ nullæ sint: Datum Romæ,
20 Febr. anno 5. Vide Paul. 4. constit. 33. Vide Pij 5.
const. 94. Vide Greg. 13. const. 91.

Romani pont &c,) Confirmat const. Iul. 2. con-
tra hannitos, & Communitates non custodientes
eorum territoria à Bannitis, & furibus præcipiens,
quod in probandis furtis, & valore, stetur declara-
tioni Cler. Cam Apostol. præcedente iuramento
eius, qui est damnum passus, & quod damnum passi
contra Dominos locorum, & Communitates agere
possint, & vitæ vt sint secura latibula: hinc inde
amoueantur, Datum Rom. Kal. Sept, anno 6. Am-
pliatur per Pij 4. const. 29. pij. 5. const. 14. 110. Vide
const. 8. pij. 2. cum ibi adnotatis, &c,

Cum perceperimus, &c) Decernit, quòd procu-
ratores Curiz, nisi matriculati ad actus iudiciales
non admittantur; Quod si non admissi exercuerint
officium, illorum gesta nulla sint, Approbatq; Col-
legium ipsorum procuratorum cum facultate con-
dendi Statuta cum pæpis, &c. contra tales, &c. Et si
moniti non abstinuerint, puniantur ab executori-
bus dictæ constitutionis, & per mensem carceribus
mancipentur, &c. Datum Rom 4. Octobr. anno 6.
Innouatur, & declaratur pij 5. const. 82. vide Greg.
10. const. 3. cum ibi adnot.

Cum

um sicut accepimus, &c.) Decernit, quod ap-
 ire non licet a sententijs Magistrorum Viarum
 is, sed datur accessus ad præsentem Cam-
 st. Imo seruetur dari appellationes ad Clericū
 & Cam. pro tempore Viarum præsentem. Dat
 n. 10 Ian. anno 6.

a supremo, &c.) Confirmat Constitutiones Bo-
 3. & Alex. 6. quæ hic non adsunt; Decernens;
 d ordinationes impediētes liberam exequu-
 tem litterarum Apostolicarum nullæ sint, sub
 nis interdicti, & excommun. latæ sentent. respe-
 e locis, & personis si contrafecerint, & execu-
 nem illarum impediuerint, vel fautores fuerint,
 tum Rom. 18 Kal. Mar. anno 6. Confirmatur, &
 pliatur Clem. 7. const. 43. Greg. 13. const. 24.

sollicitudo ministerii, &c.) Sixtus Quartus, cu-
 Constitutio hic non adest, instituit Collegium
 llicitatorum litterarum Apostol. cum emolu-
 ntis: & Cubiculariorum, & scr. uiferorum, cum
 ibaldam priuilegijs, ex quibus diminuebantur
 era emolumenta sollicitatorum; Idem pontif.
 ncedit dictis Sollicitatoribus priuilegia, quod
 sint instituere Notarios, & legitimare Bastardos
 quod efficiatur Sed. Apost. Notarii, & Comi-
 3. Eximit à iurisdictione Ordinari. Datum Rom.
 kal. Aprilis, anno 7. Vide pii 4. const. Pii 4. c. 74.
 Quoniam ex querelis, &c.) Deputat commissari-
 am contra molestantes affidatos, præcipitq; quod
 onductores animalium in Dohanam nullo modo
 olestentur, imponendo pœnas, &c. Datum Rom.
 5. Iun. anno 6.

Quam Deo &c.) Confirmatur const. Iulij con-
 a pugnantes in Duello, præter alias pœnas vul-
 iōd cadant à iurisdictione locorum, quæ habent,
 : extendit eam etiam ad spectatores sub pœna
 ecun. & excommun. latæ sentent. Datum Rom.
 10. kal.

10. Kal. August. 7. Vide cont. Jul. 2. cum ibi adnotatis

Pastolis officij, &c.) Pont. confirmavit statuta Floren. Nationis, cuius constitutio non adest; Nunc privilegia concedit Consulibus, & Consiliarijs dictæ Nationis in Vrbe commorantibus iudicandi inter mercatores Floren. & subditos; Notarij eorū non teneantur deferre acta ad Archiuum, sicut alij, prout in const. 6. Qui pecunias ad Consul. spectantes detinuerunt, sint excommunicati; In domo Consulis nullus possit retineri; Possint arma deferre carceres construere, & incarcerare, cum decreto, &c. Datum 4. Id. Sept. anno 7.

Cum autem, &c.) Confirmat const. contra Homicidas, Bannitos, & eorum fautores; Immō poenas ipsius contra illos non capientes extendit, & decernit, ut incurrant crimen læsæ Maiest. Datum Rom. 10. Kal. Febr. vide Pij 2. const. 8. cum ibi notatis.

Illius qui, &c.) Instituta Confraternitate Charitatis in Vrbe ad exercenda opera pietatis circa eos, qui erubescunt mendicare, & incarceratos; Confirmat eandem cum suis statutis, & in Archicōfraternitatem erigit, cum facultate condendi noua statuta; Confratribus, & benefactoribus indulgentias, alijs confraternitatibus concessas per participationem extendit; Et eas posse communicari concedit; Datum Rom. 9. Kal. Febr. anno 7. Vide Moder. & Reuoc. Pij 4. const. 32. & Pij 5. const. 32.

Ministerio sacri, &c.) Facultates, & iurisdictiones alijs Auditoribus concessas, cōcedit Aud. Cam. A post. innouando illas etiam circa pensiones, & absolutiones etiam in foro fori, & à censuris ordinaria, & delegata auctoritate quibuscunque terris, & locis, contra Iudices, communitates, & particulares personas, & Collegia in causis etiam eorum, eo vigore obligationis in forma Camera; Et quibus

is commissionibus, etiam super cessione bonoꝝ
 , &c. cum facultate procedendi in ciuilibus
 s. & super debitis in Cur. contractis, & appella-
 nes à quibusuis Tribunalibus Rom. Cur. & Iu-
 us (Capitolii exceptis) ad illum deuoluantur;
 expeditionibus non teneatur inferere suas fa-
 tes; Et huic constitutioni non possit derogari,
 notu proprio pontificis, cum decreto irrit. exe-
 eput. &c. cum claus. derogat. Datum Rom 6.
 ar. anno 7. Vide Iul 3. constit. 13. & 17. Leo 10.
 3. Greg. 13. const 55.

uator poster, &c.) *Mulieres incontinentes, &*
trices multæ erant in Vrbe, pontif. ideo ob eo-
conuersionem erigit monasterium sub inuoca-
Sanctæ Mariæ Magdalenz; Traditque regulâ,
um, clausuram, assignat administratores; Ap-
spolia meretricum sine testamento decedē-
; Concedit facultatem meretricibus, vt possint
reliqta quarta parte dicto Monasterio; Assi-
onfessorem, indulgen. cum executoris depu-
e; & quod habentes notitiam de bonis Mere-
trici sine testamento decedentium, teneantur re-
reuelare Rectoribus parochialibus Vrbi,
n Romæ, 15 20. 14. Kal. Iun. anno 8. Vide Cle-
t. 13. pii 4. 38. pii 5. const 32.

rgæ Domine, &c.) *Continet errores Marc-*
ti, damnatque articulos eius tanquam hære-
æ falsos: scripta, in quibus continentur, dam-
que retineri apud aliquem prohibet, & man-
nburi: Ille ad futurum Concilium appella-
tra Pii Secundi, & Iulii 2. constitutiones;
tamen cum adhærentibus hortatur ad con-
em. Inhibet ei officium prædicationis, ter-
que præfigit ad desistendum ab erroribus:
entes, adhærentis fautores, &c. condemnat,
cit pennis in hæreticos decretis: de quibus
 Innoc.

Innoc. 4. constitut. 8. opera eius omnia prohibet im-
 primi, teneri laudari, &c. Sed comburi ipsum, &
 fautores, & complices capi mandat sub pœnis ex-
 communicationis inhabilitatis, infamiae, & aliis;
 Loca, ad quæ declinauerint interdicto supponit;
 præcipit prælatis, vt illum cum adherentibus tam-
 quam hæreticos facian publicari, & constituistam
 publicent, excommunicantes eos, qui ausi fuerint
 id impedire, cum claus. Datum 18. Kal. Jul. 1529 an.
 8. Vide const. 37.

Sicut prudens, &c.) Tempore Pii 2. inuentum fuit
 Alumen in patrimonio B. Petri; Ideo pont. omnes
 redditus illius dedicauit ad fidei defensionem: &
 Alumina de partibus infidelium conduceri, & inter
 Christianos mercari prohibuit, pont. iste expedicio-
 nem contra Turcas indixit in conclusione Conc.
 Later. Et pro augmento reddituum dicti Aluminis,
 & prosecutione dictæ expeditionis instituit
 Collegium 41. militum S. Petri; Officia 26. Militû
 Vic. Cancell. assignat; Præcipiens sub pœna excom-
 munic. & amissionis habitus, & 500. ducat. habitum
 sibi assignatum decentem fuerant tempore prædi-
 ctæ expeditionis, & Conciliorum mansionem ha-
 beant in palatio Apost. duo ex illis comedant in
 tinello pont. Resideant in camera cum Clericis
 computa Aluminum; Et habeant de fraudantibus,
 & pœnis quinque procentenariis: contractus circa
 Alumina non celebrentur sine illorum interuentu;
 Sint vna cum suis familiaribus veri familiares pon-
 tif. & gaudeant illorum priuilegiis; Vestes rubeas
 tempore coronationis, & lugubres tempore mortis
 pont. habere debeant; Ipsi vna cum suis primoge-
 nitis sint verè nobiles, habeantque facultatem do-
 ctorandi, ac promovendi ad alios gradus; Possint
 legitimare Bastardos; Etiam si milites esse desinent:
 remaneant Comitès Aulae Late. Notarii, ac Milites
 auratæ

rz militiæ, sine tamen præiudicio participan-
 ti; Pensiones quandiã relederint in Rom. Cur.
 officio militum obtinuerint non excedentes 150.
 it. auri de Camer. fructus loco pensionum, qui
 seant in successores ad benef. ab omnibus oneri-
 liberis habere possunt; cum auctoritate transse-
 illas, &c. Possint testari de eorum bonis mo-
 bus, & immobilibus quibuscunque, & quomo-
 inque obrentis; Sint exempti à iurisdictione
 inariorum: à solutione gabellatum, & imposi-
 tum; Non teneantur seruare statuta circa dotes
 das, & ornamenta; Clericorum beneficia gau-
 it. Ipsique & eorum familiares possint arma-
 rre. Litteræ Apostolicæ gratis pro illis expe-
 tur, Gaudeant priuilegio Scriptorum Apосто-
 um, & Cubiculariorum. De quibus constit. 14.
 int habere plura officia, & de eis disponere, &
 nare, illorum Collegium possit statuta conde-
 & super contentis litteras facere, & expedire
 is Mandat Vic. Cancellario, & aliis, vt litteræ,
 n per breue expediantur, nisi solute, vel cauto
 legio: Notarii Cam. non cassent obligationes,
 satisfacto [dicto] Collegio de portione annatz.
 trasfacientes præter excommuni quam incurrunt
 antur ad satisfactionem. Et litteræ aliter expe-
 nullæ sint. Collegium habeat locum Cancellæ
 & Camera Apóst. & in Cappella, & consistoriis
 icis mixtim cum scutiferis. Præceptor Militū
 onat manum in litteris Apóst. Portent baldachū
 papæ. Decimas beneficiorum colligāt. Exempti
 solutione iocalium. Assignat illis emolumen-
 qui eos fraudauerit, teneatur ad interesse in
 que foro, & pœnis furci, infamiæ, ac peculatus
 ciatur. Quæ, & in quibuscunque contractibus
 uata censeantur. Obligat bona Collegio in-
 tum extinctionis, in quo restituantur ipsi om-
 nia

ipforum locutenentium : & iurisdictione contra ci-
 ues, & incolas Vrbls; Cum facultate procedendi
 manu regia; Cognoscendi causas criminales, in-
 terpretandi, & mutandi edicta; Non possit syndica-
 ri, neque irregularitatem incurrere, Datum Rom.
 kal Jul anno 1 Vide Six. 4. constitut. 5. Jul. 2. constit.
 13. Paul. 4. constit. 51. Pij 4. const. 89. & 169. Pij 5.
 const. 111. Greg. 13. const. 84. Sixti 5. constit. 12. Quo
 vero ad forenses, & Curiales Gregor. 13. const. 57.
 Quo ad Religiosos Clem 7. const. 23.

Regimini vniuersalis. &c.) Tractat de officio eo-
 rum, quibus correctio exemptorum demandata
 fuerit; ordinariorum iurisdictione contra exemp-
 tos; De prothonotariorum habitu, & exemptione;
 De eorum præcedentia, de qua Pius 2. constit. 2. De
 exemptione familiarium Card. Quod exemptiones
 absque rationabili causa non concedantur; Causæ
 spectantes ad forum ecclesiasticum cognoscantur
 in prima instantia coram ordinarijs, dummodo be-
 neficia ipsa reseruata non fuerint generaliter; & ip-
 sorum prouentus summani viginti quatuor ducato-
 rum auri de Cam. secundum annum valorem non
 excedant. iudices, non doctores assessores assumantur
 partibus petentibus; Innouat omnes, & qual-
 cunque Constitutiones editas contra quoscunque,
 quacunque dignitate existentes, qui impediunt li-
 bertatem ecclesiasticam. Conc. Prouinc quolibet
 triennio celebretur ad quod accedant etiam exep-
 ti, & innouat decretum Conc. Vien. Datum Rom.
 4 Non. Maii. anno 3.

Iner multiplices. &c.) Montes Pietatis nonnulli
 dicebant illicitos primò, quia usurarii: secundo,
 quia nullius iustitiæ ratio in illis continetur: Alii
 autem dicebant licitos modo ratione mutui nihil
 petatur, neque speretur: sed pro immunitate, & in-
 demnitate illorum, & impensis pro midistris &c.

Ideò

ed pontif. declarat mentes esse laicos, si nihil v
 necessarias impensas, recipiant: Et contrarium
 edicantes, vel disputantes excommunicationis
 dio ferit; Cum clauis, &c. Datum Romæ, 4.
 n. Maij, anno 3.

nter sollicitudines, &c.) Prohibet ne libri impri
 ntur nisi prius per superiores examinentur, &
 cedatur licentia imprimendi; Qui aliter fecerit
 os amittat, qui comburantur 140 duc soluat fa
 :æ Ecclesiæ Sancti Pet. per annum ab impres
 e sit suspensus, & insuper sit excommunicatus,
 perseverauerit in contumacia grauter pro ar
 io Vicarij Urbis, vel Episcopi sui respectiue pu
 ur, Datum Rom 4. Non. Maij, anno 3.

ernæ dispositionis, &c.) Reformare nititur cle
 s, & laicos; Ideò statuit, vt prælati non promo
 ntur ad Ecclesiâs iuxta Alex. 3. constit. Non
 sententur ad Cathedrales citra 27. ann. nec ad
 nasteria citra 22. examinentur diligenter à Car
 alibus; Promoti visitent Card. non commendē
 Monast. nisi pro conseruatione Apost. Sed. Va
 tia Card. idoneis possint commendari; Pensio
 non reseruentur super fructibus nisi resignatio
 caula: Vniones non fiant sine causa rationabili
 plura non dispensentur, nisi personæ qualifica
 & ad duo tantum, nisi ex magna, & vrgenti cau
 Reseruationes speciales non concedantur: Ab
 es priuari non possint in criminibus etiam noto
 , nisi copia defensionis illis permittatur: Eri
 ner tractat de vita, & familia Cardinalium; De
 iliaribus Summ. pontific. De Card. Residentia
 Rom. Cur. Et pluribus alijs, quæ non expedie
 mare, Datum Rom in Conc. Later, 3. Non. Maii
 o tertio, Vide in Sum. Conc.

nter graues, &c.) Innouat omnes Cōstitutiones
 tas contra intradentes loca ad Rom. Eccl. spectā

cia, & eorum fautores, penasque imponit excommunicationis, & omnium aliarum censurarum, inhabilitationis ad dignitates, & gradus quoscunque, infamiz, priuationis Eccl. leuituraz, ciuitates, & loca, in quibus illi permanerint interdicto subiacit, clericos titulares quacunque dignitate fulgentes beneficiis priuat, & prelaturis sine spe reuocationis, & quibus non possint absolui, aut remitti, praterquam a Rom. pont. Et milites non recipiantur in terris S. R. E. abique pontif. licentiaz Cum clausul &c decreto &c publicatum Rom 8. Kal. Iul. anno 3. De hac materia, vide constit. 1. Ioan. 22. cum ibi annotatis.

Inter curas multiplices, &c) Innouat, & confirmat constit. Sixti 4. & Iulij 2. & Alex 6 de aduocis, & iure congrui, ac facultatibus Magistrorum Viarum Urbis.

Romanus pont. &c.) Continet institutionem 60. Cubiculariorum, & 140. Scrutiferorum; Quorum loca assignat Vicecancellario; Inter quos vult, vt sex tantum laici qualificati admittantur; Et quod sint familiares pont. Assignat illis facultatem creandi Notarios, & legitimandi Battardos; Si clerici fuerint Notarij: Si vero laici Milites, auratz militie efficiuntur Exempti sicut a iurisdictione ordinario- rum, litteraz Apoit. gratis pro ipsis expediantur. Publicare acceptiones non teneantur, Datum Romaz, 9. Kal. Augusti, anno 3. Priui. collegij cubiculario- rum Vide constit. 41. De fami. pont. Clem. 7. constit. 14. De praeceptione, & loco. Greg. 2. constit. 90.

Reformatio priuil. Paul. 3. constit. 13. Ampliatio, Iul. 3. constit. 13. Moderatio. Hij. 5. constit. 74. & 124.

Supera maiestatis, &c.) Vbet pont. non admitti aliquem ad officium predicandi, nisi prius examinatus, & approbatus fuerit per locorum Ordinarios: vt Euang. iuxta ss. Doctio. approbates predi- cent

rent; Antichrista amentes, aut iudicij, certitudinē
 non proponant: Futura prædicere, aut Spir. Sanct.
 vel diuina reuelatione habuisse affirmare non præ-
 umant; Superiores, & Prælatos incautè non repre-
 lant; Approbat. const. Clem. 5. quæ hic non adest,
 uam uult ab eis obseruari; Inspirationes diuinas
 nequam proponantur Apost. Sedi, aut locorum
 ordinarijs cognoscendas reseruat, cum claus. &c.
 latum Romæ 14. Kal. Ian. anno 4. Pius 5. const. 40.
 de priuileg. Mendicantium ordinat ne admissi à suis
 superioribus examinentur ab Episcopo si prædi-
 cant, & legunt in proprijs Ecclesijs.

In eminenti, &c.) Quoniam Ecclesiastici ordines
 quod ab Ecclesia instituendi sunt: propterea
 Conc. Roma. in vnione, & concordia conseruari
 bet. Ideò Rom. pont. pro tali vnione, & abroga-
 ne pragmaticæ diuersos tractatus habuerunt cū
 gibus Franciæ, Ludouicus Rex, tempore Pij 2. eā
 rogauit. sed abrogatio non fuit seruata, Iul. 1. pro-
 reza Conc. Lateran. indixit quæ mortuo iste pōt.
 intra eosdem procedere cepit; Sed omnibus ma-
 è discussis oretenus inter pontific. & Regem cō-
 dia inita fuit; Et propterea tractat de electione
 Cathedralis, & Metropolit. Eccl. Et de Eccl. vacan-
 tibus per obitum apud S. Sedem; De elect. ad
 nast. vide const. ij. & benef. electiua; De expe-
 iuis, & Reseruationibus non concedendis; De
 na conferendi beneficia per ordinarios gradua
 omniibus, & quis inter illos præferendus. Quod
 schiales non conferantur nisi Theologis vel iu-
 ritis, aut Doctoribus in artibus; Exprimat
 is valor beneficiorum, alioquin collatio nulla
 causæ in partibus cognoscantur, & infra bica-
 terminentur. Triēnalis possessio cum colora-
 item titulo non molestetur; Clericus concubi-
 is puniatur etiam per priuationem, nisi moni-

ius concubinam dimiserit; Cōcubinarius publicus dicatur etiam qui mulierem suspectam, & ditam tam admonitus non dimiserit; Filij clericorum nō permittantur habitare cum patribus; Cum excommunicatis nominatim non liceat practicare; Ciuitates interdictō non supponantur, nisi &c. Datum Rom. 14. Kal. Ian. anno 4. Vide Conc. Later. in Sum. Concil.

Dum intra mentis, &c.) Quoniam episcopalis dignitas est maior inter ceteras; Tradit iurisdictionem Episcoporum, & aliorum prælatorum quo ad visitationem, vt scilicet Mendicantes accedant ad processiones: ad omnem requisitionem Ordinariorum: Confessionem audiant admissis ab Ordinario Sacramenta administrare non valeant inuito Curato, neque in articulo mortis, nisi legitima de causa Datum Rom. 14. Kal. Ian. anno 4.

Temerariorum, &c.) Tractat de inuadentibus Cardin. domos extendendo constitutiones Honor. & Bonif. 8. quæ hic non adsunt: & innouando contra eorum bona diripientes, quemquam in illis existentem vuluerantes eorumque socios, fautores, receptatores consultores, iussores, &c. cum omnibus pœnis vt in illis, cum clauful, &c. Datum Rom. 15. 16. 17. Kal. April. anno 5. Vide Conc. Late. in Sum. Concil.

Constituti iuxta verbum, &c.) Iul. 2. conuocauit Conc. Later. & durante Conc. decessit, pontif. iste tunc creatus fuit, & Conc. prosequi mandauit: Et venientibus ad Conc. saluum conductum concessit: Quod Conc. fuit congregatum pro concordia principum; Pro reformatione Curie, de qua constit. ij. De abrogatione pragmaticæ, de qua constit. 16. Imperator, & Reges Conc. consenserunt. vbi fuit datum Conc. Pisanum, & Christianorum principū pax fuit conclusa: Concilium igitur pont. confirmat,

iat, cum deputatione executorum, prohibendo
 ubi pœna excommun. latæ sent. ne quis præsumat
 essa in eo glossare, aut interpretari sine speciali
 . Sed licentia, Decimas imponit super fructibus
 enet: pro expeditione contra Turcas. Hortatur
 rincipes ad fidei defensionem: Concilium claudit,
 rælatos dimittit, illisque, ac eorum familiaribus
 idulg. concedit, Datum Rom. 18. Kal. April. 1517.
 nno 4.

Ite, & vos, &c.) Commendat Ord. S. Francisci, &
 uoniam discordia fuit orta inter Fratres de Ob-
 eruantia, & Conuentuales, pro qua concordanda
 nstiterunt Imper. Reges, principes, & populi, ideo
 ont. mandat eligi vnum Magistrum Generalem
 otius Ordinis, qui eligatur à Patribus, & de Fratri-
 us de Obseruâtia quolibet 6. anno alternatiuè de
 /lramontanis, & Citramontanis: A quo eligatur
 ommissarius Generalis, Ministri prouinciales,
 uorum officia durent per triennium.

Prohibetque sub pœna excommun. latæ sentent.
 e aliquis audeat alium vocare Amadæum Bulli-
 am Coletanum, aut alio irriforio nomine; Quod
 bseruantes non transferantur, neque recipiantur
 iter Conuentuales; Nouæ reformationes non in-
 ucantur; Non liceat alicui contra formam istius
 onst. agere, aut iudicare sub eadem pœnâ cum exe-
 ut. deput. clauf. &c. Datum Rom. 4 Kal. Iul. anno
 . Vide const. 15. Hij. 5. cum ibi adnotatis, Vide pij 9.
 onst. 113. & 131.

Omnipotens Deus, &c.) Pontif. generalis. capi-
 lum Ord. S. Francisci celebrari fecit, in Eccl. Ara-
 zeli, de Vrbe, ad eligendum Ministrum Generalẽ
 otius Ord. & à Fratribus de obseruantia fuit ele-
 tus Magister Christophorus de Furluio, à Con-
 entualibus Antonius Marcellus: ordinat, quod
 eneralis Conuentualium teneatur petere confir-
 ma-

mationem à Generali totius Ord. prouinciales cōfirmentur à prouincialibus de. *Obferuantia* Fratres de obferuantia nullam habeant Superioritatem in Conuentuales; Conuentuales tranfire poffunt ad Fratres de obferuantia; Obferuantes præcedant in proceffionibus, & alijs actibus publicis, & confirmat omnia priuilegia, Datum Rom, prid. Id. Iun. anno 5.

Inhzrendo veftigijs, &c.) Excommunicat omnes, qui afferunt fe effe, quales non funt, vt litterarũ Apostolicarum expeditionem facilius confequantur: & litteræ expeditæ nullæ fint: Datum Romæ, 20 Febr. anno 5. Vide Paul. 4. conftit. 33. Vide Pij 5. conft. 94. Vide Greg. 13 conft. 91.

(Romani pont &c.) Confirmat conft. Iul. 2. contra hannos, & Communicates non custodientes eorum territoria à Bannitis, & furibus præcipiens, quod in probandis furtis, & valore, fteretur declarationi Cler. Cam. Apoftol. præcedente iuramento eius, qui est damnus paffus, & quod damnus paffi contra Dominos locorum, & Communitates agere poffint, & vitæ vt fint fecura latibula: hinc inde amoueantur, Datum Rom. Kal. Sept. anno 6. Ampliatur per Pij 4. conft. 29. pij. 5. conft. 14. 110. Vide conft. 8. pij. 2. cum ibi adnotatis, &c.

Cum perceperimus, &c.) Decernit, quod procuratores Curia, nifi matriculati ad actus iudiciales non admittantur; Quod fi non admiſſi exercuerint officium, illorum geſta nulla ſint; Approbatq; Collegium ipſorum procuratorum cum facultate condendi Statuta cum pænis, &c. contra tales, &c. Et ſi moniti non abſtinuerint, puniantur ab executoribus dictæ conſtitutionis, & per menſem carceribus mancipentur, &c. Datum Rom. 4. Octobr. anno 6. Innouatur, & declaratur pij 5. conft. 82. vide Greg. 10. conft. 3. cum ibi adnot.

Cum

Cum sicut accepimus, &c.) Decernit, quod appellare non licet a sententijs Magistrorum Vrarum Urbis, sed datur accessus ad præfidentem Cam. Apost. Imo seruetur dari appellationes ad Clericū dictæ Cam. pro tempore Vrarum præfidentem. Dat Rom. 10 Ian anno 6.

In supremo, &c.) Confirmat Constitutiones Bonif. 8. & Alex. 6. quæ hic non adsunt; Decernens: quod ordinationes impediētes liberam executionem litterarum Apostolicarum nullæ sint, sub poenis interdicti, & excommun. latæ sentent. respectiue locis, & personis si contrafecerint, & executionem illarum impediuerint, vel fautores fuerint, Datum Rom. 18 Kal. Mar anno 6. Confirmatur, & ampliat. Clem. 7. const. 43. Greg. 13. const. 24.

Sollicitudo ministerii, &c.) Sixtus Quartus, cuius Constitutio hic non adest, instituit Collegium Sollicitatorum litterarum Apostol. cum emolumentis: & Cubiculariorum, & Scrueiferorum, cum quibusdam priuilegijs, ex quibus diminuebantur cætera emolumenta sollicitatorum; Ideo pontif. concedit dictis Sollicitatoribus priuilegia, quod possint instituere Notarios, & legitimare Bastardos & quod efficiatur Sed. Apost. Notarii, & Comites; Eximit à iurisdictione Ordinarij. Datum Rom. 13 Kal. Aprilis, anno 7. Vide pii 4. const. Pii 5. c. 74.

Quoniam ex querelis, &c.) Deputat commissarium contra molestantes affidatos, præcipitq; quod conductores animalium in Dohanam nullo modo molestantur, imponendo poenas, &c. Datum Rom. 26. Iun. anno 6.

Quam Deo &c.) Confirmatur const. Iulij contra pugnantes in Duello, præter alias poenas vult, quod cadant à iurisdictione locorum, quæ habent, & extendit eam etiam ad spectatores sub poena pecun. & excommun. latæ sentent. Datum Rom. 20. Kal.

10. Kal. August. 7. Vide cont. Jul. 2. cum ibi adnotatis

Pastolis officij, &c) Pont. confirmavit statuta Floren. Nationis, cuius constitutio non adest; Nunq̄ privilegia concedit Consulibus, & Consiliarijs dictæ Nationis in Vrbe commorantibus iudicandi inter mercatores Floren. & subditos; Notarij eorū non teneantur deferre acta ad Archiuum, sicut alij, prout in const. 6. Qui pecunias ad Consul. spectantes detinuerunt, sint excommunicat; In domo Consulis nullus possit retineri; Possint arma deferre carceres construere, & incarcerare, cum decreto, &c. Datum 4. Id. Sept. anno 7.

Cum autem, &c) Confirmat const. contra Homicidas, Bannitos, & eorum fautores; Immō pœnas ipsius contra illos non capientes extendit, & decernit, vt incurrant crimen læsæ Maiest. Datum Rom. 10. Kal. Febr. vide Pij 2. const. 8. cum ibi notatis.

Illius qui, &c) Instituta Confraternitate Charitatis in Vrbe ad exercenda opera pietatis circa eos, qui erubescunt mendicare, & incarceratos; Confirmat eandem cum suis statutis, & in Archicōfraternitatem erigit, cum facultate condendi noua statuta; Confratribus, & benefactoribus indulgen, alijs confraternitatibus concessas per participationem extendit; Et eas posse communicari concedit; Datum Rom. 5. Kal. Febr. anno 7. Vide Moder. & Reuoc. Pij 4. const. 32. & Pij 5. const. 32.

Ministerio sacri, &c.) Facultates, & iurisdictiones alijs Auditoribus concessas, cōcedit Aud. Cam. Apost. innouando illas etiam circa pensiones, & absolutiones etiam in foro fori, & à censuris ordinaria, & delegata auctoritate quibuscunque terris, & locis, contra Iudices, communitates, & particulares personas, & Collegia in causis etiam eorum, eo vigore obligationis in forma Camere; Et quibusuis

bus suis commissionibus, etiam super cessione bonorum, &c. cum facultate procedendi in ciuilibus causis, & super debitis in Cur, contractis, & appellationes à quibusuis Tribunalibus Rom. Cur. & Iudicibus (Capitolii exceptis) ad illum deuoluantur; Et in expeditionibus non teneatur inserere suas facultates; Et huic constitutioni non possit derogari, nisi in actu proprio pontificis, cum decreto irrit. executor. deput. &c. cum claus. derogat. Datum Rom 6. Id Mar. anno 7. Vide Iul 3. constit. 13. & 17. Leo 10. const 3 Greg. 13 const 55.

Saluator poster, &c.) Mulieres incontinentes, & meretrices multæ erant in Vrbe, pontif. ideo ob eorum conuersionem erigit monasterium sub inuocatione Sanctæ Mariæ Magdalenz; Traditque regulâ, habitum, clausuram, assignat administratores; Applicat spolia meretricum sine testamento decedentium; Concedit facultatem meretricibus, ut possint testari relicta quarta parte dicto Monasterio; Assignat confessorem, indulgen. cum executoris deputacione: & quod habentes notitiam de bonis Meretricum sine testamento decedentium, teneantur teneantur reuelare Rectoribus parochialibus Urbis, Datum Romæ, 15 20. 14. Kal. Iun. anno 8. Vide Cle. 7. const. 13 pii 4. o. 38 pii 5. const. 32.

Exurge Domine, &c.) Continet errores Mart. Lutheri, damnatque articulos eius tanquam hæreticos, & falsos: scripta, in quibus continentur, damnat, illaque retineri apud aliquem prohibet, & mandat comburi: Ille ad futurum Concilium appellauit contra Pii Secundi, & Iulii 2. constitutiones; Quem tamen cum adhærentibus hortatur ad conuersionem. Inhibet ei officium prædicationis, terminamque præfigit ad desistendum ab erroribus: Inobedientes, adhærentis fautores, &c. condemnat, & subiicit penis in hæreticos decretis: de quibus Innoc.

Innoc. 4. constitut. 8. opera eius omnia prohibet im-
 primi, teneri laudari, &c. Sed comburi ipsum, &
 fautores, & complices capi mandat sub pœnis ex-
 communicationis inhabilitatis, infamiae, & aliis;
 Loca, ad quae declinauerint interdicto supponit;
 præcipit prælatis, vt illum cum adherentibus tam-
 quam hæreticos facian publicari, & constituisti in
 publicent, excommunicantes eos, qui ausi fuerint
 id impedire, cum elauf. Datum 18, Kal. Jul. 1529 an.
 8. Vide const. 37.

Sicut prudens, &c.) Tempore Pii 2. inuentum fuit
 Alumen in patrimonio B. Petri; Ideò pont. omnes
 redditus illius dedicauit ad fidei defensionem: &
 Alumina de partibus infidelium conduceri, & inter
 Christianos mercari prohibuit, pont. iste expeditio-
 nem contra Turcas indixit in conclusione Conc.
 Later. Et pro augmento reddituum dicti Alumi-
 nis, & prosecutione dictæ expeditionis instituit
 Collegium 41. militum S. Petri; Officia 26. Militū
 Vic. Cancell. assignat; Præcipiens sub pœna excom-
 munic. & amissionis habitus, & 500. ducat. habitum
 sibi assignatum decentem fuerant tempore prædi-
 ctæ expeditionis, & Conciliorum mansionem ha-
 beant in palatio Apost. duo ex illis comedant in
 tinello pont. Resideant in camera cum Clericis
 computa Aluminum; Et habeant de fraudantibus,
 & pœnis quinque pro centenariis: contractus circa
 Alumina non celebrentur sine illorum interuentu;
 Sint vna cum suis familiaribus veri familiares pon-
 tif. & gaudeant illorum priuilegiis; Vestes rubeas
 tempore coronationis, & lugubres tempore mortis
 port. habere debeant; Ipsi vna cum suis primoge-
 nitis sint verè nobiles, habeantque facultatem do-
 ctorandi, ac promouendi ad alios gradus; Possint
 legitimare Bastardos; Etiam si milites esse desinent:
 remaneant Comites Aulae Late. Notarii, ac Milites
 auratæ

auratæ militiæ, sine tamen præiudicio participan-
 tium; Pensiones quandiâ resederint in Rom. Cur.
 & officio militum obtineant non excedentes 150.
 ducat. auri de Camer. fructus loco pensionum, qui
 transeant in successores ad benef. ab omnibus oneri-
 bus liberas habere possunt; cum auctoritate transfe-
 rendi illas, &c. Possint testari de eorum bonis mo-
 bilibus, & immobilibus quibuscunque, & quomo-
 docunque obtentis; Sint exempti a iurisdictione
 Ordinariorum: a solutione gabellarum, & imposi-
 tionum; Non teneantur seruare statuta circa dotes
 dandas, & ornamenta; Clericorum beneficia gau-
 deant. Ipsique & eorum familiares possint arma
 deferre. Litteræ Apostolicæ gratis pro illis expe-
 diantur, Gaudeant priuilegio Scriptorum Apосто-
 licorum, & Cubiculariorum. De quibus constit. 14.
 Possint habere plura officia, & de eis disponere, &
 resignare, illorum Collegium possit statuta conde-
 re, & super contentis litteras facere, & expedire
 gratis Mandat Vic. Cancellario, & aliis, vt litteræ,
 etiam per breue expediantur, nisi soluto, vel cauto
 Collegio. Notarii eam non cassent obligationes,
 nisi satisfacto Idictō Collegio de portione annatæ.
 Contrafacientes præter excomm. quam incurrūt
 teneantur ad satisfactionem. Et litteræ aliter expe-
 ditæ nullæ sint. Collegium habeat locum Cancellaria,
 & Camera Apost. & in Cappella, & consistoriis
 publicis mixtim cum scutiferis. Præceptor Militū
 apponat manum in litteris Apost. Portent baldachū
 num papæ. Decimas beneficiorum colligāt. Exempti
 sint a solutione iocalium. Assignat illis emolumenta,
 & qui eos fraudauerit, teneatur ad interesse in
 vtroque foro, & pœnis furti, infamiæ, ac peculatus
 subiiciatur. Quæ, & in quibuscunque contractibus
 reseruata censeantur. Obligat bona Collegio in
 euentum extinctionis, in quo restituantur ipsi om-
 nia

174 12. *Greg. Cambr. & Junius.*
nia soluta, cum decreto irritante. Et quod Camera-
rius, & Clerici ponant dictas pecunias ad introitū
Came. & faciant contractus, & instrumenta cum
clausulis necessarijs, statuit executores istius consti-
& apponit clausulas derogat, Datum Rom. 1520.
14. Kal August. anno 8. Confirmatur, & ampliatur
per Clem. 7. constit. 16. Paul. 3. constit. 3. Pij 4. con-
stituitur 47.

Decret Romanum, &c) Continet impendium cō-
stitutionis 35. contra Lutherum. Qui cum suis com-
plices impunitus existens, per hanc constitutionem
excommunicatur, & declaratur subiacere pœ-
nis omnibus contra hæreticos inflictis; præcipitq;
prælati ut illos sic excommunicatos publicari fa-
ciant, sollempniter cum campanis, candelarum, & la-
pidum projectione, & prædicent ardentius contra
illius hæreses. cum clausul &c. Dat. Rom. 3. Non.
Ian. 1521. anno 3.

Honestius petentium &c.) Quoniam multa ma-
la in Dominio Venet. committebantur, ideò pontifex
ordinat quod laici non debeant se intromittere in
causis Ecclesiasticis. Inquisitores possint procedere
contra maleficos Domini Veneti sententias inquisi-
tore exequantur, cum clausul &c. Datum Rom. 25. Febr.
1521. anno 8. Vide const. 8. Alex. 4. const. 8. Alexan-
4. const. 15. Vide Maria. 6. const. 6. Clem. 7. const. 30.
cum notatis.

Inter curas, &c) Continet confirmationem Sta-
tuti Notariorum Cur. Cam Apost. Aud. circa scrip-
turas ipsorum Notariorum decedentium, Datum
9. April. anno 8. Declaratur, & innovat, Pij 4. const.
109. De Notarijs, Paul 2. const. 8. Clem 7. const. 47.
Pij 4. const. 56. & 74. & 109. Pij 5. const. 121.

Apostolicæ dignitatis, &c.) Continet indulta Or-
din. Cisterciensis, quæ illis concessa fuerunt ab Ho-
nor. tercio, ampliata à Martino 5, approbata à Sixto

4. Et

4. Et illorum Monasteria ab Ordinariorum potestate exemerat Inno. 8. Quorum constitutiones hic non habentur; Mandat ergo pont. ordinarijs, ut omnia obseruent; Declaratque Milites de Alcantara huiusmodi Ordinis gaudere debere his priuilegijs, immunitatibus, & exemptionibus, & concedit indulg. porrigentibus manus adiutrices, Datum Ro. 18. Jul. anno 9. Vide Greg. 13. constit. 23. Pij 4. constit. 96.

Insuper eminentis, &c.) Assignat V. Cancellario officia trium cubiculariorum, septē scutiferorum, & 26. Militum S. Petri, dādo facultatem illorum loca auferandi absque litterarum expeditione, Datum Rom. 8. Id. Jul. anno 9.

Dudum siquidem, &c.) Confirmat const. Innoc. const. 8. De non concedendis dilationibus Mercatorum Riparum Vrbis debitoribus occasione rerū Ripalium, &c. Vide const. 12. Innoc. 8.

Romanum pontificem, &c.) Jul. 2. cuius constitutio hic non adest Collegium 141. praesidentium, erexit, & accepit ab eis summam 91. mil. aur. due. Emolumenta autem 10000. aureorum illis assignauit, pontif. iste addit 612. portiones cum emolumentis; Et mandat officialibus Cancell. & Cam. Apost. ne expediant litteras Apost. sine subscriptione officialium dicti Collegij, alijs nullae sint. Emolumenta libera sint in quibuscunque contractibus, Deputat Iudices, & Defensores istius, cum iurisdictione illorum; Et quod Collegium praedictum possit deputare viros probos, qui exercent ministerium Proxenetarum; Et praesidentes retinere possint officia portionalia, & illa resignare; Contrauenientes excommunicationem incurrant; Et emolumenta portionaliorum cum oneribus assignatis Portiones per obitum vacantes eo ipso extinctae censentur, & ad Cameram Apostolicam liberè perueniant;

K

niant;

alant; Si emolumenta diminuantur, vel impediatur, Camera Apostolica teneantur ad solutionem; Si officia reuocabuntur, pecuniaz restituantur.

Mandat Camerio, & alijs officialibus Cam. Apostol. vt pecunias exactas ponant ad introitus Cam. & faciant instrumentum, & obligationes necessarias, cum claus. & Datum Romæ 7. Idus Ianuar. anno nono. Confirmatur, & ampliatur Iulius tertius, constitutione 3 & 4. De eorum gradu, & precedētia in processione S. Sacram. Greg. 13. con. 98.

Cum Sixtus 4. &c.) Sixtus Quartus, & Iulius Secundus, quorum constitutiones non adsunt, ordinant vt expeditio supplicat. benef. Consistorialium retrotraheretur ad dantes illa; Et desuper expedirentur litteræ pont. Ista extendit, & confirmat; Et dat formam seruandam in huiusmodi impetrationibus; Cui constitutioni non possit derogari, nisi per speciale mandatum, Datum Romæ, 3. Ian. anno 9. Vide Adrian. 6. const. 4. Clem. 7. const. 5.

Ex supernæ, &c.) Confirmat scriptum factum ab Henrico Rege Angliæ, contra Lutherum; & alios hæreticos, & donat ei titulum defensoris fidei Datum Romæ, 5. Id. Octob. anno 9. Iste deinde fuit declaratus Hæreticus a Paul. 3. const. 13. Obijt Kal. Decembris 1527.

Adrianus VI. Nuper fel. rec. &c.) Leo, pont. mortuo pondifex iste electus est abiens ab Vrbe, & cum Romam venisset inuenit palatium Apost. quibuldam bonis spoliatum: Ideo monet detentores talium bonorum, vt restituant, & scientes reuelent, inobedientes pænis excommunicat. suspens. interd. & alijs afficit respectiue, Datum Rom. 6. Id. Sept. 1522. anno 1. Ampliatur per Iul. 3. const. 17. Pij 4. const. 9. Cle. 7. const. 1.

Sanctiss. Dominus, &c.) Reuocat concessiones iuris patronatus, ab anno primo Innoc. 8. factas ex quauis

quavis causa ad beneficia electiva, quam limitat, & ampliat. Et reuocantur etiam concessiones quo ad alia beneficia non electiva, cum declarationibus, &c. est regula Cancellar. publicata 9. Nouembr. 1520. Vide const. 2. Innoc. cum ibi adnot.

Cum nos alias, &c.) Sumptis supplicationem, & commissi signaturæ gratiæ Eccles. ex Registro Petri Urbani ad id deputati ex tactis, & per eum subscriptis plenam fidem adhiberi mandat, &c.

Cum dudum, &c.) Ordinatur, quæ sunt obseruanda ab his, qui beneficia Consistorialia impetrare volunt, vel impetrant iuxta constitutiones Sixti, & Iul. quæ non adsum, & Leo 10 const. 44.

Dudum vti, &c.) Concedit Inquisitoribus omnibus facultatem procedendi contra incantatores, & fortilegos fidem abnegantes, & fautoribus inquisitor. concedit indulg. concessas Cruce signatis, de quibus Innoc. 4. const. 11. Datum Romæ, 16. Iul. Vide Clem. 7. const. 36.

Satis & plus, &c.) Deo 10. Saxoniz ducem monuit vt Mart Lutherum dimitteret, & Catholicam religionem amplecteretur, quem deteriorem factum multis rationibus hortatur ad resipiscendum; Proponit præmia si conuertatur, & poenas si fuerit impoenitens; Oblit Romæ, 18 Kal. Octob. 1523.

Clemens VII. Cogitur Rom Pont. &c.) Cõfirmat Constitutionem 1. Adria. 6. contra retinentes bona palatij Apost. complices, fautores, non reuelantes, &c. excommun. Dat. Ro. 10 Kal. Ian. an. 7.

Cum intellexerimus, &c.) Ampliat constitutiones aliorum pontif. contra retinentes bona palatij, &c.

Nuper fel. rec. &c.) Adrianus 6. cuius constitutio hic non adest approbavit statuta Ripetæ vrb. Ideo pontif. eadem approbat, conceditque privilegia Mercatoribus Ripæ confirmando concessa, & concedenda. Deputat. iudicem curiæ cum facultatibus,

148 *M. Manr. de Greg. Camar. apber. et summo.*
& iurisdictionibus, &c. Datum Rom. ibid. Ianuar.
anno 1. Vide Pau. 3. const. 36.

Ad sacram, &c.) Sixtus 4. culus constitutio hic non adest, concessit licentiam, omnibus arandi, & colendi tertiam partem tenentorum, & agrorum Urbis, & patrimonii ad quaecunque etiam loca ipsa spectantium, habentes licentiam ab aliquo ex iudicibus deputatis. Et differentias præmissorum occasione oriundas præcipit per iudices deputatos cognosci; Baronibusque, & aliis mandauit, ne intercluderent eorum subditis delationem frumentorum ad Urbem, neque illos inducerent ad vendendum eis ut carius ipsi venderent. Imposuitque penas excommunicationis, & interdicti respectiue, pontif. ergo iste confirmat eandem constitutionem, & extendit eum declaratione, &c. Decreto, &c. Datum Romæ, 10. Kal. Mar. anno primo.

Cum dudum, &c.) Confirmat prædecessorum const. circa impetrationem benef. consistorialium, cum forma derogandi, &c. Datum Rom. 19. April. anno 1. Vide Leo 10. const. 14.

In Sancta Petri, &c.) Pius 2. præcipit quod homicidæ remissionem, aut saluum conductum ab aliis, quam à pontif. obtinere non possent, etiam habita pace: & contravenientibus penas imposuit, eosque appellare prohibuit. Voluitque esse exules 50. miliaria à loco delicti. Quod ampliat pont. iste confirmando omnes aliorum pont. in hac materia constitutiones: & declarat Homicidas non solum a loco per quinquaginta miliaria, sed à quibuscunque locis S. R. E. exules esse debere; Receptantibus imponit penas rebellionis, & crim. læsæ maiest. & excommun. Et quod communicatos teneantur eos capere decernit sub poena; Reuocatque facultates quibuscunque concessas absoluendi eos, & quod Barones remittant eos ad sedem Apost. cum claus.
&c.

&c. Decreto &c. Datum Romæ prid. Id. Iun. anno
 1. Confirmatur, & ampliatum Pii 4. const. 30. Pii 5.
 const. 13. Greg. 13. const. 68. vide Pii 2. const. 8. cum
 ibi adnotatis.

Quia plerumque, &c.) Clemen. 5. excommunicat
 contrahentes matrim. scienter contra formam
 sacrarum constituit. Alii vero pont. cum eis dispen-
 sabant ad obuiandum scandalis, & ne mulieres
 perpetuo diffamatae remanerent. Quare multi vo-
 lentes in gradibus prohibitis contrahere sub spe
 dispensationis ad carnalem copulam deueniebant
 Unde maxima scandala oriebantur, pont. Ergo do-
 clarat tales dispensationes non debere amplius
 concedi, & matrimonia separari; Mandatumque con-
 stituit. presentem publicari, &c. Datum Romæ 16.
 Kal. Sept. anno 1. vide Pau. 4. const. 26. Pii 4. const.
 142. Pii 5. const. 23 25. 26.

Admonet nos, &c.) pont. collegium curialium
 instituit vt Fabricæ S. Petri curam haberet, cui dat
 facultatem eligendi officiales pro cura fabricæ, &
 administratione iustitiæ contra debitores, & facien-
 di statuta; A quo debent deputari collectores, &
 pecuniæ deponantur penes depositarium: cum ex-
 communicatione illorum, qui impediuerint dispo-
 sitiones ad fauorem fabricæ venientes, occultantes,
 aut procurates, vt ad illius notitiam veniant; Quas
 Notarii reuelare teneantur, Datum Rom. prid. id.
 Decemb. anno 1. Vide const. 99. Pii 5. paul 3. const.
 75 76 pii 4 const. 49. 82. pii 5. const. 30, 55. 92, 191.
 113. 125,

Inter sollicitudines, &c.) Continet indictionem
 iubilæi pro visitantibus SS. Apost. Pet. & paul. Basil.
 & Eccles. Later. & S. Mar. Maior anno 1525, Datâ
 Romæ, 10. Kalen. Ianuar. anno 2. Vide constitut. 10,
 paul. 2,

pastoris æterni, &c.) continet deputationem, &c.

150 M. Maur. de Greg. Camar. apbor. 17. *facultates penitentiariorum absoluedi a casibus referuatis; Suspendendo alias facultates ceteris concessas, Datum Romæ, Kal. Ian. anno 2. vide ubi supra.*

Conuenit Rom. pont. &c.) Confirmat aliorum pont. constitutiones editas contra pugnantes in duello, permittentes, aspicientes, auxilium dantes, &c. Datum Romæ, idib. Febr. anno 2. vide Iul. a. cõ. tit. 2. cum ibi notatis,

Conuenit æquitati, &c.) Continet priuilegia, & exemptiones Aud. Rot. & Sacri Palatii; Circa plural. benefic. Facultatem testandi de bonis acquisitis ex benef. transferendi benef. Resignandi, Residendi Horas, can. recitandi: canonicis horis propositis; Eligendi confessores, qui possint absoluerè a quibusdam casibus referuatis; quorundam vota commutare, celebrandi in locis interdictis;

Consequendi stationes vrbs. uisitando propriam cappellam; Circa expectatiuas; Exceptiones a regula de publicandis prouisionibus; Exemptiones a decimis, &c. cum clausul. &c.) Datum Ro. Non. August. anno 2.

Horum omnium moderationes, uel reuocationes; vide Paul. 3. constitut. 38. Paul. 4. constitut. 44. Pii 4. constitut. 123. 115. Pij 5. constit. 74. 124. Gregor. 13. constitutio. 90.

Cum ex corpore, &c.) Continet erectionem, & indulta, & priuilegia Monialium Conuertitarum de Vrbe, Officialiumque depuratorum facultates, ac prouisiones Conuertitarum; Applicat illis bona eccl. S. Lucie, & decernit quod Bona Meretricum decedentium ab intestato, perueniant ad dictum Monasterium, nisi illæ habeant legitimos hæredes, Datum Ro. id Aug. anno 1.

Romani Pontif. &c.) Continet indulta familiarum Rom. pont. præsertim in asscutione beneficiorum

rum, quod scilicet illis non præferatur quisquam cuiuscunque dignitatis existat, & ad quorumque Principum, Regum, &c. nominationem, neque habentem quascunque expectatiuas, quibuscunque clausulis, & exceptionibus affectas; Et inter illos prior nominatus ad beneficia potiore obtineat locum, &c. Hæc constitutio etiam non publicata robur obtineat; Datum Rom. 5. Kal. Febr. anno 3.

Moderatur Pij 5. constit. 74. Qui sine familiares pontif tradit Paul. 3. constit. 88 89. Iul. 3. constit. 47.

Et si speramus, &c.) Mandat Ducibus, & aliis S. R. Eccl. mediate, vel immediatè subiectis, ne absq; eius expressa licentia capiant arma ad instantiam Imper. Regum, vel aliorum, aut desuper auxilium præstent.

Nec subditos suos militare, aut in eorum ciuitatibus militum delectum fieri vlllo modo permittât Officialibus præcipit, vt contrauenientes coerceant pœnis excommunic rebellionis læsæ maiest. priuationis benef & dignitatum, & reuelantes contrauenientem, præmium consequantur; Non reuelantes puniantur; Datum Rom. 11. Iun. anno 3. Vide Iul. 3. constit. 35.

Ministerio sacri, &c.) Leo 10. constit. 36. Erexit Collegium Militum s. Petri: cui concessit nonnulla priuilegia, emolumenta que assignauit, pont. iste, per alias suas litteras, quæ non habentur, hæc emolumenta auxit, Adria. 6. cuius constitutio hic non est; reuocata indulta obtinendi concessas, pont. iste confirmat priuilegia à Leo. concessa, & indulta quo ad pensiones innouat, non obstante reuocatione Adr. ordinat de vestibus rubeis deferendis, & mensarijs dandis; Et quod litteræ pro militibus gratis expediantur: extinguendo litem, quæ super tali expeditione inter milites, & secretarios versabatur; Emolumenta collegio illo super Dohana mercium

Vrbis assignata à Collegio separat de eius consentu ;
 & alia assignat : & obligat omnia bona Reu. Cam.
 Apосто. pro affecuratione istorum assignamentorū ;
 Concedit exemptiones à solutione decimarum , &
 impositionum ; Pro exemptione teneantur singulis
 annis donare Summ. pont. vasa argentea , valoris
 ducat. 200. Confirmat facultatem deputandi colle-
 ctiores decimarum ; cum decreto irrit. claus. &c. Da-
 tum Rom. 17. kal. Nouemb. anno 3.

Confirmatūr per Paul. 3. constit. 3. Jul. 3. constit. 15.
 Pij 4. constit. 47. Reuocat & moderat. Vide Paul. 3.
 constit. 38. Paul. 4. constit. 47. Pij 5. constit. 124.

Illius qui, &c.) Pont. pro necessitatibus quibudā
 per alias litteras, quæ hic non sunt, erexit montem
 fidei, quam erectionem, quia desiderabantur quædā
 cautela, innouat ; Cui monti assignat emolumenta
 Dohanæ Vrbis : & quascunque etiam religiosas pec-
 unias in illo deponere posse declarat : Emolumen-
 taque eius ad decem pro centenario decernit, por-
 tiones illius confiscari non posse mandat : Vt de illis
 disponere possint absque superioris licentia, etiam
 ad fauorem illegitimorum concedit. Dat officiali-
 bus illius facultatem cognoscendi causas Dohanæ
 Urb. & ab eorum sent. ad pontif. solum detur ap-
 pellatio ; Concedit exemptionem à decimis ; Pec-
 unias in isto monte ponentes declarat non obligari
 ad probandum veritas esse in vtilitatem Eccles. &
 quod mulieres impudicè viuentes habentes scilicet
 pecunias in illo non teneantur relinquere quintam
 partem Monasterio Conuertitarum, vt fuerat decre-
 tum constit. 13. & per Leo constit. Datum Romæ,
 14. kalen. Nouemb. anno 3. Vide Sixti Quinti, con-
 stitut. 16.

Si pro pauperum , &c) Turcæ Rhodum, Bel-
 gradum, & Regnū Vngariæ occupabant, & Almam
 Vrbem diripere cupiebant . Ideo Ludouico Regi
 pecu;

pecunias dederat, vt illis resisteret. Modo concedit facultatem quatuor Card. alienandi bona Eccl. & de euictione Cam Apost. teneri declarat: præcipitque singulis eccl. prælati, vt studeant executioni istius constituti. cum claus. &c. Datum Romæ, 10. Cal. Nouemb. anno 3.

Similem habet Paul. 3. const. 30. & 31. Iul. 3. cõst. 50 Pij 5. constit. 148. vide Paul. 2. const. 8. cum ibi adnotatis.

Sanctissimus in Christo, &c.) Iul. 2. cuius cõst. hic non est mandauit Notarijs Cam. Apost. vt resignationes vsque tunc factas annotarent in authenticis litteris ipsius Cam. infra octo dies, & resignationes fiendas infra tres dies à die præstiti consensus Leo, 10. constit. quæ hic non est, eandem confirmauit, Iul. 2. addit, vt dies datæ supplicationis poneretur ab ipsis Notarijs: declarans, quod tunc intelligeretur de omnibus, & singulis consensibus: quacunque concessione resignatione, &c. pontifex dictas constitutiones innouat, & approbat, tempusque concessit Notarijs adnotandi consensus, &c. Datum Romæ, 30. Ian. anno 3. ampliatur const. seq. & 48.

Sanctiss. in Christo, &c.) Præcipit Notarijs, ne dent instrumenta resignationum, &c. præsentibusque Cancell. & Cam. vt vigore illorum instrum. litteras Apost. expediant: Et iudicibus ne dent mandata capiendi possessionem,

Cum non sine animi, &c.) Concedit indulg. cipientibus arma pro defensione papæ, & Urbis, contra Carolum de Borbonia, quæ consueuerunt dari illius, qui transeunt in subsidium Terræ sanctæ. Conceditque, vt beneficia clericorum in illo bello decedentium, transeunt in eorum proximiores idoneos, & contra cum decreto, claus. &c. Datum Ro. 1527. 4. Non. Maij, anno 4,

Quoniam nonnulli, &c.) Concedit Benedicto de

Valentibus eius, & Reu. Cam. procuratori fiscali, vigesimam partem poenarum ex causis criminalibus ad ipsam Reu. Cam. pertinentium, Datum Ro: 3. Kal Decemb. anno 4.

Illam in Romano, &c.) Reuocat concessionem, & gratias, & inualidas esse declarat, quas concesserat in Arce S. Angeli de Vrbe, quo ad benef. Apost. Sed. reservata, vel affecta, cum claus. &c. Datum Romae; 15. Kal. Iun. anno 5. vide const. 33.

Collocatis in tribunali, &c.) Excommunicat omnes illos, qui tam in direptione Urbis, quam postea furto abstulerunt quascunque res ad Sed. Apostol. spectantes, nisi restituant, aut reuelent, Datum Viter. 10 Aug. 1528. anno 5.

Licet Ecclesiarum, &c.) Deputat Vicarium Urbis, cum facultatibus visitandi, reformandi, corrigendi quoscunque Religiosos, Eccl. Monasteria; Cognoscendi causas ciuiles, & criminales; Reijciendi moratorios, & dilationes praeterquam a Pontifice motu proprio concessas; Causas Clericorum, Religiosorum, & Mendicantium; Congregandi synodum, conferendi ordines, cognoscendi causas contra usurarios, blasphematores, periuros, haereticos, &c. procedendi contra inobedientes, cum claus. Datum Rom. 10. kalend. Octob. anno 5. vide Leo, 10. constitut, 9. Iul. 2. constitut 62 pij 4. const. 89. pii 5. const. 21.

Accepimus nuper, &c.) Alexan 6. cuius constit. hic non est; statuit solos Cursores, & non alios; Nuntios, siue Mandatarios citationes, & intimaciones facere posse; quod etiam in causis a principio compendiaris seruari voluit, Iul. 3. const. 19. licet contrarium statuisset pau. 3. const. 14. constit. Alex. confirmauit, & Iul. 2. cuius constitutio similiter non est hic; Quas constitutiones pontifex iste confirmat cum clausula (quatenus sint in usu) quam postea
collic

tollit infra in constit. 31. & contrauentibus poen-
nas excommuni. latæ sentent. & 500. duc. Fab. S. P.
de Vrbe applicand. imponit. Datum Rom. 15. Oct.
anno 4. Declaratur const 30. confir. pau. 3. const. 12.
empliatur Iul. 3. const. 19.

Onus pastoralis, &c.) Iul. 2. cuius constitudo non
adest, decreuit, quod Officiales finito officio coram
pont. sindicatui se subdere, & pro eis, ac eorum au-
ditoribus deputatis, & familia rationes redderent
Officialibusque in sindicatu condemnatis appella-
re prohibuit; illosque antequam incipiant exerce-
re officia iussit iurare, & cauere debere de seruado
promissa; Salariorumque officialibus debitorum in
fine officij mandauit retineri tertiam partem penes
communitatem, & Thesaurarios vsque ad finem
sindicatus; præterea etiam tempore sindicatus fieri
præcipit, vt grauati querelas proponere possent;
Sindicatores facultatem summarie procedendi
concessit; Multi tamen cessabāt querelas propone-
re vt euitarent expensas veniendi ad Urbem; Ideo
pontif. confirmat const. Iulij, & modificat sic: Quod
officiales sindicentur in Ciuitatibus, quarum offi-
cium exercent coram Commissario per pontif. ad
id deputando Episcopo loci, vel eius Vicario pro-
curatore fiscali, prioreque Magistratus; Quod sindi-
catores summarie procedere, & processus contra
Gubernatores, Vicedelegatos, & præfidentes factos,
clausos ad pont. transmittere, & illorum officiales
condemnare, vel absoluereteneantur; Quod officia-
les condemnati, in sindicatu ad pontif. recurrant, &
reuocationem sententiarum infra mensem obtine-
re possint; Quod cautiones præstandæ per officia-
les scribantur in libro Res. Cam. Apost. &c. cum
clausulis derogat. publicata 8. Decemb. anno 6.

De sindicatu Gubernat. Leo, 10. const. 7. Gregor.
13. const. 19. Iudic. Cur. Sabel. Greg. 13. constit. 30.

Ma:

156 *M. Maur. de Greg. Camar. apud. 15. summi.*
Magistrorum Viarum, pii 4. const. 160.

De materia officialium paul. 2. constit. 4. Sixti 4. const. 1. Innoc. 8. const. 9. pii 4. const. 77.

Cum post huius, &c.) Ad lites post Urbis direptionem, de qua constit. 24. ortas decidendas commisit iudicibus deputatis constit. 24. ortas decidendas commisit iudicibus deputatis constit. quæ non adest, ut summarie procederent; Et ideo modo facit aliquas declaratorias; De locationibus factis ante Urbis direptionem; De melioramentis cedentium locationibus; De annali, &c. Quas servari mandat in decisionibus causarum, nisi aliter Deputatis videatur, ex aliqua rationabili causa; Et quod a sent. Deputatorum appellari non possit; cum facultate circa alienationes, &c. Datum Rom. 1. Ian. anno 9. Vide paul. 4. const. 49. pau. 3. const. 77.

Licet potestatis, &c.) pont. decrevit convenire in Ciuit. Bonon. cum Carolo Imper. pro componenda pace Italie, Bello contra Turcas inferendo; Et pro Urbis regimine deputat usque ad eius reditum Cardin de monte cum facultatibus cognoscendi causas, committendi easdem in Curia, & extra; providendi ad beneficia iurisdicendi, non officiales, Curiales, Barones, &c. Dispensandi circa gratiam, & Natalium defectus; Derogandi regulis Cancell. Absoluendi a censuris; Concedendi compositiones in forma, si in euentem, super alienatione, &c. Coercendi rebelles, & contradictores, cum clausul. &c. Datum Rom. Kal. Octob. anno 6.

Cum hodie, &c.) Eadem die eidem tradidit facultatem signandi commissiones signaturæ iustitiæ Derogandi constitutionibus deputandi referendarios vtriusque signaturæ; De similibus deputacionibus, paul. 3. constit. 3. cum ibi notatis.

Cum de viribus, &c.) Innouat suam const. 26. quæ fecerat contra Mandatarios in fauorem cursorum con-

confirmando constitutiones Alexandri 6. & Iulii 2. Quam sine illa cizulula; (Quatenus sint in usu) robur obtinere decernit; Inualidasque declarat commissionum præsentationes, & citationes per alios factas, quam per Curiores; Contrauentibus pœnas excom. & interd. imponit, cum claus. &c. Datum Rom. 4. Non Octob. anno 6.

Cum carissimus, &c.) Declarat, quod cum Bononiæ profecturus sit, si contingeret eum mori, electio successoris debeat fieri in Alma Vrbe, prid. Non. Octob. anno 6. innouator, const. 47.

Decet Romanum, &c.) Quia multas expectatiuas reuocauerat const. 23. Ideo declarat reuocationem suam se extendere etiam ad concessionem, & gratias factas ante tempus suæ detentionis in Arce S. Ang. Datum Romæ 3. Kal. Nouemb. anno 6.

Cum ex multorum, &c.) Impetrantes beneficij concessionis, vel discussionis bonorum, aut dilationis quinquennalis infra tres menses causas expedire teneantur, alioquin priuari existant; Quod tamen iudices vsque ad alium mensem prorogare possint. Dilationes, & beneficia debitoribus ex causa pœnis non suffragari iussit. Neque obligatus in forma Cam. Apost. Atque in causis mercedum, alimentorum, Eccl. pupillorum, &c. Dat. Rom.

Cum nuper, &c.) Extendit præcedentem const. ad impetrantes Benef. cap. Odoardus, de solut. &c. peruenit.

Cum sicut, &c.) Inquisitoribus ex Ord. Prædic. concedit facultatem procedendi contra quoscunque Relig. etiam exemptos de hæresi Lutherana suspectos; Carmelitas, tamen eximit à iurisd. Inquisit. infra const. 40. Quam reuocat Pius 4. const. 70. Dat facultatem deputandi Vicarios, siue commissarios; Absoluendi hæreticos; eorumque fautores, ac eos, qui legerunt, ac tenuerunt libros Lutheri si pœnitue-

uerint, & hæreses abiurauerint; Dispensandi super irregularit. Communicatque eis quascunque facultates, & indulta alijs Inquisit. concessa. Mandat Episcopis, vt hanc constit. faciant obseruare, cum claus. &c. Dat. Rom. 15. Ian. anno 7.

De priuileg. Inquisit. Innoc. 4. const. 4. Greg. 9. cõst. 4. Alex. 4. const. 8. & 9. 15. 17. 23. Urb. 4. const. 1. Clem. 4. const. 4. Ioan. 22. const. 4. Innoc. 8. const. 6. Alex. 6. const. 12. Leo. 10. const. 38. Adr. 6. const. 5. Paul. 3. const. 29. Iul. 3. const. 14. Pij 4. const. 48. Pij 5. const. 86.

Quoniam ex diuersis, &c.) Reuocat facultatem quæstiuandi, erigendi cappellas, communicandi indulg. & sub pœna excomm. latæ sent. Et mandat Episcopis, & alij sub pœna suspensionis à diuinis, vt Quæstores in eorum Diœces. non permittant. Datum Rom. 9. Kal. Iun. anno 7.

Declaratur, & ampliatur Pij 4. const. 43. & 79. Pij 5. constitut. 32. Vide Conc. Trid. sess. 21. cap. 9. de reform.

Sicet ea quæ, &c.) Quoniam tempore Interdicti Eccles. multa mala caulantur: propterea pont. præcipit, confirmando constit. Bonif. 8. Quod nullæ prouinc. Ciuitates, Castra, &c. pro pecuniarijs delictis interdicto supponantur, Dat. Rom. 9. kal. Iun. anno 7. Leo 10. const. 16.

Ad Canonum conditorem, &c.) Decernit, quod filij presbyterorum, ex fornicatione nati. beneficia Ecclesiastica per eorum patres obtenta obtinere non possint, iuxta constitut. Alexand. quæ hic non adest. Quibus neque vult suffragari dispensationes, concessas, Datum Rom. Non. Iun. anno 7.

Ex Clementis sede, &c.) Ioan. 22. & Alexand. 5. Quorum const. non adsunt, concessarunt Confratribus Ord. Carm. pia opera expressa adimplentibus, remissionem tertiz partis peccatorum. Et alij pont.

ont, alias gratias illis communicarunt pont. iste-
 nnes gratias, & indulg. non tamen plenarias, per
 zdecessores concessas confirmat, & de nouo cõ-
 dit; Priuilegia mendicantium illis communi-
 t; Eximit à iurisdictione Inquisitorum licet con-
 trarium statuisset constit. 36. Concedit facultatem
 gendi Confessorem, qui possit commutare eorum
 ra (præter visit. hinc in Apost. Peregr. Hier. casti-
 s;) Et iuramenta quæ non sint in præiudicium
 tij, & plen. indulgen. semel in vita, & in mortis
 iculo concedere, & absolueræ.

Sanctis. in Christo, &c.) Declarat, quæ benef.
 rd conferre possint; Regulasque Cancellariæ re-
 ationem, aut affectionem benef. inducentes ad
 s Cardin. collationes non se extendere decernit,
 si beneficia in Curia vacant; & quod ordinatio-
 , & statuta quæcunque non comprehendant, ne-
 impediunt istas collationes Cardin. Reuocatq;
 cunq; indulta alia Card. concessa contra for-
 n istius constitutionis; & quod prouisi à Card.
 as prouisiones à Sede Apost. desuper expedi-
 c annatam soluere teneantur, Datum Rom. 3.
 obr. anno 8.

um sicut nobis, &c.) Declarat, quod Annatæ ex-
 sionibus benef. annum valorem 24. ducat. de-
 ter. non excedentium non exigantur; Imponit
 contrauenientibus penas excommunicationis
 sententiæ, & suspens. à perceptione emolumen-
 m, iuxta beneplacitum Sed Apostol. cum clau-
 ec. Datum 30. Ianuar. anno 9. De annatis, vide
 2, const. 8.

si ad singula, &c.) Deputat Vic. Cancellarium
 tæ Romanæ Ecclesiæ; Hippolitum Card. de
 cis, & ei, ac eius successoribus in officio, con-
 dministrationem, & titulum Eccles. Sancti
 ntij in Damaso, cum palatio; Illique concedit
 quæ.

quæcunq̄e privilegia alijs concessa Mandatque, vt
 eius officium, ac administratio Sancti Laurentij in
 Damaso, prudenter, ac fideliter exerceat; Capitulo
 Sancti Laurentij, ac officialibus Cancellariæ præci-
 pit, vt illi obediant in omnibus, &c. Datum Ro-
 mæ, 5. Non. Iul. anno 9. Vide similem Paul. 3. con-
 stitut. 6.

In suprema &c.) Post Leonis 10. ordinationem
 factam constitut. 20. qui dum Fratres Ord. Sancti
 Francisci magis strictè regulam profiteri voluerūt,
 iuxta declarationem Nico. 3. & Clem 5 quorum
 Constitutiones hic non habentur; Mandat pontif.
 prælatis dicti Ordin. vt assignent loca dictis Refor-
 matis: & non impediant eos in obseruatione stri-
 ctioris Regulæ; Quod acceptandi in illa examinen-
 tur per prouincialem; Assignat modum remouen-
 di Fratres de loco, & Custodis officium; Quod in
 præmissis habeant recursum ad protectorem, & nō
 possint impediri sub sub pœna excommunicationis
 latæ sent. cum clauſ &c. Datum Rom. 16 Kal. De-
 cemb. anno 9. Confirmatur, & ampliatur Greg. 13.
 const. 58.

Romanus pontifex, &c.) Urbanus 6. cuius consti-
 tutio non adest: concessit quibusdam prælatis, vt lit-
 teræ Apostolicæ sine illorum approbatione exequi
 non possint, Bonif. 9 illas reuocauit, Martin. 5. idem
 fecit: Leo 10. constituit. 26. Bonif. constitutio ap-
 probauit; Et quascunq̄e Sinodales constitutiones
 impediens executionem litterarum Apost. annul-
 lauit; & illas absque alicuius licentia exequi man-
 dauit, & contrarias constitutiones sinodales cassari
 iussit. Horum omnium constitutiones pontifex
 confirmat: & impediens executionem litterarum
 excommunicat, & anathematizat, cum clausulis,
 &c. Datum Romæ, 4. Kal. Ian. anno 11.

Sedis apostolicæ, &c.) Nonnulli fratres Minores
 de

obseruantia sub varijs prætextibus extra clau-
degebant; Ideò pont. mandat prælatis di-
um Fratrum, vt litteras eis præsentandas à Fra-
us super præmissis diligenter examinent, & il-
nullent, si minus sufficientes inuenerint: Fra-
que ipsos ad claustra redire compellant: præci-
ue sub excommunicationis pœna, & alijs ad-
trium imponendis, nè audeant ingredi *Monas-*
a Monialium absque consensu *Guardianorum*
istorum, & cetera; Impedientes executionem
s constitutionis excommunicat priuationem
: & benefic. incurrant, cum claus. &c. Datum
15. 26 Iul. anno 10 De Apostasia, Iul. 3. const. 63.
. 4. const. 29. Pij Quarti, constitut. octau. & 72.
3. 13. const. 44. & 74.

cet variaz &c.) Decreuit pont ex causis, &c. cõ-
re cum *Francisco Franc. Rege*. Ideò pro ele-
re pont. in euentu eius obitur ante reditum
uat constif 32. Datum. Rom. 3. Non. Septembr.

10,
nctissimus in Christo, &c.) Declarat à quo die
diat currere terminus præfixus in const. 19. No-
: *Cameræ Apost.* ad notandum consensus, &c.
uod diem missionis per *Datarium papæ* in si-
pplicationis appositum adnotare teneantur,
im Rom. 14. Apr. anno 11.

Imonet nos, &c.) Prælati, & principes quidam
habant dispositiones benef. contra formam
ordatorum Sed. *Apostol. reseruatorum*, & pro-
nes *Apostolicas* non admittebant; Ideò pont.
tiones benef. factas contra formam, &c. inua-
esse decernit; Et sic prouisos malæ fidei pos-
res ad restitutionem fructuum teneri decernit;
isus autem à Sede *Apostol.* iuxta tenorem,
ra quæcunque reseruat de agendo quodocū-
contra intrusos, &c. Datum *Romæ*, Kal. Iulij,

L

anno

anno 1. vide Gregor. 13. constitutio. 41.

Cum alias, &c.) Tradit reformationem Notario-
rum Urbis, ac taxas per eos seruandas; De quibus
Pij 4. constitutio 252. Obijt Romæ 6. Calen. Octob.
1534.

Paulus III. Rationi congruit, &c.) Clemens VII.
cuius constitut. hic non habes quascunque indulg.
& priuilegia confraternitatis Rosarij confirmauit
Et dix. 4. ordinationem circa Psalterij recitationem
innouauit, vt hic Leo 10. concessit indulg. Stationū
Urbis, confratribus uisitantibus Altaria deputata,
Clem. 7. hoc confirmauit Sixti 4. indulgent. psalte-
rium recitantibus concessas à Clem. 7. auxit pont.
iste decreuit constitutionem Clem. 7: non expeditā
propter eius obitum validam esse, Datum Rom. 3.
Nov. 1534. anno 1. vide Pij V. const. 94. Iul. 3. con-
stitut. 20.

Novimus, &c.) Mancipia confugientia pro li-
bertate ad Senatus Cameræ urbis officium, & cōst.
& veteri consuetudine libertatem consequentur:
quod intelligitur de baptizatis, vt in Pij V. cōst. 19.
Dignum, pont. iste confirmat hanc facultatem cōst.
eum decreto irritant, &c. & clausul derogat.

*Præuilegiorum Officiorum, & Portionariorum Ripæ &
Cubiculariorum Militum S. Petri.*

Prouidentia, &c.) Iul 2. cuius cōst. hic non habes,
erexit collegium centum quadraginta vnus præsi-
dentium, Leo. 10. addidit alias portiones, vt habes.
sup. in eius constit. 4. Romanum, idem Leo erexit
collegia cubiculariorum, & scutiferorum, vt habes
sup. in eius constitut. 14. Romanus; Erexerit etiam
Colleg. Militum S. Petri, vt habes constit. 26. sicut
prudens Clem. 7. cuius constit. hic. non habes, sup-
presit dicta officia quæ per obitum, resignationē,

202

ut promotionem vacarent Clement. 7. & pont. iste
causis expressis, quam plura officia, vt sup. sup-
essa, & eorum temporibus vacantia diuersis per-
nis concesserunt, pont. ideo pro maiori illorum,
aliorum securitate officia portionariorum, cubi-
lariorum, scutiferorum, & militum S. Petri rein-
grat, ac de nouo erigit, & instituit; Et illorum
uilegia, & indulta quæcunque confirmat, cum
secreto irrit. claus. &c. Datum Romæ. Kal. Mart.
134. anno 1. De præsident. & portion. Leo. 10. c.
1. De Cubicul & Scutif, Leo 10. const. 14. De Milit.
Petri, Leo. 10. const. 36. cum ibi adnot.

*De emolumentis portionariorum super Redditibus
Thesaur. Ascul.*

Cupientes, &c.) Sinibaldus de Gaddis conductor
thesaurariæ Asculi, promisit soluere R. Cam. Apo-
st. sine portionarijs bis mille ducatos anno quo-
bet, pontifex ideo committit Thesaurario, vt quo-
bet mense soluat ratam dictæ summæ ipsis por-
onarijs; Thesaurario si contrauenerit pœnas
ponit, exequutores istius const. deputat &c.

Benef. possessio non capiatur sine litterarum expeditione.

Cum nobis, &c.) Transumpta supplicationum
per prouisionibus benef. & vigore illarum litte-
s Apostolicæ, non expeditis mandata adiscendi pos-
sionem concedebantur per indices Rom. Curiz.
leo pont officialibus, & notariis mandat, vt de-
terro ab illis se abstineant, contrauentibusque
penam excommunicationis latæ sententiæ impo-
t a se abluen. & insuper addit pœnam pecunia-
am. Patrelque talibus transumptionibus uentes
perpetuo inhabiles, & ad restitutionem fructuum

L 2 per-

164 *M. Maur. de Græg. Camar. apbor. & summs.*
percepturum in utroque foro teneantur, cum de-
creto irrit. &c. clausul. &c. publicata 13. Mar. 1534.
anno primo.

Deputat Vic. Cancellarium S. R. S.

Singularis, &c.) pontifex iste Vicecancellarium
deputat Alexandrum Farnesium Cardin. eius ne-
potem ætatis annorum 15. & illi confert admini-
strationem, & tit. Eccles. S. Laurentij in Damaso,
Vicecancellario mandat, ut officium suum, ac ad-
ministrationem Eccles. S. Laurentij providenter
exerceat; Capitulo S. Laurentij, & officialibus Cā-
cellariæ præcipit, ut Vicecancellario in omnibus
obediant, cum clausulis, &c. Datum Romæ tertio
Idus Aug. anno 1. Vide similem Clem. 7. const. 43.

Quid de hæreticis Regni portugal. &c.

Illius vices, &c.) Clem. 7. cuius constat, istam hic
non habes, accepit, hæretes nonnullas esse in parti-
bus portugalliz, & Algarbiorum. Ideo Fratrem Di-
dacum Commissarium, & Inquisitorem deputavit
ut contra eos procederet: sed eius facultates postea
ad beneplacitum suspendit: postea per alias eius
litteras (quas hic non habes) conuertentes se ad
fidem infra terminum expressum absoluit, & pœ-
nas condonavit, & remisit; Ab irregularitate eisdem
absoluit; Illosque & eorum successores ad hono-
res, & dignitates habilitavit; Indulcis quibuscumque
& privilegijs, quibus veri Christiani utuntur iisdem
gaudere posse decrevit; Confiscationes bonorum
fisco non incorporatorum, & processus, & senten-
tias contra eos latis deleuit; Habentes fidem à cō-
fessoribus, vel in eorum libris annotatos se quos
esse declaravit; Condemnatos de hæresi publica,
illam

illam abiurare debere decreuit; De his habes supra Innoc. 4. const. 3. & const. 8. Condemnatis sententiis se grauatos, ad Nuntium recursum concessit; Relapsos debitis pœnis puniri iussit; Diffamatos coram Nuncio abiurare, seu se purgare posse mandauit; Contra nouiter conuersos, & eorum filios, & descendentes, quorum excusationes ad ipsum pœt. transmissæ, supersederi præcepit; Inhibuitque omnibus prælatis ne de cetero molestarent eos, qui gratias super delictis eorum obtinuerant, & contrariis pœnas expressas imposuit; Decretumque irritans adiecit: Executorem eius constit. Nuncium deputauit; Ioannemque portugallia, & Algarbiorum Regem rogauit, vt eidem Nuntio assisteret, ac faueret; postea per alias litteras, quas hic non habes, constitutionem suam publicari prohibuit; Et deinde illam publicari; & exequi mandauit; paulus autem pont. iste ex causis expressis supersederi mandauit in executione dictæ constitutionis Clem. 7. sed tandem per eius litteras, quas hic non habes, superlessoriâ reuocauit, & ad illius constit. executionem procedi mandauit; Modò autem eadem const. confirmat, & innouat: ampliatque vt quo ad forum fori non teneantur ad aliquam confessionem, aut pœnit. publicam, tam quo ad hæc, & c. quam in foro conscientia modo eorum excessus confessori per eos electos sacramentaliter corde contriti, & ore confessi fuerint absque alia pœnitentia publica eius iniungenda, condemnatosque liberat à carceribus, & c. Indultis Christianorum eos uti vult; processus & sententias contra eos latas annullat, & in pristinum statum reponit; Contradictentes verò quoscunque quacunque dignitate fulgentes excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententiæ supponit, benef. ac dignitatu priuatione ferit, Executores deputat cum facultatibus

166 *M. Maur. de Greg. Camar. apud 19. summi.*
tibus clausis, &c. decreto, &c. Datum Romæ, 1535.
12. Octob. anno 1. Vide Iul. 3. const. 6.

Cum nobis, &c.) Confirmat Clem. 7. Motum
proprium, quod hic non adest: Causas criminales
in Ripa: & ex causis Ripalibus prouenientes ca-
merarius cognoscat; De quæ vide ampliaciones
Pij 4. infra constitut. 76. cupientes: Visitatores car-
cerum non possint relaxari facere carceratos pro
debito Ripali, nisi cum consensu Camerarij, & in-
teruentu Notarij Ripæ, Datum die . . . anno primo,
Vide Pij V. const. 63. Leo. 10. const. 45. Clem. 7.
cap. 30.

Prouisionis nostræ, &c.) Confirmat const. Clem.
7. de erectione, indultis, & priuilegijs Monasterij
Monialium Conuertitarum de Vrbe, officialiumq;
& deputatorum facultatibus, & iurisdictione, Datū
Romæ millesimo quingentesimo trigesimo septimo,
octauo Kalen. Maij, anno tertio, Vide Leo. 10. con-
stit. 34.

Cupientes, &c.) Mandat Cardinali de Carpo
protectori, vt præcipiat Ministris, & Superioribus,
vt degentes extra claustra coerceant: Præcipit Epi-
scopis, & alij, vt istis Ministris contra apostatas ta-
ueant, &c. cum claus. derogat, Datum Romæ, die
vigesimanonæ Aprilis, millesimo quingentesimo qua-
dragesimo septimo, anno 2. Vide Clem. 7. consti-
t. 43. cum ibi notat.

Eximia fides, &c.) Ioannem Guidiccionem
Nuntium cum potestate legati de latere destinat
ad Carolum Imper. cum facultatibus expressis, vi-
delicet, cognoscendi causas, &c. Comites Palatinos,
Tabelliones, &c. creandi, quod limitatur infra in
Pij 4. in constitut. 122. In sacrosanctæ, &c. Baltardos
legitimandi, Doctorandique in vtroque iure, &c.
Illegitimos ad sacros ordines, & dignitates habili-
tandi, & circa pluralitatem beneficiorum dispen-
sandi

andi ætatis, & membrorum defectus patientes ad
 sacros ordines etiam extra tempora promoueri
 posse, indulgendi; Et cum studentibus quo ad per-
 sonalem residentiam, & fructuum receptionem,
 occasione studij dispensandi; Dispensandi que in
 & 4. consanguinitatis, & affinitatis gradibus, &c.
 horas canonicas per se ipsos, vel cum alijs reci-
 endi facul. conceden. Beneficiorum resigna-
 ones, & concessiones admittendi, & illa conferen-
 tiæ etiam celebrandi in locis interdicto suppo-
 nis; Confessorem eligendi facultatem quibus-
 que concedendi; Ab homicidiorum reatibus
 culpam absoluedi; Réuocauit Pius 4. infra in
 nstic. 30. In eminentia, &c. Dat facultatem con-
 dendi licentiam disponendi de bonis Ecclesia-
 cis, & illa alienandi, & alienationes factas dum-
 modo cognouerint cedere in utilitatem Ecclesie
 confirmandi, & defectus supplendi cum clausul.
 rog. &c. Datum Romæ, millesimo quingentesimo
 gesimo sexto, quinto nonas Maij anno secundo.
 Aliàs fcl. &c.) Confirmat constitutiones Alex-
 ul. 2. & Clem 7. ad fauorem Cursum papæ, cit-
 executiones citationum &c. in causis Commissa-
 ; Datum Romæ, die 5. Iunij millesimo quingen-
 timo trigesimo sexto, anno secundo; Declarat, in
 nst. 14. Jul. 3. const. 19.

Romani, &c.) Indulta exemptiones, & priuile-
 quæcunque Auditorum Rotæ confirmat; Pri-
 egia Referendarijs Apostolicis concessa, & con-
 enda, eisdem Aud. communicat, quæ priuilegia
 erend. habes infra in const. 22. debita confid.
 eretum irritans: executores istius const. claus. de-
 at. Datum Romæ, die decima septima Augusti,
 esimo quingentesimo trigesimo septimo, anno
 o, Vide Clem. 7. const. 12. & Pij 4. const. 87.
 um pastoralis &c.) Priuilegia, & statuta, ac

168 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor 19 suum*
uas reformationes Urbis confirmat, populum Rom.
ad iurisdictionem Curie capitoli reintegrat. Man-
datarios in causis capit. etiam si superueniant com-
missiones citare posse decernit; Proconsulibus, &
Correctoribus Collegij Aduocatorum, &c. facultates
expressas concedit; Decretum irritans apponit
executores istius constituit. clausul. derogat. &c. Vi-
de Greg. 13. const. 63. De iurisd. Cur. Capit. Pij 4. con-
stit. 77.

Si diffusi, &c.) Decernit, ut tenentur casalia, & alia
prædia rusticana spectantia ad beneficia ecclesiasti-
ca Monast. & alia pia loca de Vrbe possint de nouo
fieri conducentibus, & non requisitis antiquis co-
lonis, Datum Romæ 20. Sept. 1536. anno 2.

Grata deuotionis, &c.) Petrum Paulum Parisium
Cusentinum (per alias eius litteras, quas hic non
habes) A. C. creauit, cum facultatibus consuetis, &
signanter cognoscendi summarie causas summam,
vel valorem 50. florenorum non exceden. & modo
ampliat, & extendit dictam eius facultatem ad quas-
cunque causas summam vel valoris floreno, 100.
clausul. derogat. Dat. Romæ, 31. Octob. 1537. anno 3.
Vide Greg. 13. const. 57.

Licet potestatis, &c.) Pontifex decreuit ex causis
Ciuitatem Placentiæ se conferre; Ideo pro Urbis, &
Curie Rom. regimine, Legatum de latere deputat,
cum facultatibus expressis: cognoscendi causas: Fa-
cultates committendi causas in curia, & extra; Fa-
cultas circa sententiarum nullitates, & executio-
nes, ac restitut. in integrum, derogandi omni-
bus priuilegijs, & constit. per signaturam iustitiæ
derogari solitis; Referendariosque signaturæ iusti-
tiæ duos, vel unum deputandi; Conferendi bene-
ficia quæcunque etiam reservata suis familiaribus,
& commensalibus, ius dicendi contra officiales
Rom. Curie, ac curiales barrones, Communitates;

Dispen-

penfandique ad plura beneficia, & circa ætatis, natalium defectus, derogandi regulis cancellarum, & iurispatronatus; Abioluendique à centurionibus: miffiones in forma, fi in euidentem fuper non bon. Eccl. concedendi; Contradictores etiam recendi, omniaque faciendi, quæ pont. met. facer. offerret concessio quarumcunque aliarum facultatum alijs Legatis concessarum ei datur; Decretum hanc apponit, claus. derog. Legatus in suis conditionibus non teneatur inferere hanc const. Honor. Legatum, vt eius munus diligenter exequandum Datum Rom. 11 Kal. Apr. anno 4. Vide const. De signat. iust. Pii 4. const. 84. Moderatur pij 4. st. 69. pij 4 vbi sup. Vide Iun. 8. const. 2. Legatus Marchie const. 29. & Iul. 3. const. 8. prou. Vm. c. 47. Ad principes I. à paul. 4. c. 26. Moderationes, & reuocationes Nuntiorum, &c. de pij 4. const. 69. & 90. pij 5. const. 59. & 124. officij nostri, &c.) Ægid. Card. 80. dif. Apostol. ius, quædam prouinciales const. edidit Sixtus ius const. habes num. 8. Constitutiones Ægid. maliorum per eundem collectas, obseruari iudauit Et illas etiam ad Urbem, & alias Ciuitates extendit, vt ibidem: Dubitabatur tamen de vis dictæ const. Six. 4. quia non apparebat illas fuitu. vlu. receptas fuisse pont. ideo const. Six. 4. firmat. cum decreto irrit. claus. derog. Datum Rom. 1538. 3. Kal. Aug. an. 4. Cum sicut, &c.) Declarat confirmationem, quam dedit de Ægi. constit. dicens se per illam præiudicium facultatibus Add. Cameræ, qui appellat. re. it. omisso medio circa formam, &c. cum decr. &c. ex执utores deputat. Datum &c. Vide const. 42. Romani, &c.) Iul. 2. erexit Collegium Archiepis, & eius officialibus concessit facultatem legitimandi Bastardos sine præiudicio venien-

nientium ab intestato, vt habes sup. & illi vigore istius facultatis multos legitimarunt; Dubitari tamen ceptum est talem illegitimorum filiorum legitimationem non valere stantibus alijs filijs legitimis: ideo pont. tales legitimationes valere declarat, cum decreto irrit. claus. derogat. Datum Romæ, prid. Kal. Nouemb. anno 4.

Cum nobis, &c.) Ronulphum Cardinalem de Carpo Legatum in prouincia Marchiæ creatum, facultatibus hic expressis, videlicet, Comes palatinos, Tabelliones, &c. creandi Beneficiorum Resignationes recipiendi, & de vacantibus prouidendi, ac pensiones reseruandi, & constituendi, & ad plura beneficia dispensandi, Dispensandi que in tertio, & in quarto gradu, &c. Horumque Canonicas, per se, vel cum alijs dicendi, &c. Absoluendi à iuramento ad effectum agendi, & excipiendi, & periurij, ac infamiz maculam tollendi; Absoluendi etiam eos, qui in clericos, manus violentas iniecerunt, aut ad infideles prohibita detulerunt; Absoluendi quoque a reatu Apostasiæ, &c. Falsificatores litterarum Apost. & Hæreticos puniendi, & absoluendi Alienationes rerum Eccles. concedendi, & confirmandi in euidentem vtilitatem Eccl. cum studentibus circa residentiam, & fructuum benef. perceptiones dispensandi. Indulgentiasque interessentibus solemni Missæ ipsius legati concedendi, & vota commutandi claus. derog. Datum Romæ, 1539. 11. Kal. Maij, anno 5.

Licet nos, &c.) Auget pretium libræ salis ad tres quaternos in terris S. R. E. tam citra, quam vltra montes vsque &c. præcipiens, omnibus Bohanerij, &c. sub excommunicationis, & decem millium ducatorum auri Cam. Apost. applicand. pœnis, ita vtendi, & solui debere pretium ex augmento proueniens &c. & omnes accipientes sal, &c. ita soluere debere, &c.

sum executorum deput. Datum Romæ, 11. Kal.
Janno 5.

um Redemptor, &c.) Henricus Rex Angliæ
pore Leonis X. scripsit contra Lutherum, &
s hæreticos, vt habes in eius constit. 45. ex super-
& Leo eius scripta confirmauit, & titulum de-
tionis fidei donauit, vt in dicta constit. 45. Rex po-
deuauit à fide; & demittit Catherinam eius
regem, & de facto cum Anna matrimonium
traxit, & quasdam leges hæreticas edidit, & sub
s suos illas seruare nolentes carcerari, & Car-
fent. decollari fecit, Clemen. 7. cuius constit. hic
i habes, multis medijs dictum Regem inducere
tauit ad dimittendum Annam, & reducendum
consortium Catherinam, & tandem censuris Ec-
clasticis eum inuodauit; & ille infordescendo
erior euasit. Ideo pontif. iste contra Regem,
oplices, & fautores decreuit procedere: Regem
que hortatur, vt hæreticas illas constitutiones
ocet, & ab huius erroribus desistat. Complices
o, & fautores monet, vt abstineant Regi desuper
ere, vel adherere. Inobedientique maioris ex-
communicationis sententia inuodat. Rebellionis
que, & amissionis Regni pœnam imponit. Re-
nque, & complices monet, vt infra certum ter-
num compareant, alioquin in pœnas expressas
idille declarat, & quacunque Ciuitates, Eccle-
s, & alia loca, ad quæ ipsi declinauerint, interdi-
o Ecclesiastico supponit. Filiosque eorundem di-
tatibus, gratijs, & priuilegijs, ac dominij, & bo-
i omnibus priuatos, & ad alia de cætero obtinē-
inhabiles esse declarat. Subditoque à iuramento
elitatis, & subiectione liberat. Immo eisdem
biectis mandat, vt ab obedientia omnino rece-
nt Henrico, & complicitibus alias pœnas expres-
s. imponit. Christi fidelibus sub pœnis hic expres-
fis

sis præcipit, vt eorum commercium euitent. præla-
tis quoque . & cæteris personis Ecclesiasticis man-
dat sub poen. excom. suspens. & interd. vt à Regno
discedant dimissis tamen aliquibus presbyteris in
Ecclesijs pro Sacramentis Baptism. & poenit. Du-
cesque , & alios monet sub pœnis supra dictis , vt
Henricum , & eius complices de Regno expellere
procurent, ne eis auxilium aliquod præstent. Prin-
cipum Christianorum confæderationes, & obliga-
tiones contractas cum Henrico nullas, & inuali-
das declarat Principibus, & alijs mandat. vt contra
Henric & complices arma capiant; Infideles, & in-
obedientes capientium seruos , & eorundem bona
occupantium fieri decernit; Prælati, & alijs qui-
bulcunque personis Eccles. tam sæcularibus, quàm
regularibus exemptis , & non exemptis vbilibet
constitutis sub excomm. & priuat offic. & benef.
privileg. graduum, & pœnis ipso facto incurrendis
Prælati, & alijs mandat sub pœnis, de quibus, &c.
vt in eorum Eccles. Henricum, & complices, qui
sup. dictas pœnas, & censuras incurrerint, excom-
municatos publicè enuncient , & euitari faciant;
Publicationem istius constit. impediens eisdem
pœnas imponit; Publicari mandat hanc constitutio-
nem; Sed tamen executionem istius const. per tri-
ennium suspendere voluit cum spe futuræ resipiscen-
tiæ; Rex vero peiora commisit . Idèd pont. ad exe-
cutionem præinfertæ const. deuenit, quam publica-
ri mandat, &c. Vide Ioan. 23. const. 5. Leo. X. const.
45. Pit 5. const. 105. Datum Romæ, 16. kal. Ian. anno
5. Vide Innoc. 4. const. 8. Alex. 4. c. 10. Honor. 4. c. 2.
Nicol. 5. c. 2.

Presbyteri quidam nominati in vnum conuene-
runt, & Dei, ac Rom. pont. seruitio se dedicarunt,
pia opera quædam expressa faciendõ; Et cum Ro-
mam venissent , & certam viuendi regulam insti-
tuis-

ent, multi eorum vitæ institutum laudarunt, & ti sunt, quam pontif. hanc const. confirmat, Da- Rom. 5, Kal. Octob. anno 6. Vide Greg. 13. cōst. qui confirmat eandem.

um sicut, &c.) Confirmat pont. conhi. aliorum t. decernitque, quod appellationes, & causarum missiones, non facta deposito nullæ sint. Com- iones fiscum, & Cam concernentes signari non re declarat, nisi ipsis citatis, cum decr. &c. l. &c. Datum in Ciuit. Vrbeuet. 13. Sept. 1540. o 6.

omanus in pont. &c.) Erigit Collegium militū etri, & Collegio assignat Cameram in palatio st. Milites duos in tinello comedere posse man Familiarsque suos esse declarat Vestes rubeas pronatione pont. & lugubres in obitu illisi affi- t. Nobilesque eos esse declarat. Vide Clem. 7. st. 14. Jul. 3. const. 5.

doctorandi etiam in vtroque iure, &c. facultatē cedit, Notariosque, & Tabelliones creandi: le- nandi quoque Bastardos; Milites clericos de- it esse Notarios Apost. & laicos esse milites au- militiæ: pensionesque super beneficijs retinen- ransferendi, &c. facultatem concedit, testandi que potestatem tribuit de bonis acquisitis ex- eficijs, etiam ad fauorem illegitimorum; Mili- ximit à solutione Gabellarum, & impositionū,

Et ab obseruatione Statutorum circa dotes Et npositionibus pro festiuitatibus pont. Ferant ne scilicet brachium nudum, quod enses di- tum gerat vesti consutum, quod gestari non- ic ab alio sub pœna excommunicationis mille ipso facto. Armaque ipsi, & eorum familiares re per Urbem deferre possint; Litterarum Apo- c. expeditiones gratis habeant; Descripti intel- ntur in litteris, in quibus veri familiares descri- bantur.

bantur. Expectatiuas ad plura beneficia obtinere possint. Milites non ligantur constitutionibus de publi. Resignant. priuilegia familiarium, & scriptorum, ac cubiculariorum eiusdem communicat. Milites plura officia obtinere, & illa resignare possint; Collegium habeat ius condendi Statuta, & alia iura collegialia. Litteras Apost. præcipit non expediri, nisi satisfacto Collegio Militum de eius prouentibus. Et mandat non cassari obligationes per Notarios Cam. Apostol. nisi ut supra, contrauentibus poenas infligit præter excommun. teneantur ad restituendum, soluendumque Collegio duplum, eius, ad quod annata ascenderint; Milibus assignat locum in Cancellaria, & Camera Apost. & in Cappellis, consistorijs, caualcatis, & processionibus. Insignia ipsiusmet pontific. confert; Præcedentium ante quoscunque alios milites, etiam S. Petri non participantes, ac S. Ioannis Hierosolymitani concedit; Baldachinumque deferre posse declarat, dat facultatem colligendi decimas; Exemptionem à iocalibus; Summam pecuniarum quas milites soluerunt pontifici pro subleuandis Ecclesie necessitatibus, explicat emolumenta, & prouentus militibus pont. assignat Fraudantes eos de eorum emolumentis, ac prouentibus ad interesse in utroque foro teneantur, & actione furti possint conueniri, & infamiz, ac peculatus poenis subiaceant, Emolumenta militum exempta remaneant in concessionibus rerum cameralium; Camerarij teneantur in contractibus reseruare prouentus Militum; Detalcatio fienda pro conductoribus, non tangat prouentus Militum; Conductores soluant emolumenta militibus quolibet mense, & dent cautionem idoneam; Milites non teneantur probare summam pecuniarum expositarum pontifici, fuisse versam in utilitatem sedis Apost. obligat omnia bona Camer. Apostol.

ro affecuratione Militum; Si collegium aliquo
usu dissoluatur, vnicuique pecuniæ integræ absq;
iqua ex computatione fructuum restituantur, cū
ecreto irrit. Summam pecuniarum solutarum à
allegio militum, mandat poni ad introitū Cam.
post. & per Camerarios fieri instrumenta obliga-
ria super promissis ad fauorem Collegij, Cōstituit
seniores Collegij cum claus. derogat, &c. Datum
om 1540 anno 6. Confirmatur per Iul. 3. constit.

Moderationem, & reuocationem, vide in Pij 5.
const. 74 & 124. Abrogat Pii 5. cōst. 62. Vide pii 4.
cōst. 116. & cōst. 90. & pii 5. cōst. 124. Reuocauit Pius
const. 74. Vide cōst. 41. Reuocauit Pius 5. cōst. 73.
Vide Greg. 13. const. 92. De famil. Clem. 7. c. 14. De
cript. pii 5. const. 90. Vide Greg. const. 75.

Debita consideratione, &c.) Leo. 10. Clem. 7. cōst.
109. hic non habes; Referendarios absoluit ad
cētum præsen. Referendarios creat Sedis Apost.
otarios, & comites Palatinos, ac veræ Nobilitatis
ulo decorat, &c. insignia, & arma ipsiusmet pont.
isdem concedit Notarios, & Tabelliones creandi
buit facultatem; Legitimandique Bastardos; Do-
randi etiam in vtroque iure, &c. Mitra, annulo,
Baculo pastoralis vtendi, & solemnem benedi-
onem dandi facultatem eisdem Referendariis
ccedit; Referendarii, & eorum duo familiares,
teras Apost. & alias expeditiones gratis obtinēt;
ni Gabellam Riparum Urbis non soluant, quo ad
Vegetes, & pro eorum vsu; Exemptique sint
i, & eorum familiares, ac beneficia à iuriis ordi-
norum, & à Gabellarum, Decimarum, & Impo-
num solutione; Gratias expectatiuas, & plura
eneficia consequi possunt; Constitut. one de pu-
candis prouisionibus non ligentur; In quibus-
que prouinciis beneficia retinere possint, ac si
illis nati essent; Referendarii absentes iussione
pon-

pontificia, aut studii occasione, fructus beneficiorum
 percipere possunt; Confessorem sibi eligant Re-
 ferendarii, qui in casibus præter quosdam absolue-
 re, & vota præter quædam commutare possunt; Cû
 facultate habendi Altare portatile, & celebrandi in
 locis interdicto suppositis; Indulgentias Stationum
 Urbis Referendarii consequuntur, visitando altaria
 per eos eligenda; Horasque Canonicas postposi-
 tis horis recitare possunt; Testarique etiam de bo-
 nis acquisitis ex beneficiis, prout Auditores Rotæ;
 cum facultate testandi, ac disponendi de bonis ac-
 quisitis etiã ex beneficiis Referendarii officium du-
 rat vita durante, & primo admissi cæteris præferû-
 tur cum decreto, &c. claus. derog. &c. Pii 4 cõst. 116
 Pii 4 const 90. Pii 5. const. 124. 62 Vide cõst 41. Re-
 uoc. Pii 5. const. 74. Greg. 13. const. 2. Pii 4 cõst. 117.
 Pii 4. const 123. Pii 5 const. 75, infra c. 77. & Pii 5.
 const. 74.

Moderatur electionem confess. quo ad absol in
 casibus &c. ita vt nulla sit, si defecerint à fide, vel ab
 obedientia Rom. pont. vel si huius concessionis cõ-
 fidentia aliquid enorme commiserint; Quod indul-
 to celebrandi ante diem parce vtantur; In dicendo
 horas Canonicas obseruent morem Eccl. loci vbi
 se inuenerint in disponendo de bonis suis liberales
 se demonstrent erga Eccl. ex quibus talia bona
 perceperunt, Datum Rom 30 Iul 1540 anno 6.

Reuocatio, & moderatio horum priuil. Pii 4.
 const 90. Pii V. const. 62 & 74. & 124.

De officio eorum Pii 4. constit 38. Quod sint fa-
 miliares pont. h. c. pont. const. 81. De eorum loco in
 process. S. Sacram Greg. 13, const 95.

Romani pontificis, &c.) Capuccinis prohibuerat
 pont. iste ne fratres obseruantes recipere abſque
 licentia eorum superiorum; Hæc iterum prohibet
 ea causa expressa cum executoris deputatione, &
 claus.

claus. derog. Datum Romæ, 5. Augusti, 1541. anno 7.
Confirmatur Jul. 3. const. 10. vide Pau. 4. constit.
1. & 20. pius 5. const. 94. Greg. 13. const. 76.

In Apostolici, &c.) Multi, qui prætendebant vi-
ore priuilegiorum, exemptos se esse à iurisdic-
e Inquisitorum, proponebant quosdam scandalo-
as propositiones: Ideò pont. declarat Inquisitores
ontra eos posse procedere non obstantibus eorum
riuilegiis, cum claus. derogat; Datum Rom. 14.
an. 1542. anno 8. Vide Clem. 7. const. 33. Greg. 12.
onst. 75.

Periculis, &c.) Continet deputationem Cardi-
alis de Monte, qui concedit facultatem affrancan-
i, & alienandi census, &c. Ecclesiarum cum recõ-
ensa procedendi absque causæ cognitione, & non
ruatis sollempnitatibus, Locationes prorogandi:
udaque extendendi, & perpetuandi, cum decreto
rit præcipit omnibus prælatis, vt studeant execu-
oni istius constit. cum clausulis derogat si recõ-
ensa tempore affrancationis non reperiatur,
ecuniz conferuentur: patentes super affrancatio-
ibus gratis expediantur Datum Romæ 5. Febr. an-
o 8. vide constitutionem sequentem.

In sacra, &c.) Turcarum Tyrannus Regnum
eapolitanum inuasit, & Carolus V. Imper illi ob-
icit; Et idem tyrannus parabat se ad inuadendum
annoniam, Fines Germaniæ, ac Italiam, pontifex
eo ad hoc bellum sustinen. Cardin. Sfortizum, in
resaurarium deputat ad liberan. census, &c. Ec-
cl. Facultatesque procedendi concedit absque
usq; cognitione, & sollempnitatum obseruatione;
bona eccl. de nouo locan. & infendan. Ista decla-
tur infra per pius 4. const. 130 Apostolicæ; Cum
creto irritan. Præcipit prælatis, vt studeant exe-
cutioni istius constit. cum clausulis derog. vide
em 7. const. 18. De Materia Alienat. pau. 2. const.

Cupientes Iudzios, &c.) Decernit quod infideles ad fidem conuerterent. eorum bona non amittant; Bona male acquisita restituere tenentur si personæ mortæ sint, si autem licitè retinent; Conuersi pauperes, piorum elemosynis adiuuantur, & ciues efficiuntur locorum, in quibus baptizantur. In articulis etiam fidei instruantur. Abstineant se à commercio fidelium; Cum originariis Christianis matrimonia contrahant; Ritus antiquæ sectæ non obseruent; Contrauenientes coerceantur; Neophiti redeuntes ad vomitum, sicut hæretici puniantur, & eorum fautores pœnas fautoribus hæreticorum impositas incurrant; Cum clausulis derogatoriis; Hæc const. publicetur in Ecclesiis, &c. Vide Nic. 3. cōst. r. infra const. 37.

Altitudo diuinæ prouidentię, &c.) Nonnulli de noti curiales, & ciues Roma, quandam confraternitatem in Vrbe instituerunt, & Orphanos in loco deputato recollegerunt, & eis de victu, & vestitu, & litterarum magistris, & aliis necessariis prouiderūt. Confraternitatis istius institutionem statuta, & ordinationes confirmat; Erigitque in Archiconfraternitatem sub inuocatione S. Mariæ Visitationis Orphanorum; Ecclesiam S. Mariæ in Aquito (aliàs per sub. 2. concessam Confraternitati pauperum Sacerdotum) non obstante dicta concessione incorpora, & concedit Archiconfraternitati Orphanorum cū omnibus eius iuribus, &c. parochianus dictæ Ecclesię per officiales Archiconfraternitatis deputetur; Indulgentię expressæ conceduntur Confratribus Orphanis (Ministris, &c. præbyteris celebrantibus in Ecclesia istius Archiconfraternitatis, & illis, pro quibus celebratur indulgentias concedit. Protectorem, & iudicem eligant Confratres coram quo causæ Confraternitatis, & ministrorum, &c. cognoscantur; Protectoris, & iudicis iurisdictio procedendū iuxta

ista facultates Aud. C. declaratur; Quas vide
 deo. 10. const. 33. Cum exemptione a iurisd. Ordina-
 riorum, cum clausulis præseruatiuis, cum decreto
 irritante Indulgentiæ pro porrigen. manus adiu-
 uices, & visitantibus ecclesiam in Festo Visitationis
 s. Mariæ Virginis; Executores istius constit. cum
 clausulis derogatoriis, cadit sub anno septimo, Da-
 tum Romæ, 7. Idib Febr. 1547. anno 7. Reuoc. pii 5.
 const. 38. Vide pii 4 const. 38. Reuoc const. 34

Romani Pontificis, &c.) Declarat pontif. quod
 volia prælatorum, & aliarum ecclesiasticarum per-
 sonarum secularium, & regularium in quibusuis
 rebus, & dominijs existentium, & sine testamento,
 si facultate testandi decedendum ad Reu. Cam.
 post spectare intelligantur cum deputatione
 executoris, claus. &c. Datum Rom. 1549 4. Non Ian.
 anno 8 Vide Gregor. 13. constit. 44. & 72. & pii 5.
 const. 46,

Licet ecclesiarum, &c.) Decernit iurisdictionem,
 facultates Almæ Urbis Vicarij in subiectas sibi
 personas, & loca cognoscendi causas civiles, &
 criminales; Dilationes, & moratorias reiicien. in-
 iuris expressis carceresque visitandi; Iudiciorumq;
 Clericorum, ac aliorum Religiosorum, & matri-
 moniales causas cognoscendi ordines sacros conse-
 crandi; Festiuis diebus vetita exercitia facientes
 puniendi; Et procedendi in omnibus alijs in quib.
 teri vicarii processerant de stylo, iure vel priuile-
 gio coercendi contradictores.

Et quod causæ alienationum permutacionum, &
 conditionu bonorum Eccles spectent ad Vicariu, &
 sine eius cognitione, & approbatione nullæ sint
 in clausulis præseruatiuis, cum decreto irritante,
 in clausulis præseruatiuis, cum decreto irritante,
 in claus. derog. &c. Datum Datum. 3. Novembr.
 no 3. Vide Clem. 7. const. 25. cum adnotatis.

Decens esse censemus, &c.) Clem. 7. Montem
 fidei erexit, Quem pont. iste per alias litteras quas
 hic non habes, auxit. Et assignauit emolumenta
 montis ad rationem septem cum dimidio pro cen-
 tenario, soluenda quolibet bimestri. Et iterum auget
 dictum montem; Et pariter emolumenta ad septem
 cum dimidio pro centenario. Montistis als gnar sol-
 uend. quolibet bimestri, sed Clem. 7. assignauerat
 decem pro centenario; Et priuilegia, exemptiones
 Clem. 7. confirmat ad fauorem nouorum montist.
 Et pro montis assecuratione quæcunq; bona Reu.
 Came. Apostol. obligat; ponentes pecunias in hoc
 monte declarat non teneri ad probandum, veritas
 fuisse in vtilitatem Eccles. cum decreto irritante,
 cum clausul. derogatoriis, &c. Vide Leo, 10. const.
 36. de Montib. Sixti 4. const. 16.

Illius, &c.) Iudæi quam plurimi ad fidem veniebant
 ob diuersas gratias, quas a pontifice consequen-
 tur. Ideo pont. pro Iudæis conuersis, Monasterium,
 & Hospitale erigit, & instituit ad supplicationem
 Ioannis Rectoris Ecclesie S. Ioannis de Mercato.
 Confraternitatem istam erigit in Archiconfraterni-
 tatem; Præpositum deputat ipsum Ioannem, cum
 facultate eligendi duodecim clericos; præpositum
 per confratres ad triennium eligi mandat: Iudæis
 se conuertentibus victum, & vestitum assignari, et
 ante conuersionem in Monasterio, pro tempore
 proposito bene viso instrui præcipit. Si confratres
 opem charitatis deserint exercere fructus Archi-
 confraternitatis &c. applicat Archihospitali S. Ia-
 cobi Incurabilium de Vrbe. Indulgentie confrat-
 ribus, et aliis concessa, Clericis istius Archiconfra-
 ternitatis celebrant. & eis pro quibus celebratur
 indulg. conceduntur, & facultates quæstuandi, &
 colligendi elemosynas, proponendo indulgentias,
 mittendo per urbem deputatos, &c. protectorem,

&c

iudicem sibi eligunt confratres, coram quo cau-

Archiconfraternitatis per Ministrum cognoscatur; Protectoris, & iudicis iurisdictiones procedendi, iuxta facultates A. C. assignat; Cum clausulis reseruativis, &c. cum decreto irritante, &c. Conatribus visitantibus, &c. & porrigentibus manus diutrices concedit indulgen. plenariam; Datum Romæ, 11. Kal. Mart. an. 9. Vide const. 32. Monast. pro puell. pli 5. const. 28. Reuoc. pii 4. const. 34. Leo 10. const. 33. reuocauit pius 5. const. 34.

Solet Romanus pontifex dubia &c.) pont. iste per alias eius litteras (quas hic non habes) imposuit subsidium Feudatarijs, & nonnulli recusabant soluere mouentes dubium, pont. idè declarat feudatarios omnes etiam nihil annuatim soluentes, teneri ad solutionem subsidij, nisi probauerint directum dominium in eos translatum fuisse; Cardinalibus de Sancta Flora, & de Crescentijs, concedit facultatem declarandi alia dubia, cum decreto irritante, &c. cum claus. derog. &c. Datum Bonon. 9. Maij, 1543. anno 9. Vide Pij 5. const. 10. Nota quod non loquitur const. de subsidio triennali, quia illud fuit, postea impositum, vt patet const. 40. & 59.

Sanctissimum in Christo, &c.) Discessurus pontifex, vt cum Carolo Imperatore, & Francisco Francorum Rege se conferret pro pace tractanda, per quandam eius const. quam hic non habes, declarauit, Officiales, & Curiales tam eum sequentes, quàm in Vrbe remanètes, Curialium priuilegijs gaudere. Declarationem affert circa publicationes prouisionum Apostol. Et etiam circa commissiones, & decisiones causarum Reseruat beneficia tam in Vrbe, quam in Ciuitate, in qua commorabitur, & infra duas dietas vacantia. Constitutio ista ligat à die discessus, etiam ante publicationem, pont. iste iterum discessurus ab vrbe, vt hic eandem const. innouat.

182 *M. Manr. de Greg. Camar. apher. et sumu.*
publicata 1541. 27. August. De privilegijs Curialiu,
Pij 4. const. 32. Sixti 4. const. 4.

Ex debito pastoralis officij, &c.) Imposuit pont.
de anno 1543. subsidium triennale trecentorum
millium scutorum, sed littere istius impositionis
hic non inveniuntur; Et modo imponit aliud trien-
nale subsidium vnus decimæ annui valoris fru-
ctuum beneficiorum secularium; Aliud etiam sub-
sidium imponit quartæ partis annui valoris fructuum
beneficiorum Regularium totius Italiz.

Quæ subsidia deinde prorogauit vt inf const. 59.
Exemptos quoscunque ad solutionem istorum
subsidiorum (exceptis Cardinalibus, & Militibus
Hierosolymitanis) teneri declarat; Pensiones, &
fructus reseruatos habent. ad soluendum subsidia
(exceptis Cardinalibus) teneri decernit; Titularesq;
pro eis soluere posse declarat, Card. de S. Flora
Camerarius, deputat collectorem istorum subsidio-
rum cum potestate concordari & componere. & cō-
tradictores cocercere. cū clausulis derog. &c. publ.
istius const. non inuenitur, &c. Datum Rom. 1543.
o. id. Mar. anno 10. Vide similem in const. 52.

Ex debito pastoralis officij, &c.) Imposuit pont.
Subsidium trecentorum millium ducatorum, sed lit-
tere istius impositionis non inveniuntur; Decreuit
etiam per alias eius litteras, quas hic non habes,
quod quicunque exempti teneantur ad solutionem
subsidij; Nonnulli tamen lites desuper introduce-
runt, quas pont. extinguit; Decernitque quoscunq;
exemptos ad subsidij contributionem teneri. Cum
decreto irritante, &c. Cardinalis de Sancta Flora
Camerarius, executor istius deputatur, cum fa-
cultate dubia quæcunque in præmissis tollendi,
&c. cum clausulis derogat. &c. Datum Rom. anno
16. De exemptionum reuocatione, Pau. 4. const. 44.
Pij 5. constit. 10. Pij 5. constit. 13. & 40. Vide Pij con-
stit. 10.

Ex

Ex debito pastoralis officij, &c.) *Ægid. constit.* riones ob rationes expressas, in varios sensus interpretabantur in prouincia Marchiz. Ideo Card. de Carpo illas reformat, Et pontif. iste confirmat. Et illas in dicta prouincia Marchiz in quibuscunque causis seruari præcipit; Cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, &c. Datum Peruziæ, 10. Sept. 1544. anno 10. De *Ægid. const.* Sixti 4. *const.* 8.

Initio nostri, &c. Continet indictionem, suspensionem, translationem, & prosecutionem sacri, & Oecumenici Conc. Trid. Et quoniam est apposta cuiuslibet volumini huius Conc. Ideo relinquitur, Datum Rom. 8. Kalen. Mart. anno 11. Vide *Iul. 3. const.* 15.

Dilectus filius, &c.) Declarat censuum annorum contractus super bonis immobilibus in prouincia Marchiz licite fieri posse, cum clausis, &c. Datum prid. Non. Martij, anno 11. Vide *Pij const.* 80. *Nicolas 5. const.* 4.

Accepimus nuper, &c. *Iul. 2. eius const.* hic non habet, accepit quod nonnulli bona naufragata diripientes, ex antiqua consuetudine ad se spectare prætendebant, & occupare præsumebant, vt habes etiam infra in *const.* 61. Accepimus, &c. Ideo ipse *Iul. 2.* talem consuetudinem nemini suffragari posse decreuit: Et occupantibus bona naufragata, vltra poenas eis inflictas, confiscationes bonorum, & excommunicationis poenam imposuit; Quod procedit in Naufragijs secutis in quocunque Mari. vt *Greg. 13.* in bulla *Cœnz* consueuerunt. Immo isti recuperatores, & auxiliatores, quartam partem bonorum recuperatorum consequi possunt, vt infra in *const.* 61. Accepimus Naufragantibus auxilium præbenti indulgentias concessit. Idem fecerunt *Iul. 3.* & *Pius 5.* in *const.* citatis inferant. Et quia *Iul. 2.* constitutio non seruabatur, ideo hic pont. illa

nouat, & obseruari precipit. Executoresque huius
 cont. deputat, cum claus. &c. Datum Rom 13. Mar.
 anno 11. Declaratur in const. 9. confirmatur, & am-
 pliatur Jul. 3. const. 52. F. 11 5. const. 7.

Cum sicut nobis, &c.) Decernit familiares, vel
 seruitores prelatorum, infra annum a die obitus, &
 stipendium biennij, tantum petere posse. Quod est
 verum si constet de mercede conuenta: alias nihil
 petere possunt, vt in Pij 5. const. 35. cum decreto ir-
 ritante, &c. claus. derog. Datum, & publicatum Ro-
 ma, 21. April. anno 11.

Cum onus vniuersalis, &c.) Deputat legatum de
 latere in prouincia Vmbrie Card. de Durantibus
 cum his facultatibus cognoscendi causas ciuiles, &
 criminales, cum facultatibus expressas. Et illas alijs
 committendi, & deinde ad se aduocandi. Appella-
 tionesque a sententijs iudicum ordinariorum, &
 delegatorum recipiendi. Sæculares, & ecclesiasticos
 Dominos, Barones, &c. coercendi. Gubernatores,
 & officiales remouendi, & alios deputandi. Et in-
 ter Comites, Barones, communicatos, & alios pacè,
 vel treguas firmandi, & ad obseruationem compel-
 lendi. Homicidas absoluendi. Componendique, &
 concordandi super quibuscunque delictis, etiam
 rebellionis, & confæderationis contra ecclesiam.
 Hostes rebelles, vel inobedientes coercendi. Parla-
 menta etiam generalia conuocandi. Et cætera quæ-
 cunque faciendi, quæ ad Legationis officium per-
 tinent quouis modo. Causas criminales in curia
 per pontificem committas, aut alibi pendentes co-
 gnoscendi, & decidendi in causis maleficiorum nõ
 admittitur appellatio ante condemnationem, &
 condemnati in capitalibus non audiuntur, nisi in
 carceribus constituti, & in pecuniarijs, nisi factò
 actuali deposito. In causis fractæ pacis, noua cau-
 sa non possit allegari. Assassini, Homicidij, Latroci-
 nij,

nij, & alicuius criminum absolutio pontifici, & legato referuatur, cum decreto irritante, &c. clausulis derogat. &c. Præcipit omnibus officialibus, vt legato pareant: Prouisionem solitam à Communitatibus legationis exigendi facultatem legato concedit. Deinde, conceditur facultas creandi Tabeliones Doctorandi in vtroque iure. Comites Palatinos creandi. Dispensandi cum illegitimis. Constituendi Notarios. Absoluendi à periurio, & infamie maculam tollendi, & suspèdèdi. Licètia promouèdi etiam extra tempora, & ad plures ordines eadè die, & necessitate diebus Dominicis, &c. Dispensandi super censuras cum promotis per saltum, atque absoluendi simoniacos. Et eos qui in Clericos manus violentas iniecerunt. Et qui Apostasie labe sùt contaminati. Concedendi licentiam parochis absoluendi suos subditos ab excessibus non referuatis ordinario: & vota non referuata Sedi Apost. commutandi, leges, & artes audiendi sine licentia. Horas canonicas per se ipsos, vel cum alijs recitandi. Dispensandi ad plura beneficia se compatiens sub eodem tecto, etiam si alterum sit curatum, vel dignitas. Cum studentibus circa residentias, & fructuum beneficiorum dispensandi. Beneficia quæcunque familiarium suorum quocunque modo qualificata, per obitum vacantia, vel intra fines legationis, personis idoneis etiam quæcunque beneficia obtinentibus conferendi. Dispensandi in tertio, & quarto consanguinitatis, & affinitatis gradus, & circa matrimonia scelerè còtracta absolutione, &c. Dispensandi ad plura beneficia, & circa ætatis, & natalium defectus, ac membrorum irregularit. etiam homicid. præterquam voluntarij. Dandi licentiam circa alienationem bonorum Eccl. in euidèntem vtilitatem. Indulg. concedendi interessentibus eius Missæ solem. vtendi suis facultatibus in locis

ad

ad quos declinauerit eundo, vel redeundo ad curiam. Et impetrantes eius concessionem absoluendi à censuris ad effectum illis obtinendi, & faciendi alia quæcunque alii legati illius prouin. facere cōsueuerunt, Datum Rom. 1545. 14. Kal. Nouembr. anno 11. vide Iup. const. 17. & Iul. 3. const. 8. Vide Pii. 5. const. 116. Pii 5. con. 62. pii 4. con. 96. & 116. Pii 5. const. 4 Greg. 13. c. 66. pii 5. const. 124. pii 4. cōs. 69 pii 4. const. 113. pii 4. const. 69, & Ieq. pii 4. ibid. paul. 2. c. 20. Pii 5. const. 71.

Cum sicut accepimus, &c.) Declaratio circa exemptionem ob numerum duodecim filiorum. aliam declarationem habes in Pij 4. constitut. 159. quia licet. Reuocatio aliarum exemptionum. Cum decreto irritante. &c. Executores istius constit. cum claus. derogat. &c. Datum Rom. 14. Kal. Nouembr. anno 17. Declaraturia Pio 4. const. 150. Quo ad alias impositiones, & subsidium triennale infra constitut. 40. Pij 5. const. 10.

Cum sicut, &c.) Ministri R. Cameræ Apost. integrè computum reddere teneantur. Contrafacientibus pœnas excommuni. latæ senten. per Iurij falsi, ac dupli crediti exigendi. & Cam. applicandi imponit Cum decreto irrit. &c. cum claus. derogat. publicata 21. Apr. 1544. De reuisione computorum, Pij 4. const. 108.

Dudum antiqua, &c.) Martinus 5. consulibus artis iurisdictionem dedit cognoscendi causas circa res spectan. ad artem. Librisque eorum plenam fidè adhiberi decreuit vsque ad ducatos 20. Et pius 4. auxit ad 30. in eius constitut. 6. volentes, pont. iste confirmat constitut. Martini 5. cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, Datum Romæ, 16. Kalen. Maij, anno 12. ampliatur Pij 4. const. 61. de materia mercatorum, Pij 5. const. 132.

Et si ea, &c.) Iul. 2. cuius const. his non habes,
pro:

prohibuit a sportari Alumina de paribus infidelium sub certis penis, vt habes sup. in Leon. 10. const. 36. sicut pont. iste innouat, & confirmat dictam const. Iulij 2. & declarat in pœnas incurrere conducen- tes, vendentes, contrahētes, &c. Excommunicatque eos, & inhabiles reddit ad testandum, & incapaces officiorum. Et ciuitates, ad quas illi declinabūt, interdīcto Ecclesiastico subiicit, absolutionemque sibi, & successoribus reseruat. Mandat etiam officialibus, vt illos expellant de locis ad quæ declinabunt Episcopisque, & alijs præcipit, vt eosdem publicent excommunicatos. Cum decreto irrit. &c. Cum claus. derog. &c. Datum Rom. 3. Non. Maij. anno 12. vide Leo. 10. const. 36. Iul. 3. const. 45. Pij 4. const. 43. Greg. 13. const. 21.

Ad intolerabiles expensas, &c.) Pontif. iste maximas sustinuit expensas, vt Turcarum Tyranno resisteret, & ab Hæreticis fidem Catholicam defenderet, hæresque in Germania ortas, multis modis extinguere curauit, & quia non potuit, ad armorum remedium deuenit. Et Alexandrum Farnesium Cardinal. eius Nepotem cum magno exercitu in Germaniam ad Carolum Imperat. destinauit, pro sustinendis itaque expensis exercitus imponit duas decimas. Exemptos quoscunque exceptis Card. & Militibus Hierosolymitanis, ac Hospitalibus Hospitalitatem seruantibus, ad decimarum solutionem teneri declarat. Cardinalem de sancta Flora Camerarium depurat, collectorem Decimarū cum facultatibus expressis. Pensionarios, & fructus reseruos habentes, ad decimarum solutionem obligatos esse decernit, exceptis reseruatis. Titularesque pro eis decimas soluere posse declarat. cum claus. derogat. &c. Datum Rom. prid. Id. Aug. anno 12. Vide similem Pij 5. const. 103. Gregor. 13. const. 3. & 31.

In

In beati Petri, &c.) pont. iste per alias litteras, quæ non adstant: erexit Collegium Militum Laurentinorum, & Collegium Militum S. Gregorij ex causis expressis: Et modo erigit Collegium Militum de Lilio. nu. quinquaginta, in prouin. patrim. Tuscorum, quæ ob suam amenitatem merito Liliū appellari potest, Collegium verò exposuit papæ summam viginti quinque millium ducatorum pro necessitatibus Ecclesiæ subleuandis; Collegio assignat papa honestam mansionem in Ciuitate Viterbien. Militesque familiares pontif. esse declarat; Nobiles etiam, & Comites eos, & eorum primogenitos esse decernit; Doctorandi facultatem eisdem concedit; Notariosque creandi, legitimandique illegitimos; Milites clericos, Notarios Iudaicos verò, aurearum militiæ Milites esse declarat; Indulta militum, circa obtinendas, & transferendas pensiones, &c. Testandi facultatem militibus concedit; Eximitque à iurisdictione Ordinariorum; Exemptionem etiam, circa solutiones impositionum concedit; Insignia Militum; Milites descripti intelliguntur in litteris, in quibus veri familiares describuntur; Regulæ de publicis prouisionibus non subiiciuntur; Milites officia resignare possint, soluendo compositionem; Collegium habet ius condendi Statuta, & alia iura collegialia; Litteræ Apostolicæ gratis pro eis expendantur; Insignia Familiæ Farnesie, videlicet tria Lilia militibus assignantur; Baldachini pontificis delatio; Exemptio à solutione iocaliū. Assignat illis emolumenta; Thesaurarius papæ defendat assignamenta Militum; Conductores Thesaurariæ, & Dohanarum obligent se ad fauorem militum; Emolumenta Militum incipiant currere die prima Septembris Milites non teneantur probare hanc summam scutorum viginti quinque millium in Ecclesiæ utilitatem versam fuisse; Asscuratio pro militibus

licibus in casu extinctionis Collegij, cum clausulis derog. &c. cum decreto irritante, &c. Camerarius ponat ad introitum Cameræ hanc summam pecuniarum per Milites solutarum; Defensores Collegij, cum clausulis derogator. &c. Ponit formam publicam istam constit. & Nomina Milicum de Lilio, Datum Rom. 4 Non Aug. 1546 de augmento istius Collegij Paul. 4. const. 22. Moderatio, & reuocatio privilegij 5. const. 74. Cle. 7. const. 14. Abrogatur pii 5. const. 69. pii 4. const. 16. Limitatur pii 4. const. 96. Reuocatur pii 5. const. 74. Limitatur ib. & quo ad illegitimos abrogatur c. 124. Declaratur con. 40. Greg. 13. const. 92 De eorum præcedentia, Greg. 13. const. 95.

Cupientes, prout nostro, &c.) Confirmat, & roborat omnia Statuta, & bannimenta facta per Camerarium, sub die 14. Augusti, 1544 & declarationes nouas editas sub die 14. April. 1545, in fauorem Gabelæ, & etiam omnia priuilegia, quæ emanarunt à se, vel ab alijs Sum. pont. in eiusmodi fauorem, quo ad illius exactiones, & exactionis modos, & quantitatem, &c. cassando, & annullando omnes dilationes, securitates, & gratias contra Statuta illius, & bannimenta ab officialibus Cur. factas. Et exemptiones concessæ quibuslibet non intelligantur in præiudicium eius exactionis, & nemini in futurum possint suffragari, & præterquam Cardin. Camerario Apostol. Thesaurarijs, & Clericis Congregatorum, & Capitulis Ordinum pro bonis tantum per ipsos venditis, & alienatis, & alijs, quibus specialiter fuerit per se graciosè remissa. Quam remissionem nullus alius facere possit; Nec prædicti in aliam personam possint illam transferre. Instrumenta non admittantur in iudicio, nisi soluta Gabella; Notarii omnia instrumenta tradere lenentur sub poenis, &c. *Populæ, executorum, & superintenden-*

190 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. et summi*
intendentem Gubernat Urbis Impedientes execu-
tionem excom. incurrant, cum decreto, &c. Datum
Romæ, 31. Augusti, 1546, anno 13.

Sanctiss. in Christo, &c.) Renocat facultates
Hosp. S. Spiritus, de quibus Leo 10. const. 5. præter
indulgentias, & facultatem quætuandi, quam ta-
men abrogat. pius 4 const 82; & limitat facultates Fa-
bricæ S. Petri, de quibus Clem. 7, const. 18. inhibens
hospitalariis, ac fabricæ præfectis sub pœna ex-
comm. latæ sentent. priuationis off. & benef. inha-
bilitatisque ad omnia, ne contraueniant prædictæ
constitutioni, cum deçr. claus &c. Datum Rom. 19.
Novemb. anno 12 De materia fabricæ S. Petri, pii
5. cõst. 100 S Spiritus, Greg. 13. cõst. 47. Sixti 4. cõst 5.

Cum postquam, &c.) Innoc 8. cuius const habes
sup num. 12. Quoniam Leo 10. cuius const habes
sup. num. 42. Dudum Clem. 7 cuius constitutio. non
habes. Decreuerunt dilationes, non concedi debi-
toribus occasione rerum Ripalium; Clerici verò
admissi ad beneficium cap. peruenit, seu cap Odo-
ardus, prætendebant non comprehendi in consti-
tutorum pont. pontifex idè extendit illas consti-
tutiones, & declarat seruari debere contra quos-
cunque, etiam si commissiones, vel admissiones, cū
expressa mentione rerum Ripalium obtinuerint;
Libris Mercatorum Ripalium concordantibus, cū
libris Proxenetarum, plenam adhiberi fidem decer-
nit; Executio namque habere, sicut obligationes, in
forma Cameræ declarat. In rebus extantibus, cæte-
teris præferantur, & res extantes suas esse probare
possunt; Creditores Ripales, in rebus non extanti-
bus concurrunt cum creditoribus hypothecam
habentibus. Cum decreto irritante, &c. Camerarius
inuentarium bonorum debitorum confici mandat,
non obstantibus significationibus cuiuscunque
iudicis, cum claus. derog. &c. Admissa 26. August.

1547:

1547. ampliatur Pij 4. constituc. 76.

Romanus pontif. &c.) Prælati quidam testandi facultatem non habentes ; Instituebant hæredes quædam loca pia , quæ ex indulto poterant consequi huiusmodi bona ; Et multa legata faciebant in fauorem eorum, ad quos bona deuenire non poterant. pontif. ideò decretat. hos prælatos iure tantùm legati, vel donationis decimam partem bonorum relinquere posse illis locis piis; Cardinalem de S. Etta Flora Camerarium, & Spoliorum Collectorem deputat istius constit. executorem, cum claus. derogatorijs, &c. Datum Rom. 28. Mar. 1548. anno 14. vide pii 4. const. 1. pii 5 const 74.

Cum alijs spoliorum, &c.) Collector spoliorum in Regno Neapolis cepit possessionem bonorum, quæ reliquerat Episcopus Sagonensis . Sed Princeps Melphien. de mandato proregis, illa sequestrari obtinuit. Causam istam pontifex commisit Achilli de Grassis, & Hieronymo de Colle cognoscent. Neapoli. Achilles post concessam principi remissionem, Romam remeant, & ad Concilium Tridentinum missus fuit à pontif. pontifex ideò in locum illius Ioannem Baptistam Osium Neapolim misit, qui tamen causam expedire non potuit, & ideò Romam rediit; Et quidam Ioannes Martialis interim pecunias ex bonis sequestratis exactas exigent. principi consignari mandauit pontifex ideò causam istam ad se aduecat, & in Cam. Apostolica terminandam committit . Inhibetque sub pœnis, &c. de quibus ibi, & attentata per Ioannem Martialem reuocat, cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, &c. Datum Romæ die vlt. Martii, anno 14. Vide Greg. 13. const. 74. pii 5 const 47.

Novit ille, &c.) Pontif. iste (per alias eius litteras, quas non habes) de anno 1543, imposuit subditis secularibus subsidium creatorum milium scutorum

rum

rum ad triennium; Imposuitque alia quatuor subsidia expressa ad triennium, hæc subsidia pontifex prorogauit postea ad aliud triennium; Et modo ad aliud triennium prorogat, Cardinalem de Sancta Flora Camerarium deputat collectorem istorum subsidiorum, cum facultate dubia declarandi, concordias facien. & contradictores coercendi; Et quoscunque cogendi ad soluendam decimam fructuum beneficiorum secularium; Et quartam partem fructuum beneficiorum regularium; Excipiuntur Cardinales, & milites Hierosolymitani, pensionarii, & illi, quibus fructus reueruati sunt tenentur (exceptis Card) ad soluendum subsidium. Titularique pro eis etiam possunt, cum claus derog &c. Datum Rom. 10. Kal. Jul. anno 14. Vide Iul. 3. c. 23. Marcel. 2. c. 11.

Cum sicut accepimus, &c.) Romani in publico Concilio decreuerunt, quod sclauus in Capitolium confugientes, & libertatem acclamantes, libertate non consequantur. pontifex hoc decretum populi Romani, confirmat. Et hoc idem ipse de nouo statuit, & super sclauis licite quoscunque contrahere permittit. Conf. Virbis executores istius constit. & iudicis deputat causarum, tam ciuilium, quam criminalium occasione sclauorum, & eorum bonorum vertentium, cum claus derog &c. Datum Romæ, 5. id. Nouembr. 1545. Reuocatur pii 5. constitut. 19.

Accipimus per statuta nostræ, &c.) Statuta Ripæ disponunt, quod recuperatores, aut auxilium præstantes recuperationi bonorum naufragorum, lucrentur quartam partem illorum: Statutorum tamen dispositio in disuetudinem abiit. Et domini locorum, ad quæ naues naufragium patientes perueniebant, bona occupabant, & idè nauæ ad ripam venire reculabant, const. 43. accipimus idè pontifex

fez per alias concessit quartam partem bonorum recuperatorum auxilium præstantibus: sed nonnulli varijs modis intelligebant. Propterea pontifex eius litteras declarat. Et idem de nouo statuit, & decernit. Et contra occupantes bonorum Naufrag. poenas imponit. Hic casus est de reseruatiss in Bulla Cœna Domini, vt in Gregor 13. const. 90. cōsuerunt, cum decreto irritante, &c. cum claus. præseruatiuis. Executores istius const. cum claus. derog &c. Datum Rom. idib. Martij, anno 15. Vide supra, constitutione quadragesima quinta.

Ad onus Apostolicę, &c.) Ad fauorē pauperū, & carceratorū in Vrbe hæc Statuta pōtifex seruar mā dat. Cum decre. irritan. apponit. cum clausulis derogat &c. Carceratus sine mandato Iudicis, vel culpabilis non repertus, aut qui iudicia purgauerit, relaxetur gratis. Carceratus iniuste relaxetur gratis, & aduersarius soluat omnes impensas. Captus tanquam testis pro informatione Curiz non soluat capturam, nec carceretur, sed examinetur, & dimittatur. Carcerati infra triduum examinentur, & deinde, vel dimittantur, vel ponantur ad largam: sine iudicijs nemo capiatur; Indiciorum copia detur ante torturam, nisi in criminibus exceptis. Testes pro habendis iudicijs examinati repetuntur, Captus pro vno crimine, non interrogetur super alijs sine iudicijs: Verba rei scribantur, per Notarium illius idiomatis, quo prolata fuerunt, iudiciorum copiz dentur in modum extractus: Custodes carcerum seruent decreta Cameræ; Executores idem faciant: carceratorum cibatio; Custodes nō possint petere expensas, vltra quinque dies à detentis in largam; Custodes præsentent Visitatoribus detentos in publicis, & notificent detentos in secretis carceribus. Arresta dantur per iudicem, de cuius mandato est aliquis carceratus. Dilationes seruentur per

N duos

duos menses. Visitatores qualibet hebdomada; carceres visitent, & eorum decreta executioni mittantur. Relaxandi ex decreto Visitatoris non possunt arrestari. Compositionum pecuniarum deponantur. Eleemosynarum quomodo distribuantur, significationes concessarum à Reu. Cam. seruentur. Infirmi detenti pro debito, habita fide Medicorum, & data cautione de se representant. relaxentur, vel Guardiano alicuius Hospitalis consignentur, immo relaxentur cum cautione iuratoria, si aliam non habent, ut infra in pij 5. const. 193. Reuerendi pecuniarum reperiuntur penes carceratos deponantur penes custodem carcerum. Trimeses visitentur bis in anno. Carcerati non possunt transportari absque decreto iudicis. Executorum merces taxantur. Non carceretur quis pro alterationibus, & iniurijs verbalibus, sine armis, vel sanguine, nec pro summa non excedente quinque ducatos. Confirmatur const. seq. & Pij 4. const. 89. Vide Pij 5. const. 193 & 188.

Cum alijs, &c.) Continet confirmationem Statutorum de quibus in constitutione precedenti. Et deputationem executoris istius constitutionis, & est clericus pro tempore carceris præsidiens, cum clausul. &c.

Alijs (szl. record. &c.) Iul. 2. constit. 8. prohibuit officiales Cam. Apost. participare in contractibus Cameralibus sub poenis excommunicationis latae sententiae, priuat. Offic. pont. idem confirmat, & extendit ad clericos, quorum affines, & consanguinei dictas Dohanas, Thesaurias salaria, & introitus conduxerint cum decre. &c. clausul. &c. Offic. Cam. Apostol. & cler.

Exhibita moles, &c.) Confirmat omnia statuta, & privilegia fratrum ord. Minorum Conuentualium, de quibus Leo 10. const. 21. cum declaratione, quod bona temporalia per predecessores concessa

ressa de superiorum licentia possint cedere in vsus
particulares, cum decreto clausul. &c. Datum Ro-
mæ 27. Octob. anno 6. Vide Pii V. const. 14. priuile-
g. Ord. Mino. Reuoc. pii 5. const. 64.

Quia sicut accepimus, &c.) Reuocat dilationes
concessas ad soluendum annatas, & iura Cam.
Apost. prohibetque ne amplius concedantur, si se-
sus factam fuerit sit irritum, ac inane, cum clausu-
lis, &c. publicata 10. April. ann. 15. Reu. Dilationū.

Licet nuper, &c.) Prohibet sub poena excom-
municationis, & priuationis p̄posito, & officiali-
bus S. Eleutherii ne de cetero audeant concedere
excommunicationes, & concessas annullat. cum
decreto, claus. &c. pii 5. cōst. 187. Excom S. Eleuth.

Inter alias, &c.) Confirmant facultates Magi-
strorum Vrbis procedendi summarie, &c.
de quo Greg. 13. const. 25. in causis mercedum ope-
rariarum, vsque ad summam 25. duc. & in aliis vsq;
ad 75. duc. & non detur appellatio. Et quod causæ
appellationum interpositarum ab eorum sentent.
in casis summam 50. duc. non excedentes, infra
duos menses determinari debeant alias desertæ re-
maneant. Priuileg. Magist. Via Vr. Leo. 10. const. 25.
Greg. 13. const. 25. Alex. 6. const. 5.

In causis personarum ecclesiasticarum, & loco-
rum piorum Vicarius papæ in decisione interue-
niant si petatur, cum claus. decreto &c. Vide Pii 4.
const. 44.

Et si per alias, &c.) Diuersæ erant quæstiones
occasione impetrationum soluendarum pro lectis
cis domorum 10. pont. ponit taxam de super serua-
dam eum decret. &c.

Sanctissimus, &c.) pont. per alias, quæ hic non
stat, mandauerat impetrationes benef. defuncti
obtentas illo viuente nullas esse. Et per alias, statuit
impetrantes beneficia ab aliis per annum potesta

exprimerent nomen, gradum, & nobilitatem possessoris eiusdem, & quot annis illud beneficium possidisset: & tamen multi impetrabant illa beneficia, tanquam certo modo vacantia, pont. ideo ponit formam de cætero seruandam in impetrationibus benef. ut quod impetrantes exprimant excessus, & crimina per quos modos, & causas per quas &c. & impetrationes aliter factas inuvalidas, & nullas esse declarat. Impetrante (que inhabiles esse, & ad interesse veratæ partis teneri pronuntiat, cum decret. clausul. &c. Datum Romæ, 17. Aug. 1541.

Extraordinarias, &c.) Causæ fabricæ concernūt interesse Cam. Apost. Ideo Collegium pro registris, & alijs stipendijs tantum soluere tenetur quantum fiscalis procurator Rom. Cur. in causis ciuilibus suum interesse concernentibus. Notariique nihil ultra recipere possint. Cursores pro cōmissionibus vtriusque signaturæ, in causis fabricæ concernentibus nihil recipere decernit, cum clausulis, Dat. Ro. 8. Aug. 1545.

Cum diebus, &c.) Officiales, & iudices nonnulli, sub cuiusdam indulti prætextu, recusabant parere mandatis, & inhibitionibus iudicum quibus ex signatura causæ committebantur. Imo illis non obstant. ad vltiora procedebant. Ideo pontifex iste per aliam eius const. quæ non adest, dictum indultum reuocauit. Dubium postea fuit, an in reuocatione ista esset derogatum indulto fabricæ S. Petri, cuius causarum cōmissiones, aliter quam manu papæ, & citato œconomo signatæ nullæ sunt, pont. igitur declarat tali priuilegio fabricæ non fuisse derogatum, cum decreto irritan. clausulis, &c. Confirmatur Inl. 3. const. 33.

Cum sicut, &c.) Debitores ad effugiendum satisfactionem à Iudejs vrbis, dilationes contra creditores obtinebant, & quia ex eo multa mala oriebantur.

tur. Ideo pont. omnes præterquam ab ipso, & eius signatura concessas reuocat, & annullat. Inhibetq; iudicibus vt illas de cetero non concedant. Imo exequi iubet mandata executiua illis non obstantibus, &c. cum claus. Vide Clem. 7. const. 34. Innoc. 8. const. 12. Iul. 3. const. 32.

Cum sicut, &c.) Deputat Cardin. Farnesium Archipresbyt S. Mar. Maioris iudicem super contro- uersias Cap. & Canonicorum dictæ Eccles. vt olim deputauerat per alias suas, quæ hic non adsunt Cardin. de Cesis. cum facultate iudicandi, etiam in causis Criminalibus (intellige circa sanguinem, & corporis afflictionem, vt declarauit Pius 4. const. 166.) Procedendi summarie omni appellatione remota, citandi, inhibendi, in Curia, & extra, cum clausulis, &c. deputat Notarium. Declarat quod sola signatura sufficiat. Et quod habeat facultatem procedendi etiam in causis obligatorijs in forma Cam. & ferijs nõ obstan. &c iuxta facultates Aud. Camer. de quibus Leo. 10. const. 15. facultates illæ extendantur ad eccles. S. Potentianæ, & Euphemie, & possit procedere contra quoscunque Religiosos, & priuilegiatos, &c. Datum Romæ, 9. Kal. Decem. anno 5. Confirmatur Pij 4. const. 116. vide const. 79.

Inter, &c.) Fabricæ S. Petri, à Iul. 2. inchoatæ, vt habetur Clem. 7. const. 8. Donat iste pont. flumen Anienis cum eius ripis, & limitibus, lignaminibus, & arboribus, & minerias lapidum Puteolanz. Deputatisque facultatem concedit purgandi dictum flumen, vt nauigabile efficiatur: & vtendi mineris. Cámer. A post. Dominos, & possessores prædiorum flumini adhærentium per quatuor Canas extra ripam, eorum possessiones mundare iubet. Et ex- cutores istius const. deputat. cum clausul. &c.

Vt fabrica, &c.) Reuocat licentias effodiendi la- pides quibuscunque personis, & etiam magistris

ad quos declinauerit eundo, vel redeundo ad curiam. Et impetrantes eius concessionem absoluedi a censuris ad effectum illis obtinendi, & faciendi alia quaecunque alii legati illius prouin. facere consueuerunt, Datum Rom. 1545. 14. Kal. Nouembr. anno 11. vide sup. const. 17. & Iul. 3. const. 8. Vide Pii. 5. const. 116. Pii 5. con. 62. pii 4. con. 96. & 116. Pii 5. const. 4 Greg. 13. c. 66. pii 5. const. 184. pii 4. c. 69. pii 4. const. 113. pii 4. const. 69, & seq. pii 4. ibid. paul. 2. c. 20. Pii 5. const. 71.

Cum sicut accepimus, &c.) Declaratio circa exemptionem ob numerum duodecim filiorum. aliam declarationem habes in Pij 4. constitut. 159. quia licet. Reuocatio aliarum exemptionum. Cum decreto irritante. &c. Executores istius constit. cum claus. derogat. &c. Datum Rom. 14. Kal. Nouembr. anno 11. Declaraturus Pio 4. const. 150. Quo ad alias impositiones, & subsidium triennale infra constitut. 40. Pij 5. const. 10.

Cum sicut, &c.) Ministri R. Camerae post integre computum reddere teneantur. Contrafacientibus poenas excommu. latae senten. perjury falsi, ac dupli crediti exigendi. & Cam. applicandi imponit Cum decreto irrit. &c. cum claus. derogat. publicata 21. Apr. 1544. De reuisione computorum, Pij 4. const. 108.

Dudum antiqua, &c.) Martinus 5. consulibus artis iurisdictionem dedit cognoscendi causas circa res spectan. ad artem. Librisque eorum plenam fide adhiberi decreuit vsque ad ducatos 20. Et pius 4. auxit ad 30. in eius constitut. 6. volentes, pont. iste confirmat constitut. Martini 5. cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, Datum Romae, 16. Kalen. Maij, anno 12 ampliatur Pij 4. const. 61. de materia mercatorum, Pij 5. const. 132.

Et si ea, &c.) Iul. 2. cuius const. hic non habes, pro :

prohibuit asportari Alumina de partibus infidelium sub certis penis, ut habes sup. in Leon. 10 const. 36. sicut pont. iste innovat, & confirmat dictam const. Julij 2. & declarat in poenas incurrere conducen- tes, vendentes, contrahentes, &c. Excommunicatque eos, & inhabiles reddit ad testandum, & incapaces officiorum. Et ciuitates, ad quas illi declinabunt, interdicto Ecclesiastico subijcit, absolutionemque sibi, & successoribus reseruat. Mandat etiam officialibus, ut illos expellant de locis ad quae declinabunt Episcopisque, & alijs precipit, ut eisdem publicent excommunicatos. Cum decreto irrit. &c. Cum claus derog &c. Datum Rom 3. Non. Maij, anno 12. vide Leo. 10 const. 36. Iul. 3. const. 45. Pij 4. const. 43. Greg. 13 const. 21.

Ad intolerabiles expensas, &c.) Pontif. iste maximas sustinuit expensas, ut Turcarum Tyranno resisteret, & ab Hæreticis fidem Catholicam defenderet, hæresque in Germania ortas, multis modis extinguere curauit, & quia non potuit, ad armorum remedium deuenit. Et Alexandrum Farnesium Cardinal. eius Nepotem cum magno exercitu in Germaniam ad Carolum Imperat. destinauit, pro sustinendis itaque expensis exercitus imponit duas decimas. Exemptos quoscunque exceptis Card. & Militibus Hierosolymitanis, ac Hospitalibus Hospitalitatem seruantibus, ad decimarum solutionem teneri declarat. Cardinalem de sancta Flora Camerarium deputat, collectorem Decimarum cum facultatibus expressis. Pensionarios, & fructus reseruatos habentes, ad decimarum solutionem obligatos esse decernit, exceptis reseruatis. Titularesque pro eis decimas soluere posse declarat. cum claus derogat. &c. Datum Rom. prid. Id. Aug. anno 12. Vide similem Pij 5. const. 103. Gregor. 13. const. 3. & 31.

In

In beati Petri, &c.) pont. iste per alias litteras, quæ non adstant: erexit Collegium Militum Laurentiorum, & Collegium Militum S. Gregorij ex causis expressis: Et modo origit Collegium Militum de Lilio. nu. quinquaginta, in prouin. patrim. Tuscorum, quæ ob suam amenitatem merito Liliū appellari potest, Collegium verò exposuit papæ summam viginti quinque millium ducatorum pro necessitatibus Ecclesiæ subleuandis; Collegio assignat papa honestam mansionem in Ciuitate Viterbien. Militesque familiares pontif. esse declarat; Nobiles etiam, & Comites eos, & eorum primogenitos esse decernit; Doctorandi facultatem eisdem concedit; Notariosque creandi, legitimandique illegitimos; Milites clericos, Notarios Iudaicos verò, aurearum militiæ Milites esse declarat; Indulta militum, circa obtinendas, & transferendas pensiones, &c. Testandi facultatem militibus concedit; Eximitque à iurisdictione Ordinariorum; Exemptionem etiam, circa solutiones impositionum concedit; Insignia Militum; Milites descripti intelliguntur in litteris, in quibus veri familiares describuntur; Regulæ de publicis prouisionibus non subiiciuntur; Milites officia resignare possint, soluendo compositionem; Collegium habet ius condendi Statuta, & alia iura collegialia; Litteræ Apostolicæ gratis pro eis expendantur; Insignia Familiæ Farnesæ, videlicet tria Lilia militibus assignantur; Baldachini pontificis delatio; Exemptio à solutione iocaliū. Assignat illis emolumenta; Thesaurarius papæ defendat assignamenta Militum; Conductores Thesaurariæ, & Dohanarum obligent se ad fauorem militum; Emolumenta Militum incipiant currere die prima Septembris Milites non teneantur probare hanc summam scutorum viginti quinque millium in Ecclesiæ utilitatem versam fuisse; Asscuratio pro milibus

licibus in casu exinctionis Collegij, cum clausulis derog. &c. cum decreto irritante, &c. Camerarius ponat ad introitum Cameræ hanc summam pecuniarum per Milites solutarum; Defensores Collegij, cum clausulis derogator. &c. Ponit formam publicam istam constit. & Nomina Milicum de Lilio, Datum Rom. 4 Non Aug. 1546 de augmento istius Collegij Paul. 4. const. 22. Moderatio, & reuocatio privilegij 5. const. 74. Cle. 7. const. 14. Abrogatur pii 5. const. 69. pij 4. const. 116. Limitatur pii 4. const. 96. Reuocatur, pii 5. const. 74. Limitatur ib. & quo ad illegitimos abrogatur c. 124. Declaratur con. 40. Greg. 13. const. 92 De eorum præcedentia, Greg. 13. const. 95.

Cupientes, prout nestro, &c.) Confirmat, & roborat omnia Statuta, & bannimenta facta per Camerarium, sub die 14. Augusti, 1544 & declarationes novas editas sub die 14. April. 1545. in fauorem Gabellæ, & etiam omnia priuilegia, quæ emanarunt à se, vel ab alijs Sum. pont. in eiusmodi fauorem, quo ad illius exactiones, & exactionis modos, & quantitatem, &c. cassando, & annullando omnes dilationes, securitates, & gratias contra Statuta illius, & bannimenta ab officialibus Cur. factas. Et exemptiones concessæ quibuslibet non intelligantur in præiudicium eius exactionis, & nemini in futurum possint suffragari, & præterquam Cardin. Camerario Apostol. Thesaurarijs, & Clericis Congregatorum, & Capitulis Ordinum pro bonis tantum per ipsos venditis, & alienatis, & alijs, quibus specialiter fuerit per se gratiose remissa. Quam remissionem nullus alius facere possit; Nec prædicti in aliam personam possint illam transferre. Instrumenta non admittantur in iudicio, nisi soluta Gabella; Notarii omnia instrumenta tradere lenentur sub penis, &c. *Deputat. excusorem, & super-*
int-

190 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. & summi*
intendentem Gubernat. Urbis Impedientes execu-
tionem excom. incurrant, cum decreto, &c. Datum
Romæ, 31. Augusti, 1546, anno 12.

Sanctiss. in Christo, &c.) Reuocat facultates
Hosp. S. Spiritus, de quibus Leo 10. const. 5. præter
indulgentias, & facultatem quætuandi, quam ta-
men abrogat. pius 4 const 82; Limitat facultates Fa-
bricæ S. Petri, de quibus Clem. 7. const. 8. inhibens
hospitalariis, ac fabricæ præfectis sub pœna ex-
comm. latæ sentent. priuationis off. & benef. inha-
bilitatisque ad omnia, ne contraueniant prædictæ
constitutioni, cum decr. claus. &c. Datum Rom. 29.
Novemb. anno 12 De materia fabricæ S. Petri, pii
5. cõst. 100 S Spiritus, Greg. 13. cõst. 47. Sixti 4. cõst. 5.

Cum postquam, &c.) Innoc 8. cuius const habes
sup num. 12. Quoniam Leo 10. cuius const habes
sup. num. 42. Dudum Clem. 7. cuius constitutio. non
habes. Decreuerunt dilatioes, non concedi debi-
toribus occasione rerum Ripalium; Clerici verò
admissi ad beneficium cap. peruenit, seu cap Odo-
ardus, prætendebant non comprehendendi in consti-
tutorum pont. pontifex idè extendit illas consti-
tutiones, & declarat seruari debere contra quos-
cunque, etiam si commissiones, vel admissiones, cū
expressa mentione rerum Ripalium obtinuerint;
Libris Mercatorum Ripalium concordantibus; cū
libris Proxenetarum, plenam adhiberi fidem decer-
nit; Executio namque habere, sicut obligationes, in
forma Cameræ declarat. In rebus extantibus, cæte-
teris præferantur, & res extantes suas esse probare
possunt; Creditores Ripales, in rebus non extantibus
concurrunt cum creditoribus hypothecam
habentibus. Cum decreto irritante, &c. Camerarius
inuentarium bonorum debitorum confici mandat,
non obstantibus significationibus cuiuscunque
iudicis, cum claus. derog. &c. Admissa 26. Augusti.

1547.

1547. ampliatur Pij 4. constitut. 76.

Romanus pontif. &c.) Prælati quidam testandi facultatem non habentes ; Instituebant hæredes quædam loca pia , quæ ex indulto poterant consequi huiusmodi bona ; Et multa legata faciebant in fauorem eorum, ad quos bona deuenire non poterant. pontif. ideò declarat istos prælatos iure tantû legati , vel donationis decimam partem bonorum relinquere posse illis locis piis; Cardinalem de Sancta Flora Camerarium, & Spoliorum Collectorem deputat istius constit. executorem, cum claus. derogatorijs, &c. Datum Rom. 28. Mar. 1548. anno 14. vide pij 4. const. 11 pij 5 const 74.

Cum alijs spoliorum, &c.) Collector spoliorum in Regno Neapolis cæpit possessionem bonorum, quæ reliquerat Episcopus Sagonensis . Sed Princeps Melphien. de mandato proregis, illa sequestrari obtinuit, causam istam pontifex commisit Achilli de Grassis, & Hieronymo de Colle cognoscent. Neapoli. Achilles post concessam principi remissionem, Romam remeant, & ad Concilium Tridentinum missus fuit à pontif. pontifex ideò in locum illius Ioannem Baptistam Osium Neapolim misit ; qui tamen causam expedire non potuit , & ideò Romam rediit ; Et quidam Ioannes Martialis interim pecunias ex bonis sequestratis exactas exigent, principi consignari mandauit pontifex ideò causam istam ad se aduocat, & in Cam. Apostolica terminandam committit . Inhibetque sub pœnis, &c. de quibus ibi , & attentata per Ioannem Martialem reuocat, cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, &c. Datum Romæ die vlt. Martii, anno 14. Vide Greg. 13. const. 74. pij 5 const 47.

Nouit ille, &c.) Pontif. iste (per alias eius litteras, quas non habes) de anno 1543, imposuit subditis secularibus subsidium trecentorum milium scutorum

rum ad triennium; Imposuitque alia quatuor subsidia expressa ad triennium, hæc subsidia pontifex prorogauit postea ad aliud triennium; Et modo ad aliud triennium prorogat, Cardinalem de Sancta Flora Camerarium deputat collectorem istorum subsidiorum, cum facultate dubia declarandi, concordias facien. & contradictores coercendi; Et quoscunque cogendi ad soluendam decimam fructuum beneficiorum secularium; Et quartam partem fructuum beneficiorum regularium; Excipiuntur Cardinales, & milites Hierosolymitani, pensionarii, & illi, quibus fructus reueruati sunt tenentur (exceptis Card.) ad soluendum subsidium. Titularique pro eis etiam possunt, cum claus. derog. &c. Datum Rom. 10. Kal. Iul. anno 14. Vide Iul. 3. c. 23. Marcel. 2. c. 11.

Cum sicut accepimus, &c.) Romani in publico Concilio decreuerunt, quod sclauus in Capitolium confugientes, & libertatem acclamantes, libertate non consequantur. pontifex hoc decretum populi Romani, confirmat. Et hoc idem ipse de nouo statuit, & super sclauis licite quoscunque contrahere permittit. Cons. Urbis executores istius constit. & iudicis deputat causarum, tam ciuilium, quam criminalium occasione sclauorum, & eorum bonorum vertentium, cum claus. derog. &c. Datum Romæ, 5. id. Nouembr. 1545. Reuocatur pii 5. constit. 19.

& Accipimus per Statuta nostræ, &c.) Statuta Ripæ disponunt, quod recuperatores, aut auxilium præstantes recuperationi bonorum naufragorum, lucrentur quartam partem illorum: Statutorum tamen dispositio in disuetudinem abiit. Et domini locorum, ad quæ naues naufragium patientes perueniebant, bona occupabant, & ideo nauæ ad ripam venire recusabant, const. 42. accipimus ideo pontifex

fex per alias concessit quartam partem bonorum recuperatorum auxilium præstantibus: sed nonnulli varijs modis intelligebant . Propterea pontifex eius litteras declarat . Et idem de nouo statuit , & decernit . Et contra occupantes bonorum Naufrag. poenas imponit. Hic casus est de reseruatiss in Bulla Coena Domini, vt in Gregor 13. const. 90. cõsuerunt, cum decreto irritante, &c. cum claus. præseruatiuis . Executores istius const. cum claus. derog &c. Datum Rom. idib. Martij, anno 15. Vide supra, constitutione quadragesimaquinta.

Ad onus Apostolicę, &c.) Ad fauorẽ pauperũ, & carceratorũ in Vrbe hæc Statuta pōtifex feruar mā dat. Cum decre. irritan. apponit. cum clausulis derogat &c. Carceratus sine mandato Iudicis, vel culpabilis non repertus , aut qui iudicia purgauerit, relaxetur gratis . Carceratus iniustè relaxetur gratis, & aduersarius soluat omnes impensas . Captus tanquam testis pro informatione Curiz non soluat capturam, nec carceretur, sed examinetur, & dimittatur. Carcerati infra triduum examinentur, & deinde, vel dimittantur, vel ponantur ad largam: sine iudicijs nemo capiatur ; Indiciorum copia detur ante torturam, nisi in criminibus exceptis . Testes pro habendis iudicijs examinati repetuntur, Captus pro vno crimine , non interrogetur super alijs sine iudicijs: Verba rei scribantur, per Notarium illius idiomatis , quo prolata fuerunt , iudiciorum copiz dentur in modum extractus : Custodes carcerum seruent decreta Camerz ; Executores idem faciant: carceratorum cibatio; Custodes nõ possint petere expensas, vltra quinque dies a detentis inlargā; Custodes præsentent Visitatoribus detentos in publicis, & notificent detentos in secretis carceribus. Arresta dantur per iudicem, de cuius mandato est aliquis carceratus . Dilationes seruentur per

N duos

duos menses. Visitatores qualibet hebdomada, carceres visitent, & eorum decreta executioni mittantur. Relaxandi ex decreto Visitatoris non possunt arrestari. Compositionum pecuniarum deponantur. Eleemosynarum quomodo distribuantur, significatio- nes concessarum à Reu. Cam. seruentur. Infirmi detenti pro debito, habita fide Medicorum, & data cautione de se repræsentant. relaxantur, vel Guardiano alicuius Hospitalis consignentur, immo relaxentur cum cautione iuratoria, si aliam non habent, ut infra in pij 5. const. 193. Reuerendi pecuniarum reperi- tarum penes carceratos deponantur penes custodem carcerum. Trimeses visitentur bis in anno. Carcerati non possunt transportari absque decreto iudicis. Executorum merces taxantur. Non carceretur quis pro altercationibus, & iniurijs verbalibus, sine armis, vel sanguine, nec pro summa non excedente quinque ducatos. Confirmatur const. seq. & Pij 4. const. 89. Vide Pij 5. const. 193 & 188.

Cum alijs, &c.) Continet confirmationem Statutorum de quibus in constitutione præcedenti. Et deputationem executoris istius constitutionis, & est clericus pro tempore carceris præfidens, cum clausul. &c.

Alijs sæl. record. &c.) Iul. 2. constit. 8. prohibuit officiales Cam. Apost. participare in contractibus Cameralibus sub poenis excommunicationis latæ sententiæ, priuat. Offic. pont. idem confirmat: & extendit ad clericos, quorum affines, & consanguinei dictas Dohanas, Thesaurias salaria, & introitus cõduxerint cum decre. &c. clausul. &c. Offic. Cam. Apostol. & cler.

Exhibita moles, &c.) Confirmat omnia statuta, & privilegia fratrum ord. Minorum Conuentualium, de quibus Leo 10. const. 21. cum declaratione, quod bona temporalia per prædecessores concessa

ressa de superiorum licentia possint cedere in usus
particulares, cum decreto clausul. &c. Datum Ro-
mæ 27. Octob. anno 6. Vide Pii V. const. 14. priuile-
g. Ord. Mino. Reuoc. pii 5. const. 64.

Quia sicut accepimus, &c.) Reuocat dilationes
concessas ad soluendum annatas, & iura Cam.
Apost. prohibetque ne amplius concedantur, si se-
sus factam fuerit sit irritum, ac inane, cum clausu-
lis, &c. publicata 10. April. ann 15. Reu. Dilationu.

Licet nuper, &c.) Prohibet sub poena excom-
municationis, & priuationis præposito, & officiali-
bus S. Eleutherii ne de cetero audeant concedere
excommunicationes, & concessas annullat. cum
decreto, clausul. &c. pii 5. const. 187. Excom S. Eleuth.

Inter alias, &c.) Confirmant facultates Magi-
strorum Viarum Urbis procedendi summarie, &c.
de quo Greg. 13. const. 25. in causis mercedum ope-
rariarum, vsque ad summam 25. duc. & in aliis vsq;
ad 75. duc. & non detur appellatio. Et quod causæ
appellationum interpositarum ab eorum sentent.
in casis summam 50. duc. non excedentes infra
duos menses determinari debeant alias deserte re-
maneant. Priuileg. Magist. Via Vr. Leo. 10. const. 25.
Greg. 13. const. 25. Alex. 6. const. 5.

In causis personarum ecclesiasticarum, & loco-
rum piorum Vicarius papæ in decisione interue-
niant si petatur, cum clausul. decreto &c. Vide Pii 4.
const. 44.

Et si per alias, &c.) Diuersæ erant quæstiones
occasione impetrationum soluendarum pro lectis
cis domorum Iō pont. ponit taxam de super seruân-
dam eum decret. &c.

Sanctissimus, &c.) pont. per alias, quæ hic non
sunt, mandauerat impetrationes benef. defuncti
obtentis illo viuente nullas esse. Et per alias, statuit
impetrantes beneficia ab aliis per annum possessa

exprimerent nomen, gradum, & nobilitatem possessoris eiusdem, & quot annis illud beneficium possidisset: & tamen multi impetrabant illa beneficia, tanquam certo modo vacantia, pont. ideo ponit formam de cætero seruandam in impetrationibus benef. vt quod impetrantes exprimant excessus, & crimina per quos modos, & causas per quas &c. & impetrationes aliter factas inualidas, & nullas esse declarat. Impetranteque inhabiles esse, & ad interesse vexatz partis teneri pronuntiat, cum decret. clausul. &c. Datum Romæ, 17. Aug. 1541.

Extraordinarias, &c.) Causæ fabricæ concernūt interesse Cam. Apost. ideo Collegium pro registris, & alijs stipendijs tantum soluere tenetur quantum fiscalis procurator Rom. Cur. in causis ciuilibus suum interesse concernentibus. Notariique nihil ultra recipere possint. Cursores pro cōmissionibus vtriusque signaturæ, in causis fabricæ concernentibus nihil recipere decernit, cum clausulis, Dat. Ro. 8. Aug. 1545.

Cum diebus, &c.) Officiales, & iudices nonnulli, sub cuiusdam indulti prætextu, recusabant parere mandatis, & inhibitionibus iudicum quibus ex signatura causæ committebantur. Imo illis non obstant. ad vltiora procedebant. Ideo pontifex iste per aliam eius const. quæ non adest, dictum indultum reuocauit. Dubium postea fuit, an in reuocatione ista esset derogatum indulto fabricæ S. Petri, cuius causarum cōmissiones, aliter quam manu papæ, & citato œconomio signatæ nullæ sunt, pont. igitur declarat tali priuilegio fabricæ non fuisse derogatum, cum decreto irritan. clausulis, &c. Confirmatur Inl. 3. const. 33.

Cum sicut, &c.) Debitorum ad effugiendum satisfactionem à Iudeis vrbis, dilationes contra creditores obtinebant, & quia ex eo multa mala oriebantur.

tur. Ideo pont. omnes præterquam ab ipſo, & eius ſignatura conſeſſas reuocat, & annullat. Inhibetq; iudicibus vt illas de cetero non concedant. Imo exequi iubet mandata exequutia illis non obſtantibus, &c. cum clauſ. Vide Clem. 7 conſt. 34. Innoc. 8, conſt. 12 Jul. 3. conſt. 32.

Cum ſicut, &c.) Deputat Cardin. Farnesium Archipreſbyte S. Mar. Maioris iudicem ſuper controverſias Cap. & Canonicorum dictæ Eccleſ. vt olim deputauerat per alias ſuas, quæ hic non adſunt Cardin. de Ceſſis. cum facultate indicandi, etiam in cauſis Criminalibus (intellige citra ſanguinem, & corporis afflictionem, vt declarauit Pius 4. conſt. 166.) Procedendi ſummariè omni appellacione remota, citandi, inhibendi, in Curia, & extra, cum clauſulis, &c. deputat Notarium. Declarat quod ſola ſignatura ſufficiat. Et quod habeat facultatem procedendi etiam in cauſis obligatorijs in forma Cam. & ferijs nõ obſtan. &c. iuxta facultates Aud. Camer. de quibus Leo. 10. conſt. 15. facultates illæ extendantur ad eccleſ. S. Potentianæ, & Euphemie, & poſſit procedere contra quoſcunq; Religioſos, & priuilegiatos, &c. Datum Romæ, 9. Kal. Decem. anno 5. Confirmatur Pij 4. conſt. 116. vide conſt. 79.

Inter, &c.) Fabricæ S. Petri, à Jul. 2. inchoatæ, vt habetur Clem. 7. conſt. 8. Donat iſte pont. flumen Anienis cum eius ripis, & limitibus, lignaminibus, & arboribus, & minerias lapidum Puteolanæ. Deputatiſque facultatem concedit purgandi dictum flumen, vt nauigabile efficiatur: & vtendi mineris. Cámer. Apoſt. Dominos, & poſſeſſores prædiorũ flumini adhærentium per quatuor Canas extra ripam, eorum poſſeſſiones mundare iubet. Et executores iſtius conſt. deputat. cum clauſul. &c.

Vt fabrica, &c.) Reuocat licentias effodiendi lapides quibuſcuq; perſonis, & etiam magiſtris.

Aratarum concessas. Et ordinat quod deputati possint effodi facere lapides tam marmoreos, quam lateritios in quibuscunque locis. Et lapides effossi in locis publicis, & ecclesiasticis, & in locis privatis vendantur. Deputatis. Datque facultatem procedendi contra inobedientes, cum clausulis, &c. Datum 22. Jul. 1540. an. 6.

Si diffusis, &c.) Administratores piorum locorum colonis non requisitis, & etiam inuitis casalia, ac prædia alijs colonis locabant, quas locationes nonnulli prætendebant esse nullas. Ideo pont. declarat quod de cætero tales locationes fieri possint habita tamen dispensatione sed, Apostol. in casibus necessarijs. Datum Romæ, 1536. 13. Kal. Sept. vide Pau. 4. const. 2. Pij 4. const. 125.

Attendentes, &c.) Concedit Audit. Rotæ, & Scrip. palatij exemptionem à Gabella vini pro quindecim vegetibus. Cum inhibitione contra officiales Gabellæ, & alios eos desuper molestantes, cum clausul. &c.

Cum dilectus, &c.) Alex. Card. Farnesius Archipresbyr. S. Mariæ Maior fuit deputatus iudex Capit. à Canonic. d. eccle. const. 74. Cumque deinde Archipresbyteratum S. Petri consecutus fuerit eadem authoritatem in eundem papa extendit. Conceditque de nouo omnes exemptiones, facultates, & priuilegia cum potestate procedendi summarie omni appellatione postposita in Curia, & extra, cum clausulis, &c. Dat. Rom. Kal. Nouemb. ann. 9. Confirmatur Pij 4. const. 49.

Non sine, &c.) Aduocat. causas Fiscum tangentes à quibuscunque iudicibus, & illas Camerario, & clericis Rom. Cam. Apost. committit. Et concedit illis facultatem procedendi non obstantibus commissionibus eorum extra Cameram, cum clausulis, &c. Declaratur, & ampliatur Pij 4. const. 49.

San-

Sanctissimus, &c.) Panem habentes ex palatio pontificio, & illi in palatio deseruientes, declarantur esse veri familiares, & continui commensales, cum decreto, &c. clausulis, &c. Datum Romæ, 1534 anno 1. Declaratur const. seq. & Iul. 3. const. 47. De privilegijs ipsorum vide Clem. 7. const. 14.

Sanctissimus, &c.) Declarat præcedentem constitutionem primo quod à die publicationis Inclusivè locum habeat in omnes officiales, siue dicti officiales, vel quicumque alij communim, vel diuissim panem ex palatio haberent, & in eodem custodiam facerent. Secundo, quod ista declaratio postea etiã si in Cancellaria publicata non fuerit, debeat habere locum. Tertio quod non extendatur ad Notarios non participantes, & supranumerarios creatos à Card. Legatis de latere, alijs legatis, & Nuntijs cum potestate legati de latere. Sed tantum ad non participantes creatos à pontificibus, cum decreto, &c. Datum Romæ, 1543. Vide Iul. 3. const. 47. De privilegij familiarium papæ, Clem. 7. const. 14. Obijt Romæ 4. id. Novemb. 1549.

Iulius Tertius. Rationi, &c.) Poenitentiarius maior litteras officij expediebat absque insertione facultatum cum assertionibus, & sigillo, ac sub nomine Episcopi, licet esset Cardin. Quidam tamen his litteris fidem non esse habendam asserabant. Ideo Sixtus quartus, cuius litteræ hic non ad sunt fidem illis habendam esse decrevit. Sed iterum dicebant litteras Sixti ad forum tantum conscientiarum se extendere, & ipsum non posse sibi commissam à Sede Apostolica, facultatem, alijs committere. Ideo idem Sixtus contrarium verum esse declaravit; pœnasque maledictionis, excommunicationis, & interdicti, inobedientibus imposuit, cum clausulis, &c. Paul. autem 3. cuius constitutio similiter desideratur Sixti 4. constitus. confirmavit, litterarumque

executionem impediens, auxiliumque, ac fauores illis præstantibus poenam excommunicationis reservat in Bulla Coenæ imposuit, cum decreto irritan. & clausulis. Cuius litteræ ob mortem eius non fuerunt expeditæ; Hic igitur pont. const. Paul. 3. valere decernit; Executoresque deputat cum clausulis, &c. Datum Romæ, 1549. 8. Kal. Martii, anno 1.

Officium hoc reformatum fuit à Pio 4. const. 72. Pij 5. const. 8.

Si pastores, &c.) Continet institutionem, anni Iubilæi, quem Pau. 2. const. 10. ad annum 25. reduxit, & confirmavit Alex. 6. const. 8. innovavit Clem. 7. const. 9. Paul. 3. eundem publicari eodem modo volebat, sed morte præventus non potuit perficere. Ideo hic pontif. Iubilæum indicit indulgentiasque alijs pijs locis concessas pro beneplacito suspendit. Datum Rom. 6. Kal. Mar. anno 1.

Cupientes, &c.) Cõcedit facultatem Curialibus disponendi de suis bonis in Vrbe consistentibus; De quo Pij 4. constituit. 45. cum successione hæredum in eorum bonis exclusa Reu. Cam. cum inhibitione contra officiales ipsius Cam. inobedientes, cum clausulis derog. &c. Datum Romæ, 6. Id. Mar. anno 1. Confirmatur Pij 4. const. 35.

De materia spoliatorum Pau 3. const. 34. & 58. & Paul. 4. const. 26. Pij 4. const. 115. Pij 5. const. 48. Greg. 13. const. 38. 44. 74. Sixti 5. const. 1.

Circumpecta, &c.) Paul 3. const. 26. Erexit collegium Militum S. Petri cum privilegijs, & exemptionibus; Quæ omnia pont. iste confirmat, cum clausulis, &c. Datum Romæ, 12. Kal. April. anno 1.

Licet nos, &c.) Decernit quod Cardinales quibus Gubernia ciuitatum, iuxta conclavis dispositionem à pont. committuntur, introitus Thesaurariorum, aut communitatum percipere non possint. Datum Rom. 10. April. anno 1. confirmatur Pij 4. const. 3.

Illius

Illius, &c.) Infideles multi ad fidem venire recu-
 sabant, quia publicam penitentiam facere horre-
 bant. Ideo pont. quoscunque infideles hæretes pri-
 uatim abiurantes, ac priuatam penitentiam agentes
 termino assignato absoluit; Et super irregularitate
 dispensat. Ipsosque, atque eorum successores ad gra-
 dus, & honores restituit; Impenitentesq; inquisito-
 ribus nuntiari præcipit termino 30. dierum sub pœ-
 na hæresis, & alijs contra hæreticos decretis. Et per
 inquisitores generales eosdem impenitentes omni
 appellatione remota coerceri mandat, cum clausu-
 lis, &c. forma publicandi, &c. Et de abiuratione
 constare debeat per scripturam manu propria eius
 scripta, & per Notarium publicum, aut inquisitorẽ
 subscriptam, Datum Rom. 3. kal. Maij, anno 1. Vide
 Pau. 3. const. 7.

Cum meditatio, &c.) Reuocat facultates legendi,
 & tenendi lib. de fide suspectos, quibuscunque con-
 cessas, exceptis inquisitoribus. Inhibetque eisdem
 personis sub pœnis omnibus, & censuris à Sede
 Apostol. huiusmodi impositis, ne legant, aut teneant.
 Monetque impressores, & bibliothecarios, præci-
 pitque sub pœna hæresis, vt infra terminum 60.
 dierum; Inquisi. locorum eisdem libros assignent,
 & cõtra inobedientes; Inquisi. generales procedant,
 cum clausulis, &c. Consignantes autem lib. in ter-
 mino præfixo absque alia abiuratione à pœnis in-
 cursis sint absoluti, nisi ex alio, quam ex retentione
 lib. de hæresi suspecti fuerint; Datum Romæ, 3. Kal.
 Maij, anno 1. Pau. 4. const. 39. Pij 4. const. 102.

Cum onus, &c.) Continet facultates Cardin. Sa-
 belli Legati in prouin. Marchiæ Cognoscendi cau-
 sas, &c. Committendi, & auocandi illas. Religiosos,
 & Barones coercendi, & bona eorum confiscandi.
 Officiales suspendendi, remouendi, deputandi. Di-
 scordias se dandi; Homicidas absoluendi. Confæ-

dæra

derationes contra eccle. statum annullandi; Super delictis Vniuersitatum componendi. Inhabilitatis, & infamiz maculas tollendi; Contra Rom. Eccl. hostes bella indicendi; Contradictores coercendi; Priuilegijs omnibus alijs huius prouin. Legatis concessis gaudeat, cum decreto, clausulis, &c. Datum Rom. 12. Kalend. Maij, anno primo; Vide Paul. 3, const. 17. 21.

Cum sicut, &c.) Hæredes clericorum benef. fructus tempore obitus inexactos exigebant, debita autem, & legata eorundem, & precium annull. Cardin. & ornamenta Cappellæ recusabant. Cam. Apost. assignare pont. ideo declarat huiusmodi hæredes, tam ex testamento, quam ab intestato fructus inexactos exigere non posse, sed illos spectare ad benef. successores, qui inde debita, & legata soluere debent, si aliunde persolui nequeant; Et quod ornamenta Cappellæ Card. ad Reu. Cam. Apost. spectent. Et annulos, qui pretium duc. 100. habent, hæredes Card. Cam. Apost. soluere teneantur cum clausul. &c. Datum Rom. 26. Jun. anno 1.

Dudum, &c.) Declarat superiorem const. Quod solum legata, quæ per ipsos beneficiarios dum in sanitate existebant ad pias causas facta, & debita, quæ occasione benef. ad quæ fructus se extendunt contracta essent, comprehendat; Et ideo successores ad alia minime teneantur, cum decreto irritan. claus. &c. publicata 4. Aug. anno 1.

Dudum, &c.) Ponit aliam declarationem, quod scilicet prædicta constitutio non se extendat ad beneficia locorum, in quibus collectores a Cam. deputantur, cum decreto, claus. &c. public. die 1. Iulij, 1551.

Officii nostri, &c.) Paul. 7. const. 28. & 68. præceperat Fratribus Capuceinis, ne reciperent Fratres de Observantia, absque licentia suorum superiorum.

Et

Et nihilominus contrafactum fuit. Quare pontifex receptiones tales annullat; Generalique Fratrum de obseruantia, facultatem concedit reducendi dictos Fratres ad eorum Monasteria; Cappucinisque iterum prohibet sub cens & pœnis ne receptionem dictorum Fratrum impediant; Deputat executores istius const. cum decr. claus. &c. Dat. Rom. 25. Aug. 1550.

Licet, &c.) pont. quoniam tempore obitus Paul. 3. ararium exhaustum inuenit, ita vt non potuerit vestes constituere pro Militibus S. Petri iuxta cōst. Leo. 10. & ipsius Pauli idē in recompensam vestitū ac laborum eorundum primogenitos, etiam illegitimos nobiles esse decernit, ipsosq; Cubicularios, ac Scutiferos etiam laicos coniugatos, & bigamos pensiones habere posse declarat; Testarique, & disponere posse concedit de acquisitis de bonis Eccl. etiam ad fauorem incapacium; Quod benef. impetrationibus non ligentur Regulis Cancell; Gaudeāt indultis, & priuilegiis, etiam postquam officium dimiserint Militum S. Petri, S. Pauli; De Lilio Referendariorum familiarium pontif. &c. cum decr. claus. &c. Dat. Rom. 15. Kal. Nouemb. 1550. ann. 1. De Militibus S. Pet. Leo. 10. const. 36. S. Pauli, Pau. 3. c. 24. De Lilio, Pau. 3. const. 53. Referend. const. 24. Familiarium pont. Clem. 7. const. 14. Reuocat pius 5, const. 74. Idem const. 124.

Licet, &c.) Inquisitores à nonnullis impediuntur in eorum officio sub diuersis prætexitibus cōtra Greg. 9. const. 3. Innoc. 4. const. 3. Alex. 4. constit. 10; pont. idē præcipit, vt nemo illos impediatur in negotio inquisitionis, nec se ingerat in cognoscendo crimina hæresis, nisi ab Inquisit. requisitus. Inobedientes, & eorum complices, atque fautores pœnas priuationis communionis fidelium, participationis Sacram. maledictionis, & excommunicationis incurant

currant; Quas, & Inquisit. incurrant si admittant
laicos cognoscere de hæresis, cum forma publica-
tionis, &c. Dat. Rom. 14. Kal. April. 1550. anno. 1.
Vide pii 5. const. 86. de priuil. Inquis. Clem. 7. const.
36.

Cum ad tollenda, &c.) pau. 3. indixerat Conc.
Triden. const. 43. quod translatum fuit Bonon. idèd
hic pont. reuocat illud ad Ciuit. Tridentini prælar-
tosque monet, vt eius prosecutioni assistant, Dat.
Rom. 18 Kal. Decemb. 1550 an. 1.

Cum sicut, &c.) Deputat dictum D. Franciscum
de Alpra familiarem suum antiquum Collectorem
Spoliorum per totam Italiam, reuocando omnes
alios collectores, atque subcollectores, & fructus
illis tributas, cum omnimoda facultate super spo-
liorum collectione, & videndi computa aliorum
collectorum, & subcollect. & compellendi vsurpa-
tores eorum sub poenis, ac censuris ad consignatio-
nem, & solutionem. Declarandique contradictores
incurrisse in illas: aggrauandi, & regrauandi eos,
&c. Vnum, & plures subcollectores substituendi, &
reuocandi quoties videbitur, cum decreto, & clau-
sulis, &c. Dat. Rom. 8 Febr. an. 1.

Romanus pont. &c.) prælatis assistentibus in
Cappella pont. priuilegium concedit conferendi
beneficia quandiu præ fuerint suæ Ecclesiæ mensi-
bus alternatim vacantibus, modo reservationi sum-
pontif. non fuerint affecta. Nobilitatisque titulo
decorat, sua insignia eisdem donat. Exemptione m-
a solutione decimarum, & impositionem concedit.

Et facultatem deputandi Visitatores; Et assistendi
beneficiorum proventus ad biennium; Disponendi
de eorum bonis etiam acquisitis de rebus Eccles.
etiam ad fauorem incapacium. Notarios, Milites,
& Equites auratos creandi. Et legitimandi illegiti-
mos, sine tamen præiudicio venientium ab intestat-

to. Doctorandi in utroque iure, quod abrogat pii
 5. constit. 62. Ordines conferendi extra tempora à
 iure statuta; Procedendi contra quoscunque crimi-
 nosos Visitandi Ecclesias, etiam exemptas; Causas-
 que criminales cum iudice, vel assessore cognoscē-
 di absque incurso criminalitatis. Concedit etiam
 indultum circa permutationes, ac resignationes be-
 neficiorum, cum facultate eligendi Confessorem,
 cum claus. decreto, &c. Datum Rom. 6. April. 1551.
 anno 2. Reuoc. Pii 5. constit. 10. Reuoc. Pii 5. constit.
 124. Greg. 13. constit. 92. pij 4. constit. 123.

Cum sicut, &c.) Continet absolutiōem Hæbreo-
 rum, à quibuscunque delictis, præterquam læsæ
 Maiest. homicidij, & falsæ monetæ; Et quod contra
 illos procedatur iuxta formam iuris, & constit. loco-
 rum collectæ, extra ordinariæ eis non imponantur;
 Ad signi delationem non cogantur; Dilationes eo-
 rum debitoribus non concedantur; Eorum filij ijs
 inuitis non subducantur; Eorum instrumenta per
 Christianos Notarios effici possint; Officiales hanc
 constit. seruent, cum claus. &c. Dat. Rom. 9. Iun. 1551.
 anno 2. De Iudæis Nic. 3. constitut. 1. Reuoc. pii 4.
 constit. 5.

Cum ea, &c.) Decernit Cursores solum, & non
 alios posse, & debere citare in omnibus causis Ro-
 Cur. etiam à princ. ordinarijs, in quibus aliqua cō-
 missio papæ præsentatur: Capitulinis dumtaxat ex-
 ceptis; Contrauentibus poenam excommunic.
 latæ sentent. imponit, & inhabilitatem ad beneficia
 obtenta, & obtinenda; Deputat executorem, & ap-
 ponit claus. &c. Datum Rom. 6. id. Iul. anno 2. Vide
 constit. 24. Clem. 7. Paul. 3. constit. 12.

Synceræ, &c.) Continet confirmationem indul-
 torum, & indulgentiarum Sanctiss. Rosarij, per præ-
 decessores concessorum, cum claus. &c. Datum Ro-
 24. Aug. anno 2. Vide Six. 4. constit. 9. cum ibi nota-

tis,

Ad

Ad aures, &c.) Confirmat, & innouat exemptionem à Pau. 3. cuius const. non adest, concessam Ca. thecuminis ab omnibus gabellis, datijs, & angarijs pro rebus ad eorum familiarium vsum spectantibus assignat executores cum potestate puniendi quoscunque inobedientes omni appellatione remota, cum claus. decreto, &c. Datum Rom. 18. Kal. Octo. anno 2. Vide Paul. 3. const. 32.

Ad eximia, &c.) Confert Francisco de Albertis officium Auditorius Cam. Apost. cum omnibus indultis, & priuil. de quibus Iul. 2. const. 17. Leo. 10. const. 3. cum ibi not. Dat. Rom. prid. Non. Decemb. anno 2.

Cum sicut, &c.) Multi iuris ignari licentiam Doctorandi se à Sede Apost. obtinebant; Ex quo, quia multa mala oriebantur, pont. decernit, neminem de cætero Doctorem in Vrbe creari posse, nisi à collegio DD. Aduocatorum Consistorialium; Doctorumque creationes ab alijs faciendas, irritas, & nullas pronunciat; pauperes quoque gratis Doctorari debere iubet, cum claus. &c. Datum Romæ, 6. Febr. 1552, anno 2. Doctorandi formæ in artibus, & scientijs pij 4. const. 116. Reuocat priuil. Doctorandi, pij 5. const. De priuil. studij, ac studentium, Leb. 10. const. 2.

Licet nos, &c.) Suspendit ad suum beneplacitum omnes exemptiones à solutione subsidij, & censuum Reuer. Cam. Apost. debitorum, & assignationes, prouisiones, & largitiones super prouentibus eisdem Cam. quibuscunque concessas. Inhibetque officialibus, ne illas præterquam Camerario signatas admittant, cum claus. &c, publicata 23. Febr. 1551, anno 2. Vide reuocationem generalent omnium exemptionum, paul. 4. const. 44. pij 5. const. 116. paul. 3. const. 41.

Ab initio, &c.) Subsidia à paulo 3. imposita ex causis

causis prorogat ad aliud triennium; Collatorem deputat Cardin. S. Floræ cum facultate declarandi dubia; Concordandi, &c. pensionarios pro rata teneri declarat, soluentes pro illis, ratas posse sibi tenere decernit, cum clausulis, &c, Datum Romæ, 17. Kalend. April. anno 3. Idem fecit Marcellus const. vnicâ,

Menfis, &c,) Declarat, quod tempore sedis vacantis, paul. 3. in fatalibus causarum non computetur: immo iudices ad fatalia restituenda teneantur: cum clausulis, &c, Vide similem pii V. constitutio. 185, Greg. 13. const. 17,

Cum accepimus, &c,) Decernit, quod retinentes scripturas ad Camer. Apostolic. spectantes restituât sub pœnæ excommunicat. latæ sentent. priuationis, inhabilitatis, &c, Scientes sub iisdem pœnis reuelent, inobedientes coerceantur per incarcerationem, publicatâ ultimo April. anno 3, ampliatur pii 4. const. 9, vide Adria. 6, const. 1,

Cum sicut, &c,) paul. const. 7, Alienationem bonorum Eccl. prohibuit, sed tamen multa contra formam suæ constitutionis fuerunt alienata; idè pont. deputat Cardinales duos, vt dictas alienationes summarie, &c, reuideant, Et concedit facultatē eisdem eadem bona in euidentem utilitatem Eccl. de nouo locandi, &c, concedendi, cum claus. &c, Datum Romæ, 21. Maii, 1592, anno 3, Similem fecit pau. 4, const. 3, & pius 5, const. 101,

Cum ciuitates, &c,) Confirmat, & innouat multas constit. sum. pont. contra homicidas, eorumque fautores editas; Reuocatque, & prohibet Franchitias sub pœna læsæ Mæst. cum claus. &c, Datum Romæ, Vide pii 2, const. 8, cum ibi adnotatis; De Franchitiis, pii 4, const. 64; Greg. 13, const. 20,

Et si Saluatoris, &c,) Hosp. S. Spiritus in Saxia de Vrbe, vacabat per obitum Alex. Ep. adiacent.

pon-

pontif. ergo pro maiori utilitate ipsius supprime
 illius præceptoriam vacantem, & Confraternita-
 tem erigit; Cui regimen, & curam Hospitalis com-
 mittit; ordinatque, vt Congregatio fiat qualibet heb-
 domada, & quòd à maiori parte deputatorum or-
 dines executioni mandentur; Disponit deputatorum
 facultates cum decreto, &c. claus. &c. Decanum
 Card. deputat defensorem, Datum Romæ, 11, Kal.
 Nou. 1552, anno 3, Leo, 10, const. 5,

Cum sicut, &c.) Furnariorum Vniuersitas condi-
 dit varia Statuta artem concernentia; Consulesque
 artis vigore eorundem vsque ad quam cunque sum-
 mam inter homines de arte, & contra alios vsque
 ad summam scutorum 20 ius reddebant, de rebus
 spectantibus ad artem, Leo, 10, cuius litteræ non
 habentur: decreuerat debitores pro precio panis
 ad dilationes, seu cessiones bonorum non admitti,
 & in causis panis ad quoscunque iudices summa-
 riè procedi ordinauit, pontif. statuta confirmat;
 Conceditque Consulibus iurisdictionem, & quod
 dilationes. & cessiones debitoribus non suffragan-
 tur, cum decreto clausulis, &c. Datum Rom. 2. De-
 cemb. 1552, anno 3. Confirmatur, & ampliatur per
 Greg. 13. c. 80. Six. 5. c. 47.

Nuper nonnullis, &c.) pont. per alias suas, quæ
 non adsunt, reuocauerat dilationes, & moratorias,
 inhibuitque iudicibus, nè de cætera illas conceder-
 ent; Confirmat nunc easdem litteras, & dilationes
 concessas annullat; Inhibet, ne concedantur, com-
 mittitque Aud. Cam. vt inobedientes coerceat, cum
 decreto, &c. claus. &c. Excipiuntur Visitatores car-
 cerum, quando miserabiles personæ non possunt
 creditoribus satisfacere. Quod declarat const. 57.
 Datum Rom. 16. Decemb. anno 3, Similem habes
 paul. 3, const. 73. De visit. Carcerum, pii, 5 const. 193
 cum ibi adnotatis.

Decet

Decet, &c.) Pau. 3. per quamdam const. quæ non adest, reuocauit indultum per quod nonnulli officiales recusabant parere mandatis, &c. Et per cōst. 72. declarauit per illam reuocationem non esse derogatum indulto fabricæ S. Petri, pont. iste confirmat dictam declarationem; Et illud denuò statuit, & ordinat, quod commissiones causarum tam gratiæ, quam iustitiæ interesse Fabricæ S. Petri de Vrbe concernentes, aliter quam manu pont. & citato œconomio signatæ nullæ sint, cum decreto, &c. claus., &c. Dat. Ro 20. Iul. anno 3.

Nuper, &c.) Hic pont. per alias suas, quæ non adfunt, imposuit Gabellam vnius quaterni pro quolibet libra carnis minuatim vendendæ per emptorem soluendi; Et cum mutuum recepisset à subditis anno præcedente, quod ne detrahatur in ordinariam impositionem extinguit; Subsidiū quaterni carnis ad quinquennium durare decernit; Exactorem deputat; Datum Romæ, 4. Apr. 1553. anno 4. Declaratur infra in const. 37. extenditur Paul. 4. const. 6. prorogatur const. 17.

Videntes nos, &c.) Prohibet suos subditos militare sine licentiâ sub pœnis, &c. Stipendia occultè dari, promitti, & recipi prohibet sub pœna rebellionis, excomm. & priuationis; Reuelatores inobedientium præmia consequantur; Non reuelantes verò pœnas; Notificantes seipfos intra biduum impunitatem recipiant; Datum Romæ 25. April. anno 4. 1553. Vide Clemen. 7. const. 15.

Sanctiss. &c.) Confirmat litteras aliorum pont. prohibuitque, ne quis assequatur, seu retineat suum beneficium litteris Apost. desuper non expeditis sub pœna amissionis eiusdem, & inhabilitatis ad ea, & similia, cum œcret. &c. publicata 21. Maij, 1553. anno 4. Vide Iul. 2. const. 4. & Paul. 4. cōst. 5. Clemen. 5. const. 20.

Dudum, &c.) Declarat, quod Gabella Quatreni carnis non comprehendat carnes haredorum, ac quod quicumque etiam exempti ipsam gabellam soluere teneantur, cum claus. &c. Datum Rom. 1. Jul. anno 4. Vide pii 5. const. 10.

Ex incumbenti, &c.) prohibet sal exterum in locis sancti Romanæ Ecclesie mercari posse in publicos, vel priuatos vsus, cum claus. &c. Datum Romæ, 11. Jul. 1553. anno 4. Greg. 13. const. 52.

Sæpenumero, &c.) Statuta Urbis antiqua disponebant certo modo transumptari debere instrumenta Notariorum defunctorum, quod & disponunt noua. Hæredes verò priuilegia transumptandi non seruatis illis sollempnitatibus imperabant, ex quo mala oriebantur: idèd pòt. reuocat, & annullat dicta priuilegia, cum claus. &c. Reuoc. priuileg. transportandi instrum.

Sanctis, &c.) Continet, quæ beneficia Cardinales conferre valeant. Quod Regulæ Cancell. Apost. reservationem, aut affectionem benef. inducentes non se extendant ad istas collationes Cardinalium: Quod prouisi à Cardin. de beneficijs valoris ultra dnc. 24. de Cam. nouas prouisiones à Sede Apost. & litteras desuper expedire, & annatam soluere teneantur Reuocatque omnia indulta Card. concessa quæ huic constitut. contrariantur, cum claus. &c. publicata 2. Octob. 1554. anno 5. vide Clem. 7. const. 41. Reuocat. & declarat. pii 5. const. 56. Indulta. 27. b. nef. colla.

Cupentes, &c.) pius 2. cuius constitut. non adest, non soluentibus annatam penam excomm. imposuit. Quod fecit, & pau. 2. const. 9. de de benef. & Monast. vnitris, & non vacantibus, statuens solui quindennia, & Innocen. 8. const. 1. confirmauit. post supradictas constitutiones multæ vñtiones factæ sunt, & in Apost. non fuerunt receptæ obligationes.

Julius 3.

de

de soluendis annatis. Ideò pont. innouat, & confirmat constitutiones prædictas, & illas ampliat ad quæcunque beneficia, cum decreto, claus. &c. Datù Rom. 15. Kal. Ian. an. 4. 1553. Vide dictam const. 9. pauli ibi adnotatis.

Crescentibus, &c.) Confirmat, & innouat statum Dohanæ seu Gabellam mercium Almæ Urbis circa solutionem duorum duc. pro qualibet salma serici. Datum Romæ. 18. Decemb. anno 4.

Volentes vt tenemur, &c.) præcipit quod Pauli mellis, qui mercimonij causa ad Urbem afferuntur Dohanæ mercium solutioni subiecti sint.

Cum nos, &c.) Deputatur Camerarius, & Theaurarius executores Constitutionum Apost. editarum circa annatas, & quindennia soluenda Rom. Cam. ob prouisiones, & vniones benef. cum facultate procedendi, &c. cum clausul. &c. Datum Rom. Ian. 1554. anno 4.

Et si, &c.) confirmat const. pau. 3. quam commemorat pau. 3. const. 51. & Leo. 10. const. 31. & penas excommun. &c. aggrauat circa eos, qui Alumina de partibus infidelium deferunt. Et loca ad quæ illi declinauerint interdicto supponit. Mandat officialibus, & alijs, vt eos expellant: præcipitque Episcopis, vt hanc const. publicare faciant: & contrauenientes denuntia: excommunicatos, cum claus. &c. Dat. Rom. 13. Kal. Febr. an. 4.

In multis, &c.) Continet pænas blasphemantiũ applicando eas orphanis, & Cathecuminis. Deputat iudices inquisitores generales hæret. prauit. Modum reuelandi, & qui non reuelant incurrant eadem pænas. Eisdem incurrant falsi denunciatores, & testes. Seiplos accusantes sint absoluti. Quod ista constitutio liget etiam exemptos, & in Vrbe ratorum. Datum Romæ, 1. Febr. anno. 4. vide pii 5. const. 4.

Inliis 3.

○ 2 San-

Sanctissimus, &c.) Declarat quod *Ecclesiastici* praelati panem habentes ex palatio pont. sint veri familiares, & commensales ipsius pont. vide paul. 3. const. 80. Clem. 7. const. 14.

Cum sicut, &c.) Approbat constitutiones aliorum pontific. circa non soluentes annatas : | & decernit quod benefic. fructus Cam. Apostol. restituere teneantur, quos illis remittit si solvant. Camerario, & Thesaurario committit ut illas exigant, & facultates concedit &c. cum clausulis, &c. publicata 7. April. anno 5.

Cum sicut, &c.) Inquisitores generales sub die 9. Septem. millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio, omnes Lib. Talmud. intra Hebræos Urbis repertos comburi fecerunt. Et deinde per publicum edictum mandarunt Episcopis, & alijs, ut idem exequerentur in suis Diocesisibus, & intimarent Hebræis, ut tales libros infra certum tempus officialibus consignarent. Ideo pontif. præcipit, ut elapsis quatuor mensibus à die supradictæ intimationis, tenentes libros huiusmodi, coerceantur pœnis impositis apostantibus à fide, cum claus. &c. Dat. Rom. 29. Maij, millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, anno quinto. Vide Innoc. 4. const. 1. Gregor. 13. const. 75. Clem. 8. const. 2.

Quamvis, &c.) Deputat Cardin. de Puteo, & S. Clement. cum facultate liberandi bona emphyteutica Ecclesiarum cum recompensatione Dominis assignanda, & aliqua pecuniarum summa per cameram Apostolic. soluenda, dummodo bona devoluta directis Dominis incorporata non sint, vel iudicatum non fuerit ad fauorem eorundem. Prouidendi absque causæ cognitione, & prorogandi. Bona etiam sic liberata eximendi à solutione cuiusque oneris, ad quod tenerentur tanquam bona Ecclesiastica statuendi, ut non possint confiscari,
Iulius 3. nisi

nisi pro crimine læsæ Maiestatis, aut rebellionis. Et liberè vendi, & alienari valeant. Appellatio, restitutio in integrum, aut reductio ad viam iuris, & reclamatio omnino prohibetur, cum clausulis, decreto, &c. Recompensa censuum &c. si tempore liberationis, & affrancationis non reperiantur, deponantur pecuniæ penes aliquam personam fide dignam, & facultatibus idoneam, quæ de ipsis benefic. recompensam reddere, &c. Datum Rom. 4. Kal. Iun. anno quinto. Vide c. 5.

Confirmatur, & ampliatur const. 53. vide Clem. const. 18. cum ibi adnotatis.

Pastoris, &c.) præcipit quod Iudæi pro qualibet synagoga quolibet anno solvant duc. 10. Hospitali Cathecumenorum Urbis, cum decreto, &c. clausul. & c. Datum Romæ, prid. Kal. Septemb. anno 5. Declaratur, & ampliatur pau. 4. const. 14.

Cum nobis, &c.) Nautarum naufragantium bona diripiebantur, ut in Paul. 3. const. 45. Ideò pont. præter pœnas excommunicationis, & aliàs, impone pœnam pecuniariam his, qui nauibus naufragantibus, &c. impedimentum, ac molestiam attulerint, &c. concedit Martino Consuli, & præceptoris subditorum Caroli Imperat. facultatem recuperandi talia bona, & restituendi ea eorum patronis, Baronibus, &c. præcipit, ut eidem fauorem præstent. Indulgent concedit, his, qui Naufragantibus auxiliùm præstiterint, cum clausulis, &c. publicata 21. Octob. anno quinto.

Dudum, &c. Declarat constitut. 50. de bonis emphyteuticis primo, quod procedat quo ad bona caducitati, & deuolutioni non subiecta. Et Montes in recompensam liberationum assignari possint. Secundò quod habeat locum etiam si inter partes sit conuentum bona illa affrancari non posse vigore litterarum Apostolicarum, & circa applicationem

recompensz. Quod inhibeatur iudicibus, & partibus etiam sub pœnis, & censur. ac decreto irritant. ne procedant ex causis pendente tractatu liberationis. Reuocatque qualcumque facultates liberandi bonz Ecclesiastica. Datum Rom. 24. Octob. anno quinto. Leo. x. c. 13. Cle. 7. c. 13.

Beatissimus, &c.) Aromatarij exponunt, quod alias Vicar. papz, & Conseruatoris Urbis eorum. Consulibus concesserunt iurisdictionem cognoscendi causas contra quoscumque fzculares de rebus spectantibus ad artem. Horumque libris vti publicis scripturis fidem adhiberi. Et Archiepiscopũ Beneuentanum hanc concessionem confirmasse. Quare petunt confirmationem. Et quod non obstante constitutione pau. 3. quz hic non adest, eorũ libris credatur etiam elapso anno, & eorum credita valeant, vt obligationes in forma camera. pont. mandat expediri motum proprium arbitrio Cam. & post consultationem fuit resolutum, vt expediretur, videlicet, quod Aromatariorum libr. crederetur vsque ad annos quinque inter pzæsentes; & ipsos anteriores esse alijs creditoribus defuncti, vel decocti pro medelis ei subministratis, & non venire in discussione. Libri tamẽ per cõsules approbari debeant, alias nihil probent, & statuta artis seruentur, &c. cum clausulis, &c. Datum Romz. 1551. 16. Nonemb. anno secundo. Vide pii 5. const. 208.

Dignum, &c.) Decernit, quod exules quorumcũque locorum, & pzæsertim Regni Neapol. pœnas incurrant, si capiantur in locis Sanct. Rom. Eccles. subiectis post publicationem pzæsentium. Idem de recuperatoribus. Datum Romz. vigesimoquinto Maij, millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, anno quinto. Vide const. 57. Banniti. Vide Pij 2. c. 8.

Cum nuper, &c.) Quoniam visitatores carcerum, dilu-
lulus 3. dila-

dilationes concessas principalibus carceratis, contra etiam fideiussoribus suffragari decreuerant. Ideo pontif. mandat visitatoribus ne de cetero id faciāt, cum clausulis, &c.

Nuper, &c.) Declarat constitut. quinquagesimā quintam, quod scilicet in illa non comprehendantur Ciues Rom. etiam non originarij, neque illi quorum bona coram Gubernatore producta, & non fuerunt publicata, cum claus. &c. Datum Romae, 19. Maij, anno quinto. Vide const. 8. Pij 2. cum ibi adnotatis.

Cum sicut, &c. confirmat statuta Dohanæ mercatorum Urbis, cum clausulis, decreto, &c.

Cum sicut, &c.) Confirmat constitutiones omnium aliorum pontif. contra homicidas, ac homicidos Duellantes brigolos, &c. Et committit Urbis Gubernatori, ut contra transgressores procedat etiā ex officio Cur. citando etiam per edictum. Contrauenientes ignorantiam possint allegare ad se defendendum seruato iuris ordine. Sed hoc in futurum non valeat. De publicis hospitoribus scientia, & culpa non præsumatur, cum claus. &c.

Cum sicut, &c.) Concessit affidatis, ut in itinere per modicum pascuare possent, & viæ strictæ ampliaretur, quod declaratur Greg. 13. const. 46. Quibus non obstantibus Affidati impediebantur. Ideo pont. confirmat constitutiones aliorum pont. Eorumque defectus supplet: præcipitque Affidatos non molestari sub pænis indignationis, Interdicti & 100. duc. executorem deputat cum facultate puniendi inobedientes; & quod quo ad damna illata conducentibus medio iuramento credatur, cum decreto, clausul. &c. vide Pii 2. constitut. 10. cum ibi adnotatis, &c.

Cum inter, &c.) Confirmat const. 15. Innocent. 8. Quod ciues Rom. non originarij soluant fidam si-
Julius 3.

216: *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summi.*
cut forenses, cum decreto, clausulis, &c. Vide ibi
adnotatis.

Cum sicut accepimus, &c.) Confirmat facultates
Vic. Urbis, circa causas iudiciorum. Inhibetque iu-
dicibus Vrbi, ne in causis iudiciorum se intromittat.
cum clausulis, &c. Non procedit in causis iud. Ban-
cheriorum Greg. 13. constitutio 43. De iurisd. Vic.
Urbis. Vide Clem. 7. const. 23.

Cum sicut, &c.) Religiosi multi sub varijs præ-
textibus extra claustra degebant. Ideo pontif. com-
mittit Aud. Cam. ut eos moneat ad ostendendum
eorum iura. Et inobedientes coercant. Comparan-
tes cogat ad videndum si dispensationes sint minus
legitimæ, & ipsi sint vitæ scandalosæ. Penitentes
absoluat. cum facultate citandi, &c. appellatio non
admittatur nisi ex rescripto signato manu papæ,
cum clausulis, &c. Vide Paul. 4. const. 29.

Dudum, &c.) Paul. 3. concessit militibus de Lilio,
facultatem resignandi officia, & vnam stantiam,
&c. pont. iste ex causis impetrationes officiorum à
pontifice tantum, & in eius manibus resignationes
fieri mandat. Prohibet Legatis, & prouin. Guber-
natoribus, ut à resignationibus officiorum se abiti-
neant. Resignationes aliter factæ nullæ sint, extra
curiam non admittantur, cum clausulis, &c. publi-
cata 13. Febr. 1551. anno 2.

Cum inter, &c.) Continet, quod singuli Artifices
& Opifices Almæ Urb. quolibet Trimestri Iulium
vnum pro expurgatione viarum vrbs soluere te-
neantur exactori Magistrorum Viarum, cum clau-
sulis, &c. Datum Romæ. 11. Ian. 1551. anno 2. Obiit
pont. Romæ 10. Kal. Martij. 1555.

Succesit MARCELLVS SECVNDVS Tu-
scus, qui vixit dies 21. Et vnica constituit. His pro-
ximis, &c. prorogauit subsidium triennale à Paul. 3.
impos. Obiit Kal. Maij.

Iulius 3. Marcellus 2.

Paulus

Paulus (V. Cum sicut, &c.) Conseruatores Vrbiſ
 euitent, vt exploratores fraudum artificium, eorum
 officium diligenter exerceant, Et artifices delin-
 quentes puniant, (que ad suspensionem exercitij.
 Quod exploratores non defraudentur suo ſalario:
 Si negligentes ſint penam incurrant, & Gubernator
 ſit executor, ſola ſignatura ſufficiat, &c.

Innuſtum nobis, &c.) Symmachus papa, cuius
 conſtitutio non adeſt, alienationes bonorum Eccl.
 prohibuit. Paul. 2. conſt. 7. alienationes interdixit, &
 locationes ultra triennium. Et tamen factæ fuerunt
 multæ. Ideo pont. illas reſcindit, & annullat. Deten-
 toresque debere relaxare bona occupata, ac fructus
 reſtituere decernit, cum clauſulis, &c. decreto, &c.
 Datum Romæ prid. Id. Iul. anno primo. Hæc con-
 ſtitutio reducta fuit ad terminos iuris communis
 Pii 4. conſtit. 19. Deinde ab eodem innouata Eccl.
 Romæ ac Cam. Apoſtol. conſtit. 125. Poſtea fuit gene-
 raliter renouata Pij 5. conſt. 101.

Cum nos nuper, &c.) Auditor Cam. Apoſtol. de-
 putatur executor præced. conſtitutionis. Et iudex
 cauſarum in alienatione bonorum Eccleſiæ iudex
 autem ordinarius ſit Vicarius papæ in vrbe, atque
 eius diſtrictu, iuxta deput. Clmen. 7. conſtit. 23. Sed
 Pius V. omnes iſtas cauſas commiſit Collegio fabri-
 cæ S. Petri. conſt. 101.

Ex clementi, &c.) Miniſter generalis ord. Min-
 rum de Obſeruan. exponit pont. quod multi præ-
 deceſſores exemptiones, & indulta ſuis fratribus
 conceſſerunt. ſed inter alios Martinus V. cuius
 conſt. non adeſt, conceſſit, vt fratres ipſi quibus ali-
 quod fiebat legatum ſpeciale ſpeciale perſonam
 nominare poſſent, quæ illud exigeret, & de eo di-
 ſponeret. Sed Ioan. 22. prohibuit fratribus diſcre-
 ta conceſſione, vt. Martinus V. eos in integrum reſti-
 tuit, quod confirmauit Eugen. 4. Nicolaus verò 5.

Paulus 4.

&c

218. *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. or. sumis.*
& Six. 4. concesserunt contensionalia, & administrationem sacramentorum. Idem pont. confirmat omnia, suppletque defectus const. prædictæ. Conceditur facultatem deputandi Syndicos, & actores bonorum, elemosinarum, & monasteriorum, cum decreto irritan. Ampliatque facultates, audiendi, & administrandi sacramenta, eximit resolutione Pedagogorum, & Gabellarum. Quod declarat, & ampliat Pius 5. const. 15. Deputat executores cum clausulis, &c. Datum Romæ, 2. Jul. anno primo. Aliam confirmationem facit Greg. 13. const. 35. vide Leo. 10. const. 17. 20. 21. Clem. 7. const. 44. Faul. 3. c. 10. & 28. Jul. 3. const. 12.

Cum nimis absurdum, &c.) Ordinatur quod Iudæi habitent in locis septis, & separatis à Christianorum habitationibus. Synagogam unicam habeant in terris ubi habitant, destruentes alias: immobilia Christianis vendant. Signum glauci coloris deferant. (Contrarium autem statuerat Jul. 3. const. 18.) Nutrices, & seruites Christianas non habeant. Libris eorum non scriptis vulgari Italico sermone fides non adhibeatur. Mercaturam frumenti, & similes non exercent. Medici eorum ad Christianorum curam non accedant. Pignora ante lapsum 18. mensium non vendant. Statuta locorum obseruent, & inobedientes coerceantur tanquam rebelles, cum decreto clausul. Dar. Rom. prid. id. Jul. anno primo. fuit immutata per Pium 4. const. 63. Sed deinde approbata, & innouata Pij 5. const. 6. Greg. 13. const. 75. Inn. 4. c. 1. & contravenientes debent puniri per iurisd. Greg. 13. const. 75.

Cum sicut, &c.) Mandat subsidium vnus quatuor ni pro qualibet libr. carnis Julio 3. const. 34. impositum extra urbem exigi durante dicto quinquennio, cum decreto, &c. Dar. Rom. 24. Jul. an. 1. prorogatur c. 17.

Paulus 4.

Cum

Cum quorundam, &c.) Negantes Trinitatem, aut Divinitatem D. N. Iesu Christi, eorum errorem abiurent, & de abiuratione doceant. Coram inquisitore abiurantes, & penitentes penarum remissionē consequantur, dummodo de clari, inquisiti, aut relapsi non fuerint. De quorum pœnis Honor. const. 2. Impœnitentes, & alij de cetero errantes pœnas relapsorum incurrant. cum clausul. &c. 2. Id. Augusti, anno 1.

Cum venerabiles, &c.) Decernit quod Cardin. Decanus de cetero spectet ad Episcopum Card. antiquiorem in Curia præsentem, aut extra Cur. per pontif. destinatum, cum decreto, &c. 1. Kalen. Septem. anno 1.

Quoniam sicut, &c.) Confirmat const. 5. 1. Jul. 3. de Annatis, & aliorum prædecessorum. De quibus Paul. 2. const. 9.

Cum nuper, &c.) Deputat Datarium, & Thesaurarium Executores const. Apost. circa Annatarum, & Quindenorum solutiones in locum Camerarij, & Thesaurarij, cum facultatibus clausulis, &c. 1. Octob. anno 1.

Inter cæteras, &c.) Societas officiorum sine officio fiebat ad rationem duodecim pro centenarij. Et super officijs etiam contrahebantur societates, ultra valorem officiorum, cum pactis illicitis. Ideo pontif. societates aliter quam super officijs ad certam participationem fructuum fieri prohibet, officialeque super officii pecunias ultra dimidium valoris recipere, ac societates contrahere non posse decernit. Et in hoc servatur const. 64. pii 4. Societatesque iam contractas Datario notificari mandat, cum decreto, forma publicandi, &c. 5. Octob. an. 1. abrogatur pii 4. const. 64.

Superibus mensibus, &c.) Subsidiū impostum à Paul. 3. prorogatum ab eodem à Jul. 3. & Marcel. 2. 10

lo a. pont. prorogat. per totum annum 1564. Montemque Nouennalem erigit 187. mil. scutorum: ponentibus in eo. pecunias assignat octo pro centenario de redditibus dicti subsidij. Depositarium quoque dicti Montis, ac exactorem subsidij deputat Thomam de Marinis, vt quolibet bimestri soluat debitos fructus. Et finito nouennio, restituat sortes principales, &c. Quemlibet etiam Religiosum super ipsum montem pecunias ponere posse declarat. Et de illis disponere posse indulg. non obstantibus quibuscunque condemnationibus &c. Et etiã ad fauorem illegitimorum: illaque confiscari non posse concedit. Et per mortem non vacare, sed ad successores deuenire decernit. Montistas Collegiũ inter se cum facultatibus expressis constituere posse declarat. Priuilegiaque Montis fidei. Exemptionemque à Decimis, & impositionibus concedit. Quod mons non prorogetur, neque inuouetur, cũ decreto, promissione clausulis, &c. Et quod extinguit. Dat. Rom. 10. Kal. Nouem. an. 1. Eundem prorogauit pius 5. const. eadem. De Montibus Sixti 5. const. 16. pii 5. const. 30. pii 5. const. 124. Clem. 7. c. 17. Reu. exemptionum. pii 5. const. 10. & 170.

Cupientes, vt mēsa, &c.) Deputat Thesaurarium Montis præcedentis cum facultatibus, &c. admitteudi quacunq; cessiones, & expediendi, ac expedire faciendi litteras super patentes. Constituendi ministros, cum salarijs, ac emolumentis, quotquot sibi videbuntur, & omnia alia necessaria, & opportuna faciendi. Quod Montistæ possint ad loca Montis alios nominate referuata sibi locorum, & fructuum dispositione. Subrogarurque prædens Came. in locum Thesaurarij absentis, cum claus. &c. Vide Pij 5. con. 80.

Cum alijs, &c.) Iul. 3. præter ea, quæ circa solutionem annatarum edidit. constit. 41. & 44. Reuocauit

Paulus 4.

inh.

inhibitiones Camerarij Cardinalium, qui præten-
debant, quod annatz ad eorum Collegium specta-
rent, cuius constit. hic non habetur: ideò Pont. sua
constit. 9. confirmavit constitutiones Iulij, & alio-
rum. Modo autem litteras Iul. 3. & suas iterum ap-
probat, & gesta per dictos executores confirmat,
supplendo omnes defectus, cum facultatibus om-
nes, & singulos debitores citandi, mouendi, requi-
rendi sub sent. & censuris, pœnisque Eccl. & pecu-
narijs cogendi, compellendi, substituendi, ac re-
mouendi etiam plures officiales, cum claus. derog.
Dat. Ro. 16. Kal. Decemb. an. j. vide const. 25. Pij 5.
const. 178.

Syncera fides, &c.) Gabellam quaterni carnis,
quam sup. constitut. 6. confirmauerat, hic annullat.
Exemptiones Thesaurarijs concessas in præiudicium
Gabellæ Studij Vrbs reuocat. Hebræorum
licentias emendi res furtiuas, & desuper pecunias
mutuandi tollit. Dilaciones debitoribus concessas
annullat. Barisellum, & executores iustitiæ de inde-
bitis extorsionib. & simonijs Sindicari posse præci-
pit. Monopolia prohibet, iurisdictionem Curiz Ca-
pitolijs reintegrat, iuxta formam Pau. 3. const. 14. Ci-
uitatem Tiburtinâ populo Romano restituit. Con-
seruatores Vrbs in eorum iurisdictione reponit.
Repræsentalia relaxari posse à Roman. Pont. decreuit.
Officiales Vrbs Pop. Rom. in præmissis non mole-
stare, sed fauere, & assistere præcipit, cum decr. &
claus. &c. Dat. Rom. 4. Kal. Decemb. an. j. Pij 4. const.
126. Iul. 3. constit. 32. Paul. 4. const. 77. Iul. 2. const. 15.
Leo. 10. const. 1.

Ab ea ipsa die, &c.) Matrimonium contrahere
volentes in 3. gradu, matrimonia de facto contra-
hebant sub fiducia obtinendæ, postea dispensatio-
nis: ideò Pont. declarat tales dispensationes se de
cætero concedere nolle, etiam si proles secuta esset,
Paulus 4. nisi

nisi ex causa vrgentissima. Dat. Rom. Id. Dec. an. 1.
Hoc idem generaliter prohibuit Clem. 7. const. 7.

Graves, & fermè, &c.) Prorogat ad Nouennium
subsidiũ vnus quatereni pro libra carnis à Iul. 3.
impositum. Et extendit ad loca Baronum. Came-
rarius, & Clerici cameræ deputantur collectores.
Cum decreto, claus. &c. Datum Rom. 15. Mar. 1556.
anno 1. vide Iul. 3. const. 34. sup. const. 6. & 14.

Dudum postquam, &c.) Quoniam ex constit. 5.
orta fuerat dubitatio. An iudæi deberent soluere
decem ducatos pro qualibet synagoga demolita
etiam, vel demolienda. Ideò Pontif. declarat ipsos
ita debere soluere, iuxta constit. 51. Iul. 3. omnes
que congregationes iudæorum, in fidelium esse
obligatas pro tali annua solutione. Et quod ministri
congregationum iudæorum taxas istius solutionis,
iuxta congregationum facultates imponere, & ad
soluendum cogere possint. Cathecumenos, & Neo-
phitos in Vrbe, & extra commorantes, eorumque
bona, & officiales à iurisdictione quorumcumque
iudicum eximit. Eorumque iudicem Card. Sarace-
num deputat. Confirmatque omnia priuilegia, &
exemptiones cathecumenorum, ac Neophitorum,
cum claus. &c. Dat. Ro. 23. Mar. 1556. anno 1. De iu-
dæis Nic. 3. const. 1. cum ibi adnotatis. De Neophi-
tis, & Cathecumenis, Iul. 3. const. 21. Paul. 3. const.
32. Pij 4. const. 2. & 62. Pij 5. const. 28.

Cum nos ingrauescentes, &c.) Continet deputa-
tionem, & facultates Card. & aliorum deputatorũ
ad cognoscendum, & terminandum quæcunque
negacia Almæ Urbis, & totius status Ecclesiæ, cum
decreto, claus. &c. Vide pau. 3. const. 16.

Et si in mente gerimus, &c.) Continet imposi-
tionem duarum decimarum super fructibus benef.
status Eccles. exceptis Cardinalibus, & milicibus
Hierosolymis. Deputat Thesaurarium exactorem,
cum

Paulus 4.

cum

cum claus. &c. Datum Romæ. 20. Julij, anno secund-
do: Vide paul. 3. const. 52.

Romanus pontifex, &c.) Reuocat quascunque
concessione Cancellariorum, præterquam ex causa
onerosa concessas. Inhibetque officialibus status
Ecclesiastic. ne de cætero de eis disponant. De quo
pius 4. constitut. 121. Thesaurariumque deputat ad
alienandum ad vitam tantum, imo & ad locandum
cum decreto. &c. Et ordinat quod cancellaria vacet
per mortem. Et Cancellariæ prouin. non possint à
prouincialibus emi; neque cancellariæ aliorum lo-
corum ab originarijs. Quod cancellarij à Guberna-
tore habilitationem habeant, & de emolumentis ni-
hil officialibus respondere teneantur. Quod sigilli
emolumenta sint gubernatoris. Quod Scripturæ
cautionis pacis, & aliarum rerum criminalium, per
Cancellarium tantum rogari possint. Cancellarij
seruent taxas quo ad earum solutiones. Copias exa-
minum non dent nisi præiudicis decreto, sub
pœnis, &c. Libros seruent, &c. processus cessare
non possint nisi habita, & registrata supplicatione
sub pœnis, &c. Sindicatui stare teneantur vna cum
Gubernatoribus tempore eorum mutationis. Scrip-
turas per Inuentarium teneantur finito officio, con-
signare successoribus, officia exercere valeant per
substitutos, cum claus. &c. Datum Romæ. Kal. Sep-
temb. anno 2.

Ita est præsentium, &c.) Collegium Militum de
Lilio institutum à paulo 3. const. 53. augment. pont.
ad 300. milites qui es soluerunt scuta 150. mil. &
& eis assignat redditus 18. mil. scutorum, & confir-
mat omnia eorum priuilegia. Et quod milites infra
sex menses in fauorem, quæcunque officia resigna-
re possint, absque compositione, & resignarij ad-
mittantur gratis, cum decreto, &c. clausulis, &c.
Datum Rom. Kalend. Septemb. anno 2. De resigna-
tioni

Papa 4.

324 M. Maur de Greg. Camar. apbor 1° summi
tionibus offic. Iul. 3. constituit. 64.

Cum nos, &c.) Ordinatur quod officia Militum de
Zilio hæcenus concessa, de cætero vsque ad annum
extensionis collegij concedenda non vascnt. cum
decreto, &c.

Cum sicut accepimus, &c.) Iacobus Giralminus
Iudæus ad fidem conuersus deputatus fuit à Iul. 3.
reuisor, & expurgator librorum Hebræorum cum
salario 10. ducat. Hoc salarium applicat pont. Colle-
gio cathecumenorum Vrbs, cum decr. claus. &c.
Datum Romæ 18. Septemb. anno 1. Reuocat ex-
purgat. offic. const. 37.

Incumbentia nobis, &c.) Greg. 12. cuius consti-
tutionis adest poenas dupli, & excomm. impoluit occu-
pantibus bona Reu. Cam. Apo. Alex. 5. cuius
constitutio non adest, decreuit, quod prouisi de
Eccl. expedire facerent super prouisionibus litteras
Apostolicas infra annum, & litteris non expeditis
regimini Ecclesiæ se non ingererent, pius 2. cuius
constitutio hic non extat, statuit, quod obligati ad
solutionem annatarum non soluentes in terminis
præfixis poenas priuationis incurrerent. Iul. 2. de-
clarauit, & ampliauit constitutiones prædictarum
const. . Fiscus igitur in Came. Apostol. acceptauit
omnes deuolutiones, & caducitates per quoscuq;
aliquid soluere obligatos incurfas, &c. Camera
autem declarauit omnes non soluentes incidisse
in prædictas poenas, &c. Nihilominus multi con-
trarium. Ideo pontifex confirmat dictam sententiã
clericorum Cam. & constitutiones prædecessorum.
Et decernit, quod debitores Reg. Cam. non soluẽ-
tes infra duos menses à tempore publicationis pœ-
nas in sententia, & constitutionibus prædictis con-
tinentis incurrant. Cum decreto, claus. &c. publicata
30. Octob. Ann. 1. Maiores poenas impoluit pius 4.
const. 9. Vide Innocen. 8. constituit. 16. Alex. 6. const.

Paulus 4.

6. Cle.

6. Clemen. 7. constitut. 1. l. 3. constitut. 28.

Cum sicut accepimus, &c.) Bona personarum Ecclesiasticarum, absque licentia testandi decedentium ex fructibus beneficiorum, acquirita tanquam spolia ad Cameram Apostolicam pertinent. Idem pontifex deputat Thesaurarium in collectorem dictorum spoliiorum totius Italiae, cum facultatibus, &c. Decreto, &c. clausulis, &c. datum Romae, 14. Nouem. anno secundo.

Cum nos hodie, &c.) Card. Carafa destinatur Legatus de latere ad principes Italiae, cum facultatibus cognoscendi causas summarie, & illas committendi, & illas auocandi.

Notarios creandi Vide Pij 4. const. 116. in Saecrosancta, Doctorandi, & Milites auratos, & Comites Palatinos creandi. Reuocat Pius V. const. 61. Quauis.

Dispensandi circa defectus. Natalium pro obtinendis ordinibus sacris. Et circa defectum ætatis, & circa matrimonia contracta, & contrahenda in tertio, & quarto gradu. Reuocat. pius 4. constit. 69. Innotiss. Et cum studentibus circa residentiam, & fructuum perceptionem. Declarat pius 4. const. 113.

Concedendi facultatem ad eligendum confessorum. Renocatio pij 4. const. 123. Et licentiam ingrediendi Monasteria Monialium, Greg. 13. const. 77.

Absoluendi à casibus reseruatis, Gregor. 13. const. 97. Relaxandi iuramenta, & absoluedi à reatu periturij. Absoluendi homicidas pro homicidijs casualibus. pij 2. const. 8.

Remittendi penas Simoniacis, Pij 5. constitut. 4.

Absoluendi eos, qui manus violentas in clericos iniecerunt, vel rapinas, sacrilegia, & alia mala bellicorum tempore perpetrarunt.

Remittendi penas ab Apostatis incurfas, infra const. 29. puniendi, & absoluedi falsificatores litterarum Apostatque hæreticos.

Visitandi quæcunque, ecclesias, & collegia, etiam

Paulus 4.

P

exem-

empta, & illa reformandi. Et concedendi licentiam personis Ecclesiasticis ad testandum, pñ 4. const 32. Roman pontif.

Recipiendi resignationes benef. ac cessiones, pii 4. const. 69. concedendi indulgentias: pij 5. const. 32.

Vendendi, & locandi bona Ecclesiastica licentiam dandi, sup const. 2. Concedendi facultatem transeundi ad alios ordines, pij 5 const. 94. Faciendi omnia, quæ maior poenitentia facere potest. De quo pij 4 const 72. cum clausul. &c. Datum Rom. Kal. Jun 1556. anno 2.

Cupientes abusulvi, &c.) Committit Card. de Carpo, vt Magistros, & Ministros Ordinis Minorum moneat, quatenus contra Fratres religiosos extra claustra vagantes procedant vsque ad, &c. Et harum occasione ipsi propterea nullam irregularitatem incurrant. Et quod ordinarij locorum ipsis desuper faueant, eum claus. &c. Datum 29. Apr. 1557. anno 2. Vide Clem. 7. const. 46. Paul. 3. const. 10. Iul. 3. const. 63. Greg. 13. const 34 pij 5. const. 94.

Postquam diuina, &c.) Religiosi multi sub varijs pretextibus extra claustra viuentes apostata nota incurrunr. Ideo pont. declarat, quod qui in legitima ætate professionem fecerunt, vt antea factam probauerunt, si extra claustra Religionis vagabuntur poenas: riuationis offic. ac benefic. quoromcumque, ac dignitatum incurranr suspensionem a sacra administratione, ac cuiuscunque ministerii etiam sui Ordinis, quod si contrafecerint, condignis poenis puniantur. Apostatarum autem receptores, & fautores per Ordinarios locorum moniti, & non desistentes, declarantur excommunicati. presentantes ad aliquod beneficium de iure patronatus presentandi iure priuati sint. Apostataz biretum nigrum dubis lineis albis ex tela confectis in Cruce, & circumferentia alba suffulti teneantur gestare: prapoz Paulus 4.

fici, qui prædantur extra claustra degere, litteras patentes ostendant proctori, & procuratori generali, alioquin, &c. Translationes apostatarum nullæ sint nisi ad parem, vel arctiorem ordinem. Et translationes obseruantia maneant. Contrafacientes ad sua loca redire cogantur, pœnis apostatarum puniendi. Greg. 13. cont. 74.

Reuocariq; priuilegia omnia recipiendi Fratres aliorum Ord. Min. Quod fecit, & pius 5. cont. 169. & quod locorum Ordinarij faciant publicare hæc cont. cum decr. clausul. &c. Dat. Rom. 13. Kalend. Aug. 1558 anno 4. Vide vt in superiori, & Conc. Trid. in sess. 25. cap. de Regular.

Gloriosus Deus in Sanctis, &c.) Mandat pont. festum S. Domini celebrare debere solemniter die 4. Augusti, qui mortuus est die 6. sed propter festum Transfigurati celebratur die 5. idem ob festum B. Mariæ ad Niuces remouet illud. Conceditque indulg. visitantibus ea die aliquam Eccl. Fratrum prædic. cum claus. &c. Datum Romæ, 6. id Aug. anno 4. publicata 1559. 30. Jul. anno quinto.

Cum sicut experientia, &c.) Continet applicationem confiscationum bonorum, & aliarum pœnarum in locis S. R. E. commissarum à 25. annis citra, non exactarum facta filco R. Cam. Apost. cum deputatione Thesaurarii in commissarium, & exactorem, cum claus. &c. Datum Rom. 26. Octob. anno 4.

Cum omnibus, &c.) Ordinatur, quod in solutionibus debitis Cam. Apostol. soluatur vnus ducatus auri de Cam loco decem Iuliorum. Quod debitores, ita non soluentes incurrant pœnas impositas non soluentibus debita Cam. De quibus Greg. 13. cõst. 66. cum decreto, claus. &c. Registrata 26. Nou. anno 4.

Inter cæteras, &c.) Ordinauerat, vt beneficia

Paulus 4.

P 2 per-

personis idoneis conferantur: & eorum distributio
ni deputauerat Card. Nannensem, & de piscis, vna
cum Datario. Nilominus multi occasione bene-
ficiorum pro alijs in examine se supponunt, & be-
neficia pro seip[s]is impetrant, vt cum pensione alijs
resignent, aut pro alijs, vt ab eis aliquid commodū
assequantur. Idē pontif. ad hoc p[æ]nas anathema-
tis, priuationis, inhabilitatis, restitutionis, &c impo-
nit. Et dispositiones, ac prouisiones huiusmodi nul-
las esse decernit cum clausulis, &c sola signatura
sufficiat publicata 27. Nou. 1557. anno 3. Vide Leo.
10. const. 21.

Si ex p[æ]cepto, &c.) Auditoriatu Cam: Aposti-
off. vacauerat, de quo Iul. 3. const. 22. Quod pontif.
supprimat, & de c[æ]tero officium Regentis Camer.
denominari, & vni ex Card. conferri debere decer-
nit ad instar offic. Camerariatus. paremque iurisdic-
tionem habere declarat. Et eidem Regenti con-
cedit quascunq; facultates per p[æ]detestores con-
cessas. Deputandi Vicegerentē. Cognoscendi cau-
sas obligationum in forma Cameræ. promulgandi
censuras ecclesiasticas. Cognoscendi causas p[æ]la-
torum, oratorum, ac officialium Cur. ac Notariorū
offic. Regentatus, ac familiarium eorum. Campso-
rum, ac mercatorum, & pensionum etiam alibi sol-
tendarum Greg. 13. c. 55.

Cognoscendi causas appellationum interposita-
rum a sententijs latis in curia, p[æ]terquam a Vice-
rio Gubernatore, ac iudicibus capitolijs: & latis etiā
extra Cur. etiam a iudicibus ordinarijs, & arbitris,
in terris S. R. E:

Procedendi summarie in causis non excedenti-
bus valorem 100. scut. aut Mercatorum, vel Nota-
riorū offic. Regentatus cognoscēdi causas delicto-
rum in Cur. & etiā extra per officiales Sed. Apost.
& alios cur. sequentes: & a iurisdictione ordinario-

Paulus 4.

rum

rum exemptos commissorum : & exequendi litteras Apost.

Demandandi executioni sententiarum in curia latarum, & procedendi contra degentes extra curiam pro debitis, vel negotijs in curia contractis, & contra degentes in Curia pro quibuscunque negotijs Et inhibendi in vim Eugen. constituit. volentibus curiales extrahere extra curiam ad litigandum imponendi etiam in curia poenam sanguinis, & capitalis supplicij absque incurfu irregularitatis, & cetera omnia faciendi, quae Auditores Cam. olim facere poterunt Eug. 4. c. 7.

Remittendi poenas, & commutandi. Creandi Notarios, Doctorandi, & promovendi ad alios gradus. Legitimandi concedendi licentiam, testandi etiam ad fauorem incapacium. De quibus vide sup. constitutio. 27. quo ad renocat. moderat. declarat. Concedendi saluum conductum pro debitis, & delictis etiam banuictis. Confirmatio constituit. Leo. 10. & aliorum, & etiam priuilegia aliis concessa Audit. Cam. extendendo illa officio Regentatus. Pij 2. c. 8.

Ordinans, quod causa Romanorum, & incolarum Urbis a curia Regentis non assumantur. Dilationes, & alternatiuae, non prorsus obligatis in forma Cam. concedantur. Quod Barisellus iuramentum praestes de parendo Regenti. Regens, eius Vicegerens, Locumtenentes, & eorum bona, & familiares a iurisdictione ordin. exempti sint. Et a solutione pedagiorum, & impositionum. Officia quinque Notariorum curiae Regentis ad ipsius Regentis dispositionem spectent. Pij 4. c. 77. Cle. 7. constit. 34.

Et Officiales non molestant Regentem in praemissis, cum decreto, clausulis, &c. Datum Romae, 4. Kal. Decemb. anno 4. pij 5. c. 10.

Eximia tua, &c.) Confert. officium Regentis Ca.
Paulus 4.

Mortuo Alphonso Carafa Cardinali, cum iuribus, &c. claus. &c. Dat. 4. Kal. Decemb. anno 4.

Ad Rom. pontif. &c.) Statuta Paul. 3. cuius decretum hic non videt; quod Cardinales accessum, vel regressum ad vnicam tantum Eccl. habere possint. Et habentes ad plures vnam eligant, & aliam dimittant. Reuocantque regressus, & accessus ad plures. Et modo iste pont. prohibet eisdem, ne vigore cuiuscunque regressus possessionem Eccl. capiant absque licentia pont. cum decreto. claus. &c. publicata 7. Decemb. an. 3. Vide Pij 5. const. 140. Concil. Trident. sess. 25. cap. 7. de Reform.

Apostolica (648; &c.) Reuocat facultatem concessam constituto 24. Iac. Girálido expurgandi libros Hebræos, & alij, &c. Datum Rom. 14. April. 1559. anno 4.

Cum secundum, &c.) Confirmat pœnas olim promulgatas cœtera ambientes papatum, pœnalq; imponit tractantibus de eligendo futuro pont. viuentis, & in consilio papa, & complicibus, & prœmia confirmat reuelantibus, cum decret. claus. &c. Dat. Rom. 17. Kal. Iun. an. 4. Vide Iul. 2. const. 2.

Quia in futurorum, &c.) Reuocat licentias legē q̄ lib. Hereticos quibuscunque concessas: prœterquam Inquis. Generalibus; prohibetque ne quis legat, teneat, imprimat, aut venales habeat eisdem libros sub pœna excommunicationis, & alijs a pont. laicis; monet, vt eisdem libri officio Inquisitionis consignetur, sub cens. & pœnis prædictis infra terminum ab Inquis. assignandum, cum decreto, &c. clausulis, &c. & quod Ordinarij hanc constit. publicari faciant in eorum Diocesi. Datum Rom. 21. Decemb. ann. 4. vi de Iul. 3. const. 7.

Decens esse, &c.) Quoniam quædam congregationes prætendunt adhuc non teneri ad solutionē Annatatum; Declarat pont. omnes congregatio-

Paulus 4.

nes;

nes, & alios, ad quorum fauorem beneficia vnita
sunt, teneri, & ad se obligandum de illis de cætero
soluendis, eum de cr. & c. ordinatque quoddam Cardina-
les Saracenus, & de Spoletino procedant, vt iudices
istarum causarum, iuxta formam istius constitut. &
quod beneficia habentia indultum non soluendi.
Quindennia notificentur Cardinalibus prædictis,
cum claus. & c. Dat. Rom. 10. Kal. Febr. anno quart.
to. Vide Pau. 3. const. 9. Pij V. constitutionem 178.

Ineffabilis diuinæ, & c.) Iubet quod festum Ca-
thedræ S. Petri Romæ, sub publico officio celebra-
tur die 18. Ian. singulis annis. Antiochenæ autem
22. Febr. Dat. Rom. 8. id. Ian. an. 4.

Cum ex Apostolatus, & c.) Confirmat, & innouat
omnes pœnas contra hæreticos, & schismaticos
quomodolibet latis, quinimò prælati, Regibus, & c.
à fide Catholica deuiantibus aggrauat vsque ad
priuationem quarumcunque dignitatum. Ius patro-
natus habentes ad beneficia propter huiusmodi va-
cantia teneantur infra legitima tempora præsentare
personas idoneas, alioquin ad pont. deuoluantur.
Prælati, & pontif. qui ante eorum promotionem
apparuerint à fide Catholica deuiasse, eo ipso pri-
uati sint omni auctoritate, & officio, & promotio
nulla sit: & nullo pacto possit reualidari. Subditis
eorum liceat ab eorum obedientia impune reced-
ere, cum clausulis, & c. Datum Romæ, 11. Kalend.
Mar. 1558. anno 4. Vide Inn. 4. const. 3. & 8. Honor.
3. const. 2. Pij 5. const. 86. Greg. 13. constitut. 70. Pij 5.
const. 105.

Apostolicæ Sedis, & c.) Præcipit, vt collegiis Ec-
clesiarum collegiatarum de cætero indicent benefi-
cia, quæ possident, & titulum possessionis, alias illæ
vacare censeantur. Deputatque executorem, & c.
Confirmatur Pij 5. const. 179.

Cupientes indemnitati, & c.) Reuocat quascunq;
Paulus 4. P 4. ex cr.

exemptiones quibuscuque concessas à solutione subsidij à pau. 3. constit. 60. impositi, cum claus. &c. Dat. Rom. 15. Apr. 1559. ann. 4. Vide Iul. 3. constit. 24. pij 5. constit. 10. paul. 3. constit. 41.

In sacra beati, &c.) Decernit, quod Archiepiscopi, & Episcopi redeuntes ad claustra suorum ordinum, ad officia assumi non possint. Et dispensationes de super concessas annullat. Eligentes eos sciēter ad officia priuati existant voce tam actiua, quā passiuā ad eligendum, cum decr. claus. &c. Dat. Rom. 19. Iul. an. 5.

Ea fuit superiorum, &c.) Alumen Tulpis in quērum fuit tempore pij 2. ut constit. 26. Leo. 10. Alumēria autem locata fuerunt pro annuo affictu, 28333. ducat. & mox auctus est affictus ad alia scuta 16. mil. idēō pontif. iste erigit Montem quem vocat Alumerarium vacabilem 13033. scutor. & ponentibus in eo pecunias assignat duodecim pro centena de dictis 16. mil. scuto augmenti. Affictus Alumerarium. Et obligat omnia bona sed. Apost. pro maiori assecuratione Montistarum. Et decernit quod quilibet etiam Religiosus in monte isto pecunias ponere possit. Et quod loca dicti Montis resignari possint, & non confiscari, aut sequestrari. Et de illis liberē disponi ad fauorem etiam illegitimorum, Montistæ possint erigere collegium cum facultatibus quas habet etiam Mons fidei. Et exceptiones ab impositionibus, cum decreto, clausulis, &c. Datū Rom. Id. Ian. 1556. ann. 3. De Montibus. Sixti 5. constit. 16. pij 5. constit. 124.

Ex ordine, &c.) Pontifex mandauit Gubernatori urbis ut poenas contra lenones, & complices publicaret iuxta constit. pro humanis, Innoc. 4. quæ hic non adest. Clem. 7. constit. 17.

Cum (xpius, &c.) Aduocat ad se causas omnes inter Cardinales coram quocunque iudices uerētes

Psalmus 9.

tes in terminis in quibus reperiatur. Eamque cognitionem sibi referuat. Idque extendit etiam ad causas futuras cum decreto, clausulis, &c. publicata 1555. 9. Ianuarij.

Cum ob inuasionem, &c.) Ob inuasionem Urbis à Militibus Hispanis, multæ differentiæ super locationibus, & pensionibus casalium domorum, &c. ortæ sunt. Ideo pont. vt dictæ differentiæ summarie decidantur, ad se auocat omnes causas desuper vertentes, & illas committit Cardinali Miganello, & Card. Romano cum facultatibus, &c. cum clausulis, &c. Vide similem. Clam. 7. constitut. 28.

Licet ex iuris, &c.) Statuit quod carcerati confessi, vel forsân ex iudicijs torquendi, non relaxentur sub cautionibus cum decreto, &c.

Cupientes, &c.) Gubernator Urbis conducit palatium pro eius curia sumptibus Cam. 4 post. in curia Gubernatoris tres iudices deputantur pro causis criminalibus, & alij tres pro ciuilibus. Qui Auditores syndicati stare debeant contra quod statuerat Leo. 10. constitutio. 7. Quibus Gubernator causas committit, sed votum non præstat, duobus ex illis dare tenetur cameras, & alimenta. Gubernatori, & Auditoribus pont. præcipit sub pœna excommunicationis latæ sententiæ priuationis, &c. quod propinas non accipiant: & ab omni genere munerum abstineant: præter paucos fructus, cognitio fiat quolibet die sabbati, &c. cum clausulis, &c. Obiit Romæ, 15. Kal. Septemb. 1559. & uoc. pij 4. constit. 156. pij 4. const. 89.

Pius Quartus. Ad Charitatis, &c.) Aduocat ad se omnes causas Archihospitalis S. Iacobi de Vrbe, vertentes coram quocunque iudice: & eius officiales quomodolibet concernentes. Et illas committit Cardinali pro tempore protectori cum facultate, ac iudex procedendi summarie, &c. citandi, & in-

Pius 4.

hiben-

hibendi in curia, & extra cum clauf. &c. Datum
Romæ, 22. Ianuar. 1560. anno primo.

Saluatoris Domini, &c.) Pau. 3. concessit Ioanna-
de Lorrano facultatem erigendi Monasterium, &
Hôpital pro iudæis, vt in eius constitutione trige-
simaseptima. Archiconfraternitatem quoque ibi
erexit. præpositumque deputauit eundem Ioanna-
eius vitæ durante, & alium quolibet triennio eligi
mandauit. Iudæisque se conuertentibus victum, &
vestitum assignauit, & ante conuersionem, & fidem
instrui mandauit. Et in euentum in quem charita-
tis opera ibi non exercerentur fructus. Monasto-
rij, & hospitalis applicat Hospital. sancti Iacobi
Incurabilem de Vibe, de quo in præcedenti In-
dulg. Confratribus. & alijs cõcessit. præposito quo-
que, & alijs, facultates concessit publicari faciendi
indulgent. recipiendi elemosynas: præpositoque
regimen hospitalis commisit. Quod confratres, &
eij possint eligere confessorem, & etiam præposi-
tum. Et si verè penitentes, & confessi visitauerint
Eccles. Hospital. & Monaster. & porrexerint manus
adiutrices, indulg. concessit. Exemptionem quoque
à decimis, quam Pau. 3. cuius constitutio non adest
& confirmauit Iul. 3. constitut. 21. confirmat. Et be-
neficia omnia per eundem Ioannem obtenta Ar-
chiconfraternitati applicat. Vide constit. 38. & 52.
Renoc. ibi. & pij 5. const. 32. Vide vbi sup. Renoc.
pij V. ibi.

Et pro qualibet sinagoga iudæorum in statu Ec-
clesiastico existente Iudæos soluere iussit quolibet
anno decem in festo Omnium Sanctorum, vt
in eius constitutio. 48. etiam pro sinagogis demoli-
tis addidit paul. 4. constit. 18. Cathecumenoque, &
Neophitos, ac eorum bonæ, & officiales à quorum-
cunque iurisdictione eximit.

Protectoremque, & iudicem ipsorum deputauit
pium 4. Card.

Cardinalem Saracenum. Confirmavitque eorundem privilegia, & exemptiones. Et eisdem applicavit annuum salarium, quod iudæi soluebant Iacobo Giraldo, vt in eius constitut. 24. Hic autem pont. omnes dictas concessiones confirmat, & supplet defectus, cum decreto, claus. &c. Datum Romæ, 13. Ian. anno primo.

Alias à sel. record. &c.) præcipit, quod Cardinales non possint percipere introitus Thesaurarium, seu communicatum locorum eorum gubernio commissorum, cum decreto, claus. &c. Datum Romæ, 9. Febr. anno 1. Vide Iul. 3. const. 5.

Cum sicut, &c.) Quoniam Cam. Apost. circa subsidium quaterni carnis pro libra à Iul. 3. constit. 34. impositum, & à Pau. 4. constit. 17. extensum quo ad modum exigendi multas ordinationes fecerat. Ideo pont. eas confirmat, suppletque defectus, cum claus. &c. Datum Rom. kal. Mar. anno 1.

Pij patris altissimi, &c.) Leo. 10. erexit tria Collegia Clem. 7. erexit Montem fidei, Pau. 3. erexit duo Collegia. Paul. 4. erexit duos Montes, hic autem pont. erigit Collegium 379. Militum piorum, sed postea addit alios 160. vt infra in const. 16. Milites ipsos familiares suos declarat. De quorum familiarium privilegijs, vide sup. Clemen. 7. c. 14. Roman. Nobiles quoque creat. Doctorandi alios in iure Canonico, & Ciuili, & alijs facultatibus auctoritatem eisdem Militibus concedit. Notariosque creat. di. ad hoc autem vide Inf. const. 112. In sacrosancta, legitimandique illegitimos, quod limitatur inf. in const. 86. quamuis Milites clerici efficiuntur Notarij Sedis Apost. laici verò milites auratæ militiæ. Pensiones super fructibus beneficiorum obtinere, & in alios transferre possunt, quod reuocauit pius 5. infra in eius const. 71. Sacrosanctum. Testandiq; facultatem habent de bonis acquisitis ex beneficijs.

Piur 4.

reuo.

reuocauit autem pius 5. infra in eius const. 74. sacro
 fauctum. Milites illegitimi in quibuscunque impe-
 rationibus defectum Natalium exprimere non te-
 nentur, & nihilominus gratia valide sint. Exemptio
 Militum à iurisd. Ordinariorum. Exemptio eorun-
 dem à solutione collectarum, &c. ad quod vide in-
 fra pij 5. const. 10. Et si ea, ingenia militum consti-
 tuit, licentiam deferendi arma concedit, milites de-
 scripti sunt in litteris, in quibus veri familiares
 pontificis describuntur. Expectatiuaque absque
 signat. ad duas collationes, & duo benef. etiam iure
 præterquam, &c. obtinere possint, constitutionibus
 de publicandis prouisionibus milites non ligantur.
 Et gaudent omnibus priuilegijs concessis Scripto-
 ribus, & Cubiculariis Apostolicis. Milites eorum
 officia ad fauorem quorumque personarum per
 eos nominandarum in manibus pontificis regna-
 re possunt, compositionem in concessione officii
 soluere debent. Collegium habeat facultates mini-
 stros deputandi Statuta condendi, restringendi, am-
 pliandi etiam sub pena &c. litteræ Apostolicæ gra-
 tis militibus expendantur. Militum præcedentiam
 assignat, ad quod vide inf. Greg. 13. c. 9. omnibus.
 cum exemptione eorundem à solutione iocalium,
 & aliorum iurium Cam. Aposto. delectum. Milites
 soluerunt pontifici centum octuaginta septem mil-
 lia, & quingenta scuta auri in auro. Et postea con-
 cedit assignamenta, de quibus hic. Et postea con-
 cessit alia, de quibus inf. in dicta const. 10. Deposita-
 rius Militum Baptista de Caualcantibus deputatur
 Gabellæ, & Thesaurarius prædictarum conducto-
 res teneantur asscurare milites de eorum emolu-
 mentis. Asscuratio militum super redditibus sub-
 fidii triennalis constit. De quo vide sup. in paul. 3.
 const. 55. Milites non tenentur probare istas pecu-
 nias pontifici solutas conuerlas fuisse in utilitatem

piu. 4;

Sol.

Sed. Apосто. Obligatio omnium bonorum Sed. Apostol. pro aſſecuratione militum; aſſignat, cum clauſ præſeruatius, &c. cum decreto irritante, &c. Camerarius, & alij ponant ad introitum Camere summam ſcatorum centum octoginta ſeptem milium, & quingentorum per milites ſolutam, & faciant quæcunque inſtrumenta obligatoria pro militum aſſecuratione. Deputatio, & facultates deſenſorum iſtorum militum conſtit. cum clauſ. derog. &c. officia militum non vacant per triennium ab hodie inchoandum milites infra deſcripti poſſint etiam poſt triennium de medietate officiorum diſponere. Dat. Rom. 3. Id. Mar. an. 1. de augmen. huius Collegij, c. 16. præcedentia in proceſſ. ſ. Sacram.

Greg. 13. conſt. 61. Rouac. pij 5. conſt. 62.

Cum ſicut accepiſimus &c.) Eug. 4. Studium generale in Vrbe introduxit, & Gabellam vini foreſis, quod in Tabernis vendunt, impoſuit pro ſoluen- diſ ſalarijs leſtorum, vt habetur in eius conſtit. 2. Six. 4. & Iul. 2. confirmarunt, quam Iul. 2. conſtit. habes. Gabella iſta per populum Rom. plus offerenti, vendi ſolet. Et quia variis modis Gabella iſta de- fraudabatur, ſicquædam capitula condita fuerunt. pontifex autem dicta capitula confirmat, ſupplen- do omnes defectus, cum decreto irrit. &c. cum clauſ. derog. &c. Datum Romæ, 11. Kal. April. anno 1. Vide conſt. 126.

Volentes ex rationabilibus cauſis, &c.) Paul. 4. mandauit exigi taxas equorum, ſed eius conſtit. hic non habes. Et pont. iſte eandem quibuſcunque conuentualibus exigi iubet cum clauſ. derog. &c. Datum Romæ 19. Mar. anno 1.

Sedis, &c.) Paul. 4. commiſit Cerd. de Carpo pro- ceſſori Ord. Fratrum minorum, vt contra fratres tertia clauſtra religionis vagantes procederet, vt in ipſius conſtit. 28. cupientes abuſui. Idemque Pau.

4. vt contra apostatas plenius prouideret, aliam edidit const. quam habes sup. num. 29. Postquam, in executione autem dictæ constituit. Paul. 4. multæ lites, & scandala orta fuerunt ex causis hic expressis. ideo hic pont. absoluit omnes apostatas, & translatos in sæculo vagantes à censuris, & pœnis incursum ob non partitionem dictæ constituit. Paul. 4. Et super irregularitate per eosdem contracta dispensat. Et dictam Pauli 4. const. ad formas iuris, & sacrarum constitutionum reducit. Aduocat etiam ad se omnes causas contra eosdem coram quibuscunque iudicibus introductas, easque summariè, & iuxta dispositionem iuris, & sacrarum constitutionum cognoscendas committit Vicario Vrbs, & respectiue ordinarijs locorum, & superioribus monasterium, &c. cum clausulis derogatorijs, &c. Apostata translati absoluti pœnitentiam à confessoribus iniungendam facere debeant. Apostata, & translati dispensationes, & indulta iudicibus præsentare, & eâ expedire debent infra sex menses, alias in censuras antea incurfas reincidant. Datum Romæ; 3. Non. April. anno 1. vide Pau. 4. const. 28. & 29.

Pastoralis, &c.) Prædecessores bona Cam. Apostolicæ, vel notitiam habentibus multas pœnas imposuerunt. Hic autem pont. monet detentores, & scientes vt in termino hic assignato, bona restituât, Inobedientibusque pœnas excommunicationis imponit, in qua si per octo dies perseverauerint, sine dignitatibus priuati, officia, & benefic. sine alia declaratione amittant. Scientibus quoque, & reuelantibus retributionem promittit, cum clausulis derogatorijs, &c. Forma publicam const. quam tamen non inueni. Datum Romæ. 3. Non. April. anno primo Vide Paul. 4. const. 25.

De statu, &c.) Continet exemptionem Monialium à solutione Decimarum, subsidiorum, & aliorum onerum.

Parti 4.

oærum. Prohibetque commissarijs, & alijs exacto-
ribus ne illas molestant super id, &c. cum deputa-
tione executorum istius constitutionis, clausul. &c.
Datum Romæ, Non. April. anno primo. Ampliatio
Pij 5. const. 15. & 192. Vide Greg. 13. const. 71.

Græue, &c.) Decernit omnia, & singula testamen-
ta, & donationes, atque qualicumque dispositiones
causa mortis factas, à quibusvis personis, quacunq;
dignitate fulgentibus de bonis ecclesiasticis facta
in futurum quomodolibet, iam in fauorem piorū
locorum, & hospitalium absque licentia Sed Apof.
sint nulla, & irrita, ac nullius momenti. Sed tamquā
spolia ad Cam. Apof. spectantia deuoluta esse.
Quare omnia nunc prout lex tunc reuocat, & an-
nullat. cum decre. claus. &c. Datum Romæ. 20. Maij,
anno 1.

Cum venerabilis, &c.) Leo. x. erexit Archicon-
fraternitatem Charitatis in Vrbe, vt habes in eius
constit. 32. illius qui. Hic autem pontifex applicat
dictæ Archiconfraternitati pœnas, & taxas expres-
sas. Scias autem quod exactio taxarum non est in
vsu. Deputat executores istius const. cum claus. de-
rog. &c. sola signatura sufficit. Datum Romæ. 13.
Kal. Iul. anno primo

Pastoris æterni, &c.) Alexand. 4. confirmauit do-
nationem factam Hospitalis, & Fratribus sancti
Lazari per Federicum Imperatorem, vt habes sup.
in eius const. 2. lecta. Clem. 4. facultatem eidem
Fratribus concessit, leprosos vndique suscipiendi,
& illos cum eorum bonis transeundi ad hospita-
lia, vt habes sup in eius constitut. 5. Venerabilibus.
Greg. 10. cuius const. hic non habes, exemptionem
concessit à solutione Decimarum, Gabellarum,
&c. Ioannes 21. cuius constit. hic non habes, inhi-
bit Episcopis, & alijs, ne Ecclesias Hosp. vel Fra-
tres excommunicarent, Paulus 2. cuius constit. hic

Fig. 4.

non

non habes, confirmavit quacunq; indulta' De-
 qui leproforum Sancti Lazari extra muros Capuae,
 & Fratribus concessas, & eisdem sub sua protectio-
 ne suscepit. Adrianus 5. & alijs pontifices, quorum
 eont. hic non habes, varia priuileg. & indulta Fra-
 tribus Hospit. S. Lazari concesserunt, hic autem
 pontif. omnia, & singula eorum priuilegia exemp-
 tiones, ac indulta approbat. Statutaque, & stabili-
 menta eorum confirmat, cum decreto irritante. &c.
 cum clausulis derog. &c. Dat. Rom. 7. Kal. Iulij, ann.
 1. Vide Alex. 4. const. 1. Clem. 4. const. 1. Clemen. 6.
 constit. 2. Pij 5. const. 30. 46. 74. 123. Vide Pij 5. c. 30.

Circumspecta, &c.) Mart. 5. cuius const. istam
 hic non habes, commisit cognitionem omnium
 causarum vertentium inter Fratres, & subditos
 Hospitalis. San. Ioannis Hierosolymitani Magno
 Magistro, vel eius commissarij. Fratribusque, &
 subditis alios trahentibus coram alijs iudicibus
 poenas imposuit. Sixt. 4. cuius const. istam hic non
 habes, quascunq; dispositiones, ab alio quam ma-
 gno, Magistro factas, & fiendas de pæceptorijs
 annullauit. Et detentores pætextu dictarum con-
 cessionum mouit vt Magno Magistro possessionem
 restituant sub poena excommunicationis late sen-
 tent. sibi reseruata absolutione & priuationis dignita-
 tum, ac officiorum, & benefic. si erunt Fratres, &
 per mensem excomm. sustinerent cum inhabili-
 tate, &c. Innoc. 8. cuius constit. istam hic non ha-
 bes, ordines S. Sepulchri, & Militiæ Sancti Lazari,
 vniuit. & subiecit Magno Magistro huius ordinis.
 Sed Pius 4. talem vniõnem Militiæ S. Lazari reuo-
 cavit, vt infra in const. 131. Inter assiduas. Et qual-
 cunq; exemptiones concessas, & concedendas
 etiam a Sede Apostolica, declarauit idem Innoc. nõ
 excul. re ab obedientia magni Magistri, & solutio-
 ne iurium communis aratrij, beneficia huius ordinis

non comprehendi sub reservationibus Apostolicis voluit idem Innocent. Beneficia ista, Fratibus Hospitalis tantum conferri per magnum Magistrum, & conuentum hoc idem voluit Gregor. 13. in cōst. 64. quo magis. Prouisionesque beneficiorum eorundem, etiam apud Sedem Apostol. vacantium per magnum Magistrum, & conuentum, solummodo, & non per alios, etiam Rom. pontif. fieri debere declarauit Iul. 2. cuius constit. istam hic non habes, cessationes, & gratias de beneficijs Hospitalis Sancti Ioannis, absque consensu magni Magistri, & conuentus factas reuocauit. Et omnia loca Hospitalis liberæ dispositioni magni Magistri, & Conuentus reseruauit: accessusque, & alias gratias alijs, quam Fratibus Hospitalis concessas annullauit. Causarū quoque omnium super beneficijs Hospitalis vententium inter Fratres, & alios cognitionem magni Magistri, & eius Commissarijs reseruauit. Priuilegia, & gratias à prædecessoribus, & alijs principibus concessas confirmauit: indulgentiarum quoque, & peccatorum remissiones publicari permisit. Leo 10. cuius constit. istam hic non habes, confirmauit concessiones Mart. 5. Alexand. 6. Pii 2. & Iulii 2. & aliorum. Facultatemque dedit magno Magist. & conuentui deputandi Vicarios in prioratibus Hospitalis cum auctoritate conferendi præceptorias, & ancianitates, & exigendi responsiones. Litterisque magni Magist. & conuentus credi iussit quo ad professionis emissionem, &c. Alienationesque honorū immobilium Hospitalis prohibuit. Expectatijs quoque, & gratias quascunque, &c. super beneficijs Hospitalis concessas, & concedendas reuocat, & annullat, non obstantibus quibuscunque. Clemens 7. confirmauit omnia priuilegia, & gratias huius Hospitalis, & Militæ. Iurisdictionemque etiam missi, & meri Imperis, concessit mag. Magist. & conuen-

tui in personas, & bona Hospitalis, & Misticæ, non obstante quouis indulto. Et procuratorem generalem in Rom. curia cum simili potestate deputandi eidem facultatem concessit. Et in eadem curia per se, vel alium de beneficiis Hospitalis apud Sedem Apost. vacantibus, & non tamen per resignationem in manibus pontificis, conferendi, & de beneficiis etiam affectis providendi, illaque distimbrandi, & pensiones assignandi, &c. indulgentias quoque publicandi quatuor, & elemosynas colligendi. Sepeliendi mortuos in eorum Ecclesiis, Et arma deferendi. Cappellanis, Hospitalis auctoritatem deest audiendi confessiones militum, & aliorum, & Sacramenta ministrandi, & celebrandi etiam tempore Interdicti: facultatemque omnibus dedit erigendi loca sub dependentia Hospitalis, quæ gaudent omnibus Hospitalis privilegiis. Alienationes bonorum Hospitalis in eius dampnum factas absque licentia Magistri, & conventus reuocauit. Accensusque, & coadiutorias, &c. ad beneficia Hospitalis concessas, præterquam ex causa onerosa, & de licentia magni Magist. & conventus annullauit. Causas etiam vertentes super beneficiis Hospitalis, a quibuscunque iudicibus auocauit, & magno Magistro commisit. Hospitalique, & eius personas, & bona sub Sedis Apostolicæ protectione suscepit, & à quorumcunque iurisdictione exempt. Exemptioneque à decimis, &c. concessit, etiam si in impositionibus expressè grauarentur. Hoc idem concessit Pius 7. & Greg. 13. vt in Greg. const. 64. quo magis. Exemptionem quoque à iurisdictione Ordinariorum, & aliorum eidem dedit etiam ratione delicti, contractus, & rei, de qua ageretur. Ius patronatus, & presentandi ad beneficia hospitalis decreuit non concedi nisi ratione foundationis, aut dotationis, &c. Pensionesque super pronensibus beneficiorum

Pius 4.

Hospi-

Hospitali prohibuit etiam per Sedem Apostolicam assignari aliis, quam personis Hospitalis, sine consensu magistri Mag. & conuentus, &c. hoc confirmavit Greg. 13. in eius const. 62. quo magis. Personas in dignitate Ecclesiastica constitutas per Fratres, & alias personas hospitalis in eorum conseruatores electos, iussit debere eos defendere. Cappellanos huius Religionis ad deseruendum in Ecclesiis eiusdem Religionis per ordinarios admitti precipit, & presbyteres non profesos recipi vexit absque licentia Fratres illos declarauit gaudere priuilegiis hospitalis, qui habitum suscepissent, & vagabundos filios uti non posse decreuit. Greg. 13. const. 81. Idem c. 24. Idem ibi. Gregor. 13. 161. Pii 5. const. 74. pii 5. ibi. Reuoc. infra const. 38. pii 5. const. 74. pii 5. const. 143. ibi Greg. 13. c. 64.

Confugientesque ad Ecclesias Religionis, insiis non molestari. Et ipsis Clem. litteris derogari non posse decreuit. Et ita per quoscumque iudices indicari voluit. Confirmauit etiam concessiones Alexan. 6. & aliorum pontificum circa exemptionem a solutione Decimarum, & extendit ad bona in Emphyteusim, vel feudum concessa, non tamen in perpetuum. Expectatiuas quoque, & omnes gradus praeuentiuas aliis, quam personis hospitalis super illius beneficiis concessas, etiam per sedem Apostolicam reuocauit, & illis non obstantibus, magnum Magistr. & Conuentum de illis disponere posse declarauit, paul 3. cuius const. istam hic non habes, confirmauit Clement. 7 & aliorum pont. concessiones, & maxime quo ad perceptionem Decimarum, Noualium, & applicationem factam huic hospitali, de Militia S. Lazari, &c. Declarauitque longum tempus in materia feudi, vel Emphyteusis, intelligi de tempore 99. ann. seu vite trium. Cappellanosque dicti ordinis prouideri posse declarauit de Eccl.

flis huius ordinis, non obstante quod presbyteris
 sæcularibus solitum fuerit eas conferri, pius autem
 4. pontifex iste, ex causis expressis confirmauit pri-
 uilegia, & gratias per Martinum 5. & alios præde-
 cessoros, hospitali, & Militiæ Sancti Ioannis Hie-
 rosolymitani eiusque personis, & rebus concessas
 iuxta Leonis 10. Clemen. & pauli 3. concessiones
 Regum Aragonum editas. Constitutio iusta edita
 in curia. Idem pontifex confirmat decreta, & ordi-
 nationes Capituli generalis nouissimè celebrati, &
 maximè de celebrandis duplici officio festis Apo-
 stolorum. De responsionibus, & nouis impositio-
 nibus. De illegitimis non illustribus non recipien-
 dis. De animalium repertorum in præceptoris tem-
 pore obitus præceptorum diuisione. De commuta-
 tione solutionis iurium, &c. De dilatione diuisionis
 spoliatorum. De forma licentiarum exercendi Mi-
 litiam sæcularem. De acceptatione administratio-
 nis communis ærarii. Extenditque dicta priuilegia,
 & gratias Hospitalis præfati ad Hospitale in Meli-
 tarianen. Insula consistens. Causas etiam Hospitalis,
 & Militiæ committit mag. Magistro, & conuentui,
 priuatim quo ad alios. Appellationesque à senten-
 tiis latis per iudicem hospitalis, ad mag. Magis. &
 conuentum, & à sententiis latis per magnum Mag.
 & conuentum ad capitulum generale deuolui debere
 declarat Rescripta, & ordinationes mag. mag.
 & conuentus absque aliqua licentia: vbique exequi
 debeant. Conseruatoribusq; nominatis à personis
 hospitalis, mandat vt eos defendant, habeantque
 propterea facultates expressas Fratribus etiam, &
 aliis personis Hospitalis, dat facultatem sacros ordi-
 nes suscipiendi etiam extra tempora, à quocunq;
 Antistite, & celebrandi absque licentia etiam super
 Altari portatile. Exemptionemque concedit à deci-
 mis, & subsidio à Rege Hispaniarum, ac quarta à

Rege Franciæ impositis, &c. Extrahendique sumēta ex locis hospitalis, illaque ad quæcunque loca fidelium asportandi sine aliquo datio, licentiam concedit. Reuocationem huiusmodi licentiarum habes infra in const. 38. inter multiplices. Indulgentias à prædecessoribus concessas confirmat. Facultates etiam commutandi vota, ac super malè ablatis, & relictis pro sustentatione pauperum, ac super diuinis officiis omisis componendi à Clem. 5. concessas approbat, &c. Beneficia hospitali vnita de cætero non vacare, & illa non in titulum, seu cōmendam conferri mandat. Fratres, & alia personæ hospitalis, in eius causis ad testificandum admittuntur, deficientibus aliis probationibus mag. Magif. & priores, &c. possint Fratres, & alios delinquentes vbique capere, & punire. Publicatio præsentis, & aliarum litterarum Apost. mag. Mag. conuentus, in prioratibus, & aliis locis, ligat omnes tanquam si personaliter facta esset. Suscipientes habitum extra conuentum etiam à Roman. pontif. vel prouisionem beneficiorum obtinentes, infra annum in conuentum comparere debent. Obtinentes beneficia, vel pensiones, citati non comparentes, coerceantur cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatoriis, &c. Datum Romæ Kal. Iul. anno primo. Vide Pii 5. conf. 79. Greg. 13. const. 64. Reuoc. Pii 4. c. 132. Conf. Greg. 13. c. 64. Greg. 13. c. 64. Pii 5. c. 32.

Sanctissimus in Christo pater, &c.) Resignationes beneficiorum publicari, mandauit iste pontif. dubia tamen expressa de super orta sunt. Ideo his pont. illa declarat. cum decreto irritante, &c. publicata 1560. 10. Septemb. anno primo. Vide Gregor. 13. const. 87.

Cum nos, &c.) Hic pontifex pro subleuandis necessitatibus Sedis Apost. crexit Collegium 395 Militum piorum, qui soluerunt scuta centū octuē

ginta millia, & quingenta scuta. Et eisdem emolumenta, & priuilegia assignauit, vt sup. in eius constit. s. Pij patris. Et modo propter alias vrgentes necessitates auget dictum Collegium ad alios centum sexaginta Milites, qui soluerunt pontifici scuta centum octoginta millia. Et eisdem concedit omnia Indulta, & priuilegia prioribus militibus concessa: assignat alia scuta octo millia auri in auro, super Dohanis Urbis. Dohanerij Urbis tenentur le obligare de soluendo quotannis Collegio militum priorum scuta octo millia auri in auro, videlicet: singulis mensibus ratam partem: Defensorum Collegij Militum deputatio. Secretarij eiusdem Collegij deputatio Forma publ. hanc constitutionem. Datum Romæ, idib. Septemb. an. 1. vide const. s.

De salute gregis Domini, &c.) Ordinatur, quod Episcopi absentes redeant ad eorum Ecclesias quod si cessantibus legitimis causis per sex menses continuos abfuerint incurrant poenam quartæ partis fructuum: si per alios sex aliam quartam amittant, si contumacia creuerit, denunciarent per Metropol. & ille per antiquiorem suffraganeum residentem sub poena interdicti ingressus Eccles. ipso iure incurrenda infra tres menses. Obedientes, & Residentes potiuntur priuilegijs infra scriptis, videlicet. Citari non possunt ad comparandum in Romana Curia, nisi de commissione papæ. Iurisdictionem quoque habent contra Clericos seculares, & etiam Regulares extra claustra degentes quomodolibet exceptos; à quorum decretis ante diffinitiuam non appellatur, & ubi agitur de correctione morum appellatio non admittitur, cum decreto irritante. &c. Executorum istius const. deputatio, & facultates cum claus. derog. &c. Forma, & effectus publicationis. Datum Romæ, prid. Non. Septemb. anno 1. Vide *onc. Trident. sess. 6. cap. 1. sess. 23. cap. 1. sess. 24 cap.*

12. De resid. curatorum, constit. 91. contra non res-
dentes procedat. Aud. Cam. Pij Quinti, const. 127.
infra const. 127.

Cum in alienationibus, &c.) Solemnitates seruā-
da in conductionibus, & locationibus bonorum
Cameræ Apost. cum decreto irritante, &c. Pacta
damnosa R. Cameræ fieri prohibentur in subasta-
tionibus eius bonorum, sola signatura sufficit, cum
clausulis derogator. &c. Datum Romæ, 16. Kalend.
Octob. anno primo.

Provida, &c.) Paul. 4. cuius constituta habes num-
3. alienationes bonorum Ecclesiæ, & locationes, &c.
vltra triennium in damnum Ecclesiarum, non ser-
uatis solemnitatibus factas annullauit, & rescidit.
Et deinde in alia constit. (quam habes cum nos nu-
per) iudicem alienationum huiusmodi deputauit
cum facultatibus ibi, & hic contentis. Lites autem,
& quæstiones multæ ortæ sunt, & quam plurimi de
rigorosa executione dictæ const. Paul. 4. conquire-
bantur. Ided hic pontifex illam const. reducit ad
terminos iuris communis. & quo ad causas pendē-
tes, & futuras, quo verò ad decisas, absoluit condē-
natos à censuris, & causas mandat reuideri secun-
dum iuris communis dispositionem, decreto irritā-
te, &c. Forma, & affectus publicationis, cum claus.
derog. &c. publicatio. Datum Romæ, 3. id. Septemb.
an. 1. Reduc. ad ter. iur. com. const. 1. 4. de aliena-
tion. eccl.

Cupientes, &c.) Ordinatur quod iudices causarum
beneficialium, eorumque affines, & familiares be-
neficia illa impetrare non possint, impetrantes autē
illis privati existant, impetrationes nullæ sint, cum
decreto irritante, &c. cum claus. derog. &c. sola sig-
natura sufficit. Dat. Rom. 5. id. Nou. an. 5.

Soler, &c.) Declaratio, quod indulta Nunciis
Apostolicorum circa collationes beneficiorum,

Pij 4.

Q 1 &c.

&c. non comprehenduntur sub quavis reuocatione. Tu autem vide moderationem, & reuocationem, de qua infra in const. 65. & 66. Sanctiss. cum claus. derogatorijs, &c. cum decreto irritante, &c. Datum Romæ, 3. Kal. Nouemb. anno primo.

Quia non solum, &c.) Ordinatur quod Domini re-
stituant infra sex menses Vassallis pecunias pro eis
solutas. Et ab alijs obligationibus indemnes rele-
uent eosdem subditos debitis temporibus. Obliga-
tiones Vassallorum de cætero pro Dominis fiende
inualidæ erunt, cum decreto irritante, &c. sola si-
gnatura sufficit, cum claus. derogatorijs, &c. publi-
cata 30. Octob. anno primo.

Decens esse censentes, &c.) Decernitur quod bona
clericorum ex illicita negotiatione, acquisita, vti
spolia spectent ad Cameram Apostolicam, cum
decreto irritante, &c. Executorum deputatio, & fa-
cultas, cum clausulis derogatorijs, &c. Datum Ro-
mæ, 9. Nouemb. anno 1. Vide Pij 5. const. 47. De fa-
cultate Thesaur. sup. spol. Greg. 13. const. 74.

Prouidentia Romani pontificis, &c.) Cameratii
S. R. Eccles. multis priuilegijs vti sunt vsque ad tē-
pus Paul. 4. qui illa limitauit vt habes sup. in eius
const. 34. si ex præcepto. hic autem pontifex reuocat
limitationem Pauli 4. & antiqua priuilegia confir-
mat, & innovat. De hæbrorum tolerantijs habes
infra in const. 9. cum sicut cum clausulis deroga-
torijs, &c. Datum Romæ, idib. Nouembr. anno pri-
mo. Vide const. 74.

Ea quæ à prædecessoribus nostris, &c.) Continet
confirmationem in const. Iul. 2. Leo. 10. & Clem. 7.
extensionem constitutionem ad fautores duellani-
um, & affigentes, vel subscribentes cartas duelli.
Reuocationem quarumcunque concessionum duel-
lorum. Monitionem ad omnes principes Christianos
nos etiam non subditos & C. vt duella, & certami-

na prohibeant ad quod habes Concil. Trident. sess. 25. cap. de reformatione, cum claus. derog. &c. Dat. Romæ idib. Nouemb. ann. primo. Conc. Trid. sess. 25. cap. 19. Greg. 13. const. 87. vide Iul. 2. const. 9. cum ibi adnotatis.

Ad Ecclesie regimen, &c.) Paul. 3. & Iul. 3. indixerunt Concilium Tridentinum, sed profecutum non fuit ex varijs causis, de quibus hic & in Paul. 3. in const. 4. Initio. & Iul. 3. const. 13. Cum ad tollenda. Iste autem pontifex ex causis expressis dictum Concilium profequi mandat ad diem resurrectionis Domini 1561. Monetque prælatos, vt accedant ad Concilium, hortatur etiam Imperatorem, Reges, & Principes, vt per se ipsos, vel eorum oratores Concilio intersint. Datum Romæ 3. Kal. Decemb. anno primo.

Cum nostræ intentionis, &c.) Impudicis mulieribus vsu habitus Romani, & thedarum, prohiberi mandarunt Iul. 3. & Paul. 4. Hic ponit idem, confirmat. Matronasque & alias honestas mulieres, dicto habitu vti debere decernit. cum clausul. derogatorijs, &c.

Cum Sede, &c.) Populus Romanus, Sede vacante per obitum Pauli 4. maximos excessus expressos commisit. Et modo à Pio 4. petit, & sine præiudicio tertij obtinet absolutionem ab huiusmodi excessibus, & reintegrationem ad gradus, honores, & bona, cum decreto irritante, &c. cum clausulis derogatorijs, &c. cum clausulis præseruatiuis, &c. sola signatura sufficit. Clausula sine præiudicio tertij. De eorum priuileg. constit. 17. quæ clausula tollitur mox infra. Populus Romanus post obtentam gratiam, cum clausula sine præiudicio tertij diligentiam fecit vsque modo reperiendi damnum passos, & illis satisfecit. Et modo petit, & obtinet gratiam, liberè, & sine dicta clausula. Cum clausulis derogatorijs,

Pius 4.

350 Ad. Maur. de Greg. Carnar. apbor. et summo.
corijs, &c. sola signatura sufficit. Datum Romæ, id.
Ian. anno primo.

Cupientes, &c.) Cōtinet applicationem R. Cam.
Apoll. fructuum benef. in Regno Neapolit. pro tē-
pore vacantium eisdem sed. reseruat. à die vacat.
vsque ad diem, quo prouisi à Rom. pont. possessio-
nem capient de manu Nuntij Apoll. Inhibitionem
que contra Episcopos, & alios ne se intromittant
in dispositione benefic. sic reseruatorum, cum decre-
to irrit. & facul. Nuntij Apoll. in prolecutione d. cō-
stitutionis, clausulis, &c. Datum Romæ, 7. Decemb.
anno 1. Vide Pij 3. const. 96. & infra const. 37.

In eminenti, &c.) Confirmat constitutiones alio-
rum pont. contra homicidas, & bannitos. Et decer-
nit, quod banniti etiam habita pace exulent à toto
statu Ecclesiastico. Recipientes, acceptantes, eis fa-
uentes, pœnas læsæ maiest. rebellionis, priuationis,
&c. incurrant. Communicatas, & Barones teneantur
homic. & complices capere, & si non possunt, de-
beant eos notificare. Reuocatque facultates d. ho-
micidas absoluendi, & deputat executores, cum
facultatibus clausulis, &c. Datum Romæ, 8. Id. Ian.
anno 2. Deinde. Clem. 7. c. 6. Pij 5. const. 18. 19. Vide
const. 118.

Cum nos, &c.) Confirmat const. Clem. Deinde
declarat se in const. præcedenti non intendisse
comprehendere eos, qui secundum iustitiam à ius
dicentibus absoluti, & liberati fuerunt, exceptis his
casibus in quibus de iure contra illos procedere
denuo permissum est, cum claus. &c. & quod abso-
lutiones minus validas habentes, recedant à statu
Ecclesiastico. Dat. Rom. 11. Kal. Iun. anno 2.

Romanus, &c.) Iul. 3. in eius const. 3. quam habes
de curialibus, & Vrbis incolis in curia, & eius distri-
ctu decedentibus, quibus concessit facultatem te-
standi de omnibus eorum bonis in Vibe, & eius

Pius 4.

districtu

districtu constitentibus etiam ex redditibus Eccles.
 acquisitis, & ad fauorem incapacium. Quod limita-
 tur per Pium 3. in dicta eius const. 79. & 124. &
 eisdem curialibus ab intestato decedentibus, eorū
 proximiores succedere debere exclusa Reu. Cam.
 Apost. declarauit idem Iul. 3. in d. eius constitut. 7.
 Quod limitatur per eundem Pium 3. ibid. Hic autē
 pont. in eius const. 25, quam habes supra, statuit bo-
 na clericorum ex illicita negotiatione, &c. acquisita
 tanquam spolia ad Cam. Apost. pertinere. Ideo du-
 bitabatur an ista constitutio præiudicauerit dictæ
 const. Iul. 3. Declarat igitur non fuisse præiudicatū
 priuilegijs curialium, & eius const. non se extende-
 re ad Cardinales ubique decedentes, aut alios tes-
 tandi facultatem habentes. ex priuilegio. aut licentiā
 Sedis Apost. ad quod vide infra const. 115 in su-
 prema, & sistam Pij 5. c. 120 Quæ ordini confirma-
 tio const. Six. 4. & aliorum, quam Six. 4. const. habes
 vbi notauit. cum decreto irritæ. &c. cum claus. de.
 rog. &c. Dat. Romæ. Vide Six. 4. const. 4.

Dum præclara, &c.) Indulgentiarum concessio.
 confirmatio aliarum indulg. sola signatura sufficit.
 Dat. Rom. prid. Kal. Mart. an. 2. hoc pro SS. Rosar.

Circumspecta, &c.) Hic pont. reseruauit quædā
 beneficia de quibus hic. Et deinde Episcopis, &
 alijs apud eorum Ecclesias residentibus facultatem
 disponendi de beneficijs non reseruatis vacantibus.
 Exemptionemque à solutione decimarum &c. eisdem
 concessit vt sup. in const. 17. de salute. Et modo
 eadem priuilegia concessit prælati Concilio Prie-
 dentino interessentibus, pro tempore quo ibi re-
 derint, aut in itinere fuerint, executorum deputa-
 tione, cum clausulis derog. &c. Datum Rom. Kal.
 Mar. anno 2. Vide const. 16.

Decret Romanum, &c.) Paul. 3. cuius const. istam
 hic non habes, scriptoribus Apostolicis concessit

Pius 4.

facul-

facultatem testandi de redditibus Eccles. vsque ad summam sex millium ducatorum. Iulius 3. cuius const. istam hic non habes, dictam facultatem extēdit ad quamcunque summam. Hic autem pontifex ex causis expressis extensionem Iul. 3. reuocat quo ad Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas. Ea autem vide inf. const. 119. in Iuprema propensi cum decr. irritan. &c. cum claus. derog. &c. Datum Rom. Idib. Mār. anno 3. Pij 5. const. 74. & 124.

Volentes, &c.) Continet facultates capiendi possessionem beneficiorum reseruatorum per obitum illa obrinentium, facultas Thesaurarij procedendi contra inobedientes, & eorum fautores, &c. Inhibitio, quod Ordinarij de beneficijs reseruatis non disponent super pœnis expressis. Hoc habes etiam in constir. seq. eum decr. irrit. &c. cum claus. derog. &c. Datum Rom. 22. Apr. an. 2. Gregor. 13. const. 74.

Cupientes, &c.) Applicatio Reu. Cam. Apostol. fructuum Sedi Apost. reseruatorum, seu affectorum à die vacationis, vsque ad diem prouisionis. facultas collectoris spoliatorum exigendi dictos fructus. Inhibitio contra Episcopos, & alios: ne se intromittant in dispositione dictorum beneficiorum, cum decreto irritante, &c. facultates collectoris pro executione istius constitutionis, cum claus. derog. &c. Ex fructibus supradictis, onera beneficiorum supportari debent pro rata. Dat Rom. 25. Apr. an. 2. vide Pau. 2. const. 4. Pij 5. const. 163.

Cum nos, &c.) Hic pontifex multis pijs locis, & alijs personis concessit, & respectiuè confirmauit, varias gratias, & indulg. ministri autem piorum locorum gratiarum concessarum fines exceſſerunt cum ſcan dalo fidelium: idēd hic pontifex reducit dictas indulgentias, ac facultates erigendi cappellas, & confraternitates, ac Ecclesias originales, ita vt suffragē-

tur illas personaliter tantum, & deuote uisitantibus, & extra eas publicari, & quæstus desuper fieri nequeant, præterquam pro redemptione captiuorum, & expeditione contra infideles, ac Fabrica S. Petri de Vrbe: immo reuocauit etiam indulg. & gratias Fabricæ S. Petri, vt inf. in const. 78. De commisso, & ibi not. imhibet etiam Ordinariis locorum ne concedant licentias publicandi indulgentias, & quæstuandi, sed eisdem coerceant. Ad hoc etiam habes pii 5. const. 30. Et si Dominici. Executores quoque deputat contra publican. indulg. & quæstuantes, & etiam contra permittentes. Forma, & effectus publicationis, quam hic non habes, cum decreto irritante, &c. cum claus. derog. &c. sola signatura sufficit. Datum Romæ, 7. Kalend. Maii, anno 2. Vide const. 43. & Clem 7. const. 34. pij 5. const. 32. inf. const. 82. 79. 123.

Ad eximie, etc) *Officium Audit. Cameræ* vacauit olim per obitum Francisci Alberici Aud. de cuius facultatibus habes sup. in Iul. 2. const. 19. Ad eximie officium Aud. in officium Regentis Cameræ transformauit, et illud Gardin. de Neapoli concessit pau. 4. vt in eius const. 34. 35. Officium Regentatus vacauit postea per resignationem Card. de Neapoli, et illud hic pont. suppressit, et Officium Auditoratus in pristinum restituit per alias eius litteras officiumque auditoratus nunc confert Flavio Vrsino, qui postea fuit Cardinalis, cum solitis facult. et privilegijs, et maximè infra scriptis, Iul. 2. const. habet sup. num. 17. Leo. 10 const. habes sup. nu. 3. Cle. 7. const. istam hic non habes, paul. 3. const. habes sup. num. 16. et Iul. 3. sup. num. 22. Facultas cognoscendi causas obligationum in forma Cameræ: immo etiam garantigie, & Ripæ, & Ripettæ, & in quibus consensus est in relaxationem mandati executiui, vt in Gregor. 13. cõst. 17. Ad generis. Facultas

Pius 4.

restitu

153. *M. Maur de Greg. Camar apbor et summi.*
ratiōnandi causas dictarum oblig. a quibuscunq;
iudicibus præterquam commissas vigore ita scripti
de eis spiritualem mentionem facientis, facultas
promulgandi censuras vigore oblig. in forma Ca-
meræ. Causasque Prælatorum, Oratorum, & Officia-
lium Curie, ac Notariorum ipsius Auditoris, & illo-
rum, ac papæ familiarium, Campsorumque & Mer-
catorum, & pensionum, etiam alibi soluendarum,
cognosc. Appellationum quoque interpositarum à
sententijs in Curia latis, præterquam à Vicario,
Gubernatore, & iudicibus Capitolinis, & etiam
extra Curiam à iudicibus ordinarijs, & arbitris,
&c. in terris S. R. E. mediatè, vel immediatè subie-
ctis: hoc vltimum intellige iuxta reformationem
de qua in constit. 78. inter multiplices. Summarieq;
&c. procedendi in causis non excedentibus valorè
100. duc. & in causis mercatorum Curie, ac Nota-
riorum ipsius Auditoris. Et causas delictorum co-
gnoscendi, tam in Curia, quàm extra, per officiales
Sedis Apost. vel curiam sequentes, & alios à iuris-
ordinariorum exen: pros commissorum. Litterasque
Apostolicas, & Camerarij, ac pœnitentiarij exe-
quendi, quod declaratur in Pij V. const. 121. Inter
illa quæ. Sententiasque in Curia latis executioni
demandandi. Et cognoscendi causas motas contra
vniuersitates, & collegia, & alios alios extra curiam
degentes, pro negotijs, vel contractibus in curia
factis, & contra degentes in Curia, vel curiales ab-
sentes pro quibuscunq; rebus. Compulsoriales, &
remissoriales intelligere, tamen vt pro Fisco non
decernat, vt in dicta const. 87. Et in vim Eugeniæ,
& Leoninæ inhibendi trahentibus curiales extra
curiam. Quod declaratur ibidem. Monitoriaque,
&c. ad partes decernendi, &c. Quod declaratur ibi-
dem, Censuras eccl. promulgandi. Et cetera alia fa-
ciendi, quæ prædecessores facere consueuerant.

Confirmat constitutionem Leo. & aliorum quos iudicari. Dilaciones, & alternatiuz non possunt obligari in forma Camere, quo ad bona. Imo etiam quo ad personas, vt in dicta const. 57. Gregor. 13. De materia dilacionum, vide supra in Clem. 7. c. 31. locus A. C. in cappella pont. Officiales non habent auditorem super prmissis, cum clausulis prseruatiuis, &c. cum decreto irritante, &c. cum clausulis derog. &c. Iuramentum A. Cam. possent. Datum Romæ Kal. Maij, anno secundo, Vide conf. 57. Greg. 13.

Cum sicut, &c.) *Causa constit.* *Advoc. ad se pont.* iste omnes causas ciuiles societate Crucifixi, actiue & passiuè concernentes, & inter illam, & quoscunque alios etiam exemptos coram quocunque iudice motas, & mouendas. Illorumque Iudicem ordinarium deputat protectorem societatis, vel ab eo deputandum cum facultate procedendi summarie, iuxta facultatem Gubernat. & Regentis Cam. cum facultate præfati Iudicis, citandi etiam extra curiam, & inhiben. sub censuris, & pœnis pecuniarijs, &c. Sententiasque exequendi. *Contradictores etiam cœcendendi.* Nullitas ex defectu iurisdictionis, & citationis, & mandati solummodo opponi potest facultas Iudicis Societatis cogendi hæredes debitoris, & alios ad satisfaciendum societati, datâ cautione de restituendo prioribus, & potioribus non obstante pendencia litis discussionis coram alio Iudice etiâ commissario, neque inhibitione inde secuta, facultas proceden. singulis diebus, & horis. Notariumque ad sui libitum deputandi. Mandatarij capitoli possunt exequi eius citationes. Executores omnes exequi debent eius mandata. Cum decreto irritante, &c. cum clausulis prseruatiuis, &c. cum clausulis derog. &c. De priuilegijs fabricæ S. Petri habes sup. Clem. 7. conf. 8. *Admonet.* Datum Romæ 6. id.

Piv 4.

April.

April. anno 2. De facul. Gubern. Leo. 10. conf. 7. Regentis Cam. Paul. 4. conf. 34. Vic. Urb. pau. 3. cōst. 39.

Cum nos, &c.) Continet approbationem gestorum per Card. S. Praxedis circa cognitionem, & expeditionem causarum, & negotiorum Almaz Urb. statusque Ecclesiastici. Ampliationemque facultatum circa huiusmodi causas, & negotia, cum præseruatione ab incurfu irregularitatis, vel infamiz, cum decret. claus. &c. Datum Rom. 16. Kalend. sept. anno 2.

Curia, &c.) Paul. 4. consilium ordinavit sub die 10. Mar. 1559. quolibet anno exponi debere pro separatione portus Ancon. scuta octomillia exigenda à prou. Romandiaz Marchiz, & Umbriaz, & Communitate Ancon. Hic autem pontif. mandat tale subsidium solui, & exigi debere tam à supradicta die impositionis, quam in futurum, donec aliud ordinatum fuerit, cum deputatione executorum, cum facultate compellendi per pœnas, & censuras, & inuocatione brachij sæcul. decreto, clausulis, &c. Datum Romæ, 9. Iun. anno secundo.

Romani, &c.) Decreuerat iste pont. vt Ministri Hospit. & aliorum locorum S. Antonij solitas quasas continuare, & colligere eleemosynas citra publicationem indulg. & confessionalium concessionem. Sed eius constitutio non habetur. Deinde reuocauit indulg. & gratias similes quibuscunque pijs locis concessas. constitutio. 38. Modo autem declarat sub tali reuocatione non comprehendere istas facult. S. Anton. cum decreto, clausulis, &c. Datum Romæ, 19. Iulij, anno secundo, vide conf. 141.

Ex Apostolicis, &c.) Iul. 2. multas pœnas imposuit asportantibus alumina. Paul. 3. conf. 51. eadē promulgauit: idem Iul. 3. conf. 45. Hic autem pont. prædictas conf. & pœnas innouat, & confirmat, ex-

piu 4;

commu

communicatque eosdem, &c. Mandat etiam Dominis, & Officialibus locorum, vt eosdem expellat de locis, ad quos declinabunt. Episcopisque, & alijs præcipit, vt eosdem excommunicatos publicent, cum decreto, clau. &c. Datum Romæ, 8. id. Ian. 1561. anno 1. Vide Leo. 10. constit. 36. Greg. 13. constit. 21.

Cum sicut, &c.) Paul. 3. constit. 77. auocauit ab ab omnibus iud. Ciuiles causas Fisci sui interesse concernentes, & illas, ac alias mouendas in Cam. Apost. cognosci mandauit. Multi tamen prætendebant id non procedere, quando Fiscus in iurisdictionem alterius consensisset, vel eius interesse secundario detegeretur in causis inter alios vertentibus. pont. igitur extendit d. constit. etiam ad illos casus, cum clau. &c. Datum Romæ, 26. Iul. 1560. anno primo.

Superna, &c.) Fratres ord. Cartus. ob æris malignitatem residere non valebant in Monast. Sanctæ Crucis in Acrio Sessoriano de Vrbe, ideo pont. illis concedit, & donat Thermas Diocletiani, vt ibi Monast. construant, & ad illud se transferant, cum omnibus ornamentis antiqui sui Monast. bonis, ac Sacerdotum Reliquijs. Priuilegiaque omnia, exemptiones, ac indulg. d. monast. Eccl. & Fratribus hæc concessas ad nouum monast. transfert, & illas innouat, ac confirmat: indulgentiasque plen. concecit visitantibus d. Eccl. diebus Natiuit. Paschatis, pent. Veneris Sanct. Sollemnit. 45. B. Marty. & Dedit. Eccl. à primis vesp. &c. cum clau. &c. Datum Romæ, 6. Kalen. Aug. anno secundo, de Carthus. pij. constit. 23.

Circumspecta, &c.) Leo X. constit. 37. erexit Collatum Militum S. Petri, quibus ceræ emolumenta signauit, & priuileg. concessit, Clem. 7. quædam officia illicitum extinxerat, quæ Paul. 3. constit. 3. reintegrata. Hic autem pont. militum priuilegia innouat, &

Pius 4.

R

can.

178 *Ma. Maur. de Greg. Cambr. apud 10. f. 1100.*
confirmat, cum decreto, claus. &c. Datum 8. Kalend.
Sept. anno secundo.

Pastoralis, &c.) Concedit facultatem Inquisitori-
bus eligendi Notarios quoscunque etiam clericos
faculares, vel regulares in causis inquisitionis, cum
clausul. &c. Dat. 6. Kal. Septemb. anno secundo. Vide
Alex. 4. const. 21. Urban. 4. const. 1. De alijs facult.
Clemen. 7. const. 39.

Cum, &c.) Capitulum S. Petri, & alij petierunt
confirmationem facultatum Archipresbiterij, &
aliorum priuilegiorum de quibus pau. 3. const. 30. Hic igitur
pont. confirmat d. indulta, & de nouo concedit, cum
decret. clausul. &c. Datum 10. Kal. Octob. anno 1.

Exponit, &c.) Minister Gen. Hospital. S. Lazari
iud. ord. causarum militum, &c. sed multi coram
alijs iud. conueniebantur, & molestabantur: ideo
pontif. d. iuris. Mag. confirmat Quam, & declarat
pius 5. constit. 30. Statuitque milites, & alias perso-
nas d. Hospital. pro causis Relig. concernentibus
vel commendas, aut eorum bona coram alijs iudi-
cibus trahi non posse.

Committitque eidem Magistro omnes eorum
causas cum potestate eas cognoscendi summarie:
militibusque, & personis Hospit. alios coram alijs
iudices trahentibus poenam imponit priuationis
causae, & excommunicationis respectiue, facultate
concedit magno Mag. sententias exequendi, & con-
tradictores coercendi, &c. cum claus. &c. Dat. Ro-
mae 24. Sept. an. 1.

Cum fidei, &c.) Hic pont. concessit officium
Aud. Cam. Flauio Vrf. cum multis facult. const. 38.
Modo autem declarat ex tali concessione uoluisse
dare maiores facultates, quam alijs Aud. concessas
Vic. & Gubernatoris facultates, remanere in suo
robore, cum claus. &c. Datum Romae, prid. kalend.
Sept. an. 1. Decl. c. 38. De facult. Aud. Cam.

Pius 4.

Cum

Cum sicut, &c.) Declarat iterum non voluisse
iudicare facultatibus Vic. & Gubernat. Urbis
facultates concessas Flavio. Val. Cam. Aud. Da-
18. Kal. Octob. an. 2.

Cum sicut, &c.) Notarii & Spiritus desinentes of-
fium exercere, & eorum hæredes instrumenta
eos rogata, & interesse hospiti concernentia de-
tere debere in Canc. hosp. mandat. Successores
in eorum officio posse, & debere illa capere, &
publicam formam redigere absque premio, &
ad eorum scripturas plenè credatur, cum claus.
Dat. Romæ. Vide Greg. 13. const. 47.

Cum sicut, &c.) Paul. 4. const. 15. statuit debito-
obtinentes alternatiuas, vel dilaciones teneri
erre biretum viride. Hic autem pont. declarat
itores teneri debere gestare. dictum biretum
am iudicibus Urbis antequam inhibitiuam
ineant, & promittere ipsum de cætero deferre,
1 claus. &c. publicata 27. Octob. an. secundo; pro-
it in curia tantum, & pro negotiis in ea contraz-
ve colligitur ex causa ipsius const. Nos suffra-
res in causa panis, Jul. 3. c. 18. Neque obligatis
orma Cam. Greg. 13. const. 57. Nec fraudulosis
octoribus. pij 5. const. 120. Neque in causis pio-
alocorum, Clem. 7. const. 23. Neque in debitis
alib. Inn. 8. const. 12.

Cum sicut, &c.) Inquisitorè Auinionis, nõ teneri
dicare dicta testium examinatorum contra hæ-
cos decernit, neque rationem reddere de pro-
ibus contra illos formatis alteri, quam Rom.
it. aut Inquisitoribus Generalibus Almaz. Urb.
iber omniibus, ne Inquisitores Auen. super piz-
his molestent, irritando quicquid factum fuerit
tra huius const. tenorem, cum decret. clausul. &c.
cum Kal. Nonemb. anno secundo, vide Viban.
const. 1.

Pius 4.

R 2 Cum

Cum sicut, &c.) Præcipit, ne registra fiant in causis ordinarij à principis, sed simplices extractus. Registra, & extractus faciant probationem in alio tribunali, ad quod transportantur. Quod fiant in causis commissarijs. Quod Fésta incerta, & Mobilia, & de præcepto, ac consuetudine Urb. à stylo Curiz, & p. A. post. obseruentur. Tradidit formam consuecidi registra. Indices non admittant registra, vel extractus aliter factos. Aliter fidem nullam faciant, nec sentiri possit: cum claus. &c. public. 23. Nouéb. anno 3. de Regist. pau. 2. const. 8. infra const. 78. & 25. in Archiuo Urb. Greg. 13. const. 96. in Cur. Capit. const. 150. Vide const. 38. Clem. 7. const. 49.

Cum sicut, &c.) Continet applicationem fructus, & emolumentorum quorumcumque ad Capitulum, & mensam, Ecclesiarum status Urbis spectantia ad distributiones quotidianas, distribuendas inter eos, qui officijs diuinis intererunt, cum executorum deput. clausul. &c. Dat. 12. Kal. Dec. an. 2.

Decet, etc.) pœnæ pro debitis impostis in locis status Eccl. vigore statutorum, vel bannimentorum applicatæ erant Communicatibus; et propterea delinquentes tanquam potentes eas non soluebât, et in dies maiora delicta committebantur: idè pôt. d. pœnas malefactorum (non tamen impostas pro damnis in vineis, etc.) Cam. Apost. applicat, et non exactas exigi mandat per Depositarios Cam. Iubetque locorum Rectoribus, vt de cætero tales pœnas applicent eidem Camer. et applicationes aliter factas annullat. præseruando illas quæ pijs locis applicatæ erant, vel ex causa onerosa. cum clausulis, etc. Datum Non. Decemb. anno secundo. Vide cõf. 67. officiales quid debeant habere de d. pœnis const. 106.

Decet, etc.) Nautæ vendebant medianibus progenetis eorum vina cauponibus, et alijs, quos non
Piur. 4. cogno-

noscebant, et pro consecutione precij litigant
 ebantur. Ideo obtulerunt pontifici 2 solutores
 ios 4. pro dolio vini Came. Apostol. vltra alias
 ostationes, si idem pontif super p̄missis prou-
 e voluisset. pont. igitur Nautasum, et Mercatorū
 i securitati, ac vini vbertati consulendo, decernit
 os proxenetas teneri pro pretio vini vendid eis
 diantibus, quando emptores soluere recusant,
 dilatio vltra viginti dies concessas non sit ab
 is Mercatoribus, proxenetaisq, ita soluentes agere
 se declarat contra emptores vini, prout si ip̄s
 e vinum eius vendidisset. Et pro maiori cautela
 ercatorum vini, ac proxenetarum p̄cipit quos-
 inque caupones, et tabernarios cauere debere
 o scut. 100. de stando iuri occasione vini pro qui
 scunq,ue personis. Et cautionem non p̄stantes
 erceri mandat per Camerarium Ripa. Et Gabel-
 m Iul 4. solui, et per ministris exigi debere. Re-
 strat. in Cam. h̄c const. Datum 12. Kal. Decemb.
 no secundo. De officio proxen. et Monte acceso.
 j 5. const. 184.

Et si etc.) Fabricæ collegium habet facultatem
 sequendi vltimas voluntates per hæredes non
 recitas infra annum à die obitus Testatorum. Ad
 uod pij 5. const. 98. Ideo pont. dat facultatem eidē
 collegio cogendi Notar. ad aperiendum d. Testa-
 menta, et ei ostendendum post annum à die obitus
 estatoreū, cum decreto irritan. clausul. etc. Dat. 15.
 Kal. Ian. anno 3. Vide Clem. 7. const. 8.

Volentes, etc.) Ampliat, et extendit priuileg. Artis
 p̄creantia. pannorum Vr̄bis, et eius consulum, ac
 decernit quod libris Mercatorum mercantilit̄
 entis fides adhibeatur etiam vsque ad ducat. 30. de
 ebus spectantibus ad artem. Extendendo Consulū
 urisd. vsque ad p̄ad: summam contra quoscunq,
 alicos etiam curiales cum decreto, claus. etc. Dat.

Fin 2

3 8 28. Kal.

18. Kal. Feb. annos. Vide Pauli 3. conf. 50. De priu-
Artis Lanz Pij 5. conf. 33.

Cum inter &c.) Paul. 3. Monast. pro puellis, &
Hospit. pro viris Hebræis, & alijs ad fidem venten-
tibus crexit conf. 32. & Archiephraternitatem in-
stituit, cum priuilegijs vt ibi. Hic autem pont. præ-
dicta omnia confirmauit conf. 2. Et Monast. Virg.
Neophitarum ordi. prædicat. sub inuocatione An-
nunt. ædificandi licentiam concessit. sed nec eximit
Moniales a quorumcumque iurisdictione, indulgē-
tiæque concedit visitantibus eccles. cum claus. &c.
Datum 26. Ian. anno 3. Translatio huius Monast.
Pij 5. conf. 28. Pij 5. con. 1.

Ad Romanum, &c.) Continet declarationem
conf. 18. vt scilicet comprehendat castra, & loca
subiecta iurisdic. ciuitatum, & terrarum ipsius sta-
tus Ecclesiast. cum decreto, clausulis, &c. Datum 7.
Idus Febr. anno tertio.

Inter veteras, &c.) Iul. 3. conf. 29. Franchitias in
Urbe prohibuit. Hic verò pont. approbat dict. conf.
& aliorum pont. Et contra Franchitias tenentes, &
acclamantes, & iustitiæ Magistr. impediētes cri-
men læsæ Maiest. iocurrere, & illa puniri vult cum
clausul. &c. Datum 12. Kalend. Mar. anno tertio.
Vide Greg. 13. conf. 20.

Dudum &c.) Paul. 4. multa statuit circa iudæo-
rum viuandi modum, constit. 5. Hic autem pont. si-
militer decernit, quod iudæi in itinere de loco ad
locum biretum nigrum deferre possint; stabilia, ne-
que ad locatiō. 1500. habere valeant. Mercaturam
quarumcūq; rerum exercere: Pignora post lapsum
18. mensium vendere valeant. Statuta Urbis eorum
priuileg. non contraria obseruare teneantur. Domini
domorum existentium in septis ipsorum locate de-
beant illis pro pensionibus a Camerario declaran-
dis, quæ postea augere non possint. Qui esserunt a
Pij 4. Iudæis

ais bona stabilia, soluant: pretium absque cau-
nis præstatione, vel illa cum fructibus restituat,
in absoluteione à criminibus commissis: Quæ clâs
nrâ eos occasione exactionis interesset, habeat
num. ad prosequendum quærelam in respectu
xnrâ, præscriptio huius communis contra iudæos
poni possit. Possint habere hypotheças extra-
ptum iudæorum. Quod libri eorum non probent
issi scripti sint vulgari lingua italico sermone, cum
ita compositionis factæ in Camer. Apost. executorum
deputatatione, decreto, clausulis, &c. Datum 27.
Febr. anno 3. de Mat. Pau. 3. consi. 32. Reuoc. Pij 5.
consi. 6.

His quæ, &c.) Cosmus Medices Florent. & Sena-
tum Dux, licentiam obtinuit à Summo pont. insti-
tuendi aliquam militiam Sancti Stephani sub Reg.
S. Benedi. & competentes proventus assignauit
Charitatemque, & conjugalem castitatem, & obedi-
entiam milites expressè profiteri iussit. Statuta
quodque huiusmodi Reg. condidit. Hic autem pon-
tifex erectionem huius, ac Statuta confirmat. Scip-
sum Cosmum, ac alium pro tempore Ducem Flo-
rent. Magnum Magistrum militiæ creat, cum facultatibus,
& privilegiis quibus aliarum militiarum ma-
gno Magistri inter milites vtentur, cum decreto
executorum deputat claus. &c. Datum Kalen. Febr.
anno tertio.

Altitudo, &c.) Continet privileg. militiæ supra
erectæ. Quæ sunt exemptio à iurisdictione Ordina-
riorum. Possint obtinere, & transferre pensiones,
etiam si sint coniugati. Disponere de bonis quocun-
que modo acquisitis, & ad fauorem illegitimorum.
Prior possit celebrare in pontificali, & sollempniter
benedicere. Transgressio Reg. non inducat mortale
peccatum, nisi propter inobed. & contumaciam
pluries commissam, & continuatam, & rebellionem.

Pij 4.

Q 4 Exem-

Exemptio à solutione decimarum, & aliorum onerum pens. super benef. militiz non possint imponi, nisi pro militibus. Indulg. concessio in expeditione contra infideles. Et visitantibus Ecclies. conuent. militiz. Gaudeant priuilegiarum Religionum, cum decreto, claus. &c. Dat. Non. Iulij, anno 3.

Confirmat, vel reuocat priuileg. vide Pij 5. constit. 74. & 156. De militia S. Lazari, infra, constit. 131. Hierosolymitanis, constit. 14. milites S. Pauli, Pau. 4. constit. 26. milites Pij sup. constit. 5.

Cum vices, &c.) Continet prohibitionem deferendi, & retinendi Archibussettos breuioris mensuræ duorum palmorum qui contrafecerit, pœnam læsæ maiest. & rebellionis, & alias à iure inflictas incurrat. Officiales licentias deferendi desuper nõ concedant. Si dentur nullæ sint, & à prædictis pœnis non excusent, cum clausul. Datum prid. Non. Marc. anno 3. Extensionem ad pugiones, &c. Vide Pij 5. constit. 154.

Sanctissimus, &c.) Reuocat etiam facultates Natiuorum, & cum potestate legati de latere. De mense Iunij. Deinde reualidauit easdem quo ad eam, quæ iustitiam, visitationem, reformationem, & morum correctionem concernunt, die 7. Nouembr. anno 3.

Pastoris, &c.) Continet facultatem Inquisitorum generalium, & particularium procedendi contra quoscunq; Fratres, & Religiosos etiam exemptos, dummodo eorum superiores non præuenerint, cû decr. claus. &c. 1. April. anno 3. consonat. Alexand. 4. constit. 23. Clem. 7. constit. 33. Pau. 3. constit. 29. infra constit. 92.

Et si cuncta, &c.) Iul. 2. constit. 12. decreuit Reos delicti pro quibus pœna sanguinis venit imponenda non audiri ipsi in carceribus constitutis. Et gratiam desuper à papa obtinentes voluit supplicatio

Conciliorum, et Bullarum Pontificum 165
iones eorum locorum Gubernat. exhiberi, & ve-
licarij debere. Minoritatemque non excusare. Et
nstit. 6. & Leo. ac Clem. 7. quorum constitutiones
n adsunt, decreuerant in causis criminalibus no
mitti appellationem, nisi facto deposito. Paul. 3.
nstit. 25. id confirmavit, & appellat. in causarum
missionibus, etiam a pontif. assignatas nullas
e decreuit. Commissionelque Fiscum, & Came-
m Apostol. concernentes illis non citatis signari
ohibuit. Hic autem pont. eandem confirmat, &
fectus supplet. Nominationemque, & remissio-
m consequi volentes iubet non audiri nisi in car-
ribus constitutos. Derogari etiam non posse de-
aravit, nisi per pontific. cum decreto, clausula,
c. Datum 10. Apriliano 3: Declaratur infra con-
t. 84. & Pij 5. const. 45. & 183. & 141.

In sublimi, &c.) Ordinatur quod penitentiarius ab-
inet ab expeditionibus vltimarum voluntatum
erogatur, & communicationibus benef. vnionibus,
e. iurispatr. concessione, nisi ob fundationem, aut
otationem. Innocen. 8. const. 2. Religios. declarato-
j circa preteritum, & metum. pau. 4. const. 29, Tra-
uandi ad alios ordines licentia: & Apostatarum
bsolutionibus, & stadi extra monasteria. pau. 4. ibi.

Alienationes, & permutationes bonorum Eccle-
e non missionibus. paul. 2. const. 6. Delictorum
ro quibus capitalis poena imposita est absolutio-
e in foro conscientie tantum, in minoribus autem
procedat dum delinquens non fuerit citatus, in-
iuitus, &c. cum simoniactis realibus, vel conuen-
ionalibus dispensando videat ne permittat fructus
etinere. Homicidæ voluntario absoluto non con-
cedat altaris ministerium: Litteras promouendi
ad ordines non concedat, neque ad primam tou-
uram, nisi allegata causa, cur ab eorum Ordinarijs,
ke, absolutiones a iuramento concedat ad effectū
agendi

Fin 4.

agendi tantum. Dispensationes matrimoniales committat ordinarijs. Ab indebita perceptione fructuum non nisi illis restitutis, pro usurpata, vel violata ecclesiastica libertate cum satisfactione partis laicæ.

Testandi facultates cum clausula, dummodo non supra 100. ducat. etiam ad pias causas. Religiosis extra claustra nullo modo. Non confirmet gesta per Ordinarios contra formam iuris. Non dispense super ætate promovendorum. Non excedat ius facultates in expeditionibus. Sede vacante officium eius vacet in his, quæ spectant ad forum fori. Inhiberque pœnitentiario, & officialibus, ne aliquid expedire præsumant contra prædictorum tenorē. Expeditiones contra factæ etiam cum particula viuz vocis oraculo, nullius sint roboris, atque momenti. Datum. 4. Non. Maij. anno tertio. 1565. Vide pij 5. const. 87. & 88. eiusdem pij 5. const. 36.

Romanus. &c.) Contineat Reformationem Camer. Apostol. & eius officium: Et ideo ordinat, quod Camerarius, & Clerici causas Filci interesse concernentes, & non alias, cognoscant. Causam cognitiones, auocationesque, &c. non expediant nisi in causis profanis non excedentibus 25. & infra 40. milliaribus ab vrbe. Alienationes bonorum Ecclesie in forma, si in euidentem non concedat, quando annuus redditus summâ 5. ducat excedit. De hætorum absolutionem, aut remissionem non expediant: Neque dilationes debitoribus 20. modicum tempus; Hebræis privilegia non concedant contra Christianos. Super possessionem beneficij nihil expediant. Vengigalia non imponant, neque immurent. Spolia, & alia credita fiscalia non remittant. Nihil expediant nisi ex commissione habita in Came. r. Notarij in expeditionibus, & scripturis faciant mentionem de tali commissione. spirituales materias non expediant. Nihil ultra expressa in eorum facultatibus.

Pij 4.

expe.

pediant, etiam sub pretextu consuetudinis, vel
asi possessionis. Notarii nihil indebitè exigant.
de vacante Camerarii creditorum Cam. exactio-
ne, ac sedis vacantis provisionibus tantummodo
iurisdictionem. Contractantes poenam excommunic-
ationis sentiant. priuat. offic. & benef. inhabilita-
ta illa, & alia, cum decreto claus. &c. Datum 6.
Kal. Jun. anno 3. Vide con. const. 114. & Greg. 13.
not. 104.

Vniuersi, &c.) Continet correctionem offic. ip-
sorum Correctoris quod est antiquissimum, & ideo
dicitur, quod correctores, & procuratores nihil
pediant, in causis, in quibus papa, aut signaturæ
cripta emanarunt Indulgen. iurisdiction. & te-
mentorum confirmationes non concedant. Sen-
tentiarum, laudorum, contractuum, confirmationes
pediant, cum clausula, quod ritè fuerint lata, &c.
Beneficiorum uniones non concedant. Neque
consecrationum bonorum eccles. confirmationes, sed
inmittantur ord. vel metropol. &c. Non expediat
declaratorias nullitatis professionis Relig. Non
concedant licentias manendi extra claustra quouis
pretextu, nisi de licentia suorum Superiorum. Ne-
que absolut. iurament. nisi, &c. Licentias testandi,
de poenitent. Et ista per ordinarios confirmet in
sibus illis de iure expressis. Non concedant Titul.
et poss. benef. Neque declarat super Homicid. aut
regul. Neque super rebus litigiosis dent confirma-
tionem. Priuilegia in casibus, &c. In re dubia nihil
scribant. Non immutent qualitates facti: contra-
ctantes poen. excomm. lata sent. priuat. inhabilit.
sent. incurrant, cum decreto, claus. &c. Dat. 6. Kalen.
n. an. 3. Vide aliam Pij 5. const. 104. De Mar. Mart.
const. 3. inf. const. 83. Pij 5. const. 49.

Cupientes, &c.) Confirmat const. aliorum pont.
tuentes dilationes, & cessiones non suffragari debi-

Pij 4.

toribus

toribus Mercatorum Ripalix, & Ratuta eorum mercatorum. Declarat etiam suam, & prædecessorum mentem fuisse, quod omnes causæ occasione rerum Ripalium cognoscantur in Cur. Ripz, & Ripetz, & alibi reatum non possint etiam ratione vniuersalis iudicij, ac dotium. Sapientisque votum adhiberi statuit in causis arduis ubi cadit punctus iuris. Causas quoque criminales delictorum in mari, vel ripa commissorum in eisdem cognosci voluit vsque ad vltimum supplicium, cum decreto irrit. Declarando, quod in const. 6. per motum proprium confirmatorium capit. Gabelle studij non fuit eius intentionis auferre, benef. prælationis, prioritatis, & Dominij ipsorum mercat. & nautarum in reb. ac vinis existentibus iuxta tenorem const. Pau. 3. contrauientes penam incurrant excomm. & duc. mille toties quoties, &c. Datum, &c. Reg. 27. Maij anno 3. Vide confirmat. Pij 5. const. 63. De Mat. Leo. 10. const. 43. Clem. 7. const. 3. Pau. 3. const. 8. & 56. sup. const. 59. Pij 5. const. 184. Gregor. 13. const. 106.

Dilectos, &c.) Concedit vt Rom. & incolæ in Curiz Capit. conueniri debeant, nisi pro obligationibus in forma Camer. in quibus attenditur præuentio actionis inter iudices Capit. & Audit. Cam. Reuocando facultates desuper concessas Aud. Cam. Gubernat. & Vic. Urb. Decernit, quod Chirurghi crimina deferant ad Cur. Capit. vel Gubernat. Nullitates tantummodo ex tribus attendantur, Feriz antiquæ in foro capit. obseruentur. Assertamentum voti quando seruentur. Et Assertamentum quando sit per tres iudices tantum altero absente, vel infirmo, vel vno suspecto recusato. Iudice absente, vel infirmo, alter eius loco procedat vsque ad diffinitiuam exclusiue, cum claus. &c. Simitatur priuid. Fori Romanorum, & incolarum, vt illud non procedat

causis Fiscalibus, & quando in alterius iudicij
iurisd. confenserunt. Deinde declarat consti. 7:
10. 10 quod scilicet praeiudicet iurisd. Gubernato-
ris Urbis, de cuius facultatibus illa agitur, quas iste
nouat per praesentes, &c. Vide Six. 4. const. 5. Iul.
const. 13. nu. 16. Paul. 3. const. 14. Paul. 4. const. 75.
fra const. 89. & 134. Greg. 13. const. 17. & 84. 116.
at. Urb. lib. 1. consti. 41. priuileg. pop. Rom. pij 2.
inst. 9. Iul. 2. c. 15. Leo. 10. const. 1. Pau. 3. consti. 2.
Iu. 4. const. 1. & 15. infra const. 89. 160.

Inter, &c.) Continet reformationem Tribunalis
iudic. Cam. Quando decernat monit. in profanis.
appellationes de partibus recipiat, monit. genera-
decernendo, referuet ord. facult. absol. a cens.
muliones non permitrat affigi cum picturis da-
onum Sequestra quomodo decernat. Episcopos
in citet ad personaliter comparandum, nisi de
andato papae. Expensae contumaciales in crimi-
nibus restituantur instigatoris, &c. Remissoris Fi-
sco non concedatur, nisi de delicto constet. Fiscus
in examinet Reos. Rei ultra triduum non retinean-
tur in secretis ante examen. Fiscus non audiatur,
si doceat incontinenti de suo interesse, neque
us appellatio admittatur ab absolutoria Rei. In-
uentarium pro Fisco fiat, nisi agatur de delicto, &c.
torturae non recipiantur in causis ordinarijs. No-
rij cum procuratoribus non paciscantur de quo-
lucri. Decreta per seipfos non faciant. Commu-
tates cognoscere studeant. Terminos acceptos ad
ferendum eadem die referant. Mandata de manu-
nenda non decernant, nisi confitito saltem extra-
dicialiter de possessione. Mandata suspicionis
giz non possit facere, nisi confitito, &c. Indictoris
ipiz dentur petenti ante torturam. Registra non
int in causis ordinarijs. In causis vero criminalib.
de const. 161. Aud. Cam. & iudex obligatorum in

Pius 4.

forma

forma Cam. &c. Quæ contrasacta fuerint, sint nul-
la, & inualida, &c. cum decr. clausul. &c. Datum
Rom. 4. Non. Iun. ann. 3. vide Reform. aliam pli 5.
const. 121. De Mater Greg. 13. const. 75.

Regimini vniuersalis, &c.) Ministri Eccl. depen-
dentium ab Hosp. s. Spiritus, vel monast. S. Sebast.
ad cathecumbas, siue cap S. Io. Later. de Vrbe præ-
tendebant se exemptos esse à iurisd. ord. & diuersos
excessus committebant: ideo pont. lites omnes ver-
tentes inter illos, & ordinarios ad se auocat. & ex-
tinguit, reuocando illorum facultates erigendi Ec-
cles. & societ. siue illas recipiendi in eorum mēbra,
& communicat indulg. quas Societates subiicit iurisd.
& Rectorum parochialium, possintque pæ-
nas quasunque ad eorum arb. contrāuenientibus,
& impediētibz imponere, quas incurraant contra-
uenientes, & præter illas pœnam duorum mil. duc.
duc. & priu. off. & benef. cum decr. claus. &c. Dat.
Id. Iun. an. 3. vide Clem. 7. const. 34. sup. const. 38.

Inter, &c.) Iul. 3. erexit montem Iulium non va-
cabilem, cuius const. non adest. pau. 4. cuius constit.
non adest, erexit alium montem vacabilem Thesaur.
rariz perusiz; & etiam montem Nouennalem non
vacabilem, const. 12. Et montem Alumeriarum va-
cabilem, const. 46. Hic autem pontif. supprimit d.
montem Iulium, & montem Thesaur. perusiz, Eri-
gitque montem pium recuperationum vacabilem.
Et emolumenta, ac proventus assignat. Et omnia
bona Cam. Apost. obligat pro assecuratione. perso-
nasque etiam Religiosas in hoc monte pecunias
ponere posse decernit. Et fructus ad rationem 12.
pro cent. quolibet bimestri montis soluendos
esse. Montis loca, & fructus non possint confiscari,
aut sequestrari, vel aliter impediri. Resignari quo-
que posse indulgen. ad instar aliorū off. Rom. Cur.
etiam ad fauorem illegitimorum. Montisiz possint

fituere collegium. Sint exempti á solut. Decim. & arula impositionum quo ad pecunias in monte sitas. Non teneantur probare pecunias versas se in utilitatem Sed. Apost. cum promissione de situendo personis, quæ habeant portiones in ip- montibus suppressis, sortem principalem infra num. & inter fructus ad rationem pro quolibet ntenario soluere, cum deputatione Depositarii, exactoris. Et quod Habentes loca, vel portiones Montibus suppressis possint infra annum trans- re in illa in hunc montem, & durante anno, per- ciant fructus ea ratione, qua percipiebant in illis. nit formam expediendi litteras, & admittendi ones: Depositarius possit deputare secretariu, alios ministros. Cum prorogatione subsidij quar- partis fructuum, & montis Nouennalis, de quo ul. 4. const. 12. loca huius montis per certum tés non vacent, cum decreto, claus. &c. Pecunæ uenturæ ex vacatione, conuertantur in repa- nem montium vacantium. Dando cautionem D. Thoma de Martinis aduersus obligationem is per eum præstitam de extinguendo Monte uennali. Et postquam loca aliorum montium- empta fuerint. loca huius montis per obitum- tempore, ac alia loca redempta extinguantur. tum Rom. prid. non. Jul. 1672. anno 3. De monti- Sixti 5. const. 16.

Cum alias, &c.) Hic pont. applicauit Cam. Apof- nas malefactorum, &c. const. 56. officiales tamen- ritatem prærendebant posse capere propria au- ritate portiones illis tangendam. o pont. mandat, vt eorum portiones recipiant manu depositariorum Cameræ. cum clausul. &c. de const. 106. Pau. 3. const. 37.

de commissio, &c.) Hic pont. & eius prædecesso- concesserunt Fabricæ S. Petri, & Hospit. S. Spi- ritus,

ritus, diuersas gratias, & facultates dispensandi, &c. Ministri autem d. locorum d. facultatibus abutebatur. Ideo pont. illas reuocat non tamen facult. Fabricæ quo ad relicta ad pias causas, Inhibetque ministris, ne de cætero illis vsantur cum decreto, claus. &c. Dat. 13. kal. Octob. anno tertio, sup. const. 38. infra const. 123. Pij 5. const. 98.

Solet interdum, &c.) Hic pont. supra reformauit offic. pœnit. Cam. & post. & Correctoris, & modo præcipit præfectis signat. Gratia & litterarum. A post. ne aliquid signent, vel expediant contra præfatas Reformationes, cum decreto, claus. &c. Dat. id. Iul. anno 3.

Cum nos, &c.) Hic pont. const. 71. decreuit homicidas non audiri nisi in carceribus constitutos. Declarat modo const. procedere etiam contra nondum condemnatos reos cuiuscunque criminis, pro quibus sit imponenda pœna corpor. hæredesque occisi ad claustra citari debere. Exiliumque loco, in quo hæredes occisi morantur remitti posse vetuit, nisi habita pace. Inhibetque iudicibus, ne præmissa contraveniant, cum decreto, clausul. &c. Datum prid. Non Octob. anno 3.

In eligendis, &c.) Romanus pont. piæuis maxima diligentia eligendus est. Ideo multi pont. const. ediderunt circa pont. electionem. hic etiam pont. decreuit, quod exequiæ pontific. defuncti per nouê dies continuos à Card. fiant. Et impensæ non excedant summam 10. mill. duc. Conclauē ingrediuntur Card. præfentes post decem dies à die obitus, & ad elect. procedant. Electio pontif. non possit impugnari sub prætextu impedimen. Cardin. absentium. Decernit circa quæ disponere possit Cardin. collegium. Sede vacante. Card. tres vna cum camerario quolibet tertio die eligantur, vt Conclauē curam habeant camerarii, & salij Cam. officiales

umbant, Sede vacante, exactionibus pecuniarum, provisionibus Sed. Vacan. & ab alijs se abstineant. Penitentiaribus, & eius officiales expediant tantum quae ad forum conscientiae spectant. Data si officium expirat morte pontif. praetorum signat. officium quietat. Cellae conclavis forte distribuuntur, ut Conclauis nemini liceat habitare. Cardin. deari. visitent saepe loca conclavis. Card. in Coenaculo tantum habeant feruitores, &c. Conclauis probentur a Cardinali deputatis. Sacrificia cum co clerico sit in conclauis. Magistri ceremoniarum Confessor vnus. Secretarius collegij vnus. Magister duo. Chirurgus vnus. Aromatarius vnus. Fabricarius vnus. Seruientes decem. Conclauis clauso non ad colloquium admittatur, & clam ingredi poenas excomm. latae sententiae. incurrant, non abnisi a Sum. pont. & priuatione omnium offic. benefic. & dignitatum, & tradatur Curiae seculari criminis puniendi. Non recipiantur, nec admittantur litterae sub poena excomm. latae sententiae. scilicet non fiant super elect. factae, nullae sint, contraentes Gubern. vel futuri pont. arbitrio puniantur, quod quilibet in Conclauis vnico, & moderato feruo sit contentus, & in propria cella vescatur, praeter Conclauis ad custodiam deputati curent, ne epulis, & alijs litteris, &c. transmittantur. Conclauis discessuri a Conclauis reuertere non possunt, sed alij in eorum locorum admittantur. Card. Diacon. ordine non constitutus ad electionem admittatur. In electione omnes seruent hanc litem. Et conclauis custodes omnia faciant seruari. Cardin. collegium non possit immutare hanc litem, sed legatur, & iuretur. Suspendantur omnes communicationes ad effectum electionis Summi. & const. procedat in electione etiam facienda a Urb. Dat. 7. Id. Octob. an. 3. vide Pag. 4. col. 38.

Pium 4.

S

Dece.

Decet, &c.) Præcipit, quod indulg. & gratiæ expediantur excepta solutione registrari, cum execut. de put. claus. &c.

In throno, &c.) Continet Reformationem Rotæ Palatii Apostol. statuens, quod vnica commissio, in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscat, & decidat cum omnibus dependentibus, &c. prorogationes fataliù concedantur ex causa arbitrio Romæ, sententiæ nõ præferantur, nisi causa in Rota propolita, & habitis votis sentent. latæ prout in cedula, vel in vim termini pro seruato publicentur, Notarij recipientes decreta ad referendum referant, &c. Registra perficiantur ante sent. Decisionum in causa factarum, detur copia partibus præsentibus. Causæ ipsorum Auditor. & aliorum familiarium in Rota non cognoscantur, Affines domestici, & Notarij Auditor. nõ se intromittant in causis Rotæ Auditor. non inducant partes, vt assumant certum Aduocatum, vel procuratorem, Et animaduertant, ne contra ius, aut Rylum, aut decisiones impressas aliquid decidant, nisi, &c. Nullitates tres solummodo attendantur. A liquidatione fructum, & taxas expensarum semel appellari liceat Auditor. remittant causas ad Cancellarium, quando senserit adesse suspicionem, &c. Criminalitates ad iudicem ordinarium remittantur Taxa sportulæ in causis profanis, & in beneficiabilibus. Sportulæ deponantur apud Notarium post latam sentent. Notarii idonei eligantur, officiaque non vacent. & pro substitutorum facto teneantur Constitutio ista legatur, & publicetur quolibet anno in principio Rotæ, & obseruetur sub poena excommunic. &c. cum clausul. &c. Dat. Rom. 6. Kal. Ian. 1562. an. 3. lo. 22. const. 6.

Cum nuper, &c.) Continet reformationem signaturæ iust. ideo ordinat, quod commissions reiectæ
pius 4: in

in signaturæ iust. proponere possint in signat. gratiæ, quando causa scientiam papæ requirit. Aduocatoriæ, & aliæ præiudiciales non signentur nisi parte citata. Appellationes ab interlocutorijs, vel vim diffinitiuæ habentibus committantur si habeant expressum grauamen. Nullitates non signentur, nisi ex defectu citationis, &c. A sentent. latis prou. in cedula appell. non committantur. Fratium prorogationes non dentur, ultra penultimam vicem, iudicia iustarum, &c. Causæ crimin. & matrimo. quomodo committendæ casus discussionum, &c. Dat. Kal. Ian. an. 3.

Deinde declarat, quod concedat fatalium prorogationes, iuxta eius solitum, &c. Idibus Febr. anno tertio. Vide Jul. 2. constit. 16. Leo. 10. constitutio 2. Paul. 3. constit. vigesima quinta, & septuagesima prima, Jul. 3. constit. 39. Pij 5. constit. 100.

Cum ab ipso, &c.) Continet reformationem Ordinariorum Almæ Urbis, & Rom. Cur. Tribunalium off. Aduocati, & procuratoris Fisci; ac pauperum, & etiam mercedis Curforum, Mandatariorum, Baccellorum, & aliorum executorum. Non expedit summarie.

Quamuis, &c.) Continet annullationem legitimacionum de naturalibus spurij factarum in præiudicium vocatorum ex testamento, &c. dum modo non sint sortitæ effectum. Reuocationem facultatis legitimandi in præiudicium vocatorum ex testamento. Extinctionem litum pendentium circa castinhibitionem contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes, ne præsumant legitimare contra formam, &c. cum decreto, clausulis, &c. Ligat vbique, quo ad legitimaciones factas auctoritate Apostolica, quo verò ad alias factas Imperiali concessione, ligat in terris Rom. h. Eccl. Impet. Datum. Rom. public. 17. April. 1564. ann. 3.

p. 4.

5 2 71

Vide Pij 5. constitut. 123.

Inter, &c.) Beneficia per obitum vacantia iusserat hic pont. vt personis idoneis, prævio examine. & iuramento, & cautione, de residendo conferri deberent. Multi tamen, vt de illis prouiderentur personis minus idoneis, faciebant illa vacare per resignationem, vel intrusis iura cedebant, ideo pont. denegauit beneficia ista eodem modo conferri debere. Contrauentibus poenam excommunicationis latæ sententiæ imponit. Et beneficia ipsorum vacare, & per omnes non tamen illorum affines, & confidentes impetrari posse declarat. cum decret. &c. claus. &c. publicata 10. Mar. 1563. anno 4. Pij 5. cõst. 54. de resid. const. 17. sup.

Romanus pontifex, &c.) Continet facultatem Card. Reip. Christianæ Inquisitorum generalium procedendi etiam contra prælatos hæreticos, cum decreto. &c. 7. id. April. 1563. anno quarto. Vide cõst. 170. & const. 112. 151. Pij 5. const. 177.

Cæteris, &c.) Continet moderationem, & reuocationem facultatum Legatorum, etiamque Nuntiorum de latere. Et quod prouisi à Legatis, & alijs conferendi indultum habentibus, de beneficijs per obitum vacantibus, nouas prouisiones à Sede Apost. impetrare, & litteras Apostolicas expedire teneantur infra sex menses etiam, vel octo, ultra menses à die vacationis computandos exprimendo verum... valorem, alias collationes sint nullæ, & beneficia, vt prius vacent.... sic sententiam excommunicationis incurrat, & inhabilitatis, cum de cheto, &c. publicata 9. Martij, 1562. anno 4.

Ad vniuersalis, &c.) Continet erectionem Montis primi vacabilis pro succurrenda Auinion. Ciuitatis ab Hugonotis nouiter iafestate, cum emolumentis ad duodecim pro ceterario, prout in alijs. Obligat etiam omnia bona Sedis Apostolicæ pro securitate

Pius 4.

gate

rata dicti montis-Religiololque declarat in eodem monte pecunias ponere posse: confiscarique, & sequestrari non posse decernit. Resignari etiam posse concedit in fauorem aliorum etiam illegitimos: montistilque facultatem dat ad erigendum collegium quoque tribuit alijs montibus non vacabilibus concessa: exemptionem etiam pro pecunijs in monte positis elargitur. Montistas asserit probare non teneri pecunias redigendas ex locis eiusdem montis per obitum vacantibus, in extinctionem locorum montis Nouennalis, & successiuè montis Pij farinæ, aliorum montium exponi debere approbat, statuit, & confirmat, cum decreti. &c. 1563. 15. Kal. Sept. anno 4. De Montibus Sixti s. const. 16.

Sacri, &c.) Continet studij Bononiensis commedationem, & Rectoris eiusdem iurisdictionem facultates, & priuilegia, nec non priuilegiorum, & ordinationum ipsius confirmationem, cum decreto &c. claus. &c. 23. Septemb. 1565. De quibus constit. 113. Pius 5. const. 62.

In eminenti, &c.) Continet limitationem, & exemptionem quorumcunque Monast. & personarum Ord. Cisterciensis à iurisdictione, & aliorum. Super illius Ordinis, ac moderationem facultatum illa visitandi Episcopis, & alijs concessarum. Confirmationem, ac inuolutionem antiquorum indulgentiarum dicti Ord. concessionem aliorum priuilegiorum. Abbas, & Superiores non obstantibus quibuscunque, &c. possent visitare quæcunque Monasteria, & loca ord. De quo Greg. 13. Indulgentiarum Apostolicorum Episcopis, & alijs concessorum visitandi eadem loca, ut Abbas, & alij superiores illa etiam visitare possint inhibitionem contra Episcopos, & alios impediētes eos in visitationibus Monachi, & Moniales teneantur benigne recipere eisdem visitatores sub pœnis, &c. Confirmationem indulgentiarum Ordinis

nis, & maximè, quod commendatarij non habeant iurisd. in Monasteria commendata. Confirmationè statutorum ordinis. Vt in Monasterijs commenda- tis alijs personis, quam ipsius ordinis, institui de- beat mensa conuentualis distincta ab Abbatiali, & sufficiens pro Monachis. Immo hæc mensa teneatur ad expensas ornamentaque, &c. vt declarat Greg. ibidem. Religiosi alterius ordinis intrusi in loci hu- ius ordinis, aut eiciantur, aut eiusdem ordinis pro- fessos faciant. Vniones & suppressiones Monaste- riorum, & fructuum dismembrationes fieri non possint. Monachi degentes in Monasterijs vnitatis alijs pijs locis remaneant sub correctione Super- riorum illius ordinis. Moniales alterius Ordinis, quando in Abbatias eiusdem Ordinis recipi possint. Monasteria quæcumque teneantur ad contri- butiones soluendas eidem Abbati, & capitulo, cum clausulis, &c. Datum Romæ, 6. Kal. Octobr. 1563. anno 4.

Cum sicut, &c.) Aduocat ad se omnes causas eorundem quocumque iudice vertentis inter Hospitale, & societatem, eorumque ministros, & alias perso- nas, & loca etiam exempta. Iudicemque earundem causarum deputat Cardinalem de Carpo, & alium pro tempore præceteroem. Intelligit quo ad causas mouendas tantum. Facultatesque concedit, & iuris- dictiones omnes, quæ concessæ fuerunt Ad. Cam. & Vicario Vrbis, de quibus omnibus vide Leo- nem X. constitut. sup. De Vicario Vrbis Pau- lum 3. constitut. 3a. sententias quoque per alios iudices laicos nullas fore declarat. Fabricæ Sæ- cti Petri indultam huiusmodi, vide in Clemen. 7. const. 8. pop. Rom. indultum habet in const. 73. dile- ctus Alorum. verò Irabu. alium, & prorum loco- rum indulta quere in indice martiarum. Declarat Constitutionem hanc intelligi de causis in futurum

inuendis tantum, cum decreto, &c. clausulis, &c.
 prid. Non. Septembris. anno quarto.

Cum sicut, &c.) Decernit, quod hospites vrbis non possint molestari pro rebus in eorum hospitij furto substractis, & eis non consignatis per aduenas, quibus Hospites, & Caupones hoc notificauerint. Priuilegiaque nec non ordinationes Societatis Hospitum confirmat. Condendi denique statuta licita, sacrisque Canonibus non repugnanda tribuit facultatem. Cum decreto, &c. clausul.; &c. signatur. sufficiat. 4. id. Nouemb. anno 4. De his vide etiam Jul. 3. c. 59. fol. 95.

Sedis. &c.) Lis orta erat inter Canonicos Regulares S. Augustini, & Monachos S. Benedicti super precedentia. Quam pontifex audien. & sibi referendam commisit tribus Cardinalibus; qui retulerunt pontifici prefatos Canonicos precedere debere. pont. ita sententiam Abbates ipsarum Religionum debere precedere singulariter, & de per se absque eorum conuentibus, iuxta antiquiorem promotionem. Et modo supplet eiusdem sententiae defectus, & illam inuolabiliter obseruari mandat, cum decr. &c. claus. 1564. 18. Jan. an. 5.

Benedictus Deus, &c.) Continet confirmationem Sacri, & oecumenici Conc. Trid. &c. 1563. 7. Kal. Febr. ann. 5. Et precipit prelati, & alijs, vt obseruent decreta, quae etiam circa reformationem, & ius positiuum ligant. Et iuramenta contraria nulla esse decernit: prohibetque sub excommunic. lata sent. ne commentaria, vel declarationes fiant, sed sibi reservat, 7. Kal. Febr. anno 5. vide Concil. less. 25. cap. fia. Greg. 13. const. 108.

Romanus, &c.) Graeci pretendentes se exemptos a iurisd. Ordinariorum, impunitate sibi proposita, committebant multos errores: ideo pont. iste eos subijcit iurisd. Ordinariorum, circa ea, quae spectant

ad Dei cultum &c. Ritufque alios eorum iem Graecorum approbatos, referuat, cum clauf. &c. decret. &c. 1564. 16. Febr. an. 5. quo ad officiorum celebrationes, vide Pium 5. conf. 18. providentia.

Cum pro munere, &c.) Reuocat omnes licentias legendi libros Lutheranos, aut de hærefi suspectos: Prohibet ne libri prohibiti, & prohibendi legantur, &c. Et quod tales libri consignentur: loco um Inquisitoribus, cum decret. &c. clauf. &c. 24. Martij. 1564. De eodem Jul. 3. conf. 7. fol. 83. Paul. 4. cõf. 39.

Dominici, &c.) Continet approbationem indicis librorum prohibitorum, cum regulis concessis per Patres Trid. Synod. de lectos, ac prohibitionem legendi, cum decreto, clauf. &c. 1564. 24. Mär. an. quinto. Vide Greg. 13. conf. 10. index fuit auctus à Sixto 5. Et modo à Clem. 8. Sacrosancta, &c. 1595. 19. Oct. anno 4.

Sanctissimus, &c.) Annullat omnes electiones, ad regimen monast. præpositurarum, & aliarum dignitatum conuentualium factas absque Sed. Apoll. proniſione, aut confirmatione. Traditque formam in futuro seruandam, cum pœnis electorum, vel electiones confirmantium publ. vlt. Oct. an. 5.

Iniunctum nobis, &c.) Continet confirmationem confraternitatis Sanctiss. Nominis Dei, & indulgentiam plen. in die Circumcisionis, & confess. & commun. Decem verò annorum conuenientibus ad missam. & process. in prima Domin. cuiusque mens. Et pro adiuantibus, & prædicantibus contra blasphem. & iuratores, cum facultate eligendi confessorem approbatum ab Ordinario, qui possit absolueret, auditis confessionibus à quibuscunque censuris, & pœnis à iure, vel ab homine latis quavis causa saluo iure tertij, & a casibus (non autem referuatis in Bulla Cœnar.) etiam ordinis referuatis, quando quis aliquid commiserit per confiden-

tiam huius Bullæ, & Gratiæ, vult enim, quod tunc gratia nulla sit. Dat. Idib. Apr. 1564. an. 5. Vide Greg. 13. const. 82. Pij 5. const. 137.

Nota quod facultas absolventi sublata fuit à Clemente 8. vt patet ex Decreto Congr. super negotijs Episcoporum, & Regul. sub pœna excomm. latæ sentent. priuationis off. & benef. vocis tam actiuz, quàm passiuæ, inhabilitatis ad confess. audien. & ad benef. Datum sub die nona Ianuar. 1601.

Cupientes, &c.) Statuit, quod officiales status Ecclesiastici, decem tantum pro centenariio pœnarum maleficiorum accipere possint. Accusatores autem quartam partem pœnarum banimentaliũ habere valeant cum decret. claus. &c. 20. April. anno quinto Vide const. 91. & const. 8.

Onerosum, &c.) Hic pont. erexit montem succursus Aunionis scut. 23000. quia Hugonoti instabant Ciuit. Aun. & Comitatum Venaylini, vt cõstituit. 90. Et modo ex causa erigit alium Montem succursus Aun. scutorum 3000. & Monti assignat scuta 4000. ex redditibus Sed. Apostol. obligat etiã omnia bona Sed. Apost. pro assecuratione, Religiofoque in monte pecunias ponere posse concedit. Emolumentaque ad rationem 12. pro centenariio soluend. quolibet bimestri Montistis assignat. Confiscari, & sequestrari non posse declarat. Resignationes fieri mādāt in manibus Camerarij, & eo absente, in manibus Theaur. generalis. Facultatem concedit constituendi collegium. Deputandi defensor. Gaudeat priuilegijs aliorum montium. Habet exemptionem Decim. Mens. semim. & aliarum impositionum. Montistæ non teneantur probare pecunias veras esse in utilitatem succursus Ciuit. Aunion. Deputat Protectorem cum facultatibus. Deputarius possit deputare computistam. Loca mon-

is non possint vacare per triennium Montisæ possint nominare ad huiusmodi loca quacunq; personas reseruata nominantibus dispositione tam locorum, quàm fructuum. Apponit decretum irritantia clausulis derogator. Pecuniæ redigendæ ex locis huius montis per obitum vacant, exponantur in extinctione locorum montis Nouennalis, & pij. Et Farinæ. De quibus vide Sixti 3. conf. 16. Datum Rom. prid. Non. Nouemb. ann. 5. Vide Six. 5. conf. 164

Nuper siquidem, &c.) Declarat const. 30. quod Gratia, & Compositiones cum inquisitis, & condemnatis, & bannitis ex causa homicidij per officiales sed. A post. fieri non possint, nisi supplicationes manu. pont. signata fuerint, & per eius Datariæ dactyl. cum decr. claus. &c. Dat. 6 Kal. Maij. an. 5.

Decet, &c.) Collegium Notar. Aud. Cam. statuit ex causis hæredes Notariorum decedentium teneri vendere Collegio omnes scripturas pro summa ducat. 600. Et Notarios subrogandos teneri restituere Collegio d. pretium ad const. 39. Leo. 10. confirmauit. Iul. 3. cuius const. non adest, auxit pretium ad scuta mille. Hic vero pontif. dictas constitutiones confirmat. Et ultra ducat mille concedit eisdem Notar. alios ducatos ducatus mille superscript. officij. Et scripturas de cetero non vacare decernit. imo, notarijs de eis liberè disponere posse declarat. Hæredesque notar. decedentium teneri vult scripturas Collegio pro duc. mille consignare. Et notarios subrogandos dict. Collegio illud pretium restituere Collegium tamen primum officium vacaturum debet emere pro scut. 3300. computatis à d. ducat. 3000. cum claus. decreto, &c. Dat. Rom. 14. Kal. Ian. ann. 5. vide Pij 3. conf. 21.

Sicut, &c.) Dubitabant multi à quo tempore ligaret Conc. Præd. circa reformationem, & ius possituum. Ideo postea declarata cepisse ligare à Kalend.

Pij 4.

Marr.

Mart. 1504. Dat. 15. Kalend. Aug. ann. 5. Conc. Frid.
 Superna, &c.) Reuocat quascunque concessionēs
 Cancellariorum præterquam ex causa onerosa
 factas, & Cancellar. & Cam. Apost. Confirmatque
 const. 21. Pau. 4. de super editam, Theſaurariumque
 deputat. ad illas alienandum ad vitam duntaxat.
 Item & ad affittandum, vt in const. 117. Cancellarij
 officia ementes notarij publici, eo ipſo efficiantur.
 Traditque Theſaurarij facultates. Vendendi Can-
 cellarias etiam locorum originarij contra consti-
 t. Pau. 4. Obligandi bonâ Camer. Apost. in venditio-
 nibus earum, Expellendi detentores Cancellaria-
 rum. Interpretandi dubia summarie. Inhibendi etiã
 Magistratibus, Officialibus ne de Cancellarijs am-
 plius disponant. Decernit quod Camerâ teneatur
 defendere, ac manuteneri Cancellarias. Cancellaria-
 riz vacent per mensem elapſo triennio à data præ-
 ſentium. Quod Cancellarij quæcunque instrumenta
 rogare poſſint, cum decreto, &c. Quod Cancel-
 ſeruent ſcripturas. Cancellariorum concessionēs re-
 ſcindantur in Cam. Apost. ſi vltra dimidium læta ſit.
 Cancellarij ſcripturas ſucceſſoribus cõſignent. Ha-
 bebantur pro Archiuis. Ad eorum inſtantiam offi-
 ciales requirant, an notarij ſint legitimi, & non re-
 pertos tales expellant. Custodiant ſcript. notar. de-
 cedentium ſi non ad ſint Archiuis cauſa inter pla-
 res Cancellarios per triennium menſario detri-
 buantur. Non ſe intromittant in ſcript. notar. ſi ad-
 ſint Archiuis. Non cogant partes ad extrahenda
 ſtrumenta. Poſſint cogere arrham dantes ad ſolu-
 tionem pro ſcripturis. Erigant collegium in Rom.
 Cur. eorum officia non conſiſceatur. Horum colle-
 gium gaudeant priuileg. Archiuſj Romæ, Cur. &
 alijs, de quo Pij 2. conſt. 92. Datum priu. Non Oct.
 anno 7 vide Pau. 4. conſt. 21. infra conſt. 121.

Cam. inter, &c.) Concedit licentiam inquisitori-

ribus Generalibus habendi, & legendi lib. Hæreticos prohibendi que omnibus alijs ne teneant, ne legant sine facultate illorum, vigore cuiuscunque privilegij. Et quod ipsi tales licentias concedere possint, cum claus. &c. Datum 6. Kalen. Sept. ann. 5. Vide Greg. 13. const. 10.

Romanum, &c.) Beneficia Ecclesias, ac Dignitates in confidentiam receptas à die receptionis vacasse decernit, & eorum dispositionem Sed. Apost. referuat, & fructuum reservationes annullat. Redditusque, & proventus à die receptionis perceptos Cam. Apost. restituendos esse declarat. Prohibetque de cetero, ne talia fiant in virtute S. Obed. sub pœnis interd. ingressus Eccle. quo ad prælatos excom. latz sent. quo ad reliquos. Iudicari etiam mandat, per præsumptiones, & coniecturas cum decreto. claus. &c. Datum 17. kal. Nouemb. anno 5. Vide Pij. 5. const. 90.

Cum inter, &c.) Hic pont. celebrari fecit Conc. Trid. vt const. 100. Curiamque Rom. cum eius Tribunalibus reformavit, vt const. 66. & præsertim offi. Cam. Apost. const. 74. Hic autem confirmat omnes eorum facultates, & priuil. huic reformationi non contraria. Et aliam facit Reformationem: videlicet Clerici Cam. non eligantur, nisi vitæ, ac morû integritate præstâtes. Litterarum scientia, ac rerum experientia pollentes, &c. Camerales contractuum Cam. participantes prohibentur adesse, cum agitur de interesse illorum, vel propinquorum sub pœnis à pont. decretis. Clerici causas propinquorum non cognoscant, aut earum discussionibus interfint. Suspicionis causa contra Camerales in Cam. approbentur. Traditæ formam ineundi contractus Camerales. Proventus Cam. sub hasta licitari debeant. Camerales conueniant diebus statutis summo mane in Camer. Curiores debeant Cameram pridie inuigare,

Camerales abesse non debeant absque licentia **Camerarii**, vel **Decani**. Vestib. decretis induci missam audiant deinde ad **Cameram** se conferant. Antea causarum propositiones imperato silentio procuratores audiantur. **Notarii** **Camere** procuratoris officium exercere non possint. **Causæ miserabilium** personarum per **Aduocatam**, & **procuratorem pauperum** in **Cam.** gratis tractentur. Propositiones occurrentes scribantur per **Clericum Mensarium** antequam fiat **Cam.** Oratioque **Beati I fidori** per clericum nouissimum postea legatur. Deinde litigantes audiantur. **Cam.** postea claudatur, & nemo admittatur per **Cursos** custodes, nisi cum licentia. Et causarum propositiones pro **Pisico**, vel **Commis.** aut **procuratore pauperum** scribantur. **Camera** denique fiat per duas horas, hoc modo. **Mensarius clericus** in primis legat causarum propositiones. **Decanus** postea distribuatur causas per turnum, non tamen concernentes officia, vel **Gubernia** inter clericos distributa clericis deinde causas proponant prævia citatione ad informandum, & transmissa cedula propositionis. **Notaque** desuper sumantur, & decidantur causæ pro maiori parte. **Auditis autem** æqualibus ea pars præualeat cui **Camera** ius adhaerit, vel eo absente maior pars aliorum **Camera** ius habentium vota consultiua. **Decanus** vero remittit ad **pont. causas**, & **Gubernatoris**, vel **Thesaur.** **Auditor.** **Cam.** remittat causas ad eos spectantes. **Vota** aliorum reuelantes **excomm.** sentent. incipiant à **Rom. pont.** tantum absolu. præter poenam 200. duc. pro prima vice. **Delinquentes** in **Cam.** coerceantur, & **pont.** denuncientur. **Proponentes** causas adnotentur à **proponentibus** in lib. **Dec.** **sonum Cam.** **Mandata**, & alia, quæ prius verbo facta in **Cam.** expedienda sunt ab omnibus clericis, tunc præsentibus scribantur exceptis sentent. & **mandatis** **executiuis**.

Pius 4.

ac

ac expeditionibus concernentibus officia inter clericis distribui solita, Administratores Cam. rationem reddere debeant modo, & c. Computa fideliter non reddentes poenas incurrant, de quibus Paul. 3. const. 46 commissar. cam officium describitur, & 3. computatorum. Expeditiones Ministrorum registrentur, & scribantur a tergo per computatores Ministri iurent, & caueant, & sub poena, vt sup. in Paul. 3. Librorum, & Scripturarum Cam occupatores excomm. poenam incurrant, apponit decretum irritan. claus. derog. & praeferuat. executoru deput. formam, & effectus publicat. Legatus hæc const. camera, an. quolibet, & c. Dat. Rom. 30. Kalen. Nouemb. anno quinto, Jul. 2. const. 3. Paul. 3. const. 64. Vide c. 89.

Romanus, & c.) Decernit, quod Banniti à Regno Neap. non aſſecurentur, in ſtatu Eccl. Quinimo capiantur, & capti ad proregem mittantur. ſaluiconductus ab officialibus, conſeſſi nullius ſint roboris. Oriundi ex locis S. R. E. vel incolæ exercentur ab officialibus ſtat. Eccl. pro delictis in Reg. Neap. commiſſis. Miniſtris proregis poſſint inſequi bannitos etiam intra territor. ſtat. Eccleſ. per decem mill. prorex autem contra eadem decernat & obſeruari faciat, cum clauſ. & c. Dat. 10. Nouemb. an. 5. Vide Pij 5. conſt. 2.

In ſacroſancta, & c.) Præcipit, quod Doctores, ac ceteri cuiuſcunq. facultatis profeſſores, tam electi, quam eligendi illas non exercent, niſi prius Catholicam fidem proſiteantur, iuxta formam traditam. Reſtores ſtudiorum, & alij ſuperiores non eligantur, niſi ſeruatis præmiſſis. Scholares non promoueantur ad aliquem gradum niſi his ſeruatis. Superiores non permittant aliter quem promoueri ad gradum, vel facultates proſiteri, aut teſtificationes recipere reſpectu, ſub poena inter. Eccl. quo

ad Antistites . Ex excomm. quo ad inferiores late sent. & priuat. omnium dignit. offic. benef. &c. inhabilitate ad illa, & similia, &c. & admissio lacta nulla sit, sublata facultate aliter iudicandi, interpretandi, &c. Dat. Idib. Nouemb. anno 5. Doct. & alijs facult. concessas Comit. Palat. & alijs, reuocauit Pius 5. const. 61. de Doct. & student. l. 3. const. 123. & sup. const. 95.

sanctiss. &c.) pont. inhazendo Conc. Trid. à se firmato const. 96. Decernit dispensat. onem ratione studij non suffragari absque consensu Ordinarioru. publ. 24. Nouemb. an. 5.

Iunctum nobis, &c.) Continet formam iuram. professionis fidei obseruanda à prouisis de benef. ac dignitatibus Eccl. Monast. & alijs locis ord. Regul. & militiarum, &c. Dat. Idib. Nou. an. 5.

In suprema, &c.) Conc. Trid. sess. 6. c. 1. & sess. 23. const. 1. De refor. Decreuit curatos apud eorum Eccl. residere debere. Hic pont. monet, & hortatur eosdem ad residentiam. Atque non residentiz bona tempore obitus ad Camer. Apostol. tanquam spolia pertinere decernitur, non obstante licentia testandi à Sede Apost. obrenta. Facultates, & licentias pro quacunque causa concessas, ac iteratis vicibus confirmatas in euencum obitus huiusmodi etiam in Vrbe, aut eius districtu in dicta contumaciz pena ex nunc. prout ex tunc cassat, atque nullas esse declarat. Residentibus autem non suffragetur generalis licentia testandi, sed requiratur specialis, cum decreto, clausul. &c. Dat. 7. Kal. Decemb. an. 5. Vide const. 6. soutra non residentes procedit Aud. cam. const. 128. De red. prel. & curat. & facult. testandi spol. const. 123. Vide de his, con. 35.

Cum ad solitas, &c.) continet reuocationem priuilegiorum confraternitatibus, & alijs concessorum liberandi homicidas carceratos, etiam si illa pluries

fuerint à Sum. pont. approbata, & quibuscunque volens, quod si quis casus miseratione dignus occurrat, illum ad se, aut pro tempore existentem Roman. pont. referri debeat. cum decreto, clausulis, &c. Datum 19. Kal. Ian. anno 5.

Dum inter, &c.) Continet deputationem Illustriss. Card. Oltremps, in legatum totius status Ecclesiastici, cum facultatibus visitandi reformandi, corrigendi populos. cognoscendi causas summarie. Restituendi in integrum. Soluendi iuramentis in contractibus supplendi. Relaxandi iuramenta. committendi causas aljs. Auocandi illas ad se etiam à iudicibus à papa delegatis. Recipiendi iuramenta fidelitatis. concedendi, si in euentem super a ioratione bonorum Eccles. Puniendi quoscunque, & eorum bona confiscandi. correndi officiales, & subrogandi alios in eorum locum, corripiendi delinquentes etiam in terris Feudatariorum puniendi feudatarios, & alios auxilium denegantes. componendi inimicitias, firmandi pacem. Inducias indicendi. Remittendi, & absoluedi bannitos. concedendi salu conductos delinquentibus de quo const. 115. sup. Annullandi confederationes contra bonum pacis irritas. Recuperandi bona iniuste occupata. Absque vitio spolij ad ea reintegrandi. Terminos inter communitates, & alios male assignatos ad eius arbitrium ponendi. congregandi exercitus contra pacis perturbatores. compescendi hostes, atq; rebelles absque appellatione. conuocandi parlamenta quzcuque Edendi reformationes, & statuta in temporalibus. Restaurandi pontes, & vias publicas. Siluas aperiendi. Priuilegia à Sede Apost. quibuscunque concessa reformandi, & reuocandi. Comites palatinos, Acolitos, ac Cappellanos, & Nota. Apostolicos creandi. Omniaque alia faciendi, quz ipsemet pontif. si pregressisset facere posset. claus. derog. apponit. confir.

Pini 4.

matque

matque omnia gerenda per ipsum Card. legatum,
 & eius delegatos, præcipitque, vt omnes officiales,
 & alii illi obediant. Adhortatur legatum quos lega-
 tionis suscipiat, & studiosè exequatur. Datum 8.
 Kal. Nouemb. anno 9. Vide similes Paul. 3. constit. 17.
 Pau. 2. con. 6. Greg. 13. c. 68.

Cum pastoralis, &c.) Conseruatores Vrbs assig-
 nantur vniuersitati Merciariorum locum in ffere
 Capitolino, vt ibi consules ius dicent de rebus
 spectantibus ad artem Senator. Vrbs in pont. Bo-
 nif. 9. eidem vniuersi. facultatem de iudicandis
 qualicumque res, etiam concernentes alias artes, &
 erigendi vnum collegium. Inter alia statuta, modo
 decernit, quod consules artis, facultatem habeant
 agnoscendi causas de rebus spectantibus ad artem,
 vsque ad quancunque summam, et per nomina ad
 artem, Sed inter alios vsque ad 100. librisque non
 mercantitice, tantis fides adhibeatur, falsitatem
 si habere cognitum fuerit à consil. publicè combu-
 rantur, & penis ille subiaceat, &c. Quod à senten-
 tiam consulum vsque ad 10. non possit appellari.
 Quæ statuta sanantur, & conseruatores approbantur.
 Sic pont. modo confirmat, & inouat d. concessio-
 nes Senat. & consil. & omnia: & præcipit iudicibus
 Vrbs ne consules desuper impediunt, & elus. ap-
 pont. Deinde amplias iurisdic. consulum, quando
 partes consentiant, vt possint citare infra districtus
 reanferre causas ab alijs iudicibus, & inhibere,
 &c. Datum Non. febr. anno 6.

Facultates iur. 2. constit. 13. In facult. Aud. Causæ
 præiudicent huic constit. Greg. 13. constit. 17. Confirmatio
 earundem facult. Greg. 13. constit. Facult. Gabell.
 larii maiores circa fraudes Merciar. infra constit. 143.

In principis, &c.) Continet reuocationem om-
 nium indultorum, & gratiarum etiam Marema-
 gnum, &c. quibuscunque concessam in quibus

390 *M. Mour. de Greg. Canon. apud. un. sumus.*
contrariarum status Conc. Trid. & ad terminos illius
reduci, cum decr. &c. Dat. 12. Kal. Mar. ann. 62.
1564. Vide const. 38. 141. Greg. 13. constit. 47. & 37.
& 67.

Ad generis, &c.) Officium Aud. Cam. vacavit ea
promotionem Fluvij Vescii ad Card. honorem.
Nunc autem post. confort illud idem Alex. Riaris.
Bonon. cum solis facultatibus, & specialiter, con-
promovendi causas per &c. cum tenentes, & causas
obligat in forma Camera: Reassumendi causas di-
storum oblig. praterquam commissas vigore re-
scripti de eis mentionem facientis, & vigore talium
obligat. conf. promovendi. Vide const. 39. & 73. De
1. const. 11.

Cognoscendi causas prelatorum oratorum, Ob-
scol. Rom. Cur. Notar. ipsius Camplesum, Merced-
arum, pensionum, &c. Appellationum interpositarum
cum a sentent. in Curia latis (praterquam a Vica-
rio, Gubern. & iud. Capito curia latis praterquam
a Vicario, Gubern. & iud. Capito. & latis etiam extra
Cur. Summarieque procedendi in causis non
excedentibus valore 100. duc. & in causis Merca-
& notar. Admittendi reiterationem terminorum, a
unico contextu litterarumque Apost. & Cancellarij, ac
punitent. exequendi, & sen. in cur. hinc. Cognoscendi
causas moras contra communitates, & alias extra
curiam degentes pro rebus, & contractibus ge-
ris in curia, & contra degentes in curia, vel curia
etiam absentes pro quibuscunque rebus, &c.
compulsoriales, & remissoriales eius arbitrio de-
terminandi. Et in vim Eugensianae Inhibendi trahen-
tibus curiales extra cur. censurasque Ecclesiasticas
intelligendi quasvis, & communicatosque ab alia
absolendi. Obligat in forma cam. exequendi, &
alia omnia faciendi, que antecessores sicere con-
sueverunt. Confirmatque const. Jul. 3. & aliorum.

circā iurisd. Auditor. cam. Alteratione obligatis in
 forma cam. non profuit quoad bonajmmo neque
 que ad personas, Greg. 13. cons. 14. precedentiam
 eius assignat in appella papa, & vlti. iudices qui
 quique non molestant eum super premissis, cum
 claus. decr. &c. Dat. 7. Nov. Apr. an. 6. Ampl. cons.
 seq. & per Plur. 1. cons. 1. Declarat. Pij 5. cons.
 21. Reformatur Pij 5. cons. 127. De Mat. Greg. 13.
 cons. cons. 57. Videc. 78. & Pij 7. con. 151. Pij 5.
 cons. 121. Limitat. pro Filio Pij 4. cons. 78. & 89.
 Greg. 13. con. 57.

Cum nos, &c.) Ampliat facultatem sup. traditā,
 cognoscendi etiam priuatiue quod ad alios, & creatā
 obligatiōem in forma puaratiue, ac Rip. & Ri
 pecc. & in quibus consensus est restitutiōni man
 dari executioni (exceptis in dependentibus 3. lit
 bus coram alio iudice inter Rom. iuxta formam
 cons. 79. Dat. id. Oct. an. 6.

Cum scit, &c.) Continet erectionem mona
 steriorum 25. mill. super Gabella studii enri fructu
 bus ad 11. pro centenario. Religios. possunt depo
 nere pecunias. Consecrati non possunt. Religiosi, &
 vendi valeat. Loca vacantia per obitum suppr
 mantur. Conservatores pop. Rom. patientes conce
 dant. pecunie deponantur ad idoneum deponita
 rium, cum clausulis, &c. Dat. 7. id. Apr. an. 6. ||

Com nuper, &c.) Continet declarationem circa
 applicatiōem prelatum redigendam in ere
 ctionem monast. nempe infumendas esse in extrin
 ctionem censuum. Residuum debeat erogari in fa
 bricam studii, & palar. conservatorum, & condu
 ctionem Aquæ Sionis, &c. Dat. 7. Id. an. 6. Hic mōs
 auctus fuit cum moderatiōe tamen fructuum.
 Greg. 13. cons. 81. De materia studii, & Gabella,
 Eug. 4. cons. 1. Jul. 2. cons. 12. Leo. 10. cons. 2. Pau
 4. cons. 15. sup. cons. 4.

Pij 4.

T. 3 Cum

Cum tam, &c.) Conc. Trid. & pont. iste manda-
 runt omnibus curam animarum habentibus ut in
 earum Eccl. residerent, constit. 115. Multi tamen
 residere recusabant: ideo pontif. Audite. Cam. com-
 mittit ut contra non residentes procedat declaran-
 do eos inanis in penas a Conc. decretas, & ad
 effectuales executionem, & alia grauiora propo-
 dat. publ. 11. Maii an. 6. Const. constit. 82. An. 5.

Et si, &c.) Inhibet Nuncijs, & alijs, ne a Principi-
 bus, ad quos mittuntur, fautores, procuratores, aut illis
 vtantur ad obtinendas dignitates sub pena excom-
 munitatis sentent. punit. off. & benef. infamiz, &c. Et
 quod littera principum, vel eorum Oratorum
 preces sed. Apost. porrecte sufficiant ad condem-
 nandos praesatos inobedientes, cum decret. claus. &c.
 Dat. 5. Kal. Jun. an. 6. vide Pau. 3. const. 16.

Apostolica, &c.) Cassat, & annullat quascunque
 alienationes bonorum Eccl. Rom. Sed. & Ca. Apost.
 sine competentis recompensa, vel necessitate, seu
 evidenti utilitate facta. Et declarat huiusmodi
 alienationes nunquam tenuisse Vassallosque nul-
 lum ius vassallagii debere occupatoribus bonorum
 Sed. Apost. Occupatoresque bona occupata, & fru-
 ctus restituere debere, incurrisque penas, censu-
 rulas, quam penam annat. &c. cum clausulis, &c.
 Datum 15. Kal. Decemb. anno 6. Pii 5. const. 27.

Inter, &c.) Innoc. & Honor. 3. quorum constitu-
 tiones non adfunt, multas gratias militiae S. Lazari
 concesserunt, Greg. 9. cuius const. non adest, idem
 fecit, & indulg. 30. dierum adiecit porrigentibus
 elemosynam. Innoc. 4. cuius const. non adest, con-
 cessit facultatem eligendi aliquem militem non
 leprosum in magistrum generalem, non obstante
 contraria consuetudine, & Hospit. Leprosorum S.
 mariae Magdalonz Terranen. concessit medietate
 molendini Nimphae, Alexan. 4. cuius const. non
 adest.

Pius 4.

adeft. Prioribus istius Relig. dedit potestatem abso-
 lu. Fratres se inter claustra percutientes. Et confir-
 mauit Reg. S. Aug. quam dicti Fratres profiteban-
 tur, vt habetur in eius const. 2. & donationem factã
 à Fedo Alupera: const. 1. & concessio Epi. de Gal-
 bœi, & facultatem componendi de defuris, & alijs
 malis acquisitis, & redemptionis votorum: prohibe-
 ritque fecit Diœcesanis locorum, ne pœsumerent
 ponere administratores, in domibus Leprosorum.
 Nicof. 7. cuius const. non adest, eximit à solutione
 decimarum redditus leproforum. Cle. 4. eidem
 Fratribus concessit facultatem vocariq; suscipiendi
 leprofos, eosque ad Hosp. eorum bonis ducendi, vt
 in const. 9. & voluit eosdem Fratres ad quœcumque
 loca accedere posse pro colligendis elemofynis,
 vt const. 1. Exemptionem concessit decimis de
 fructibus terræ, & animalibus ibi. Paues quoque,
 seu milites eorum p̄uocibus rebelles, auctu habitu de
 posito vagantes coerceri mandauit, & multa alia
 concessit Clem. & const. 7. Ioan. 22. cuius constitutio
 non adest, inhibuit Episcopis, & alijs, ne fratres
 istos, vel eorum Eccles. excommunicarent, vel in-
 terdicto supponerent Gregor. 10. siue Alex. 4. man-
 dauit eosdem Fratres non molestari in animalibus,
 & bonis à quibusdam clericis. Et solutionem à per-
 dag. & impositionibus, Paul. 2. cuius const. non
 adest. Confirmauit quœcumque indulta domus Le-
 prof. S. Lazari extra muros Capuan. & Fratribus
 concessa, & eisdem sub sua tutela recipiat Alexan-
 Urban. Clemens, & Greg. quorum const. non adest,
 concesserunt indulg. visitantibus Hospit. Leproso-
 rum de Colle. Perus. & portigentibus manus adiu-
 trices. Nicolaus 4. cuius constitut. non adest, id ap-
 probauit, & alios adiecit visitantibus alia pia loca,
 & exemptiones dedit. Leo. 13. cuius constitut. non
 adest, restituit Hosp. S. Lazari, Capuan. Hospit. S.

Fig 4;

1 1 1 1

Militia, illaque ad quoscunque fidelium loca
 asportandi, sine datis solutione. Eximic etiam bona
 eorum patrimonialia post emissam professionem .
 Conventus, & Mag. Mag. habeant jurisdictionem
 inter personas d. Relig. Milites, & alia persona
 Relig. non possint inter se litigare coram aliis, quib
 iudicibus d. Relig. magaus Mag. possit procedere
 contra inobedientes, etiam ad privationem, quoru
 unque beneficiorum. Auocare ad se quascunq
 causas personarum Relig. Et equi sententias, & re
 iudicatam. Appellationes a sent. iudicum Hosp.
 vetur ad mag. Mag. & conventum, & ab illis ad Ca
 pitulum Generale, iuxta formatu stabilimentorum.
 Rescripta, & ordinationes mag. Mag. & conventus
 exequantur absque alicuius licentia, nec per quem
 unque etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgen
 tem impediri possint. Magister, & Conventus pos
 possint procedere contra quoscunque detentores
 locorum, & bonorum huius Relig. seu non soluen
 tes debita communi terario. Milites, & alia persona
 Relig. possint quamlibet personam in dignitate
 ecclesiastica contrariam eligere in eorum confer
 tuatoream. Obstantes beneficiis hospit. tenentur
 solvere iura mortuorum. Possint sumere officia
 etiam extra tempora. Quod mag. Magis colunt.
 Priores, & preceptores intra limites suarum parochiarum
 veri ordinarii iudices sint. Possint capere in quocunq
 que loco quomodolibet privilegiatos Religiosos
 delinquentes, & eos coercendi. Annuitiq; gratis
 presentibus quomodolibet concessas super locis
 Relig. & facultates mag. Mag. de eis providendi
 quibuscunque hda obstantibus mag. Magist. possit
 apprehendere possessionem bonorum Relig. que
 detinentur a no prouisis a magno Mag. Loca Relig.
 non apprehendantur sub reservationibus Apostoli
 cis. Conferantur per mag. Mag. & no aliis personis

Art. 4.

T. 4

Relig.

280. *Id. ad. de Greg. Camar. ap. ber. 17. summa.*
ac expeditionibus concernentibus officia inter cle-
ric. distribui solita. Administratores Cam. rationem
reddere debeant modo, & c. Computa fideliter non
reddentes pœnas incuriant, de quibus Paul. 3.
const. 46 commissar. cam. officium describitur, &
computatorum. Expeditiones Ministrorum regi-
strentur, & scribantur à tergo per computatores
Ministri iurent, & caueant, & sub pœna, vt sup. in
Paul. 3. Librorum, & Scripturarum Cam. occupa-
tores excommu. pœnam incurrant, apponit de-
cretum irrita. claus. derog. & præteruat. executorū
deput. formam, & effectus publicat. Legatur hæc
const. camera, an. quolibet, & c. Dat. Rom. 20. Kalen.
Novemb. anno quinto, Jul. 2. const. 8. Paul. 3. const.
64. Vide c. 89.

Romanus, & c.) Decernit, quod Banniti à Regno
Neap. non alicurentur, in statu Eccl. Quinimo ca-
pianur, & capti ad protegem mittantur. saluicon-
ductus ab officialibus, concessis nullius sint roboris.
Oriundi ex locis s. R. E. vel incolæ exercentur ab
officialibus stat. Eccl. pro delictis in Reg. Neap.
commissis. Ministris proregis possint insequi banni-
tos etiam intra territor. stat. Eccl. per decem mill.
prorex autem contra eadem decernat & observari
faciat, cum claus. & c. Dat. 10. Nouemb. an. 5. Vide
Pij 5. const. 2.

In sacrosancta, & c.) Præcipit, quod Doctores, ac
ceteri cuiuscunque facultatis professores, tam ele-
cti, quam eligendi illas non exercent, nisi prius
Catholicam fidem profiteantur, iuxta formam tra-
ditam. Rectores studiorum, & alij superiores non
eligantur, nisi seruat. præmissis. Scholares non
promoveantur ad aliquem gradum nisi his seruat.
Superiores non permittant aliter quem prome-
veri ad gradum, vel facultates profiteri, aut testimo-
nes retinere respectu, sub pœna inter. Eccl. quo

ad Antistites . Ex excomm. quo ad inferiores latae
 sent. & priuat. omnium dignit. offic. benef. &c. inha-
 bilitate ad illa, & similia, &c. & admissio facta nulla
 sit, sublata facultate aliter iudicandi, uterpretandi,
 &c. Dat. Idib. Nouemb. anno 5. Doctorandi facult.
 concessas Comit. Palat. & aliis, reuocauit Pius 5.
 const. 61. de Doct. & student. Iul. 3. const. 23. & sup.
 const. 95.

santiss. &c.) pont. in h'rendo Conc. Trid. à se fir-
 mato const. 95. Decernit dispensat. onem ratione
 studij non suffragari absque consensu Ordinariorū.
 publ. 24. Nouemb. an. 5.

Iunctum nobis, &c.) Continet formam iuram.
 professionis fidei obseruanda à prouisis de benef.
 ac dignitatibus Eccl. Monast. & alijs locis ord. Re-
 gul. & militiarum, &c. Dat. Idib. Nou. an. 5.

In suprema, &c.) Conc. Trid. sess. 6. c. 1. & sess. 23.
 const. 1. De refor. Decreuit curatos apud eorum
 Eccl. residere debere. Hic pont. monet, & hortatur
 eosdem ad residentiam. Atque non residentiz bona
 tempore obitus ad Camer. Apostol. tanquam spolia
 pertinere decernitur, non obstante licentia testandi
 à Sede Apost. obrepta. Facultates, & licentias pro
 quacunque causa concessas, ac iteratis vicibus cō-
 firmatas in euentum obitus huiusmodi etiam in
 Vrbe, aut eius districtu in dicta contumaciae poenā
 ex nunc. prout ex tunc cassat, atque nullas esse de-
 clarat. Residentibus autem non suffragetur genera-
 lis licentia testandi, sed requiratur specialis, cura
 decreto, clausul. &c. Dat. 7. Kal. Decemb. an. 5. Vide
 const. 6. contra non residentes procedit Aud. cam-
 const. 28. De red. praelat. & curat. & facult. testandi
 spol. const. 23. Vide de his, con. 35.

Cum ad solitas, &c.) continet reuocationem pri-
 uilegijs confraternitatibus, & alijs concessorum
 liberandis homicidas carceratos: etiam si illa pluries

fuerint à Sum. pont. approbata, & quibuscunque
volens, quod si quis calus miseratione dignus oc-
currat, illum ad se, aut pro tempore existentem Ro-
man. pont. referri debeat. cum decreto, clausulis,
&c. Datum 19. Kal. Ian. anno 5.

Dum inter, &c.) Continet deputationem Illu-
striss. Card. Citemps, in legatum totius status Eccle-
siastici, cum facultatibus visitandi reformandi, cor-
rigendi populos. cognoscendi causas summarie.
Restituendi in integrum. Sollemnitates in contra-
ctibus supplendi. Relaxandi iuramenta. committen-
di causas aljs. Auocandi illas ad se etiam à iudici-
bus à papa delegatis. Recipiendi iuramenta fidelita-
tis. concedendi, si in euentem super aioratione
bonorum Ecclies. Punendi quoscunque, & eorum
bona confiscandi. correendi officiales, & subrogan-
di alios in eorum locum. corripiendi delinquentes
etiam in terris Feudatariorum puniendi feudata-
rios, & alios auxiliam denegantes. componendi ini-
micitias, firmandi pacem. Inducias indicendi. Re-
mittendi, & absoluedi bannitos. concedendi salui
conductos delinquentibus de quo const. 115. sup.
Annullandi confederationes contra bonum pacis
irritas. Recuperandi bona iniuste occupata. Absque
vicio spolij ad ea reintegrandi. Terminos inter cõ-
munitates, & alios male assignatos ad eius arbitriũ
ponendi. congregandi exercitus contra pacis per-
turbatores. compescendi hostes, atq; rebelles absq;
appellatione. conuocandi parlamenta quzcuque
Edendi reformationes, & statuta in temporalibus.
Restaurandi pontes, & vias publicas. Siluas aperiẽ-
di. Priuilegia à Sede Apost. quibuscunque concessa
reformandi, & reuocandi. Comites palatinos, Aco-
litos, ac Cappellanos, & Nota. Apostolicos creandi.
Omniaque alia faciendi, quz ipsemet pontif. si pre-
fensisset facere posset. claus. derog. apponit. confir.

matque omnia gerenda per ipsum Card. legatum, & eius delegatos, præcipitque, ut omnes officiales, & alii illi obediant. Adhortatur legatum quous legationis suscipiat, & studiosè exequatur. Datum 8. Kal. Nouemb. anno 5. Vide similes Paul. 3. consil. 17. Pau. 2. con. 6. Greg. 13. c. 69.

Cum pastoralis, &c.) Conseruatores Vrbs assignant vniuersitati Merciariorum locum in foro Capitolino, ut ibi consules ius dicerent de omnibus spectantibus ad artem. Senator. Vrbs totiusque Bonif. 9. eidem vniuers. facultatem de appellandis quacunque res, etiam concernentes alias artes, & eligendi vnum collegium. Inter alia statuta, modo decernit, quod consules artis, facultatem habeant appellandis causas de rebus spectantibus ad artem, usque ad quancunque summam inter nomina ad artem. Sed inter alios usque ad 100. librisque non mercantitice, tenis fides adhiberetur. falsitatem si habere cogitum fuerit à consil. publicè comburatur, & poenis ille subiaceat, &c. Quod à sententia consulum usque ad 10. non possit appellari. Quæ statuta senator, & conseruatores approbarunt. Sic pont. modo confirmat, & innouat d. concessiones Senat. & confer. & omnia: & præcipit iudicibus Vrbs ne consules desuper impediunt, & elauf. apponit. Deinde amplias iurisdic. consulum, quando partes consentiat, ut possint citare infra districtum, & reanferre causas ab alijs iudicibus, & inhibere, &c. Datum Non. Febr. anno 6.

Facultates iur. 2. consil. 13. An facult. Aud. Cameræ præiudicent huic consil. Greg. 13. consil. 57. Confirmatio earundem facult. Greg. 13. consil. 57. Facult. Gabrielarij maiores circa fraudes Merciar. infra consil. 143.

In principis, &c.) Continet reuocationem omnium indultorum, & gratiarum etiam Maremagnum, &c. quibuscunque concessarum in quibus

Pia 4.

T

con.

190 *M. Maur. de Greg. Canon. apud. de sumis.*
contrariatus status Conc. Trid. & ad terminos illius
reducitur, cum decr. Sec. Dat. 12. Kal. Mar. ann. 62
1564. Vide consil. 38. 141. Greg. 13. consil. 47. & 37.
& 67.

*Ad genera, Sec. Officium Aud. Cam. vacavit et
promotionem Flaminii Vassini ad Card. honorem. Nunc
autem post. confert illud idem Alex. Riario Bonon. cum
solis facultatibus, & specialiter, cognoscendi causas
per Sacramentales, & causas obligatas in forma
Camerae: Reversandi causas distantes oblig. prae-
terquam commissas vigore rescripti de eis
mentionem facientis, & vigore talium obligat. consil.
39. & 73. De 7. consil. 11.*

*Cognoscendi causas praetorum oratorum. Off. Solal. Rom. Cur. Notar. ipsius Camplesorum, Mercuriorum,
pensionum, Sec. Appellationum interpositarum a sentent. in
Curia latis (praeterquam a Vicario, Gubern. & iud. Capito
curia latis (praeterquam a Vicario, Gubern. & iud. Capito. & latis
etiam extra Cur. Summarieque procedendi in causis non
excedentibus valorem 100. duc. & in causis Mercatorum
& notar. Admittendi reiterationem terminorum unico
contextu litterarumque Apost. & Cancellarij sequenti
exequendi, & leni. in curiis. Cognoscendi causas
moras contra communicatos, & alias extra curiam
degentes pro rebus, & contractibus generalis in curia, &
contra degentes in curia, vel curia absentis pro
quibuslibet rebus, Sec. compulsores, & remissoriales eius
arbitrio deorsum. Et in vim Eugenianae inhibendi
trahendi curiales extra cur. censurasque
Ecclesiasticas infringendi quilibet. & communicatosque
ab illis abluendi. Obligat in forma cam. exequendi, &
alia omnia faciendi, quae antecessores fuere con-
sueverunt. Confirmatque consil. Jul. 3. & aliorum.*

Finis.

etiam

circā iurisd. Auditor. cam. Alternatiue obligatis in
 forma cam. non proficit quoad bonaziam neque
 qua ad personas, Greg. 13. cons. 42. precedentiam
 eius assignat in cappella pape, & alibi. Iudices qui
 eunque non molestent cum super promissa, cum
 claus. decret. Sec. Dat. 7. Non. Apr. an. 6. Ampl. cons.
 seq. & per Plur. 1. cons. 1. Declarat. Pij. cons.
 21. Reformat. Pij 5. cons. 127. De Mat. Greg. 13.
 cons. cons. 57. Videc. 78. & Pij 5. con. 157. Pij 5.
 cons. 121. Limitat. pro Filio Pij 4. cons. 78. & 89.
 Greg. 13. con. 17.

Cum nos, &c.) Amplius fructuum sup. traditā,
 cognoscendi etiam priuatiue quod ad alios, & ceteras
 obligationes in forma quarantidie, ac Rippe, & Rip
 peccat, & in quibus consensus est retentioni trans
 dari executioni (exceptis in dependentibus) illi
 bus coram alio iudice inter Rom. iuxta formam
 cons. 79. Dat. id. Oct. an. 6.

Cum scit, &c.) Continet erectionem montis
 seuorum 25. mill. super Gabella studii etiam fructi
 bus ad 11. pro centenario. Religiosi possunt depo
 nere pecunias. Consecrari non possunt. Reliquari, &
 vendi valeat. Loca vacantia per obitum suppri
 mantur. Conservatores pop. Rom. patientes conce
 dant. pecunie deponantur ad idoneum deponite
 rium, cum clausulis, &c. Dat. 7. id. Apr. an. 6.

Cum nuper, &c.) Continet declarationem circa
 applicationem prebendarum redigendarum in ere
 ctionem montis, nempe infumendas esse in extin
 ctionem censuum. Residuum debeat erogari in fa
 bricam studii & palatii conservatorum, & condu
 ctionem Aquæ Sionis, &c. Dat. 15. Jun. an. 6. Hic mōs
 auctus fuit cum moderatiōne tamen fructuum.
 Greg. 13. cons. 81. De materia studii, & Gabellæ,
 Eug. 4. cons. 1. Jul. 2. cons. 13. Leo. 16. cons. 2. Pau
 4. cons. 15. sup. cons. 6.

Pij 4.

T. 3 Cum

Cum tam, &c.) Conc. Frid. & pont. iste manda-
runt omnibus curam animarum habentibus ut in
earum Ecc. residerent, consue. 115. Multi tamen
residere recusabant: ideo pontif. Audit. Cam. com-
mittit ut contra non residentes procedat desclaran-
do eos incurrere in penas a Conc. decretas, & ad
effectualm executionem, & alia grauiora proce-
dat. publ. 11. Maii, an. 6. Cons. cons. 182. An. 5.

Et si, &c.) Inhibet Nuncijs, & alijs, ne a Principi-
bus, ad quos mittuntur subreps, procurant, aut illis
utantur ad obtinendas dignitates sub pena excom-
lata sentent. punit off. & benef. infam. &c. Et
quod littere principum, vel eorum Oratorum
preces sed. Apost. porrecte sufficiant ad condem-
nandos praesatos inobedientes, cum decret. claus. &c.
Dat. 15. Kal. Iun. an. 6. vide Pau. 3. cons. 16.

Apostolicam, &c.) Cassat, & annullat: quas unque
alienationes bonorum Ecc. Rom. Sed. & Ca. Apost.
sua competentis, & compensa, vel necessitate, seu
evidenti utilitate facta. Et declarat: huiusmodi
alienationes nonquam tenuisse: Vassallosque nul-
lum ius vassallagii debere occupatoribus bonorum
Sed. Apost. Occupatoresque bona occupata, & fru-
ctus restituere debere, incurrisque penas, cons. ca-
sula, quam penam annat. &c. cum clausulis, &c.
Datum 15. Kal. Decemb. anno 6. Pli. 5. cons. 57.

Inter, &c.) Innoc. & Honor. 3. quorum constitu-
tiones non adfunt, multas gratias militum S. Lazari
conceperunt, Greg. 9. cuius cons. non adest, idem
fecit, & indulg. 10. dierum adiecit porrigentibus
elemosynam. Innoc. 4. cuius cons. non adest, con-
cessit facultatem eligendi aliquem militem non
leprosum in magistrum generalem, non obstante
contraria consuetudine, & Hospit. Leprosorum S.
Mariz Magdalonz Terranen, concessit medicatē
molendini Nimphaz, Alexan. 4. cuius cons. non

Pius 4. adest.

adest. Prioribus istius Relig. dedit potestatem abso-
 luti. Fratres se inter claustra percucientes. Et confir-
 mauit Reg. S. Aug. quam dicti Fratres profiteban-
 tur, vt habetur in eius const. 2. & donationem factam
 a Fedel. Imper. const. 1. & concessit Ecol. de Gal-
 bari, & facultatem componendi de Muris, & alijs
 malis acquisitis; & redemptionis votorum: prohibe-
 ritque fecit Diocesanis locorum, ne parricidii
 ponere administratores, in domibus Leprosorum.
 Nicol. 3. cuius const. non adest, eximit a solutione
 decimarum redditus leproforum. Cle. 4. eisdem
 Fratibus concessit facultatem vocariq; suscipiendi
 leprosos, eosque ad Hosp. eorum bonis ducendi, vt
 in const. 9. & voluit eisdem Fratres ad quoscunq;
 loca accedere posse pro colligendis elemosynis,
 vt constit. 1. Exemptionem concessit a decimis de
 fructibus terrarum, & animalibus ibi. Fures quoque,
 seu milites eorum prioribus rebelles, aut habitu de-
 posito vagantes coerceri mandauit, & multa alia
 concessit Clem. & const. 7. Ioan. 21. cuius constitutio
 non adest, inhibuit Episcopis, & alijs, ne fratres
 istos, vel eorum Eccles. excommunicaret, vel in-
 terdicto supponeret Gregor. 10. siue Alex. 4. man-
 dauit eisdem Fratres non molestari in animalibus,
 & bonis a quibusdam clericis. Et solutionem a pe-
 dag. & impositionibus, Paul. 2. cuius constit. non
 adest. Confirmauit quoscunq; indulta domus Le-
 prof. S. Lazari extra muros Capuan. & Fratibus
 concessit, & eosdem sub sua tutela recipiat Alexan-
 Urban. Clemens, & Greg. quorum const. non adest,
 concesserunt indulg. visitantibus Hospit. Leproso-
 rum de Colle. Perus. & portigentibus manus adiu-
 trices Nicolau. 4. cuius constit. non adest, id ap-
 probauit, & alios adiecit visitantibus alia pia loca,
 & exemptiones dedit. Leo. 10. cuius constit. non
 adest, restituit Hosp. S. Lazari, Capuan. Hospit. S.

141 *M. de Cur. de Greg. Curia. spher. i. i. i.*
Ioan. Lepros. Panormitan. & S. Agathe. *M. de Cur.*
Alexand. 6. Et alii, multa alia priuilegia concesserunt
pontif. auctem iste omnia non firmitate, vt in consuet.
23. & prelatum iurisdictionem. mag. Mag. theoric.
et alia militum, ac conuict. sicut. ad augendam hos-
pitalitatem, & roborandam militem ad locutionem
contra infideles alias gratias hic excedit iudicium
Confirmat erectionem hospic. & Militie S. Lazari
Hierosolym. & translationem ad Hosp. Capitanu.
Confirmat omnia priuilegia S. Lazari Hierosolym.
eum particula que. Cons. Trident. non repugnans
Restituit Hospic. & eius membra aduersus supple-
tores. Erigit Hospic. Capitanum in caput presep-
toriarum ord. S. Lazari. Quod alio mag. Mag.
spectet ad ipsum conuenerunt. & eo ipso concessit
confirmantibus Sede Apostol. possint transferre sed
Militie ad quemcumque locum sibi bene visum
fuerit de licentia Sed. Apost. addit. Plus g. possunt re-
formare habitum, & Crucem Contrigere Regulas
& eius habitamenta de transmissa prebitoria. Et cri-
gere in commendas bene. de iure patron. laicorum
Quod quemcumque loca. sub. invocatione S. Lazari
in quibus sibi possit. vel sit Hospitalitas in iurisdic-
tionem Magni Mag. & conuentus pertinet. Quod
Militie possunt transferre. proliques in articulo
mortis de in fauorem cuiuscumque persone tempore
ve. que. Militia sit in expeditione contra infideles.
Magister personarum bonarum acuta. quecumque d. Relig.
sue sub. protectione Sed. Apost. Eximit a iurisdic-
tionem cuiusque Dominorum spiritualium. & ad
quorundamque. Dominorum spiritualium. & ad
portantem preterquam d. Relig. ordinacione. in
verbiis. & conuict. Frigidus. Pius. conuict. g. d. conuict.
de conuict. a iurisdic. in quibus & conuict. g. d. conuict.
de conuict. conuict. ut imponen. d. & subd. iurisdic.
Gloriam conuict. conuict. & conuict. ex locis

Militia, illaque ad quoscunque fidelium loca
 asportandi, sine datis solutione. Eximur etiam bona
 eorum patrimonialia post emissam professionem.
 Conuentus, & mag. Mag. habeant iurisdictionem
 inter personas d. Relig. Milites, & alia persona
 Relig. non possint inter se litigare coram aliis, quã
 iudicibus d. Relig. magnus Mag. possit procedere
 contra inobedientes, eam ad priuationem, quoru
 eunque beneficiorum. Auocare ad se quascunq.
 causas personarum Relig. Et equi sententias, & re
 iudicatam: Appellationes a sent. iudicum Hosp.
 ferur ad mag. Mag. & conuentum, & ab illis ad Ca
 pitulum Generale, iuxta formam habilitamentorum
 Rescripta, & ordinationes mag. Mag. & conuentus
 exequantur absque alicuius licentia, nec per quem
 eunq. etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgen
 tem impediri possint. Mag. Ser, & Conuentus pos
 possint procedere contra quoscunque detentores
 locorum, & bonorum huius Relig. seu non soluen
 tes debita communi arario. Milites, & alia persona
 Relig. possint quamlibet personam in dignitate
 ecclesiastica constitutam eligere in eorum conser
 uatorem. Obdientes beneficia hospit. tenentur
 solvere iuxta mortuorum. Possint tenere cellas
 etiam extra tempora. Quod mag. Magis colligat.
 Priores, & preceptores intra limites suarum substa
 nti ordinarii iudices sint. Possint capere in quocunq.
 loco quomodolibet priuilegiatos Religiosos
 delinquentes, & eos coercendi. Annuitas gratis
 presentibus quomodolibet concessas super locis
 Relig. & facultates mag. Mag. de eis prouidendi
 quibuscunq. non obstantibus mag. Magis. possit
 apprehendere possessionem bonorum Relig. que
 detinetur a non promissis a magno Mag. Loca Relig.
 non apprehendantur sub reservationibus Apostoli
 cis. Conferantur per mag. Mag. & non aliis personis

Relig. Exemptiones Militum non suffragatur quò
 ad debita communis ararii, & obedientiam magi
 Mag. & conuentus. Collationes locorum Relig. per
 alium quam mag. Magist. & Conuen. fiendz fiat.
 Idem de Alienationibus In damnum Relig.
 factis etiam de licentia Sed. Apostol. sine consensu
 magn. Magist. & Conuentus. Cassatque omnes ze-
 cessus, ac regressus præterquam ex causa onerosa,
 & de consensu Mag. Mag. Loca, bona, & iura Relig.
 occupata reducitur ad ius, & proprietatem Hosp.
 Boni de cetera non alienentur omnia Hospit. &
 loca sub inuocatione S. Lazari intelligantur huic
 Hospitali incorporata. Quæ si obedire recusabunt,
 mag. Magistri, et conuentui demoliantur ab ille.
 Quæ omnia loca subdita sint ipso magno Magist.
 etiam si non sint per illum, aut Fratres, possessa. Loca
 Relig. Patrib. illius, ac professis conferri possint. Et
 presbyteri sæculares obtinentes benef. Ord. illis
 cedere non possunt, nisi de consensu eorum, ad quos
 presentatio seu alia prouisio spectat. prouisiones
 de benef. d. Ordin. sine clausula, et de consensu
 mag. Mag. nulla sint. Similiter ius patronatus, et præ-
 sentandi ad benef. Hospit. ex fundatione, vel dota-
 tione non competenti. Super quibus benef. nulla
 possunt reservari pensiones, nisi in fauorem Fratrum
 eiusdem Ordinis. Obtinentes nunc beneficia, siue
 pens. debent ea cedere mag. Magistri, vel habitum
 suscipere, et professionem emittere. Ad parochiales
 Ecclesias huius Relig. deputari possunt. Fratres
 & cappellani non obstante, quod presbyteris sæcula-
 ribus fuerint collate. Res iudicata super tali iurisd.
 non præiudicat mag. Mag. nisi citato ad causam.
 Militib. et alijs personz Hospit. in eius causis in te-
 stes recipi possunt, denique quibus alijs probationibus
 in Eccles. huius Ordin. non nisi per Cappellanos
 eiusdem designentur, et non recipiantur presbyteri

non professi, nisi habita licentia. Privilegiis istis gaudeant, qui habitum à Mag. susceperint, & professionem emisierint. Iura mortuorum, & arreragiorum vacantium solvi debeant quacunq; exceptione non obstante Mag. & conventus possint deputare Vicario cum facultate conferendi beneficia. Ancianitatesque concedendi, & solitas responsiones exigendi. Habenda cœmeteria in eorum Eccl. & sepeliendi. Legata exigendi. Sacros ordines à quocunq; Antistite recipiendi. Arma deferendi tempore interdicti celebrandi, &c. magni Mag. & Conventus possint communicare indulgen. & alias gratias personis Hospit. & Eccl. ab eo dependentibus, ac Confraternitatibus. Erigendi, & instituendi Eccl. Oratoria, hospit. &c. ubicunq; locorum sub invocatione S. Lazari, in membri eiusdem hospit. milites, & alij possint testari de quibuscunq; bonis ex fructibus benef. acquisitis, dummodo quinta pars conventui relinquatur, prior Eccl. & Conventus possit celebrare in habitu pontificali, & dare benedict. solemnem, dummodo non adsit aliquis Antistes, nisi de eius licentia. Milites, & alij ex transgress. Reg. non incurrant peccatum mortale, nisi ex obedientia, & contumacia pluries commissa, & rebellions mag. Mag. possit rec. pere Fratres de quocunq; ordine, præter Cartul. de consensu suorum Superiorum. Conceditur indulg. penar. omnibus personis militiz in aliqua expeditione contra infideles, vel hæreticos decedentibus. Possint eligere confessorem; & decedentes tempore interdicti, cuius ipsi causam non dederint, possint in loco sacro sepeliri. Stationesque P. bis consequantur, visitanda vnam, vel plures ecclesias locis, in quibus degunt, mulieres in Confraternitate descriptæ possint quater in anno ingredi monasteria Monialium, cum suis Ord. consequantur Confrates indulg. S.

Fin 4;

Spiritus,

198 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. ex summo.*
Spiritus, de quibus Leo. 10. constit. 3. (Et reuocatis)
Benefactores Hospital. & Militie in articulo murtis plen. indulg. consequantur. Consequantur indulg. pro defectis, erogando elemosynam taxata à mag. Magist. Notarij teneantur sub pena excom. notitiam dare de legatis factis in fauorem dicti hospitalis Decedentes in Hosp. insisteres obsequijs illius gaudeant omnibus priuilegijs confraternitatis Magist. & conuentus, possint componere de vris, rapinis, incendijs, & legatis hospiti. debitis, vel alias ad pros vsus relictis. Publicare indulg. penarias. Penitentiarios deputare. Confratrias insisteri, & confessionalia concedere. Hospit. & loca sub inuocatione s. Lazari, sint subiecta Magistro, & conuentui. Priores, à die Palmarum, & per totam octauam possint per se, vel per alios confess. audire de consensu Mag. in sui Eccl. Campanalis appendere. Et fratres huius Ord. possint administrare sacramenta infirmis degentibus in eorum hospitalibus. Huic Relig. concedit omnes gradus concessas alijs locis, & quod nunquam intelligatur suspensus. Suscipietes habitum extra Conuentum etiam à Rom. pont. infra annum in Conuentu comparere teneantur, alijs pridentur. Possidentes beneficia dicti Ordinis, vocati, si comparere feculerint, coerceantur, scilicet legitimo cessante impedimento, iuxta Pij 3. constit. 18. declarationem, cum claus. decreto, & c. cù declaratione, quod semper intelligatur repetita clausula. Dummodo Conc. Trident. non repugnet, &c. Datum Rom. Non. Maij. 1563. an. 6. Reuoc. Pij 5. constit. 31. Pij 3. c. 36. Pius 5. addit quatenus sita vsu, & non praiudicent alienis iuribus. Pius 7. infra tres menses confirmat. Linn. Pij 5. ibi deinde abrog. constit. 74. Reuoc. Pij 5. ibid. Pij 5. constit. 170. & c. 11. 30. Reuoc. c. 130. Vide constit. 50. ibi. Linn. Pij 3. c. 30. Vide Pij 5. ibi. Linn. ibi. Reuoc. p. 5. c. 21. Linn. p. 110. 11.

pus. 30. Limita de his que non sunt fortite effectum
ibi. Vide const. 7. 4. p. 1. 5. Et de quo ad loca Vacantis
sed. De cetero ib. pu. 4. pii 3. const. 46. Reu. ibi. Greg.
23. Clemen. 3. Limit. ibi. Quando vacant per dimis-
sionem pij 5. const. 30. Declar. ibi. Reuoc. pij 5. const.
45. pius 5. ibi. Reuoc. pij 5. const. 74. Pij 3. c. 174. Reuoc.
pij 5. const. 17. Pij 5. const. 32. ibi. Vide de c. 30. Reu.
const. 30. & const. 46. pij 5. c. 30.

(Continuam, &c.) Quia non seruabatur consti-
tu. Pau. 4. fol. 126. Ideo pontifex reuocauit quascun-
que concessiones Cancellariorum, praterquam ex
causa auctoritate, ut in const. 176. Modo autem eidem
Thesaurario facultatem concedit locandi Cancel-
larium. Præcipitque ut Camerarios, & Clerici con-
tractas cum solitis obligationibus desuper fieri cu-
rent, cum clausulis. 28. Maij, 1565. Vide pau. 4. const.
28. & supra const. 111.

(Licit, &c.) Hic pont. & alij prædecessores prohi-
buerunt appellari in causis criminalibus non factò
deposito, &c. ut in const. 71. Et eos non audiri, nisi
in carceribus constitutos. Et causarum commissiones
omnes per pontif. concessas nullas esse non factò
deposito, &c. Commissionesque causarum Visum,
& Camere apell. concernen. signari non posse, illis
non citatis, &c. Dubia tamen expressa excitabantur
circa prædictas const. Ideo pont. iste declarat, appel-
lationem non admitti in causis Fisci, & Camere
sæpè concernen. nisi constituto prius ante appel-
lationem factum fuisse actuale depositum. Condi-
tionisque capitaliter non audiri, nisi in carceribus
constitutos. In obtinendisque expeditionibus, &
commissionibus causarum huiusmodi, citari debet
Visum, & Thesaurarium prouincie, & causa in
Curia, vel præfidi prouincie committi. Hoc reformauit
Pius V. in eius const. 184. Cum scut, &c. po-
lit. conuentionales pacis, vel tregue nuptæ, &c. &

fol. 41

de inf.

300. *M. Maur de Greg. Caluar. in hoc. 13. futurum.*
deiussores de non offendendo stipulari debere, & se
stipulatas censeri decernit in fauorem Camerae
Apost. Nouamque causam allegari non posse statuit.
Poenam quoque conuentionalem committi declara-
rat, etiam si confiteri offensionem factam esse de ma-
dato principalis. Mandatque apponi, & pro appo-
sita habere in instrumentis fideiussionum de non
offendendo. Exemptionemque fideiussori denegat,
quod principalis contrauenit ex causa necessariae
defensionis. Legitimam declarat filiorum a parenti-
bus solui debere. Condemnatos in contumaciam
infra sex menses tantum ad defensiones admitti de-
cernit in loco condemnationis secuta vel in curia
provinciae delicti commissi. Immo infra annum, ut
asserit Pius V. const. 11. Homicidae maiores 4. annis,
licet maiores 20. non exculantur. Praeuentio inter
Ordinarios, & iudices saeculares. Ad hoc autem re-
ducit pio V. in dicta eius const. 11. ad terminos iuris
& Const. Trid. cum decreto, &c. clausulis, &c. Data
Romae, & publ. 1565. 20. Maii, anno 6. Reformata
circa appellationes a pio V. const. 147. & const. 184.
(Cum sicuti, &c.) Continet facultatem Collocera-
lium, & iudicis maleficiorum altero collateraliter ab-
sente, vel infirmo, Urbis, & eius in criminibus loci
tenentis interponendi de causa in contractibus: &
iurisdictionem usque ad sententias definitiuas exer-
cendi, cum clausulis, &c. 10. Kal. Iun. anno sexto.

Septem noua statuta Urbis aliter disponunt. Quae
confirmata sunt a Greg. 13. const. 69.

Solita, &c.) Ordinarij a iudicibus
Roman. Curiae deputandi ad capiendam bonam delin-
quentiam omnia inuentariata, & consignare de-
beant deputato, & inde Vissium consequentur.
Cum poenis contrauentium signatura iusticiae
Admissa 8. Augusti 1565. anno 6.

Ingens, &c.) Ordinarij quod impetrantes indulen-

Pius 4.

recon-

concernentia interesse Camerae debeant infra tres
menses, illa in Camera praesentare, & registrari face
re sub poena nullitatis, cum decreto, &c. clausulis,
&c. 8. Augusti an. 6.

Exigit, &c.) Ordinatur, ut Iudices Almae Urbis co
positiones pro delictis facere nequeant absque con
sensu Thesaurarii papae, & quod Thesaurarius pos
sit deputare iurisperitum, qui compositiones solli
citer, & referat. Cum poenis iudicum contrauenien
tium, & facultate Thesaur. cum clausulis, &c. decre
to, &c. 8. Augusti. anno 6.

Inter, &c.) Continet reuocationem quarumvisq;
licentiarum, praeterquam ex causa onerosa concel
sarum extrahendi frumenta, blada, & legumina ex
prouincijs, Ciuitatibus, & locis ditionis Ecclesiae.
Innovationemque prohibitionum emanatarum,
contra extrahentes prohibitionemque denovo extra
hendi, penamque contrahentium. Alias patras vi
de apud Gregor. 13. const. 53: Quod licentias habere
praetendentes ex causa onerosa debeant verificare
coram Camerario alioquin eis, vi. n. o. possint, quod
licentiae extrahendi frumenta a Camerario non ap
probatae, valere nequeant, cum clausulis, &c. Idibus
Augusti, anno 6.

Inter multiplices, &c.) Confirmat const Sixt 4: &
Leo. 10. praefigitque terminum ad edificandum illis
qui edificare promiserunt, & sub tali praetextu vici
norum domos sibi non fecerunt. Et non edifica
ribus in dicto termino penas imponit. Declarat etia
venditiones dominorum, &c., semper intimidandas
esse vicinis. De hoc vide Gregor. 13. const. 15. Vici
nosque post intimationem ad implere illic expressa
debere statuit. De hoc vide d. Greg. similiter. Vici
nos quoque praeferendos esse inquilinis, declarat
Simulatasque venditiones annullat, & contrahenti
bus penas imponit. Confirmat etiam quorumvisq;
penas.

Piu 4.

302 *Ad. Mon. de Greg. Comm. epist. ex. summ.*
pontif. constitutiones editas circa officium, & fa-
cultates Magistrorum Viarum, Dubiaque de super
emergencia in ornatum Urbis interpretari debere
decernit, & ius illud saurabile censi, Vicinis etiā
fabricare volentibus, decernit alios vicinos, domo-
rum locari solitas, quam non vendere debere. De-
clarat denique, multa que alia fecit, que quoniam
ad nos parum pertinent omittam cum clausula
&c. 10 Kal. Septemb. anno sexto. Hęc constit. sic
declarata, & modificata in multis fuit per piū 5.
const. 138. & Gregor. 13. const. 25.

Romanum, &c.) Burgum sancti Petri admodum
ornavit Leo. 10. & illud appellari Civitatem Leo-
ninam, pontif. verd apud dictum Burgum cepit
edificare aliud Burgum quod civitatem piā de-
nominari mandat. Conventumque, & Ecclesiam
Beate Marię Transpontinę transfert ad Civitatem
piā, eiusque fratribus concedit omnia privilegia
habitantibus in civitate piā concessarum: & eandē
Ecclesiam visitantibus, &c. Novamque ecclesiam
edificari iubet: & dictam Civitatem piā Fonte, &
Ludo literario ornari mandat: Edificantibus in ea
privilegia concedit. De limitationibus, & revoca-
tionibus eorum, vide piū 5. const. 74. & const. 124.
Edificati ibidem constructa confiscari nequeāt
iuxta privilegia Marię fidei de quibus vide Clem.
7. confirmatio. 17. Domino fundorum ibidem existi-
tium debeant, aut edificare, aut edificare volenti-
bus locare. Conductores autem eorum fundorum
aucta decima parte causas afrancare possint. Civi-
tates pię tandem civitatis Leoninę omnibus privi-
legiis gaudeat, cum decreto, &c. clausulis, &c. 10
Kal. Septem. an. 6. vide similiter de edificantibus in
via felice. Sixtum. 5. num. 171.

Ex de hno, &c.) Confirmat omnia indulta, & gra-
tias Hospitum Antonij, que ad ea, que sunt in usu, &
Pam. 4.

Conc.

Conc. Tridentino non contrariantur, cum decreta
Sec. claus. Sec. 10. Aug. an. 6. Vide const. 42. & decla-
ratur p. ij. const. 12. Conc. Trid. sess. 21. const. 11. de
reform. priuil. S. Antonij.

Sanctissimus, &c.) Ordinat, ut in dispensationi-
bus in matrimonialibus omne gradus, tam proximo-
res, quàm remotiores exprimit debeant. publicata
25. Septembris. Declaratur per pium 1. const. 14.

Cum scilicet, &c.) Ordinat, ut Gabellarius maior of-
ficium per seipsum debeat exercere. Extraordina-
rii admittendi, vel confirmandi sint à Consil. Et ex-
plicat extraordinariorum officium in perquirendis
fructibus Mercatorum Urbis, ut Gabellarius, &
officiales syndicari debeant à Sepatore. Notarius
seruet taxam Statutorum Fiscus Capitolij obserua-
tionem huius reformationis debeat observare, cum
capitul. & prid. Idid. Octob. anno 6.

Cum scilicet, &c.) Confirmat capitula per Cam-
paniam Romanæ Ecclesiæ edita circa reformationem
Banchariorum Hebræorum Urbis, ac iurisdictione
Romæ circa causas, concessas dictum Capitulum.
25. Kal. Decemb. anno 6. Reformat in aliquibus fue-
rat à Greg. 12. const. 13.

Cumque accepimus, &c.) ordinar, quod com-
missionarij extra Cur. ad fermandos processus de-
stinati, eorumque Notarii, sicut commissione,
debeant processus originales consignare Notario
Cur. taliter Fiscus Cam. Apost. mandauerit. Lat.
Jan. 20. 6.

Alia, &c.) Continet facultates Cardinali de-
putandi pro obseruantia, & executione Concl.
Tridentino, & Reform. huius pontif. de quibus cõs.
72. & 100. Conc. Trid.

Sanctissimus, &c.) Reuocat omnia priuilegia
Conclauarum, & aliorum circa cessiones, & res-
passiones Beneficiorum, cum decreto, &c. claus.
p. 4.

304 *M. Mas. de Greg. Obit. p. 8. f. 100.*
&c. 22. Septembr. anno 6. Reuocatio illiusdem pri-
uileg. habetur p. 5. conf. 71.

Sanctissimus, &c.) Continet prohibitionem fra-
tularum permutationum benef. annullandi illa,
&c. 21. Septemb.

Nobilitas, &c.) Concedit officium Camerarius
Card. Vitellio, qui soluit Cam. futa. 70. in illis, cum
facultates resignandi cui voluerit in 6. annis, &c.
& pretium ab eo recipi, cum auctoritate,
quod interim non vacet per obitum, cum claus. &c.
4. Id. Nouemb. anno 5.

Eximie tuz, &c.) Camerarius officium vacauit
obitum Card. Florz. Et modo illud confert card.
Vitellio, de quibus vide supra 15. Kal. Decembr.
anno 1.

Cum nos, &c.) Decernit, quod maior pars Card.
Inquisitorum in Congregatione interuenientium
ualeat, proinde ac si interfuissent omnes, cum decr.
&c. claus. etc. Deputationem vide in conf. 70. et p. 5.
conf. 117. et 197.

Cum nuper, etc.) Continet taxam, quam reuare
debent Notarii causarum civilium Gubernatoris,
Vicarii, Iudicis, Burgi, et Magistrorum Vrbis,
et etiam capitulis in casibus de quibus per
Statuta non est prouisum: penas autem contraue-
nientium habes supra conf. 88. Taxa Noe Archiuidi
Greg. 13. conf. Not. Aud. Cam. p. 5. conf. 131.

Cum nuper, etc.) Continet taxam Notariorum
criminalium eorundem officiorum, cum penis, etc.
quam in tabella officiorum tenere debent in loco
publico affixam.

Dum accepimus, et cetera.) Officium expurgan-
di immunditiam vrbis, erectum fuit per cameram
apostolicam certa taxa Artificis vrbis imposita. Ex-
tinctum tamen fuit ex decreto eiusdem camere
ob certas causas, Et ideo pont. confirmat decretum

Pia 4.

dictum

dictum came. et extinctionem officiorum, cum decreto, &c. clausulis, &c. 6. Kal. Iun. anno 6.

Cum sicut, &c.) Auocat causas Monasterij non instructas coram quocunque Iudice venientium, quibuscunque etiam priuilegiatis. Deputat iudicē cum facultatibus caularum, & protectoris Monasterij 16. Kal. April. anno 3.

Inter multiplices, &c.) Continet deputationem Alexandri Sfortiz Præfeci Annonæ, cum facultatibus, & priuilegijs solitis, & consuetis. Facultatem necnon cogendi quoscunque ad notificandum frumenta, & legumina, & prohibendi, ne illa transportentur de loco ad locum absque eius licentia. De quo vide Greg. 13. const. 119. Frumenta quoque, & legumina vndique cogendi, & emendi pro preijs sibi beneuisis. Ministros desuper deputandi cum salariis ab eo declaran. Cæteraque omnia necessaria, & opportuna faciendi. Officiales status, & alii omnes eius mandatis pareant. Frumentaque, & legumina præfecto Annonæ notificent, & grassia non asportent absque eius licentia. De quo vide Greg. 13. constit. 114. cum claus. &c. decreto, etc. 30. Iun. 1560.

Nos pro, etc.) Clerici in Vrbe degentes debitam tonsuram, et habitum clericalem gestare debeant sub penis excommunicationis, et alijs, etc.

Cum sicut, etc.) Continet facultatem Gubernatoris coercendi Mercatores Vrbs exercentes cambia illicita, et infligendi pœnas expressas, et contentas in constitutionibus Marchiz contra Usurarios, &c. de his vide Marchiz const. lib. 3. cap. 12. cum decreto, etc. claus. etc.

Quia licet, etc.) Reuocat exemptiones quo ad solutionem Dohannarum Vrbs, quibuscunque, præterquam pijs locis concessas, vel in capitulis expressis. Declarat etiam exemptiones duodecim filiorū

306 *M. Maur. de Græg. Camer. apbor. & summa.*
ob numerum; cum decreto, etc. clausulis, etc. Simile
facit Paul. 3. const. 48.

Pattoralis, &c.) Duo Patridi Romani assistere de-
beant Magistris Vitarum computa. redditionis, ac
taxas imposituris cum decreto, &c. clausulis, &c. Cõ-
firmatur à Pio 4. const. 173.

Cum ob celebrationem, &c.) In causis prelato-
rum, eorumque familiarium, & aliorum ad Conc.
Trid. proficiscentium, & ibi residentium, siue inser-
nium superfederi debent ibi, si voluerint.

Romanum, &c.) Continet deputationem, et fa-
cultatem Camerarii cognoscendi vna cum quinq;
deputatis, causas concernentes interesse Camer.
Apostol. Computatque Ministrorum, & aliorum,
etiam solidata reuendendi, contractusque lesionem
Camer. Apost. continentes rescindendi. De reuere-
que honorum eiusdem Cameræ coercendi, et ma-
nu Regia, et appellatione remota, etc. procedendi,
eius mandatis status Ecclesiastici obediant officia-
les, cum decreto, etc. claus. etc. De cognitione harũ
causarum Paul. 3. const. 80. fol. 80. De rescissione
computorum, idem const. 49. De rescindendis alic-
nationibus. sup. const. 130.

Decens, etc.) Deputat Camerarium executorem
dictæ const. 125. de qua fol. 49. an qua annullauit
infraudat, etc.

Cum sicut, etc.) Reuocat const. 11. Paul. 4. De-
claratque vt Societates iuxta antiquum solitum nul-
la desuper expedita supplicatione licitè contrahã-
tur super officiis non tamen ultra valorem officio-
rum. Officiales que teneantur ad requisitionem cõ-
trahentium verè exprimere alias Societates contra-
ctas, cum decreto, etc. clausulis, etc.

Licet not. etc.) Paul. 4. const. 51. deputauit tres
Auditores pro Criminalibus, & alios tres pro cõ-
uilibus causis in curia Gubernatoris, ventilandis.

ve' habes in eius constit. § 1. pont. autem d. etiam deputationem, & alia in Pauli 4. constit. concessa reuocauit, & nunc de nouo reuocat, & officium Gubernatoris ad pristinum statum reducit, cum decr. &c. claus. &c. Reu. constit. 11. Pau. 4.

Cum sicut, &c.) Continet aduocationem causarum Basil. & capitul. Sanctæ Mariæ Maioris coram quoocunque iudice verten. Confirmationem eorum privilegiorum, & iurisdictionem Archiepiscopatus Tyrensis, & Basilicæ præfatæ, quæ intelligitur cum eius uisula, quatenus Conc. Trid. non contradicant, cum decr. &c. claus. &c. Vide constit. 74. Paul. 3. Obijt Romæ, 5. Idus Decembris 1565. & sepultus est in Basil. Sancti Petri, & mox delatus ad Eccles. Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis Diocletiani translatus, cui successit Pius Quintus. Reu. cõ. § 1. Pau. 4.

Pius Quintus. Cum sicut, &c.) Pius 4. deputauit Alexandrum Riarium A. C. cum multis facultatibus, & privilegijs ut in eius constit. 170. Ad eximij, & constitutio. sequen. Alijque pontifices Auditori Camera, & officialibus, ac Notarijs ipsius Auditorijs concesserunt De quibus vide infra in Greg. 13. constit. 57. Ad generis. Hic autem pontifex omnia privilegia, & facultates eorundem confirmat. Cum decr. irritante. claus. derog.

Romanus, &c.) Ordinatur quod Banniti à Regno Neapolitano non assecurentur ab officialibus status Ecclesiastici. Quinimo capiantur, & ad Protegem mittantur. Quod intellige, ut mox sequitur Saluicõ ductus ab Officialibus concessi annullantur. Oriundi ex locis S. R. E. vel incolæ pro delictis in Regno Neapolitano commissis carcerentur per officiales status Eccl. Ministri protegis insequi possunt eisdem bannitos etiam intra territorium status Ecclesiastici per decem milliaria, ut hic. Prorex autem uniuersis hæc omnia decernat, & obseruet cum claus. derog.

Pius 5.

V 2

Datum

Datum Rom. die 1. Febr. 1566. an. 1. Pij 4. const. 115.
 Greg. 13. const. 58.

Supra gregem, &c.) Innocentius 3. cuius constitutio hic non adest, præcipit Medicis, ut cum ad infirmos vocantur eis suadeant, ut primum medicos Spirituales vocent: idem mandat pontifex iste sub pœnis præter illas Inn. perpetuæ infamiae, priuationis gradus, eiectionis à Collegio, & pecuniæ arbitrario ordinarij. Et quod medicki iurent. Contenta, & Ordinarij exigant idem iuramentum: & iurare renitentes, coerceant per priuationem, &c. cum clausulis, &c. Dat. Rom. 8. Mar. anno 1.

Sanctissimus, &c.) Reuocat omnes facultates celebrandi missam tempore vespertino, & contrariû facientes, suspensionem à Diuinis incurrant, cum clausulis, &c. Datum Romæ, 19. Mar. anno primo. Vide const. 19. Conc. Trident. sess. 22. cap. 8. sess. 25. de refor. cap. 4. infra, const. 18.

Cum primum Apostolatus, &c.) Ordinatur, ut diuini cultus obseruantia ab omnibus teneatur, & controueniens pœnis arbitrarijs afficiantur. Et pauperes in Ecclesijs elemosynas petere non permittantur, dum Diuina celebrantur officia. Cadauera deposita, siue capsæ in Ecclesijs super terram existen. amoueantur: festaque venerentur. Contra simoniacos obseruentur, const. Paul. 2. Jul. 2. const. 2. Concil. Trident. sess. 24. de reformatione, cap. 14. Blasphematores puniantur, iuxta const. 11. Leo. 10. Jul. 3. const. 43. Sodomis grauiter plectantur, ad quod vide const. 73. de concubinarijs, ad quod vide Nicolai 1. const. 2. Concil. Trid. sess. 24. cap. 13. Principes, & Barones faciant obseruari hanc const. cum clausulis, &c. Dat. Ro. Kal. Apr. ann. 1.

Consueuerunt, &c.) Hæc est Bulla, quæ continet casus in Coena Domini, quæ quoniam est eadê cum alijs, ideo omittitur. Bul. Coenæ Vide Greg. 13. c. 97

Pius 9.

Ro-

Romanus pontifex confirmat constit. 15. Pauli 4. declaratque, quod iudzi deferant colorem illis constitutum (idest Giallo,) & derog. const. 63. pij 4. cum claus. & c. Dat. Ro. Kal. Maij, an. 1.

Cam nobis, &c.) Nautarum bona naufragata diripiabantur ab incolis locorum maritimorum, in quibus naufragia inueniebant: idem hic pontifex poenas imponit impediens Naufragium patientes, aut occupantibus bona naufragata. Et Martino Consuli subditorum Regis Hispaniarum in Vrbe, dat facultatem bona naufragata a quocunque recuperandi, & patronis restituendi. Saluantibus, aut recuperantibus bona naufragata præcipitur, ne de eis disponant, inuito ipso Consule Baronibusque, & Gubernatoribus, & alijs præcipit, ut in præmissis eidem Consuli auxilium præstent. Et auxilium dantibus indulgentias concedit. Omnibus commorantibus prope loca naufragiorum iubet, ut vocati auxilium præstent. Communitates etiam, & Dominos locorum secuti naufragij, latrones, & occupatores capere decernit. Cameriumque S. R. E. Iudicem istarum causarum deputat. Consuli quoque, & eius Deputatis facultatem deferendi arma concedit. Executorum deputatio. & facultatem. Vide simile Jul. 3. const. 52. Paul. 3. const. quadragesimaquintata.

Circa pastoralis, &c.) Constituit. Bonif. 8. quæ hic non adest, & decretis Conc. Trid. inhzrendo pont. decernit, quod Moniales tacite, vel expressè religionem professæ clausuram seruent. Inobediētes coercantur per Ordinarios. Tertiariæ quoque si solemne votum emiserint, clausuræ subijciantur, si autem per Ordinarios eius clausura persuadetur. Et volens sine clausura, & professione viuere non recipiantur in aliqua Religione. Eleemosynæ pro Monialibus colligantur per Cōuersas, aut per professas, habitantes prope monasteria, & statis annorū 40,

370 *M. Mur. de Greg. Camer. apbor. & form.*
Monialium clausura Conc. Trid. sess. 25. con. 5.

Conuersæ de cetero non recipiantur. Monialium recipiendarum numerus regulatur iuxta redditus monasteriorum. Cum executorum deputatione, & facultatibus. cum clausulis derogatorijs. Ordinarij non habeant iurisdictiones in locis exemptis, nisi circa hic expressa. Datum Romæ, Kal. Iun. anno p[ro]p[ri]o mo. 1566. Declaratur const. 102. Greg. 13. constit. 13. De earum exemptionibus. Pij 4. const. 10.

Et si ea sit, &c.) Continet reuocationem quarumcunque exemptionum, præterquam ex causa uere onerosa concessas super solutione subsidij triennialis quaterni carnis. Taxarum Equorum, & aliarum impositionum Cameralium. Et confirmationem aliarum const. Apost. super tali reuocat, cum facultatibus S. R. E. Camerarij. cum decreto, &c. Datum Romæ, 1566. 8. Iun. anno primo. Vide pij 4. constit. 38. Iul. 3. const. 14. paul. 4. const. 44. & infra constit. 12. Reu. facu. fol. subsid. Trien. quaterni carnis. Talis impol. 220. 3. c. 59. Iul. 3. c. 32. Taxa equorum pij 4. const. 7. Decl. const. 133. pij 4.

Cum ob innumeras, &c.) Pius 4. prohibuit allegari posse nouam causam in causis regum, & pacis fractæ, ut in eius const. 133. Licet dudum, præuentionisque terminos declarauit inter iudices ecclesiasticos, & seculares, ut ibidem. Hic autem pont. moderatur illius const. ut hic circa allegationem nouæ causæ, ut intelligatur quando principales ipsi interueniunt. Contumaces infra annum ad defensiones admitti posse decernit. Sententiasque aliter latis nullas esse declarat. præuentionem reducit ad terminos iuris, & Conc. Triden. cum decreto irritant. contraueniendum poenis, clausulis, &c. publ. 20. Iun. 1566. anno primo. Vide c. 141.

Sedes Apostolica, &c.) Ordinatur, quod exempti omnes in provincia Marchiz contribuere debeant
Pius 4. sub.

subsidis, & impositionibus reuocando exemptiones quacunque causa, & quibuscunque personis, in quacunque dignitate existentibus concessas, præterquam ex numero duodecimi filiorum, cum decreto, &c. executorum deputatione, clausulis, &c. Datum Romæ, 28. Iun. anno primo.

Exigit Apostolica, &c.) Confirmat constit. Iul. 2. & 3. Leo X. editas contra Dominos, & communicantes non custodientes eorum territoria à furibus, & bannitis, & quod teneantur ad refectionem damnorum in casu, &c. cum decreto. clausulis, &c. Datum Romæ, 8. Iun. anno primo. Vide pii 5. const. 8. Iul. 2. const. 5. & 11. Leo. X. c. 23. & 21.

Contra homicidas, & bannitos.

Ex (supernæ, &c.) Confirmat omnes const. ab aliis pontificibus contra bannitos editas, declaratque, quod Communitates locorum, in quibus banniti damnum alicui dederint, & capti non fuerint teneantur ad emendationem damni. Deputat executores cum facultatibus, &c. clausulis, &c. Datum Rom. 3. Non. Iul. anno 1. Confirmatur, & ampliatur const. 16. & Greg. const. 68. Vide pii 5. const. 30. pii 2. const. 8. pap. 2. const. 5. Six. 4. const. 2. Iul. 2. const. 15. Leo. 10. const. 31. Clem. 7. const. 6.

Dum ad vberes, &c.) Continet exemptiones, & priuilegia Mendicantium. Quot sunt exempti à collectis, subsidis, & hospitii militum. Quod sal illis detur gratis pro vlu per ministros R. Cam. c. decre. &c. claus. &c. Datum Romæ, 29. Iul. anno primo. De Mendicantibus Mar. 5. const. 2. Leo. 10. const. 17. Greg. 13. const. 91. priu. Mendicantium. Vide c. 41. & 48.

Indefessa pastoralis, &c.) Et si multæ poenæ impostæ fuerint ab aliis pontif. contra homicidas, & bannitos.

p. 2.

V

banni

328 *M. Mox. de Greg. Camar. apud e. famm.*
bannitos, pont. tamen hic alias imponit his, qui bannitos, & eorum complices receptabunt, videlicet confiscationis, demolitionis, exilij perpetui vna cum totis eorum familijs, & contra eos procedere iubet omnes officiales etiam per officium inquisitionis, cum decr. claus. &c. Datum Romæ, 18. Kal. anno 1.
Contra accip. Homicid. Vide Greg. 13. c. 66.

Contra homicidas.

Cum nuper nos, &c.) Præcipit. sub indignationis pena, & mille duc. quod comm. legant in confilio quolibet an. & in Archiuo custodiant custodiât constitutiones editas contra bannitos, & receptatores eorum, cum decr. &c. claus. &c. Datum Romæ, 4. Sept. anno 1.

Reuocatio facult. celebrandi Missam, &c.

Providentia Romani, &c.) Reuocat facultates concessas Græcis celebrandi ritu Latino, & Latinis ritu Græco. Quam const. mandat publicari in quacunque Diocesi in virtute San. Obed. Datum Romæ, 28. Kal. Septemb. anno 1.

Sclauis baptizati cons. q. libertatem.

Dignum, & rationi, &c.) Quia Paul. 3. constit. 2. reintegravit facultatem Conseruatoribus Urbis donandis libertatem sclauis ad eos confugientes, idem pont. eandem confirmavit, & ita iudicari mandat, derogando constit. 60. eiusdem Pau. quam declarat procedere quoad sclauos baptizatos, cum claus. &c. Datum Romæ, 5. Id. Sept. anno 1.

Pia deuotio, &c.) Confirmat Statuta, & priuilegia nobilis artis Agriculturæ Urbis, & iurisdictionem
Pia 5. nem

nem Consulum eiusdem artis, cum decr. claus. &c. Datum Rom. 5. idib. Septemb, anno 1. Vide constit. 22. priuil. Artis Agric Clem. 7. conf. 4.

Confidetes, &c.) Declarat, quod facultates Aud. Cam. per Pium 4. constit. 124. concessa, non impediant iurisdictionem Vicarij circa executionem obligationis in forma Cam. quo ad personas ecclesiasticas, & loca pia, cum decreto, claus. &c. Datum Romae prid. Idus Septembris, anno primo. vide constit. 1.

Cupientes, &c.) Prohibet, ne quis impediat deferentes ad Urbem frumenta, & blada, & ea emat ultra vsum familiae, & absque licentia nemo carius vendat, & concedit exemptionem deferentibus blada ad Urbem a solutione Gabellarum, & aliorum onerum. Et privilegium iisdem, ne molestentur pro eorum debitis: idemq; exercentibus agriculturam, ne molestentur pro debitis, dum colunt, vel seminant frumenta. Boues aratorii, &c. pro debitis capi non debeat, & in tacitis hypothecis non comprehenduntur, & gaudent privilegij bonorum dotalium, cum claus. &c. Datum 11 Octob. 1566.

Regularium personarum, &c.) Reuocat licentias quibuscunque mulieribus concessas ingrediendi Monasteria, & loca quorumcunque ordinum Regul. illasque manes esse decernit: praecipitque sub poena excom. latae sententiae papa tantum absoluentem, ne ingrediantur. Et sub poena susp. ipso facto, & priuationis inhabilitatis, &c. ne intromittantur, cum claus. &c. Datum Rom. 13. Octob. anno 1.

Sauctissimus in Christo, &c.) Innouat constitutionem 137. Pij 4. Statuitque, quod quotiescunque conuergerit impetrari dispensationes super gradus affinitatis, aut consanguinitatis, aut nullis, praeterquam super primum, semper remotior attendatur, qui trahat secum propinquiores, atque ob id suffi-

Sim 5.

ficiat

ficiat exprimere remotiorem obtentis tamen postea super propinquiore litteris declaratorijs, iuxta Gregor. & Clem. const. regist. Cancell. publicata 20. Augusti. anno primo.

Sanctissimus in Christo, &c.) Ad tollendum omne dubium eos qui ante Conc. Trident. in Matrimonia contraxerunt, dummodo non sint ex personis in decretis Concil. Trident. enumeratis posse absque dispensatione libere contrahere declaravit. Et Matrimonia post Conc. confirmationem contracta absque dispensatione inter affines infra secundum gradum ex fornicatione esse valida, & dirimi non debere. publicata 20. Augusti. anno primo.

Cum illis vicem, &c.) Nullum impedimentum ratione cognationis spiritualis subesse decernit inter maritum & uxorem, suscipiētis, & baptizatum, baptizatique patrem, aut matrem, quo minus matrimonium contrahere possint. Et ita iudicari mandat. Datum Rom. 4. Kal. Decemb. anno 1.

Ad Romanum, &c.) Decernit nullum impedimentum remanere, quo minus inter affines ex fornicatione in gradibus ulterioribus, præter primum, & secundum matrimon. liberè contrahi valeat. 4. Kal. Decemb. anno primo.

Sacrosanctæ Catholicæ &c.) Iudæorum multi ad fidem conversi sunt tempore istius pont. & ad eius monitionem, ita, ut Hospitale Cathecumenorum, & Monasterium Neophitarum repleta erant hospital. erectione, vide supra in Paul. 3. const. 37. Illius qui, Monasterij erectionem habes supra in Sig. 4. const. 62. Cum inter cæteras. pont. igitur inuenit satis commodam esse pro Monasterio Neophitarum Ecclesiam s. Basilij iuxta viam in regione Montium Urbis. Ideò d. Ecclesiam à prioratu Urbis, & hospit. s. Ioannis Hierosolymi. dissoluit, & illam unà cum omnibus iuribus, &c. Archiconfraternitati Cathec.

Pius 5.

&

De Neophit. assignat pro d. Monasterio. Inhibetque Magistro hosp. s. Io. Hierosol. & priori prioratus Urbis, ne effectum presentium audeant impedire, executorum deputatio. claus. derog. &c. Datum 5. Kal. Decemb. anno 1. Eccl. S. Cecilie tradit Monast. Neophitarum. Vide Pau. 3. c. 32. Greg. 13. const. 111.

Cum sicut, &c.) Præcipit quod in dispensationibus Matrimonialibus, & alijs gratijs Apostolicis à procuratoribus pœnitent. veritas exprimatut sub pœna falsi, &c. cum decreto, &c. clausulis. &c. publicata 5. Decemb. anno primo. Alias pœnas vide in const. 85. De dispens. const. 65.

Inter multiplices, &c.) Reducit ad terminos iuris communis quascunque litteras Apostolicas in causis hæresis emanatas, & reuocat easdem quatenus sint contrariæ dispositioni iurisdictionis, ac stylo inquisitionis, declarando quod sententiæ in fauorem reorum contra dictum stylum lætæ, & ferendæ nunquam traſeant in rem iudicatam datque facul. inquisit. general. reuocandi dictas causas, dictis senten. etiam à Sed. Apost. confirmatis non obstantibus. Et confirmat const. edicte contra hæreticos à Pau. 4. num. 42. Dat. 14. Kal. Ian. an. r.

Sicut bonus, &c.) Omnia indulta hospiti. S. Lazari iste pont. confirmauerat, cuius constitutio hic nō adest. quibusdam conditionibus adiectis. Nunc autē reuocata confirmat, limitat, & declarat. Quod priuilegia concessa per pont. ante Pium 4. confirmata censeantur, quatenus essent in vsu tempore ipsius Pij, & non præiudicent iuri quæſito alteri. Et quod priuilegia concessa per Pium 4. const. 131. sint omnia inualida præter infraſcripta cum moderationibus, &c. Quod militia s. Lazari Sed. Apost. contra eius hostes suis expensis deseruire tenetur. Electio Mag. Magistri spectat ad Conuentum, & Milites. Electus petere debet confirmationem à Sed. Apostolica.

Pini 5.

Itolica.

Rolica. Facultas Magni Magistri, & Conuentus trã-
ferendi sedem Militiæ ad quemcunque locum eis
bene visum habita licentia Sedis Apostolicæ. Eri-
gendique in commendas, &c. beneficia de iure pa-
tronatus laicorum. Ius patronatus, & presentandi
fundatoribus, vel dotatoribus referuandi, & pre-
sentatis beneficia conferendi. Ereccionem prædi-
ctarum confirmatio peti debet à sed. Apost. Quæ-
cunque loca sub inuocatione S. Lazari, in quibus
fuerit, vel erit. Hospitalitas infirmorum, incorpora-
ta censeantur Hospit. S. Lazari. Facultas militum,
obtinendi pensiones. Hospitale eiusque personæ &
bona non tamen patrimonialia sub protectione
Sed. Apost. suscipiantur, iuxta decreta Conc. Trid.
Exemptio eorundem à solutione decimarum, ga-
bellarum, &c. Exemptio à iurisdictione ordinatio-
rum procedat etiam ratione delicti, contractus, &
rei, cum tribus limitationibus, seu declarationibus
positis hic, & mox infra. Milites, & aliæ personæ
hospitales coram Mag. Magistri, vel deputatio tan-
tummodo super præmissis conueniri possint, post-
quam Religio Sedem firmauerit, & interim coram
ordinarijs tanquam Sed. Apost. delegatis. Exemptio
eorundem à solutione decimarum, & collectarum
pro culturis beneficiorum hospit. videlicet eorum,
quæ alij milites talia priuilegia habentes non sol-
uunt. Exemptio à solutione subsidij, per Regem
hisp. & quartæ impostæ per Reges Franciæ, & alia-
rum impositionum. Facultas extrahendi frumentû,
& aliôs fructus, & pecunias ex locis militæ, & hosp.
S. Lazari, & ad quæcunque fidelium localine datio,
& gabella asportandi. Iurisdictiono Mag. Magistri, &
Conuentus, seu eorum delegatorum, inter perso-
nas Religionis, & militiæ. Citati coram Mag. Magi-
stri, & Conuentus, etc. eorum delegatis, comparere
teneantur. Milites, & aliæ personæ religionis prohi-
Pius 5.
bentur

bentur coram alijs quam religionis iudicibus in-
 ter se litigare. Iurisdictione Magistri, & conuentus su-
 per personis, & rebus religionis. Facultas Magni
 Magistri procedendi contra inobedientes, etiam ad
 priuationem beneficiorum. Facultas eiusdem ad-
 uocandi singulas causas lites, & querelas, persona-
 rum religionis (nondum tamen coram alijs iudici-
 bus moras, & pendentes.) Et exequendi sententias,
 & rem iudicatam. Appellationes a sententijs iudi-
 cium hospitalis ad Magistrum, & Conuentum, &
 ab eis ad Capitulum generale permittuntur. Expe-
 ditiones, & executoriales Magistri, & Conuentus ex-
 quantur absque alicuius licentia, neque a quopiam
 possint impediri. Facultas Mag. Mag. & Conuentus
 procedendi contra occupantes bona Religionis
 seu non soluentes debitas responsiones quando illis
 actores sunt; quando autem sunt rei conueniri de-
 bent coram ordinarijs, sed Pius 4. ibi indistincte
 hoc concesserat. Facultas Mag. Mag. & Conuentus
 eligendi conseruatores religionis. In causa hospi-
 talis Milites, & alij admittuntur ad probandum
 alijs deficientibus probationibus. Obtinentes be-
 neficia hospiti tenentur soluere iura mortuorum,
 &c. Fratres istius Ordinis extra tempora ordines sa-
 cros sumere, & in quibuscunque Eccles. celebrare
 possunt, vt hic Magister, Conuentus, prioresque, &
 p̄ceptores intra limites suarum iurisdictionum
 veri ordinarij existunt. Magister, & Conuentus,
 priores, & Commendatores possint suorum locoru
 milites, ac alios delinquentes vbique p̄terquam
 in Vrbe capere, & carcerare. Annulatio quarum-
 cunque expectatiuarum, & aliarum gratiarum p̄-
 uentiuarum super locis Religionis absque consen-
 su Magist. & Conuentus concessarum, dummodo
 non sint fortiter effectum. Et facultas Magni Magist.
 de eis prouidendi illis non obstantibus. Pius vero

Pius 5.

4. con.

316
4. concesserat sine ista limitatione. Loca Religionis non comprehendantur sub reservationibus Apost. & per Mag. Mag. & Conuentum, dumtaxat conferri debent personis Religionis. Religiones, seu cessiones beneficiorum religionis fieri nequeant: nisi in personis in d. Religione professis, habitum solitum gestantibus. Exemptiones concessæ prioribus, & Militibus non suffragent aduersus debita per ipsos communi ærario hospiti, & obedientiam mag. magistri, & conuentus. Loca Religionis qualibet, præterquam apud Sedem vacantia, non nisi in Religione professis, ac habitum gestantibus conferri possint. Alienationes bonorum hospiti, nullæ sunt iura patronatus, & præsentandi, ad beneficia hospiti, reuocentur, & mag. Magist. & Conuentus disponat de illis, restitutio patronis quicquid propterea datum fuerit. Prohibitio reservationis pensionem super beneficijs d. hospitalis, nisi in fauorem Fratrum eiusdem ordinis. Ad parochiales, & alias dicti ordinis Ecclesias, deputari possunt fratres Cappellani, eiusdem ordinis non obstante, quod alias presbyteris secularibus fuerunt collatæ, aut conferri consueuerunt. In Ecclesijs huius religionis deseruiatur per Cappellanos ordinis; & in earum defectum per presbyteros non professos. Priuilegijs Religionis dumtaxat gaudeant, qui habitum susceperint, & infra certum tempus professionem emisierint. Vagabundi, & dictis priuilegijs non gaudeant. Confugientes ad Ecclesias huius Religionis non molestantur. Facultas mag. Magistri, & conuentus, deputandi procuratorem generalem Romana Curia, cum facultate conferendi beneficia etiam reseruata, &c. Cæmeteriaque in eorum Eccles. habendi, ac mortuos sepeliendi, Legatæ quæcunque exigendi. Fratres, & aliæ personæ Religionis sacros ordines à quo voluerit Antistite, recipere valeant, vt hic. Cappellani hospiti.

pium 7.

spit.

spic. possint audire confessiones Militum, & aliorum,
 ac eis Sacramenta ministrare, ac tempore interdicti
 celebrare. Facultas eligendi domos Hospitalia, sub
 dependentia huius hospic. Facultas militum, & ali-
 orum testandi de omnibus bonis, & de fructibus
 beneficiorum acquisitis, relicta hosp. s. par milites,
 alia. personae Religionis possint eligere confesso-
 res, consequantur plen. indulgent. si contriti fuerint,
 & confessi, tempore professionis, ac mortis. Indul-
 tia pro visitantibus Ecclesias Religionis, in festiui-
 tibus Domini nostri, & eius Matris Virginis Ma-
 ria. Notarij tenentur sub pena excommunicatio-
 nis notificare legata facta Hospitali, & militiae.
 Priores, & preceptores in festo Dominicae palma-
 rum, & eius Oct. possint per seipsos si Sacerdotes
 sint, vel per alios, de consensu ordinariorum con-
 fessiones audire, &c. in eorum Ecclesijs. Facultas
 appendentij Campanas, vel aliqua nota subligandi
 porcos, & alia animalia San. Lazaro oblata. Facultas
 Fratrum ordinis celebrandi in eorum ecclesia, infir-
 miisque Sacramenta ministrandi, & mortuos sepe-
 liendi, & verbum Dei predicandi. Concessio militiae,
 & hospitali postquam sedem formauerint omnium
 privilegiorum, & gestiarum concessarum. Militibus
 Hierosolymitanis, de quibus habes in Pij 4. constit.
 14. circumscripta. Militibus S. Iacobi, de quibus hic
 non habes. Hospitalisque S. Antonij. De quo habes
 sup. in Pij 4. constit. 141. Hospitalisque S. Spiritus,
 de quo habes supra in Leo. 10. constit. 5. Saluator.
 Militibusque Sancti Stephani, de quibus habes sup.
 in Pij 4. constit. 64. Altitudo, clausulae praeservatiuae,
 decretum irritan. claus. derog. Datum Rom. 1566.
 7. Kal. Febr. anno 3. Reuoc. constit. 75. Reu. ibid. Reu.
 constit. 45. Limit. constit. 71. Reu. constit. 376. Reu. constit.
 47. Vide ibid. Clom. 8. Bullas Greg. 13. aliorumque
 Sum. pont. confirmato, ac adiuuicem vnt. milias, &

Equi s.

Religion.

Religion. Ss. Lazari, & Mauritiij, quinimo sint facta per Greg. 13. ann. 1572. Idibus Zouembr.

Cum ex Apostolatus, &c.) Reseruat sibi omnia beneficia propter crimen hæresis vacantia, cum declaratione quod hæc beneficia non compræhenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis ob crimen hæresis, non sit expressus, neque tunc, nisi crimen sit deductum, & super illud sententia lata fuerit. Datum Rom. 6. Kal. Febr. anno 2. vide similem Gregor. 13. const. 70.

Et si Domini, &c.) Reuocat quascunque indulg. concessas à quibuscunque pontif. quibuscunque personis, & locis cum facultate quæritandi, & pro quibuscunque porrigendæ sunt manus aduertices: prohibetque sub poena indignationis licentias concessas, & concedendas per quoscunque Sum. pont. & legatos, &c. quoscunque prætextu, cum quibuscunque clausulis, deputandi quæstuarios, & ne quis audeat quæstus facere pro quibuscunque hospitalis, & locis, nisi de speciali licentia, & scientia Rom. pont. cum derogatione istius constitutionis, prælati in virtute S. Obed. hanc constit. publ. & obseruari faciant. Principis secularis prælati in his faueant, cum claus. &c. Derogando omnibus priuilegijs & indultis quorumcunque hospitalium, militiaum, Confraternitatum, &c. Datum Rom. 6. Id. Febr. anno 2. De indulg. Pau. 4. const. 86. 123. & infra const. 103.

Vt ad artis, &c.) Confirmat statuta, & priuilegia Artis lanæ, & concedit licentiam Consulibus cognoscendi causas, &c. præcipiens iudicibus vrbis, ne illos impediunt, cum claus. &c. Datum Rom. 9. Septemb. anno 2. Vide Greg. 13. const. 80.

In conferendis, &c.) Conc. Trid. sess. 7. cap. 13. & sess. 24. cap. 18. De reform. tradit formam conferendi Parochiales Ecclesias. Quidam verò Episcopi de

Fin 3.

hniufq;

huiusmodi Eccl. prouiderant non seruata tali forma. Ideo pontificollationes factas, ac fiendas contra talem formam annullat, & beneficia vacare decernit. Imò collationes, parochialium spectare ad Sed. Apost. Si de illis collatores, ad quos de iure spectat, intra sex mensium spatium à die vacationis perfecto examine non prouiderint. Et in his, quæ ad sedem pertinent intra quatuor menses magis idoneos electos non presentauerint dicta Sedi, vel illi ad quem collatio spectabit. Atque in his, quæ sunt de iure patronatus cler. vel laicorum si ordin. presentatum à patrono intra spatium duorum mensium non elegerint. Possit patronus habere recursum ad Metropolitanum, vel ad Sanctam Sedem. Et quod possit prorogare tempus à Cancel patronis ad presentandum statutum præterquam per alios decem dies. statuitque quod appellari possit à mala electione ordinarij ad Metropolit vel vicinorum Episc. Quæ tamen appellatio interim non suspendat executionem electionis. Et iudici appellationis detur appellatio ad Sed. Apost. in omnibus & singulis quicquid secus factum fuerit sit irritum, & inane, cum decreto, &c. claus. &c. Datum Rom. 25. Kal. Apriliano 2. Vide Pij Quarti, const. 91.

Cupiētes licium, &c.) Decernit quod Defunctis quibuscunque prælati nullus super eorum bonis mercedem petere possit, nisi euidenter de illa constet innouando quatenus opus sit. const. 43. Pauli 3. Familiares prælatorum abstineant à petentis regalibus. In satisfaciēdis debitis primus locus detur his qui cibaria dederunt: secundus his qui dederūt vestes ad vsum non ad ornatum: tertius Mercenarijs, quando apparet constituta merces. Et his satisfactis in reliquis seruetur ius commune. Et hæc constitutio seruetur etiam in pendentibus causis deputatione, &c. cum decreto, clausulis, &c. præsen-

Acta 22. Martij. 1567.

Sanctissimi in Christo, &c.) Reuocat indulta omnia S. R. E. Cardinalibus concessa de collatione beneficiorum, decernendo, quod de cetero facultates, quae illis concedentur ad vnam tantum Cathedralium, vel maiorem Eccles. vnum, vel duo Monasteria, vel alia beneficia, quae tunc temporis obtinebant extendatur. Reseruando sibi facultatem commendandi, &c. publicata 30. April. 1567. anno 2. Vide Clem. 7. cons. 38. Iul. 3. consis. 37. Regul. Cancell. Sixti 5.

Admonet nos, &c.) Aliorum pontif. vestigijs inhaerendo. Decernit quod Ciuitates, & loca Sed. Apost. alienata, vel infeudata, tam deuoluta, quam deuoluenda ipso facto censentur Sedi Apost. incorporata. Prohibetque sub excommun. latae sent. Sed. Apost. reseruata, rebellionis, laesae maiest. prodiciones Ciuitatum, ne de cetero quis alienet, vel infeudet, vel de hoc tractet, vel suadeat. Alioquin bona talia sine fisco Cam. Apost. deuoluta, priuati existant omnium offic. dignit. &c. sine spe futurae remis. quibus nihilominus si contigerit remitti, sine perpetuo infames. Reuocat, & annullat facultates concessas quibuscunque etiam S. R. E. Cardinalibus, &c. & non relinquendi nisi restitutis melioramentis, quas nulli vult suffragari posse, & nemini deinceps concedi, nisi in casu, necessariae conseruationis locorum, quod secus factum fuerit contra tenorem, &c. Melioramenta ipsi Camer. Apost. cedant, cum clausulis praeseruat. Decreto irrit. & clausulis derogat. Iurent Card. de seruanda hac constitutione. Et similiter pont. electus obseruans filius promittat, curet, & confirmet. Datum Rom. 4. Kal. April. 1566. anno 2. Vide cons. 1. Ioan. 22. cum huius not.

Mirabilia Deum, &c.) Ioan. 22. ex causa rationalibus

Certa morum, & consuetudo catholica 225
Illibus. Festum S. Thomæ de Aquino singulis an-
nis celebrari iussit septimo die Martij. Hic autem
pont. ex alij causis ordinat, vt in prou. Neapol. om-
nes ab omnibus operibus seruilibus abstinentes ce-
lebrent dictum festum sollempniter sicut alta de-
precepto. In alijs partibus celebretur vt festū alio-
rum Doctorum. Conceditque indulgent. visitanti-
bus eius altare, &c. Datum Rom. 3. id. Apr. nno 2.

Quantum utilitatis, &c.) Humiliatorum fratres
ita dissoluti erant, vt reformatione indigerent: ideo
Cardinal. Borrom. protector vnâ cum Generali, &
alijs præpositis multa statuit pro eorum reforma-
tione, sed nihil profecit: propterea hic pont. pro eo-
rundem emendatione annullat collationes ipsis
fratribus factas de beneficijs huius ordinis, & reuo-
cat indulta desuper quibuscunque concessa; inhi-
betque eisdem, vt ab administratione omnino ab-
stineant. Promittit etiam beneficia alijs extra perso-
nas ordinis collata, ad eundem statum cum vaca-
uerint, reducere. Institutaque eiusdem ordinis huius
reformationi non contraria confirmat. Ordinatio-
nesque quasdam decernit, & obseruari præcipit.
Inhibet omnibus collatoribus in virtute S. Obedi-
entiz, ne de beneficijs in hac reuocatione comprhē-
sis in aliquo provideant, vel ad illa præsentent. cum
decreto irritante, &c. præcipit etiam Cardinali pro-
tectori, vt faciat obseruari præmissas ordinationes,
& quicquid ipse voluerit ordinare etiam sine inter-
uentu alicuius dicti ordinis. Contradictores etiam
per censuras eccles. & inuocatione brachii sæcula-
ris coerceat: præcipit Ordinarijs, vt omnes fratres
dicti ordinis vagantes quouls priuilegio quæsito
colore etiam in carcerâdo cohibeat, cum claus. &c.
Datum Romæ, 1567. Kal. Maii, anno 2. De illius or-
dinis extinctione. infra, const. 127.

Et si Mendicantium, &c.) Ordinarij locorum.

Plu. 1.

X 9

Molet

molestabant Mendicantes in multis. ideo pont. ista omnia hæc, quæ sequuntur. declarat. Quod prædicare possint in propriis ecclesijs admissa à suis superioribus non obstante Episcopi contradictione, nisi ipse Episcopus prædicauerit.

Admissis ad confessiones vbilibet, & quoscunq; audire possint, & semel admissus ibi semper intelligatur idoneus etiam quo ad prædicationem.

Confessores Monialium, & Lectores admissis à suis, non examinentur ab Episcopo. Vide contrarium cons. 138.

Disponere liberè possint quo ad Moniales sibi subiectas sine respectu Ordinarij. Et similiter quo ad suos fratres, neque ab Episcopis impediuntur.

Fratres degentes extra claustra non recipiantur sub protectione Episcopi ordin. neque etiam in bonis illorum ordin. se intromittat. Neque impediat vntones suorum beneficiorum.

Possint fratres per seiplos exercere curam animarum in suis benef. parochial. aut per Cappellanos amouibiles adnutum, approbatos tamen ab Ordinario.

Non impediuntur quo minus possint quibuscunq; diebus campanas pulsare, officia celebrare, mortuos associare, & in suis ecc. sepelire sine interuentu R. & clericorum legata recipere, &c.

Episcopi, vel Vicarij requisiti à fratribus ad examen puellarum Deo dedicatarum facien. non nisi intra quindecim dies fiat, nec septa. ingrediantur, alias interrogationes faciant, quam de coactione, & seductione.

Fratres à quolibet Antistite possint ordinari Episc. loci, licentia minime requisita.

Quod omnes in eorum Ecclesijs quocunq; anni tempore etiam diebus Dominicis missas eorum audire, & alia diuina cuiuscunq; generis officia.

Pius 5.

ficia, & celebrari facere tam pro viuis, quam pro defunctis, prædicationes, lectiones, scripturæ, &c. Etiam ante celebrationem parochi, &c. & sacram communionem percipere omnibus diebus, præterquam Resurrectionis Domini. Interdicta in festiuitatibus suorum sanctorum ord. secundum indulta Religionis suspensa intelligantur.

Controuersie durantes, iuxta Conc. Triden. decretum possint per Ordinarium terminari, non autem innouari possint, si sint infamæ.

Possint admitti ad curam animarum Regulares examinatione præcedente. Quarta funeralium soluenda à Monasterio, & intelligatur de his, quæ tempore sepulturæ deferentur, & ubi viget cõsuetudo soluendi, non autem demissis, &c. Neque de his quæ dantur, seu relinquuntur ad ornatum Ecclesiarum: Neque soluant, nisi quod consuetum est solui curatis tantum iure sepult.

Exempti sint ipsi, eorum bona, ac beneficia etiã curata à contributione seminarij, Decimarum, primitiarum, Quartarum, &c. pro quauis causa, & quibusuis personis concessarum etiam auctoritate Apostolica.

Non comprehendantur inter quæstores elemosynarum.

Non possit ordinarius procedere, vel punire quẽquam Regul. intra claustra degentem, neque vigore Concil. Trid. nisi propter manifestum scandalum, & præcedente consulto, ac negligentia suorum superiorum.

Licentia de construenda domo Religiosis gratis detur.

Die Coenæ Domini possint mortuos associare: Mandatum sollempniter facere, & prædicare hora sibi placita.

Pius 5.

X 3

Ord.

Ordinarius non permittat parochos in eorum
Eccle. officia mortuorum agere contra eorum volū-
tatem, neque sepelire in illis quempiam sine illorū
licentia, & presentia. Et Moniales eligere sepult. in
eorum Eccles. non soluta parochiali portione.

Non teneantur ad processiones nisi illæ fiant iux-
ta antiquam consuetudinem locorum, vel pro bo-
no pacis. Neque ad has teneantur Collegia.

Pont. aduocat ad te omnes lites, & controuerfias
ortas, & oriundas inter fratres, & Episcopos, seu
Capitula, aut Collegia, &c.

Confirmat quæcunque alia priuilegia à quibus-
cunque pont. emanata in fauorem Mendicantium.
Apponitque decretum irrit. executorum deput.
claus. derog. Datum Rom. 17. Kal. Ian. anno 2. 1567.

Quæ constitutio reducta fuit ad terminos iuris
communis ab ipso constit. 145. & Gregor. 13. consti-
tutio. 15. Vide constitut. Deinde.

Ex supernæ, &c.) Extendit prædicta omnia pri-
uileg. ad alias Religiones non mendicantium Ca-
nonicorum, & Monachorum, tam virorum, quam
mulierum, eorumque domos, & loca limitando,
quod teneantur ad contributionem seminarii, &
subsidiarum Apostolica auctoritate impositorum,
& Quæst. eleemosyn. cum decr. &c. Dat. Rom. 7. Kal.
Septemb. 21. 2.

Quoniam, &c.) Populus Romanus ad cohorta-
tionem huius pont. super moderatione Dotium
condidit Statutum. Quod pont. laudat & confir-
mat: quod scilicet non possint transcenere summā
scutorum 400. Notarii nō possint rogare instrumē-
ta contra talem formam, sub pœna falsi ducat. 200.
priuationis offic. &c. Ad quam etiam cadant Me-
diatores cuiuscunque sint conditionis. Sponsa non
possit ostendere tunc sua bona paraphernalia. Pro-
hibita sint diebus Nuptiarum munera inter coniu-

ges, & affines, &c. Dat. Rom. 9. Kal. Iun. anno 2.

Cum sicut, &c.) Revocat quascunque Commis-
sarias, præterquam ad iustitiæ cognitionem, & exe-
cutionem. Deputatis pro rebus, & negotijs Cam-
Apostol. interesse concernentibus, prohibetque, ne
de cetero deputentur, absque scientia Summi pon-
tif. cum decreto, clausulis, &c. Dat. Rom. & Regist.
29. Maji, 1567.

Officium, &c.) Suspendit facultates Episcoporum,
& aliorum, admittendi resignationes, vel permuta-
tiones beneficiorum, seu de illis sic vacantibus di-
sponere usquequo per pontificem dabitur forma
illas admittendi, provisiones factæ nullæ sint: &
prouisi perpetuo inhabiles ad eadem beneficia
obtinenda, cum decreto &c. claus. derog. &c. Dat.
Rom. Formam tradit infra const. 50.

Licet, &c.) Pius 4. statuit, reos cuiuscunque cri-
minis pro quo pœna corporalis est imponenda,
non audiri, nisi ipsis in carceribus statuis, & here-
dibus defuncti citatis, vt in constit. 68. Absolutio-
nem, & remissionem obtinentes exulare debere à
loco, in quo occisi hæredes commorantur nisi hæ-
bita pace. Hic autem pontif. declarat dictam const.
Pij 4. comprehendere etiam condemnatos in con-
tumaciam. Et in quacunque instantia id procedere
decernit cum clausulis præseruatiuis, decretum
irritum. cum claus. derog. publicata 1667. 12. Iulij,
anno secundo. Vide Pij 4. const. 71. & 84.

Graves ad nos, &c.) Pius 4. in eius constit. 13. 1. &
iste pontifex in constit. 32. Privilegia concesserunt
Militiæ, & Hospitalis S. Lazari, vt quascunque loca
sub iuocatione S. Lazari instituta, censerentur in-
corporata huic hospitali, & ad liberam dispositio-
nem magni Magistri, & Conuentus spectarent, &
per Fratres huius ordinis, & non alios regerentur,
aliqua antiqua responsione grauarentur. Vigore isto-

rum priuilegiarum multæ lites per ordinem. S. Lazari introductæ fuerunt. Ideo hic pontif. illas ad se aduocat, & extinguit. Priuilegiaque huiusmodi reuocat, & dispositiones eorum vigore factas de supra dictis locis annullat. Inhibet quoque magno Mag. & Conuentui, & alijs de dictis locis prouisis, ne vigore priuilegiarum de cetero sub pena excom. latæ senten. priuationis officiorum, beneficiorum, ac dignitatum priuileg. & inhabilitatis ad omnia, cum decreto irrit. clausul. derogator. deputatione executorum, &c. publicata 1567. 11. Augusti, anno 2. Vide const. 32.

(Romani, &c.) Decernit quod ornamenta, & paramenta, ac res sacræ, & alia bona ad vsum, & cultum diuinum spectantia, non veniunt sub nomine spoliarum pertinentium ad Cameram Apосто. sed spectant ad ecclesias tempore obitus illas obtinentium. Quod successores propriæ auctoritate illa apprehendere possunt. Detentoresque illorum bonorum ad restitutionem compelli debent. Supellectilia presbyterorum, & clericorum non veniunt sub nomine spoliarum. Spolium non potest prætendi per obitum obtinentis beneficia, vel pensiones non excedentes 30. ducatos. Inhibitio contra spoliarum collectores, ne desuper se intromittant, cum decreto irrit. clausul. &c. & quid ornamenta. Beneficentias obtinebat plura beneficia diuidantur habita ratione fructuum, & temporis, quo ea possederint. Datum Rom 3. Kal. Septemb. Vide Pauli 3. constit. 34. Pij 4. const. 23. Greg. 13. const. 44. 74.

(Romanus, &c.) Mendicantes exempti sunt à contributione seminarij, per Conc. Trid. sess. 23. cap. 18. de reforma. Et etiam à decimis, & alijs oneribus, v. sup. in const. 40. Ordinarij tamen desuper molestabant Mendicantes indulto Aposto. immobilia possidentes. Ideo hic pont. declarat Mendicantes immo-

bilis in communi possidentes exemptionibus, & privilegiis gaudere debere. Inhibetque ordinariis, & aliis, ne desuper eos molestant, & si quid exactum est, restituatur. In virtute S. Obedientiae, & sub potestate ad arbitrium, cum clausulis praeservat. &c. Decreto irritante, executorum de par. clausulis derog. &c. Dat. Rom. 1. Octob. an. 2.

Ad exequendum, &c.) Ordinarii excedebant mentem Conc. Trid. in assignatione portionum Vicariis perpetuis facienda: idem pont. declarat iuxta Conc. Trident. ita constituendas esse, ut non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum aureorum summam computatis omnibus etiam incertis emolumentis, &c. eis omnino assignetur. Et si Vicariis temporariis solitum esset plus assignari, nisi nisi parochialis unita minus quinquaginta valeat. quia eo casu debet assignari totus annus valor proportionis. Et Vicarii perpetui teneantur accipere novam provisionem a Sede. Et solvere annuatim pro portione fructuum, & expedire litteras, nec alias ad illarum Ecclesiarum servitium admitti possint, nec admissi possint tuta conscientia fructus suos facere. Quod nominentur ab illis quorum sunt Ecclesiae unitae, & praevio examine deputentur. Et si parochiales unitae sunt Monasteriis, possit eligi a superioribus ex ipsis, qui approbetur per examen ab Ordinario, & sit ad nutum superioris amovibilis, & tam de Mendicantibus, quam de Monachis intelligitur, si cum illo electo, & deputato in illa parochiali habitant saltem quatuor alii monachi, cum decreto, claus. &c. Dat. Rom. Kal. Nouemb. an. 2. Vis de Conc. Trident. sess. 7. cap. 5. & cap. 9. sess. 24. cap. 13. de Reform.

De salute, &c.) Taurorum, & aliarum bestiarum agitationem prohibet sub excommunicationis poenae, & anathematis, ipso facto: tum exercentibus, tum

Pius 5.

per.

permissentibus. Et si quis ibi mortuus fuerit ecclesie careat sepultura. Annullando quæcunque vota, & iuramenta de huiusmodi agitationibus faciendis emissa. Barones omnes obseruent hanc constitutionem, Ordinarij autem faciant illam publicari, cum clausul. &c. Dat. Romæ, kal. Nouemb. anno 2. vide Greg. 13. const. 108.

Apostolicæ. &c.) Declarat, quod ordo minimorū S. Francisci de Paula, inter ordines Mendicantium comprehenditur, & eorum gaudet priuilegijs, & imponit finem omnibus litigijs, & controuersijs ortis, & orturis, præcipiens prælatis sub poenis ad arbitrium, ne illos desuper audeant molestare, cum decre. irritan. clausul. derog. Datum Rom. die 9. Nouemb. 1567 an. 2. De priuilegijs, vide 14 & 41.

Romanus &c.) Declarat, quod Congregatio Iesuatorum inter ordines Mendicantium comprehenditur, & illorum gaudeat priuilegijs. Inhibitio contra Ordinarios, & alios, ne eos desuper molestant, cum claus. præseruatiuis, cum decre. irritan. Executorum deputatio. & facultates, claus. derog. Dat. Romæ, 19. Nouemb. 1567. anno secundo. De priuilegijs, vide vbi supra. Confirmatur Gregor. 13. const. 50.

Cum nuper, &c.) Facultas conceditur duodecim Congregationibus Regularibus imponendi census super eorum bonis, & ea respectiue alienanda, ob solutionem subsidij, & largitionis triginta millium scutorum pontifici præstan. pro subuentione Regis Francorum, & præsidio contra classem Turcarum. Oblatio Congregationum soluendi scuta 30. millia pont. Facultas datur Congregationibus imponendi census pro ea summa super bonis earum, eaque respectiue alienandi. Clausulis præseruatiuis, decreto irrit. executorum deput. & facultates, cum claus. derog. Det. Rom. 1. Decemb. 1567.

pau 5.

ann.

ann. 2. Vide constitut. 107. *Facultas* 12. Congr. faciendi census, &c.

Cum multis, &c.) *Turcarum Tyrannus* preparabat maximam classem, ut insulam Melitam, Militum S. Ioannis Hierosolymitani expugnaret, ideo hic pontifex pro defensione insulæ, monet fratres, & alios beneficia Hospitalis possidentes, ubicunque commorantes, ut infra sex menses personaliter se conferant ad defensionem insulæ. Pensionariosque & alios eorundem beneficiorum fructus percipientes similiter monet, ut pro rata fructuum, & pensionum contribuere debeant præsidio eiusdem insulæ, & debitores solvant iura debita communi arario.

Et magno Magistro iurisdictionem concedit, procedendi contra inobedientes etiam ad priuationem beneficiorum, &c. Receptoribusque communis ararii dat facultatem apprehendendi possessiones beneficiorum huiusmodi per priuationem vacantium. Confirmatque processus fiendos contra eosdem inobedientes per magnum Mag. & eius deputatos, cum decreto irritan. Coloni beneficiorum sic vacantium. Receptoribus communis ararii respondeat de illorum fructibus usque ad integram ararii satisfactionem. Iudicesque seculares, contra tales inobedientes non insignitos caractere clericali tanquam priuatos omni priuilegio huius ordinis procedere possint, clausulis derogatorijs. Datum Romæ, 12. Decembr. 1567. anno secundo. Vide Pij 4. constit. 14.

Licet &c.) Pius 4. constit. 113. contra recipientes Beneficia in confidentiam, &c. edidit constitutionem quam habes. Quia tamen huiusmodi confidentiarum sunt inter potentes viros, & iudices contra eos negligenter procedunt. Ideo hic pontifex causas confidentiarum ad se auocat, & sibi ac successoribus suis earum cognitionem reseruat. Appellarique non posse

Pius 5.

decernit.

Aduerit, & si sic suspensus præsentaretur eligere, conferre, &c. iustus fuerit, si est persona, excommunicata sent. incurrat, si Capitulum, Conuentus, & sit à diuinis suspensus à nullo absoluen. præterquam in mortis articulo, nisi à Sum pont. cum clausulis, &c. decreto, &c. Datum Rom. Kal. April. 1568. anno 3. 3. De forma publicandi Relig. Greg. 13. const. 91.

Quamuis, &c.) Reuocat facultates Comitum Palatinorum, & aliorum promouendi ad gradum Doctoratus, licentiaturæ, & Magisterii: & Declatur quod ab illis promoueri non gaudeant, quo ad dignitates, & cetera alia beneficia ecclesiastica, aliqua gradus prærogata. De qua in Conc. Trid. sess. 22. cap. 2. de reform. & sess. 24. cap. 12. de reform. cum decreto irritan. cum claus. derog. Datum Romæ, kal. Ian. anno 3. Vide Iul. 2. const. 23. Pii 4. const. 116.

Romanum pont.) Multi prædecessores concesserunt varia indulgentia Tribunali, & Mercatoribus Ripæ Urbis. Mandatque omnibus iudicibus, vt prædicta obseruent, ac obseruari faciant, cum decreto irrit. cum claus. derog. Dat. Rom. 5. Kal. April. anno tertio. Vide Pii 4. const. 76.

Ad extirpandos, &c.) Fratres Conuentuales nihil proprium habere possunt decernit Et dispensationes quascunq; desuper concessas, reuocat, & annullat. Et bona quæcunq; in communes omnium usus conuerti mandat, Officiales manducare iubet cum aliis fratribus in cinello. Bona quæ priuatim alicui donata, vel relicta fuerint, superioribus consignari præcipit. Bonorum administrationis, ac dispensationis, & rationis reddendæ formam ponit. Præcipit insuper, & interdicit omnibus, & singulis, ne pro Magistratibus, & officiis ulli ambitus fiant, ac vi pecuniæ pro confirmationis sigillo, vel quid aliud soluatur, vel aliz pactionis, siue promissiones intercedant, munera mittantur, ne ve quisquam etiam

in officio existens pecunias, aut de domo, vel custodia sibi commissa, vel aliunde Generali, seu alicuique conferat. Qui secus fecerint, pœnam privationis Magist. & Officiorum incidant, & ad futura inhabiles sint, & infames, & pœna furti puniantur. Generales tamen, prouinciales, & visitatores non defraudent in his, quorum sunt necessaria, cum claus. &c. *Datum Rom. 6. id. Iun. anno 3.*

Ad Romanum, &c.) Declaratio Concil. Trid. cap. 13. sess. 24. de reformat. matrimon. super impedimento publicæ honestatis circa sponsalia, & matrimonia, quod S. Concilium procedat in sponsalibus de futuro, non autem in matrimonio iam contracto, licet non consummato, quia in illo adhuc durat impedimentum, cum claus. derog. Dat. Rom. 8. Kal. Iun. an. 3. Vide Pau. 4. const. 16. Pii 4. const. 12. Et est officii, &c.) Continet reformationem Tertii Ord. S. Francisci. Extinctio officii visitatoris Ministri, & Vicarii Tertii Ordinis. Subiecto eiusdem ordinis Generali, & prouincialibus ministris Fratrum Minorum de obseruantia. Fratres, & Sorores Tertii Ordinis recipiunt in superiores. Fratres de obseruantia, eorumque protectorem. In Capitulo huius Ordinis interueniat Generalis, vel Commissarius, vel Prouincialis de obseruantia. Electiones Visitatorum prouin. fiant, vt his officia sint annualia. Visitatorum Prouincialium facultates. Fratres, & Sorores huius Tertii Ordinis professi, nihil priuatum habere possint. Scrotes eiusdem Ordinis in communi, & sub clausura viuere debeant. Confessores, & Concionatores earundem approbari debent à Ministro Gen. vel. prou. Dubia de super oritura à Generali prou. declarentur, claus. præsertiuim, eū decr. irritas. Priuilegia Minorum de obseruantia, conceduntur huic Tertio Ordini. Executorum deputatio, & facultates, cum claus. derog. Dat. Rom.

molestabant Mendicantes in multis. ideo pont. iste omnia hæc, quæ sequuntur. declarat. Quod prædicare possint in propriis ecclesijs admissa à suis superioribus non obstante Episcopi contradictione, nisi ipse Episcopus prædicauerit.

Admissis ad confessiones vbilibet, & quoscunque audire possint, & semel admissus ibi semper intelligatur idoneus etiam quo ad prædicationem.

Confessores Monialium, & Lectores admissis à suis, non examinentur ab Episcopo. Vide contrarium const. 138.

Disponere liberè possint quo ad Moniales sibi subiectas sine respectu Ordinarij. Et similiter quo ad suos fratres, neque ab Episcopis impediuntur.

Fratres degentes extra claustra non recipiantur sub protectione Episcopi ordin. neque etiam in bonis illorum ordin. se intromittat. Neque impediatur uniones suorum beneficiorum.

Possint fratres per seipsos exercere curam animarum in suis benef. parochial. aut per Cappellanos amouibiles adnutum, approbatos tamen ab Ordinario.

Non impediuntur quo minus possint quibuscunque diebus campanas pulsare, officia celebrare, mortuos associare, & in suis ecc. sepelire sine interuentu Rector. & clericorum legata recipere, &c.

Episcopi, vel Vicarij requisiti à fratribus ad examen puellarum Deo dicatarum facien. non nisi intra quindecim dies fiat, nec septa ingrediantur, alias interrogationes faciant, quam de coactione, & seductione.

Fratres à quolibet Antistite possint ordinari Episc. loci, licentia minimè requisita.

Quod omnes in eorum Ecclesijs quocunque anni tempore etiam diebus Dominicis missas eorum audire, & alia diuina cuiuscunque generis officia.

Pius 5.

ficia, & celebrari facere tam pro viuis, quam pro defunctis, praecationes, lectiones, scripturae, &c. Etiam ante celebrationem parochi, &c. & sacram communionem percipere omnibus diebus, praeterquam Resurrectionis Domini. Interdicta in festiuitatibus suorum sanctorum ord. secundum indulta Religionis suspena intelligantur.

Controuersiae durantes, iuxta Conc. Triden. decretum possint per Ordinarium terminari, non autem innouari possint, si sint infamiae.

Possint admitti ad curam animarum Regulares examinatione praecedente. Quarta funeralium soluenda a Monasterio, & intelligatur de his, quae tempore sepulturae deferentur, & ubi viget eorum soluetudo, non autem demissis, &c. Neque de his quae dantur, seu relinquuntur ad ornatum Ecclesiarum: Neque soluant, nisi quod consuetum est solui curatis tantum iure sepult.

Exempti sint ipsi, eorum bona, ac beneficia etiam curata a contributione seminarij, Decimarum, primitiarum, Quartarum, &c. pro quauis causa, & quibusuis personis concessarum etiam auctoritate Apostolica.

Non comprehendantur inter quassores elemosynarum.

Non possit ordinarius procedere, vel punire quosquam Regul. intra claustra degentem, neque vigore Concil. Trid. nisi propter manifestum scandalum, & praecedente consulto, ac negligentia suorum superiorum.

Licentia de construenda domo Religiosis gratis detur.

Die Coenae Domini possint mortuos associare. Mandatum sollempniter facere, & praedicare hora sibi placita.

Pius 5.

X 3

Ord.

**Ordinariis non permittat parochos in eorum
Eccles. officia mortuorum agere contra eorum volu-
tatem, neque sepelire in illis quempiam sine illorum
licentia, & presentia. Et Moniales eligere sepult. in
eorum Eccles. non soluta parochiali portione.**

**Non teneantur ad processiones nisi illæ fiant iux-
ta antiquam consuetudinem locorum, vel pro bo-
no pacis. Neque ad has teneantur Collegia.**

**Pont. advocat. ad te omnes lites, & controverfias
ortas, & oriundas inter fratres, & Episcopos, seu
Capitula, aut Collegia, &c.**

**Confirmat quæcunque alia privilegia à quibus-
cunque pont. emanata in favorem Mendicantium.
Apponitque decretum irrit. executorum deput.
claus. derog. Datum Rom. 17. Kal. Ian. anno s. 1567.**

**Quæ constitutio reducta fuit ad terminos iuris
communis ab ipso constit. 145. & Gregor. 13. consti-
tutio. 15. Vide constitut. Deinde.**

**Ex superna, &c.) Extendit prædicta omnia pri-
vileg. ad alias Religiones non mendicantium Ca-
nonicorum, & Monachorum, tam virorum, quam
mulierum, eorumque domos, & loca limitando,
quod teneantur ad contributionem seminarii, &
subsidiarum Apostolica auctoritate impositorum,
& Quæst. elemosyn. cum decr. &c. Dat. Rom. 7. Kal.
Septemb. an. 3.**

**Quoniam, &c.) Populus Romanus ad cohorta-
tionem huius pont. super moderatione Dotium
condidit Statutum. Quod pont. laudat & confir-
mat: quod scilicet non possint transgredi summam
scutorum 400. Notarii nō possint rogare instrumē-
ta contra talem formam, sub pœna falsi ducat. 200.
priuationis offic. &c. Ad quam etiam cadant Me-
diatores cuiuscunque sint conditionis. Sponsa non
possit ostendere tunc sua bona paraphernalia. Pro-
hibita sint diebus Nuptiarum munera inter coniu-**

ges, & alios, &c. Dat. Rom. 9. Kal. Jun. anno 2.

Cum sicut, &c.) Revocat quascunque Commis-
sarias, præterquam ad iustitiæ cognitionem, & exe-
cutionem. Deputatis pro rebus, & negotijs Cam-
Apostol. interesse concernentibus, prohibetque, ne
de cetero deputentur, absque scientia Summi pon-
tif. cum decreto, clausulis, &c. Dat. Rom. & Registr.
29. Maji, 1567.

Officium, &c.) Suspendit facultates Episcoporum,
& aliorum, admittendi resignationes, vel permuta-
tiones beneficiorum, seu de illis sic vacantibus di-
sponere usquequo per pontificem dabitur forma
illas admittendi, provisiones factæ nullæ sint: &
prouisi perpetuo inhabiles ad eadem beneficia
obtinenda, cum decreto &c. claus. derog. &c. Dat.
Rom. Formam tradit infra const. 50.

Licet, &c.) Pius 4. statuit, reos cuiuscunque cri-
minis pro quo pœna corporalis est imponenda,
non audiri, nisi ipsis in carceribus statuis, & hære-
dibus defuncti citatis, vt in constit. 68. Absolutio-
nem, & remissionem obtinentes exulare debere in
loco, in quo occisi hæredes commorantur nisi ha-
bita pace. Hic autem pontif. declarat dictam const.
Pij 4. comprehendere etiam condemnatos in con-
tumaciam. Et in quacunque instantia id procedere
decernit cum clausulis præseruatiuis, decretum
irritum. cum claus. derog. publicata 1667. 12. Iulij,
aano secundo. Vide Pij 4. const. 71. & 84.

Graves ad nos, &c.) Pius 4. in eius constit. 131. &
iste pontifex in constit. 32. Privilegia concesserunt
Militiæ, & Hospitalis S. Lazari, vt quacunque loca
sub iuocatione S. Lazari instituta, censerentur in-
corporata huic hospitali, & ad liberam dispositio-
nem magni Magistri, & Conuentus spectarent, &
per Fratres huius ordinis, & non alios regerentur,
aliqua antiqua responsione grauentur. Vigore isto.

Pius 4.

2 4 sum

rum priuilegiorum. multæ lites per ordinem. S. Lazari introductæ fuerunt. Ideo hic pontif. illas ad se aduocat, & extinguit. Priuilegiaque huiusmodi reuocat, & dispositiones eorum vigore factas de supra dictis locis annullat. Inhibet quoque magno Mag. & Conuentui, & alijs de dictis locis prouisis, ne vigore priuilegiorum de cetero sub pena excom. lata senten. priuationis officiorum, beneficiorum, ac dignitatum priuileg. & inhabilitatis ad omnia, cum decreto irrit. clausul. derogator. deputatione executorum, &c. publicata 1567. 11. Augusti, anno 2. Vide const. 32.

(Romani, &c.) Decernit quod ornamenta, & paramenta, ac res sacra, & alia bona ad usum, & cultum diuinum spectantia, non veniunt sub nomine spoliatorum pertinentium ad Cameram Aposto. sed spectant ad ecclesias tempore obitus illas obtinentium. Quod successores propria auctoritate illa apprehendere possunt. Detentoresque illorum bonorum ad restitutionem compelli debent. Supellectilia presbyterorum, & clericorum non veniunt sub nomine spoliatorum. Spolium non potest prætendi per obitum obtinentis beneficia, vel pensiones non excedentes 30. ducatos Inhibitio contra spoliatorum collectores, ne desuper se intromittant, cum decreto irrit. clausul. &c. & quid ornamenta. Beneficentias obtinebat plura beneficia diuidantur habita ratione fructuum, & temporis, quo ea possederint. Datum Rom 3. Kal. Septemb. Vide Pauli 3. constit. 34. Pij 4. const. 23. Greg. 13. const. 44. 74.

Romanus, &c.) Mendicantes exempti sunt à contributione seminarij, per Conc. Trid. sess. 23. cap. 18. de reforma. Et etiam à decimis, & alijs oneribus, ut sup. in const. 40. Ordinarij tamen desuper molestabant Mendicantes indulto Aposto. immobilia possidentes. Ideo hic pont. declarat Mendicantes immo-

bilia in communi possidentes exemptionibus, & privilegiis gaudere debere. Inhibetque ordinariis, & aliis, ne desuper eos molestant, & si quid exactum est, restituatur. In virtute S. Obedientiz, & sub potestate ad arbitrium, cum clausulis præseruat. &c. Decreto irritante, executorum de par. clausulis derog. &c. Dat. Rom. 1. Octob. an. 2.

Ad exequendum, &c.) Ordinarii excedebant mentem Conc. Trid. in assignatione portionum Vicariis perpetuis facienda: idem pont. declarat iuxta Conc. Trident. ita constituendas esse, ut non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum aureorum summam computatis omnibus etiam incertis emolumentis, &c. eis omnino assignetur. Et si Vicariis temporariis solitum esset plus assignari, nisi nisi parochialis vincta minus quinquaginta valeat. quia eo casu debet assignari totus annus valor pro portione. Et Vicarii perpetui teneantur accipere nouam provisionem à Sede. Et soluere adnatam pro portione fructuum, & expedire litteras, nec alias ad illarum Ecclesiarum seruitium admitti possint, nec admissi possint tuta conscientia fructus suos facere. Quod nominentur ab illis quorum sunt Ecclesie vincte, & prævio examine deputentur. Et si parochiales vincte sunt Monasteriis, possit eligi à superioribus ex ipsis, qui approbetur per examen ab Ordinario, & sit ad nutum superioris amouibilis, & tam de Mendicantibus, quam de Monachis intelligitur, si cum illo electo, & deputato in illa parochiali habitant saltem quatuor alii monachi, cū decreto, claus. &c. Dat. Rom. Kal. Nouemb. an. 2. Vis. de Conc. Trident. sess. 7. cap. 5. & cap. 9. sess. 24. esp. 13. de Reform.

De salute, &c.) Taurorum, & aliarum bestiarum agitationem prohibet sub excommunicationis pena, & anathematis, ipso facto: tum exercentibus, tū

Pius 5.

per.

permissentibus. Et si quis ibi mortuus fuerit eccles. careat sepultura. Annullando quæcunque vota, & iuramenta de huiusmodi agitationibus faciendis emissa. Barones omnes obseruent hanc constitutionem, Ordinarij autem faciant illam publicari, cum clausul. &c. Dat. Romæ, kal. Nouemb. anno 2. vide Greg. 13. const. 108.

Apöstolicæ, &c.) Declarat, quod ordo minimorū S. Francisci de Paula, inter ordines Mendicantium comprehenditur, & eorum gaudet priuilegijs, & imponit finem omnibus litigijs, & controuersijs ortis, & orturis, præcipiens prælatis sub poenæ ad arbitrium, ne illos desuper audeant molestare, cum decre. irritan. clausul. derog. Datum Rom. die 9. Nouemb. 1567 an. 2. De priuilegijs, vide 14 & 41.

Romanus &c.) Declarat, quod Congregatio Iesuatorum inter ordines Mendicantium comprehenditur, & illorum gaudeat priuilegijs. Inhibitio contra Ordinarios, & alios, ne eos desuper molestant, cum clausul. præseruatiuis; cum decre. irritan. Executorum deputatio. & facultates, clausul. derog. Dat. Romæ, 19. Nouemb. 1567. anno secundo. De priuilegijs, vide ubi supra. Confirmatur Gregor. 13. constitat. 50.

Cum nuper, &c.) Facultas conceditur duodecim Congregationibus Regularibus imponendi census super eorum bonis, & ea respectiue alienandi, ob solutionem subsidij, & largitionis triginta millium scutorum pontici præstan. pro subuentione Regis Francorum, & præsidio contra classem Turcarum. Oblatio Congregationum soluendi scuta 30. millia pont. Facultas datur Congregationibus imponendi census pro ea summa super bonis earum, eaque respectiue alienandi. Clausulis præseruatiuis, decreto irrit. executorum deput. & facultates, cum clausul. derog. Det. Rom. 1. Decemb. 1567.

ann. 2. Vide constitut. 107. Facultas 12. Congr. faciendi census, &c.

Cum multis, &c.) Turcarum Tyrannus præparabat maximam classem, ut insulam Melitam, Militum S. Ioannis Hierosolymitani expugnaret, idè hic pontifex pro defensione insulæ, monet fratres, & alios beneficia Hospitalis possidentes, vbiunque commorantes, ve infra sex menses personaliter se conferrant ad defensionem insulæ. Pensionariosq; & alios eorundem beneficiorum fructus percipientes similiter monet, ve pro rata fructuum, & pensionum contribuere debeant præsidio eiusdem insulæ, & debitores soluant iura debita communi arario.

Et magno Magistro iurisdictionem concedit, procedendi contra inobedientes etiam ad priuationem beneficiorum, &c. Receptoribusque communis ararij dat facultatem apprehendendi possessiones beneficiorum huiusmodi per priuationem vacantium. Confirmatque processus fiendos contra eosdè inobedientes per magnum Mag. & eius deputatos, cum decreto irritan. Coloni beneficiorum sic vacantium. Receptoribus communis ararij respondeat de illorum fructibus vsque ad integram ararij satisfactionem. Iudicesque seculares, contra tales inobedientes non insignitos caractere clericali tanquam priuatos omni priuilegio huius ordinis procedere possint, clausulis derogatorijs. Datum Romæ, 12. Decembr. 1567. anno secundo. Vide Pij 4. const. 14.

Licet &c.) Pius 4. constit. 113. contra recipientes Beneficia in confidentiam, &c. edidit constitutionem quam habes. Quia tamen huiusmodi confidentiarum sunt inter potentes viros, & iudices contra eos negligenter procedunt. Ideo hic pont. causas confidentiarum ad se auocat, & sibi ac successoribus suis earum cognitionem reseruat. Appellarique non posse

Pius 5.

decernit.

decernit. cum clausul. derog. public 1568. die 3 Ian. anno secundo. Vide const. 165. & const. 87. Sixti 5. const. 53.

Cupientes, &c.) Applicatio R. Cameræ Aposto. omnium fructuum beneficiorum Sedi Apostolicæ in Regno Neapolis reseruatorum a die vacationis vsque ad diem, quo prouisi a pontifice possessione ceperint de manu Nuntij Apostol. in dicto Regno, inhibito, &c. Inhibetque Episcopis, & alijs sub pœna susp. interdicti, & ingressus ecclesiæ, alijs verò inferioribus sub pœna excommuni. & alijs ad arbitrium, ne se intromittant in collatione huiusmodi beneficiorum, cum decreto irritan. Datum Romæ, 8. Ian 1568. anno 2. vide Pij 4. const. 29. & const 37.

Beatus, &c.) San. Franciscus in humanis existens multos fratres sub vnicâ regula collegit. Sed dicta regula in plures congregationes diuersorum cognominum segregata fuit. Ideo hic pontifex interdicit omnes congregationes discrepantes ab institutis regulæ fratrum Minorum de obseruantia. Omnesque illas congregationes vnit sub ordine dictorum Minorum de obseruantia, & iuramenta, vota, & promissiones, quæ eos impedire possunt. Facibusque præmissa adimplere recusantibus pœnas. Et Fratres sic aggregatos alio, quam de obseruantia nomine appellari prohibet, & eorum antiqua priuilegia regulæ de obseruantia non contraria retinere posse decernit. Vniuersorum autem priuilegia præcedentia declarat. Loca regularia non deleantur absque permissione pontificis. Gubernatio Montalium, ad quos spectet. Minister Generalis facultas circa deputationem officialium, & Fratrum vsque ad celebrationem Cap. Loca aggregata sint eius provincie intra cuius fines existunt, cum clausulis præseruatiuis cum decreto irrit. executorum. deputatio, & facultates cum clausulis derogatorijs.

Pius 5.

Datum

Datum Romæ, 1568. 16. Kal. Februar. anno tertio.

Vide Greg. 13. const. 35.

Ad Romani pont. &c.) Deputati à gubernatore adnotare debent dictas notificationes in eorum libris: Successorib. in officio cōsignationis. Fabrica sancti Petri de v. be. relicta huic ecclesie exigere non potest si constiterit de negligentia ministrorū illius in illis. exigend. De facultatibus Fabricæ vide infra in const. 95. Decer. & const. sequen. sequen. cū clausul. derog. Datum Rom. 13. Mar. anno 3.

Licet, &c.) Hic pontifex bellum gessit contra Turcas, & victoriam reportavit, vt supra in const. 130. & 142. in quo multi Christiani reperti sunt serui apud Turcas, qui tamen non permittebantur libere abire. Ideo hic pontif. pœnas eos impediētib. imponit, vt in excommun. incidant non absoluedi, nisi à Rom. pontif. præterquam in mortis articulo, qui tales Christianos liberos abire non sinūt. Datum Romæ.

Cordi, &c.) Beneficiorum litigiosorum fructus lite pendente percipiebantur à capitulis, & canonicis, vigore eorum statutorum, vnde lites efficebantur immortales. Hic pont. modo decernit eos deponi debere penes personam à iudice eligendam, cū decreto irritan. claus. derog. Datum Ro. 3. Kal. Apr. anno 3. De sequest. s. Pii 4. const. 147.

Quarta, &c.) Pont. iste alias suspendit facultates admittendi resignationes, & permutationes beneficiorum, & istis sic vacantibus disponendi, vt habes supra in const. 45. officiorum creditæ. Declarat autem modo, quæ resignationes de cetero admitti, & recipi possunt. Beneficia resignanda non conferantur consanguineis, collatorum, vel resignantiū. Qui contra fecerit à beneficiorum, & officiorum collatione, præsentatione, electione, & tamdiu suspensus sit, donec per summ. pont. remissionem obtinuerit.

Finis.

finuerit.

Uerit, & si sic suspensus præsenteretur eligere, conferre, &c. iustus fuerit, si est persona, excomm. latae sent. incurrat, si Capitulum, Conuentus, & sic à diuinis suspensus à nullo absoluen. præterquam in mortis articulo, nisi à Sum. pont. cum clausulis, &c. decreto, &c. Datum Rom. Kal. April. 1568. anno 3. 3. De forma publicandi Relig. Greg. 13. const. 91.

Quamuis, &c.) Reuocat facultates Comitum Palatinorum, & aliorum promouendi ad gradû Doctõratus, licentiaturæ, & Magisterii: & Declatur quod ab illis promoueri non gaudeant, quo ad dignitates, & cetera alia beneficia ecclesiastica, aliqua gradus prærogatiua. De qua in Conc. Trid. sess. 22. cap. 2. de reform. & sess. 24. cap. 12. de refor. cum decreto irritan. cum claus. derog. Datum Romæ, Kal. Ian. anno 3. Vide Iul. 2. const. 23. Pii 4. const. 116.

Romanum pont.) Multi prædecessores concesserunt varia indulgentia Tribunali, & Mercatoribus Ripæ Urbis. Mandatque omnibus iudicibus, vt prædicta obseruent, ac obseruari faciant, cum decreto irrit. cum claus. derog. Dat. Rom. 5. Kal. April. anno tertio. Vide Pii 4. const. 76.

Ad extirpandos, &c.) Fratres Conuentuales nihil proprium habere possunt decernit. Et dispensationes quascunque desuper concessas, reuocat, & annullat. Et bona quæcunque in communes omnium vsus conuerti mandat, Officiales manducare iubet cum aliis fratribus in tinello. Bona quæ priuatim alicui donata, vel relicta fuerint, superioribus consignari præcipit. Bonorum administrationis, ac dispensationis, & rationis reddendæ formam ponit. Præcipit insuper, & interdicit omnibus, & singulis, ne pro Magistratibus, & officiis ulli ambitus fiant, ac vi pecuniæ pro confirmationis sigillo, vel quid aliud soluatur, vel aliz pactionis, siue promissiones intercedant, munera mittantur, ne re quisquam etiam
 pius 5. in

In officio existens pecunias, aut de domo, vel custo-
 dia sibi commissa, vel aliunde Generali, seu alicui-
 cunque conferat. Qui secus fecerint, pœnam pri-
 uationis Magist. & Officiorum incidant, & ad futu-
 ra inhabiles sint, & infames, & pœna furti punian-
 tur. Generales tamen, prouinciales, & visitatores
 non defraudent in his, quorum sunt necessaria, cum
 claus. &c. Datum Rom. 6. id. Iun. anno 3.

Ad Romanum, &c.) Declaratio Concil. Trid.
 cap. 13. sess. 24. de reformat. matrimon. super impe-
 dimento publicæ honestatis circa sponsalia, & que
 matrimonia, quod S. Concilium procedat in spon-
 salibus de futuro, non autem in matrimonio iam
 contracto, licet non consumato, quia in illo adhuc
 durat impedimentum, cum claus. derog. Dat. Rom.
 8. Kal. Iun. an. 3. Vide Pau. 4. const. 18. Pii 4. const. 12.
 Et est officii, &c.) Continet reformationem Tertii
 Ord. S. Francisci. Extinctio officii visitatoris Mini-
 stri, & Vicarii Tertii Ordinis. Subiecto eiusdem
 ordinis Generali, & prouincialibus ministris Fra-
 trum Minorum de obseruantia. Fratres, & Sorores
 Tertii Ordinis recipiunt in superiores. Fratres de
 obseruantia, eorumque protectorem. In Capitulo
 huius Ordinis interueniat Generalis, vel Comit-
 sarius, vel Prouincialis de obseruantia. Electiones
 Visitatorum prouin. fiant, vt his officia sint annualia.
 Visitatorum Prouincialium facultates. Fratres, &
 Sorores huius Tertii Ordinis professi, nihil priua-
 tim habere possint. Sorores eiusdem Ordinis in
 communi, & sub clausura viuere debeant. Confes-
 sores, & Concionatores earundem approbari debent
 à Ministro Gen. vel. prou. Dubia de super oritura à
 Generali prou. declarentur, claus. præsertiuus, cū
 decr. irrita. Privilegia Minorum de obseruantia,
 conceduntur huic Tertio Ordini. Executorum de-
 putatio, & facultates, cum claus. derog. Dat. Rom.

Nov 5,

s. Non,

330 *Greg. XIII. Constit. 4. Gregor. 13. const. 35.*
§. Non. Iul. 1568. ann. 3. Pau. 4. constit. 4. Gregor. 13. const. 35.

Cupientes, &c.) Rectores parochialium compellantur ad residendum per Ordinarios, vthic cum decr. irritan. claus. derog. Dat. Rom. 8. id. Iul. ann. 3. Vide Conc. Trid. sess. 23. cap. 11. de reform. sess. 24. c. 12. Pii 4. const. 17. & 119.

Licet contra, &c.) Decernit, quod Notarii, & alii, quibus conceditur loqui cum reis in carceribus detentis, si ausi fuerint propalare responsiones reorum, aut dicta testium, præter alias poenas sint relegati in perpetuum, vel ad triremes damnati. public. 13. Iul. anno 3.

Cum (sicut accepimus) diuersa, &c.) Causa huius constitutionis. Humilitas & Cura Monialium liberat. Et Moniales subicit ordinariis locorum. Executorum deputatio, & facultates, claus. derog. Datum Romæ, 23. Iul. anno 3.

Illa nos, &c.) Hic pont. pro reformatione minorum Conuentualium edidit const. quam habes supra numero 61. Ad extirpandos, quæ in Cap. generali Romæ celebrato recepta fuit, eam pont. confirmat, & seruari mandat, executorum deputatio, & facultates, cum clausulis derogatoriis, cum decreto irritan. Nouitii ante 18. suæ ætatis annum non recipiantur, & recepti dimittantur, nisi expleuerint ann. 15.

Laci minores 25. non recipiantur, & recepti dimittantur. Nouitii educantur in Conuentibus insignibus. Prouinciales eligantur ex aliena prouincia. Guardianatus officium duret quantum. Paternitatis titulo non gaudent, qui non obtinent officium. prouincialatus, vel 40. an. agant. Fratres in eodem conuentu ultra biennium manere non possunt, nisi vthic. In quolibet Conuentu maneant duodecim. Fratres ad minus exceptis Conuentibus retinendis

Fiit

pro

pro commoditate Fratrum iter facientium. In studijs lectiones, de quibus hic legantur. Fratres proprium nihil habeant, & in tinello comedat, exceptis infirmis. Quod iussit etiam Pius Quintus sup. in const. 61. ad extirpand. res sacræ, & profanz custodiantur, vt hic. Superiores omnes vnica cella, & lecto, ac mensa humilibus contenti sint. Horti sint communes omnium exceptis hortis nouitiorum. Vestes, & alia reperta penes Fratres decedentes, pro dimidio Conuentui, in quo decessit assignentur: Per officialium deputatione nihil exigatur, in promotionibus nihil à promouendo etiam oblatu recipiatur. Fratres vtantur camisijs laneis, & reliquo vestitu paupere, & humili. Forma pub. Datum Romæ. 10. Kal. August. anno 3. De Materia Leo 10. const. 20. Pau. 3. const. 10. sup. const. 64. Gregor. 13. const. 74.

Volentes, &c.) Reuocatio facultatis Camerarij Clericorum, & aliorum officialium, & Camere concedendi commissiones in forma. Si in euentu, circa alienationes bonorum Eccl. cum decreto irritan. claus. derog. publicata 17. Aug. anno 3 vide Pauli 2. const. 2.

Diuina, &c.) Extinctio litium vertentium inter Fratres Prædicatores, & alios mendicantes super præcedentia. Declaratio quod Fratres prædicatores præcedant ceteros mendicantes. Reuocata autem fuit hæc declaratio infra in Greg. 13. in const. 89. exposcit pastoralis. Inhibet contra impediens ipsos fratres prædicatores super tali præcedentia. clausulis præseruatiuis, cum decreto irritan. executorum deputatione, & facultates, cum clausul. derog. Datum Rom. 17. August. anno 3. Reuocatur Greg. 13. const. 81. De eorum priuilegiis. const. 144.

Horrendum, &c.) Omnes, & quoscunque presbyteros, & alios clericos seculares, & regulares cuius

Pius 5.

Y

cunque

130. *Ma. Maur. de Greg. Camar. apud & summ.*
cunq; gradus, & dignitatis qui dñm, nefandūq;
Sodomiz vitium exercent; omnia priuilegio cleri-
cali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccle-
siastico presentis Canonis auctoritate priuat. Ita
quod per iudicē ecclesiasticum degradati p̄testati-
tatem seculari tradantur, qui de eis illud item ca-
piat supplicium, quod in laicos hoc in exitio deuo-
lutos legitimis reperitur sanctionibus constitutum.
Datum Romæ 3. Kal. Septemb, anno . Ad hoc Leo
10. conll. 11.

Sacrosanctum &c.) Reuocat facultates militia-
rum condeudi expectatiuas, & reseruaciones ad be-
nificia, & vniendi, incorporandi, vel suppressendi
beneficia, & priuilegia de obtinendis, vel transfe-
rendis pensionibus, & expectatiuas, & vniones, &
suppressiones iam factas, & concessas, & facultates
testandi, aut aliter disponendi de bonis ecclesiast.
& quicquid secus factum fuerit irritum, & inane
fit, cum clausulis p̄seruatiuis, cum decreto irri-
tan. cum claus. derogatorijs. Datum Romæ, 5. id.
Septemb. anno 3.

Quod à nobis, &c.) Diuini officij Forma à Gela-
sio 1. & Greg. 1. instituta, & à Greg. 7. reformatā,
sed tamen postea multis modis immutata fuit. Ex
qua varietate orandi mala hic expressa orta sunt,
ideo Pau. 4. id commendare tentauit, sed morte
p̄uentus minime perfecit. Pius 4. perfectionem
huius operis commisit patribus Conc. Trid. Sed
Concilium id remisit pontifici, vt habes in Concil.
Sed Pius Quartus non perfecit morte p̄uentus.
Hic verò pont. perfecit breuiarium, & approbavit.
Et modo prohibet aliud Breuiarium aliās editum
à Franc. Card. omniaque alia Breuiaria, non appro-
bata in prima institutione, vel consuetudine exce-
dente annos ducentum. Reuocat etiam quæcunq;
statuta, & facultates orandi, iuxta formam antiquo-

Pius 4.

1311

zum Breuiariorum . Breuiariumque istud nouum recipi, & iuxta eius formam orari præcipit . Monet quoque Ecclesiarum Prælatos , vt hoc breuiarium introducant . Indulg. pro dicentibus Psal. Pœnit. vel Grad. vel offic. B. Virg. & Defunctorum diebus in eis præscriptis . Forma public. quæ mox sequitur . Breuiarium Romæ tantum , & non alibi, sine licentia pont. imprimi potest. Datum Romæ, 3. Idus Iul. anno 3.

Quantum, &c.) Extinctio beneficiorum Ecclesiasticorum insulæ Sardiniz, alijs vnitorum, vel suppressorum; quæ habent parochiales vti præbendas, &c. Reductio parochialium ad primæuum statum, pœnarum impositio contra non residentes in parochialibus . Deputatio Vicariorum in parochialibus. quæ sunt annexæ dignitatibus, &c. Executo ū deputatio, & facultates: cum claus. derog. cum decret. irritan. Datum Romæ Kal. Octob. anno 3.

Romanus, &c.) Formam statutam à Conc. Trid. in promouendo clericos laicales ad ordines extendit etiam pontif. ad Regulares non professos: promotionesque factas non seruata forma, irritan. Datum Romæ, pridie id. Octob. anno tertio. Vide Concii. Trid. sess. 21. cap. 2. de reformat.

Lubricum vitæ, &c.) Viuentes sub obedientia voluntaria, & extra sollemne votum Religionis debent professionem trium votorum emittere. Volentes eundem statum seruare contra huiusmodi decretum excommunicat. incurrant. & priuationem omnium dignitatum, offic. & benef. &c. cum claus. &c. Dat. Ro. 15. Kal. Dec an. 3.

Et si cuncta, &c.) Milites Hierosolymitani multa priuilegia à Sum. pont. obtinuerunt, de quibus in Pij 4. constit. 14. Et præsertim exemptionem à decimis, & aliorum onerum. Sed quia ordinarij eos desuper molestabant, vigore Conc. Trid. idem pont. di-

Pius 5.

Y a ctum

Etum priuilegium exemptionis, ac alia quæcunque approbar suppleudo in ipsis omnes defectus, cum claus. decr. &c. Limitando tamen, quod huiusmodi litteræ non compræhendant, neque Ecclesias, neque personas in quibus in his, quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Conc. omnino seruari debent. Dat. Ro. 29. Nouemb. an. 3. Alia confirmatio Greg. 13. const. 65. priuileg. Pij 4. const. 14.

Cum aliis, &c.) Paul. 4. montem Nouennalem non vacabilem ad octo pro centenario super redditibus subsidij quartæ partis fructuum Congatione Regularium erexit. Pius 4. montem Pium recuperationum erexit super residuo redditum eiusdem subsidij; quod destinatum fuerat pro extinctione Montis Nouennalis. Hic autem pont. vt Regni Franc. ab hæreticis oppressio subuenire possit montem Nouennalem ad maiorem summam extendit, sed fructus ad septem pro centenario reducit: pro admissione soluntur quinq; iulij medietas Cam. Apost. altera medietas Collegio Montistarum: montistæ ementes loca superaddita allis præferantur. Decernit autem executores. Et prorogat dictû subsidium Congregationum. Administratio illius datur Thesaurario. Quod & fecit Pau. 4. const. 13. cum decr. irrit. Et quod Mons extingui possit. Dat. Ro. 4. id. Iun. ann. 3. Vide pau 4. constit. 12. & pij 4. const. 80. De montibus Sixti 5. const. 16. Montis Nouennalis extensio. pau. 4. const. 12. pij 4. const. 80.

Cupientes, &c.) Concedit facultates officialibus puellas in periculo amittendæ pudicitie existentes auitis parentibus capiendi, illasque, & alios eas occultatores, &c. coercendi. Causas ciuiles, & criminales monasterij sanctæ Catherinæ eiusque Confraternitatis Monialium, & puellarum, & Monasterio egressarum, & nuptui traditarum in quacunque instantia summaris, &c. cognoscendi, inhibendique

in Curia, & extra, & inobedientes coercendi. Et singulis diebus, & horis procedendi Notariumque in huiusmodi causis eorum arbitrio deputandi. Mandatarij omnes citare possint in his causis. Executores omnes exequi debent decreto protectoris, & deputatorum. Confraternitates Moniales. Puellæ, & Administratores coram protectore dumtaxat convenire, & conveniri possint: processus, & lencitæ ab alijs iudicibus desuper formatæ nullæ sint, cum clausulis præservatiuis, cum decret. irritant. clausul. derogat. Datum Rom. 4. Id. Febr. an. 3.

Nuper, &c.) In Romana Cur. quilibet etiam imperitus, & calumniolus, procuratoris, vel Sollicitatoris officium exercebat. Vnde mala oriebatur: idèd hic pontifex eos tantum procuratores, & Sollicitatores recipi iubet, qui iam matriculati sunt in Collegio, vel de cetero admissi fuerunt à deputatis, cū deputatorum facultatibus.

Procuratorem approbatorum nomina describenda sunt in tabulâ retinenda in Tribunalibus Urbis. Iudicum facultates coercen. procuratores non approbatos, cum clausul. derog. publ. 13. Ian. an. 3. Vide Ben. 12. const. 1. Greg. 11. const. 3. Mart. 3. const. 3. Leo. 10. const. 24.

Cum onus, &c.) Decernit quod census imponi debet supra re immobili fructifera, & certis confinnibus designata. Et in pecunia numerata in actu celebrationis instrumenti, Solvunturque in fine, & non anticipata, obligationes ad casus fortuitos extra naturam contractus nullæ sint. pacta impediencia facultatem alienandi rem censuatam, sint illicita. In re censuali vendenda Dominus census præferatur, ad quod vide Greg. 13. const. 25. pacta, quod debitor census ob morositatem aliquam damnum incurrat, nulla sint. Census augeri, vel creari non possunt super fructibus census. pacta continè-

ta solutiones eorum ad quæ aliquis non tenetur inualida sint. Census perit pro rata rei peremptæ, vel infructuosæ effectæ, extingui potest quodcumque pro eodem precio facta intimatione per duos menses ante. Reperi tamen ab iniurto non potest. Contractusque aliter celebrati tœneratitij sint: precium census semel constitutum minus, & augeri non debet. Hæc constitutio ligat quò ad census cõtrahent. claus. derog. Datum Romæ, 14. Kal. Febr. anno 4. Vide Nicol. 5. const. 4. Paul. 3. const. 41.

Hebrzorum, &c.) Decernit, quod iudæi omnes discedant de locis Dominiij S. R. E. Roma, & Anconæ, exceptis, infra tres menses à die publicationis quæ est hic in fine. Inobedientium poenas apponit. Barones, Gubernatores, & alij exequantur hæc const. clausulis derogat. Datum Rom. 4. Kal. Mar. anno 4. 1568. Vide Paul. 3. const. 29.

Iniunctum, &c.) Decernit, quod Fratribus reformatis in qualibet prouincia loca assignentur, cum claus. præseruatiuis, cum decreto irrit. claus. derog. Datum Rom. 9. Mar. 1569. anno quarto. Vide Greg. 13. const. 56.

Si de protegendis, &c.) Offendentes, siue impediētes personas Inquisitoris, Bonaque diripiētes: & carceres frangentes, eorumque complices, fautores: excommunicationis lætæ maiest. prliuationis officij, & benefic. ac dignitatis incurrant, & relinquuntur in potestate curiæ secularis, quæ de illis poenas sumant, quæ damnatis primo capite dictæ legis per constitutiones legitimas irrogantur, bonis rebusq; omnibus fisci iuribus applicatis, vti etiam de damnatis hæreticis per sanctiones canonicas constitutum, eorum filij paterna fama subiecti omnis cuiusque hæreditatis successionis, & propinquorum, & extraneorum penitus sint incapaces: Delinquentes præfati claras tantummodo probationes

in contrariam adducere possint Episcoporum tamē
causæ Rom. pont. referantur. Intercedentes pro
præfatis delinquentibus hæressis pœnas incurrunt.
Reuelantes huiusmodi delicta impunitatem con-
sequuntur. Forma seruanda in absolutionibus hu-
iusmodi criminum à pont. concedant. Executorum
deputat. o. cum facultate, & claus. derog. Datum
Rom. Kal. April. anno 4. Vide Greg. 9. const. 3. Innoc.
4. const. 3. & 8. Alexand. 4. const. 10. Iul. 3. const. 12.
De priuilegijs inquisitorum. Clem. 7. const. 36.

Tempus, & necessitas, &c.) Reuocat, ac suppri-
mit omnem auctoritatem, atque omnes facultates
huicque concessas maiori pœnitentiario, præci-
piens illi, ac omnibus personis Collegij, ne de cete-
ro illis utantur, ne ve illarum prætextu, quicquam
etiam inceptum audeant expedire sub pœna pri-
uationis omnium officiorum, inhabilitatis, atque
excommunicationis latæ sent. cum decreto, claus.
&c. Datum Romæ, Kal. Maij, anno 4. De priuileg. Ma-
ioris pœnit. Iul. 3. const. 1. Reuoc. facult. pœnitenti-
ariæ.

In omnibus, &c.) Officia Correctorum, Reuifo-
rum, Scriptorum, & procuratorum pœnitentiariæ
cont. iste subduxit à pœnitentiariæ, exceptis duobus
officijs Scriptorum, & procuratorum Aliosque of-
ficiales hic descriptos deputat. Officiorum disposi-
tionum fieri prohibet ad voluntatem illâ dimitten-
um. Pœnitentiarius exerceat officium per se ipsu,
si absens, vel impeditus fuerit, surrogetur Cardi-
nalis, qui nomine suo proprio expeditiones faciat
gens, Darius, & Mag. in Theologia quales esse
deant. Corrector qualis esse debeat. Sigillator
istis esse debeat. Scriptores, & procuratores qua-
les esse debeat.

Officiales isti in Sacris Ordinibus constituti, &
notorum continentissimi esse debeat. Pœnitenti-

tiariz, & scriptoriz officia conferuntur à penitentiario. Officiales per se ipsos officia exercere debeant, & actu exercentes tantum emolumenta capiant: contentique sint, eorum stipendijs, & nihil ultra etiam à sponte dantibus capiant sub pœnis hic expressis. Regenti penitentiariæ officium. Pro expeditione litterarum nihil solvatur. Sigillator custodiat omnes scripturas penitentiariæ officium concernen. Officiales singulis annis iuramentum præstent de observando etiam in manibus pœnitentiarum maioris. Qui contenta non observauerint per alias pœnas priuationem officiorum incurrat, sint perpetuo infames, & inhabiles reputentur. Si secus factum fuerit, sit irritum, & inane, cum clausula derog. Datum Romæ, 15. Kal. Iun. anno 4. Vide Pij 4. const. 72. Martin. 5. const. Iul. 3. const. 1.

(In earum rerum, &c.) In const. præced. hic pontifex subduxit à pœnitentiaria officia Correctorum, & scriptorum, & Procuratorum exceptis duobus officijs scriptorum, & procuratorum, & nunc dicta officia scriptorum, & procuratorum omnes ad Cancellariam transfert. Et locum illis in ea assignat. Formamque statuit expeditioni litterarum. Emolumenta officialibus assignat, præter sigillatoris officium. Et inhibet officialibus ne aliquid accipiant pro quocunque extraordinario labore sub pœnis hic expressis. clausulis derog. Datum Rom. 14. Kal. Iun. anno 4. Vide de Mat. Cancel Pij 4. const. 72.

(Intolerabilis, &c.) Pius 4. decrevit beneficia inconfidentiam recepta vacare à die receptionis, & eorum dispensationem Sedi Apostolicæ reservavit, ut supra in eius constit. 109. Et in illis per coniecturas, & præsumptiones iudicari voluit, ut ibi. Sed quia iudices negligenter procedebant, ideo pontifex dictas causas, & illorum cognitionem sibi, & successoribus reservavit sup. in const. Nunc autem declarat

Pius 4.

exclusas

causas confidentiarum, & præsumptiones, & coniecturas deluper attendendas. Et confidentiarum criminis reos poenitis hic expressis afficit, ad quod vide etiam dictam constit. Pij 4. num. 109. causas confidentiarum coram eo penden. circa beneficia confessorialia, ac contra prælatos, sibi referuat, & alias per alios iudices cognosci decernit. Immo cognoscenda sunt per iudicem specialiter deputatum, ut infra in const. 18. & sequen. cum claus. derogatorijs. Datum Rom. Cal. Iun. anno 4. Vide Pij 4. constit. 113.

Inter, &c.) Erectio Cappellarum Rosarij permittitur Magistro Generali ordinis Prædicatorum dumtaxat. Confirmatio indulgentiarum concessarum à Leo 10 de quibus vide sup. in Pauli 3. constit. cum claus. derog. Dat. Rom. 19. Iun. 1569. anno 4. Vide con 93.

Fidem nos, &c.) Archiuii Romanæ Curie institutionem hic pont. ex causis expressis reuocauit, sed talem reuocationem non habes. Nunc autem ex rationibus hic assignatis Archiuium reintegrat. Archiuijque institutionem à Iul. s. factam, ac priuilegia, & facultates scriptoribus, per eundem Iulium, & Leo x. & alios concessa confirmat, & defectus supplet. Hanc institutionem, & priuilegia, vide sup. in Leo. 10. constit. 6. Ex ministerij, Scriptoresque Archiuij declarat esse notarios causarum vertentorum iudicibus commissarijs, & ordinarijs, videlicet non habentibus Notarios proprios. Et addit etiam esse Notarios causarum vertentorum Cardinalibus. Collegium Archiuij deputat. Notarios ad cribendum in dictis causis, & acta per alios scribenda nulla sint. Curamque omnium scripturarum, & omnia emolumenta perferat. Gabelle quoque, & loca Religiosa non sint exempta à solutione dictæ Gabelle. Facultas Collegij erigendi montem,
Pius 5. vel

346 *M. Manr. de Greg. Camar. apud et summ.*
vel creandi census super ipsius proprietatibus. Hic
autem Mons, & census extingui debent a collegio
infra 11. annos. Obligatio omnium bonorum Cam.
Apost. in fauore collegij, cum clausulis præseruati-
uis, cum decreto irrit. clausulis derogat. Datum Ro.
24. Kal. Aug. anno 4. Vide Leo. 10. const. 6. Paul. 3.
const. 18. Taxam. Greg. 13. const. 96. & de eorum
præcedentia ibi const. 75.

Consueuerunt, &c.) Rosarium instituit S. Domi-
nicus, cuius Ordinis Frater hic pont. fuit. Ideo hic
pont. ad excitandam maiorem Christi fidelium de-
uotionem, Rosarij indulgentias, & indulta omnia
confirmat. Et Confratres Rosarij oblationes, & le-
gata quæcunque recipere posse decernit, vt conuer-
tantur in pios usus Confraternitatum. Indulgen-
tiaque concedit eisdem confratribus clausulis præ-
seruatiuis, decreto irrit. cum claus. derog. Datum
Romæ. 17. Septemb. anno quarto. Vide Sixti. 4. con-
stit. 9 Paul. 3. const. 1. Iul. 3. const. 17. Pij 4. const. 32.
sup. const. 91.

Quæcunque, &c.) Continet reuocationem facul-
tatum præter iuris communis dispositionem con-
cessarum, recipiendi, vel retinendi Religiosos alie-
nius ordinis etiam laxioris. Tu vide facultatem po-
nitentiarij circa licentias transeundi ad alios ordi-
nes in Pij 4. const. 69. Annullationem litterarum
Apostolicarum ac super consecrarum, ac proces-
sum, & contrauenientes sint priuati officijs, ac be-
nef. dignitatibus habitis, ac habendis, executores
sint Ordinarij locorum qui contradictores quoscun-
que per censuras, & pœnas appellatione remota
couerteant. Dat. Rom. prid. Id. Octo. an. 4.

Romanus, &c.) Creatio Cosmi Medices, & eius
successorum in magnos Duces Etruriæ, quam intel-
lige, vt hic in Franc. Coronæ Realis donatio, cum
claus. præseruat decret. irritan. cum claus. derog.

Pij 5.

Dat.

Dat. Rom. 6. Kalen. Sept. 1569. ann. 4.

Infelici secuti, &c.) Bonif. 8. cuius const. hic not habes, Offendentibus Cardinales, illorumque fautoribus pœnas hic descriptas impone. Hic autem pont. easdem pœnas imponit scientibus, & non reuelantibus. Dat. Rom. 14. Kal. Ian. an. 4.

Infirmat, &c.) Sacerdotes Basilicæ S. Petri contendebant de præcedentia cum Sacerdotibus S. Ioannis Latheran. idè Greg. 11. declarauit Basilicam S. Ioan. esse maiorem ceteris Urbis, & Orbis Ecclesijs, vt sup. in eius constit. Sed tamen Sacerdotes S. Petri admodum se opponebant. ideo Pius 4. causã huiusmodi in Rota commisit, & ad fauorem Basilicæ S. Ioannis pronunciatum fuit, & hic pont. confirmat sententiam dictam, & Greg. 11. constit. prædicta Appellarique posse prohibet. Contrauenientes priuat officijs, ac beneficijs, dignitatibus, & cum inhabilitate ad ea, & similia in futurum, & cum decreto irrit. Dat. Rom. 12. Kal. Ian. an. 4.

Decet nos, &c.) Fabricæ Collegium habet facultatem exequendi legata pia, & ex eis quartam partem pro Fabrica retinendi. Ad quod vide etiam constit. seq. quia imò habet medietatem, vt ibi. Vicarius autem papæ vigore similis facultatis concessæ à Sede Apott. in executione se intromittit piorum legatorum in Vrbe executioni demandan. Iacò pont. declarat Fabricæ Collegium posse exequi legata ista, dummodo in illis Vicarius non præuenierit, infra 15. Menses à die obitus testatorum cum clausulis præse. Decret. irritan. cum clausulis derog. Datum Romæ, 11. Kal. Ian. anno 4.

Exigit, &c.) Ampliatur Fabricæ S. Petri, medietas piorum relictorum per triennium, à die mortis testatorum non executorum, si deputati fabricæ illi exequi fecerint, etiam clausulis præseruatiuis, clausulis derogatorijs. Datum Rom. 11. Kal. Ian. anno 4.

Pius 5.

Et

Et si omnium, &c.) Decernit, & in causis Fabricæ S. Petri in duæ sententiæ faciunt rem iudicatam in ea parte, in qua sunt conformes, non datur Appellatio. Commissiones appellationum concedendæ nullam tribuant iurisdictionem, & intelligantur sine præiudicio executionis trium conformium, cum clausulis præfer. decreto irritan. cum clausulis derogatorijs. Datum Rom. 11. Kal. Ian. an. 4.

Et si de singulis, &c.) Fabricæ S. Petri, Deputatis datur facultas revidendi, ac rescindendi alienationes bonorum Ecclesiæ absque licentia Sedis Apost. aut non servatis sollemnitatibus, aut in damnum earum factas. Occupatoresque cogendi, & relaxandi bona cum fructibus. Imò poterint illa de nouo concedere, & super fructibus componere, ut infra in const. 115. exigi, & tertiam partem bonorum fructuum recuperandorum applicadi fabricæ. Imò loco tertie partis possunt percipere omnes fructus indebitè perceptos, &c. ut infra in const. 123. ex debito, cum clausulis præseruatiuis. decreto irritan. et clausul. derogatorijs: Datum Rom. Kal. Ian. anno 4. vide sup.

Quam plenum, &c.) Quidam præfides Ecclesiarum Hispaniæ publicabant aliquid soluentibus indulgentias, & facultates eligendi confessores, &c. Ideo idem pontif. gesta per illos annullat, & publicatio- nis huiusmodi indulgentiarum prohibet. Contrauenientes Antistites etiam Card. suspensi sunt ab ingressu Eccl. perceptione sacramentorum usque ad restitutionem, & relaxationem suspens. quo ad Sed. Apost. inferiores sunt excommun. contraria gesta nulla sunt. Datum Rom. 4. Non. Ian. an. 4.

Decoris, &c.) Præcipit ne moniales absque licentia ex causa magni incendij, aut infirmitatis lepræ, vel epidimiæ tuncummodo concedenda possint exire a clausura sub pœna excommun. latæ senten-

pini 5.

quam

quam vult incurere etiam concomitantes, recipiē-
 es, & superiores tamen licentiam absque tali causa
 concedentes. **Renocat** licentias quomodolibet con-
 cessas exeundi ex ipsis clausuris, cum decret. &c.
 Datum Rom. Kal. Febr. anno 5. Vide Greg. 13. const.
 6. & supra const 9 & 23.

Romani, &c.) Continet reformationem officij
 Correctoris, & præcipit quod Correctores & pro-
 curatores ablineant à commissionibus causarum,
 &c. Ad quod vide declarationem infra const. 171.
 Corrector concedere possit confirmationes contra
 tuum, & sententiarum Regul. Cancell. non conce-
 dat sine licentia. Beneficiales materias non expedi-
 at. Licentias testandi concedat. Statutorum ordi-
 num, & privilegiorum confirmationes non expedi-
 at. Bonorum Eccl. alienationum confirmationes
 non det. Litteræ per officiales istos expediendæ exa-
 minentur. Regularium personarum materias non
 expediat Procuratoris istius fuerit collegiū, & litem
 regis sunt, Contra reformationem istam nihil
 expediatur decret. irrit. cum claus. derog. supplica-
 tiones commissionum causarum expediri possint,
 tam per offic. contradictarum, quam per litteras in
 forma brevis Secretarij, & scriptores eorum taxam
 occasione aliqua non augeant. Litteræ registrentur,
 & ad Archivium pont. portentur. Forma, & effectus
 ubi. quam non inueni, &c. Datum Romæ kal. No-
 emb. anno 4. Vide const. 76. & Pij 4. const. 73.

Regnans in excelsis, &c.) Henricus Octavius Rex
 Angliæ, hæresim introduxit in illo Regno, ut sup-
 Pau. 3. const. 20. Elisabeth Regina hæretica etiam
 fuit, & est, committendo multos errores. Ideo hic
 anat. illam, & ei adherentes hæreticos declarat &
 Regno, & alijs omnibus priuat. Subditosque ab il-
 lis obsequio liberat. Et ei de cætero obedientibus
 anathematis imponit, Datum Romæ, 5. Kal.

Pij 5i

Mar.

350 *Al. Maur. de Greg. Camer. apud. et iurim.*
Mart.anno 5. De Collegio Anglicano ad tollendas
hæreses illorum, vide Greg. 13. const. 105. De hæreti-
corum penis Paul 4. const 42.

Pro nostri, &c.) Alias omnes fratres S. Mariæ
seruorum sub vno ordine existentes ab vno gene-
rali regebantur. Sed postmodum de licentia Sed.
Apostol. quidam vt arctiorem vitam degerent,
creato sibi Vicario generali cæteris sunt sequestra-
ti. Sed quoniam tandem à regulari obseruantia de-
ferunt. Ideo pont. extinguit dictam Congregatione
omnesque subiicit vnico priori generali, ac provin-
cialibus ordinis confligendo omnes in vnã, &
eamdem familiam sub eadem disciplina, regulariq;
obseruantia, inualidando quæcunque priuilegia, &
pacta, quæ huic vnioni obstare videntur, præcipi-
do, vt fratres omnes huic constitutioni omnino
obediant, & Generali vt ipsos acceptet, & publica-
re, & obseruare etiam faciat. Contradictores, ac re-
belles etiam protestantes, ac reclamantes. auxilium
ve directè, vel indirectè præstantes per censuras, ac
penas Eccl. compescendo, cum claus. &c. Dat Rom.
1573. 3 Non. Maii. ann. 5. Ac subinde per alias suas
incipientes. Postquam nos Deo, &c Reuocat priui-
legia omnia aliquid priuatim retinendi. Camera
redigantur in commune Dormitorium. Ambitus
omnes recedant, & munerà. Superiores dispensare
valeant circa omissiones prædicationum, & diuino-
rum officiorum, Confessiones, communiones, &
ieiunia seruentur iuxta regulam, &c. In quolibet
conuentu adsint fratres saltem duodecim, exceptis
Conuentibus commodis pro iter facientibus. Præ-
dicationes habeantur singulis diebus festis. In stu-
diis generalibus duæ lectiones legantur, & in mino-
ribus vna. Catechismus ad parochos singulis fe-
stis. Habentes libros prohibitos, præter penas à iure
communi expressas, & ab Inquisitoribus perpetuo

Plur 5.

privati

privati existant officio legendi, predicandi, sacramenta administrandi, voce actiua, ac passiva. promouendi habeant aetatem legitimam, & examinentur, & omnia alia requisita de iure: alioquin suspendantur. Et qui licentiam concesserit per sexennium, si inhabilis ad omnia. Confessores habeant omnes qualitates, quae ad tale munus requiruntur. priorum officium non duret vitra triennium. Fratres in eodem Conuentu manere non possint, nisi senes supra annum 60. Donata, & relicta debeant fratres consignare superioribus. In refectorio omnes communibus epulis vescantur. Nouitii ante annum 18 non recipiantur. Recepti qui non sint huius aetatis dimittantur. Laici minores 25. annis non recipiuntur, & recepti dimittantur. Nouitii recipiantur, & educantur in Conuentibus insignioribus tantum. Infirmaria in quocunque Conuentu instituantur. Res sacristiae non alienentur. Det formam instituendi Nouitios, & qualitates Magistrorum, & vestium, &c. cum decreto, &c. clausulis, &c. Datum Romae, 1573. Cal. Iun. anno 5.

Christiana, &c.) Continet impositionem ex decimarum super benef. totius Italiae, praeterquam Dominii Venetorum a quibus excipit Hospit. Hierosolymit. cuius priuilegia sup. constit. 32. & alias sex decimas super pensionibus. Tempora solutionis assignat, penas non soluentium in tempore constit. Conductores, possessoresque, &c. debere soluere nomine Dominorum, & pensionariorum percipit. Solutio fiat iuxta communem estimationem, & super pensiones ad rationem decem pro centenario, non excusent a solutione exemptiones, aut pacta. Quietantiae Ministrorum Camerae de decimis variant, prout si essent principalium. Cum conductorem prorogatione usque ad satisfactionem deciman, cum decreto, &c. collectoris deputatione.

pin 5.

claus.

claus. &c. & quod Decimæ soluantur ad monetam currentem, Et Carlinus vnus soluatur pro quietatâ quantumcunque generali Datum Rom. 1573. prid. Id. Maij, an. 5. Vide Greg. 13. const. 31. moderatione pro Mendicantibus infra, const. 112. 114. Cum declaratione circa soluentes in termino.

Quia sicut, &c.) Quodam motu proprio, qui incipit, Cupientes, &c. const. 34. Tradiderat ordinem seruandum in satisfaciendis creditoribus circa mercedem familiarium prælatorum, idè dubitatum fuit, an contineret Aromatarios: pontif. idè dubitationem tollere cupiens declarat, Aromatarios, quo ad medicinalia, & expensas fugerum non comprehendere, neque eos, qui fuerunt de eorum credito satisfacti. De Aromatariorum priuileg. Iul. 3. cõst. 54.

Durum nimis, &c.) Conc. Trid. sess. 24. const. 14. de reform. mandauit Episcopis, vt prauas consuetudines Eccles. Collegiatarum, & cathedralium aliquid recipiendi in prouisionibus beneficiorum tollant. Hic pont. modo reuocat consuetudines, & constitutiones huiusmodi. Et contrauenientibus penas imponit suspensionis quod ad Antistites, vsque ad satisfactionem interdicti quo ad collegia: excommunicationis, quo ad singulares personas, donec per Summ. pont. &c. absoluantur, cum claus. derog. Datum Romæ, Cal. Iun. anno 5. Vide Conc. Trid. sess. 24. const. 14. de refosm.

Licet, &c.) Hic pont. concesserat remissionem bannitis, qui iuxta eorum facultatem præstarent Remiges inseruientes classi triremium contra Turcas. Sed modo eam reuocat, ex causis expressis Facultatesque concedit Camerario, Gubernatori, & Thesaurario generali remittendi Bannitos infra tres menses, cum decr. irrit. claus. derog. Dat. Rom. 2. Iul. ann. 5. Vide inf. num. 148. & Gregor. 13. const. 102.

Alias, &c.) Continet moderationem facultatis
Pii 5. nomi.

nominandis bannitos, ita ut qui bannitum tradiderit, vel interfecerit, si ipse pro æquali delicto bannitus sit, possit se ipsum via prædicta liberare, alias autem consequi præmium non possit. Præcipitur etiam, quo officiales seruent hanc const. post illius admissionem in Camera Apost. cum decr. irrit. claus. ful. derog. Admissa in Canc. Apost. 12. Jun. an. 5.

Cum Apostolica, &c.) Continet facultates R. P. D. montis de Valentib. Gubernatoris Urbis. De quibus Leo 10. const. 7. Approbationem, & in omnium rerum ab iplo gestarum, & gerendarum, quibus vult ab omnibus fides adhibeatur, ac si constaret, à se emanasse per cedula[m] etiam propria[m] sua manu signatam, cum claus. derog. Dat. Rom. 5. Id. Aug. an. 5. Vide Greg. 13. const. 90.

Ex superno, &c.) Hic pont. imposuit lex decimas super fructibus, & pensionibus beneficiorum, ut sup. proxime in const. 164. iussitque eas solui iuxta communem estimationem, & ad decem pro cent. respectuè, ut ibid. Exemptionisque neminem repleuare ab earum solutione, ut ibid. Sed modo ex causis expressis reducit illas sex decimas ad tres, & ad antiquam taxam pro Mendicantibus. Declarat etiam ad solutionem decimarum non teneri Mendicantes, qui alias soluere non consueuerint, cum decr. irritan. Inhibet contra exigentes à mendicantibus vitra tres decimas: & præceptum de restituendo quicquid vitra exactum fuit, cum clausulis præter. executorum deputatio, & facul. cum claus. derog. Datum Romæ, 29. Augusti. anno 5. Vide const. 108. Greg. 13. const. 31.

Licet nos, &c.) Declarat quod soluentes in terminis constitutis decimas super fructibus, & pensionibus beneficiorum Italiz impositas, soluant iuxta taxam antiquam, morosi verò secundum verum valorem. Et quod Congregationes Regulares, que

Plm si

Z

Camera

Cameræ Apostol. solvunt singulis annis quartam
 Inorum reddituum; non tenentur ad solutionem
 istarum decimarum. decreto irritan. cum clausulis
 derog. Datum Ro. 4. Sept. anno 7

Exig. et nostr. &c.) Fons aquæ Virginis ad fistulas
 fontis riuus de Vrbe conductus fuit Pio 4. & Pio
 5. mandantibus Idem Pius V. modo iubet aquam
 ipsam distribui in varios fontes per Vrbe, & ad
 id deputat duos Cardinales, vna eum Confer. vel à
 populo Romano deputandis. Immo interuenire
 debent etiam Magistri Viarum, vt mox sequitur, cū
 deputato um facultatibus. cum decreto irritante
 clausulis derogator. Datum Romæ. 13. Kal. Octobr.
 anno 5. Vide const. 172. Greg. 13. const. 95

Priuilegiarum, &c.) Declarat quod etiam Mag.
 Viarum interuenire debeant cum deputatis in ipsa
 const. cum decreto irrit. cum claus. derog.

Exig. &c.) Hic pontif. facultatem dedit collegio
 Fabricæ S. Petri reuocandi, & rescindendi alienationes
 bonorum Eccles. factas absque licentia Sedis
 Apost. aut non seruatis sollemnitatibus, vel in dam-
 num Eccles. vt hic. & sup. in const. 101. & sic de sin-
 gulis Quia tamen multe causæ coram diuersis iu-
 dicibus pendebant super præmissis, & non expedie-
 bantur, ideo pontif. dat facultatē illas ad se vocandi, &
 cognoscendi, ac terminandi; Item quia Episcop.
 Bononiens. vigore Conc. Trident. & Rauennatens.
 & facultatis ad eundem pontif. habitæ in causis alie-
 nationum huiusmodi in sua diocesi procedebat, &
 ideo facultates Fabricæ impediabantur, propterea
 pontif. declarat Fabricæ deputatos cognoscere posse
 omnes causas Ecclesiarum, & locorum exempto-
 rum à iurisdictione ordinariorum, & etiam omnes
 alias causas ordinariis non instituendis. Facultatem
 que eisdem deputa. concedit bona sic pro locis pijs
 recuperata, denuo in euentem illorum utilitatem
 dare

dare in emphyteusim, vel ad tertiam generationem, aut aliter, & super fructibus componere de contentu suo interesse habentium, & circa tertiam partem fabricæ applicatam, ac fructus arbitrio suo componere, aut aliter de eis disponere, eorum arbitrio. Imò loco tertie partis bonorum applicati sunt fructus, de quibus infra in const. 123. Possessoresq; bonorum in utilitate Ecclesiæ, sed non servatis solemnitatibus alienatorum poenis pecuniarijs fabricæ applican. punire pro tali excessu, & fructibus perceptis, & certum terminum præfigere ad obtinendum confirmationem à sede Apostolic. &c. Possidentes quoque monere, vt instrumenta concessionum huiusmodi, ac pacificam possessionem, & canonis solutionem ostendant, alioquin eos bonis ipsis priuare, &c. Fructus bonorum pro quibus prima sententia pro fabrica lata fuerit deponi faciendi penes idoneum depositarium vsque ad finem litis. Nota autem duas sententias pro fabrica factam iudicatam, vt habes supra in const. 99. Notarios etiam rogatos de scripturis bonorum ecclesiasticorum, & alios informatos cogere, ad illas notificandum. Causasque huiusmodi cognoscere, & terminare, & procedere, sicut in causis debitorum fabricæ, de quo habes supra in Clement. 7. const. 8. admonet inhibet contra molestantes fabricam, & eius deputatos super præmissis, aut illorum executionem impediētes, cum decreto irritan. claus. derog. Dat. un. Romæ, 3. Idus Septemb. anno quinto. Vide const. 126.

(Sacrosancta, &c.) Societas Cruce signatorum instituta fuit, pro inquisitorum præsidio in causis fidei, & à prædecessoribus varia privilegia ei concessa fuerunt. Et hic pontif. dictam Instit. Societatis, ac privilegia, quæ sunt in vsu, & Conc. Trid. non repugnantia confirmat, cum clausulis derogatorijs.

Tit. 5.

Z a

Datum

396 *M. Maur. de Greg. Cantuar. ap. l. c. summo.*
Datum Romæ, 13. Octob. anno quinto. Vide Inno.
4. conf. 36.

Cum nihil, &c.) Tondentes monetam auream,
de iure puniuntur ultimo supplicio, l. quicun-
que, ff. de fals. illa tamen lex non procedit contra
tondentes monetam argenteam, ut per Couarruuiã
in si. primi voluminis. Pontifex tamen eadem po-
na ultimi supplicij puniri mandat, tondentes etiam
monetam argenteam, cum decreto irritan. claus. de-
rog. Datum Ro. 8. Kal. Nouemb. anno 1.

Postquam, &c.) Pius 4. conf. 15. statuit debitores
obtinentes alternatiuas, vel dilationes teneri defer-
re biretum viride, quod ampliauit Pius 4. conf. 52.
Multi autem bona prodigalitate, & luxu dilapida-
bant, & debita contrahebant, & tandem cessione
bonorum creditores dolosè deludebant. Hic igitur
pontif. decernit huiusmodi personas nedum ad
cessionem bonorum non esse admittendas, sed vlti-
mo supplicio plecti debere. Executores deputat,
Inhibetque quibuscunque, ne in præmissis eos im-
pedire audeant sub pena excommunicationis, cum
decreto, clausulis, &c. Hæc constitutio publicetur,
ut in omnium noticiam deducatur, nullusque igno-
rantiam prætereundum possit. Datum Romæ, Kal. No-
uemb. anno 5. Vide Pij 4. conf. 54.

Inter illa, &c.) Continet reformationem Tribu-
nalis Auditoris Cam. Taxam expeditionum. Emo-
lumentorumque diuisionem, quæ non expedit col-
ligere, cum clausul. &c. Datum Ro. 12. Kal. Decem.
anno 5. Vide Pij 4. conf. 78. & 153. De iurisd. Aud.
Cam. Greg. 13. conf. 57. De eius Notarijs, pij 4. conf.
7. Leo. 10. conf. 39. Clemen. 7. constit. 50. pij 4. conf.
58. & 78. & 109. & 153.

Quo primum, &c.) Ex decreto Conc. Triden. Cas-
thechismus, Missale, & Breuiarium iam fuit emen-
datum, & ab isto pont. confirmatum constitut. 75. Et

Pius 5.

MOX

noxi emendari fecit Missale, quod nunc confirmat, ac recipit, & iuxta illud ubique celebrari iubet, nisi alia institutio à Sede Apost. approbata, vel consuetudo supra ducentum annos obseruata sit, cum claus. &c. Missale non imprimatur, aut vendatur absque pontif. licentia: ligare incipit constitutio in Curia post mensem. Citra montes post tres. Ultra montes post sex, aut cum primum Missale venale expositum fuerit, &c. Datum Rom. prid. Id. Jul. anno 5.

super speculam Domini, &c.) Confirmat decretum Sixti 4. approbatum à Conc. Trident. sess. 5. de peccato origin. Mandatque quod. Nemo cuiuscunque Ordinis gradus, &c. in popularibus concionibus, vel ubicunque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet de huius controuersis alterutra parte disputare rationibus, vel Doctorum auctoritate asserendo propriam sent. & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa questione, cuiusuis pietatis, aut necessitatis, prætextu vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat. Qui contra fecerit, suspensionis pœnam à diuinis absque noua declaratione ipso facto incurrat, si modo fuerit in sacris constitutus, & quocunque præterea gradu, seu dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, inhabilis ad eadem, vel similia, & alijs pœnis ad prælati arbitrium subiectus. Licet tamen in Academijs, & publicis disputationibus, cessante scandali occasione, differere &c. cum claus. &c. Dat. Rom. prid. Kal. Decemb. an 5.

Quæ ordini, &c.) Continet reuocationem indulgentiarum testandi, & disponendi de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis, ac de alijs rebus in fauorem illegitimorum etiam legitimatorum, non tamen hospitijs expositorum, & Orphanorum: quod decla-

Pars 5.

2 3 ratum

ratur infra in const. 157. ad Romanum. Reuocatio habitacionum cuiuscunque illegitimi ab intestato, vel aliter ad dicta bona succedendi. Reuocat facultatem Legatorum Nuntiorum, & aliorum similium conceden. Annullatio testamentorum, & aliarum dispositionum in contrarium factarum, & effectum non sortitarum, ac similibus ab intestato successio- num. Quod ampliatur inf in d. const. Annullat di- spositiones aliter fieri. & poenas disponentium suc- cessores in beneficijs, bona de quibus aliter promis- sum esset: recuperare possint, & eis non in sistētibus idem faciant locum ordinarijs pro Sed. Apost. Bona ecclesiastica feudalia non existentibus legitimis ad Ecclesiam deuoluuntur, cum decreto irritan. claus. derog. Dat. Rom. 6. Kal. Febr. anno 6. De his faculta- tibus hic reuocatis, p̄ij 4. constitutio. 32. Quo ad le- gitimationem. Idem constitutio. 98. Quo ad script. Archiuij, lul. 2. & Leo. 10. const. 6. confirmata supra, const. 93.

Ex debito, &c.) Hic pont. constitut. 100. dederat facultatem Collegio Fabricæ s. Petri applicandi eidem terriam partem bonorum recuperandorum. Modo ex causis expressis loco dictæ tertie partis applic. nit Fabricæ omnes fructus ex illis bonis & conductoribus, vel alijs occupatoribus indebite perceptos, siue fructus vnius anni percipiendos. Fabricæ que deputatis facultatem concedit compo- nendi, & transigendi in casibus debitis, ita vt qui sic transegerint, amplius molestari nequeant. Inhi- bendo etiam molestantes Fabricæ Ministros super præmissis, cum clausulis, decreto, executorum depu- tationes, &c. in alijs autem firma vult remanere, const. 100. & 118.

Quo madmodum, &c.) Card. Borrom. multa sta- tuit pro emendatione Fratrum Humiliatorum. Et hic pont alia decreuit pro eorundem reformatione

ist. 39. Sed tamen flagitiosam vitam retinuerunt. multos excessus commiserunt. Hieronymusque, & quidam alii, ipsius Card. nece procuraverunt. Ideo post ordinem eorundem extinguit. priusque Generalem, & alios omnibus officiac beneficiis, & bonis. Et fratres professos in locis assignandis regularem vitam ducere, aut ad pauciores, vel strictiores ordines transire debere præcipientem, & professos omnino expellendam. Aliosque ad hunc ordinem recipi, & alia loca uiri prohibet. Reseruatque Sed Apost. beneficia secularia ob huiusmodi priuationem vacantia, & 13. & bona huius ord. cum decreto, &c. Datum Romæ, 7. id. Febr. anno 6. Ampliatur, & declaratur. ff. 137. vide const. seq.

Quoniam, &c.) præposituræ, & alia beneficia, & 13. erant Ord. Humiliatorum iam extincti, deponitur, & unit aliis locis. præcipitque locorum Ordines, ut iuxta diuisionem, & assignationem præscripturæ, ut omnia seruentur etiam per censuras, & penas Eccl. cum inuocatione si opus fuerit bra. secularis, cum decreto, clausulis, &c. Datum Romæ, 6. id. Febr. anno 6.

(luneris, &c.) præcipit omnibus Episcopis, ut conseruent inuentarium actorum criminalium quolibet loco, & confectum custodiant Not. manuscriptum, & inorte impediende suo Confessori manu sua, & sigillo munitum, committant. Qui huiusmodi actus raserit, corruperit, &c. priuat. omnibus dignitatibus, & benefic. cum perpetua inhabilitate ad ea, & 13. &c. Datum Ro. Kal. Mar. anno 6.

(perni, &c.) præcipit ut recipiatur officium in dandum B. Mar. aliaque officia abolet, nisi, & 13. citatur omnes non obligatos illa recitare, ut officio reformato uti uelint. Officiaque antiqua iudicioribus consignari mandat. Officium uero dicitur 7.

reformatum mutari non posse statuit. illudque fecit
tantibus indulg. concedit: prælatis, etiam præcipit,
vt illud introducant. Et illud Romæ, tantum impri-
mi posse declarat. cum clausulis, decreto, &c. Datum
Ro. 5. id. Mart. anno 6.

In his extremis, &c.) Imponit subsidium 400. mil-
scutorum super bonis duodecim Congregationum
Religios. pro expeditione contra Turcas. Consti-
tuendo Commissarios, & procuratores Datum Ro-
14. Kal. April. 1570. anno 6.

Decet, & expedit, &c.) Concedit facultatem Su-
perioribus duodecim Congregat. nominatarum, vt
tali subsidio possint alienare bona Eccl. per se, vel
procuratores suos etiam reclamantibus particulari-
bus Abbatibus, supplendo defectus pro procurato-
ribus Generalibus, qui Romæ adsunt: & speciale
mandatum ad hoc non habent, cum decreto, claus.
&c. Datum Romæ, 14. Kal. April. anno 6.

Ad hoc nos Deus, &c.) Reducit ad ius commune
litteras Sixti 4. Leo. 10. pii quarti, & aliorum pont.
quæ de iure congrui emissæ sunt, cum quibusdam
tamen modificationibus, præcipiens iudicibus, ne
alio modo iudicent, & sentent aliter latae sint nullæ,
Cum decreto, clausulis, &c. Datum Romæ, 4. idus
April. anno sexto. Vide Sixti 4. constitutio. 11. Leo.
10. constitutio. 13. pii 4. constit. 123. paul. 3. constit.
68. supra const. 82 & 139. Greg. const. 25.

Cum sicut, &c.) Continet commendationem Cõg-
fraternitatis Sanctissimæ Trinitatis de Vrbe. Facul-
tatem prosectoris, & iudices Archiconfraternitatis
cognoscendi qualescunque causas illius interesse
concernentes ab aliis iudicibus reassumendis Sum-
mariaque, &c. procedendi in Curia, & extra inhi-
di. Et siugulis diebus, præterquam in honorem Dei
feriatis procedendi. Notariumque eius arbitrio in
causis huiusmodi deputandi. Mandataris cuiuscun-

que Urbis possunt exequi citationes, &c. in his causis. Executores omnes mandata protectoris exequi debeant. cum clausulis præseruatiuis, decreto irritum clausulis derogator. Datum Romæ, 12. Kalen. April. anno 6.

Sacro, &c.) Hic pontif. fædus contraxit cum Rege Hispaniarum, & Venetis contra Turcas. Immo eportauit victoriam, vt infra in constit. 146. & pro pensis propterea faciendis imposuit Congregationibus regularibus subsidium 400. millium scutorum concessit etiam eisdem Congregationibus facultatem alienandi earum bona pro dicta summa. Sed postea dictæ Congregationes composuerunt cum Camera Apostolica, de soluen. quolibet anno 31. millia. Idem hic pont. eisdem Congregationibus imponit dictum annum subsidium 31. millium scutorum loco subsidijs 400. millium. Erigitque super ipso subsidio montem Religionis non vacillans cum emolumentis ad septem cum dimidio centenario. Et personas etiam Ecclesiasticas in pecunias ponere posse declarat. Et obligat omnia bona Sedis, & Cam. Apostol. ipsarumque Congregationum pro securitate dicti Montis. Facultatemque Montistis concedit de locis, & fructibus montis ad eorum arbitrium. Non tamen ad fauorem legitimum de bonis Ecclesiasticis, ad quod vide iam inf. in constit. 157. ad Romanum. Montis loca, emolumenta confiscari non possunt, cum clausulis præseruatiuis, cum decreto irritum. præsentis postularij, & secretarij, & computatoris officio restaurarij facultatibus, cum claus. derog. Datum Rom. 12. kal. Iun. anno 6. De alijs montibus, vide etiam 9. constit. 16. & de augmento montis Relig. constit. 132. ipsius Sixti.

Pastoralis, &c.) Tractat de electione, & officio ministri generalis, & aliorum Superiorum ordinis

Pius 9.

Mino.

Minorum S. Francisci de obseruantia. Decernentur qui, & quomodo eligi possint in superiores huius ordinis. Minister, & commissarius, siue procurator generalis non habeant vocem in Capitulo in quo absoluuntur. Ministrorum prouincialium electio fiat per vota secreta. Subornantes in electionibus incurrant pœnæ excommunic. latæ sent. non absoluedi ab alio, præterquam in mortis articulo, & vocis actiue, ac passiue priuationis; eandem incurrant subornati, & qui subornantem non detulerint officium Ministri generalis duret 8. menses, & proc. 4. neque eligantur vsque post ann. prouinc. possit deinde eligi in aliena prouincia. Discret. generalis habeant vocem in Cap. præcedant alios. Lector Theol. qui quatuor curas absoluerit actiua, & passiva voce, utatur in Cap. prouinc. Tradit Nouitiorum recipiendorum formam, cum decreto, claus. &c. Datum Ro. 1971. a. n. 6. vlt. Maij.

Cum sicut, &c.) Ordinatur, quod præpositi extincti ordinis Humiliatorum bireto quadrangulari; denominationeque, & alijs præminentibus præpositilibus, de cetero non utantur. Locationes per eosdem præpositos vel alios eiusdem Ordinis Ministros, & Generales, & procuratores factæ de bonis ipsarum præpositurarum nullæ fuerunt à tempore dictæ extinctionis, cum executorum deputacione, & facultatibus, cum decreto irritante, clausulis derogatorijs. Datum Ro. x, 16. Kal. Iun. anno 6. Vi. ie. const. 127.

Decet, &c.) Societates nominis Dei institutæ fuerunt ab ordine Fratrum prædicatorum: Idem hic pont. mandat huiusmodi Societates erigi in Ecclesijs eiusdem ordinis tantum, si ibi existunt, sin autem in alijs Ecclesijs cum licentia prioris. Confratresque aliter admissos, indulgentias non consequi decernit Et contraueniens coerceri mandat per confer-

Pius 5.

uatores

tores eiusdem ordinis, claus. præferu. decr. irrit.
ul. derog. Datum Ro. 21. Jun. an. 6.

confirmatur Gregor. 13. constitutio 82. vide Pij 4.
titul. 105,

Tanta est. &c.) Hic pont. ad terminos iuris redu-
constitutiones Sixti 4. Leo. 10. & Pij 4. quarum
ore vicini tenebantur domus vicinis vendere
certis casibus: aderat tamen decretum Cameræ
post. quod inquilini domorum vendendarum re-
iri deberent. Quod decretum valde restringebat
tam reductionem huius pont. ideò pōt. declarat
is reductionem tollere etiam dictum decretum
meræ, & illam procedere etiam contra inquil-
s, decreto irrit. claus. derog. Datum Rom. 5. Non.
l. an. 6. Vide const. 133.

Romani pont. &c.) Ordinatur, quod Regulares nō
diant cōfessiones seculariū, nisi ab Ordinarijs sint
probat, decr. irrit. form. publ. quæ mox sequitur.
Datum Ro. 8. id. Aug. anno 6. Vide Conc. Trid. sess.
cap. 17. De refor. Greg. 13. const. 15. Ideò reuoca-
quod statutum erat quo ad hoc in const. 41.

Romani pont. &c.) Continet reuocationem ac-
uum, regressuum, & coadiutoriarum ad benefi-
concessarum super quibus litteræ Apost. reinte-
liter expeditæ non fuerunt Ordinatur, quod Can-
laræ, & Cam. Apost. officiales litteras desuper
n expediant, cum decret. irritante, cum claus. de-
Datum Romæ. prid. id. septemb. anno 6. Vide
al. 4. const. 36. Conc. Trident. sess. 25. de Reform.
pit. 7.

Dudum, &c.) Pius 4. statuit condemnatos in con-
naciã infra sex menses tantum ad defensiones
niti: vt in eius const. 128. Licet dudum. Hic verò
nt. illum terminum sex mensium ad annum pro-
ratuit, vt supra in const. 10. Cum ob innumeras. Et
do declarat huiusmodi constitutiones intelligi
debere

Tit. 9.

debere

364 *M. Maur. de Greg. Cambr. episc. & summ.*
debere quo ad sponte comparentes tantam. Captos
verò infra annum non admitti ad defensiones, sed
contra eos sententias legitimis præcedentibus iudicijs
ad inquirendum latus exequi debere decernit.
decre. irrit. cum claus. derog. Datum Romæ, id.
Septemb. anno 6.

Ex proximo, &c.) Concilium Lateran. decrevit
non recitantes horas Canonicas amittere fructus
benef. pro rata omissionis offic. Hic pont. modo de-
clarat dictam ratam: Ut qui horas, & describe totum
vsque ad Nulli ergo. Clericos autem pensiones ha-
bentes officium Beatæ Mariæ tantummodo recita-
re debere decernit. Datum Romæ, 12. Kal. Octob.
anno 6.

Expolcit, &c.) Ortus erant lites inter Episc. mul-
tos, & Militiam istam super iure visitandi ecclesias
militiæ, & personas, quod illi habere prætendebant
vigore Concil. Trident. Sess. 21. cap. 6. de reformat.
pont. idem lites omnes extinguit. Declaratque iuris-
dictionem Episcoporum, & aliorum superiorum
super iure visitandi, quod scilicet vigore Con. tam-
quam à Sede Apost. delegati, & in his quæ ad eius
curam pertinent, & non alias iurisdictionem habe-
re. Datum Romæ, 22. Septemb. anno 6. Vide Greg.
13. const. 63. & 69.

Ad hoc, &c.) Hic pont. & prædecessores conces-
serunt multa privilegia ord. Prædicatorum, ut ha-
bes supra in const. 19. Dum ad Vrbes Et etiam Cōs.
Trident. Sess. 25. cap. 13. circa quartam funeralium,
ut in d. c. 38. Exemptionemque a contributione pro
Seminarijs, & decimis ac iurisdictione ordinariorum,
ut in d. const. 41. & ab omni iurisdictione, & supe-
rioritate ordinariorum Nonnulli tamen Episcopi,
& alij molestabant Fratres, & Moniales supra præ-
missis. Idem hic pont. ad se advocat omnes contro-
versias ipsis Fratribus desuper illatas. Cōfirmatque

Pius 5.

omnia

nia priuilegia eiusdem Fratribus concessa. De-
 rat etiam eorundem priuilegia, circa prædica-
 nes, quod scilicet in suis Ecclesijs admissis à suis
 prioribus possint prædicare sine licentia Episco-
 immo etiam ipsis contradicentibus possint sepe-
 defunctos in suis Ecclesijs, leuando ea de do-
 bus etiam sine interuentu curati, salua tamen etiã
 ratione, (non tamen tempore interd.) quartæ fu-
 talium, de cereis, cum candelis, quæ circa funus,
 alijs, quæ circa cadauer deferuntur, soluere te-
 nentur non de alijs, & vna tantum. Et circa exem-
 tionem à decimis, & constitutionibus. Domo-
 re possint absque licentia Ordinariorum. Mona-
 sua, & Moniales sui ordinis benefic. & loca-
 quomodolibet ab illis pendentia coloni laborato-
 & conductores non teneantur ad decimas quaræ
 primitias, &c. Facultatem etiam eisdem Fratri-
 & Monialibus concedit, eligendi quascunque
 sonas in Ecclesiastica dignitate constitutas in-
 um conseruatores, & iudices, qui hoc munus re-
 are non possint. Declarat etiam eosdem Fratres,
 alias personas eiusdem Ordin. alibi, quam corã
 um Conseruatoribus conuenire, nec conueniri
 se, conseruatorum iurisdictione facultates, clausu-
 lerog. decreto irritan. Datum Romæ, 23. Septe-
 106. Redigitur ad ter. iur. Greg. 13. const. 15.

Decet, &c.) Continet facultatem Congregationis
 Salsinen. &c alienandi bona vsque ad 50. millia
 2: ultra alias alienandi facultates eisdem conce-
 ut sup. in const. 127. cum confirmatur pontificis
 istmodi alienationum à congregatione fieri. con-
 entes cum dicta congregatione non teneantur
 are alienationes huiusmodi factas fuisse vrgen-
 iqua necessitate, vel causa. Decreto irrit. Execu-
 n deputatio, facultates, cum claus. derog. Dat. d
 2-5. Octob. anno 6. vide const. 132.

pius 5.

Cum

saeticis Italiae, non tamen super castris, & fortis-
is. Bona hic liberata, & affrancata gaudere pos-
nt privilegiis hic expressis arbitrio ipsorum de-
catorum, Affrancationes fiendae ex nunc ab isto
nt. confirmantur. Et de bonis affrancandis liberè
poni posse conceditur, prout de bonis profanis
sulis p̄seruatiuis, cum decreto irrit. Recom-
sa detur locis piis, quorum bona alienabuntur.
compensa assignanda obligata remaneat pro
ctione bonorum affrancatorum, Affrancationes
ndae validae remaneant, etiam si recompensa
ncantur. Affrancantes non teneantur probare
cunias erogatas fuisse ac versas in utilitatem Se-
Apost. cum claus. derogat. Datum Romae, Non.
cembr. anno 6. Greg. 13. constit. 19. Clement. 7.
off. 18.

Et si Romani, &c.) Iure civili cauetur iudices, &
os iustitiae ministros sine quoquam suffragio de-
e, ut in Auth. ut iudices, &c. Hic autem pont. pot-
omnes in transgressoresque inflictas innoquat.
mò addit poenas confiscationis omnium bono-
n degradationis, & missionis omnium graduum,
dignitatum saecul. & Ecclesiasticarum, ac demum,
mi supplicij, procurantibus, vel obtinentibus
dante pecunia, dignitates, officia, &c. Et excou-
rem ignorantiae non admitti decernit. Solventi-
que aliquid ex causa manutentionis officiorum
obtentorum easdem poenas infigit. Promissio-
que desuper factas annullat, cum claus. decret.
Datum Romae, Non. Decembri. anno 6. Amplia-
onff. 154.

um mentes, &c.) Continet facultatem Cardin.
. Cruce, & Aldobrand. & Gubernat Urbis, ac
usaurarii General. absolventi bannitos. Ordie
ue quod officiales non molestent sic absolutos
clausulis, decreto, &c. Dat. Rom. Non. Decem-
P. 5 an. 6.

68 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. et summ.*
an. 6. Vide aliam similem, num. 117 & Gregor. 13.
const. 102.

Postquam nuper, &c.) Pont. iste cum Phillip. Rege Hisp. & Rep. Venet. bellum fecit contra Turcas, & victoriam reportauit, & ex classe Turcarum captiui multi effecti sunt: idèd pont. modo prohibet captiuos huiusmodi relaxari durante bello, & mandat officialibus notificari officialesque sibi nuntiare debere decernit. Et contrauentibus poenas excomm. latz sent. amissionis omnium feudorum, Dominiorum, ac lēq̄ maiest imponit. Cum executorum deputatione, & facultatibus, decreto, clausulis, &c. Dat. Ro. 12. Kal. Ian. an. 6.

In eam, &c.) Damnat omnia cambia sicca, & ficta, & quo ad cambia reali præcipit, ne quisquam audeat pacisci de certo, & terminato interesse, neque aliter, quam pro primis undinis, vel pro primis terminis iuxta receptum locorum vsum exerce re cambia possint, aliter incurrant poenas vsurarū: neque exerceantur Monopolia, cum decret. &c. Datum Romæ, Kal. Febr. anno 6. Vide Pij 4. constit. 84. Greg. 13. const. 57.

Quoniam pro paternæ, &c.) Hic pont. fædus cōtraxit cum Rege Hisp. ac Venet. contra Turcas, & victoriam reportauit constit. 142. Et modo dat facultatem duobus Cardinalibus, & aliis deputatis ad soluendum delinquentes, qui contra Turcas militare, aut militantibus stipendia subministrare voluerint, cum claus. &c. Dat. Rom. 3. Kal. Febr. ann. 7. Vide indulg. con. 159.

Cum nuper, &c.) Declarat, quod const. 151. ligat etiam recipientes pecunias pro impetratura officiorum, & mediatores, cum decreto, claus. Dat. prid. Id. Febr. anno 7.

Cum vices, &c.) Extendit const. 65. Pij 4. vt non solum intelligatur de Archibisectis, sed etiam de
Pis 1. pugio-

regionibus, cunctis, &c. quando sunt breuiores
 ensarum duorum palmorum. Eisdemque penas
 imponit: inhihetque officialibus, ne desuper licen-
 as concedant, cum decr. &c. Datum prid. Id. Febr.
 117.

Ad Romanum, &c.) Pius 4. const. 86. annullauit
 gitimationes de naturalibus spurijis factas in pre-
 dicitum vocatorum ex testamento, dummodo non
 sit sortita effectum. Reuocauitque facultatem le-
 titandi, &c. Hic, pont. const. 120. reuocauit facul-
 tes testandi, & disponendi de acquisitis ex bonis,
 redditibus Eccl. & aliis rebus in fauorem illegi-
 norum, non tamen Hospitalibus expositorum, &
 phanorum. Reuocauit etiam facultates concessas
 egatis, Nuncijs, &c. hoc faciendi & testamenta, &
 spositiones in contrarium factas nondum effectū
 ritas: prohibuit egiā modo aliquo disponi, aut
 iam cum alijs contrahi ad effectum, vt aliquid ad
 egitimos perueniat. Modo autem declarat eandē
 vult. procedere, etiam quo ad bona patrimonialia,
 im decr. claus. &c. Datum 5. Martij, 1572. anno 7.

Dum presentis, &c.) Hortatur omnes, vt subueniāt
 ospitali infirmorum erecto pro classe Christiana.
 eputas executores, & collectorem elemosynarū,
 im claus. &c. Dat. 12. Mar. 1572. ann. 7. Vide Greg.
 nst 4. qui finito bello elemos. applicauit Hosp.
 nst. 16.

Cum nos, &c.) Hortatur omnes Christi fideles,
 bellum contra Turcas initum p. rsonis, ac facul-
 tibus adiuuent, plenissimamque peccatorum in-
 le concedit. Et super fessoriam in eorum causis,
 liberat ad vsurarum solutione, cum claus. &c. Da-
 n Romæ. 22. Mar. anno 7.

Romani, &c.) Imperat. l. i. C. de libell. famol. sm²
 fuerat poenam capitis componentibus libellos
 nosos. Et Sacri Can. eosdem flagellari, & excom-

Pius 4.

As

mu

370 *M. M. de Greg. C. a. n. a. p. d. o. r. & f. u. m. m.*
 mulierum detreuerunt 5. q. 1. c. Cui in alterius. Et
 hic pontif. eisdem poenas confirmat, & extendit ad
 scribentes litteras nuncupatas d' Auiii. continent
 conuicia, iniurias, &c. & futuros successus, dictates,
 exemplantes, detinentes, &c. Sed vult quod statim
 cum ad manus alicuius deuenerint, igni tradat, vel
 alio modo consumant, vel consignent, sub iisdem
 poenis, & alijs, &c. cum decreto, claus. &c. Datum
 16. Kal. April. anno 7. Vide Greg. 13. const. 7.

161 Ex debito, &c.) Præcipit vt Ord. Confratri-
 ratem Doctrinae Christianae erigant in eorum Dico-
 cessibus: indulg. concedit tam Doctrinam docenti-
 bus, quam percipientibus. Datum 6. Octob. anno 6.
 Vide Greg. 13. const. 11.

162 Ad Pastoralis, &c.) Hic pont. volens pecu-
 niarum præsidium dare Regi Francorum, reducit
 emolumenta Montis Iulij, ad decem pro centena-
 rio, cum clausul. &c. Registrata die 7. Marti, 1569.
 Sixti 4. const. 10.

163 Cum sicut accepimus, &c.) Hic pont. at-
 tencit ad se omnes causas confidentiarum beneficia-
 lium, & earum cognitionem sibi, & successoribus
 referuauit const. 52. Modo autem ad easdem causas
 audiendas, vsque ad definitiuam sententiam, exclusiue
 Honophrium Canathenuth delegat. & Andream
 de Grassis Notarium deputatum confirmat, cum
 facultatibus, &c. decreto, &c. Datum. Deinde.

164 Cum alijs, &c.) Extendit facultates deluper
 concessas Honophrio, & Andreae ad terminandum
 coniunctim easdem causas, vsque ad sent. definitiuam
 includere, non tamen contra Card. Patriaschas, Ar-
 chiepisc. & Episcop. cum claus. &c. Datum, &c.

165 Volumus vt omnes, &c.) Determinat quod
 elemosinae pro carceratis in Vrbe colligenda ex-
 pellantur pro soluedis debitis pauperum carcerat-
 orum. Et quod pro debito mense ciuili, & infra 9

pt. aureos nullus carceri mancipetur.

166 Sanctissimus, &c.) Continet reservationem
enef. vacantium Episcopali sede vacante, si secus
ctum fuerit irritum sit, atque nullum. Publicata
Mart. 1567. anno 3.

167 Cogit nos, &c.) Continet formam obseruā-
am in consecratione, & expeditione litter. Apostol.
per gratijs in resignatione benefic. cum decre-
auf. &c.

168 Cupientes licium, &c.) Continet facultates
dicum Curiaz Capitolij restituendi in integrum
igantes ad fatalia decursa á die sedis vacantis
ij 4 vsque ad diem coronationis huius pont. cum
auf. &c. Similem habes Iul. 3. const. 23. Greg. 13.
nfr. 17.

169 Sanctissimus, &c.) Continet reservationem
ensum Apostolicorum, & Alternatiuam pro
ilcopis residentibus. Public. anno primo. simile
bet Gregor. 13. const. 6 priuil. Episcop. Resident.
j Quarti, const. 17.

170 Sanctissimus, &c.) Continet reservationem
ensum, &c. & alternatiuam, &c. public. anno
ide const. preced. & 166.

171 Et si ea quæ, &c.) Declarat quod impositio-
s pro fortificationibus locorum S. R. E. ab omni-
s solui debeant, & nullus excusare se valeat
quo quæsito colore; Deputat executores, cum
uf. &c.

Cum foel. record &c.) Pius 4. constit. 47. Deputa-
at quosdam Card. Inquisitores Generales. Hic
ò pontif. alios deputat, declarando, quod maior
s eorundem in Congregatione conuenientium
quid facit, valeat, ac si omnes interuenerint: cū
reto, clauf. &c.

73 Cum vrbes, &c.) Continet deputationem
tuor Cardin. vnius clerici de Cam. ac Magistro-

rum Viarum. Et duorum deputatorum à Popo Rom
De quibus Pij 4. const. 156. Cum facultate faciendi
omnia, quæ sibi videbuntur vtilia, ac necessaria su-
per vias publicas, Urbis flumina, ac portus Tiberis,
deputandique Ministros, ac executores, proceden-
dique manu regia, & via executiva omni appella-
tione remota. Et cum claus. &c. decr. &c. Statuta
Urbis constitut. 39. Deputatorum facult. circa
fontes, constit. 114. Magist. & Camer. super iure
congrui, Greg. 13. const. 25.

174 Cum nostræ, &c.) Pius 4. cuius const. hic non
adest, iussit ædificari in oris maritimis Urbis turres
pro securitate nauigantium. Hic pontif. idem fieri
expensis Dominorum locorum, ac conuicinorum.
Et aliam turrim fabricari mandat in ore Tiberis
pro securitate ingressus, & egressus barcarum. Fa-
bricæque dictæ turris applicat emolumenta solui
solita Castellano Offiz. Emolumenta etiam tractæ,
siue tiratæ Nauium, seu barcarum applicat eidem:
pontesque à Dominis locorum Tiberi vicinorum
fieri, & viam accommodari mandat. Deputat etiam
custodem eiusdem Turris cum facultate effodiendi
lapides, & faciendi lignamina in locis conuicinis
pro constructione, & manutentione illius. Deputat
executores, apponit clausul. &c. Registrata in lib.
Canc. 9. Maij, 1567.

175 Cum alijs, &c.) Pius 4. cuius constitutio non
adest, decreuit Montem farinæ, nec extingui, nec
alterari, neque ab administratione admoueri posse.
Montistas, & fructus montis ad septem cum dimi-
dio taxavit. Hic verò pont. ad effectum extinguendi
dictam Gabellam, concedit Populo Romæ admini-
strationem dicti montis, & fructus illius reducit ad
septem pro centenario. Formamque extinguendi
tradit, cum decr. claus. &c. Hanc Gabellam duorum
Carlenorum pro molitura cuiuslibet rubei farinae

Pius 5.

impo

imposuit. Jul. 3. montem verò extinxit, Gregor. 13. const. 86.

176 Nuper certis, &c.) Continet declarationem facultatum Correctoris, & procuratorum litterarum contradictoriarum: cuius officij reformatio cõtinetur in Pij 4. const. 75 Pij 5. const. 105.

177 Sanctissimus, &c.) Continet prorogationem expeditionis litterarum Apostolicarum, quo ad cõcessa per fæl. record Pau. 4. ad alios sex menses. publicata 16. Jul. anno 1.

178 Sanctissimus, &c.) Continet aliam prorogationem ad alios sex menses. publicata 6. Februar. 1662.

179 Apostolicæ sedis, &c.) Confirmat pont. constitutiones prædecessorum circa materiam annatarum suppleudo omnes defectus. Et declarando, quod monasteria, quorum fructus in libro Camp. apostol. taxati reperiuntur, vt quęcunque beneficia perpetuo vnita de cetero non vacantia quindennium, & alia iura soluere teneantur. Ideò habentes ista beneficia debeant se obligare ad solutionem quindenniorum, & aliorum iurium. Apponit decretum irrit. Et quod iudex causarum, &c. procedat iuxta formam huius constitutionis. Et Capitula ecclesiarum Cathedralium iudicare debeant beneficia, quę possident, & titulum possessionis, ac annuos valores, cum clausulis, &c. Vide Pauli 4. constitut. 40. & 43.

Sanctissimus, &c.) Iubet omnibus, vt obediant inquisitoribus generalibus. Hortaturque Reges, ac principes, vt faueant Ordinarijs. Et quod carcera pro alijs delictis, si de hæresi inquirentur, transmittantur ad Inquisitores, vide Pij 4. constitut. 69. 90.

181 Romani pont. &c.) Confirmat const. 138. Pij extendique illam ad quodcunque genus grassiarum. Pius 5. A a 3 Ita-

374 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. et summ.*
statuitque, quod licentiam habente, eis uti non possint absque Camerarij patentibus litteris, cum clausul. &c. Vide Greg. 13. const. 53.

182 Postquam fauente, &c.) Pont. deputauerat Reformatores officij Reu. Cam. Apost. Et dedit reformationem procuratorum, const. 81. & Penitentiariz, const. 87 & contradictoriarum, const. 103. Et Aud. Cam. const. 119. Modo deputat eosdem super executione dictarum reformationum, cum facultatib. deer. claus. &c.

Cum alias, &c.) Pius 4. const. 123. facultatem dedit Audit. Cam. procedendi contra non residentes. Hic autem pont. dictam facultatem confirmat. De horum penis, vide Pij 4. const. 17.

184 Sanctissimus, &c.) Continet reuocationem facultatum Nuntiorum Apostolicorum, & Legatorum in quibuscunque Regnis, prouinc. & eet. per quoscunque Rom. pont. ac Sed. Apost. & consistorialiter creatorum, & deputatorum sub quibuscunque tenoribus, & formis. Motu etiam proprio, & quibusuis urgentissimis de causis: quicquid prætexit facultatum reuocatarum fecerint, sic irritum, & inane, &c. publicata anno 1.

185 Cum sicut accepimus, &c.) Pius 4. const. 133. statuit non recipi appellationes, &c. in causis criminalibus, nisi prius facto deposito. Hic autem pontifex declarat illas recipi posse data cautione in forma depositi, si pars non sit diues. Confessosque appellare non posse decernit, cum decreto, claus. &c. &c. Vide Pij 4. const. 71. & 84. & 123. sup. constit. 148.

186 Cum sicut, &c.) Paul. 3. cuius constitutio hic non adest. erexit Collegium quadraginta Proxenotarum Ripæ, cum ordinationibus eorum exercitijs necessarijs: Pius 4. Extinxit postea dictum Collegium, & aliud nouum erexit, quorum officia singul.

Pius 5.

12

vacabilia excepto primo esse voluit. hic autem Pontifex remouet nonos istos ab officijs, & ea cum iuilegijs iterum concedit antiquis ereclis à Paulo 3. Substituens nouos in locum demortuorum, & facultate exequendi officia per substitutos. Quod Proxenez de cetero admittendi absque alio ministerio patentes litteras Cameræ obtineant. scilicet scutis viginquinque, & Cameræ ducat. sex bita probatione Collegij Resignare possint officij quocumque, & coram quocumque Collationis spectent ad Camerarium. Statuta per Collegiū ita, & Cameram ea nunc confirmantur. Proxenei exactio interdicitur officialibus. Dohatarum, & alij.

Erigitque montem non vacabilem super eminentis massæ Collegij Proxenetarum Ripe proptis viginti-sex milium, & quingentorum.

Montistis assignantur scuta septem pro centena solueda quolibet bimestri pro centis de scutis dicta nra sra.

De dicta summa scutorum assco. restituantur Proxenetis, vt supra, remotis scutis viginimille, & adum extrahatur pro subuentione Sædis Apostolicæ Montistæ, & Proxenetæ non teneantur inquisire, tales pecunias versas esse in utilitatem Reipublicæ, vel Cameræ Apostolicæ.

Montistis, & eorum hæredibus conceduntur prærogatiue concessæ Montistis, & Collegio Montis Fæz Urbis.

Proxenetarum Collegium debeat quolibet annum montem extinguere, modo, &c. Quo extincto omnia emolumenta remaneant libera pro ipsius Proxenetis. pro asscuracione Montistarum in casu impedirentur quolibet anno in exactioe, & gant omnia bona Sæm. Apost. cum claus. &c. De iure executor Camerarius, cum facultatibus.

376 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. et summi*
&c. Datum Ro. prid. Non. Mar. an. 4. De proxenetis,
Paul. 3. const. 56. p. 4. const. 59.

Sanctissimus &c.) Continet formam publicandi
resignationes, & iurium cessiones a die datæ suppli-
cationis, non autem præstiti consensus infra sex mē-
ses. Et formam cedendi consensus resignantis, vel
cedentis, Resignationes, & cessiones, & consensus
extensiones aliter publicatæ, vel factæ nullæ sint. Et
quod hæc constit. procedat etiam in beneficijs con-
fessorialibus, cum decreto, &c. public. 2. Septembr.
anno 3.

188 Sanctissimus, &c.) præcipit, quod excommu-
nicationes expediantur ad instantiam eorum, quo-
rum civiliter interest. Quod specificentur res de-
perditæ. Quod committatur ordinarijs, vel eorum
Vicarijs, cum decreto, &c. publi. 27. Jun. anno 5. vide
pau. 3. constit. 67. Concil. Trident. sess. 25. cap. 3. de
Reform.

189 Cum sicut, &c.) Continet declarationem
facultatum Visitatorum circa relaxationes carcera-
torum ex causa criminali. Et quod iudices causarum
non concedant mandata relaxandi carceratos vi-
gore ordinationis visitatorum, contra tenorem istius
constit. cum clausulis, &c. publi. 29. Jul. anno 3. con-
sonat pau. 4. const. 50.

190 Accepimus, &c. Cardinalis de Capranica
instituit Collegium Capranicense pro studentibus
in Vrbe: & Cardin. Nardinus Collegium Nardinum,
& eorum Gubernatores deputandi Custodes Sæc.
Saluatoris. Scholares autem dictorum Gubernato-
rum iurisdictiones evitare tentabant. Ideo pau. 3.
declaravit dictos Gubernatores esse indices ordina-
rios eiusdem. Et quod scholares non sustinentes
conclusiones, iuxta Collegii statuta expellerentur.
pau. 4. prædicta omnia confirmavit. hic pont. simi-
liter easdem confirmat. Armorumque usum, & reg-

Pius 5.

teatio

ionem ipsis scholaribus interdicit. Ludum quod-
 alearum, & taxillorum prohibet. Habitumque
 Capucium eos gestare debere precipit. Et Logi-
 philosophiæ, & Iuri civili, operam dare posse
 larat. Licentiasque à Pio Quarto concessas reuo-
 Constitutionesque Collegium circa promotio-
 ad sacros Ordines declarat. Executores depu-
 ipsos Generales. Apponitque claus. atque decre-
 irrit. De privilegijs Doctorum, atque Scholar-
 is. Vide Bonif. 8. const. 2. cum ibi adnotatis.

91 *Æquum censemus, &c.*) Confratres Socie-
 s Misericordiæ de Vrbe petierunt à Pio 4. facul-
 m celebrare faciendæ missam ab eorum Cap-
 lano ante diem. Et administrandi etiam ante
 m Euchar, morituris, & similiter carceratis. pōt.
 ur concedit quod petunt. Et addit facultatem
 oluendi quoscumque condemnatos a quibuscū-
 peccatis reseruatīs etiam in bulla Coenæ Do-
 ni. Et indulgentiam plenariam eisdem conceden-
 Hic verò pont. eadem concessionem Pij 4. va-
 decernit, perinde ac si litteræ tunc desuper ex-
 litæ fuerint. Dat. 17. Jan. 1566. an. 1. De erectio-
 huiusmodi Confrat. vide const. seq.

92 *Cum sicut, &c.*) Innoc. 8. Brexit societatem
 fericordiæ in Vrbe, cum facultate habendi Cap-
 lanum, qui administraret Sacramenta. Et confor-
 et condemnatos. Confessorem eligerent cum
 ultate commutandi vota, & concedendi Confra-
 us indulg. causas civiles societatis Aud. Cam.
 noscendas tantum commisit. Et consequi posse
 ue bona relicta. Leo. 10. omnia approbavit, &
 lidit, Confratres cogi non posse ad recipiendum
 ocietatem eos, qui non sunt nationis Florentinæ,
 ulgentiasque concessit. Clem. 7. præmissa confir-
 uit. Cappellano dedit facultatem ministrandi
 ram Eucharistiam in die Resurrect. & dicendæ

Riv. 5.

Missam

Missam condemnatis ante diem. Indulgentiasque concessit visitantib. d. Ecclesiam. Et Confratribus dedit auctoritatem consequendi legata à condemnatis relicta, & eorum vestimenta. Paul. 3. prædicta omnia approbavit; & Confratrum facultates consequendi legata ab ipsis condemnatis relicta ampliauit. auctoritatemque concessit liberandi vnum condemnatum. Iul. 3. prædicta approbavit, Confratrumque facultates consequendi bona condemnatorum ampliauit, Pius 4. prædicta omnia etiam confirmavit. Confratribusque dedit facultatem celebrare faciendi in eorum domibus durate infirmitate. Hic pont. modo confirmat prædicta omnia privilegia, gratias, & indulgentias, & defectus supplet, cū claus. &c. Et declaratione, quod d. Confraternitas teneatur summo pontifici denominare condemnatum, quem vult liberare, &c. Reuocauit Pius 4. const. 116.

193 Cum sicus, &c.) Imponit penas duorum millium ducatorum, & alias contra illos, qui assignant milites in monasterijs, & alijs pijs locis, & contra Capitaneos, & alios distribuentes ibidem Milites, & Gubernatores locorum, & alios officiales hoc fieri permittentes, cum executorum deputatione, decr. clausul. &c. Vide pro Mendicantibus, const. 14.

194 Reuer. DD. Visitat. &c.) Continet facultates Visitatorum carcerum Urbis. Quod Statuta obseruare debeant. Vide Pau. 3. const. 62. Dilaciones concedendæ Iul. 3. const. 53. & const. 8. Visitaciones quâdo fieri debeant. Pau. 3. c. 62.

195 Accepimus multos, &c.) Præcipit, quod miserabiles personæ in causis discussionum præferantur pro summa ducatorum triginta, cum deceret. &c. Visit. carcerum, sup. const. 189.

Pius 5.

Gre-

Gregorius 13. Inter cetera, &c.) Confirmat
§. constit. 35. Qua prohibuerat non alienari, aut
iudari loca S. R. E. Datum Roma, 6. Kalen. Iun.
10. 1.

Omni certé, &c.) Prohibet sub pœna excom.
sententæ ne quis Agnus Dei pingat, vel venales
ponat. Quos & ab Ordinarijs loco alijs pœnis
iri mandat, cum claus. &c. 8. Kal. Iun. an. 1.

Et si in crastinum, &c.) Reualidat decimas, &
fidia à pio s. imposita, cum decr. claus. &c. Idib.
ij. anno 1. Vide pij §. const. 108. 131. infra, const.

Cum sicut, &c.) Hortatur omnes fideles ad
ueniendum Hospitali Corcirenfi, vbi infirmi
fis Christianæ recipiebantur, durante bello cõ-
Turcas. Deputat executores, & collectores elec-
synarum. 17. Iun. anno 1. Vide pij §. const. 153.

Sanctissimus in Christo, &c.) prorogat expe-
nes pij 4. 8. Nouemb. anno primo. Idem pij §.
ft. 172. 178. prorog. expedit. pij 4.

Sanctissimus in Christo, &c.) Confinet refer-
onem mensium Apost. cum alternatiua pro Epi-
s residentib. 26. Ian. an. 1. Vide pij §. const. 164
Sixti §. const.

Ea est rerum, &c.) prohibet ne quis audeat
mentarios conficere (vulgo Reporti.) neve ab
contactos respicere, describere, spargere; aut ad-
mittere sub pœna perpetuæ ignominie. Et
itationis ad turrets sine spe venie. Idem qui
ita non consignauerint Urbis Gubernatori. Kal.
emb. auno 1. Vide pij §. const. 160.

Inter nouas, &c.) Confinet Vectigalium impo-
em. cum deputatio ne Thesaurarij; & faculta-
scribendi blada, & coercendi contraueniētes
od officiales contra statuta Ecclesiastica non
mittant se in præmissis. Sed requisiti assistant.
Gregorius 13. &c.

& Theusaur. & eius Ministris cum decreto, claus.
&c. Kal Septemb. anno primo De prohibitione ex-
trahendi blada. const. 53.

9 Dum ad vrbes, &c.) Datur facultas fatribus 8.
August. & Monialibus, bona etiam stabilia alienan-
nandi, & in emphyteusim concedendi dummodo
id fiat in vtilitatem Monast. & de consensu duarum
partium, ac prioris Generalis. Quare, & confirmat
alienationes fiendas, cum deputazione executorum,
irrita. clausulis, &c. Datum Romæ, 5. Septemb. an-
no primo. De eorum priuil. const. 14. Exemptio Mo-
nial. a Congreg. Lombard. const. 61.

10 Ut pestiferarum, &c.) Index lib. prohibitorum
confectus per patres Cong. Trid. confirmatus fuit à
pio 4 const. 103. Hic autem pont. ad recognoscen-
dum & declarandum talem iudicem, & expurgan-
dos lib. prohibitos deputat quinque Card. cum fa-
cultatib. &c. clausul. &c. Idus Sept. anno 1. Alia ex-
purgatio facta est ordine Clemen. 8. const. sacrosan-
ctum. 17. Octob. 1595. anno 4.

11 Illius qui, &c.) Ampliat indulg. Cōfratribus
Doctrinæ Christianæ concessas à pio 5. const. 156.
21. Octob. an. 1.

12 Sanctissimus, &c.) Concedit omnibus Christi
fidelibus ingredientibus confraternit. Doctr. Chri-
stianæ 10. ann indulg & alias &c.

13 De sacris, &c.) Applicat Monialibus clausu-
ram seruantibus medietatem eleemosynarum pro
Christi pauperum victu, & vestitu destinatarum.
& erogandarum. Ordinans quod ordinarij locorū
exigant, & applicent, & distribuunt huiusmodi ele-
mosynas. Consanguineosque Monialium, & alios
hortentur, vt eisdem Monialibus charitatiuē subue-
niant etiam declarando const. pij V. ordinat, vt Or-
dinarij Conuersas compellant sub clausura viuere,
& nolentes habitu p̄sument. Et non recipiantur Cō-

z amplius extra Monasterium degentes. Quod is etiã Tertiarijs liceat habere ostium per quod intã Monasterio Eccles. ingredi, in quam inliuntur sæculares. Quod Domini temporales ant in præmissis, ordinarijs. Faciant hanc const. licare, cum decreto, claus. &c. Datum Rom 3. Ian. anno 1. Conc. Trid. sess. 25. De regul. pij 5. ff. 9. & 23.

4 Si præsentia, &c.) Augumentum Vestigialis reni carnis reducit ad scuta 300 mill. Et simul subsidio triennali ac eodem modo exigi manin communitatibus, & particulares personas a immunitate gaudere decernit, cum decreto, kal. Febr. anno primo. Vide Jul. 3. constit. 31. Et quod Gabellæ Carnis summam pro lib. 50. imit pius 5. pro bello contra Turcas, sed eius cõs. adest.

5 In tantarum, &c.) Omnia quæ à pio V. dineronstit. decreta sunt. reducit hic pont. ad terminur. const. & Concil. Triden. dubiorumque futurum declarationes Sedi Apost. referuat, cumreto claus. &c. Kal. Mar. anno 1. Vide pij 5. const. 10 155.

6 Cum dilecti, &c.) Eleemosynæ collectæ pro spital. Corcirensi finito bello applicat hospie. rosolymit. deputando collectorem, cum clausu. &c. 11. April. anno 1.

7 Cupientes litium, &c.) Concedit facultatem cibus Cur. Capite. restituendi in integrum litigãtã fatalia decursa à die sed. vacant. pii v. vsque liem coronationis suæ. &c. cum claus. &c. Vide 2. const. 27. pii 5. const. 168.

8 Et si summa, &c.) statutum Urbis antiquum, 1. cap. 22. & 1. 4. cap. 3. &c. disponebat syndicos, apitol. iudices eligendes post exitum officialiũ, iudicis nullum constituerebat salarium, eõrãrũ tamen
Gregoriana 13.

2 deſuper ſtatuit conſtit. 96. pius 5. eadem con-
 ſtit. & alia adiecit conſtit. quæ hic non eſt, pont.
 monia confirmat & ampliat, ita quod Abbas, &
 1 eiusdem ordio. ſuperiores poſſunt iuxta illius
 ſtatuta viſitare quæſcunque Monafteria, & loca
 ſubſtantibus quibuſcunque exemptionibus, vi-
 conſtit. p. 4 Indulta Apoſt. Episc. & aliis con-
 celandi eadem loca limitantur, ita vt Abbas præ-
 & ſuperiores illa etiam viſitare poſſint.
 ſubietque Episcopis, & aliis ne impendant il-
 viſitationibus Monachi, & Moniales omnes
 teneant Abbates, & alios ſuperiores viſitantes
 ſententia excommun. Confirmat quæſcunque gra-
 & exemptiones ipſius ordinis, atque ſtatuta,
 atque, quod in Monafteriis commendatiis
 perſonis quam ipſius ord. inſtitui debeat mēſa
 ſententia diſtincta ab Abbatis, & ſufficiens pro
 nichis Religionis alterius ord. intruſi in locis il-
 rd. aut inde eiſciantur, aut eiusdem ord. pro-
 nem faciant. Moniales alterius ord. non niſi
 legitima ſubſiſtente in Abbatiffas huius ord.
 ſt. Monialium aſſumi poſſint: vel ſi aſſumatur
 offint recipi in Monast. niſi illorum mandato
 ſuperiore præſente, qui habitum illi exhibeat

naſteria omnia teneantur ad contributibnes
 idas Abbati, & Cap. & reſiciantur, & reducan-
 clauſuram etiam ſi ſint de iure patton. laico-
 & deſtituta. In eccleſiis provideatur de omni-
 ceſſariis ad vſum Monachorum, et cultum
 m, Miſſæque celebrantur, etc.

ſtatuta ordinentur. et inſtituantur in duobus
 l. cuiusque prouinc. conuentus claudantur, et
 nodo impediuntur & Commendatiis, vel
 Mulieribus interdicitur ſit ingreſſus ad eorum
 uentarium ſit in quolibet monast. omnium
 gorum 131 iurium,

iurium, et bonorum. Monast. existantia in locis non
 tutis transferantur ad loca vicina, visitationes fiant
 sollicitè, et prudenter, et visitatores hospitari de-
 beant à Commendatariis, qui nihil detrahant de
 mensa, et aliis necessariis Monachorum, et eos pro-
 pter delicta non eiiciant, sed ad superiores suos de-
 ferant. Archiuum fiat in monasterio Cistercii, et
 fiat iudex cuiuscunque monast. et benef. ac bonorù,
 et iurium eorum. Reuocat omnia indulta habendi
 proprium, eleemosynas pauperibus subministran-
 tes commendat. Appellatio non detur ad Legatos,
 vel Nuncios Apostolice sent. Abbat. et aliorum, claus.
 præseruat. apponit Decret. irrit. execut. deput. claus.
 derog. Dat. Rom. 12. an. 3. vide Leo. 10. const. 40. pii
 4. const. 96. pii 5. constit. 41. Quo ad Moniales eius
 ord. infra, const. 62. pii 5. const. 23. pii 4. c. 17.

24 Ad Romanos, etc.) Rom. pont. solet quandoq;
 præcipere, vt possessio, et fructus benef. Sedi Apost.
 referuatorum nomine eiusdem sedis Apost. depre-
 hendantur, donec litteræ Apost. expediuntur, &
 quandoque etiam mandat prouisos ipsos in posses-
 sionem induci, etc. Multi tamen ad impediendam
 executionem huiusmodi litterarum Apost. impediti
 non poss. ex prædictis causis, apponitque decretum
 irrit. et claus. præseru. volens, quod contradictores
 per cens. et pœnas eccles. et alias coerceantur, cum
 claus. derog. Datum die 10. Iul. ann. 3. Vide Concil.
 Trid. sess. 21. c. 10. de refor. De pœnis imped. execut.
 Innoc. 3. constit. 14. Leo. 10. constit. 26. Clement. 7.
 const. 42.

25 Quæ publicè utilia, etc.) Continet abrogatio-
 nem omnium dispositionum Apost. circa const. hic
 Dat facultatem Came. et Magistris viarum, etc. Co-

scendi Dominos locorum ad ea vendendum, vijs, & locis publicis dirigendis, Domosque, & areas, aliaque loca vacua existētia penes publica claudendi. Quod ædificantes possunt uo propinquo uti soluto pretio pretio. Vicine intermedios absque pretij solutione eorum vicinis adiungere, vicinos quoque cogere ad vendenda loca eius vicina aucto pretio. Domini habitores domorum ob opus publicum dirutarum, emere possint vicinos ad vendendum eis domos singulas locari solitas aucto pretio. Domini autē habitatores earundem domorum, si plures sint, non inter se facere possunt, sed electio sit eius, qui onem iacturam passus est. Inter plures vero domos habitores electio sit eius, qui domum suam emat in termino à Magist. præfixo. Vendere volentes, aut fundos debeant vicinis intimare, & ac emptores iurare venditionem esse veram, quin retrahere possint quodcumque infra annum id rescierint. Vicini autem, quibus venditio firmata fuerint si emere voluerint, hoc debeant iurare, &c. simulatoresque eiusmodi venditionis pretio, priuentur, & poena falsi puniantur, & venditio nulla sit. L. 3. stat. c. 39.

inquilinis etiam fieri debeat præfata intimatio, nisi præstare teneantur, contenta in venditione, non ædificare. Vicini autem eis præferantur, si ædificare voluerint. Vicinisque pluribus concurrentibus magis qui indiget præferatur.

Ædificare volentes pro stabili in emphyteusim, Concessionem obtineant à Cam. Aposto. & Maritimarum liberatione præstita alia re stabili eiusdem, & redditus cum oneribus quæ erant in re sic præfata Vineæ, aut Canneta intra milliaria tria ab Urbe, & locari solita, vendantur vicinis habentibus vineas, &c. Prædiola decem Ruborum intra 12.

Gregorius 13.

B. b. ab

ab Vrbe, & maioribus prædijs contigua, vel ea intersecantia vicinis vendantur.

Declarat etiam quod dispositio circa prædictas venditiones sponte, vel coactè fiendas locum habeant etiam in bonis ad pia loca spectantibus, aut fidei commisso subiectis. Concedit facultatem Cam. & Magist. & formam procedendi in casibus, in quibus recusat quis vendere aliqua bona iuxta formam huius const. Et procedendi etiam quando quis cōsensit vendere, iuxta hanc dispositionem Et præscribendi tempus ad ædificandum, & summam ibi exponendam à volentibus vti fauore huius const. ex causa ædificandi. Qui emerunt bona vigore licentiarum Sixti, ac Pij 4. Et ædificare promiserunt, debeant ea adimplere infra sex menses. Poenæ contravenientibus impositæ applicentur locis pijs. Cam. & Magist. possint procedere summarie, &c. pro executione prædictorum. Idem possint facere iudices vrbis pro executione d. poenarū. cum decreto. clausul. &c. Datum Romæ. 4. Kal. Octob. anno 3. vide Mar. 5. const. 4. Sixti 4. const. 11. Alexand. 6. constit. 2. Leo. 10. const. 13. & 25 Paul. 3. const. 69. Pij 4. const. 138. 160. Pij V. constit. 84. 133. 139. De Taxis imponendis. Paul. 3. constit. 69. Pij 4. constitut. 160. Pij 5. const. 114. 170. De pontibus, & fluuijs, &c. Pij 5. constit. 118. 163.

26 Vt ceteri de Rep. &c.) Continet exemptiones Collegij Germanici, eiusque scholarium, & aliorū in eo degentium à subsidijs. Gabellis, & impositionibus Ac facultates, & iurisdictionem protectoris. Cum decreto, clausul. &c. Idib. Iul. anno 3. Vide Pij 5. const. 10 sequuntur facult.

27 Cupiētes, &c.) Statuit, quod quilibet Doctor Romanus admittatur ad legendū in publico Gymnasio cum salario 25. scut. in anno ex redditibus ipsius Gymnasij, cum executorum deputatione, clausul. &c.

Gregorius 13.

&c.

c. Datum 12. Octob. anno 3. De ipsiſ redditi-
bus ſalario, vide Pij 4. conſtit. 127. De priuileg. Do-
ct. & ſtudij Bonif. 8. conſt. 2.

28 Ab ipſo pontificatus, &c.) Bonif. 8. excommu-
cauit dantes, vel recipientes aliquid, ſiue promit-
tes, aut promiſſiones recipientes pro obtinenda
atia, vel iuſtitia, ſed. Apoſt. Expeditioneſque ob-
tendas nullas eſſe declarauit. Hic ergo pont. id
nfirmat, & ad prædictorum fautores extendit, &
ones etiam benef. & Eccleſ. Offic. & ſecularibus
iurat, perpetuoque priuatos, inhabiles, & infames
e decernit. Reuelantibusque eodem immunita-
n concedit. Dat. Non. Nouemb. anno 3. Vide
om. Nauar. ſuper hanc conſt. in conſt. in tom. 3.

29 Quoniam Sancti, &c.) Quoniam indixerat
bilzum. Modo ſuſpendit durate ipſo anno quaſ-
nque plenar. indulgen. quibuſcunque conceſſas.
im prohibitione interim publicandi eaſdem ad
neplacitum Sed. Apoſt. cum decreto, clauſ. Datu
Nouemb. anno 3. Vide expoſit. Nauar. Tract. de
bilzo, & indul. Tom. 1. Vide conſt. 22.

30 Dum recte, &c.) Continet reformationem
iriz Sabellicæ. Quod iudex gratuito deputer
1. 4. conſt. 85. & ad annum, ſiue ex rationabili cau-
id biennium. Syndicatui ſtare debeat. Commen-
ienſis, Capitanei officia non vendantur, nec lo-
tur. Iudex non cognoſcat cauſas, pro quibus ſta-
2, & poena corporalis, neque aliâs ſi alibi ſit præ-
entum. Significationeſque non concedat. Filcuſ
etur in cauſis criminalibus eiufdem Curiz. Pœ-
um ſolutioneſ adnotentur. Appellatio detur in
ilibſ ad Aud. Cameræ. Immo ſtyluſ eſt, ve detur
ber. Tributum non exigatur ab inhoneſtiſ mu-
ibus, cum clauſ. &c. Datum 6. Kal. Febr. anno 3.
e Iul. 2. conſt. 13. cum ibi adnotatiſ Sixti 4. conſt.
j 4. conſt. 89.

Gregorius 13.

B b 2 Quo

31 Quo in statu, &c.) Continet impositionem sex decimarum super fructibus, & pensionibus beneficiorum Ecclesiarum totius Italix, præterquam Domino Venet. A qua excipiuntur Congrega. Regul. & Card. & hospit. Hierosolym. Cum pœna interd. his qui vel iustè, vel non in termino soluent. Conductores solvant nomine Dominorum. Et solvant communem æstimationem ad rationem decem pro centenario. Exempti non excusentur cum prorogatione conductionum vsque ad integram solutionem. Deputatione Collectoris, claus. &c. Datum 15. Kal. Mar. anno 4 Vide similem pii 5. const. 108. & infra const. 50.

32 Inter ceteras, &c.) Deputat præfectum Annonæ Urbis, & totius status Eccle. cum facultate cogendi quoscunque ad notificandum eorum frumenta, & legumina. prohibendi, ne asportentur de loco ad locum sine eius licentia. Coercèdi fraudes desuper committendas. Congregandi, & emendi frumenta, & legumina pro pretiis sibi bene visis. Deputandi ministros cum salariis à sede declarandis, & faciendi cetera omnia necessaria, & opportuna. Cui omnes officiales obediant, cum claus. &c. Registrata 7. Maii, 1576 Vide similem pii 4 const. 162. de Vectigal. conit. 8. Quod tractæ concedatur à Camerario, const. 114.

33. Saluator Dominus, &c.) Concedit Iubilæum Catholicis Anglis Romam venire impeditis, cum facultate Confessores eligendi, &c. cum claus. &c. Datum 30 Mar. 1575. anno 3.

34 Quoniam nostro, &c.) Continet prohibitionem appellandi à prælatis Ord. S. Francisci de Observant. ad sæcularia tribunalia sub pœna excommunicationis sent. à papa absoluend. priuationis, inhabilitatis, &c. Quam incurrant factores, consultores, &c. & resistendi Commissariis pro visitandis proy

10. sub eisdem pen. Facultatem Ministri Generalitatis Commisarios; Et quod prouinciales non mutant ordinata à Commissariis, sine expressa auctoritate Gener. cum decr. claus. &c. Dat. 8. April. 75. an. 3. Vide const. 35.

35 Ex benigna, &c.) Christophorus de Capitegium, Minister generalis petit à papa confirmationem privilegii à prædecessoribus concessorum: à pontif. confirmat omnia cum clausula, quatenus sint in usu, & Can. Concil. Trid. non contraria, in executorum deputatione, clausulis, &c. Dat. Mar. anno 3. vide pau. 4. constit. 4. pii 5. const. 14. 36. Vbi gratia, &c.) Reuocat licentias ingrediendi monasteria Monialium, & virorum cuiuscunque, & respectiue. prohibet, ne quis ingrediatur viginti earum sub pœna excommunicationis sent. & à papa solu. priuationis, inhabilitatis, &c. quo ad Religiosos. & quod nullus possit ut licentiis sibi concessis Ordinario in casu necessitatis, nisi necessitas ipsa geat sub eisdem pœnis, cum claus. Dat. Idib. Iunij 75. anno 4. Vide pii 5. const. 23. Concil. Trid. sess. 6. c. 5. de Regul. pii 5. const. 104.

37 Regimini, &c.) Multi pont. quorum constitutiones hic non habes, concesserunt multas gratias in S. Trinit. Redemption. captiuorum. Hic pont. modo quæcunque privilegia illius confirmat, cum ius. dummodo sint in usu, & Conc. Trid. non contraria, de quo pii 4. const. 123. Dat. 19. Nouem. 1575. no 4.

38 Cum sicut accepimus, &c.) Contineat deputationem Thesaur. in Collectorem spoliarum, ac bonorum vacantium in Italia cum facultate. Et quod usque spoliarum coram Thesaur. tantum cognoscatur, nisi pont. alteri ipsas committat illo citato. Et appellatio super præmissis non detur absque cedebantaria in forma depositi, cum decreto, claus.

Gregorius 13.

B h 3 &c.

390 *M. Maur. de Greg Camar apbor. 29 summ.*
&c. Datum 4. Decemb. 1576. an. 5. Vide const. 74.

39 Cognoscentes, &c) Declarat, quod a sententiis Subcollectorum, & ministrorum circa spolia in Italia. Deputatorum a Thesaur. generali ad eum. Immediatè appelletur, & inhibet Camerario, ne de super se intromittat, &c.

40 Romani pont. &c) pius 5. officium Cancell. Marchiz, & secretariæ Romandiolæ, erexit in quatuor officia venalia ad instar aliorum offic. Rom. Cur. priuilegiaque, & emolumenta concessit, & exemptiones, & honores Secret. Apost. concessos eisdem condonauit. Hic pontif. modo auget numerum secret. prouincialium ad sex cum eisdem priuilegiis, & exemptionibus Obligatque omnia bona Cam. Apost. pro securitate, cum decr. clau. &c. declarando, quod const. in nullo præiudicet antiquis Secretariis. Dat. Idib. Ian. 1575. anno 4. Vide sanoc. const. 4.

41 Pro paterna, &c.) pius 5. pro bello contra Turcas auxit Vestigial quareni carnis, reuocando immunitatem concessam pro lib. 50. carnis suillæ, illudque ab omnibus exigi mandauit. Hic autem pont. dictum augmentum reduxit ad scuta 30. mil. illudque exigi a Commun. decreuit vna cum subsidio trien. & d. immunitatem omnibus restituit, vt const. 14 imo super d. augmentum erigit montem prouinc. scut. 30. mill. monetæ. Fructusque ad sex cū dimidio monti assignat: videlicet 19. mill. & sex ipsius augmenti. Residuum verò in extinctionem eiusdem montis conuerti mandat. Et pro securitate obligat, &c. Religiosos præter Mendic pecunias in illo ponere posse decernit. Disponere posse concedit ad fauorem incapaciū. Non possint sequestrari, aut confiscari. Ad successores libere deuenire possint, secundum iuris dispositionem Montisq. possint constituere Collegium. Habeant priuileg. Montis s. Gregorius 13. dei.

Mons non teneatur probare pecunias in vili-
 m Sed. Apost. apponit claus. præsuerat Decretū
 . Theusaurarii deputationem ad faciendum
 ntes, & ceter. Montistæ possint nominare
 s ad loca montis reseruatis sibi fructibus, & totū
 im dispositione. præsidentes & Cam. absente
 saur. easdem habeant facultates. Executores de-
 intur, claus. derog. Forma extinguendi montem.
 o extincto cesset impositio d. 30. mill. scutor. de-
 e autem vnaquæque terra teneatur secundum
 im in Cam. constitutam dictam imposit. soluere
 ma d. scut. exponatur in redemptionem prouē-
 m Sed. Apost. alienatorum, & c. Dat. Rom. prid.
 . Sept. 76. anno 5. Vide Sixti 5. constit. 16. pii 5. c.
 . Clem. 8. constit. 17.

1. Quæ in Ecclesiam, & c.) Nicol. 5. statuit Or-
 arios posse disponere de benefic. vacantibus
 nensibus Sed. Apostol. reseruatis, nisi fuerit a
 a Sede prouisum, vt in eius constit. 1. Hic pont.
 do declarat d. constitut. locum non habere quod
 t lapsum trium mensium à die notæ vacat. ord.
 aliis collatores disponere possint de villis bene-
 is prædictis aliàs sub concessione, & litteris præ-
 tis comprehensis extra Rom. Cur. in mensib. præ-
 tis quoquo modo vacantibus, vel vacaturis de
 bus intra dictum tempus trium mensium per
 n. pont. ac d. Sed. qualiscunque gratia, vel dispo-
 s, aut concessio facta fuerit. Sed tamen teneantur
 a tres menses à die vacationis de gratia sibi fa-
 significare collatoribus. Dat. Kal. Nouemb. an. 5.
 em. 7. constit. 46.

3. Cum sicut accepimus, & c.) Continet confir-
 mationem Capitulorum per Camer. Sed. Apostol.
 orum circa reformationem Bancheriorum He-
 orum Vrbs. Et iurisdic. Camerarii circa causas
 cernentes dicta Cap. Datum 1. Febr. ann. 5. 1577.

Gregorius 13.

B b 4

Vi-

392 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. & summe*
Vide pii quint. constitut. 143.

44 *Officij nostri, &c.) Pius 4. const. 4. ad ter. iur. & sacrarum Constit. reduxit const. 29. Pau. 4. in qua iter cetera applicauerat bona Regul. degentium extra claustra Monast. in quibus illi primo professi fuerant. Sed const. 3. Pau. 3. spectabant ad Cam. Ap. Multi tamen contrarium pretendere voluerunt: ideo pontif. declarat bona eorundem ad Cam. semper spectasse, & spectare pleno iure, cum decr. clau. & execut. deputatione, Datum. 21. Ianuarii, ann. 5. 1577.*

45 *In Apostolicæ, &c.) Græci imperio, & scientia erant sublimes, sed ad præsens sunt in maxima calamitate, ignorantia, & à fide Catholica deuiarunt. Hic igitur pont. volens ad salutis viam, & lumen veritatis eos reducere, statuit in Vrbe Collegium Græcorum erigere, cui assignat redditus cum exemptione à superioritate Ordinarij; Et solutione gabellarum. Conceditque priuilegia studij. Vrbs. Cam facultate promouendi Scholares ac gradus, & deputatione Car. protectoris, cum decreto clau. &c. Datum Idib. Ian. anno 5. De Materia Græcorum Pii 4. const. 101. Bonif. 8, const. 2.*

46 *Decet Romanum, &c.) Multi pont. ex causis decreuerunt, & mandarunt fidam Dohanæ quoscunque soluere debere. Affidatosque conducentes animalia in Dohanam nullo pacto etiam molestari, aut aliquid ab eis exigi posse. Multi contrarium faciebant. Ideo hic pont. præfatas Constitu. confirmat, & renouat. Declarat etiam quoscunque teneri ad solutionem fidæ. Molestantibusque ipsos Affidatos poenis imponit. Et quo ad damna illata decernit credi debere, medio iuramento, conducentibus animalia. Intimationumque faciendam vni ex Domini, &c. prioribus locorum omnes ligare debere. c. executorum deputa. clausulis, &c Datum 18. Febr.*

Gregorius 13.

ad 30

anno 5. Vide pii 2. 2. const. 10. paul. 2. const. 1. Leo 10. const. 28. Iul 3. const 57. & 57. Innoc. 8. const. 15. Alex. 6. const. 5.

37 Si inter præcipuas, &c.) Confirmat, & ampliat indulg. privilegia Hosp. S. Spir in Saxia de Vr., cum claus. Quatenus fiat in vsu, & Sacri Cons. rid. non contraria, cum claus. decreto, &c. Datum Mart. anno 5. vide Sixti 1. const. 5.

48 Cum sicut accepimus, &c.) Continet auocationem quarumcunque causarum tangentium Eccl. Capisula &c. S. Ioan. Lateran. coram quocunq; die Roma. Cur. vergentium, cum deputatione ard. Atemp. & pro tempore existentis Archiepsbyt. eiusdem Eccl. ad audiendum omnes causas Eccl. & cap. summaris, cum facultate inhibendi & coercendi inobedientes in Cur. Rom. & extra communicandi, & absoluedi canonicos, fatalia orogandi, & restituendi in integrum, auocata uocandi. Iudices causarum appellationum protere possint non obstantibus feriis. Causæ ab Archiepsbyt. auocari non possint, nisi illo citato. cum decreto. claus. &c. Datum 13. Iun. 1577. anno 6. De dignitate Eccl. Later. pii 5. const 97.

9 Cogit muneris, &c. Quidam Mattheus della ente, in Eremo del Turdon, pauperem, ac religio vitam degere cepit, quem multi secuti sunt. tandem notitiam habuerunt const. 75. pii 5. Et propterea Regulam S. Basili professi sunt, & quasi in domos ibi eorum manibus ad Monast. formâ icatuz habitare ceperunt Monachorum more uendo, & diuinæ officia conuenualiter recitando, essariaque propriis laboribus sibi parando. Ipse ra Mattheus Abbatis munere functus mortuus in cuius loco Didacus Vidas in Abbatem fuit us. Qua tamen eorum professio nulliter emissa, neque Eremitoria in Monasterium canonicè Gregorius 13. suo.

fuesant erecta. Ideo pont. ea erigit, & dignitatem
 abbatialem, & alia officia instituit, illisque concedit facultatem tenendi in Eccl. Eucharistiam, Missam, & alia officia celebrandi iuxta Missale restitutum, ac Breuiarium. Monasteria prædicta del Turdon, & Galleguillos, ac S. Mariæ de Ouedo, & alia in Regno Hispan. construenda subiicit Ord. s. Basilij, & sub protectione Sed. Apoll. recipit, & ab ordinariis iurisd. liberat eadem Monasteria constituendo inter se vnam prouinciam nuncupandam Hisp. in qua prouinciale Cap. fiat quolibet triennio, habitu nigro omnes utantur, prouilegia omnia concedit S. Iustin. de Pad. quatenus sint in viu, & Sacri Conc. Trid. non contraria, Visitatores ad triennium eligant, qui omnes cum prouinc. & ceteri sint subiecti Vic. Generali Ord. & Visitator conueniat in electione Generalis, & alijs rebus, & in electione Abbatum habeat vocem tam actiuam, quam passiuam, in Cap. prouin. fieri possunt ordinationes Concilio Trid. & ord. Constitutionibus, & Sacris Canon. non contrariis. Degentes in Eremitarijs del Tardon, & de Galleguillos, si professionem S. Basilij emittere voluerint, recipiantur in Monachos, quiue per annum sub voluntaria obedientia vixerunt professionem facere debeant: exemptionem concedit a solutione decimarum, cum decre. claus. &c. Dat. 8. Kal. Iul. an. 6. Vide cont. 61.

10 *Plurimis, & grauissimis, &c.*) Sex decimas, quarum exactio dilata fuerat vsque nunc, præcipit, vt exigantur, & soluantur, cum claus. &c. 7. Id. Iul. an. 6. vide const. 31.

11 *Cum nos, &c.*) Eisdem sex decimas impostas reducit ad tres in fauorem Mendicantium, inhi-berque Collectoribus, ne permittant eosdem desuper molestari, cum clausulis. &c. 17. Sept. an. 6.

12 *Ex incumbendis, &c.*) Continet prohibitionem
Gregorius 13. mer.

circandi tal. exterum in locis S. R. S. cum decreto,
 2. 17. Decembris an. 6.

33 Volentes prouidere, &c.) Continet prohibi-
 tionem extrahendi frumenta ex statu Ecclesiastico,
 impediendi eos, qui illa afferunt, contrafacientes
 vitant iumenta, blada, &c. cum claus. &c. 18. De-
 mb. an. 6.

34 Cum ad nostram, &c.) Tribuit Ordinarijs fa-
 tatem absoluendi à censuris incurfis ob extra-
 onem frumentorum, recepto iuramento, talia in
 urum non committendi, die d. &c.

35 Inter multiplices, &c.) Continet eandem
 hibitionem, præcipitque, ne quis emere possit
 a vsu vnus anni, deputat executorem: reuo-
 licentias concessas, etiam ex causa onerosa, &c.
 t. 1. Maij, 1578. anno 6 vide Pij 4. const. 138. Pij 5.
 st. 18. priuil. Blada deferentium, Pij 5. const. 11.
 ntiã possit concedere Camer. infra, const. 114.
 sigal. cost. 8.

36 Spectatur qui, &c.) Mart. 5. suscepit sub pro-
 ione Sedis Apostol. Congregat. Iesuat. Eug. 4.
 ij pont. multa priuil. exempt. & indulg. concess-
 nt eisdem, Pius 5. extendit ad illa priuil. Mendic-
 ium; hic verò pont. omnia cõfirmat, cum claus.
 enus sint in vsu, & Concilio Trident non con-
 a; cum clausul. execut. deput. decretum, Dat. 1.
 . 1578. anno 6. de priuil. Mendicant. Pij 5. con-
 o.

Ad generis nobilitatem, &c.) Offic. Aud. Ca-
 it ob promotionem Alex. Riarij ad Card. de
 facult. Pij 4. const. 100. & pont. modo confert
 Hieronay. Matthæo cum facultatibus cogno-
 i causas per locumtenentes, reassumendi cau-
 obligationum à quibuscunque Iudicib. præ-
 am commissas vigore rescripti specialem mē-
 m de eis faciendi, & vigore realium obliga-
 Gregorius 13. tionum

tionum censur. promulgandi, cognoscendi causas
 prælatorum, official. Cur. ac Notar. Audit. ac aliorū,
 & papæ familiarium Campforum mercatorum, &
 pensionum aliās soluem. appellationum quoque in-
 terpositarum à sent. in Cur. latis (præterquam à Vi-
 car. Urb. Guberna. ac Iud. Capit. & latis, etiam ex
 Cur. à quibuscunque Iudic. Ord. & Arbitris in ter-
 ris S. R. E. subiectis. Procedendi summarie in causis
 non excedentibus valorem 100. ducat. de Cam. &
 mercat. Cur. & Norar. ipsius Audit. Admittendi rei-
 terationem terminorum unico contextu, & cogno-
 scendi causas delictorum in Curia, vel extra per of-
 ficiales sedis Apost. vel Sedem ipsam sequentes, &
 alios exemptos à iurisd. ord. demandandi executioni
 sent. in Cur. latis, cognoscendi causas contra Cō-
 munitates, & alios extra Cur. degentes pro negotijs,
 vel contractibus in Curia latis, vel degentes in
 Cur. aut Curiales, etiam absentes pro quibuscunq;
 rebus decernendi Compulsoriales, & remissoriales
 ad eius arbitrium, & in vim Eugenianæ, & Leoninæ
 inhibendi habentibus Curiales extra Curiam: cen-
 suras promulgandi à quibus non possunt per alium
 absolui, nisi in mortis articulo; absolvendi excom-
 municatos ab alijs diebus Paschalibus, & Natali-
 tij, obligationesque in forma Cam. exequendi etiam
 post mortem debitoris &c. confirm. & que const. Ju-
 lij 2. & aliorum circa iurisd. Aud. Cam. præcipit,
 quod dilationes, & alternatiue nō proficiat obligatis
 in forma Cam. Decernit eius præcedentiā in Cap-
 pella, & alibi. Dat facultatem præferendi miserabi-
 les personas in causis discussionum creditoribus
 anterioribus iuxta formam Pij V. const. 190. cogno-
 scendi causas Cambiorum iuxta formam Pij 4. cōs.
 154. Iudices illum molestantes excommunicatio-
 nes consuetas incurrant: apponit decretum, præci-
 pit Cam. ut ponat Aud. in possessionem officii, eum

laus. & declaratione, quod hæc constitutio non præiudicet Concil. Trid. neque Reformationibus Pij 4. & Pij 5. & Aud. Came. præstet solitum iuramentum de fideliter exequendo suum officium, datum 14. Kal. Apr. 1578. an. 0. Vide Iul. 2. const. 13. cum adnotatis. Pij 4. const. 78. & Pij 5. constit. 120. quo ad Fiscum Pij 4. const. 78. Pij 5. const. 121. Cle. const. 32.

58 Cum illius vicem, &c.) Clemen. 7. constit. 47. nonnullas tradidit ordinationes pro regula reformatorum, & à fratribus de obseruantia desuper nõ molestari iussit, & nihilominus molestabantur, ideo int. decernit, Nouitios, & fratres de obseruantia te iam professos ad Reformatos transeuntes, eum habere ad deliberandum an velint inter Reformatos manere : & professos inde recedentes postatas esse declarat : Reformatos non nisi ad ipseccinos habita prius licentia Custodis transire permittit. De pœnis apo. Paul. 4. const. 29.

Nouitij, & fratres reformandi per Custodem re-
i possint, habito tamen consensu fratrum eiusdẽ
i, & loca Refor. assignentur, &c. Pau. 3. const. 28.

58 Minister Generalis fratrum de obseruantia,
non alij facultatem habeat visitandi, & corrigẽ-
e reformatos: reformati non retineant in eorum
s aliquem non reformatum nisi Lectores, Præ-
tores, de suorum superiorum licentia. Custos
ut mittere fratres ad loca extra Reformatorum
odias pro negotijs necessarijs, & pijs causis. Ca-
la custodialia singulis annis in locis custodia
lectionem custodis fieri debeat. Capitu præfesse
custos, vel eo mortuo Commissarius, vel ipse
ister Generalis fratrum de obseruantia. Custos
d triennium eligantur, & confirmationem pe-
i prouinc. Custode decedente eligatur Com-
rius vsque ad Capitulum custodiz. Constitu-
Gregorius 13, siones

tiones fiendæ in cap. generali non contrariæ isti
 obseruantiz obseruentur per reformatos; vestes eo-
 rum sint viliores, & despecti coloris: cum claus. præ-
 seruat. decret. irrit. Executoris deput. claus. derogat.
 Datum 3. Iun. 1579. anno 8. aliis declarat. Vide cõst.
 72. & 101. Vide Clem. 7. const. 41. Pii 5. const. 84. Iul.
 3. c. 10. Pii 5. const. 85. Vide c. 87.

59 Cum ab initio, &c.) Pius V. deputauit quosdã
 Card. super liberatione bonorum Eccles. const. 146.
 Quorum facultates hic pont. pluries prorogauit
 per constitutiones, quæ non habentur hic, quas &
 nunc prorogat ad triennium. Datum Kal. Septem.
 1578 an. 7.

60 Quæ inter Religiosorum, &c.) Pius V. ordi-
 nauit quolibet triennio celebrari cap. gener. & ibi
 eligi gener. & Prælatos quod confirmauit hic pont.
 ac denuo confirmat, inhihetque sub pœna priuar.
 offic. dignit. & c. vocis actiuz, & passiuæ, & aliis cels.
 ad arb. ne de cetero tractetur de immutando hoc
 decreto, & confirmatione, cum claus. &c. Datum 16
 Decemb. an. 8.

61 Benedictus Dominus, &c.) S. Basil Magnus
 Monachorum ord. erexit, qui in sanctitate, & doctri-
 na olim floruerunt, nunc autem quasi defecerunt:
 ideo hic pontif. pro reformatione dicti ordinis præ-
 cipit fieri capitulum eligique Abbatem gener. &
 alios officiales. qui electi fuerunt, & modo hic põt.
 electiones confirmat, & Abbatem de nouo eligi, cui
 omnium Monach. ord. S. Basilii committit, habitum
 nigri coloris assignat, professionem emittere iubet,
 & cap. gener. celebrari quolibet triennio. officia
 sint triennialia; sed confirmari possint.

Capitulo interesse possit, & præmisse aliquis
 Abbas Cong. Galfin. si protectori ord. videbitur
 opportunũ, in quolibet Capitulo designetur locus
 alterius Capituli. electiones fiant per suffragia se-

era, Monast. commendatis clericis tzeularibus .
ensa conuentalis fit distincta ab Abbatali , &
mmendatarius assignet tot bona quz pro Mona-
orum subuentione sufficiant.

Monasteria omnia etiam commendata huic Con-
eg. aggregata censeantur , saluis remanentibus
gnitatibus Abbatalibus , de quibus Sed Apostol.
erè disponere possit priuilegiorum, & gratiaru
mum Ord. S. Basilii, vel congreg. Calfinens con-
florum confirmationem apponit . Eximit à iuris-
tione Ord. & Commendatariorum, qui Reg. S.
sili professe non sint. Abbas, & Visit. visitent, ac
ormet Monachos, atque inobedientes corrigat,
p. apponit decretum clausul. &c. Datum Romz
l Nou. 179. an. 8. Vide const. 49.

52 Vniuersi Dominici, &c) Continet exemptio-
n Monialium Ord. Cisterciensis à superioritate.
nist eiusdem Ord. quas subiicit Iurisdic-
tionum. Inhibetque Abbati, & aliis ipsius Ordin.
poribus, ne de cetero super pzmissis se intro-
tere audeant, cum decreto, clausul. &c. 15 Kal.
r. anno 8. Vide constit. 23. De clausul. Pii 5. con-
10.

3 Pro nostri Apostolatus, &c.) Continet exem-
nem Monialium Ord. S. Aug. de obseruantia, à
ribus illius Ord. quas subiicit Ord. &c. Kalen.
r. anno 8.

4 Quo magis, ac firmius, &c.) Rius 4. const. 14.
firmavit, & ampliauit priuile. Hosp. S. Ioan. Hic
1. Clem. 7. quod & fecerunt alii pont. & idem
const. quz hic non adest. confirmavit priuileg.
ris, & Commendatarioru providendi de bene-
à suis pzbendis dependentibus , & confir-
ti decretum, quod beneficius Ord. aliis, quā
bus Ord. professis non conferantur. Hic verò
dictas concessiones pzdecessorum confirmat
Gregorius 13. De.

Declarat etiam, quod nunquam fuit intentionis
suz, ac prædecessorum in concessionibus benef. hu-
ius Relig. & cum simplici derogatione stabilimento
ram, & privilegiorum Religionis factis absolueret
à susceptione habitus, & omissione professionis:
imò sic prouisos, & de cætero prouidèdos, decreuit
intra sex menses habitum suscipere, & professionē
emittere, si secus fecerint priuat eos quocunque
iure dicti benef. præcipit vt amoueantur, tanquam
intrusi, neque possint gaudere aliqua Regula de
triennali, &c. neque aliqua, temporis, etiam longissi-
mi præscriptio illis suffragetur. Obedientes autem,
scilicet, iam prouisi spolia condonari posse declarat
per priores, & Commédarios, ad quos id spectat.

Confirmat etiam quo ad exemptionem à deci-
mis, & aliis oneribus concessionem pii 5. const. 78.
apponit decretum irrit. cum deputatione facultatū
execut huius Ord. claus. &c. Datum 23. Mar. 1580.
an. 8. Vide pii 4. const. 14.

65 Urbem Romam, &c.) pop. Roman. instituit
reformare antiqua statuta Urbis, & noua condere;
quæ fuerunt pont. exhibita in trib lib. pont. autem
deputauit Card. S. Seuererinz, & alios ad illa exami-
nanda, & corrigenda, quod & fecerunt. Quare pōt.
antiqua statuta abrogat, & noua confirmat, & ob-
seruari præcipit in Cur. capit. generliter, & in aliis
Cur. Urbis. & districtus quo ad deciforia tantum.
Derogationemque statutorum sibi reseruat, cum
decreto, claus. &c. Datum 8 Kal. lun, 1580. anno 9.
Vide derogat. circa iurisd. Consulium, constit. 84. &
quo ad causas criminales, const. 116.

66 Ad Romani, &c.) Innoc. 8. constit. 16. Alex. 7.
const. 6. Paul. 4. const. 32. pœnas imposuerunt non-
soluentibus iura debita Cam. Apostol. Fiscus cam.
quolibet anno in Vig. festo SS. P. & R. acceptauit
quascunque caducitates, & deuolutiones, & non-
Gregorini 13. soluta;

uentes morosos, & contumaces declarari á Car-
 ralibus obtinuit, quas protestationes, & Camer.
 tentias comprobavit idem Pau. postea quolibet
 10 Feudatarij, & alij Camer. debitores dicta die
 iti fuerunt, & non soluentes cens. & pœnis in-
 lati fuerunt. Multi tamen ad huc terras, & bona
 lis Apost. detinent, & in pœnas non incurrisse
 tendunt ex causis, &c. ideó pont. innouat, & con-
 rat prædeces. const. & Fisci protestationes sent.
 lecta prædicta, & declarat quoscunque Feud.
 Cõprehensos fuisse in dispositionibus, & Cam.
 ostol. ad realem locorum possessionem, & incor-
 ationem potuisse deuenire. Fedationesque, &
 s. decernit anno quolibet in Camera Apost. vbi
 adesse contigerit, dicto die debita iura Cam.
 ere debere, solutionesque factas, & fiendas sem
 intelligantur sine præiudicio Iurium R. Cam.
 tiones etiam oblatas post dictam diem non re-
 decernit, cum decreto, claus. formâ publicandi,
 uo liget statim præsentés, absentes vero post
 m dies quam in Cam. lecta, & præsentata fue-
 Dat. 1580. Kal. Ian. 9.

Christiane nobiscum, &c.) Hic pont redemp-
 captiuorum præficit Archiconfrat. Confalonis
 rbe facultatem concedit colligendi elemo-
 s ad hunc effectum. Hortatur etiam eosdem
 fratres, & alios, vt Redempt. eorum suscipiant,
 ueant, &c. Monetque omnes Religiosos, vt
 si fidelibus hoc denuncient, & ad succurren-
 huic operi cohortentur, cum decreto, clausul.
 it. deput. &c. Dat. 6. Kal. Iun. 1581. anno 9. Vide

.37.

Tanta, tamque, &c.) Innouat Constitutiones
 ecessorum contra bannitos, & homicidas, aut
 i permittentes, & fautores eorum, & Impediẽ-
 ti. Ministros, qui excom. priuantur bonis, &c.
 Gregorius 13. Cs. in.

quoscunque obtinentes benef. Relig. S. Ioan. Hierosolym. fructus, aut pensiones percipientes teneri pro rata soluere iura debita com. Erario quacunque exceptione non obstante. De anno 1578. in cap. gener. fuit impostum subsidium 400. mill. scut. super fructibus benef. d. Hospit. Multi tamen maxime à sede Apost. prouisi soluere recusarunt: ideo pont. declarat omnes benef. huiusmodi etiam iurispatr. & à sede Apostol. obtinentes, & pensiones percipientes quibuscunque exemptionibus obtentis, & obtinendis, non obstant, teneri ad solutionem quorumcunque onerum, cum decr. deputatione execut. claus. &c. Datum 20. April. 1582. anno 10.

82. Alias per foel. &c.) Pius 4. const. 105. concessit indulg. Confr. nominis Dei, confessoresque approbatos eligendi concessit, pius 5. const. 137. decreuit Confratern. istas instituendas esse in Eccles. Fratrum prædicator. si ibi existant, sin autem alibi, de consensu prioris illas const. pont. iste confirmat, indulgentiamque plenar. Confratribus poen. et cõfess. communicatis in die ingressus, ac mortis articulo concedit, cum claus. etc. Datum die 9. Jul. 1580. anno 9.

84. pius papa 4. etc.) Concedit, quòd celebratio missæ, quæ solita fieri erat prima Dominica Mens. possit fieri Dominica secunda, conceditque indulg. confratribus interessentibus process. Dat. 5. Sept. 1580. an 9.

84. Almam Urbem, etc.) Mart. 5. et paul. 3. const. 47. concesserunt iurisdic. Consulibus Mercatorum Urb. cognoscendi causas ad artem spectantes, idem pius 4. const. 118. concessit consul. Merciariorum, et Jul. 2. constit. 51. consul. Aromatar. et constituit. 28. Furnarijs, et consules vigore huiusmodi facultat. causas cognoscebant, etiam contra personas, quæ non erant de arte, contra Statuta non confirmat.

const. 63. idē hic pontif. declarat hęc Statuta non
præiudicare facultatibus dd. consulum, quas &
confirmat. Appellarique posse decernit ab eorum
sententia ad consul. tantum, cum decreto, claus. &c.
Datum 1. Maij. 81. Deinde;

85 Ne præinsertas, &c.) Declarat, corrigēdo sup.
1. constit. ne præiudicet facult. Gubern. & Capitani-
ppellat. Urbis, Datum Non. Iul. anno 10.

86 Dilectos filios, &c.) Iul. 3. cuius const. non
adest hic, imposuit gabellam farinæ Carlen. 2. pro
nolitura rubei grani, & mōtem vacabilem desuper
regit, cum emolumentis ad 10. pro cētenario, plus
ad. emolumenta reduxit ad septem cum dimidio,
constit. non adest, plus 5. constit. 179. illa reduxit ad
septem, & administrationem concessit pop. Rom.
op. autem Romanus cum auctoritate huius pont.
extinxit gabellam farinæ, & pro eius extinctione
montem gabellæ studii locorum 1180. non vacabili-
um cum fructibus ad quinque pro centenario
ixit, pont. ergo modo approbat illam extinctionē,
erectionem, administrationemque pop. Rom. con-
dit, & montistis indulta elargitur, privilegiaque
incedit, quæ aliis montistis concessa sunt, utque
montistæ non teneantur præbare pecunias per eos
lutas, conuersas esse in dictam causam, cum decre-
&c. Dat. 1. Ian. 1583. anno 15 Vide Sixti 5. cōf. 26.

87 Ad tollendum, &c.) Hic pont. extendit pot-
s à Conc. Trid. impositas duellantibus, ac per-
tentibus duellum, etiam priuatim suadentes, fa-
ntes, cum claus. &c. Dat. Non. Sept. 1582. anno 15,
nc. Trid. sess. 25. cap. 19. Vide Iul. 2. const. 9. cum
notatis.

8 Vniuersi orbis, &c.) Erigit Eccl. Bonon. in
1. Metropolitanam, & Archiepiscopalem, cum
iilegiis aliarum, subiicitque illi ecclesias, placē-
m, ac parmensē, præsulesque Regiens Muti-
Gregorius 13.

aliud ipse pont. ordinauerit illo citato, & appellatio super præmissis non concedatur nisi cum cautione Bancheriæ in forma depositi cum decreto, claus. &c. Datum Tusculi 7. April. anno 9. vide const. 38. & 44.

75 Antiqua Iudzorum, &c.) Continet errores pro quibus Hebræi ab Inquisitoribus puniti possint, videlicet negantes quæ communia habent circa fidem cum Christianis, dæmonibus immolantes & inuocantes illos: Christianos nefaria ista docentes: Blasphemias in Christum, & Beatam Virginem proferentes, Christianos à fide deducentes in istos ad fidem Christianam transire impeditentes, hæreticos scientes receptantes, vel fauentes illis: libros prohibitos deferentes, vel detinentes, Hostiam altaris despicientes, aut aliquid Cruci affigentes, deridentesque: Nutrices Christianas habentes, siue cogentes lac in latrinas effundere, præcipit locorum Ordin. vt has publicari faciant, & ab inquisit. obseruari, cum decr. claus. &c. Datum Rom. Kalen. Iul. an. 10. Vide Clem. 8. const. 2. Iul. 3. const. 46. Ianoc. 4. const. 1.

79 Sedis Apostolica, &c.) Pius V. const. 98. Fratribus de obseruantia aggregauit Clarenos, &c. Illorum tamen multi ad ordinem conuentualium transferuat absque licentia Sed. Apostol. pont. ergo facultatem concedit genera. d. translatos à quibuscunque cens. & poen. absol. & admittendi ad liberam concessionem vtendi gratijs conuentualium, cum decreto, claus. &c. 20. Decemb. anno 10. De Mat. conuentual. Pij V. constit. 71. De translat. ad ordin. vel degen. extra clausul. Paul. 4. constitut. 29 Pij 4. const. 69. 71.

77 Dubijs quæ, &c.) Declaratio, quod Prælati monast. Monialium in casibus tantummodo necessarijs ea ingredi valeant; & si contrafecerint Episcopi
Gregorius 13. prima

ima vice ingressu eccles. fiat priuati secunda
unere pontificali sint suspensi, & deinceps ipsos
no communicati. Regulares vero omni officio, ac
beneficio priuati, excomm. incurrant, cum decreto,
iul. &c. Datum 23. Decemb. ann. 10. Vide Pij 5.
n. 22 supra const. 36. Conc. Trid. sess. 25. cap. 5. de
regul. claus. Monia Pij 5. const. 104.

78 Inter grauissimas, &c.) Prælati Conc. Triden.
niserunt pont. curam restituendi Breuiarium, ad
quod duo requirebantur, primum officij recitatio,
ad executus est Pius 5. constit. 76. alterum emend.
tend. quam hic pont. viris peritis proposuit, &
mo reponit verum æquinoctium in sede sua ad
Kal. April. & ne inde recedat, ordinat, vt omni
centesimo auferatur bissestus, præter quam
quoque anno centesimo; Cyclum Spactarum
stituit in Calendario loco aurei numeri Cycli
rem antiquum ad nouam, & quamcunque inter
ndi rationem accommodat. Calendarium sic
cutum approbat. Illudque imprimi prohibet
licentia pontif. præcipit, vt omnes eo vtantur
diem 10. Septemb. 1582. Hortatur, imperas
cipibus, vt calendarium sic emendatum reci
t, & seruari faciant, Datum 6. kal. Mar. 1582.
10.

Cupientes pro Pastoralis, &c.) Continet de
tionem super obseruatione Calendarij pro his
e mense Octobr. 1582. obseruare non cœpe
Dat. 1582. 7. Nouemb. anno 11.

Cum sicut accepimus, &c.) Præcipit, quod
rii vrbis in causis discussionum ceteris creditis
is præferantur, omnesque iudice Vrbis in
1 causis manu Regia procedere possint. Dat.
uemb. 1581. anno 10. Vide Iulij 3. constit. 31.
7. const. 31. Pij 5. const. 36. & 199. inf. const. 84.

Dudum scel. record. &c.) Pius 5. declarauit
egorini 13.

CC 3 quos.

inhabiles fiunt, &c. eorum Vasalli liberantur, & cetera
 aedificia eruantur, dominia, & bona Cam. Apostol.
 applicantur: priuilegia de recipiendis bannitis an-
 nullantur. Bona publica: non comprehendantur
 in const. 38. Pij 5. cum execut. deput &c. Dat. 5. Id.
 Jul. anno 9. Vide Sixti 5. const. 8. Pij 2. const. 8. &
 concord.

69 Circumspecta, &c.) Continet restitutionem
 priuilegiorum, & exemptionum Ord. S. Ioan. Hiero-
 solym. ad ter. Conc. Trid. cum declaratione iuris d.
 Ordia. in puniendis Ministris, & familiaribus mi-
 litum de excess. etiam extra uisitationem, cum clau-
 &c. Datum Rom. 25. Nouembr. ann. 9. Vide Pij 5.
 const. 142.

70 In Ecclesijs, &c.) Annulat dispositiones be-
 neficiales pro personis prohibitis cum reservatione
 omnium benef. eisdem collatorum, & modo impe-
 trandi illa cum decreto, &c. Ignorantia non excu-
 set. Datum Id. Nouemb. an. 9. vide Pij 5. const. 312.

71 Romanum decet, &c.) Continet prohibiti-
 onem vendendi pascua existentia infra limites Doha-
 nae alteri, quam Dohanerio, ut Pij 2. const. 7. Confir-
 mat omnes const. Apostol. editas super Dohana, &
 pascuis patrimonij, declarat confines, & apponit
 declarationem circa sementes, & alienationes pos-
 sessionum existentium intra dicta limites, cum de-
 eret. clausul. &c. Dat. Kalend. Febr. anno 9. Vide
 const. 46.

72 Ex quo nos, &c.) Edidit const. obseruandam
 a Fratibus de obseruant. & eorum Reformatis cir-
 ca eorum Reg. & tamen Reformati contra formam
 d. const. 56. molestantur: ideo pont. ex eximit a iuris.
 Minist. prouinc. de obseruantia, omnes Reformatos
 commorantes in Regnis Aragon. & Valent. & prin-
 cipatu Cathalonae, Et omnia eorum loca in vnam
 prouin. redigi iubet, & eam pro Minist. prouinc. ab

Gregorius 13.

ipsis

reformationis eligendi, gubernari, mandat prouinciā
ipsam sub obediētia Ministri, aut Commis. Gener.
manere declarat, cap. Gener. Minist. vel Commis.
ner. presidere possit. Prouinc. confirmationem
at a Minist. vel commis. gener. professi inter Mi
nes de obser. & alij Nouitij non professi transeū
ad Reformatos habeant annum probationis, &
inito inde recedere non possunt prou. possit eos
mittere absque licentia Generalis de consensu
fratrum illius loci: Ordinationes in capit.
eral. factae, & fiendae seruentur per reformatos,
modo huic reformationi non sint contrariae elec
tionum diuersis diebus quarantur a Reformatis,
linoribus de obseruantia, cum claus. decreto,
Inhibet fratribus de obseruantia, ne reforma
desuper molestant, reuocantque quascunque fa
ctas eidem de obseruantia concessas de visitan
el corrigendo reform. cum execut. deput. Datū
die 28. Febr. an. 9. vide const. 56. Vide const. 50.

Alias pie me. &c.) Pius 4 const. 5. prohibuit,
icos Iudaeos curare posse Christianos, Pius
n V. const. 6. id approbavit, quas const. hic pōt.
uat, praecipitque id publicari singulis annis, &
chos aegrotantibus significare debere: quod si
a hanc prohibitionem facere audebunt eis sa
eccl. nullatenus administrantur, neque a reli
exemptis, & si decedant Eccles. careant sepul
Episcopi in transgressores debita animaduer
procedant, etiam in ipsos medicos, cum claus.
m 30. Mart. 1581. ann 9. De Hebr. Pau 3. const.
medicorum officio Pij V. const. 3.

Cum sicut accepimus, &c.) Continet deputa
m Thesaurarij in collectorem, & iudicem spo
n, & bonorum vacantium, coram quo vult, ve
iscantur omnes causae huiusmodi bona con
ates, aut cum eis connexionem habentes, nisi

Gregorius 13;

Cc 2 aliud

408 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. et summ.*
nent. Imolent. Ceruient. Cremeniam cum decreto,
clausulis, &c. Datum 4. Id. Decemb. anno 11. Idem
fecit Pius 2. de Eccl. Senens. const. 1.

89 Exposcit debitum, &c.) Decernit, quod Ab-
batissæ Monialium ad triennium tantummodo eli-
gantur, iuxta formam suorum ordinum, & instituta
Concil. Trident. sess. 25. cap. 6 de regul. cum decreto,
claus. &c Datum 1. Ian. 1583. anno 11.

90 Sperantes te, &c.) Deputat Gubernatorem
cum solitis facultatibus, & emolumentis, præcipit
quod Camer. & alij admittant eum ad eius officium,
Theol. & Depos. solita soluant emolumenta Guber-
nat. solum præstet iuramentum, cum clausul. &c.
Dat. 27. April. 1583. anno 11. Vide Leo. 10. const. 7.
cum adnotatis.

91 Exposcit Pastoralis, &c.) Continet extinc-
tionem litium vertentium inter ordines Mendican-
tium, & Confraternitates laicorum super præce-
dentiam, declarans, quod inter Mendicantes ille
ordo præcedere debeat in processibus, qui est
in possessione præcedentiz: & similiter id etiam
obseruent Confraternitates; si autem de possessione
præcedentiz non constat. inter Mendicantes, præ-
cedat antiquiores in loco præcedentiz, & inter fra-
ternitates præcedant, quæ prius sacris usæ sunt. In-
ter mendicantes etiam ille ordo intelligatur habere
præcedentium, qui prius habuit Monasterium in
illo loco, & constitutio ista intelligatur habere locum
cum in processibus tantum; nullumque præju-
diciam ferat Capuccinis, volentibus incedere sub
Cruce conuentualium, vel de obseruantia, cum de-
creto, claus. &c. Datum 15. Kal. 1583. anno 11. De
Fratribus Prædicatoribus, vide Pij 5. const. 74.

92 Humano viæ, &c.) Præcipit, quod omnes re-
signationes, & iuribus concessionibus publicentur in-
tra 1.2. menses, si beneficia sit citra montes, si autem
Gregorius 13. v. l. c. 1,

ra, intra nouem. Fiatque publicatio in Ecclesia
 thed. & benef. Ecclesiastica, vel Ecclesijs, si in
 tribus illud sit, inter Missarum sollempnia, &c. ad
 naturque scriptum in valuis Eccl. is, in quem
 poni de benef. contigerit, teneatur intra dictum
 opus posse apprehendere vigore litterarum de
 er confectarum, vel saltem (si aliquod aderit im
 limentum) presentare litteras illi, cui executio
 nmissa est, & possessionem instanter petere. For
 prædicta seruetur in omnibus benef. specificè,
 non per æquipollentem. Formæ autem ommissio
 iat gratiam nullam, inducatque vocationem, in
 dicitatem, inhabilitatem, nec prosit, resignanti
 lessio, postea continuata, specificaturque modus
 etrandi ob non seruata formam, & quod pro
 nullitatem concessionum non sunt irritæ resi
 gationes, nisi in casu, &c. & in casu benef. litigio
 im procedatur contra cedentem, donec succes
 venerit ad eum. Resignationes in manibus Or
 ir. Nunciõrum, & Legatorum, etiam ob permu
 nem expediuntur, & prouisos intra tres menses
 : prouisionis illam publicet, & possessionem
 at, aliter prouisio nulla sit, & benef. vacet, &
 ni pro tunc sint priuati, cum decreto, &c. Datũ
 . Ian. 1587. an. 12. Vide Innoc. 2. const. 13. Pij 4.
 t. 15. Pij 5. const. 187. De resignat. Clement. 7.
 t. 19. Pij 4. const. 91. Pij 5. const. 43. & 62. 188.

Consueuit sedes, &c.) Præcipit, quod Ordi
 non se intromittant in uisitatione, & correctio
 ilicium, nisi in concernentibus curam animarũ,
 ministrationem sacrum. Deputat execut. cum
 catibus, &c. clausulis, &c. Datum 7. Ian. 1584.
 Pij 5. const. 142. & sup const. 69.

Quo in vos, &c.) In cap. mox celebrato sub
 n an. 50. mill. scut. sub benef. Hosp. Hierosol.
 sicum fuit ultra aliam impositionem factam
 Gregorius 13. in

mittuntur deinde in gradum Coadiutorum forma-
eorum Qualitates admittendorum ad professionem
quatuor votorum distributorum. Admissi sint inca-
paces successionis hæreditariæ, & loca Societatis
non succedant bonis eorum ob eorundem mortem,
aut professionem professi 4. votorum emittere
debent sollemne votum obed. erga pont. ultra alia
sollemnia vota. Omnes debent alia duo simplicia
vota emittere, &c. Non immutandi Constitutiones
circa paupertatem, nec procurandi aliquam digni-
tatem: probatorum vna sit in Societate viuendi ra-
tio; Qui ad gradus professorum, & coadiutorum
formatorum non peruenerunt, retineant dominiũ
suorum bonorum ad beneplacitum præpositi ge-
neralis, sed quoniam multi contra Societatem præ-
missa statuit abiicere non sunt verti; idè pont. de-
clarat, & decernit confirmando instituta, gratias, &
privilegia, quod tria vota etsi simplicia, verè tamen
sunt Religionis substantialia, quod verè sint Reli-
giosi, & exempti à iurisd. ordin. Discedentes à Con-
greg. sunt verè Apostatæ; inhabiles ad Matrim. ante
absol. pont. vel præpositi general. Quod nulli liceat
impugnare instituta huius Relig. nec in hac Consi-
tutione interpretare contenta. Dubia desuper orlũ-
da ad Sed. Apost. pertinent, cum decre. claus. &c. Da-
rum 8 Kal. Iul. 1584. anno 13. Vide paul 3. const. 24.

108 Inter Apostolicas, &c.) Innouat Nic. 2. &
aliorum constitutiones editas circa reprobationem
iuram. de illicitis damnosis, & impossibilibus Eccl.
libert. & decret. Concilii Trident. aduersantibus, &
eadem de cætero exigentibus imponit pœnas susp.
à dignitatibus, inter & excom. respectiuè; iuranti-
bus verò scienter, ipso facto priuati sint gratis, pro
quibus iurauerint; ignorantem verò à iuramento hu-
iusmodi sint absoluti, cum decreto claus. &c. Dat.
Non. Sept. anno 13.

Inter

109 Inter multiplices, &c.) Statuit quod deposita actualia sup. scuta 5 fiant penes Montem pietatis cum decre. &c. Iud. & Notarii contrafacientes emolumentis vnius anni careant, deinde officio priuati existant, Dat. primo Octob. anno 13.

110 Cum alijs, &c.) Aduocat ad se omnes causas vertentes inter Mercatores Ripæ, & quoscunque ipsorum ex vna, & quascunque mulieres etiam cõiugatas, declarando const. 52. pau. 3. procedere etiam contra mulieres tam in debitis contractis, quam contrahendis, cum decret. &c. Datum 3. Maii 1584. anno 13.

111 Sancta Mater, &c.) Episcopi, & alii curent qualibet hebdomada prædicari iudæis in terris, vbi sunt Sinagoga, quibus prædicationibus interfint iudæi maiores 12. annis vtriusque sexus. ita vt saltẽ tertia eorum pars adsit sub poenis interdicti à consortio Christianorum, quod si Christiani eos à prædictis impediunt excommunicati sint ipso facto, principes faueant Ordinariis in præmissis. Datum 3 Kal. Sept. anno 13.

112 Vt Apostolicam, &c.) Continet reseruationem omnium benefic. Monaster. S. Crucis Fontis Auellan. Ordin. Camald. Dioecel. Eugubini. cum decreto, &c. Datum Non. Sept. 1578. anno 8.

113 In conferendis, &c.) Cameratus officium vacauit per obitum Card. Cornelii, & modo illud confert Card. Vastauill. assicurando illud, vt fecit pius 5. const. 143. & obligat omnia bona Cam. Apost. cõ decreto, &c. Dat. prid Id. Mar. anno 12.

114 Quæ à Romanis) Paul. 3. prohibuit clericis, ne expedirent Camerales expeditiones aliter quàm sub nomine, & sigillo Camerarii, quod confirmauit Iul. 3. Clerici tamen contrafaciebant; Ideo pontif. innouat, & confirmat dictas Constitutiones, & inuuldas esse decernit expeditiones à clericis faciendas

Gregorius 13.

Præ-

rum viuendi modo molestant, aut innouent, & eisdē
 Discalciatiis concedit facultatem recipiendi *Fratres*
 de obseruantia, & retinendi transeuntes ad eos, &
 alia loca concedenda statuitque, quod Obseruan-
 tes nullum onus illis imponere possint, & quid *Cu-*
stodia S. Gregorij sit incorporata prouinc. *S. Iose-*
phi. Et *Discalciati* remaneant sub iurisdictione *Ma-*
gistri Generalis ipsius *Ord* cum decr. claus. &c. *Da-*
tum 12. Nou. 1578. an. 9. Pij 5. const. 95.

105 Quoniam diuinum, &c.) *Gregorius* primus
 reduxit *Anglorum Nationem* ad fidem *Catholicā,*
Angli verò, qui tunc erant obediētes in hzresim,
 deinde prolapsi sunt. Quare hic pont. ad imitationē
 d. *Greg.* pro d. *Anglorum* ab hzresi liberatione *Col-*
legium Anglorum in vrbe erigit, & in eo quinquā-
 ginta scolasticos *Anglicos* cum suo *Rectore,* & *Min-*
istris alijs ali, & in studijs instrui decernit. *An-*
nuosque redditus scutorum quinque millium dicto
Collegio assignat *Hosp. Anglorum,* & *Eccl. S. Trin.*
 & *S. Thomæ Mar.* ac omnia bona eiusdem *Hosp.*
 eidem *Collegio* applicat, & concedit. Vultque,
 quod *Ministri Collegij* obediāt per omnia *Prote-*
ri. & *Rectori.* Et quod si *Collegium* dissoluatur, bo-
 na omnia remaneant dicto *Hospitali.* Inhibentque
Ministris dicti Hospitalis, ne molestant *Collegium,*
 & eius personas super prædictis. Conceditq; exem-
 ptionem à iurisdic. *Ordinar.* & quorumcunque
 iudicum: à solutione gabellarum, & pedagiorum.
 Præcipit officialibus omnibus ne *Collegium,* aut
 illius personas molestant in præmissis. superiores
Collegij de consensu *protektoris* possint promoue-
 re. *Scholares* ad gradus: *Scholares,* & *Alumni* eius-
 dem *Collegij* promoueri possint extra tempora, &
 abique ord. litteris, & sine titulo, & non obstante
 defectu natalium. Deputat *protect.* cum facultati-
 bus, & formam recipiēdi *Alumnos;* & *probationis*
 Gregorius 13. ipse;

ipforum antequam recipiantur, & iuram. post ad-
missionem, & absoluendi ipsos Alumnos, & a qui-
buscunque excessibus, etiam refer. in Bulla Coenae,
cum claus. indulg. concess. &c. Dat. 9. Kalend. Maij,
ann. 9. De haeresi Anglorum, Paul. 3. const. 23. Pij 5.
const. 104.

106 Cum alijs scel. &c.) Paul. 4. cost. 46. exerexit
montem Alumerarium, Pius 5. vacabilem illum
efficit, & fructus ad septem pro centenario reduxit,
pont. Igitur iste hunc eundem montem perpetuum,
& non vacabilem esse statuit, & illius fructus ad
quinque pro centenario reducit; pro assecuratione
montium assignavit annuam summam 8477.
scuto ex redditibus Alumerarium, & obligavit om-
nia bona Cam. Apost. sed litterz hic non habentur.
Deinde idem pont. sciuit nonnulla loca eiusdem
montis personis pignorata, quendam annum cen-
sum super eodem monte constitutum fuisse: ideo
loca illa non suppressit, & censum illum extinguit,
additque eidem monti quaedam alia loca: pro quo-
rum assecuratione obligat omnia bona Cam. Quae
loca sic addita eiusdem indulgentiis, & gaudere de-
crevit, quibus alia loca potiuntur, & gaudent, cum
clausul. decr. &c. Dercernit, quod haec constitutio
admittatur, & describatur in Cam. Apost. Apponit
clausul. derog. Dat. Rom. 4. id. Iul. anno 13. admissa
fuit 23. Iul. &c. Vide Sixti 4. const. 16.

107 Ascendente Domino, &c.) Quoniam Socie-
tas IESV assiduos labores pro Christo impendit,
Paul. 3. & Iul. 3. Societatem hanc approbarunt,
exemptionem, eidem pau. 3. a iurisd. Ord. subtraxit,
pius autem 5. intra ordines Mendicantium illam
ascripsit. Hanc pont. commendat cum illius statutis
probationis Novitiorum, cum illorum admissione
inter scholares approbatos, vel condutores tempo-
rales nondum formatos Goadjutores praedicti ad-

Gregorius 13.

mit,

410 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summa:*
in alio cap. de qua constitutio. 8. hanc igitur imposi-
tionem pont. confirmat, & non soluentibus poenas
imponit, deputando execut. cum facultatibus, Da-
tum 7. Ian. an. 12.

95 Omnibus, & singulis, &c.) Continet ordinem
obseruandum Romae in process. Sanctissimi sacra-
menti in die Corporis Christi, &c.

96 Alias cupientes, &c.) Continet taxam seruandam
a scriptoribus Archiuu Rom. Cur. Datum Kal.
Jun. 1581. anno 10. De taxis Notar. Pij 4. const. 148.
De Archiuo, Pij V. const. 93.

97 Consueuerunt Ro pont. &c.) Est bulla Con-
tra, quae continet casus reseruatos ipsi summo pont.
& excomm. & sunt contenti hoc versu.

Hæretici, Appellas, Latroque Pedagia, Falsas,
Feriū, Annona venit Romā, cum Cardine, causas
Vsurpas, Satuis. Decimas, Capitalia Auertis,

Atque Peregrinos, Terras, Rapis, ipseque solues!

98 Alias emanarunt, &c.) Declarat, quod const.
edita contra ementes sal exterum in locis S. R. E.
comprehendat non solum immediatē, sed etiam
mediatē subiectos Sed Apost. cum decreto, &c. 3.
Decemb. 1582. an. 11. Vide const. 52.

99 Ad Apostolicæ, &c.) Continet nouam erectio-
nem montis Pij non vacab. iam a se extinctum,
scut. 176. mill. & 50 cum ratione sex pro cent. quem
extingui non posse mandat, deputat. execut. facul-
tates montistarum, & Card. protectores. cum claus.
&c. & nomina montistarum, Dat. 6. Kal. Nou. 1577.
anno 6. Vide Sixti 5. const. 16. Pij 4. const. 76. 80.

100 Sancta mater, &c.) Ordinat festum S. Annæ
celebrandum quolibet anno die 26. Iulij sub dupl.
officio, quod Episcopi id faciant obseruare, Kalen.
Maij 1584. anno 12.

101 Ad facinorosos, &c.) Edidit const. 46. contra
hannitos, ideo concedit facultatem presbyteris ap-
probatis

Gregorius 13,

probatis

probatis ad confess. vt possint absoluerē eos, qui cens. incurrerunt ob id, & duret per annum; cum claus. &c. 4. Id. Maij, anno 12.

102 Cui regis, &c.) Continet facultatem, & deputationem quatuor Card. absoluerē bannitos cū claus. &c. 12. Maij anno 12. Vide similem, Pij V. const. 111. & 158.

103 Pia consideratione, &c.) Innoc. 4. confirmavit declarationem Reg. ord. Carmel. Eugen. 4. mitigavit d. Reg. circa ieiunia esum carniū, & solitudinem, sed postea de anno 1565. multi Religiosi primitiuam Reg. obseruare cœperunt, & nonnulla alia, & Discalciati appellati sunt, qui ab alijs obseruantibus Reg. mitigatam molestabantur idē pont. d. Discalciatos in Regn. Hisp. ab ipsis mitigatis se iungit: Monasteriaque ipsorum discalciatorum, tū erecta, tum erigenda in vnam prouinciam erigit, quam appellandam censuit Discalciatorum, & eam & Magistro Generali totius ordinis subijcit, assignatque facultates tum Generalis, tum prouincialis Discalciatorum: conceditque priuilegia Discalciatos ad alium ordinem, quam Carthusiensem, transferre prohibet: idē de mitigatis, & quod officiales mitigatorum non molestent ipsos discalciatos sub pœna excom. ipso facto. Discalciati possint habere recursum ad sed. Apost. vel ad ord. protectorem: Reuocanturque omnes facultates, quas habebant Mitigandi, visitandi ipsos discalciatos, cum decreto claus. &c. Datum Rom. 22. Ian. 2386. anno 9. Clem. 7. c. 37. Pij 5. const. 49.

104 Ad hoc nos Deus, &c.) Quidam Fratres Ord. de obser. strictiorem vitam degentes in Regn. Hispan. Discalciati Congr. s. Ioseph, nuncupabatur, & à Fratribus de obseruantia desuper molestabantur: idē pont. confirmat ipsam Congr. Inhibetque officialibus Fratrum de obseruantia, ne eos ab eos

Præcipitque eisdem, vt omnes expeditiones sub nomine, & sigillo Camer. signent, & cum sola subscriptione visa, etc. Exceptis Gubernatore, etc. Inhibet quoque Notariis, ne expeditiones aliter scribant. Inter Cler. Auditor ne expedit. super rebus ad Cam. pertinentibus subscribant. Camerariæ expedit. et tractat. tritici, et segetum spectent ad d. Camerarium, cum decreto, clausulis, et Datum Non. Decemb. anno 13.

115 Non sine graui, etc.) Excommunicantur diripientes animalia, et bona alia in statu Ecclesiastico, vel illa ementes Episcopi status Eccles. et Reg. Neapol. ac Duc. Hetruriz Ferrar. Urb. faciant publicari hanc constit. cum clausul. et Datum 7. Decemb. anno 13.

116 Cum in curiam, etc.) Concedit facultates procedendi, et iudicandi in causis crimin. non seruata forma statutorum, et iuxta facultates Guber. de quibus Leo. 10. constit. 7. cum decreto, etc. Obiit die 10. Aprilis 1585.

1 Sixtus Quintus. Virium nostrarum, etc.) continet indictionem Iubilæi ad implorandum à Deo Iumen, et auxilium pro bono regimine christianæ Reip. vt in forma, etc. Datum Rom. 8. Kalen. Iun. an. no primo.

2 Onus pastoralis, etc.) Deputat tres card. audiendum grauamina subditorum, et facta ipsi pöt. relatione desuper prouidendum, cum decreto, clausul. etc. Datum Rom. 5. Iun. anno 1.

3 Sollicitudo paternusque, etc.) confirmat statuta prohibentia alienationem bonorum ad fauorem forensium, et non subditorum, prohibet, ne vendatur bona stabilia in statu Ecclesiastico existentia, et quod extraneus, aut subditus originarius boni huiusmodi in dicto statu habens, et in eo habitans. si discedat, amplius non reuersurus, illa non possit

Sixtus 5.

retig

retinere, sed immediate ea vendere, vel pro aliis rebus extra existentibus ea commutare debeat. Potest si quilibet de bonis suis omni titulo disponere, præterquam venditionis, donationis, permutationis, &c. Bonorum appellatione non veniant loca Montium, nec dotes, neque Vrbes: Contrahentes contra dictam formam sint inhabiles, &c. Datum Romæ, Kal. Iul. anno 1. Vide pau. 4. constit. 2. quo ad bona in vniuersum, quoad Feuda infra const. 25.

4 De statu, &c.) Thesaurariæ officium vacans ob resignationem Benfioi: idem pont. erigit illud officium perpetuum ad instar Clericatus, illique annexit officium collectoris spoliatorum cum emolumentis: locum in cappella, &c. Annua scuta 200. pro conducenda domo, & victu pro se, & familia ex palatio Apostol. præstari decernit. priuilegia etiam, & exceptiones alijs Thesaurarijs, & Collectoribus concessa specialiter non reuocatas eidem concedit. Officiumque Thesaur. sic erectum vnâ cum Officio Collectoris, & alijs ei annexis D. Bened. Iustin. confert. Et pro asscuratione eius, qui Rom. Cam. scuta 50. mill. soluit omnia bona eiusdem Cam. obligat: ipsumque decernit non teneri probare hæc summam conuersam in subuentionem Sedis Apol. neque registrari facere in Cam. has litteras, iuxta const. 131. Pij 4. cum clausulis, &c. decreto, &c. executorum deputatione, &c. Dat. Romæ 1. 85. 6. Non. Maij, anno 1. Deinde cum sequitur. Thesaurarius Greg. 13. c. 74.

5 Cum hodie, &c.) Facultates ipsius Thesaurarij explicat reuocando, & annullando omnes alias auctoritates concessas Collectoribus, & Subcollectoribus spoliatorum per prædecessores ad hunc vsque diem. Decernens, quod ipse habeat in perpetuum plenam facultatem colligendi per alium, seu alios, tam in Vrbe, quam per totam Italiam omnia

Sixtus 5.

D d

bona

bona quæcunque, & spolia, fructus, atque prouentus quarumcunque Ecclesiarum ex quouia titulo Indebitè perceptos, & bona vacantia, de quibus disponi contigerit, contra constit. 122. Pij 5. & 44. & Gregor. 13. &c. Vocandi coram se, vel alium ad reddendum computum quoscunque dignit. &c. etiam Collectores prædecessores, &c. Mouendi, citandi, &c. etiam sub cens. & poenis Eccl. etiam excommunicationis, confiscationis, & priuationis, &c. Declarandi incidisse, &c. cum auxilio etiam brachij secularis, &c.

Absoluendi, & liberandi, componendi, concordandi &c. constituendi Collectores, subcollectores, Commissarios, &c. Cognoscendi super controuersias ortas, & orituras super quibusuis fructibus, & spolijs, &c. causis appellationum à suis Subcollectoribus deputatis, &c. Quod hæc const. non est registranda in Cam licet generaliter contrarium decreuerit Pius 4. const. 135. cum claus. &c. Datum Rom. 11. Mij, anno 1.

6 Deinde cum sicut accepimus, &c.) Cum noua Ciuitas Terracina de mandato Greg. 13. ædificari cæpta fuerit. Hic pontifex pro illius perfectione, & prouentus illius Communitatis sequèstrari, & in tali ædificatione erogari mandat. quod Thesaur. salariumque Gubernatorum, & alia subsidia, onera d. Communitatis solui mand. ex dictis prouentibus durante d. ædificat. cum claus. &c. Dat. Ro. 11. Maij, an. 1. Deinde.

Alias cum &c.) Quoniam Pius 5. concesserat facultatem B. S. S. Thesaurario vendendi loca Montis Iulij vacantia per obitum Montistarum d. Greg. 13. declarat Episc. Laudens. eius Thesaurario facultatem disponendi de locis quocunque modo vacantibus ipsius Montis Iulij, ac montis secundi succursus Auenion. Hic etiam pont. easdem dat facultatem

Sicuti 5,

culta,

puleares isti Theulario, personisq; huiusmodi monē-
 jium ab ipso Thefaur. Empturis dat privilegia con-
 cessa antiquis monistis cum decr. clau. &c. Regist.
 9. Sept. 1585. De spolijs, Paul 3. constit. 34. 53 Jul 3.
 const 16. Pau. 4. const 26. Pij 4. constit. 119 Greg. 13.
 c. 38. & 44. & 74. De facultat. Thefaur. Pij 4. constit.
 127. Greg. 13. const. 41. De monte Iulio, Pij 5. const.
 159. De monte primo succurs. Avin. Pij 4. const. 94.
 De secundo idem const. 103.

7 In Coeli Trono, &c.) Recensitis s. Franc. de
 Paula meritis, & laudibus narrat illum instituisse
 Ord. Minorum, & à Leo. 10. in nu. Sanctorum
 ascriptum, & modo iste pont. eius diem festum 2.
 Aprilis celebrari præcipit, Dat. Ro. 1585. an. 1.

8 Hoc nostri pontificatus, &c.) Confirmat con-
 stituciones à prædeces. editas contra Ban. eorumq;
 fautores cum pœnis in eis contentis, præterquam
 excomm. præcipitque vt Barones, & Communita-
 tes eorum Territoria à bannitis, &c. liberas custo-
 dian, eosque capiant, & officialibus pont. consi-
 gnent. Capere non valentes prosequantur cōuoca-
 tis Communitatibus conuicinis. Ad cauillolas excu-
 sationes non admittantur; particulares personæ cō-
 tra bannitos, &c. Arma capiant, & accurrant. Execu-
 toribusque iustitiæ armata etiam manu subueniant
 Barones, & Communitates loci, in quo furta, latro-
 cinia, vel alia damna illata fuerint facinorosos cape-
 re debeant, alioquin vltra alias pœnas ad refectio-
 nem damnorum, & pœnam Cam Apost. soluendam
 astricti sint. Barones, & alij maiores annorum 14. &
 S. R. E. mediaté, vel immediaté in temporalibus
 subiecti, auxiliantes, aut eosdem bannitos receptan-
 tes quomodocunque, siue impediētes Ministros,
 verberantes, terrefacientes, &c. Conclamantes ad
 arma, aut excitantes alios, franchitias appellauerint
 contra Const. 10. Gregor. 13. Jussu suæ Maiest. reatum

Statu 5.

De 2 ve:

verum, & Rebellionis pœnam incurrant, amissionẽ
 priuileg. & gratiarum, nec non exemptionum, ac
 dignitatum temporalium, atque Ecclesiasticorum
 offic. & benef. honorum, iurium & bonorum om-
 nium, atque actionum cum inhabilitate perpetua
 ad illa; & similia. Et omnia intelligantur ipso facto
 applicata fisco Cam. Apost. iuxta Con. 48 Pij 5. Com-
 munitatesque eadem tolerantes, easdem pœnas in-
 currant, particulares autem personæ eos ca, pero nõ
 valentes, illico propalare, & conuicinos conuocare
 debeant. Scientes in præmissis aliquem esse culpa-
 bilem reuelare teneantur. Iudices procedant etiam
 per inquisitionem, & priuileg. de recipiendis, & nõ
 consignandis omninõ sublata sint; Receptantes non
 excusentur prætextu agnationis, vel consanguinita-
 tis, aut non dolosæ receptionis nisi coactè quis fe-
 cerit, cum decreto, &c.

Executorum deputatione. Clausulis. Hortatur
 principes extra statum Ecclesiasticum temporalem
 iurisdictionem habentes, vt bannitos non assecurèt,
 sed capiant, & remittant, tradit formam publicandi,
 ac præcipit Communitatibus, vt hanc const. publi-
 cent in publicis Consilijs, & eam in Archiujs cu-
 stodiant. Et quotibet anno in publico Consilio reci-
 tent, Dat. Ro. Kal. Iul. anno 1. Vids Pij 2. constit. 8.
 cum concordantijs.

9 Aliàs foelcicis, &c.) Pius 5. const. 2. Bannitos à
 Regno Neapolit. assecurari nõ posse ab officialibus
 Status Eccles. sed ad protegem remitti debere iussit.
 Hic pont. modo idem statuit, oriundosque ex locis
 S. R. E. puniri posse de cernit pro delictis commissis
 in Regno. Proregis officiales insequi bannitos intra
 Territorium Eccl. posse concedit. Et etiam Mona-
 sterijs perquirere, & personas Ecclesiasticas cape-
 re. Familiasque à Regno expellendas prohibet re-
 ceptari in statu ecclesiastico. Communitatibusque,

Sixtus 5.

85

& aliis mandat, ut faueant Executoribus istius Constitutionis, prorex autem idem faciat in ipso Regno cum clausulis, &c. Dat. Rom. 28 Iulij, anno 1. videlicet Pii 4. const. 117. Multa, & grauia, &c.

10 Continet erectionem Montis Pacis non uocabilis, cum assignatione fructuum ad quinque cum uno quarto pro centenaria obligatione omnium bonorum Sed. Apost. pro assecuratione. Facultatibus disponendi de locis ipsius, & fructibus ad fauorem etiam illegitimorum: Et transferendi in alios reseruata sibi libera administratione, & dispositione. Declarando quod illegitimi sint inhabiles ad succedendum in acquisitis de bonis Eccl. loca Montis, & fructus non possint lequestari. Conceditque illi priuilegia Montis fidei, & Allumeriorum, & Religionis, cum decreto, clausulis, &c. Dat. Ro. 4 k. Augusti, anno 1. pii 5. const. 125. Clem. 7. c. 17. paulus 4. const. 46 pii 5. const. 135.

11 Spectata tua fides, &c.) Deputat Gubernatorem cum solis facultatibus, & emolumentis, precipiendo Camerario, & aliis, quod admittant eum ad eius officium, quod Thesaurarius, & Depositarius præstet solita emolumenta, & Gubernator præstet solitum iuramentum, Datum Romæ, 20. Aug. anno 1. De facultatibus gubernat. Sixti 4. const. 5. Leo. 10. const. 7, Pii 5. const. 113.

12 Quia ob discessum, &c.) Deputat Michaellem Perettum Gubernatorem Burgi S. Petri. Conceditque iurisdictiones, & facultates, de quibus Pii 4. const. 85. cum earum declaratione iuxta formam eiusdem pii. Assignatque solita emolumenta, &c. Dat. Ro. 12. Nou. an. 1.

13 De tua fide, &c.) Deputat gubernatorem Burgi S. Petri, ac generalem Capitaneum custodiæ Sancti. D. N. Papæ Robertum de Altemps, cum facultatibus cognoscendi causas Ciuiles, & Crimina-

422 *M. Maur. de Greg. Camer. apbor. & sumim.*
les habitantium in Burgo in prima instantia. Conceditque illi easdem, quas habuerunt alii Capitanei, officialibus dictæ custodię, quod illi obediant: quod Camerales præstent illi solita emolumenta, præstetque ille solitum iuramentum. *Dat. Rom. 27. April: anno 1.*

14 *De doctrina, &c.*) Ioannem Iacobum Panici, I.C. Maceraten; &c. Deputatque in procuratorem generalem Fisci, & R. Cam. Apost. cum claus. &c. *Dat. Rom. 28. Maii, anno 1.*

15 *Volentes dilectum, &c.*) Sixtus 5. dum erat Cardin. fuit deputatus Tutor, & Curator Iuliani Cesarini in testamento paterno: idem ipse pont. ad extinguendum debita contracta per antecessores ipsius Iuliani erigit montem non vacabilem 100. mil. scutoru. Montisique assignat fructus ad quinque cum dimidio pro centenariis, & declarat eos non teneri probare pecunias in monte positas versas fuisse in extinctionem debitorum ipsius Iuliani illisque concedit facultatem eligendi Secretarium; privilegia Montis fidei, & aliorum concedit. Declarat eos esse obligatos ad retrievingendum ipsi Iuliano sua credita post triennium. Iulianumque debere illa credita emere, & partem montis extinguere; iuxta proventus, qui superfluerint. Et obligatio Depositarii de triennio in triennium reuocetur, cum decreto, claus. & *Dat. Rom. 13. Iun: ann. 1. Deinde &c.*

16 *Cum nos nuper, &c.*) Montem supradictum post triennium extinguere debere decreuit pro rata proventuum, quæ superessent, præcipiens Deposit. ut iura, quoque mense pro exbursare debeat, quicquid ex dictis proventibus ad manus habeat pro extinctione; ita ut in circulo annorum quatuordecim extinctio perficiatur, cum claus. decr. &c. *Dat. Rom. 6. Iun. anno 1.*

Sixtus 5.

Maur.

17 Mons fidei Cle. 7. const. 17. mons Alumeriarū. Pau. 4. const. 46. mons Religionis, Pij 5. const. 135. mons gabellæ Urbis; Pij 3. const. 175. mons Iuliani, Pij 3. const. 159. mons proxenetarum Ripæ, pij V. constit. 186. mons Nouennalis, Pau. 4. const. 12. a. o. s. Pacis sup. const. 7. mons Pius, Pij 4. const. 8. Gregor. 13. constit. 99. mons primus succurs. Auinio. Pij 4. const. 94. mons secundus constit. 103. mons prouinciarum, Greg 13. const. 73. mons Thesaurariæ, pij 4. constit. 86. mons Monialium S. Bernardi, inf. const. 25. mons Sixti, const. 70. mons Camariatus, const. 80. mons Dataria, const. 88. mons Urbis veteris, const. 89. mons Cancellarium, & Secretariarum. const. 99. mons S. Bonauenturæ. const. 107. Mons Archiuiorū const. 122. mons Sabellicus, const. 127.

18 Cum in Cūria, & c.) Continet facultates Senatoris Urbis procedendi, & iudicandi in causis Criminalibus secundum facultatem gubernatoris; & non seruata forma Statutorum nuper editorum, ac confirmatorum, cum clausul. & c. Datum Romæ, 16. Aug. ann. 1. De confirmat. Statutorum, Greg. 13. const. De facult. guber. sup. const. 9.

19 Cum primum à te, & c.) Continet deputatiōnem Cardin. qui causas Religiosorum degentium extra claustra audiant, & desuper prouideant, cum claus. & c. Dat. Ro. 16. Aug. an. 1.

20 Intemeratæ Virg. & c.) Continet indictionē festi Præsentationis B. Mariæ Virg. celebrandam 21. Non. sub duplici officio singulis annis. Dat. Dat.

21 Cum à primæua, & c.) Continet indulg. plenar. perpetuam pro omnibus Christi fidelibus uisitantibus Eccl. Fratrum Ord. S. Franc. in sollempnitatibus S. Franc. Sanct. Ant. de Padua, Lud. Episcopi, & Confess. S. Bernardini, & Bonauent. Dat. Rom. 28. Sept. an. 1.

22 Ex supernæ, & c.) Summus pont. cupiens Eccl. fixit s. D d 4 cle

eleſiam Affiſi, in qua requieſcit corpus S. Franc. ampli-
 plus decorare, Archiconfraternitatem Cordigerorū
 erigit in illa Eccl. ingredientibus indulg. plen.
 concedit. Conceditque facultatem Generali illius
 Ord. erigendi alias Gonfraternitates in quibuſcun-
 que Eccl. Ord. S. Franc. communicandique eiſdem
 eaſdem indulg. Dat. Ro. 13. Kal. Decemb. an. 1. Vide
 conſt. 08.

23 Et ſi nos, &c.) Officiales ſtatus Eceleſiaſtici
 dantes participationes prouentuum officiorum pro
 illis obtinendis, aut retinendis participationes ip-
 ſas, ac Barigelli ultra eorum ſtipendia aliquid exi-
 gentes, priuati exiſtant perpetuo ſuis officiis, & in-
 habiles ad illa, & infames, &c. Dat. Rom. id Octob.
 an. 1. Vide Six. 4. conſt. 8.

24 Cum aliis, &c.) ſanctiſſ. pont. volens intro-
 ducere in Vrbe artem Lanæ pro pauperum ſuſten-
 tatione Cardin. S. Sixti deputauit, qui quaſdam or-
 dinationes fecit, quas nunc confirmat, quatenus
 Conc. Trid. non ſint contrariæ. Conceditque iuriſdi-
 ctionē Conſulibus cognoſcēdi cauſas artem ipſam
 concernentes, & credita ab Hebræis conſequendi,
 cum clauſ. decr. &c. Dat. Ro. 18. Decemb. an. 1. Vide
 Pii 5. conſt. 34.

25 Romanus pont. &c.) Præcipit omnibus præ-
 latis ad aliquam Eccl. ordinandis, ſeu transferēdis,
 vt iurent, quod limina Apoſt. ſtatutis hic temporib.
 perſonaliter viſitabunt, & pont. de paſtorali eorum
 officio rationem reddent, mandataque Apoſtolica
 diligentiffimè exequentur: ſi impediti fuerint, faciāt
 id per eorum Nuntium. Hortatur principes, vt per
 ipſos Epilcopos, & eorū Nuntios eis ſides à Sede
 Apoſt. ſubſidia petant. Tempus Viſitationis ante-
 ceſſoribus excuſum, ſucceſſoribus excuſiſſe de-
 clarat, cum clauſ. Concedit abſolutionem à reata
 periurii hiſ, qui uſque modo viſitationem diſtule-

runt. Inobedientes suspendit ab ingressu Ecclesiarum eorum, & fructuum administratione. Datum Rom. 23. Kal. Ianuar. anno 1.

26 Sancta Romana, &c.) S. Nicolaus de Tolentino à Ioan. 22. & Innoc. 6. in sanctorum numerum relatus est, & modo pont. præcipit eius festum celebrari die 10. Sept. sed officio duplici. Dat. Rom. 10. Kal. Ian. 21. 1.

27 Pia Sactorum, &c. præcipit Festum SS. Ianuarii, & Sociorum Mart. singulis annis celebrari 19. Sept. Dat. Ro. 5. Kal. Febr. anno 1.

28 Coeli, & Terræ, &c.) Inuehitur multum contra Astrologiam iudicariam, recensens in compendio omnia mala, quæ in sortilegiis, & incantationibus concurrunt.

Deiude prohibet, ne Astrologiæ iudicariæ ars, vel faciendi sortilegia, incantationes, & diuinationes exercentur. Qui secus fecerint, ab Ordinariis, & Inquisitoribus Canonicis pœnis puniantur, vel aliis ad arbitrium. Neue libri huiusmodi, sicut per Regulas Conc. retineantur. Cum facultate Inquisitoribus facta. coercendi illos, qui legunt, vel detinēt cum claus. &c. Dat. Ro. Non Ian 1585. ann. 1. De pœnis incantatorum, Leo. 10. const. 12. sed non sunt descriptæ. Vide summam Concil. Constantiensis.

27 Pro eo quum, &c.) statuit, quod Fratres Capuccini de cetero non recipiant, neq; retineant Fratres de obseruantia, neque hi de obseruantia ad Capuccinos transeant absq; speciali licentia Sum. pont. sub poena excom. latæ sent. priuationis, &c. claus. decr. deputatione executorum, &c. Dat. Rom. Ian. anno 1. Vide Pau. 3. const. 26. Iul. 3. const. 10.

30 Supernæ dispositionis, &c.) Card. Alexandrinus suo, & aliorum Officialium nomine Confrat. S. Bernardi exponit, quod quidam Franciscus Tuscus Eccl. S. Bernardi in sua domo sita in Regione

Sixti 5.

Montium

Montium Urbis construi fecit, & omnia bona sua ei donavit, in eaque confraternitas S. Bernardi erecta fuit de anno 1368. Redditus eius Ecclesie diversis pijs operibus à confratribus vsque modo erogati fuerunt. Nunc autem diuino spiritu ducti Monasterium pro Monialibus S. Bernardi construere cogitarunt. Et quod ob mortem Card. Verecellensis vacabat Eccl. SS. Viti, & Modesti in Macello Mart. de Vrbe: in qua nec Sacra celebrantur, nec paramenta, & alia necessaria existunt. Et si apud dictam Eccl. dictum Monasterium congrueretur, eique fructus d. confraternit. & prædictæ Eccl. SS. Viti, & Modesti, cum suis iuribus, & redditibus donarentur pauperibus puellis, quæ Moniales effici cuperent, ac restitutioni de rebus Ecclesie admodum conuuleretur: ideo pont. dicto Car. & Confratribus licentiam concedit construendi dictum Monasterium apud dictam Eccl. & quicquid petum est. Applicatque omnes elemosynas concessas, & concedendas. Moniales sub protectione sedis Apost. recipit, ac Confraternitatem Orphanorum, & Crucifixi Officialibus Confraternit. dat facultatem concedendi statuta, & ordinationes licitas à Vicario Urbis approbatas. Cardinali protectori tribuit facultatem extrahendi tres Moniales à Monasterio Sanctæ Cecillie, præ instructione Monialium huius Monasterii, & Monialibus omnes gratias & indulg. & priuilegia alijs Monaster. concessa elargitur, cum clausulis, &c. Dat. Romæ Idibus Febr. anno primo. paul. 3. const. 32.

31 Egregia pop. Roman. &c.) Memorat quod statutionum consuetudo antiquissima est, & quod Roma. hanc retinet, & conseruat vsque modo, & præsertim ad septem in Vrbe Eccl. celeberrimas, in quibus antiqui pontif. diuina officia celebrare solebant: ideo pontif. ad ipsarum Basilicarum venerationem, & populi deuotionem augendam id.

Et in Basilicis solemnes Missarum Cappellas pontificales in futurum celebrari decernit, vno ex Cardinalibus Missam cantante: Et propterea ad dictas Basilicas vias latas aperuit, & modo in locum Eccles. S. Sebastiani Ecclesiam S. Marci subrogat. Cappellamque ordinem subnectit, vt prima sit in S. Mar. de populo: Secunda S. Pauli. Tertia ad S. Laurent. extra muros. Quinta ad S. Crucem in Hierus. Quinta ad S. Mar. Maiorem. Sexta ad S. Petrum: Septima ad S. Ioan. Lateran. Et hoc in Quadrag. In Aduentu autem Prima ad S. Laurent. Secunda ad S. Ioann. Later. Tertia ad S. Crucem. Quarta ad S. Paulum. Quinta ad S. Mariam Maiorem: Sexta ad Sanct. Mar. de populo. Septima ad S. Petrum. primo autē die Quadrag. ad S. Sabnam Card. S. Marci poenit. Cantabit Missam Hortatur populū, &c. Et indul. concedit, Datum Romæ Idibus Febr. anno 1. Infra const. 70.

32 Quarta Apostolicæ, &c.) Confirmat constit. Pij 5. de non infeudandis, & alienandis Castris, & locis S. R. E. Datum Romæ Kal. April. 1586. anno 1. Vide const. 3. Pij 5. const. 38. Greg. 13 const. 1.

33 Et ex nostris, &c.) pont. ob multa merita Relig. Hierosolym. confirmat omnia eius priuilegia, cum decreto, clausulis, &c. Executorum deput. sine tamen praiudicio const. 143. Pij 5. Nec non const. 88. Greg. 13: Datum Rom. 20. Mar. 1586. anno 1. De priuilegijs Milicum Hierosolym. Vide.

34 Cum benigna, &c.) Greg. 13. Redimendorū captiuorū status Ecclesiastici opus in Vrbe statuit, & Archiconfraternitati Confalonis hanc curam dedit. Hic igitur pont. dictam institutionem confirmat, & assignationem, cum facultate deputandi Quæstores eleemolynarum, prohibetque Fratibus S. Trinitatis, & alijs, ne id faciant. Assignat eidem redditus expeditionum, &c. Bonorum Emphyteuticorum

ticorum dispositionem ad fauorem dicte Confraternitatis pro hac redemptione fieri posse declarat. Legata, & relicta facta, & fienda in toto statu Ecclesiastico (non autem pro certa quadam persona, & regulari loco) applicat eidem Ecclesiasticis personis ad eius fauorem tertie partis, eidem soluta usque ad scuta 300. disponere posse indulget. Capas ad colligendas eleemosynas in toto statu Ecclesiastico deputandi licentiam concedit. Ordinarios hortatur, ut huic operi faueant, & statuta condendi, & mutandi approbanda a Vicario Urbis non contraria Conc. Trid. indulget, concedit etiam indulg. cum facultate illas communicandi alijs Confraternitatibus, & certis personis respectiue, cum claus. decr. &c. Dat. Rom. 12. Kal. Apr. ann. 1. Vide Greg. ut sup. de Confratern. S. Trin. Gregor. 13. constit. 37. Vide const. 43. Archiconfra. Confalonis, Greg. 13. const. 65.

35 Ex omnibus, &c.) Continet institutionem, & confirmationem cuiusdam Societatis ministrantiu infirmis: datque illis facultatem colligendi eleemosynas pro illis visitandis. Audiendi eorum confessiones in quibusuis Hospitalibus sine preiudicio Superiorum eorundem: modo a Vicario Urbis sint approbati, & in commune viuant, &c. Dat. Rom. 18. Mar. ann. 1.

36 Inuictorum Christi, &c.) S. Petrus Martyr Ordinis predicatorum professus, & inquisitionis officio functus, martyrio coronatus est: ideo eius diem festum 29. Apr. sub duplici officio precipit celebrari ab omnibus, Dat. Rom. Idib. April. an. 1. 1586.

37 Romani pontif. &c.) Supprimat officium Secretariatus domestici, eiusque curam concedit Collegio, cum facultate deputandi Secretarium a Summo pont. approbandum, cui consignat mansionem in palatio, cibaria, & emolumenta. Collegio conce-

dit licentiam capiendi possessionem prædictorum propria auctoritate, teneatur ad ostendendum com-
puta Secretariis, deputat Scriptores Brevium: taxas assignat, Secretarios, Doctores, post annum 25. in habitu prælatorum incedentes ex nunc utriusque signaturæ Referendarios esse, eorumque privilegijs gaudere decernit. Antiquiorem autem singulis papæ signaturis interuenire posse concedit, habitum designat, & locum in Cappella Confirmat concessiones Pij 5. cuius non adest constitutio: præsentem vim contractus habere decernit Cameralibus mandat, ut faciant quietantiam de scutis 2500. cum obligatione restitutionis in casu non obseruantiz, cum claus. &c. Datum Rom. 1. April. 1586. Vide Innoc. 8. const. 8. cum concordantijs alijs. Vide const. 15.

38 Cum primum, &c.) Contra bannitos, & alios facinorosos, qui totam Italiam infestam reddebant, constit. 6 ediderat. Quare cum infra annum prou. S. R. E. tranquillitas, & his facinorosos hominibus expurgatas reddiderit; Modo ex paternæ charitatis affectu mandat Gubernatoribus locorum, ut quoscunque in contumaciam bannitos, aut nondum in iudicio delatos, quibusdam tamen exceptis, infra sex menses remissionem petentes gratosé liberet, & absoluat: processusque desuper contra eos formatos, & executioni non demandatos cassare præcipit, cum claus. &c. Dando facultatem Cōfessoribus ab Ordin. approbandis, ut eos absoluant ab omnibus censuris, & pœnis ecclesiasticis, propterea incurfis. Dispensando cum clericis & ceteris, ut in suis ordinibus remaneant, beneficia retineant, ac recipiant. Dat. Rom. 3 Kal. Maij. 1590. an. 1. De bannitis. vide Pij 2. const. 8. cum concordantijs.

39 Circumspecta, &c.) Continet privilegia nobilitatis, Ciuitatis, & familiaritatis Conclauistatum; Exemptionem & solutionem Decimarum: Re-
missio;

470 M. Maur de Greg. Camar apud ex summi
missionem fructuum Eccl. indebitè perceptorum,
propter dimissionem officij, Habilitationem illegi-
timorum ad successionem, ordines, & dignitates, &
officia secularia . Expeditiones gratiarum gratis
fiant pro illis. Indultum si sint presbyteri audiendi
iura civilia, & Doctoratus gradum suscipiendi. Pè-
siones eis reservatas transferendi . Cum decreto,
clausul, &c. cum intimatione litterarum, repetitione
supradictorum, deputatione executorum, &c. Datù
Romæ, Kal. Martij 1586 an. 1.

40 Ad Clauum, &c.) Sanctiss. iste pont. ex vrgē-
tiss. causis expressis, ostendit necesse esse S. R. E. ali-
quid Thesauri præsidium habere propterea decies
centena millium aureorum nummum in primo an-
no sui pontificatus hinc inde licitè, & absque alicujus
onus impositione collegit: modo in Arce S.
Ang. pro Sed Apostol. præsidio reponit. Deoque, &
B Virg. & Apost. Petr. & pau. dicat. Indeque promi
prohibet præterquam pro recuperatione terræ San-
ctæ: Generali contra Turcas expeditione, & tunc
cum Christianus exercitus comparatus, & mare ad
ipforum Turcarum fines traiecerit, & in casu extre-
mæ civitatis penuriæ. Deinde quasdam alias causas
excipit, in quibus pars tantum possit auferri, idque
se servaturum iurejurando deuouet: & eius succes-
sores dictum iuramentum ligare declarat, exemplū
quoque proponit impij Heliodori Machab. 2. cap.
3. casus etiam hic præscriptos ad alios etiam gra-
uiores non vult extendi, sed ad litteram intelligi:
claves sex ad custodiam dictæ pecuniæ sex personis
nominatis assignat prædicto iuramento de obseruā-
dis promissis sub pœna excommun. præfecto C. S.
Ang. iuramentum dari præcipit circa præmissorum
obseruationem sub eadem pœna. Contrauenientibus
quibuscumque circa amotionem dictarum pe-
cuniarum penam excommunic. late sent. omniaq;
Sexti 5, digni-

dignitatum priuationem, & inhabitationem imponit Cardinales absentes in eorum accessu ad Curiam, & Cardinal. futuros in assumptione pilei premissa obseruaturos iurare voluit, prout & presentes iurarunt. In conclaui etiam Cardinales, & pontifices post coronationem idem iurare debere decernit: Hanc constitutionem in Conclaui legi, & in quinternis Cancellariæ describi iubet. Et si successores contrauerint, decernit post eius obitum licere successoribus pro recuperatione harum pecuniarum agere contra pontificis contrauentis, & Cardinalium consentientium coniunctos, & quia pontif. & Cardinal bona quoquo modo obtinuerint, &c. Dat. Romæ, 11 Kal. Maij 1386. an. 1. Idem const. 80. Confirmat Clement. 8. const. 1.

41 pro excellenti, &c.) Lauratanum Oppidum in Ciuitatem, & Ecclesiam in Episcopalem erigit, designando illi Diocesim, & subiiciendo Ecclesiam Recanensem, &c. Cum dotæ duorum milium scutorum Dignitatis distinctione iurispatronatus ad presentandum Archipresbyterum reseruat Familie perentæ, cum claus. &c. Datum Romæ; 16. Kal. Apr. anno primo.

42 Cum sicut nobis, &c.) Conzinet concessionem, & declarationem pro Fratibus Ord. Minorum de Obseruantia, vt libere, & licite retinere valeant omnes Ecclesias, & Conuentus, quos vbique terrarum possident, dummodo Ordinarii consensum habeant quo ad eos dimittat Conuentus, quos possident & decem annis citra. Indulgen. & priuilegia concedit quæ concessa fuerunt locis, & Ecclesiis à principio licite receptis, & edificatis; cum decreto, claus. &c. Datum Romæ 3. Sept. anno 2.

43 postquam diuina, &c.) Collegium 300. Militum ad honorem B. Virg. erigit, & eorum officia per triennium tantum non vacare decernit, creans
Sertis, do

do ipsos familiares, & Notarios Sed. Apostol. Comitres palatinos, Milites Laureatos, & Lauretanos, pensiones, siue fructus Ecclesiasticos ducat. 100. super quolibet officio dicto Militiæ eisdem Milites Clericos, & Laicos etiam coniugatos obtinere, & iam obtentos retinere, & in alios Clericos, & coniugatos, si saltem per triennium tale officium exercuerint, transferre posse concedit coram solo Notario, & testibus etiam laicis, etiam sine consensu eorum, qui pensiones soluere debent, Qui sub excommunicationis latæ sentent. pœna teneantur ad illas, perinde, ac si de translatione per ipsum pont. cum clausul. &c. id factum fuisset testandi de bonis ex Eccles. acquisitis vsque ad duc. quingentos pro quolibet officio, et de aliis bonis vsque ad quamcunq; summam disponendi facultatem elargitur, insignia collegii desig. officium huius Militiæ cum aliis officiis Rom. Cur. compatibile, et plura simul ab vno retineri, et quodocunque resignare posse decernit. collegium istorum statuta condere, et alia necessaria facere possit. Baldachinum portare posse. á ioculium, et aliorum iurium in cam. Apostol. solum eximit, scuta 100. mill. ab illis recipit fructus annuos 8. mil. duc. super redditibus Dataræ eidem assignat obligat omnia bona Camer. Apost. in casu defectio- nis cum claus. etc. Executorum deputatione, etc. forma, et effectu publicetur, etc. *Dat. Rom. 5. Kalen. Jun. an. 2. 1586. Deinde.*

44 Ad exequendum, etc.) Recenset in compendium omnia privilegia, et extendit illa circa pensiones, et fructus ecclesiasticos, quos habere, et retinere eis concessum est, derogando constit. 17. pii 2. et aliorum, et Regulis Cancellariæ eorum præmissis quouis modo fauentibus. public. 26. Septembr. an. 20 2.

45 *Cameræ nostræ, etc.) Continet confirmatio- nem*

Sixti 5.

nem

nem aliorum summ. pont. const. super solutione Annatarum communium, & quindenniorum, cum declarat. & extensione ad beneficia vnita quæ 24. duc.aur.de Cam.excedunt, etiamsi sint de iure patronatus, &c. cum detr. &c. claus. &c. Datum Romæ, 14. Maij anno 7. Vide Paul. 2. const. 9. cum concordantijs.

46 Cum sicut accepimus, &c.) Continet facultates, & iurisdictiones Archiconfrat. Confalonis eligendi vnum ex quatuor Referendarijs nominatis in Iudicem ordinarium, qui possit audire causas moras, & mouendas; procedendi sola facti veritate inspecta: citandi, & inhibendi in Curia, & extra: Contradictores cohibendi: Appellatio ab eius sententia semel tantum detur deuolutione, &c. Tres nullitates tantum opponi possint de quibus Pius 4. const. 85. Cogere possit hæredes in causis discussionum, &c. Citations fieri possint per quoscuque Mandatarios. Mandata eius ab omnibus executoribus exequi possint, cum decreto, &c. clausul. &c. Et declaratione, quod sub eius iurisdictione sint omnes redempti, & puellæ, quæ consequuntur dotem ab Archiconfra. Præfectus signaturæ iustitiæ Reges, & Referend. non signent commissiones contra formam præsentis constit. Iudex cogere possit Notarios ad consignanda instrumenta, &c. Datum Rom. 14. Kal Sept. anno 2.

47 Cœlestis Pater, &c.) Confirmat iurisdictiones, & priuileg. Pastorum Almaz vrbis: iurisdictionemque Consulibus in causis vsque ad duc. 30. & inde supra præfecto Annonæ contra quoscuque concedit: Pistorumque credita occasione panis in discussionibus nõ ventre, sed cæteris creditoribus etiam habentibus obligationes Cameriales anteriores esse decernit. Et à sententijs Consulum ad Conservatores tantum in causis à decem

Sixtus 5.

Eg

fcutis

scutis supra appellare posse concedit, cum clausulis, &c. Datum Rom. 14. Kal. Sept. anno 2.

48 In tanta rerum, &c.) Declarat, & moderatur prædicta, quod scilicet non præjudicent facultatibus Gubernatoris Urbis, & eius super intendentiæ quo ad recursus, cum clausulis, &c. Dat. Ro. 9. Octob. ann. 2. Vide Iul. 3. constit. 31. Gregor. 13 constit. 77, & 80.

49 Quemadmodum, &c.) Referendariorum numerum ad centum præfinit cum qualitatibus &c. qui admittendi sunt ad signaturam iustitiæ, & gratiæ, expedire debeant litteras. Conc. de insignia Nobilitatis, familiaritatis, &c. De quorum privilegio Clem. 7. constit. 24. Utendi mitra, baculo, benedictione solemni. Eligendi confessorem approbatum ab Ordinario, &c. Celebrandi circa Auroram, etiã in locis interdictis. Stationes consequendi in proprijs Cappellis. Comedendi lacticia de consilio, &c. absque scandalo, &c. Extenditque ad illos cõst. Bonif. 8. cum clausulis, &c. Datum Romæ 10. Kalend. Octob. an. 2. Vide Paul. 3. constit. 27.

50 Afflicte, & crudeliter, &c.) Continet Anglorum hæreticorum immanitatis execrationem, Catholicorum præclaram laudem. Collegij Rhemensis commendationem. pro Angliæ liberatione orationem pro eiusdem Collegij subventionem exhortationem ad Christi fideles præcipitque, ut ecclesiastici has litteras publicent, & elemosynas colligant. Hortatur Imperat. & Princeps, ut Anglos exules catholicos recipiant, ac foveant. Dat. Rom. 3. Non. Sept. an. 2. Vide Greg. 13. constit. 106.

51 Expositum est nobis, &c.) Continet indulgentiam plenariam pro omnibus monast. Concept. B. Mar. Ord. S. Franc. de obseruantia, & pro omnib. Christi fidelibus Eccl. d. monast. visitantibus ipso die festo Concept. cum clausulis, &c. Dat. Rom. 18. Octobr. ann. 2.

Inter

§ 2. Inter varias, &c.) præcipit, vt Communitates pro quibuscunque personis obligatae, intra annum à die denunciationis liberentur, & si obligationes sunt eiusdem naturæ, vt ipsi creditores ad eas extinguendas cogi nequeant: tunc eiusdem Cameræ releuationes dentur Communitates, & particulares personæ ad præmissa agere valeant. Iudices omnes vnica citatione præcedente mandatum executiuum post annum à die denunciationis exequendum relaxent. Communitates in futurum absque licentia papæ, aut Cam. Apostol. eorum bona alienare, aut obligare præter locationem non vltra decennium non possint; neque pro alijs fidei iubere. Obligaciones contra hanc formam nullæ sint. Oratores ad Summ. pontif. sumptibus publicis sine eius, vel Ca. Apostol. licentia mittere nequeant. Contrauenientes arbit. Gubernat. puniantur, cum clausul. &c. Datum Romæ, pridie Kalend. Octobr. ann. 2. Vide Pij 4. const.

§ 3. Ad excelsum, &c.) Officium Commissariatus Camer. Apostol. in officium perpetuum vacabile erigit, cui annectit administrationem Archiuij script. Cam. Apostol. Concedit iurisdictionem coercendi detinentes, & non restituentes, scientes, & non reuelantes scripturas Cam. vbique existentes, iuxta const. Iul. 4. numero 24. Et similiter prælatos, & clericos ingerentes se in benef. ante expeditionem litterarum Apostol. iuxta const. Iul. 2. num. 4. & Iul. 3. num. 33. Conluetam portionem panis, &c. assignat. Salaria, regula, & emolumenta concedit. Creat ipsum Referendarium vtriusque signat. familiarem, continuum commentalem, &c. Locum in Cam. & actibus Cameralibus visitationem Cameræ, & Cappellam Consistorialem, & in actibus publicis assignat. Resignandi facultatem concedit. Expeditiones pro commissario gratis fieri iubet. Concedit ad

Statis.

Et a vitant

vitam Bonaldo Lomellino, cum facultatibus, &c. qui soluit 20. millia scuta, & per annos 8 officium non vacare decernit Interim vult, vt disponere possit de eo, & de eius precio. Et pro assecuratione omnia bona Cam. Apost. obligat. cum claus. &c. Dat. Ro. 4. id. Octob. ann 2. Vide const. 66.

54 Vt in negotiorum, &c.) Officium Thesaurarii, Dataratus erigit in officium perpetuum vacabile, ad instar aliorum officiorum Cur. in iurisdictione circa differentias negotiorum & expeditionum Datariz, emolumentorum assignatione creando ipsum Referend. prælatum, &c. assignando locum in Cappella & alijs actibus publicis. Eximendo à Gabellarum solut. & aliarum impositionum pro se, ac familia sua: transferendi pensiones in alios, etiã in mort. art. Disponendi de dicto officio, & de eius precio: obligando omnia bona Cam. Apost. Retinendi quæcunque officia, & beneficia, &c. Testandi, & disponendi infra annos sex de precio istius officij, cum claus. &c. Iuramentum præstandum, &c. Datu Rom. pridie id. Octob. an. 1.

55 Detestabilis avaritiz, &c.) Continet damnationem illicitarum pactio-
 tionum in societatis apponendarum, vt quod societate contrahentes vnus det pecuniam, animalia, &c. Alter vero operam, vel industriam debeat ponere purè, & sincère, &c. iustis conditionibus, & pactis, &c. sine fraude, palliatione, &c. Ita vt non ad certam summam ab omni damno, & periculo immune lucrum nomine persoluendum, neque ad capitale, si casu fortuito perit restituendum Socius accipiens teneatur; si verò in fine ipsum capitale extat, restituatur conferenti, nisi recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipsos legitime conuentum aliter factæ Societates sint nullæ, & contrahentes poenis vsurariorum puniantur, cum decreto, clausul. &c. cum deputa-
 tione

tionem executorum, &c. Dat. Romæ, 12. kalend. Nouemb.
anno 2.

56 Ad compescendam, &c.) Decernit, quod
Coniuges à cohabitatione, & conjugali throno temerè absque Iudicis licentia separantes, iudicis arbitrio puniantur. Maritus, qui Iudicis auctoritate thori separationem obtinuerit, & deinde cum scortis, aut alijs mulieribus impudicam vitam duxerit, ita vt appareat, quod separationem affectauerit, vt luxuriosè viueret pœna vltimi supplicij puniatur. Eodem modo de vxore decernit. Eadem pœna plectatur vxor, quæ impudice viuit vt fugiendo à Monasterio sibi assignato. Eadem pœna sumatur de illo, qui Virginem deflorauerit, si fuerit in carceribus detentus. Idem de illo, qui filiam, vxorem ve prostituerit. Eadem seruentur contra alios adulteros, lenones, &c. Idem de confugatis, qui non resipuerint, cum decreto, clausulis, Iudicis deputatione, & facultatibus. Datum Rom. 7. Kalend. Nouembr. anno 2.

57 super vniuersa, &c.) Continet Montisalti Oppidi in Ciuitatem sublimationem. Et dotis pro Episcopo assignationem cum decreto, clausul. &c. Datum Rom. 18. Kal. Decemb. an. 2.

58 Superna dispositione, &c.) Continet sublimationem Oppidi S. Seuerini in Ciuitatem, assignationem dotis pro Episcopo, &c. Datum Rom. 6. Kalen. Decemb. an. 2.

59 Postquam verus, &c.) Continet Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium creandorum numerum, vt sint 70. Episc. 6. Presbvt. 50. Diacon. 14. Quo ad ordinem. Diebus ieiuniorum creatur mense Decemb. quo ad tempus. Non minores 22. annorum, si debent esse Diaconi, quo ad ætatem. Quo verò ad qualitates saltem quatuor sint Magist. in Theologia, nullum habeant impedimentum ad sacros ordines suscipiendos.

STIUS 5.

Es 3 dos,

dos, etiam si obtinuerint dispensationem à Sede
 Apoll. sint caractere clericali insigniti, & quatuor
 Minoribus ord. Nullum habeant filium etiam lé-
 gitimum ex legitimo matrimonio. Non sint consan-
 guinei alicuius Cardinalis viveatis. Illegitimatus,
 sed legitimatus per subequeus matri. esse possit.
 Absentes à Cur. creentur, adiecta conditione, vt in-
 fra annum Apoll. limina visitare teneantur, quod
 iurent facere ante receptionem bireti rubei à pont.
 transmissi, cum decreto, claus. &c. Datum Rom. 3.
 Non. Decemb. an. 2. Vide const. 65.

60 Diuina Dei prouidentia, &c.) Erigit officium
 Auditoratus causarum confidentialium, cum assi-
 gnatione emolumentorum. Qui communicat pri-
 uilegia omnia, quæ veri familiares pont. continuiq;
 commensales, & prælati domestici, Sedisque Apoll.
 Notarij obtinent. Iurisdictionemque cognoscendi
 causas quascunque confidentiales, &c. Applicatq;
 Notariatus officium ad officium prædictum Aud-
 toratus. Quod in personam Alexandri Catalani
 Rom. vtriusque signat. Referendarij cum prædictis
 iurisdictionibus, emolumentis, & priuilegijs con-
 fert, obligatque omnia bona Cam. Apoll. pro asse-
 curatione, cum clausulis, decreto, executorum de-
 putatione, &c. Datum Rom. Kal. Nou. an. 2. De con-
 fidentijs, earumque casibus, præsumptionibus, pro-
 bationibus, & penis Pij 4 const. 113. Pij 5, const. 91.
 & 169, infra const. 73. De familiaribus pont.

61 Vt licium diurnitati, &c.) Notarijs tunc
 coram Collateralibus scribentibus officia interdi-
 cit, eaque Camer. Apoll. applicat, Collegiumque
 erigit 30 Notar. quorum 15 coram primo, & 15
 coram secundo, Collat. in causis scribere, &c. valeat:
 Numerumque istum augeri prohibet. Et eosdem
 Notarios collegium cum officialibus, &c. Consti-
 tuere posse decernit. Officiaque per substitutos
 Sixti 5, etgr.

Exercere, arrendare, resignare, & alienare, & desuper Societates contrahere. Collationem verò horum officialium pro hac prima vice Datario, & deinde conseruatoribus, & priuilegijs cap. Regionum concedit, preciumque sibi pro ea vice, & postea populo Romano applicat, Notarios etiam incolas, & forenses esse posse declarat: eosque ciues Rom. effici, & eorum priuilegijs gaudere vult. Locum etiam in processionibus, & diebus publicis assignat: candelasque officialibus dari solitas eisdem dari mandat. Ordinationes pro collegij directione statuendi facultatē concedit: Taxam circa mercedem Scripturarum imprimi, & impressas in officijs retineri, & obseruari mandat. Collegio quoque dotem, seu massam emolumentorum assignat, & quolibet mense inter Notarios diuidi mandat. Collateralibusque ex signatura rescribi posse decernit. Causas commissarias per turnum inter Notarios diuidi iubet. Festos dies, aliosque à pontifice, & statuto decretos Iudici prohibet, & quosdam reuocat. In obligationibus cameralibus assertamenti votum dari vetat, & prauentioni locum esse inter Audi. cam. & curs. cap. decernit. Notariosque nuper electos iubrogatos esse declarat, etiam in locum aliorum Notariorum amotorum, quibus reseruat facultatem rogandi contractus, &c. Collatores etiam coram consiliibus artium officia habere posse decernit, eisquē decedentibus scripturas inuentariati mandat per officiales collegij. Depositorum occasione tam Notar. & recipientes, & eorum heredes, quam Dominos scripturarum obligatos esse declarat. Suspectosque recusari non posse decernit, nisi, &c. conueniri autem alibi, quam in cur. capit. eos, eorumque familias prohibet, iurisdictionesque omnes à predecessoribus capit. concessas de nouo concedit, saluis iurisdictionibus Guber. & Auditor. came. Otia-

440 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summi.*
siaz; horum Notariorum per triennium in nihilo,
& post triennium pro medietate tantum vacare
decernit, & pro securitate Notariorum obligat
omnia bona eam Apost. cum claus. decr. Executorū
deputat. forma, & effectus publicationis, &c. Dat.
Rom. 4. Kal. Ian. an. 2. Quo ad iurisdictionem iudi-
cum cur. capit. Pij 4. const. 77.

62 Cum in vnaquaque, &c.) Sanctiss. pont. ob
summum erga Urbem affectum, & ex causis iussit
conseruatoribus pop. Rom. vt reformationes fece-
runt opportunas, circa immoderatos sūptus. Quod
& fecerunt, quam Sum. pontific detulerunt, & card.
alij ab eo deputati eam perfecerunt, modo pontif.
confirmat dictam Reformationem, et executores
deputat, cum facultatibus etc. cum claus. forma
publicandi, decret. etc. Dat. Rom. 10. kal. Ian. an. 2.

63 Pastoralis Rom. etc.) continet casus qui publi-
cantur in die cœnæ Domini. Datum 7. Kal. April.
1587.

64 Volentes, etc.) Ordinatur, quod Vir, qui scien-
ter Matrem, et Filiam, siue duas Sorores carnaliter
cognouerit, vltimo supplicio puniatur: idem de mu-
liere carnaliter peccante cum viro cum quo scit
matrem suā filiā, aut sororem concubuisse: idem de
muliere, quæ patrem, et filium, vel duos fratres co-
gnouit: idem de viro, qui peccat cum ea, quam scit
peccasse cum suo patre, filio, vel fratre, cum decre-
to, claus. etc. Datum Rom. Non. April. anno 2. De
publicis adulterijs, sup. const. 56.

65 Religiosa Sanctorum, etc.) Ex antiquissima
institutione vsque modo seruata, solent quædam
Cathedrales Eccles. Urbis finitissimæ assignari cardi-
nalibus, Episcopis, et aliæ Ecclesie Urbis cardinal.
Diacon. pont. igitur, qui cardinalium numerum ad
70. præscripsit, modo Ecclesiarum titulos, & Diacono-
nias pro presbyterijs, et Diaconis, Cardinal. determi-
nat,

Situs 1.

nat, ecclesiasque, quæ aliter, quam in hac constituti-
 one, & aliter quam supra expressæ, non sunt, si à
 Cardinal. obtinentur vacare ex nunc decernit: ec-
 clesiasque prædictas tantum in Tit. & Diacon. Card.
 modo, & forma prædictis in futurum assignari præ-
 cipit. prohibetque licentiam obtinendi ecclesias
 prioris Tituli. Cardinalesque in subscriptionibus
 fiendis in litteris Apostolicis nomen Tituli, ac Dia-
 coniz, aut Episcopatus sui exprimere debeant, cum
 decreto, clausulis, &c. Et quod Cardinales circa
 istarum Eccles. regimen gerant se iuxta Leo. 10.
 const. Datum Romæ, idib. April. anno 2.

66 Non sine, &c.) Scripturas Cam. Apost. detinē-
 res, & inter sex dierum spatium non restituentes,
 seu scientes, & non reuelantes, incurrant privatio-
 nem offic. & benef. & inhabilitatem, & excom. lata
 sentent. decernit. Commiss. Came. Apostol. post sex
 dies contra prædictos tanquam fures etiam procedat.
 publicata 21. April. anno 2. Vide const. § 3. Pau-
 4. const. § 3. Bij 4. const. 9. cum concordantijs.

67 Quamvis infirma, &c.) Sanctiss. pontif. ex cau-
 sis expressis erigit Hospitale pauperum mendicorū
 in Vrbe. mandatque eligi quatuor Ministros pro-
 ventus assignat. Eximit à superioritate Iudicum, &
 officialium Urbis. Exemptionem concedit à quacū-
 que gabella, tam illud, quam contrahentes cum
 illo. Dispensat mendicos in eo degentes quo ad
 ieiunia, &c. iuxta medicorum consilium. Concedit
 facultates illius Sacerdotibus ministrare circa præ-
 dictos mendicos. Peregrinos benignè recipi man-
 dat. Rationes singulis mensibus ab officialibus red-
 di iubet. Thesaurarium, & Commissarium Genera-
 les Gubernatores eius deputat, cum decreto, clau-
 sulis, &c. Dat. Rom. Id. Maij, 1587. anno 3. Applicat
 illis beneficia ut in const. 10.

68 Diuinæ charitatis, &c.) Confirmat Confratres
 Sixtijs. nitatem

441 M. Maur. de Greg. Camar apbor. & summi
nitatem Cordigerorum erectam constit. 22. indulg.
omnes fratribus Minoribus concessas communi-
cat, & alias concedit cum claus. &c. Datum Romæ
9. Maij, 1586. anno 2.

69 Cum nostrorum &c.) Mandat suo Vicario
Vrbis, vt licentiam concedat Arbetio Eremitæ, &
Socijs aliquod ædificium in Vrbe construendi.
Eremitasque, & alio Dat. Rom. 3. Kalen. Iulij, 1587.
ann. 3.

70 Quamuis ærumnarum, &c.) Sum. pontif. pro
Christianæ Reipub. sui que status defensione, & tran-
quillitate preces cum lachrymis Deo fundit, & pro
necessario humano præsidio pecunias comparat,
maximè, quia ab ipso initio pontif. multas pecunias
erogare necesse fuit ad scelestos comprimendos,
annonæ inopiam tollendam, & ærarium instuen-
dum: ad reficiendumque in Vrbe Basilicas, aquas
inducendas, ædificia construenda, magnos etiam
sumptus fecit, & facit, & pro Dei cultu, & Vrbis
ornatu augendo: idè coactus fuit vectigal vnius
quattreni imponere super vino minuatim vendendo
in toto statu: locauitque Antinoro pro annuis sep-
tuaginta millia, & centum scutis, super quibus eri-
git nunc montem, quem vocat Sixti: eiusque loca
resignabilia, & vacabilia esse decernit. Fructus quo-
que ad 10. pro centenario assignat super redditibus
dicti Vectigalis. Exemptos declarat à quibuscunq;
subsidijs, & impositionibus, & pro eius asscuratio-
ne omnia Camer. Apostol. bona obligat. Personas
Ecclesiasticas pecunias in eo ponere posse decer-
nit. Confiscari, aut sequestrari prohibet ex quocunq;
crimine (non tamen in personam pont. vel Card.)
Resignare posse indulget sicut alia officia Roman.
Cur. ad fauorem illegitimorum. Thesaurarium ge-
neralem deputat. Montistis facultatem concedit in-
struendi Collegium, Securitatemque officiorum
Sixtus 5, super

super huiusmodi locis contrahendi ad decem pro centenario concedit. Privilegia aliorum Montium tribuit. Exemptionem a decimis, cum depositarii officio. Admissionis Monasteriorum forma. Promissione præservedi Montem a quibuscunque reductionibus. Facultate nominandi Decreto, clausulis, &c. Datum Ro. 13. Kal. Jun. an. 3. extinctionem Vestigialis, & partium d. Montis const. 191. Vide const. 16.

71 Romanus pont. &c.) Continet deputationem Card. ad cognoscendum, & decidendum quaecunque negotia, & causas quorumcunque Regularium, & omnium Religiosorum, extra Claustra degentium, & audiendi causas Episcoporum referendo ipsa pontifici, cum decr. claus. &c. Datum Romæ, 13. Jun. anno 3.

72 Cum in Curia, &c.) Concedit facultatem D. Dominico, &c. De Monte alto Almae Urbis Senatori procedendi, & iudicandi in causis criminalibus non servata forma statutorum, & iuxta facultatem Gubernatoris, cum decreto, clausulis, &c. De facult. Gubernat. Leo. 10. const. 7. Statutorum confirmatio Greg. 13. const. 65.

73 Cupientes per officij, &c.) Continet Commissarii iurisdictionem super restauratione, & conseruatione pontium, fontium, & viarum publicarum status Ecclesiastici, cum assignatione salarij clausul. &c. Datum Romæ, 10. Octob. anno 3.

74 Decret Romanum, &c.) Pro comodiore aditu ad venerandas Urbis Basilicas quamplures vias latas aperuit, fontemque aquæ Foelicis ad superiores Urbis colles maxima cum impensa, & populi applausu produci fecit, ubi incolæ liberius inabitarēt, nouamque ædificijs Urbem decorarent. At modo ex eadem causa ædificantibus in via Foelici, & via pia privilegium concedit, quid ædificia construendis ex quocunque, præterquam læsæ Maiestatis delicto

licto confiscari nequeant. Inhabitantibusque per triennium ædificia prædicta quæcunque Rom. Ciuium priuilegia concedit. Habitatores non molestantur pro debitis extra statum Ecclesiasticum contractis. Gaudeant priuilegijs fori Capitolini iuxta formam statutorum. Artifices ea incolentes à Collectis imponendis per Consules, & ab oneribus excubias faciendi tempore pestis absoluit, cum executoria deputatione, clausulis, &c. Datum Rom. Idib. Sept. an 3. Vide similem Pij 4. const. 139. De ædificantibus in Burgo.

75 Pastoralis officij, &c.) Præcipit Episcopis, & alijs, &c. Regni Franciæ ubi Constitutiones Pij 4. & 5. de Confidentialia adhuc executæ non fuerunt, ut in futurum ad illarum executionem omninè procedant, appellationesque ab eorum sententijs ad proximios superiores sine retardatione executionis deuolui decernit. Beneficiorum ob confidentialiam vacantium, &c. Collationem Ordinarijs Collatoribus concedit, ac si Sedi Apostol. minimè reseruata fuissent modificando in hoc Pij 4. const. Fructusque inde malè perceptos in vsum, & reparationem Ecclesiarum, & beneficiorum conuerti posse declarat, Quod etiam pertinet ad eius modificationem. Regem Galliæ hortatur, ut prædictorum executioni operam præstet. Absoluentique à Censuris ob confidentialias incurfis Nuntio apud dictum Regem, & respectiuè Legato Auinionensi concedit, cum clausulis, &c. Datum Rom. Idib. Aug. 587. ann. 3. Vide Pij 5. const. 89. Pij 4. const. 114. supra const. 60.

76 Sacri Apostolatus, &c.) Rectoratus studij Almaz Vrbis officium vni ex prælatis Rom. Cur. concedi consuevit sed hic Sanctiss. pont. pro felicitiori eius regimine, ipsum officium cum suis oneribus, honoribus, & emolumentis Collegio Aduocatorum Consistorialium assignat. Montemque vnum pro

scutis 6. millibus super emolumentis dicti officij erigendi facultatem elargitur. Præcedentiam ante Aduocatos, & Rectores, etiam antiquiores cōcedit. Doctōrandique facultatem, & alia quæcunque priuilegia confirmat, cum claus. &c. decreto, &c. Datū Rom. 10. Kal. Sept. anno 2. Vide Iul. 3, const. 23.

77 Humani plerunq; &c.) Montem Fidei erectū à Cle. 7. auctum à Pau 3. iuppressum à se erectumq; de nouo Augustino Pinello pro scutis 600. mil. ven didit. Depositarium deputauit. Eodemque Pinello concessit facultatem eligendi Secretarios, & Computistas, & vendendi loca, cum intimationis monti stis antiqui Montis, an vellent pecunias in nouo Mōte dimittere, an recipere scuta 100. pro quolibet loco. Nunc reuocat totum factum, & antiquum in pristinum statum reducit, & fructus ad 6. pro cen tenario, & extendit ad 1200. alia loca. Decernit mon tistas tam antiqui, quàm moderni Montis gaudere omnibus priuilegijs. Loca illa vendit dicto Pinello pretio 120. mill. scutorum, cum facultate vendendi aliis Asssecurationem promittit, cum decreto. claus. &c. Dat. Rom. 13. Kal. Nou. an. 7. Vide Cle. 7. const. 17. Pau. 3. const. 33.

78 Apostolici muneris, &c.) Confirmat Ordin. Reformatorum Ordin. S. Franc. de obseruantia, eorumque Reformationem statuit existere sub obe dientia Protectoris generalis, & Protectoris, & Pro uincialium, Custodes in prouincia resideant. Reformati Capitulis Conuentualium intersint. Eorundē que priuilegijs potiantur. Syndicum deputare pos sint pro sæcularibus negotiis agendis. Scapularium debeant gestare rotundum, & à tunica separatum, nudisque pedibus, aut suppositis soleis, sine sanda liis incedere valeant super conuentibus receptis, ac recipiendis, dictique habitus dilatione, aliisque præ missis molestari nequeant. Fratres conuentuale de
Scapularium   eorum

porum Generalis licentia, alios verò nequaquam recipiant, iuxta const. 93. Pij 5. Cum conuentualibus ad processiones incedant, ab illisque nunquam separari, nec alios protectores, vel prouinciales, quã conuentualium habere possint. Et quod constitutio hæc Reformatis sub conuentualium obedientia uiuentibus tantum suffragetur, cum clausul. decret. &c. Datum Rom Idib. Octob. anno 3.

79 *Et si mendicantium, &c.*) Confirmat gratias omnes Ordinis Minorum s. Franc. de obseruantia Monialium S. Claræ, & Tertiariorum de penitentia, in his, quæ Concilio Tridentino non repugnant, cum executorum deputatione, claus. &c. Dat. Rom. 3. Octob. anno 3. vide Leo. 10. const. 20. Paul. 4. const. 4. Pij 5. const. 14. Greg. 13. const. 35.

80 *Non secus, &c.*) Erigit montem Cameratus vacabilem, & fructus ad rationem nouem pro centenario assignat pro securitate omnia bona Cam. Apoll. obligat. Declarat personas valentes in dicto monte pecunias ponere omnes, scilicet cuiuscunq; conditionis, & dignitatis existant, præter Mendicantes. Priuilegia concedit quid loca dicti montis neque confiscari, neque sequestrari valeant. Resignari possint ad fauorem etiam illegitimorum. Deputat administratores cum facultatibus, &cet. Tradit montistis authoritatem, quod possint deputari officiales, & facere Ordinationes. Concedit omnia priuilegia aliorum montium. Eximit montistas à solutione quorumcunq; onerum. Præcipit, quod Depositarius fructus quolibet bimæstri solvere debeat, & quod mons reductioni, & alijs contrarijs dispositionibus non subiaceat, quod montis loca per quadriennium non vacent. Vendit dictum montem cum prouentibus antedictis D. Ioann. Plinello, qui soluit, scuta 65. mill. ac 366. Et Depositarium per decennium, & ultra ad eius vitã deputat,

Sixtus 5.

cum

cum facultate deputandi Secretarium, & Computistam, & loca vendendi. Montistisque soluat quolibet bimestri fructus prædictos. Neque ille, neque eius successores super præmissis molestari non possunt, etiam sub prætextu enormissimæ læsionis. Cum facit obligationem pro conseruatione præmissorû, quod ille, & successores teneantur probare dictum pretium versum esse in utilitatem Sed. Apost. cum decre. o. claus. &c. Deputatione executorum, cum facultatibus, &c. Datum Rom. prid. Idus Septemb. ano. 3. Vide sup. t. 16.

81 Anno superiore, &c.) Reponit iterû in Arce S. Ange. scuta decies centum mil. cum eisdem prohibitionibus, & conditionibus, & inter causas extrahendi illa addit Recuperationem Regnorum S. R. Ab hostibus occupatorum Datum Rom. 8. Idib. Nou. anno 3. Vide const. 40. & 96

82 Cum de omnibus, &c.) Ordinatur, quod illegitimi ex incestu, vel sacrilegio etiã legitimati in Religionem cuiuscunque Ordinis, aut ad habitum, & professionem regularem accipi non possint, sed ad habitum conuerforum, seu famulorum tantummodo, ea conditione, vt ad Religiosorum habitum, professionem, ordines, & Ecclesiastica officia aditus sit semper præclusus, quod si secus factum fuerit, professio, &c. inualida omninò sit, & nulla immodèbeat exui habitu ad quem perpetuò inhabiles sint, & qui illos acceperint contra formam hanc, excommunicationis sententiam incurrant ipso facto à nullo absoluedi, præterquam in mortis articulo, nisi à Sum. pont. alij autem illegitimi etiam legitimati seruata forma hic tradita accipi possint, sed inhabiles remaneant ad quascunque dignitates, gradus, & officia sui Ordinis donec fuerit cum illis auctoritate Apostol. dispensatum; si contra factum fuerit, professio nulla sit, habitu, priuati, & exui, &

Sini 1.

Kels

Religione eijci debeant, & receptores excommunicationis sentent. incurrant. Criminosi, vel suspecti, aut æri alieno, vel reddendis rationibus obnoxij, ad Relig non admittantur, & in recipiendis religiofis in futurum fiat diligens Inquisitio, de eorum patris vita, moribus, &c. Aliter professio sit nulla, & habitu debeant expoliari, quod si factum non fuerit, professio nihilominus nulla sit, & possint quicunque Iudices, etiam sæculares ad cuiusvis instantiam, seu querelam contra illos procedere, &c.

Regulares de vna prouincia ad aliam sub Ordinis transeuntes, superiorum licentiam secum deferant, alioquin hospitio recipi non possint, & locorum Ordin. carcerentur, cum decreto, executorum deputatione, & facultatibus, clausulis, &c. Dat. Rom. 6. Kal Decemb. anno 3. Vide declarat inf. constit. 106. Greg. 14. constit. 10.

83 *Laudemus viros, &c.*) Laudes ad longum continet Imperat. qui pro Ecclesia Dei, & Religione tuenda, & propaganda elaborarunt, ipsos singularem commemorando. Quorum effigies fecit in quibusdam numismatibus aureis imprimi, & ad Imperat. & Reg. & Principes misit S. R. E. Cardinalibus distribuit, prisque, ac præstantibus viris, concedendo indulg. illis qui ea portauerint quoties eorum aliquis ante salutiferæ Crucis signum, aut sacram aliquam imaginem pertransiens aperto capite venerationem exhibuerit. Orationem Dominicam, vel Salutationem Angelicam pronunciando 100. annos. & totidem quadragenas. Singulis dieb. si ter Pater, & Ave, aut Psal. Miserere, seu De profundis deuotè recitauerint, ann. & quadr. 200. Si eleuata mente diuinum auxilium implorauerint 200. Quocunque die Dominico si Coronam B. Mar. recitauerint an. & quadr. 300. Si conscientiam mane, & sero cum emendationis proposito examinauerint

Sixti 5.

uerint

nerint 300. Orantibus pro hereticorum reductione, aut conuersione, pro fidei propagatione, Ecclesie tranquillitate, pace, & concordia principum Indulgentius ex septem Urbis Ecclesijs. Qui reduxerit aliquem peccatorum ad viam rectam, aut ad id opera dederit, pacem conciliauerit, acquirat meritum omnium bonorum operum Relig. omnium Regular. peccata confitentibus, Euchar. suscipientibus, Missam celebrantibus toties plen. indulg. in mortis articulo, Numismata secum habentibus, & nomen Iesu inuocantibus plenar. Numismata gestantibus & contra Ecclesie hostes pugnantis plenaria. Qui gestauerit, & Coronam Beatæ Mariæ, vel Miserere recitauerit, valeant ad supplendum defectus in recitatione officij commissos Numismata relinqui possint in vltima voluntate Ecclesijs, & non alijs sine pontificis licentia Quas Ecclesie, qui visitauerint in diebus Sanct. Crucis pœnitentia facta ac confessi plen. indulg. consequantur. Numismata ab intestato decedentium ad propinquiorem Ecclesiam cum eisdem indulgentiis pertineant. Commodari possint constitutis in articulo mortis cum eisdem indulg. Fidelium animæ purgat. liberentur à Numismata gestantibus, aut visitantibus Eccl. quibus relicta sunt in illis festiuitatibus, &c. Cum claus. &c. Fides presentium exemplis exhibeatur, &c. Datum Romæ, Kal. Decemb. anno 3.

82 In sublimi, &c.) Continet Reformationem Cur. & Vic. Camerarii Almæ Urbis quo ad causas civiles, sed non expedit summari. Vide Leo. 10. cōst. 7. cum concordan.

83 Gloriosæ Virginis, &c.) Sacellum in Basil. S. Mariæ Maioris de Vrbe minus decenter ornatum cum vidisset, ibi dum esset Card. insignem cappellā ædificauit, ornavit, ac perfecit. Altareque Maius super ædícula d. præsepis ad missas pontif. celebrā

das constituit, & alia duo adiunxit. Duoque sepulchra in eadem cappella posuit vnum Pio, & alterum sibi. Et modo ad laudem Beatæ Virginis vnam præposituram, Sacristiam, quatuor Cappellanas, & quatuor clericatus instituit, & pro illorum subuentione redditus assignat, cum obligatione, &c. Et locum in choro, interdicens ne propterea aliquod emolumentum percipiatur. Tumulum pro quauis persona constituit, omnia eximit ab aliorum iurisdictione. Priuilegia concedit procuratorem cum iurisdictione circa præpositum, cappellanas, &c. Ius patronatus tradit Michaeli Peretto eius pronepoti, & descendentes, eis autem deficientibus eius sorori, & descendentes, In casu defectiois cadat in proximiorum ipsius pontificis, quibus non ex priuilegio, sed fundatione, & dotatione competere declarauit, cum elapsi decreto, &c. Dat. Romæ 5. Ian. anno 3.

§5 In Sacrosancto, &c.) Ad beneficia Regni Valentini quouis modo vacatura indigne eiusdem Regni in eo verè nati, & non alienigenæ aliorum Regni. Hisp. admitti decernit, neque ad pensiones super eius sub pœnâ priuationis, quorumcumque offic. & benef. etiam alibi obtentorum Collatores vero, qui contrafecerint, suspensi sint à collatione, & præsentatione, &c. donec per Summum pont. absoluantur, & si sic suspensi contrafacere præsumpserint excommunicat incurrant. Notarii quoque super adipiscenda possessione si pro aliis scripturam contrafecerint pœnam criminis falsi incurrant, & ad huiusmodi, & similia inhabiles sint Alienigenæ autem possint admitti ad beneficia Iurispatronatus, si in fundationibus caueatur per oriundos de genere fundatorum dumtaxat illa obtineri posse, & etiam alienigenæ alicujus Regni Hispaniæ, in quo ipsi Valentini ad beneficia admittuntur, Collationes,

& prouisiones quascunque ad fauorem alienigenarum contra dictam formam fiendæ, nullæ erunt, etiam si clausulæ derogatoriæ. &c. in eorum impetrationibus adessent, cum decreto, clausulis, &c. Datum Rom. Non. Sept. an. 3.

86 Præclara tu, &c.) Henrici Card. Caiet. præclara merita enarrantur, & quoniam Cameratus officium vacauit per obitum Philippi Card. Vastayillani, Sanctiss. pont. ex prouentibus Camer. annuam summam sex millium scutorum segregauit, ac Sedi, & Cam. Apost. applicauit, & Montem vacabilem ad nouem pro centenario erexit, & vendidit, & ex eis aliquos etiam prouentus duodecimo Clerico, & alijs Montistis monachis Camer. assignauit. Et modo officium Cameriat. Illustriss. Cardinali Caiet. cum solitis honoribus, & emolumentis, & iurisdictionibus confert. Facultatesq; & priuilegia omnia alijs Camer. quomodolibet concessa, eidem concedit. Prouentus quoque assignat. Cameralibus, & alijs præcipit, ut ei omnino obediant. Cameramque Apostolicam ad præseruandum ipsum, qui soluit scuta 50 mill. obligatam esse declarat, cum decreto clausulis, &c. Iubetque omnium tractatum intra, & extra statum concedendarum sub sigillo ipsius litteras expediri debere. Datum Rom. 4 Idib. Sept. an. 3. Vide const. 79. Greg. 13. const. 108.

87 Inter multiplicæ, &c.) Deputauit iste pontif. in principio sui pontificatus aliquos Cardinales, & Prælatos ad tractandum, & definiendum in Sacra Consulta, negotia status Ecclesiastici, & modo pro faciliori negotiorum expeditione, ac subditorum minori dispendio, mandat, ut recurrentes ad sacram Consultam adeat alterum ex quinque Cardinalibus deputatis, & de eorum negotiis particulariter informant, & Cardin. sic adiutus, & informatus negotia in Sacra Consulta proponat. Causæque, & negotia

sic proposita ex voto Consultæ definiantur, & de
super litteræ iuxta morem dictæ Consultæ expediā-
tur, cum clausulæ decr. &c. Dat. Romæ. 19. Kal. Febr.
ann. 3.

8^a Sollicitudo pastoralis, &c.) sollicitatori-
bus expeditionum datariæ solebant condonari
10. duc. pro centen. in actu solutionis compositionis
sed pontifex iste Cameræ Apost. applicauit, & dein-
de ex illis quinque duc. pro centenario officio The-
saur. Datariz nuper erecto applicauit vt const. 54.
Et super alijs quinque vnum montem vacabilem
Datariz nuncupatum, 60. millium scutorum nunc
erigit. Emolumenta que scutorum 10. pro centena-
rio montis assignat. Bona omnia. Sed. & Cam.
Apost. pro securitate obligat personas quascunque
præter Mendicantes pecunias in eo ponere posse
declarat, easque, & earum fructus confiscari, aut
sequestrari non posse decernit. Resignari posse etiã
ad fauorem illegitimorum concedit. Thesaurarium
generalem administratorem deputat. priuilegia
omnia aliorum, & præsertim montis Sixti, & Ca-
meriatu concedit. Exemptionem à quibuscunque
oneribus confert. Has litteras vim contractus con-
tinere vult. emolumenta quolibet bimestri solui
mandat. Montem reductionibus, & alijs contrariis
dispositionibus non subiacere declarat. Conducto-
res quoscunque gabellæ carnis ad fauorem Mon-
tistarum obligatos esse præcipit. Loca huius montis
per quinquennium non vacare indulget. montem
istum sic erectum Augustino Pinello generali De-
positario pro pretio 60. mil. scut. vendit: eundemq;
& eius successores, etiam sub prætextu enormissi-
mæ læsionis super præmissis molestari non posse
decernit. Et pro asssecuratione omnia bona Ca. Apo.
obligat, cum decr. executorum deputat. claus. Aug.
&c. litteras desuper expedi curat, Datum Romæ,
Sixtus 5, 7. Kal.

7. kalend. Februar. anno 3. Vide const. 16.

89 In multiplices, &c.) Greg 13. tenutas Clanz. emit ad effectum illas ad culturam pro Sed. & Ca. Apost. utilitate reducendi, sed Cam. aliis distenta negotiis id minimè perfecit, & propterea tenutæ illæ in dies deteriores efficiebantur. Hic igitur pontifex eas tenutas Ciuitati Urbis veteris, & vniuersitatibus castrorum montis Leonis, plebis, & Ficuli pro eodem pretio vendidit cum pacto inter alia, quod pro facilitate reperiendi dictum pretium mons iste erigeretur: ideo in executione dicti facti Camer. Apostol. montem Urbis veteris nuacupatū 82. millia scutorum Ioanni August. Pinello vendidit, & pontifex modo prædicta approbat, & defectus omnes supplet. Venditionemque prædictam eidem dicto Pinello de nouo facit. Montem prædictum iterum ipse erigit, & pro eius redditibus annuam summam scutorum 4920. Montistis assignat. Exemptionem à quibuscunque collectis eidem Montistis concedit. Personas quascunque præter Mendicantes pecunias in ipso ponere posse decernit, in eis quoscunque etiam incapaces posse succedere, confiscari, aut sequestrari posse prohibet. Montistæ possunt creare officiales, condere statuta eius gubernationem concernentia priuilegiis omnium aliorum Montium gaudeat. Non subiaceat contrariis dispositionibus posse extinguì vult, & modum assignat, cum clausulis præseruatiuis. Omnia bona Cam. Apost. pro assecuratione obligat. Decretum apponit. Executores deputat cum facultatibus, &c. Datum Rom. 11. Kal. Mar. anno 3. Vide con. 16.

90 Immensa Æterni, &c.) Sanctiss. pont. iste ex rationabilibus causis ei Congreg. Card. pro faciliore negotiorum ad Sed. Apost. recurrentium expeditione deputat.

Prima pro Inquisitione confirmando omnes facti
Sexti 5. ff 3 cultates

cultates prædecessorum cum hoc, ne aliqua inno-
 detur circa officium Inquisit. Hispan. Secunda pro
 signatura gratiarum. De qua Pii 4. constit. 81. 84.
 Tertia pro erectione Ecclesiarum, & provisionibus
 Consistorialibus iuxta præscriptum Sacri Conc. &
 Patrum decreta. Quarta pro ubertate annona. Quinta
 pro Sacris ritibus, & caerimoniis. Sexta pro celeste
 paranda, ac seruanda. Septima pro indice librorum
 prohibitorum, de quo Pii 4. const. 99. Greg. 13. const.
 10. De libris prohibitis. Leo. 10. const. 10. Inl. 3. const.
 7. Paul. 4. const. 39. Pii 4. constitutione 107. Octava
 pro interpretatione, & executione Concilii Trid.
 Nona pro grauaminibus subleuandis. Decima pro
 vniuersitate Studii Romani, de quo Bonif. 8. const.
 7. Primadecima pro consultationibus Regularium.
 Secundadecima pro cõsultatoribus Episcoporum,
 & aliorum Prælatorum Tertiadecima pro viis, pò-
 sibus, & aquis purgandis. Quartadecima pro Ty-
 pographia Vaticana. Quintadecima pro Consulta-
 tionibus negotiorum status Ecclesiasticæ declarans,
 quod Expeditiones in his Congregationibus fieri
 de sint validæ si tres saltem Card. assuerint. Quilibet
 habeat suum Secretarium. Adhibeant pro eorũ
 arbitrio in Consultationibus Theologos, & Iuris
 utriusque Doctores. Hæc constitutio interperpe-
 tuas a mutaretur. Datum Romæ, 11. Kal. Februar.
 anno 3.

91 Dum pro communi, &c.) Continet prohibi-
 tionem provocandi ad arma, & adunatas, seu ca-
 ualcitas faciendi per quascunque Vniuersitates, seu
 personas cuiuscunque dignitatis, ac gradus ad Ec-
 clesiasticum statum spectantes mediatè, vel imme-
 diatè, in quibuscunque casibus, præterquam, &c.
 sub poenis lætæ Maiestatis, rebellionis, inhabilitatis
 priuationis, &c. cum claus. &c. Dat. Rom. 11. Kal.
 Maii anno 3. Vido Pau. 2. const. 6.

Sixtis.

Extac

92 Extat conditio, &c.) Continet erectionem officii quatuordecim Magistrorum Urbis cum assignatione stipendiorum super emolumentis gabelle studii, & confirmatione omnium privilegiorum eidem Magistris à prædecessoribus concessorum, cum declaratione circa eorum exercitium, & præservatione iurisdictionis Illustrissimi Camerarii, & præsentis Clerici Cam. Apost. cum Executorum deputatione, decreto, clausulis, &c. Datam Romæ Non. Mart. ann. 3. De privilegiis Magist. Urbis, Vide Greg. 13. c. const. 25. Sixti 4. const. 1. Alexan 6. const. 2. Leo 10. const. 13.

93 Triumphandis Hierusalem, &c.) S. Bonanet. Generalis Minister in Ordine 7 post Sanctum Frætilicum; creatus fuit Archiepiscopus Eboracens. à Clem. 4. ei oblatu, & ab eo recusatus fuit. Ad generale Concilium Lugdun. à Gregorio 10. vocatus, & benignissimè receptus est. Cardinalisque, & Episcopus Alban ab eodem ibi fuit creatus, & post multa eius præclara merita in rebus Conc. & Fidei augmento in eodem Concilio decessit, & ad cælestem patriam migravit, & eius miraculorum fama percrebuit: ideo Sixtus 4. eundem in SS. Confess. pont. ac Doct. numerum aggregavit, & modo hic pont. ex multis validis rationibus ad eiusdem S. Bonau. Sanctitatem, & doctrinam illustrandam animum applicavit: & ideo Collegium S. Bonau. apud Basil. SS. Apost. de Vrbe instituit: eiusque opera omnia simul, & emendatissima à Typographia Venetana in lucem editi curavit, & licet Pius 5. S. Thomam sui Ord. Prædic. decus exornare volens, eius festum celebrari iussit, ut festiuitates SS. quatuor Doct. Eccl. ita ille pont. idem S. Bonauen. sui Ordinis Conuentualium S. Franc. ornamentum, deberi existimavit, ob multam inter ipsos Sanctos virtutis, sanctitatis, doctrinæ, ac meritorum coniunctionem, & similitudinem.

Sixti 5.

FF 4

tudinem.

rudinem. Quare modo doctrinam S. Bunau laudat, & ipsum inter ceteros, egregiosque SS. Ecc. Doct. annumerat: eiusque opera omnia è *Typographia Vaticana* emittenda publicè citari, & proferri decernit. Festum quoque eiusdem quotannis 14. Iulij, duplici officio celebrari iubet. Indulgentiamque concedit, hanc const. vbique promulgari, & observari præcipit. Datum Rom. prid. id. Mar. anno 3. Pius 5. const. 39.

94 Abundantes diuinæ &c.) Ducenta millia scuta hic pont. à sui ipsius, & Cam. Apost. dominio abdicat, & piz causæ pro annonæ scilicet vbertate perpetuo donat, eaque pro alia etiam negotiorum necessitate expendi prohibet. Successores quoque hortatur, ut nedum huiusmodi pecuniam sic collectam, non minuant, sed in dies maiora etiam præsidia præparent. Congregationique Cardinalium per ipsum pont. super vbertate Annonæ nuper institutz adhibitis secum *Thesaurario Clerico Annonæ præfecto, & Commissario Camer. Apost. administrationem huiusmodi pecuniarum committit. Quas Card. executores huius constitutionis deputat. Successoribusque indicat legem sibi impositâ, ut eam seruent, alioquin in districto Dei iudicio rationem reddent. Illis etiam pro refarcienda pecunia hinc malè deprompta licebit agere contra pont. contrayentis, & Card. & aliorum, qui participes erunt posteros, & coniunctos omnes ad quos eorum bonæ quouis modo peruenerint, cum decr. claus. Dat. Rom. 17. Kal. Apr. anno 3.*

95 Cum ob innumeras, &c.) Instituit hic pont. officium vacabile interponendi decreta in Vrbe, & eius districtu primitiue quo ad omnes Iudices d. Urbis: illudque Paulo Quintilio pro Sedis Apost. subuentione scuta quinque millia soluenti concessit. Inhibuitque quoque omnibus iudicibus, ne huius

iusmodi decreta interponerent, & Notarijs, ne de illorum decretis se ingererent sub poena priuationis. Nunc autem d. Paulum à dicto officio remouet illudquod S. P. Q. R. cum eisdem emolumentis, & facultate de eo perpetuo disponendi concedit, & pro illius securitate omnia bona Sedi Apost. obligat cum clausul. & decreto, executorum deputatione, &c. Declarans, quod Auditor Camerae possit interponere decreta sicut poterat antea. Datum Ro. 11. Kal. Maij, an. 3.

Huiusmodi decreta alijs interponebant in Alma Vrbe Gubernator. Aud. Cam. Vicarius, & Senator, ac eorum Iudices, Pij 4. const.

96 Romanus pontifex, &c.) Continet erectionem officij interponendi decreta in Vrbe, & eius districtu. Concessionemque d. offic. ad fauorem D. Pauli Quintillij, cum obligat bonorum Cam. Apostol. pro allecuratione, Annulatione contractuum sine dicti Pauli decreto fienda, cum poena contrauenientibus iudicibus, & Notarijs priuationis officij, & ipso facto absque alia Iudicis declarat. & inhabilitatis ad alia officia obtinenda, nullitatis contractuum, ac 100. duc. de Came. pro quolibet decreto, claus. & declaratione, quod solita percipiuntur emolumenta per dictum Paulum. Dat. Rom. 10. Kalend. Febr. anno 3.

97. Et à nos, &c.) Continet repositionem dccies centena millium nummorum in Cast. & Ange. ex nouis causis, &c. cum iisdem conditionibus, & iuramentis supra factis const. 40. & 80.

98 Rex Regnum, &c.) Rex Hispan. Philippus vna cum Carolo filio, & tota Hispan. apud Pium 4. instetit pro Beati Didaci canonizatione. Qui Pius 4. huic negotio quinque Cardin. deputauit. & res agi cepta fuit: idem Rex apud Pium 5. & Gregorium 13. pro huius rei expeditione instetit, &

Sixti 5.

etiam

etiam apud Sanctum hunc pontificem per suum oratorem supplicari curavit. Hic igitur pontifex pro tanti negotij absolutione ea omnia tum egillet, quæ in simili occasione agi solent sollempniter Beatum Didacum in SS. Confess. numerum & catalogum adscripsit Festum anno quolibet die 12. Novembris, cum officio Confess. celebrari præcipit, & eius ecclesias visitantibus indulg. concessit.

Didacus in Hispania natus est, adolescens apud quendam Sacerdotem vixit: deinde Rellig. S. Francisci ingressus professionem fecit, humilis, ac obediens admodum fuit. Ieiunijs, ac flagellis corpus castigabat: de rebus diuinis, licet rudis, esset, mirifice loquebatur. Orationi assidue intumdebat. Aegrotis Fratribus libenter ministrabat, charitas in eo maxima erat. Infideles multos ex Cætheriensibus ad fidem perduxit. Miraculis multis dum vixit admodum claruit. In amplexu salutiferæ Crucis quam maxime diligebat, & in corde, & corpore semper gestabat, prid. Id. Nouemb. 1463. in Domino obdormiuit, cantato Hymno: *Dulce lignum ero*. Miracula etiam multa post mortem operatus est. Pro sollempnizatione hæc fuerunt, &c. pont. diligentissime in primis acta, & processus duobus antiquioribus causarum sui Palat. Apostol. perlegenda, & examinanda mandauit: illique omnium relationem, & eorum sentent. eidem pontif. scripto tradiderunt. Et postea pont. octo Cardin. deputauit ad omnia acta de Beati Didaci vita, moribus, & miraculis, ac prædictorū Auditori: uni relationem expendendam, & sibi referendum. Præfati Card. quibusdam sacre Theol. & pont. iuris peritissimis viris in cōsiliū de super adhibitis singula accuratè, & maturè examinarunt. Pontifex iste deinde secretum Consistorium conuocauit in quo M. Ant. Col. Card. Prænestin. suo, & collegatum assistentium nomine omnia fideliter pont.

pont. retulit, sequē, & collegas suos vnanimiter sē-
 tire asseruit, ipsum pontif. (si ei videretur) B. Didac-
 cum in Sanctorum numerum posse referre, & huic
 sent. ceteri Cardinal. contulerunt; idē idem pont.
 post Consistorium induxit, in quo Pompeius An-
 genus Advocatus Consistorialis, disertam habuit
 orationem de vita, gestis, & miraculis Beati Didaci.
 Et denique Catholici Regis, & totius Hispaniæ no-
 mine supplicauit eidem pontif. vt eundem Beatum
 Didacum in sanctorum numerum referre vellet.
 Et propterea pontifex mādauit Card. & Episcopis,
 vt omnia ad hanc causam pertinentia diligentissime
 perspenderent. Deinde aliud Consistorium secretū
 iudicū, & multa, quæ ad negotium huiusmodi per-
 tinebant prænarravit, & postea ad eiusdem pont.
 petitionem Card. Patriarchæ, Archiepis. Episc. astan-
 tes dixerunt, eis videri Beatum Didacum in San-
 ctorum numerum ascribendum esse.

Pontifex igitur diem canonizationis eiusdem
 pro die 2. Iulij, quia festum Visitationis B. Mariæ
 celebratur præstituit: & ea die S. Pontif. sacris vesti-
 bus indutus vnā cum Card. Patriar. Archiep. &
 Episc. inchoato per eum hymno: *Aue Mariæ Stella*.
 Canticumque choro prolequente, Prælati, Officia-
 libus, & suis familiaribus, ac seculari, ac regulari
 Clero progredientibus à palatio suo ad Basil. S. Pe-
 tri processit, & ibi in suggestu ante Altare orauit,
 & deinde in sublimi Throno considendo obedi-
 tiam à Card. Episc. excepit. Postea Card. Deza Ca-
 tholici Regis, & totius Hisp. nomine primo, secun-
 do, tertio instetit pro Beati Didaci canonizatione
 apud ipsum pont. Qui ad singulas Regis petitiones
 pietate, & B. Didaci meritis collaudatis, & orationi-
 bus totius Cleri, & populi interpositis tandem so-
 lemniiter beatum Didacū in Sanctorum Confessio-
 num, & Catalogum adscripsit, &c. Absoluta Cano-
 nizatione laudes Deo egit, & Missam de Visitatione

ne Beatae Mariae celebrauit, & plenariam indulgentiam astantibus concessit. Hortatur denique omnes, ut de his Deo benedicant, & pro Eccles. suae pace, principum Christianorum vnione, & foelicitate, de haereticorum reductione per merita, & intercessionem S. Didaci Deum precari velint. Datum Ro. 6. Non. Jul. 1588. anno 4.

95 Pastoralis officij, &c.) Hic pont. volens ob enormem laesionem redimere Cancellarias, & Secretarias à Paulo, & Pio 4. venditas, ipsi officiales obtulerunt soluere scuta quinque millia Cam. Apostol. anno quolibet super quibus vnum Montem erigi petierunt. Quem Aug Pinellus emit pro dicto pretio. Quam venditionem pont. approbat, & denuo praedicto vendit cum facultate vendendi loca illis quingenta alijs. Montem igitur erigit; fructus ad decem pro centenario Montistis assignat. Eximit à grauinibus Cam. Apost. bona pro securitate obligat personas quaslibet. in Mōte Sixto pecunias ponere posse concedit. Sequestrari, aut confiscari posse prohibet. Montistis tribuit facultatē officiales creandi, statuta licita condendi, ac priuilegia caeterorum concedit; Reductionibus, & contrarijs dispositionibus non tubiacere declarat. Cancellarijs, Secretarijs, & alijs officialibus, ut dicta scuta 5. mill. quotannis d. Pinello Romae soluant praecipit. Contra non soluentes prout in exactiōe subsidij trienn. procedi mandat: loca per quinquennium non vacare concedit, clausulas praeseruatias apponit. Pinellum, & successores non molestari posse praetextu, &c. concedit, cum decreto, Executorum deputatiōne, &c. Dat. Ro. 12. Kal. Aug 1588. an. 4.

100 Romanum decet, &c.) Hic pontifex Collegium 200. Militum Lauretanorum erexit, & eorum officia per triennium tantum non vacare decreuit const. 43. cum priuilegijs, &c. ut ibi. Deinde ad tol-

Sixtus 5.

lendum

lendum omne dubium circa dicta priuilegia extor-
 tum bullam ipsam declarauit, & ampliauit const.
 44. Nunc autem ex causis dicto Collegio alios 60.
 milites aggregat, quibus eadem priuilegia concedit
 illaque ampliat, & extendit ad hoc tam Clericos,
 quam Laicos & Coniugatos, etiam quo ad prædia,
 seu bona loca pensionum eis assignata. Fructus quo
 que assignat, decernens, & quod non teneantur
 probare pecunias per eos solutas in necessitatem,
 vel euidentem utilitatem Sed. Apost. versas esse.
 Obligat omnia bona Cam. Apost. pro securitate.
 Derogando const. pij 4 cum clausulis, forma publi-
 candi, & executorum deputatione, &c. Datum Rom.
 12 Kal. Aug. an. 4.

101 Humanarum rerum, &c.) Hic Sum. pont.
 eu urgentissimis causis Vectigal vnus quateni su-
 per vino minutatim vendendo imposuit const. 70.
 &c. sed quia in exactione dicti Vectigalis multæ
 extorsiones fiebant, & pauperes maximè grauabā-
 tur, idèd pontifex mandauit Congregat. Card super
 grauaminibus, vt desuper prouiderent, qui decre-
 uerunt, vt Vectigal in totum tolleretur, & Mons
 Sixtus exstingueretur. Modo pont. d prouisionem
 exsequendo, & subditorum indemnitati consulendo
 Vectigal exstinguit, & illius exactionem interdicat
 Montemque prædictum ad loca 300. tantum redu-
 cit, & alia 2000. exstinguit. Ex residuo Montis pro
 uinc. recti à Greg. 13. const. 31. Reliquis autem cre-
 ditoribus dicti Montis Sixti pro alijs locis quinque
 millibus à prouincijs status Ecclesiastici scuta 34.
 mill. singulis annis solui iubet. Taxamque, & parti-
 tionem inter loca. prouinc. faciendi curam, & facul-
 tatem d. Card. Congr. concedit. Cetera autem in-
 litteris erectionis Montis Sixti contenta illæsa re-
 seruat. Residuum, quod ultra expensas ex dictis an-
 nuat. scutis 34. mill. supererint, in redemptionem lo-
 corum

Sixtus 5,

corum

eorum montis provincie converti iubet, & uterque mons quâto citius extinguatur. Civitatibus, & alijs locis eandem taxam cum sumptibus exactiōne faciendâs exigî auctoritatem concedit, cum decret. claus. &c. Dat. Ro. 6. Kal. Aug. ann. 4.

102 Cum cęlestis medicus, &c.) prohibet, ne Canonici aut prębendę Eccles. Valentini currentur spuris, aut illegitimę natis, etiam legitimis aut natalibus restitutis, illegitimę natis, etiam legitimis, aut natalibus restitutis, si secus factum fuerit, sit irritum, & inane, cum decreto, claus. &c. Dat. Ro. 22. Aug. an. 4.

103 Inter multiplices, &c.) Continet erectionē montis Sancti Bonaventurę 300. mill. scutorum vocab. post quinquennium Fructus 10. pro centenario. Exemptione, &c. Obligatione bonorum Cam. &c. personisque pecunias ponere possunt, &c. Consecrari, aut sequestrari nequeant. Statuta condipi possint, &c. privilegia aliorum conceduntur. Depositarius eius emolumenta exigat, & montis quolibet bimestri solvat Secret. patentes faciat recepto salario recipi solito à Secretarijs, Nuncijs Camerę, Dataris, & Cancellariarum. Non subiacet reductionibus, &c. loca non vacent, &c. cum decret. claus. &c. Dat. Rom. 11. Kal. Sept. 1588. anno 4. Vide const. 16. De eius extensione, const. 515.

104 Pastoralis officij cura, &c.) Hic pontifex ex causis proxenarum exercitijs (non tamen quo ad merces ripales, & cambias) vna cum eorum iuribus, & emolumentis Cam. Apost. applicavit, & Colleg. 40. proxenet. ad negotia pertractanda peritorum instituit, & Zanobium Landium desuper Commissarium deputavit, & emolumenta à proxenetis percipi solita eidem per novennium applicavit, & alios 40. proxenetis ad negotia, & alios 20. ad pensiones tractandas facultatem nominandi concessit.

Sicut 3,

Cum

Hospit. cogat. Singulisque diebus, & horis præterquam in honorem Dei feriatis procedendi. Notarium ad nutum administratorum deputandum, & amouendum habeat. Citationes possunt fieri etiam per Mandatarios Cur. Capit. & Hospit. ac alios quoscunque mandata, &c. d. Juris possint, & debeant exequi per quoscung; Urbis executores. Administratores hospit. & officiales Ministri, affectuarii, causam ab eis habentes non possint conveniri, nisi coram dicto Iudice, etiam vigore cuiusvis commissionis signat. Iustitiz. Iudex procedat, non obstante quacunque commissione manu papæ, non signata exemptiones ampliat, scilicet à tribus pro centenario de harenis Ripæ solui solitis. Sal pro usu detur gratis, à quibusvis gabellis, dohanis, oneribus ord. & extraordin. per totum statum Ecclesiasticum. Deputat executores. Applicat fraudes gabellarum, præcipit, quod Cappellani, qui nunc sunt non possint ab Administratoribus amoueri. Quilibet Cappellanus habeat scuta 90. per Administrat. soluend. Quatuor Cappellanas erigit, & duos Clerici habeant scuta 20. quolibet anno. Sacrificia verò reliquos fructus benefic. vnitorum. Conferantur Cappellanz per administratorem præsentationum sed. Apost. cum decreto claus. &c. Dat. Ro. 8. Idib. Sept. anno 4. Vide const. 67.

106 Ad Romanum, &c.) Continet declarationem const. de illegitimis, primo quod illegitimè nati ex his parentibus, inter quos tunc matrimonium existere poterat, ac postea subsecutum sit, non comprehendantur sub illa. Secundo, Nati ex soluto, & soluta, qui ante editam constitutionem prædictam quavis autoritate legitimi, aut ad dignitate habilitati, et illis perfuncti sunt, dignitates ipsas obtinere non possint nisi specialiter cum eis fuerit dispensatum super natalium defectu à Rom. pontifice, vel de-

Sixtus 5c

gus

eius speciali mandato. Tertio, qui sine tali speciali dispensatione tempore constitutionis, officia, & dignitates ad vitam obtinebant, eo ipso ab illis amoti censeantur. Qui vero obtinebant ad tempus, ea retineant; sed Ordinarium tempus non extendatur, nec ipsi ad maiores, vel inferiores gradus ascendere valeant. Quarto, quod nomine honorum, graduū, & dignitatum intelligantur, Præpositus, Abbatia- tus, Prioratus, Archidiaconatus, Custodiat, provincie ac General. officia, & alia similia cum honore, ac superioritate coniuncta. A ceteris officijs nō at- ceantur, nisi qui ex sacrilegio, vel incestu sunt ge- niti. Quinto, in qualibet prouincia duo Monasteria, seu duæ Domus Regulares deputentur pro noui- tijs recipiendis iuxta formam constit. præfatæ. Sex- to, qui post dictam constitutionem profitentur, non admittantur nisi iuxta illam formam, aliter profes- sio facta nulla sit, neque tacita professio valeat. Id non requiratur in tacite professis ante dictam cōst. neque in Apostatis. Circa Aduenas, & exteros etiā si non liquido constet de omnibus, vt in illa, si facta diligentia nihil appareat, quod impediat recipian- tur. De natalium defectu, aut criminum, &c. si ap- pareat post promotionem ad sacros ordines; hi ad honores, & dignitates, aut executionem suorum ordinum non admittantur, nisi secundum formam dictæ constitutionis. Criminosorum professio irri- tetur, & Iudices contra illos procedant, si ante susce- ptionem habitus accusatio suscepta, vel inquisitio instituta sit, & non aliter. Religiosus non possit tran- sire de vno ad aliud Monasterium sine licentia in- scriptis, ideo non recipiatur, nisi sit cognitus, neque etiam tanquam hospes, neque si dicat se confugere ad S. Sedem. Hi etiam Romæ non excipiantur sine tali licentia, sed ad Congreg. Card. vel protect. re- mittantur. Confirmat deinde alia omnia in illa

Sicut

Gg

conf.

const. contenta; reuocaturque qualiscunque concessio-
nes forsan de recipiendis Nouitijs extra Capitula,
cum decreto, &c Datum Romæ, 12. Kal. Nouemb.
anno 4. vide Modern. Greg. 14. const. 10.

107 *Effrenatam perditissimorum, &c.*) Hic San-
ctiss. pont. contra violantes, iura matrim. edidit cōst.
Et contra incestuosos constit. Nunc autem volens
hoc malum penitus exterminare, præcipit omnes
quoscunque quauis dignitate fulgentes, qui de ce-
tero per se, vel per alios abortum foetus animati,
seu inanimati formati, vel informis quocunque
modo procurauerint, & prægnantes quæ scientes
id fecerint, pœnas à iure diuino & humano consti-
tutas in veros homicidas incurrere, quas & exten-
dit. Ut si fuerint clerici omni priuilegio clericali
offic. & benef. priuati existant, & inhabiles ad ea, &
similia, & suspensi tanquam veri homicidæ. si vero
laici similiter perpetuo sint suorum ordin. benefic.
incapaces, & qui foro ecclesiastico sunt subditi per
Iudicem Ecclæs. degradati tradantur Curie sæcu-
lari, quæ de eis capiat supplicium, &c. Eisdem pœ-
nas decernit in eos, qui sterilitatis potiones propi-
nauerint, vel sumplerint, aut Conceptioni impedi-
mentum fecerint. Iudices ord. contra quoscunque
necum per accusationem, sed etiam per inquisitio-
nem super præmissis procedant, & testes, etiam in-
habiles eorum arbitrio recipiant, & culpabiles pœ-
nis afficiant Principales in præmissis delinquentes,
eorumque fautores excommunicati existant à qua,
& ab irregularitate propterea incurta, non possint,
nisi à summo pontifice absolui, & si uis, urgen-
tiss. dispensari, cum decreto, clausulis, &c. Datum
Romæ 4. Kal. 4. Nouemb. anno 4. Reducta fuit ad form.
Iuris Com. Greg. 14. const.

108 *Cum pontificatus nostri, &c.*) Continet ere-
ctionem offic. Reuulsoris omnium expeditionum in
Sibus 5; Tri;

Tribunalibus Almae Urbis, & Romae Cur. de cetero fiendarum, de quibuscunque causis civilibus, & criminalibus, cum assignatione emolum. executorum deputatione, decreto, clausul. &c. Datum Rom. 24. Octob. an. 4.

109 sollicitudo Ministr. &c.) Hic summ. pont. Archiua publica scripturarum in statu Eccles. erexit, sed erectionis litterae hic non adsunt, & modo erigit officium Regentis Archiuij generalis Status Eccl. cum facultate quascunque causas mouendas occasione Archiuorum summarie & appellatione remota cognoscendi. Delinquentes etiam in praemissis eius arbitrio puniendi. Edicta pro regimine dicti Archiuij proponendi. Notarios tanquam causarum huius officij, actuarios eligendi. Commissarios ad visitandum d. Archiua, & cogendum Notarios, & alios ad portandum script. &c. deputandi. Patentes litteras quibuscunque suis Ministris sub suo nomine, & sigillo expediendi. In Archiuistis, & Notar. & alios circa ea, quae huiusmodi officium concernunt, omnimodam iurisdictionem exercendi. off. sit vacabile, venabile, &c. Assignat illi dotem scilicet 100. pro quolibet mense, ac cetera omnia emolumenta ex patentibus, rescriptis & sententijs, gratijs, consecrationibus, &c. Regens pro se vel per alium hoc suum officium exercere possit. Illum Praelatum domesticum, familiarem, & vtriusque signat. Refer. esse decorat. Præuilegia omnia familiaribus papae & Refer. concessa illi concedit. In Cappella pontif. & alijs actibus publ. locum assignat. Expeditionem litterarum gratis obtineat. Ministris illius licentiã dat ferendi arma in toto statu. Regens possit tale officium retinere vna cum pensionibus Eccl. vel Monast. In suo exercitio nec irregularit. nec aliam poenam possit incurrere. offic. per triennium post mortem eius regentis nõ vacet.

Stipendij 5,

Gg a pretiam

pretium eius ad scuta 15. mill. pro hac vice defuit illudque Illustriss. Domino Fabio Vrsino cum emolumentum & priuileg. ac Iurisdictionibus concedit. Pro illius asscuratione omnia bona Camer. Apost. obligat. Et quodcumq; maius pretium, quod pro dicto officio reperiri posset eidem condonat. cum clausulis, &c. Inhibetque quibuscunque circa lites, &c. Officium concernentes, ne se intromittant. cum decreto, executorum deputatione, clausul. &c. Datum Romæ, prid. Nouemb. an. 4.

110 Pro nostra, &c.) Continet confirmationem omnium gratiarum, immunit. exemptionum, ac priuileg. quomodolibet ord. Cartul. concessorum, quæ Sacri Concil. decretis non obstant, cum de cr. Iud. deputatione, claus. &c. Datum Rom 3. Nouembr. ann. 4.

111 Dominus omnipotens, &c.) Placidus, & eius sorij sub Reg. s. Bened. se Deo dicarunt, & in monast. apud Messan. per ipsum in paterno fundo extracto famulatum Deo dederunt, Martvrijque coronam adepti fuerunt, & eorum corpora in eccl. S. Ioan. Messan. sepulta multis miraculis clauerunt. Et nuper aliquæ ex eis reliquæ in reparatione dictæ Ecclesiæ repertæ fuerunt. Archiepiscopo desuper processum formauit, quem Sum. pont. Card. reuidentium commisit, & de aliquorum ex d. Sanctis corporibus inuentione satis const. idè gratias Deo agens, & eorum mart. festum die 5. Octob. vbique sing. annis, & festum eorum Inuent. d. Eccl. Messan. die 4. Aug. celebrari, & in Kal. apponi mandat. Indulgent. dictam Ecclesiam visitantibus concedit. Episcopis, & alijs mandat, vt hanc const. publicari, & obseruari faciant. Datum Romæ, Id. Nouembr. anno 4.

112 Ad generis nobilitatem, &c.) Officium Audit. Camera vaticanis per ordinationem Aug. Cusij
 Simi 5. 161

iani ad Cardinalatus honorem assumpti . Et illud pont. modo confert Illustrissimo Horatio Burgho, suo cum iurisdictionibus, & facultatibus, & emolumentis, &c. Immiscendi se in criminalibus absque irregularitate, & aliorum nota, dummodo sententia, vel verum sanguinis ipse non ferat . Cognoscendi causas per locumtenentes. Procedendi solum priuatiuè quo ad alios iudices vi obligat. in forma Ca. iuris Guarentigiae Ripae, Ripetae, & alijs, in quibus absque obligatione in forma Cam. & simili, praeterquam inter Ciues Romanè quos seruari debet motus proprius Pij 4. & exceptis obligationibus dependentibus à libris aliorum Tribunalium Reassumendi causas dictarum obligationum à quibuscunque iudicibus praeterquam commissas per speciale rescriptum de eis mentionem faciens in causis Cur. Capit. inter Ciues Rom. vertend. iuxta dictum motum proprium, Pij 4. promulgandi censuras Eccl. vigore talium oblig. priuatiuè quo ad alios. cognoscendi causas Cardin. eorumque, & papae familiarium, praelatorum in Cur. decedentium, Principum, & Impe. Regum, & Communitalium, Oratorum, & Officialium S. R. E. Notariorum ipsius Aud. Campesorum, Mercatorum, & pensionum, etiam alibi solvendarum . Cognoscendi causas appellationum à quibuscunque iudicibus, & Arbitris in Curia, & Vrbe, (Vicario, & Gubern. & Capitolinis exceptis,) & extra Curiam à quibuscunque iudicibus latis in terris S. R. E. subiectis .

Procedendi summarè, & manu Regis in causis non excedentibus summam ducatorum 100. in causis Mercatorum Cur. Notarij Tribunalis, & eorum familiarium vsque ad quancunque summam, etiam priuatiuè quo ad alios iudices. Cognoscendi alias causas seruatis terminis, & illis malè seruatis vnico contextu retracti, & alias, prout in beneficia

libus. Cognoscendi causas quorumcunq; delictorū in Curia, & extra per officiales Sedis Apostolicę, vel exemptos iurisdictione ordin. etiam si Episcopi, vel maioris dignitatis fuerint. Et etiam per Notar. Tribunalis, & substitutes. & alios in eorum officijs priuatiuē quo ad alios in hoc vltimo capitulo Notariorum. Monitoriaque contra Episcopos ad personaliter comparandum pręuia Sanctiss. commissione decernendi. Exequendi solitis litteras Apostolicas Camerarij, & pœnitentiarij, vbi alius datus nō est, vbi verò alij dati sunt accumulatiuē cum eis. Vi de Pij 4. const. 74. Pij 5. const. 119.

Demandandi executioni sententias Tribulis, ac alias per quoscunq; latus in Cur. & processus generales, & speciales etiam si alijs executio commissa sit, accumulatiuē Cognoscendi causas, monendi, & citandi Communitates, & alios extra Cur. degentes pro contractibus in Curia initis, & contra degentes in Cur. vel curiales etiam absentes pro quibuscunq; rebus seu pecuniarum summis, Decernendi remissorias, & compulsorias eius arbitrio. In vim Eugenianę, & Leoninę pro Curialibus Inhiben. trahentibus curialibus extra curiam. Decernendi Monitoria, & citationes etiam per edictum ad partes, carcerandi, & puniendi. Absoluendi excommunicatos ab alijs, & interdicta in diebus Paschalibus, & Natalicijs cum reincidentia relaxandi. Exequendi obligationes in forma Cam. post mortē debitoris quo ad illis bona. Concedit omnes facultates quomodolibet concessas alijs Audit. Camer. à predecessoribus. Confirmat, ac innouat priuilegia Inl. 2. Leon. 10. & aliorum Auditor concessa. Declarat, quod dilationes, & alternatiuę vigore cap. Peruenit, & cap. Odoardus. De solut. & aliz moratoriz per Camerarium Clericos Cam. ac alios quoscunq; concessa nullatenus profint obligatis in forma Ca.

Commissio appellacionis non facten. intentionem de forma Cam. & causa discussio non retardat executio obligat. Cam. si per creditores prestita fuerit cautio in forma depositi restituens. prioribus prece dentiam designat in cappella, vel alibi. Facultatem miserabiles personas in causis discussio prefe rendi creditoribus etiam anterioribus vsque ad summam scutorum 50. Vide Pij 5. const. 192. Pro cedendi super cambijs siccis, & illicitis iuxta conf. 54 Pij 4. Iudices contrauenientes huiusmodi facul tatibus excommunic. incurrant non absoluen. nisi a papa. Aud. Cam. non possit ab officio Auditor. ex quauis causa inuitus amoueri, & emolumenta ex dismembratione sex millium scutorum remanentia non possint imminui. Officium huiusmodi non vacet per triennium, sed integrum pretium eius ha redibus, & successoribus, etiam ab intestato debea tur, ac ad ipsos spectet. Obligat omnia bona Cam. Apost. pro securitate ipsius, & eius heredum, con cordando malus pretium si forsan de ipso officio reperiretur, cum clau. decreto, &c. Mandatur Card. cam. vt immittat in possessionem ipsum Aud. cam. Declaratque, quod per presentes non intelligatur derogatum Conc. Trident. neque reformationibus Pij 4. & 5. prestat Aud. cam. iuramentum de fideliter exequendo. Fides adhibetur transumptis a No tario subscriptis, & sigillatis ab aliquo in dignitate Ecclesiastica constituto. Datum Rom. 5. Kalen. Ian. anno 4. Limitatio quo ad Fiscum, Pij 4. const. 74. Pij 5. c. 119. Clem. 7. c. 34.

113 Sanctum, ac salutare, &c.) Ne clerici male promoueantur, precipit, idest illi, qui ob crimen notorium, aut defectu natalium inhabiles, aut ali qua irregularitate innodati extra tempora, sine dispensatione, per saltu, furtiuè, sine titulo benef. aut patrimonio ante statem non seruatim tempora

interdictiis; idè præfules ordinantes siue scienter, siue ignoranter, nisi debita diligentia adhibita, iustus error, aut probabilis facti ignorantia excuset, suspendit a collatione ordinum, & omnium munerum pontificalium. Interdicitque ingressum Eccl. quod si in præmissis se ingesserint spreta suspensione, & interdicto, suspensionem incurrant à regimine, & administratione sua Eccl. Monast. & perceptione fructuum, Mensæ, & benefic. quorumcunque à solo papa abluendi. Male autem promoti suspensum sint ab ordinibus, & spe ascendendi careant, & si ministrare præsumserint sint irregulares, priuati quibuscunque benef. & incapaces ad similia. Regulares verò etiam voce actiua, & passiuæ, & absolutio sit summi pontificis, etiam in foro conscientie semper etiam in Iubilæis etiam Cruciatæ, neq; valeat quacunque facultas cuiuscunque concessa, idem de irregularitate dispensanda, petentes, autem absolutio nem etiam in delicto occulto, petant illam à Sum. pont. in utroque foro, alioquin collatio nulla sit, omnia prædicta intelligantur, etiam in simoniace ordinatis. præter alias pœnas, de quibus Pij 5. const. 5. Datum Romæ, 9. Iun. 4.

114 Cum sacrosanctam, &c.) Mandat, quod Clerici, quicunque beneficiati, & pensiones obtinentes sæculares, ac regulares, & Milites, etiam coniugati, si priuilegijs clericalibus uti volent, vbi libet gentium, & locorum constituti, etiam exempti, & quocunque priuilegio gaudentes, quacunque dilatione, aut tergiversatione postposita debeant omnino intra quindecim dies si suat in Vrbe, aut quatuor menses, si sunt extra, vel retro si ultra à die publicationis consueuram, & vestes talares, aut suæ militie conuenientes quacunque remota excusatione adumere, vel deferre. In futurum autem non nisi clericis in habitu clericali, & tonsura incedentibus beneficia conferantur.

Sixtus 5.

ferantur

ferantur, aut commendentur, pensiones, fructusve,
 aut bona ecclesiastica retineantur, qui in futurum
 non obediuerint præter alias penas inflictas, om-
 nibus benef. &c. ac pensionibus, &c. de potestatis
 plenit. priuat. ac sine vlla citatione iudicis decreto
 priuatos esse decernit ipso facto Beneficia vacare,
 ac pensiones cassare, & quemcunque vterius ad eo-
 rum solutionem minimè teneri, & ob non solutio-
 nem censuras, & penas aliquas incurrere nõ posse,
 statuens sic in præmissis vniuersis, ac singulis per
 quoscunque Iudices, & Commissarios, &c. uentur.
 ac iudicari debere. Milites militiarum sub regula
 aliqua approbata canonicè institutarum habitum
 suæ militiæ conuenientem deferentes sub hac con-
 stitutione non comprehantur, neque alij Rom. Cur.
 officiales, qui non vti clerici, sed tanquam milites
 beneficia, & pensiones retinent, iuxta priuilegia, &
 dispensaciones illis concessas, &c. Dat Rom 4. Ian.
 an. 4. De habitu, & Tonsura degentium in Vrbe. Pij
 4. const. 157.

115 Pastoralis est curiæ, &c.) Continet modera-
 tionem prædictæ constitutionis, declarando, quod
 clerici, qui pensiones, fructus, aut bona ecclesiastica
 non excedentia valorem 60. ducat. aur. de Camera,
 obtinēt, & similiter familiares ipsius pont. qui quic-
 buldam ministerijs illi inserviunt vsque ad quam-
 cunque summam bona obtinent ecclesiastica loco
 pensionum in habitu clericali incedere non tenean-
 tur. Milites si super vestibus communibus insignia
 militiæ deferant const. satisfacere censeantur Cle-
 rici, & Milites tamen tunc teneantur habitum sèro
 sum pensiones, fructus, aut alia præ facta cum effectu
 exigere, aut percipere cœperint, vel per eos steterit
 quo minas exigant vel percipiant, cum decreto
 &c. Dat. Ro. prid. Kal. Febr. an 4.

116 Romani pontificis, &c.) Continet erectionis
 officij

signi s.

officij Cameralis impressoris in Vrbe vacabilis, cū facultate imprimendi, &c. quod ad alios priuatim, dando exempla quaedam Datario Cam. Vicario Gu berant. Auditor. Senat. Aud. sacr. Pal. gratis, gaudeat omnibus priuil. concessis exemptionibus, &c. concessis Notarijs Cam. Habeat emolumenta, vt hactenus. Concedit officium Paulo Blado etiam priuil. & emolumen. Declarat, quod officium non vocet per quinquennium, stante solutione ducat. 2300. condonando maius pretium d. offic. si Inueniretur. Appo nit clausulas præseruat. decretum, inhibitionem contra iudices impressores in prædictis contravenientes clausul. derogator. declarationem pro cau telâ dicti Rodulphi Siluestri, qui pretium pro emē do hoc officio dicto Paulo Blado accommodauit, &c. Dat. Rom. Kal Febr. an. 4.

117 Inter multiplicis, &c.) Montem San. Bonau. vacab de quo const. 102. modo auget ad scuta quatuor mill. & pro emolumentis assignat annua scuta sex millia percipienda ex fructibus officij Auditor Cam Apo. & alia annua scuta quatuor millia ex redditibus postarum status ecclesiastici; & pro securitate bona omnia Sed. Apost. obligat. Monti. Hisque ad loca nunc addita eadem priuilegia pri mis montis concessa, concedit. Depositarioque emolumentorum officij Aud. Cam. & etiam condu ctores postarum in primis, & ante omnia ad solu tionem dictorum annuorum seuorum 10. mill. re spectiue obligari decernit, loca centum nunc addi ta per quinquennium, prout priora loca non vacare decernit. Præsentisque litteras vim efficacis contra tuis obtinere declarat, cum decret. claus. &c. Dat. Rom. 14. Kal. Ian. an. 4.

118 In quantas rerum, &c.) Quoniam ad maris securitatem decet triremium classem maxima cum impensa instruat, idē annuū subsidium 78. mil.

Sinti 5.

78. mil. scut. populus sui status Ecclesiastici pro ma-
 nutione d. classis imponit, & distrib. mandat.
 Aliudque simile 122 mil. scut. pro eadem causa su-
 per omnibus reddibus benef. consistentium in
 quibuscunque Dominijs, & locis S. R. E. mediatè, &
 immediate subiectis imponit. Excipit tamen à solu-
 tione duodecim congregationes, quæ se concorda-
 runt cum Pio 5. & Hospit. S. Ioanni. Hierosol. Sub-
 sidiumque prædictum debet solui modo præfinito.
 Soluere recusantes pœnas incurrant excomm.
 & suspensioni. Hæc subsidia vnâ cum alia quædam
 nuper reperta, quæ ascendunt ad summam scutorû
 202500. annui redditus pro conseruatione dietorû
 decem triremium assignat, & alibi erogari posse
 vetat. Exemptiones quascunque non ob stare decla-
 rat Quietantias officialium Cam. omnibus etiam
 afflictuarijs sufficere decernit. Decretum irrit. appo-
 nit. Cardin. Caiet. Cam. collectorem d. subsid. cum
 facultatibus, & iurisd. deputat, cum claus. der. sub-
 nectione, declarando quod pia loca, & personæ Eccle-
 siasticæ subsidium ad monetam currentem, & pro
 quietantia generalis solutionis carlenum vnum
 soluant. Et Ecclesiarum ornamenta, in executione
 capti, aut distrahi non possint. Dat. Rom. 10. Kalend.
 Febr. an. 4. Pii 5. const. 28. & 134.

119 Quæ nostra sit erga, &c.) Deputat Illustrissi-
 mum Cardinalem Aldobrand. cuius egregias virtu-
 tes primò enumerat, Legatum de latere ad Reg.
 Poloniæ, & alia loca, cum iurisd. & facultatibus,
 Visitandi, ac corrigendi Eccl. quasq; monast. hosp.
 personas etiam exemptas. Puniendi inobedientes
 fallarios Usurarios, & alios criminosos, cognoscen-
 di etiam summarie quascunque causas ad formam
 Eccl. pertinentes, concedit restitutionem in integrû
 aduersus sent. res iudicatas, & contractus, prout de
 iure. Relaxandi iuramenta ad effectum agendi ran-
 Sixti 5.

tum, & absoluendi à quibuscunque ce nſuris, & pœ-
nis. Audiendi, & absoluendi reos criminum ad fo-
rum Eccl. pertinentium, præterquam à caſibus re-
ſeruatſ in Bulla Cœnz. Concedendi licentiã circa
promotionẽ ad ſacros ordines perſonis idoneis in
ætatẽ legitima exiſtentibus, vbi neceſſitas, vel Eccl.
utilitas id ſuaſerit, etiam extra tempora. Diſpẽſandi
cum corpore viciatis dummodo tanta non ſit de-
formitas, quæ diuinis præſtet impedimentum, aut
ſcandalum in populo generet ad ord. & benef. quæ
eunque. Et cum his, qui Matrimon. in 2. vel 3. & 4.
gradu contrahere velint, extantibus cauſis, nempe
incompetentia dõtis, anguſtia loci, graues inimici-
tiz, &c. & alijs, quæ ſibi videbuntur idoneæ, immo
etiam ſiue voluntatis arbitrio. Et impedimento pu-
blicæ honeſtatis, & aſſinitatis ſpiritualis, non tamen
inter leuantem, & leuatum immo etiam cum his,
qui non obſtantibus dictis impedim. matrimonia
contraxerunt. Ex cum his, qui per fornicationem,
& adulterium ſe polluerunt. Et prolem inde ſuſcep-
tam, aut ſuſcipiendam, poſſit decernere eſſe legiti-
mam. Admittendi reſignationes quorumcunque
benef. cauſasque deluper pendentẽs quo ad ipſos
edentes tantummodo auocandi, diſſoluendi vnio-
nes, conferendique beneficia ex cauſa huiusmodi
reſignationis, aut diſſolutionum, & aliã per obitum
(non tamen Sed. Apoſtolicæ reſeruata,) vel aliã ex
tra curiam, & intra limites legationis vacantia per-
ſonis idoneis. Prouidẽdi Monafterijs tempore lega-
tionis vacantibus, quorum fruſtus annuũ valorem
Floren. 200. auri de Camer. non excedant de Abba-
tibus, & alijs prælatis quod ſi Monafteria ſint ſolita
dari in commendat. poſſit illa ſimiliter commenda-
re. Derogandi Iuripatronatus ad effectum huiusmo-
di prouiſionum, & commendarum, & annuas pen-
ſiones ſuper benef. ſic reſignatorum fruſtus refer-

ſum 3.

uandi,

mandi, & constituendi. Assignatas annullandi, & extinguendi. Confirmandi concordias, & supple-
 di iuris defectus. Erigendi, & instituendi Canonica-
 tus in Eccl. Cathedralibus, Hospitalia. Confraterni-
 tates, &c. cum iurisdictionibus, & consuetis insigni-
 bus, & condendi statuta sacris Canon. non cōtraria.
 Concedendi licentiam permutandi bona ecclesiastica
 in evidentem vtilitatem, vel necessitatem, & confir-
 mandi alienationes factas. Indulgendi Canonicis,
 & aliis curam animarum non habentibus, & infra
 trigessimum annum constitutis, vt studendo in stu-
 dio generali fructus canonicatum, &c. per bien-
 nium percipere valeant. Et similiter, vt leges, & iu-
 ra ciuilia in scholis publicis audire valeant. Creandi
 clericos meritis præstantes in Sede Apost. Notarios,
 & laicos in Comites Palatinos, & Milites auratæ
 Militiæ facta ab eis fidei professione iuxta Pii 4.
 const. Etque gratias, & priuilegia aliorum Nota-
 riorum de numero participantium. Comitumque,
 & Militum concedendi. Tribuendi licentias Cleri-
 cis, & Laicis, quos ad loca interdicto supposita de-
 ellnare contigerit, vt celebrent, deliberatiuè faciāt.
 Concedendi indul. & vota commutandi. Permittē-
 di vsum lacticiuorum tempore Quadrages. & qua-
 tuor temporum, concedendi licentiam testandi per
 sonis Ecclesiasticis, commutandi vltimas voluntates
 in alios pios vsus, & prorogandi tempus illis execu-
 toribus. Absoluendi à quibuscunque cens. & poenis
 pro executione, & effectu gratiarum, & litterarum
 præsentium vigore cōcedendarum, possit vices suas
 in præmissis alteri committere, delegare executor
 præmissorum, & litterarum suarum. Ac alia omnia
 desuper necessaria, & opportuna decernere, & exe-
 qui. Declarando, quod Illustrissimus Card. facultatibus
 his cum derogationibus, &c. Eundo, stando, &
 redeundo in omnibus locis, ad que declinauerit

Sini s,

vii

vti valeat, cum decreto, claus. &c. Dat. Rom. 10. Kal. Iun. anno 4.

120 Variis rerum, &c.) Hic summus pontifex Monast. Monialium S. Bernardi prope Eccl. Sancto sum Vlti, & Modesti erexit, vt const. 30. & deinde transfudit ad Eccl. S. Sufannæ prope fontem feclicem in Monte Quirinali. Et modo eiusdem Monast. Ministris quasdam beneficias sortitionum lecti nuncupati consignari mandat. Dictasque beneficia tas vendi, & in emptionem censuum, vel Montium non vacabilium conuerti præcipit. Censuum, & montes sic emptos quo ad proprietatem pro illis, quibus beneficias contigerant stare declarat. Censuumque, & Montium prædictorum fructus à die dictæ emptionis vsque ad diem restitutionis legitimis personis faciendæ decurrendos dict. Monasterio elargitur. Bona autem, vel census, & Montes, pecunias, & bolletinos illis restitui præcipit, cum executorum deputatione, clausulis, decreto, &c. Datum Romæ, 10. Martii 1589. anno 4.

121 Ad Romanum pertinet, &c.) Pau. 2. const. 3. prohibuit officialibus status Eccl. ne pœnas pecuniarias supra summam sex Floren. remitterent, donarent, aut de illis gratiam facerent. Quam Sixtus 4. const. 6. confirmauit, & processus circûdari vetuit &c. Prohibuitque const. 8. ne dictæ pœnæ etiam colore depositi ad alterius quam Thesaurationum manus peruenirent. Pius 4. const. 56. omnes malefactorum pœnas, non tamen pro damnis datis in vineis Cam. Apost. applicauit, &c. Et const. 62. declarauit id seruari quo ad loca Ciu. stat. Eccl. subiecta, & const. 77. & 102. decimam partem dictarum pœnarum officialibus, & quârsi accusatoribus per manus Deposit. Cam. solui iussit. Hic pontifex confirmat omnes supradictas constitutiones: Communitatibusque, & aliis personis ex quavis causa d. pœnas

Sini 5.

poenas eis deberi pretendentibus terminum imponit ad id probandum. & de super senten. in Camer. Apostol. obtinendum, quo elapso, & approbatione in eadem Camer. non obtenta, omnes concessiones, & applicationes dictarum poenarum etiam ex iustissimis causis, & onerosis titulis eis factas, annullat. & reuocat, officialibus etiam prohibet ne poenas in eorum sent. edictis, gratis, & absolutionibus alteri, quam Cam. Apost. concedant, & applicent hæc aliis personis, quam Depositariis, seu V. Thesaurariis solui, neque aliquam eorum partem per officiales retineri posse decernit. Contrauenientibus poenas imponit, priuat. officiorum absque iudicis declaratione. Delinquentibus, vel inquisitis, & Reis prohibet, ne alijs, quam Thesaurarij & Depositarijs Ca. poenas soluant, etiam si aliter in sent. vel supplicationibus esset rescriptum, alioquin senten. & gratiæ nullæ sint, & poenam sent. 35. incurrant. Officiales omnes supplicationes ab eis signandas Thesaur. seu Depositar. consignent: & supplicantes infra decem dies poenas soluant, alioquin gratiæ nullæ sint. Officiales prædicti, & eorum Notarij supplicat. omnes in actis referant. & processus antequam eis constet poenas Thesaurario fuisse persolutas, non cassent, sub poena sent. 35. Officiales, & Baroncelli bona, quæ carcerati tempore carcerationis deferebant eisdem Thesaur. seu Depositar. consignent ad officium, &c. In quibuscunque causis criminalibus officiales non possint reos absoluerè, restituere, aut poenam condonare, nisi per sentent. decreta, aut supplicationes cum adnotatione integræ summæ à rejs soluendæ, condemnationesq; & taxæ in pecunia numerata tantum fieri debeant. Fiscus, vel saltem Depositarius, & Thesaur. loci citetur in dictis causis, consuetudines, & Statuta quæcunque quo ad ad poenas, & causas criminales à Pau. 4. & successoribus

Simus 5.

Simus

Simpliciter confirmata, vel cum claus. &c. irritau. finr. & nulla. **O**fficiales omnes in ipsis causis criminalibus in primis seruent constitutiones Apost. & illis cessantibus seruent Statuta locorum valide, vt supra confirmata, & deinde seruent constitutiones Marchiz. & in reliquis reseruent banna, & edicta. **D**ecemque pro centenario ex dictis pœnis, & multis, ac de manu **T**hesaur. & **D**epositar. dumtaxat percipere valeant vbi minor portio non sit assignata. **F**iscus etiam vigesimam, & accusator quartam simili modo de manu **T**hesaur. vel **D**epositar. & prœiudicio mandato officiales percipere possit. **T**hesaur. rarij. ac **D**epositar. nec aliter portiones prædictas soluet. nec dictas pœnas in alios vsus exigere possint, cum decreto, claus. &c. **T**ransumptum ad eius compendium in qualibet Ciuitate publicetur, & in **C**ancellar. affixum retineatur **O**fficiales in ingressu furent seruare hanc constitutionem, & in eorum discessu, aut syndicatu contra eos pro transgressio- nibus eiusdem procedatur. **D**at. Rom. id. Mar. an. 4. **P**aul. 3. c. 39.

122 **D**ecet Romani, &c.) **E**rexit hic **S**um. pontifex **A**rchidia Schripturarum in statu **E**ccllesiastico, const. 108. & dedit **A**pulum **D.** **P**aule **F**alconerio pro annua pensione scuta 11. mil. nunc vero super dictis montem **A**rchiuorum nuncupatum 900. scut. erigit. **I**llique annuos fructus ad decem pro centenario assignat. **E**xemptionem concedit a grauaminibus **C**am **A**postol. bona obligat pro assessoratione. **I**llustrissimum **C**ardialem **C**alet. **C**am. **P**rofectorem deputat. **P**ersonas quascunq; præter mendicantes, reponere pecunias posse concedit. **C**onfiscari, aut sequestrari posse prohibet. **M**ontibus, vt statuta concedere possint, concedit. **P**riuilegia **M**ont. aliorum concedit. **D**epositar. pecunias exigere, & **M**ontibus quolibet bimestri soluere **debeat.**

si aut s.

debeat. Secretarius patentes litteras ponentibus pecunias faciat, recepto salario à Secretarijs Montium Cameriatum, &c. Apaltoribus Archiuiorum prædictos fructus ex Apaltu Montistis solui mandat. securitatem Montistis per quinquennium concedit. Decretum, & claus. apponit. Datum Romæ, Non. Febr. anno 4.

123 Decret Romanum, &c.) Cam. Apost. officiales Montem prædictum vendiderunt, & modo contractum d. venditionis cum omnibus inde secutis pont. confirmat, & iisdem modis, & capitulis de nouo illis concedit, claus. præter. apponit, & decretum irrit & claus. derog. Datum Rom. 6. Kalend. Maij, anno 4.

124 Inter ceteras, &c.) Hic Summus pontifex dū erat Card. in Ciu. Mont. Alti publicum Gymnasium pro illius, ac Proculæ, & Patrignoni iuuentutis in bonis artibus, & litterarum rudimentis instructione, & educatione cum impensa scutorum 8000. construxit, & annuos redditus pro eorum præceptore, ac physico assignauit, & postea ad Apost. apicem assumptus Collegium pro scholaribus ex Ciu. Mōt. Alti, & Oppidis prædictis indulgens in Ciu. Bonon. in quibusdam ædibus de Zambeccarijs erexit, & instituit. Et modo quædam beneficia, quorū annuos redditus sunt scut. 3000. supprimit, & dicto Collegio vnit, & assignat; dictum Collegium transfert ad prioratum S. Aug. suppressum, vt supra, & de nouo erigit pro 50. Scholaribus, quorum octo protector d. Collegij vndecunque voluerit, aliosque octo Ciu. Mon. Alti, & alios aliz vniuersitates nominatæ de locis ipsi, vel prouincia eligere possint. Studentibus ibidem alimenta per septennium, ac etiā Ecc. oratorium, Refectorium, Bibliothecam, Archiuū, sigillum, Mensam communem, ac alia insignia Collegij assignat, ac instituit. Et huic Collegio sic trans-

Statum 5.

H h

lato

lato gratias, & priuilegia, ac bona, & alia omnia dicto priori Collegio concessa de nouo tribuit, & Ecclesiam suppressi prioratus S. Ant. aliaque Monasteria, ac beneficia cum bonis, &c. applicat Collegium predictum, eiusque bona personas ac officiales, & Ministros omnes ab Archiep. & Legati Bonon. ac aliorum iudicium, & ceterorum iurisdictione eximit, & Sedi Apost. subijcit. Exemptionem quoque ab Annatarum communium, & aliorum quorumcunque iurium const. & onerum solutione concedit. Idemque Collegium in proprijs bonis, ac eorū occasione illius Rectores, Scholares, & Officiales omnes, & cum eis contrahentes a pedegiorum, & impositionum, ac subsidiorum ex quauis causa debitorum, vel debendorum solutione, & contributione eximit clausulas præseruat. apponit *Decretum* irrit. Executores deputat. claus. derog. Datum Rom. 15. Kal. Decemb. an. 4.

125 Romanus pont. &c.) Erigit tribunal Rotæ in Ciuit. Maceratensi ad decidendas causas prouin. Marchiz, Rotæ Aud. sint quinque. Clerici I. V. Doc. ab aliquo Collegio laureati, & per quinquennium in aliquo publico Gymnasio legerint, aut locis insignibus iudices fuerint. Aud. officiū duret ad quinquennium, & interim aliud officium in ipsa prouincia non exerceant. Iurent in ingressū officij ista, & alia prou. statuta seruare, & iustitiam omnibus administrare. Vnus ex quinque anno quolibet, & ad annum sorte extrahatur, qui causas alijs Aud. distribuat, & quarundam causarum sit solus Iudex, ut pupillorum, viduarum, carceratorum, miserabilium personarum. Auditores causas Ciuit. & Terræ Macerat in secunda, & alijs instantijs, prou. autē causas non executivas, & summas sent. 100. non excedentes in prima, & secunda instantia nisi obtēs locorum priuilegia, ac etiam in alijs instantijs non

obstantibus d. priu. legis cognoscere possint. Vota dent omnes excepto ponente, qui solum det quando aliorum vota sunt æqualia sententiæ à quolibet Aud. de consensu aliorum proferendæ, & intelligibili voce proferantur, & subscripto Notario causæ traduntur. Appellationes, nullitates, &c. Interponendæ à Iudicibus provincial. & ab ipsis Auditoribus ad ipsam Rotam, saluis locorum priuilegijs prædictis deueluantur, & processus fiant corâ Auditore sorte extrahendo.

Auditor causæ appellationum det votum alijs æqualiter discordantibus. In causis infra summam scutorum centum quilibet Auditor solus iudicare possit, & in eis semel tantum liceat appellare ad eandem Rotam.

Duz sententiæ faciant rem iudicatum. In causis 100. infra quinquaginta summarie Auditores procedant absque extractione, & sine voto aliorum, & semel appellat liceat. Et à 50. infra summarissime etiam procedant, & bis appellari liceat.

Causæ de iure non appellabiles cognoscantur per Auditores, coniunctim, & si partes contendere rent, an detur appellatio, Iudices desuper prius pronuncient, & à tali pronuntia non detur appellatio. Exceptiones omnes in fine litis reseruatae cessantur iuxta formam constitutionis Marchiz.]

Nullitates processus vna cum appellatione propositæ censentur, & de illis æqualiter cognoscatur iuxta constitutio Marchiz.

In causis mercedum, cibi, ac potus, quilibet Auditor manu Regia procedat.

Causæ examinentur, & terminentur iuxta stylū Romanæ Curie.

De votis præstandis Notarius Rotæ rogari debet.

Decisiones causarum non publicentur, nisi per

etiam s,

M h a manus

484 *M. Meur. de Greg. Comar. oper. & summa.*
manus Notarij causam, á quo diligentissime custo-
diantur.

Prætor, & Auditor rationes in decisionibus de-
scribere, & partibus dare debeant. Et Auditoribus
Adiutor dari non possit extra Rotam.

Sequestra, associationes, &c. non dependentes á
causis coram alio Auditore pendentibus quilibet
auditor decernere possit.

Iudicium super absolutione á iuramentis non
impediat processus in Rom. Curia, data cautione.

Auditor, qui ultimo pronuntiauerit expensas nõ
non taxatas taxet, & sent. vim rei iudicatæ sortitas
in Rota, & extra exequi possit.

Decreta voluntariæ iurisdictionis quilibet audi-
tor, sicut prætor interponere possit. Debeant conue-
nire singulis diebus semel pro commoditate litigã-
tium, & post pulsam campanæ statim sedere, &c.
Lunæ, Mercur. & Vener.

Auditor, & prætor post litem motam, & in causis
eoram eis pendentibus, arbitri nomine proprio eli-
gi non possint. Aduocare etiam, & consulere in
causis personas, vel Communitates, prou. Marchiæ
concernentes nequeant.

Sententias non confecto rogitu ferre non va-
leant.

Inhibitiones etiam á Roman. Cur. emanatas post
conclusum in causa retinere possint.

In casu absentia, aut alterius impedimenti Audi-
torum post octo dies coram auditoribus surrogatis,
firmo remanente Notario procedatur.

Causæ omnes tempore renouationis Rotæ pen-
dentes, nouis Auditor. iuxta gradum Doctoratus
subrogandis commissæ censeantur.

Auditores, & Prætor sine licentia Legati. Vice
Legati, aut Gubernatoris abesse nequeant. Syndicari
que anno quolibet, & in fine officij debeant. Syndi-

Sixtus 5°

capo

catoresque eligantur per Consi. Gubernat. seu V.
Legatum d. Civitat Macerat. & sint duodecim.

Condemnatus in syndicato de fraude, &c. Si
priuatus officio, & teneatur de damno partis, & pu
niatur, iuxta formam constitutionis. Syndicandi per
diem proximum à die electionis Syndicorum con
tra Syndicos suspicionis causas proponere, & infra
sex dies iustificare debeant. Prætor salarium præsi
nium accipiat, & similiter auditor, & petere pos
sint tantum eo tempore, quo officium exercuerint

Pauperum Aduocati, & procuratores quolibet
semestri à prætore eligantur, & electi gratis pro
pauperibus aduocare, & procurare debeant, & of
ficium recusantes, aut negligenter exercentes pu
niantur.

Causæ in dicta Rota introductæ solum per res
scripta, propria manu Papæ signata, aut de consen
su partium auocari possint, & alijs inhibitionibus
aliarum commissionum vigore concessis auditor,
parere non teneantur.

Iurisdictiones priuilegia omnia auditoris con
cessa Rotæ Bononiensî, auditori huius Rotæ conce
duntur. Exemptioque ab omnibus datijs, &c. Et or
dinationes istæ corrigi, & mutari possint. Locus
post Locumtenentes Legati, aut Gubernatoris eis
dem conceditur. Sportularum massa fieri debeat
modo expresso. Deputat protectorem, clausulis præ
seruatiuis, decretum irritans. Et claus. derogat. ap
ponit. Præcipit officialibus status Ecclesiastici, ve
mandata dictæ Rotæ exequi faciant. Datum Rom.
idib Martij, 1588. an. 4 Deinde.

126 In suprema iustitiæ sede, &c.) Erigit officium
quinque Notar. vnus, scilicet quolibet auditore, &
officium octo Cursorum ad citan. &c. In causis di
ctæ Rotæ. Concedit dicta omnia officia Communi
tati Ciuit. Macerat. Quibus Notarij, & Cursoribus;

Sexti 5.

H h 3 cor.

concedit omnia priuilegia concessa Notariis, & Cursoribus Ciuitatis Bononiensis, cum facultate exercendi dicta officia per se, vel per alium. Obligatque omnia bona Cam. Apost. pro obseruatione premissorum, cum claus. decr. Dat. Rom. 11. Kalen. Apr. an. 4.

127 Cum sicut accepimus, &c.) Continet erectionem Montis Sabellici non vacaturi, obligando quasdam Terras, & Casalia pro assecuratione, assignatque emolumenta, & fructus ad rationem sex cum dimidio pro centenario, qui non possint in sortem computari, cetera, prout in aliis, de quibus const. 16. Dat. 13. Mar. an. 4.

128 Ministerio Sacri, &c.) Continet concessionem quorundam Notariatum in personam Dom. Iulii Cxf. Rodolphini, cum claus. &c. Dat. Rom. 15. Kal. Octob. an. 4.

129 Muneris nostri, &c.) Continet assignationem annui redditus Collegio duodecim Nonar. Apost. participantium nuncupatorum. Eorundemque exceptiones, ac emolumenta. Dat. Rom. 8. Kalend. Marc. ann. 1.

130 Romanus pont. &c.) Continet nouam institutionem, & creationem, & incorporationem quinque officiorum Notar. Sed. Apost. participantium nuncupatorum cum eorum emolumentis, 16. Kal. Decemb. an. 1.

131 Laudabilis sed, &c.) Continet nouam erectionem, & incorporationem quinque officiorum Not. Sed. Apost. participantium, & eorum unionem cum Collegio aliorum septem antiquitus institutio. Dat. Ro. Non. Febr. anno 1.

132 Cum a tempore, &c.) Continet erectionem Collegii 24 Iudicum causarum civilium Ro. Cur. pro 24 prelatis in vtraque altera signatura S. D. N. Papae, Referend. Idib. Nou. an. 5.

133. *Supremat. cura regiminis, &c.*) Hic sanctiss. pont. Aquam extra Urbem maxima cum impetu in Urbem duxit, quam Felicem à suo nomine nuncupauit, Fontemque in platea Sanctę Susannę extraxit. Huius autem aquę curam vniuersam Congreg. S. R. E. Card. pro vijs, & pontibus, & aquis curandis à se instituta Conseruit. Conceditque potestatem procedendi summarie sola veritate inspecta contra singulas, & quascunq; personas, quę contra hanc constitutionem aliquid commiserint, & in casibus aliquibus Gubernat. Urb. prout ipsa Congregatio expedire iudicauerit. Assignatque loca 107. Monti Religionis à se instituti cum annuis redditibus, & emolumentis pro perpetua eiusdem aquę reparatione, conseruatione, Visitatorum recognitione, cum clausul. &c. 11. Kal. Mar. anno 5. Vide const. 89. Vide const. 135. Pij 5.

134. *Dum Almam Urbem, &c.*) sanctiss. hie pontifex Lauatorium amplissimum ad fontem aquę Felicis ad publicum commodum extruxit. Nunc ut pauperes mulieres, quę abluendis pannis, ac vestibus victum queritant cęlestis gratię fonte perfruantur, Confraternitatem mulierum Lauatricum in Ecclesię sanctę Susannę ad Altari Sancti Laurentij erigit, ut pijs operibus se exercentes spiritualibus solatijs recreentur. Dualque ibi Cappellanas instituit, quarum à Vicario Urbis approbati Cappellani earum mulierum confess. audire possint, & sacram. Eucharistiam administrare omni tempore præterquam in Paschate Resurrectionis. Has autē Cappellanas non possint obtinere hi, qui curam Montalium ibi existentium habent. Neque qui Cappellanus est possit. cappellani, vel confessarij Montalium curam exercere. Qui vtrunque retinere præsumperit eo facto priuatus existat. Collatio quocunq; tempore sit reseruata à Summo po-

gif. etiam ex causa permutationis, vel ob diuersum
ius patronatus, & presentandi D. Camillæ Perettæ
fit, & post eius obitum Michaeli Peretto Papæ
pronepoti, & eius descendens eisdemque Laua
tricius Indulg. concedit cum clausuli. Datum Ro.
Prid. Non. Feb. an. 4.

135 Cum singularum rerum, &c.) Continet ere
ctionem Præposituræ, quatuor cappellaniarum
offic. Sacristæ, ac quatuor clericatum ad scalas San
ctas. Præposituræ ducenta, Sacristæ verò 100. qua
draginta scuta monetæ, (ex quibus idem Sacrista
30. pro mercede, Ostiarij quotannis erogari debeat)
singulis verò cappellanijs centum, & decem, ac de
nique clericatibus quinquaginta scuta monetæ an
nua applicat. Ex emolumentis, prouenientibus ex
locis nouis Montis Religionis, Eleemosynæ à duo
bus ex his fideliter custodiantur, & in vsus Sacristiæ
appendantur. Ius presentandi Michaeli Peretto
Marchioni de Encissa; eiusque descendens mas
culis legitimis, & naturalibus, ac ex legitimo ma
trimonio natis, reseruat: ita vt presentatio fiat à pri
mogenito, omnibus deficientibus transeat ad Fla
uiam eius Sororem. Deinde ad eius filios masculos
in infinitum cessantibus masculis ad foeminas à di
ctis masculis descendentes. cessantibus omnibus
succedat Ursina D. Michaelis Soror Germana, &
eius filij, omnibus deficientibus, ille, qui à sanguine
fuerit proximior. Institutio sit Vicarij Urbis quoad
Præposituram. Quo verò ad alia beneficia præpo
situram. Quo verò ad alia beneficia præpositus ipse
instituat, cum clausulis, &c. Datum Romæ, 4. Non.
Iun. anno 6.

136 Cum pro suprema, &c.) Rescindit, & irritat,
omnes & quascunque venditiones, distractiones, &
hypothecas officiorum S. R. E. vt Pœnitentiarij, Vi
cecanicellarij, Cam. Summarij litterarum, &c. etiam

Sixtus 5.

sub

sub pretextu recompensationis, & remunerationis
&c. Cum absolutione à iuramentis, & prohibet, ne
in posterum fiant, alioquin qui dictas administra-
tiones, & emolumenta sic alienata detinent, vt in-
trufi censeantur, & ab Officialibus ad quos id spe-
ctat, priuentur absque pretij restitutione, cum obli-
gatione restituendi fructus dictorum officiorum à
die obitus earum personarum, quæ vendiderunt.
Datum Rom. 18. Kal. Febr. anno 5.

1 Gregorius XIV. Ad generis nobilitatem, &c.)
Officium Auditoris Cam. collatum fuit Sixto 5.
Horatio Burghesio, cum indulto, quod non vacaret
si decederet infra triennium, const. 105. Qui quoni-
am obiit Sede vacante per obitum Urbani Septimi, mo-
do iste pont. confert illud Camillo Burghesio cum
ijsdem priuilegijs. Datum Romæ, pridie idus De-
cembris, anno primo. De eius priuilegijs, Gregorij
13. const. 55. De Materia.

2 Romanus Pontifex, &c.) Confirmat constitut.
37. Pij 5. de non alienandis, neq; infeudandis terris,
& locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Quare omnes
feudationes reuocat, nisi sint factæ ex causa conser-
uationis locorum. Prohibetque, ne deinceps fiant.
Quod si secus fiat, melioramenta cedant locis ipsis.
Quam constitutionem omnes præsentis Cardina-
les iurauerunt obseruare, vultque, vt absens, & futuri
Cardinales ante plei assumptionem Idem facere
teneantur. Et in electione Summi pontificis, iuxta
constitutionem secundum Iulij secundi faciant, vt
pontifex ante coronationem idem per suas litteras
iterare debeat, cum claus. &c. Datum Romæ, 14.
Kal. Ian. anno primo. Vide const. 3. Innoc. 9.

3 Sanctiss. in Christo, &c.) Reuocat omnes facul-
tates, & indulta concessa S. R. E. Cardinal. super col-
latione benef. quatenus adhuc effectum suum non
sint affectura, salua remanente facultate consensus

480. *de Greg. Camar. apbor. 19. Summ.*
per ipsos præstandi in prouisionibus Apost. benef.
per obitum familiarium etiam apud Sedem Apo-
stolicam vacantium, & in casibus expressis in Reg.
Cancellar. super hoc edita, volens in posterum, ne
sint reseruata Saucitati lux, moderando, & reducē-
do omnes Reg. Cancell. ad terminos præsentis
const.

Quanta Christianæ, &c.) Continet confirmationē
omnium priuilegiorum Relig. S. Ioan. Hierosolym.
à Summis pontific. emanatorum. Declarando, quod
superiores dictæ Religionis possint vnire, & diu-
brare liberè, & licitè beneficia quandocunque eis
videbitur, siue ante, siue post mortem possessorum,
& quod priuilegia extendantur ad Confratres, &
donatos eiusdem Hospitalis, cum clauf. &c. Et quo
ad animarum Curam Ecclesiæ, & personæ non
comprehendantur in const. 141. Pij 3. & constit. 67.
Greg. 13. Dat. Ro. die vlt. Apr. an. 1.

5 Onus Apostolicæ, &c.) Decernit, quod cum
extra Rom. Cur. examen ad regimen Cathedralium,
& inquisitio facienda est, nemo sibi eam arrogare
præsumat, sed Apostolicis Legatis, & Nuntijs pro-
uinc. aut Ordinario illius de quo inquisitio fit, eoq;
deficiente, Ordinario viciniori relinquatur, nisi istius
de causis munus hoc per Rom. pont. sit alteri demā
datum. In curia verò hæc functio spectet, vel ad
Cardin. à pontifice ad hoc electos, vel ad earum
prouinc. protectores Cardin. in quibus Eccles. ipse
consistunt. Quod omnes nō per Auditores, seu alios
Ministros, sed per seipsos inquirendi munus exer-
ceant. Qui tamen in casu possint aliquem solum
articulum inquisitionis, non tamen totam alteri sub
delegare. Ad fidem autem faciendam viri tantum
graues, pij, prudentes, ac docti admittantur, qui re-
ctum iudicium ferre queant, omnesque qualitates
promouendi describit tam secularium, quam regu-
larium.

Greg. 14.

larium.

larium personarum, & ordinat, quod totus processus sigillatus vnà cum fidei professione mittatur ad Sanctam Sedem. Idem seruetur de electis, aut nominatis ad dignitates, de quibus consistorialiter prouideri contigerit. Dat. Ro. id. Mart. 1591. an. 1.

6 *Limaluaggi, &c.*) Danna, & reprocua tutte le promesse, & stipulationi, consentimenti, & patti chiamati scommesse in qualunque maniera fatte in caso della vita, morte, & creazione del Sommo pontefice, anco senza scrittura, tanto in vita, quanto in tempo di Sede vacante, ouero in caso di promotione de Cardinali, in qual si voglia Dominio, Terra, & luogo di qual si voglia Natione, dichiarando essere tutti illiciti, & inualidi, & nulli, così li fatti pendenti, come quelli, che si faranno per l'auenire, & che tal danaro dato, & promesso s'intendi acquistato à luoghi più delle Terre, & donde faranno fatte. Alche siano tenuti nel foro della coscienza i contrabenti, & nel foro esteriore debba il Vescouo constringerli à questo con ogni remedio opportuno. Ne sia lecito fare patti, & compositioni sopra di ciò con essi delinquenti, ne remettergli, ne donargli. Et se contra di questa constitutione operaranno persone Ecclesiastiche, di qualunque conditione, immediatamente s'intedino priuati di tutti i benefici Ecclesiastici nell'vno, & nell'altro foro inhabili, & incapaci per sempre à simili. I quali benefici, ipso facto, vacano, & siano affetti alla Sede Apostolica, & oltra questo siano ipso facto escommunicate tutte persone, che incorreranno in questo delitto, siano di qual si voglia grado, conditione, & dignità. Ilche anco comprenda i sensati, & mediatori, & chi darà aiuto, & consiglio, & la sodisfazione & assoluzione sia solamente dal Sommo pontefice, eccetto in articolo di morte. Datum in Roma, alli 21. Marzo, nell'anno primo.

7 *Sicut antiquus, &c.*) Innouando omnes pœnas & censuras contra incestuosos intimat, quod deinceps super primo, aut secundo tantum consanguinitatis, & affinitatis gradu etiam mixtorum impe-

dimentis cum quibusvis personis, neque in contrahendis, vbi carnalis copula cum spe, vel sine spe obtinendi, dispensationem, etiam prole secuta, vel defamatio copulæ interuenuerit, neque in sic pro tempore contractis etiam scandalorum, aut inimicitiarum, vel alio quouis prætextu, neque etiam celsantibus circumstantijs supradictis nisi cum personis intellige Principes, ex causis scilicet publicis à Cōcil. Trident. permissis dispensare intendit. Et qui id tentabit seuerè puniatur. Publicetur ab ordin. &c. tum claus. &c. Datum Romæ kal. Mart. an. 1. Vide Conc. Trid. sess. 24. c. 5. de Reform. Matrim.

8 Circumspecta Romani, &c.) Decreuit Sixtus 5. const. 99. Ne illegitimi ex certo damnato coitu, vel complexu ad quamcunque Religionis professionem, sed tantum ad habitum coenobiorum in Monast. admitterentur. Quod si ante constitutionē fuerint professi, & vigore privileg. fuerunt ad dignitates admissi excluderentur, &c. cum quibus non possit nisi à Sede Apostolica dispensari. Ideo pontifex id reducit ad terminos iuris communis, & omnes dispensationes vigore privilegiorum Religionibus concessorum factas in pristinum statum reducit, atque restituit, volens quod omnes illegitimi Regulares ad professionem, & habitum admitti possint si tamen diligentiquisitione facta bonam indolem, & virtutis specimen præferant. Nisi tamen pater eius in illa Religione sit professus, & viuat. Reuadatque privilegia Apostolica concessa, & vsu recepta Religionibus dispensandi cum illis illegitimis quando Generalis, & Prouincialis intermedio capitulo suffragantibus meritis dignos hos iudicauerit ad honores, &c. dispensare, & non aliter, &c. cum clausulis. Datum Romæ, id. Mar. 1591. anno 1.

19 Cum alias nonnulli, &c.) Omnia indulta
 Greg. 14. quibus

quibuscunque concessa á summo pontifice quocunq;
que modo, sub quibuscunq; formis ad tempus, vel
in perpetuum, super abducendis, vel extrahendis
ab Ecclesijs, & Monasterijs, &c. moderatur ad hanc
formam, videlicet vt immunitas Ecclesiastica non
suffragetur publicis latronibus, viarum grassatorib.
depopulatoribus agrorum. Qui homicidia, & mu-
tilationes in ipsis Eccl. perpetrauerint, vel in coeme-
terijs, qui proditoriè proximum occiderit, assassi-
nis, neque læsæ Maiest. reis, nec in personam princi-
pis insurgentibus. Quos omnes absque irregulari-
tatis nota Eccles. Prælati requisiti tradere curiæ sæ-
culari curabunt. sed curia secularis neq; hos, absq;
expressa Prælati licentia, & cum interuentu perso-
næ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis pos-
sit extrahere; quam licentiam dare possint Episcopi
solum non alij Eiscopis inferiores, etiam si sint ordi-
narij, aut nullius Diœcesis in locis exemptis, & nul-
lius Diœcesis recurratur ad Episcopum viciniorè.
Quod si in his casibus recusauerint Episcopi possit
Curia sæc. per se extrahere illos minori cum scanda-
lo, & tumultu quo fieri possit. Extracti mancipentur
tuto carceri Ecclesiastico, donec cognoscatur per
Episcopum an talia delicta commiserint, & tunc
appellatione postposita Curia seculari consignen-
tur. Sæculares de crimine hæresi non se intromittât.
Neque contra ecclesiasticas personas cuiuscunque
generis, etiam Militiarum, quas neque in casibus su-
pra expressis possint extrahere ex locis sacris. Quod
si quis cuiuscunque dignitatis, ac gradus fuerit, id
attentare præsumpserit, ipso facto, censuras Ecclē-
siasticas, & pœnas incurrat, quæ contra libertatis
Ecclesiasticæ violatores sunt editæ per sacros Ca-
nes. Et ita per quoscunque Iudices definire debere
decernit. Non obstantibus, &c. Datum Rom. 11. Kal.
Iun. anno primo.

Grig. 141

Sedes

11 Sede Apostolica, &c.) Sixti 5. de abortu cōst. ita duximus moderandam, vt à peccato, & excommunicatione contra personas ibi expressas lata, tam quo ad eos, qui hactenus deliquerunt, quàm quo ad illos, qui post nostram cōst. in eisdem casibus deliquerint, vt quilibet presbyter, tam secularis, quàm cuiusvis ordinis regularis ad confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci ordinem, deputatus, plenam, & liberam foro conscientiz tantum absoluedi habeat facultatem, eadem prorsus, quàm idem Sixtus sibi, ac suis successoribus reseruauit. Quo verò ad penas procurantium abortum foetus inanimis, aut exhibentium mulieribus vel sententiam venena sterilitatis, aut quocunque modo auxilium, vel consilium eis dantium in prædicta constitutione contentas, constitutionem præfatam in ea parte, vbi de eis agitur terminos iuris communis, ac Sacrorum Canonum, & Conc. Trident. dispositionem, authoritate Apostolica tenore præsentium, tam quo ad præterita, quàm quo ad futura, perpetuè reducimus, perinde, ac si Constitutio in huiusmodi parte nunquam emanasset. Non obstantibus, &c. Dat. Ro. prid. Kal. Iun. anno primo.

14 Suscepti pastoralis, &c.) Continet augmentum montis Provinciarum à Gregorio xiiij instituti, pro quo à Communicatibus locorum S. R. E. distmbrat de redditibus tantam summam, quanta sufficere possit ad soluendum 6. pro centenario, & ei mōti aggregat. Hæc constitutio est inserta in cōst. 16. Clem. 8. Opijt 1591. Die.... Mensis....

1 Innocentius IX. Ad Romanum, &c.) Annulat modum illum agendi contra reos in Vrbe, qui vigore specialis mandati, & rescripti Summi pōtificis pena ultimi supplicii damnantur contra iuris communis, & apostolicarum sanctionum dispositionem. Ordinatur, quod parentes non cogantur tradere legi-

Jan. 9.

timam

ciam filijs, qui aliquod delictum commiserunt, sed in aliquibus specialibus causis omnia procedat, iuxta iuris communis dispositionem. Eximit, & liberat Ciues, & incolas Rom. à solutione compositionis arbitrarie super certa parte dotium puellarum: Tollit, & annullat Monopolia quædam vigore mandati Sixti, facta cum quodam Magistro Hebræo, & Bartholomæo Florentino, volens vnicuique liberum esse Cincia, Carnici, & Gallam, vasa vitrea, & erid stallina emere, & vendere. Reuocat, & irritat vsum cuiusdam stabuli concessum per Sixtum, & Gregorium ad custodienda animalia capta, & sequestrata &c. Non obstantibus, &c. Datum Rom. kal. Decemb. an. primo.

3. Quæ ab hac sede, &c.) Approbat, & confirmat const. 278 Pii 5. & aliorum de locis, & terris Sanctæ Rom. Eccl. non alienandis, neque infeudandis. Declarando, quod prohibet omnem infeudationem, & alienationem Ciuitatum Terrarum, &c. non solum ne fiant, neve attententur post eorum deuolutionem, sed etiam ante quam deuolutæ sint. Declarat etiam, quod promissio, & iuramentum præstitum de seruando eadem Pii constitutione intelligatur sicuti declaratur. Et secundum hanc vult illam inuiolabiliter obseruari. Et ita iudicari, cum claus. &c. Datum Rom. prid. Non. Nouembr. anno primo. Vide Ioan. 22. constit. 1. & ea, quæ ibi notantur. Obiit 1592. Dic...

1. Clemens VIII. Quæ salubri prædecessorum, &c.) Confirmat constitutiones 35. & 74. Sixti V. de 300. mill. num. aureorum in Arce Sancti Angeli repositis, inde nunquam nisi in præscriptis casibus, certa que seruata forma depromendis, easque iure iurando non violaturum promittit, ac vouet, ordinæque, vt successores idem faciant, Datum Ro. 16. kal. Mar. anno 1.

Clem. 8.

Cum

2 Cum Hebreorum malitia, &c.) Confirmat omnium prædecessorum pontificum constitutiones quibus impium Talmud Hebræorum, & quæcumque alia volumina quæcumque lingua scripta damnarunt, quibus continentur expressè, vel tacitè errores contra sacram Scripturam Deum Sanctiss. Trin. Dominum nostrum Iesum Christum Christianam fidem, Dei genitricis, &c. etiam sub prætextu, quod expurgata fuerint. Et que renouando præcipit omnibus, ne talia volumina, commentaria, tractatus &c. Neque sub prætextu tolerantia, aut permissio- ne Secretarii, aut Præsidentis Sacri Concilii Trid. vel Indulgi Apostolici, aut alterius licentiæ quomo- do libet concessæ, possit quis tegere, habere, tenere, emere, vendere, euulgareve præsumat. Reuocatque à Summo pont. motu proprio, quibusuis Hebræis concessas licentias, & illas annullat. Inhibetque quibuscumque, & præcipuè Hebræis, ne possint, vi- gore illarum concessionum, aut forsan eorum, quæ posthac concedentur talia habere, legere, &c. Et qui illa habent intra decem dies in Vrbe officio sacræ Inquisitionis, extra Urbem autem intra duos Men- ses locorum Ordinariis, seu Inquisitoribus, à quib. statim comburantur, consignare debeât. Qui aliter fecerint, si erunt Hebræi, aut etiam Christiani, ru- iusuis gradus, liberos amittant, & eorum bona fisco illius Principis, in cuius ditione reperti fuerint, ce- dât. Christiani omnes pœnam excommunicationis incurrant. Qui verò Hebræis pro illis habendis au- xilium, vel fauorem deberint, vel impetrare aude- bit, pœnas apostatarum à fide, & hæreticorum incur- rant. Præcipit Ordinariis locorum ubicumque sunt Synagogæ, vt diligentem pro illis inueniendis in- quisitionem faciant. Et contra culpabiles procedâr. Contradiçtores, quibuscumque iuris remediis com- pescendo, inuocato, si opus fuerit, auxilio brachijs

Clm. S.

secularis

secularis. Non obstantibus, &c. Derogando, &c. Cum clausulis, &c. Datum Romæ, prid. Kal. Mar. anno 1, Citat Greg 9. Innocen. 4. Clem. 4 Honor. 4. Ioan. 12. quorum const. hic non habentur. Iul. 3. cōf. 49. Greg. const. 73. Innoc. 4. const. 1.

3 Inter ceteras animi nostri, &c.) Confirmat const. 56. Pij 4 126. & 104. Sixti V. f. 246. & illas innovat decernendo. . . pecuniariae confiscationes bonorum . . . quia occasione cuiusvis criminis infligendæ sunt à quibuscunque Tribunalibus Rom. Cur. quocunque modo deponant, ac persoluantur apud Depositarium Cam. Apost. pro tempore. . . . interdico quibuscunque iudicibus ne apud alios, quæ prædictum permittant, ne deponantur. Qui Depositarius libro particulari describat, & bonum computum teneat singulo anno redd. . . . H. . . omnes teneantur intra triduum tales pœnas exactas apud ipsum Depositarium re. . . . & Rei illi eas, & non alteri persoluant. Aliæ solutiones aliter factæ non admittantur, sed rei cogantur iterum eas persolvere. Notarij verò 200. duc. pœnam incurrant pro qua libet vice, iudices verò pro arbitrio puniatur. Card. Camerarius has litteras publicari faciat registrari, & executione mandari. Non obstantibus, &c. publicata die 22. Aprilis anno 1.

4 Camillus Burgheſius Cur. Causarum Cam. Generalis Aud. & litterarum Apostolicarum Generalis executio invocat brachium seculare eum mandato executivo contra confratres societatis Ioann. Dei, & alios quoscunque habitum seu Capuccium per Reverendissimos Fratres Capuccinos gestari solitam (contra summorum pontificum constitutiones,) temere gestantes, citatque const. Clem. 7. Pau. 3. Pij 4 & Greg. 13. quid id prohibuerunt fieri sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, fuitque etiam decretum à Sac. Cong. Cardin. super

Clem. 8,

I;

Re;

Regulares sed tales constituit. hic non habentur. 22.
Maij 1592.

5 *Et semper fuit, &c.*) Alumnis Seminariorum Sed. Apost. & alijs qui Catholicorum Regum, Principum, Episcoporum, aut aliorum opera ad Christianam fidem informantur, concedit, ut si tribus diebus in præscripta à suis Rectoribus hebdomada ieiunauerint, confess. peccatorum præscripto confess. fecerint, die Dominico sequenti sacra se communione refecerint, orationesque pro Eccl. Catholica, Principum unione, Deo fide in plenariam omnium suorum peccatorum indulg. consequantur. 23. Iunij. an. 1.

6 *Speculatores domus, &c.*) Intimat vniuerso clero Eccl. Rom. Visitationem generalem, quam per se fidelibus quibusdam operarijs electis exercere intendit, incipiendo ab Ecclesia Lateranensi, ideo omnes hortatur, &c. Die 8. Iunij. an. 1.

7 *In tantis nostris, &c.*) Sixtus 9. constit. quæ hic non adit, ingentem pecuniam Communitatibus totius status Ecclesiæ sibi persoluedis Annonæ dispendiis dedit ad certum tempus restituendum, ex qua partem assignauit Greg. 14. pro augmento Montis Provinciarum institutum à Greg. 13. constit. Et confirmato à Sixto 9. constit. ideo pontif. iisdem Communitatibus concedit, ut pro rata pecuniæ à Cam. mutuo acceptæ sibi Monti accedere possint. Et propterea de redditibus ordinarij ratam... .. quæ sufficit pro soluendo annuo fructu ad rationem sex cum dimidio pro cent. quolibet cunctas possit nominatim hypothecare 15. Iulij 1592. an. 1.

8 *Litum dispendijs, &c.*) Extendit, & ampliat constit. Pij 4. decernens, ne iudices, qui causas status Eccl. possint iudicare in quancunque causa præsentis, vel futura cuiuscunque generis, de quibuscunque malitias, præterquam ex defectu citationis iurisdicti.

Clem. 8.

dict. aut mandati. Quicquid fecus factum fuerit sit irritum, & inane, & ita per omnes officiales debeat iudicari. 5. Idib. Febr. 1592. an. 1.

9 *Cæca, & obdurata, &c.*) Paul. 4. const. 5 assignavit leges observandas à Iudæis. Pius 5. abrogavit multa eorum privilegia, & eadem const. firmavit: & illos expelli iussit ab omni ditione Eccles. præter Romanam, & Anconam, constit. 6. fol. 147. Hic igitur pontifex easdem constitutiones innovat, ac confirmat, cassatque quæcunque privilegia illis concessa à quocunque pontifice pro quanto contraveniunt ipsidem constitutio. Pauli, & Pij, mandat omnibus Hebræis, ut omnes Terras, & loca Sanctæ Romanæ Ecclesie deserant, & ab illis perpetuò sine spe reductionis exulent, & si intra spatium trium mensium inveni fuerint, rebus spolientur, & Filco applicentur: & qui idonei fuerint ad triremes damnentur: idque servetur omnibus in locis Roma, Avenione, & Ancona exceptis, ubi habitare possint ob commercia, observando tamen Statuta quæcunque favorem Christianorum concernentia, ut edicta Ordinariorum, ac Magistratum, & Canonicas circa Iudæos aliquid disponentes constitutiones, præcipue Pau. & Pij, committit Camerario executionem cum claus. &c. 25. Febr. 1592. an. 1. Vide Greg. 13. const. 71. fol. 201.

10 *Pro nostro pastorali, &c.*) Confirmat edictum Card. Caietani Cam. præcipiens omnibus Iudicantibus, tam Romæ, quam locis alijs status Eccles. ut illud faciant observare, nec aliter debeant iudicare. Non obstantibus, &c. 15. Aprilis, 1592. an. 1.

11 *Quæ sublevationem, &c.*) Omnes, ac singulos census quibuscunque locis mediatè, vel immediatè subiectis statui Ecclesie, factis à Communitatibus, singularibus personis excedentes septem pro cento nario, ad septem reducit (salva redimendi facultate.)

Clem. 8.

Ii a obli-

obligatos etiam in forma Cam. ad aliter soluendū absoluit, & ita vult ab omnibus iudicari, ac obseruari. Die primo Maij, 1592. anno 1.

12 Ad summi Apostolatus, &c.) Rescindit, & annullat omnes appaltus, & contractus, & instrumenta desuper confecta, vigore indultorum Sixti Quinti. Et vectigal, seu datium super pellibus pilosis de nouo impositum tollit, & neminem de cetero ad solutionem teneri vult, sed pro facienda solutione his qui dictos appaltus emerunt a Congregatione super Annona statuatur partitio super Communitates, quæ honoribus his grauata prius erant, & multa alia, præcipue quæ ad dictam solutionem pertinent. 10. Maij, 1592. anno 1.

13 Religiosos viros, &c.) Declarat quandam constitutionem Greg. 13. quæ præcipit Prælati omnium Prædicatorum, ne ad instantiam cuiuscunque persone, cuiuscunque dignitatis illa existat, aliquam gratiam concedat illi religioso suæ religionis, vt ea comprehendat gradus quoscunque, honores, dignitates, officia, administrationes, functiones, & prælaturas. Quare tandem confirmat, decernens, quod si quis contra illius constitutionis tenorem, fauorem aliquem procurauerit, aut oblatum sponte accepta uerit, aut pro eo obtinendo munus aliquod donauerit, intelligatur immediatè incurrisse censuras, & poenas eiusdem constitutionis, cum decret. claus. &c. 23. Maij, 1592. an. 1. const. Greg. non reperit

14 Pastoralis officij, &c.) Continet erectionem, & venditionem Montis Charitatis locorum 150. vacabilium ad rationem scilicet decem pro cent: pro quolibet loco. cum priuilegijs, &c. obligationibus &c. 7. Kal. Maij, anno 1.

15 Inter multiplices, &c.) Erectum fuerat officium custodum carcerum, & correctorum totius Itæ Ecclesiastici, quod concessum fuit Io. Bapt. Li-

lio dir. Bonon. pro quo eius Genitor soluerat scuta
monetae 13. mill. cum omnibus etiam emolumentis
ad habendum quo ad vitam, salua indemnitate pre-
tii, & hæredum in mortis euentu. pont. hoc officium
nunc supprimit, & extinguit, de cōsensu d. Io. Bapt.
reddita illi omni pecunia, reuocando omnes conces-
siones ab illo factas, tamen nondum firmatas, etiam
in forma Cam. Conceditque vnicuique Terræ, Ci-
uitati, ac Oppido, singulo officio custodum Carce-
rum, emolumenta, & societatibus, si qua est. seu eri-
gend. per Ordinem, quæ piis operibus circa egenos
carceratos infittat. Quæ Confraternitas Charitatis,
seu Pietatis vocetur. Quæque debeat deputare eu-
ros, & carceris ad tempus ad beneplacitum cum
salario idoneo, & ministros idoneos ad colligenda
emolumenta ipsius custodiæ. Imponet autem illis
onus soluendi annuos scutos circiter quatuor mille
pro rata Terrarum, Oppidorum, &c. ad erigendum
montem vacabilem, pro solutione pretii restituendū
ipfi Io. Bapt. quæ taxa tam diu solvatur, quam diu
extinguantur loca prædicta montis. Mandat Ordini-
nariis, vt præsentibus publicari faciant, & contradi-
ctores per censuras compellantur. cum clausulis,
&c. 3. Id. Apr. anno 1.

16 Vt ea, quæ, &c.) Confirmat Montem Prouin-
ciarum à Gregorio 13. institutum, & à Gregorio 14.
const. 13. auctum, quæ constitutio in serie sua repre-
sentata fuit, & registrata 2. Martii 1591. Ad hoc fa-
cit. const 7 folio 161.

17 Ex Apostolicæ sedis, &c.) Decreuit Gregor.
13. constit. vt in causis criminalibus, vt esset locus
actuali depositioni pecuniarum supra scuta quinque;
talis depositio fieret apud Montem Pietatis de Vi-
be. Ideo pontifex omnia contenta in illa constitu-
tione approbat, & confirmat, Montes, vt inuiolabi-
liter custodiantur, præcipiendo, quod omnes pecu-

niz cuiuscunque generis redigeantur, & redacta quorumcunque bonorum directorum, præcipue bonorum stabilium in dicto Monte deponantur, & quæcunque depona faciendæ cum executoris deputatione, tribuens potestatem dicti Montis Card. Protectori, vt in controuersis ortis d. Montis causa possit iudicare, decernere, & confirmare simpliciter ac de plano. 20. Maii, 1593. anno 2.

18 *Pastoris æterni, &c.*) Continet confirmatione omnium priuilegiorum Religionis S. Io. Hierosol. à summis pont. emanatorum, confirmandæ, & declarando aliorum ponti. const. & præsertim 6 Greg. 14. fol. 252. 27. Iun. 1592.

19 *Illius vices, &c.*) Confirmat omnes constitutiones Summorum pontificum contra pugnantem in duello, vti cum decreto Concilii Tridentini censure, & poenas omnes innouando. Decernens prædictas locum habere vbiq; locorum, inter quascunque personas etiam armatas, & in castris, seu propugnaculis militantes, etiam in dominio nostro Ecclesiastico, etiam in publico, & forsã iusto bello etiam contra milites alterius exercitus contrarii, etiam intermiscendo priuatas inimicitias publicæ causæ, etiam ex permissione Ducum exercitus, iisdem poenis vult subiaccare eos, inter quos pactiones initæ sint de dirimendo certamine, cum primum alter sanguinem fuderit, aut vulneratus fuerit, etiam si sic singulus cum singulis, bini, & bini, terni, &c. omnia scripta, quæ etiam sine expressa prouocatione ad certamen sint præparatoria, & ad suscitandum talem materiam occasionem præbent per modum Epistolæ, libelli, attestacionis, &c. sub quocunque prætextu, siue quando quis aliquid tale adeo firmiter asserit, aut negat, ac qui contradixerit, is siue nominatum, siue in genere mendacii, aut ad hunc effectum ex militari etiam consuetudine queritur, de

Clem. 8:

claratur

claratur, aut respondeatur, qua mente quippiam
 eiusmodi, quoad superius expressa spectant gestum
 dictumve fuerit. Vel denique offert se quippiam
 contra certam, vel incertam personam, vel genera-
 tim contra quempiam ad probandum armis, ac ve-
 rificandum, etiam in toto certamine aliquid ita esse,
 fuisse, vel non fuisse. Vel etiam quascunque nomi-
 nationes, & testificationes sine scripto factas concer-
 nantes quocunque modo cum dicta, & omnes, qui
 talia pro materia ad duellum exempla, & scripta
 dictauerint, composuerint, scripserint, miserint, de-
 clarauerint diuulgauerint, affixerint, exemplaue-
 rint, typis impresserint.... præsumpserint, intimaue-
 rint, quive aliis ad singulare certamen publicè, vel
 priuatim in eundem, vel ad prouocandum aliquem,
 vel ad pugnam, vel ad huiusmodi scripta præpara-
 toria scribenda dictanda etiam, auxilium, consilium,
 & operam præstauerint, vel suaserint, quive se ali-
 quo modo in his immiscuerint, etiam si pugna effe-
 ctus, aut accessus securus non fuerit, neque expressa,
 & aperta prouocatio, neque manifestè in publicam
 prodierint, aut inuimata extiterint, sed per eos non
 steterit, quo minus inuimata fuerint. Nihilominus
 censuris, & poenis omnibus in præfenti, & aliis con-
 stitutionibus subiaceant quicumque illi sint, cum
 maioribus, & ecclesiasticis, seu mondanis dignitati-
 bus præcellentes. Quos omnes per præfentes ex-
 com municamus, anathematizamus, maledicimus,
 & execramur publicè, vel priuatim, palam, vel oc-
 cultè, in quibuscunque locis, modis, & formis, ac
 casibus sub præfenti, vel aliis constitutionibus con-
 tentis duellum ex composito incuntes, suadentes,
 prouocantes, auxilium, seu fauorè præbetas, equos,
 arma, comeatum, cartulas, libellos, nuncios mitten-
 tes, quo modocunque in huiusmodi peccantes, etiam
 in delicto socios spectatores, paternos, fauores, &c.

seniores, quacunq; perfulgeant dignitate. Ita
 nec etiam singulares personæ... & Collegii, aut Rei-
 publicæ, quæ huius criminis, quomodocunq; par-
 ticipes fuerint nequaquam excusante, sed omnes,
 & singuli ipso facto absque Iudicis sententia ex-
 communicationis sententia percussos se esse cogno-
 scant. Terræ verò, & loca, vbi scelus perpetratum
 fuerit cuiuscunq; Domini illa fuerint, Ecclesiasti-
 co subiaceant interdicto. Cuius absolutionem, &
 relaxationem Summ. pontifici reseruamus, &c. 17.
 Aug. 1592. anno primo.

20 Pro commissa nobis, &c.) Statuit, & ordinat
 multa, quæ ad bonum regimen, & rectam admini-
 strationem reddituum Communitatum, ac Vniuer-
 sitatum totius status Ecclesiastici pertinent. Quod
 longum esset recensere. 19, Aug. 1592. anno 1.

21 Inter cetera cordis nostri, &c.) Aduocat ad
 selites, & causas quascunq; moras, & movendas,
 & questionum, materias in quibuscunq; iudiis indefi-
 citas pendentes, & penitus extinguit. Et aliis mendi-
 cantibus, siue aliis Regularibus super his perpetuū
 silentium imponit, decerneus, quod in Regnis Hi-
 spanis. (nominat provincias particulares,) & præ-
 fertim in Valens. & Oppido nuncupato Alicante,
 ille ritus, & ordo seruetur inter Fratres Sancti Do-
 minici, & alios Mendicantes, & Regul. cuiuscunq;
 Ordinis, qui in Vrbe Roma seruator, vt scilicet in
 omnibus actibus, & processionibus, tam publicis,
 quam priuatis dicti prædicatores digniorem locum
 obtineant, & alios Regulares præcedant, etiam si il-
 lorum domus in illo loco penitus fundatæ non
 fuerint, prout nos id de facto obseruari volumus. &
 præcipimus sub excommunicationis latæ sententiæ
 pœna, eo ipso per contrafacientes incurrenda inhi-
 bendo omnibus aliis Mendicantibus, & Regul. ne
 ipsos Fratres Prædicatores audeant molestare, &c.

Clem. 8.

&

& ita per quoscunque iudices, & Commiss. voluimus iudicari, & ord. vt quotiescunque fuerint requisiti hæc faciant obseruari contradictores compescant inuocato, si opus fuerit, brachio seculari. Non obstantibus &c. cum decr. &c. 25. Sept. 1592. anno 1. Vide const. 86. Greg 13. fol 104. Pij 5. const. 69. fol. 161.

22 Humanis plerunque, &c.) Super.... annua quinque millium scutorum per Cancellarium status Ecclesiastici Camer. Apost. facienda, Sixtus 5. erexit Montem quingentorum locorum vacabiliu, const. 92. fol. 236. Alijs & locis auxil. vnde grauabatur Cancellarij, & litrs inter eos extortz sunt: idem Sanctissimus hic pontifex montem illum suppressit: & in non vacabilem erigit instar montis prouinciarum à Gregor. 13. Reducit fructus ad scuta sex annua quolibet loco, quo ad montistas consentientes, quo verò ad non consentientes mandat reddi pretium, summam scutorum 5000. reducit ad 3000. Cancellarijs residuum donat. Priuilegia concessa confirmat, excepta non vacatione residui temporis. Concedit Montistis, vt instar montis Fidei, & prouinc. Collegium erigant, & Statuta faciant. Depositarium, & Secretarium eligant 7. & alia priuilegia, quæ nos expedit etc.... Idibus Octobr. 1592. an. 1.

23 Quæ ad instituendos, &c.) Confirmat, & innouat Constitutionem 59. fol. 199. Greg. 13. edictam super approbatione reductione Monast. Ord. Sancti Basilij in Congregationem reformatione illius personarum, & Monast. separatæ Mensæ Conuentualis ab Abbatali in singulis Monast. nec non expressio nibus, & priuilegijs Ordin. & Congregat. huiusmodi concessis. Cum facultate Card. Sanctæ Seuerinæ moderno Protectori, vt pro tempore existente d. Ordin. attributa procedendi ad integram executionem

nam eorum, quæ in dicta Gregor. 13. Bulla continetur, ac indulto pro recipiendis sub certa forma Nouitijs, Sexdecim annis minoribus extra Capitulum Prouinciale, cum claus. &c. 29 Octo. 20. 2.

24 Cum per constitutionem; &c.) Continet facultates concessas Illustrissimis DD. Cardinal. Saluiato, Camerino, & de monte Alto, cognoscendi appellationem, nullitatum, & remissionum certas, & alias causas Communitarum status Ecclesiastici interesse concernentes. Necnon cogendi, etiam confanguineos debitores earundem Communitarum ad emenda eorum bona, ut ipsis Communitatibus satisfaciatur, cum clausulis, &c. 30. Octob. 1562. anno primo.

25 In regendis populis, &c.) Illustrissimis, & Reuerendissimis, Cardinalibus Saluiatos de Camerino, & de monte Alto plenam, & liberam facultatē tribuit omnes, & singulas vtriusque sexus personas quarumcunque Terrarum status Ecclesiastici, quæ commercium cuiuscunque generis cum baniticis, &c. habuerint, etiam si fuerint socij, & delictorum complices fautores, & receptatores tam laicos, quæ clericos, quàm seculares, quàm cuiuscunque Ordinis Regulares cuiuscunque gradus, & dignitatis, qui de admissis dolentes, & à similibus abstinere proponentes, per se, vel per quoscunque alios pro eis agentes veniam petierint ab homicidijs, etiam multiplicatis, & alijs quibuscunque atrocibus delictis ab eis commissis, excommunicationes, ac censuras pro penis, quas propterea incurrerunt (hæresis, & læsæ Maiestatis exceptis in 1. cap....) In vtroque foro si propter paupertatem illis hoc videbitur gratis absoluedi, & liberandi, ac remittendi quascunque pœnas, etiam vltimi supplicij, & confiscationis bonorum, non tamen filico incorporatorum per quascunque constitutiones incuras, componendi.

Clem 8.

di in illis, quos remittendos ad Summum pontificē iudicauerint, & compositionem taxandi, & restituēdi ad famam, honores, &c. & abolendi processus quoscunque, & quomocunq; contra illos formatos, & inhibendi quibuscunque iudicibus ne eosdē audeant quomocunque molestare, &c. immō casēt omnia bannimenta, & omnes non sic absoluti, &c. dent cautiones de se presentando infra tempus, & sub pœnis horum arbitrio, &c. Abolendo omnes alias facultates huiusmodi alijs quibuscunque quacunque dignitate fulgentibus concessas, præcipiēdoque, ne in his intromittere se audeant, & confirmando quascunque constitutiones, quæ huiusmodi licentias reuocant cum pœnis in illis contentis, & alijs etiam maioribus ad arbitrium, &c. Non obstantibus, &c. 5. Nouemb. 1592. anno 1.

26 *Æquitati consentaneum, &c.*) Continet omnia priuilegia Conclauitarum, quæ quoniam multa sunt, non expedit æstimari, 9. Nouembr. 1592. anno 1. De conclaui, Pij 4. const. 81. fol. 129. Reuocat priuileg. Pij 4. const. 163. Pij 5. const. 74.

27 *Graues, & diuturnæ, &c.*) Continet institutionem orationis horarum 40. in omnibus Eccl. Parochialibus Regularium Card. titul. Collegiatis confraternitatibus pro omnibus necessitatibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & populi Christiani, &c. 25. Nouemb. 1592. anno 1.

28 *Subditorum nostrorum, &c.*) Approbat edictum editum per Illustrissimū Cardinalem Caietani, Camer. S. Sed. super valore monetarum, & extinctio-
ne illius monetæ, quæ baiocholæ appellantur. Præcipiens omnibus iudicibus Romanæ Curie subiectis vbique locorum ditionis Eccl. vt illud faciant obseruare. 28. Nouemb. 1592. anno 1.

29 *Non sine animi molestia, &c.*) Committit, mandat gubernatori Urbis, vt inquirere debeat tam ex

Clm 8.

offic.

offic. quam per Inquisit. procedere in qualicumque personas cuiuscunque conditionis, ac dignitatis pro cessando, carcerando, condemnando omnes illos, qui monetas huiusmodi falso cuderint, vel intra statum Ecclesiasticum asportauerint, auxilium, consilium fauorem dederint. Vel in qualibet Terrasatus Ecclesiastici, in qualitate, bonitate summa, & quantitate, quouis prætextu excefferint, auxilium, fauorem, &c. dederint, debitique poenis vsque ad vltimum supplicium in illos animaduertere. Non obstantibus, &c. 10. Decemb. 1592, an. 1.

30 Quanto numero, &c.) Continet impositione sex decimarum super omnibus fructibus, & pensionibus Ecclesiasticis Italiz pro bello contra Turcas, 14. Feb. 1593, anno 3.

31 Et Apostolicæ seruitutis, &c.) Continet concessionem priuilegiorum, immunitatum, & salui conduct. pro mercatoribus Anconam venientibus, vel ibi commorantibus, & iurisdictiones pro eorum consultibus, & prohibentes, ne merces orientales Mari Adriatico vehtë, & extra statum ecclesiasticum exonerentur. d. einde ad ipsum statum importentur. 8. Martij 1593 an. 3.

32 Synoeræ deuotionis affectus, &c.) Concedit facultatem Illustrissimo Domino Virgino Ursino, Brachianij Duci, erigendi Montem scutorum centum millium non vacabilem, cui applicat fructus Anguillariz, & Gallariz, quæ ascendunt ad 15. mil. scuta 6050. ex ipsis assignat pro dote Monti ad rationem sex cum dimidio pro centenario, reliqua pro extinctione illius cum alijs conditionibus, &c. Non. Febr. 1592. anno 1. sed præsentatæ litteræ fuerunt 26. Aprilis 1593.

35 Cum accepimus, &c.) Continet deletionem locorum mille quadraginta Montis Pacis reuocando omnes Apostolicas concessionem, quibus officio,
Clem. 8. rum,

rum, Notariorum Scripturas, & massam Cursorum defunctorum ad eorum collegia spectare disponit, & eorum dominium ad Sedem, & Cameram Apostolicam pertinere declarat, conceditque illa una Cilic. off. eidem collegijs, & officijs pro rata perpetua. Quæ teneantur annuatim solvere Deposratio Munitus pro rata expressa scuta 45001. auri in auro 640. pro quibus soluendis sub poenis, &c. Notarius se obligare debeat collegialiter, & inschedulis. 7. Ian. 1594. fuit in Cam. præsentata, & admissa, &c.: Mons Pacis fuit institutus à Sixto 5. const. 7. fotio 311. super fructibus Dechanarum.

34 Cum inter alios, &c.) Priuilegia omnia, & immanitates Ordin. sancti Benedicti per Summos pontifices concessa approbat, & confirmat quatenus Conc. Trident non sint contraria, quæ illis conseruari intacta ab omnibus decernit, cum decreto claus. 14. Maij 1594. anno 3.

35 Religiozæ Congregationes, &c.) Hæc nostra perpetua valitura constitutione Vniuer. & sing cuiuscunque Ord. Mend. & non Mend. bona mobilia, vel immobilia poss. vel non possid. seu cuiusuis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiarum) vtriusque sex. regul. personis interdiciamus omnem, & quamcunque largitionem, & missionem munerum sub qua prohibitionem comprehendit quoscunque officiales, & singulares personas, & superiores quoscunque, ita vt nemo directè vel indirectè, palam, vel occultè, tam in communi, quam in particulari, & proprio nomine quocunque prætextu, seu causa, nisi illa sit in generali Capitulo discussa. quæquam tale attentare valeat, quodcunque illud sit ex quibuscunque rebus pretij leuora, siue esculenta, vel peculenta, seu ad deuotionem pertinentia inauscula communi, & nunquam particulari nomine de consensu, Conuentus, dari posse cōcedit.

Clem. 8.

cedit. Non liceat autem Religiosis vllas pecuniâs quoquo modo erogare in alicuius benefactoris, Protectoris, aut Ordini honorem in memoriam grati animi, seu quacunque alia occasione. Neue alius Laicus, seu Clericus sæcul. vel regul quicunq; ille sit, & cuiuscunque dignitatis ab ipsis religiosis recipiat quocunque modo. Quod si recipierint etiâ a Capitulo, &c. suam non faciant, sed ad restitutionem teneantur, communia in vtroque foro, a deo vt nisi restitutione actu facta non possint absolui. Quæ restitutio fiat monasterio, de cuius bonis facta est largitio, vel communi mensæ, aut massæ, &c. respectiue Cap. autem, aut Congr. remittere, aut redonare nullo modo possit. Transgressor quicunque, quibuscunque dignitatibus, & gradibus, sit priuatus, & inhabilis in perpetuum ad similia, vel dissimilia, & infamis, priuatus vocis actiue, ac passiuæ incurrat absque vlllo superioris decreto, & pœnas furti, & simoniæ, cum execut. deput. decret. claus. &c. 13. Kal. Jul. 1594. an. 3.

37 *Nuper nostris, &c.*) Sex decimas nuper impositas reducit ad tres in fauorem omnium ordinum Mendicantium, 23. Iulij, 1594. anno 3.

38 *Cum sicut accepimus, &c.*) Supprimit omnes lites fortas, & oriundas, vt capitula, & ordinationes super tironauium a duerso flumine ad Ripam Vrbs confirmatque, & inuolabiliter obseruari decernit, & ita per quoscunque indices iudicari, &c. 10. Sep. an. 3. 1594.

Bressio montis Neptuni non vacabilis locorum mille ad rationem seu scutorum auri pro quolibet loco.

Inter ceteras curas. **Oppidum Neptuni in provincia marima Marc. Anton. Columna Sanct. Sedi Clem. 8. Apostol.**

Apostol. 446. millium scutorum pretio vendidit ad solvendum huius Oppidi pretium super annis eiusdem redditibus, qui quocannis vndecim milliū scutorum summam attingunt. Montem hunc non vacabilem centum millium scutorum auri in auro perpetuo erigit Summus pontifex, cuius montis vnaquæque portio, seu locus centum scuti similibus minor non fit.

Omnes cuiuscunque qualitatis, conditionis, sexus possunt emere pro rata centum scutorum singulis annis sex similia scuta bimestri ratam recepturi.

Ab oneribus omnibus, tributis, & impositionibus eximuntur emptores. Alij Neptuni proventus, Campaniæ, Thesauraria; omnique camera bona, ac iura præsentia, & futura huic Monti obligata sunt, ne redditus vlllo tempore deficiant, qui sunt tanquam patrimonialia bona, in eis que quocunque etiam incapaces viri, vel foeminae, siue ab intestato, siue ex testamento succedere, de iisque quocunque contractu pro arbitrio disponere possunt.

Nulla autem de causa fisco hi proventus, seu bona applicari possunt, excepta hæresi, vel crimine in personam Romani pontificis, & S. R. E. Cardinaliū commissio. Dat. Ro. 1594. 8. Id. Octob.

Motus proprius. Ne seculares iudices in personas Ecclesiasticas, & præsertim Hospitalis sancti Ioan. Hierosolymitani pro fidei hostes laborantes, sub prætextu assassinii ultraquam deceat, manus exendant.

Decernit pontifex summus hæc perpetuè valitura constitutione, declarationem criminum Assassini ad iudicem Ecclesiasticum omninò pertinere.

Omnibus, & singulis quorumcunque Civitatum, Prouinciarum Regnorum, &c. Curtis, Tribunalibus Magistratibus, Gubernatoribus, & Ministris, &

Clem. 8.

aliis

aliis quacunque etiam Regali, & Imperiali, & alia auctoritate fungentibus, districtè prohibet, & interdicit, ne sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, à qua solus pontifex exceptio mortis articulo, absoluerè queat, aliisque pœnis ad arbitrium quoquo modo audeant, & præsumant contra aliquos dicti Hospitalis Fratres, Milites, ac Religiosos Donatos, Familiares, Seruatores, presbyteros, sæculares eorum Ecclesiis seruientes, dum eis inseruiūt, & alias, quafuis personas dicti Hospitalis, declaratoriam aliquam sententiam ferre, quod assassiniū commiserint, neque ad pœnarum executionem devenire, nisi prius per superiores eorum, adiuncto sibi loci Episcopo, declaratum fuerit, eos tale assassiniū commisisse, Non obstante, &c. Si quis aliter iudicarit, aut scienti, vel ignorantè attentauerit id omne irritum, & inane sit.

Privilegiis, indultis, litteris Apostolicis, quibuscunque concessis personis, vel magistratibus specialiter, & expresse derogat in hac parte. Romæ, sub ann. piscat. Die 18. Decemb. 1595.

Montus Nouennalis auctio sexaginta millium scutorum aureorum super bonis duodecim Regularium Congregationis.

Cum superiore anno, vt opem ferret Rodolpho Romanorum Regi in Imperatorem electo aduersus Turcas 12. Regularium Congregationibus Lateranensi Canonorum Reg. Cassinensi, Montecelsiniana, Cartusiana, Camaldulensi, Cælestinorum, S. Saluatoris Bon. Vallis Umbrosæ, Cruciferorum, Sancti Georgii in Alga, Cisterciensium Lombardiæ ac S. Hieronymi 60 millium scutorum aur. In aurò ad rationem 12. Iuliorum pro scuta scuto subsidii exegit, & hanc summam Monti Nouennali applicat, vt facilius congeratur. Tot loca Monti addi vult, quot pro prædicta summa 60. millium scutorum.

Clem. 8.

conge-

congerenda necessaria erunt. Vnaquæque Congregatio pro rata iuxta taxam à D. Celso de Rauenna. M. Ant. Rozzo, nomine omnium procuratorum generalium, Cameræ Apostolicæ Generali Thesaurario interueniente factam, per suum procuratorè, etiam non habentem speciale mandatum, bona omnia, redditus, &c. etiam in ampliori forma Cameræ obligabit.

Vnaquæque Congregatio taxam suam pro rata inter Monasteria, & Conuentus diuidat, ab illis exigat, & Depositario Montis ab ipsis congregationibus quotannis deputato consignet.

Quæ fecerint Congregationes in hoc, vel earum Procuratores cum generalis Thesaurarii interuentu confirmat, approbat, omnesque tam iuris, quam facti defectus, sollemnitatum etiam substantialium, præcipuè mandatorum specialium supplet, vultque vnum, idemque esse Montis corpus, ita vt vltimorum locorum emptores cum antiquis Montistis sine vlla prioritatis, aut posterioritatis differentia vnũ, & idem collegium constituant.

Posteriora loca priorum gratis, priuilegiis, &c. gaudeant.

Apud depositarium seorsim redactam pecuniam à pontificijs pecuniis deponant procuratores, vt inde, nisi pro præstanda destinata ope electo Imperatori percipi nequeant.

Recreat prædictas Congregationes, & reuelat confirmans, & approbans facultates, & exemptiones à Pio 5. 1570. 14. Kal. Aprilis illis concessas. eximens omnia illarum bona à quarumcunque vniuersalium, vel particularium decimarum impositarũ, vel imponendarum onere, ad instantiam cuiusuis Principis, Regis, Imperatoris præterquam Domini Veneti, eximens ab omni contributione, collatione, taxa, &c. saluis exemptionibus ab aliis summis pon-

914 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summi*
 tificibus iisdem Congregationibus concessis, vel de
 iure ijs competentibus, Liberatque à quocunque
 supplemento integræ quartæ partis fructuum, secū
 dum verum valorem, per dictas Congregationes ex
 prædictarum constitutionibus perfolu. necnon ab
 obligatione redimendi infra certum tempus non
 dum elapsum ratam sibi tangentem dicti Nouen
 nalis Montis portionem, si qua teneantur.

Abbatēs, Priores, Ministros, &c. harum Congre
 gationum rogat, & hortatur Summus pontifex, vt
 suarum Congregationum liberationi quanto citius
 studeant. Romæ sub ann. Piscat. die 5. Maii 1595.

*Confirmatio, & innovatio certorum Statutorum à S.
 P. Q. R. in eorum secretis, & publicis Consilijs
 sancitorum.*

Motu proprio, &c. cum sicut, &c.) Senatus, popu
 lusque Romanus ad ambitionem, auaritiam, aliq̄
 vitia delenda quædam sanciuerat tum publicè, tū
 secreto, ea decreta, & ordinationes ad populi utili
 tatem, vitiorum extirpationem, publici ærarij conser
 uationem attinentes confirmat, omnesque, & figu
 los tam iuris, quam facti etiam substantiales defe
 ctus, si qui forsan interuenerint, in eis de Apostoli
 cæ potestatis plenitudine supplet.

Mandatque omnia ab omnibus inuiolabiliter
 obseruari sub pœnis in ijs Senatus consultis, & de
 cretis contentis. alijsque granioribus pro arbitrio
 suo. & Sedis Apostolicæ infligendis, & cum absolu
 tione à censuris quo ad effectum, &c. Romæ, 13.
 Kal. Iulij anno 4.

*Breuius Montis. Ioannis non vacabilis scutorum centena
 millium auri in auro. scutorum sexaginta millium
 moneta ad rationem sex cum dimidio pro quo
 liber loco. Ad Apostolicæ, &c.*

Isabella Alphosi Aualos Vasti Marchionis filia
 natus 6. castrum

castrum Montis Sancti Ioannis cum iuribus, &c. S. Sedi vendidit pretio ducatorum 160. millium monetæ Regni Neapolitani tribus solutionibus solvendorum. Post primam solutionem egebat pontifex Summus, quare Montem hunc non vacabilem Sancti Ioannis appellatum pie erigit centum millium scutorum auri in auro, & sexaginta millium monetæ super emolumentis taxæ equorum, ut vocant, mortuorum provincie Romandiolæ, reddituumque Thesaurariæ Marchiæ, cui prouentus status Montis Marciani summus pastor, & Episcopus vnit.

Sex scuta cum dimidio pro centenariis, quolibet bimestri pro rata soluenda, annuos hos redditus emens, habebit.

Summas assignatas huic Monti ab omnibus oneribus, impositionibus, & præsentibus, & futuris liberat.

Omnia bona sedis, & Cameræ Apost. pro maiori Monti, & emptorum securitate eidem Monti obligat.

Omnibus utriusque sexus etiam incapacibus, omnibus ecclesijs, Capitulis, Conuentibus, Collegijs, locis religiosis, seu profanis, &c. concedit, ut pecunijs, etiam ex quorumcunque beneficiorum secularium, regularium, &c. fructibus acquisitis loca huius Montis, ad rationem sex scutorum cum dimidio tam auri, quam monetæ pro quolibet loco annuatim percipiendorum emere possint.

Infra summam scutorum centum emptionem non permittit.

Annuos hos redditus emptos vult esse tanquam patrimoniales, ita ut in illis tam ex testamento, quàm ab intestato quicumque etiam inhabiles, & incapaces succedere possint.

Vult hæc bona ab emptoribus posse distrahi, vendi, donari, transferri, relinquere, obligari. &c. illegiti-

Clem. 8.

KK a mos

516 *M. Maur. de Greg. Camer apbor. & summa.*
mos tamen in locis, quæ fructibus, pensionibus, aut
alijs rebus ecclesiasticis acquisita fuerint, succedere
posse non permittit.

Nullum autem ob scelus (excepta hæresi, & eo,
quod in Summum pontificem, aut in Cardinales
committitur) hoc redditus Fisco applicari posse
vult.

Gaudet hic mons aliorum montium non vaca-
bilitium gratijs, priuilegijs, &c.

Qui simul totum montem emerit ab eis prima
erectione, Depositarius eius tam ille, quam heredes
esse poterit quousque mons durabit, eum facultate
eligendi montis Secretarium, ratiocinatorem, &c.
mutandi, &c.

Reseruat sibi, & successoribus facultatem redi-
mendi eundem montem pretio, quo prima vice, &
ab eius prima erectione venditus fuit.

Incipit mons à prima die Decembr. Datum Ro-
mæ, Kal. Decembris, anno 4.

Super noui pontificali editione.

Sive longi temporis iniuria, sive Thyographo-
tum in curia, sive alia de causa sacrarum cæremoni-
arum formulæ in Romano Pontificali expresse
corruptæ erant, ad eò, vt necesse fuerit illas, summa
adhibita diligentia à viris peritissimis sacrorum rituum
ad pristinum nitorem restitui.

Absolutum fuit opus, & confirmatum ab hijs,
qui huic negotio præfecti fuerant.

Supprimit, & abolet pontifex Sanctissimus pon-
tificialia omnia vbicunque in hunc vsque diem im-
pressa, & quibuscunque priuilegijs munita præci-
pit autem, & mandat omnibus, & singulis Patriar-
chis, Archiepiscopis, Episcopis, &c. vt suppressis,
pontificalibus reiectis, hoc in suis Ecclesijs, Con-
uentibus,

Clem. 8.

uentibus, Ordinibus, &c. recipiant, eoque posthac perpetuo utantur.

Ijs, qui in Romana Curia presentes sunt duorum mensium, qui extra Curiam, sed intra montes, octo; qui ultra montes duodecim spacium concedit ad pontificale suscipiendum, vel alias, vbi notitiam habuerint venalium voluminum huius pontificalis.

In quibuscunque actibus, ritus, & caeremonias, iuxta huius normam, teneantur omnes exercere, & obseruare. Romæ, &c. sub ann. Pisc. die 10, Febr. 1596.

Moderatoria Bulla Sixti s. contra clericos male promotos, & in Episcopos in Ordinum collatione peccantes.

Refert primo loco Bullam Sixti, in qua omnes, & quocunque antistites, etiam Abbates, qui primam tonsuram, & minores ordines subditis suis conferre possunt, in ordinum collatione peccantes: vt si ante ætatem non seruat is interstitijs, extra tempora, abique dimissorijs litteris alienos, vel irregulares, aliqua vel ratione inhabiles, vel si clerici sæculares sint eos sine titulo patrimonij, aut beneficij, promouerint ad ordines minores, vel maiores, siue scienter siue ignoranter fecerint (nisi debita diligentia adhibita, iusto errore, & probabilis facti ignorantia excusentur) à collatione ordinum omnium, etiam primæ Tonsuræ, ab executione omnium munerum pontificalium eo ipso suspensos ab ingressu Ecclesiæ interdicto existere vult alijsque poenis, &c.

Qui à spreta suspensione, & interdicto in præmissis se temere ingesserint, à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, seu Monasteriorum, & à perceptione fructuum mensurarum, & quorumcunq; beneficiorum, &c. suspensionem eo ipso incurrant.

Clarus, &c.

KK 3 inter-

interdicti autem, aut suspensionis relaxationem, vel poenarum remissionem à solo Rom. pont. pro tempore exist. consequi possint.

Clericos autem sic malè promotos à ministerio, & exercitio susceptorum ordinum, & ab omni spe, & facultate ad alios ascendendi perpetuo suspensos declarat, & si in eis ministrare præsumpserint, eos sic irregulares affectos, omnibus, & quibuscunque dignitatibus, officijs, beneficijs ecclesiasticis cù cura sine cura, secularibus. vel regularibus, & si clerici regulares fuerint, voce actiua, & passiua priuat, & ad illa, vel alia quæcunque in posterum obtinenda inhabiles in perpetuum, & incapaces decernit, & declarat.

Facultatem à præmissis absoluendi, vel dispensandi sibi soli, successoribusque summis pontificibus referuat, etiam in foro conscientiarum: in hoc autè, tam Antistites, quam Clerici nullo privilegio, nullo Iubilæo, nulla concessione iuari possint, etiam si crimen sit occultum, à quo tamen possunt in articulo mortis per confessarium absolui, cum hic super irregularitate non dispense, quia nequit.

Qui absolutionem, & dispensationem voluerint non per officium poenitentiarum, sed à solo Rom. pont. licet occultum sit crimen, in utroque foro absolutionem petere teneantur.

Si Aueistes, aut Abbas habiles personas promovendo, omnia obseruanda seruauerint, pretium autem simoniacè pro conferendis ordinibus acceperit, præter alias poenas, & censuras contra simoniacè ordinatos, omnia, & singula supraddicta in sic promoventibus, & promotis locum habeant.

Decernit has litteras ab omnibus gratijs, concessionibus, facultatibusque, etiam sub nomine Iubilæi, & euicuatæ exceptas esse, & censeri, &c. Non

obstantibus constitutionibus, &c. in Concilioꝝ etiam generalibus editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hæc bulla lata fuit Romæ, 1588. Non. Ian. Moderatio.

Quoniam nihil disponit hæc constitutio in ordinum collatione servandum, ultra id, quod à sacris Canon. Conc. Trid. & alijs Romanorum pont. constitutionibus dispositum est, sed pœnas, & censuras contra male promuentes, & promotos statuit, absolutionemque, & dispensationem Sedi Apostolicæ reservat, & hæc pœnæ ob multiplicatam videntur in animarum perniciem, & in scrupulum etiam Antifitum, qui earum metu à conferendis ordinibus deterrantur, vnde quibusdam in locis Clericorum, & Sacerdotum valde imminutus est numerus, paternæ charitatis clementissimus Clemens omnium securitati, & animarum saluti prospiciens, relatas Sixti s. literas ad terminos sacrorum Canonum, & constitutionis Pij 2. Cum ex sacrorum ordinum, &c. Datum 15. Kal. Decembr. anno 4. sui pontificatus, & ad dispositionem Concil. Trident. restringit, & reducit, necnon censuras, & pœnas in eisdem Sixti literis contra quoscunque præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos inflictas, quas vult in suo robore permansere (alijs pœnis, & etiam censuris per eisdem Canon. ac constitutione Pij 2. Conciliumque Trid. injunctis salvis, & firmis permanentibus) moderatur, & abolet. Decernens sit ab omnibus iudicibus iudicandum, &c. Datum Ro. 13. 93. prid. Kal. Martij.

Super executione Decreti Cons. Trid. sess. 25. c. 15. contra Regulares Episcopo non subditos, intra claustra degentes, & extra ita notoriè delinquentes, ut populo scandalo sint, &c.

Regularis Episcopo non subiectus, qui intra claustra

clero 8:

K t 4 fra

stra degens extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante á suo superiore, intra tempus ab ipso Episcopo præfigendum, seuerè puniantur, ac de punitione Episcoporum certiorum faciat, sin minus á suo superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit, ex Trid. d. c.

Quoniam in huius decreti executione remissius agebatur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de plenitudine Apost. pot. omnib. & singulis cuiuscunque Ordinis, & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus in virtute s. Obedientia, & sub indignationis suæ pontifex summus, ad priuationis dignitatem, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis præcipit, & mandat, vt prædictum decretum in omnibus, & per omnia exequantur. Si superior non punierit delinquentem, immo extra diocesim transmiserit, decernit, vt superior, Episcopo instante, intra terminum ab ipso præscribendum sub eisdem pœnis indignationis, ac priuationis, &c. necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, priuationisque actiua, & passiva vocis, ad quas á nemine, præterquam á Romano pontif. pro tempor, &c. restitui possit, ipso facto incurrendis pœnis delinquentem ad locum in quo deliquit, reuocare, ibique sistere teneatur. Hoc ni fecerit, statuit, vt loci Ordinarius, ad quem delinquens transmissus fuerit, super dictis ab Ordinario loci, vbi deliquit, requisitus, vel de eius crimine informatus, tâquam Apostolicæ Sedis delegatus, prædictum Conc. decretum omninè exequi, & in delinquentem seuerè animaduertere possit, ac debeat. Decernens sic iudicandum ab omnib. &c. Non obstantibus, &c.

Qui in Vrbe sunt per quindecim dies qui extra, & citra montes intra quatuor menses, qui ultra, in-

Conclloium, & bullarum Pontificum 321
ira octo à die publicationis arctentur his litteris ;
non secus ac si vnicuique intimata fuissent . Rom.
1595. 1.7. kal. Mar. Affixæ fuerunt, die 18. Martij.

*Vt Itali extra Italiam agentes non habitent , nisi in locis,
vbi liber, & publicus cultus , siue usus Catholica Re-
ligionis existat, & quid tunc in eis facere , vel
evitare debeant.*

Statuit, vt nullus Italus cuiusvis conditionis , &
status ille sit, quouis quæsto colore, &c. audeat ha-
bitare, vel domicilium tenere, vbi aliqua Ecclesia
cum Parocho , vel Pastore seu Sacerdote Catholico
non existat, in qua liberè, & sine omni periculo pa-
lam , & publicè celebrari , & audiri possint Missæ,
officia diuina, & conciones, & Sacramenta Ecclesie
ministrari, mortuorum corpora sepeliri, & cetera
fieri, iuxta Catholicum ritum Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ.

Abstinere Itali à matrimonijs cum hæreticis mu-
lieribus ab hæreticorum sepulturis, filios suos non
sinant per hæreticos de sacro fonte leuari: neque
ipsi hæreticorum filios , nisi à Catholico Sacerdote
baptizentur seruare præsumant.

Medicorum hæreticorum opera, cessante necessi-
tate, vbi adsit Catholici Medici idonei copia , non
vtantur.

Ex Italia ad hæreticorum loca profecturi, id si-
gnificent Ordinarijs suis, vel inquisitoribus à qui-
bus serio admoneantur, vt catholicè, & religiosè vi-
uant, erroremque, hæreticos, & schismaticos vitent.

Singulis annis sakem de eorum sacramente Ho-
fessione, & Sacratissimæ Eucharistiæ perceptio-
per eos facta fidem Ordinarijs ipsis, vel Inqui-
bus transmittere teneantur, decernit enim, & man-
dat omnes Italos his litteris ad hoc esse obligatos.

Clem. 8.

111

aliis quacunque etiam Regali, & Imperiali, & alia auctoritate fungentibus, districtè prohibet, & interdicit, ne sub pena excommunicationis latae sententiae, à qua solus pontifex exceptio mortis articulo, absoluerè queat, aliisque penis ad arbitrium quoquo modo audeant, & præsumant contra aliquos dicti Hospitalis Fratres, Milites, ac Religiosos Donatos, Familiares, Seruitores, presbyteros, sæculares eorum Ecclesiis seruietes, dum eis inseruiūt, & alias quafuis personas dicti Hospitalis, declaratoriam aliquam sententiam ferre, quod assassini crimèn commiserint, neque ad pœnarum executionè deuenire, nisi prius per superiores eorum, adiuncto sibi loci Episcopo, declaratum fuerit, eos tale assassinium commississe, Non obstante, &c. Si quis aliter iudicari, aut scienter, vel ignorantèr attentauerit id omne irritum, & inane sit.

Privilegiis, indultis, litteris Apostolicis, quibuscunque concessis personis, vel magistratibus specialiter, & expresse derogat in hac parte. Roma, sub ann. piscat. Die 18. Decemb. 1595.

Montis Nouennalis auctio sexaginta millium scutorum aureorum super bonis duodecim Regularium Congregationis.

Cum superiore anno, ut opem ferret Rodolpho Romanorum Regi in Imperatorem electo aduersus Turcas 12. Regularium Congregationibus Lateranensi Canonorum Reg. Cassinensi, Montecaeliuetana, Carthusiana, Camaldulensi, Cælestinorum, S. Saluatoris Bon. Vallis Umbrosæ, Cruciferorum, sancti Georgii in Alga, Cisterciensium Lombardiæ ac S. Hieronymi 60 millium scutorum aur; in aurò ad rationem 12. Iuliorum pro scuta scuto subsidii exegit, & hanc summam Monti Nouennali applicat, ut facilius congeratur. Tot loca Monti addi vult, quot pro prædicta summa 60. millium scutorum

Clem. 8.

conge-

congerenda necessaria erunt. Vnaquaque Congregatio pro rata iuxta taxam à D. Celso de Rauenna. M. Ant. Rozzo, nomine omnium procuratorum generalium, Cameræ Apostolicæ Generali Thesaurario interueniente factam, per suum procuratorē, etiam non habentem speciale mandatum, bona omnia, redditus, &c. etiam in ampliori forma Cameræ obligabit.

Vnaquaque Congregatio taxam suam pro rata inter Monasteria, & Conuentus diuidat, ab illis exigat, & Depositario Montis ab ipsis congregationibus quotannis deputato consignet.

Quæ fecerint Congregationes in hoc, vel earum Procuratores cum generalis Thesaurarii interuentu confirmat, approbat, omnesque tam iuris, quam facti defectus, sollemnitatum etiam substantialium, præcipuè mandatorum specialium supplet, vultque vnum, idemque esse Montis corpus, ita vt vltimorum locorum emptores cum antiquis Montistis sine vlla prioritatis, aut posterioritatis differentia vnū, & idem collegium constituent.

Posteriora loca priorum gratiis, priuilegiis, &c. gaudeant.

Apud depositarium seorsim redactam pecuniam à pontificijs pecuniis deponant procuratores, vt inde, nisi pro præstanda destinata ope electo Imperatori percipi nequeant.

Recreat prædictas Congregationes, & reuelat confirmans, & approbans facultates, & exemptiones à Pio 5. 1570. 14. Kal. Aprilis illis concessas. eximens omnia illarum bona à quarumcunque vniuersalium, vel particularium decimarum impositarū, vel imponendarum onere, ad instantiam cuiusvis Principis, Regis, Imperatoris præterquam Domini Veneti, eximens ab omni contributione, collatione, taxa, &c. saluis exemptionibus ab alijs summis pon-

514 *Id. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summi*
 tificibus iisdem Congregationibus concessis, vel de
 iure ijs competentibus, Liberatque à quocunque
 supplemento integræ quartæ partis fructuum, secū
 dum verum valorem, per dictas Congregationes ex
 prædictarum constitutionibus persolu. necnon ab
 obligatione redimendi infra certum tempus non
 dum elapsum ratam sibi tangentem dicti Nouen
 nalis Montis portionem, si qua teneantur.

Abbatēs, Priores, Ministros, &c. harum Congre
 gationum rogat, & hortatur Summus pontifex, vt
 suarum Congregationum liberationi quanto citius
 studeant. Romæ sub ann. P. scat. die 5. Maii 1595.

*Confirmatio, & innovatio certorum Statutorum à S.
 P. Q. R. in eorum secretis, & publicis Consilijs
 sancitorum.*

Motu proprio, &c. cum sicut, &c. Senatus, popu
 lusque Romanus ad ambitionem, auaritiam, aliaq;
 vitia delenda quædam sanciuerat tum publicè, tum
 secreto, ea decreta, & ordinationes ad populi utili
 tatem, vitiorum extirpationem, publici ararij conser
 uationem attinentes confirmat, omnesque, & figu
 los tam iuris, quam facti etiam substantiales defe
 ctus, si qui forsan interuenerint, in eis de Apostoli
 cæ potestatis plenitudine supplet.

Mandatque omnia ab omnibus inuiolabiliter
 obseruari sub pœnis in ijs Senatus consultis, & de
 cretis contentis. alijsque granioribus pro arbitrio
 suo. & Sedis Apostolicæ infligendis, & cum absolu
 tione à censuris quo ad effectum, &c. Romæ, 12.
 Kal. Iulij anno 4.

*Breuius Montis S. Ioaonis non vacabilis scutorum centura
 millium auri in auro. scutorum sexaginta millium
 moneta ad rationem sex cum dimidio pro quo
 libet loco. Ad Apostolicæ, &c.*

Uabella Alphosi Aualos Vasti Marchionis filia
 castrum

castum Montis Sancti Ioannis cum iuribus, &c. S. Sedi vendidit pretio ducatorum 160. millium monetæ Regni Neapolitani tribus solutionibus soluedorum. Post primam solutionem egebat pontifex Summus, quare Montem hunc non vacabilem Sancti Ioannis appellatum pie erigit centum millium scutorum auri in auro, & sexaginta millium monetæ super emolumentis taxæ equorum, vt vocant, mortuorum prouinciæ Romandiolæ, reddituumq; Thesaurariæ Marchiæ, cui prouentus status Montis Marciani summus pastor, & Episcopus vnit.

Sex scuta cum dimidio pro centenariis, quolibet bimestri pro rata soluenda, annuos hos redditus emens, habebit.

Summas assignatas huic Monti ab omnibus oneribus, impositionibus, & præsentibus, & futuris liberat.

Omnia bona sedis, & Camere Apost. pro maiori Montis, & emptorum securitate eidem Monti obligat.

Omnibus vtriusque sexus etiam incapacibus, omnibus ecclesijs, Capitulis, Conuentibus, Collegijs, locis religiosis, seu profanis, &c. concedit, vt pecunijs, etiam ex quorumcunque beneficiorum secularium, regularium, &c. fructibus acquisitis loca huius Montis, ad rationem sex scutorum cum dimidio tam auri, quam monetæ pro quolibet loco annuatim percipiendorum emere possint.

Infra summam scutorum centum emptionem non permittit.

Annuos hos redditus emptos vult esse tanquam patrimoniales, ita vt in illis tam ex testamento, quàm ab intestato quicumque etiam inhabiles, & incapaces succedere possint.

Vult hæc bona ab emptoribus posse distrahi, vendi, donari, transferri, relinqui, obligari. &c. illegiti-

mos tamen in locis, quæ fructibus, pensionibus, aut alijs rebus ecclesiasticis acquisita fuerint, succedere posse non permittit.

Nullum autem ob scelus (excepta hæresi, & eo, quod in Summum pontificem, aut in Cardinales committitur) hoc redditus Fisco applicari posse vult.

Gaudet hic mons aliorum montium non vacabilium gratijs, priuilegijs, &c.

Qui simul totum montem emerit ab eis prima erectione, Depositarius eius tam ille, quam heredes esse poterit quousque mons durabit, eum facultate eligendi montis Secretarium, ratiocinatorem, &c. mutandi, &c.

Reseruat sibi, & successoribus facultatem redimendi eundem montem pretio, quo prima vice, & ab eius prima erectione venditus fuit.

Incipit mons à prima die Decembr. Datum Romæ, Kal. Decembris, anno 4.

Super noui pontificali editione.

Sive longi temporis iniuria, sive Thypographorum in cÿria, sive alia de causa sacrarum cæremoniarum formulæ in Romano Pontificali expressæ corruptæ erant, aded, vt necesse fuerit illas, summa adhibita diligentia à viris peritissimis sacrorum rituum ad pristinum nitorem restitui.

Absolutum fuit opus, & confirmatum ab hijs, qui huic negotio præfæcti fuerant.

Supprimit, & abolet pontifex Sanctissimus pontificalia omnia vbicunque in hunc vsque diem impressa, & quibuscunque priuilegijs munita præcipit autem, & mandat omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, &c. vt suppressis, pontificalibus reiectis, hoc in suis Ecclesijs, Cong-

Clem. 8.

uentibus,

uentibus, Ordinibus, &c. recipiant, eoque posthac perpetuo vtantur.

Ijs, qui in Romana Curia præsentes sunt duorum mensium, qui extra Curiam, sed intra montes, octo; qui vltra montes duodecim spacium concedit ad pontificale suscipiendum, vel alias, vbi notitiam habuerint venalium voluminum huius pontificalis.

In quibuscunque actibus, ritus, & ceremonias, iuxta huius normam, teneantur omnes exercere, & obseruare. Romæ, &c. sub ann. Pisc. die 10, Febr. 1596.

Moderatoria Bulla Sixti s. contra clericos male promotos, & in Episcopos in Ordinum collatione peccantes.

Refert primo loco Bullam Sixti, in qua omnes, & quocunque antistites, etiam Abbates, qui primam tonsuram, & minores ordines subditis suis conferre possunt, in ordinum collatione peccantes: vt si ante ætatem non seruat interstitijs, extra tempora, absque dimissorijs litteris alienos, vel irregulares, aliqua vel ratione inhabiles, vel si clerici sæculares sint, eos sine titulo patrimonij, aut beneficij, promouetint ad ordines minores, vel maiores, siue scienter siue ignoranter fecerint (nisi debita diligentia adhibita, iusto errore, & probabilis facti ignorantia excusentur) à collatione ordinum omnium, etiam primæ Tonsuræ, ab executione omnium munerum pontificalium eo ipso suspensos ab ingressu Ecclesiæ interdicto existere vult alijsque pœnis, &c.

Qui à spreta suspensione, & interdicto in præmissis se temere ingesserint, à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, seu Monasteriorum, & à perceptione fructuum mensarum, & quorumcunq; beneficiorum, &c. suspensionem eo ipso incurrant.

Clon, &c.

KK 3 inter-

interdicti autem, aut suspensionis relaxationem, vel poenarum remissionem à solo Rom. pont. pro tempore exist. consequi possint.

Clericos autem sic malè promotos à ministerio, & exercitio susceptorum ordinum, & ab omni spe, & facultate ad alios ascendendi perpetuo suspensos declarat, & si in eis ministrare præsumperint, eos sic irregulares affectos, omnibus, & quibuscunque dignitatibus, officijs, beneficijs ecclesiasticis cù cura sine cura, secularibus. vel regularibus, & si clerici regulares fuerint, voce actiua, & passiua priuat, & ad illa, vel alia quæcunque in posterum obtinenda inhabiles in perpetuum, & incapaces decernit, & declarat.

Facultatem à præmissis absoluendi, vel dispensandi sibi soli, successoribusque summis pontificibus referuat, etiam in foro conscientiz: in hoc autè, tam Antistites, quam Clerici nullo priuilegio, nullo Iubilæo, nulla concessione iuari possint, etiam si crimen sit occultum, à quo tamen possunt in articulo mortis per confessarium absolui, cum hic super irregularitate non dispense, quia nequit.

Qui absolutionem, & dispensationem voluerint non pet. officium poenitentiarum, sed à solo Rom. pont. licet occultum sit crimen, in utroque foro absolutionem petere teneantur.

Si Auristes, aut abbas habiles personas promo- uendo, omnia obseruanda seruauerint, pretium autem simoniacè pro conferendis ordinibus acceperit, præter alias poenas, & censuras contra simoniacè ordinatos, omnia, & singula supraddicta in sic promouentibus, & promotis locum habeant.

Decernit has litteras ab omnibus gratijs, concessionibus, facultatibusque, etiam sub nomine Iubilæi, & euicciatæ exceptas esse, & censeri, &c. Non.

obstantibus constitutionibus, &c. in Concilijs etiam generalibus editis, ceterisque contrariis quibuscuq.

Hæc bulla lata fuit Romæ, 1588. Non. Ian. Moderatio.

Quoniam nihil disponit hæc constitutio in ordinum collatione seruandum, ultra id, quod à sacris Canon. Conc. Trid. & alijs Romanorum pont. constitutionibus dispositum est, sed pœnas, & censuras contra male promuentes, & promotos statuit, absolutionemque, & dispensationem Sedi Apostolicæ reseruat, & hæc pœnæ ob multiplicatam videntur in animarum perniciem, & in serupulum etiam Antistitem, qui earum metu à conferendis ordinibus deterrentur, vnde quibusdam in locis Clericorum, & Sacerdotum valde imminutus est numerus, paternæ charitatis clementissimus Clemens omnium securitati, & animarum saluti prospiciens, re-latas Sixti 5. literas ad terminos sacrorum Canonũ, & constitutionis Pij 2. Cum ex sacrorum ordinũ, &c. Datum 15. Kal. Decembr. anno 4. sui pontificatus, & ad dispositionem Concil. Trident. restringit, & reducit, necnon censuras, & pœnas in eisdem Sixti literis contra quoscunque præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos inflictas, quas vult in suo robore permouere (alijs pœnis, & etiam censuris per eisdem Canon. ac constitutione Pij 2. Conciliumque Trid. iniunctis saluis, & firmis permanentibus) moderatur, & abolet. Dæcernens sic ab omnibus iudicibus iudicandum, &c. Datum Rom. 23. 93. prid. Kal. Martij.

Super executione Decreti Cons. Trid. sess. 25. & 6. 15. contra Regulares Episcopo non subditos, intra claustra degentes, & extra ita notorie delinquentes, vt populo scandalo sint, &c.

Regularis Episcopo non subiectus, qui intra claustra

Clericis

Et 4. Ita

stra degens extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante à suo superiore, intra tempus ab ipso Episcopo præfigendum, seuerè puniantur, ac de punitione Episcoporum certiorè faciat, sin minus à suo superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit, ex Trid. d. c.

Quoniam in huius decreti executione remissius agebatur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de plenitudine Apost. pot. omnib. & singulis cuiuscûque Ordinis, & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus in virtute S. Obedientia, & sub indignationis suæ pontifex summus, ad priuationis dignitatem, & officiorum per eos obtentorû, eo ipso incurrendis pœnis præcipit, & mandat, vt prædictum decretum in omnibus, & per omnia exequantur. Si superior non punierit delinquentem, immo extra diocesim transmiserit, decernit, vt superior, Episcopo instante, intra terminum ab ipso præscribendum sub eisdem pœnis indignationis, ac priuationis, &c. necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, priuationisque actiua, & passiva vocis, ad quas à nemine, præterquam à Romano pontif. pro tempor, &c. restitui possit, ipso facto incurrendis pœnis delinquentem ad locum in quo deliquit, reuocare, ibique sistere teneatur. Hoc ni fecerit, statuit, vt loci Ordinarius, ad quem delinquens transmissus fuerit, super dictis, ab Ordinario loci, vbi deliquit, requisitus, vel de eius crimine informatus, tâquam Apostolicæ Sedis delegatus, prædictum Conc. decretum omninè exequi, & in delinquentem seuerè animaduertere possit, ac debeat. Decernens sic iudicandum ab omnib. &c. Non obstantibus, &c.

Qui in Vrbe sunt per quindecim dies qui extra, & citra montes intra quatuor menses, qui ultra, in-

Conciliorum, & bullarum Pontificum 321
tra octo à die publicationis arctentur his litteris ;
non secus ac si vniciue intimatz fuissent . Rom.
1595. 1.7. kal. Mar. Affixz fuerunt, die 18. Martij.

*Vt Itali extra Italiam agentes non habitent , nisi in locis,
vbi liber, & publicus cultus , sive usus Catholica Re-
ligionis existat, & quid tunc in eis facere , vel
cuius debent.*

Statuit, vt nullus Italus cuiusuis conditionis , &
status ille sit, quouis quæsto colore, &c. audeat ha-
bitare, vel domicilium tenere, vbi aliqua Ecclesia
cum Parocho , vel Pastore seu Sacerdote Catholico
non existat, in qua liberè, & sine omni periculo sa-
lam , & publicè celebrari , & audiri possint Mæ-
officia diuina, & conciones, & Sacramenta Ecclesie
ministrari, mortuorum corpora sepeliri, & cetera
fieri, iuxta Catholicum ritum Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ.

Abstinere Itali à matrimonijs cum hæreticis mu-
lieribus ab hæreticorum sepulturis, filios suos non
sinant per hæreticos de sacro fonte leuari: neque
ipsi hæreticorum filios , nisi à Catholico Sacerdote
baptizentur seruare præsumant.

Medicorum hæreticorum opera, cessante necessi-
tate, vbi adsit Catholici Medici idonei copia , non
vtantur.

Ex Italia ad hæreticorum loca profecturi, id se-
gnificent Ordinarijs suis, vel inquisitoribus, a qui-
bus serio admoneantur, vt catholicè, & religiosè vi-
uant, erroremque, hæreticos, & schismaticos.

Singulis annis factem de eorum sacramen-
tatione, & Sacratissimæ Eucharistiæ percep-
per eos facta fidem Ordinarijs ipsis, vel Inqui-
bus transmittere teneantur, decernit enim, & man-
dat omnes Italos his litteris ad hoc esse obligatos.

Clem. 8.

10

In eum, qui contra hęc facere præsumpserit, per locorum Ordinarios, & Inquisitores, vti de hæresi suspectum, procedi possit. Non obstantib. &c. Romę sub ann. Pisc. die 26. Jul. 1596.

Contra Religiosos Congregationis Camaldul. Dignitates, prælaturas, & Officia dictæ Congregationis quomodo procurantes, &c.

Quoniam ambitiosi quidam Camaldulenses ad Ordinis sui dignitates per mendicatos S. R. E. Cardinalium, & Principum, etiam sæcularium fauores ascendere procurant, & idem omnes. & singulos Monachos huius Ordinis cuiuscunque ætatis, gradus, &c. qui pro quibusq; Prælaturis, dignitatibus, &c. Officiis, &c. siue pro remissione poenarum, aut alijs quibuscunque gratijs impetrandis ad principum quorumque, tam Ecclesiasticorum, etiam S. R. E. Cardinalium, quam sæcularium, ac Prælatorum de gremio dictæ Congregationis non existentium fauores recurrerint, eosque requisierint, vel ijs etiam sponte delatis, aut ab alijs, etiam ipsi inficijs, procuratis, vti fuerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, alijsque vijs directè vel indirectè, palam, vel occultè ad dignitates, seu officia in prædicta Congregatione obtinenda aspirauerint, vel alijs minus legitimis rationibus ea obtinere procurauerint, complices, fautores ad quascunque prælaturas, dignitates, &c. & officia spiritualia, & temporalia, & præsertim in ipsa Congregatione obtenta, vel obtinenda perpetuo inhabiles declarat, ac obtentis prædictis, &c. eo ipso priuat, ac priuatos vote æctiuæ, & a Romanis Pontificib. succedentibus pro tempore remitti posse decernit, & declarat, easdem poenas extendit ad eos, qui ne ex aliquo monasterio remo-

Glem. 8.

utatur,

ueatur, seu, vt in alterius monasterij familia deputetur contra Capituli, seu Superiorum voluntatem dictas litteras, seu fautores exquirere, & obtinere præsumant.

Præcipit in virtute Sanctæ obedientiæ, indignationis suæ, & sub prædictis pœnis omnibus Generalibus, Visitatoribus, Diffinitoribus, aliisque Prælati quibuscunque præsentibus, & futuris, ne aliquos vnquam precibus litteris, fauoribus adducti, vel aliâ ad instantiam Principum, vel etiam Cardinalium, aut aliorum quorumcunque extragremium dictæ Congregationis existentium ad cuiusvis generis prælaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus promouere, vel pœnas aliquas remittere, aut aliam quamcumque gratiam facere audeant, vel præsumant.

Electiones ad Monasteria, aut ad alia officia ordinis sic extortas, seu faciendas nullas fore, & esse decernit, & contra eos, qui sic se eligi obtinuerint per eiusdem Congregationis superiores quando-cunque procedi, & veritate cognita, eos condignis pœnis affici posse debere. Ita ab omnibus iudicandum, & interpretandum, sublata omnibus aliter iudicandi, & interpretandi facultate, irritumque sit quicquid secus à quocunque scienter, vel ignoranter attentatum fuerit. Non obstantibus, &c.

Has litteras quotannis in generali Capitulo publicè legi vult, & lectas sic omnes audire, ac si vnicuique intimatæ fuissent. Romæ sub anno Pilcat. die 3. Sept. 1596.

Littera sub forma Breuis super bono regimine Hospitalium congregationis Ioannis Dei per vniuersam Italiam, &c.

Congregatio Ioannis Dei in Vrbe, in diuersis Italia.

liz, & Hispaniæ partibus Apostolica auctoritate recepta, & confirmata, per Confratres suos pauperibus infirmis Hospitio acceptis inferuire solita, aucta valde, & multis summorum pontificum priuilegijs, & indultis, & eo in primis donata est, vt per vnum ex Confratribus Maiorem appellatum, regeretur, vt à locorum Ordinarijs exempti essent Confratres, eiusque Religiosi professionem emittere, & Sacris ordinibus insigniri, possent. A primæuo institutio huius Confratres paulatim recedere audiuit Summus pont. opus Hospitalitatis intermittere, multosque ex ijs dare operam litteris, & sacris ordinib. initiari, vt ab Hospitalium seruitio excusarentur.

Ideo hanc Congregationem, eiusque hospitalia, & loca omnia locorum Ordinarijs, eorumque iurisdictioni subiecit, vetans, ne amplius per vnum Maiorem regatur, & ne Confratres amplius professionem emittant, aut sacros ordines suscipiant, volens paupertatis solum, & hospitalitatis votum ab ijs emitti. Hæc die 13. Febr. 1592. per litteras in forma Breuis.

Processu temporis compertum est, huius Congregationis Hospitalia, & loca pia in Italia sic sine cōmuni superiore separata grauiā incommoda pati, quare ne omnino extinguatur, rogante Cardinale Hieron. Rusticuccio Protectore eiusdem Congregationis eidem, & singulis eius Hospitalibus, & locis in Italia receptis, & recipiendis, eorumque Confratribus concedit, vt omnib. & singulis priuilegijs, gratijs, & indulgentijs à Pio 5. Gregorio 13. Sixto 5. aliisque pont. concessis Congregationi, Hospitalib. & locis Hispaniarum, ac hospitalis S. Io. Callibitæ in Insula, S. Bartholomæi de Vrbe eiusdem Congregationis in genere, & in specie concessis, confirmatis, innouatis citra tamen facultatem, professionem

emittendi, & sacros ordines suscipiendi, citra exēptionem à iurisdictione Ordinariorum locorum, quibus eos omnino subesse vult, frui, vti, potiri possint in omnibus, & per omnia, &c. ita tamen, vt Cōfratres in quocunque Italiz loco recepti, & recipiendi in eodem debito tempore votum inseruendi eorum Hospitalibus sub Ordinarii loci obedientia, in manibus eiusdem, aut Maioris, vt infra, pro tempore electi emittere, & hospitalitatem pro infirmis quos recipere, & curarare soliti sunt, exercere pro viribus teneantur.

Vnius Confrater eligatur in Maiorem ab omnibus prioribus quorumcunque Hospitalium, & locorum congregationis in Italia existentium Romæ in hospitali S. Io. Callib. per secreta suffragia maioris partis vocalium, cuius officium ad sexennium duret.

Eligantur ibidem, & eodem modo duo Consilia-rii, & duo Visitatores, quorum, & singulorum priorum officium ad triennium tantum duret.

Mator facultatem habeat hospitalia, & loca omnia visitandi, reformandi, Cōfratres ab vno ad aliū locum transferendi, transgressores corrigendi, &c. reseruata tamen Ordinariis superioritate, & auctoritate visitandi, puniendi, & castigandi confratres secretè tamen, & circumspectè, quo ad fieri poterit.

Confratres de licentia Ordinariorum possint alia Hospitalia eiusdem instituti erigere, elemosynas pro eorum, & Christi fidelium infirmorum sustentatione, & hospitalium manutentione omni loco, & tempore petere, & recipere.

Possint habitum cum scapulari, & capuccino deferre, vt hactenus fecere, prinauiè quo ad alios quoscunque non eisdem congregationis sub penis ad Ordinariorum arbitrium.

Maiores, & Consiliarii de consensu Ordinariorum ob graues causas, & ob incorrigibilitatem Confratres indignos iudicatos ex Congregatione expellere, ipsosque sic expulsos ab emissio per eos hospitalitatis voto, dum impositam ob excessus penitentiam expleuerint, & non aliter, possint, & valeant.

Nullus ex Confratribus alia ratione, & modo hospitalia, loca, Congregationemque deserere possit, ob quodcunque priuilegium, Iubilium, &c.

Non possint Confratres esse constituti in sacris ordinibus.

Maiores cum consensu Consiliariorum, ac Visitorum quacunque Statuta, & Constitutiones edere, edicta ampliare, mutare, corrigere possit, dum à Sede Apostolica confirmationem obtineant. Ita statuit, & ordinat pontif. decernens presentes litteras nullo unquam tempore, &c. Sic omnes Iudices iudicabunt, &c. Non obstantibus, &c. Romæ, die 9. Sept. 1596. sub ann. Piscat.

Confirmatio montis Subsidiij Vngarici belli à S. P. Q. R. aucti locorum 1650. non vacabilium futurorum septem pro quolibet loco.

Motu proprio, &c. Cum nuper, &c.

Senatus, Populusque Romanus in auxilium Vngarici Regni contribuere decreuerat scuta 150. milia. Vt huius pecuniæ summa quamprimum congereretur, gabellam Urbis vnus quaterni pro qualibet libra carnis iam impositam ad aliud quaternum auxit, & super huius auctoris emolumentis montem non vacabilem ad rationem septem pro quolibet centenariis instituit S. P. Q. R. auctoritate, & de licentia Sum. pontificis, ea conditione, vt residuum emolumentorum eiusdem gabellæ, quæ montis fructibus

Clem. 8.

solutis

solutis supererunt, in extinctionem gabellæ conuertatur, cum obligatione mercatoris, qui loca 1650. super monte imposita emerit, extinguendi dictam gabellam secundi quattreni infra tempus annorum quatuor cum dimidio.

Venditio horum locorum, & deliberatio facta fuit Philippo Guicciardino, & Laurentio Caualcantia accensa candela plus offerentibus. Hæc omnia montis erectionem, venditionem, chirographum, edicta, oblationes, deliberationem, instrumentum, ad hanc rem spectantia, contentantque in instrumento, & chirographo approbat, confirmat, supplet omnes iuris, & facti defectus pontifex Summus, & alios quoscunque, ita vt in futurum dicta gabella duplicata exigatur, ac super illius emolumentis dicta loca 1650 ad rationem scutorum septem aureorum pro quolibet loco à die tertia mensis Iulii, cū omnibus iuribus, priuilegiis, &c. quibus omnia alia vetera motis loca super primæua dictæ gabellæ impositione erecti, & signanter pro sanitate seruanda vtuntur, potiuntur, & gaudent.

Guicciardinum, & Caualcantem nouæ gabellæ, fructuum montium extinguendorum Depositarios, & Recéptores, durante eadem gabella, facit, & deputat: pro qua tamen Depositaria ipsi Populo Romano summam inter eos concordant. vel ipsum Pontificem declarandam soluere teneantur.

Quædam alia de extinctione montis omiſſa sunt breuiatis gratia, vide tu. si liber.

Statuit, vt quicunq; viri, vel feminz, ecclesiastici, & seculares, cuiuscunque dignitatis, &c. necnon ecclesie, & Collegia, Capitula, &c. & qualibet Religiosa, vel profana loca in hoc monte quascunque pecuniarum quantitates ponere possint septem pro centen. annuatim recepturi.

Loca quibuscunque pecuniis acquisita tanquam

libra. 8;

patri

pàtrimonialia, & profana sint, & in eis, eorumque fructibus eorum filii, & hæredes quicunque vtriusque sexus ex testamento, & ab intestato succedere possint: & de iis quocunque modo disponere.

Nec loca prædicta, nec vlli illorum fructus ob quodcunque grauissimum crimen (excipe hæresim, & crimen in Papæ, & S. & E. Cardinalium personas commissum) possunt publicari, aut Fisco applicari aut publicata, vel Fisco applicata declarari, & delinquentes de iis ita disponere possint, ac si non deliquissent.

Statuit dictum montem, & singulares illius personas omnibus, & singulis priuilegiis, exemptionibus gratis, &c. quibus omnes alii super primæua gabellæ impositione erecti, ac montes Fidei, Alumner. Religionis, Pacis, Vngarici, & omnes alii in Vrbe erecti potiuntur, potiri, & gaudere: ita tamen vt tam superius expressis, quam aliis supra dictis priuilegiis gaudeant, si, & prout aliorum suprascriptorum montium creditores gaudent, & non aliter, nec alio modo.

Mons hic, aut eius loca nullius reductionibus limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, &c. obtenta sunt.

Decernit, quod tam huius montis emptores, eorumque hæredes, &c. quam alii Montistæ, & creditores nullo tempore ad probandum teneantur, dictas pecunias Summo pontif. solutas, aut in dictis populi necessitatibus esse conuersas, contraria probatione nullam vim habente.

Quodque omnia, & singula præmissa, & in præsentibus nostris litteris, &c.

Deest hic dies, mensis, annus autem impressionis sic expressus est. Romæ apud Impressores Camerales 1597.

*Confirmatio, & extinctio constitutionum Apostolicarum
 contra extrahentes frumentum, & alias fruges extra
 statum Ecclesiasticum, & contra mercatores, vel
 conducentes sal exterum, & contra Baro-
 nes, & Domicillos ementes ab eorum
 subditis frumentum ultra eorum
 unius annui usum.*

Frumenti penuriam, &c.) Hominum avaritia
 adauctum frumenti pretium videns, ad releuandos
 subditos, & pauperes Urbis. toto animo incumbit
 summus pontifex.

Quidam exportabant extra Ecclesie statum, vel
 exportaturis vendebant non solum propria frumen-
 ta, sed ea etiam, quae à pauperibus vili pretio ex ne-
 gotiatione comparant alii non extrahentes recon-
 debant in horreis conclusa supprimentes poenas,
 & censuras in constitutionibus per se lic. recordat.
 Clem. 5. Pium 5. de super editis temere incurren-
 tes.

Alii, quoniam ob deuastationem salinarum Cer-
 uien. Camerae Ministri, vt populis pontificii status
 necessarium Sal subministrarent, illud exteris Re-
 gionib. conueni fecerunt, credentes id sibi etiam in
 Camerae prauiudicium licere, sal exterum mercari,
 vendere, eoq; vti temere audeant, nulla habita ratio-
 ne poenarum per const. Greg. 13. sal. record. infli-
 ctarum.

Vt haec mala inde citius tollantur, omnes, & sin-
 gulas const. à Greg. 13. Pio 4. Pio 5. Clem. 7. & qui-
 busuis aliis Rom. pont. suo eiusque tempore manu-
 rentione Annonae, & contra extrahentes frumenta,
 blada, legumina, & omnia alia cuiusuis generis com-
 meatus, ac mercatores sal exterum, & alios sup. no-
 minatos editas, poenasque priuationis feudorum, &

Clem. 8.

L I

con;

confiscationis aliorum quorumcunque bonorum, quo ad Domicellos, & Barones, & amissionis frumenti, Bladarum, Salis, & animalium, & scutorum quinque pro qualibet salma frumenti, & duorum pro quolibet capite animalium, quo ad omnes, & aliis omnibus in eis contentis (excepta excommunicationis sententia ad modelam inuenta) approbat, & inouat: quarum tenores pro expressis haberi vult, ac si de verbo ad verbum, &c.

Ne Duces, Domicelli à subditis per seipfos, aut per interpositam personam frumenta, blada, vel legumina, præterquam pro suo, suorumque familiarium vnus dumtaxat anni vsu emanent sub dictis omnibus, & capitis etiam poenis statuit, atque decernit. Romæ sub an' piscat. Die 13. Septembris 1597.

Litteræ Reductionis Montis S. Bonauenturae de vacabili ad non vacabilem.

Ad fut. rei memor. Cum aliàs fol. rec: Sixtus papa 5. &c.

Sixtus 5. montem vacabilem S Bonauenturae recentorum millium scutorum monetæ creauerat, ad rationem trium millium locorum, & illi scura annua 30. millia pro annuis fructibus ad rationem 10. pro loco assignauerat anno 1588. Kal. Sept. quæ postea auxit ad 400. millium scutorum summam, quoniam quidam fructus anni huius montis ex nouis quibusdam vectigalibus, & impositionibus colligebantur, & conductores talium impositionum varias sublocationes cum maiori lucro fecerant, & inde subditi status Eccl. grauabantur, maiorem erogantes summam, quàm à Cam. perciperetur, extortorem præcipuè extorsionibus aditis, Summus pont. Clemens cupiens subditorum onera tollere, aut saltem diminuere, sublato anno 1. sui pontif.

Clem. 8.

1600

nouo pilotarum pellium vectigali, videns etiam d. Montis emolumenta, quorum meminisse hic, ex parte de fuisse, & montistas multarum p. caniarum etiam creditores, montemque ipsum deterioris conditionis effectum, ideò vt montistarum, & montis bono consulta, & Cameræ etiam onera, & interesse leuet, montistarum vniuersitate, consentiente, montem hunc vacabilem ad non vacabilem reduxit, ad rationem scutorum sex cum quarta parte alterius scusi pro quolibet loco, concordato prius super assignamenti applicandis, & attribuendis.

Ex montistas, quidam deputati fuere ad eligenda assignamenta, qui ex redditus dicti montis elegerunt.

Scuta 850. ex appaltu postarum status Ecc.

Scuta 3500. ex Datio vini Bononiæ.

Scuta 6000 ex officio Auditoriatus Cameræ.

Scuta 2625. ex Salaria Ceruicæ, & Thesaurariæ Romandiolæ: quæ omnia constituunt summam scutorum 20625. quæ ad rationem scutorum sex cum quarta parte, &c. sufficiunt pro fructibus locorum 3300. dicti montis, tot enim tantum reducenda duxit, alia etenim loca 250. vacabilia remanere voluit cum eodem annuo fructu scutorum 250. supe vectigali extractionis Guadi, Rubicæ, & onerum Romandiolæ per Communitates eiusdem prouinciæ extinguenda.

Hæc omnia motu proprio ex certa scientia de Apostolicæ, &c. confirmat, &c. Hos fructus sic reductos ad instar aliorum montium non vacabilium in omnibus, & per omnia vult esse tanquam bona patrimonialia, & ad montistarum hæredes, & successores quoscunque tam ex testamento, quam ab intestato pertinere, posseque montistas de illis prout de quibuscunque alijs bonis montium non vacabilium disponere decernit tam inter viuos, quam, &c.

Glem. 8.

Li 2 Quo

Quo ad loca 250. remanentia vacabilium nihil innouat.

Creditoribus locorum dicti montis sic reductorum concedit omnia priuilegia, iura, exemptiones &c. quibuscunque alijs montibus non vacabilibus concessas.

Pro fructibus decursis, aut decurrendis vsque ad Kal. Maij, in quibus Montistæ erant creditores, vult ipsis creditoribus in primis, & ante omnio, vel numerata pecunia, vel idoneæ personæ cautione satisfieri.

Si quis creditor voluerit loca sic redacta vendere, aut resignare, Secretarius montis teneatur prima tantum vice post reductionem, Litteras patentes resignationis, seu venditionis expedire, sine aliqua impensa, præter mercedem laboris, & scripturæ, dū non excedat quinque Iulios, pro qualibet locorum resignandorum quâtitate: dum tamen venditio, aut resignatio fiat intra duos menses à die reductionis huius, quibus elapsis Secretarius, & Computista solita emolumenta percipiant; in reliquis omnia contenta in litteris erectionis, & additionis confirmat, approbat, innouat, &c. Si libet alia quædam videre, lege litteras ipsas. Die Lunæ 14. Aprilis 1597. hæc motus proprii cedula in Camera Apost. præsentata fuit, & die 2. Maij subseq. admiffa.

Breue facultatum, & iurisdictionum pro Illustrissimo, & Reuendissimo D. Innico Daulos Episcopo Portuensi, S. R. E. Card. &c

Venerabilis Frater, &c.

Pontifex summus Ferrariam professor iustissimis de causis cum audientijs Palatij, & Curie Cameræ Apost. nec non Governatore, seu Vicecamerario, ac Vicario, seu eius Locumtenente, & Senato-

Clem 8.

re,

re, & Dataria, & Cancellaria, cum plumbo, Cappella, & eiuldem Cancellariæ, & alijs Cur. Rom. officialibus foelici Urbis, & Rom. Curiz bono regimini providere volens, Innicum Daualos Cardinalem Illustrissimum, fidelitate eximia, rerum gerendaru experientia, præcipua prudentia, & probitate insignem, in Vrbe ipsa, eiulque Territorio, & districtu, ac Ciuitatibus, Terris, & locis adiacentibus suum, & Sedis Apost. Legatum de latere, necnon omnium Tribunalium, & officialium, ac Ministrorum etiam iustitiæ, tam in spiritualibus, quam temporalibus generalem, & spirituales superintendentem, de S. R. Eccl. Cardinalium consilio vsque ad beneplacitum, vel ad eandem Urbem reditum dumtaxat auctoritate Apost. præsentium tenore, creat, constituit, & deputat.

Explicantur postea facultates speciatim, eximia, illæ quidem, & amplissimæ, quas si cupis cognoscere, lege Breue ipsum. Dat. Rom. sub an. Pisc. 1598. die 3. April.

Breue Sanctiss. D. N. Clem 8: pro Curialib. ut eodem iure censentur, siue Romæ remanserint, siue Curiam sequatur, cum beneficiozum reueruatiõe.

Ad futuram rei memor. Cum ob nonnullas, &c. Summus pont. statuerat se Ferrariam conferre cum plerisque Cardinalibus, & nonnullis Rom. Cur. Officialibus Relinquebat in Vrbe causarum, & litterarum Audientiam, Cancellariam Apostolicam, remanebant præterea diuersi Cardinales, Curiales, & Officiales, ne aliqua dubitatio oriatur, circa Curiales, & Officiales R. Cam. statuit tam sequentem Curiam, quam remauentes in Vrbe, siue Cardinales sint, siue Curiales, & officiales, aut alij quicunque sequentes eundem, vnum tantum, & non duas

Clem. 8.

LI 3 Ro.

Romanas Curias constituere, & proinde tam illos, quam nos, omnibus, & singulis gratijs, priuilegijs, antelationibus, & prærogatiuis, declarationibus indultis, &c. & consuetudinibus etiam quo ad acceptationes, & prouisiones beneficiorum faciendas, quibus Cardinales, Officiales, Curiales, & alij dicti, dñi ipse in Vrbe cum Curia residet, de iure, & consuetudine vtuntur, &c. vt, potiri, & gaudere posse, & debere, perinde, ac si in eadem Vrbe resideret. Eandem Curiamque censerit vult, quo ad beneficia, quæ tam in Vrbe, Ciuitatibus, locisque, ad quæ accedet & in quibus eundo, redeundo moram trahet quam per obitum illorum pontificem, & Curiam sequentur, seu ad eandem Curiam pro negotijs accedent, & in itinere eundo, siue redeundo obierint, quomodo libet vacabunt, neminemque de eis præter ipsum pont. disponere posse. Romæ, sub ann. Pisc. die 10. April. 1598.

Indultum pro Curialibus sequentibus pontificem partcipandi in absentia fructus, distributiones, &c. Ecclesiarum beneficiorum personalem residentiam requirentium.

Ad fut. rei memoriam, Cum diuersi, &c.

Multi ex Curialibus qui Pontificem Ferrariam proficiscentem comitaturi erant, beneficia Ecclesiastica personalem residentiam requirentia possidebant in Vrbe, eorum indemnitati prospiciens Pontifex, non proprio, & ex certa scientia, &c. concedit, omnes fructus, redditus, distributiones etiam quonidianas, &c. emolumenta etiam extra ordinaria quorumcunque beneficiorum, anniuersariorum, processionum, & alias quomodocunque proueniëntia, in quibusuis rebus consistentia, ac etiam solis præfatis, singulis horis canonicis, alijsque diui-

Clem. 8.

nis

nis officis interessentibus dari solita, percipere possint, durante sua ab Vrbe absentia à die cuiuslibet eorum ab Vrbe discessus, vsque ad diem reditus.

Præcipit in virtute S. Obed. Basilicarum Archiepresbyteris, eorumque Vicarijs, necnon Cardinalibus titularibus Capitulis, Canonicis, &c. cæterisque ad quos spectat, ac sub priuationis eorum Canoniatuum, præbendarum, beneficiorum quorumcumque alijsque pœnis imponendis, eo ipso, absq; vlla declaratione incurrendis, vt integros fructus redditus, &c. integr. & absque vlla prorsus deminutione realiter, & cum effectu persoluant, & persolui curent. Romæ, sub annulo Pisc. die 10. Apr. 1598.

*Erectio montis non vacabilis triennalis subsidij
scutorum millium ad rationem scutorum sex
cum dimidio.*

Ad futuram, &c. graue, & onerosum, &c.

Vt Cameræ Apost. necessitatibus subueniat, mōsem huic super subsidio triennali, super quo mons vacabilis recuperationis Ferrariæ impositus fuerat, erigit montem, Inquam non vacabilem locorum, trium millium scutis, centum monetæ pro quolibet loco à prima die Maij proxime venturi incipiendū in & super annuis redditibus, & emolumentis status Eccles. ad instar aliorum montium non vacabilium Vrbe ad rationem sex scutorum cum dimidio monetæ de bimestri in bimestre soluend.

Decernit tam subsidium Perusiz, & Prouinciæ Vmbriæ, quarum aliarum Ciuitatum, & prouinciarum vniuersi status Eccles. dicto monti æqualiter, & indistinctè pro summa annua scutorum decemnouem millium, & quingentorum obligatum, & assignatum esse, quam summam ab omnibus oneribus,

Glem 8.

L. 4. impo:

536 *M. Maur. de Greg. Camar. aphor. 19. summ.*
impositionibus tributis, &c. presentibus, & futuris
eximit, & liberat, liberamque, & exemptam perpe-
petuo fore statuit.

Quæcunque vtriusque sexus personæ seculares,
vel regulares cuiusvis ætatis, etiam illegitimi inca-
paces, & quovis modo inhabiles, nec non Ecclesiæ,
Capitula, &c. loca religiosa, & profana in dicto mō-
te possint quascunque pecuniarum quantitates, etiã
ex beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, seu
regularium, &c. fructibus acquisitas, non tamen
infra summam scutorum 100. monetæ, ponere
possint.

Et loca sic acquisita vult tanquam profana, &
patrimonialia ab emptoribus possideri, & in eis,
eorumque fructibus ipsorum filios, seu hæredes vtrius-
que sexus, quicumque fuerunt, etiam illegitimos, &
alios, quocunque modo inhabiles tam ab intestato,
quam ex testamento succedere, de eisque simul, &
successivè, aut quotiescunque siue donationis inter
vivos, vel causa mortis, siue legati, cessionis, vendi-
tionis, siue alio quocunque titulo, iure, & modo, ac
etiam simplici scriptura, manu sua scripta, vel sub-
scripta nullisque adhibitis testibus, & in favorem
suorum, vel aliorum illegitimorum prohibitorum,
& incapaces, incapacium, etiam si illa in plures ille-
gitimos, incapaces, & prohibitos ordine successivo
transferint, & ac alias vti cuilibet libuerit dispo-
nere.

In locis autem ex pecunijs, rebusque ecclesiasticis
eis comparatis illegitimi non possunt succedere.

Nullum ob crimen (excipe hæresim, scelusque in
personam Rom. Pont. & S. R. E. Cardin.) bona, seu
loca empta huius montis publicari, nec fisco appli-
cari posse vult, nec aliquo modo sequestrari, aut im-
pediri. Delinquentes de eis disponere possunt per-
inde, ac si crimina non patrassent.

Clem 8.

Monti

Monti dicto, & creditoribus concedit omnia, & singula privilegia, exemptiones, & gratias, &c. alia omnibus Montibus Urbis non vacabilius concessas.

Hunc montem, eiusque loca ratione emolumentorum, & summæ illi assignatæ nullis omninò reductionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam prætextu enormissimæ læsionis, &c. obnoxia esse vult, reservata tamen sibi, & Camera Apost. facultate dictum Montem redimendi scutis centum pro quolibet loco.

Nullus creditorum possit super integris fructibus, turbari, & impediri, aut ad probandum in iudicio, vel extra pecunias in ipso monte positas, &c. teneatur, nisi illi contraria probatio obesse possit.

Montis huius Protectorem constituit S. R. E. Generalem, pro tempore Thesaurarium.

Pro maiori Montis, & Creditorum securitate omnia bona, iura, & actiones Sedis, & Cam. Apost. illis obligat.

Montem sic erectum cum emolumentis, iuribus, privilegijs, &c. vendit Philippo Guicciardino, & socijs, hæredibusque, & Soc. concedit, dat, vendit, &c. eumque, & socios in omne ius locum, & privilegium Sedis, & Camer. Apost. substituit, &c. pretio trecentorum mill. scutorum. Præsentis litteras de subreptionis, &c. Die Lunæ, 25. Maii, 1598. præsens motus proprii cedula in Cam. Apost. exhibitæ fuit.

Erectio montis recuperationis Ferrariæ ad scuta decem pro quolibet loco cum privilegio, quod per quinque quænnium non vacet.

Motu proprio. Postulat ratio, &c.

Ad Ferrariam armis recuperandam, ad quæ pontifex confugere cogebatur, magna pecuniarum summa

Clern. 8.

summa

summa opus erat ad quam congerendam nullus erat facillior modus, quam alicuius montis erectio. Motu igitur simili, &c. super subsidio trecentorum millium scutorum, vulgò subsidium triennale nuncupatum montem, quem recuperationis Ferrariæ denominari voluit, mille locorum vacabilium ad instar Romanæ Curiz officiorum, & aliorum montium vacabilium, elapso tamen quinquennio vacabilem, & non prius, nec per promotionem, vel translationem ad Cathedralis etiam Metropolitanas, & Patriarchales Ecclesias, & monasteria ad rationem scutorum centum pro quolibet loco, 1. Kal. Ianuarij, 1598. inchoandum erigit, & instituit, ad rationem scutorum decem monetæ paulorum decem pro quolibet scuto singulis annis pro quolibet loco soluend.

Summam scutorum decem millium annuorum super trienniali subsidio trecentorum mill. scutorum assignat, & applicat huic monti, quam summam decem millium scutorum ab omnibus, & singulis oneribus, tributis, subsidijs, &c. ex quacunque etiam Fidei Catholice tuendæ causa impositis, & imponendis eximit, & sic exempta monti, & creditoribus obligat: pro quorum maiori cautela bona omnia, res, &c. Sedis, & Camere Apost. presentia, & futura obligat, &c.

Statuitque, vt quæcunque personæ vtriusque sexus, cuiuscunque status, gradus, &c. etiã Cardinalatus honore fulgentes (exceptis professis in aliquo Mendicantium ordine) quacunque pecuniæ quantitates (non tamen infra scuta centum pro quolibet loco) in monte hoc, annuatim quoad vixerint, decem millia scuta pro quolibet loco, quolibet bimestri rata recepturi collocare possint. Neque fors principalis, neque fructus confiscari possunt iure, aut facto, nisi ob crimen in Rom. pont. aut S. R. E. Cardin.

Clem. 8,

per;

personas commissum, non sequestrari, non impediri à creditorib. &c.

Loca prædicta emptores, corpore tamen sano, in vnus, aut plurium, prout eis placuerit, etiam filiorum suorum, in manibus pro tempore existentis Thesaurarij generalis, Apostolici montis huius protectoris & administratoris resignare, & de istis locis disponere, non tamen inf. summam scutorum centum pro quolibet loco, possint, & valeant.

Creditoribus huius montis omnia, & singula priuilegia, facultates, emptiones, &c. aliorum montium vacabilium concedit, eosque eximit ab omni onerum solutione, &c. & à quocunque imponendo grauamine.

Statuit, vt prædicta loca, seu portiones per quinquennium à die prima Ianuarij, 1598. computan. per mortem ciuilem, aut naturalem personarum ipsarum, vel eis causam habentium non vacent, & illorum vacatio non incipiat, nisi elapso quinquennio, ita vt illo durante, hæredes, & successores quicumque dictorum creditorum in illis succedant.

Mandat, vt Mutius Orphinus modernus, & alij pro tempore dicti subsidij Quæstores in Umbria specialiter, & efficaciter se in forma Cameræ obligent de soluendo dicta scuta decem mil. dicto monti, &c.

Mons dictus respectu dotis, & fructuum, iurium, & priuilegiorum concessorum nullis reductionibus, aut alijs contrarijs dispositionibus, & prætextu enormissimæ læsionis, &c. obnoxius sit.

Nullus creditor possit super integris fructibus, & emolumentis prædictis quocunque modo turbari.

Huius proprii motus cedula de vitio subreptionis, &c. notari, argui, &c. non possit.

Mandat Camerario, Vicecamerario, Thesaurario
Clem. 8.

140 *M. Maur. de Greg. Camar. apbor. & summ.*
rio, & Clericis, &c. vt has præsentés in Camera
admittant, &c. Non obstantibus, &c. Die Lunæ, 25.
mensis Maij, 1598. Vide, si liber: quædam alia, quæ
breuitati consulens prætermi si.

*Additio locorum mille eidem monti recuperationis
Ferrariæ ad eandem rationem.*

Motu proprio. Iustum bellum, &c.

Opus erat adhuc pecunia ad Ferrariæ recupera-
tionem: quare superiorem montem ad summam
aliorum centum millium scutorum extendit: cuius
loca mille durante eodem spacio dicti quinquennij
à principio Ianuarij, 1598. inchoati non vacent, cū
eodem annuo reddito decem scutorum monetæ
pro quolibet loco. Decem autem millia annua scu-
ta monetæ separat, & segregat ex omnibus trienna-
lis subsidij trecentorum mill. scutorum redditibus
montique superaddit à die 1. Ianuarij, 1598.

Quibus priuilegijs, &c. montis primæ erectionis
emptores gaudent, gaudeant etiam emptores secū-
dæ erectionis Priora loca mille, & hæc mille addita
eiusdem vult esse naturæ, conditionis, & qualitatis
in omnibus, & per omnia, ac vnum, idemque cor-
pus constituere.

Vide, si placet hæc, & alia explicata diligentissi-
mè in ipso motu proprio. Deest anni, mensisque
mentio.

*Confirmatio litterarum sel. record. Pij Papa 5. super le-
gatis pijs, in fauorem almae domus Laurentiana
factis infra certum tempus notifi-
candis.*

**Ad perpetuam, &c. Quæ à Rom. Pôtificibus, &c.
Refert tenorem litterarum Pij 5. qui audiens
Clem. 8. com.**

complures Christi fideles diuersorum locorum in Italia, quam extra multas pecuniarum summas, res, & bona Ecclesie B. Mar. Virg. de Laureto nuncup. deuotionis causa reliquisse, donasse aut alias concessisse, de quibus certa notitia ob Notariorum iniuriam, & negligentiam, qui de relictis denario. rogati fuerunt, aut aliarum personarum, quae de illis scripturas confecerant, non poterat haberi, quare, vt illa Ecclesia suas pecunias, res, & actionesque consequi posset, motu proprio, & c. omnibus, & singulis Ciuitatum, & c. Notarijs, alijsque personis, ex quorum tam publicis, quam priuatis scripturis constare quouis modo potest, aut poterit in futurum de aliquibus pecuniarum summis, rebus, ac bonis cuiuscunque quantitatis, qualitatis, & c. quae dictae Ecclesiae quocunque modo saltem à 30. annis citra in aliqua vltima voluntate relictæ, vel inter viuos donata, vel quomodolibet concessa, aut promissa fuerint, aut in posterum relinquentur, donabuntur, & c. aut permittentur in virtute s. obedientiae districtè percipiendo, & sub priuationis officiorum, ac solutionis duplici pecuniarum, rerum, & c. dictarum præcipit, & mandat, vt de cetero perpetuis futuris temporibus Notarij, aut personæ omnes prædictæ, omnes, & singulas dispositiones in fauorem dictæ Eccl. à quocunque & c. in Italia intra trium, extra infra octo mensium spatium, si eas per viam vltimæ voluntatis fieri contigerit, à die mortis disponentis, si verò inter viuos à die solutionis faciendæ computandum Gubernatori dictæ Ecclesiae, pro tempore, existenti, reuela e teneantur.

Commissarij Fabricæ Basilicæ principis Apost. de Vrbe districtè præcipiendo mandat, ne in posterum vigore priuilegiorum quintam partem relictorum Lauretanæ ecclesiae legatorum, nisi postquam de ministrorum ipsius Ecclesiae in exigendis dictis

Glem. 8.

legatis

legatis confiterit negligentia, exigere possint, au-
deant, &c.

Negligentia erit, si infra annum in Italia, infra
biennium extra eam à die, quo denunciationes prae-
dictae gubernatori, &c. factae fuerint; aut si factae non
fuerint infra biennium in Italia, & quinquennium
extra eam à die mortis testatorum, vel disponentium
legata non exegerint, aut litem contra hæredes, seu
alios eorundem legatorum debitores non mouerint.
Non obstantibus &c. Hæc confirmat, appro-
bat, innouat auctoritate Apost. &c. Rom. sub an. Pisc.
die 16. Martij 1599.

*Suppressio officij presidentis officiorum, & Montis
Datarie ad C. alia loca ampliatio.*

Motu proprio, &c. Cum aliis fel. rec.

Officium Præfidentatus officiorum à Sixto 5.
erectum scutorum annuorum mille, & ultra, &
quascunque litteras erectionis illius, etiam in for-
ma Breuis, &c. extinguit, & abolet. Monti Datarie
applicat, ad locaque centum scutorum, centum pro
quolibet loco auget. Vacabilis mons est, cum annuo
redditu decem pro centum pro quolibet loco. Hæc
loca cum alijs vnum corpus efficiunt, & creditores
horum additorum locorum, & Montis omnibus
gratis, in rebus, priuilegij, &c. quibus alij dicti mon-
tis creditores, & Montis vtuntur, &c. vi, frui, &
gaudere possunt. Vide plura si libet in ipso motu
proprio. Datum Romæ, 4. Kal. Apr. anno 8. 1599.

*Revocatio gratia, confirmationis Congregationis Albien.
ordinis Carmelitarum, & confirmatio extin-
tionis eiusdem.*

*Ad perpetuam, &c. Sedes Apostolica &c.
Clem. 8,*

Ludo-

Ludouicus Francorum Rex zelo obseruantiaꝝ ordinis Beatae Mariæ Virginis de monte Carmelo effecerat, vt Georgius S. Sixti presbyt. Cardinalis Apostolicæ sedis Legatus in Gallis Apost. auctor. suffultus, ex multis domibus monasterijs, & locis dicti ordinis in suo regno consistentibus vnam efficeret congregationem, quæ Albien. Ordinis B. M. V. de monte Carmelo appellaretur, & per vnum Vicarium generalē, qui dominio. Conuentib. Prioratibus, &c. præset, & superioritatem, visitationē &c. ad instar Vicarij Congregationis Mantuanæ dicti ordinis haberet, & regeretur, & vt eius Vicarius, ac domus, illarumque Priores, & Fratres omnibus, & singulis priuilegijs, exemptionibus, &c. Mantuanæ congregationi concessis, vti & gaudere possent. Leo. x. orante eodem Ludouico hanc Congregationem approbauerat Apost. auctoritate.

Nolebat autem Leo huius Congregationis Vicarium vltra triennium esse, volebatque, elapso triennio, à generali Capitulo aliquem eligi in Vicariū.

Poterat hic Vicarius cum diffinitoribus moralium Congregationum, statuta, & ordinationes non contrarias sacris Concilijs condere, &c.

Hæc, & alia quædam, breuitatis causa, prætermissa Leo. 10. Romæ. Kal. Octob. anno 1. sui Pontificatus.

Hæc eadem, & alia Clemens ipse Summus pont. approbauerat Ferrariæ 12. Kalen. Iul. pontificatus sui ann. 7. rogante Guidone Roux. Cum autem audisset pontif. iustis de causis Congregationem Albien. homini, illiusque nomen, & statum motu proprio, &c. extinctum, delerum, priuilegiaque indulta, &c. reuocata, &c. omnesque extinctæ huius Congregationis Fratres, eorumque domus, loca, & iura omnia cum ipso ordine, ita vt vnum corpus censeatur, coniuncta fuisse, & successiue, 1589. extinctionem,

& vnionem à Sixto 5. executioni mandatas, per Galliz Regem Henric. 3. & Parisien. supremum Parliamentum, & eminentiores quosdam extinctæ Congregationis Fratres acceptatas, omniaque, & singula, quæ Iudices Commissarij deputati gesserant, ab eodem Sixto 5. cõfirmata, quoniam Fratres Guide de Roux, qui non extantis congregationis, non solum nomen, sed partes etiam Procuratoris Generalis falsò sibi arrogauerat, & tacita veritate, dictam confirmationẽ obreptitiẽ extorserat à Sum. pont. tractisque in suam sententiam quibusdam Fratribus in domo eiusdem Ordinis Parisiensis in Vicarium generalem extinctæ religionis, inuocato etiam sæcularium auxillo, expulsisque grauibus quibusdam Religiosis dicti ordinis sese ei opponentibus eligi fecit; imo motu proprio, &c. confirmationem, & approbationem, ac desuper confectas litteras, & in eis contenta, &c. necnon assertam de dicto Guidone in Vicarium generalem electionem, aliaque omnia, & singula inde secuta, & à Guidone facta quomocumque; &c. & facienda in posterum, tenore præsentium reuocat, annullat, tollit, abrogat, abolet perpetuò: Guidoni, & adhærentibus eius, aliisque omnibus interesse habentibus, perpetuum in omnibus silentium imponit. Guidonem ipsum ab officio Vicarii amouet, amotumque denunciat, omnibus, & singulis Fratribus, & religiosis dicti ordinis vbiuis existentibus præsentibus, & futuris sub excommunicationis lætæ sententiæ poena à qua à nullo, exceptis mortis articulo præterquam à Roman. Pontif. absolutus possit, inhihet, ne dictum Guidonem in Vicarium recognoscere, aut illi obedientiam præstare audeant, &c.

Præterea extinctionem dictæ Congregat. Albien. illiusque priuilegiorum, & gratiarum annullationem, ac vnionem, & coniunctionem prædictas,

Clem. 8.

claus.

eiusdemque Gregorii 13. litteras, et in eis contenta,
& omnia inde secuta perpetuo Apost. auctoritate,
approbat, suppletque defectum quemcunque, &c.

Decernit extinctionem, annullationem, &c. vniu-
nem, & cōiunctionem prædictas perpetuo validas,
& efficaces esse, & fore, &c.

Venerabili Fratri Episcopo Parisien. & dilecto
filio Apostolicæ Sedis Nuncio in Gallia, mandat, vt
Ipsi, aut vnus per se, quoties pro parte Prioris Ge-
neralis huius Ordin. & Fratrum fuerint requisiti,
seu vnus fuerit requisitus, præsentis, & in eis con-
tenta solemniter publicantes, inuiolabiliter obser-
uari faciant, rebelles per censuras Ecclesiasticas, &
alia tam iuris, quam facti remedia compescendo,
&c. inuocato etiam auxilio sæcularis brachij. Non
obstantibus, &c. Datum Rom. sub ann. Pisc. 1596.
die primo Iulij.

*Decretum de Novitijs ad regularem habitum non
recipiendis, nisi in Monasterijs, & locis de-
signandis.*

Sanctissimus in Christo Pater, & D. N. D. Cle-
mens, &c.

Ad restituendam collapsam regularem discipli-
nam incumbens summus pontif. prohibuerat, ne
quis incertis Monachorum, & Mendicantium Or-
dinibus ad regularem habitum suscipiendum ad-
mitteretur, profitereturve, quo vsque Monasteria
aliquot destinarentur, vbi commodius regularis obi-
seruantia, iuxta reformationem à sua Sanctitate
præscriptam introduci posset: quoniam vero non-
nullos, non obstante prohibitione, vel sub colore
obtentæ licentiæ, vel quia talis prohibitio ad illo-
rū notitiā nō peruenerat, admissos fuisse cognouit,
ideo ne licentiarum prætextu, & subreptione De-

Clm, 8,

M m

cretum

creum sanctitatis sue irriqua fiat, districte namque precipit, & mandat omnibus Generalibus Prouincialibus Commissarijs, &c. & quibusque superioribus Conuentuum, Monasteriorum, ac Domorum, quocumque nomine appellentur, intra Italiam, & adiacentium Insularum fines existentium quorumcumque ordinum Mendicantium, & non Mendicantium, (exceptis Carthusiorum, Minorum de strictior obedientia, Capuccinorum, Reformatorum D. Dominici, Discalceatorum Ord. Carmelitarum, Congregationis Poliensis Cisterciensis, Ordinis, Eremitarum, Caluadulensium, Montis Coronæ, necnon Clericorum Regali Thezaurorum, Societate Iesu, S. Pauli Desolata, & aliorum de Sordachæ, Ministrorum infirmorum, respectu ordinibus, Societatibus, seu Congregationibus nuncupatis, quas etiam antea exceperat (ne, sub cuiusvis licentia obtemperata, vel obtinenda obtentu, nisi per litteras in forma Breuis solum, & non alias): quemquam ad habitum regularem, nec etiam Conuersos, nisi in Monasterijs, &c. auctoritate eisdem S. D. N. in vniuersa que prouincia designandis, recipere, aut receptos admittere ad professionem audeant vilo modo.

Receptos contra primam prohibitionem, etiam si imperfectum habitum gesserint, post huius Decreti publicationem eisei vult.

Superiorem huius Decreti transgressores ipso facto officijs, quæ obtinent, actibusque, ac passus voce priuat, & perpetuoque inhabilitat ad alia in posterum obtinenda, alijs, etiam poenis, &c.

Receptiones, & professiones contra hoc Decretum admissorum nullæ esse ad quemcumque effectum erunc decernit.

Hoc autem Decreto non comprehendit eos Ordines, qui Conuentus, Domos, & monasteria à se probata pro recipiendis, educandisque Novitijs,

Ab. Alton.

Noble.

hactenus permissione sua constituerint.

Licentias omnes hanc diem effectum nō fortitas, reuocet, annullatque. Romæ die 20. Iulij 1599.

Frates, & Sorores Ordinis B. V. de Monte Carmelo suorum Prælatorum dispositioni, quantum ad penitentia Sacramentum subiectos esse vult.

Ad perpetuam rei, etc Romani Pontificis, etc.

Quoniam quidam Religiosi Ord. B. M. V. de Monte Carmelo prætextu Bullæ Cruciatæ, & aliorum privilegiorum Apostolicorum, quibus conceditur, vt possit eligi Confessorius ex approbatis ab Ordinario, qui absolueret a reſeruatō Ordinario, & à quibusdam etiam Summo pontif. eligebāt Confessarium præter eos, qui à suis prælatis deputati sunt: Summus pontif. rogante Procuratore generali eiusdem Ordinis, declarat Fratres, Sororesque dicti Ordinis, & aliorum quorumcunque Ordinū, & Congregationum cuiusuis instituti Mendicantium, & non Mendicantium tam in Hispania, quàm extra, suorum Prælatorum (quantum ad articulum dictum eligendi Confessorem, & absoluerendi a reſeruatō) dispositioni subiectos esse: quibus Prælati præcipit, & mandat, vt in usu huius potestatis se cū subditis benignos, faciliſque exhibeant. Non obstantibus, &c. Datum Rom. sub aſſ. Pile: die 23. Nouembr. 1599.

Ereſtio, & institutio, Congregationis Fratrum Reformatorum, & Discalciatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, &c

Ad perpetuam, &c. Ad Militantis Ecclesiæ, &c.

Quidam Religiosi Ordin. Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum considerantes suum

Chm. 8.

M m a hunc

hunc ordinem, institutum ab Innocentio 3. s. Idus
 Februar. Pontificatus eius anno primo, temporum
 iniuria, & hominum tempore a regulari prima ob-
 servantia deflexisse, arctioris vitæ zelo ducti, primi-
 titiam regulam ab ipso Innocentio institutam obser-
 vare coeperunt, & ad eam quasdam domos eiusdē
 ordinis reducerunt: videns summus Pontifex alios
 multos eodem zelo æstuantēs, eorum quemlibet a
 quibuslibet excommunicationis, suspensionis, inter-
 dicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, &
 pœnis, si sint innodati, ad effectum dumtaxat præ-
 sentium consequendum absolvens ex Cardinalium
 super Episcoporum, & Regularium negotijs, &c.
 quibus hoc negotium examinandum commisit, sen-
 tentia, motu proprio, &c. vnam Congregationem
 Reformatorem dicti Ordinis Sâctissimæ Trinitatis
 Redemptionis captiuorum nuncupandam, quæ pri-
 mitivam regulam perpetuo obseruet, seruato habi-
 tu, quo modo vititur, in Hispaniarum Regnis per
 vnum Priorem Prouincialem in Capitulo dictæ
 Congregationis, vbi erit auctus numerus, pro tem-
 pore canonicè celebrando ex eisdem reformatis
 Discalciatis eligendum, regendam perpetuum eri-
 git, & instituit; eamque sic erectam ab alijs Prouin-
 cijs dicti Ordinis modificatæ regulæ perpetuo seiū-
 git, ipsosq; Fratres, & eorum monasteria, &c. recta,
 vel erigenda ab omni iurisdictione, & superioritate
 tam Commissarij Generalis, quam aliorum minist.
 &c. (excepto ministro generali) modificatæ regulæ
 eiusdem Ordinis eximit.

Concedit tamen Ministro generali, vt per seipsū,
 vel alium idoneum ab eo eligendum ex ipsis fra-
 tribus reformatis, eos, iuxta primitivam regulam vi-
 sitare, reformare, corrigere possit, in monasterijs ta-
 men ipsorum reformatorum, extra quæ nullus eorū
 a Ministro generali amoueri, mutari, & ad alias

Chm. 8.

Pro.

Prouincias transferri possit .

Minister generalis nulla Reformatorum statuta à sede Apostolica approbata, & confirmata, vel confirmata, vel confirmanda, vel quæ Nuntius fecerit, vel quæ à Capitulo Prouinciali dictæ Congregationis facta fuerint, si auctoritate Apostolica fuerint confirmata, mutare, neque aliquas gratias, exemptiones, &c. contra statuta concedere valeat.

Ijs, qui ex modificata regula ad hanc transire voluerint, concedit spacium anni loco probationis, intra quem si huius austeritatem non potuerint tolerare, ad priores Conuentus redire poterunt: imò ipsi Reformati eos poterunt iusta de causa dimittere.

Elapso anno ad experiendum concesso sine noua professione nulli ex ijs reformatis licet ad alium Ordinem, excepto Cartusiano transire.

Apostolico in Hispanijs Nuncio tempore existenti mandat, vt Religiosum aliquem ex ordine Discalciatorum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, & Discalciatorum Sancti Francisci piûm, prudentem, doctum, experientia, & in primis Religionis zelo insignem in Visitatorem dictorum Fratrum Reformatorum Discalciatorum Ord. Sanctissimæ Trinitatis eligat, qui personaliter dictorum Reformatorum monasteria visitare, & in singulorum Fratrum primitiuam regulam amplexantium vitam, & mores inquirat, & eorum, quos bono zelo arctioris vitæ ductos ad hanc primitiuam regulam transire putauerit, professionem per eos emittendam recipere curet: minus aptos autem compellat ad hunc habitum dimittendum, & ad redeundum ad modificatæ regulæ domus sub excommunicationis, alijque penis, & censuris, &c. Nuntius idem cum consilio electi Visitatoris, & aliorum piorum, & eruditorum virorum Discalciatorum Carmelitarum, aut D. Frâ

Clem. 4.

M m 3 cisci.

habet exercere possunt.

Crescente numero domorum, &c. Generalem
Minist. Ordinis Apud S. Sedem eligere, & retinere
possint.

Concedit huic Ordini omnes facultates, exemp-
tiones, &c. Ordini, Tridentino Concilio Apostol.
constitutio & primitivæ Regulæ non contrarias.

Inhibet Ministro, Commissario Generali totius
Ordinis, Provincialibus, &c. sub poena excommu-
nicationis latae sententiæ, ne audeant per se, aut per
alios molestare, aut inquistare hos Reformatos,

Decernit has litteras de surreptionis &c.

Commendat harum litterarum publicationem,
& in eis contentorum executores Nuntio Apost.
pro tempore Generali Cameræ Auditori, & Mini-
stro Generali Carmelitarum Discalciatorum: ita
ut ipsi, vel duo vel unus per se, aut alium, vel alios
possint contradictores, etiam per Ecclesiasticas cen-
suras, cohibere, &c. Datum Rom. sub an. MDC. die
20. Aug 1599.

*Bulla suspensionis Indulgentiarum plenarum, etiam
perpetuarum quibuscunque concessarum du-
rante anno Sancto Iubilæi.*

Cum Sancti, &c.

Non longe aberat Sancti Iubilæi celebratio in-
choanda à Vigilia Natiuitatis Domini 1600. usque
ad finem eiusdem anni durante: quare ut nationes
omnes ex omnibus terrarum orbis locis Basilicæ
SS. Petri, & Pauli, S. Io. Lateranensis, & B. M. Maior-
is de Urbe Ecclesias durante Iubilæo visitarent
ad consequendam plen. Indulg. motu proprio, &c.
omnes, & singulas Indulg. plen. etiam perpetuas, &
peccatorum remissiones, ac earum causa, facultates,
concessiones, & indulta quæcunque absolventi,

Cleto. 8

M m 4 etiam

etiam in casibus Pontifici summo, & sedi Apostolice reseruatis, ac in litteris die Cęnz Domini legi solitis cōtentis, quibus vis Ecclesijs, locis, monasterijs, &c. personis sęcularibus, & Regularibus, & quibuscunque coronis, granis, imaginibus, &c. etiam ad instantiam Imperatoris, & Regum, &c. aut ipsis Imperatori, Regibus, &c. etiam ad instar Iubilzi, seu alias quomocunq; &c. ex quibuscunque causis, &c. sub quibuscunque tenoribus, &c. & quibusuis clausulis, &c. concessas, & concessa scientibus, & assentientibus Cardinalibus ad suum, & Sedis Apostolice beneplacitum: durante eodem anno sancto Iubilzi, suspendit, & suspensas, suspensasque esse vult, & declarat: easque, & ea eodem anno, & beneplacito durante nulli prodesse, aut suffragari debere vult.

Pręcipit vniuersis Christi fidelibus, ad quos spectat sub excommunicationis eo ipso incurręndę, alijsque arbitrio Ordinariorum, infligendis pęnis, ne interim alia quam in dicti iam a se Iubilzi indulgentię, priuatim, aut publicę quouis prętextu, vbivis locorum, & gentium, nuncientur, vel promulgentur, aut in vsum demandentur. Non obstantibus, &c. Datum Romę, 1599. 12. Kal. Iulij.

Indictio Iubilzi pro Visitantibus, &c. anno 1600.

Annus Domini, &c.

Annus sexcentimum supra millesimum annus Iubilzi verę penitentię, & spiritualis læticię vniuersis Christi fidelibus annuat, indicit, euangelizat. Hortatur, & obsecrat per asperionem sanguinis Iesu Christi, &c. vt hoc sacro tempore vnusquisque conuertatur a via sua mala, & reuertatur ad Dominum in corde, &c. Vocat Imperatorem, Reges, principes, Catholicos omnes Christi fideles ad Iubilzi
Glem. 8. sanctam.

sanctam, iucundissimamque celebritatem, utique luculentissima, & ad mouendos animorum motus accomodatissima oratione, disserens, de excellentissima spiritali Sion verbis disertis, & sacrosanctis: quibus puriora pectora emollecere, & lachrymarum fontes aperiri possunt.

Indicit, & promulgat de S. R. E. Cardinalium assensu iubilæ celebrationem in annum proximum millesimum sexcentissimum à primis vespertis vigiliæ Natiuitatis Domini eiusdem anni inchoandam, & per totum annum finiendam. Quo anno durante omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus, verè penitentibus, & confessis, qui Beatorum Petri, & Pauli Apostol. Basilicas, & Sanct. Ioan. Lateran. ac Sanctæ Mariæ Maioris de Vrbe Ecclesias semel saltem in die per triginta continuos, aut intermissos dies, si Romani, vel incolæ Urbis fuerint, seu per quindecim dies, si fuerint peregrini, aut externi, deuotè visitauerint, & pro ipsorū fidelium, ac totius Christiani Populi salute piè orauerint, plenissimā omnium peccatorum indulgentiam, remissionem, ac veniam in Domino misericorditer concedit, & impartitur: his autem, qui iter agressi autem hac de causa, vel iā ad Urbem profecti, morbo, aut alia legitima causa impediti, aut morte præuenti, non expleto præscripto dierum numero, aut ne inchoato quidem, præmissa exequi, & dictas Basilicas, Ecclesiasque obire non potuerunt, eandem indulgentiam, si verè poenitentes, & confessi sint, concedit, ac si Basilicas, & Ecclesias re ipsa vitassent.

Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, &c. suadet verbis diuina charitate plenissimis, ut annuncient hoc gaudium populis, qui sanctificentur, & ad sacras Iubilæ indulgentias earumque fructus percipiendos inflammentur, ut doceant eorūdem populos, ut summam animi constitutione, ma-
Clem. 8.

quo spiritu, sacris precibus, ieiunijs, & alijs pietatis operibus se prepararent ad sacrum munus consequendum, & quæ modestia, deuotione, & pace susceptam peregrinationem perficiant, admoneant.

Hortatur, & rogat Imperatorem Reges, & Principes Catholicos, vt pastoralem Antistitum vigilantiam adiuuent, vt coerceant improborum licentiã, bonorum studia adiuuent, maxime autem erga peregrinos benefici sint, curentque, vt tutis incedant itineribus, perditorum hominum improbitas frangatur, & ipsi peregrini sint iniuria amanter in publicis hospitij, vel hospitalibus domibus recipiantur.
Dat. Ro. 1597. 14 Kal. Iunij.

*Breuius S. Decretus B. Mariae Compassionis, in oppido
Tononij Ducatus Chablaij.*

Redemptoris, & Saluatoris Nostri Iesu Christi, &c. Intellexerat hic S. Pontifex, quod proxime lapsis mensibus habitatores totius Ducatus Chablaij & aliorum finitimorum locorum ad Apostolicæ Romanæque consortium, & communionem conuolarent, & facillimum fore, si aliquo loco regionis illius aliqua pia domus erigeretur, in qua Adolescentes eorundem populorum, ac pueri pro scientijs, & artibus capescendis confugere possent, maiorem in dies frugem immo immensi populi conuersione sperandam esse, vbi iam opera, & pietate Caroli Emanuelis Sabaudie Ducis continuo efficiebatur, Quibus de causis alijsque quam plurimis, in presentibus litteris diffusissimè explicatis. Sanctus hic pontifex omni qua potest ratione, ac diligentia tam Sanctum propositum quibuscunque gratijs, fauoribus, & priuilegijs prosequitur. Tononij ergo Domum hanc erigit Albergamentum omnium scientiarum, & artium pueris sub inuocatione B.

Clem. 8.

Maria

Mariz Compassionis, seu septem dolorum, quam vni Praefecto, & septem Presbyteris saecularibus, ac iuxta ritum, & instituta Presbyterorum saecularium Congregationis Oratorii de Vrbe inibi introducendis regendam, & gubernandam tradit, in qua, tanquam publica omnium scientiarum, & artium vniuersitate, ad instar aliarum publicarum, & famolarum vniuersitatum Italiz praesertim vero Bononiensis, & Perusienfis, aliarum, & Magistri lectores, & scholares iisdem priuilegiis, immunitatibus, &c. fruantur, & gaudeant, omnes scientiz, & artes, praecipue Theologiae Scholasticae, concrouersae, calus conscientiae, sanctorum Patrum traditiones, & Sacrae Scripturae publice doceri, & legi debeant.

Pro eiusdem Domus, sic erectae, illiusque alumnorum sustentationes, tres prioratus Conuentuales, scilicet Sancti Iorri, & Nantuaci, & S. Benedicti, cuiusuis sit Ordinis, ac Dioecesis, cum amplissimis claufulis, vti videre quisque potest illi perpetuo vniti, ac incorporati, vt personae de nouo ad fidem Christi conuersae, & reuersae cuiusuis gradus, ordinis, &c. existant in ea recipi, & Catholicè educari possint.

Cardinalem Baronium huius Domus Protectorem nominat, & eius Praefectum, Franciscum de Sales Ecclesiae Gebenensis, instituit, ac deputat.

Item omnibus, & singulis Christianis vtriusque sexus dictam Domum intrantibus, qui verè penitentes, & confessi, ac sacra Communione refecti eius Ecclesiam singulis B. Mariz festiuis diebus, à primis Vesperis usque ad occasum Solis, dierum huiusmodi visitauerint, & inibi pro pace inter Principes Christianos conseruanda, ac S. R. E. exaltatione, Haeresum extirpatione pias ad Deum preces effuderint, quo dierum praedictorum id fecerint, plenariam omnium delictorum suorum indulgentiam,

Clm. 8.

& remissionem in Domino concedit, et elargitur.

Decernit presentes litteras nullo unquam tempore quouis defectu Notarij, aut impugnari posse, omnesque ibi clausulas opportunas ad presentium firmitatem, & robur adijcit, quibuscunque verò in contrarium facientibus efficacissime derogat.]

Episcopis Gebenen. Bellicen. ac Mauritanen, pro tempore existen. mandat presentes litteras publicare, publicari facere, quoties requisiti fuerint pro parte dicti Præfecti, & Presbyterorum prædictorū, & in eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistere debeant, & in eis contenta huiusmodi plenum effectum sortiri, ac ab omnibus ad quos spectat, seu spectabit, inuiolabiliter obseruari faciant, rebelles, & contradictores quouis opportuno remedio compescentes.

Multa denique ad amplitudinem, & fauorem huius erectionis additque ibi quisque videre potest, eum de industria, ob istius operis breuitatem, & institutum perit anteunda censuimus. Dat. Rom. id. Sept. 1599. anno 8.

*Decretum, ne regulares absoluant à casibus Bullæ
Cæna, &c. vel à reseruatis locorum Or
dinarjjs.*

Congregatio Cardinalium S. R. E. negotijs, & cōsultationibus Episcoporum, & Regularium præfecta de Sanctissimi D. N. Clementis VIII. speciali mandato, viuz vocis oraculo desuper habito, Sacerdotibus omnibus, etiam Regularibus per vniuersam Italiam extra Urbem degentibus ad audiendas confessiones probatis quorumcunque Ordinum etiam Mendicantium, Militiarum, aut Congregationum, etiam Societatis Iesu, &c. præcipit, ne quis eorum, sub prætextu priuilegiorum, inductorum, facultatū
Clem 8. qua

quarumcunque, &c. sub quibuslibet tenoribus, &c. aut cuiusvis etiam Imperatoris, Regum, &c. instantiam concessarum, alicui cuiusvis status, gradus, & dignitatis tam Ecclesiasticæ, quam sæcularis etiam Regiæ, vel Imperialis ab ullo ex casibus clare, vel dubiè in Bulla Cœnæ Domini contentis, vel aliàs quomodocunque Sedi Apost. reservatis, aut in futurum per sanctitatem suam, eiusque successores pro tempore in eadem Bulla, vel aliter reservandis, nec etiam à casibus locorum Ordinarijs reservatis, vel reservandis, nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti, nisi in mortis articulo, seu cum nova, & speciali sanctitatis suæ, aut successorum, vel Ordinariorum, quo ad casus ab ipsis reservatis, respectivè, impetrata in scriptis licentia, Ordinarijs locorum exhibenda, absolutionis beneficium de cætero impendere audeant, sub pœna excommunicationis, priuationis offic. dignitatum, aut beneficiorum, inhabilitatisque audiendi confessiones, & ad quæcunque officia prælaturas, beneficia obtinenda ipso facto sine alia declaratione incurrenda; super quibus à solo Rom. pont. habitatio, dispensatio, aut absolutio, excepto mortis articulo, obtineri potest.

Facultates in hac parte concessæ irritæ sunt.

Absolutio obtenta contra hanc prohibitionem, nulla est. Monentur Ordinarij, vt paucos, eosque magis necessarios ad retinendum Christianam discipulam, & ad salutem ovium suarum casus referent. Datum Ro. die 9. Ian. 1601.

R ductio ad terminos iuris, & sacrorum Canon, unius super qualitatibus, ac modo, & firmis recipiendorum Religiosorum, & alterius illius declaratione. Cons. fœl. recor. Sixti Papa 5. quo ad nullitates professionum, salvis penis cætera superiores Ordinum in Receptione Religiosorum peccantes infligunt.

Slav. 8.

In

In suprema, &c.) Sixtus 5. edidit constitutionem, capitula, modum, formam, & qualitates admittendi Religiosos ad quosvis ordines Regulares; deinde, alia similia quaedam dubia circa illant exorta declaravit. Gregor 14. constitutiones dictas Sixti. quo ad illegitimos moderatus est, ex nimia facilitate, & multitudine casuum, in quibus professio à Sixto 5. nulla declaratur, multos experientia compertum, est fraudulenter petijisse, & in dies petere, ut professio in aliquo ordine emissã nulla declararetur, unde multa scandala, nonnulli enim hoc prætextu, Regulares ordines deseruerunt. Ut hæc mala tollat, singularum constitutionum tenores pro expressis habere præhabita matura consultatione cum S. R. E. Card. super negotijs Episcoporum, & Regularium deputatis, ex illorum voto dictas Sixti constitutiones, in ea parte, per quam eorum, qui formam in eisdem præscriptam de cætero non seruauerint, & quo ad alios etiam casus ibi expressos, in quibus receptorum quibuscunque etiam Mendic. ordinibus professio nulla declaratur, ad terminos iuris, & Sacrorum Canon. perinde ac si illæ constitutiones in hac parte editæ non essent, auctoritate Apost. reducit.

Poenas contra superiores quorumcumque ordinum, qui in admittendis Regul. ad habitum, & professionem earundem constitutionum formam non seruauerint, aut aliter quouis modo contrafecerint, in ipsis constitutionibus inflictas saluas esse vult, & statuit.

Sic iudicandum ab omnibus, &c. Non obstantibus, &c. Volumus, &c. Dat. Rom. die 2. Apr. 1602. fab an. pileat. die 2. Apr. 1602.

Decretum super forma recipiendi Novitios Regularium ad habitum, & professionem.

Ultra formam tractum in constitutionibus fel. Clem 8.

sec.

rec. Sixti 5. & sanctitatis suae super receptione Novitiorum hoc decreto decrevit, & mandavit, ne in Monasteriis ad Novitios recipiendos de sanctitatis suae, seu Congregationis, reformationis licentia hactenus designatis, & approbatis, seu designandis, & approbandis, Novitij ad habitum, vel professionem recipi vltatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Congregatione, vel eorum Ordinarijs, & ab illis etiam, in quorum Diocesi Novitatus existunt, si quibus Novitij fuerint recipiendi, expressè, & nominatim Novitii ipsi approbati fuerint, & ut recipi possint, & admitti licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus concedent) obtinuerint.

Monet Ordinarios omnem adhibere curam, ut circa aetatem, conditionem educationem, scientiam, vitam, mores, ceterasque qualitates in ipsis Novitijs requisitas, obseruentur institutiones pro illis recipiendis ab eadè Congregatione Ref. factae, & publicatae: neque alio modo aliquem ad habitum, vel professionem recipi permittant.

Onerat in hoc Ordinarios conscientiam, &c.

Firmas vult remanere poenas contra superiores quorumcumque Ordinum in admittendis ad habitum, & professionem Novitijs formam constitutionum, & institutionum dictarum non seruantes, aut Novitium aliquem, quantumuis idoneum in quouis alio Monasterio, &c. praeterquam in hactenus a S. Sanctitate, vel dicta Congregatione designatis, & approbatis, seu designatis, & approban. vel vltra numerum in eorum singulis praescriptum, seu praescribendum recipientes, seu alias praemissis quouis modo contrasacientes.

Irritum ex tunc decernit quicquid fecerit, vel alias quouis auctoritate quouis gestum, vel attentatum fuerit. Non obstantibus &c. Datum Romae, die 19. Maii 1600.

Cl. S. S.

Di.

Decretum perpetuum super communicatione Indulgentiarum, & bonorum operum ordinis B. Marie de Mercede redemptionis capti-

NOTA II.

In Conuentibus, ac Ecclesijs præfati Ordinis ab immemorabili tempore, ex SS. Pontificum concessione, Indulgentiarum communicatio, sub quadam præcationum forma, certis quibusdam anni diebus fieri solebat, & cum circa huiusmodi communicationem quosdam abusus irrepsisse Snnctus hic pōt. audiuisset, præfenti decreto certam statuit formam, quoad institutum, & ritum absolutionis quam vocant, & communicationem Indulgentiarum, anti-qua super hoc consuetudine prorsus perpetuò abrogata decernens.

Primo absolutio, quæ prius fiebat sublata censeantur, diebus autem solitis, aut ab Apostolica Sede concessis Indulgentiarum communicatio, quas prædictus Ordo ex concessione Sedis Apostolicæ alijs potest communicari, communicetur.

Huiusmodi communicatio Indulg solum Confratribus, & Confororibus dicti Ordinis, in eiusdē Ecclesijs præsentibus, & non alijs, & diebus supradictis, cum Psalmis, Versiculis, & Orationibus, quæ iam Romæ recognita, & per Vicarium Sanctitatis suæ probata, & Congregatione reformatæ sunt fieri liceat.

Qui huiusmodi Indulgentiarum communicationem assequi cupiunt sint contriti, confessi, ac sacra Communionem refecti alias prædictas Indulg. non assequantur.

Communicationem etiam Orationum, Ieiuniorum, Missarum, aliorumque bonorum operum, quæ sunt in dicto Ordine supradictis diebus Confratribus

Cap. 8.

Annus

tantum, & Confororibus, quæ fuerunt præsentibus, ut de Indulg. supradictum est fieri posse permittit, conceditque forma autem communicationis his verbis fieri mandat, videlicet. Communicamus vobis fratres Orationes, Ieiunia, Missas, Peregrinationes, & labores, pro redimendis etiam captiuis susceptos, cæteraque opera bona, quæ per D. i gratiam in nostra Congregatione. & Ordine fiunt. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Prohibet expressè, ne Fratres dicti Ord. conuocent populum in Ciuitatibus, & alijs locis ad suam Eccl. ad consequendam prædictam communicationem, hoc est in Plateis, vijs, & locis publicis. Nec cedulæ impressæ, aut manuscriptorum apponantur, ad huiusmodi communicationem publicandam.

Superioribus, & Fratribus Ordinis ut præscriptâ hanc formam perpetuo seruent præcipit, irritans quicquid secus ab ipsis, quauis auctoritate scièter, vel ignorantur contigerit attentari.

Derogat quibuscunque priuilegijs, ac quibusuis alijs in contrarium præmissorum facientibus, &c. Datum Romæ, 9. Iulij, 1602. anno 11.

Confirmatio, & innouatio præcepti Roman. Cur. Iur. dicibus omnibus. & singulis, ut deposita omnia summam quinque scutorum excedentia penes Montem Pietatis fieri curent, cum deputatione protectoris Illust. & Reuerendiss. Cardin. Aldobrand.

Nonnulla statuerat Gregor. 13. fel. rec. circa deposita penes Montem Pietatis de Vrbe faciendâ, ut patet in litteris sub forma Breuis die 1. Octob. anno 13. pontificatus eius, at quoniam super ijs quædam controuersiæ exortæ fuerant, motu proprio, &c. litteras illas, & omnia, singulaque in eis contenta, & inde sequuta, & sequenda, priuilegia, iudultra, &c.

Clem. 8,

N u

mona

monti illi, illiusque Archiconfraternitati protectori, prouisoribus officialibus Archiconfratribus, & Ministris per prædictum Gregor. & alios Rom. pontifices per se, & sedem Apostol. quomodolibet concessa, &c. approbat, & confirmat, omnesque tam iuris, quam facti defectus supplet. Præcipit, ut omnes pecuniarum redigenda, & redactæ in omnem casum, ubi discussio bonorum fit, necnon precium rerum per subhastationem venditarum, vel vendendarum, pecuniarumque, & bona, durante iudicio discussionis, exigen. & colligen. per iudices causarum discussionis, ac per Cursores, & Mandatarios, seu per alios ad id deputatos, etiam in causis criminalibus, ac precium bonorum stabilium, vigore constitutionis super iure congrui per dictum Gregor. editæ, venditorum, & vendendorum in dicto monte effectualiter, & innumerata pecunia deponantur, etiam si per cedulam Campforum. soluere promittentium obligationes fiant, & quando depositum aliquod penes eadem Sacram, aut personam idoneam, etiam per Rom. pont. faciendum erit ex aliqua dispositione, hic Mons ad id specialiter deputatus censeatur eo ipso, &c.

Notarij tenentur deposita ad hunc Montem transmittere, sub pœnis, &c.

Super pecunijs depositatis in hoc monte non potest fieri, apponi sequestra, &c. nisi de mandato, & ordine protectoris, seu Iudicis ab eo deputandi, &c.

Protector, seu Iudex ab eo deputatus ad prouisorum, & ministrorum simplicem requisitionem omnia, & singula deposita penes dictum Montem realiter fieri faciat, preciaque &c. ac omnia residua pretij quoruncunque pignorum, etiam venditorum, quam vendendorum à quibuscunque Hebræis, per mandatum Card. Camerarii, & acta Notarij ad id deputari de cetero, in eadem facultates eidem Monti

Glem. 8.

per

per Iulium 3 Paul 4. & alios quoscunque Romanos pont concessas, effectualiter deponi debent in dicto Monte, vt veris Dominis restituantur, iuxta mandatum, & ordinationem per Cardin. Cameracensem, & acta sui Notarij desuper fienda, &c.

Si cupis plura scire, lege ipsas litteras satis longas, & perge ad sequentia,

Omnes, & singulas litteras, controuersias, differentias ciuiles, criminales, mixtas ad Montem, Archiconfraternitatem, aut montis ministros quocunque modo spectantes ortas, vel in posterum orituras, dicti montis pro tempore existenti protectori subiectas esse vult, etiam si per appellationem, aut in quacunque instantia coram quibus vis Iudicibus etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus introducta fuerint, &c. qui per se, vel alium, seu alios, quem seu quos ad hoc duxerit deputandum, seu deputandos, etiam summarie, & de plano, ac simpliciter, & sine litropitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, etiam manu regia, omni, & quacunque appellatione, reclamatione, &c. remotis, &c. etiam priuatiue quo ad omnes alios, & singulos Iudices ordinarios, & delegatos, etiam Auditorum Camere generalem, &c. decidere & terminare eis potest

Poenis pecuniarijs, & Ecclesiasticis potest contraditores compescere.

Dubia, quae oriri contigerit, declarare, & interpretari, edicta quaeunque, & Statuta, & ordinationes pro praemissorum executione sub quibusuis penis, &c. condere, mutare, abrogare potest, summo id Pontifice perpetuo concedente. Vide alias amplissimas facultates in ipsis litteris.

Decernentes litteras, &c. Non obstantibus, &c.

Dictus mons, & Archiconfraternitas defuncto Ant. Maria Card. Saluiato protectore, cum nouo egeret protectore, Cardinalem Aldobrand. virum
Clem. 8.

N n a. flo.

364 *M. Mau. de Greg. Camar. apbor. & summi;*
singulari fidei, industria ex longo rerum vlu, & ex-
perientia; pietatis, charitatisque studijs, & iustitiæ
zelo insignem protectorem, & defensorem, quoad
vi vixerit cum omnibus facultatibus, priuilegijs, &
indulcis dictis, & alijs eidem protectori debitis, &
competentibus motu, scientia potestatis plenitudi-
ne paribus, facit, constituti, deputat.

Mandantes in virtute S. obedientiæ, &c. Dat. Ro.
die 18. Iulij, 1602. sub an. Piscat.

*Reductio Prouincialis, & Fratrum Tertij Ordinis Sancti
Francisci prouincia Dalmatiae, & Iustinopolitan.
ad obedientiam, & subiectionem Vicarij
Generalis eiusdem Ord.*

Pro pastoralis, &c.

Prouincialis Dalmatiæ, & Iustinopolitan. Tertij
Ordinis Diui Francisci, & Fratres iisdem subiecti
alium superiorem non agnoscebant, quare eos sum-
mus pontif. Vicario, & Visitatori Italiæ eiusdem
Ordinis tenore præsentium perpetuo subijcit, &
vnit; concedens, vt omnibus gratijs, priuilegijs, in-
dulti, concessionibus, &c. actiua, & passiuua voce in
Capitulis generalibus, & in electione Vicarij, & Vi-
sitoris generalis gaudeant, ad instar prouincialiũ,
& Fratrum Italiæ eiusdem Ordinis Mandat in vir-
tute Sanctæ Obedientiæ Vicario, & Visitatori, &c.
vt prouincialem, & Fratres prædicto benignè reci-
plant: ipsi Vicario prouinciali, & Fratribus, vt dicto
Vicario, & Visitatori obediētiam, & reuerentiam
debitas exhibeant, alioquin sententiam, seu poenā
in rebelles ab ipso Vicario, aut Visitatore statutam ipse
ratam habeat. Non obstantibus, &c. Dat. Romæ,
sub an. Pisc. die 2. Septemb. 1602.

Glem. 8.

Censura

Censura omnium Caroli Molinei Operum.

Apostolicæ Sedis, &c.) Damnat, reprobat, interdicit, & anathematizat omnia, & quæcunque Opera, & Commentaria Caroli Molinei, quantumvis ipsa scripta, Opera, & Commentaria iam quouis modo fuissent expurgata, eorumque lectionem, & retentionem omnibus indistincte prohibet, etiam sub excommunicationis lætæ sententiæ, aliisque censuris, & pœnis in Indice librorum prohibitorum contentis, ac etiam suspicionis hæresis.

Reuocat omnes licentias quibusuis personis, tam ab Ordinarijs locorū, quā ab ipsis Cardinalibus super ipso Indice deputatis, ac Supremis sanctæ Vniuersalis Inquisitionis Inquisitoribus, ac etiam à Sancta Sede Apostolica quomodolibet concessis legendi, & retinendi libros eiusdem Caroli Molinei, etiā sub alio nomine inscriptos, vel expurgatos, Inhibet que omnibus indistincte, ne de cætero huiusmodi licentias concedant, decernens nullas esse omnino, quæ manu Summi pontif subscriptæ non fuerint.

Concedit retentionem librorum iuris Canonici, & aliorum Catholicorum Auctorum habentium additiones, seu Apostillæ deleantur, & emendentur, iuxta censuram nuper Editam, quæ incipit Censura in omnes additiones, &c. & finit. Aliqua fortasse.

Mandat sub eisdem pœnis omnibus indistincte, & intra mensem à publicatione præsentium, omnia & singula scripta, Opera, & Commentaria dicti Caroli Molinei realiter, & cum effectu, locorum Ordinarii, vel inquisitoribus exhibeant, & consignens statim igne comburenda.

Locorum Ordinariis iubet, vt præsentibus in suis Ciuitatibus, & Diocæsisibus publicari, & obseruari curent, & contra inobedientes quoscunque ad de-

368 *16. Adam. de Greg. Cantuar. apud. & sanctus.*
clarationem incurfus pœnarum, & censurarum
irremissibiliter procedant. Dat. Romæ 21. Augusti
1602. anno 11.

Confirmatio, & additio privilegiorum Monasterij Moni-
acii Sanctæ Catherinæ de la Rosa.

Apostolici muneris, &c.) Institutum fuit Monas-
terium Monialium sanctæ Catherinæ de la Rosa
nuncupatæ, vt puellæ, & Virgines miserabiles de
Vibe in illo educarentur, ne ob earum paupertatē,
& geniticum, vel aliarum mulierum, penes quas
morabantur impudicitiam periculum prostituendi
se enudarent. Sed cum ob earum numerum multo-
ties rerum angustia premeretur, & cōmoditatibus,
ac alijs sibi necessarijs indigeret Sanctus hic ponti-
fex multa ad dicti Monasterij bonum regimen spe-
ctantia statuit, ac quamplurimis privilegijs commu-
niuit, cum clausulis derogatoriarum derogatorijs,
& opportunis. Dat. Romæ die 14. Octobris 1602.
Anno 11.

Decretum SS. D. N. Clem. VIII. super casuum reser-
uatione ab omnibus Regularibus superioribus
obseruandam.

Decreuit, vt nemo ex Superioribus regularium
alia priuata sibi reseruent, præter quæ sequuntur,
vel omnia, vel aliquot, prout subditorum salutē ex-
pedire in Domino iudicauerit.

1. Beneficia incantatione, & sortilegia. 2. Apostasia à Re-
ligione, et in retento habitu, quando extra Monasterij
septā egresso facta est. 3. Nocturnæ sex furtiua à Mo-
nasterio egresso, etiamsi sine animæ apostatandi. 4. Proprie-
tati moralis: contra votum paupertatis. 5. Iuramentum
Clem. 8. falsum

falsum in iudicio regulari, seu legitimo. 6. procuratio, auxilium, consilium ad abortum efficiendum post factam animationem, etiam non secuto effectu. 7. Falsificatio manus, aut sigilli officialium Monasterij. 8. Furtum mortale de rebus Monasterij. 9. Lapsus carnis voluntarius opere consummato. 10. Occisio, seu vulneratio, seu gravis percussio cuiusvis personae. 11. Malitiosum impedimentum, seu retardatio, vel apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad superiores.

Si aliud graue scelus pro Religionis conseruatione, aut conscientiae puritate reseruandum videbitur, id fiet non aliter quam generalis Capituli in toto Ordine, prouincialis in prouincia matura discussione, & contentu.

Non liceat Regularium Superioribus subditorum confessiones excipere, nisi reseruata explicanda sint, vel subditi id sponte petierint.

Superiores in singulis domibus duos, tres, pluresque Confessarios doctos, prudentes, charitate praeditos deputent, qui à non reseruatis absoluant: & quibus reseruatorum etiam absolutio committatur, quando eam committi debere ipse Confessarius indicauerit.

Tam Superiores pro tempore, &c. quam Confessarii, qui postea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentissime, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis habuerant, ad exteriorem gubernationem vtiantur.

Licebit tamen Superioribus decernere graues poenas quibusdam peccatis, etiam non reseruatis, à Confessariis imponendas, quae subditos ab illis peccandis cohibere possint.

Acque ita per quoscumque Regularium Superiores, quicumque illi sint, obseruari mandauit. N^o obstantibus, &c. Romae, die 16 Mensis Maii, 1593.

Quoniam, &c.) In quibusdam litterarum formis ineptæ sententiæ, periculosæ in aliis, & errorem sapientes inueniebantur quare præcipit, & mandat Sum. pont. vt retentis antiquissimis, & communib. Litanis, quæ in Breuiariis, Missalibus Pontificalib. ac Ritualibus continentur, Litanisque de B. V. quæ in Sacra Æde Lauret. decantari solent, quicunque alias Litanias edere, vel iam editas in Ecclesiis, seu Orat. seu Processionibus vti voluerint, eas ad Congregationem Sacrorum Rituum recognoscendas, & corrigendas, si oportuerit, mittere teneantur; neque sine licentia, & approbatione dictæ congreg. eas in publicum euulgare, publice recitare præsumant, sub poenis (vlt. crimem) arbitrio Ordinarii, inquisitorisque seuerè infligendis. Octo idus Septembr. 1601. in Congregatione S. R. & vniuersalis inquisitionis.

Non licet absenti Confessario per litteras, aut internuntium fieri sacramentaliter & ab eodem absolutionem impetrare.

Sanctissimus D. N. Clem. VIII. in generali Congregatione S. Rom. & vniuersalis inquisitionis in Palatio Apost. coram se habita, die 30. Iunii, 1602. propositionem illam.

Licere per litteras, seu internuntium Confessario absenti peccata confiteri, & ab eod. absente absolutio obtinere.

Ad minus vti falsam, temerariam, & scandalosam damnauit, ac prohibuit. Præcipitque ne deinceps ista propositio doceatur, neve vnquam, tanquam aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deuiatur: qui fecus fecerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quâ ipso facto incurrit, & à qua non potest

Clem. 8.

MORTIS

Conclitorum, & bullarum Pontificum 569
mortis artic.) nisi à summo Rom. pont. absolui: aliis
pœnis arbitrio infligendis subiaceat.

*Sententia inter Carmelitas, & fratres de Mercede,
redemptionis captiuorum, super præcedentiâ*

Decet Romanum Pontificem, &c.) Dirimit con-
trouersiam præcedentiæ, inter Fratres Ordinis Car-
melitarum, & Fratres Ordinis B. Mariæ de Mercede
Redemptionis captiuorum, decernitque prædi-
ctos fratres B. Mariæ esse cogendos, vt ad processio-
nes publicas, & funeralia accedant, & præcedentiâ
fratribus Carmelitanis relinquunt, iuxta formam
Decreti, & Decisionis Rotæ, sicque & non aliter
per quoscunque Iudices Ordinarios, & Delegatos,
etiam causarum Palatii Apost. Auditoris iudicari
& definiri debere, irritans, &c.

Iubet locorum Ordinarijs, vt cum pro parte di-
ctorum fratrum fuerint requisiti præsentibus litteras
solemniter publicent, contenta in eis obseruare fa-
ciant, inuocato etiam si opus fuerit auxilio brachi
sæcularis. Dat. Romæ 15. Nouembr. 1602. anno 11.

*Declaratio Decreti, quo prohibetur absolutio à casibus
reseruatis editi die nona Ianuarij, 1601.*

Sacra Congregatio Cardinalium, Episc. & Regu-
larium negotijs præfecta de mandato S. D. N. Clem.
8. viuæ vocis oraculo habito, Decretum reseruatorij
casuum absolutionem prohibens, ita moderatur, &
declarat, illos scilicet tantum eo Decreto compre-
hendi casus, qui in Bulla Cœnz Domini continen-
tur, necnon violationis immunitatis Ecclesiasticæ
in terminis Constitutionis fel. recor. Greg. 14. Cum
alias nonnulli.) violationis clausuræ Monialium
ad malum finem. Prouocantium, & pugnantium in
Clem. 8. duello,

duello, iuxta Decretum Sanc. Conc. Trid. & Const. fel. rec. Greg. 13.

Ad tollendum.) Inscientiam violentas manus in Clericos iuxta Can. Si quis suadente, 17. q. 4. ac Iuris dispositionem. Simonie realis scienter contracte, atque etiam confidentie beneficalis. Item omnes casus, quos locorum Ordinarij sibi reseruarunt, vel reseruant. In quibus omnibus iam enumeratis casibus dumtaxat, & sublata etiam pena inhabilitatis audiendi confess. eadem S. Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in suo pristino robore permanere. Præterea declarat Sacerdotes illos, tam seculares, quam regulares, qui aliquando ex privilegijs, indulgijs, & facultatibus in dicto Decreto expressis fuffulsi fuerint, posse iuxta eorum privilegia, indulta, & facultates ante idem Decretum vsu receptas, & quæ sub alijs reuocationibus non comprehenduntur, tantam, & non alias absoluere à casibus in præsentî declaratione non comprehensîs: alijs verò Sacerdotibus his privilegijs carentibus nil de nouo concedi.

Admonet Ordinarios, ne modum excedant in casuum reseruat & vt ea tantum atrociora crimina reseruent, quæ in ædificationem, non in destructionem cedant Ecclesiasticæ disciplinæ. Prohibet, ne sibi reseruent casus Bullæ Cenz Domini, aut alios Apost. Sedi reseruatos: declaratque facultatem absoluendi à reseruatis vna voce concedi posse. Ne quis autem Sacerdotum sub prætextu, quod per dictum Decretum non fuerit satis eorum privilegijs derogatum, eidem sic declarato Decreto controuenire audeat. Sanctitas sua Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis omnibus in fauorem quorumcunque Ordinum, &c. aut Sacerdotum tam secularium, quam regularium: &c. Consuetudinibus, privilegijs, indulgijs, &c. & litteris Apostolicis.

Clm. 8.

&

De Maritigno, seu Bulla aurea, &c. Ecclesijs Monasterijs, & laeularibus, seu Regularibus locis, aut personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, &c. concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innuatis, &c. etiam si pro illorum derogatione necessaria esset specialis de verbo ad verbum mentio, &c. tunc alijs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogat, contrarijs quibuscunque non obstantibus: Romae, die 16. Novembr. 1602.

Quoniam serius optato Lector benevole littere Pontificae Nuntio Sedi Apostol. apud Hispaniarum Regem degenti inscriptae ad nos perlatae fuerunt, suo inferi loco non potuerè iam impressis Sixti Pontif. Constitutionibus, idcirco hic coronidis loco oppositas habeo.

Eunuchorum, & Spadonum utroq; teste carentium inualida, & nulla sunt matrimonia ex Sixto V.

Hic Pontifex Litteris Nuncio apud Hispaniarum Regem missis anno 1587. quarum initium Sixtus Papa V. hac scribit.

Committimus Fraternitati tuae, & mandamus, ut coniugia per dictos, & alios quoscunque Eunuchos, & Spadones utroque teste carentes, cum quibuslibet mulieribus defectum praedictum, siue ignorantibus, siue etiam scientibus contrahi prohibeas, eosque ad matrimonia quomodocunque contrahenda inhabiles auctoritate nostra declares, & tam locorum Ordinarijs, ne huiusmodi coniunctiones de cetero fieri quoquo modo permittant, interdicas: quam eos etiam, qui sic de facto coniunxerint, separari cures, & matrimonia ipsa sic de facto coniuncta, nulla, irrita, & inualida esse decernas, eos etiam, qui

Clem. 8.

hic

fic iam de facto contraxerunt, si apparet illos non
 vt casté simul viuant contraxisse, sed actibus carna-
 libus, & libinos operam dare: simulue in vno, eo-
 demque lecto cum prædictis mulieribus dormire
 conuincantur, omnino simuliter leparari cures.

DECRETVM S. D. N. CLEMENTIS PP. VIII.
circa Litanias obseruandum.

Quoniam multi, &c.) In nonnullis Litanijs ineptæ
 quædam sententiæ (innumerabiles enim fere Li-
 taniarum formæ circumferebantur) in alijs pericu-
 losæ, & errorem sapientes inueniebantur. Quæ prop-
 ter Sanctissimus Pontifex CLEMENS VIII. hoc
 Decreto præcipit, & mandat, vt retentis antiquissi-
 mis, & communibus Litanijs, quæ in Breuiarijs,
 Missalibus, Pontificalibus, & Ritualibus continen-
 tur; necnon Litanijs de B. VIRGINE, quæ in Sacra
 Lauretana Aede decantari solent: quicumque alias
 Litanias edere: vel iam editis in Ecclesijs, siue Ora-
 torijs, siue processionibus, vt voluerint, eas ad Con-
 gregationem sacrorum rituum recognoscendas, &
 si opus fuerit corrigendas, mittere teneantur; neque
 sine licentia, & approbatione dictæ Cõgregationis,
 eas in publicum edere, aut publicè recitare præsu-
 mant, sub pœnis (vltra peccatum) arbitrio Ordina-
 rij, & Inquisitores leuere infligendis.

Hoc Decretum factum fuit in Congregatione
 S. R. Vniuersalis Inquisitionis habitu coram Sum-
 mo Pontifice, & cetera. 8. Idus Septembris. 1601

*Decretum. Ne liceat Regularibus leuare Defunctorum fu-
 nera sine proprio Defuncti Parocho.*

Licet, &c.) In Lateranensi Concilio statutum
 est, vt Regulares Parochias intrare nequeant cum
 Clem. 8. Cruce

Cruce ad efferenda funera eorum, qui apud eorum Ecclesias sepulturam elegerint, nisi prius monito Parocho, & eo recusante, tunc sine eius, & ordinarii praeiudicio. Audiuit Sacra Congregatio Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotii Episcoporum, & Regularium praeposita, hanc legem infringi, omnique inde altercationes cum scandalo populis, qua propter, ut scandalorum occasiones tollat, & inter Parochos, & Fratres charitas seruetur, declarat, & huius Decreti tenore statuit Fratribus Ordinis Minorum de Observantia, aliisque quibusvis Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum Mendicantium, & non Mendicantium, nullo modo licere (etiam speciales alicuius consuetudines praetextu) Parochias cum Cruce processionally, aut aliis ad efferenda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & offerre, nisi vocato, & exputato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem praesente; nisi ipse aliter fieri permittat, vel nisi requisitus venire omnino recuset. Ita districte praecipit obseruari: Armis tamen manentibus omnibus quae super quarta funerali, & canonica portione, aliisque iuribus ad sepulturas spectantibus a sacris Canonibus Conciliorum Decretis, Pontificum summorum legibus sancita sunt, vel ex particulari consuetudine, vel alio iure obseruantur. Romae die 11, Ianuarii 1603.

Alex. Card. Flor.

Decretum, quo declaratur, Episcopis in Ecclesijs Regularium pontificalia exercentibus licere Baldachinum erigere.

Decet Episcopis, &c.) Sacra Congregatio S.R.E. Card. negotiis, & consulta. Episcoporum, & Regularium praeposita de speciali S.D.N. Clementis VIII.

Clem. 8.

62.

expressoque mandato, hoc decreto perpetuo valitè
ro statuit, decernit, & mandat; vt Episcopi vbi tam
ex consuetudine, & priuilegio, quam ex Sacrorum
Canonum Constitutionibus, & Pontificales Roma
ni præscripto, aut alio iure Pontificalia exercere,
aut Pontificalibus paramētis cum mitra, vel etiam
sola cappa induci in quibusuis Regularium men
dicantium, & non mendicantium Monachorum,
etiam Casinentium, Clericorum, Presbyterorum, &
cuiusuis alterius Ordinis, & Religionis, Militiæ, So
cietatis, aut Congregationis Ecclesiis interesse pos
sunt; ipsi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur
ibi, & debeant in loco ad solum Episcopi constitu
tum opportuno Baldachinum attollere. Hoc si ne
gligant, aut nolint facere; liceat Episcopis illud
asportari, & in quacumque eorum Regularium, aut
alia quaptumuis exempta Ecclesia supra Episcopa
le solium, seu pontificale Baldachinum erigi facere,
atque sub eo sedere, & stare, vt in propriis Eccle
siis facere solent; eo tamen tempore tantum quæ
Pontificales eiusmodi functiones exercebunt, vel
dum a Cæsar ipse, cui in Pontificalibus aderunt, per
ageatur.

Concedit facultatem Episcopis hoc Decretum,
vt inobedientes censuris, pœnisque Ecclesiasticis
(aliis pœnis arbitrio summi Pontificis plectendos)
compellere possint,

Non obstantibus quibuscunque statutis, priuile
giis, indulctis, litterisque Apostolicis, &c. Romæ, 10
Iunii 1603.

Alex. Card. Flor., Episc. Praenest.

*Harum litterarum summam refrant quidam, quæ de
matrimonio nuper scripserunt, inter alias Pet. Ludaf
mii, quæst. 52, art. 1 de matrimonio.*

**Clemens Papa VIII. in pristinum restituit milite
Glem. 8, riam,**

nam, & Hospitale S. Lazari, indulta, & privilegia
 per illius prædecessores præsertim per Piū Quintū
 in constitutione. Datum Romæ anno 1566. 7. Kal.
 Februarii confirmat, & vnionem militiæ, & religio-
 nis Sancti Lazari, & Mauritii per Greg. 13. ad inui-
 cem facta declarat per Breue Datum Romæ die 9.
 Septemb. 1603. pont. sui anno 12.

*Innotatio Constit. Pauli iij contra negantes Trinita-
 tem, aut Diuinitatem Iesu Christi, &c.*

Dominici gregis, &c) Recenset causas huius Cō-
 stitutionis, deinde referat constit. Pauli IV. quæ ple-
 nè articulos huius hæresis recenset, assignatque ista
 dogmatizantibus, vel credentibus tempus resipiscentiæ,
 quo elapso pro subuersis, & relapsis haberi, & vt
 tales Curie seculari tradi, ac debitis poenis puniri
 posse decernit, ad præscriptum d. Bullæ factæ 7.
 id. Aug.

Inuenit in ipsos, ac tandem præsentem Pauli IV.
 constit. innouat, & quo ad penas confirmat, etiam
 non obstantibus illis, quæ prædictus pont. vo-
 luit non obstare.

Iubet præsentem constit. ve omnibus innotescat
 ad Valuas Lateranen. Eccl. Basil. principis Apost.
 & in Acie Campi Floræ more solito publicari, &
 publicatione facta, omnesque in Vrbe post mensē
 qui extra eam, & citra montes post quatuor menses,
 & qui vltra montes, post decem à die publicationis
 huiusmodi computandos, perinde afficere, & arcta-
 re, ac hæc eorum cuiuslibet personarum intimatæ fuisset.

Demum mandat omnibus patriarchis, Archie-
 piscopis, ac aliis locorum Ordinariis, necnon la-
 quisitoribus præsertim, vt ipsimet in Ecclesiis, quan-
 do in eis ad diuina populus magis confluit præsen-

576 *M. Maur. de Greg. Camar. apber. & sumen.*
rem Constitutionem publicent, & Auctoritate Apo-
stolica publicari mandent.

Huius nefandæ hæresis sequentia sunt capita,
videlicet.

Deum Omnipotentem non esse trinum in perso-
nis, & incompozita omnino, indiuisaque vnitate
substantiæ, & vnum vnamet simplici Diuinitatis es-
sentiæ, aut Dominum Nostrum Iesum Christum,
non esse verum Deum eiusdem substantiæ per om-
nia cum patre, & Spiritu sancto, aut eundem secun-
dum carnem non esse conceptum in vtero B. Virg.
Mariæ de Spiritu sancto, sed sicut cæteros homines
ex semine Ioseph, aut eundem Dominum, & Deum
nostrum Iesum Christum non subiisse acerbissimam
Crucis mortem, vt nos a peccatis, & ab æterna mor-
te redimeret, aut eandem Beatam Virginem Mariam
non esse veram Dei Matrem, nec perstitisse semper
in Virginitatis integritate ante partum scilicet, in
partu, & perpetuo post partum. Datum Romæ,
apud Sanctum Petrum, die 3. Februarii 1603. Anno
duodecimo.

M. Vesprius Barbianus.

Errectio Montis Communitarum.

Ad Sublime Apostolicæ dignitatis fastigium,
&c.) Erigit Montem non vacabilem Communi-
tatum, & Vniue: sitatam Status Ecclesiastici, cum
priuilegiis, gratiis, & prerogatiuis amplissimis. Qui
ad liberandas Communitates, & Vniuersitates Sta-
tus Ecclesiastici totius æris alieni quo premebatur,
& inde grauissimis vlturis dilaniabantur.

Hunc Montem vendidit philippo Gucciardino,
vti meliori oblatori pro se, & persona, seu personis
ab eo etiam in pluribus vicibus, & partitis, & quan-
ocudnque nominandis, suisque, & earundem per-
sonarum

Clem. 8.

sonarum

sonarum sic nominandarum hæredibus, & successoribus quibuscunque, ac ad rationem, & pro precio scutorum centum pro loco, & scutorum quinquaginta pro quolibet dimidio loco.

Illum fecit non vacabilem, sed redimibilem Communitatum, & Vniuersitatum Status Ecclesiastici nuncupandum, in ea summa, & portione locorum, seu portionum, quæ pro dictarum Communitatum, & Vniuersitatum censibus quibuscunque, pro quibus maius interesse scutorum quinque, & duorum iuliorum monetæ pro singulis centenariis, & anno persoluant redimendis, & pœnitus extinguendis, ac pecunias tam ad fortis restitutionem, quam ad residui fructuum solutionem necessarias habendis sufficiens fuerit, & cuius loca sui natura in duabus æquis portionibus diuisibilia, & redimibilia sint, singulorum locorum præcia scuta centum monetæ, dimidii verò loci scuta quinquaginta similia, fructus autem annui (quos illius creditoribus, pro rata pecuniarum in eo positarum singulis annis, de bimestre in bimestre in fine proportionabiliter, libere, & sine aliquo Impedimento, hic Romæ persoluit) annua scuta quinque, & Iulios duos pro quolibet loco, & annua scuta duo, & iulios sex monetæ similis pro quolibet dimidio loco non excedant, cum priuilegiis amplissimis, facultatibus, &c. aliis Rom. Cur. Montibus non vacabilibus, & præsertim inuolabilis fidei Alumeriarum, Religionis, pacis, & prouinciarum in genere, quæ hic vult pro insertis, & expressis haberi.

Declarans, & decernit omnes, & singulas Communitates, & Vniuersitates status Ecclesiastici pro rata, & ea Summa, & quantitate censuum quorumcunque, pro quibus dictis scutis quinque, & iuliiis duobus, pro quolibet centenariis, & anno, maius interesse persoluant, ad eorum beneplacitum, & ad

Clem. 8.

o

effectum

effectum census prædictos extinguendi, quamuis super eorundem censuum, & debitorum solutione, & extinctione aliter pactum fuerit cum mercatoribus aut quibusvis alijs personis, participare, contribuere, fructusque ad rationem prædictam, modo, & forma, ac terminis infra dicendis persolvere omnino posse, & dare.

Declarat item, & mandat mercatores, & alios præfatos, qui super dicta debitorum solutione, vel extinctione cum Communitatibus, & Vniuersitatibus conuenerunt, ad conuentiones obseruandum, & suscepta onera adimplendum, & omnes pecuniarum summas, & singulas ratione dictorum censuum, & tam ratione fructuum, quam sortis, à die illorum redemptionis prædictæ debendas pro rata vt supra redempta, ad soluendum, & exbursandum generi ipsis Communitatibus, & Vniuersitatibus, quas quoad hæc in sic redemptorum censuum creditorum locum, secuta redemptione, ac pro rata vt supra redempta substitutas, & subrogatas fore, & esse, omnino conuentis terminis, & locis, ac iuxta alias conuentionum prædictarum formam, Ita tamen, vt præfate Communitates, & Vniuersitates pecunias à dictis mercatoribus, & alijs obligatis, sibi vt supra soluendas, & exbursandas in extinctionem aliorum debitorum, seu Montium, & non in alium conuertant.

Et pariter mandat, quod creditores, postquam eis facta fuerit intimatio personaliter, vel domi, aut per Edictum publicum per duos menses ante, vel alium terminum etiam breuiorem arbitrio Camerarii, teneantur sortes principales dictorum censuum vna cum fructibus eo tunc decursis, & non soluis recipere, & quietantiam facere, & eorum iura, & actiones quæcunque contra easdem Communitates, & vniuersitates, & quoscunque alios eis

Clem. 8.

quo-

quomodolibet occasione dictorum censuum obligatos ad favorem dicti Montis illiusque Emptoris, & futurorum creditorum, Montistarum, ad maiorem earum cautelam cedere teneantur; alioquin si statuto termino notificationis faciendae pecunias praedictas recipere recusaverint, aut alias quomodolibet distulerint, tunc dictae, a die lapsi termini penes eiusdem Montis emptorem in depositum stare intelligantur, & stent eorundem creditorum fisci, periculo, & sumptibus, & expensis, si uelque ulterius non currant, & quietantur, & cessiones praedictae habeantur pro factis.

Notificationem praefatam eos arctare declarat, etiam si ipsi creditores, seu eorum aliqui ab Urbe, & quibusvis alijs locis status Ecclesiastici abfuerint, aut alias impediti fuerint, & solutio in Instrumentis etiam iuratis in forma Cam. in partibus fuerit destinata.

Si autem postea dicta credita recipere voluerint, quietantur, & cessiones praedictas ad maiorem cautelam facere teneantur, nunquam tamen iura praedicta pro cedularum banchariarum, seu fideiussorum renouatione, vel praestatione, ad quam, seu quas Communitates, & Vniuersitates praedictae se obligarunt, minusque pro fructibus ultra rationem praedictam, pro quolibet centenario, & anno exigendis vllatenus experiri, ut exercere possint.

Vt Mons ipse suas habeat cautelas, & assignationes, & illius creditoribus, & Montistis in fine cuiuslibet bimestris Romae fructuum solutio fiat. Obligat omnes Communitates, & Vniuersitates, & eorum bona, & redditus pro rata, & pro ijs locis, & portionibus pro quibus ratione, & causa censuum, & debitorum praedictorum in eodem Monte erunt participes, Quas quidem portiones, & loca ab omnibus, & singulis oneribus tributis subsidijs, &c. ex

Glam. 8.

O 2 qua-

quacunq̄ue etiam Catholicæ fide ruendæ causæ, impositis, & imponendis eximit, & sic exempra, monti, & creditoribus obligat multa ibidem subiūgens ad cautelam montis, & creditorum, quæ ibi videre cuique facile est.

Statuit, vt quacunq̄ue personæ, siue laicæ, siue Ecclesiasticæ sint, & vtriusque sexus, cuiuscunq̄ue status, gradus, conditionis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quorumcunq̄ue Ordinum etiã in communi Mendicantium, Militiarum, Hospitalium, Regulares, & aliæ quacunq̄ue personæ cuiuscunq̄ue ætatis, minores, & pupilli, spurij, ac illegitimi, ac quoscunq̄ue incapaces, Communia, Vniuersitates, &c. tam extra, quam intra ditionem temporalem Ecclesiasticam, & ex qualibet mundi parte (infidelibus tamen semper exceptis) etiam si personæ, & alij prædicti quoduis etiam enorme, non tamen in crimine hæresis, aut in personam Romani Pontif. seu alicuius Cardinalis delictum extra dictum Statum Ecclesiasticum cum commisissent, & pro eo damnati, & banniti fuissent, seu in futurum committi, damnari, & banniri contigerit, nihilominus in isto monte quascunq̄ue pecuniarum summas ex quocunq̄ue licito modo pactas, non tamen infra summam scutorum centum, pro integris locis, & scutorum quinquaginta, pro dimidijs locis conferre, ponere, & erogare semel, & pluries possint, & valeant ad rationem fructuum iam dictam.

Loca sic acquisita vult tanquam profana, & patrimonialia ab emptoribus possideri, & in eis, eorumque fructibus ipsorum filios seu hæredes vtriusque sexus, quicunq̄ue fuerint etiam illegitimos, & alios quocunq̄ue modo inhabiles, tam ab intestato, quàm ex testamento succedere, de oisque simul, & successiue, ac quotiescunq̄ue, siue donationis inter viuos, vel causa mortis, siue legati, cessionis, vendi-

tionis, siue alio quocunque titulo, iure, & modo ac etiam simplici scriptura manu scripta, vel subscripta, nullisque adhibitis testibus, etiam in fauorem suorum, vel aliorum illegitimos prohibitorum, & incapacium, etiam si illa in plures illegitimos, incapaces, & prohibitos ordine successiuo transferant, ac alias vti cuique libuerit disponere valeant;

Plura ita subiungit quibus concedit facultatem dicta loca transferendi, alienandi, vendendi, redimendi, ad se reuocandi, cum alijs amplissimis facultatibus, quas unicuique videre licet.

Nullum ob crimen (excipe hæresim scelusque) in personam Rom. Pontif. & S. R. E. Cardinalium) bona seu loca empta huius montis publicari, nec Fisco applicari posse vult, nec aliquo modo sequestrari, aut impediri. Delinquentes nullis deuolutionibus, etiam si sententia capitalis, & mors secuta esset de illis disponere possunt, ac si crimina non patrasent.

Hunc Montem, eiusque loca ratione emolumentorum, & summæ illi assignatæ nullis omnino reductionibus, diminutionibus, aut Mensium, seu Mensatarum retentionibus, & quibusuis alijs contrarijs dispositionibus, quouis prætextu, vel causa cogitata vel incogitata, etiam necessario exprimenda, subiecta, vel quomodolibet obnoxia, semper valida, & firma fore declarat. Vide ibi pariter obligationem Sedis Apostolicæ, Cameræ Apostolicæ dictasque Communitates, & Vniuersitates ex vna, & eiusdem Montis emptorem; & futuros creditores ex altera, & obligata, & hipotecata.

Prohibet hunc Montem extinguere, nisi cæteris alijs Montibus, seu Montium locis, & portionibus ad ipsas Communitates, & Vniuersitates spectantibus, necnon omnibus earum debitis, tam contractis quam contrahendis, pro quibus maius interesse

pro quolibet centenario, & anno quam hic stabilitum sit persoluant, penitus extinctis; adeo ut nunc Mons post ceteros Montes, & debita prædicta vltimo loco extinguatur, quo casu dictæ Communitates, & Vniuersitates tantum solum centum monetæ pro loco, & quinquaginta pro dimidio loco restituere creditores vero Montisq; ita recipere teneantur.

Omnes, & singulæ in eisdem Montibus admisiones, & participationes, ad instantiam quarumuis Communitarum, & Vniuersitatum status Ecclesiastici, & pro eis, tam pro aliorum quorumuis inter-usurarij dictorum scutorum quinque, & duorum Juliorum, pro quolibet cetenario, & anno hæcenus quomodolibet contractorum extinctione, quam subuentione Annonæ, & aliarum in posterum occurrentium necessitatum, tamen de Sedis Apostolicæ licentia in scriptis expressa faciendas huic monti, tanquam ipsis Communitatibus, & Vniuersitatibus minus damno fieri omnino mandat.

Ad prædicta omnia, & singula facilius peragenda Illustris. D. Petro Aldobrandino S. R. E. Camerario supradicto auctoritatem impartitur amplissimam, illius prudentiæ, & ingenij dexteritate, & virtute plurimum confidens, cum amplissimis facultatibus, & efficacissimis clausulis, ut ibi plenius quisque videre potest.

Depositarium montis dictum Philippum emptorem, eiusque quoscunq; hæredes, & successores totæ & esse debere decernit, ac mandat.

Decernit præsentis litteras ad omnia singula necessaria & requisita legitime, & sufficienter, tam in iudicio, quam extra plene proban & verifican. nec id alterius probationis adminiculum requiri, eisdem que nullo vnquam tempore de suoreptionis, vel obreptionis vicio, aut suæ intentionis, vel alio quocunq;

delectu notari, impugnari, aut Invalidari posse: Et
ibi latius cum clausulis efficacissimis, &c.

Derogant tandem quibuscunque ordinationibus,
constitutionibus, ac alijs omnibus in contrarium
facientibus, & presentis motus proprii cedula, sola
signatura sufficiat. Romæ die 24. Maij 1603. Regi-
stratæ fuerunt presentes litteræ in Camera Aposto-
lica libro signaturarum S. D. N. Papæ Clementis
Octavi penes me eiusdem Cameræ infrascriptum.

Io. Iacobus Bulgarius.

*Confirmatio privilegiorum fratrum Minorum Sancti
Francisci de Paula.*

Iniuncti nobis Apostolici muneris ratio, &c. Lau-
dat hunc Ordinem Minorum, deinde omnia, &
singula privilegia, immunitates, exemptiones, liber-
tates, prerogativas, fauores, conseruationes, declara-
tiones, facultates, dispensationes, gratias, concessio-
nes, indulgentias, & indulta spiritualia, & tempora-
lia, etiam per modum communicationis, & exten-
sionis inter se, & cum alijs Ordinibus Mendicantiũ,
& non Mendicantium, eidem Ordini Minorum,
eiusque Correctori Generali, ac fratribus, & sorori-
bus, alijsque Religiosis vtriusque sexus, eorumque
domibus, Monasterijs, Ecclesijs, & locis Regularib.
quibuscunque, per quoscunque Rom. Pontifices, &
ipsummet, & Apostolicam Sedem, sub quacunque
verborum forma, & expressione in genere, & in
specie, aut alias quomodolibet concessa, ac pluries
confirmata, cum omnibus, et singulis in eis conten-
tis clausulis, decretis, et declarationibus, ac singulas
litteras tam sub plumbo, quam in forma Breuis, aut
alias deluper confectas, quarum tenorum presen-
tibus pro expressis haberi vult, quatenus tamen sint
in vſu, et non sint reuocata, seu sub aliquibus reuo-

Glem. 8.

O O 4 catio

384 *M. Maur. de Greg. Cause apbor. & summi.*
cationibus comprehensa, ac Sacris Canonibus, & Concilij Tridentini non aduersentur, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium perpetuo confirmat, et approbat, et illis perpetuis, et inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicit, ac omnes, et singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui interuenerint in eisdem supplet.

Locorum Ordinarijs, ac Generali Auditori Cameræ Apost. mandat, quoties fuerint pro parte Rectoris Generalis, et fratrum Prædictorum requisiti præsentibus litteras solemniter publicare, et in eis contenta omnia obseruare, et obseruari facere, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistere.

Non permittat quemquam sub quouis prætextu, et causa quomodolibet molestari, etc. Contradictores quoslibet etiam per quascunq; ut eis videbitur censuras, et poenas Ecclesiasticas compescant.

Derogat omnibus, et quibuscunq; constitutionibus, et alijs in contrarium facientibus, et cum amplissimis clausulis derogatorijs derogatorijs, etc. Datum Romæ die 13. Iunii 1603. anno 12.

Præscriptio norma, dandi licentiæ ab Ordinarijs ad edificanda in posterum Monasteria Regularium.

Quoniam ad institutam, etc. Inhibet Ordinarijs locorum, ne de cetero concedant licentijs edificandi Monasteria Regularium in Ciuitatibus, et locis eorum ordinarij iurisdictioni subiectis, nisi vocatis et auditis aliorum in eisdem Ciuitatis, et locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, et alijs interesse habentibus, et causa cognita, seruatis seruandis constiterit, in eisdem Ciuitatibus, et locis novos huiusmodi erigendos Conuentus, si

Clem 8.

ne

ne aliorum detrimento commode sustentari posse.

Si in huiusmodi inquisitione contingat appellari ad Sedem Apostolicam, erectio nouorum Conuentuum suspendatur quoad per Summum Pontificem, vel Sedem Apostolicam pronuunciatum fuerit.

Irritat quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter attentatum fuerit.

Mandat locorum Ordinarijs, vt presentes litteras obseruent, & obseruari faciant. Non obstantibus quibusuis in contrarium facientibus. Datum Romę die 23. Iulij 1603. Anno 12.

Declarat Carmelitas Discalciatos vnum esse ex quatuor Ordinibus Mendicantibus, & contradicentes excommunicat.

Romanum Pont. decet, &c.) Exprimic titulum Carmelitarum à Summis Pontificibus solitum, & coarguit nullos Religiosos in partibus Indiarum, qui ausu temerario contendebant fratres præfati Ordinis non esse Carmelitas, neque vnum ex quatuor Ordinibus Mendicantibus,

Deinde motu proprio declarat præfatum ordinem vnum esse ex quatuor Mendicantibus, & eiusdem fratres regulam Alberti Patriarchę Hierosolimitani obseruare asserit, & Innocen. Papa IV. illam confirmasse. Omnia, quę iure, seu Priuilegijs toti Ordini conceduntur Carmelitarum, huic etiam competere declarat. Et contradicentes huic declarationi excommunicatione ferit, Et licet postremi sedere, vbiq; contendant, locum tamen suę antiquitati congruentem repetere vbi voluerint, propria auctoritate possunt.

Tamen si ad processiones à claustris prodire vbi æquum eis videbitur possint, compelli tamen nunquam

Clon 8.

quam

386 *M. Maur. de Greg. Camer. apud & fultum*
quam possunt ad Processiones generales. Prohibentur Iudices quicumque has litteras aliter interpretari.

Archiepiscopus, Decanus, & Archidiaconus Medican. ubi requisiti fuerint iubentur has litteras publicare, & fratrum iura tueri.

Consensu censuris, & alijs poenis appellatione postposita, qui his litteris contradixerint, cum derogatione eorum omnium, quae obstare possunt. Romae 20. Augusti 1603. Iui Pontif. anno 12.

Sententia definitiva, seu Motus proprius circa delationem habitus Albi inter Fratres Ordinis Heremitarum Sancti Augustini, & Fratres Sancti Dominici.

Ex iniuncto nobis Pastoralis, &c.) Etsi nonnullae Romanorum Pontificum, praesertim vero foel. rec. Alexandri Papae quarti constitutiones super delatione habitus Albi, de qua controuertebatur inter Fratres Ord. S. Augustini, & Fratres S. Dominici, quod ita consimiles videntur, ut si abique veste Superiori nigra incedant, vix alter ab altero queat discerni; mansissent, & nuper hic pontifex per litteras sub Datum Romae, apud S. Petrum die 15. Martij 1597. eadem priuilegia seruari mandasset; nihilominus quoniam in eisdem litteris nonnullae desiderabantur clariora, & ideo ex utroque ordine Superiores, seu Procuratores eorum asciuisset; quorum priuilegia, Constitutiones, ac Statuta per praefectos Apost. Reformationis diligenter examinata, auditis prius Magistro Ferdinando de Castro procuratore prouinciae Portugalliae Ord. Praedicatorum, ac Magistro Francisco Pereira Assistens pro Ultramontanis prouincijs; Ord. S. Augustini, ex iuribus utrinque eductis huic tam diuinae quaestioni finem, & silentium in hunc qui sequitur imposuit modum.

Glem. 8.

Vc

Ut scilicet perpetuis futuris temporibus Fratres Prædicatores S. Dominici cum Cappa nigra, Fratres verò Heremitas S. Augustini cum tunica etiam nigra, ad instar propriarum Constitutionum, non solum in dictis Regnis, sed vbique locorum, tam si in proprijs Conuentibus, & Ecclesijs eos actus exercent, in quibus habitum nigrum Constitutiones iubent adhiberi præcipue verò in Ecclesia dum Confessiones audiunt, Conciones, seu lectiones ad populum habent, quam extra Claustra, in quibuscunque actionibus, & functionibus, etiam in itinere, & ad prædia, licet Urbibus, Oppidis, aut Monasterijs viciniora animi gratia accedentes, semper incedere debeant, & teneantur, præterquam in edibus, & Viridarij prædiorum suorum, & hæc in virtute sanctæ obedientiæ districtius præcipit obseruari, & sub Apostolicæ indignationis pœna.

Superioribus, & Fratribus vniuersis, & singulis dictorum Ordinum, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna, eo ipso incurrenda mandat, ne deinceps in perpetuum, super hoc litem, aut molestiã aliquam vicissim intentare, aut inferre audeant.

Præsentes litteras declarat omni subreptionis, aut obreptionis vicio carere, seu suæ intentionis, vel quoptam alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos iuris reduci, seu in ius controuersiam reuocari, sublata quibuscunque Iudicijs, aliter iudicandi, aut interpretandi facultate, irritans quicquid fecus factum fuerit.

Præcipit omnibus locorum Ordinarijs, vt præfata omnia quoties opus fuerit, seu requisiti fuerint obseruare faciant. Datum Romæ die 21. Octobr. 1603. Anno 12.

Canonizatio Beati Iohannis à S. Facundo in Hispania.

Beatorum virorum, &c.) Recenset desiderium, & Clem 8. suppli-

supplicationes Catholicorum Regum Hispaniæ ut
 Beatus Ioannes à S. Facundo Ordinis Heremitarū
 S. Augustini in Hispaniæ Regnis miraculis clarus
 in Sanctorum numerum adscriberetur, itque cum
 apud Alexandrum Sextum, Paulum Tertium, Pium
 Quintum, Gregorium Decimum tertium, ac Sixtū
 Quintum expoſtulaffent, tādem Philippus Tertius
 apud Sanctiffimum Pontificem istum negotium
 perfecit.

Committit hoc negotium, processusque totius
 vitæ istius Beati ab anno 1488. in Ciuitate Salamā-
 rina facti indagacionem Hieronymo Pamphilio, &
 Ioanni Garzia Melino, Sacri palatij caularum Audi-
 toribus, necnon S. R. E. Card. super sacris ritibus de-
 putatis, ex quorum relatione concessit, ut sequitur
 videlicet.

Quod fratres eiusdem Ordinis prouinciæ Castel-
 læ, in eorum Ecclesia S. Augustini dictæ Ciuitatis
 Salamantinz, in qua Collegium Maximum, seu
 Collegiales, & Cappellani, ac personæ S. Bartholo-
 mæi nuncupati quolibet anno, in die obitus B. Io-
 annis, vna cum dictis fratribus congregari, & con-
 uenire solent, & in qua similiter d. B. Ioānis corpus
 quiescit, & magna cum veneratione, populique de-
 uotione asseruatur, officium, ac Missam de Commu-
 ni vnus Confess. non pontif. de dicto B. Ioanne iux-
 ta Rubricas Breyarij, ac Missalis Romani, die scili-
 cet 12. mensis Iunij, in qua die licet ipse B. Ioannis
 die 11. eiusdem mensis obdormierit in Domino, ob-
 festum tamen S. Barnabe Apostoli, quod in eundem
 diem 11. incidit, huiusmodi officium transferendū
 censuit, vna cum dictis collegialibus Cappellanis,
 & personis dicti Collegij libere, & licite celebrare
 possint. Non obstantibus constitutionibus, &c. Datū
 Romæ die 19. Iunij 1601. anno.

Ultra verò præfatam concessionem, idem ponti-
 fex

Clem. 8.

sex ab eodem Rege Philippo III plerisque Hispaniarum proceribus, & personis Ecclesiasticis suppliciter exoratus, ut eadē in canonizationem profequi, & interim presentes litteras extendere dignaretur, iterumque grauissimis viris huiusmodi negocium plene examinandum commississet, tandem præsertim litteras ad vniuersum Ordinem Fratrum Eremitarum S. Augusti. extendit, ac eiusdem Ordinis Fratribus, ac Monialibus vniuersis, & singulis vbiq; terrarum existentibus, ut sicut vigore prædictarum litterarum in Monasterio; & Ecclesia S. Augustini Ciuitatis Salamantinae illius, & prouinciæ Castellæ Fratribus licet Missam, & officium de dicto B. Ioanne recitare, ita in posterum, in quacunq; Domo, & Ecclesia dicti Ordinis vbiq; locorum publice, ac priuatim eodem modo officium, & Missam de dicto B. Ioanne de S. Facondo recitare de Comuni vnius Confess. non pont. iuxta Rubricas Missalis, & Breuiarij Romani, non tamen sub duplici ritu, (nisi vbi corpus, vel pars insignis Reliquiarum eiusdem B. Ioannis extiterit) ne Dominica impediat, cuique illorum liceat, auctoritate, & tenore prædictis concedit, & indulget.

Derogat omnibus illis, quid in supra inferis litteris voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscunq;. Datum Tusculi die 15. Octobr. 1603. Anno 12.

Inhibitio celebrandi missas ex legatis in Ecclesijs Monialium per Fratres Minores de Obseruantia.

Ex debito pastoralis officij, &c. 1603. 8. Nouembris, anno sui pont. 12. In Ecclesijs Monialium, seu Sanctimonialium in totius Italiz, cæterisque Cisalpinis Regionibus, & præsertim in Gallia Cisalpina, sub cura, regimine, & correctione Fratrum Minorum Sancti Francisci de Obseruantia quam-

Clem. 8,

plurimæ

plurima Missarum onera & diuersis piorum dispositionibus, & legatis incumbunt, quæ cum per Fratres eiusdem Ordinis in Ecclesiis Monialium celebrari soleant, fit ut non solum Ecclesiæ Fratrum debito seruitio fraudentur, sed & Fratres ipsi exinde per Ciuitates, & loca euagantur, & crebrius quam decet cum eisdem Sanctimonialibus conuersentur, cui scandalo modis, ut infra occurrit.

Onera igitur huiusmodi Missarum ab Ecclesiis singulis Monialium, in Ecclesiis Fratrum eiusdem Ordinis, & in locis eisdem respectiue existentibus transfert.

Vult tamen, ut ipsis Monasteriis Monialium remaneant omnes annuæ perpetuæ, seu temporales præstationes, legata, redditus, ac bona quæcunque pro dictis oneribus data, seu relicta, aut in posterum relinquenda, sicque perpetuis futuris temporibus obseruandum mandat.

Moniales ad nihil aliud teneantur pro celebratione Missarum, nisi id quod dari solet pro regionis, & cuiusque loci more, & consuetudine, pro elemosyna vnius, vel plurium respectiue Missarum, non obstantibus legantium, disponentium, vel testatorum voluntatibus.

In locis Monialium vbi numerum octuaginta excedunt Missæ duæ diebus feriatis, tres verò dieb. Dominicis, & festiuis, vbi vero sunt minus quinquaginta Missa vna diebus feriatis, duæ verò dieb. Dominicis, & festiuis, per fratres eiusdem ordinis celebrentur.

Prohibet eisdem fratribus sub privationis vocis actiue, & passiuæ, perpetuæque inhabilitatis pena, ne ad Monasteria Monialium, præterquam ad celebrandas, Missas prædictas, de Superiorum licentia, & in diebus festiuitatum monasteriorum huiusmodi vel tempore receptionis, & professionis Nouitiorum.

Capitulum, & Bullam Pontificam 191
giarum, siue obitus obitus alicuius Monialis, pro su-
nere, & officio peragendo vilo modo accedant.
Prohibet Ministro Generali, & aliis eorum Super-
rioribus ne licentias concedant nisi ad effectum
huiusmodi, & in ceteris firmo remanente Decreto
Congreg. S. R. E. Cardinalium, super negocijs Regu-
larium, vt ibi videre licet.

Inhibet molestiam ipsis Monialibus posse inferri
siue per locorum Ordinarios, siue per alios quoscun-
que occasione huiusmodi translationis missarum.

Præsentem litteras omni subreptionis, vel obrep-
tionis, aut alio quouis defectu carere declarat sub-
lata quibusvis personis auctoritate aliter iudicandi,
secus attentata irritando.

Auditori Camerae, & locorum Ordinariis præfa-
ta obseruare, & obseruari facere mandat, contradi-
ctores per censuras, & alia iuris, & facti remedia
compescendo.

Derogat omnibus contra præfata facientibus,
supplens quibuscunque si qui in præsentibus litte-
ris irreplerint defectibus. Romæ apud S. Petrum
sub annulo Piscatoris 8. Nouembr. 1603. pontif.
sui anno 12.

*Incipiunt Bullæ pauli V. Romani pontificis patriæ Romani
qui antea Camillus dicebatur, Marci Antonij Bur-
ghesij filij S. R. E. presb. Card. tituli S. Chryso-
goni acclamatus summus pontifex die
15. Maij 1605.*

Bulla Quod in omni edita die 28. Iunii 1605. vbi
habetur iubet indistincto ad diuinam opem implo-
randam pro salutari Ecclesiæ Catholicæ regimine,
& pro præsentibus necessitatibus.

Bull. Romani edita primo Iulij 1605. Concedit
privilegia Abbreuiatoribus Maioris præfidentia,
Pauli 5. litte,

592 *M. Maur. de Greg. Carnar. apbor. & summ.*
litterarum Apostolicarum.

Bull. Romanum, sub die 31. Iulii 1605. vbi conceduntur indulta, & priuilegia conclauiſtis poſtremorum conclauium.

Bull. Decet. habitá die 20. Auguſti 1605. habet exemptionem Fratrum Ordinis S. M. de Monte Carmelo à ſolutione quartæ cum declacatione Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 13.

Bull. ex iniuncto. die 1. Octóbris 1605. multa ſtatuit ſuper erectione Collegii, vel Seminarii Colimbrieniſis in Regnis Hiſpaniarum pro religioſis militiarum Sancti Iacobi de Spata, & Sancti Benedicti de auiſ licet approbauerit militiá S. Iacobi Alex. 3. in ſua conſt. S. Benedictuſ eius adminiſtrationem Regi Hiſpaniarum conceſſit Adrianus 4. conſt. 1. dum inter.

Bull. cum ſicut. ſub die 1. Octóbr. 1605. Quod capitulum generale Sancti Franciſci de Paula quolibet ſexennio, prouinciale triennio, & correctorum domorum quolibet anno expleatur.

Bull. ex iniuncto die 16. Octóbris 1605. vbi habetur reſtitutio, & innouatio feſtiuitatis Sancti Vbal-di Epifcopi Eugubini Ordinis Canon. regular. Lateran. ſub die 16. Maii.

Bull. altitudo die 16. Nouembris 1605. approbatur Collegium ſub inuocatione Sancti Hieronymi ad piã educationem ſcholarium egenorum inſtitutum.

Bulla Sanctiſſimus ſub die 4. Decembris 1605. præſigit certum numerum religioſorum cuiuſq; conuentui, & domui religioſorum.

Bull. in maximis 23. Decembr. 1605. reuocat exemptiones à ſolutione Reu. Cam. Apoſt.

Bull. inter grauiffimas 23. Decembris 1605. & 1606. Innouatur, & extenditur conſtitutio Pii IV. & V. Gregor. XIII. & Clem. VIII. contra extrahen-
Pauli 5. tea

tes de statu Ecclestico, eiusque terris etiam medijs
té subiectis frumenta, & alia huiusmo.

Bull. religiosos. sub die 18. Februar. 1606. & 1608.
& 1611. Quod fratres Congregationis Iesuatorum
S. Hieronymi ordinem Sacerdotalem á quocunq[ue]
idoneo Episcopo seruatis seruandis assequi valeát,
& exercere.

Bull. iniuncti. sub 3. Martij 1606. Confirmat redu-
ctionem monachorum S. Basilij in vnam Congrega-
tionem, & approbat gratias, & priuilegia ipsius
ordinis.

Bull. In eminenti sub 8. Aprilis 1606. multa con-
cedit priuilegia curialibus, & incolis vrbis, & ciui-
bus Romanis decedentibus quoad successionem
bonorum ibidem existentium.

Bulla Iniuncti sub die 16. Maij 1606. Confirmat
gratias, & priuilegia Congregationis Cœlestinorú
Ord. S. Benedicti, & subijcit potestati Abbatis gene-
ralis monasteria Galliz.

Bull. Romanum. die 16. Maij 1606. Quod clerici
regulares ministrantium infirmis ad nullos alios or-
dines etiam Carthusianos ingredi valeant sine sedis
Apostolicæ licentia.

Bulla Romanus 23. Maij 1606. reuocat Indulgen-
tias quoquo modo religionibus, & ordinibus regu-
laribus concessas, & nouiter eas alio modo con-
cedit.

Bull. Decet. sub die 3. Iulij 1606. Declarat Iurif-
dictionum Vicarij Papæ, & Iudicis causarum Ar-
chi-hospitalis S. Spiritus in Saxia de vrbe.

Bulla Maiestatis sub die 21. Iulij 1606. Quod mili-
tes Iesu Christi, S. Iacobi de Spada, & S. Benedicti
de Auis Regni Portugalliz in quacunq[ue] classe
Regis Hispaniarum aduersus infideles, aut hæreti-
cos per quinquennium militantes, commendas, &
alia beneficia consequi valeant, ac si iuxta eorum

Pauli 5.

P p

statuta

394 *M. Mau. de Greg Camar apbor. & summi.*
statuta per triennium in Africa contra infideles mis-
sitassent.

Bulla Inter omnes sub die 23. Augusti 1606. Cō-
firmat, & innouat priuilegia ordinis S. M. de Met-
cede.

Bulla Romannus sub primo Septembris 1606.
reuocat facultatem superioribus quorumcumque
ordinum cognoscendi causas suorum subditorum
ad officium S. Inquisitionis hæreticæ prauitatis per-
tinentes.

Bull. Ad vberes sub die 5. Septembris 1606. con-
cedit facultatem Cappuccinis quod in Regnis Hi-
spaniarum noua loca recipere possint seruata for-
ma Conc. Trid.

Bulla eximiaz sub 15. Septembris 1606. declarat
iurisdictionem, & facultates Auditoris Curiaz causa-
rum Reu. Cam. Apost.

Bull. Quæ regulares sub 10. Octobris 1606. Con-
cedit gratias, & priuilegia monialibus Congrega-
tionis B. Mariæ Tuliensis Ord. Cisterc. quibus per-
fruuntur monaci eiusdem ordinis.

Bull. Accepimus. sub 4. Decembris 1606. In pro-
mouione personarum militiæ S. Ioannis Hierosoly-
mitani habeatur ratio meritorum magis, quam an-
cianitatis.

Bull. postulat sub 14. Februar: 1607. multa statuit
circa auctoritatem ministri generalis ordinis Fra-
trum Minorum Ord. S. Francisci de Obseruantia.

Bull. cum sicut sub die 6. Aprilis 1607. 1608. or-
dinationes & statuta super bono regimine Congre-
gationis Cassinensis Monacorum ord. S. Benedicti.

Bull. religiosorum sub die 21. Augusti 1607. De-
clarat, & confirmat priuilegium fori religiosorum
regularium intra claustra degentium.

ix Bull. Quoniam sub 22. Septembris 1607. Contra
Canonicos regulares S. Saluatoris conquirentes fa-
Pauli 5. uores

uores extra religionem vt officia, & dignitates in eadem religione obtineant.

Bull. ex credito sub die 6. Octobris 1606. erigit confraternitatem in doctrinæ Christianæ in archiepiſcopatu fraternitatem cum indulgentijs, &c.

Bull. ex quo diuina sub die 9. Nouembris 1607. concedit adem priuilegia quæ habent Mendicantes religioni clericorum regularium Somalæ, quæ tamen sunt in vſu, & non contraria ſacris Canonibus, aut Trid.

Bull. Cupientes. sub die 4. Iunij 1607. ampliat Iurisdictionem S. R. E. Cardinalium boni regiminis communitatum ſtatus Eccleſiaſtici quo ad cognitionem cauſarum eaſdem tangentium, ſecus quo ad poenâ maleficiorum.

Bull. Admonemur. sub die 7. Ianuarij 1608. contra prædicatores ord. S. Dominici qui pro ſe vel alijs recurrunt ad fauorem extra religionem ad effectum conſequendi officium magiſtri generalis, vel alijs modis illegitimis id facere præſumunt.

Bull. Romanus sub die 16. Februarij 1608. erigit ordinem militare ſub titulo, habitu, & regula S. M. V. de Monte Carmelo.

Bull. Maieſtatis sub die 16. Febr. 1608. facit Regem Franciæ perpetuum adminiſtratorem militaris ordinis S. Spiritus, & quod etiam exteros Catholicos ad militiam admittere poſſit.

Bull. Romanum sub die 28. Martij 1608. ſtatuit quod ſacrum opus Agnus Dei in cera ſignandi, & fractum renouandi perpetuo ſpectet ad Monachos dumtaxat Congregationis B. M. Fulien. in vrbe Cluſterciensis ord. S. Benedicti.

Bull. Maieſtatis sub die 17. Aprilis 1608. concedit facultatem Regi Franciæ immutandi, & corrigendi ſtatuta militaris ord. S. Spiritus.

Bull. Coeleſtis sub die 29. Maij 1608. in Sanctoſum

Pauli 5.

P p. 2

nume.

numero adscribit Franciscam Romanam ex obla-
tis sororibus Congregat. Mont. Oliueti.

Bull. cum generosa sub die 18. Iunii 1608. am-
pliat priuilegia militiæ S. Stephani circa annuas pé-
siones Ecclesiasticas.

Bull. Admonemur sub die 4. Iulij 1600. Contra
ambitum Fratrum Eremitarum S Augustini.

Bull. Nuper sub die 7. Iulij 1608. Quod fratres S.
M. de Mercede redemptionis Captiuorum non
recipiant amplius fratres Capuccinos, neque alios
strictioris regulæ.

Bull. ministerio sub die 14. Augusti 1608. Quod
monachi Congregationis S. M. Fulienfis ordin. Ci-
sterciensis possint vbique de sola ordinariorum li-
centia vbique noua monasteria construere.

Bull. facultatum sub die 1. Septembris 1608. Con-
tra mulieres abutentes licentias ingrediendi mona-
steria.

Bull. Ecclesiæ militantis. sub die 15. Octobr. 1608.
Quod fratres Cappuccini, sunt vere minores Sæcti
Francisci, & eorum constitutiones conformes sunt
regulæ eiusdem S. Franc.

Bull. Inter alias die primo Iunii 1605. Quod vnus
ex confratribus Congregationis Ioannis Dei, in
qualibet domo eiusdem Congregationis ad pres-
byteratum promoueri, & sacramenta ministrare
possit.

Bull. accepimus sub die 8. Iulij 1609. Quod cuius-
cunque ordinis, Congregationis, & Societatis regu-
lares personæ ad eas tamen se transferant Indiarû
partes, ad quas ab eorum superioribus ad fidem
Catholicam prædicandam, siue Ecclesiastica Sacra-
menta ministranda delegantur.

Bull. Atlas. sub die 20. Iulij 1609. Quod causæ Ho-
spitalis mendicorum de Vrbe in secunda instantia
cognoscantur per vnum ex iudicibus ordinarij eli-
gendum

Pauli 8.

gendum

gendum per Cardinalem eiusdem hospitalis protectorem firmo remanente notario eiusdem hospitalis.

Bull. Sanctissimus sub die 22. Octobris 1609. Moderatur indulga S. R. E. Cardinalium super collatione beneficiorum Ecclesiasticorum.

Bulla ex debito, sub die 24. Decembris 1609. multa statuit circa distinctionem prouinciarum Castellæ, & Bethicæ, & circa electionem Vicarij generalis, & aliorum officialium congregationis fratrum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum in Regnis Hispaniarum.

Bull. In supremo sub die 14. Augusti 1613. plenius disponit circa proxime dicta.

Bull. Ecclesiæ sub die 15. Decembris 1609 adscribit ordinem supradictorum fratrum reformatorum Discalceatorum Redemptionis Captiuorum inter alios ordines Mendicantium, cum priuilegiorum, & communionem.

Bulla quam pié, sub die 25. Februarij 1610. approbat constitutionem Clementis 8. super confirmatione supradictæ religionis Redemptionis Captiuorum cum adiectione duorum votorum ultra alia ipsius ord.

Bulla Sanctissimus sub die 25. Febr. 1609. declarat reservationem beneficiorum per assecurationem pacificam vacaturorum.

Bulla pastoralis, sub die 8. Aprilis 1610. excommunicat: quoscunque hæreticos, eorumq; fautores, schismaticos vel Ecclesiasticam libertatem lædentes &c.

Bull. Ecclesiæ sub die 8. Maij 1610. quod superiores Congregationis clericorum regularium Sancti Pauli decollati vbique noua monasteria de sola ordinarij licentia fundare valeant.

Bull. Apostolicæ sub die 31. Iulij 1610. multa Pauli 5.

P p 3 decernit

decernit circa magistros linguarum hebraicæ, græcæ, latinæ, & arabicæ linguæ à regularibus in suis studijs habendos.

Bull. Inter graues sub die 14. Augusti 1610. statuit quod fratres tertij Ordinis Sancti Francisci de poenitentia nuncupati, familiarum ultramontanæ, habitum humilis panni, & distincti coloris à fratrum S. Francisci, de Paula habitu, gestare teneantur.

Bull. Vnigenitus sub die 7. Iulij 1611 habetur canonizatio Sancti Caroli presb. Card. Arch. Mediol. cum suæ festiuitatis institutione sub die 4. Nouembris.

Bull. quæ salubriter sub die 23. Nouembris 1610. declarat constitutionem Clementis 8. circa formam communicandi indulgentias pro ijs qui hanc communicandi facultatem habeant.

Bull. Romanus sub die 7. Iulij 1610. declarat quod fratres Congregationis Ioannis Dei in Regnis Hispaniarum tria vota substantialia emittant, & quartum votum inseruendi infirmis, ac deinde veri religiosi habebuntur, & sub reg. S. Augusti militare teneantur.

Bull. pastoralis sub die 19. Octobris 1611. institutio Congregationis prælatorum, & egregiorum virorum ad vbertatem annonæ, & Græciæ in terris Ecclesiæ, & eorum priuilegia.

Bulla vniuersi sub die 1. Martij 1611. reformat officiales, & tribuzalia almæ Vrbis eorumque salaria determinat pro singulis actis.

Bulla cum nos sub die primo Martij 1611. taxas constituit notariorum.

Bull. cum fiet sub die 13. Mar. 1612. declarat constitutionem super reformatione tribunalium nuper editam.

Bull. monialium 10 Iulij 1612, renocat licentiam monialium monasteria ingrediendi, aut cum eis alloquendi

Pauli 5.

loquendi

loquendi mulieribus concessam.

Bull. In sede sub die 15. Octob. 1612. Erectio, ac deputatio officialium super Aquæ Paulæ, & illius aquæ ductus cura, & administratione in alma Vrbe.

Bulla sedis sub die 2. Octobris 1612. facultatem tradit á Capitulo Conuentali Eremitæ Montis Sennarii concessam Ord. fratrum seruorum B.M. Virgini in recipiendis nouitiis. Et mitigatio ieiunii in pane, & aqua pro quarta feria hebdomadæ.

Bulla *Alias* sub die 13. Octobris 1612. mitigatio ieiunii nuper recitati ordinis.

Bull. Quoniam sub die 22. Nouembris 1612. Apostolicam mittit benedictionem ad Petrum Patriarcham Maronitarum Antiochenum, & facultatem amplam tribuit omnes Catholicos Maronitas benedicendi, cum indulgentiarum elargitione.

Bull. Romani sub die 7. Martii 1613. erigit Seminarium sub inuocatione Sancti Pauli in Vrbe fratrum Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italix pro Christianæ fidei propagatione.

Bull. *Alias* per nos sub die 30. Martii 1613. interdicit monachis S. Bernardi Congregationis Cisterciensium Italix ne extra fauores ambient, & eorum complicibus, & fautoribus. Nec non contra superiores attendentes eosdem fauores in eorum electionibus.

Bull. pastoralis sub die 16. Mali 1614. declarat quid agendum super reformatione scrutini in superiorum electionibus ord. Eremitarum S. Augustini. vide bull. Nuper à nobis pro dicta declaratione.

Bull. Inter pastoralis, sub die 14. Ianuarii 1614. Instituit regimen, & administrationem scholarum piarum in alma Vrbe ad pauperes gratis erudandos institutarum, & instituendarum, quæ Congre-

Greg. XIII. de Greg. Camar. apbor. et summa.
gatio B. Matris Dei de cetero nuncupari decernitur.

Bull. onerosa sub die 4. Februarij 1615. prohibet ne de pecunijs Montium Pietatis status ecclesiastici ad aliud erogetur quam in eorum erectione destinatum absq. Apost. sedis licentia.

Bull. Alias &c. sub die 21. Februar. 1615. Quę seruare debeant Clerici regulares Congregationis S. Pauli decollati in admittendis nouitijs ad habitum, & professionem religionis.

Bulla Apostolicę sub die 17. Iunij 1614. cōstituit Rituale Romanum in administratione Sacramentorum alijsque Ecclesiasticis functionibus inuiolabiliter seruandum.

Bull. Immensę sub die 28. Octobris 1615. Erectio Cappellę in basilica S. M. Maioris de vrbe, & ad illam trāslatio Sacrę Imaginis Gloriosissimę Virg. Marię cum prioratus, Cappellaniarum, & clericatum, ac Iurispatronatus institutione, annuorumq; reddituum assignatione, & Cardinalis protectoris Iurisdictione.

Bull. pastoris sub die 9. Nouembris 1615. Institutio Confraternitatis vtriusque sexus Christi fidelium in Alma Vrbe sub inuocatione SS. Benedicti, & Scholasticę de Nursia cum indulgentiarum largitione, & quotannis vnum ex capiteli damnatis liberandi facultate.

Bull. In suprema sub die 22. Nou. 1615. Confirmatio, & declaratio Constitutionis Xisti V. super poenis, & confiscationibus status Ecelesiastici, illarumque solutione Camerę Apostolicę debita. Et forma de cetero in illis perpetuo seruanda.

Bull. postulat sub die 19 Maij 1611. de regimine, & habitu nouitiorum conuersorum prioratum, & Abbatiarum Congregationis Montis Virginis.

Bull. Sedis sub die 11. Iunii 1608. Quod liceat sub

Pauli 5.

perio-

perioribus Ordinum Mendicantium religiosos per aliam viam, quam per Iaponicas causa prædicandi Christianam fidem transmittere seruata in reliquis forma Clementis 3.

Bull. sacrosanctæ sub die 10. Maij 1615. Instituit Congregationem piorum sacerdotum Oratorij Iesu Christi Domini nostri nuncupandam in Regno Franciæ ad augendam, propagandamq; fidem.

Bull. Christi fidelium sub die 24. Februarij 1612. Confirmat constitutiones Congregationis Clericorum secularium de Oratorio B. Philippi Nerij, & prohibet ne quæuis Congregatio sub denominatione dicti B. Philippi promulgare audeat, ac domos fundare &c.

Bull. prouisionis sub die 27. Nouembris 1614. Renouat constitutiones Clementis 8. circa officium duorum assistentium prioris generalis Ordinis Eremitarum S. Augusti vna cum earum declarationibus.

Bull. Ad sacram sub die 29. Ianuarij 1616 Quod Monasteria Congregationis Monachorum Coelestinorum Ord. S. Benedicti seruata Monasteriorum, quantitate reddituum per priores, vel Abbates seruentur eorumque familia in ipsis, & non in alijs eorum membris constituatur.

Bull. pastoralis sub die 19. Aprilis 1616. institutio Congregationis Monachorum ordinis Cisterciensium in Regnis Hispaniæ sub perpetua obedientia Abbatis, & capituli generalis Cistercij.

Bulla ex iniuncto sub die 11. Aprilis 1616. Vni Congregationem clericorum Doctrinæ Christianæ in Ciuitate Auinionis institutam Congregationi clericorum Somalchæ vna cum capitulorum inter easdem congregationes initorum comprobatione.

Bull. Regis pacifici sub die 6. Iulij 1610. Innouatio constitutionum à Sixto 4. & Pio 5. de Conceptio

Pauli 5.

ne

ne B.M. Virginis editatum, impositioque maiorum in transgressores, à locorum ordinarijs, & hæreticæ & prauitatis Inquisitoribus puniendos.

Bull. Quoniam sub die 17. Augusti 1616. interdic-
cit ne monachi S. Benedicti Cœlestiorum Con-
gregationis dignitates, gradus &c. seculari fauore
procurent, pœnis imbi indictis.

Bulla exponi sub die 25. Ianuarij 1617. Confirmat
nonnullas constitutiones, seu ordinationes à fratri-
bus Eremitis ord. S. Augustini Congregationis Si-
ciliz pro feliciori eiuldem gubernio editas, nec nõ
approbat vnionem ipsius Congregationis prædi-
cto ordini antea factam.

Bull. Romanus sub die 13. Februarij 1617. Con-
gregationis fratrum Ioann. Dei in Italia pridem
Instituta, & hospitia Germaniz, & Galliz, Polo-
niz comprehendens in veram religionem erectio
sub tribus votis substantialibus, & quarto de iuuan-
dis infirmis, & regula S. Augustini, & de hoc vide
supra, & in bull. ea quæ sub die 15. Aprilis 1617.
eiusdem Pauli V.

Bulla ad ea sub die 6. Martij 1617. erigit Congre-
gationem clericorum pauperum Matris Dei scho-
larum piarum ad pauperes scholares sine vilo proe-
mio docendos.

Bulla Domini nostri sub die 15. Aprilis 1617.
Quod fratres minores conuentuales ord. S. Franci-
sci semel in mense prima die non impedita allo fe-
sto, officium nouem lectionum prout recitatur in
die festo, recitare possint, & valeant.

Bull. S. D. N. sub die 12. Septembris 1617. prohi-
bet quod in actibus publicis afferatur Beatissimam
Mariam Virginem in peccato originali fuisse con-
ceptam.

Bull. pastoralis die 13. Octobris 1617. Concedit
ve fratres Cappuccini ord. minorum S. Francisci in
Pauli 5. publicis

publicis processionibus vbique locorum Crucem propriam deferre possint.

Bull. pastorale sub die 20. Nouembris 1617. In nouat, & declarat constitutiones Sixti V. & Clementis 8. de non alienandis bonis in forenses, ac castris, & alijs iurisdictionalibus tam in forenses, quam in subditos absque precedente sedis apostolicę licentia in scriptis obtinenda.

Bull. fides sub die 3. Ianuarij 1619. statuit emolumenta, & privilegia magistrorum coereoniarum, aliorumque officialium S. R. E. Cardinalium Collegij &c.

Bull. Romanus sub die 16. Martij 1619. declarat Iurisdictionem ordinariorum in fratres Congregationis Ioannis Dei.

Bull. admonemur sub die 19. Aprilis 1619. prohibet, & interdicit ambitum fratribus minoribus de obseruancia S. Francisci, necnon eorum superioribus. Item de hoc tractat.

Bulla admonemur, circa fratres, & superiores fratrum minorum conuentualium ord. S. Francisci.

Bull. admonemur sub die 6. Septembris 1619. acriter insurgit contra superiores ordinis fr. minorum S. Francisci de Paula, qui fauorem extra suum ordinem attendentes, officia, dignitates, & gratias concedunt. Et contra fratres conquirentes dictos fauores &c.

Bull. in supremo sub 24. Septembris 1619. habet beatificationem Thomę a Villanoua ord. Eremit S. Augustini.

Bull. In sede sub 25. Octobris 1619. habet beatificationem S. Francisci Xauerij sacerdotis, soc. Iesu. Obijt hic pontifex Romę die 23. Ianuarii 1621. sepultusque est in basilica S. Petri, deinde anno sequenti in basilicarum S. M. Maioris translatus est eius corpus.

Pauli 5.

Incipiunt

Incipiunt Bullæ Gregorij XV. Itali ex Ciuitate Bononiæ in prouincia Lombardia, Alex. antea dictus, Pompeij de Ludouijjs filius S. R. E. presbyter Card. Tit. S. M. in Transpontina. & Archiep. Bonon. die 9. Februar. 1621. Roma summus pont. pronnnciatu, & die 14. eiusdem coronatus.

Bull. Romanus sub 15 Martii 1620. concedit multa priuilegia conclauistis, qui fuerunt in conclauis, in quo ipse pontifex electus fuit, &c.

Bull. spiritus Domini sub die 17. Martij 1621. Indicit iubileum ad diuinam opem implorandam.

Bull. pastoralis sub die 12. Februarii 1621. Confirmat vnionem Congregationis fratrum Discalceatorum ord. Eremitarum S. Augusti in Regno Siciliae antea erectæ congregationi Italiae eorundem fratrum.

Bull. Saluatoris sub die 18. Maii 1621. habetur erectio hospitii, & Collegii Gregoriani in vrbe pro vniuersis monachis sub regula S. Benedicti militantibus.

Bull. Consuevit sub die 7 Decembris 1621. Erectio officii perpetui ad instar aliorum officiorum Romanæ Curie vacabilis pro vno notario specialiter deputato ad formandum processus coram S. R. E. Cardinalibus super qualitatibus promouendorum à summo pontifice ad Cathedralis Ecclesias &c.

Bull. onerosa sub die primo Septembris 1621. præfinit aliquas ordinationes pro fœliori gubernio fratrum minorum S. Francisci de obseruantia reformatorum in Italia.

Bulla Aeterni Patris sub die 26. Nouembris 1621 agit de electione summi pontificis.

Bull. In supremo die 18. Nouembris 1621. erigit congregationem clericorum secularium scholarum
Greg. 15, piarum

piarum in religionem clericorum regularium cum emissione trium votorum solemnium, & cum enlargemente omnium privilegiorum Mendicantibus concessorum, & concedendorum ex bull. eiusdem ad vberes sub die 25. Octobris 1622.

Bull. ex iniuncto sub die 9 Decembris 1621. Confirmat, & innouat const. Greg. 13. & 14. super prohibitione delationis habitus fratrum Capucchinorum.

Bull. alias sub die 31. Ianu. 1621. ampliat, & extendit facultatem concessam fratribus minoribus ordinis S. Francisci de obseruantia Discalceatorum in Regnis Hispaniarum commorantium noua loca erigendi seruata forma sacrorum canonum, & Sacri Conc. Trid.

Bull. Inscrutabili sub die 5 Februar. 1622. agit de privilegiis exemptorum circa animarum curam, & Sacramentorum administrationem, sanctimonialium monasteria, & prædicationem verbi Dei cum declaratione dubiorum quæ inde eueniunt, eorumque decisione.

Bull. decet sub die 11. Martii 1621. approbat ceremoniale continens usum circa electionem summi pontificis.

Bull. Romanus sub die 2. Iulii 1622. reuocat concessiones quascumque viæ vocis oraculo factas, exceptis oraculis factis S. R. E. Cardinalibus.

Bull. Romani sub die 2. Iulii 1622. grauer insurgit contra hæreticos in locis Italiæ, & Insularum adiacentium quouis prætextu commorantes, & eorum fautores.

Bull. sanctissimus sub die 2. Iunii 1622. ampliat, & declarat prohibitionem, quæ prohibetur asserere B. Mariam Conceptam esse in peccato Originali.

Bull. cum alias sub die 17. Augusti 1622 confirmato, & ampliatio constitutionis Clem. 8. circa nos

Greg. 151

uorum

uorum conuentuum regularium erectiones editæ
ibi habentur.

bull. circumſpecta ſub die 17. Auguſti 1622. expli-
cat priuilegia, & indulta Patriarcharum, Archie-
piſcoporum, & Episcoporum in cappella ſanctita-
tis ſuæ aſſiſtentium.

bull. Iniuncti ſub die 23. Auguſti 1622. confirmat
priuilegia omnia, & indulta, & communicat ſingu-
las gratias tam ſpiritualium, quam temporalium,
quibus fruuntur congregationes caſinensis, & cano-
nicorum regularium S. ſaluatoris bononiensis Cong-
regationi Lateranenſi canonicorum regularium
ord. S. Auguſtini.

bull. vniuerſi ſub die 30. auguſti 1622. confirmat,
& ampliat conſtitutionem Pii IV. contra ſacerdo-
tes in confeſſionibus Sacramentalibus poenitentes
ad turpia ſollicitantes.

bull. ad ſacram ſub die 31. auguſti 1622. confir-
mat diuiſionem factam prouincie S. Auguſtini fra-
trum recollectorum Diſcalceatorum Hiſpaniarum
in quatuor prouincias, ac circa electionem Vicarii,
& alia multa diſponit.

bull. apoſtolarum ſub die 30. Decembris 1623 re-
uocat quaſcunque licentias legendi, & habendi li-
bros prohibitos quibuſcunque perſonis ab omnib.
etiam Roma. pontificibus conſeſas.

bull. paſtoralis ſub die 2. Februarii 1623. reuocat
quaſcunque præcedentias, ſeu paternitates conſeſas fr.
Minoribus S. Franciſci de obſeruantia præter
conſtitutiones ordinis confirmatas.

bull. ad vberes ſub die 3. Februarii 1622. commu-
nicat quaſcunque gratias, & indulta conſeſa, &
concedenda quibuſcunque ordinibus, tam Mendi-
cantium, quam non Mendicantium ad ſacrum or-
dinem Chartuſ.

bull. Domini noſtri ſub die 17. Februarii 1623.

Greg. 15.

inſtituit

instituit festiuitatem s. brunonis ord. Chartusianorum sub ritu semidupl. & in Kalendar. & breuiarii in posterum imprimendam.

bull. omnipotentis sub die 10. Martii 1623. acriter insurgit contra maleficos, fortilegos cum diabollo pactum facientes à fideque apostatando alios ledentes.

bull. grata sub die 27. aprilis 1623. Extendit, & nouiter concedit priuilegia omnia, & facultates à Gregorio 14. Cappellanis Romani pontificis tum existentibus concessas pro cappellanis huius pontificis. Obiit iste pontifex Romæ die 7. Iulii 1623. sepultusque fuit in basilica S. Petri.

Incipiunt bullæ feliciter Urbani Octauissimi ex Cuiusdam Florentia, Antonij de barberinis filij, s. R. E. presbyteri Cardinalis tit. S. Unuphrij Romæ, die 6. Augusti 1623. Summus pontifex pronunciatu, & die 29. Septembris coronatu.

Bull. Circumspecta sub die 6 augusti 1623. concedit indulta, & priuilegia conclauittis, qui interfuerunt conclaui, vbi hic pontifex fuit electus.

bull. Rationi sub die 6. augusti 1623. Canonizatio s. Philippi Neri fundatoris Congregationis Oratorii.

bull. Rationi sub die 6 augusti 1623. haberur canonizatio s. Ignatii Loyolæ fundatoris Societ. Iesu.

bull. sacrosancti sub die 30 Septembris 1623. confirmat constitutionem Pii V. de non alienandis, & infeudandis ciuitatibus, terris, & locis s. R. E.

bull. dilecto filio sub die 18. Octobris 1623. confirmat translationes iurium super hereditate quondam Ioann. Piszulli presbyteri calabri &c. de quo etiam supra in bull. admonemur.

Urbani 8.

bull.

bull. sanctissimus sub die 22. Octobris 1623. habet regulas, & constitutiones cancellariæ apostolicæ.

bull. Romanus sub die 23. Decembris 1623. privilegia concedit, & exemptiones pro dapiferis, qui huic pontifici, cæterisque S. R. E. Cardinalibus in conclavi, in quo summus pontifex fuit electus, in seruiert.

bull. sacrosanctæ sub die 22. Ianuar 1623. statuit quod professi clericorum regularium ministrantiũ Infirmis, ad sacerdotium destinati ex perpetuis redditibus domuum, in quibus reperiuntur viuere possint, donec presbyteri ordinentur.

bull. Imperscrutabilis, sub die 12. Februarii 1623. 1624, & 1625. Erectio religionis militiæ Christianæ sub titulo Conceptionis B. M. Virginis immaculatę regulæ Sancti Francisci cum eius gratiarum, & Indultorum concessione.

bull. Romanus pontifex sub die 7. Martii 1624. confirmat constitutiones Gregor 13. Clement. 8 & Pauli 5, super bono regimine fratrum reformatorũ strictioris obseruantię ord. S. Francisci.

bull. Vniuersalis ecclesiæ sub die 29. Martii 1624. confirmat, & approbat priuilegia, indulta, exemptiones, libertates &c. concessa quomodolibet Hospitali, & Religioni S. Ioannis Hierosolymitani.

bull. omnes gentes. sub die 17. Martii 1624. Indicitur Iubileum pro anno 1625 ac suspensio aliarũ indulgentiarum dicto anno durante.

bull. vt ea sub die 19. Maii 1624. approbat quzdam statuta circa ea quæ agenda sunt in casu mortis P. Generalis totius ord.

bull. sanctissimus sub die 24. Ianuarii 1624. reuocat facultates disponendi de officiis vacabilibus Romanæ Curie eorumque pretio, & moderatione Indultorum transferendi pensiones.

Vrbani 8.

bull.

Bull. dilectus filii sub die 13. Iulij 1624. confirmat constitutionem Pauli V. circa eleemosynas recipiendas à rectoribus indiarum orientalium, & occidentalium.

Bull. In sede sub die 22. augusti 1624. beatificationis serui Dei Iacobi de Marchia fr. Minorum S. Francisci vna cum concessione celebrandi missam, & recitandi officium in Ecclesia vbi eius corpus requiescit, nec non extendit prædicta. in alia bulla ad quascumque ecclesias dicti ord.

Bull. sacrosancti sub die 14. augusti 1624. concedit omnia priuilegia cōgregationi Coelestinorum, quæ fuerunt concessa congregationi Cassinensi, & aliorum monachorum congregationibus.

Bulla Sacra Congregatio sub die 21. Septembris 1624. habet materiam de regularibus apostatis eiectis, ac nouitiorum receptione, & declaratione decretorum Clem. 8.

Bull. superni benignitas. sub die 21. Octobris 1624. reuocat priuilegia, & indulta in præiudicium Camere Apostolicæ concessa.

Bull. sacrosanctum sub die 25. Octobris 1624. declarat quod consensus monialium sine quo mulieres seculares monasteria monialium ingredi non possunt, fiat per secreta suffragia capitulariter.

Bull. onerosa sub die 28. Octobris 1624. habet indultum pro fratribus Iesuatis S. Hieronymi ord. S. Augustini quod abiecto caputio albi coloris quod hactenus super humeros gestarunt, aliud coloris eorum habitus, eaque forma, qua cæteri mendicantes vtuntur.

Bull. secretis sub die 11. Decembris 1624. contra malè ad sacros, vel minores ordines seu clericalem characterem ordinantes, & malè ordinatos.

Bull. sanctissimus sub die 4. Aprilis 1625. definitio quod Imagines non dum à sede apostolica canoniz

zatorum, vel beatificatorum neque cum radiis, vel aureolis depingatur neque candelis ad eorum sepulcra accendantur, vel miracula describantur.

Bull. conitrua sub die 25. Martij 1625. adhortatur piè Episcopus. Archiepiscopus &c. ad humiliter Deum deprecandum pro necessitatibus S. Ecclesie, & cum Jubilei concessione.

Bull. Romanus pontifex sub die 24. Aprilis 1625. habet quoddam fratrum Eremitarum S. Augustini in Hispania, & Indijs promovendi ad doctoratus gradum sacre Theologie, ab examinatore in capitulo generalitè priore generali deputandis examinentur.

Bull. alias sub die 24. Maij 1625. confirmat statuta religionis militie Christiane sub titulo Conceptionis B. M. Virg.

Bull. In sede sub die 10. Maij 1625. habetur beatificatio serui Dei Andreae de Auellino clericorum regularium Theatinorum.

Bull. cum saepe sub die 21. Junij 1625. habetur hic de celebratione missarum, ac prohibitione Hias moderandi, seu deducendi absque sedis apostolicæ licentia, & de earum oneribus perpetuis recipiendis.

Bull. cum sicur sub die 3. Junij 1625. concedit indultum fratribus S. Francisci de observantia in partibus Indiarum existentibus, quod de suorum superiorum licentia à quocumque catholico antistite de consensu diocesani ad omnes etiam presbyteratus ordines promoveri possunt, interstitijs non servatis.

Bull. Ad Roman. sub die 28. Ianuarij 1625. confirmat & approbat constitutionem Greg. XV circa electionem summi pontificis habendam.

Bull. alias nobis sub die 2. Septembris 1625. concedit indultum Ecclesijs, & domibus Soc. Jesu

recitandi officium, & missam celebrandi pro seruo
Dei Francisco Borgia sub ritu confessi non pontif.

Bull. sacrosanctum sub die 22. Sept. 1625. abro-
 gat omnia indulta, & gratias seu declarationes quæ
 obseruantiz regulæ S. Francisci contraria sunt, &
 approbat ea, quæ habita sunt in capitulo generali
 S. M. Araceli sub die 17 Maij 1625.

Bulla sanctissimus sub die 18. Septembris 1625.
 prohibet ne degentes in statu Ecclesiastico me-
 diatè, vel immediatè fedi apostolico subiecto libros
 ab eis vbiicumque compositos de quacumque ma-
 teria tractantes absque Cardinalis Vicarij & Ma-
 gistri Sacri Palatij in Vrbe, & extra eam absque or-
 dinarij, & Inquisitoris loci licentia deferant, aut im-
 primendos transmittant.

Bull. humanæ salutis sub die 26. Octobris 1627.
 prohibet ne bona Iurisdictionalia ad Ecclesias, &
 loca pia spectantia in feudum, vel emphyteusim
 dentur ultra triennium, nec tales concessiones esse
 nouandas, nec prorogandas.

bull. admonet sub die 15. Decembris 1623. insti-
 tuit Archivium S. R. Cardinalium, vbi reponenda
 sunt ea, quæ interesse concernunt dictorum Cardi-
 naliū &c.

bull. Cum sicut sub die 22. Aprilis 1626. insurgit
 contra extrahentes, seu permittentes vt extrahantur
 libri, ac etiam manuscripta à bibliotecis fratrum
 prædicatorum.

bull. Ad vberes sub die 27. Iunij 1626. diuidit
 Congregationem fratrum eremitarum Discalcea-
 torum S. Augustini in quatuor prouincias, scilicet Ro-
 manam, Neapolitanam, Ianuensem, & siculam, cum
 eorum prouincialibus assistentibus.

bull. accepto sub die 10. Septembris 1626. decla-
 rat quod capitula Ecclesiarum Cathedralium quib.
 S. R. E. Cardinales præsumunt ex indultis conferendi

beneficia Ecclesiastica reseruata vel affecta eisdem Card. concessis, nullum ius præten- dere possint.

bull. licet nullus sub die 10. Septembris 1626. declarat q̄ S. R. E. Card. indulto q̄ habent conferendi beneficia Ecclesiastica Ecclesiarum quibus vltimo præfunt vti possunt.

bull. Romanus pontifex reuocat omnes gratias concessas assidentibus vltiramontanis ord. Eremitarum S. Augustini sub die 25. Nov. 1626.

bull. pastoralis sub die primo aprilis 1627. excom- munitat hæreticos cuiuscumque sectæ, eisque faci- tes, ac schismaticos, vel libertatem Ecclesiasticam perturbantes, aut his, quæ in ista bulla in die cœnæ Domini legi solet contrauenientes.

bull. Decens sub die primo Iun. 1617. confirmat, & in nouat constitutiones Sixti V. Clement. 8. Pauli V. super prohibitione alienandi cortalitia, & castra, aliaque iurisdictionalia in loco Ecclesiastico existi- tia emanatas.

bull. Quoniam sub die primo Iun. 1627. noua institutio collegij in Ciuitate Viennæ Austriæ pro scholaribus Germanicæ nationis ibi Sacra Theolo- gia, & alijs liberalibus disciplinis instruendis duo alia collegia etiam fundauit hic pont. vide bulla- rium.

bull. Saluatoris sub die 4. Iun. 1627. declarat quod fratres Cappuccini sunt verè fratres minores ord. S. Francisci ac ex illius vera, & non corrupta linea descendunt.

bull. Sanctissimus Dominus sub die 20. Iulij 1627. reuocat reseruaciones pensionum perpetuarum super beneficijs Ecclesiasticis ad collegiorum, & piorum locorum fauorem factarum, & indulto im- ponendi pensiones etiam temporales quibus suis cõ- cessa.

bull. Saluatoris sub die 14. Septembris 1627. con-
Vrbani 8. cedit

cedit licentiam celebrandi missam, & officium recitandi die 5. Februarij de viginti martyribus ex ord. mino. S. Francisci de obseruantia prouinc. Discalceatorum prouinciæ Philippinarum, & Iaponiæ.

bull. Saluatoris. sub die 13. Septembris 1627. itidē concedit idem indultum pro tribus martyribus Soc. Iesu.

bull. sedes apostolica sub die 27. Septembris 1627 erigit congregationem quæ videre debet de iurisdictionalibus, & finibus status Ecclesiastici. vide bull. debitum pastoralis sub eodem pontifice.

bull. In suprema sub die primo Nouembris 1627. confirmat, & innouat constitutionem Pij V. contra monetarios eiusdemque ampliata. ad quascunque personas Ecclesiasticas seculares, ac cuiuscumque ord. nec non militiarum regulares.

bull. Iniuncti sub die 19. Ianuarij 1627. prohibet ne fiat transitus ab ordine fratrum, & reformatorū S. M. de Mercede redemptionis captiuorum ad fratres calceatos eiusdem ord. absque Romani pont. expressa licentia.

bull. exponi sub die 17. Februarij 1628. confirmatio decreti quo sacra Congregatio Cardinalium Conc. Trid. interpretum censuit constitutionem Gregor. XV. de conseruatoribus editam non afficere religionem hierosolymitanam nisi quoad Iudices conseruatores, eidemque religioni adhuc ius eiusmodi Iudices conseruatores eligendi competere.

bull. Apostolatus sub die 13. Martij 1627. ampliatur constitutionem Clem. 8. contra non promotos ad sacrum presbyteratus ordinem sacramentales confessiones audientes, aut missam celebrantes, curiæ seculari præuia degradatione tradendo editam.

bull. Circumspecta sub die 27. Febr. 1628. annulat ordinationem factam à fratribus religionis b. to

Fr. b. ni 8.

Q 9 3 annis

519. *Greg. XIII. de Greg. Camera. apbar. & summo.*
annis Dei, ut quilibet sacerdos bis in hebdomada
celebrans sibi possit retinere eleemosynam, ac pro-
hibet ne sacerdotes dictæ religionis exerceant officia,
dignitates.

bull. commissi nobis, sub die 4. Maij 1628. habet
multa circa electionē diffinitorum congregat. Cassi-
nensis.

bull. In specula sub die 3. Iulij 1628. habet ordi-
nationes, & leges obseruandas in electione ma-
gni magistri Hospitalis S. Ioannis hierosolymitani.

bull. Iniuncti sub die 9. augusti 1628. quod fra-
tres Capuccini non transeant ad ordinem laxiorem
sine sedis apostolicæ, ad Carthusiensem vero sine
ministri generalis licentia de cætero transire pos-
sint.

bull. cum sicut sub die 12. Septembris 1628. reuo-
cat indulta, & priuilegia omnibus, & quibuscunq;
audientibus confessiones secularium sine ordinarij
examine, & approbatione.

bull. expediti nobis sub die 4. aprilis 1629. appro-
bat, & confirmat decretum Sacræ Congregationis
Rituum super usu baldacchini, & assistentium, &
aliorum ministrorum pro Abbatibus Congregatio-
nis Oiueteræ S. benedicti.

bull. debitum pastoralis sub die primo Iunij 1629
concedit exemptionem clericis regularibus schola-
rum piarum a processionibus, & alijs actibus pu-
blicis.

bull. Irritatus sub die 22. Nouembris 1629. indici-
tur Iubileum vniuersale.

bull. ad vberes sub die 7. augusti 1630. prohibet
ne erigantur gymnasia sub nomine scholarum
piarum.

bull. cum sicut sub die 19. augusti 1630 declarat
constitutionem Pij IV. de registrandis in Camera
gratis illius interesse concernentibus.

Urbani 8.

bull.

bull. in sede sub die 21. Septembris 1630. relatio fr.
Ioannes Dei Congregationis huius nominis funda-
toris in beatorum numerum.

bull. paxer misericordiarum sub die 7. Iulii 1630.
concedit plenariam indulgentiam in vrbe ad agen-
das gratias Deo pro praeservatione dictae Urbis, &
diarum prouinciarum, & Ciuitatum Italiae.

bull. Radoni sub die 6. augusti 1623. habet cano-
nicationem s. Francisci Xaverii confessoris, & insti-
tutionem eius festiuitatis.

bull. Commissi sub die 9. augusti 1624. prohibet
ne fratres reformati Discalceati Sanctissimae Trini-
tatis Redemptionis Captiuorum sub quouis pra-
textu ad quoscumque alios ordines etiam fratrum
minimorum, excepto ordine Carthusiano.

bull. cuius scilicet sub die 20. Ianuarii 1626. disponit
quod fratres reformati Discalceati Sanctissimae Tri-
nitatis proxime dicti in Africa, & alijs turcarum
partibus possint celebrare super altare portatili, &
antequam illud extat dies, ac absolueri fideles a re-
seruatis, eisq; indulg. impartiri.

bull. exponi nobis sub die 26. Septembris 1629.
confirmat decretum S. Rituum Congregationis su-
per vsu baldacchini aliorum ministrorum &c.
pro Abbatibus Congregationis Coelestinae ordi-
s. benedicti.

bull. Religiosos sub die 8. aprilis 1631. multa sta-
tut super professionibus per regulares in locis de-
signatis in Nouissimum.

bull. Ex incumbenti sub die 9. Iunii 1631. conce-
dit indultum fratribus reformatis SS. Trinitatis
Redemp. Capt. Hispaniae querendi, petendi elec-
mosynas, oblationes, & legata, ac alia subsidia pro
redemptione Captiuorum.

bull. Romanum decet sub die 22. Septembris 1631.
habet moderationem Constitutionis editae à Clem.

2. circa distractionem castrorum &c. pro satisfactio-
ne creditorum baronum status Ecclesiastici, quod
non habeat locum quoad debita contracta post sex
menses à die archiuuationis instrumentorum, ac vi-
sulatione bonorum.

bull. Cum sicut sub die 5. Nouembris 1631. sta-
tuit vt constitutiones apostolicæ concernentes fidem
Catholicam, & s. Inquisitionis officium adduc. edi-
tae, & in posterum edendæ omnes regulares quomo-
dolibet priuilegiatos comprehendant nisi in eden-
dis specialiter excipiantur.

bull. Alias foelicis sub die 10. Decembris 1631. ex-
tendit constitutionem Gregor. XV. reuocantem
omnes concessiones viuz vocis oraculo, præter eas
S. R. E. Cardinalibus concessas &c.

bull. Ratio pastoralis sub die 21. Decembris 1631.
disponit vt notarii extra Urbem creandi antequam
exercere incipiant examini se subiicere debeant
sub pœna nullitatis, & falsi.

bull. In suprema sub die 21. Decembris 1631. de-
clarat nullitates Notariorum creatorum à quibus-
cumque locorum gubernatoribus, & facultatem
tribuit Præfecto Archiuorum cognoscendi cau-
sas super nullitatibus prædictis, & inualidandi &c.

bull. Vnanimi. sub die primo aprilis 1632. pie ad-
hortatur omnes Patriarchas, Episcopos &c. vt præ-
ces fundant pro vaitate Principum Catholicorum.

bull. nuper sub die 15. septembris 1632. confirmat
decretum editum à S. Rituum Congregatione vt
monaci Abbates Camaldulenses vti possint bal-
dacchino, & processionaliter pontificali habitu in-
cedere possint.

bull. ex debito sub die 25. Februar. 1633. statuit
pœnas impediens vt religiofos cuiuscumque
ordinis missos ad Iaponicas, & alias Indiarum
Orientalium partes,

Vrbani 8.

bull.

Bull. Cum sicut sub die 9. Iulij 1633. statuit vt fratres Discalceati sancti Augustini in Philippinis, & Occidentalibus Indijs degentes possint promoueri ad quatuor ordines minores, & alios sacros ordines absque interstitijs a qualibet Antistite Catholico habente communionem sedis Apostolicæ.

Bull. Iniuncti nobis sub die 22. augusti 1633. statuit multa super vacatione ministri generali fratrum Discalceatorum SS. Trinitatis Redemp. Captiuorum Hispaniarum non expleto sexennio.

Bullo iteratis precibus sub die 13. Martij 1634. indicit vniuersale Iubileum, cum prorogatione eiusdem.

Bull. Redemptoris sub die 28. Martij 1634. habet communionem priuilegiorum Mendicantium, & non mendicantium religioni Discalceatorum SS. Trinitatis Redempt. Capt.

Bull. Cœlestis Hierusalem sub die 7. Iulij 1634. declarat, & confirmat decreta edita circa imagines defunctorum non dum a sede apostolica Canonizatorum cum splendoribus, & laureolis non proponendis, & eorum processibus formandis &c.

Bull. Inter grauissimas sub die 23. augusti 1634. declarat præcedentias inter fratres reformatos de obseruantia S. Francisci.

Bull. Militantis Ecclesiæ sub die 22. Octobris, 1634. præfigit, & statuit cæremonias pro eligendo magno magistro hospitalis S. Ioan. Hierosol.

Bull. Romanum decet sub die 17. Nouemb. 1634. declarat quod clerici pauperes scholarum piarum non comprehendantur in decretis circa regularium reformationem editis.

Bull. sancta synodus sub die 12. Decembris 1634. statuit super residentia Episcoporum, Archiepiscoporum, & aliorum Ecclesijs Cathedralium præfectorum, etiam S. R. E. Cardinalium cum præfixione ter

mini ad proficiendum ad eorum residencias à determinatione poenarum ex quibuscumque virgētissimis causis.

Bull. Inter ceteras sub die 3. aprilis 1635. Constitutio p̄finitionis habitus facta inter fratres Discalceatos Sanctæ Theresiæ, & fratres primi instituti vulgo de Monte Sancto nuncupatos.

Bull. Cum sicut sub die 21. Maij 1635. quod regulares qui ultra vota solita etiam votum emittunt de non petenda, aut acceptanda extra religionem, dignitate, per quamcumque eorum translationem, seu habitus priuationem, aut dimissionem à voto huiusmodi nullatenus liberantur.

Bull. In supremo sub die primo Iunij 1635. statuit quod assertiones, & enunciationes in instrumentis nullam faciant probationem nisi originale afferatur apostolicum breue vel copia authentica extracta à Cancellaria &c.

Bull. Ex quo regimen sub die 28. Februr. 1636. eximit fratres reformatos Discalceatos SS. Trinitatis ob obedientia Ministri generalis calceatorum eiusdem ord.

Bull. Inter grauissimas sub die 13. Martij 1636. declarat quoad facultates transferendi pensiones, aut illarum loco fructus, ac translationes nouasque reservationes pensionum aut fructuum antea translatorum.

Bull. Alias sub die 2. Iulij 1636. extendit constitutio Gregor. 13. ne subcollectorum, & Commissariorum crimina possint cognosci, nisi à Nuncijs, & collectoribus apostolicis in Regno Neap. & ad excessus, & crimina patrata in alijs Regnis, & Prouincijs, etiam expletis eorum officijs.

Bull. exponi nobis sub die 3. Decembris 1636. statuit circa electionem Ministri generalis fratrum reformatorum discalceatorum Congregationis Hi-

Vrbani 8.

ipania.

spaniarum ord. SS. Trinit. Redempt. Captiuorum.

Bull. Magnum in Christo sub die 20. Iulij 1637. contra eos, qui mentit nomine, vel cognomine ad huc prima vxore viuente ad secundas nuptias trãseant.

Bull. cum non sub die 29. augusti 1637. contra relig. q̄s Ecclesiasticos quãstuosas artes exercentes pro secularibus.

Bull. cum anno sub die 13. Octobris 1638. quod non ieiunetur si vigilia sanct. Ioan. Baptistæ venerit in festo corporis Christi, sed esse anticipandũ.

Bull. decet sub die 28. Iulij 1639. de locis Montium Romæ.

Bull. cum rationi 18. Maii 1639. quod non sit facienda translatio rerum Ecclesiarum.

Bull. nuper 1640. Confirmatio Clementis 8. de delegitione munerum regularium vtriusque sexus & cetera.

Bull. Romanus 1644. constituit super præseruatione iurium sedis postolicæ.

Bulla vniuersa 1642. pro obseruatione festorum, quando sic, & quando non vide in ea.

Bull. Quamuis 1642. Confirmatio decreti Clem. 8. prohibentis fieri vnionem beneficiorum. &c.

Bull. Sacrosancta 1642. circa formam, & habitũ sacrarum imaginum.

Bull. cum alias 1643. super recitatione, & decantatione hymnorum &c.

Bull. Honorum 1643. 26. Februarij, circa regulares super voto de non procuranda, nec acceptanda dignitate extra religionem.

Bull. æquum 16. Octobris 1643. Constitutio circa vtensilia sacristiæ pontificiæ per obitum S. R. E. Cardinalium debita.

Bull. 1644 pro præsentì Bello videas in s̄ote quia multa, & multa dicuntur ideo non sũmatur hic, &c.

Urbani 8.

Prime

Prima pars Margaritæ Abecedaria omnium bullarum, Pontificum, & Conciliorum, & Cæremoniarum Rituum pro confessoribus, & superioribus, &c.

Secunda pars. Apofilla Abecedaria omnium casuum confcientiæ, & censurarum, Sacramentorū, casuum referuatorum, & ~~Abecedaria~~ quæ semper sint referuati Papæ, & Inquisitoribus, ut ait Nicolaus Americus, & Pegna contra hereticos.

Admod. R. P. M. Mauritij de Gregorio Ord. Præd. Siculi Cammaratæ ex promotoribus participantibus ad doctorandum omnium Antiquitatum professoris, Academiæ Antiphrafatorum, Theologi Eminentiss. Card. Sabelli, & primo Cardinalis Aquaiuz, & Locumtenentis Horatij eius Fratris Episcopi Galatiæ.

Dico ego opera mea Regi, & Reginae cunctas hereses interimentis in uniuerso mundo, sedi sapientia omnium Doctorum, & Predicatorum.

In hac vltima impressione; in prima vero impressione intulatur Hyacinthus, & Margarita.

A

Pro Abbatisa. Bulla Gregorij 13. virtute huius bullæ, quæ incipit Hac perpetua valitura. Abbatisa, seu præfata quarumcumque monialium debet eligi per triennium, non ad vitam, alias electio nullius est roboris.

Pro Adulterio. Bulla Xisti V. incip. ad ad compescendum, apponitur poena contra adulteros.

Pro Agnis Dei. Bulla Gregor. 13. Agnus Dei benedicti sub poena excom. latæ sententiæ prohibentur minio notari, vel deaurari vel venales exponi
si.

Magarita Conciliorum, & Bullarum Pont. 621
simoniacè & cetera .

Pro Alienatione rerum Ecclesie. Bulla Pij 4. qua cauetur vt aduersus Ecclesiam malè alienatam possit opponi præscriptio 40. annorum adest etiam bulla Pauli 2. incip. cum in omnibus, qua statuntur pœnæ aduersus exequutores alienationum rei Ecclesiasticæ non seruantes ea, quæ ibi habentur.

Pro alienatione rerum regularium prohibita. Bulla Gregor. 13 qua multa priuilegia conceduntur regularibus, vt possent alienare immobilia, & mobilia pretiosa, At Vrbanus 8. dicta priuilegia reuocauit inhibendo ne mobilia, nec immobilia alienentur.

Pro Altari portatili. Bulla Vrbanus V. incip. sinceræ &c. & Xisti 4 incip. regiminis & quibus cauetur, vt religiosi, siue Monaci ord. Chartusiani possint vti altari portatili sic conceditur fratribus minoribus, sic fratribus ord. præd ab Alex. 6. & Gregor. 13. alia similia concessa Patribus Soc. Iesu.

Pro Apostatis à fide, Bulla Gregor. 13. incip. in Ecclesijs, &c. vbi irritantur dispositiones quæcumq; etiam sedis apostolicæ de beneficijs contra personas propter apostasiam à fide, quæ proprio vitio talis criminis, vel stirpis laborat, illud papæ reseruat, & tradit formam impetrandi.

Pro Apostatis à religione. Bulla Greg. 13. incip. postquam, vt talium bona acquirantur illi monasterio, cui primo professionem emisierant.

Pro Apostolorum liminibus. Bull. Xisti V. Apostolorum limina Episcopus Italus tenetur adire tertio quoque anno, vltimontanus quinto quoque anno.

Pro Appellationibus. Bulla Pii V. incip. cum remedium Vt à sententia continente pœnam pecuniariam fisco applicandam teneatur quis infra sex
mensis

822 *M. Maurin de Gregorio Camarat.*
mentes à die interpositæ appellationis prosequi
eam.

Pro Archiueo. *Bulla Xisti V.* incip. prouidè Ar-
chiuius bonorum Ecclesiasticorum debet haberi à
quolibet prælato, & administratore.

Pro armis. *Bulla Pii 4.* ubi retinens domi archi-
buzetto, spunitur, ac si detulisset, ampliatur per Piu
V. ad retinentes domi culcellos, pugiones &c.

Pro aromatoriorum libris. *Bulla, seu motus pro-*
prius Iulii 3. & Clem. 8. vt dictis libris plena fides
adhibeatur.

A

Pro assassinio. *Bulla Clem. 8.* incip. æqua, vt eri-
minis assassinii declaratio spectet ad Iudicem Eccle-
siasticum, non secularem.

Pro Astrologia iudiciaria. *Bulla Xisti V.* incip.
hac perpetua. Astrologia iudiciaria prohibetur sub
grauissimis poenis, eius libri prohibentur, præter-
quam circa agriculturam nauigationem, & artem
Medicinz &c.

B

Pro bannitorum fautoribus. *Bulla Gregor. 13.*
incip. tantæ, infliguntur diuersæ poenæ temporales
atque excomm latæ sentent; papæ reseruatæ, contra
receptantes, vel dâtes fauorem, vel auxilium banni-
tis, in statu Ecclesiastico.

Pro beneficiis vacantibus per promotionem ad
Episcopatum. *Bulla Iulii 3* incip. Sanctissimus be-
neficia vacantia per promotionem ad prælaturam
non possunt retineri nisi dispensetur secus est si ha-
beat officia, nam ea retinent.

Pro beneficiis vacantibus Episcopali sede vacan-
te. *Bulla Pii V.* incip. Sanctissimus reseruantur om-
nia beneficia vacantia, sede Episcopali vacante,
nec spectat eorum prouisio ad capitulum.

Pro beneficiorum fructibus non exactis in vita
bene-

beneficiati. Bulla Iulii 3, fructus maturati, non exati in vita beneficiati non spectant ad heredem, vel eius successorem, sed ad Cam. apost.

Pro beneficiorum fructus prohibitis testari. Bulla Pii 4. incip. gravo nimis, beneficiarii prohibentur quomodo cumq; disponere in testamento de fructibus, non obstante quacumque consuetudine in contrarium.

Pro beneficiorum possessione capienda. Bulla Pii V. incip. Sanctissimus. Possessio beneficii non potest capi absque bullis apostolicis, alias dicitur intrusus.

Pro beneficiorum privatione. Bulla Pii 4. incip. cupientes. Beneficia non possunt impetrari a consanguineis, vel affinibus Iudicis privantis beneficiatos.

Pro beneficiorum reservatione. Bulla Pii 4. incip. volentes. Omnia beneficia reservata, vel vacantia in mense apostolico non conferuntur per ordinarium, alias priuatur facultate conferendi, & excommunicatur.

Pro beneficiorum reservatione ob haresim. Bulla Pii V. incip. eum ex apostolatus tatis beneficia ad papam spectant circa eorum collationem.

Pro beneficiorum resignatione, & permutatione. Bulla Pii V. incip. quanta. Resignatio beneficiorum in manibus ordinarii debet fieri cum causa, alias ordinarius priuatur facultate conferendi, sic & recipiens.

Pro beneficiorum resignatorum publicatione. Bulla Pii V. incip. Sanctissimus, & Gregor. 14. incip. humano, quibus datur forma faciendi publicationes beneficiorum resignatorum, ac adipiscendi possessionem eorum infra sex menses in curia.

Pro beneficiorum resignatorum possessione infra tertium tempus capienda. Bulla Gregor. 13. incip. de

de beneficiis. Collatio beneficii resignati in manib. ordinarii est facienda infra mensem, & prouisus infra tres menses debet capere possessionem, eamque publicare.

Pro blasphemia. Bulla pii V. incip. cum primum infliguntur poenae blasphemantibus Deum, vel Iesum Christum, vel B. Virginem expressè, quid in prima vice, quid in secunda, quid in tertia. Et quid si sit clericus, vel secularis.

Pro Cambio. bulla pii V. qua cambium sicum declaratur usurarium.

Pro Canonicis Cardinalibus. Bulla pii V. qualis titulus ex quocumque priuilegio annullatur præterquam canonicis de vrbe.

Pro Canonicis regularibus. bulla Gregor. 13. qua statuitur, vt canonici regulares nõ possint obtinere parochias, quod secus erat de iure communi.

C

Pro Capitulo Odoardus. bulla Clem. 8. vt iudicium dicti cap. finiatur infra 4. menses.

Pro Capitulo sede vacante. bulla Clement 8. qua ordinatur canonicis Neapolitanis, vt sede vacante capitulum defendat libertatem Ecclesiasticam, & alia.

pro casibus referuatis adest decretum Clem. 8. ex quo colligitur soli Episcopo licere casus referuare.

pro clausura. bulla Gregor. 13. incip. harum tenore. Clausuram violare prohibentur superiores quicumque, nisi in casibus necessariis sub poenis interdicti quoad prælatos ab ingressu Ecclesie prima vice, & si secunda vice aliz poenæ vt ibi.

pro eadem clausura. bulla pii V. incip. pastoralis. Clausura est seruanda, quibus non licet exire à monasterio quacumque ex causa.

pro

Margarita Conciliorum, & bullarum Pont. 625

pro eadem claufura. bulla pauli V. & Urban. 8.
reuocantur omnes licentiæ concessæ viris, & mulieribus
pro ingrediendis monasteriis.

pro Conc. Trident. bulla pii 4. incipit benedictus
Deus. Confirmatur Concilium Trid. prælatis sub
interdicto ab ingressu Ecclesiæ, aliis vero excom-
munication. lata sent. qui commentaria, & glosas
circa tale conc. facerent.

pro concursu. bulla pii V. incip. in conferendis
qua statuitur forma faciendi concursum infra lex
menses pro aliqua Ecclesiâ parochiali concordat
Trid. sess. 24. c. 17.

pro conseruatione Virginum. bulla Clem. 8. qua
statuitur in conseruatione monialiû Episcopos ser-
uare contenta in pontificali.

pro conseruatoribus. bulla Greg. 15. incip. San-
ctissimus continet condiciones quas debent habere
conseruatores.

pro contractibus censualibus. bulla Nicolai V.
incip. sollicitudo pastoralis, vt census constituatur
cum pacto deretro vendendo, & vt census annualis
non excedat decimam partem pretii principalis.
Alia const. pii V. incip. hac igitur nostra.

D

pro dato, & promisso pro iustitiâ, vel gratia ob-
tinenda à sede apostolica. bulla Gregor. 13. incip.
ab ipso. prohibetur aliquid dari pro gratia, vel ius-
titiâ à sede apostolica faciendâ sub pœna excom.
papæ reseruata. Absoluit Episcopus in articulo
mortis.

pro duello bulla Clem. 8. incip. illius vices, quod
prohibetur omni iure de quo vide verbo Duellû.

E

pro erectis à religione, vt incorrigibilibus. Decre-
tum Urb. 8. non potest quis eiici à religione nisi sit
verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis de-

R r

clara;

claratur in dicto decreto :

Pro electorum bonis a religione. Bulla Gregor. 13. incip. officij nostri. bona prædicta spectant ad Cam. Apost.

Pro excommunicatorum vitiatione. Bulla Leonis V. incip. statimur. Excommunicati erunt vitandi primo si sint denunciati. Secundo si ita constet esse excommunicatos, ut non possit velari.

Pro exemptionum privilegij circa curam animarum, & administrationem Sacramentorum. Bulla Gregor. 19. incip. Insuperabili. Nonnulla prouidet, & aliquid addit pro obseruatione Tridentini sess. 25. c. 11. de regulat.

F

Pro fabrica S. Petri. Bulla pij V. incip. exigit legata pia ad effectum celebrationis missarum &c. si non fuerint mandata exequutioni infra triennium, medietas spectabit ad fabricam, alia medietas ad locum pium cui relicta sunt, cum declaratione Cardinalium.

Pro festis diebus. Bulla pij V. incip. cum primū, dies festos ab omnibus obseruandos sub pœna arbitrio ordinarij &c.

Pro feudis. Bulla Vrban. 8. incip. sacrosancti. confirmat const. pij V. de non infeudandis ciuitatibus &c. S. R. E.

Pro fidei professione. Bulla pii 4 incip. sacrosancta. professio fidei à quibuscumque prouisis de beneficijs curam animarum habentibus nec non à canonicis, & dignitatem habentibus debet fieri infra duos menses.

G

Pro gratiarum reuocatione. Bulla Gregor. 15. incip. Rom. pontifex. Concessionones viue vocis oraculo reuocantur.

Pro

H

Pro habitu clericali. Bull. Clem. 8. & paul. 3. clerici in minoribus non incedentes continuè in habitu, & tonsura etiam absque trina monitione non gaudent priuileg. fort.

Pro habitu clericali. Bulla Xisti V. incip. hac nostra. clerici in sacris, & in minoribus constituti non incedentes cum habitu priuantur sine monitione, & iudicis decreto beneficijs, & pensionibus.

Pro hebreis. Bulla Clem. 8. qua prohibetur descendibus ex stirpe, & genere iudeorum admitti ad beneficia usque ad septimum gradum inclusive à tempore conuersionis eorum.

Pro heresi. Bulla Martini V. incip. inter cunctas. Hereticus proprie dicitur qui male sentit de Sacramentis Ecclesie, & aliter credit de fidei articulis, quam S. Rom. Eccl.

pro hæresi. Bulla Clem. 7. incip. cum sicut Inquisitores habent potestatem absoluendi ab excommunicatione, & dispensandi ab irregularitate contracta propter hæresim, præcedente tamen abiuratione, & promissione ne amplius in futurum &c.

pro hæresi. Bulla pauli V. incip. Romanus Episcopi possunt procedere in causa hæresis contra exepotos, etiam si sint præuenti à superioribus.

pro hæreticorum, & maleficorum denunciatione Bulla Gregor. 9. & Innoc. 4. Excommunicantur nõ denunciantes hæreticos, vel de hæresi suspectos.

pro horis canonicis. Bulla Leon. X. incip. statui-
mus confirmata per pium V. omnes beneficiati tenentur recitare horas canonicas sub pena peccati mortalis, & restitutionis fructuum pro rata illius diei.

I

pro illegitimis inhabilibus ad beneficia, Bulla Gregor. 11. illegitimi sunt inhabiles ad ordines, &

R r a bene-

beneficia quia sunt irregulares, & incapaces omnium dignitatum Ecclesiasticarum.

pro illegitimis ad beneficia parentum non succedentibus. Bulla Clemen. 7. incip. ad canonum, statuit ut illegitimi sint inhabiles ad ordines, & beneficia, & bona parentum.

I

pro illegitimis inhabilibus ad successionem clericorum. Bulla pii V incip. quae ordini prohibetur clerici disponere de bonis Ecclesiasticis, seu eorum fructibus in fauorem illegitimorum quomodocumque vel eorum consanguineos quoscunque.

pro Immunitate Ecclesiastica. Bulla Gregor. 14. incip. hac perpetua, ubi confugientes ad Ecclesiam gaudent immunitate, praeter ibi exceptuatos.

pro incestu. Bulla Xisti V. committentes incestum etiam si duas germanas sorores publicas meretrices cognouerint, puniuntur ultimo supplicio. Greg: vero 14. per Bull. incip. sicut antiquitus addidit, & prohibuit peti dispensationes in huiusmodi matrimonijs in virtute S. obedientiae.

pro indultu Cardinalium. Bulla Urb. 8. incip. Sanctissimus Capitula quibus praesunt Cardinales non habent ius nominandi, vel praesentandi &c.

L

pro libris prohibitis. Bulla Urb. 3. incip. Constitutio haec. Quae reuocatur omnes licentiae legendi, vel retinendi libros prohibitos, & ut ad Episcopos, vel Inquisitores deferant.

pro librorum impressione. Bulla Leon. X. incip. Inter solitudinem. prohibentur imprimi libri. & aliae scripturae in Vrbe absque approbatione in scriptis Magistri S. palatii.

pro locutione bonorum Ecclesiarum. Bulla pauli 4. & Xisti V. Locatio rerum Ecclesiae facta consanguineis nulla est.

pro

M

pro Medicis. Bulla pij V. Medici non seruantes constitutionem Innoc. 3. ultra poenas ibi, sunt perpetuo infames, & gradu medicinae priuantur.

pro missarum celebratione. Bulla pij 5. incip. Sanctissimus reuocantur licentiae, ac facultates celebrandi missas vespertino tempore vide decretum declaratorium Sacrae Congreg.

pro missarum celebratione, & reductione. per S. C. Frid. missarum reductio permittitur ordinario sess. 25. c. 4. de reform. tamen hodie auctoritate Urb. 8. est prohibita. vide decretum Sacrae Congr. vide etiam declarationes S. Congregationis Concilij Urb. 8.

pro Monasteriorum aedificatione. Bulla Clem. 8. incip. Quoniam. Monasteria quorumcumque etiam mendicantium non possunt erigi etiam cum consensu Episcopi, nisi seruata dispositione huius bullae.

pro Monasteriorum aedificatione. Bulla Urb. 8. incip. Romanus priuilegia concessa mendicantibus edificandi monasteria absque licentia ordinarij sunt reuocata.

pro Monetarijs. Bulla Urb. 8. Clerici monetarij puniuntur per Iudicem saecularem consentit motus proprius pij 5.

pro monialium numero in monasterij praefigendo. Bulla Grego. 13. Monialium numerus praefigendus est per ordinarios locorum sub poena peccati mortalis.

pro monitorialibus litteris in forma. Bulla pli 5. incip. Sanctissimus, tradit tria debere concurrere in expeditione mandatorum, seu breuium in forma. significauit pro rebus deperditis, vel subtractis, & reuelandis ijs.

pro munerum largitione. Bulla Clem. 8. incip.

R 1 3 selj

religiosæ. Munerum largitio prominetur regularibus.

N

pro Nouitijs recipiendis. Bulla Clem. 8. incip. Regulares. Nouitijs sunt recipiendi in locis designatis per hanc constitutionem sub penis contentis ibi.

pro Nouitijs recipiendis præcedente informatione. Bulla Xisti V. incip. circumspicere, quæ in recipiendis nouitijs informationes debeant præcedere. Clemens vero 8. eam confirmauit, & addidit ut approbentur ab ipsa Congregatione, quam ingreditur, vel auctoritate Episcopi &c.

pro nullitatibus sententiæ Bulla Clem. 8. incip. litium dispendijs, non potest dici de nullitate sententiæ nisi ex defectu iurisdictionis, mandati, & citationis.

O

pro officiorum societate Bulla pauli 4. incip. inter cetera, uazutu, ut societates officij non possint contrahi, nisi super officijs Rom. Cur.

pro ordinandorum titulo, & pœna Episcopi promouentis, & promou. absque illo. Bulla Xisti V. incip. sanctum, statuitur pœna Episcopis ab executione omnium munerum pontificalium, & ab ingressu Ecclesiæ priuat. &c. Clemens vero 8. restrinxit ad terminos iuris, ut extendatur pœna circa eos qui simoniace ordinant &c. ibi vide.

pro ordinatis ab alieno Episcopo ratione beneficii tenuis pauli V. quo statuitur non posse præsertim Neapolitanos ratione tenuis beneficii ordinari ab alio Episcopo ad instantiam Card. Carafæ.

pro ordinatis extra tempora. Bulla pii 2. Xisti 5. quæ quia erant nimis rigida Clemens 8. reduxit ad terminos iuris, & pœnas ab illis summ. pont. tollit, præterquam in ordinatis simoniacè.

pro

P

pro percussione clerici graui. Vide extrauag. Io. 22. incip. perlectis, vbi vides copiosè quenam dicatur grauis, vel leuis percussio pro intelligentia cap. si quis suadente.

pro pollutione Ecclesiarum Bulla Leon. X. qua reconciliatio Ecclesiarum spectat ad Episcopos, nec facultas conciliandi delegatur sacerdoti &c.

pro præcedentia in processionibus Bulla Greg. 13. incip. exposcit, vbi lis de præcedentia processionum dirimitur per Episcopum. vide decretum sac. Congregat. de processionibus regularium extra claustra.

R

pro recipiendis nouitiis nõ præcedente informãtione. vide decretum Sacræ Congregationis, quo absoluuntur regulares per Urb. 8. ab eo, quod ordinauerat Clemens 8. supra const. incip. Sanctissimus.

pro regularibus curam animarum habentibus. Bulla Gregor. 15. incip. inscrutabili. qua statuitur, vt regulares etiam exempti curam animarum habentes, posse visitari, & corrigi.

pro Regularibus delinquentibus extra claustra. Bulla Clem. 8. quod licet Episcopus nullam habeat iurisdictionem in regulares, si tamen delinquant extra claustra, possunt per Episcopos puniri concord. dispositio Trid. sess. 25. c. 14. de regularib.

pro regularium, & secularium prædicatione. Bulla grego. 15. regulares volentes prædicare in Ecclesiis suorum ordinum debent habere licentia, in aliis Ecclesiis benedictionem ab ordinario Trid. sess. 24. cap. 4. de reform ea bulla greg. incip. inscrutabile, & regulares secus facientes puniuntur ab Episcopo.

pro regularium numero in singulis monasteriis constituendo. Bulla Clem. 8. & pauli 5 incip. San-

R r 4 Sanctissimus

Alfimus. Ille numerus monachorum debet esse in conuētibus, qui commodē possunt ali propriis redditibus, & eleemosynis.

R

pro Religiosis indebitē vagantibus. Bulla pauli 4. incip. postquam religiosi indebitē vagantes extra claustra multis pēnis puniuntur præsertim priuationis baccalaureatus magistratus, inhabilitatis præsertim ad sacerdotium &c.

pro religiosis recurrentibus ad Curiam Rom. pro eorum grauaminibus, adest decretum S. Cong. quo traditur norma seruandi ea, quæ debent fieri.

pro residentia canonicorum, & parochorum. Bulla pii 5. incip. cupientes, præcipitur residentia parochis, Canonicis, seu aliis qui curam habent animarum.

pro residentia patriarcharum, primatum, Archiep. & Episcop. Bulla pii 4. incip. In suprema ubi augentur pēnæ contra prædictos non residentes.

S

pro sacerdote non ordinato ministrante, vel Sacramentalem confessionem audiente. Bulla Clem. 8. incip. si alias, quilibet qui nō promotus ad presbyteratū, celebrauerit, vel Sacramentalem confessionem audierit ab ordinariis, vel inquisitoribus degradetur, & curiæ seculari tradatur.

pro sacrilegio. Bulla Xisti V. incip. cum prouida statuuntur pēnæ sacrilegii, iis qui res sacras à templis diuinis auferunt

pro sequestro apponendo in fructibus beneficii reseruati prouisi per sedem apostolicam, & ordinarium. Bulla pli 4. Sequestrum potest apponi in fructibus beneficiis reseruati prouisi per papam, & ordinarium.

pro simonia. Bulla pii 5. incip. durum nimis simonia est aliquid recipere à beneficiatis pro capienda
pot

Margarita Conciliorum, & bullarum Pont. 633
possessione beneficiorum, nisi in pios vsus expen-
dantur.

pro simonia. Bulla pii 5. incip. vq̄ simoniacæ, qua
constitutione augetur p̄na simoniæ.

pro sindicatu. Bulla greg. 13. Vicarius non tene-
tur dare sindicatum.

pro sodomia. Bulla pli 5. incip. cum primum, ,
qua imponitur p̄na clericis, & aliis personis Eccle-
siasticis tale crimen exercentibus, priuationis ipso
iure, beneficio, officio, ac priuilegio clericali, ita vt
possit Iudex Ecclesiasticus taliter delinquentem
tradere iudici laico.

pro sollicitatione in confessione. Bulla greg 17,
incip. vniuersi. Sollicitantes in confessione debent
denunciari, & c. si fuerint reperti rei criminis
infligitur eis p̄na perpetua trerentium, suspēssionis
ab ordinibus, beneficiis & c. sine vlla spe gratiæ &c.

pro spoliis clericorum. Bulla pii 5 incip. Ro-
mani. agit de bonis quæsitis ex beneficio à clerico
spectare debere ad Cam. apost.

pro subcollectoribus. Bulla Xisti V. subcollecto-
res, aduocati, & procuracutores fiscales eorum offi-
cio durante sunt exempti à spolijs;

T

pro tertiariis vide decretum Sac. Cong. desti-
rans gaudere foro, & priuilegio canonis.

V

pro visitatione militum D. Ioannis, curam anima-
rum habentibus. Bulla pii 5. incip. expolcit. decer-
nens Ecclesias parochiales militum hierosol. posse
visitari ab ordinariis quoad ea, quæ ad curam ani-
marum, & Sacramentorum administrationem spe-
ctant.

pro vsuris. Bulla Xisti V. incip. detestabilis socie-
tas, in qua socius assecurat capitale, & soluit certū
iuram pro incerto, vsura est &c.

Bulla.

*Bullarum Pontificum, synodaliū constitutionū
Margaritę abuceuaria .*

Abfolui non poffunt negantes ceremonias Ecclefiasticas, prout afferunt hæretici, ait Andreas Peſcara generalis clericorum regularium in libro de ceremonijs. At concedentes eas, ſed contemnentes peccant mortaliter niſi ex paruitate materię . Confeſſarius tenetur ſcire decreta Rituū neceſſaria itē parochus, & ſuperiores, & interrogare in cōfeſſio. & docere decreta occulta neceſſaria, ideo apponūtur hic per ordinem mei ſuperioris Ioannes Aleozer in ſuo Ceremoniali, quod Vicarius generalis, & foraneus non facientes obſeruare decreta Rituū peccant &c. Ruz. quod Cappellani tenentur ſimiliter ſcire iſta decreta, quia non poſſunt dici miſſę in Cappellis priuatis in Epiphania, in Natiuitate Domini, vt in decreto 9. Clerus, qui in Cœna Domini tenetur communionem facere, vt in decreto infra. Regulares qui non poſſunt benedicere &c. vt in decreto infra. Canonici, qui tenentur cantare miſſam prout in decreto 14. Et pro omnibus collegiatis, & regularibus qui pro miſſa deuotionis, vel detraكتورum non eſt omittenda miſſa conuentualis vt in decreto 15. Et qui regulares debent ferre crucem in proceſſionibus, vt in decreto infra. Et pro doctoribus, vt non ferant anulum in miſſa vt in decreto 15. ſimilia de omnibus profeſſionibus, ideo apponuntur hic omnia decreta vt ordinat Bartolomeus Gauanti.

1 Decreta rituum . Poſſeſt celebrari Miſſa pro Defunctis ritu de requiem. in Dominicis, & Feſtis inſepulto, & in Eccleſia præſente corpore: Sic decreuit Sacra Rit. Congregatio die 13. Maij 1603 vbi nimirum viget conſuetudo ſepeliendi defunctos ſimul

mul cum Missa Si quis autem moriatur in die Paschæ, corpus eius referuetur in sequentem diem, ob reuerentiam paschæ: ex Rituali Romano Pauli V.

2. Si terminatur processio Litaniarum in Maiorū ad Ecclesiam S. Marci, cantatur ibi Missa de S. Marco eadem Sacra Congregatio die 23. Maij 1603.

3. Cineres, qui imponuntur capitibus fidelium, debent esse aridi; non in modum luti sunt distribuēdi 23. Maij 1603, id est pulueres.

4. In Canone nomine Antistitis non sunt nemi nandi Superiores Regularium: die 12. Nouembr. 1605: Nec inferiores Episcopo.

5. Missa de Annuntiatione B. Virginis non est celebranda à fer. 5. maioris Hebdomadæ vsque ad fer. 3. Paschæ inclusiuē: die 9. Maij 1606.

6. Gloria in excelsis cum Credo omittitur in votis pro re graui, quando dicuntur cum paramētis viol. die 19. Maij 1607. Res autem grauis ea est, pro qua conuenit totus Clerus cum Episc. vt ead. Sac. Rit. Congregat. decreuit eadem die.

7. Cereus Paschalis regulariter accendi debet, ad Missas, & Vesperas solennes in triduo paschatis, in Sabbato in Albis, & Domin. vsque ad Ascens. in alijs seruanda est consuetudo locorum: die 19. Maij 1607.

8. Tolerari possunt Missæ de Requiem in festo duplici, quod non est de præcepto, pro voluntate Testatorum implenda: die 1. Septemb. 1607. Non ait ad arbitrium v. uorum, quod bene nota sed pro implenda lege Defunctorum.

9. In Altare priuati Oratorij, cui conceditur ex priuilegio Apostolico celebratio Missæ (exceptis solemnioribus festis) non potest in eo celebrari in Natali Domini, Epiphania, paschate, Pontecoste, Annuntiatione, Assumptione B. V. Festa SS. Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorum. die

636. *M. Maurij de Gregorio Camarac.*
die 17. Nouembr. 1607.

10. **Communio Clerificiendz est in Coena Domini,** die 27. Septembris 1608.

11. **Missæ Defunctorum certo dicendz, eo impedito transferuntur in sequentem die 27. Septemb. 1608.**

12. **Sabbato Sancto non sunt pulsandæ campanæ ante Cathedralis, seu Matricis signum.** die 21. Martij 1609. Neque in Dioecesi ante parochialis signum 9. Februar. 1625.

13. **Abbatēs, & alij Superiores Regularium non possunt benedicere paramenta Ecclesiarum non sibi subditarum,** die 14. Aug. 1609. Neque protonotarij: die 17. Julij 1627 Neque valet consuetudo Abbatum abrogata, die 18. Augusti 1629.

14. **Tenentur Canonici ad cantandam Missam de die, vt lucrentur distributiones :** die 21. Iunij 1611. & 28. Ianuarij 1612.

15. **Neque ob Missam votitam, seu pro Defun-
potest omitti Missa conuentualis de die. 16. Ianuar.
1627. abrogauit Congregatio omnem contrariam
consuetudinem:** 2. Iunij 1628.

16. **Diaconus non debet dare pacem laicis; neque Domino loci:** die 5. Julij 1614.

17. **Regulares debent Crucem ferre in processio-
nibus cum velo, seu panno,** 14. Ianuar. 1617.

18. **Non deferatur Tabernaculum Sanctiss. Eu-
charistiæ Sacerdotum humeris, sed manibus tantū
celebrantis, non obstante quauis contraria consue-
tutine, quod abusum esse declarauit Sac. Rit.
Congreg 2. Iun. 1618.**

19. **In Oratione, A cunctis, nomina Patronorum
S. Michaelis, vel S. Ioannis Baptistæ præponi debet
Apostolis:** die 23. Augusti 1620.

20. **In Parasceue si incidat Festum Annunciatio-
nis B. Virginis, non tenentur fideles ad Missam au-
dien-**

Margarita Conciliorum, & bullarum Pont. 637
diendam; die 19. Februarij 1622.

Neque in eadem die distribuenda est Eucharistia alijs; quam infirmis, ead. Sac. Cong. ead. die.

21. Missa Rosarij prohibita fuit, concessa tantum Dominicanis xxv. Iunij 1622. Vbi verò adest Cappella; seu Altare Rosarij. In festo Sacratissimi Rosarij, ex Decreto Gregorij XIII. in prima Dominica Octob. in Calend. vel post Calend. eiusdem Octob. celebrando, Officium, & Missa celebrari possunt, vt in festo S. Mariz ad Nives, quod obseruatur in Aede Lauretana, vel vt in Natiuitate B. V. mutato nomine in festiuitatis, quod fit Bononiz, sed illud prius magis placet cum lect. ij. noct. de Natiuitate.

22. Missæ certis Regularibus concessæ non possunt ab alijs dici, etiam in ipsorum Regularium Ecclesijs 19. Nouemb. 1622.

23. Vfus anuli in Missa prohibetur protonotariis non participantibus, & quibuscunque alijs Doctoribus, die 11. Febr. 1623. Item, & Canonicis Cathedralium fuit prohibitus die 20. Nouembr. 1628.

24. Vicario Generali celebrante, licet sit protonotarius, non debent accendi quatuor candelæ, neque duo Cappellani ministrare: 7. August. 1627.

25. Neque debent poni paramenta in Altari nisi pro Episcopis 7. Iulij 1622.

26. Qui habet onus celebrandi Missam de Rosario (exceptis Dominicanis) possunt alia dicere de B. Virgine die 6. Mali 1523.

27. Fest. Stigmatum S. Francisci, color albus adhibetur: die 9 Decembris 1623.

28. Vfus pileoli in Missa etiam extra canonem, concedi debet à papa, & non ab alio. Congregatio Cardinalium super negotia Episcoporum 2. Ianuar. 1590. & 17 Ianuarii. 1595. concessit; extra Canonem, vsum pileoli, Episcopo Faentino, & respondit Archie,

chiepiscopo Vrbinati, eo non posse vti sine licentia Sedis Apostolicæ. Idem postea sensit Sac. Rit. Cõg. die 31. Ianuar. 1626. & Canon. ipse prohibet Episcopo velatum caput, ergo neque secum, neq; cum aliis dispensare potest.

29 Celebrans, qui distribuit Cineres, Candelas, & Palmas, detecto capite distribuat, die 18. Iulij 1626

30 In Missa fer. 4. Temporum occurrentis in di Octaua Natiuitat. B. V. Præfatio ferialis dicitur: die 12. Decemb. 1626.

31 Signum, quod fit cum patena à fronte ad petus fit integro cum signo Crucis; die 13. Martij 1627.

32 In Altari certis diebus privilegiato, non potest in iis dici Missa de Requiem in festo duplici de præcepto 24. Aprilis 1627.

33 Communicantes, infra Octauam Ascensionis, contingit separari à propria præfatione 28. August. 1627. Casus autem talis esse potest, si occurrat festum SS. Philippi, & Iacob, Apostol. infra Octau. Ascens. nam præfatio erit de Apostolis, Communicantes de Ascensione, licet in Missa nulla fiat commemoratio idq; accidere potest etiam in Inuent. S. Cruc. & in missis solemnibus votiuis, quæ dicuntur infra eandem octau. & habent præfat. propriam.

34 In Festis primæ Classis, non dicitur Oratio Deus refugium iussa dici à maioribus per annum: die 28. Aug. 1627. Accidit enim à superiore decerni pro publica causa, quotidie dicendam Orationem; Deus refugium, seu aliam, & tunc dicitur, vel loco tertie, ad libitum, vel additur vti commemoratio.

35 In fine Missæ ad quodcumque ad Altare celebratæ fit reuerentia Cruci, infra gradus capite semper aperto, die 28. August. 1627. Rubrica enim generalis, in Missali, recognito p. 2. tit. 12. n. 6. sic est corrigenda

unda: Quibus omnibus absolutis extinguuntur
Mistrum candelæ, interim Sacerdos accipit
tra Calicem, dexteram ponit super burlam, ne
quid cadat, descendit ante infimum gradum Al-
taris, & ibi in medio vertens se ad illud caput incli-
vat si in eo est Tabernaculum Sanctiss. Sacramē-
tum effleat, & facta reuerentia, accipit biretum à
Mistro, caput cooperit, &c. Hæc rub. habetur in
Missa Missali, licet fuerit tantum edita in vlti-
mo Missali Vaticano anno 1609. quam ideo retinen-
de esse omnino decreuit Sac. Rit. Congreg. die,
anno vt supra.

5 In diebus, quibus prohibetur fieri de festo
liciti, non possunt dici missæ votiuæ, neque de
votiæ die 28. August. 1627. nimirum infra octa-
phaniam, Paschatis, Pentecostes, in Hebdomada
Sæpi, fer. 4. Cin. & in Vigil. Natiu. D. & Penteco-

7 In parascene non immittitur particula in-
censum cum signis Crucis consuetis, die 28. Augst.

8 Sæpius decretum est, Episcopum carere facul-
tate delegandi aliis benedictionem paramento eccl.,
in rebus in quibus vinctio non adhibetur.

9 Si ob terræ frigiditatem populus veniat ad
missam tardè pro solempni Missa, decreuit Sac.
Congregatio præstare, quod recitetur tar-
dè Hora Tertia, quam quod recitetur Missa de
post Sextam, de hoc decreto testatur Io. Alco-
cer in suo Ceremoniali.

10 Eodem Alcocer teste, eadem Sac. Congreg.
prohibuit insignioribus Regularium Ecclesiis vsum
vestiarum pliatarum.

11 Eodem teste, eadem decreuit, Celebrantem:
Mistros sedere posse, dum cantatur Epistola, &
Gospel.

Missas,

42 Missas, quæ circumferuntur, à Sac. Rit. Congreg. non approbatas, Sancti Gregorii pro viuis, & Defunctis, 14. Auxiliatorum, & de Patre Aeterno, & quascumque alias exceptis iis, quæ sunt permixta certis Regularibus tantum, veluti Rosa in Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, sicut etiam Officia ab eadem non approbata. Sac. eadem Congreg. prohibuit reiecit omnino, & damnauit respectiue, & prohibitis reiectis, & damnatis haberi voluit 2. April. 1626.

41 Declarauit autem nouissimè eadem Sac. Rit. Congreg. per hoc Decretum non prohiberi Missas 30. pro Defunctis à D. Greg. institutas in Dial. cap. 55.

44 Abrogatus fuit abusus deferendi nocte infer. 6. parasceue Sanctiss. Eucharistiam à Sac. Congregat super negotia Episcoporum die 23. Martii 1569.

1 Pro diuino officio. Consecratur Ecclesiæ potest in actu Consecrationis statuere alium diem pro anniuersaria eiusdem consecratione die 19. Februar. 1585.

2 Qui sunt de gremio alicuius Ecclesiæ debent recitare officium, quod in Choro dicitur, licet morerentur alibi: die 8. Septembris 1621.

3 Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, & eiusdem seruitio, non tamen obligati Choro, & quicumque alii Clerici Sæculares, Regularesuè in Ciuitate, vel Diocesi commorantes, non tenentur recitare Officia propria Sæctorum illius Diocesis, vel quæ de consuetudine in ead. Eccl. recitantur in Choro, die 8. Septemb. 1620.

4 De Sancto, cuius Reliquia insignis habetur, & approbata, fieri potest Officium duplex: die 23. Nouemb. 1600. & 8. April. 1628.

5 De Sancto canonizato non potest fieri Officium

mentia propriam Ecclesiam sine nouo Decreto
.Rit. Cong. 9. Decemb 1528.

Vesperæ Defunctorum pro 1. die mensis dicuntur
post vesper. etiam Dominica, seu festi, accidat
Maii 1603.

Psalmi Graduales, & Pœnitentiales dicuntur
tè ubi est consuetudo, pridie Vesperæ tertie quartæ
& sextæ die 2. Augusti. 1603.

Non est relinquendum Officium Breuiarij de
im pro Officio deuotionis: 29. Nouemb. 1603.

Dedicationis festum extra actum eiusdem, nõ
est mutari ab Episcopo die 16. Octob. 1604.

o Si accidit Dedicatio in Natiu. B. V. fiat de
em Dedications, & cantentur potius duæ Missæ,
infra octauam fiat de digniori, vt in Rubrica de
currentia octauarum: die 16. Octob. 1604.

Episcopus Regularis debet recitare officium
a Rit sua Diœcesis, non Regulæ die 11. Iun. 1605.
d occurrente festo Regulæ in festo Diœcesi,
præferri debet.

2 Cappellani Episcopi, qui cum eo recitant
cium se conformare debent cum eo: 11. Iunij
5.

3 Festum Patroni loci celebrari potest sine
ua à Regularibus, vt censuit sæpius Sac. Rit.
gregat.

4 Non potest Episcopus extendere Officium,
d fieri solet in Ciuitate, ad Diœcesim: die 16.
uar. 1607.

5 Officium paruum B. V. debet dici in Choro,
n in semidupl. & Dominicis, si adsit consuetu,
1. Septemb. 1607.

5 Matutinum Defunctorum in Die Commem
at. omnium fidelium Defunctorum, recitandũ
iane, & non pridie Vesperæ, die 1. Septemb.

S f

Festum

17. Festum S. Caroli in prou. Mediol. celebrari potest ritu duplici, 20. Nouemb. 1610.

18. Festum, & Officium S. Conradi Placentiæ tantum, & Nectinz in Sicilia concessa sunt: die 19. Maij 1614. & Ordini sancti Francisci 13. Septemb. 1625.

19. Nomine festi nouem lectionum intelligitur etiam Dominica: die 12. Martij 1628.

20. Præter propriæ Ecclesiæ Dedicacionem celebrari quoque debet anniuersaria Dedicat. Ecclesiæ Cathedralis in Ciuitate quidem cum octaua, in Diocesi sine octaua ex Decreto Sac. Rit. Congreg. 2. Maij 1619. Erit tamen in Diocesi quoque primæ Classis festum, instar eorum, quæ transferuntur ultra Octauam, & sine Octaua celebrantur, vel uti festi Patroni loci, quod celebrari debet à Regularibus qui tum non tenentur ad Octauam celebrandam.

21. Festum Sancti Ioseph est de præcepto ubiq; die 8. Maij 1621.

22. Fest. S. Annæ est de præcepto ubique die 23. Aprilis 1622. ex Bullis Greg. XV.

23. Si titulus Ecclesiæ est de Cruce, sufficit commemoratio de Cruce, quæ in officio feriali dicitur 30. Mart. 1621.

24. Liber Esther aliquando emittitur ob festum Angeli Custodis die 9. Nouemb. 1622.

25. Vesperæ in Sabbato autè Dominicam priuilegiatam, in qua occurrit dies Octaua dicuntur de feria. s. Psal sabbati, & à Cap fit de Dominica priuilegiata, & in fine fit commemoratio diei Octa. vt in 2. Vesp. festi, die 9. Nouemb. 1622.

26. In fine completorij Purificationis B. Mariæ V. dicitur, Aue Regina, 27. Iulij 1642.

27. Symbolum S. Athanasij laudabilius recitatur Rando in choro, 23. Decemb. 1624.

28. Officium paruum B. V. in choro tempore paschali,

Margarita Concellorum, & ballatum Pont. 643
scilicet, dicitur sine addito, alleluia, 28. Martij
1627.

7 Litanie Maiores si occurrant in fe pascchatis,
transferuntur in fest. sequentem: die 21. Septemb.
17.

10 Officium Stigmatum S. Francisci concessit
Nus V. celebrari posse vbique ad libitum cle. &
plici quidem Officio in Religione S. Francisci,
ita eadē semidupl. ut patet ex prima editione R. C.
per Decretum Sac. Rit. Cong. die 28. Aug. 1615.
ursus 2. Octob. 1627.

1 Festum Angeli Custodis duplex minus die
1 Octob. 1627.

2 Non poterunt, neque possunt locorum Or-
dinarij, tam Regulares, quam seculares addere Ca-
larijs etiam proprijs Sanctorum Officia nisi ea
petaxat, quæ Brenarij Romani Rubricis, vel Sac.
Cong. seu Sedis Apostolicæ licentia concedun-
die 8. April. 1626.

3 Item eadem Sacra Rituum Congreg. eadem
& eodem Decreto. vetuit, & prohibuit celebra-
er totam Civitatem, vel Diocesim, etiam de cui-
ue Ordinarij auctoritate Missam, vel festum
Offic. de Sancto, ed quod in loco sit Eccles. Ab-
alis 28. Septemb. 1628. parochialis, vel Regula-
ut aliqua Reliquia, sed tantum in ipsius Sancti
esia Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reli-
, & non alibi.

4 Reliquia insignis est, corpus, caput, brachiū,
, & ea pars non parua tamen in qua passus est
tyr. eadem die.

5 Eademque die damnata fuere officia non-
obata à Sede Apostolica sub pena sibrorum
orum, & non satisfaciendi muneris recitandi
ni Officij, quæ pena apposita fuit Decretis su-
11. 32. 33.

36 Moniales in confiteor nihil mutant neque dicant, tibi mater. Vobis sorores. 18 Augusti 1619.

37 Cappellani Monialium dicant Missam de sancto de quo officium fit à Monialibus, sed cū Missali Romano 20. Nouemb. 1628.

1 Ex Commentarijs in Rubrica Missalis. Quando Rubrica dicit. Quoad fieri potest Missa cū officio conueniat, loquitur Rub. de priuatis Missis. Nā Missa Conuenientialis debet semper concordare cum officio. c. Cum creatura, de celebratione Missarum. Missæ votiuæ quamuis habeant Præfationem propriam si infra Octauam Natiu. Domini celebrantur, non aliam præfat. admittunt nisi de Natiu. sicut & festum S. Ioannis Apost. & Euang. argumento à fortiori.

3 Mutatio colorum in paramentis Altaris, & ministrorum debet fieri in primis vesp. festi. Si autem Vesperæ non sint integræ, is color adhibendus est initio Vesperarum, qui congruit illi de quo dicitur Capitulum.

4 Si Officium, & Missa discordant, color altaris sequitur officium, excepta Missa solemni in Vigilia Pentecost. & in Litanijis maioribus, & minoribus.

5 Pro Missa quacunque solemni conuenit, vt palium etiam Altaris concordet cum colore paramentorum Missæ, quod adnotauit rectè P. Ruiz in suo Cerem.

6 Canonicus in Missa celebranda non debet vti Almucia non enim spectat ad vestes Missæ, vel Altaris.

7 Qui Missas nonas celebrant non possunt circuire Ecclesiam ad oblationem, ex Decreto Sac. Congreg. Trid. Conc. sess. 22.

8 Quando Missa votiuæ exigitur, v.g. de Assup. B. V. de Natiu. eiusdem, & huiusmodi, potest dici Missa votiuæ de B. Maria, prout in Missis votiuæ, cū inten.

entione ad honorem Assumpt. Natiu. B. M. &c.

9 Si dicatur aliqua Missa votiva de reliquo Sancto, mutatur in Collecta, Natalitia, seu Festa in veram commemorationem.

10 Orationes, quæ ab Ecclesia certum habent locum, præcedunt quibuscunque votivis, quæ ad altarium Sacerdotis dicuntur, & extremum occupant cum, & sicut votiva v. g. de Spiritu Sancto, cedit commemorat. festi simplicis, ita cedere debet orationi. A cunctis, vel alijs, quæ secundo, vel tertio loco, iubentur dici: Coeteris autem paribus attenditur dignitas eorum de quib. est oratio.

11 Quando cantantur duæ Missæ à Dom. Passio- nis vsque ad Dom. Palmarum, .s. de fer. & de Scto semiduplci tunc in Missa de semiduplci. Oratio secunda erit Ecclesia, vel pro papa, neque dicetur tertia Oratio ita Romæ fit.

12 Quando occurrit fieri commemorat, alicuius Sancti v. g. In Offic. de B. Maria in Sabbato, tunc in Missa ponitur commemorat. illius Sancti secundo loco, & tertia Oratio dicitur, quæ alias secundo loco dicenda erat, & relinquitur, quæ tertio loco dicenda erat nisi fuisset facta commemoratio:

13 Oratio pro se ipso Sacerdote non debet dici in Missa præsentate Episcopo proprio, vel eo maiori, vel Principe magno: potius est orandum pro Prælato, seu pro Principe præsentate, ob reuerentiam eorum maiorum.

14 Dominica priuilegiata occurrens in die Octaua duas tantum habere debet orationes de Dominica, & de Octa.

15 In die Deposit. & Anniverf. sum. pontif. pro Card. & Episc. dicitur prima Missa pro Defunct. mutata Orat. Si tamé dicatur Missa prima, fauet Rub. in fine Missarum pro Defunct. quæ concedit. Epistola, & Euangelia vnius Missæ dici posse in alia.

quacumque Missa pro Defuncto.
 16 Oratio in Tertio, Septimo, & Trigesimo dicenda, non debet dici, in ijs diebus, quæ occurrunt in eodẽ Tertium, septimum, & Trigesimum, sed tantum in proprijs diebus assignatis.

17 Orationes extra Missam dicuntur: semper iunctis manibus.

18 Quando dicitur, Confiteor, in principio Missæ, non debet addi nomen S. Patroni loci, vel alterius, pro libito. Sacerdotis, quia Pius V. hoc expressè concessit. Eccles. Hispaniarum, non igitur fieri debet sine Papæ licentia.

19 Gloria in excelsis in votivis B. Mariæ: omnino non dicitur nisi in sabba. nec etiam in Eccles. B. M. dicitur etiam in Missis fest. de s. licet in offic. de eo non fiat in eius die fest.

20 Dicto Euang. non defertur liber osculandus Vic. Apost. sed tantummodo illis expressis in Rub. missal. Principibus autem magnis ex tolerantia, non autem inferioribus laicis: Et illis alius liber deferendus est, non idem ipse celebrantis, qui propriũ eo casu semper osculari debet librum. Ita statuit Sac. Cong. super negotia Episcop. 12. & 28. August. 1589. Neque commendatario 17. Septemb. 1611. S. Rit. Cong.

21 Omittens Sacerdos osculum libri, omittit et. Per Evangelica, &c

22 Dari pacem cum Patena in missa prohibuit Pius V. in Epistol. ad Archiep. Terracon.

1 Ex Rubrica Brevarij. Non potest fieri mutatio ritus, vt. s. duplici ritu celebratur festum, quod alias simpliciter suo ritu, vel semiduplici decretum est, Pius enim V. in Bulla Brevar. non modo præcipit substantiam, sed etiam modum, & formam Horarum Canon.

2 De sancto, cuius reliquia non insignis habetur

Margarita Conciliorum, & Bullarum Pars. 147
cedatur officium debet esse semidupl. ad digne
in insignis reliquit.

Feriale Offi. Domini Officium est, quod à quo
ue seruo non debet obrui : & ideo videant
opi, ne pluralitate festorum fiat iniuria officii.

Domini Dei nostri.

Offic. Dominicz, est valde venerandum, est .n.
primarium Domini, & ideo non prætermittē
nisi ob festum duplex, & dummodo non sine
nicz priuilegiatæ, vt Aduentus, Quadragesi-
c. Et est tam celebre Offic. Dominicz, quod
r de eo saltem fit commemorat, si minus Offi-
ueat, ob festum duplex.

Omnes dies Octauæ pro vna festiuitate com-
tur, & ideo appellat Radulphus Octauam
zationem festi, ex quo sequitur, quod eo no-
est octaua qua minus interrupta est à festis
m.

Octaua Dedicat. propriæ Ecclesiæ est maior,
octaua Patroni loci, seu tituli Ecclesiæ. Di-
verò est octaua B. V. Assumptæ, quam octaua

primæ Vesperæ secundis sunt nobiliores.
ita commemoratio de semidupl. ante commemo-
rationem diei infra octau. quia semidupl. est fe-
stus verò infra octau. non est festum, sed con-
o festi.

am de Patrono loci quam de Titulari Eccle-
sticæ, vt de dupl. primæ Classis. Item fit octa-
troque quæcumque dantur duplici primæ
, & octauis, eadem concedenda sunt patrono
ali loci in loco suo, & Titulari in Ecclesia.

si Patroni plures, seu Titulares cōceduntur
videm singulorum duplex erit, vt dicitur in
Offic. dup. num. 1. sed octau. non concedi-

S! + tar

tur ex Rub. Brev. de octavis num. 1. nisi festo principalis patroni, & principalis item Ficularis Ecclesie, imò neque primæ Classis festum erit, aut Titul. Eccl. vt. aperte habetur in Rub. de Commemoracionibus num. 3. & 4. quale non est patroni Translatio nec festa similia.

11 Tanta est solemnitas patroni loci, vt si incidat in Vigiliam, quæ sit in Calendario, cum ieiunio de præcepto nihil in Offic. fiat de Vigil. quæ mestitiam infert: In mensa tamen ieiunandum erit, nisi transferatur in præcedentem diem ieiunium ipsum; auctoritate maiorum.

12 In Vigil. Patroni omittitur suffragium commune de patrono, quod fit per annum.

13 Si Translatio alicuius festi fiat a tempore paschali ad tempus non paschale, recitandum erit Off. tempore non paschali, quod accidit in Translatione aliquorum Sanctorum Martyrum mense Maij.

14 Si occurrant duo festa sub vna ratione festi in Calendario Roman. Breuiar. quorum tamen alterum est festum patroni, seu Tituli Eccl. v. g. festum S. Sebastiani, cui cum S. Fabiano fit ordinariè festum, eo casu fit de patrono, seu Titulari tantum hoc est, de S. Sebastiano solo, vti festo primæ Classis, non autè de socio, eo die. Qui verò hac de causa in eorum proprio die omittuntur, vel sunt in Calendario sub ritu duplici, vel semidupl. & tunc prima die similiter non impedita fit Offic. de omissis sub ritu semiduplici, puta in exemplo allato, fiat de S. Fabiano ritu semiduplici post octauam, vel ritu simplici, & tunc in Eccl. nihil fit de sociis omissis. Quod si il, qui diuiduntur sunt altioris ordinis, & Classis, vt in Eccl. S. Philippi Apost. de quo solo fit, idcirco festum primæ Classis, eo casu prima die non impedita, fit Offic. de translato S. Iacob. de ritu duplici secundæ Classis,

sis, quia est de duodecim Apost. & die 4. Maii
iudibus tantum fiet commemor. cum 9. lect. 3.
licz.

Porro prædicta separatione facta patroni, seu
laris à socijs, quos illi habet, in Calendario Ro
o, curandum erit, ut Oratio, lectiones, & Euan-
um cum Homilia congruant cum festo, ita ut
vno, non pro pluribus, Off. fiat, & deficientibus
prijs, erit ad commune Sanctorum recurrendū,
uata patrono potius Oratione, quam socijs, &
umero singulari accommodata, pro socijs autē
atur de Communi, ut sit varietas, nisi forte con-
at, de socijs officium fieri extra Octavam Patro-
ni Tituli, quo casu variandi necessitas minime
ret.

Titulus Altaris, seu Cappellæ celebrandus est
ritu, prout in Calendar. Rom. describitur. In-
si neque nominatur, ad illud Altare celebrari
runt Missæ festivæ, cum Nym. Angelico. Sed,
nullatenus fiat sine licentia maiorum, ad quos
et officia mutare.

Si Altare tituli est beneficij. Beneficiarius ad-
non debet Off. recitare de eo, ut de festo primæ
tis, neque alio ritu, quam in Calend. si descrip-
& eo ibidem non descripto, non potest propria
orit. de eo recitare Off. Si verò titulus est Eccle-
siæ ad illud Altare translatus, ille, qui emolu-
ta prædictæ Ecclesiæ percipit, æquum est, ut re-
Off. de eo in eius festo, ne deperat cultus il-
Titularis Eccl. & ritus erit semiduplex nisi di-
as eiusdem aliud exposcat. Sed in his casibus
ulatur Sac. Rit. Congregatio.

Beneficiarius quilibet habens Ecclesiam, qua
rit beneficij, licet apud eam non resideat, debet
in festum eiusdem colere, uti primæ Classis, &
Octava celebrare, quia est festum tituli Eccl.

Vespe-

19 Vesperæ Defunctorum cum Matut. & Laud. debent dici, & persolui ex præcepto ab ijs, qui tenentur recitare Diuinum Off. in die Commem. omnium fidelium Defunctorum cum sit pars Diuini Off. eo die præscripti. Et cum sit notabilis ad restitutionem fructuum tenentur Beneficiatus ad ratam Vesperarum, vel Matut. vel vtriusque si totum prætermissit Off. Defunct.

20 Quando fit Off. plurimum Confess. siue Pontif. siue non Pontif. datur facultas mutandi verba, tum in Oratione, tum in Sermonibus, vt sonent numerum pluralem. Non tamen in Sermone S. Gregorii ex lib. mort. Deridetur iusti simplicitas; quia non est proprie sermo de Sæcto, sed tractatus, & Expositio lib. Iob in Antiph. Resp. Hym. & Homil. nulla fit mutatio, licet non quadrent pluribus, quia nimia ellet mutatio, & per difficilis, vt congruat in omnibus. Romæ superiorum licentia. Videantur Bartholomeus Gauanza, Ioannes Alexar Durandus cum Concilio Toletano in suo rationali diuinorum, seu Cæremoniarum Ruiz in suo cærem. Rituale Rom. Pauli V. Missale vaticanicum recognitum 1609. Breuiarium vltimum. Rodolphus de Octauis vt supra Rationale diuinorum vlt. cum addit. Baronij.

A

Abbates per duos menses possunt abesse si suum munus per alium sufficienter suppleant ait Lessius auctoritate Sacræ Congr.

Abbatem Episcopus, iuxta canones, in monasterio instituit, atque extra regulam facta ibi corrigit. 4. Toletani 50) 1. Aurelianensis 21. Posterius mutat 1. Lateranen. sub Greg. 1.

Vnde ei subesse iubetur, Chalcedonensis, c. 8. 1. Aurelianen 21.). Trid. 191. 5. c. 1.

Non

re suscipiens verò Episcopi præcepta remouet
:ommunionem, donec contumaciam deponat a
ian. 21. Si peccans nolit eo corrigi, deducitur
icium Metropolitanum. Epauent. 19.

ritatem Episcopus sine confratrum abbatum
io de loco suo non præsumat eiicere: quem
negligentia eiicit, cum omnium presbytero-
onsilio refutetur, 2. Turon. 7. Et iuxta concil.
antiense (ait 3. Lateranense sessione 9.) nullus
us transferatur inuitus, nisi iustis, efficacibus
tionibus, & causis.

præmium Episcopus abbatem non ordinet
on. 7.) seu in sede ponat. Alexander 3. constitu-
n suarum partis 1. cap. 7.) alioqui honore per
um obtento abbas careat Cabilonen. 16.) or-
dinalis vel electio, vel postulatio nulla sit ipso
: vt accipiens, ita & dans incurrat ipso facto
tiam excommunicationis. Martinus PP. V.
conc. Constant.

: nisi qui de ipso est monasterio cuius abbas
bus est, & quem cœneors fratrum societas
c. 1. Lateranens. sub Gregorio 1. PP.) Si apta
: personam inuenire nequeant, solerter sibi
monasteriis eligant ordinandum. 1. Lateran.
ilonen. 12. dicitur; Si quilibet abbas elegerit
orem, hic electus, de facultatibus monasterii
ndum nullam habeat potestatem.

rici cuiuscunque ordinis, qui in ecclesiis quo-
do militant, Abbates per monasterium fieri
rmittantur, sed aut admissa clericatus militia
licis non promoueantur ordinibus, aut si ab-
co permanere decreuerint, clericatus nulla-
rmittantur habere militiam. Satis enim in-
um est, si cum vnum ex his pro sui magnitu-
ligerent quis non possit explere, ad vtrunq-
ur idoneus, sicque inuicem, & ecclesiasticus

ordo

ordo vitæ monachicæ , & ecclesiasticis vtilitatibus
regula monachatus impediatur Gregorius 1. PP.
lib. 3. epist. 11.

Et nullus habitum monachi suscipiat , spem aut
promissionem habens, vt abbas fiat . Romanum sub
Nicolao primo.

Vnum autem duobus monasteriis præfidere inter
dicimus Agathen. 38. & 57.) Venetici. 8.) Epauñe. 9.
10. Nec duo sint in vno monasterio abbates. 1. Cabi-
lonen. 12. nè sub obtentu potestatis simultas inter
monachos, & scandalum generetur.

Cellulas diuersas singulis abbatibus habere non
liceat. Agath. 38.) Venetici. 8.

Attamen propter hostilitatis incursum , recepta-
cula intra muros (.i. ciuitatis) poterunt collocare
Agath. 38.) Venet. 8.

In proprietatem suam abbas nõ reuoet id quod
monasterio oblatum est 4. Aurelia. 11.

Res illa ad potestatem Episcopi reuocetur , quã
sine eius notitia seu subscriptione abbas vendide-
rit. Agath. 56.) 3. Anreli 3. 3.) Apauñen. 8.) 4. Aure-
lia. 11

Mensæ abbatis debiles peregrinique intersint, &
ante se ioca turpia fieri non permittat . per sonet
ibi lectio diuina. Rhemen. 17.

Non licet ei filios de baptismo habere . Antifio-
doren. 25.

Concilio omnes abbates intersint. Antifiodoren. 7.
intererant 5. Constantiop. act. 1.

Manus ad ea quæ sunt Episcopalis dignitatis nõ
extendant , de causis matrimonialibus cognoscen-
do, iniungendo publicas poenitentias, concedendo
indulgentiarum litteras, &c. 2. Lateranen. 60 sub In-
nocentio. 3. Nullis qui regulares eorum subditi nõ
sunt consuram vel minores ordines conferant, nec
litteras dent dimissorias aliquibus clericis seculari-
bus,

bus, ut ab aliis ordinentur. Trident. sess. 23. c. 10.

Abbatissa non potest dispensare in votis quia non habet iurisdictionem spirituales Toleta. 3.

Abbatissas fieri quæ iuenculæ sunt, vehementissimè prohibemus: nullam igitur fraternitas tua nisi sexagenariam virginem, cuius ætas atque mores hoc exegerint, velari permittat. Gregorius PP. 1. lib. 3. epist. 11.) Trident. autem sess. 25. cap. 7. Abbatissa, & Priorissa, & quocunque alio nomine Præfecta, & præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixit. Quod si his qualitatibus non reperiat in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori qui electioni præest videtur, ex iis quæ in eodem monasterio annum trigessimum exceperint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo vel alio Superiore consentiente eligatur. Duobus verò monasteriis nulla præficiatur.

Episcopo in omnibus subicit abbatissa. 2. Cabilonen. 65. sine eius notitia nihil vendat. Epauunen. 8.

Victus, vestimenta, aliaque nonnulla necessaria iure debent familiæ ab abbatissa præparari. Turoren. 58.) Sub Carolo magno. cap. 16.) 2. Cabilonen. 54. & 58.) Rhemen. 33.

Ipsa subditis talem se debet exhibere in habitu, in veste, in omni coniectu, ut eis ad cœlestia regna pergentibus ducatum præbeat. 2. Cabilonen. 52.

Provideat in lectione, & psalmodiarum modulatione ne ut ipsæ sanctimonialis strenuæ sint. 2. Cabilonen. 54.

Abque Episcopi sui licentia foras monasterium egrediendi non habeat potestatem, sed tantum in suo permaneat monasterio; ibique & seipsam custodire

36 Moniales in confiteor nihil mutent neque dicant, tibi mater. Vobis sorores. 18 Augusti 1619.

37 Cappellani Monialium dicant Missam de scto de quo officium fit à Monialibus, sed cū Missali Romano 20. Nouemb. 1628.

1 Ex Commentarijs in Rubrica Missalis. Quando Rubrica dicit. Quoad fieri potest. Missa cū officio conuenias, loquitur Rub. de priuatis Missis. Nā Missa Conuentalis debet semper concordare cum officio. c. Cum creatura, de celebratione Missarum. Missæ votiuæ quamuis habeant Præfationem propriam si infra Octauam Nati. Domini celebrantur, non aliam præfat. admittunt nisi de Natiu. sicut & festum S. Iohannis Apost. & Euang. argumento à fordori.

3 Mutatio colorum in paramentis Altaris, & ministrorum debet fieri in primis vesp. festi. Si autem Vesperæ non sint integræ, is color adhibendus est initio Vesperarum, qui congruit illi de quo dicitur Capitulum.

4 Si Officium, & Missa discordant, color altaris sequitur officium, excepta Missa solemnī in Vigilia Pentecost. & in Litanij maioribus, & minoribus.

5 Pro Missa quacunque solemnī conuenit, vt pallium etiam Altaris concordet cum colore paramentorum Missæ, quod adnotauit rectè P. Ruix in suo Cerem.

6 Canonicus in Missa celebranda non debet vti Almutia non enim spectat ad vestes Missæ, vel Altaris.

7 Qui Missas nouas celebrant non possunt circuire Ecclesiam ad oblationem, ex Decreto Sac. Congreg. Trid. Conc. sess. 22.

8 Quando Missa votiuæ exigitur, v.g. de Assup. B. V. de Natiu. eiusdem, & huiusmodi, potest dici Missa votiuæ de B. Mariæ, prout in Missis votiuæ, cū inten-

Intentione ad honorem Assumpt. Natiu. B. M. &c.

9 Si dicatur aliqua Missa votiuā de reliquo Sancto, mutatur in Collecta, Natalitia, seu Festa in verbum commemorationem.

10 Orationes, quæ ab Ecclesia certum habent locum, præcedunt quibuscunque votiuis, quæ ad arbitrium Sacerdotis dicuntur, & extremum occupant locum, & sicut votiuā v. g. de Spiritu Sancto, cedit commemorat. festi simplicis, ita cedere debet orationi. A cunctis, vel alijs, quæ secundo, vel tertio loco, iubentur dici: Coeteris autem paribus attenditur dignitas eorum de quib. est oratio.

11 Quando cantantur duæ Missæ à Dom. Passionis vsque ad Dom. Palmarum, .i. de fer. & de Sancto semiduplci tunc in Missa de semiduplici. Oratio secunda erit Ecclesia, vel pro papa, neque dicetur tertia Oratio ita Romæ fit.

12 Quando occurrit fieri commemorat, alicuius Sancti v. g. In Offic. de B. Maria in Sabbato, tunc in Missa ponitur commemorat. illius Sancti secundo loco, & tertia Oratio dicitur, quæ alias secundo loco dicenda erat, & relinquitur, quæ tertio loco dicenda erat nisi fuisset facta commemoratio.

13 Oratio pro se ipso Sacerdote non debet dici in Missa præsentem Episcopo proprio, vel eo maiori, vel Principe magno; potius est orandum pro Prælato, seu pro Principe præsentem, ob reuerentiam eorum maiorum.

14 Dominica priuilegiata occurrens in die Octaua duas tantum habere debet orationes de Dominica, & de Octa.

15 In die Deposit. & Annivers. sum. pontif. pro Card. & Episc. dicitur prima Missa pro Defunct. mutata Orat. Si tamē dicatur Missa prima, fauet Rub. in fine Missarum pro Defunct. quæ concedit. Epistola, & Euangelia vnius Missæ dici posse in alia.

quacumque Missa pro Defunctis.
 16 Oratio in Tertio, Septimo, & Trigesimo dicē-
 da, non debet dici, in ijs diebus, quibus occurrunt inter
 Tertium, septimum, & Trigesimum, sed tantum
 in proprijs diebus assignatis.

17 Orationes extra Missam dicantur semper
 iunctis manibus.

18 Quando dicitur, Confiteor, in principio Mis-
 se, non debet addi nomen s. Patroni loci, vel alter-
 rius, pro libito Sacerdotis, quia Pius V. hoc expres-
 se concessit Eccles. Hispaniarum, non igitur fieri de-
 bet sine Papæ licentia.

19 Gloria in excelsis in votivis B. Mariz, omni-
 no non dicitur nisi in sabba. nec etiam in Eccles. B.
 M. dicitur etiam in Missis fest. de s. Iuxta in offic. de
 eo non fiat in eius die fest.

20 Dicto Euang. non defertur liber osculandus
 Vic. Apost. sed tantummodo illis expressis in Rub.
 missal. Principibus autem magnis ex tolerantia,
 non autem inferioribus laicis; Et illis alius liber de-
 ferendus est, non idem ipse celebrantis, qui propriū
 eo casu semper osculari debet librum. Ita statuit
 Sac. Cong. super negotia Episcop. 12. & 28. August.
 1589. Neque commendatario 17. Septemb. 1611. S.
 Rit. Cong.

21 Omittens Sacerdos osculum libri, omittit et.
 Per Evangelica, &c

22 Dari pacem cum Patena in missa prohibuit
 Pius V. in Epistol. ad Archiep. Terracon.

1 Ex Rubrica Breuiarii. Non potest fieri muta-
 tio ritus, vt. s. duplici ritu celebratur festum, quod
 alias simpliciter suo ritu, vel semiduplici decretum est,
 Pius enim V. in Bulla Breuiar. non modo præcipit
 substantiam, sed etiam modum, & formam Hora-
 rum Canon.

2 De sancto, cuius reliquia non insignis habetur

si concedatur officium debet esse semidupl. ad differrentiam insignis reliquiar.

3 Feriale Offic. Domini Officium est, quod à quo cumque seruo non debet obrui : & ideo videant Episcopi, ne pluralitate festorum fiat iniuria offic. feriali Domini Dei nostri.

4 Offic. Dominicz, est valdè venerandum, est n. Offic. primarium Domini, & ideo non prætermittendum, nisi ob festum duplex, & dummodo non sint Dominicz privilegiatæ, vt Aduentus, Quadragesimæ, &c. Et est tam celebre Offic. Dominicz, quod semper de eo saltem fit commemorat, si minus Offic. fieri queat, ob festum duplex.

5 Omnes dies Octauæ pro vna festiuitate comò putantur, & ideo appellat Radulphus Octauam, prorogationem festi, ex quo sequitur, quod eo nobilior est octaua qua minus interrupta est à festis aliorum.

6 Octaua Dedicat. propriæ Ecclesiæ est maior, quam octaua Patroni loci, seu tituli Ecclesiæ. Dignior verò est octaua B. V. Assumptæ, quam octaua dedic.

7 Primæ Vesperæ secundis sunt nobiliores.

8 Fit commemoratio de semidupl. ante commemorationem diei infra octau. quia semidupl. est festum, dies verò infra octau. non est festum, sed continuatio festi.

9 Tam de Patrono loci quam de Titulari Ecclesiæ, fit offic. vt de dupl. primæ Classis. Item fit octaua de vtroque quæcumque dantur duplici primæ Classis, & octaua, eadem concedenda sunt patrono principali loci in loco suo, & Titulari in Ecclesia sua.

10 Si Patroni plures, seu Titulares cõcedantur: Offic. quidem singulorum duplex erit, vt dicitur in Rub. de Offic. dup. num. 1. sed octau. non concedi-

cur ex Rub. Brev. de octavis num. 1. nisi festo principalis patroni, & principalis item Titularis Ecclesie, inò neque primæ Classis festum erit, aut Titul. Eccl. vt aperte habetur in Rub. de Commemoratio nibus num. 3. & 4. quale non est patroni Translatio nec festa similia.

11 Tanta est solemnitas patroni loci, vt si incidat in Vigiliam, quæ sit in Calendario, cum ieiunio de præcepto nihil in Offic. fiat de Vigil. quæ mestitiam infert: In mensa tamen ieiunandum erit, nisi transferatur in præcedentem diem ieiunium ipsum; auctoritate maiorum.

12 In Vigil. Patroni omittitur suffragium commune de patrono, quod fit per annum.

13 Si Translatio alicuius festi fiat a tempore paschali ad tempus non paschale, recitandum erit Off. tempore non paschali, quod accidit in Translatione aliquorum Sanctorum Martyrum mense Maij.

14 Si occurrant duo festa sub vna ratione festi in Calendario Roman. Breviar. quorum tamen alterum est festum patroni, seu Tituli Eccl. v. g. festum S. Sebastiani, cui cum S. Fabiano fit ordinariè festum, eo casu fit de patrono, seu Titulari tantum hoc est, de S. Sebastiano solo, vt festo primæ Classis, non autè de socio, eo die. Qui verò hac de causa in eorum proprio die omittuntur, vel sunt in Calendario sub ritu duplici, vel semidupl. & tunc prima die similiter non impedita fit Offic. de omissis sub ritu semiduplici, puta in exemplo allato, fiat de S. Fabiano ritu semiduplici post octauam, vel ritu simplici, & tunc in Eccl. nihil fit de sociis omissis. Quod si il, qui diuiduntur sunt altioris ordinis, & Classis, vt in Eccl. S. Philippi Apost. de quo solo fit, idcirco festum primæ Classis, eo casu prima die non impedita, fit Offic. de translato S. Iacob. de ritu duplici secundæ Classis,

Classis, quia est de duodecim Apost. & die 4. Maii in Laudibus tantum fiet commemor. cum 9. lect. S. Monicz.

15 Porro prædicta separatione facta patroni, seu Titularis à sociis, quos illi habet, in Calendario Romano, curandum erit, ut Oratio, lectiones, & Evangelium cum Homilia congruant cum festo, ita ut pro vno, non pro pluribus, Off. fiat, & deficientibus propriis, erit ad commune Sanctorum recurrendum, reseruata patrono potius Oratione, quam sociis, & in numero singulari accommodata, pro sociis autem sumatur de Communi, ut sit varietas, nisi forte contingat, de sociis officium fieri extra Octauam Patroni, seu Tituli, quo casu variandi necessitas minime urgeret.

16 Titulus Altaris, seu Cappellæ celebrandus est sub ritu, prout in Calendar. Rom. describitur, In quo si neque nominatur, ad illud Altare celebrari poterunt Missæ festiue, cum Hym. Angelico. Sed, Off. nullatenus fiat sine licentia maiorum, ad quos attinet officia mutare.

17 Si Altare titul. est beneficij. Beneficiarius adhuc non debet Off. recitare de eo, ut de festo primæ Classis, neque alio ritu, quam in Calend. si descriptus, & eo ibidem non descripto, non potest propria auctorit. de eo recitare Off. Si verò titulus est Ecclesie dirutæ ad illud Altare translata, ille, qui emolumentâ prædictæ Ecclesie percipit, æquum est, ut recitet Off. de eo in eius festo, ne deperat cultus illius Titularis Eccl. & ritus erit semiduplex nisi dignitas eiusdem aliud exposcat. Sed in his casibus consulatur Sac. Rit. Congregatio.

18 Beneficiarius quilibet habens Ecclesiam, quæ est Tit. beneficij, licet apud eam non resideat, debet tamen festum eiusdem colere, uti primæ Classis, & cum Octava celebrare, quia est festum titul. Eccl.

Vespe.

19 Vesperæ Defunctorum cum Matut. & Laud. debent dici, & persolui ex præcepto ab ijs, qui tenentur recitare Diuinum Off. in die Commem. omnium fidelium Defunctorum cum sit pars Diuini Off. eo die præscripti. Et cum sit notabilis ad restitutionem fructuum tenentur Beneficiatus ad ratam Vesperarum, vel Matut. vel vtriusque si totum prætermiserit Off. Defunct.

20 Quando sit Off. plurium Confess. siue Pontif. siue non Pontif. datur facultas mutandi verba, tum in Oratione, tum in Sermonibus, vt sonent numerum pluralem. Non tamen in Sermone S. Gregorij ex lib. mors. Deridetur iusti simplicitas; quia non est proprie sermo de Sæcto, sed tractatus, & Expositio lib. Iob in Antiph. Resp. Hym. & Homil. nulla fit mutatio, licet non quadrent pluribus, quia nimia esset mutatio, & per difficilis, vt congruat in omnibus. Romæ superiorum licentia. Videantur Bartholomeus Gauanza, Ioannes Alexar Durandus cum Concilio Toletano in suo rationali diuinorum, seu Cæremoniarum Ruiz in suo cærem. Rituale Rom. Pauli V. Missale vaticanicum recognitum 1609. Breuiarium vltimum. Rodolphus de Octauis vt supra Rationale diuinorum vlt. cum addit. Baronij.

A

Abbates per duos menses possunt abesse si suum munus per alium sufficienter suppleant ait Lessius auctoritate Sacræ Congr.

Abbatem Episcopus, iuxta canones, in monasterio instituit, atque extra regulam facta ibi corrigit. 4. Toletani 50) 1. Aurelianensis 21. Posterius mutat 1. Lateranen. sub Greg. 1.

Vnde ei subesse iubetur, Chalcedonensis, c. 8. 1. Aurelianen 21.). Trid. 1561. 5. c. 1.

Non

Non suscipiens verò Episcopi præcepta remouetur a communione, donec contumaciam deponat. 2. Aurelian. 2. 1. Si peccans nolit eo corrigi, deducitur ad iudicium Metropolitanum. Epauent. 19.

Eum tamen Episcopus sine confratrum abbatum consilio de loco suo non præsumat eicere: quem autem negligentia eiicit, cum omnium presbyterorum consilio retutetur, 2. Turon. 7. Et iuxta concil. Constantiense (aut 3. Lateranense sessione 9.) nullus prælatus transferatur inuitus, nisi iustis, efficacibusque rationibus, & causis.

Per præmium Episcopus abbatem non ordinet. 2. Turon. 7.) (seu in sede ponat. Alexander 3. constitutionum suarum partis 1. cap. 7.) alioqui honore per præmium obtento abbas careat Cabilonen. 16.) ordinatio talis vel electio, vel postulatio nulla sit ipso iure, & vt accipiens, ita & dans incurrat ipso facto sententiam excommunicationis. Martinus PP. V. sess. 43. conc. Constant.

Nec nisi qui de ipso est monasterio cuius abbas defunctus est, & quem cõcors fratrum societas elegerit. 1. Lateranens. sub Gregorio 1. PP.) Si apta inter se personam inuenire nequeant, solerter sibi de aliis monasteriis eligant ordinandum. 1. Lateran.) 1. Cabilonen. 12. dicitur; Si quilibet abbas elegerit successorem, hic electus, de facultatibus monasterii ad regendum nullam habeat potestatem.

Clerici cuiuscunque ordinis, qui in ecclesiis quoquomodo militant, Abbates per monasterium fieri non permittantur, sed aut admissa clericatus militia monasticis non promoueantur ordinibus, aut si abbatis loco permanere decreuerint, clericatus nullatenus permittantur habere militiam. Satis enim incongruum est, si cum vnum ex his pro sui magnitudine diligenter quis non possit explere, ad vtrunque iudicetur idoneus, sicque inuicem, & ecclesiasticus
ordo

ordo vitæ monachicæ , & ecclesiasticis vtilitatibus
regula monachatus impediatur Gregorius 1. PP.
lib. 3. epist. 11.

Et nullus habitum monachi suscipiat , spem aut
promissionem habens, vt abbas fiat . Romanum sub
Nicolao primo.

Vnum autem duobus monasteriis præfidere inter
dicimus Agathen. 38. & 57.) Venetici. 8.) Epzunē. 9.
10. Nec duo sint in vno monasterio abbates. 1. Cabi-
lonen. 12. nè sub obtentu potestatis similtas inter
monachos, & scandalum generetur.

Cellulas diuerfas singulis abbatibus habere non
liceat. Agath. 38.) Venetici. 8.

Attamen propter hostilitatis incursum , recepta-
cula intra muros (.i. ciuitatis) poterunt collocare.
Agath. 38.) Venet. 8.

In proprietatem suam abbas nõ reuocet id quod
monasterio oblatum est 4. Aurelia. 11.

Res illa ad potestatem Episcopi reuocetur , quã
sine eius notitia seu subscriptione abbas vendide-
rit. Agath. 56.) 3. Anreli 33.) Apauenen. 8.) 4. Aure-
lia. 11

Mensæ abbatis debiles peregrinique interfint, &
ante se ioca turpia fieri non permittat . per sonet
ibi lectio diuina. Rhemen. 17.

Non licet ei filios de baptismo habere . Antifio-
doren. 25.

Concilio omnes abbates interfint. Antifiodoren. 7.
intererant 5. Constantiaop. act. 1.

Manus ad ea quæ sunt Episcopalis dignitatis nõ
extendant , de causis matrimonialibus cognoscen-
do, iniungendo publicas poenitentias, concedendo
indulgentiarum litteras, &c. 2. Lateranen. 60 sub In-
nocentio. 3. Nullis qui regulares eorum subditi nõ
sunt tonsuram vel minores ordines conferant, nec
litteras dent dimissorias aliquibus clericis seculari-
bus,

Margaritæ Concil. & bullarum pro confess. 693
bus, vt ab alijs ordinentur. Trident. sess. 23. c. 10.

Abbatissa non potest dispensare in uotis quia non habet iurisdictionem spirituales Toleta. 3.

Abbatissas fieri quæ iuuentulæ sunt, vehementissime prohibemus: nullam igitur fraternitas tua nisi sexagenariam virginem, cuius ætas atque mores hoc exegerint, velari permittat. Gregorius PP. 1. lib. 3. epist. 11.) Trident. autem sess. 25. cap. 7. Abbatissa, & Priorissa, & quocunque alio nomine Præfecta; & præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixit. Quod si his qualitatibus non reperiat in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori qui electioni præest videtur, ex iis quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinq; saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo vel alio Superiore consentiente eligatur. Duobus verò monasteriis nulla præficiatur.

Episcopo in omnibus subicit abbatissa. 2. Cabilonen. 65. sine eius notitia nihil vendat. Epauenen. 8.

Victus, vestimenta, aliaque nonnulla necessaria iure debent familiæ ab abbatissa præparari. Turonen. 58.) Sub Carolo magno. cap. 16.) 2. Cabilonen. 54. & 58.) Rhemen. 33.

Ipsa subditis talem se debet exhibere in habitu, in veste, in omni coniectu, vt eis ad coelestia regna pergentibus ducatum præbeat 2. Cabilonen. 52.

Prouideat in lectione, & psalmodiarum modulatione vt ipsæ sanctimoniales strenuæ sint 2. Cabilonen. 54.

Abque Episcopi sui licentia foras monasterium egrediendi non habeat potestatem, sed tantum in suo permaneat monasterio; ibique & seipsam custodire

dire, sibi que commissas seruare quanta poterit vigilantia decertet. Turonen. sub Carolo magno c. 30.) simile ferè est 2. Cabilonen 57.) Maguntiaci. 13. sub Carolo magno.

Cum viris, clericis siue laicis non loquatur horis incompetentibus, sed quicquid de necessariis rebus cum eis peragere debeat, à prima hora vsque ad vespertinam peragat, & hoc non cum singulis, sed coram pluribus. 2. Cabilonen. 57.

À vespera autem vsque primam cum nullo maiculo colloquium habeat, nisi fortè talis sit occasio, quam euitare non possit, & si necessitas incubuerit, id coram testibus facere debebit. 2. Cabilonen. 58.

Velare virginem non præsumat. Eutichianus pp. 20. q. 1. Statuimus vt, &c.

ABORTVM mulier sibi ipsi procurans, antiqua ecclesie definitione remouebatur ad finem vsque vite ab ecclesia, misericorditer vero ei. 10. annorum pœnitentiam indixit *Ancyranum*, c. 30.) Qui potius nobis id mulieri acciuerit, communionem post 7. annorum pœnitentiam demùm accipit, iussus tamè omni tempore vite suæ insistere fletibus. *Ilerdense*. c. 2. *Triburiente* sub *Arnolfo Imp.* c. 30. Vide Titulû **Homicidii**.

absentans se seu absens ab ecclesia clericus, vel laicus diebus solemnioribus, vide tit. ecclesia. 9. 13. & clericorum nomen.

Abstinens à quibusdam cibis propter corporis sui afflictionem laudatur. 1. *Braccar.* 14.) *Vigil.* pp. epist. 1. 1.) 1. *Toleta.* in confessione fidei.) *Cirilli* Episcopi *Ierosol.* catechesi. 4.) Vide titulum **Ieiunium**.

Absentes non peccant contrahendo per procuratores seruatis seruandis *Card. Tusc. Tho.* 5. *Con.* 124. per literas **Congreg.**

Absens à choro notabiliter peccat quando tenetur.

Ab:

Absolutio sacerdotis in sacramento pœnitentiæ est quidem alieni beneficii dispensatio, non est tamen in dicitur solum ministerium, vel annuntiandi euangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed est inftar actus iudicialis, quò ab ipso velut à iudice sententia pronuntiatur. Conc. Trident. sess. 14. c. 6. & can. 9.

Absolutio prolata in sibi non subiectum, est nullius momenti: eadem 2. sess. cap. 7

Acolytus ad accendenda ecclesiæ luminaria mancipatur, & ideo in ordinatione detur ei cerosferarium cum cereo 4. Carth. 6.) Aquilgranen. §

Accusatores fratrum (seu detractores, aut susurrones) Episcopus excommunicet, & emendantes vptium recipiat ad communionem 4. Carth. 95.) Quo respicit Elibertinum c. 73. ne in fine quidem dans communionem ei, ad cuius accusationem accusatus, vel proscriptus esset, vel interfectus frater.

Altorum decreta vide in fine in verbo Vicarium ubi sunt omnia decreta facienda à magistris actorum seu à Vicario, dictando curiosa, & necessaria.

Accusare non potest excommunicatus.

Accusare iniuste peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem, & sequuta morte seu mutilatione incurrit irregularitatem.

Accusaturus in iudicium veniat, nomen rei indicet. Eutyrianus PP. epist. 2.

Nam nemo absens accusare alterum, neque per scripta potest, sed propria voce, Steph. 1. PP. epist. 2.) Damasus PP. epist. 6.) 6. Tolera. 11.

Accusandi licentia denegetur his, qui vel Christianæ religionis dignitatem, vel sui propositi normam, aut regulariter prohibita neglexerint. Felix Papa

Papa. epistol. 1. cap. 9. & 11.

Acculens de multis, si in p[ri]mi criminis proba-
tione defecerit, cetera probare non finitur. 7. Car-
thuf. 3.

Accusator nullus fit, & iudex eiusdem. Fabianus
pp. epist. 2. (Si tamen eius sit, Nam habet verba Au-
gustini enchiridij. 79. Sunt quædam quæ leuissimæ,
&c.) Stephanus pp. epist. 2. ex eo, vel ille ex Stepha-
no dicit: Scimus dilectissimi, quia &c.) Damasus
pp. in epistola ad Stephanum.

Quibus accusatio denegatur, ijs in causis proprijs
non denegatur.

Superiorem suam clericus inferior non debet ac-
culare. concil. Roma. sub Syluestro act. 1. c. 3. citatur.
4. quæstio. 7. Nullus laicus, & ferè idem act. 2. c. 18.)
Maguntien. 12.

Domini sacerdotes accusare non possunt, qui nõ
sunt bonæ conuersationis, aut quorum fides, vita, &
libertas nescitur. Fabianus pp. epist. 33.) Sixtus pp.
3. cap. 1. epist. suæ ad Episc. Orient.) Adrianus pp.
cap. 3.

Personarum ad accusationem ecclesiasticorum
non recipiendarum omnes ferè primorum pontifi-
cum epistolæ meminere, & summatim Adrianus 1.
pp. cap. 3. &c.

Maiores natu accusare non possunt criminibus
aliquibus irretiti, aut qui sunt suspecti. Fabianus
pp. epist. 3.) 2. Carth. 6.) 4. Cath. 96.) Lucius pp. epist.
ad episc. Gal & Hispa.) Pontianus pp. epist. 2.

Nec clericos accusare potest ab excommunica-
tione nec dum absolutus, quisquis illesit 7. Car-
thuf. 1.

Contra delinquentes tribus modis potest proce-
di, per accusationem, denunciationem, & inquisi-
tionem, diligens tamen adhibeatur cautela, vt Scut
accusationem legitima debet precedere inspectio,
hc

sic & denunciationem caritativa admonitio, & inquisitionem clamorosa insinuatio præuenire, &c. Lateranense sub Innoc. 3. can. 8.

Accipiens eleemosinam missæ pro mortuo, postea faciat celebrare missam resurrectionis, vel aliam pro ipso, satisfacit. casus decisis in prima parte Ludouici de Beia Bononiæ cum Congregatione &c.

Accusatus non debet alibi quam in foro suo audiri, nisi fuerit appellatum. Fabianus pp. epistol. 3.) Sixtus pp. 3. in epist. ad Orientales. c. 3.) Damasus pp. epist. ad Stephanum, Adrianns pp. in canonibus à se collectis.

Clericus accusatus apud Episcopum, si ab eo discedat ante sententiæ tempus, pro dubia suspitione, facit vt manifesta in eum maneat censura. Symmacho pp. Ennodius in libello suo citatur. 8. q. 4. Nonne directa.) Felix pp. 2. c. 16. rescripti ad Episcop. Ægypt. In secularibus negotijs, postquam legibus vocatus venerit, & in foro decertare cœperit aliqui, non licet ante peractam causam recedere. In ecclesiasticis verò dicta causa recedere licet, si necesse fuerit, aut si se prægruari viderit.

Si intra annum causam suam purgare cõtemnat, nulla eius vox postea audlatur. 5. Carthaginen. 12.) V Vormatien. 71.

Episcopo accusato Induciz sex mensium conceduntur, quibus priusquam compareat causam suam instituat. teste Damaso pp. ad Stephanum) Felice 2. pp. & alijs, &c.

Adami primum peccatum mortale, & aliorum prima peccata mortalia, sunt amplectendo malum in primo actu vsus rationis, & auertendo se à Deo.

Adam rectus à Deo conditus, per peccatum totus est secundum vtrumque sui partem in deterius cõ-

T t mutatus

658 *M. Maurij de Gregorio Camerac.*
mutatus. Concl. Arau. 2. cap. 1. Trident. sess. 5. decre.
2. Vbi & multa alia explicantur de Adæ lapsu, quæ
ad fidem pertinent.

Nisi homines ex femine Adam propagati nasce-
rentur, non nascerentur iniusti. Conc. Trident. sess.
6. cap. 3.

Advocatus ex quo tempore cognovit causam
iniustam, & hoc tenetur scire, obligatur ad damna,
tenetur defendere pauperes gratis sub poena pec-
cati mortalis sicut Sotus, auferere calumnias, ut
pragm. recentior Neapolis.

Adolescentes, & impuberes clerici omnes in vno
conclavi commanebāt, probatissimo seni deputati,
ut lubricæ ætatis annos in disciplinis ecclesiasticis
agerent 4. Tolet. 23. quod observari vult à rectori-
bus Ecclesiarum Aquisgranen. sub Ludouico pio
Imp. c. 135.

Vnde syricius pp. ad Himerium, Tarraco. c. 9. di-
xit. Quicumque se ecclesie vouerit obsequijs, à sua
infantia ante pubertatis annos baptizari, & lectorū
debet ministerio sociari, qui ab accessu adolescentiæ
vsque ad 30. ætatis annum si probabiliter vixerit,
&c. Innocentius 1. pp. epistol. 24. cap. 5. ex illo)
Zozimus pp. cap. 3. epistol. ad Hefychium Saloni-
canum.

De adolescentium seminario Conc. Trid. sess. 23
cap. 18. reformationis.

Adoratur vna adoratione Christus in duabus na-
turis. 5. Constantinop. 9.

Adulationi vacans clericus degredatur. 4. Car-
thag. 56.

Adulterium Couarruias episcopi. prima parte cap. 1.
adulterium non est vbi alter saltem non est coniu-
gatus per verba de presenti. Sotus in 4. sent. q. 7. &
Bannes adultera non tenetur cum periculo vitæ, fa-

mz,

Margarite Concil. & bullarium pro confess. 659
ma, & honoris prodere filium esse ex adulterio, sed
vri aliqua alia prudentia.

Adulteri laici, hoc quod de se sciunt, in alijs sus-
spicantur. 2. Turonen. 15.

Adulterij convictus honoratior seu superior cle-
ricus (Episcopus, presbyter, diaconus) nec in sine
cōmunionē accipit, Elibert. 18.) at 3. aurelia. 7. & c.
4. ab officio quidem detrudit eum in monasterium
toto vitæ suæ tempore, sed communionem concessit
(& si archipresbyter seu decanus, hoc illius peccatum
non intimet Episcopo, integro anno ipsi com-
munionem negat, antiochodoren. 20.

Mulierem cum clerico adulteratam, vt sacerdos
præceperit, propellere oportet. 4. aurelia. 28.

Si cuius vxor adulterata fuerit, vel si ipse adu-
terium commiserit, 7. annorum pœnitentia oportet
eum perfectionem consequi. ancirani. 19) Eliberti-
num autem c. 14. 69. & 72. quinquennij pœnitentiã
imponit) Sæpius autem moechato communionem
dat in sine. Elibert 47.

Nam Christiana religio adulterium in vtroque
sexu pari ratione condemnat, quoniam par causa
est amborum. Innocentius. 1 pp. epist. 3. cap. 4.) aug.
lib. de 10. chordis c. 4.

Si duo in adulterio inculpati fierent, & vnus pro-
fiteretur, & alter negaret, decretum est vt qui nega-
uerit, probabili iudicio se expurget: & qui profes-
sus fuerit, dignè pœnitentiam agat. Salegunstadien.
7. Casuum describit Hieronymus in epistola de mu-
liere septies percussa. Vide titulum Matrimon.
S. 12.

Ægrotus, vide Infirmus. Accidia est tristitia, seu
tedium rerum spiritualium quatenus ad ipsum
hominem pertinent S. Tho. 2. 2. q. 36. art. 1. Cuiet. 2. 2.
q. 3. art. 2. est peccatum mortale suo genere charitati
opp. S. Th. loco cit. art. 3.

Affinitas ex matrimonio confurgit. Vnde Cabilonen. tempore Caroli magni, d. 29. Sanè quæ in proprio viro, hæc nimirum in vxoris parentela de lege nuptiarum regula custodienda est. Quia ergo constat, eos duos esse in carne vna, communis illis vtrinq; parentela esse credenda est, sicut scriptum est: Erunt duo in carne vna. Ephe. 5. Genes. 2.

Agapes, erant conuiuia quæ liberaliter ditiores pauperibus parabant. Grangren. 11.

Agellum ecclesiæ qui ad vitam possidendum acceperit à sacerdote penes quem est hoc facere, nihil in eo crescentium potest alienare 4. Aurelia. 33.

Alea ludens fidelis quisquam, post annum emendatus poterat communionem reconcillari. Elibe. 79.

Clericus alea nec ludat, nec assistat sic ludentibus 3. Lateranen. 16.

Alleluia in Quadregesima non cantetur quoniã tunc opus est fletibus, 4. Toletan. 10.) August. epist. 119. cap. 17.

Altare debet esse consecratum, & integrum non fractum, dicitur frangi notabiliter quando in residuo non potest commode reponi pes calicis nec opus est respicere Orientem. Visitari possunt per indulgentias quinque altaria ex vno loco se erigendo, & flectendo.

Altaria per agròs aut vias sine vilo corpore aut reliquijs martyrum erecta, ab Episcopis euertantur 3. Carth. 14.

Quid si ob tumultum popularem fieri non possit, plebestamen admoneantur, vt ad cauendam superstitionem eum locum non visitent 5. Carth. 14.

Altare sit lapideum. Euaristus Pp. in 1. tomo concilii Epauen. 26.

Consecrati à presbytero non debent, Agath. 43. Vide tit. Episcopus 5. 79.

Consecratur Episcopi benedictione, & Christ. matis

Margarita Concil. & bullarum pro confess. 665
matis vñctione. agathen. 14.

Ad altare ne ingrediatur mulier : Laod. 44. sed
soli ministri altaris. Laodic. 19.

Nec ad illud eadem ministret. Gelasius. Pp. epist.
1. c. 28.

Altari è suo loco moto, denudè consecratur Ec-
clesia. de conf. dist. Si motum, &c. Vide §. 7. tituli De
silyca.

Vnicum tantum in vnaquaque ecclesia olim
fuisse videtur. vide Hormisdam Pp. citatum de cõf.
dist. 1. Nullus.

Rationabilem materialium alterium vñtum asse-
rit latè aqueuse concil. c. 24.

Anathematizetur. excommunicatus presbyter,
qui se superbe ab Episcopi sui communione secer-
nit, & separatim schisma faciens, cum aliquibus sa-
crificat. 1. Carth. 8.) ex quo canone, vt 1. Turon. 25.
habetur, vel anathema plus esse quàm excommuni-
cationem, vel excommunicatione (vt hodie fit ali-
quando) secunda primam aggravari.

Angelos credens esse ex substantia Dei, anathe-
matizatur, 1. Braccar. 5.

Angelos ab initio temporis, simul cum creaturâ
corporali ex nihilo à Deo factos esse, ad fidem per-
tinere videtur. Ex Concil. Lateranen. sub Innocent.
3. cap. 1.

Amens in lucidis intervallis potest absolui vel
si antea dederat signa contritionis, insani, & furiosi
perpetui, & amentes non censurantur, & sunt irre-
gulares, & tenentur legibus quando sunt curati.

Animalia sine Domino, sunt recipientis præci-
puè fera, & non quando custodiuntur.

Animal vulperatum est vulnerantis nõ capiētis.

Animas hominum dicens esse ex substantia Dei,
anathema sit. 1. Braccar. 5.

Item qui sentit eas prius in cœlesti habitatione

peccasse, & vltionis causa in terram deiecta, & humanis corporibus inclusas, 1. Braccar. 6.

Intellectiuâ hominis animâ afferens mortale, datur a Leone Pp. 10. sessione: 8. Conc. Lateranen. 3.

Non vna multorum est corporum, sed pro multitudine corporum singulae procurantur animae: Leo. Pp. 10. ibidem insequens Clementis Pp. 5. definitionem in concilio Vienensi.

Annonam caram efficientes, praemature per astutiam res ad victum cunctis necessarias sibi compartando accoaceruando. ut post 4. aut pluribus denariis distrahant, quod duobus, cum vile esset nacti sunt, damnantur a Iulio Pp. 1. citato 14. q. & apud Inonem lib. 3. Panorm. in c. fina. dicit quod appellatio est licita in die festi in terminis suis.

Appellare Panor. in c. fin. dicit quod appellatio est licita in die festi in terminis suis: Appellationis vocem exhibeat (etiâ in criminalibus causis) qui iudicem sibi sentit. aduersum. Fabianus Pp. epist. 3.) Sixtus pp. 3. epist. ad Episcopos Orient.) Cornelius Pp. epist. 2.) Adrianus pp. in canonib. a se collectis) Alexander pp. 3. par. 10. c. 10.

Appellans nulla arctatus sit carceris custodia. (Damascus pp. 10. epist. ad Stephanum) Adrianus pp. appellantem non debet, &c.

Appellanti competens praefigatur terminus ad prosequendam appellationem, infra quem si forte persequi neglexerit, liberè tunc iudex sua auctoritate utatur, alexander pp. 3. constitut. parte 1. cap. 6.) & parte 10. c. 5.) & 6. & 10.

Et causa appellationis ad superiorem factae cognoscatur, & exponatur coram eodem superiori iudice, talis videlicet, quae si foret probata, deberet legitima reputari: Qui si minus rationabiliter appellatum cognouerit, illum ad inferiorem remittat, & in expensis alterius partis condempnet, 2. Lateranen.

Margarita Concil. & bullarum pro confess. 663
c. 35. sub Innocent 3.) &c. 48. ad eum remittatur, à quo malitiosè appellavit.

Nulli autem in vocem appellationis prorumpant ante ingressum causa' alexander, pp. 3. constitutionis suarum parte. 1 c. 6.) Parte 1. ca. 6. admittitur appellatio à gravamine, etiam tunc.

Nihil obstat inferioribus iudiciis, si appellatio ne sumpta per superiores sententia eorum fuerit soluta, cum convinci non potuerit, ex inimicitia vel cupiditate illos iudicasse. 3. Carth. 10.) 6. Cath. th. 6.

Ab Ecclesia Romana appellare, nunquam sacri canones sanxerunt. Gelasius. pp. epist. ad Faustum magistrum, & habetur, 9. q. 3. Ipsi sunt, & in epist. ad Episc. Dardaniæ. Siquidem ad illam, &c. & qui Marcellini pp. causam ventilabant, idem senserunt dicentes, Prima sedes non iudicabitur à quoquam.) Nicolaus. pp. 1. scribens ad Michaelem Imper. pater profectò sedis &c.) & est in eius rescriptis tit. 4. c. 6. Idem habet. citatus. 17. q. 4. Nemini.

Addit tamen ibi Nicolaus ad Michaelem, scribens. De iudicio Romani præsulis non retractando (quia nec mos exigit) quod diximus comprobato. Non negamus eiusdem sedis sententiam posse in melius commutari, cum aut sibi surreptum aliquid fuerit, aut ipsa pro consideratione ætatum, vel temporum seu gravium necessitatum dispensatoriè quiddam ordinare decreverit.

Ad eam autem undique appellare licet, ut quæ Episcoporum iudicia, & maiores Ecclesiarum causas terminet) etiam à seculari iudice. alexander. 3. parte 10. c. 7.) sine fraude tamen. alexander ibidem t. 19) Gelas. pp. ad Episc. Darda. Siquidem ad illam &c. Vide titulum Concilium. 5. 3.

Milevitanum concil. ca. 22. repetitum in aphyricano c. 93. aphyricanis prohibet appellare ad transmarina concilia.

I: + Sc.

Sed, ni fallor, ea de re postea reprehenditur au-
 relius, (dux totius illius concilij,) tanquam super-
 biens aduersus sedem apostolicam (cuius est retrā-
 ctare omnia comprouincialia negotia) à Bonifacio
 pp. 2. in epistola ad Eulalium alexēdrinum) & adria-
 nus pp. in collectis canonibus dicit. Saluo Romanę
 Ecclesię in omnibus primatu.

Appellandi locus non est Episcopo, qui crimina-
 liter accusatus: condemnatur concorditer ab omni-
 bus Episcopis eiusdem prouincię. antiocheni 15.
 Excutiendum an hoc etiam non deroget sedi apo-
 stolicę.

Nec illis, qui communi placito vicinos iudices
 elegerunt: verum sub pœna excommunicationis
 illorum sententiã sequantur. Mileuita. 24.) 3. Carth.
 10.) alexander. 3. pp. parte 10. c. 6.) at c. 11. illius par-
 tis addit alexāder. Si remota appellatione iudicibus
 sit causa commissa, &c. 17.

Appellationi deferri non debet, cum sub eius
 pretextu noscitur manifestè adulterium, vel aliud
 crimen committendum alexander pp. 3. parte 10. c.
 3. imo cum manifestè sit. ibidem c. 6.) ibidem c. 13.
 14. 20.) 2. Lateran. 48 porro commonito, &c.

Nec cum appellatur, quia prælatus iuxta regulã
 subditum pro suo excessu vult corrigere. alexander
 idem ibidem c. 4.) quoniam alioqui sedes apostoli-
 ca illis audaciã præberet delinquendi, alexander
 ibidem c. 25,) & 30. vbi additur. Exceptis excessibus
 super quibus appellatum est, vt & c. 24.

Nemini licet super rebus spiritualibus ad secu-
 larem iudicem appellare: alexander pp. 3. parte
 10. cap. 26.

Pro appellatione ex incidenti quæstione facta seu
 super exceptione aliqua, sententiã est suspendenda,
 licet causa iudici commissa fuerit appellatione
 remota: si quæstio incidens talis sit, vt sine ea ne-
 queat

quest principalis causa terminari . alexander pp. 3.
parte 10.c.9.& 31.

Appellare volens quia iudicem habeat suspectum , coram eodem causam iustæ suspicionis assuet, assumptis utrinque hinc inde duobus , qui de suspicionis causa cognoscant, & si nequiverint in unam concordare sententiam, aduocent tertium, ut quod duo ex ipsis decreuerint, robur habeat firmitatis . Causa verò suspicionis legitima coram ipsis infra competentem terminum non probata, sua iurisdictione iudex utatur, 2. Lateran. 84. sub Innocent. 3.

In causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus, ab Episcopo, seu eius vicario ante definitiuam sententiam ab interlocutoria, vel alio quocunque grauamine non appelletur. *Trid. sess. 13. cap. 1.*

Vbi appellationis locus fuerit in criminalibus à sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus vicarij generalis, si auctoritate apostolica in partibus eam committi contigerit, committatur Metropolitano aut vni ex vicinioribus Episcopis, aut illorum vicarijs, non autem inferioribus iudicibus *Conc. Trident. sess. 13. cap. 2.*

Appellanti in criminali causa ab Episcopo; aut eius vicario quid sit faciendum, habet *Conc. Trid. sess. 13. c. 3.*

In appellationibus admittendis, vel concedendis inhibitionibus post appellationem seruandum esse tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim *Innoc. 4. quæ incipit, Romana, Conc. Trident. sess. 22. cap. 7.*

Apocalypsim B. Ioannis Euangelistæ recipit, & à Pascha ad Pontecostem vsque legi iubet in Ecclesiâ missarum tempore, 4. *Toleta. 16.*

Apocrypha multa recensentur à *Gelasio* in concilio

666 M. Mauritij de Gregorio Camerat
cilio 70. Episcoporum, & citatur dist. 15. c. Sanctę Ro-
man. Ecclesia.

Annata quę est medietas fructuum beneficij im-
petrati a papa tenetur Camera apost. si non soluit.
Apostata. Apostatam a fide si tamę idolatra nō fue-
rit, placet, cum reuersus fuerit, post decē annos cō-
munionem accipere, (Elibert. 46.) ac clementius
agath 60. & Epauense, c. 29. biennio relegant ad
pœnitentiam) 1. arelaten. 20. iubet non recipi ad
communione[m] sine pœnitentia) 4. aurera 8. con-
stituit in manu Episcopi, eum cum voluerit, attenta
pœnitentia ad communionem recipere.

Si verō antequam sese ecclesię repręsentet, nolit
pœnitentiam agere, placet vt cum postea correptus
infirmirate communionem petierit, ei non detur,
nisi cum per conualescentiam dignos pœnitentię
fructus egerit, 1. arelaten. 23.

Apostolis episcopi succedere. anacletus, pp. epist.
2. Vide titulum, Petri 3.

Aquã sale consperiam populis benedicimus vt
ea cuncti aspersi sanctificentur ac purificentur, alex-
xander pp. 2. dist. 1.

Anniversaria qui non facie tenetur ad restitucio-
nem.

Arma gestans clericus, triginta dies aqua & mo-
dico pane tantum reclusus pascatur. Mantisco. 1.)
synodus Francica sub Carolo magno: Ea portare,
vel pugnare, aut in exercitum, & in hostem pergere
omnino prohibemus seruis Dei) Sic Maguntiacum
sub Carolo magno c. 17.

Superior clericus in obsessio[n]is necessitate positi-
tus, ab omni humano sanguine, etiam hostili absti-
neat, Ilerd. c. 1.

In seditione arma arripiens clericus, gradu amis-
so in monasterium detruditur 4. Tolēta. 44.

Arrius (a quo arriana hęresis, damnata a prima
Nicena

Margaria Concil. & bullarum pro confess. 667
na synodo, & sæpè postea) docebat filium Dei
hilo esse creatum (hoc est, creaturam esse) &
patri consubstantialem, 3. Tolet. 2.

Arrorem arrianorum videre potes in epistola
ptiorum episcoporum ad Marcum pp. & in
indem epistola ad Felicem pp. 2.

Archidiani dominationem super pastores non
rteant, nec ab eis census vel tallias exigant, quia
episcopo id liceat, cui iubetur, vt non dominans
in clero, sed fiat forma gregis ex animo, 2. Cabi-
len. tempore Caroli magni, c. 15. alexander pp. 3.
rte 1. c. 4.

Archidiani visitando parochias, pro diuersitate
ouinciarum, & facultatibus ecclesiarum, quinque
it 7. euectionis numerum non excedant, hoc est,
on possint equos plus quam 5. aut 7. habere ale-
ander pp. 3. parte 1. c. 4 & infra: Quod de prædicto
umero secundum tolerantiam dictum est, in illis
oterit obseruari, in quibus ampliores sunt reddi-
us, & ecclesie facultates: In pauperioribus autem
ocis tantam volumus teneri mensuram, vt ex acces-
u maiorum minores non debeant grauari.

Pro excessibus, & criminibus puniendis, à nullo
pœnam pecuniarum exigant, alexander idem parte
3. c. 3. & 11.

Archidiaconi, qui oculi dicuntur episcopi, sine
in omnibus ecclesijs, vbi fieri poterit, magistri in
Theologia, seu Doctores aut Licentati in iure Ca-
nonico, Trident: sess. 24. c. 12.

Apostata est qui à vera religione discedit cum
proposito non permanendi in ea nec priuilegio re-
ligionis gaudet si prætendat nullam esse professio-
nem eòc Trid. sess. 25. c. 19. de regular. licet iu. com.
non sit excommunicatus.

Archiepiscopus is vocatur, qui metropolim te-
net sedem, Felix pp. 2. epist. 1. c. 21.

a quot

A quot ordinari, & qui debeat, habes in titulo, Metropolitanus.

Pali) donatione fiat archiepiscopus, Gregorius pp. 1. in epist. ad Bonifac quæ est 8.

Sine quo ne missam celebret. 1. Mantisco, 6.

Bo non utatur, nisi vel sacrum faciendo, vel episcopum consecrando, Gregorius, pp. 2. epist. 9.

Audientes olim iidem qui & catechumeni fuere Neotelar. 5. ancyra: 4. 6. &c.

aqua. Extra necessitatem nõ potest baptizari aqua non benedicta, ex clementina vnica de bapti. dicit quod peccatur mortaliter omittens aquam scientes in consecratione priuatur officio, & beneficio c. l. teras de celebrat. missar, &c. cum omne crimen de consecrat. aqua benedicta sumi non potest ab exco; municato c. alma mater, & Couarsuias quæ aqua benedicta remittat peccata venialia, aquam adinuenire cum secretis naturæ non est superstitiosum ait Episc. Riccius.

Augurijs renuncians recipitur in ecclesiam, & eijciur si recidat, Elibert. 62.) 4. Carth. 89.

Ancyrañi autem 13 sic dicitur: Qui auguria vel auspicia, siue somnia, vel diuinationes quaslibet secundum morem Gentium obseruant, aut in domos suas huiusmodi homines introducunt in exquirendis aliquibus arte malefica, aut vt domos suas lustrent, confessi, quinquennio poenitentiam agant secundum antiquitus constitutas regulas. Clericũ quæcunque hoc facientem, ab honore depositum monasterio includit ad perpetuam poenitentiam, 4. Tolent. 28.) agathen. verò 42. Quisquis detectus fuerit vel consulere studentes augurijs, seu per eas quas (sub nomine fictæ religionis) sanctorum sortes vocant, diuinationis scientiam profitentes, aut quarumcunque scripturarum inspectione futura promittentes, vel hæc docere, ab ecclesia habeatur extraneus,

transus, ex quo est c. 16. Veneti. concil. & r. aurelia
32.) antiochoren. 4. Non licet ad sortilegos vel au-
guria respicere, nec ad characteres, non ad sortes
quas sanctorum vocant, vel quas de ligno, aut de
pane faciunt aspiceret. Nam qui predictis talis
(inquit august. sermo. 241. de temporibus adductus à
Bonifacio episcopo ad Zachariam pp. scribente,)
id est, caragis, & diuinis, & aruspiciis, vel phyla-
cterijs, & alijs quibuslibet augurijs crediderit, et si
iugiter ad ecclesias currat, et si largas eleemosynas
faciat, et si corpusculum suum in omni afflictione
cruciauerit, nihil ei proderit, quamdiu sacrilegia
illa non reliquerit) 3. Lateranen. sub Leone 10. in
sessione 9. Clerici sortilegi per inuocationem demo-
num, aut incantatores, aut diuinationi dediti, arbi-
rio superiorum notentur infamia, si verò non de-
litterint, deponantur, atque in monasterium ad tē-
us arbitrio superioris perfiniendum detrudantur,
beneficijsq; & officijs Ecclesiasticis priuentur. Lai-
verò vtriusque sexus excommunicationis, & alijs
penis iuris, tam civilis quam canonici subiaceant.
Augustinus (Hipponensis episcopus) nunquam
istræ suspicionis saltem rumore aspersus est quē
ntæ scientiæ olim fuisse meminimus, vt inter ma-
tros optimos etiam a meis semper decessoribus
reteretur. Bene de eo omnes in commune senserūt,
ore qui vbique cunctis, & amoris fuerit, & hono-
Celestinus pp. r. in epist. ad Gallia episcopos c.
3. Tolera. r. verò sic de eo loquitur. Vir sanctissi-
s Augustinus, vestigationis acumine cautus, in-
tendi arte præcipuus, asserendi copia proflus,
uentiæ flore venustus: sapientiæ fructu secun-
) Prosper pares de eo laudes refert. multis locis
Iacedonius Index Cæsareus epist. 51. Inter au-
nianas:

**unctium Florentinum ait Balsamum esse de
necessj**

necessitate Sacramenti confirmationis ab Episcopo benedicendum, & non est necessarium in magna quantitate.

Balsamum pro baptismi sacramento benedictum, gratis per ecclesias pastoribus distribuatur. 2. Brac. 4.) 2. Cabilonen. 16.)

Huius balsami sine olei meminit Cyprianus epist. 82. lib. 1. Porro autem eucharistia, & vnde baptizati vnguntur oleum, &c.

B

Baptizare non oportet quosquam post duas hebdomadas quadragesimæ, Laod. 4.) sed tantum in Paschate, & Pentecoste. Syricius pp. ad Himerium Tarraco epist. 1. c. 1.) in paschate, Victor Pp. epist. ad Theophilum alex. episc.) antisidoren. 18.) Gelasius, pp. c. 12. epist. ad episcopos per Lucaniam, vtriusque solennioris illius diei meminit, vt Syricius, & Gerunden. concil. 4.) 2. Mantisco 3.) Gregorius pp. 2. epist. 3. ad Clerum) V Vormation, 1. Maguntiaci 4.) Triburien. 12.

Baptizandi paruuli recens ab utero matrum nati, idque in remissionem peccatorum. Concil. Trid. sessione 5. de peccato orig.

Baptismum hominis non habuisse eadem vim cum baptismo Christi, Concil. Trident. sess. 7. can. 1. de bapt.

Baptizandi nomen fitum dabant, 40. dies vel eo amplius antè, & exorcismis, quotidianis quæ orationibus atque ieiunijs expiabantur, quatenus apostolica illa impleretur præceptio. Expurgate verus fermentum, vt fitis noua conspersio, Syricius pp. cap. 2. epist. ad Himerium) Sic 4. Carth. 85. iubet vt singuli dent nomina sua, & diu sub abstinentia vini, & carniū, ac manus impositione, crebraque sint examinatione) 2. Mantisco 3. etiam infantes totidem dies ante pascha afferri vult ad Ecclesiam, manuum impositione

positionem suscepiuros, &c.) Celestinus pp. 1. c. 12. epist. ad Episcopos Galliarum. Nec paruuli, nec iuuenes ad regenerationis veniant sacramentum, antequam exorcismis, & exufflationibus clericorum spiritus ab eis immundus abigatur: ut tunc verè appareat, quomodo princeps mundi huius mittatur foras, & quomodo prius alligetur fortis, & deinceps vasa eius diripiantur in possessionem translata victoris, qui captiuam ducit captiuitatem, & dat dona hominibus) ut Syricius, & concilium Carthage ita & August. lib. de fide, & operibus c. 6.) qui August. de prædictis exorcismis, & exufflationibus, sicut Celestinus pp. loquitur, nempe 1. de pecc. mer. & rem. c. 34 & lib. de pec. orig. c. 40.) lib. 1. de nupt. & concupiscentia c. 20. & lib. 2. c. 18. & 29.) & epistola 105. in fine.

Ideo Martinus pp. 5. sess. vltima Concilij Constantiensis, postquam errores V. Viclef & Hus damnauit, mandat Inquisitoribus (infruens antiquitatis vestigiis) ut à suspectis de hæresi petant, utrum credant quod deliberato animo contènens ritum Ecclesie, cæremonias exorcismi & catechismi, aquæ baptismatis consecratæ, peccet mortaliter.)

Turon. 18. tempore Caroli magni explicat, quæ sint opera, & pompæ diaboli, quibus abrenunciatur in baptismo.

Baptizandos oportebat fidei symbolum discere, & feria quinta vltimæ septimanæ Quadragesimæ Episcopo vel presbytero reddere, (Laod. 46.) 6. Constantinop. 7. Constitutum namque est, &c. Gregorius pp. 3. epist. 4. Enimuerò quosdam. Cùm ventum erat ad baptismi gratiam suscipiendam, reddebant illud de loco eminentiori in conspectu populi fidelis 8. libro confess. August. c. 2.

Qui verò vrgente ægritudine baptismum eo nõ reddito suscipiebant, post illud edocendi erant (Laod. dicen.

dicen. 47.) si conualescebant.

Baptizandus quisque est in nomine patris, & Filij, & Spiritus sancti. Vigilius pp. epist. 1. c. 2.) Innocentius pp. 1. epist. 18. c. 3. Hunc paragraphum confirmat octauus.

Si quis verò in vna persona Trinitatis, aut in duobus, aut in tribus patribus, aut in tribus filijs, aut in tribus paraclitis baptizauerit, proijciatur ab Ecclesia. Vigilius pp. epist. 1. c. 6.

Nec refert, an baptizans ignarus Latini sermone simplicitate quadam, dicat Baptizo te in nomine patris, & filia, & Spiritus sancta. Zacharias pp. epist. 2.

Baptizato in nomine patris, & filij, & Spiritu sancti, ab hæreticis, vel post lapsio in hæresim, cum redierit, manus tantum imponantur, nec iterum baptizetur, 1. arelaten. 8.) 2. arelaten. 17.) Innocentius pp. 1. epist. 22. c. 1.) Eusebius pp. in fine epistol. 3.) Zacharias pp. epistol. 2. ad Bonifacium. Cur iterari non debeat, augustinus epist. 203. Vide titulum, Re-baptizare.

Neque refert, an vna tantum, an tribus immerfionibus, siue aspersionibus aquæ, baptismus celebretur. Gregorius pp. 1. lib. 1. registri, epist. 41. ad Leandrum episcopum) ex quo & 4. Toleta. 5.) & V Vortmatien. 5. loquuntur.

In periculo conferatur quouis loco, & aqua, vel flouiali, vel marina, vel fontana, victor pp. ad Theophilum Alexand episcopum) Elibert. 38.) Beda historiz Angelorum lib. 2. c. 14.) concil. Floren. in decretis Eugenij. Materia huius sacramenti est aqua naturalis. Concil. Trident. sess. 7. can. 2. de baptismo.

Extra periculum autem non, sed habeat omnis presbyter, vel fontem lapideum, aut vas conueniens ad hoc tantum, quod è templo non offeratur. Her: den.

Margaria Concil. & bul. pro confessoribus. 673
den. Concil. de consecr. distin. 4. Trullana Synodus
cap 59. ad stipulatur.

Minister eius ordinarius est sacerdos. Eugenius
pp. in concil. Floren.) Gelasius pp. c. 9. epist. 1.) 1.
aurelianen. 14.

Ideo 4. Carth. 100. dicitur: Mulier baptizare non
presumat.

Tamen efficax est, & non intrandus baptismus,
quem forte confert hæreticus. Augustinus contra
Donatistas lib. 1. cap. 2. Quo loco Augustinus non
solum vult, baptismum ab hæretico collatum, dum
alius minister non suppetit, non esse iterandum, sed
etiam, id fructus ac virtutis adferre, quod cum à
Catholico datur, id est, Catholicum facere, sicut 2.
Lateranen. c. 1. dicitur ad salutem proficere à quo
unquam conferatur. Consulatur, & August. epi. 48. &
Frid. conc. sess. 7. cap. 4. de baptismo.

Item collatus à fure, vel adultero. Anastasius pp.
7. epist. ad Anastasium Augustum) Gregorius pp. 3.
pist. 4.) & ab eo qui pro crimine suo poenitentiae
ibiectus est 1. Aurelia. 14.

Item collatus à muliere, & laico, Elibertin. 38. &
Elaſius pp. epist. 1. c. 9 Vnde Florentinum concilium
in decretis Eugenij pp In causa autem neces
saris non solum sacerdos, vel diaconus, sed etiam
laicus, & mulier, imò etiam paganus, & hæreticus;
modo formam seruet ecclesiae, & facere inten
tione quod facit ecclesia) 2. Lateran. 1. sub Innocen
t. 3. Similiter ait: quocumque rite collatum bap
tisma proficit ad salutem) Propter characterem, de
bis August. epist. 50.

Catholici tamen oblatio non recipiatur, prolem
aereti baptizandam offerentis. Herden. 13.

gratis baptismus datur. Elibertin 48.) 3. Carth.
1. Gratianum 1. q. 1. Placuit, &c.) Gelasius pp. c.
1. stolæ ad episcopus Lucaniae.

V u

Tamen

Tamen si quid liberaliter, & vltro susceptores offerant, suscipi potest 2. Braccar. 7.) 11. Tolera. 8.

Baptismus ab omni crimine purgat, Ancyra. 12.) August. enchiridij 64. & 43.) item lib. 2. de peccat. merit. & rem. c. 7.

Cyprianus de virtute baptismi, lib. 2. epist. 2. Sed postquam &c. Videatur etiam Augustinus lib. 4. confess. c. 4. & lib. 1. de peccat. merit. & remiss. cap. 24. & lib. 1. cap. 9.

Refert ad vitam, & Spiritus sanctus in eo plenitudinem tribuit ad innocentiam, Melchiades pp. in epist. ad omnes episcopos Hispaniæ, August. lib. 21. de ciuit. Dei c. 16. & concil. Florent. in decretis Eugenij, & in conclusione Concilij.

Méritum Christi tam adultis quam paruulis applicat, Concil. Trident. sess. 6. de peccato orig.

Iustificat, etiam sine confirmatione, Elibert. 77.

Baptismus sæpe non solum nolentibus, verum etiam nescientibus impartitur, ne ideo à quoquam prophanari permittitur, 8. Tolera. 7.) August. lib. 4. confessio. c. 4.) Elibert. 17.) 1. Arausic. 13. & 15.) 3. Carth. 34.) 1. Arausic. 12.) Syricius pp. epist. 1. c. 2.) Gerunden. 5.) 2. Manticonen. 3. & 12. Tolera. 2.

Canones hic citati meminere baptizatorum infantium, energumenum, & aliorum extremè laborantium, ad eò vt iam ratione destituantur.

Vnde Augustinus epistola 106. ad Paulinum : Multum (inquit est indulgentius, & sine vlla dubitatis negratutum, quòd Dei gratia per Iesum Christum! Dominum nostrum præstatur infantibus, vt eis non obsit ex Adam generatio, & profit in Christo regeneratio, in quibus & ipsum accipiendi sensu tanto autè misericordia præuenit : qui certè si in hac paruula ætate de corpore exierint, vitam æternam, regnumque coelorum scientes accipiunt eius muneris merito, quod hic cum vtiqùe profuit ne-

icie-

scierunt. Certè in ijs post priorum doctrinam, ita non nisi priora sunt dona, in quibus donandis Dei gratia sic operatur, vt nec voluntas accipientium vel pramittatur, vel adiungatur, vel subsequatur: quandoquidem tantum beneficium non solum nolentibus, verum etiam reluctansibus datur: quod eis ad magnum imputaretur sacrilegium, si iam in eis aliquid valeret voluntatis arbitrium,) & epistola 57. ad Dardanum: Vnde autem in ipso, &c. & lib. de gratia, & lib. arb. cap. 22. Idem Aug. epistola 107. Non apparet in paruulorum baptizatorum arbitrio (quod sit scilicet exatum de potestate tenebrarum) nisi cum ad annos peruenerint ratione vtentis ætatis, habentes consentientem doctrinæ salutaris, in qua nutriti sunt, voluntatem:

Vnde Mileuitani c. 2. contra pelagium negantem baptismi necessitatem ex peccato originali, cum quo omnes nascimur: Quicumque paruulos recentes ab uteris matrum baptizando, negat, aut dicit, in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro expietur (vnde fit consequens, vt in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur) anathema sit.

Sine baptismo nemo vitam æternam, aut regnum Dei consequetur Augustinus lib. 1. de pec. mer. & rem. cap. 24.) Innocentius pp. 1. epist. 93. inter epist. August.

Sine baptismo, aut eius voto, nemo potest iustificari, Concil. Trident. sess. 6. cap. 4. & 7.

Imò hinc sine eo abeuntes paruuli pereunt, & perduntur, Syricius, pp. epist. 1. 62.) 1. Braccar. 7.) 6. Constantinop. 2.) 1. Braccar. 35. catechumeno non baptizato exequias fieri prohibet.

Vicem baptismi tamen supplet martyrismus pro

V u 2 Christo

Christo toleratum . Qui enim dixit (ait august. lib. 23. de ciuitat. Dei cap. 7.) Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non Intrabit in regnum cœlorum, alia sententia istos fecit exceptos, vbi nõ minus generaliter dixit; Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo, qui in cœlis est, & alio loco; Qui perdidit animam suam propter me, inueniet eam . Hinc est quod scriptum est: Præiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius. Idem docet contra Donat. lib. 4. c. 22. & epist. 108.) & lib. 1. de orig. animæ, c. 9.) Cyrillus episc. Ierosolymitanus catech. 3. & 13.) prosper. in sententiarum lib. sent. 149. & epigrammate 87.) Basilius c. 16. lib. de Spiritu sancto, 16. Imò & cordis conuersio In necessitatis articulo, cum baptisumus desideratus obtineri non potest, Augustinus lib. 4. contra Donat. c. 22. Simile, vide cap. 2. epist. 2. Celestini pp. 1. Bernardus ad Hugonem epistola 77. vt veræ sint scripturæ: Omnis qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit, & Nõ dereliquisti quærentes te Domine, & Sacrificium Deo (spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicias.

Baptizentur illi, de quibus testimonium præberi nequit quòd baptizati sunt, s. Carth. 6.) Leo pp. 1. epist. 92. c. 15. ad Rusticum) Gregor. pp. 1. registri lib. 22. epist. 31.) Gregorius pp. 1. in epistol. 8. Gregorius pp. 3. in epist. 4.) Vormatiens. 70.

Baptizatos oportet sacratissimum chrisma percipere, & cœlestis regni participes fieri, Laod. 48.) 1. Araus 1.) Gregorius pp. 3. epist. 5.

Baptizatum episcopus consignet propter hæreticam suasionem, Syluester pp. referente Damaso.

Baptizari non possunt mortui, 3. Carth. 6.

Baptismo mors & resurrectio Christi representatur, 4. Toleta. 5.

Bona-

Bonacina, Rodriquez Grassius, Enriquez dicunt quod absolutio nō est deneganda ei, qui se accusat defraudibus commissis in arte, quam non potest deserere sine damno notabili.

Basilicæ omnes, quæ per diuersa loca constructæ sunt, vel quotidie construuntur, placuit secundum priorum canonum regulam, vt in eius ordinatione & potestate persistant, in cuius territorio sunt positæ, (sub pœna anathematis, 1. Aurelia. 19.) & citatur c. 4. Coloniensis sub Carolo tertio,) Herden. 3.) 3. Toleta. 19. Vide Alex. pp. 3. parte 27. c. 5.

Basilicam gratis episcopus consecret. 2. Braccar. 5.) VVormation. 3.

Si tamen qui ad hoc eum inuitat, aliquid ex suo voto obtulerit, non respatur, 2. Braccar. 5.) VVormation. 3.

Cum probari non potest consecratam esse, consecretur, Felix pp. 4. cap. 2. epistolæ suæ.

Meminerit tamen episcopus, vt non prius dedicet ecclesiam, quàm dotem basilicæ, & obsequium ipsius per donationem carthulæ confirmatum accipiat: nam non leuis culpa est ista temeritas, si sine substantiali sustentatione eorum qui ibidem seruituri sunt, tanquam domus priuata consecretur ecclesie, Braccar. 5.) Aurelia. 32.) VVormation. 3. Quod concilium cap. 50. dicit: sancitum est, vt vnicuique ecclesie vnus mansus integer absque alio seruitio attribuat.) Vide titulum Ecclesia. 5.

Sine episcopi Romani consensu nulla potest basilica consecrari. Eusebius lib. 2. historię ecclesiast. c. 8.) Gelasius pp. epist. 1. cap. 27. Nicolaus pp. 1. de conf. distinct. 1. Ecclesia,) Et in alienæ ciuitatis territorio sine episcopi ipsius consensu, episcopus eam non ædificet 1. Araul. 10.

Oblata quotannis in ea à fidelibus, nullatenus colligi debent à fundatore. 2. Brac 6.

Ad consecrandum ecclesiam nil officit, si per eam non iactetur aqua exorcizata, sed ad hoc sufficit celebritas missarum. vnde à fundamentis quidem inouatis omnibus, altari verò non moto, consecratio fiet, cum ibi fuerit missarum solemnitas celebrata Iulius pp. 1. de cons. dist. 1. cap. De fabrica verò.) *Habes idem cap. 4. epist. 1. Vigilij pp. Vide titulum. Altaria. §. 8.*

Bellum non modò extra Quadragesimam, sed etiam tempore Quadragesimali geri potest, cum inuincibilis vrget importunitas, pro defensione tam sua quàm patriæ, seu legum paternarum, né Deum videatur homo tentare, dum suæ aliorumque saluti consulere non procurat, habens quod faciat. *Nicolaus pp. 1 citatus. 12. q. 8. §. nulla.*

Nihilominus cum pax oblata non respuitur ab hostibus, eis vel exteris, & infidelibus bellum non potest indici. *V Vormatien. 27.*

Qui duelli pugnam commiserint, & qui eorum patrum vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum præscriptionis, ac perpetuæ infamiae penam incurrant, & vt homicidæ iuxta sacros canones puniri debeant. *Trident. sess. 25. cap. 19. ibidem poena in spectatores, & in domiuos qui locum ad monomachiam concesserint. Vide Banniti.*

Benedictionem matrimonij absque licentia faciens incurrit suspensionem, ideo Karochus, vel ordinarius &c. & facta ab excommunicato valida etiam, & consecratio.

Benedictionem super plebem in ecclesia fundere presbytero non permitimus, *Agath. 44. & Rhegien. c. 4.) 4. Tolet. 17.) Damasus pp. episto 4. in medio) August. epist. 59 q. 5. dicit. non antistites velut aduocatos facere. Antistites (inquit) velut aduocati susceptos per manus impositionem misericordissimè offe-*

offerunt potestati.

In quibus canonibus vel peculiatis quaedam benedictio intelligenda est, vel eam dare presentibus Episcopo prouidet presbytero, ut est 2. Hispalen. 7.) Nam absolute concedit Agathen. 47.) 1. Aurelia. 28.) & Nicolaus pp. 1. scribens ad Michaellem Imperatorem: Nullus sacerdos (inquit) maiore suo non inueniente cuiuslibet rei benedicere permittitur.

Hæretici benedictio non suscipiatur 4. ad. 32.

Fruges, fabas & uvas super altari benedici instituit Eutyrianus pp. teste Damaso.

Beneficium seu ecclesiam nullus clericus possit & quoquam laico, nisi episcopo consentiente adipisci c. 42. Cabilonen. tempore Caroli magni) Maguntiaci 29. sub eodem Carolo) Vvormatiensis 49. & 57.) c. 15. Synodi Turcaen. sub eodem Carolo) c. 5. Maguntia. tempore Arnulphi la. p.) Salegunstadien. 13.) Alexander, pp. iij. c. 14. primæ part. const.) ante quoque Nicolaus pp. 1. in concilio Romano: Ut per laicos, &c.) c. 14. Cabilonen. circa tempora Eugenij pp. 1. jimo nec ab archidiacono, Alexander pp. 3. in parte 24. Vide titul. Ecclesia. 6. 17.

De beneficiorum collatione, multa habes Sessione 10. tertij Lateranen. in bulla Leonis 10.

Presbyter autem vel clericus, qui ecclesiam per laicos, sine proprii episcopi auctoritate tenendam receperit, communionem priuetur, & si perstiterit, a ministerio ecclesiastico, & ordine deponatur. Alexander pp. 3. c. 14. primæ partis const.) Leo, pp. 1. seu concil. Lateranen. tertium sessione 10. cum qui id sit fuerit adeptus inhabilem reddit ad aliud obtinendum, donec cum eo sedes apostolica dispensarit.

Illud verò pretio adeptus, deponatur, c. 15. Turonens. sub Carolo magno) Rhemen. 24.) Maguntien. 49.

V u 4 cap. 5.

cap. 5. tempore Arnulphi imp.) & quisquis presbyter (ait s. Constantinopolitanum cap. 1.) inuentus fuerit alicui clerico, vel laico munera dare, aut dedisse, vt ecclesiam alterius presbyteri subripiat faciat se pro hac rapina, & sua cupiditate, aut gradum amissurum, aut in carceris ærumna longo tempore poenitentiam agendo detinendum.

Quod si hoc non sit notorium, & tamen publica laboret ex hoc infamia, cum quinta, vel sexta manu sui ordinis infra 40. dies post beneficij susceptione se se purget, nec viles recipiantur ad eius purgationem testes, & periurij suspecti Alexander pp. 3. par. 2. cap. 15.

Gratis enim debet conferri, c. 30. Maguntiaci, sub Carolo magno) Alexander pp. 3. par. 2. cap. 10.) concilium Rom. sub Nicolao pp. 1.

Ingressus eos qui Simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant Episcopi &c. Trid. 24. c. 14.

Cui autem laicus illud vult commendare, cum prius amittat suo episcopo, vel eius vicario, vt probetur, si scientia, ætate, & moribus talis sit, vt sibi populus Dei commendetur. Alegrustadien 13. Trid. sessione 7. cap. 13. Sessione 24. cap. 18. Sessione 25. cap. 9.

Fidei publica professio facienda est, cum iuramento, de obediendo Romanæ Ecclesiæ, ab omnibus quibus de beneficio prouidetur, Trid. sessione 24. c. 12. sessione 25. cap. 2.

Quod ad ætatem attinet: Statuimus vt nullus in episcopum eligatur, nisi qui iam trigessimum ætatis annum egerit, &c. ministerium decanatus, archidiaconatus, & quodcunque curam animarum habens annexam, nemo suscipiat, nec parochialium ecclesiarum regimen, nisi qui iam vigesimum quintum annum ætatis atigerit, & qui scientia, & moribus

existat commendandus, Alexander pp. 3. cap. 3. parte 1. const. suarum) & Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. Idem Alexander eandem rem tractat parte 25.

Cuius Alexandri sententiam insecutum est Concil. Lateranense, 3. vbi Leo pp. 10. approbante Concilio, sessione 9. iubet vt patriarchalibus metropolitans ac cathedralibus ecclesijs, & monasterijs vacantibus prouideatur de personis maturæ ætatis: & si de minoribus ætate 30. annorum locis huiusmodi contigerit prouideri, non dispensetur cum eisdem, vt ecclesijs citra 27. ætatis annum, monasterij verò citra 22. præesse valeant.

Nulla ecclesiastica ministeria, seu etiam beneficia, vel ecclesiæ alicui tribuantur, seu promittantur antequam vacent; nè desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum, & beneficium se credit successurum: quoniam id etiam in ipsis Gentilium legibus inuenitur prohibitum, Alexander 3. pp. part. 1. cap. 8. De eodem Trident. sessione 24. c. 19. sessione 25. c. 7.

Nullus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus constitutus Ordinibus ante 14. annum beneficium possit obtinere. Trident. sess. 23. c. 6.

Beneficia secularia Ecclesiastica, quæ curam animarum quomocunque retinent, in simplex beneficium etiam assignata Vicario, perpetuo congrua portione non conuertantur: conuersa in antiquum statum restituantur, Trident. sess. 25. c. 16.

Porro cum contigerit præbendas Ecclesiasticas, seu quælibet officia in aliqua ecclesia vacare, infra sex menses conferantur personis quæ dignè administrare valeant. &c. Alexander pp. 3. par. 1. c. 8.

Ecclesijs cathedralibus seu superioribus præfectis si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructum præceptorum restitutionem teneant.

teneantur: intra totidem menses id facere neglexerint, Ecclesijs ipso iure sint priuati, Trid. sess. 23. c. 2. & sess. 7. c. 9.

In eadem Ecclesia nullus plures dignitates habere præsumat, aut personatus, etiam si curam non habeant. agimorum, 2. Lateranen. 29. sub Innocentio tertio.

Secundum accipiens ecclesiam, quum vnâ iam habeat, vtramque seruare non potest, sed alteram quam voluerit, Alexander pp. 3. par. 30. c. 3. & 8. de archidiaconatu) 2. Lateran. 29. sub Innocen. 3.

Paragraphis nono, & decimo satis probantur vetusti canones in tit. Ordinis. 5. 15. prohibentes ne conscriptus in sua ordinatione in vna ecclesia transeat ad aliam. Si enim hoc canones prohibent, multo magis, & emolumentum percipere plurium ecclesiarum, in quibus ministrare non possis.

Vnde ad quem prioris spectat donatio beneficij curati, liberè illud conferat post alterius receptionem, idque infra tres menses: alioqui non tantum iure conferendi priuetur, sed etiam tantum conferat è re sua in illius ecclesie vtilitatem, cuius illud est beneficium, quantum a tempore vacationis ipsius constiterit ex eo esse perceptum, Innocentius 3. in concilio, Lateranen. c. 29.

Vtinam cordi multorum imprimeretur illud, c. 121. Aquisgranensis, sub Ludouico Imp. 1. Solet irrationabiliter fieri, vt nonnulli clerici, qui & diuitijs affluunt, & auriparum, aut nihil vtilitatis ecclesie conferunt, maiorem ceteris diuinum strenuè peragentibus officium annonam accipiunt: cum hoc ita debere nusquam, nec in auctoritate scripturarû, nec in traditionibus S. Patrum possit quoquomodo sancitum reperiri, sed quia eiusmodi factum nulla auctoritate fulcitur, sed magis gula, imò auaritiæ causa constat esse molitum, restat vt falce iustitiæ

stidæ rescetur, & equitatis censura ab eisdem locis, in quibus fit, prorsus abdicetur.

Cap. 14. Turonen. sub Carolo magno quoque dicitur: De titulo minori ad maiorem migrare nulli presbytero licitum sit, sed in eo permaneat ad quæ ordinatus est, &c.

De beneficijs, & qualitate beneficiarum valde multa habent decreta reformationis Concilij Tridentini, potissimum sessionibus 5. 6. 7. 13. 14. 21. 22. 23. 24. & 25. Quæ quia ob suam prolixitatem commodè in summam hanc redigi nequeunt, nos lectorem ad prædictas sessiones remittendo, ad earundem lectionem, & obseruationem in Domino adhortamur.

Bigamus, hoc est, vir non vnius vxoris, sed qui secundæ vel est, vel fuit iunctus, non potest ordinari episcopus, nec diaconus, Syricius pp. ad Himeriũ Tarraco. episcop. cap. 8. epist. suæ) etiam si priorem habuerit ante baptismum, Innocen. pp. 1. epist. 22. c. 2.) 3. Arlaten. 3.) Hilarius pp. c. 4. epist. ad Ascariũ &c.) 4. Aurelia. 10. degradat eum.

Imò ad sacros ordines promoueri non potest ait Stephæus pp. 1. epist. ad Hilarium,) Innocent. pp. 1. epist. 4. cap. 2.

Ordinarios tamen ignorantèr, tolerat Agatheo. 1. ut nomen quidem presbyteri, & diaconi, non autem officium habeant.

Blasphemos grauitèr punit 3. Lateranense sessione 9.

C

Casus reseruati occulti possunt absolui ab Episcopo vel per suum Commissarium, ut ait Trident. etiam bullæ Coenæ, cui tamen Pontifex derogat per bull. Coenæ. Sotus ait à peccatis mortalibus alias confessis non potest absolui à simplici Sacerdote,

Calendæ

☞ Calendæ Ianuarij celebres fuere Gentilibus, in memoria Iani, qui quamuis homo rex fuisset, vt Deus tamen colebatur, 2. Turonen. 18. & 23.

Hinc Arenas dabant, & misirabant sibi mutuo eo die: Quod vetat Anstodoren. 1.

Quam idolatricam lætiam à medio tolli volētēs patres, constituere, triduo tunc litanias fieri debere; quod aliõ qui non fuisset factum, eo quod inter Natalem Domini, & Epiphantiam quotidiana esset festiuitas, nullumque ieiunium, Turonen. 18.

Item, vt tunc Alleluia non caneretur, 4. Toler. 12. 10.

Cælaugustani concilic. 4. dicitur, cap. 19. kalendas Ianuarij, vsque in diem Epiphantiz (qui est octauo Idus Ianuarij) continuis diebus, nulli liceat de ecclesia se absentare, nec latere in domibus, nec secedere ad villam, nec montes petere, nec nudis pedibus incedere, sed concurrere ad ecclesiam. Noctē earundem Calendarum, pagani choros ducebant per plateas, & aclamationes, & sacrilegas cantationes agebant, & illa nocte vel die mentas dapibus onerabant, & nullum de domo sua ignem, vel ferramentum, vel aliquid commodi vicino suo præstabat teste Bonifacio, in epistola ad Zachariam pp.

Canones Apostolorum nomine recipit Trullana Synodus octuaginta quatuor. In ultimo canone loquitur Clemens tanquam eorum author: Quadragesimus septimus, & sexagesimus septimus errorem Donatistarum sapiunt, non enim constat eos agere contra ministros formam Ecclesiæ in sacramentorum celebratione non seruantes. Quadragesimus nonus (si tamen è Græco bene sit redditus) dogma tradit contrarium Gregorio pp. 1. registri epist. epistola 41. & 4. Tolerano cap. 5. Sexagesimo quinto non acquiescit ecclesia Romana, teste D. August. epist. 19. nec Innocentius pp. 1. ad Decentium epist.

1. c. 3.) Elibert. concil. c. 26.) Agathien. concil. c. 12.)
& 4. Aurelianense. c. 2.

Eorum tamen nonnullos Apostolorum esse non eo inficiat Calixto pp. 1. epist. 2. allegante 11. & 12. ut eorum, & Fabiano pp. epist. 1. vndecimum. Ad hæc Tridentina sessio 25. c. 1. reformationis, rescipere mihi videtur ad 39. & 75.

Canones Conciliorum legendos esse à feria sãcti Martini vsque ad Natalem Domini, (speciali definitione sancimus, ut nullus se fateatur per ignorantiam deliquisse, 1. Mantisco, 9. Idem spectat 4. Aurelianens. 6.

Canonicorum librorum seriem ac numerum habes sub titulo. Libri.

Canonici (sic hodie quidem dicti) olim erant clerici, non iniuncti maioribus ordinibus. sacerdotibus suis subiecti, sub eis certa quædam in templo ministeria explentes, & ideo ab eis stipendia ex re ecclesiastica accipientes, 3. aurelia. 11.) psallendi officio fungebantur, ut patet Laod. 15.) c. 9. Maguntiaci, sub Carolo magno.

In claustris habitabant simul omnes, in vno dormitorio dormiebant, & in vno refectorio reficiebantur, quò facilius possent ad horas canonicas celebrandas occurrere, ac de vita, & conuersatione sua admoneri, & doceri, c. 23. Turon. sub Carolo magno.) c. 9. Maguntiaci sub eodem Carolo) Aquisgranen. c. 143. 144. de ætate eorum in claustro, continentia, & habitatione, adeo ut eò mulieri ne intrare quidem permissum fuerit.

Victum (panem, & pulmentum, & elemosynarum partes, c. 12. Agrisgranen sub certa mensura, & ut potum) & vestitum iuxta facultatem episcopi accipiebant, ne paupertatis occasione compulsi, per diuersa vagari, ac turpibus se implicare negotijs cogentur, dimissoque ecclesiastico officio inciperent indisciplinatè

disciplinatè viuere, & proprijs deseruire voluptatib.
c. 23. prædictæ Tnro. synodi.

Præbendæ tenues in ecclesijs cathedralibus, & collegiatis insignibus quomodo sint ampliandæ, Trid. sess. 24. cap. 15.

Cuiusmodi clericos non plures quam ferrent ecclesiæ facultates episcopus accipere admonetur. Aquisgranen. c. 118. sub Ludouico pio. Imp. 1.

Elaborent vt & indumenta virtutum habeant interiorius, & per immoderatum cultum caueant dehonestare religionis dignitatem exterius, dicente beato Hieronymo in epist. ad Eustochium: Sunt quidam mei ordinis, quibus omnis cura est de vestibus, si bene oleant, si pes laxa pelle non polleat, crines calami stri vestigio rotantur, digiti de annulis radias, & nê plantas humidior via spargat, vix imprimunt summa vestigia, tales sponso magis existimato quàm clericos, cap. 124. Aquisgranen. sub Ludouico,) citatur ibi & Gregorius pp. 1. elegantissimè eadem de re loquens Vide titulum: Clericorum §. 12.

Capitulum Canonorum quæcunque per episcopum visitanda, & reformanda, Conc. Tridentinæ sess. 6. cap. 4. de reformat. & sess. 14. cap. 4. & sess. 22. cap. 8. de reformat.

In Capitulis Canonorum vocem non habeat, qui non est in aliquo sacro ordine, subdiaconatus vt minimum constitutus, Concil. Triden. sess. 22. c. 4. de reformat. Quicumque posthac ad ecclesias cathedrales erit assumendus, &c. sess. c. 22. c. 1.

Cantores donum sibi diuinitus collatum, humilitate, castitate, sobrietate, & cæteris sanctarum virtutum ornamentis exornent, quorû melodia animos populi circumstantis ad memoriam amoremque cœlestium non solum sublimitate verborum, sed etiam suavitate sonorum erigat. Ob hoc donum se cæteris superbiendo non præferant. Sonum vocalium

lium litterarum bene atque ornate proferant. His
verò qui huius artis minus capaces sunt, donec eru-
diantur, melius conuenit ut sileant, quam cantare
volendo quod nesciunt, aliorum voces dissonare,
compellant. psalmi namque in ecclesia non cursim,
& excelsis atque inordinatis seu intemperatis voci-
bus, sed planè ac dilucidè, & cum compunctione
cordis recitentur, c. 137. Aquisgranensis sub Ludo-
uico pio Imp. 1.

Cardinales diaconi 7. dumtaxat olim Romæ erant
per parochiarum examen, constitutione Syluestri
pp. ut est videre Roma concil. act. 1. c. 6.

Tertium Lateranense sessione 9. reformat eorum
vitam, & tollit excessus, iubens ut ita sobrie caste,
& piè viuant.

Cardinalibus quid obseruandum, quorum consi-
lio apud Romanum pontificum vniuersalis ecclesie
administratio nititur, Trid. sess. 25. cap. 1.

Carceribus inclusorum cura habeatur. vide, In-
carcerati.

Carinæ meminit Salegunstadiense, cap. 17. & 19.

Carnibus vesci noluerit Eustachini, tanquam
immundæ sint, & ob hoc à concilio Gangrensi sunt
damnati.

Clerico permittum est eis vesci, modo id super-
stitutionis non habeat. Ancyra. 14.

Castigatus lenitur reuerentiã exhibere castigati-
as peritatis autem nimis increpatio nec increpatio-
nem recipit nec salutem, 3. Braccr. 6. ex Prospero
lib. 2. de vita contemp. c. 3.) 11. Tolera.

Casum reservatio traditur, & explicatur in conc.
Trid. sess. 14. cap. 7. & cano. 11. Qui autem casus epi-
scopis reservati sint, clarius in eodem conc. sess. 24.
cap. 6.

Catechomenus idem, & Audiens appellabatur.
is de fide Christiana instruebatur, seu, quæ fides, &
- qualis.

qualis vita debeat esse Christiani. Neocesarien. 5.)
 Augustinus libro de fide, & operibus, cap. 6.) Valen-
 tini cap. 1.) Vide Audientientes. August. diu voluit
 esse catechumenus ob nimios animi sui hinc inde
 fluctuantis motus, lib. 5. confess. c. 14.

Non ab episcopo solo instruebatur, sed & a sacer-
 dote. Nicolaus pp. 1. tit. 16. const. suarum c. 2.

Ideoque ipsi, vt & baptizati, audiebant in eccle-
 sia legi euangelium, 4. Carth. 84.) 1. Araus. 18. Va-
 len. 1.

Vt & ipsi, quemadmodum fideles, salutaria Do-
 mini præcepta vel sermones sacerdotis audirent,
 Valen. 1.

Deinde ecclesiam egrediebantur. Vnde hoc missa
 (scilicet missio) catechumenorum nominabatur. Ille-
 den. 4.) Valen. 1.) Coloniaensis 6. sub Carolo Imp.
 3.) Agathen. 60.

Benedictionem ideo vna cum fidelibus non ac-
 cipiebant, 1. Araus. 20.

Ad baptisterium non admittebant, 1. Araus. 19.

Manus ordinandis non imponebantur coram
 eis Laodicen. 4.

Per dies Paschales sal eis dabatur, 3. Carth. 5.

Catechesis ad biennium protrahitur etiam in
 eo qui bonæ est conuersationis, antequam baptismo
 catechumenus regeneretur. Elibert. 42.) ad triennium
 in flamine, Elibert. 5.) ad quinquennium in cathe-
 chumena, Elibert. 11.) menses octo in Iudæo Aga-
 th. 34.

Nam quod mox vt quis fidem susceperat, baptis-
 mus, non dabatur, præter testimonia in titulo de
 baptismo adducta suffragatur August. lib. 4. confess.
 c. 4. dicens: A fide vera quam germanitus, & poeni-
 tus tenebat adolescens, deflexeram Nebridium in
 supersticiosas fabellas &c. &c. ex libr. de fide, & ope-
 ribus.

Casti

Castitas Virginallis præstantior est conjugali. syn-
dicius pp. epist. 2. & 4. contra hæreticum Louinia-
num.

Castitatis viduæ vel virginis propositum quis-
quis impedierit, à sancta communione, & ecclesiæ
luminibus habeatur extraneus, 3 Toleta. 10.

Cathedra ne diutius vacet quàm annos 5 Car-
th. 8.

Cathedræ Petri Apostoli festum agebant etiam
2. Turonen. 23.

Characteres incantatorum vel magorum, vide
titulum, Augurijs, §. 2.

Cereus benedicatur in vigilia paschæ, ut eiusce-
lumini sanctificati benedictione suscipiamus sacræ
resurrectionis Christi Misterium quod hac nocte
aduenit, 4. Tolet. 8.

Accendantur, & candelæ feria, 5. ante pascha,
dum sacrum chrisma consecratur, &c. Zacharias
pp. epistola 5. ad Bonifacium episcopum.

**Cereis meridiana luce, & sole rutilante in tem-
plo utimur**, non ad fugandas, tenebras, sed ad signû
lætiæ demonstrandum. Hieronymus aduersus Vi-
gilantium.

Chrisma nemo presbyterorum cõficiat, Syluestr.
PP. act. 1. cap. 5 concilij Romani) 2. Carth. 3.) 3.
Carth. 36.) 1. Toleta. 20.) 1. Braccar. 37. V Vormat-
tien. 2.)

Sed solus episcopus, 1. Toleta. 20.) Innocentius
pp. epist. 1. c. 8) V Vormatien. 1.

Conficit illud episcopus, quo vult tempore 1. To-
leta, 20. (epist. 3. Fabiano adscripta contradicit, de
consecr. dist. 3. Literis vestris. sed Fabiani esse non
videtur (idem indicat Antifiodor 6.) consuetudo
tamen est, ut id fiat feria quinta ante pascha, teste
Zacharia pp. epist.

Materia chrismatum, est balsamum cum oleo, Grego-

X x

gorius

gorius pp. 1. ad illud primi cap. Canticorum: **Bor-**
trus Cypri. &c.

Presbyteri quotannis illud petant à proprijs epi-
 scopis appropinquante solemnitate Paschali, non
 per quemcunque ecclesiasticum, sed si necessitas
 urgeat, per subdiaconum, 1. Valen. 3. V Vormatien.
 60.) 4. Carth. 36.) Synodus Francica sub Zacharia
 pp.) Antifidorensis, c. 6. iubet peti in medio Quadra-
 gesimæ, & linteo seu Chrismario imponi, sicut reli-
 quæ Sanctorum deportari solent.

Et sub sigillo seu claue custodiant, c. 17. Magun-
 tiaci sub Carolo magno) c. 18. Arelatensis sub eo-
 dem,) c. 20. Lateranen. 2. sub Innoc. 3.

Ne ab alijs contingatur, quum genus sit sacra-
 menti, c. 20. Turonensis sub Carolo magno) cap. 18.
 Arelatensis sub eodem.

Et nulli sub prætextu medicinæ, maleficij, vel cu-
 iuslibet rei donare præsumant, 18. Arelatensis sub
 Carolo magno) c. 27. Maguntiaci sub eodem) c. 20.
 Lateranen. 2.

Episcopus illud dans, præcium ideo nullum exi-
 gat Eugenij pp. ij. cap. 10.) Alexander pp. iij. cap. 10.
 part. 2.) c. 16. Cabillonien. tempore Caroli magni.

Christus secundum carnem dicitur factus, Soter,
 pp. 1.

Eum passionibus animæ, & concupiscentijs car-
 nis molestatum fuisse dicebat impiissimus Theodo-
 rus 5. Constantinop. 12.) quod dogma damnatur sub
 finem actio. 12. sexti concil. Constantinop.

Quod duas habeat naturas per incarnationem,
 humanam scilicet de virgine, cum diuinam quam
 semper habuit, plurimi contra hæreticos, afferere
 ex scripturis, nempe Leo pp. epist. 12. illa eruditissi-
 ma ad Flavianum contra Euticem. Higinus pp.
 epist. 1. ad omnes Christi fideles) Eutychianus pp.
 epist. 1. ad Ioannem, &c. pulchrè, & doctè,) Gaius,
 pp. ad

pp. ad Felicem eleganter, & eruditè) Hormifas pp. episto. i. cap 3. cuius verba vt sunt digna lectu, ita & vt hic referantur: Intra viscera sanctæ virginis Mariz genitricis Dei vnitis vtriusque sine aliqua confusione naturis, qui ante tempora erat filius Dei, factus est filius hominis, & natus in tempore, hominis more matris vuluam natus non aperiens, & virginitatem matris Deitatis virtute non soluens, dignum planè Deo nascente mysterium, vt seruaret partum sine corruptione, qui conceptum fecit esse sine semine, seruans quod ex patre erat, & representans quod ex matre suscepit, nam iacens in præsepio videbatur in cælo, inuolutus pânis adorabatur à Magis, inter animalia editus ab angelis nunciatur, vix egressus infantiam annuncians mysticam sine institutione doctrinam, inter rudimenta annorum puerilium edens cœlestium signa virtutum, idem enim Deus, & homo, vt ab infidelibus dicitur, sub quarta introductione personæ, sed ipse Dei filius Deus, & homo idem virtus, & infirmitas, humilitas, & maiestas, redimens, & venditus, in cruce positus, & cœli regna largitus, ita nostræ infirmitatis particeps vt possit interimiri, ita ingenitæ potentæ dominus nè possit morte consumi. Sepultus est iuxta id quod homo voluit nasci, & iuxta id quod patri erat similis resurrexit, patiens vulnerum, & saluator ægrorum, vnus defunctorum, & viuificator obeuntium, ad inferna descendens, & à patris gremio non recedens. Vnde & animam quam pro communi conditione posuit, pro singulari virtute, & admirabili potentia mox resumpsit. Hæc ita esse, nec vllam dubitationem oportere recipere, idest nè dominus noster Iesus Christus, aut inter corporis passiones Deus non esse crederetur, aut ne Deus tantum; non etiam homo inter opera mirabilium stupenda virtutum, pro posto nos duorum Apostolorum informauit exē-

plo, Deum esse se Christum dominum nostrum. Petri fide, hominem Thomæ dubitatione declaras. Quid enim interearat, ut quem se homines diceret, discipulos suos vellet inquirere, nisi ut respondente Petro: Tu es Christus filius Dei viui; fateretur non hoc de carne, & sanguine proditum, sed Patre Deo inspirante reuelatum, ut per testimonium laudatæ responsionis fides patefieret veritatis. Quid etiam intereerat, ut apparente post resurrectionem Domino Thomas tantum aut abesset cæteris, aut solus ambigeret, nisi ut mundus crederet, quod ambigens discipulus explorasset, ut dum vnus manibus se pate retur tangi, ab vniuersitate fidelium quis esset possit agnosci, non ergo ad explorandum discipulum interposita est dubitatio, sed quæ sita posteritatis instructio, &c. hæc ille.) Ephesinum primum per 13. anathemata contra Nestorium: qui alium esse filium Mariæ, & alium seu aliam personam filium Dei assererat, Deumque non esse natum de virgine: vocari autem filium Mariæ Deum, quod Dei filius ei nomen suum per amicitiam, & adoptionem communicasset.) Quæ anathemata latius contra Theodorum, & Cyrum hæreticos repetit Martinus pp. 1. in decretis 10.) Chalcedonensis synodus actio. 1. vbi repetuntur definitiones Ephesinæ, & Constantinop. synodorum. Quarum verba ponemus ex actio. 4. sextæ Constantinopolitanæ, vbi ait Agatho pp. ad Imp. Heraclium: Cum de vno earundem trium personarum ipsius sanctæ Trinitatis filio Dei Deo verbo, & de mysterio admirandæ eius secundum carnem dispensationis confitemur, omnia duplicia vnus eiusdemque euangelicam traditionem asserimus, id est, duas naturas prædicamus, diuinam scilicet & humanam, ex quibus etiam post admirabilem atque inseparabilem vnitionem subsistit, & vnamquamque eius naturam, proprietatem naturalem habere

habere confitemur : & habere diuinam omnia quæ diuina sunt sunt , & humanam omnia quæ humana sunt, absque vlllo peccato. Et vtraque vnus eiusdē Dei verbi incarnati, idest, humanati, inconfusē, inseparabiliter, immutabiliter esse cognoscimus. Sola intelligentia quæ vnita sunt discernentes , propter confusionis dumtaxat errorem. Æqualiter enim & diuisionis , & commixtionis detestamur blasphemiam . Cū autem duas naturas, duasque naturales voluntates, & duas naturales operationes confitemur in vno domino nostro Iesu Christo , non contrarias eas, nec aduersas ad alterutrum dicimus (sicut à via veritatis errantes Apostolicam traditionem accusant; absit hæc impietas à fidelium cordibus) nec tanquam separatas in duabus personis vel subsistentijs, sed duas dicimus, vnum eundemque Dominum nostrum Iesum Christum, sicut naturas, ita & naturales in se voluntates, & operationes habere diuinam scilicet & humanam : diuinam quidē voluntatem, & operationem habere ex æterno cum coessentiali patre communem: humanam, temporaliter ex nobis cum nostra natura susceptam.) Ita & sexti Toletani, c. 1. Ex tribus diuinitatis personis solum filium fatemur ad redemptionem humani generis propter culparum debita , quæ per inobedientiam Adæ originaliter, & nostro libero arbitrio contraximus, resoluenda , à secreto patris, arcanoque prodijisse, & humanitatem sine peccato de sancta semper Virgine Maria assumpsisse , vt idem filius Dei patris esset filius hominis: Deus perfectus, & homo perfectus, vt homo, & Deus esset vnus Christus naturis in duabus vna persona, nè quaternitas Trinitati accederet , si in Christo geminata persona esset, &c.) Damasus pp. epist. 1. cap. 1.) 5. Constantinopolitanum multis quidem locis, sed imprimis c. 4) 1. Hispanen. 13.

Damnantur à prædictis patribus, & synodis Nestorius, Eutyces, & Apollinaris; quorum primus filium Dei de virgine natum negabat, seu quem Maria peperit, eundem esse filium Dei reuera, seu per assumptionem humanæ naturæ, duas Christi faciens personas Eutyces econtra, vnam confitens personam Christi, naturas duas post incarnationem, non agnoscit, sed diuina virtute humanam absorptam esse, & diuinæ commixtam, vt est aqua modicæ vino multo ac forti commixta: ac ita nec voluntatē nec operationem humanam in Christo fuisse. Vnde contra hoc loquens etiam primi Toletani symbolū, Si quis (inquit) sentiat Deitatis, & carnis vnam in Christo esse naturam, anathema sit. Apollinaris autē dicebat, Christum non totam humanam naturam, sed solum carnem assumpsisse, animæq; functiones diuinam naturam in carne exercuisse.

Christus, & si pro omnibus mortuus sit, non omnes tamen mortis eius beneficium accipiunt, sed n̄ dumtaxat quibus meritum passionis eius communicatur. Concilio Tridentino sessio. 6. cap. 3. Prosper. respon. 1. obiectiones Vincentianas.

Christus non solum hominibus datus, vt redemptor cui fidant, sed etiam vt legislator cui obediant, synodus Trident. sess. 6. cano. 21.

Cibi quislibet natura sua mundi sunt. Vide titulum Escæ.

Claves ecclesiæ non ad soluendum dumtaxat, sed etiam ad ligandum concessæ sunt. Conc. Trident. sess. 14. c. 8. & cano. 17.

Clero adscribi non potest seditionarius vel vsurarius, 4. Carth. 67.

Nec pœnitentium quisquam, seu pœnitentiam professus, quamuis sit bonus. Stephanus pp. epist. 1.) Innocentius pp. 1. epist. 6.) Zosimus pp. epistola 1. c. 3.) Gelasius pp. cap. 3 epist. 1. 4. Carth. 68.) Agathe.

42.) 1. Toletan. 2. (addens: nisi sit necessitas 3. Arelaten. 3.) Epauenen 4.) 4. Toletan. 33. vt & Gerunden. 9.) Gregorius pp. 2. in epist. ad clerum, & plebem Thuringiæ, quæ est, 3.) Hilarius pp. epil. ad episc. Tarracon. cap. 4.

Nam quæ conscientia absoluat reum, qui se peccata sua populo scit teste confessum? Quis enim quem paulo antè vidit iacentem, veneretur antistitem? Præferens miserendi criminis labem, nõ habet lucidam sacerdotij dignitatem. Hormisda pp. c. 1. epistolæ ad episcopos Hispaniæ; Similiter Syricius pp. c. 14. epistolæ 1. Quia (ait) quamuis sint omnium peccatorum contagione mundati, nulla tamen debent gerendorum sacramentorum instrumenta suscipere, qui dudum fuerunt vasa vitiorum.

Ignorantem promotum deijci vult. 1. Niceni. cap. 10.) 4. Cartag. 68.) Innocentius pp. 1. epistol. 6. Agathen. 43.) 3. Aurelian. 9.) 2. Hispalen. 4.) Syricius verò. cap. 15. epist. 1. In gradu accepto, non tamen altius conscensurum tolerat, negans impofterum veniam.

Nec qui fuerit concubinarijs. Innocentius pp. 1. epist. 4. cap. 3.) 3. Aurelian. 9.) aut adulterij cõuictus. Gerunden. 8.

Nec viduæ maritus. Syricius pp. cap. 5. epist. 4.) 4. Carth. 69.) Innocentius pp. 1. epist. 2. c. 4. & epist. 4. c. 2.) 1. Toleta.) 3. Arelaten 3.

Nec qui per soluta pœnitentia postea militiæ secularis cingulum accipiebãt. Tolen. concil. cap. 3; seu Syricius pp. Innocentius pp. 1. epist. 4. cap. 3. & epist. 2. cap. 2. epistolaque 24. c. 2. & 4. Sic verò 1. Toleta. cap. 8. dicit. Qui post baptismum militauerit, & chlamydem sumplerit, aut cingulum ad necandos fideles, etiam si grandia non admiserit, si ad clerum admittus fuerit, diaconij non accipiat dignitatem. Imo Syricius pp. c. 1. epist. 3. videtur dicere

capaces non esse quicumque aliquando, in seculari fuere militia. Qui (inquit) postea quam pompa seculari exultauerunt, aut negocijs Res. optauerunt militare, aut mundi curam tractare. adhibita sibi quorundam manu, & proximorum fauore stipati frequenter ingeruntur auribus meis vt episcopi esse possint, qui per traditionem, & euangelicam disciplinam esse non possunt. Quantis hoc aliquoties certatum est viribus?

Nec curialis, quoniam etsi eiusmodi quipiam reperiantur idonei, tamen quoniam sæpius ad curiam repetuntur, cauendum est ab his propter tribulationem quæ sæpe de his ecclesie prouenit. Innocentius pp. c. 3. epist. 4.) & idem epist. 4. cap. 4.) Stephanus pp. epistola. 1. Bonifacius pp. 1. teste Damaso.

Nec qui seruilibus, colonariisque conditionibus obligatus, 3. Aurelianen. 25.) Stephanus pp. epist. 1. Bonifacius pp. 1. teste Damaso.) 1. Toleta 10.) 4. Toleta 71.) 9. Toleta. 11.) 5. aurelianen. 6.) V Vormation. 40.) Triburien 9. Nisi (inquit) à domino plene donetur libertate. Si autem seruus (inquit 1. Aurelianen. 10. & ex eo V Vormation. 40. (absente vel nesciente domino tuo, episcopo tamen sciente quod seruus sit, diaconus aut presbyter fuerit ordinatus, ipso in clericatus officio permanente, episcopus cum dominio duplici satisfactione compenset. si vero episcopus eum seruum nescierit, qui testimonium de illo perhibent, aut eum supplicauerint ordinari, simili recompensationi teneantur obnoxij.

Ex quacunque hæresi veniens. minimè est ad clericum promouendus. Elibertini 51.) Innocentius pp. 1. epist. 22. c. 4.

Antea verò ordinatus, sine dubio deponetur Elibertini 51.) Innocentius pp. 1. epist. 18. cap. 3.) Felix

pp. 3. in epist. ad Acaçium Constantinopolitanum :
Cuius facti rationem non contemnendam ad
fert Innocentius pp. 1. c. 3. epist. 22. Quod (inquit)
pro remedio ac necessitate temporis statutum est
(scilicet vt ordinati remanerent) constat primitius
non fuisse, ac fuisse regulas veteres, qui ab apostolis
vel apostolicis viris traditas ecclesia Romana custo
dit, custodiendaque mandat his qui eam audire
consueverunt . Sed necessitas temporis id fieri ma
gnopere postulabat. Ergo quod necessitas pro reme
dio reperit, cessante necessitate, debet vtique cessa
re pariter quod vrgebat : quia alius est ordo legiti
mus, alia vsurpatione, quam ad præsens fieri tempus
impellit. Et infra: Qui de catholica ad hæresim trã
fiens, aut fidelis ab apostasia reuertens, & resipiscens
redire voluerit, nunquid eadem ratione poterit ad
clerum admitti, cuius commissum non nisi per lon
gam poenitentiam poterit aboleri ? nec post poe
nitentiam clericum fieri, ipsi canones sua autori
tate permittunt.

+ Quæ quamuis se ita habeant, 1. Nice. 8. tolerantur
in clero venientes ad ecclesiam à Nouatianis) imò
à quavis hæresi redeuntes, 1. Aurelia. 12.) & Chalce
donensis synodi. actio. 8. cùm Theodoretus Nesto
rium, eiusque abiurasset quem prius defenderat er
rorem, omnes reuerendissimi Episcopi clamauerūt.
Theodoretus dignus est sede ecclesiæ. Theodoreto
catholico doctore reddatur ecclesia) 6. Constanti
nopol. act. 9. conformiter dicitur. Eos qui iam poeni
tentiam egerunt, & superius nominato tam Episco
pos quàm clericos, qui & nunc in medio assistunt,
& rectè vnà nobiscum confitentur, præuidimus in
proprijs residere) Secunda synodus Nicena act. 1.
eiusdem. est sententiæ, producens huius doctrinæ,
& canones, & exempla vetusta. Et Lucifer chrisma
tis notatus est ob suam hac in re rigiditatem, teste

Hiero.

Hieronimo, & teste Augustino epistola 50. Hoc displicuit Lucifero) displicuit, & Cypriano, dum scripsit epistola 1 lib. 2. Nam quid bonis, & innocentibus, &c.

Nec qui seipsum sanus abscidit seu castravit. (quod Origenes fecisse dicitur, & alij, quod carnali vicio repugnare nesciant) 2. Niceni 1.) 2. Arelaten. 7.) Triburien. 33) imo quicumque quoduis membrum voluntarie sibi præciderit, Innocentius pp. 1. epist. 4 cap. 1.) Stephanus pp. 1. epist. 1.) Gelasius pp. cap. 5. & 19. epist. 4.) Hilarius pp. ad episcopos clericum, & plebem Thuringiz.

Nec qui alium per industriam insidiasve accedit, de quo dicitur. Ab altari meo auelles eum. Qui vero calu vel per sui defensionem quempiam occiderit, si episcopo diligentius examinata visum fuerit, per dispensationem poterit ordinari. Tridentinum sess. 14. cap. 7. de reformat.

Nec bigamus, ut videre est in in titulo, Bigamus.

Semel autem clero adscriptus, si ad vitam laicam resiliat, excommunicetur. 1. 1. Turon. 5.

Clericorum nomen, & lectores, & psalmistæ, & ostiarij retinent. 3. Carth. 21. Tarraconen. 9. Vide de nomine clerici D. Hieron. ad Nepotianum. de vita clericorum.

Subsunt omnes clerici proprio episcopo. Chalcedon. 8. Postea tum canonici, tum alij exemptionis velamen sibi comparatarunt, quod adhuc confirmat eis tertium Lateranense, sed Tridentinum auferit eis, cum nullam cautelam sufficere videt, sess. 14. c. 4. & 5. Vide etiam sess. 7. c. 3. & 4. & sess. 24. c. 6. sess. 24. c. 11.

Sine episcopi permissione altiore ab altero ordinem non accipiant, Venetici 10.) 3. Carth. 44. Tauritanen. 6.

Item

Item sine eius permissione præsumens habitare cum secularibus, ab officij communionem pellitur 2. Aurelianen. 9.

Cum extranea foemina non habitet, nisi foror aut proxima fuerit (quod cum magna sollicitudine fiat) vel eę tantum sint personę, quę suspitiones efugiunt, Lucius pp.) 1. Nice. 3.) Elibert. 27.) 2. Aurelianen. 3.) Syricius pp. epa. 12. epist. 1.) 1. Carth. 3. & 4.) 3. Carth. 17.) 4. Carth. 46.) Agath. 10.) Aruernen. 16.) 2. Turonen 10. eleganter.) 2. Toleta. 4.) 1. Mantifconen, 1. Rhemen, 22.) Maguntiaci, c. 49.) Maguntien. 10.

Sin minus, sæculi iudices, easdem mulieres (quibus contra legem hanc cohabitatur) cū voluntate, & permisso episcopi comprehensas in suis lucris vsurpent, dato sacramento ab eis episcopo, quod clericis eas nulla arte restituent: quod si restituerint, sententia excommunicationis feriuntur, distractarum, verò mulierum precium indigentibus dispensetur, 1. Hispal. 3.

Et ipse si post primam, & secundam commonitionem se emendare neglexerit, donec in vicio perseverat, officij sui dignitate priuetur, (Ilerden. 15.) 1. Aurelia. 3. 1. 5. Aurelian. 3. quoniam, vt minimum hinc vita, & opinio polluitur) Cabilonen. 3.

Imò & omnium catholicorum communione priuetur, nulla profus, vel colloquij consolatione relicta 2. Toleta. 3. (Aruernen. 16.) 3. Aurelianen. 4.) 2. Turonici, 10. & 11.) 3. Braccar. 4. subdit sex mensium poenitentia.

Et spectat quod non finitur foeminas nisi præsentibus clericis adire, (Epaunen. 20.) Tarraco. 1. Turonici 10.) Hieron. in epist. ad Oceanum. Quæ de re iustum est audire Hieronymum, c. 98. concilij Aquisgranensis, citatum ex epist. ad Oceanum. Deprecatus es (ait) vt tibi breuiter exponerem, qualiter clerici

clerici victitare debeant: hinc me plerique maledictis æmuli præstolantur, quia non fileo veritatem. Prima quidem tentamenta sunt clericorum, foeminarum frequentes accessus. Iste sexus reprehensibiles exhibet clericos. Quid tibi reuera cum foeminis, qui ad altare cum Domino fabularis? Te in publico, cuncti, te in agro rustici, aratores, ac vinitores quotidie lacerabunt, si contra depositum fidei cum foeminis habitare contendis. Et quia (vt arbitror) concupiscis irreprehensibilis inueniri, testimonio bono munire. Nunquid in choro Apostolorum, foemina, affuerunt? Prohibe virgines tecum commorari quæ de genere tuo non sunt. Dilige eas, exterius ordina, frequenter visita, iunctus obsequio clericorum, nè cum secretaliter ac solus ingrederis, macules testimonium tuum. Aliter namque coniugati, aliter continentis edocentur. Ecclesiasticum subire ministerium, & onus. Foeminarum cum clericis nullo pacto coniuncta præcipitur conuersatio: Ianua diaboli, via iniquitatis, scorpionis percussio, nociuumque genus est femina. Cum proximat stipula, incendit ignem. Flammigero igne percutit femina conscientiam pariter habitantis, exuritque fundamenta montium. Ego iudico, si cum visis femina habitent, viscarium non deerit diaboli. Ex eis aucupatum est ab initio peccatum. Ferreas mentes libido domat. Si alligauerit quis ignem in sinu suo, vestimenta eis non comburentur? Aut si ambularet quis super carbones ignis, pedes suos non combureret? Mihi crede, non potest toto corde habitare cum Domino qui foeminarum accessibus copulatur. Sed dicis. Qui ambulat (inquit) simpliciter, ambulat confidenter. Benè & arguté. Sed oportet te testimonium habere ab his qui foris sunt. Licet coram Domino incedas, tamen coram hominibus bonæ prouidenda, sunt quia astuciores sunt filijs tenebrarum super filios

lios locis, Cum à te hoc genus non amputatur, das locum reprehendentibus te. Ipse te detrahentium morsibus tradidisti, si agapetarum consortium non dimiseris. Benignus es, gaudeo, pudicus, fallum est. Si pudicitiam quæris, feminam quam videris conuersantem bene, mente dilige, non corporali frequentes ornatu. Non vestis tenera clericum facit aut sacerdotem, sed casta mentis intentio. Hæc enim deuotionem honoris in te custodit. Honorem quidē gloriosum boni operis fama conseruat. sacerdotes quippe decet, vel cæteros quidem clericorum gradus (vt supra dictum est) à feminis segregari. Si igitur generis gratia iudicas easdem nullo pacto dimittere, memento Thamar, quòd ab Amon fratre suo corrupta sit, &c.

Officium non facientis diuinum correctio.

Si bene valens vigilijs non interfit, priuatus stipendijs excommunicetur, 4. Carth. 39) Venet. 14. ferè similiter, septem diebus eum à communionē remouet, dum ab hymnis matutinis sese subducit sine probabili ægritudinis excusatione,) 1. Toleta 5 non habeatur (ait) clericus, si ab episcopo castigatus quia ad ecclesiam aut ad sacrificium quotidianum non venerit eo in loco existens vbi est ecclesia, noluerit per satisfactionem ab eo veniam promereri) Agathen. 2. datur ob hoc eis peregrina communio, quod idem est,) 1. Aurelia. 30. secundum arbitrium episcopi puniri iubet,) 2. Aurelia. 13. priuat eum loci sui dignitate, vt & 3. Aurelia. 19.) Valentini, 5. & communionē, & honore eum durante, contumacia priuat,) 3. Lateran. sessio. 9. Quilibet habens beneficium (ait) cum cura vel sine cura, si post 6 menses ab obtento beneficio diuinum officium non dixerit, legitimo impedimento cessante, beneficij

ficij sui fructus suos non faciat pro rata omissionis recitationis officij, & temporis, sed eos tanquam iniuste perceptos in fabricas huiusmodi beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur, si verò ultra dictum tempus in simili negligentia contumaciter permanferit, legitima monitione precedente, beneficio ipso priuetur, cum proptet officium detur beneficium. Intelligatur autem officium omittere, quo ad hoc vt beneficio priuari possit, qui per 15. dies illud bis saltem non dixerit. Deo tamen ultra præmissa de dicta omissione redditurus rationem, quæ pœna in habentibus plura beneficia reiterabilis toties sit, quoties contra facere conuincantur, &c. Huc pertinet quod Trid. conc. sess. 21. cap. 6. potestas datur episcopis rectores ecclesiarum seu pastores turpiter, & scandalose viuentes si moniti non emendentur, beneficio ipso priuandi. Plura habentur eodem in loco, & sess. 22. cap. 3. sess. 24. cap. 13. de residentia' sess. 23. capitulo 1. sess. 5. cap. 2. Si autem vt hocce peccatum suum impunè agant, excusationem de patrocinijs quorumcunque nè officium impleant prætant, ac sacerdotes suos sub huiusmodi causa æstiment contemnendos, & honoris gradu, & fructu priuat 3 Aurelia. 11.) & ijs hæc in re patrocinijs præbens pœna pecuniaria, & honoris punit. 5 Carth. 2.

Iam verò priuatum communionē à suo episcopo, & abiectum alter episcopus ad se venientem nõ suspiciat, seu in ecclesiam suam non conscribat: Sardicen. 6.) Syricius pp. cap. 7. epist. 4.) 3. Carth. 7.) Innocentius pp. 1. cap. 7. epist. 2.) Tauritani 6.) 1. Nicen. 3.) Aquilgranen. 53. ex Sardicensi.

Vagos seu acephalos, id est, sine capite, neque in seruitio Domini nostri (Caroli magni) neq; sub episcopo, neque sub abbate, sed sine canonica vel regulari vita degentes; neque inter laicos aut secularium

larium officiorum studia, neque inter clericos religio tenet diuina, sed solinagos atque oberrantes sola turpis vita complectitur, & vaga: quique dum nullum metuunt, explendæ voluptatis suæ licentiam sectantur, quasi animalia bruta libertate, & desiderio suo feruntur, habentes signum religionis, non religionis officio, hypocentauris similes, nec equi, nec hominis. Tales omnino vbicunque inuenti fuerint, præcipimus vt episcopi sine vlla mora eos sub custodia constringant canonica, & nullatenus eos amplius ita errabundos, & vagos secundum desideria voluptatum suarum viuere permittant Maguntiaci, cap. 22. sub Carolo magno.

Nec vestibus, nec calceamentis decorem quærat, sed & habitu, & incessu professionem suam probet, talem habens habitum qui religionem deceat. 4. Carchag. 45.) Agath. 20.) Alexander pp. 3. parte 7. cap. 4.) Mantiscanen. 5. quæ eius vestes nec nimium sint breues, nec rubei nec viridis coloris, non vtatur manicis aut subtalaribus consutitijs seu rostratis, frenis, cellis, pectoribus, & calcaribus deauratis, nec corrigijs auri vel argenti ornatum habentibus, sed annulo, nisi cui competit ex officio dignitatis, 2. Lateranense, 16. sub Innocentio 3, pp.) nec manicas ad cubitum pendentes habeat, quicumque autem beneficiatus aut officium in ecclesia gerens, in habitu eiusmodi præsumpserit, interesse diuinis officijs, pro qualibet vice à participatione proventuum ecclesiasticorum per mensem nouerit se suspensum, fructusque illi fabricæ illius ecclesiæ applicentur. Martinus pp. 5. sess. 43. concilij Constantien. Vide titulum, Canonici, §. 5. & Concil. Trid. sess. 14. cap. 6. sess. 24. c. 12. & sess. 12. c. 12

Coronam & tonsuram habeat congruentem. 2. Zater. 16.) sin minus, tondeatur inuitus ab archidiacono. 1. Alexander pp. 3. parte 27. c. 4.

Barbam

Barbam non nutriat 4. Carth. 44.

Scurilis & ioculans verbis turpibus, ab officio retrahatur. 4. Carth. 60.) Agath. 70.) 2. Latera. 16.) cap. 10. Maguntiaci.

Speſtaculis vllis in ſcenis , aut in nuptijs intereſſe non debet, itaque egrēdiatur, cūm thymeli- ci ingrediuntur. Laodicen. 94.) capitulo 101. Magun- tiaci.

Vagari per plateas, & in nundinis, & foro deam- bulare, niſi certa officij ſui neceſſitate, aut vt aliquid emat, non poſſit. 4. Carth. 47. & 48.

Validi ad operandum, diſcebant cum literis arti- ficium, 4. Carth. 53

Et quantumlibet verbo Dei eruditus, abſque of- ficij tamen ſui detrimento victum quærat artificio. 4. Carth. 51 & 52.) 2. Turonici. 10.

Ad militiam, ſeculares ſue honor es venire prohi- betur. Chalcedo. 7.) ex quo Triburi. c. 7. vide. Titulū Clero adſcribi 1. 7.

Administrator aut procurator ſecularium rerum vel domorum non fit (niſi in cauſa orphanorum) ; Carth. 15.) Chalcedo. 3. Cabil. c. 12. ſub Car. magno) c. 10. & 14. Maguntiaci ſub eodem) V Vormar. 67.) Vnde Cyprianus epiſto. 9. libri 1. grauiter conque- ritur de Geminij Viſtoris epiſcopi factō, quōd, &c.

Peregrinos clericos non intromittat abſque epi- ſcopi conſenſu in eccleſiam ſuam 4. Aurelia. 7.

Iidemque peregrini non immorentur in aliena ciuitate, niſi cauſas eorum iuſtas epiſcopi loci vel preſbyteri locorum (quos paſtores vocamus) pro- uiderint 3. Carth. 37

Vxorem non potuit ducere clericus inferior (.ſ. ſubdiacono) ſine epiſcopi conſenſu. 4. Toleta. 43.) 1. Turonici. 4.

Et vxorem peccantem (.ſ. per incontinentiam) cuſtodiant

custodiat, & liget, in domo sua ad ieiunia salutaria eam cogens. 1. Toletana, 7.

Si cantet inter epulas, puniatur, ab officio removeatur 4. Carth. 62.

Ieiunium indictum solvens absque inevitabili necessitate, minor habeatur, 4. Carth. 63.

Discordes clericos reconciliet episcopus vel ratione, vel potestate, 4. Carth. 59.) Triburienſe, c. 22. sub Arnolpho.

Litigiosorum clericorum testimonium nisi absque grandi examine non recipiatur, 4. Char. 58. nec aduersus laicum eius recipiatur testimonium, cap. 14. act. 2. Romani sub Syluestro.

Maledicus, maxime in sacerdotes, cogatur veniam postulare 4. Carth. 57.

Inferior superiorem non accuset c. 2. act. 1. Romani sub Syluestro, & c. 18. act. 1.

Curiam non adeat propter ullam causam suam c. 16. act. 2. Romani concil. sub syluestro,) Maguntiaci. 24. Vide tit. Iudex, & c. 9. 23.

Adulationi, & proditiōibus vacans, ab officio degradetur, aut tradatur curiæ. 4. Carth. 59.) Pius pp. epist. 2.

Inuidens fratrum profectibus, donec corrigat se, non promoueatur altius, 4. Carth. 54.

Prorumpentes clerici in mutuam cædem, puniuntur acriter ab Episcopo. Ilerdense. 11.

Clericis Parochianis necessaria eis statuta canonum à pontifice suo prælegebantur, nè vel ipsi vel populi, quæ pro salute eorum decreta sunt, excusarent postmodum se ignorasse. 4. Aurelia. 6.

Et iisdem à sacerdote persoluebatur stipendium ministerij quod præstant in templo. Agathen. 36.) 3. Aurelia. 19.

Facultates ac possessione habebant etiam clerici adscripti, Agathen. 26. & 49.) Epzunen. c. 14.) Vnde

Y Y dam:

damnati sunt à concilio Constantienſi deſimus, & 36. Ioannis V. Viciſ. Contra ſcripturam ſacram eſt (inquit) quoddam vtri eccleſiaſtici habeant poſſeſſiones, & Papa cum omnibus clericis ſuis poſſeſſionibus ſunt hæretici. Vide 1. Hiſpal. 1.) 2. Tolet. 4.) 3. Aurel. 17.

Eorum verò qui nihil habent cum ordinantur, & poſt ſibi vel agros vel ſimilia quædam comparât, hæres eſt eccleſia 3. Carth. 49.) 2. Toleta. 4. 9. Toleta. 10.) Alexander pp. 3. parte 1. cap. 15. ſi ſua arte, & industria hæc non comperarit ſibi, ſed re quam ex officio eccleſiaſtico percipit.

Immunes habeantur clerici omnes ab omni publica indictione, & labore, vt liberi Deo ſeruiant, nullaque præpediti neceſſitate ab Eccleſiaſticiſ officijs retrahantur: liberi ſint, & à caſſis leu exactio- nibus. 4. Toleta. 46. præſcripto regis Sifenandi, & antè 3. Toleta. c. 21.) 1. Lateranenſe ſeſſione. 9. ſub Leone, 10. eadem de re innouat conſtitutiones Bonifacij pp. 8. quæ incipit. Felix.) & Clemens pp. 9. quæ incipit. Si quis ſuadente. Vide titulum: Eccleſia 5. 30. & 37.

Qui ergo eos publicis actonibus applicare præſumpſerit, agnoſcat ſe pacem eccleſiæ non habere, niſi humiliter peccatum emendet 4. Aureliano. 13. Triburienſe cap. 20 ſub Arnolfo Imperatore) Eugeni- nius verò pp. 2. in ca. 8. decretorum eius. Si (inquit) quis in clericum vel in monachum violentas manus iniecerit, anathemati ſubiaceat, & nullus Episcoporum illum præſumat abſoluere, niſi mortis virgente periculo, donec Apoſtolicò præſentetur aspectui.

Adoleſcentiorum clericorum quæ cura habita- fuerit olim, Vid. ſuprà ſub titulo: Adoleſcentes.) Videatur, & ſummariè cap. 10. concilij Magna-

et sub Carolo magno.

Ornamenta habuere sua hæretici velut martyri-
bus suis, Laodiceo, 9.

In cæmeterijs per diem cerei nec accendantur
quoniam inquietandi non sunt sanctorum Spiri-
tus. Elibert. 30.

Coadiutoris reformationem habet. Conc. Trid.
sess. 25. cap. 7.

Colonia (ciuitas) facta est Metropolis à Zacharia
pp. epist. 6.

Comam mulier nutriat in signum subiectionis.
Gragen. 10.

Commestationes ex symbolis damnantur. Laod.
55.

Commestationibus deditum suspendit ab officio
c. 17 secundi Lateranensis sub Innocentio. 3.

Communione nomine) eum toties legitur in
canonibus, placuit eos, vel nec in fine vel post tan-
tum temporis communionem accipere.) Euchari-
stia intelligitur. Elibert. 3. 47. & 78.) & c. 2. epist. 3.
Innocentij primi.

Nulli tamen synserè poenitenti in fine eam ne-
gari vult. Ancyran. c. 6.) Niceni 12.) Elibert. 5.) 2.
Arelaten. 12.) Innocentius pp. 1. c. 7. epist. 3.

☞ Unde ait Innocentius pp. 1. c. 2. epist. 3. De his qui
post baptismum omni tēpore incontinētis vo-
luptatibus dediti in extremo fine vitæ suæ poenitē-
tiam simul, & reconciliationem communionis ex-
poscunt, obseruatio prior, durior: posterior, interue-
niente misericordia, inclinatio est. Nam consuetu-
do prior tenuit vt concederetur poenitentia, sed cō-
muniō negaretur. Nam eum illis temporibus cre-
bræ persecutiones essent, ne communionis conces-
sa facilitas homines de reconciliatioe seeros non
reuocare à lapsu, negata merito communiō est, con-
cessa poenitentia, ne totum penitus negaretur, & du-

Y y a riorē

riorem remissionem fecit temporis ratio. Sed pp. quam Dominus noster pacem ecclesijs suis reddidit, iam depulso terrore communionem dari obsequiis placuit, & propter Domini misericordiam, quasi viaticum profecturis: & ne Nouziani heretici, negantis veniam, asperitatem, & duriciam subsequi videamur. Tribuitur ergo cum poenitentia extrema communio, ut homines huiusmodi vel in supremis suis, permittente Salvatore nostro, à perpetuo exitio vindicentur.) Sic Syricius pp. c. 5. epist. 1. Inquit: *A dominica mensa conuiuio segregentur, ut hac saltem distractione correpti, & ipsi in se sua errata castigent, & alij exemplum tribuant, quatenus ab obscenis cupiditatibus retrahantur.* Idem insinuat c. 3. *Elibertini concil.*

Ter quotannis iussi sunt omnes eam accipere (nisi qui forte maioribus criminibus impediabantur) in Pascha scilicet, Pentecoste, & natiuitate Domini: à Fabiano pp. de conf. dist. 1. Et si non, & c. 50. *Curonensis sub Carolo magno* adè vt id negligens, Catholicis non annumeretur ab Elibertino concilio. de conf. dist. 2. c. omnis homo) & Agathen. 18.) 2. *Lateranen.* 21. sub Innocentio 3. iubetur vt saltem semel omnis vtriusque sexus communice, scilicet in paschate) Concilium Tridentinum Sess. 13. can. 9. *Ambrosij* tempore erant qui tantum semel in anno eam accipiebant, quos damnat. lib. 5. de sacram. cap. 4. & *August.* cap. 12. lib. 2. de serm. Dom. in monte.

Paruos non obligari ad communionem sacramentalem: *Trid. sess. 21. c. 4. & can. 4.*

Nunquam autem eam sumere deprehensus; poenitentia subijcitur, 1. *Tolet.* 13.

Et nisi episcopi consensu obtento nemo extra parochiam suam communice. 1. *Carth.* 7.) *Mileui.* 12, 18.

Ne

Ne is quidem, qui exclusus est ab ea pro suo de-
libo. 1. Areb. 16.

Sacerdotibus, & Levitis dabatur communio an-
te & poste clero in choro, populo verò extra chorum
4. Toletani. 17.) 1. Bractar. 31. idem legitur quoad
populum.

Hinc à locorum diversitate, & aliquando vocatur
laica communio. Sardicen.) Agathen. 90. Innocentij
eius; pp. 1. cap. 4. epist. 21.) 3. Aurelia. 2.) Aliquando,
quod forte idem est, peregrina. Agathen. 2. 2. & 5.)
(& Rhegionis, & 3.)

Traditum sibi à sacerdotibus non mijdens, ut sacrile-
gus propellatur. Toletob. 14.) subintelligendum
est, si quis sit. Cæsar. August. 3.) 11. Bobac. 11.

Libere verò Christus post cœnam instituerit, &
suis discipulis ad ministrandum sub utraque specie
panis, & vini venerabile Sacramentum. Eucharistia
tamen hoc non obstante, sacrorum canonum (ubi aucto-
ritas laudabilis, & approbata consuetudo ecclesie
firmata, & servata, quod huiusmodi Sacramentum
non debet confici post cœnam, neque à fidelibus
recipi non ieiunis, nisi in casu infirmitatis, &c. Et
sic hęc consuetudo ad evitandum aliqua pericu-
la, & scandala est rationabiliter introducta, quod
licet in primitiva ecclesia huiusmodi Sacramentum
reciperetur à fidelibus sub utraque specie, postea
à conficiantibus sub utraque, & à laicis tantum mo-
do sub specie panis suscipiatur, cum firmissimè cre-
dendum sit, & nullatenus dubitandum, integrum
Christi corpus, & sanguinem tam sub specie panis,
quam sub specie vini veraciter contineri. Unde
cum huiusmodi consuetudo ab ecclesia, & sanctis
patribus rationabiliter introducta, & diutissime ob-
servata sit, habenda est pro lege, quam non licet re-
probare, aut sine ecclesie auctoritate pro libito mu-
tare. sess. Concil. Tridentini. cap. 1. & 2. e2. com pro-

datur definitio. *Mulier dum communicat, dominicalem (seu ves-
tam capitis) habeat. Antiphonorum.*

Omnis communicans, ad altare eodem in aliquid
offerre. *Ancyran. c. 6. 7. & 20.*

Episcopo sacrificanti omnes ministrantes com-
munionem accipiant. *Antiphon. epistol. 1. de cons.
dist. 1. Episcopus Deo.*

Confessarius potest absolvere poenitentem non
excommunicatum, & pro casibus miseris mittere
ad superiorem; sed melius est dicere *Amillagza* ceteri
quod in gratiam primo ad superiorem, & deorsum
confessarius absolvas de casibus suis. *1609.*

Concilium abnuocare, indicere, & congregare
est solius Romani pontificis sicut dicitur *post dicitur.*
*Marcellus pp. in epistola ad episcopos provincie
antiocheni, & epistola x. Yulianus pp. in epistola
decretali. Iulianus in epistola de decreto ad episcopos
orientales (se in alio quaestio respondet). Damasus
pp. in epistola ad Stephanum. Sixtus pp. c. 1. epistola
sua. Iulius pp. 3. in bulla suspensionis concilii Tri-
dentini. primum Nicenum teste Iulio pp. 1. in re-
spon. ad episcopos Orient. & teste epistola synodica
episcoporum Aegyptiorum ad Felicem pp. 2.) Chal-
cedonen. act. 1.) e Niceno. c. 6. como 1.) Bonifacius
episcopus ad Zachariam pp. 1.*

Leo pp. 10. approbante concilio Lateranen. 13. in
sess. 11. Solus (ait) Romanus pontifex pro tempore
existens, tanquam auctoritatem super omnia concil-
lia habens conciliorum malicendorum, transferen-
dorum, ac dissolvendorum plenum ius, & potesta-
tem habet, &c.

Quamobrem nulla synodus ecclesiastica robur
habet, nisi a sede Apostolica confirmata sit *Geladius
pp. initio tomi de anathematis vinculo, & in episto-
la ad episcopos Dardaniæ) secunda synodus sub
Sym;*

Symmacho pp. c. 3.) Eligius pp. a. epist. 1. Nicolaus pp. 1. dist. c. 1.

Omnia comprouincialia negotia eiusdem sedis, ac Ecclesia (Romana, si Pontifex ipse præceperit, sunt retractanda iudicio Marcellus pp. 1. ad episcopos Orientales) (Gregorius pp. 1. cap. 1. ante Julio pp. respondente episcopis Orientalibus) Sardinien. 3. 4. & 7. quod ut Niceni concilij citatur 6. Carth. cap. 3.) Episcopi Aegypti ad Felicem pp. 2.) Gelasius pp. post medium tomi de anathematis vinculo) Idem in epistola ad episcopos Dardaniæ) Adrianus pp. in collectis canonibus: V. prouincialis synodus, &c.

Generale concilium congregari fingit vnoquoque decennio synodus Constantiensis sessio. 39.

Prouincialia concilia eadem sedes vice sua per prouincias iubet celebrari Zacharias pp. ad Bonifacium epist. 4.) Leo pp. 10. sessio. 10. Lateranensis 3. Marcellus quoque, &c.

Quod quidem his quotannis fieri constituit Hormildas pp. c. 3. epist. ad episcopos Hispaniæ.) 1. Nicenum c. 5.) Antioch. 20. & est dist. 18. ca. Propter ecclesiasticas, &c.) Rhegien. 7.) Chalcedonen. 19.) Aquisgranen. 42.) Agathen. 71.) & secundi Aurelianen. 2. iubetur id quidem, sed non quoties id fieri debeat, exponitur.

Aut saltem in vnoquoque anno, si non sæpius fieri sinant impedimenta occurrerit. Hormildas pp. c. 3. epist. ad episcopos Hispaniæ.) Zacharias pp. epi. 4.) 3. Aurelian. 1.) 4. Aurelianen. 36.) 4. Toleta. 3.) 3. Toleta. 18.) 1. Aurelianen. 21.) 11. Toleta. 15.) 1. Angelicani. 7.) 12. Toleta. 12.) 1. Lateranen. 6. sub Innocentio tertio.

Vnoquoque triennio. 2. Manticonen. 10.) Tridentina sessio. 2. ca. 2.) & tertium Lateranen. sessio. 10. in bulla Leonis pp. 10.

Y y 4 Cole.

Celebrabitur autem in eo provinciarum loco, quem designaverit episcopus Metropolitanus. Chalcedon. 19.

Ibi congregatis episcopis discutietur crimen uniuscuiusque excommunicati, disponentur cause ecclesiasticae, docebit episcopus vel docebitur quod utile est ad correctionem ecclesiarum, 1. Niceni 5.) 2. Constantinopolitani 3. Laodicea 40.) Anthioc. 20.) 3. Carth. 2.) 4. Turonici prefatio) 5. Aurelia. 22.) 8. Tolera. 11.) Aruerneni 1) Aquilgranen. 43.

Quod ut commodius fiat, per singulas dioceses statuant idoneas personas, promidas videlicet, & honestas, quae per totum annum simpliciter, & plane, absque ulla iurisdictione sollicitè inuestigent, quae correctiones, vel reformationes sint dignae, & ea fideliter perferant ad Metropolitanum, & suffraganeos in concilio subsequenti. Lateranen. 6-6.

Ac ne quis dicat, toties congregandum non esse concilium, quod prius factae constitutiones sufficiant. Licet (inquit cap. 1. septimi Tolerani) & ante constitutiones canonum extent, quae ad omnem possint correptionem sufficere, si quis ea dignetur libenter attendere, tanto tamen luminis claritas amplius emicat, quanto fuerit studiosius saepissime contractata. Non parum proficit ad emendationem multorum, si dum ea, quae constituta sunt, per fraternali collationem ad memoriam reducantur: & illa etiam adisciantur, quae aut desse videntur, aut omnino constituenda competenter existimantur.

Omnes qui causas aduersus episcopos, ac iudices ac potentes, aut contra quoslibet alios habere noscuntur, ad concilium concurrant, & quaecunque examine synodali à quibuslibet prave usurpata inueniuntur, regij executoris instantia iustissime his quibus iura sunt reformentur, ita ut pro compellen-

dis iudicibus, vel secularibus viris ad synodum, Metropolitanis studio quidam executor à principe postuletur. 4. Toleta. 3.

 Hora diei prima ante solis ortum eiciantur omnes ab ecclesia oblectatisque foribus cunctis, ad unam ianuam, per quam sacerdotes ingredi oportet, officij stent, & conuenientes omnes episcopi pariter introeant, & secundum ordinationis luez tempora resideant: Post ingressum omnium episcoporum atque confessum, vocentur deinde presbyteri, quos causa probauerit introire. Nullus se inter ingerat diaconorum. Post hos ingrediantur diacones probabiles, quos ordo popolcerit interesse. Et corona facta de sedibus episcoporum, presbyteri à tergo eorum resideant, diaconi in conspectu eorum stent. Deinde ingrediantur laici, qui electioni concilij interesse meruerint. Ingrediantur quoque, & notarij, quos ad recitandum, vel excipiendum ordo requirit, & obferentur ianuz, sedentibusque in diuturno silentio sacerdotibus, & cor tantum habentibus ad Deum, dicat Archidiaconus: Orate, statimque omnes in terram prosternentur, & orantibus diutius tacite cum fletibus atque gemitibus, tunc ex ipsis senioribus surgens, orationem palam ad Dominum fundat, cunctis adhuc in terra iacentibus. Finita autem oratione, & responso ab omnibus, Amen. Rursus Archidiaconus dicat: Erigite vos, & confestim omnes surgant, & cum timore omni, & disciplina tam episcopi quam presbyteri sedeant, sicque omnibus in suis locis in silentio confidentibus diaconus alba indutus, codicem canonum in medio proferens capitula de consilijs agendis pronunciet, Finitisque multis Metropolitanus episcopus concilium alloquatur, dicens: Ecce sanctissimi sacerdotes recitatae sunt ex canonibus priscorum patrum sententiae de concilio celebrando. Si qua ergo quempiam

piam vestrum actio commouet, coram suis fratrib. proponat. Tunc si aliquis quamcunque querelam, quæ contra canonem agit, in audientiam sacerdotalem protulerit, non prius ad aliud transeat capitulum, nisi primum quæ proposita est actio terminetur, &c. 4. Tolet. 3.) 1. 1. Toleta. 1.) 3. Lateran. 1. sess. comprobatur, c. 1. Tolet. 1. 1. adiectis scripturis.) 3. Tolet. 1. rex eius inchoationi præmitti iubet ieiunium. Votum seu yosem suam det suo loco, & ordine vnaquæque natio, Conc. Const. sess. 15. 15. Concilium vero non prius soluatur (ait 3. Toleta. cap. 18.) quam locum elegerint, quo succedente tempore iterum ad concilium conueniatur, vt iam non necesse habeat Metropolitanus episcopus pro congregando concilio literas destinare, si in priore concilio omnibus tempus denunciatur, & locus.

Conscriptæ definitiones vniuersali auctoritate à nullo deinceps conuellantur, & ibi si pauciores per nescientem ab alijs dissentiant, cedant plurimorū sententiæ, aut sese ab eorum coetu subducant. 8. Tolet. 11) 1. Nicen. 6. Vide tit. synodi const.

Prædictarum definitionum euersur aut impugnatos, si clericus est, excidat à gradu suo 1. Ephesini 6.) Imo decima pars facultatum eius associetur filci partibus; aut si nullas habeat facultates, vnde prædictam compositionem exoluere possit absque alia infamia sui, quinquaginta oportebit eum ictibus verberari, vt semper infamis permaneat 12. Toletanum in subscriptione episcoporum.

Qui adesse neglexerit vocatus, aut ante finem recesserit alienus habeatur à fratrum communione vsque ad sequentem synodum 2. Arelaten. 20.) 2. Turo. 1) 5. Aurelianen. 18.) Agath. 35) Tarracon. 6. VVormatien. 16.

Interesse autem ei oportet episcopos 4. Carth. 21.) Laod. 40.) presbyteri, & abbates eo vocantur, Antioch.

Antifiod. 7.) Tarracon. 13. cum presbyteris adsunt, & nonnulli seculares.

Interfunt etiam exempti nullo obstante privilegio, ait Lateranen. 3. sub Ledne pp. 10. sess. 10.

Provinciale illud concilium perfectum est, in quo, & Metropolitanus Episcopus affuit. Antiochen. 16.

Sessione 19. concil. Constantin. beneficiatis datur ius fructus suorum beneficiorum percipiendi cum absunt, & non resident, ob hoc quod concilio interfunt.

Concionem in ecclesia faciente sacerdote excommunicetur egrediens 4. Carth. 24.) Trident. 24. sess. 4.

Confessio per literas non valet vide bull. Clem. 8.

Confiteatur quis utriusque sexus omnia peccata sua, solus saltem semel vnoquoque anno proprio sacerdoti, cum ad annos discretionis pervenerit, & intactam poenitentiam studeat pro viribus adimplere. 2. Lateranen. 21. sub Innocen. pp. 3.) Tridentina sess. 14. ca. 5 & 7. Conc. Trid. sess. 23. c. 15. Quamvis presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolventi potestatem accipiant, decernit tamen sancta synodus nullum etiam regularem posse confessiones secularium etiam sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quae gratis detur, obtineat, privilegii, & consuetudine quacunque etiam immemorabili non obstante.

De secreta, & publica peccatorum confessione. Vide conc. Trid. sess. 14. c. 5.

Si quis a utem alieno sacerdoti voluerit iusta causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtinet a proprio sacerdote, cum aliter illi ipsam

ipsum non possit soluere vel ligare 2. Lateranen. 31. sub Innocen. pp. 3.) Trid. sess. 14 c. 7.

Sacerdos autem sit discretus, & cautus, ut more periti medici superinfundat vinum, & oleum vulneribus sauciati, diligenter inquirens, & peccatoris circumstantias, & peccati, per quas prudenter intelligat, quale illi concilium debeat exhibere, & cuius modi remedium adhibere, diuersis experimentis utendo ad sanandum aegrotum, 2. Lateranen. 21.

Putant, & temere affirmant hæretici hodie antequam ille canon conc. Lateran. scriptus esset, in usu non fuisse confessionem, quæ fit sacerdoti, vel non aduercentes, aut nolentes aduertere, semper ab antiquo penitentiam a sacerdote iniunctam fuisse pro delictorum gravitate, & qualitate; atque ita unumquemque ea illi reuelare, ac confiteri debuisse, alioqui non noscitur quæ pro illis poenitentia Deo satisfaciendum esset.

Audiant ergo Laodic. c. 2. His qui diuersorum peccatorum lapsus incurrunt, & instant orationi, confessioni, ac poenitentia, malorum suorum perfectam conuersionem demonstrantes; pro qualitate peccati, poenitentia tempus attribuendum est.) 3. Carth. 31. Poenitentibus secundum peccatorum differentiam, episcopi arbitrio, poenitentia tempora decernantur) Mileuita. 23. Quicumque conuersus ab hæreticis dixerit, se apud eos poenitentiam accipere: vnusquisque Catholicus episcopus requirat, vbi, & ob quam causam apud eisdem hæreticos poenitentiam susceperit, ut cum documentis certis hoc ipsum approbauerit, sibi pro qualitate peccati, (sicut eidem episcopo catholico visum fuerit) tempus poenitentia, vel reconciliationis decernat.) Innocentius pp. 1. epi. 1. c. 7. De pondere æstimando delictorum, sacerdotis est iudicare, ut attendat ad confessionem poenitentis, & ad fletus atque lachrymas corrigentis.

gentis, ac tum subere dimitti, cum viderit congruam
satisfactionem) Felix pp. 3. c. 1. epist. iuxta decretatis:
Memineritis, hanc super his nos habere sententiam,
vt seruata discretione peccantium, non eadem cun-
cti qui lapsi sunt lance penitentur, quoniam maioris
castigationis exigenda est vltura, cui domus Domi-
ni commissa fuerit disciplina) Cabilonen. 8. circa
tempus Eugenij pp. 1. De penitentia peccatorum
(inquit) quae est medela animae, vtilem omnibus ho-
minibus esse censemus, & vt penitentibus a sacer-
dotibus facta confessione indicatur penitentia, vni-
uersitas sacerdotum noscitur consentire) c. 2. Tu-
roneusis sub Carolo magno. Episcopis, & presbyte-
ris diligenti cautela pertractandum est, qualiter ho-
minibus iuxta sibi delicta confitentibus tempus absti-
nendi adscribant, vt iuxta modum peccati peniten-
tibus abstinentia indicetur: quoniam varie ab all-
quibus sacerdotibus, & indiscretis hae iudicia pro-
feruntur. Cap. 35. Cabilonen. tempore Caroli ma-
gno, de abstinentia carniū, & vini loquitur. Rhe-
men. synodi c. 16. Episcopi, & presbyteri examinet,
qualiter confitentibus peccata diiudicet, & tempus
penitentiae constituant.) Cabilon. c. 32. tempore
Caroli magno. Quum homo ex duabus constans sub-
stantijs (anima, & corpore) interdum animi motu,
interdum carnis fragilitate peccet, solerti indaga-
tione debent inquiri ipsa peccata, vt ex vtriusque
plena sit confessio, scilicet, vt & ea confiteantur,
quae per corpus gesta sunt, & ea quibus in sola co-
gitatione delinquitur.) Item c. 33. postquam dixit
Deo, & sacerdotibus confitentibus confitenda pec-
cata, subdit tandem: Deus salutis, & sanctitatis auctor
& largitor, plerunque hanc praebet suae potentiae
inuisibilis administratione, plerunque medicorum
operatione. Deinde. c. 34. dicit a penitentiae iudicio
procul abesse debere acceptionem personarum, vt
nullus

nullus sacerdotum vnquam aut gratia, aut odio alicuius personæ secus iudicet, quam quod vel rationes dicent, vel scripturarum sacrarum auctoritas, & ecclesiastica consuetudo; adhibita de corporum medico similitudine. V Vormation. 25. Pœnitentibus secundum differentiam peccatorum, sacerdotis arbitrio pœnitentiæ decernantur. Debet itaque sacerdos in pœnitentia danda in singulorum causas singulatim considerare originem quoque, modumque culpæ, & affectus gemitusque delinquentium diligenter examinare, manifesteque cognoscere: temporum etiam, & personarum, locorum quoque, & ætatum qualitates inspicere, vt etiam pro consideratione locorum, ætatum, vel temporum, seu pro qualitate delictorum atque gemituum vniuscuiusque delinquentis, à sacris regulis oculos non reflectat.

Sessio. 14. Trident. cap. In confessione ex circumstantiæ sunt explicandæ, quæ speciem peccati mutant, quod sine illis peccata ipsa neque à pœnitentibus integrè exponantur, nec iudicibus innotescant; & fieri nequeant, vt de grauitate criminum rectè censere possint, & pœniam, quam oportet pro illis pœnitentibus imponere.

Datur septimus hic articulus Ioânis V Vices à Concilio Constantiensis: Si homo fuerit debite contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua, & inutilis.

Caveat sacerdos nè verbo, vel signo, vel alio quouis modo prodat aliquatenus peccatorem, sed si prudentiorum consilio indiguerit, illud absque vlla expressione personæ cautè requirat: quoniam qui peccatorum in pœnitentia iudicio sibi detectum, præsumpserit reuelare, non solum à sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad agendam perpetuam pœnitentiam in æternum monasterium detrudendum. Later. 21. Inb. Inno. pp. 3.

De

De presentandis, & examinandis ad audiendas confessione 11. sess. 3. Lateran.) Leo pp. 10. fol. 699.)
Conc. Trid. sess. 23. c. 15.

Concubinæ nomen, Genesis 16. 25. & 30. generalius est quàm vxoris. Omnis concubina ibi, & vxor non autem omnis vxor concubina, more loquendi scripturarum appellatur, id est, vt Sara, & Rebecca, & Lia Rachel concubinæ dici non possint: Agar vero, & Cethura, & Bela, & Zelpha, & vxores, & concubinæ. Hæc August. in quæstionibus in Genesim. q. 90. Quæ concubinæ in exigendo à viris debito carnis ius habuere cum ipsius æquale (quoniam ea est conjugij natura) non autem in cæteris, seruæ enim manebant. Vnde dicit Abraham Saræ: Ecce ancilla tua in manu tua est, vt ere ea vt libet. Nec circa bona temporalia pares erant viris. Vnde Genesis 25. dicitur: Dedit Abraham cuncta, quæ possederat, Isaac Filijs autem concubinarum largitus est munera. Sic Concubinæ vox sumitur. 1. Tolet. 17.) In malam autem partem sumitur c. 4. epist. 4. Innocentij primi, & capitulo Rom. synodi sub Nicolao 1. vbi dicitur, non communicet laicus ecclesiæ cum vxore habens, & concubinam.

Examina c. 38. Triburiensis concilij ex Leone pp. 1. factum.

Concubinatus penam ponit Conc. Triden. sess. 24. c. 8 reform. matrimonij concubinarij clerici penam sess. 25. c. 14. Vide continentia c. 8. 9.

Concupiscentia mala post baptismum in iustis manens, non habet veram peccati rationem. Conc. Trid. sess. 5. de peccato originali.

Confirmatio, sacramentum est nouæ legis. Eugenius pp. ad Armenos in conc. Florent. Concilium. Trid. sess. 1. sess. 7. de confirm. Vide titulum, Impositio manuum.

Materia eius est, Chryisma confectum ex oleo quod

(quod nitorem significat conscientiz,) & balsamo, (qui odorem significat bonæ famæ) per episcopum benedictio. Eugenius pp. in concil Florent.) concil. Trid. sess. 7. canon. 2. de confirmat. Vide finem epistola Urbani 1. ad omnes, &c.

Minister eius, est solus episcopus, aliter præsumptum habetur irritum. Eusebius pp. 1. in fine epist. 3. Melchiodes pp. in medio epist. ad Hispa.) Innocentius pp. 1. epist. 1. c. 3.) Gregorius pp. 1. lib. epist. regiltri 3. epist. 9. quæ est ad Ianuarium) Ioannes pp. 3. epist. 1.) V Vormation. 8.) Concilium Trid. sess. 7. can. 3. de confirmatione.

Forma qua celebratur, est: Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis in nomine. Patris, & Filij, & spiritus sancti. Eugenius pp. idem ibi.) Syluester pp. Constantinum his verbis confirmavit: Signet te Deus sigillo fidei suæ in nomine. Patris, & Filij, & Spiritus sancti, in consignatione fidei, Amen

Pertinet autem hoc Sacramentum ad baptismi perfectionem. Melchiodes pp. ad episc. Hispa.) Elibert. 38. & 77. Laod. 48.

Nam confirmamur ad pugnam, qui baptismo regenerati sumus ad vitam, armati, & instruit ad agones mundi huius, & prælia reseruandoq, per eam cor fidele ad prudentiam, & constantiam dilacatur. Melchiodes pp.) Urbanus pp. 1. epistola decretali.) Syluester pp. referente Damaso.

Hinc ait Laod. conc. c. 48. Baptizatos oportet sacramentissimum chrisma percipere, & celestia regni participes fieri.) 1. Araus 1.) Greg. pp. 3. epist. 5.) Syluester pp. referente Damaso: Baptizatum (inquit) episcopus consignet, propter hærenicam suasionem.

Prima tonsura non iniungitur; qui sacramentum confirmationis non susceperint. Concil. Trident. sess.

sess. 23. cap. 4. de reformatione .

Semel tantum confertur . Felix pp. apud Gratian. de cons. dist. 5. cap. Dictum) Gregorius pp. epi. 31. lib. 12. epist. registri.) Gregorius pp. 3. in epistol. 4. Nam de homine, &c.) c. 127. Babilonensis sub Car. magno.

Coniuges biduo aut triduo orationibus vacent (cum recens iuncti sunt matrimonio) & castitatem custodiant, vt bono soboles generentur. Euaristus pp. epist. 1. ad episcopos Aphricanos 3. 4. 5.

Addit Liberius pp. decreto 2. vt & in Quadragesima ab inuicem abstineant, casté viuendo.

Et cum eucharistiam sumpturi sunt, 3. 4. aut 7. dies id agant. Elibertinum concilium, de cons. dist. 2. omnis homo,

Spem salutis coniugibus ademit Eustachius hæreticus, damnatus à concilio Gangrensi.

Coniuratores clerici cōtra episcopum, aut alios, à gradu deponuntur. Chalcedon. 17.) 3. Aurelia.) 21. Auern. 3) VVormation. 74. Pius pp. 1. epist. 2. tradit curiæ seculari.

Consecrationis munus ad maiores ecclesias promoti infrá tempus à iure statutum fulcipiant, & prorogationis vltra sex menses concessæ nulli suffragentur Trident. sess. 7. cap. 9. De eodem sess. 23. capitulo 2.

Consecratio Basilicæ seu ecclesiæ. Vide, Basilicæ.

Consensus clerici, & ciuium in electione archiepiscopi, & episcopi requiritur, vide. Eligere.

Constitutiones principum non præiudicant ecclesijs. 2. Late. 44.

Consuetudo laudabilis est, qua nihil fidei contrarium agitur, Pius pp. 1.) Nicolaus pp. 1. titulo 2.) August. epist. 118. c. 1. Quod neque contra fidem, neque contra bonos mores iniungitur, Indifferen-

722 *de paucis de Gregorio Camarat.*
ter est habendum, & pro eorum inter quos vivitur
societate servandum est, & cap. 3.) idem epist. 119.
cap. 18. Quæ non sunt contra fidem, neque contra
bonos mores, & habent aliquid ad exhortationem
vitæ melioris, vbiunque institui videmus, vel insti-
tuta cognoscimus, non solum non improbamus, sed
etiam laudando, & imitando sectemur, si aliquorū
infirmitas non ita impediatur, ut amplius detrimentū
fit. Si enim eo modo impediatur, ut maiora studiorū
lucra speranda sunt, quam calumniatorum detrimē-
ta metuenda, sine dubitatione faciendum est, maxi-
mè illud quod etiam de scripturis defendi potest,)
1. Constantinopol.

Ecclesias Dei regere atque administrare oportet
secundum consuetudinem quam à patribus obti-
nuisse discuntur. Vnde si aliquis (ait Alex. pp. 3.
c. 15. part. 1.) consuetudines quæ ratione iuuantur,
& sacris congruunt institutis, irritare præsumperit,
donec congruam egerit pœnitentiam, à dominici
corporis perceptione fiat alienus.

Continentiam seruent à die ordinationis suæ mi-
nistri altaris, presbyteri, diaconi; Lucius pp. apud
Gratia. distinct. 81.) Syricius pp. c. 9. epist. 4.) Inno-
centius pp. 1. epist. 2. c. 9. & epist. 3. c. 1.) 2. Carth. 1.)
Zacharias pp. ad Bonifacium epist. 4.) 3. Toleta. 5.)
Aruernen. 13) 1. Mantisonen. 11.) Maguntien. 19.
temp. Arnulfi Imp.

Vide titulum: Clericorum nomen. §. 5. & sequen-
tes, nem titulum: Diaconi dicuntur, §. 4. & sequen-

Non enim coniugium sortiri debent, ut veteris le-
gis tempore, sacerdotes Hoc enim illi tunc egerunt
quod nullus ad sacerdotium, nisi de tribu Leui pro-
moueri posset. Adde quod si illis carnales tantum
hostias offerentibus dictum est, Sancti estote, quia
& ego sanctus sum, quamobrem, & tempore vicis
suar ab vxoribus etiam domicilio separati erant:

multo

multò magis oportet Christi in noua lege sacerdotēs, aliud certè quàm vitulos offerentes, & quos semper ad hoc paratos esse decet, ab vxoribus continere. Syrcius, pp. c. 7. epist. 1.) Innocentius pp. 1. epist. 2. c. 9. Vide Hormisdam pp. ad episcopos Hisp. c. 1. Nec leue, nec &c.

Reclamantem, & dicentem se nolle continere, episcopus si ordinet, per annum celebrare non possit, 3. Aurelia. 7. Vide 8. Toleta. 7.

Hinc etiam qui coniugati ordinabantur, à subdiaconatu, & suprà, non finebantur proprijs misceri vxoribus) 1. Tolet. 1.) 5. Carth. 3.) Agath. 9) 3. Aurelia. 2.) 2. Turonici, 13. & 20.) 1. Mantisconen. 11.) V Vormatien. 9.) Elibertin. 33. dicit, cum ministrant. Causam vide titulo, Diaconus, 6. 6.

In quem iubet nè in eodem lecto dormiant 4. Aurelia. 17.) Ansidoren. 21.

Et si virtus suffragatur, vxores suas in alla domo faciant habitare, 3. Toleta. 5.) imò id rigorosè exigit, 2. Turon. 13.) Agath. 16.

Ad suspicionem effugiendam nusquam absque comitibus clericis progredi permitti sunt 2. Turon. 13. & 20.) Gerund. 6.

Si quis verò clericus post acceptam benedictionem cuiuslibet loci vel ordinis, ad conjugalem chorum iam sibi illicitum denuò redire præsumserit; vsque in diem vitæ ab honore accepti ordinis, &c. ab officio deponatur, ei tantummodo communionem concessa, 5. Aurelia. 4.) Aruern. 12.) imò excommunicatione percussatur, 3. Aurelia. 7.) Alexander pp 3. part. 18.

Diaconi tamen, in sui ordinatione protestati se velle coniugio copulari, manent in ministerio, transeunte ad nuptias, Ancyra. 10.

Vide de Paphnutio historiam.

Incontinentes eiusmodi clerici conuicti ; omni
Z z 2 eccle-

ecclesiastico honore priuantur, Innocen. pp. 1. epist. 3. c. 1. & epist. 5. Martinus pp. 1. in epist. ad Amandū. Episcopus ob id & loci, & ordinis dignitate priuatur, 8. Toletan. 4.) 1. Toletan. 5.) id ipsum de sacerdote, V. Vornar. 11.) Herden. 5. restituit eos in gradum suum ostensa sufficienti poenitentia 2. Lateran. 14. sub Innocentio Hac de causa à ministerio suspensos, & tamen diuina præsumentes celebrare, non solum beneficijs ecclesiasticis spoliatur, verum etiã perpetuo deponitur Alex. pp. 3. part. 1. c. 11. ob idem vitium, sicut priores canones, eum ab officio, & officio facit alienum De eisdem vide Concubin. 1.

Concupinæ verò ipsæ (seu mulieres illæ, quæ contra ecclesiæ leges clericis prædictis cohabitabant; vnde infamiz nota illis inurebatur) ab episcopis olim venundabantur in seruas, & pretium ipsū pauperibus erogabatur, 3. Toletan. 5.) 4. Tolera. 42. 8. Toletan. 5.) 1. Hispalen, 3, sic dicit: Sæculi iudices easdem mulieres cum voluntate aut permisu episcopi comprehenditas in suis vsurpent, vt vitium hoc, dum sacerdos inhibere non præualet, potestas iudicialis coerceat, dato tamē ab eisdem iudicibus sacramento episcopo, vt eas clericis nulla arte restituat. Quod si restituerint, ipsi iudices sententia excommunicationis fertantur, pretium verò earum indigentibus dispensetur,) & 3. Lateran. sess. 10. Leo pp. 10. Ipsas concupinas aut suspectas, &c.

Proles seu liberi ex hominum eiusmodi foeda commixtione editi non solum hæreditatem parentum nunquam accipient, sed etiam in seruitutem eius ecclesiæ, de cuius sacerdotis vel ministri ignominia nati sunt, iure perenni manebunt, 9. Toletan. 10.) 1. Lateranen 31. Canonorum spurij filij non fiant canonici in secularibus ecclesijs, in quibus instituti sunt patres, & si fuerit contra præsumptum, decennium non valere: collatorque ipse à suis beneficijs

Margarita Concil. & bul. pro confessoribus. 739
beneficij suspendatur,) Alexander pp.3. part.19. cap.
13.4.67.

Filijs clericorum qui non sunt nati ex legitimo matrimonio, non liceat in ecclesijs, vbi patres eorū beneficium aliquod Ecclesiasticum habeat aut habuerunt, quodcunque etiam dissimile beneficium obtinere, &c. Trid. sess. 25. c. 15.

Quinimò ad ordines non debent admitti, etiam si probatz vitæ sunt, nisi in monasterio, vel regulari vita agentes, Alexander pp.3. part.19. c. 2.

Missæ concubinarij à nullo audiatur c. 3. Romanæ Synodi sub Nicolao pp.1.

Archipresbyter autem hoc clericus superioris peccatū episcopo, aut archidiacono non intimans, integro anno non communicet. Antifiodoren. 20.) 3. Latenen. 14. prælati (inquit) qui tales præsumpserint in suis iniquitatibus substinere, maximè oblatu pecuniæ, vel alterius commodi temporalis, ecclesijs spolientur, beneficij, perpetuoque depellantur.

Contritio sacramenti pœnitentiæ, pars est animi dolor, ac detestatio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero, Synod. Trident. sess. 14. cap. 4.

Fuit hæc ad remissionem peccatorum impetrandam quouis tempore necessaria. ibidem.

Hæc interdum ante absolutionem impensam Deo hominem reconciliat. ibid. Canon. verò 5. eiusdem 14. sess. Conc. Trid. contra hæreticos nostri tēporis ita habet. Si quis dixerit, &c.

Conuenticula seorsum ab Ecclesia fecit, & ecclesiæ cœtum contemnere docuit Eustachius hæreticus cum suis dānatus 5. & 6. ca. concilij Gangrensis) item illi contra quos Laod. 35.) Anthiocen. 5.

Coniugia non licet in ecclesia celebrare, nisi fortè transeunte hospitiorum necessitate illic reficiantur

eur 3. Carth. 30.) Aquilgranen. 59.

Sacerdotali conuiuio immisceatur diuinarum scripturarum lectio 3. Toletan. 7.

☞ Corepiscopi, episcoporum vicarij fuerunt (hodie suffraganei dicti) quibus non licuit presbyteros aut diaconos ordinare. Ancyran. 13.

Constituti autem erant ad exemplum septuaginta seniorum, propter sollicitudinem, & studiū quod in pauperes agunt. Neocel. 13.

Non erant episcopi, sed eorum vicarij, sacerdotes tamen honorabiles 1. Nicen. 8. Anthioc. 8.

Inter eos, & presbyteros differentia quædam datur Anthioc. 8. Liceat (inquit) corepiscopis, non autem presbyteris, ad regiones longinquas dare formas, id est, canonicas epistolas.

Vt episcopi præsumptuosè consecrabantur. Quæ obrem monentur, vt modum proprium recognoscant. lectores tantum exorcistas, & subdiaconos ordinando Anthio. 10.) 2. Hispal. 7.) & Rhegien. c. 3. dicit, Eisdem nil esse aliud quam presbyteros. alij tunc non posse consecrare vel erigere, nec virgines consecrare, nec ecclesiam benedicere, nec per impositiones manus fidelibus baptizatis vel conuersis ex hæresi spiritum sanctum tradere, nec chrismata conficere, nec chrismate baptizatorum frontem signare, sed nec publicè quidem in missa quem quæ poenitentium reconciliat) Damasus pp. citatis prædictis concilijs dicens, eisdem presbyteros tantum fuisse, adiungit & ista: Nobis relatum est, quod quidam episcoporum propter suam quietem corepiscopi plebes suas committunt, & quæ solis pontificibus competunt, sibi usurpant &c. paulò post: Illi episcopi videntur mihi esse moretricibus similes, quæ itatim vt pariunt, infantes suos alijs nutricibus tradunt educandos: vt suam citius libidinem explete valeant, sic & isti infantes suos, id est populos sibi

bi committos alijs educandos tradunt, vt suas libidines expleant, id est, vt prohibito secularibus curis inhibent, & quod vnicuique visum fuerit, nocerius agant Ioannes pp. 3. epist. ad episcopos Germaniz, & Galliz.

Corona clericorum vide tit. Clericorum nomen §. 13. Quid autem significet, cuius formæ esse debeat, habes tit. Tonfura.

Corpus Domini, vide, Eucharistia.

Corporale seu linteum quo tegitur aut conuoluitur eucharistia, vide quale esse debeat in tit. Eucharistia, §. 10.

Hoc aliquando igni iniectum est à stultis quibusdam ad extinguendum incendium. Saleguntia, dien. 6.

Creaturæ nullius author est diabolus, sed omnium Deus Braccarense primum à cap. 8. in multa sequentia vsque capita definit contra Priscillianum.

Crimen capitale clerici, scilicet chartæ falsatio, & falsum testimonium, eum ab officio deponit Agath. 50.) Aurelianen. 11.) Epauenen. 12.

Ac in monasterium detrudit, ab illicam tantum communionem accepturum. Agathen. 50.) Epauenen. 12.

Ob furtum autem, & falsitatem ab ordine quidem degradatur, sed communionem retinet 3. Aurelian. 8.

Crux Domini quinto nonas Maij Pontifice Eusebio primo inuenta est. In fine epist. 3. Eusebij.

Eam ab hæreticis lapidatam deplorat Epiphanius episcopus Tyri in prima act. quinti Constanti nopolitani. An non hodie potiori iure idem deplorare possumus, vastationem ecclesiarum ob oculos proponentes, quæ in Belgio anno 1566. facta est?

Cuculla solis monachis vtendum est. *Aquisgranen. 125.*

Curiam adiens seu Imperatorem quicumque clericus reprobetur, & communione, & honoris gradu priuetur, si hoc egerit absque vel archiepiscopi, vel episcopi consilio. *Anthioc. 11.) Sardicen. 11. 1. Aurelian. 9. habet enim suum ecclesiasticum Iudicem.*

Cyprianus quo affectu errarit. *August. epistol. 48. Deinde si &c.*

D.

Damnari non potest accusatus antequam habeat presentes accusatores, locumque defendendi habeat ad abluenda crimina. *Marcellus pp. 1 in epist. 2.) Damasus pp. in epist. ad Stephanum, & epist. 6.) Adrianus pp. 1. in canonibus suis) 6. Toletan. 11.) VVormation 43.*

Decani pro certę pecunię, quantitate episcopalem iurisdictionem exercentes priuentur decanatu, & episcopus potestatem auittat eum conferēdi, *Alexander pp. 3. parte 1. cap. 15. & part. 2. c. 1.*

Decimę fructuum sacerdotibus ab omni populo debentur ex diuino præcepto. *2. Manticonen. 5.) Maguntiaci 38.) Maguntiensis 17. & 22.) cap. 23. Triburienfis ex Augustino.) Rhemen. 38. De eodem lege Conc. Trid. sess. 25. cap. 12.*

Imò & de prouentibus molendinorum, piscariarum, foeno, & lana *Alexander pp 3. part. 4. c. 2) addit c. 3. de pomis, piris, & apibus.*

Ita, inquam, ab omnibus debentur, vt nec comes, barones, & milites excipiantur. *Alexander pp. 3. part. 4. c. 3.) nec monachi de possessionibus quas conducunt. Alexander idem cap. 2. parte 13. & cap. 11. & 12. & illis quas alijs tradunt colendas, nec ipsi suis eas excolunt laboribus. Alexander idem part. 13. cap. 6.) nec Iudæi de domibus, & possessionibus,*

ad

ad eos à Christianis quocunque titulo deuolutis. 2.
Lateranen. 67.

Leprosi tamen de hortis, & nutrimentis animalium suorum decimas tribuere non coguntur Alexander pp. 3. part. 1. cap. 23. nec monachi seu religio si viri de laboribus suis quos proprijs manibus vel sumptibus colunt. Alexander idem parte 13. c. 3. 5. 7. 8.) nec clerici Gregorius citatus ab Alexandro pp. 3. c. 9. part. 13. & c. 16. Paschalis 2.

Ex noualibus quoque persoluendæ sunt, dicente Concil. Triburien. c. 14. sub Arnolfo Imp. Si quis (inquit) in affinitate antiquæ ecclesiæ noualia rura excoluerit, decima exinde debita antiquæ reddatur ecclesiæ. Si verò in qualibet syluâ vel deserto loco ultra miliaria quatuor aut quinque, vel eo amplius aliquod, dirutum celaborauerit, & illic, consentiente episcopo, ecclesiam construxerit, &c. prospiciat presbyterum ad seruitium Dei idoneum, & studiosum, & tunc demum nouam decimam nouæ reddat ecclesiæ.) V Vormatien. 52.

Ante tributa soluantur. 2. Lateranen. 54. sub Innocent. 3.

In autumno, statim atque collectæ sunt fruges, & in alijs temporibus, prout debentur persoluant. Alexander pp. 3. parte 4. c. 4.

Persoluat autem eas familia illi ecclesiæ, in qua eius infantes baptizantur, & ubi per totum anni circulum missas audit c. 19. Cabilonensis tempore Caroli magni) ubi sacramenta percipit. Alexander pp. 3. parte 14. cap. 3.) 2. Lateranen. 56.) & ante synodus Ticiniensis. In sacris canonibus &c.

Nec episcopi, nec abbates eas prohibeant dari ecclesijs, vt eas ad se trahant cap. 9. Cabilonensis tempore Caroli magni. Vide Alexandrum 3. parte 13. cap. 1. 4. 11. & 14. Ecclesiæ antiquitus constitutæ, non autem nouis oratorijs conferantur, cap. 13. Magun-
tien.

tien. tempore Arnulphi Imp) cap. 14. Triburiensis sub Arnolfo Imp.) cap. 20. Arelaten. sub Carolo magno) c. 41. Maguntiaci, sub eodem.

Dandæ autem sunt sacerdotibus, vt nullo labore impediti per res illegitimas, spiritualibus possint vacare ministerijs. 2. Mantifcon. 4.) cap. 13. Tribuſrien. ex Augustino) Prosper. libro 2. de via contemplatiua, c. 16.

Qui per eas vel pauperum subleuare penuriam possint, vel ad captiuorum redemptionem contribuere: 2. Mantifco. 5.) cap. 16. Turonici tempore Caroli magni.

Qui eas non soluerit, ab ecclesie membris omni tempore separetur 2 Mantifcon. 5. cap. 18. Cabilonensis sub Carolo magno,) c 17. Maguntien. tempore Arnulphi Imp.) Romanum Concil. sub Nicolao pp. 1.) sacra careat sepultura, ait Alexander pp. 3. parte 1. c. 14.

Decimumoctauum articulum Ioannis VVielef damnauit synodus Constantiensis, nempe: Decimæ sunt puræ elemosynæ, & possunt parochiani propter peccata suorum prælatorum, ad libitum suum eas auferre

Religiosis non alias decimas quàm quæ de noua libus prouenire noscuntur, duximus indulgendas. Adrianus pp. c. 10. par. 13. const. Alexandri 3.

Communitari non possunt cum temporalibus, vt redditus det alius tibi quos recipias decimas accepturus Alexander pp. 3. parte 4. c. 1.

Decretales epistolæ pontificum suscipiendæ sūt, Gelasius pp. in decreto de libris apocryphis in Concilio 70. episcoporum. Vide titulum: Epistolæ.

 Dedicacionis templi anniuersaria solēnitas exēplo Domini celebretur, qui venit ad tēplū Ieroſolymitanum in Encenijs Felix pp. 4. c. 1. epist. decretalis. Vide titulum. Basilicæ omnes.

Cauen-

Cauendum tunc tamen est, ne eò confluens chòrus fœmineus turpia, & obscœna cantica decantet, dum aut orare debet, aut clericos psallentes audire
cap. 9 Cabilonen. tempore Eugenij pp. 1.

Deficienti a fide episcopo subiectos non vult clericos esse 1. Ephesi. 3.

Degradari, seu gradu ac honore priuari sacerdos ab unico episcopo non potest 2 Hispal. 6 Sed hoc mutatum est synodo Tridentina sessio. 13. cap. 4. de reformatione.

Si iuste deiectus aliquo episcopo (quemadmodum egit Nestorius) præsumptuosè in suum gradum restituitur, is nihilominus re vera manet depositus, 1. Ephesi. 5.) Antiocheni 4. quod est cap. 47. Aquisgranensis, sub Ludouico pio Imp. 1.

Nec est tanquam pœnitentium vni, aut velut fidei laico manus imponantur, Carthag. 11.

De hac manuum impositione super pœnitentes, tit. Pœnitentia.

Gradu amisso non sæculariter viuat, sed agenda pœnitentiæ gratia in monasterio aut canonico aut regulari collocetur. Si verò hoc fieri causa quælibet prohibuerit, vbiunque tamen sit, pœnitentiam agere non desinat. Si autem amisso gradu sæculariter viuere voluerit, & pœnitentiam agere neglexerit, ab ecclesiæ communionem separetur, c. 40. Cabilonen. tempore Caroli magni.

Si quis damnatus à synodo, vel presbyter aut diaconus à suo episcopo, ausi fuerint aliquid de ministerio sacro contingere, siue episcopus iuxta præcedentem consuetudinem, siue presbyter, aut diaconus, nullo modo liceat ei nec in alia synodo restitutionis spem, aut locum habere satisfactionis, sed & communicantes ei omnes abijci de ecclesia, & maxime si posteaquam didicerint aduersum memortos prolatam fuisse sententiam, eisdem communicare

care tentauerint. Antiocheni 4.) repetituque cap. 47. Aquisgranensis, sub Ludouico primo pio Imper. 1.

Iniuste depositus episcopus, seu innocēs inuentus in sancta synodo gradū recipiat corā altari de manibus episcoporum, recipiendo orarium, anulum, & baculum. Si presbyter, orarium & patenā si diaconus, orarium & albam, si subdiaconus, patenam & calicem. Sic reliqui gradus ea in reparatione sui recipiant, quæ cum ordinarentur perceperunt. 4. Tolet. 27.) 2. Hispalen. 6. idem insinuat.

A gradu suo deijciatur, qui postquam promotus erat, grauibus reperiebatur criminibus subiectus, Gelasius pp. c. 20. epist. 1.) Zacharias pp. epist. 5. ad Bonifacium) synodus Francica tempore Zachariz eiusdem) idem Zacharias pp. epist. 4. hoc illius factum probat.

Descendit Christus ad inferos, ut sanctos qui tenebatur, erueret. Symbolum Concilij Toletan. 4. 6. & symbolum seu cap. 1. Arelatensis, sub Carolo magno.

Desperandum non est ob vllum crimen. Valenti 3. Vide tit penitentia 6. 12.

Nullum quippe peccatum est, pro quo aut non ore ecclesia remittendo, aut quod data sibi diuinitus potestate desistentibus ab eodem non possit absolueret, vel penitentibus relaxare. Gelasius pp. in 1. tomo de anathematis vinculo. Non corrigentibus se autem non promissa venia. Idem Gelasius pp. in 1. epist. ad Faustū magistrum.

Itaque, quicumque se propria voluntate in aqua iactauerit, aut collo ligato se suspenderi, aut de arbore precipitauerit, aut ferro percussent, aut qualibet occasione voluntariē se morti tradiderit, eius oblata ad altare non recipiantur Antifodor. 17. nec pro eis in missæ sacrificio vlla fiat commemoratio.

tio. 1. Braccar. 34.

Desponsata vni puella, alteri ne à parentibus quidem tradi potest Eusebius pp. 1. apud Gratian 27. quæst. 2) Syricius pp. c. 4. epist.

Ideoque si fortè rapiatur, reddatur cum erepta fuerit, ei cui fuerat desponsata. Ancyraui 11.

Et sponso mortuo ante carnalem mixtionem, à fratre sponsi duci non potest. Iulius pp. 1. 26. q. 2. Si quis.

Religionem tamen desponsata intrare potest. Eusebius, 27 q. 2.

Diabolus creatus erat à Deo angelus bonus 4. Carth. 1.) 1. Braccar. 7. Cyrillus Ierosolimitanus episcopus catechesi, 2. & 4.

Diaconissa fuit (vt opinor) vxor eius, qui in coniugio diaconus creabatur, 2. Turon. 20. Epauenen. 21.

Ordinabatur cum annorum esset quadraginta, Chalcedo. 15) Vormartien. 73.

Postea tamen placuit, vt nulli feminae diaconalis benedictio pro conditionis huius fragilitate crederetur 1, Aurel. 17.) antè 1. Nicen. 19.) Aarau. 26.) Apauenen. 21.

Huc nubere non licebat. Chalcedo. 15.) aurelia. 10 Vide titulum: Diaconus, §. 6.

Diaconi dicuntur oculi episcopi Anacletus episc. 1.) Euaristus pp. epist. 1.

Septem olim erant Romæ per septem regiones ciuitatis, singulis hebdomadis diebus dominicis, & festiuis iniuncta sibi obseruantes ministeria, & omni hora parati ad diuinum officium. Fabianus pp. episc. 1. (Syhuester pp. c. 6. 2. 1. Conc. Rom.

Imò & in vnaquaque ciuitate ad custodiam episcopi prædicantis, Euaristus pp. epist. 1.

Eligantur qui continentiam seruent. Lucius pp. dist. 8 1.) 2. Carth. 2.

Nam

Nam si vniuersis fidelibus castitas custodienda indicitur, vt qui habent vxores, ita sint quasi non habentes, quanto magis sacerdotes ac Leuitæ diuini sacrificij altari, pro plebe supplicaturi, non solum cordis, verum & corporis puritatem seruabunt? & si laico abstinence imperatur, vt possit orationi vacans. Deumque deprecans exaudiri, quanto magis illi, qui omni momento parati esse debent, vel vt baptizent, vel sacrificium offerant? Turonici. 1.

Si olim diaconus fiebat iuuenis adhuc coniugatus, vxoris voluntas ita requirebatur, vt sequeltrato mansionis cubiculo, religionem, & ipsa promitteret Agath. 16. 1.) Araus. 22.) Aruernen. 11.) Arelaten, apud Gratia. distinct. 28. Præterea, &c. sicut & Arausicanum.

Quod attendentes canones, dicebant, eam post mortem mariti diaconi non posse nubere. Antiochodoren. 12.) 1. Toletan. 18.) Herden. concil. tomo 1: concil. post canones.) Epauenen. 32.) 1. Aurelianen. 15.) 2. Aurelianen. 16.) cap. 2. Romani concil. sub Gregorio papa tertio) 2. Mantisco. 16.

Et (quod idē est) propterea cum vxoribus suis, nõ coeant (ait Syricius pp. cap. 9. epist. 4. diaconibus coniugatis,) quia in ministerio diuino quotidianis necessitatibus occupantur Innocentius pp. 1. cap. 1. epist. 3. ad Exuperium) 5. Carth. 3.) Agathen. 9.) 1. Araus. 22. & 23.) 3. Aurelianen. 2.) 1. Turonici 2.

In primitiua tamen ecclesia, cum ad sacra ministeria idonei non multi adhuc cælibes inuenirentur, & plerunque inter vxoratos repetirentur ijs officijs digniores nonnulli, quàm qui necdum vxorem duxerant, penuria effecit ac necessitas, vt canon hic constitueretur: Diaconi quicumque, cum ordinantur, si in ipsa ordinatione protestati sunt, dicentes, velle se habere vxores, nec posse se continere, hæc postea,

postea, si ad nuptias venerint, maneat in ministerio, propterea quod his episcopus licentiam dederit. Quicumque sane tacuerunt, & susceperunt manus impositionem professi continentiam, si postea ad nuptias venerint, a ministerio cessare debebunt. Ancyran. 10. Imò cum vxoribus excommunicatio ne percelluntur 3. Aurelianen. 7.

Si inuitus, aut reclamans ordinatus fuerit, communionem retinens ab officio remouetur; episcopo ad annualem penitentiam relegato, quod ordinari inuitum 3. Aurelia 7.

Ante vigintiquinque annos ætatis diaconus non ordinetur 3. Carth. 4. Agathen. 16. & 17. 2. Toleta. 1. 3. arelaten. 1. 4. Toletan. 19. VVormatien. 69. Syricius pp. c. 9. epist. 1.

Cum ordinatur, solus episcopus ei manum imponat, 4. Carth. 4.

Ordinari videtur, accipiendò; ab episcopo orarium, & albam 4. Toletan. 27.

Qua alba solum tempore oblationis vel lectionis vti aut indui potuit 4. Carth. 41. Quod subdiac. nō licet Laod. 25.

Sacrum eorum ministerium ab antiquo est, panē & calicem offerre, & prædicare. ancyra. 2. Quæ oblatio non est ipsa consecratio, dicitur enim 1. Nicen. 14. Diaconi non habent offerendi sacrificij potestatem) & 1. arelaten. 15. De diaconibus (inquit) quos cognouimus multis locis offerre, placuit micimè fieri debere.

Qua potestate cum careant, nec presbyteris corpus Christi porrigant, nec ante eos (hanc vtiq; habentes) illud sumant 1. Nicen. 14. Aquilgran. 41. sub Ludouico pio Imp. 1.

Imò nec alijs porrigant coram episcopo, vel presbytero, nisi iussu eorum 1. Niceni 14. 2. arelaten. 15. 4. Carth. 38. Gelasius pp. c. 10. epist. 1.

Sed

Sed nec sedere quidem licet in medio presbyterorum diaconos 1. Nice. 14.) 2. Arelaten. 15. addit, in Secretario) vt Nicenum, ita & aquilgranen. 41.) Gelasius pp. c. 10 eplst. 1.

Multò minus ergo licet eis antè presbyteros sedere 4. Toletan. 38

Quinimo sedere eis coram presbyteris, nisi iussione horum, non licuit. Laodicen. 20.) agath 65.) 4. Carth 39.

Se se presbyterorum vt & episcopi ministros agnoscant 4. Carth. 37.) 4. Tolet. 39.) aquilgranen. 41.) nec in conuentu presbyterorum nisi interrogati loquantur 4. Carth. 40.

Scapulam sinistram (libera manente dextra, vt expeditius ad ministerium sacerdotale discurrant) orario (propter quod orat. idest, prædicat) 4. Tolet. 39 vnico. puio, nec vllis coloribus aut aure ornato inuoluant, 4. Tolet. 39) Syluest. pp. in concil. Rom. c. 6. Vtantur (ait) Dalmaticis, & palla linostima lænam tegant.) Ancusiod. 13. ait. Non licet diacono, vel 16 vel palla scapulas suas inuoluere.

Hoc assidue gestasse videntur, vt à subdiacono distinguerentur. Vnde 1. Braccar. 27. dicitur: Placuit quia aliquanti huius prouinciæ ecclesiæ diacones absconsis infra tunicam vtuntur orarijs, ita vt nihil differre à subdiacono videantur, vt de cætero superposito scapulæ (sicut decet) vtantur oratio.

Absentes ab ecclesia in natiuitate Domini, Epiphania, Pascha, vel Pentecoste, triennio à communionemouentur. Agath. 64. & absentes ab eadem tribus hebdomadibus.

Diæcesis quomodo visitanda sit, vide titulo. Episcopus. §. 54. & sequ. Diæcesum diuisio. titulo. Parochiz §. 2.

Discordium fidelium oblationem respuit ecclesia 4. Carth. 93.) 11. Tolosa, 4. Bonifacio pp. 1. adscribitur

bitur eadem sententia, quæ 11. Toletan. 4. habeatur,
in Tomo concil.

Qui si ad pacem reuocari nequiverint, ad moneantur, a sacerdotibus, & obstinati manentes, de seorsum
sua coetu iustissima excommunicatione pellantur, (Agath. 31. & antè 2. Arelaten. 31.) V Vormation. 41.
Si iuramento obligarint, ad pacem nunquam redeant, pro hoc iuramento separentur vno anno à communione altaris, & reatum suum elemosynis, sicuti
bus & ieiunijs absoluât, ac ad charitatem redire festinent. Herden. 7.

De dispensatione, vide Conc. Trid. sess. 22. c. 5.

Diuinitas Deo patiente passa non est 2. Hispal.

13.

Diuisio possessionum ad seniore[m] pertinet, electio
vero ad iuniorem, Aug. citatus, cap. 113 conc. Nij
aquisgranen. sub Ludouico Imp. & lib. 16. de ciuitate
Dei cap. 20.

Diuinationum sectatores quæ poena maneat, vide
de in titulo, Augurijs, 9. 2.

Diuites, nisi diuitias omnes à se abdicauerint, saluari
non posse docuit Eustachius hæreticus damnatus in concilio Gangrensi, & Pelagius hæreticus,
teste August. epist. 89.

Diuortium. Vide matrimonium.

Doctoris nomen sibi nemo imponat, præter has
personas quibus concessum est, Cæsaraugusta 7.

Mulier viros docere non tentet, etiam si docta sit
& sancta, 4. Carth. 99.

Neque laicus præsentibus clericis, nisi eum rogent,
docere tentet, 4. Carth. 98.

De professore theologo in quavis cathedrali, 3.
Latera. sess. 10. & Trid. sess. 25. cap. 1.

Presbyteri per villas, & vicos scholas habeant. Et
si quislibet fidelium suos paruulos ad discendas literas
eis commendare vult, eos non renuant suscipere.

pere, & docere, sed cum summa charitate eos doceant, attendentes illud quod scriptum est: Qui autē docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti: & qui ad iustitiam erudiunt multos, fulgebunt quasi stellæ in perpetuas æternitates. Cum ergo eos doceant, nihil ab eis pretij exigant, nec aliquid ab eis accipiant, excepto quod eis parentes eorum charitatis studio sua voluntate obtulerint, 6. Constantino politani 5. & Cabilonen. 3. sub Caro magno) Alexander quoque papa 3. cap. 18. partis primæ: Per vnā quamque (ait) ecclesiam cathedralem, magistro, qui clericos eiusdem ecclesie, & scholares pauperes gratis doceat, competens aliquod beneficium assignetur, quo docentis necessitas subleuetur, & discipulis via pateat ad doctrinam,) Pro licentiā verò docendi alios aliquid non exigatur vel promittatur, idem Alexander, & par. 2. c. 17.) Quæ Alexandri cōstitutio reperitur 2. Lateranen. 11. sub Innocentio pp. 3, quæ etiam adiicit: Ut etiam in alijs ecclesijs quarum sufficere poterunt facultes, constituatur magister idoneus, à prelato cum capitulo seu maiori, ac saniori parte capituli eligendus, qui clericos ecclesiarum ipsarum, & aliarum gratis in Grammaticæ facultate, ac alijs instruat,) & 3. Later. sess. 9. Magistri scholarium (ait pueros suos nedum in, &c.

Philosophiæ, vel poësis studijs ultra quinquennium nullus sacris ordinibus initiatus, vel à iure ad eos ætatis incumbat sine aliquo studio theologiæ, aut iuris pontificij, Leo pp. 10. sessio. 8. Lateran. 8. conc. liij.

Dominicam diem per singulos circulos hebdomadarum ob venerabilem resurrectionem Domini nostri Iesu Christi, vt ipsius diei imaginem frequentamus, Innocentius pp. 1. epist. 1. cap. 4.) 6. Constantinop. 8. recitantur mysteria eo die gesta, & reuelanda.

Quisque

Quisque in ea sit hymnis, & laudibus Dei animo corporeque intentus, properet ad ecclesiam, ubi sese lachrymis, & precibus afficiat, 1. Mantisco-
nen. 1.

Vacandum in ea, non sabbatho. Laodic. 29.) cap. 50. Cabilonen. tempore Caroli magni) cap. 40. Turronen. sub Carolo magno) cap. 16. Arelaten. sub eodem.

Adeo ut præter orationes, & missarum solemnias, & ea quæ ad vescendum pertinent, nihil aliud fiat 6. Constantinop. 8. non quod quærat Dominus à nobis, ut corporali abstinentia diem hæc celebremus, sed quærit obedientiam, per quam nos calcatis terrenis actibus ad coelum usque misericorditer prouehat, 2. Mantifcon. 1.

In ea non sit mercatus, nec placitum. Tarraco. 4. 2. Mantifconen. 1.) adrianus pp. in canonibus quos collegit. c. 40. Turronen. sub Carolo magno) cap. 37. Maguntiaci sub eodem) c. 35. Rhemensis) cap. 16. arelatensis sub Carolo magno.

Nec agri nec vinea colatur, non metant, non fruges excutiantur, quod liberius orationi vacetur, 3. aurelianen. 27.) cap. 18. Cabilonea. tempore Eugenij pp.

Boues non iungantur Antifiodorcn. 16.

Nec quisquam sibi tamen exhibeat necessitatem, quæ iugum ceruicibus iumentorum imponi cogat 2. Mantifcon. 1.

Si autem necessitas fuerit, vel nauigandi, vel itinerandi, licentia sic dabitur, ut huius occasione missæ, & orationes non prætermittantur, 6. Constantinop. 8.

Ab omnibus viris, & mulieribus eo die panis oblatio ad altare offeratur, Fabianus pp. epistol. 3.) 2. Mantifco. 4.

Dubius in fide, infidelis est, Sixtus pp. i. epist. 1.)

Adrianus

E

Ebrietas fugienda est, Eutyhianus pp. decreto, 11.) c. 48. Turoni. sub Carolo magno, Rhemensis 18. illis prohibetur, ut ab Eutyhiano.

Quoniam facit ut quis non possit liberum corporis sui, ac mentis usum habere, cum captus vino à sensu probetur alienus. Venetici 13.) agathen. 41. quia omnium vitiorum fomes, ac nutrix est,) 1. Turonici 2.) c. 46. Maguntiaci sub Carolo magno.

Clericis, quos ebrios fuisse confiterit, triginta dierum spatio negetur communio, aut corporale infligatur supplicium, agath. 41.) Venetici, 13.

De crapula, & ebrietate generantur quique noxiores corporum morbi, ut physici testantur. ad statum quoque mentis evertendum quantum noceat ebrietas, facile deprehendi poterit, quippe cum peccata omnium malorum, quae ab hominibus raptim perpetrantur, causa sit, & origo, ebrietas, c. 48. Turonici sub Carolo magno.

Illum abusum, quo in quibusdam partibus ad potus aequales suo modo se obligant potatores, & ille iudicio talium plus laudatur, qui plures inebriat, & calices fecundiores exhaurit, decernimus penitus abolendum, Si quis autem super his culpabilem se exhibuerit, nisi à superiore commonitus satisfecerit competenter, a beneficio, vel officio suspendatur 2. Lateranen. 15. sub Innocentio pp. 3.

Nolens cauere malum ebrietatis excommunicetur usque ad emendationem congruam, cap. 46. Maguntiaci sub Carolo magno.

Ecclesia potest actus omnes vitiosos prohibere sub censuris Bonacini. & actus deliberati ratione non aduertente sunt indifferentes ut per doct. com. Et actus imperfectus ex inde liberatione, vel inaduertentia est venialis, & etiam propter paruitatem

ma.

materiae factus.

Ecclesia, vox est dubie significationis. Querenda locutionis (ait Aug. q. 57. super Leuiticum) per se quod continet significantes id quod continetur: sicut ecclesia dicitur locus quo ecclesia congregatur, nam ecclesia homines sunt, de quibus dicitur, Ut exhiberet sibi gloriosam ecclesiam hanc tamen vocari etiam ipsam domum orationum, & idem Apostolus testis est, ubi ait: Nunquid domos non habetis ad manducandum, & bibendum? aut ecclesiam Dei contemnitis? & hoc quotidianus vsus loquendi obtinuit, ut ad ecclesiam prodire, aut ad ecclesiam confugere non dicatur, nisi quod ad locum ipsum, parietesque prodierit, vel confugerit, quibus ecclesiae congregatio continetur. sed primo de ecclesia, ut quotidiano vsu loquendi dicitur, locus quo ecclesia congregatur.

Maior ecclesia (sicut antiquitus à sanctis patribus statutum est) per circuitum quadraginta passus habet. Cappellæ verò, vel minores ecclesie, triginta. Qui autem confinia earum infringere tentauerit, aut personam hominis, aut bona eius inde subtraxerit, nisi publicus latro sit, quousque emendet, & nisi quod rapuerit reddat, excommunicetur, Nicolaus pp. 1. tit. 15. c. 3. seu 27. quæst. 4. Sicut antiquitus, &c. Vide sicutum: Basilicæ omnes, § 4. Salegunstadien. 12. Edificia laicorum quæ ecclesijs adiuncta sunt auferantur, & nulla in atrio ecclesie ponantur, nisi tantum presbyterorum: De vnione vnus ad alterum, Vide Concil. Tridentinum sess. 7. cap. 9. & 7. 13. c. 9. 24. c. 13. 21. c. 5. 25. cap. 9. Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas, locorum Ordinarij singulis annis auctoritate apostolica visitare teneantur, &c. Concil. Trident. sess. 7. cap. 8. Vide episcopus, §. 72.

Eos qui ad ecclesiam confugerint, tradi ad opor-

suam non erit irritam esse, & ad verecundiam suam alios in eorum loco, quos ijdem ipsi fundatores condignos elegerint, ordinari. 9. Tolet. 2.) Vide Concilij Trid. 14. sess. c. 12, 25. c. 9. 24. c. 3:

Cum in ecclesia Dei vnus debeat esse qui præsit, & statum, vt si fortè fundador plures elegerit rector, ille præficiatur ecclesie, qui maioribus iuuatur meritis, & plurimum eligitur, & probatur assensu. Si autem hoc sine scandalo fieri nequie, ordinet antistes ecclesiam, sicut melius secundum Deum videbit ordinandam. Id ipsum etiam faciat, si de iure patronatus quæstio emerferit inter aliquos, & cui cõperat, infra tres menses non fuerit diffinitum. Alexander pp. 3. pat. 1. cap. 17. De non commendandis illis ecclesijs seu beneficijs, quorum fructus ducentorum ducatorum auri de camera valorem annuum non constituunt, vide sessionem 9. tertij Lateran.

Qui parochialem habet ecclesiam, non per vicarium, sed per seipsum illi deferuiat in ordine quem ipsius ecclesie cura requirit, 2. Lateranen 3a. sub Innocen. pp. 3.) & antè Eugenius pp. 2. decretorum suorum vndecimo. Præcipimus (ait) ne conducticijs presbyteris ecclesie committantur. Alexander pp. 3. pat. 1. cap. 13. & parte 2. cap. 2 sicut Eugenius) & ante hos cap. 1. V. Vormatiensis idem voluit, dicens: Vnaquæque ecclesia suum presbyterum habeat. Vide Concilij Trident. sess. 14. cap. 12. Omnes verò, & c. 22. sess. capitul. 4. Vide titulum: Beneficium, seu Ecclesiam.

Nemo in fraudem de præuentibus ecclesijs, quæ curam proprijs sacerdotis debet habere, pensionem alij quasi pro beneficio conferre præsumat. Lateran. 32.

Nec aliquis presbyter duas ecclesias simul obtineat. Nicolaus pp. 1. in concilio Romano.) intellige parochiales, & matrices, quarum vna vni sufficit.

Alexander

Alexander pp. 3. part. 1. cap. 13. & part. 2. cap. 7. De eodem Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. Secundum Lateranense, & tertium sessione 9. dispensabant cum personis qualificatis magis eximjis: Cum vacat parochialis Ecclesie quid agendum. Trident. sess. 24. cap. 18.

Parochialem ecclesiam amittat, qui non residere in ea, & curam eius per seipsum non exercere probatus fuerit: Alexander pp. 3. parte 1. c. 13. Vide sess. 6. c. 1. Trid. Vide titulum: Clericorum nomen. S. 9. De ecclesijs cathedralibus, sess. 24. cap. 12. Concilij Trident.

Ne pro defectu pastoris gregem Dominicum, lupus rapax invadat, aut in facultatibus suis ecclesia viduata graue dispendium patiatur, statuimus, ut ultra tres menses cathedralis, vel regularis ecclesia prelato non vacet, infra quos, iusto impedimento cessante, si electio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi potestate careant ea vice, ac ipsa eligendi potestas ad eum qui proximo preesse dinoscitur deuoluatur. Is vero ad quem deuoluta fuerit potestas, Dominum habens pre oculis, non differat ultra tres menses cum capituli sui consilio, & aliorum virorum prudentium viduatam ecclesiam de persona idonea ipsius quidem ecclesie, vel alterius, si digna non reperiatur in illa, canonicè ordinet, si canonisam voluerit effugere ultionem 2. Lateran. 13. sub Innocentio pp. 3.

Hæreticorum ecclesie sanctis vñibus non applicentur, nisi catholicorum prius fuerit, hisque ab hæreticis erepta per violentiam, Epauenen. 33.) Sic intellige Ioannem pp. 1. ad episcopos Italie.

Porro iam catholicæ factæ, ad eos episcopos cum suis rebus pertineant, ad quos parochie ipsæ in quibus ipsæ ecclesie fundatæ sunt, pertinere videntur. 3. Toletan. 9.) Africanum vero concil. 6. 84. Quoniam

niam quidem (ait) ante aliquot annos in ecclesia plenario concilio, Mileitano scilicet cap. 24. constitutum est, ut quæcunque ecclesie in diocesi constitutæ ante leges de Donatistis latas catholice factæ sunt, ad eas cathedras pertineant, per quarum episcopos factum est, ut catholice unitati communicarent, post leges autem, quæcunque cõmunicauerint illuc pertineant quod pertinebant cum essent in parte Donati. Sed quia multæ controuersie postea inter episcopos de diocesisibus ortæ sunt, & oriuntur, quibus tunc minus videtur esse prospectum, nunc isti concilio sancto placuit, ut vbicunque catholica fuit, & pars Donati, & ad diuersas cathedras pertinebant, quocunque tempore illic vnus facta est, vel fuerit, siue ante leges, siue post leges, ad eam cathedram pertineant, ad quam catholica quæ iam sibi fuerat pertinebat.

Agros, & prædictæ fideles cõpere ecclesijs matribus tradere (quorum pretium ante p̄des Apostolorum antea offerebant) cum visum est plus utilitatis afferri posse, si hæreditates, & agros quos vendebant, traderent ecclesijs quibus præsidebant Episcopi, eo quod ex sumptibus eorum tam præsentibus, quàm futuris temporibus plurima, & elegantiora possunt ministrare fidelibus communem fidem ducentibus, quàm ex pretio eorum. Urbanus pp. i. epi. decretali) ex quo loquitur cons. Aquisgran. c. 116. 12. q. 1. Videntes.

Ioannis V Viclef articuli 32. 33. & 39. damnati sunt à cons. Constantien. 32. Ditare clerum (inquit) est contra regulam Christi 33. Syluester pp. & Constantinus Imper. errauerunt ecclesiam dotando 39. Imperator, & Domini sæculares sunt seducti à diabolo, ut ecclesiam dotarent bonis temporalibus.

Et quia inde multis subueniunt, semper vetitum est ea ab ecclesijs alienare. Gangron. 7.) Agath. 7.)
i. Vasen.

1. Valen. 4.) 4. Aurelianen. 35.) Symmachus pp. c. 21.
6. Rom. 2.) Aruernen. 4.) 2. Turonici 25. & 26.) 5.
Aurelianen. 13.) 9. Tolet. 15. c. 6. Cabilon. sub Carolo
magno. Vide etiam titulum: Oblationes §. 6. & 9. &
Conc. Trid. sess. 25. c. 11.

Et damnatus est hic 16. articulus Ioënis VViclef
In concilio Constantien. Domini temporales pos-
sunt ad arbitrium suum auferre bona temporalia
ab ecclesia, possessionatis habitualiter delinquenti-
bus, id est, ex habitu, non solum actu, delinquenti-
bus.

Adeo ut facta venditio à presbytero, vel alio cle-
rico, pronuncietur irrita, Agath. 22. & §3. (nisi tantum
restituatur de suo, quantum alienarunt. Agathen. 49.)
Ancyra. 15.) Epaunen. 3. Toleta. 3.) Aurelianen. 12.
4. Aurelian. 18.) 5. Aurelian. 13.) Symmachus pp. c. 7.
concil. Rom. 2. Vide Pium pp. 1. epi. 2. & Trid. syno-
dum, sess. 22. cap. 11.

Verum si necessitas compulerit, ut pro ecclesie
utilitate aliquid, vel in usufructu, vel indirecta ven-
ditione aliquid distrahatur, apud duos, vel tres com-
provinciales, vel vicinos episcopos causa qua ne-
cesse sit. vendi, primitus comprobetur. Agath. 7.) 4.
Carth. 32. exigit conuentionem, & subscriptionem
clericorum, ut validè episcopus tale quid agat) 5.
Carth. 5. ferè sicut Agathen. 7. Insi quod primo ne-
cessitatem iubet insinuare Metropolitano, uti & c.
12. Epaunensis.) habita episcopi subscriptione per-
mittit, 3. aurelianen. 23.

Tertulas aut vineolas exiguas, & ecclesie minus
vtilis, aut longè positas, episcopus sine consilio fra-
trum (si necessitas fuerit) distrahendi habeat pote-
statem. agath. 45. redditus accipiantur pro elocatis
domibus ad ecclesiam pertinentibus. Symmachus
pp. In 2. concil. Rom. c. 5.

Iuste his uti licet, non solum in reparatione ec-
clesiarum,

clesiarum, alimonij sacerdotum, & pauperum refectione, sed etiam redemptione captiuorum 1. aurelianen. 7.) c. 11. concilij Aquisgranen. sub Ludouico pio Imp.

In vsumfructum nisi clericis, captiuis, aut peregrinis non vult dari Symmachus pp. c. 2. epi. decretal. & concil. Rom. 2. c. 4.) 3. Toletan. 3.

Si clericus, cui quidpiam eiusmodi donaret episcopus, alterius est ecclesie, eo mortuo donum redit ad ius ecclesie de cuius facultate donatum est, 4. Aurelian. 35.

Eò spectat, quòd clericis diuturnitate quantalibet temporis nulla gignitur proprietas, aut ius proprium in ijs, quæ possederint ex ecclesie remuneratione, sed quandocunque patuerit ecclesie rem fuisse, ei cõstitenda est proprietas Agathen. 59.) 6. Toletan. 5.

Si quis de clericis, documenta, quibus ecclesie possessio firmatur, aut supprimere, aut negare, aut aduersarijs fortasse tradere præsumperit, quicquid per absentiam documentorum damni Ecclesie illatum est, de proprijs facultatibus reddat, & communionem priuetur, Agathen. 26.) 3. aurelian. 22.

Onera ecclesijs rectores, & consules ciuitatum non præsumant imponere, Alexander pp. 3. part. 1. cap. 19.) 2. Lateranen. 46. vide titul. clericorum no. men. 9. 40.

Verùm si quando forsan episcopus simul cum clericis tantam necessitatem, vel utilitatem inspexerint, vt absque vlla coactione ad releuandas utilitates, & necessitate communes, vbi laicorum non suppetunt facultates, subsidia per ecclesias duxerint cõferenda, prædicti laici humiliter, & deuotè recipiãt cum actionibus gratiarum. Propter imprudentiam tamen quorundam, Romanum prius consulat Põtificem, cuius interest communibus utilibus promouere

dere 2. Lateran. 46. sub Innoc pp. 3. Cæterum quicūque sine Romani pontificis pro tempore existentis expressa licentia quidquam de ecclesiarum, aut monasteriorum bonis quocunque colore, aut fuco occupat, aut detinet, sub pœna excommunicationis id vel æquiualens reddat concil. Lateran. 3. sess. 9. sub Leone 10.

De reatibus ecclesiarum, vel oblatione fidelium, quatuor fiant partes, quarum vna cedat pontifici seu episcopo ad eius sustentationem, alia presbyteris, & diaconibus, & omni clero. tertia templorum, & ecclesiarum reparationi, quarta pauperibus, & infirmis, & peregrinis, Syluester pp. concil. Roman. cap. 4.) Simplicius pp. epistol. 3. ad Florentium, &c. Gelasius pp. cap. 29. epistola. ad episcopos per Lucaniam,) Gregorius pp. 2. epistola ad vniuersum clerum, & plebem Thuringiarum prima,) V Vormation. 7. & 47.) 1. aurelianen. 7.) Tarraconen. 8.) Triburic. 13. sub Arnolpho Imperat.) 1. Braccar. 25. consentit, nisi quod de quarta dicit: De quarta parte siue archipresbyter, siue archidiaconus illam administrans episcopo faciat rationem) cap. 41. tamen Maguntiaci sub Carolo magno, & c. 25. Arelatenfis sub eodem, dicunt: Quicunque beneficium ecclesiasticum habent, ad recta ecclesiarum restituta, vel ipsas ecclesias emendandas, vel edificandas omnino adiuuent.

Nunc de Ecclesia, ut non locum, sed homines significat, seu hominum societatem.

Vnam, sanctam, catholicam, & apostolicam eam credimus, cum concilio primo Concilio Constantinopolitano.

Extra quam nullus omnino saluatur, secundo; Later. 1.) Leo pp. 10. In tertij Lateranensis sess. 11. Nullus

Nullus martyr. Caprian. lib. 1. epist. 1. Quamquam
 est aliquis, &c. August. idem. habet sæpius: nempe
 libro de patientia c. 6. & 27.) & lib. de vnitae eccle-
 siæ, c. 4. dicit, &c.

In hac modo sunt mali cum bonis, vt platea cum
 tritico vsque ad ventilationem. Vnde damnatur in
 concilio Constantien. primus hic articulus Ioannis
 Hus; Vniuersa est sancta vniuersalis Ecclesia, quæ est
 prædestinatorum (seu electorum) vniuersitas; &
 Vniuersalis sancta Ecclesia tantum est vna, sicut
 tantum vnus est numerus omnium prædestinato-
 rum.

Sic autem in ea sunt, quomodo humores male in
 corpore, inquit Augustinus tract. 3. in canonicam
 Ioannis, quando euomuntur, tunc releuatur corpus.
 Sic & mali quando exeunt, tunc ecclesia releuatur,
 &c.

Romana ecclesia (seu sedes apostolicas) mater, ca-
 put, & cardo est omnium ecclesiarum particula-
 rium. Anacletus pp. epist. 3.) Lucius pp. 1.) Calixtus
 pp. 1. epist. 1.) Felix pp. 1. epist. 3. ad Benignum) Ze-
 pherinus pp. epist. 1.) Marcellus pp. 1. in epistol. ad
 episcopos Anthioc. prouin.) Iulius pp. 1. in epist. ad
 Orient. episc.) Damasus pp. in epist. ad Stephanum)
 Chalcedonen. Sinodus actio. 1. & 16.) Romana sub
 syluestro c. 20.) Sardicen. 3. & 4.) Episcopi Egypti
 ad Felicem pp. 2. elegantissimè,) Triburien. 39. sub
 Arnolfo Imperato) Et Leo pp. 10. sacro approban-
 te concilio Lateranen. tertio, sessione 11. De neces-
 sitate salutis existit, omnes Christi fideles Romano
 Pontifici subesse §. Hunc confirmant, & canones
 citati in tit. Concil. conuocare §. 12; & 3.

Nunquam errauit à tramite Apostolicæ traditio-
 nis, Lucius pp. epist. 1.) Felix pp. 1. epist. 3.) Marcus
 pp. ad episcopos Egypti, & eo Agatho pp. citatus
 act. 4. Constantinopolitani concilij sexti.

Ioannis

Ioannis VViclef articulus iste 41. damnatus est in concilio Conitantiensi. Non est de necessitate salutis credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias: Error (inquit Synodus est, quatenus negaret primatum summi Pontificis super alias ecclesias particulares: Damnatur & 7. articulus Ioannis Hus: Petrus non est, nec fuit caput ecclesie sancte catholice.

Eadem Romana Ecclesia, non ab Apostolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinet, & eminentiam potestatis super vniversas ecclesias ac totum Christiani populi gregem assecuta est, (asserit id & Nicolaus pp. 1. scribens ad Michaelé Imperatorem,) Secunda sedes est apud Alexandriam sub Marco Euangelista . Tertia apud Antiochiam sub Petro Apostolo, qui illic priusquam Romanam veniret, habitauit, & Ignatium Episcopum constituit, Anacletus pp. epist. 3.) Iden habes in præfatione primi concilij Niceni . hoc adiecto ? Quarta apud Ierololymam, vbi Iacobus Apostolus est ordinatus:) His consonus est Gelasius pp. in decreto de Apocryphis,) At postea curiali ambitione locus secundus obtentus est à sede Constantinopol. 1. Constantin. 5.) quod roboratur, & 2. Lateran. 5.) Qua ambitione, & Ioannes Constantinopolitanus episcopus se appellabat episcopum vniuersalem: teste Pelagio pp. 2. epist. 1.) Verum Gelasius pp. postea, non obstantibus illis, constanter pronunciauit hæc verba in epist. ad Faustum magistrum: Constantinopolitanæ ciuitatis episcopus, per canones inter sedes nullum nomen accepit,) & primi Niceni 6. constitutum erat: Apud Antiochiam, cæterasque prouincias honor suus vnicique seruetur ecclesie. Quam ambiciosi fuerint, facile quis cognoscet, lecta tantum epistola Nicolai pp. 1. ad Michaelém Imperatorem,

Sed nec federe quidem licet in medio presbyterorum diaconos 1. Nice. 14.) 2. arelaten. 15. addit, in Secretario) vt Nicenum, ita & aquilgranen. 41.) Gelafius pp. c. 10 epist. 1.

Multò minus ergo licet eis antè presbyteros federe 4. Toletan. 38

Quinimo federe eis coram presbyteris, nisi iussione horum, non licuit. Laodicen. 30.) agath 65.) 4. Carth 39.

Sese presbyterorum vt & episcopi ministros agnoscant 4. Carth. 37.) 4. Tolet. 39.) aquilgranen. 41) nec in conuentu presbyterorum nisi interrogati loquantur 4. Carth. 40

Scapulam sinistram (libera manente dextra, vt expeditius ad ministerium sacerdotale discurrant) orario (propter quod orat. idest, prædicat) 4. Tolet. 39 vnico puo, nec vllis coloribus aut aureo ornato inuoluant, 4. Tolet 39) Syluestr. pp. in concil. Rom. c. 6. Vtantur (ait) Dalmaticis, & palla lino stima lænam tegant.) Antisiod. 13. ait. Non licet diacono, vel lo vel palla scapulas suas inuoluere.

Hoc assidue gestasse videntur, vt à subdiacono distinguerentur. Vnde 1. Braccar. 27. dicitur: Placuit quia aliquanti huius prouinciæ ecclesiæ diacones absconsis infra tunicam vtuntur orarijs, ita vt nihil differre à subdiacono videantur, vt de cætero superposito scapulæ (sicut decet) vtantur oratio.

Absentes ab ecclesia in natiuitate Domini, Epiphania, Pascha, vel Pentecoste, triennio à communionem remouentur. Agath. 64. & absentes ab eadem tribus hebdomadibus.

Diaecesis quomodo visitanda sit, vide titulo. Episcopus. §. 54. & sequi. Diaecesium diuisio. titulo. Parochiæ. §. 2.

Discordium fidelium oblationem respuit ecclesia 4. Carth. 93.) 11. Tolata. 4. Bonifacio pp. 1. adscribitur

bitur eadem sententia, quæ 11. Tolosan. 4. habeatur, in Tomo concil.

Qui si ad pacem reuocari nequiverint adnoscantur, à sacerdotibus, & obstinati manentes, de cetero sine cœtu iustissima excommunicatione pellantur, Agath. 31. & antè 2. Arelaten. 31.) V Vormaticen. 41. Si iuramento obligarint, ad pacem nunquam redeant, pro hoc iuramento separentur vno anno à communione altaris, & reatum suum elemosynis, ieiunijs & ieiunijs absoluant, ac ad charitatem redire festinent. Herden. 7.

De dispensatione, vide Conc. Trid. sess. 22. c. 5.

Diuinitas Deo patiente passa non est 1. Hispal.

13.

Diuisio possessionum ad seniore[m] pertinet, electio vero ad iuniorem, Aug. citatus, cap. 113 conc. Nijquisgranen. sub Ludouico Imp. & lib. 16 de ciuitate Dei cap. 20.

Diuinationum sectatores quæ pœna maneant, vide in titulo, Augurijs, 9. 2.

Diuites, nisi diuitias omnes à se abdicauerint, saluari non posse docuit Eustachius hæreticus damnatus in concilio Gangrensi, & Pelagius hæreticus, teste August. epist. 89.

Diuortium. Vide matrimonium.

Doctoris nomen sibi nemo imponat, præter has personas quibus concessum est, Cæsaraugusta 7.

Mulier viros docere non tentet, etiam si docta sit & sancta, 4. Carth. 99.

Neque laicus præsentibus clericis, nisi eum rogent, docere tentet, 4. Carth. 98.

De professore theologo in quouis cathedrali, 3. Latera. sess. 10. & Trid. sess. 25. cap. 1.

Presbyteri per villas, & vicos scholas habeant. Et si quislibet fidelium suos paruulos ad discendas litteras eis commendare vult, eos non renuant suscipere.

pere, & docere, sed cum summa charitate eos doceant, attendentes illud quod scriptum est: Qui autē docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti: & qui ad iustitiam erudiunt multos, fulgebunt quasi stellæ in perpetuas æternitates. Cum ergo eos docent, nihil ab eis pretij exigant, nec aliquid ab eis accipiant, excepto quod eis parentes eorum charitatis studio sua voluntate obtulerint, 6. Constantino politani 5. & Cabilonen. 3. sub Caro magno) Alexander quoque papa 3. cap. 18. partis primæ: Per unam quamque (ait) ecclesiam cathedralem, magistro, qui clericos eiusdem ecclesiæ, & scholares pauperes gratis doceat, competens aliquod beneficium assignetur, quo docentis necessitas subleuetur, & discipulis via pateat ad doctrinam,) Pro licentia verò docendi alios aliquid non exigatur vel promittatur, idem Alexander, & par. 2. c. 17.) Quæ Alexandri cōstitutio reperitur 2. Lateranen. 11. sub Innocentio pp. 3, quæ etiam adiicit: Ut etiam in alijs ecclesijs quarum sufficere poterunt facultes, constituatur magister idoneus, à prælato cum capitulo seu maiori, ac saniori parte capituli eligendus, qui clericos ecclesiarum ipsarum, & aliarum gratis in Grammaticæ facultate, ac alijs instruat,) & 3. Later. sess. 9. Magistri scholarium (ait) pueros suos nedum in, &c.

Philosophiæ, vel poësis studijs ultra quinquennium nullus sacris ordinibus initiatus, vel à iure ad eos ætatis incumbat sine aliquo studio theologiæ, aut juris pontificij, Leo pp. 10. sessio. 8. Lateran. 3. concilij.

Dominicam diem per singulos circulos hebdomadarum ob venerabilem resurrectionem Domini nostri Iesu Christi, ut ipsius diei imaginem frequentamus, Innocentius pp. 1. epist. 1. cap. 4.) 6. Constantinop. 8. recitantur mysteria eo die gesta, & reolen-

Quisque

Quisque in ea sit hymnis, & laudibus Dei animo corporeque intentus, properet ad ecclesiam, ubi sese lachrymis, & precibus afficiat, 1. Mantisco-
nen. 1.

Vacandum in ea, non sabbatho. Laodic. 29.) cap. 30. Cabilonen. tempore Caroli magni) cap. 40. Turonens. sub Carolo magno) cap. 16. Arelaten. sub eodem.

Adeo ut præter orationes, & missarum solemnias, & ea quæ ad vescendum pertinent, nihil aliud fiat 6. Constantinop. 8. non quod quærat Dominus à nobis, ut corporali abstinentia diem hæc celebremus, sed quærit obedientiam, per quam nos calcatis terrenis actibus ad coelum usque misericorditer provehat, 2. Mantiseon. 1.

In ea non sit mercatus, nec placitum. Tarraco. 4. 2. Mantisco-
nen. 1.) adrianus pp. in canonibus quos collegit) c. 40. Turonens. sub Carolo magno) cap. 37. Maguntiaci sub eodem) c. 35. Rhemensis) cap. 16. arelatensis sub Carolo magno.

Nec agri nec vinea colatur, non metant, non fruges excutiantur, quod liberius orationi vacetur, 3. aurelianens. 27.) cap. 18. Cabilonea, tempore Eugenij pp.

Boves non iungantur Antisiodorcn. 16.

Nec quisquam sibi tamen exhibeat necessitatem, quæ iugum cervicibus iumentorum imponi cogat 2. Mantisco-
n. 1.

Si autem necessitas fuerit, vel nauigandi, vel itinerandi, licentia sic dabitur, ut huius occasione missæ, & orationes non prætermittantur, 6. Constanti-
nop. 8.

Ab omnibus viris, & mulieribus eo die panis oblatio ad altare offeratur, Fabianus pp. epistol. 3.) 2. Mantisco. 4.

Dubius in fide, infidelis est, Sixtus pp. 1. epist. 1.)

Ebrietas fugienda est, Eutyichianus pp. decreto,
11.) c. 48. Turoni. sub Carolo magno, Rhemensis 18.
illis prohibetur, vt ab Eutyichiano.

Quoniam facit vt quis non possit liberum corpo-
ris sui, ac mentis vsum habere, cum captus vino à
sensu probetur alienus. Venetici 13.) agathen. 41.
quia omnium vitiorum fomes, ac nutritrix est,) 1. Tu-
ronici 2.) c. 46. Maguntiaci sub Carolo magno.

Clericis, quos ebrios fuisse confiterit, triginta
dierum spatio negetur communio, aut corporale
infligatur supplicium, agath. 41.) Venetici, 13.

De crapula, & ebrietate generantur quique no-
xiores corporum morbi, vt physici testantur. ad sta-
tum quoque mentis evertendum quantum noceat
ebrietas, facile deprehendi poterit, quippe cum pe-
nè omnium malorum, quæ ab hominibus raptim
perpetrantur, causa sit, & origo, ebrietas, c. 48. Tu-
ronici sub Carolo magno.

Illum abusum, quo in quibusdam partibus ad
potus æquales suo modo se obligant potatores, &
ille ludicio talis plus laudatur, qui plures inebriat,
& calices fecundiores exhaurit, decernimus peni-
tus abolendum, Si quis autem super his culpabilem
se exhibuerit, nisi à superiore commonitus satis fece-
rit compententer, a beneficio, vel officio suspendatur
2. Lateranen. 15. sub Innocentio pp. 3.

Nolens cauere malum ebrietatis excommunicetur
vique ad emendationem congruam, cap. 46. Ma-
guntiaci sub Carolo magno.

Ecclesia potest actus omnes vitiosos prohibere
sub censuris Bonacin. & actus deliberati ratione
non aduertente sunt indifferentes vt per doct. com.
Et actus imperfectus ex inde liberatione, vel inad-
uertentia est venialis, & etiam propter paruitatem

materiam trahit.

Ecclesia, vox est dubie significationis. Querenda locutionis (ait Aug. q. 57. super Leuiticum) per se quod continet significantes id quod continetur: sicut ecclesia dicitur locus quo ecclesia congregatur, nam ecclesia homines sunt, de quibus dicitur, Ut exhiberes tibi gloriosam ecclesiam hanc tamen vocari etiam ipsam domum orationum, & idem Apostolus testis est, ubi ait: Nunquid domos non habetis ad manducandum, & bibendum? aut ecclesiam Dei contemnitis? & hoc quotidianus usus loquendi obtinuit, ut ad ecclesiam prodire, aut ad ecclesiam confugere non dicatur, nisi quod ad locum ipsum, parietesque prodierit, vel confugerit, quibus ecclesie congregatio continetur. sed primo de ecclesia, ut quotidiano usu loquendi, dicitur, locus quo ecclesia congregatur.

Maior ecclesia (sicut antiquitus à sanctis patribus statutum est) per circuitum quadraginta passus hæc beat. Cappellæ verò, vel minores ecclesie, triginta. Qui autem confinia earum infringere tentauerit, aut personam hominis, aut bona eius inde subtraxerit, nisi publicus latro sit, quousque emendet, & nisi quod rapuerit reddat, excommunicetur, Nicolaus pp. 1. tit. 15. c. 3. seu 27. quæst. 4. Sicut antiquitus, &c. Vide titulum: Basilicæ omnes, § 4. Salegunstadien. 12. Edificia laicorum quæ ecclesijs adiuncta sunt auferantur, & nulla in atrio ecclesie ponantur, nisi tantum presbyterorum: De vnione vnus ad alterum, Vide Concil. Tridentinum sess. 7. cap. 9. & 7. 13. c. 9. 24. c. 13. 21. c. 5. 25. cap. 9. Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas, locorum Ordinarij singulis annis auctoritate apostolica visitare teneantur, &c. Concil. Trident. sess. 7. cap. 8. Vide episcopus, §. 72.

Eos qui ad ecclesiam confugerint, tradi non oportet.

ter, sed loci sancti reuerentia, & intercessione defendi, 1. arauf. 5. & 6.) Epauenen. 39.) Herden. 8.) 1. aurelianen 1. & cap. 3. dicit legem quoque Romanam hoc constituisse,) 4. aurelianen. 21.) 5. aurelian. 23.

Imò nec nocuenti vel damni aliquid ibi patitur, quin verò eis liceat in triginta passus ecclesie ianuis progredi, vt ad requisita naturæ vsum debitis exeant locis, 12. Tolet. 10.

Si quis autem hoc decretum tentauerit violare, & ecclesiasticæ excommunicationi subiaceat, & seueritatis regie feriatur sententia, 12. Tolet. 10.

Datis tamen ad euangelia sacramentis ab eo cui reus fuerit criminofus, quod de morte, & debilitate, & omnium poenarum genere erit securus, reus de satisfactione conueniat. Quod si quis sua sacramenta fuerit conuictus violasse, reus puritij non solum à communionem ecclesie, vel omnium clericorum, verumetiam & à catholicorum conuiuio separetur, 1. aurelianen. 3.) Maguntiaci 39 sub Carolo magno. 17. q. 4. ita constituimus.

Si enim mundani principes suis legibus censuerunt, vt quicumque ad eorum statuas fugerit, illatus habeatur, quanto magis hi permanere debent indennati, qui patrocina immortalis regni, & cœlestis adepti sunt? 2. Manticonnen. 8.

Non licet in ecclesia choros secularium, vel puel larum cantica exercere, quia scriptum est: Domus mea, domus orationis vocabitur, antistiodo. 9.

Nec verbis aliove modo strepere, vel tumultuari, seu quodlibet in orationis causa manetur, fabulæ inanes cauendæ sunt, cap. 38. Turonen. sub Carolo magno, Saleganstadien. 9.

Nec ex fra atria trahere, aut quemcumque ad vulnerandum impetere sub poena excommunicationis, cap. 17. Cabilonen. cap. Eugenij pp. 1.) cap. 10. Triburien. sub Arnolfo Imp. Trophanatur autē homoi dio

homicidio , & adulterio , Higinus pp. de consecr. distict. 1.

Imò præter regem nemo in ea gladium portet, Salegunstadien. 3.

Conuiuia in ea non licet pezzparare, Annsiodor. ren. 9. nisi, vide: Conuiuia. Vid: 1. Lateran. 19.

Parochialis ecclesia in Natali Domini, Pascha, Epiphania Domini, Ascensione Domini, Pentecoste, Natali sancti Ioânis Baptiste, & si qui maximi dies festiuitatibus habentur, uisitanda est, & ab ijs quibus extra parochias oratorium est concessum propter fatigationem familiar, ut in eo alias missas audiant, Agathen. 21.) Epauenen. 35.) aurelian. 27.) aruernen. 14.) 4. Aurelianen. 3. addit: aut si certa necessitate prohibeantur, ab episcopo postulent conameatum.

Clerici uerò in prædictis maioribus festiuitatibus missas in illis oratorijs siue permissu episcopi faciente pellantur à communione, Agathen. 21.) aruernen. 14.

Quia plerunque fieri cognoscitur, ut ecclesie parochiales uel sacra monasteria, ita quorundam episcoporum uel insolentia uel incuria horrendam decidant in ruinam, ut grauior ex hoc oriatur ædificantiis moeror, quam instruendo gaudij extiterat labor: ideo pia compassione decernimus, ut quãdiu earundem fundatores ecclesiarum in hac uita superstitites extiterint, pro eisdem locis curam permittantur habere sollicitudinem ferre præcipuam, atq; rectores idoneos in eisdem basilicis ijdem ipsi offerant episcopo ordinandos. Quod si tales forsitan non inueniantur, ab eis, tunc quos episcopus loci probauerit Deo placitos, sacris cultibus instituat cum eorum cõuenientia seruituros. Quod si superstitibus eisdem fundatoribus rectores ibidem præsumplerit episcopus ordinare, & ordinationem suam

suam nouerit irritam esse, & ad verecundiam suam alios in eorum loco, quos iidem ipsi fundatores condignos elegerint, ordinari. 9. Tolet. 2.) Vide Concilij Trid. 14. sess. c. 12, 25. c. 9. 24. c. 3:

 Cum in ecclesia Dei vnus debeat esse qui præsit, statutum est, vt si fortè fundador plures elegerit rector ecclesie præficiatur ecclesie, qui maioribus iuuatur meritis, & plurimum eligitur, & probatur assensu. Si autem hoc sine scandalo fieri nequierit, ordinet antistes ecclesiam, sicut melius secundum Deum uiderit ordinandam. Id ipsum etiam faciat, si de iure patronatus quæstio emerferit inter aliquos, & cui cõpetat, infra tres menses non fuerit diffinitum. Alexander pp. 3. par. 1. cap. 17. De non commendandis illis ecclesijs seu beneficijs, quorum fructus ducatorum ducatorum auri de camera valorem annuū non constituunt, vide sessionem 9. tertij Lateran.

Qui parochialem habet ecclesiam, non per vicarium, sed per seipsum illi deferuiat in ordine quem ipsius ecclesie cura requirit, 2. Lateranen 32. sub Innocen. pp. 3.) & antè Eugenius pp. 2. decretorum suorum vndecimo. Præcipimus (ait) ne conductijs presbyteris ecclesie committantur. Alexander pp. 3. par. 1. cap. 13. & parte 2. cap. 2 sicut Eugenius) & ante hos cap. 11. V. Vormatiensis Idem voluit, dicēs: Vnaquæque ecclesia suum presbyterum habeat. Vide Concilij Trident. sess. 14. cap. 12. Omnes verò, &c. 22. sess. capitul. 4. Vide titulum: Beneficium, seu Ecclesiam.

Nemo in fraudem de prouentibus ecclesie, quæ curam proprijs sacerdotis debet habere, pensionem alij quasi pro beneficio conferre præsumat. Lateran. 32.

Nec aliquis presbyter duas ecclesias simul obtineat. Nicolaus pp. 1. in concilio Romano.)intellige parochiales, & matrices, quarum vna vni sufficit.

Alexander

Alexander pp. 3. part. 1. cap. 13. & part. 2. cap. 7. De eodem Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. Secundum Lateranense, & tertium sessione 9. dispensabant cum personis qualificatis magis eximjis: Cum vacat parochialis Ecclesie quid agendum. Trident. sess. 24. cap. 18.

Parochialem ecclesiam amittat, qui non residere in ea, & curam eius per seipsum non exercere probatus fuerit: Alexander pp. 3. parte 1. c. 13. Vide sess. 6. c. 1. Trid. Vide titulum: Clericorum nomen. S. 9. De ecclesijs cathedralibus, sess. 24. cap. 12. Concilij Trident.

Ne pro defectu pastoris gregem Dominicum, lupus rapax intadat, aut in facultatibus suis ecclesia viduata graue dispendium patiatur, statuimus, ut ultra tres menses cathedralis, vel regularis ecclesia prelato non vacet, infra quos, iusto impedimento cessante, si electio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi potestate careant ea vice, & ipsa eligendi potestas ad eum qui proximò preesse dinoscitur deuoluatur. Is verò ad quem deuoluta fuerit potestas, Dominum habens pre oculis, non differat ultra tres menses cum capituli sui consilio, & aliorum virorum prudentium viduatam ecclesiam de persona idonea ipsius quidem ecclesie, vel alterius, si digna non reperiatur in illa, canonicè ordinet, si canoniam voluerit effugere vltionem 2. Lateran. 13. sub Innocentio pp. 3.

Hæreticorum ecclesie sanctis vsibus non applicentur, nisi catholicorum prius fuerit, hisque ab hæreticis ereptæ per violentiam, Epauenen. 33.) Sic intellige Ioannem pp. 1. ad episcopos Italie.

Porro iam catholicæ factæ, ad eos episcopos cum suis rebus pertineant, ad quos parochie ipsæ in quibus ipsæ ecclesie fundatæ sunt, pertinere videntur. 3. Toletan. 9.) Africanum verò concil. 6. 84. Quoniam

niam quidem (ait) ante aliquot annos in ecclesia plenario concilio, Mileitano scilicet cap. 24. constitutum est, ut quæcunque ecclesie in diocesi constitutæ ante leges de Donatistis latas catholice factæ sunt, ad eas cathedras pertineant, per quarum episcopos factum est, ut catholice unitati communicarent, post leges autem, quæcunque cõmunicauerint illuc pertineant quod pertinebant cum essent in parte Donati. Sed quia multæ controuersie postea inter episcopos de diocesisbus ortæ sunt, & oriuntur, quibus tunc minus videtur esse prospectum, nunc isti concilio sancto placuit, ut vbicunque catholica fuit, & pars Donati, & ad diuersas cathedras pertinebant, quocunque tempore illic vnus facta est, vel fuerit, siue ante leges, siue post leges, ad eam cathedram pertineant, ad quam catholica quæ iam sibi fuerat pertinebat.

Agros, & prædicta fideles cõpere ecclesijs matribus tradere (quorum pretium ante p̄des Apostolorum antea offerebant) cum visum est pius utilitatis afferri posse, si hæreditates, & agros quos vendebant, traderent ecclesijs quibus præsidebant Episcopi, eo quod ex sumptibus eorum tam præsentibus, quàm futuris temporibus plurima, & elegantiora possunt ministrare fidelibus communem fidem ducentibus, quàm ex pretio eorum. Urbanus pp. i. epi. decretali) ex quo loquitur cons. Aquisgran. c. 116. 12. q. 1. Videntes.

Ioannis V Viclef articuli 32. 33. & 39. damnati sunt à cons. Constantien. 32. Ditare clerum (inquit) est contra regulam Christi 33. Syluester pp. & Constantinus Imper. errauerunt ecclesiam dotando 39. Imperator, & Domini sæculares sunt seducti à diabolo, ut ecclesiam dotarent bonis temporalibus.

Et quia inde multis subueniunt, semper vetitum est ea ab ecclesijs alienare. Gangren. 7.) Agath. 7.)
i. Vafen.

1. Valen. 4.) 4. Aurelianen. 35.) Symmachus pp. cap. 6. Rom. 2.) Aruernen. 4.) 2. Turonici 25. & 26.) 5. Aurelianen. 13.) 9. Tolet. 15. c. 6. Cabilon. sub Carolo magno. Vide etiam titulum: Oblationes §. 6. & 9. & Conc. Trid. sess. 25. c. 11.

Et damnatus est hic 16. articulus Ioënis VViclef in concilio Constantien. Domini temporales possunt ad arbitrium suum auferre bona temporalia ab ecclesia, possessionatis habitualiter delinquentibus, id est, ex habitu, non solum actu, delinquentibus.

Adeo ut facta venditio à presbytero, vel alio clerico, pronuncietur irrita. Agath. 21. & 53. (nisi tantum restituant de suo, quantum alienarunt. Agathen. 49.) Ancyra. 15.) Epauenen. 3. Toleta. 3.) Aurelianen. 12. 4. Aurelian. 18.) 5. Aurelian. 13.) Symmachus pp. c. 7. concil. Rom. 2. Vide Pium pp. 1. ep. 2. & Trid. synodum, sess. 22. cap. 11.

Verum si necessitas compulerit, ut pro ecclesie utilitate aliquid, vel in usufructu, vel indirecta venditione aliquid distrahatur, apud duos, vel tres comprovinciales, vel vicinos episcopos causa qua necesse sit, vendi, primitus comprobetur. Agath. 7.) 4. Carth. 32. exigit conuentionem, & subscriptionem clericorum, ut validè episcopus tale quid agat) 5. Carth. 5. ferè sicut Agathen. 7. (nisi quod primo necessitatem iubet insinuare Metropolitano, uti & c. 12. Epauensis.) habita episcopi subscriptione permittit, 3. aurelianen. 23.

Tertulas aut vineolas exiguas, & ecclesie minus utiles, aut longè positas, episcopus sine consilio fratrum (si necessitas fuerit) distrahendi habeat potestatem. agath. 45. redditus accipiantur pro elocatis domibus ad ecclesiam pertinentibus. Symmachus pp. In 2. concil. Rom. c. 5.

Iustè his uti licet, non solum in reparatione ecclesiarum,

748 M. Maurity de Gregorio Cambrat.
clesiarum, alimonijs sacerdotum, & pauperum re-
fectione, sed etiam redemptione captiuorum 1. au-
relianen. 7.) c. 11. concilij Aquisgranen. sub Ludou-
co pio Imp.

In vsum fructum nisi clericis, captiuis, aut pere-
grinis non vult dari Symmachus pp. c. 2. epi. decre-
tal. & concil. Rom. 2. c. 4.) 3. Toletan. 3.

Si clericus, cui quidpiam eiusmodi donaret epi-
scopus, alterius est ecclesie, eo mortuo donum re-
dit ad ius ecclesie de cuius facultate donatum est,
4. Aurelian. 35.

Eò spectat, quòd clericis diuturnitate quantali-
bet temporis nulla gignitur proprietas, aut ius pro-
prium in ijs, quæ possederint ex ecclesie remunera-
tione, sed quancumque patuerit ecclesie rem-
fuisse, ei consistenda est proprietas Agathen. 59.) 6.
Toletan. 5.

Si quis de clericis, documenta, quibus ecclesie
possessio firmatur, aut suppressere, aut negare, aut
aduersarijs fortasse tradere præsumperit, quicquid
per absentiam documentorum damni Ecclesie illa-
tum est, de proprijs facultatibus reddat, & commu-
nionem priuetur, Agathen. 26.) 3. aurelian. 22.

Onera ecclesie rectores, & consules ciuitatum
non præsumant imponere, Alexander pp. 3. part. 1.
cap. 19.) 2. Lateranen. 46. vide titul. clericorum no-
men. 9. 40.

Verùm si quando forsan episcopus simul cum
clericis tantam necessitatem, vel utilitatem inspexer-
int, vt absque vlla coactione ad releuandas utilita-
tes, & necessitate communes, vbi laicorum non sup-
petunt facultates, subsidia per ecclesias duxerint co-
ferenda, prædicti laici humiliter, & deuotè recipiât
cum actionibus gratiarum. Propter imprudentiam
tamen quorundam, Romanum prius consultaat Pô-
pulum, cuius interest, communibus utilibus promig-
dere

dere 1. Lateran. 46. sub Innoc pp. 3. Cæterum quicumque sine Romani pontificis pro tempore existentis expressa licentia quidquam de ecclesiarum, aut monasteriorum bonis quocunque colore, aut fuco occupat, aut detinet, sub poena excommunicationis id vel æquivalens reddat concil. Lateran. 3. sess. 9. sub Leone 10.

De redditibus ecclesiarum, vel oblatione fidelium, quatuor fiant partes, quarum una cedat pontifici seu episcopo ad eius sustentationem, alia presbyteris, & diaconibus, & omni clero, tertia templorum, & ecclesiarum reparationi, quarta pauperibus, & infirmis, & peregrinis, Sylvester pp. concil. Roman. cap. 4.) Simplicius pp. epistol. 3. ad Florentium, &c. Gelasius pp. cap. 29. epistola. ad episcopos per Lucaniam, Gregorius pp. 2. epistola ad uniuersum clerum, & plebem Thuringiarum prima,) Vormatien. 7. & 47.) 1. aurelianen. 7.) Tarraconen. 8.) Triburic. 13. sub Arnolpho Imperat.) 1. Braccar. 23. consentit, nisi quod de quarta dicit: De quarta parte siue archipresbyter, siue archidiaconus illam administrans episcopo faciat rationem) cap. 41. tamen Maguntiaci sub Carolo magno, & c. 25. Arelatenfis sub eodem, dicunt: Quicumque beneficium ecclesiasticum habent, ad recta ecclesiarum restituta, vel ipsas ecclesias emendandas, vel ædificandas omnino adiuuent.

Nunc de Ecclesia, ut non locum, sed homines significat, seu hominum societatem.

Unam, sanctam, catholicam, & apostolicam eam credimus, cum concilio primo Concilio Constantinopolitano.

Extra quam nullus omnino saluatur, secundo; Later. 1.) Leo pp. 10. In tertio Lateranensis sess. 11.

Nullus

Nullus martyr. Caprian. lib. 1. epist. 1. *Quantum est aliquis, &c.* August. idem. habet sapius: nempe libro de patientia c. 6. & 27.) & lib. de unitate ecclesie lib. c. 4. dicit, &c.

In hac modo sunt mali cum bonis, ut platea cum tritico usque ad ventilationem. Vnde damnatur in concilio Constantien. primus hic articulus Ioannis Hus; Vnica est sancta vniuersalis Ecclesia, quae est praedestinatorum (seu electorum) vniuersitas, & Vniuersalis sancta Ecclesia tantum est vna, sicut tantum vnus est numerus omnium praedestinatorum.

Sic autem in ea sunt, quomodo humores male in corpore, inquit Augustinus tract. 3. in canonicam Ioannis, quando euomuntur, tunc releuatur corpus. Sic & mali quando exeunt, tunc ecclesia releuatur, &c.

Romana ecclesia (seu sedes apostolica) mater, caput, & cardo est omnium ecclesiarum particularium. Anacletus pp. epist. 3.) Lucius pp. 1.) Calixtus pp. 1. epist. 1.) Felix pp. 1. epist. 3. ad Benignum) Zepherinus pp. epist. 1.) Marcellus pp. 1. in epistol. ad episcopos Anthioc. prouin.) Iulius pp. 1. in epist. ad Orient. episc.) Damasus pp. in epist. ad Stephanum) Chalcedonen. Sinodus actio. 1. & 16.) Romana sub syluestro c. 20.) Sardicen. 3. & 4.) Episcopi Aegypti ad Felicem pp. 2. elegantissime,) Triburien. 39. sub Arnolfo Imperato) Et Leo pp. 10. sacro approbante concilio Lateranensi tertio, sessione 11. De necessitate salutis existit, omnes Christi fideles Romano Pontifici subesse §. Hunc confirmant, & canones citati in tit. Concil. conuocare §. 12; & 3.

Nunquam errauit a tramite Apostolicae traditionis, Lucius pp. epist. 1.) Felix pp. 1. epist. 3.) Marcus pp. ad episcopos Aegypti, & eo Agatho pp. citatus act. 4. Constantinopolitani concilij sexti.

Ioannis

Ioannis VViclef articulus iste 41. damnatus est in concilio Conitantiensi. Non est de necessitate salutis credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias: Error (inquit Synodus est, quatenus negaret primatum summi Pontificis super alias ecclesias particulares: Damnatur & 7. articulus Ioannis Hus: Petrus non est, nec fuit caput ecclesie sancte catholice.

Eadem Romana Ecclesia, non ab Apostolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinet, & eminentiam potestatis super vnuerfas ecclesias ac totum Christiani populi gregem assecuta est, (asserit id & Nicolaus pp. 1. scribens ad Michaelē Imperatorem,) Secunda sedes est apud Alexandriam sub Marco Euangelista . Tertia apud Antiochiam sub Petro Apostolo, qui illic priusquam Romam veniret, habitauit, & Ignarium Episcopum constituit, Anacletus pp. epist. 3.) Idem habes in præfatione primi concilij Niceni . hoc adiecto ? Quarta apud Ierosolymam, vbi Iacobus Apostolus est ordinatus:) His consonus est Gelasius pp. in decreto de Apocryphis,) At postea curiali ambitione locus secundus obtentus est à sede Constantinopol. 1. Constantin. 5.) quod roboratur, & 2. Lateran. 5.) Qua ambitione, & Ioannes Constantinopolitanus episcopus se appellabat episcopum vniuersalem: teste Pelagio pp. 2. epist. 1.) Verum Gelasius pp. postea, non obstantibus illis, constanter pronunciauit hæc verba in epist. ad Faustum magistrum: Constantinopolitane civitatis episcopus, per canones inter sedes nullum nomen accepit,) & primi Niceni 6. constitutum erat: Apud Antiochiam, ceterasque prouincias honor suus vnique seruetur ecclesie. Quam ambitiosi fuerint, facile quis cognoscat, lecta tantum epistola Nicolai pp. 1. ad Michaelē Imperatorem,

Inno.

Innocentius 1. epist. 18 c. 1. videtur secundam facere Antiochiam, non sine causa, quam citat Nicolaus 1. ad Michaellem Imperat. Vide Petrut. 9. 3.

Electio maioris, & sanioris partis, appellatione remota, semper præualeat, nisi à paucioribus, & inferioribus aliquid rationale fuerit ostensum, Alexand. pp. 4. parte 1. c. 16) 2. Arelaten. 5.) Alexan. pp. 3. part. 40. c. dicit ex Lucio 3. electum administrationem dignitatis debere relinquere, ad quam cuo- eligeretur quidem à maiori parte, sed paucis contradicentibus, discordiæ author munere aliquo pacatus est) parte 7. cap. 13.

Cum electio fuerit celebranda, præsentibus omnibus qui debent, volunt, & possunt commodè interesse, assumantur tres de collegio fide digni, qui secreto, & singillatim voces cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo Intere acto, ut is collatione adhita eligatur, in quem omnes vel maior vel sanior pars consentit, vel saltè eligendi potestas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium ecclesiæ viduatæ provideant de pastore, aliter electio facta non valeat, & nemo procuratorem constituat ad eligendum, nisi absens detineatur iusto impedimento, ut adesse non possit, & tunc procuratorem faciat vnum de ipso collegio, nec clandestina sit electio. 2. Later.

Bonis sacerdotibus, & spiritualibus populis electionem episcopi Christus concessit. Anacle pp. epist. 2.) 2. Arelat. 35.) Leo pp. 1. epist. 90. cap. 1.) Nicolaus pp. 1. tit. 8. cap. 1.) 1. Parien. 8.) 5. Aurelia. 10. Syricius epist. 1. c. 10.) 4. Tolet. 18. Cypr. lib. 1. epist. epistola 4. Coram omni synaga, &c.

Laodiceni tamen concilij, cap. 13. est: Non est populus concedendum, electionem facere eorum qui altaris

altaris ministerio sunt applicandi,) & capitulorum è Græcis synodis latinis donatorum a S. Martino episcopo Braccar. primum est : Non licet populo electionem facere eorum qui ad sacerdotium promouentur, sed in iudicio episcoporum est, ut ipsi eum qui ordinandus est probent, si in sermone, & fide, & in vita spiritali edoctus est.

Nil ergo noui aut valdè mirandi constituit secunda synodus Lateranensis sub Innocentio pp. 3. cap. 25. dicens. Quisquis electioni de se factæ per secularis potestatis abusum consentire præsumserit, contra canonicam libertatem, & electionis commodo careat, & ineligibilis fiat, & absque dispensatione non possit ad aliquam eligi dignitatem. Vide sessio. 23. Trid. c. 4.

Neque calumniæ subiacet synodus Tridentina in sessio. 23. c. 4. definiens, in ordinatione episcoporum, sacerdotum, & cæterorum ordinum, nec populi, nec cuiusuis secularis potestatis, & magistratus consensum siue vocationem, siue auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio. Et eiusdem sess. canon. 7. Si (ait) quis dixerit, ordines ab episcopis collatos sine populi vel potestatis secularis consensu aut vocatione irritos esse anathema sit.

Olim enim cum spiritalior esse plebs passim, & ipsa eligebat cum clero, sed non quasi alioqui non rectè fieret electio. Imò videtur eius electio assensus potius fuisse.

Primum quidem (inquit Ticinensis synodus) ipsius loci presbyteri vel cæteri clerici idoneum sibi rectorem eligant; deinde populi, qui ad eandem plebem aspicit, sequatur assensus,) & Celestinus pp. 1. epist. 2. c. 5.

Is cuius est electionem confirmare, diligenter examinet, & electionis processum, & personam electi ad regimen animarum (an sufficientis sit sciē-

rité, honeste vitæ, & ætatis legitimæ) & cum omnia vitæ concurrerint, minus si confirmationis impendat, secus faciens, non solum confirmandi primum successorem illius careat potestate, verum etiam à perceptione proprii beneficii suspendatur 2. Lateranen. 26.

Energumenus, hoc est, qui tempestate iactatur, seu spiritu immundo diuexatur. Ancyran. 16.

Omni die exorcistæ energumenis manus imponant 4. Carth. 90. de qua manuum impositione etiã loquitur Innocentius pp. 1. c. 6. epist. 1. sed (ni fallor) hoc episcopo munus peculiare faciens, quod alter nisi ipse imperet, exercere non debeat.

Victus quotidianus eis, in domo Dei assistentibus ministrabatur ab exorcistis, 5. Carth. 91.

Energumeni pavimenta templorum verrebant, 4. Carthagin. 91.

Communicabant, vt sacramenti ipsius virtute vel munirentur ab incurso dæmonum quo infestabantur, vel purgarentur 1. Arausicani 14.

Non solum non assumendi sunt ad vllum ordinem clericatus, sed & illi qui ordinati iam sunt, ab imposito officio sunt repellendi, 1. Araus. 16. (quem canonem adscribit Iuo 3. Arelatensi c. 3.) Elibertini 29.) Pius pp. 1. dist. 33. communiter, 11. Toletani 13. vt Pius pp.

Horum nomina ad altare cum oblatione non recitentur, (fortè, his auditis furerent,) Elibertini 29.

Episcopo quocunque defuncto, non ab alio nisi à comprouincialibus suis aliter alter eligatur: si aliter, huius ordinatio irrita habeatur 1. Cabyloneo. 10. circa tempus Eugenij pp. 1.) Si vnus ex eis tantum superstes, negligentior existens noller ordinare populo obsecranti rectorem, episcopi vicinæ provincie eum prius literis conueniant, & eo distimulante, id ipsimet peragant. Sardiceo 9.

Quod

Quòd si per ordinationem regiam honoris istius culmen paruadere aliquis nimia temeritate præsumpserit, à comprouincialibus loci ipsius episcopis recipi nullatenus mereatur, quem iudicabitè assumptum agnoscunt. Si quis de comprouincialibus recipere eum contra indicta præsumpserit. Et a fratribus omnibus segregatus .i. Parisien 8) 12. Tolentan. 6. à pijs Hispan, regibus, & episcopis id feruatur Nicolaus pp. 7. idem attendit c. 1. titul. 7. seu dist. 63. c. Porrò.

Eminentissimæ enim dignitatis apex, omnium conscendendus est electione, non paucorum fauore non patrocinijs potentum, non calliditate subdola, ad conscribendum decretum alius hortetur præmijs, alius timore compellat. Quod si quis fecerit, ecclesiæ cui indignus præesse cupit, communionem priuabitur, Aruernen. 2.) imò remouebitur præmij ordinatus, 5. Aurelianense, 10.) Simmachus papa cap. 5. epistola decretelis.

Nullus ex laicis, nullus bigamus, nullus uiduz maritus eligatur, Celestinus pp. 1. epist. 2. cap. 6. & epist. 2. c. 3.) nullus, inquam, ex laico fiat episcopus, 1. Niceni 2.) Caius pp.) Sardicen. 13.) Hormisdas pp. c. 1. epist. ad episc. Hispan.) 3. Arelaten. 2.) 5. Aurelianen. 9.

Quid enim proderit, per sigula clericos stipèdia militasse, & omnem egisse in dominicis castris ætatem, si hi qui præfuturi sunt, ex laicis requirantur? qui vacantes sæculo, & omnem ecclesiasticum ordinem nescientes, saltu proprio in alienum honorem ambiunt immoderata cupiditate transcendere, & in aliud vitæ genus, calcata reuerentia ecclesiasticæ disciplinæ, transire Celestinus pp. 1 c. 2. epi 3. Vide syricium pp. epi. 1. c. 10.

Addit postea 5. Aurelianensis caput. 9. Nullus ex laicis absque annua conuersione præmissa epi-

Bbb 2 scopus

scopus ordinetur, ita vt intra anni ipsius spacium, à doctis, & probatis, viris, disciplinis, & regulis spiritualibus plenius instruat, quod si hoc quisquam episcoporum transcendere quacunque conditione præsumperit, anno integro ab officio vel caritate fratrum habeatur extraneus. Aut cum supplenda est clericalis penuria, præmissa sex mensium conuersatione. Gelasius Papa epistolâ prima ad vniuersos episcopos, &c. capite quarto. Quanto longiorem in ecclesiasticis conuersationem olim exegerint, vide in epist. 1. Syricij pp. cap. 10.) Zosimi pp. epistol. 1. cap. 3.

Qui autem ordinari merentur, sic ascendant ad ordines, vt epus nõ fiat quisquam, nisi primò fuerit, ostiarius deinde lector, postea exorcista, inde sacretur acolytus, demũ verò subdiaconus, deinde diaconus, & postea presbyter. Gaius pp. teste Damaso, & habetur in fine epist. eius decretalis. Sardicen. verò c. 13. ait: Nisi ante & lectoris munere, & officio diaconi aut presbyteri fuerit perfunctus.) Celestinus pp. 1. c. 5. epist. 2. vt Gaius sapit.

Electus non potest ordinari absque consensu Metropolitanæ episcopi. Hilarius pp. epist. 2. c. 1. ad episcopos Tarrac.) Innocentius pp. 1. ante eum c. 1. epist. 7.) Bonifaciu. pp. 1. epist. 3.) 1. Niceni 6. Arelaten. 5. & 6.) Antioch. 19. 2. Carth. (2.) 1. Parisien. 8.) 2. Turonici. 9.

Quo accedente, ordinetur ab omnibus, si fieri potest, qui in eius prouincia sunt. Si verò hoc difficile fuerit, vel aliqua urgente necessitate, vel itineris longitudine, certè tres episcopi debent congregari, vt etiam cæterorum absentium consensum literis teneant, Anacleus pp. epist. 2. epist. 1.) 1. Nicen. 4.) Ioannes pp. 3. epist. 1.) 1. Arelat. 21.) 1. Arelat. 5. Antioch. 19.) Laodic. 12.) Syricius pp. epistol. 4.) 2. Carthaginen. 12.) 3. Carth. 39.) 1. Araus. 21.) Damalus

Margarita Concil. & bul. pro confessoribus. 797
sus pp. epist. 4. vt Rhegien. 1.) Gregor pp. 2. epist. 8.
Damafus, Rhegiense, & Antiochenum concilia
pronunciant alioqui fore irritum, si tres ordinent.

Orta autem inter partes dubitatione, maiori numero Metropolitanus in electione consentiat 2. Arelaten. 5.

Et si qua contradictio fuerit oborta, non præsumant ad purgandum eum, qui ordinandus est, tres iam, sed duo vel tres postulentur, qui cum tribus alijs discutiant in plebe cui ordinandus est, primò personas contradicentium, postremò illa pertractèt quæ obijciuntur, & eum purgatus fuerit sub conspectu publico, ita demum ordinetur, tertia Carthaginensis 40.

Non diu autem differat Metropolitanus antistitem substituere 4. Aurellanen. 33.) non ultra menses tres, nisi fortè inexcusabilis necessitas coegerit tempus ordinationis amplius prorogari. Chalcedon. 25.) quod est, 76. caput concilij V Vormation) in 1. tomo concil. idem adscribitur Damaso decretum. Vide conc. Trident. 25. sess. cap. 2.

Eo quòd cum diu differtur ordinatio successoris, non minima creatur officiorum diluorum offensio, 12. Tolet. 6.

Alter tunc de altera eligatur ecclesia, si de ciuitatis ipsius clero, cui est episcopus ordinandus, nullus dignus (quod euenire non credimus) poterit reperiri. Primùm enim illi reprobandi sunt, vt aliqui de alienis ecclesijs meritò præferantur. Habeat vnusque fructum suæ militiæ in ecclesia, in qua suam per omnia officia transegit ætatem. In aliena stipentia minimè alter obrepat: nec alij debitam alter sibi audeat vendicare mercedem. Sit facultas clericis renitendi, si se viderint prægrauari, & quos sibi ingeri ex transuerso agnouerint, non timeant refutare. Celestinus pp. 1. epist. 2. c. 5.) Ticinensis sy

nodus. Si autem in ipsa plebe, &c.

 Non in villula autē, nec in agro, nec in modica ciuitate, sed honorabili constituendus est epus vt episcopi nomen non vilescat. Anacletus pp. epistola 3) Laodic. 57.) 1. Nicenum citatum cap. 4. concilij Toletani 12.) Sardicen. 6.

Vtilitate tamen ac magno rei commodos aliud exigente potestate Apostolica secus fecit Zacharias pp. vt videre est in eius epistola 6. quæ est ad Bonifacium.

Consecratur ibi episcopus comprouincialis, vbi Metropolitanus elegerit, 4. Tolet. 18.) Aurel. 5.) Sardic. 6. vt & Aurelia. probat, vt ordinetur in ipsa ecclesia, quæ viduata est.

Simul conuenientes episcopi scrutinium diligēter agant, ieiuniumque cum omnibus celebrent precibus, & manus cum sanctis euangelijs, quæ predicaturi sunt, imponentes, dominica die hora tertia orantes, sacraq; vntione (exemplo Prophetarum, & regum) caput eius more Apostolorum, & Moyfis vngentes, quia omnis sanctificatio constat in spiritu sancto, cuius virtus inuisibilis sancto schrismati est permixta. Anacletus pp. in epist. 2.) & 4. Toleta. 19) 4. Carth. 2. Quum (inquit) episcopus ordinatur, duo episcopi ponant, & teneant euangeliorum codicem super caput, & ceruicem eius, & vno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes episcopi qui adsunt, manibus suis caput eius tangant. Vide tit. Degradari, §. 6.

Scrutentur autem an natura sit prudens, an docilis an moribus temperatus, an vita castus, an sobrius, an semper suis negocijs cauens, an humilis, affabilis, misericors, literatus, in lege Domini instructus, in scripturarum sensibus cautus, intus, in dogmatibus exercitatus 4. Carth 1) Laodic. 12.) c. 2. Ca-
bylonen. sub Carolo magno.

Trige.

Trigesimum ætatis annum iam egerit, de legitimo sit matrimonio natus, Alexander pp. 3. parte 1. cap. 3.

Alioqui non poterit dicere contemporis ad monitionis suæ. Futurū cogitare iudiciū, quod ipse forte non cogitat: amatoribus mundi, Nolite diligere mundum, si eum mundi amor oblectat: ambitiosis, Ambitionis finē imponite, si eum ambitio ruinosā præcipitat: ebriosis, Ebrietatem caute, si se mero usque ad alienationem mentis ingurgitat: sumptuosus dapibus crudus, non potest suis abstinentiam laudare quam calcat: vitio cupiditatis addictus, cupidis amorem non potest dissuadere: pecuniarum inimicitiarum tenax, non audebit animos dissidentium sacerdotali tranquillitate componere, iusticiam prædicare iudicibus erubescit, quam ipse personæ potentis fauore corrumpit: nec defendit oppressos, si personas aut honorat aut despicit, & quicquid boni non facit, aut mali committit, nec iubebit fieri, nec verabit, quia necessariam docendæ auctoritatem contrarietate suæ actionis, aut amittit, aut minuit. Prosper. lib. 1. de vita contemplat. cap. 15.

Cum autem electus fuerit, & confirmationem acceperit, & ecclesiasticorum bonorum administrationem habuerit, decurso tempore de consecrandis episcopis à canonibus definito, is ad quem spectant beneficia quæ habuerat, disponendi de illis liberam habeat facultatem, Alexander pp. 3. parte 1. cap. 3.

Episcopos iure diuino superiores esse presbyteris, declarat synodus Trid. sess. 23. c. 4. & canon. 7.

Prælegantur ei cum ordinatur conciliorum decreta, ut per ignorantiam nil poenitendum gerat. 3. Carth. 3.) Celestinus pp. 1. c. 1. epl. 3.) 4. Tolet. 24.

Duo autem in vna ciuitate, aut ecclesia non ordinentur, Hilarius pp. c. 4. epist. 2. ad Tarracon.) D₂

B b b 4 Masius

masius pp. epist. 4.) cap. 4. Cabilonen. circa tempora
Eugenij pp 1.) 12. Toletan. 4.

Duas dioeceses vnus sibi non vendicet 3. Carth.
46. Pontificalia in alterius dioecesi non exerceat,
Trident. sess. 6 c. 5. de refor. & sess 14. cap. 2. Vide
Nicenum 1. c. 17.) Arelaten. c. 13.) Antioch. cap 13.)
Sardicen c. 18. & 19) & Carth. c. 21.

Multiplicato Dei populo, crescente fide, multi-
plicati sunt, & episcopatus seu dioeceses, iuxta sa-
crorum canonum statuta, Gregorius pp. 2. epi. 8.) 1.
Anglicani 9) 2. Carth. 5.

Cui §. vigeſimo sexto non contradicunt 2. Carth.
5.) 1. Carth. 42.) 12. Toletan. 4. se cauent tantum, ne
modico, nec satis excellenti loco episcopus consti-
tuatur.

Cuius facti confirmatio petitur à sede Apostoli-
ca. Zacharias pp. in epist. ad V Vitam.

Resideat in ecclesia sua cathedrali, nec facultas
sit ei ad aliquam ecclesiam in dioecesi constitutam
se conferendi, vel in re propria diutius quam oportet,
curam frequentationem propriæ cathedræ ne-
gligendi, 5. Carth. 5.) Euaristus pp. epi. 2. Sicut vir
non debet.) Calce. 5.) Conc. Trid. sess. 6 de reforma-
tione c. 1. & sess. 2. 3. c. 1. de reformat. vbi declaratur
quod residentia episcopi, siue inferioris pastoris
apud oues suas sit iuris diuini.

Si vel ad possessiones suas vel aliò accedere velit
non diutius absit quam 3. dominicas vel hebdoma-
das. Sardicen. 14 & 15 aut communionem priuetur.)
Imò si nulla infirmitas impediatur, omni die do-
minico ibi conueniat 1. Aurelia 33.

Curent in primis nè tempore aduentus domini-
ci quadragesimæ: natiuitatis, resurrectionis, Pente-
costes, item corporis Christi, quibus refici maxime,
& in domino gaudere pastoris præsentia oues de-
beant, ipsa ab ecclesia sua cathedrali vilo pacto ab-
sint,

sint, nisi episcopalia munia in sua diocesi eos aliud
vocent, Trident. sess. 3. cap. 1.) Agathen. cap. 64.

Si suscepta manus impositione, & deputatus prius
esse populis non suscipiat ministerium sacerdotij,
nec consentiat habere ecclesiam in qua fuerat ordi-
natus, hic incommunicabilis esse debet, donec con-
actus consentiat plebem suscipere sedimet deputa-
tam, Antioch. 17.

Si ordinatus non recipiatur ab ea parochia cui
est denominatus, non occupet alias parochias, vim
presulibus earum inferendo, aut abijciatur si hoc
faciat. Si voluerit in ordine presbyteri, ut presbyter
residere ubi prius fuerat, non abijciatur propria
dignitate, Ancyran. 17. & est dist. 92. Si qui episco-
pi.) Anthioc. 18. non dissimiliter: Hic (inquit) hono-
rem susceptum retinere debet, & sacerdotio fun-
gi, ita ut nihil molestiae afferat ecclesia illi in qua
fuerit constitutus,) Si receptus expellatur inique
(pro disciplina scilicet, & catholica confessione,
vel pro defensione veritatis) non prohibeatur in
alia ciuitate immorari, usque dum iniuria remedium
accipiat: quinimo ei, & larga beneuolentia,] & hu-
manitas est exhibenda, Sard. 21.

De sua autem ciuitate seu ecclesia ad aliam ec-
clesiam non transferatur, propter multam perturba-
tionem, & lediciones quae fiunt, 1. Niceni 15.) Antio.
21.) Sardicen. 1. & 2.) Chalcedonen. 5.) Hilarius pp.
ad episcopos Tarracon. epist. 2 c. 2.) Aquisgranen.
sub Ludouico pio Imp 1. c. 42. ex Nicen.) c. 28. Tri-
burien. sub Arnolfo Imper ex Niceno.

Communi tamen utilitate atque necessitate, non
libitu cuiusquam aut dominatione transferri po-
test. Petrus de Antiochia Romam translatus est, ut
ibidem potius proficere posset. Eusebius quoque
de quadam parua ciuitate Apostolica auctoritate
mutatus est Alexandriam. Similiter Felix de ciuitate

te in qua ordinatus erat, electione civium propter doctrinam, & bonam vitam quam habebat, communi episcoporum, & reliquorum sacerdotum ac populorum consilio, translatus est Ep̄scum. Anterior pp. in epist. ad episc. provinc. Beticæ, & Toletanæ.) Euaristus pp. epist. 2.) Pelagius pp. 2. in epist. ad Benignum Archiepiscopum,) 4. Carth. 27.) 3. Apog. stol. 14.

Domus episcopi sit vicina templo. 4. Carth. 14.

Vilem suppellectilem, & mensam ac victum pauperem habeat, & dignitatis suæ auctoritatem fide & vitæ meritis quærat 4. Carth. 15. Triden. 25. capitulo 1.

Ad hoc instituta est domus episcopalis, ut sine personarum acceptione omnes in hospitalitate recipiat 2. Mantisconen. 13.) peregrinos, pauperes, debilesque, Eusebius pp. 1. in 1. tomo concil. c. 6. Turonici tempore Caroli magni, Rhemenfis 17.

Conuiuias suos ad comedendum, & bibendum non urgeat, quin potius sobrietatis præbeat exemplum. Eusebius idem ibidem.

Remoueantur ab eius conuiuiis cuncta turpitudinis argumenta: non ludicra spectacula, non acermatum vaniloquia, non fatuorum stultiloquia, non scurrilium admittantur præstigia. Eusebius pp. ibidem, capitulo 4. Turon. tempore Caroli magni, Rhemen. 17.

Sacra lectio ante mensam eius recitetur: per hoc enim, & animæ ædificantur ad bonum, & fabulæ non necessariæ prohibentur, Eusebius pp. ibidem 3. Tolet. 7.) cap. 5. Turon. tempore Caroli magni, Rhemen. 17.

Canes vel accipitres in domo eius non habitent. Mantisconen. 13.

Lectio, orationi, & verbi prædicationi, non cura rei familiaris vocet, 4. Carth. 29.) sanctum euangeli-
gelium

gelium, & epistolas B. Pauli non solum crebro lectet, sed etiam quantum possit memoriz studeat commendare, sanctorumque patrum opuscula super eadem deuote frequentet cap. 2. Turon. temp. Carol. magn.) cap. 1. Cabilonen. sub eodem Carol. mag. Rhenen. 14.

Qui enim predicationis officium suscepit (dicente Paulo. potens sit exhortari in doctrina sana, & contradicentes arguere,) nullis curis a diuina lectione priuari debet, 2. cap. 11. Tolet. predicare Euangelium, est precipuum episcoporum munus: proinde hoc, quemadmodum, & inferiores pastores, per seiplos facere debent, conc. Trident. cap. 1. de reformatione.

Ille sane, qui iam hoc honore fungens huiusce adhuc ignorantiz (vt quid doctrinz gregibus subditis exhibeat non inueniat praeconatus) caecitate vexatur, aut sponte sumat intentionem necessariam praediscendi, aut a maioribus ad lectionis exercitia cogatur inuitus, 8. Tolet. 2.) 2. Lat. 10.

Solicite studeat vnusquisque gregem sibi commissum sacra predicatione quid agere, quid vitare debeat, informare, c. 4. Turonici tempore Caroli magn.

Quamobrem nulli episcopo liceat canones aut librum pastorem a B. Gregor. pp. editum, si fieri potest, ignorare, in quibus se debet vnusquisque quasi in quodam speculo assidue considerare cap. 3. Turonici tempore Caroli magni.

Habeat etiam quilibet episcopus homilias continentes necessarias admonitiones quibus subiecti erudiantur, 1. de fide Catholica, prout capere possunt: de perpetua retributione bonorum, & aeterna damnatione malorum: de resurrectione quoque futura, & ultimo iudicio: & quibus operibus possit promereri beata vita, quibusve excludi, & vt easdem homi-

homilias quisque aperte transferre studeat in vulgarem linguam, quæ facilius cuncti intelligere possint quæ dicuntur c. 17. Turon. Carolo magno) Rheymen. 15.) Trident. sessione 24. c. 4. sess. 25. in decreto de purgatorio.

Si fortè non fuerit in domo sua, aut infirmus est, aut aliqua causa exigente non valuerit: nunquam tamen desit diebus dominicis, aut festiuitatibus, qui verbum Dei prædicet, iuxta quod vulgus intelligere potest: c. 25. Maguntiaci sub Carolo magno,) Trident. sess. 5. c. 2.

Quoniam inter cætera quæ ad salutem spectant populi Christiani, pabulum verbi Dei permaximè ei noscitur necessarium; quia sicut corpus materiali, sic anima spiritali cibo nutritur, eo quod non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei 2. Lateran. 10.

Quia tamen sæpè contingit, episcopos, propter occupationes multiplices vel inualitudines corporales aut hostiles incurfus seu occasiones alias (ne dicamus defectum scientiæ: quod in eis est reprobandum omnino, nec de cætero tolerandum) per se ipsos non sufficere, vt pro populo verbum Dei ministrent, maxime per amplas dioceses, & diffusas generali constitutione sancimus, vt episcopi viros idoneos ad sanctæ prædicationis officium salubriter exquendum assumant, potentes in opere, & sermone, qui plebes sibi commissas, vice ipsorum cum per se idem nequeunt, sollicitè visitantes, eas verbo ædificent & exemplo, quibus ipsi cum indiguerint, congruè necessaria ministrent, nè pro necessariorum defectu compellantur desistere ab incepto, 2. Lateranen. 10.

Leo pp. 10. sess. 10. tertij Lateranen. Nullus autem tam clericus secularis, quam cuiuscunque etiam mendicantium ordinis regularis, aut, quiuis alius,
ad

ad quem facultas prædicandi tam de. &c. Item Synodus Tridentina sess. 5. cap. 2. sess. 24. c. 2. sess. 25. de decreto de purgatorio.

Omnes qui prohibiti vel non missi, præter auctoritatem ab Apostolica sede, vel Catholico episcopo loci susceptam, publicè vel priuatim prædicationis officium usurpare præsumplerint, excommunicationis innodentur vinculo, & nisi quantocius resipuerint, alia competenti poena plectantur 2. Lateranen. 3.

Propterea damnati sunt Ioannis VViclef articuli 14. Licet alicui diacono vel presbytero prædicare verbum Dei, absque auctoritate sedis Apostolicæ, vel episcopi Catholici, & Ioannis Gusz decimus septimus: Sacerdotes Christi, viuentes secundum legem eius, & habentes scripturæ notitiam, & affectum ad ædificandum populum, debent prædicare, non obstante prætensa excommunicatione, & infra. Quod si Papa vel aliquis prælatus mandat sacerdoti sic disposito non prædicare, non debet subditus obedire, & decimus octauus: Quilibet prædicantis officium de mandato accipit, qui ad sacerdotium accedit, & illud mandatum debet exequi, prætensa excommunicatione non obstante.

Cæterum permissus Diaconus id potest, ut ostendit Valdense concilium, c. 2.) c. 10. Arelat. sub Carolo magno.

Episcopus vita, habitu, forma & conuersatione sancta suis sit subiectis exemplum, ut iuxta dominicam vocem. Videant opera eius bona, & glorificet patrem Deum qui in cælis est, c. 4. Turon. (sub Carolo magno,) debent siquidem exempla boni operis primùm à pontificibus procedere 1. Parisien. 3.) 8. Tolet. 4.) 11. Tolet. 2.) sessione Trident. 14. caput 1.) 22. c. 1.) 25. c. 1.

Quilibet episcopus per se, aut per archidiaconum suum

quum, vel idoneas personas honestas, bis aut saltem semel in anno propriam parochiam in qua fama fuerit hæreticos habitare, circumeat, & ibi tres vel plures boni testimonij viros, vel etiam, si expedire videbitur, totam vicinam iurare compellat; quod si quis ibidem hæreticos sciuerit, vel aliquos occulta conuenticula celebrantes, seu à communi conuersione fideium, vita & moribus dissidentes, eos episcopo studeat indicare. Ipse autem episcopus ad præsentiam suam conuocet accusatos, qui nisi se ab obiecto reatu purgauerint, vel si post purgationem exhibitam in pristinam fuerint relapsi perfidiam, canonicè puniantur Si quis verò ex eis iurationem damnabili superstitione respuentes, iurare fortè noluerint, ex hoc ipso tanquam hæretici reputentur, cap. 3. Lateranensis 2.) Qui verò (ait cap. 4. concil. Mileuitani) negligunt loca ad suam cathedram pertinentia in Cathedram vnitatem lucrari conueniatur à &c.

Vnaquæque diocesis (iuxta ordinem antiquæ consuetudinis) annuis vicibus ab episc. visitetur (Tarracon. 8.) 4. Toletan. 35.) c. 17. Arelat. sub Carolo magno) Trid. 22. c. 8. 24. c. 3. & 10.

Qui circumuendo per parochias, exquirat, quo vnaquæque basilica in reparationem sui indigeat 4. Tolet. 35.) Tarracon. 8.

Discutiat, & presbyteros, quomodo sacramenta administrent, & officia in ecclesia peragant 2. Braccar. 1.

Item conuocata plebe ipsius ecclesiæ, doceat illam vt homicidium, adulterium, periurium, falsum testimonium, & reliqua peccata mortifera vitent, & quod nolunt sibi fieri, alteri non faciant, & omnium resurrectionem credant, & diem iudicij, in quo vnusquisque secundum opera sua recepturus 2. Braccar. 1.

Quod

Quod si ipse, aut languore detentus, aut alijs occupationibus implicatus id explere nequiverit, presbyteros probabiles, aut diaconos mittat, qui & reditus basilicarum, & reparaciones, & ministrantium vitam inquirent 4. Tolet. 35.

Et quia episcopo pauperum defendendorum cura incumbit, dum conspexerit iudices ac potentes eorum oppressores existere, prius eos sacerdotali admonitione redarguat: & si contempserint emendare errorem insolentia, regis auribus intemetur, qui eos ab improbitate coerceat c. 17. Arelaten. sub Carolo magno.

Cum vero episcopus dioecesim visitat, nulli præ multitudine onerosus existat, nec varquam quinarium numerum euectionis excedat, aut amplius quam vna die per vnamquamque basilicam remorandi licentiam habeat 7. Tolet. 4) Alex. pp. 3. part. 1. cap. 4.

Et præter honorem cathedræ suæ, id est, solidos duos aliquid aliud p. ecclesias nõ tollat. 2. Braccaren. 1.) 7. Toletan. 4. idem, sed addit: Monasteriorum tamen basilicis ac solutionis pensione seiunctis. Unde liquet, & monasteriorum fuisse visitatorem.) Ticinensis synodus sub Ludouico Imp. ita loquitur: Episcopus, quando populum confirmaturus, parochias circuit, archipresbyteros suos non grauet, sed huiusmodi dispensa contentus sit, Panes centum, fristingas 4. vini sestaria 50.) pullos 7.) oua 50.) agnum vnum, porcellum vnum, annonam ad caballos modios 6. foenicorbes 3. mel, oleum, ceræ, quod sufficit capitulo 14. Cabilonen. temp. Caroli magni, monet similiter, vt cum vel in confirmandis hominibus, vel inquirendis rebus emendatione dignis, vel in prædicatione verbi Dei, lucris animarum potius quam depredandis, spoliandisve hominibus, & scandalizandis fratribus operam det. Sic & Alexander

scopus ordinetur, ita vt intra anni ipsius spacium, à doctis, & probatis, viris, disciplinis, & regulis spiritalibus plenius instruat, quod si hoc quisquam episcoporum transcendere quacunque conditione præsumperit, anno integro ab officio vel caritate fratrum habeatur extraneus. Aut cum supplenda est clericalis penuria, præmissa sex mensium conuersatione. Gelasius Papa epistola prima ad vniuersos episcopos, &c. capite quarto. Quanto longiorem in ecclesiasticis conuersationem olim exegerint, vide in epist. 1. Syricij pp. cap. 10.) Zosimi pp. epistol. 1. cap. 3.

Qui autem ordinari merentur, sic ascendant ad ordines, vt epus nõ fiat quisquam, nisi primò fuerit, ostiarius deinde lector, postea exorcista, inde sacretur acolytus, demũ verò subdiaconus, deinde diaconus, & postea presbyter. Gaius pp. teste Damaso, & habetur in fine epist. eius decretalis) Sardicen. verò c. 13. ait: Nisi ante & lectoris munere, & officio diaconi aut presbyteri fuerit perfunctus.) Celestinus pp. 1. c. 5. epist. 2. vt Gaius sapit.

Electus non potest ordinari absque consensu Metropolitanæ episcopi. Hilarius pp. epist. 2. c. 1. ad episcopos Tarrac.) Innocentius pp. 1. ante eum c. 1. epist. 7.) Bonifaciu. pp. 1. epist. 3.) 1. Niceni 6. Arelaten. 5. & 6.) Antioch. 19. 2. Carth. 12.) 1. Parisien. 8.) 2. Turonici. 9.

Quo accedente, ordinetur ab omnibus, si fieri potest, qui in eius prouincijs sunt. Si verò hoc difficile fuerit, vel aliqua urgente necessitate, vel itineris longitudine, certè tres episcopi debent congregari, vt etiam cæterorum absentium consensum literis teneant, Anacletus pp. epist. 2. epist. 1.) 1. Nicen. 4.) Ioannes pp. 3. epist. 1.) 1. Arelat. 21.) 1. Arelat. 5. Antioch. 19.) Laodic. 12.) Syricius pp. epistol. 4.) 2. Carthagenen. 12.) 3. Carth. 39.) 1. Araus. 21.) Damalus

Margarita Conciliorum bul. pro confessoribus. 757
sus pp. epist. 4. vt Rhegien. 7.) Gregor pp. 2. epist. 8.
Damascus, Rhegiense, & Antiochenum concilia
pronunciant alioqui fore irritum, si tres ordinent.

Orta autem inter partes dubitatione, maiori numero Metropolitanus in electione consentiat 2.
Arelaten. 5.

Et si qua contradictio fuerit oborta, non presumant ad purgandum eum, qui ordinandus est, tres iam, sed duo vel tres postulentur, qui cum tribus alijs discutiant in plebe cui ordinandus est, primò personas contradicentium, postremò illa pertractèt quæ obijciuntur, & cum purgatus fuerit sub conspectu publico, ita demum ordinetur, tertia Carthaginensis 40.

Non diu autem differat Metropolitanus antistitem substituere 4. Aurellanen. 33.) non ultra menses tres, nisi fortè inexcusabilis necessitas coegerit tempus ordinationis amplius prorogari. Chalcedon. 25.) quod est, 76. caput concilij V Vormation) in 1. tomo concil. idem adscribitur Damaso decretum. Vide conc. Trident. 25. sess. cap. 2.

Eo quòd cum diu differtur ordinatio successoris, non minima creatur officiorum diluorum offensio, 12. Tolet. 6.

Alter tunc de altera eligatur ecclesia, si de ciuitatis ipsius clero, cui est episcopus ordinandus, nullus dignus (quod euenire non credimus) poterit reperiri. Primùm enim illi reprobandi sunt, vt aliqui de alienis ecclesijs meritò præferantur. Habeat vnusquisque fructum suæ militiæ in ecclesia, in qua suam per omnia officia transegit ætate. In aliena stipendia minimè alter obrepat: nec alij debitam alter sibi audeat vendicare mercedem. Sit facultas clericis renitendi, si se viderint prægrauari, & quos sibi ingeri ex transuerso agnouerint, non timeant refutare. Celestinus pp. 1, epist. 2, c. 5.) Ticinensis sy

nodus. Si autem in ipsa plebe, &c.

 Non in villula auté, nec in agro, nec in modica ciuitate, sed honorabili constituendus est epus vt episcopi nomen non vilescat. Anacletus pp. epistola 3) Laodic. 57.) i. Nicenum citatum cap. 4. concilij Toletani 12.) Sardicen. 6.

Vtilitate tamen ac magno rei commodoj aliud exigente potestate Apostolica secus fecit Zacharias pp. vt videre est in eius epistola 6. quæ est ad Bonifacium.

Confecretur ibi episcopus comprouincialis, vbi Metropolitanus elegerit, 4. Tolet. 18.) Aurel. 5.) Sardic. 6. vt & Aurelia. probat, vt ordinetur in ipsa ecclesia, quæ viduata est.

Simul conuenientes episcopi scrutinium diligenter agant, ieiuniumque cum omnibus celebrent precibus, & manus cum sanctis euangelijs, quæ predicaturi sunt, imponentes, dominica die hora tertia orantes, sacraq; vnctione (exemplo Prophetarum, & regum) caput eius more Apostolorum, & Moyfis vngentes, quia omnis sanctificatio constat in spiritu sancto, cuius virtus inuisibilis sancto schismati est permixta. Anacletus pp. in epist. 2.) & 4. Toleta. 19) 4. Carth. 2. Quum (inquit) episcopus ordinatur, duo episcopi ponant, & teneant euangeliorum codicem super caput, & ceruicem eius, & vno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes episcopi qui adsunt, manibus suis caput eius tangant. Vide tit. Degradari, §. 6.

Scrutentur autem an natura sit prudens, an docilis, an moribus temperatus, an vita castus, an sobrius, an semper suis negocijs cauens, an humilis, affabilis, misericors, literatus, in lege Domini instructus, in scripturarum sensibus cautus, intus, in dogmatibus exercitatus 4. Carth. 1) Laodic. 12.) c. 2. C. bylonen sub Carolo magno.

Trige.

Trigesimum ætatis annum iam egerit, de legitimo sit matrimonio natus, Alexander pp. 3. parte 1. cap. 3.

Alioqui non poterit dicere contemptoribus ad monitionis suæ. Futurum cogitare iudicium quod ipse forte non cogitat: amatoribus mundi, Nolite diligere mundum, si eum mundi amor oblectat: ambiciosus, Ambitionis finem imponite, si eum ambitio ruinosam præcipitat: ebriosus, Ebrietatem caute, si se mero usque ad alienationem mentis ingurgiat: sumptuosus dapibus crudus, non potest suis abstinentiam laudare quam calcat: vitio cupiditatis addictus, cupidus amorem non potest dissuadere: pecuniarum inimicitiarum tenax, non audebit animos dissidentium sacerdotali tranquillitate componere, iusticiam prædicare iudicibus erubescit, quam ipse personæ potentis favore corrumpit: nec defendit oppressos, si personas aut honorat aut despicit, & quicquid boni non facit, aut mali committit, nec iubebit fieri, nec verabit, quia necessariam docendæ auctoritatem contrarietate suæ actionis, aut amittit, aut minuit. Prosper. lib. 1. de vita contemplat. cap. 15.

Cum autem electus fuerit, & confirmationem acceperit, & ecclesiasticorum bonorum administrationem habuerit, decurso tempore de consecrandis episcopis à canonibus definito, is ad quem spectant beneficia quæ habuerat, disponendi de illis liberam habeat facultatem, Alexander pp. 3. parte 1. cap. 3.

Episcopus iure diuino superiores esse presbyteris, declarat synodus Trid. sess. 23. c. 4. & canon. 7.

Prælegantur ei cum ordinatur conciliorum decreta, ut per ignorantiam nil poenitendum gerat. 3. Carth. 3.) Celestinus pp. 1. c. 1. epl. 3.) 4. Tolet. 24.

Duo autem in vna ciuitate, aut ecclesia non ordinentur, Hilarius pp. c. 4. epist. 2. ad Tarracon. D₂

masius pp. epist. 4.) cap. 4. Cabilonen. circa tempora Eugeni pp 1.) 12. Toletan. 4.

Duas diœceses vnus sibi non vendicet 3. Carth. 46. Pontificalia in alterius diœcesi non exerceat, Trident. sess. 6 c. 5. de refor. & sess 14. cap. 2. Vide Nicenum 1. c. 17.) Arelaten. c. 13.) Antioch. cap 13.) Sardicen c. 18. & 19.) & Carth. c. 21.

Multiplicato Dei populo, crescente fide, multiplicati sunt, & episcopatus seu diœceses, iuxta sacrorum canonum statuta, Gregorius pp. 2. epi. 8.) 1. Anglicani 9.) 2. Carth. 5.

Cui §. vigeſimo sexto non contradicunt 2. Carth. 5.) 1. Carth. 42.) 2. Toletan. 4. se cauent tantum, ne modico, nec satis excellenti loco episcopus constituatur.

Cuius facti confirmatio petitur à sede Apostolica. Zacharias pp. in epist. ad V Vicam.

Resideat in ecclesia sua cathedrali, nec facultas sit ei ad aliquam ecclesiam in diœcesi constitutam se conferendi, vel in re propria diutius quam oportet, curam frequentationem propriæ cathedræ negligendi, 5. Carth. 5.) Euaristus pp. epi. 2. Sicut vir non debet.) Calce. 5.) Conc. Trid. sess. 6 de reformatione c. 1. & sess. 23. c. 1. de reformat. vbi declaratur quod residentia episcopi, siue inferioris pastoris apud oues suas sit iuris diuini.

Si vel ad possessiones suas vel aliò accedere velit non diutius absit quam 3. dominicas vel hebdomadas. Sardicen. 14 & 15 aut communionem priuetur.) Imò si nulla infirmitate impediatur, omni die dominico ibi conueniat 1. Aurelia. 33.

Curent in primis nè tempore aduentus domini, ci quadragesimæ: natiuitatis, resurrectionis, Pentecostes, item corporis Christi, quibus refici maxime, & in domino gaudere pastoris præsentia oues debeant, ipsa ab ecclesia sua cathedrali vilo pacto ab-

sint,

sint, nisi episcopalia munia in sua diocesi eos aliò vocent, Trident. sess. 3. cap. 1.) Agathen. cap. 64.

Si suscepta manus impositione, & deputatus piz esse populis non suscipiat ministerium sacerdotij, nec consentiat habere ecclesiam in qua fuerat ordinatus, hic incommunicabilis esse debet, donec coactus consentiat plebem suscipere libimet deputatam, Antioch. 17.

Si ordinatus non recipiatur ab ea parochia cui est denominatus, non occupet alias parochias, vim pzelibus earum inferendo, aut abijciatur si hoc faciat. Si voluerit in ordine presbyteri, vt presbyter residere vbi prius fuerat, non abijciatur propria dignitate, Ancyran. 17. & est dist. 92. Si qui episcopi.) Anthioc. 18. non dissimiliter: Hic (inquit) honorem susceptum retinere debebit, & sacerdotio fungi, ita vt nihil molestiæ afferat ecclesia illi in qua fuerit constitutus,) Si receptus expellatur inque (pro disciplina scilicet, & catholica confessione, vel pro defensione veritatis) non prohibeatur in alia ciuitate immorari, vtque dum iniuria remediũ accipiat: quinimo ei, & larga beneuolentia,] & humanitas est exhibenda, Sard. 21.

De sua autem ciuitate seu ecclesia ad aliam ecclesiam non transferatur, propter multã perturbationem, & seditiones quæ fiunt, 1. Niceni 15.) Antio. 21.) Sardicen. 1. & 2.) Chalcedonen. 5.) Hilarius pp. ad episcopos Tarracon. epist. 2 c. 2.) Aquisgranen. sub Ludouico pio Imp 1. c. 42. ex Nicen.) c. 28. Triburien. sub Arnolfo Imper ex Niceno.

 Communi tamen vtilitate atque necessitate, nõ libitu cuiusquã aut dominatione transferri potest. Petrus de Antiochia Romam translatus est, vt ibidem potius proficere posset. Eusebius quoque de quadam parua ciuitate Apostolica auctoritate mutatus est Alexandriam. Similiter Felix de ciuita-

te in qua ordinatus erat, electione civium propter doctrinam, & bonam vitam quam habebat, communi episcoporum, & reliquorum sacerdotum ac populorum consilio, translatus est Episcopus. Anterior pp. in epist. ad episc. provinc. Beticæ, & Toletanæ.) Euaristus pp. epist. 2.) Pelagius pp. 2. in epist. ad Benignum Archiepiscopum,) 4. Carth. 27.) 3. Apol. stol. 14.

Domus episcopi sit vicina templo. 4. Carth. 14.

Vilem suppellectilem, & mensam ac victum pauperem habeat, & dignitatis suæ auctoritatem fide & vitæ meritis quærat 4. Carth. 15. Triden. 25. capitulo 1.

Ad hoc instituta est domus episcopalis, ut sine personarum acceptione omnes in hospitalitate recipiat 2. Manticonen. 13.) peregrinos, pauperes, debilesque, Eusebius pp. 1. in 1. tomo concil.) c. 6. Turonici tempore Caroli magni, Rhemenfis 17.

Conuiuias suos ad comedendum, & bibendum non urgeat, quæ potius sobrietatis præbeat exemplum. Eusebius idem ibidem.

Remoueantur ab eius conuiuiis cuncta turpitudinis argumenta: non ludicra spectacula, non acermatum vaniloquia, non fatuorum stultiloquia, non scurrilium admittantur præstigia. Eusebius pp. ibidem,) capitulo 4. Turon. tempore Caroli magni,) Rhemen. 17.

Sacra lectio ante mensam eius recitetur: per hoc enim, & animæ ædificantur ad bonum, & fabulæ non necessariae prohibentur, Eusebius pp. ibidem 3. Tolet. 7.) cap. 5. Turon. tempore Caroli magni,) Rhemen. 17.

Canes vel accipitres in domo eius non habitent. Manticonen. 13.

Lectio, orationi, & verbi prædicationi, non curæ rei familiaris voçet, 4. Carth. 29.) sanctum euangeli-
gium

gelium, & epistolas B. Pauli non solum crebro lectet, sed etiam quantum possit memorie studeat commendare, sanctorumque patrum opuscula super eadem deuote frequentet cap. 2. Turon. temp. Carol. magn.) cap. 1. Cabilonen. sub eodem Carol. mag. Rhenen. 14.

Qui enim predicationis officium suscepit (dicente Paulo. potens sit exhortari in doctrina sana, & contradicentes arguere,) nullis curis a diuina lectione priuari debet, 2. cap. 11. Tolet. predicatio Euangelium, est precipuum episcoporum munus: proinde hoc, quemadmodum, & inferiores pastores, per seiplos facere debent, conc. Trident. cap. 1. de reformatione.

Ille sane, qui iam hoc honore fungens huiusce adhuc ignorantie (vt quid doctrine gregibus subditis exhibeat non inueniat prece mutus) caecitate vexatur, aut sponte sumat intentionem necessariam prediscendi, aut a maioribus ad lectionis exercitia cogatur inuitus, 8. Tolet. 2.) 2. Lat. 10.

Solicite studeat vnusquisque gregem sibi commissum sacra predicatione quid agere, quid vitare debeat, informare, c. 4. Turonici tempore Caroli magni.

Quamobrem nulli episcopo liceat canones aut librum pastorem a B. Gregor. pp. editum, si fieri potest, ignorare, in quibus se debet vnusquisque quasi in quodam speculo assidue considerare cap. 3. Turonici tempore Caroli magni.

Habeat etiam quilibet episcopus homilias continentes necessarias admonitiones quibus subiecti erudiantur, 1. de fide Catholica, prout capere possunt: de perpetua retributione bonorum, & aeterna damnatione malorum: de resurrectione quoque futura, & ultimo iudicio: & quibus operibus possit promereri beata vita, quibusque excludi, & vt easdem homi;

homilias quisque aperte transferre studeat in vulgarem linguam, quæ facilius cuncti intelligere possint quæ dicuntur c. 17. Turon. Carolo magno) Rheymen. 15.) Trident. sessione 24. c. 4. sess. 25. in decreto de purgatorio.

Si forte non fuerit in domo sua, aut infirmus est, aut aliqua causa exigente non valuerit: nunquam tamen desit diebus dominicis, aut festiuitatibus, quibus verbum Dei prædicet, iuxta quod vulgus intelligere potest: c. 25. Maguntiaci sub Carolo magno,) Trident. sess. 5. c. 2.

Quoniam inter cætera quæ ad salutem spectant populi Christiani, pabulum verbi Dei permaximè ei noscitur necessarium; quia sicut corpus materialis, sic anima spiritali cibo nutritur, eo quod non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei 2. Lateran. 10.

Quia tamen sæpè contingit, episcopos, propter occupationes multiples vel inualitudines corporales aut hostiles incurfus seu occasiones alias (ne dicamus defectum scientiæ: quod in eis est reprobandum omnino, nec de cætero tolerandum) per se ipsos non sufficere, vt pro populo verbum Dei ministrent, maxime per amplas dioceses, & diffusas generali constitutione sancimus, vt episcopi viros idoneos ad sanctæ prædicationis officium salubriter exquendum assumant, potentes in opere, & sermone, qui plebes sibi commissas, vice ipsorum cum per se idem nequeunt, sollicitè visitantes, eas verbo ædificent & exemplo, quibus ipsi cum indiguerint, congruè necessaria ministrent, nè pro necessariorum defectu compellantur desistere ab incepto, 2. Lateranen. 10.

Leo pp. 10. sess. 10. tertij Lateranen. Nullus autem tam clericus secularis, quam cuiuscunque etiam mendicantium ordinis regularis, aut quiuis alius,
ad

ad quem facultas prædicandi tam de. &c. Item Synodus Tridentina sess. 5. cap. 2. sess. 24. c. 2. sess. 25. de decreto de purgatorio.

Omnes qui prohibiti vel non iussi, præter auctoritatem ab Apostolica sede, vel Catholico episcopo loci susceptam, publicè vel priuatim prædicationis officium usurpare præsumplerint, excommunicationis innodentur vinculo, & nisi quantocius resipuerint, alia competenti poena plectantur 2. Lateranen. 3.

Propterea damnati sunt Ioannis VViclef articuli 14. Licet alicui diacono vel presbytero prædicare verbum Dei, absque auctoritate sedis Apostolicæ, vel episcopi Catholici, & Ioannis Gusz decimus septimus: sacerdotes Christi, viuentes secundum legem eius, & habentes scripturæ notitiam, & affectum ad ædificandum populum, debent prædicare, non obstante prætensa excommunicatione, & infra. Quod si Papa vel aliquis prælatus mandat sacerdoti sic disposito non prædicare, non debet subditus obedire, & decimus octauus: Quilibet prædicantis officium de mandato accipit, qui ad sacerdotium accedit, & illud mandatum debet exequi, prætensa excommunicatione non obstante.

Cæterum permissus Diaconus id potest, vt ostendit Valdense concilium, c. 2.) c. 10. Arelat. sub Carolo magno.

Episcopus vita, habitu, forma & conuersatione sancta suis sit subiectis exemplum, vt iuxta dominicam vocem. Videant opera eius bona, & glorificet patrem Deum qui in cælis est, c. 4. Turon. sub Carolo magno,) debent siquidem exempla boni operis primùm à pontificibus procedere 1. Parisien. 3.) 8. Toleta. 4.) 11. Toleta. 2.) sessione Trident. 14. caput 1.) 22. c. 1.) 25. c. 1.

Quilibet episcopus per se, aut per archidiaconum suum

quum, vel idoneas personas honestas, bis aut saltem semel in anno propriam parochiam in qua fama fuerit hæreticos habitare, circumbeat, & ibi tres vel plures boni testimonij viros, vel etiam, si expedire videbitur, totam vicinam iurare compellat; quod si quis ibidem hæreticos sciuerit, vel aliquos occulta conuenticula celebrantes, seu à communi conuersione fidei, vita & moribus dissidentes, eos episcopo studeat indicare. Ipse autem episcopus ad præsentiam suam conuocet accusatos, qui nisi se ab obiecto reatu purgauerint, vel si post purgationem exhibitam in pristinam fuerint relapsi perfidiam, canonicè puniantur. Si quis verò ex eis iurationem damnabili superstitione respuentes, iurare fortè noluerint, ex hoc ipso tanquam hæretici reputentur, cap. 3. Lateranensis 2.) Qui verò (ait cap. 4. concil. Mileuitani) negligunt loca ad suam cathedram pertinentia in Cathedram vnitatem lucrari conueniatur à &c.

Vnaquæque diocesis (iuxta ordinem antiquæ consuetudinis) annis vicibus ab episc. visitetur Tarracon. 8.) 4. Toletan. 35.) c. 17. Arelat. sub Carolo magno) Trid. 22. c. 8. 24. c. 3. & 10.

Qui circumeundo per parochias, exquirat, quo vnaquæque basilica in reparationem sui indigeat 4. Tolet. 35.) Tarracon. 8.

Discutiat, & presbyteros, quomodo sacramenta administrent, & officia in ecclesia peragant 2. Braccar. 1.

Item conuocata plebe ipsius ecclesiæ, doceat illam vt homicidium, adulterium, periurium, falsum testimonium, & reliqua peccata mortifera vitent, & quod nolunt sibi fieri, alteri non faciant, & omnium resurrectionem credant, & diem iudicij, in quo vnusquisque secundum opera sua recepturus 2. Braccar. 1.

Quod

Quod si ipse, aut languore detentus, aut alijs occupationibus implicatus id explere nequiverit, presbyteros probabiles, aut diaconos mittat, qui & reditus basilicarum, & reparaciones, & ministrantium vitam inquirent 4. Tolet. 35.

Et quia episcopo pauperum defendendorum cura incumbit, dum conspexerit iudices ac potentes eorum oppressores existere, prius eos sacerdotali admonitione redarguat: & si contempserint emendare errorem insolentia, regis auribus intimetur, qui eos ab improbitate coerceat c. 17. Arelaten. sub Carolo magno.

Cum vero episcopus dioecesim visitat, nulli præ multitudine onerosus existat, nec unquam quinarium numerum euectionis excedat, aut amplius quam vna die per vnamquamque basilicam remorandi licentiam habeat 7. Tolet. 4) Alex. pp. 3, part. 1. cap. 4.

Et præter honorem cathedræ suæ, id est, solidos duos aliquid aliud p. ecclesias nõ tollat. 2. Braccaren. 2.) 7. Toletan. 4. idem, sed addit: Monasteriorum tamen basilicis ac solutionis pensione seiunctis. Unde liquet, & monasteriorum fuisse vilitatorem.) Ticinensis synodus sub Ludouico Imp. ita loquitur: Episcopus, quando populum confirmaturus, parochias circuit, archipresbyteros suos non grauet, sed huiusmodi dispensa contentus sit, Panes centum, fristingas 4. vini sestaria 50.) pullos 7.) oua 50.) agnum vnum, porcellum vnum, annonam ad caballos modios 6. foenicorbes 3. mel, oleum, cera, quod sufficit capitulo 14. Cabilonen. temp. Caroli magni, monet similiter, vt cum vel in confirmandis hominibus, vel inquirendis rebus emendatione dignis, vel in prædicatione verbi Dei, lucris animarum, & scandalizandis fratribus operam det. Sic & Alexander

Alexander pp. 3. constitutionum suarum part. 2. capit. 6.) Et partis 1. 4. rem totam minutius explicant. Statuimus (inquit) quod archiepiscopi parochias visitantes, pro diuersitate prouinciarum, & facultatib. ecclesiarum, quadraginta vel quinquaginta euectionis numerum non excedant. Episcopi, viginti vel triginta nequaquam excedant Archidiaconi, quinque aut septem. Decani constituti sub ipsis duobus equis existant contenti. Cum canibus venatorijs, & aibus non proficiantur, sed ita procedant, ut non quæ sunt sua, sed Iesu Christi querere videantur. Prohibemus etiam ne subditos suos tallijs, & exactionibus episcopi grauare præsumant. Sustinemus autem pro multis necessitatibus, quæ aliquoties superueniunt, ut si manifesta, & rationalis causa extiterit, cum charitate moderatum ab eis valeant auxilium postulare. Cum enim dicat Apostolus: Non debent parentibus filij thesaurizare, sed parentes filijs, multum longè à paterna pietate videtur, si præpositi suis subditis graues existant, quos in cunctis necessitatibus pastoris more fouere debent, &c. Sanè quod de prædicto numero euectionis secundum tolerantiam dictum est, in illis locis poterit obseruari, in quibus ampliores sunt redditus, & ecclesiarum facultates. In pauperibus autem locis tantam volumus teneri mensuram, ut ex accessu maiorum minores non debeant grauari. Hæc Alexander pp. 3. Lateranen. 33. approbatur Alexandri istud decretum.

Circumeunte autem episcopo per diocesim, presbyter semper paratus sit ad suscipiendum eum cum collectione, & adiutorio populi qui ibi confirmari debet. Synodus Francia sub Zacharia pp.

Episcopus clericorum suorum testimonio uiuat, secum tam in celsa, quam in ybicunq; fuerit, comites eos habens 2. Turonici 13.) Lucius pp. teste Damaso

in

in li. Pontificall.) Francieꝝ autem synodus sub Caꝛolo magno duce: presbyter (inquit) episcopo testis assistat castitatis, & vite, & fidei, & doctrinæ illius.

Habeant clerici, qui episcopo seruiant, & eum custodire debent, licentiam extraneas mulieres de frequentia cohabitationis eijcere. 1. Turonici 14.

Nulla mulier in cubiculo episcopi absque duobus presbyteris, aut certè diaconibus ingredi permittatur, 1. Mantifcon. 3.

Deo sacrificans teste secum habeat, & plures quàm alius sacerdos, utpote maioris honoris gradu fruens. In solennioribus quippe diebus, aut septem, aut quinque, aut tres diaconos (qui eius oculi dicuntur) & subdiaconos atque reliquos ministros secum habeat, qui sacris induti vestimentis, contrito corde & humiliato spiritu ac prono stent, vultu, custodiètes eum à maleuolis hominibus? & consensum eius præbeant sacrificio. Peracta autem consecratione omnes (hi) communicent, qui noluerint ecclesiasticis carere liminibus, Anacletus pp. epistol. 1. & est de cons. dist. 1. Episcopus Deo. Peregrino episcopo sacrificandi locus detur 1. Arelaten. 20.

Gentilium libros non legat: hæreticorum autem, pro necessitate, & tempore. 4 Carth. 16.

Viduarum, pupillorum ac peregrinorum gubernationem non semetipsum, sed per archipresbyterum, aut per archidiaconum agat. 4. Carth. 17.

Prouisioni episcopi causæ viduarum, & pupillarum sunt commissæ, ideoque eos à iudicibus dilacerari non sinat, & à iudicibus non prius conueniatur, quàm episcopo ipsi iudices nunciauerint, (sub cuius velamine degunt, 2. Mantifcon. 12.) Sardicen. 8.) Chalcedonen. 3.

Tuitionem testamentorum episcopus non suscipiat possessiones non conducat, sæcularibus procuratoribus non misceatur, neque yllo turpi, vel in-

Ccc

honesto

honesto negotio victum quærat. 4. Carth. 18.) 3. Carth. 15.) Chalcedonen. 3. Viduarum, & excipiuntur.

Pro rebus transitorijs non litiget prouocatus 4. Carth. 19.

Oeconomum ex proprio clero sibi constituat. indecorum est enim, laicum vicarium esse episcopi, & seculares in ecclesia iudicare. Si quis autem episcopus posthac ecclesiasticam rem aut per laicalem procuracionem administrandam elegerit, aut sine testimonio economi gubernandam crediderit, verè vt contemptor canonum, & fraudator ecclesiasticarum rerum, concilio manebit obnoxius. 2. Hispanen 9. insequens c. 26. concilij Chalcedon. vt & quarti Toletani c. 47.) cap. 5. Cabylonen circa tempora Eugenij pp. 1.) non domesticis suis, aut propinquis, aut fratribus eam committat Antioch. 25.) Episcopi in 2. synodo sub Symmacho pp. Vide Trid. sess. 22. c. 9.) 24. c. 16.

Res ecclesie cuiusque prouincie, sunt in ditione episcopi illius prouincie, quarum regendi, & dispensandi potestatem habet. Urbanus pp. 1. in epi. decretali ad omnes episcopos.) Gelasius pp. cap. 11. epi. 2. ad Siculos) Antioch. 25.) 3. Tolet. 19.) c. 14. Cabilio. circa tempora Eugenij pp.) cap. 8. Maguntiaci sub Carolo magno.) Vormation. 6. 46.) cap. 4. Maguntien. tempore Arnulphi Imp. vt & c. 6. V Vormatië. quod est canon ante positus ex 3. Toletan.) Sic verò primi Aurelian. cap. 17. rem planius exponens, De his que parochijs in terris, vineis, mancipijs, atque peculij quicumque fideles obtulerint, antiquorum canonum statuta seruentur, vt omnia in episcopi potestate consistant, idem & 3. Aurelianen. 5. De his tamen que in altario accefferint, tertia fideliter episcopis deferatur, duz clericis.) Vide Trid. sess. 2. cap. 9.

Ideoque

Ideo que si quis sub occasione confessionis principum eas inuaserit, principes redarguendi erunt, & irrita erit donatio. Nicolzus pp. 1. 12. q. 1. De reb. Aruernen. 4.) 4. Aurelianen. 24.

Rebus ecclesiz tanquam commendatis, non tanquam proprijs vtatur. 4. Carth. 31.) c. 10. Turonen. sub Carolo magno,) c. 6. Cabilonen. sub eodem, & ideo consanguineos non ditet. Trid. 25. c. 1.

Commendatz autem sunt, vt debiles, pauperes, viduz, orphani, & ceteri necessitatem patientes à sancta ecclesia, vt puta à pia matre, & omnium gubernatrice subsidium accipiant cap. 6 Cabilon. sub Car. magno,) V Vormatien 45.) Urbanus pp. 1. supra citatus.) Gelasius pp. epist. 2. cap. 1.) Aruer. concil.) 3. Toletan 3.) cap. 11. Turoniel tempore Caroli m: 3 gni.

Manifesta autem sint, quz ecclesiz competunt presbyteris, & diaconis illis qui circa episcopum sunt, vt ipsi non ignorent, nec eos aliquid lateat eorum, quz sunt propria ecclesiz: vt conuenerit episcopum migrare de loculo, certis existentibus rebus, quz sunt ecclesiz, nec ipsz collapse depereant, nec quz propria probantur episcopi, sub occasione rerum peruadantur ecclesiz. iustum namque, & acceptum est coram Deo, & hominibus, vt sua episcopus quib voluerit derelinquat, & quz ecclesiz sūt, eidem conseruetur ecclesiz, vt nec ecclesia aliquid patiatur incommodum, nec episcopus sub occasione proscribatur ecclesiz, & in causis incidant qui ad eum pertinent, & ipse post obitum maledictionibus ingrauetur. Antiochense 24. Apost. 75.

Ex hoc § 76. patet, vt & ex Chalcedon. 22.) Agathen 51.) Tarracon. 12.) Valen. 3.) 4. Aurelia. 12.) 1. Hispanen. 1.) Braccar. 9. episcopum suas quoque proprias habuisse facultates.

Omnis beneficij ecclesiastici collator est. Vide

C c c 2 titu

Sciunt presbyteri se episcopo dignitate esse subiectos. Celestinus pp. 11. spi. 1. c. 1.) 1. Aretalen. 19.) 2. Carth. 9.) Laodiceen. 56.) 1. Mantiseon. 10.) Synodus Francien (sub Zacharia pp. 1.) Trident. 25. c. 6.

Qui solus sacerdotes , & diaconos consecrat seu constituit, Gelasius pp. spi. 1. c. 8.) 2. Hispalen. 5. & 7. 8. Tolet. 7.

Altare solus constituit , benedicit , vel ungit 2. Hispal. 7.) Agath. 43.) Felix pp. 4. c. 1. epistolæ suæ decretalis.) 1. Braccaren 37.) 8. Toletan. 7.) VVormatien. 8.

Confirmationis sacramentum confert , & chrisma conficit , Vide titulos , Confirmatio. §. tertio. & Chrisma.

Virgines consecrat. 2. Carth. 3.) 4. Carth. 11.) 2. Hispalen. 7.) (eo consulto, & presbyter. 3. Carth. 36.) VVormat. 8.

Ioannis VVilel 28. articulus Constantiæ damnatus est; Confirmatio iuuenum , clericorum ordinatio, locorum consecratio, reservantur pp. & episcopis propter cupiditatem lucri temporalis, & honoris .

Poenitentes solus publicè in missa reconciliat. 2. Hispalen. 7.) VVormatien. 8.) permittente autem episcopo id facit , & presbyter. Elibertini 32.) 3. Carth. 31.) 2. Hispalen. 7.) 2. Carth. 4) Episcopo mortuo ante eorum reconciliationem, successor id agat. Epauenen. 28.

Sedet sublimior in ecclesia , & in confessorio presbyterorum; intra domum verò, collegam presbyterorum se esse cognoscat 4. Carth. 35. nec adeo arrogans sit, ut dum sedet, stare presbyterum patiatur 4. Carth. 34.

Et quoniam scriptum est , forma estote gregi, nõ ut dominantes in clero, exactiones, aut tallias dioecesi

cessi suæ vel damnæ non infligat, nec angarijs presbyteri, aut diacones fatigentur, neque in aliquibus indictionibus, né videatur in ecclesia Dei exactor potius quam Dei pontifex nominari. tertio Tolet. 23.) 7. Toletan. 4.) cap. 17. Cabilonen tempore Caroli magni,) Alexander pp. 3. parte 2. c. 7.

Dissidentes episcopes si non timor Dei, synodus saltem reconciliet 4. Carth. 25.) aut episcoporum alter aduocet ex alia prouincia episcopum cognitorem. Sardicen. 3.) aut vtrunque presbyteri ad compositionem eligantur 2. Turon. secundo) si diuersarum sunt prouinciarum inter quas causa versatur ille Primas det iudices, in cuius prouincia est locus de quo contenditur. Mileuitani 24. in synodo Chalcodon. actio. 11. 12. 13. & 14. hoc obseruatur.

Posterior priori non præponatur: hoc est, prius ordinatus episcopus priorem habeat locum. Agathen. 23.) Lucius pp. in epist. ad episc. Gal. 1. Bracaren. 24.) 1. Anglicani 8. (alibi forte priorem, superbia elatum, & aliud ob crimen, ad locum posterius reuulerit antistes. Agath. 23.)

Episcopo dum viuit, quæcumque etiam infirmitate correpto alius non superponatur episcopus, Antioch. 23.) 3. Romani 5.) Hilarius pp. decreto 4. & est 8. q. c. Pontifices. Coadiutorem vocant.

Nisi in eius locum quem culpa deiecerit. 5. Aurelianen. 12.) Aruernen. concilium.) Lite autem eo deposito alter nec substituat, donec lis ipsa finita sit. Sardicen. 4.

Nam quomodo hos (vt te viuentem tibi alium substituiamus) quod poposcisti, & si voluerimus concedere possumus, dum nos homines fragiles existentes, & sub conditione mortis constituti, ignorantes quid superuentura pariat dies, non valentes inuestigare quis de nobis prior de presenti seculo migret? Sin autem, & eundem diuina voluerit clemen-

cia post tui diem transitus superesse, si eum aptum cognoueris, & in tua voluntate fuerit definitum, ea hora qua te de presenti seculo migraturum cognoueris, presentibus cunctis tibi successorem designa, ut huc ventat ordinandus. Zacharias pp. ad Bonifacium episcopum epist. 6.

Definiit prima Nicena synodus, ut nullus passim vageque episcopos, aut presumptiue laceret, aut accuset. sed cui est accusare concessum, is prius eos mansuete conueniat, ut ab eis vulnus vnde agitur, recte sanetur, aut aliter accusans excommunicetur. Episcopi Aegypt. ac Felicem pp. 3.) Idem Felix ad eodem c. 2. epist. suae) 5. Aurelianen. 16.) Adrianus pp. in canon. quos collegit.

Accusator episcopi nullus sit seruus, aut libertus, nulla inspecta persona, aut infamis, nullus cohabitatum inimicis. Stephanus pp. epist. 2.) Eusebius pp. epist. 1. ad Orient. episc.) Sixtus pp. 3. epist. 3. Anacletus pp. epist. 2.) Fabianus pp. epist. 2.) Pontianus pp. epist. 2.) Marcellus pp. 1. epist. 2. Felix pp. 2. cap. 13. epist. 1. Damasus pp. epistol. ad Stephan. Siluerius pp. ad Amatorem episcopum, Pelagius pp. 2. ad episcopos Italicae, Chalcedon. 21. imò nec laicus, ait Stephanus pp. Sed mutatur hoc Epauena-

24.

 si enim sine crimine sacerdos eligi praecipitur, nullatenus ab hominibus criminibus irretitis accusari debet, nec ab alijs quam ab his qui sine crimine sunt. Anacletus pp. epist. 2. Carnales solent semper spirituales persequi, & maleuoli beneuolos infamare, & lacerare, ideoque Apostoli, & successores eorum, ac sancti patres reliqui noluerunt fieri facile episcoporum accusationem: quoniam si facilis esset aut nullus, aut vix aliquis modo inuenirentur. Stephanus pp. epistol. 2. Sic Fabianus pp. epistol. 1. Felix pp. 2. cap. 17. epist. 1. Vide Conc. Trident. sess.

13. cap. 8

13. cap. 6. 24. cap. 5.

Si quis tamen priuatam aduersus eum adferat querelam, utpote circumuentus defraudatusve ab eo, aut aliqua alia iniuria affectus, in huiusmodi accusatione non est examinanda accusatoris qualitas, vel religio, &c. si autem ecclesiasticus fuerit quod obijcit, tunc ea cautela adhibeatur, ut ea de re eum nec hæreticus, nec ob crimina sua eiectus ab eo accusent, donec de proprio crimine sese vel purgarent vel satisfecerint 1. Constantinopolitani 6. in 2. tomo concil. (habetur in libello synodicarum constitutionum trium primarum generalium,) 3. Carth. 7.

Si tales fuerint accusatores, qui iuste, & canonicè recipi debeant, legitima in synodo suo in tempora congregata ipse ab omnibus canonicè audiatur qui sunt in prouincia episcopis. Felix pp. 2. cap. 17. epistol. 1. 1. Nicena teste Iulio pp. 1. episto. 1. ad episcopos Orientales. Damasus pp. in epist. ad Stephanum. Adrianus pp. 1. Fabianus epist. 3. Vel saltem à 12. & à presbiteris 6. & à diaconis 3. 2. Mantisco. 9. Secundi Carth. 10. Zepherinus pp. 1. cap. 10. Triburien. sub Arnolpho Imp. & secundo Carth.

Accusator causa ad Primatem prouinciæ ipsius deferat, qui deinde reum vel impetitum certa diem coram deputatis iudicibus euocabit literis: qui infra spacium mensis ex ea die qua eum literas accepisse constiterit, occurret, & comparebit. Quod si probet, non posse per occupationes, & necessitates præsto esse, mensis secundus ei conceditur, quo euoluto, donec purgetur non communicet, 3. Carth. 7. hoc insequens 3. Lateranense in sessione 9. sanxit; episcopum priuari non posse dignitate quocunque instante, etiam si crimina fuerint notoria, diligenter que partibus auditis causa plenariè probata fuerit, nisi ei copia, & facultas legitimæ defensionis permittatur.

C c c 4 Alijs

Alijs autem innocentem, alijs verò reum pronū-
 ciantibus eum. Metropolitanus tollendæ ambiguita-
 ti iudices è vicina prouincia conuocabit. Antioch.
 14. à quorum sententia non licebit ei appellare. 2.
 Antioch. 15. Vide an non contradicat Sardicen. 4. &
 7. & titul. Appellare §. 9. & titul. Concilium, §. 3. Nec
 damnetur nisi testibus 72. productis. Zepherinus
 pp. epist. 1. Syluester pp. c. 3. concil. Rom. 1.

Eiectus ante latam in se sententiam, nisi in sedē
 suam restitatur, respondere non debet; quoniam
 ut Inermes cum armatis non possunt ritè pugnare,
 sic nec ille qui suis rebus est per eiectionem spolia-
 tus, cum alijs litigare ritè nequit, qui in suis, & bo-
 nis, & amicis fruuntur. Damasus pp. (vt & eius præ-
 cessores) ad Stephanum.

Episcopi mortui res clerici nè diripiant (sicut an-
 tiquis quoque est canonibus Antiocheni 24. consti-
 tutum;) sub poena graduum amittendorum. Chal-
 ced. 22. V V format. 75. citatur Chalced. canon.

Ad eam ecclesiam quæ episcopum perdiderit, nõ
 nisi vicinæ ecclesie episcopus exequiarum tempore
 accedat, qui mox atque aduenerit, ecclesie ipse
 curam gerat districtissimè, nec quid ante ordinatio-
 nem (successoris) discordantiũ in nouitatibus cleri-
 corum subuersioni liceat, describet, inquam, & recē-
 sebis res ecclesie illius. Hæc autem omnia vsque ad
 septimam defuncti agat dies. Exinde ecclesie refe-
 rens mandatum metropolitani, simul cum omnibus
 s. episcopis sepeliatur. Rhegien. 5. & 6. Quod com-
 probatur à concilio Valentino Hispan. c. 2. & cla-
 rius ibi res ipsa exponitur. lib. 3. registri epist. 11.

Quam descriptionem ab episcopo fieri iubet
 euocatis presbyteris 2. Aurelian. cap. 6. Hierdense
 quoque concil. cap. 16. non dissimiliter adiungit: Is
 cui domus commissa est, subiungit sibi cum confid-
 lio, vno vel duobus fidelissimis clericis, omnia vsq;

ad

ad tempus pontificis substituendi debeat conseruare, & his qui in domo inueniuntur clericis consuetam alimoniam administrare) Tarraconen. concil. c. 12. Sicubi (inquit) defunctus fuerit episcopus in testatus, à presbyteris, & diaconibus de rebus ipsius inuentarium fideliter conscribatur à minimo vsq; ad maximum.

Hæres episcopi, eo mortuo, nil de rebus eius absque metropolitani cognitione vsurpare potest, quod rebus ecclesiæ plena ratio retineatur 9. Tolentan. 7.

Episcopus qui post mortem fratris ad sepeliendum eum solet inuitatus occurrere, infirmum magis, & adhuc in corpore positum admonitus visitare non differat, vt aut de releuatione sacerdotis amplius gaudeat, aut certe de ordinatione domus suæ fratrem admoneat, eiusque probabilem voluntatem in effectum transmittat, ac recedentem à seculo, post oblatum in eius commendatione sacrificium Deo, mox sepulturæ tradat diligentissime. Si autem antistes repente obitu decesserit, & collimitanei sacerdotes (vt fieri solet) de longinquo minimè adesse potuerint, vno die tantum cum sua nocte exanimatum corpusculum sacerdotis maneat, nec sine fratrum, ac religiosorum frequentia, vel psallentium excubatione seruatum à presbyteris cū omni diligentia in loco conditum seorsum non statim humetur, sed honorificè commendetur, donec sine mora inuitato vdecunque pontifice sacerdotis corpus ab ipso, vt condecet, solenniter tumuletur, vt & iniuriæ tollatur occasio, & mos antiquus in sepeliendis sacerdotibus obseruetur. Valent. Hisp. conc. c. 4.) Hinc 7. Tolet. cap. 3. fundatur:) Is verò episcopus (ait 2. Aurelia. 5.) qui defunctum aduenerit sepeliri, præter expensam necessariam, nihil pretij pro fatigatione deponat.

Epi.

Epistolæ synodicæ Romanorum præfulum per-
maneant in vigore, inquit 3. Toletanum ante cap.)
hoc semper custodierunt patres nostri, quod eorum
præcepti auctoritas. ait 2. Turon. 21.) Gelasius pp.
in decreto de apocryphis conscripto in concilio 70
episcoporum. Constitutiones contra canones, &
decreta præfulum Romanorum, vel bonos mores,
nullius sunt momenti. ait Adrianus pp. in canoni-
bus à se collectis.

Trigesimus octauus hic Ioannis V Viclef articu-
lus fuit: Decretales epistolæ sunt apocryphæ, & se-
ducunt à fide Christi, & clerici sunt stulti qui stu-
dent eas; damnatus à concilio Const.

Esca nullæ sunt communes, aut immundæ. Eleu-
therius pp. in epistol. ad Gallat prouincias,) Vigi-
lius pp. cap. 1. epist. ad Eleutherum,) Braccar. 14.

Cyrillus Ierosolymit episcopus cathecesi. 4. Tri-
dent. sess. 25. cap. de delecto, Concil. V Vormatiense
cap. 64. & 65.

Euangelium cum canitur stent omnes curui, vt
illud intentius audiant, & fideliter adorent Anaste-
sius pp. cap. 1. epist. ad episcopos Germaniæ.

Causam cur ab antiquo ante celebrationem mi-
steriorum cani consueuerit, collige ex titulo: Cate-
chumenus §. 3. 4. 5.

Eucharistiæ sacramentum Christus in vltima coe-
na instituit. Concil. Trident. sessione 13. cap. 1. & 2. &
sessione 21. cap. 1.

In ea est verè corpus, & sanguis Christi, adeoque
totus Iesus Christus Deus, & homo. Concil. Trid.
sessione 13. cap. 1. & canone 1. Concilium Constan-
tiense.

Hinc sequitur adorandam esse Eucharistiam,
non aliter quàm Christus in propria persona est
adorandus, Concilium Trident. sessione 13. cap. 6. &
canon. 6.

Materia

Materia huius sacramenti, seu id quod conficitur, est solum panis (seu azimus, seu fermentatus,) & vinum aqua mixtum, Conc. Florent. in decreto ad Armenos, Alexander pp. 1. epist. 1. ad omnes, &c.) Iulius pp. 1. de consec. dist. 2. capit. Cū omne,) 3. Carthag. 24.) Africanum sub Bonifacio pp. c. 4. Antisiodoren. 8.) 3. Braccaren. 1.) V Vormation. 4.) cap. 19. Triburien. sub Arnolfo Imper.) Cyprianus bis epist. 3. libri 2. dicit vino aquam à Domino mixtam. Idem habet, & illud 3. conc. Carth. cap. 24. cui interfuit Augustinus,) Concil. Trident. sess. 22. c. 7.

Formæ huius sacramenti, sunt verba saluatoris: Hoc est corpus meum: & Hic est sanguis meus, &c. prout in canone recitantur: quibus hoc conficit Sacramentum. Eugenius pp. in decretis ad Armenos.

 Nam sine verbis illud non confici, antiquissimis orthodoxis patribus, & pontificibus summis, tum alijs indubitatum fuit, asserentibus, multum honoris deberi sacerdotibus, quod proprio ore corpus Domini conficiant. Pontianus pp. epist. 1.) Felix pp. 2. ante c. 1. epist. 1.) Damasus pp. ad Stephanum) Hieronim epist. ad Heliodorum, cuius initium; Quanto amore) Martinus pp. 11. epist. ad Amandū,) Diuus etiam Ambrosius cap. 9. libelli de ijs qui ministerijs initiantur: In consecratione diuina, verba ipsa Domini Saluatoris operantur. Nam sacramentum istud quod accipis, Christi sermone conficitur. Et Hesy-chius lib. 6. in Leuiticum, in cap. 22. August. cap. 4. libri 3. de Trinitate: Quod cum per manus hominū &c. Atqui nē nescias quem Christi sermonem putent, ibidem paulo infra Ambrosius eum recitat; Hoc est corpus meum: &, Hic est sanguis meus, Ita & lib. 4. de sacramentis, cap. 5. Chrysostomus quoq; sermone de prodicione Iudz: Non homo est (ait) qui proposita de consecratione mensa Domini cor-
pus

pus Christi facit, & sanguinem, sed ille qui crucifixus pro nobis est Christus. Sacerdotis ore verba proferuntur, & Dei virtute consecrantur, & gratia, hoc est, ait, corpus meum, hoc verbo proposita consecrantur. Et sicut illa vox, Crescite, & multiplicamini, & replete terram; semel dicta sentit omni tempore effectum ad generationem operante natura: ita vox illa semel quidem dicta est, sed per omnes mentes ecclesiae usque ad hodiernam diem, & usque ad Domini Adventum praestat sacrificio firmitate. Similiter homilia 51. in Mattheum: Qui dixit (inquit) hoc est corpus meum, rem simul cum verbo confecit.

Pluribus Patrum vetustissimorum testimonijs hoc ipsum asseri posset, verbis aliquibus, iisque quae designata sunt, corpus Christi confici: sed quoniam suscepti operis non fert hoc intentio, concludemus Chrysostomi verbis: Quoniam ergo Christus duxit, Hoc est corpus meum, nulla teneamur ambiguitate, sed credamus, & oculis intellectus id perspicimus. Atque hinc intelligamus, non a Lateranensi concilio secundo Transubstantiationis doctrinam fuisse inuentam ac traditam, sed in ecclesia primitiva receptam, & ea perspicuis Christi verbis creditam. In ecclesia Christi corpus, & sanguis; (ait conc. 2. Lateranen. c. 1.) in sacramento altaris sub speciebus panis, & vini veraciter continentur, transubstantiatis pane in corpus, & vino in sanguinem potestate diuina, ut ad perficiendum misterium unitatis accipiamus ipsi de suo, quod accepit ipse de nostro) Idem Insecutus Martinus pp. 5. in concilio Constantien. iubet, ut inquiratur a suspectis de haeresi, num hoc credant, damnatique sunt propterea tres hi articuli Ioannis VViclef

Substantia panis materialis, & similiter substantia vini materialis remanent, in sacramento altaris.

Acci-

Accidentia panis non manent sine subiecto in eodem (Eucharistia) sacramento.

Christus non est in eodem sacramento identificè & realiter in propria presentia corporali.

Postea repetitur eadem fides ab Eugenio pp. in synodica epistola ad Armenos:

De transubstantione etiam pulchrè concilium Trid. sess. 13. c. 4.

Minister seu is qui hoc sacramentum conficit est solus sacerdos rite ordinatus secundum claves ecclesie. (Lateranens. cap. 1. sub Innocentio 3.) Concilium Florentinum, seu Eugenius pp. ad Armenos. 1. Necen. 14.

Virtus & effectus huius sacramenti in anima dignè illud sumens, est aduatio hominis ad Christum, sustentatio vite spiritualis, auctio, reparatio, & delectatio, Concil. Florentinum in decretis ad Armenos. Eadem & plura in concilio Tridentino sess. 13. cap. 2. Et 1. Arausicani c. 14. monentur energumini, seu malo spiritu diuexati, vt omnimodè communicent, sacramenti ipsius virtute vel monien di ab incurſu demonum quo infestantur, vel purgandi, quorum iam ostenditur (per baptismum) vita purgator.) & Augustinus lib. 22. de ciuit. Dei c. 8. Vir (inquit) tribunitius Melpesius qui apud nos est habet in territorio Iusaleni fundum, Zubedi appellatum: vbi cum afflictione animalium & seruorum suorum domum suam spirituum malignorum vim noxiam perperè comperisset, rogauit quosdam presbyteros, vt aliquis eorum illo pergeret, cuius orationibus cederent. perrexit vnus, obtulit ibi sacrificium corporis Christi orans quantum potuit, vt cessaret illa vexatio, Deo protinus miserante cessauit.) Vide prosperum in dimidio tēp. prædict. & promiss. capitulo 6. & Cyrillum lib 9. in Ioanem cap. 19. & Ambros. serm. 8. in psalmum 118. ad versum 6.

Ieiun-

Ieiunus fit qui illud accipit (vt ne minimum quid quidem gustarit, ait Soter pp. de conf. dist. 1. Vt illud & 7. q. 1. Illud diuin. & c. 2, septimi Tolerani concil. Vniuersæ enim placuit ecclesiæ, vt in honorem tanti Sacramenti prius in os Christiani corpus dominicum intraret, quàm exteri cibi: ait Aug. capit. 6. epistolæ 118. Quod & Tertull. inuat, ad vxorem scribens lib. 2 Non sciet (inquit) maritus (infidelis nempe) quid secreto ante omnem cibum gusses. Ambrosius ad versum 7. psalmi 118. his assentitur. Hæc attendere tum synodus Constantiæ sessione decimatertia, tum Tridentina.

Iuxta Apostoli documentum, probare se debet homo, & sic de pane illo manducare, & de calice bibere: vt videlicet abstinens aliquot diebus ab operibus carnis, & purificans corpus animamque suã, præparet se ad percipiendum tantum sacramentũ, exemplo Dauid, qui nisi se fastus fuisset abstinuisset ab opere coniugali ab heri, & nudius tertius, panes propositionis nequaquam accepisset. capitulo 46. Cabilonensis tempore Caroli magni. Pulchra sunt hac de re in Concilio Tridentino sess. 1. capitulo 7. & canon. 12.

Vbi pars est corporis, ibi est, & totum, eadem ratio est in corpore Domini quæ in manna quod in eius figura præcessit. De quo dicitur. Qui plus collegerat, non amplius habuit, neque qui minus parauerat, habuit minus. Non enim est quantitas visibilis in hoc æstimanda mysterio, sed virtus sacramenti spiritualis. Hilarius pp. apud Gratian. dist. 2. Idem, sed clarius tradit vetustus auctor homiliarium, sub nomine Eusebij Emisleni excussarum Louanij, Anno 1560. Homilia quinta de Pascha, inquires: Qui tunc latuit præfiguratus in manna, sit tibi manifestus in gratia, &c. & infra. De manna (vt ventus narrat historia) nec qui plus collegerat, amplius;

REC

nec qui minus parauerat, reperit minus; eo quod Eucharistia sacra perceptio non in quantitate, sed virtute consistat, quod corpus sacerdote dispensante tantum est in exiguo, quantum esse constat in toto, quod cum ecclesia fidelium sumit, sicut plenum in vniuersis, ita integrum esse probatur in singulis, &c. Conformiter, & Paschasius contra Berengariū cap. 14. de manna ait: Si quis ex eo non, &c.

Concil. Trident. sess. 13. cap. 3. Verissimum est, &c. Concil. Florent. in decreto athenis dato. Vide D. Ioannem Hessel's a Louanio, lib. de communicatione sub vnica.

Non itaque nouum, & priscis ignotum dogma Constantiensi synodus tradit, vbi Martinus quintus in ea præcipit, vt á suspectis de hæresi petatur, vtrum credant, & asserant quod facta consecratione per sacerdotem, sub sola specie panis tantum, & præter speciem vini sit vera caro Christi, & sãguis, & anima, & Deitas, & totus Christus, ac idem corpus absolute, & sub vna qualibet illarum specierũ singulariter. Postquam synodum Eugenius pp. in concilio Florentino similiter Armenis scribit: Totus Christus continetur sub specie panis, & totus sub specie vini: sub qualibet quoque parte hostiæ consecratæ, & vini consecrati separatione facta totus est Christus. Hæc Eugenius in epistola illa synodica. Diuidi enim, & seiungi, ait Cyrillus lib. 11. in Ioannem ad illud capitulum 17. Non pro his tantum Christus non patitur: seu (vt verbis Apostoli vtar) Christus resurgens ex mortuis, iam non moritur.

Sic vera est, & illa Diui Ambrosij sententia, non vno loco ab ipso prolata: Vbi corpus Christi, ibi Christus est. Item illa Augustini in procemio Psalmi 33. Ferebatur Christus in manibus suis, quando commendans ipsum corpus suum ait. Hoc est corpus meum.

Viaticum

Viaticum communi nomine Eucharistiam vocant
runt veteres. *Ancyrani* 6. 1. *Nic.* 12. 4. *Carth.* 77. &
78. *Innocentius* pp. 1. *epist.* 3. 2. *Agathen.* 15. 1.
Araus. 3. *Vasen.* 2. 3. *Aurel.* 6. & 24. *Sixtus* pp. 3. c.
1. *epistolæ* suæ. 11. *Tolet.* 11. 12. *Tol.* 1. *Vvomarti*
30 Vide titulum: *Communions* nomine §. 2.

Mortuis dari non debet. 3. *Carth.* 6. *Antifiodo-*
ren. 12. *Concilium Tridentinum* sessione 13. cap. 8.
Demum autem paterno affectu, &c. usque ad fi-
nem.

Sacrificium altaris non in serico panno, aut tin-
cto quilibet celebrare presumat, sed in puro lineo
vel linteo ab episcopo consecrato, terreno scilicet
lino procreato atque contexto, sicut corpus domini
nostri Iesu Christi in sindone linea munda sepul-
zum fuit. *Eusebius* pp. 1. apud *Gratian.* de consecra-
discin. 1. *Syluester* pp. 1. ut testatur *Damasus* in
Pontificali.

Corpus Domini in altari, non in armario, sed sub
crucis titulo componatur 2. *Turonici* 3. circa temp.
Pelag. pp. 1. 2. *Lateran.* c. 20 sub *Innoc.* pp. 3. *Eucha-*
rística (inquit) sub fideli custodia clauibus adhibitis
conseruetur, ut non possit ad illam temeraria ma-
nus extendi, ad aliqua horribilia vel nefaria exer-
cenda.

Sic antè concilium *Antifiodoren.* c. 36. pro hono-
re debito tantæ rei, prohibet ne nuda manu eam
mulier accipiat,) & *Gratianus* de *conf. dist.* 2. citat.
tanquam tertij *Arelatensis.* Qui non bene custodie-
rit sacrificium, & mus vel aliquod aliud animal co-
mederit illud, 40. dies poeniteat. Qui autem perdi-
derit illud in ecclesia, aut pars eius ceciderit, & non
inuenta fuerit, 30. dies poeniteat, Apud eundem
Gratian. de *conf. dist.* 2. ut *Pij* pp. 1. refertur decretum
c. Si per negligentiam.

De exceptionibus. *Alexander* pp. 5. parte 42.

Affer:

Afferuatio eucharistiæ non hinc modo, sed etiam ex §. 9. & tit. Missæ, §. 4. longe antè vsitata fuisse probatur quam efficacissime. Concilium Tridentinum sessi 13. c. 6. Consuetudo, &c.

Quod eucharistiæ sit sacrificium noui testamenti, vide inferius in titulo. *Sacrificium.*

Eunuchus an ad clerum promoueri possit, vide §. 14. tituli: *Clero adscribi.*

Euphrajæ hæreticus (contra quem coacta est sub Iulio pp. 1. Colontensis synodus) docuit Christum non esse Deum.

Exactores quos non deceat esse, vide §. 84. tituli. *Episcopus:*

Excommunicatione homo è coetu, & communione fidelium eiicitur, dicente Apostolo ad Corinth. *Auferre malum ex vobismetipsis. Quod se alijs fecisse, dicit: Tradidi (inquiens) eos (Hyminum, & Alexandrum) Satanæ, vt discant non blasphemare. Vide Trid. 25. cap. 3.*

Episcopi sententiam time vel iniuste latam, *Vrbanus PP. in epist. decretali) & Gregorius pp. 1. cap. 28. lib. 19. Moralium.*

Foris autem & extra ouile Domini positus, periculis omnibus exponitur, deuorandus luporum dentibus atque vexandus. *Innocentius pp. 1. epist. 25.) Hieronymus epistola ad Heliodorum, cuius initiu, Quanto amore electus (inquit) de ecclesia, rabido dæmonum ore discerpitur.) Augustinus quoque epistola. 75. ad Auxilium. Spiritalis poena, inquit, qua fit quod scriptum est: Quæ ligaueritis in terra, ligata erunt & in cælo; animas obligat, & illud quod ait Dominus: Si nec ecclesiam audieris, sit tibi tanquam ethnicus, & publicanus; grauius est quàm si gladio feriretur, & flammis absumeretur, si feris subigeretur. Nam ibi quoque subiunxit, Amen dico vobis: Quæ ligaueritis super terram, erunt ligata,*

D d d

&c

Et in coelis; ut intelligeretur quanto grauius sit peccatum, qui velut relictus est impunitus & intra: Ecce, ab hominibus non reddentibus malum pro malo alligatur homo amariùs, & infelicius ecclesie clauibus, quam quibuslibet grauissimis, & durissimis, & ferreis vel adamantinis nexibus Hæc Aug.) Cyprianus epist. 11. lib. 1. Interfici Deus iussit, &c. Merito ergo blasphema Ioannis V Viclef sententia à synodo Constantiensi damnata est: Excommunicatio pp. vel cuiuscunque prelati non est timenda, quia est censura Antichristi,) alexander pp parte 13. c. 5. excommunicatio vetat dari Christianam sepulturam.

Modus & forma excommunicationis apud Gratian. est 11. q. 11 Canonica. sub nomine concil. African. Canonica instituta, & sanctorum patrum exempla sequentes. ecclesiarum Dei violatores, auctoritate Dei, & iudicio sancti spiritus à gremio sanctæ matris ecclesie, & à consortio totius Christianitatis eliminamus, quousque resipiscant, & ecclesie Dei satisfaciant.) Quòd insinuat Innocentius pp. 1. epist. 26 diceps. lubemus sanè, quia Christus Dominus noster, &c.

Vide 1. Parisien. 7. & Adrian. pp. 1. in canonibus ab eo collectis; Vt laici contemptores canonum, &c.

 Hinc colligitur triplex fructus excommunicationis.

Primò honor Dei Vnde Apo. 1. Timoth. 1. Quos tradidi Satanae ut discant non blasphemare.

Secundò qui alias emendari non potest, tanto suo malo commotus erubescat, & ad veram poenitentiam redeat, & saluus sit (spiritus eius in die Domini August. e 15. de cor. & gratia) 1. Turon. 8. August quoque c. 3. libel. de fide, & operibus,) Plerumque despicit errare (ait Innocentius pp. 1. epist. 26)

cui

qui nemo censentit.

Tertio, ne sicut caro morbis emortua, si abscissa non fuerit, salutem reliquæ carnis putredinis suæ contagione corrumpit, ita is qui emendari despicit, & in suo morbo persistit, si morbus deprauatis insanctorum societate permanserit, eos exemplo suæ perditionis inficiat. Prosper. lib. 2. de vita cont. c. 7.) Innocent. pp. 1. epist. 35. initio. Ac, si id manens, ait, &c. Ipsi enim putabunt eum rectè sentire, quem adhuc viderint in ecclesia perdurare. Innoc. pp. 1. epist. 35. & epist. 36.) Turonen. 8.

Excommunicationem paruipendentes oportet per secularis potentie disciplinam ab illicitis coerceri. c. 41.) Turonen. sub Carolo magno. Et si obstinato animo defuncti fuerint, nos illorum causam, iuxta B. Leonis prædecessoris nostri sententiã, diuino iudicio relinquant, quibus uiuis non communicauimus, mortuis non communicamus. Gelas. pp. decret. 2. ut est in constitutio. Alexandri pp. 3. parte 31 cap. 6.

Nullus sacerdotum quenquam rectæ fidei hominem pro paruis, & leuibus causis à communione suspendat. Agath. 3.) Aurelian. 2.) V. Vormation 13.) Lateranen. 47.

Nec pusillanimitate, aut contentione, aut alio quolibet suo vitio eum ea pœna afficiat. 1. Nicen. 5.) 2. Lateran. 49. Ut prælatus ergo nequeat sine causa grauare subiectos, ipse non nisi canonica commotione præmissa excommunicationis sententiã proferat in subiectos, nisi fortè talis sit culpa quæ ipse genere suo excommunicationis pœnam inducat. Alexander pp. 3. parte 1. c. 6.) Sic 2. Lateranen. 47. Competens commotio præmittatur præsentibus idoneis personis, per quas si necesse fuerit, possit probari monitio. Contrarium præsumens, etiam si iusta fuerit ex causa sententia, ingressum Ecclesie

D d d a p p

per mensura vnum sibi nouerit interdictum, aliam
 nihilominus poena multandus. Cum constiterit
 iniuste quempiam fuisse excommunicatum excom-
 municator condemnatur, excommunicato ad inte-
 resse, alias nihilominus si culpae qualitas postulaue-
 rit, superioris arbitrio puniendus, cum non leuis sit
 culpa tantam infligere poenam infonti, nisi forsan
 errauerit ex causa probabili a. Lateran. 47. Ibidem
 plura.

Poenam autem excommunicationis ipso genere
 suo inducit violēta manuum iniectio in monachos,
 seu viros cuiuscunque religionis, aut iubere id fieri
 Alexander pp. 3. part. 14. cap. 3.) & in clericos idem
 ibid. c. 5.) Si tamen quis turbam arcendo irruentem
 non ex deliberatione, sed casu id perpetret, reus
 huiusce peccati non erit, neque vim vi repellat in-
 uasus ab illo. Alexander ibid. c. 10.) aut si in manus
 iniiciat, cum vxore matre, vel sorore vel filia sua
 propria turpiter inuentum. His absolutionis bene-
 ficium impendit sola sedes Apollolica. Alexander
 ibid. c. 8. tamen excipiuntur monachi id sibi mu-
 tuo hoc facientes, & abbatis rigori subduntur) &
 cap. 13. alius casus ponitur.

Excommunicatus si appellet, ante absolutionem
 non est audiendus. Alexander pp. 3. parte 3. capi-
 tulo. 4.

Presbyter ab episcopo suo correptus aut excom-
 municatus, (suo quidē iudicio iniuste) debet apud
 vicinos episcopos conqueri, vt ab ipsis eius causa
 possit audiri, ac per eos suo episcopo reconciliari.
 Quod nisi fecerit, sed superbia (quod absit) inflatus
 se secundum ab episcopi sui communionē duxerit,
 ac separatim cum aliquibus schisma faciens secer-
 nendum Deo obtulerit, anathema habeatur, & locū
 amittat a. Carth. 8.) V Vormatien. 66.

Excommunicatus non recipiatur ab alijs ad cō-
 munitio

munionem, donec causa eius iuste sit examinata. Calixtus pp. epist. 2. ad omnes Gell. episcopos 1. N1 cen 5.) Elibert. 53.) 2. Arelaten. 8.) Sardicen. 17.) Aquilgranen. 42.

Non, inquam, cum eo in oratione quisquam cōmunicet. Calixtus pp. 1. ibidē) Fabianus pp. epist. 1. 4. Carth. 73.) Apost. 11.) quoniam ecclesie non participat in oratione. Antioch.

Neque in cibo aut potu, Calixtus pp. ibidem, (1. Tolet. 15.) Antifiodoren. 39. & 39.

Non in osculo, Calixtus pp. ibidem.

Neque ei quisquam colloquatut. Fabianus pp. epist. 1. 1. Toletan. 15.) Antifiodoren. 39.

Neque cum eo quis per domos ingrediatur, Antioch. 2.

Pecuniam scienter nemo ei accommodet, Alexāder pp. 3. parte 31. c. 6.

Recipiens eum in communionem reus est fratemitatis, & ideo causam reddet in concilio provinciali Elibert. 53.) 2. Arelaten. 8.) Sardicen. 16.) 1. Araus. 11.

Imò communione, & ipse priuetur, tanquam qui regulam confundit ecclesie, antioch. 2.) 2. Cart. 7.) Apost. 10.) 4. Carth. 73.) 1. Tolet. 12. & 15. antifiodoren. 39.) 1. Braccaren. 33.) 1. Parisien. 7.) Cæsaugusta 5.) 2. Turon. 8. Eugenius pp. 2. c. 1.) c. 2. Triburiē sub Arnolfo Imp.

Canones de eo loquuntur, qui scienter excommunicato communicat.

Ad vitanda tamen scandala (inquit Leo pp. 10. sess. 11. tertij Lateranēsis) & multa pericula, subueniendumq; consciētis timoratis, statuimus, quod nemo deinceps à communicatione alicuius in sacramentorum administratione, vel receptione, aut alijs quibuscunque diuinis, vel extrà, prætenu culuscūque sententiæ aut cēsura ecclesiasticæ, seu suspen.

aut prohibitionis, ab homine vel à iure generali, promulgata tenetur abstinere, vel aliquem vitare, vel interdictum ecclesiasticum obleruare, nisi sentenda, prohibitio, suspensio, vel censura huiusmodi fuerit, vel contra personam, collegium, &c. à iudice publicata, & denunciata specialiter, & expresse: aut si notoriè in excommunicationis sententiam contri- terit incidisse, quod nulla potest tergiversatione ce- lari, aut aliquo iuris suffragio exculari, eum à com- munionem illius abstinere volumus, iuxta canonicas sanctiones.

Excommunicatus alterum non potest excommu- nicare, Nicolaus pp. 1. ad Michaelem Imperatorè, quod ille probat ex epistola Celestini pp.

Maioris, & minoris excommunicationis mentio videtur fieri Venetici concil. c. 3.

Exempla boni operis, vide §. 52. tituli, Episco- pus.

Exorcista nullus est, nisi ab episc. ordinatus. Laod. 26.) Felix pp. 4. in fine c. 1. epist. Iuz.

Cum ordinatur, accipiat de manu episcopi li- bellum in quo scripti sunt exorcismi, dicente sibi episcopo: Accipe, & commenda memoriz, & habe- ro potestatem imponendi manus super energume- num siue catechumenum 4. Carthag. 7.) Aquilgra- nen. 4.

Tertio die susceptos hæreticos adiuramus ter in- iussuando in faciem, & aures. 1. Constantinop. 7.

Expositi fuerunt, & olim homines, & collecti ab ecclesia. 1. Valen. 6.

 Fama, & conscientia duæ res sunt. Conscientia tibi, fama proximo tuo necessaria est. Qui fidem conscientie suæ negligit famam suam, crudelis est, maximè in eminentior (episcopatu) loco positus, de quo dicit apostolus scribens ad discipulum suum: Circa omnes te ipsum bonorum operum præbe-
exco.

Margaritha Conell & bul. protentifforibus. 79
exemplum, auguft. fermone qui 112. capite concilij
aquigrnentis, fub Ludouico, pio Imper. 1. citatur.

Facultatum ecclefiz diuifio §. 38. tit Ecclefia.

In faciendz dotibus ſæpe pauper inuenitur vena
predicantis, & ediuerfo, thefauros cordis irradiat
In egeftate verborum, Symmachus pp. ad Lauren-
tium epifc.

Falfum testimonium dicens, quam mereatur pæ-
nam Vide in titulo: Testimonium.

Falfarius clericus, Vide §. 1. & 3. tituli. Crimen
capitale.

Famis tempore aut cuiuslibet neceffitatis vnuf-
quifque ad fe pertinentes pro viribus fuis gubernare
ſtudeat, c. 14 arela. ſub Carolo magno.

Famoſus libel titulo: Liber.

F

Fatali ſigno nec anima nec corpus adſtringitur,
à Braccaren. 9. contra Prifcillianum.

Si quis duodecim ſigna, ideſt, tydera (quæ Mathe-
matici obleruare ſolent) per ſingula animæ vel cor-
poris membra diſſipata credit, & nominibus pa-
triarcharû adſcripta dicunt, ſicut Prifcillianus dixit,
anathema ſit. 1. Braccar. 10.

Arietem (ait auguſt. cap. 8. epifc. 119.) appellant
quendam tyderum locum, vbi reuera menſe nouo-
rum ſol inuenitur.

Fermentum die dominico ſibi mutuò miſſa hæ-
olim, Innocen pp 1. c. 5. epifc. 1.

Vide bullam Urbani 8.

Fefitos dies in anno celebrare ſancimus, hoc eſt,
diem dominicam Paſchæ cum omni honore, & ſo-
brietate venerari: ſimiliter feriam ſecundam, terciã,
& quartam, diem aſcenſionis Domini pleniter ce-
lebrare, item Pentecofteen ſimiliter, vt Paſcha In na-
tali apoſtolorum Petri, & Pauli diem vnum. Nati-
uitatem S. Ioannis Baptiſtæ. Aſumptionem S. Mæ-

1144 4 ſic.

riz. Dedicacionis S. Michaelis. Natiuitatem S. Romigij. S. Martini S. Andree. In natali Domini dies quatuor. octauas Domini, Epiphaniam Domini, Purificationem S. Mariz, & alias festiuitates Martyrum vel Confessorum obseruari decreuimus, quorum in vnaquaque parochia sancta corpora requiescunt. Similiter etiam dedicationem templi. c. 36. Maguntiaci sub Carolo magno.) Ticinienſis ſynodus ſub Ludouico Imper. Per ſingulas parochias (inquit) eas feſtiuitates populus obſeruare ſtudeat, quas proprius eorum epiſcopus venerari prædicauerit, neque inani ſuperſtitione eas celebrare præſumant, quæ nequaquam ſunt obſeruandæ.

Sine tripudijs autem & ſaltationibus celebretur, 3. Tolet. 23.) c. 19. Cabilonen circa temp. Eugenij pp. 1.) auguſtinus epiſt. 64.

Cum Iudæis, ſeu Iudaica feſta, non celebremus, Laod 37.) 4. Carth. 89.

Nec cum paganis, Laodic. 39.) 10. Toletan. 1. eſt quoddam in Hiſpa. priuatum feſtum annunciat. B. Virg. die 8 ante Domini natiuitatem.

Fides, qua in Deum credimus, eſt donum Dei non tantum quoad ipſius augmentum, ſed & quoad ipſum initium. Vnde ſi quis (inquit c. s. concilij x. arauſ.) ſicut augmentum, ita etiam initium fidei, nempe ipſum credulitatis affectum (quo in eum credimus qui iuſtificat impium, & ad regenerationem baptiſmatis peruenimus) non per gratiæ donum, ideſt, per inſpirationem Spiritus ſancti, corrigentem voluntatem noſtram ab infidelitate ad fidem, ab impietate ad pietatem, ſed naturaliter nobis ineſſe dicit, apoſtolicis dogmatibus aduerſarius approbatur, B. Paulo dicente; Cōfidimus, quia qui cœpit in opus bonum, perficiet vſque in diem Domini noſtri Ieſu Chriſti, & illud: Vobis datum eſt pro Chriſto, non ſolum vt. in eum credatis, ſed etiã

vt

vt pro illo patiamini, & Gratia salui facti estis per fidem, non ex vobis: Dei enim donū est. Qui enim fidem qua in Deum credimus, dicunt esse naturalē, omnes eos qui ab ecclesia Christi alieni sunt, quodammodo fideles esse diffiniunt. Vide concil. Trid. sess. 6. cap. 7.

Fides quoniam modo iustificet secundum scripturam, Concil. Trident. sess. 6. capitulo. 8. & 9. item canon. 9. & 12.

Fides specialis hæreticorum exploditur, ibid. cap. 9. 12. & 13. item cano. 13. & sequentibus.

Fides non amittitur quolibet mortali peccato, eadem sess. c. 15.

Fidelitatis iuramentum ecclesiasticus laico præstare non cogatur, 2. Lateran. 43.

Ad fidem suscipiendam cogere infideles, non iudicat expedire, 4. Toleta. 56. Vide Aug. epist. 50. Ita enim.

Fidem Trinitatis habes in titulo Trinitas.

Fideiussor qui religiosus esse possit, titulo Monachus.

Fidelis coniux infidelem potest dimittere, vide titulum: Matrimonium.

Filius Dei cum patre æqualitatem astruit. Felix pp. 1. epist. 3. ad Benig) Marcellinus pp. 1. epist. ad Salomonem,) Anacietus epist. 2.) Higinus pp. epi. 1.) Ioan. pp. 2. epi ad Valerium episcopum.

Ipse solus, non Pater, non Spiritus sanctus, est incarnatus, ijdem pontifices, & symbolum concilij Toletani 6.

Secundum hoc, id est, in assumpta natura humana, minor est Patre, ijdem pontifices.

Eius duæ sunt natiuitates, vna eius ex patre ante sæcula, altera ex virgine, in tempore, 5. Constantinop. 2. Vide titulum: Christus.

Vnus ijdem ipse, & miracula fecit, & passus est
15. Con.

15. Constantinop 3.

Filios suos Pater enutriat, & ad pietatem divini cultus informet, sub anathematis poena, Gangren. 19.) & a potestate sua per mancipationem exire non sinat, nisi de moribus eorum, & aetate fuerit securus, ut possint ad eos propria iam pertinere peccata 3. Carth. 14.

Filij vicissim reuerentiam debitam dependant parentibus, nec praetextu divini cultus ab illis abscendant (nihil in potterum de eis solliciti.) Gangren. 16.

Filios, paterna perfidia non exhaeret. 4. Tolosan. 60.

Foeminae non cohabitantes clericis nominantur, § 5 tituli, Clericorum nomen.

Formatæ, quantum mentio fit subinde in canonicis, vocantur canonice epistolæ, quæ peregrinanti ro dabantur, Antiocheni 8.) Laodic. 41.

Fornicationis species varias vide apud Nicolaum pp. titulo 19. rescriptorum eius, & cap. 43. Triburienfis sub Arnolfo Imper.) & Alexandrum pp 3. part. 12.

Fornicationis accusans clericum, duo vel tria testimonia producat 2. Braccar. 8.

Fornicatus presbyter, vide tit. presbyter.

Fraus vel dolus nulli patrocinium præstare debet, Alexander pp. 3. par. 19. c 3.

Francorum in religione animos frigidissimos deplorat Bonifacius ad Zachariam pp. sub Carolo magno.

Fatricidæ, titulo: Homicidium.

Fuga in persecutione, vide tit. Persecutio.

Furti conuictus clericus degradatur. 3. Aurel. 8.

G

Germanis circa Rhenum agentibus, evangelium prædicavit Bonifacius episcopus eo missus a

Grego,

Gregorio pp 2. vt patet ex epist. Gregorij ipsius, & epist 8:

Hi euangelij fide necdum illuminati, tam erant moribus beluinis, vt agrestem caballum comederēt, imò plerique, & domesticum, ad immolandum sua paganis vendebant mancipia. Testis est Gregorij pp 2. epistola vltima.) Zacharias etiam ad eundem Bonifacium epistola quinta, prohibet ne amplius equos syluaticos comedant, vel lardum igne non coctum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. &c. 12. laus canatur, 4 Toletan. 15) Vascen. concil. canone 3. contra dicentes, ab æterno Filium cum Patre non fuisse, iubet vt cum priore versu semper ad datur & posterior. Sicut erat in principio, & nunc &c.) 4. Toletani 14 iubet vt non solum, Gloria, sed Gloria & honor Patri, & Fil. &c. canatur, iuxta illud Apocalypsis, 5. Honor, & gloria Deo, &c. Ier. petit a Damaso pp Romæ cani Gloria Patri.

Gradus in quibus matrimonium non contrahitur tit. Matrimonium.

Gratia Dei in qua iustificamur per Dominum nostrum Iesum Christum, non ad solam remissionem peccatorum iam commissorum valet, sed etiam in adiutorium, quo fit vt non committantur, cap. 3. Mileuitani concilij, quod plenarium fuit Africæ concilium.

Gratia Dei præuens in iustificatione. Concil. Trident. sess. 6. cap. 5.

Non quia per eam reuelatur nobis, & aperitur intelligentia mandatorum, vt sciamus quid appetere, quid vitare debeamus: sed quia per eam præstatur nobis, vt quod faciendum cognouerimus, etiam facere diligamus, & valeamus, Mileuitani 4.

Gratia Dei bona iustorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, adeo vt sine illa nullo

nullo pacto Deo grata aut meritoria esse possint.
Concil. Trident. sess. 6. cap. 16. Titulum hunc de gra-
tia legere oportet cum titulo: Liberum arbitrium.

Quod nisi nobis præstet, nõ difficilius quidẽ quã
 sum ille, sed nequaquam faciemus, quod iam faciẽ-
 dum cognouimus. Mileuitani 5.) **Concilium Tri-**
dentinum sess. 6. cano. 2.

Facit hæc gratia in nobis ipsum credulitatis af-
 fectum 2. Arausic. 5. Vide titulum: Fides.

Si quis dicit gratiam Dei non facere vt inuocetur
 à nobis, contradicit Isaiz prophetz, 2. Araus. 3.

Facit eadem gratia seu Spiritus sancti in nos ef-
 fusio, vt à peccato purgari velimus 2. Araus. 4.

Diuinitus per infusionem, & inspirationem san-
 cti spiritus in nobis fit, vt credamus, velimus, desi-
 deremus, conemur, laboremus, vigilemus, studea-
 mus, petamus, quæramus, pulsemus sicut oportet,
 dicente apostolo: Quid habes quod non accepisti?
 & Gratia Dei sum id quod sum. 2. Araus. 6.) **Conci-**
lium Tridentinum sess. 6. cano. 3.

Gratia sua iustificatos non deserit Deus nisi de-
 fertus, Conc. Triden. sess. 6. cap. 11 ex August. cap. 26.
 de natura, & gratia. Vide prosperum respon. 7. ad
 obiectiones Vincentianas, & respon. 7. ad capitula Gallo-
 rum.

Per naturæ vigorem nullum bonum quod ad sa-
 lutem pertinet vitæ æternæ cogitare aut eligere, si-
 ue salutaris prædicationi contentire possumus absq;
 illuminatione, & inspiratione Spiritus sancti, dan-
 tis suauitem in consentiendo, & credendo veritati,
 dicente Domino: Sine me nihil potestis facere, &
 apostolo: Non quodd idonei sumus cogitare aliquid
 à nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo
 est, 2. Arausiani 7.

Ad gratiam baptismi nemo sine misericordia Dei
 venire potest. Qui ergo aliquos misericordia, alios
 verè

Verò per liberum arbitrium eo venire posse contendit, à recta fide probatur alienus, 2. Arausic 8. Totà materiam de gratia pluribus iisque insignibus sententijs tractat secundum concilium Araus. consequenter post caput octauum.

Hæc gratia Christi (de qua S. prædictis) quotidiana est, inquit Innocentius pp. 1. epist. 25.

Gratia Dei non modo per infidelitatem, sed per quoduis etiam mortale peccatum amittitur. Synodus Trid. sess. 6. ca. 15. & cano. 23.

Si quis dixerit, gratiam iustificationis non nisi prædestinatis ad vitam contingere, reliquos verò omnes qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, anathema sit. Concilium Triden. sess. 6. canone 17.

Græci quantum ecclesie facefferint negotij, & errorum feraces fuerint, vt aliunde, ita & ex epist. Gelasij pp ad Faustum magistrum patet.) item ex epist. Martini pp. 1. ad Amandum.) & ex epist. 1. (sextæ Constantinopolitanæ synodi) 2. Lateran. 4.

H

Habitus singulorum ordinum idcirco in ecclesia ab inulcem discreti sunt, vt his visis, cuius propositi sit gestans, vel in qua professione Domino militet, liquidò cognoscatur. ca. 125. aquisgranen.

Hæresi ingenium, nouitatis audium, & vetustati sanctissimæ inimicum, cognoscere licet ex epistola concilij Gangrensis, vbi Eustachius damnatur.) & ex act. 1. Constantinopolitani 5.) & 6. Constantinopolitanæ act. 8. dicitur; Non congruit orthodoxis circum truncatas sanctorum Patrum voces deflorare. Hæreticorum potius proprium hoc est.

Hæreticos dicimus partim eos (inquit c. 6. 1. Constantinopolitani) qui iam olim ab ecclesia exclusi sunt, partim eos qui postea à nobis execratione ac detestatione reiecti atque repulsi sunt, præter hos
autem

aurum, eos quoque, qui simulant quidem se profiteri sanam rectamque fidem, segregauerunt autem a se, & conuenticula habent contra canonicos nostros episcopos.) Citatur istud à Nicolao pp. 1. in epistola ad Michaelem Imperat. & hi canones sunt in libello inserto primæ Ephesinæ synodo.

Cœtus eorum non ecclesia, sed conciliabulum est 4. Carth. 71.

Cum eis orare non licet. Laodicen. 33) 4. Carth. 71.

Eis non concedatur ingressus domus dei. Laodicen. 6.

Fos in domibus suis, vel in terra sua nemo foueat aut teneat, vel negotiationem cum eis exercet, sub anathemate. Alexander pp. 3 part 1. cap. 27. Vide Mileuit. c. 23.

Conuiuia, & sodalitates eorum clericus euitet. 4. Carth. 70. & Anastas pp. 1. cap 3. epist. 1. si minus, vapulabit si minor sit clericus, si verò superioris loci (Subdia diacon. sacerdot. vel episc.) anni spatio pacem ecclesiæ non habebit. Epauenen. 15.

Si totus correctus est mundus (inquit Gelasius pp. ad Anastasium Augustum) prophana patrum suorum (gentilium idololatrarum) traditione despecta, quomodo non corrigatur vnus ciuitatis populus, si prædicatio fidei succedat? Ergo gloriose Imperator, nolo ego ecclesiarum pacem, quam etiam si cum mei sanguinis impendio prouenire posset, amplector? Sed præcor te, cuiusmodi debeat esse pax ipsa, non utrunque sed veraciter. Christiana mente libremus. Quomodo enim potest esse pax vera, cui caritas intemerata defuerit? caritas autem qualiter esse debeat, nobis euidenter Apostolus prædicat, qui ait. Caritas de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. Quomodo quæso te de corde erit puro, si contagio inficiatur externo? quomodo de

cap.

conscientia bona, si prauis fuerit malisque commixta? que madmodum fide non ficta, si maneat sociata cum perfidis. Quæ cum a nobis sæpe iam dicta sint, necesse est tamen incessanter iterari, & tam diu non tacere, quamdiu nomen pacis obtenditur, vt nostrum non sit (vt inuidiosè iactatur) facere pacem, sed tale velle ducamus, qualis & sola pax esse, & præterquæ pax nulla esse monstratur. Idem paulo intra: Legibus certè vestris criminum concilij, susceptoresque latrocinantium pari iudiciorum poena constringuntur; nec expers facinoris æstimatur, qui licet non fecerit, facientis tamen familiaritatem foedusque receperit. Hæc Gelasius.

Obstinati in hæresi, secundum Christianorum principum constituta per publicos iudices perpetuo sunt exilio relegati iam olim, tempore Anastasij pp. i. epist. i. ca. 3.) Quam constitutionem insequitur Iustinianus Imperator. act. i. concilij Constantinopolitano. §. interdicens omnino ciuitatem regiam ingredi aut districtum eius, & collonans eos in aliqua solitudine vbi in silentio sedeant.) Hic antiquior est Liberius pp. epist. ad Athanas. & episc. Egypti; Si, inquit, dignitatem aut cingulum aut miliciam habeant, nudentur eis. Si autem sint priuati, siquidem nobiles existunt, iurarum substantiarum proscriptionem patiantur. Si autem ignobiles, non solum in corpore verberentur, sed exilio perpetuo castigentur, vt omnes timore Dei compressi & composita eis digna supplicia reuerentes, immobilem, & sine turbatione pacem sanctarum Dei ecclesiarum custodiant. Hæc ille. U. Augusti epist. 50. & 68. pecunia multato testatur.

Si quis presbyter aut diaconus episcopum proprium contemnens se ab ecclesia sequestrauerit, & seorsum colligens altare constituerit, & communi episcopo non acquiescit, nec consentire, vel obedire voluerit.

800 *M. Maurij de Gregorio Camarati.*
voluerit semel, & iterum conuocanti hic damnetur
omni modo, nec vltra remedium cōsequantur, quia
suam recipere non potest dignitatem. Quòd si ec-
clesiam conturbare, & sollicitare perſistat, tanquam
ſeditioſus per poteſtates exteras opprimatur. An-
tioch. 5.

Damnati ſecularibus poteſtatibus præſentibus
aut eorum baliuis relinquuntur animaduerſione
debita puniendi, clericis prius à ſuis ordinibus de-
gradatis, ita quòd bona huiusmodi damnatorum ſi
laici fuerint conſiſcentur: ſi verò clerici, applicen-
tur eccleſijs à quibus ſtipendia perceperunt. Qui
autem inuenti fuerint ſola ſuſpitione notabiles, niſi
iuxta conſiderationes ſuſpitionis, qualitatemque
perſonæ proprium innocentiam congrua purgatio-
ne moſtrauerint, anathematis gladio feriantur, &
vſque ad ſatiſfactionem condignam ab omnibus
euitentur: ita quod ſi per annum in excommunica-
tione perſiterint, ex tunc velut hæretici condemnē-
tur. Hæc a. Lateran. c. 3. Et ſubdit, à quouis prælato
ſeu Iudice, tam ſeculari quam ſpiritali, ſuramentū
extingendum eſſe de protectione fidei facienda. Mar-
tinus pp. 5. in damnatione errorum Ioannis, Hus, &
V Vief.

Ioannes Hus articulus decimusquartus condem-
natur à Concilio Conſtantiensi: Doctores ponentes
quòd aliquis per cenſuram eccleſiaſticam emendā-
ndus, ſi corrigi noluerit, ſæculari Iudicio eſt traden-
dus, pro certo ſequuntur in hoc Pontifices, Scribas,
& Pharifæos, qui Chriſtum non volentem illis obe-
dire in omnibus, dicentes, non licet nobis interfice-
re quenquam; ipſum ſæculari iudicio tradiderunt,
& quod tales ſunt homicidæ grauiores quàm Pila-
tus.

A nemine libri hæreticorum, vel ſcribantur, vel
poſſideantur. Miſ qui illos ſcribunt, amputatio ma-
nus

nus poena erit. Iustinianus Imperator act. 1. Constantiopolitani quinti.) & antea Gelasius pp. in concilio 70. episcoporum, initio tomi de anathematis vinculo. Libri eorum, inquit, quamuis in eis quoque vera sint multa, nec sunt recipiendi.

Qui resipiscere volebant olim, & ad ecclesiam redire, baptismum secundò non suscipiebant, sed eis manus imponebantur. Eusebius pp. epi. 1. Syriacus pp. cap. 1. epist. 1. ad hæc eorum, & frons & oculi, & nares, & os, & auriculæ signentur sacro unguento, inquit canon. 7. primi Constantinop. in synodo Ephes.

Et suscepta poenitentia, incredulitatis præteritæ damnare debent errorem, vel publica fidei in ecclesia professione, & manus suæ subscriptione. 2. Arelaten. 12.) vel libelli porrectione in quo desistentur omnem hæresim, quæ non conuenit cum sanctæ Dei vniuersali, & apostolica ecclesia 1. Constantinop. cano. 7. in Ephesin. 1. Vnde in tertio Toletano reuersi ab Arriano, ita loquentes suscipiuntur: Confitemur nos ex hæresi Arriana toto corde, tota anima, & tota mente nostra ad ecclesiam catholicam fuisse conuersos, nulli dubium sit nos nostrosque decessores errasse in hæresi Arriana, & fidem euangelicam atque apostolicam nunc intra ecclesiam catholicam didicisse, &c.) Similem formam præscribit quinto Constantinop. aucto. 4. canone 11. & Martinus pp. 1. decreto 18.

Veniens autem ad ecclesiam, & remedium postulantis sollicitè discutienda est professio, & persona decepti, ut medela possit congruens exhiberi: & qui satisfactorius Deo per poenitentiam doluerit legitime se errasse; vtrum ad hoc facinus cucurrit, an impulsus accesserit requiratur; sciens quod se decipiat ipse qui fallit, nihilque per nostram facilitatē tribunalis excelsum iudicio derogari, cui illa sunt rata

E e e

que

quæ pia, quæ vera, quæ iusta sunt, & aliter necessitate, aliter tranſtanda eſt ratio voluntatis. Deterior eſt cauſa illius qui fortè pretio ſolicitatus eſt ut periret. nihil enim intentatum relinquit inimicus. Felix pp. cap. 7. epiſt. 1.

Elibertinum concil. cap. 23. Decem annis agat poenitentiam (inquit) & poſt decem annos ei præſtetur communio, quid de catholica eccleſia ad hæſim tranſitum fecerit) Sed annorum multitudinem breuiata (inquit Agath. cap. 60) poenitentiam bienni conditione infraſcriptæ obſervationis imponimus, ut præſcripto biennio, tertio ſine relaxatione ieiunent, & eccleſiam ſtudeant frequentare. In poenitentium loco, ſtandi & orandi humilitatem ita nouerint obſeruandam, ut etiam ipſi, quum cathecumeni egredi commouentur, abſcendant. Hoc ſi obſeruari voluerint, conſtituto tempore admittendis ad altarium obſeruatione relaxetur. Quod ſi ardua vel dura fortè putauerint, ſtatuta præteritorum canonum implere debebunt.) canonem hunc concilij Agathenſis repetit conc. Epauenſe c. 29.

Si verò infantes fuerint tranſducti; quod non ſuo vitio peccauerint, incunctanter recipi debent. Elibert. 72.

Hæreticorum ſeu potius hæreſiarcharum colluuiem recenſet. 1. actio ſextæ; Conſtantinopolitanæ. Primum quidem Symon Magus, &c.

Hæreſiarcharum ordinationes irritas decernit Alexander pp. 3. cap. 2. par. 1.

Ieroſolymorum primus epiſcopus fuit Iacobus iuſtus, ab Apoſtolis tribus ordinatus. Anicetus pp. epiſt. decretali. 6. 98. tituli Epiſcopus. Vide hæreſis epiſcopi.

Hispanis poſt ſemel ſuſceptum euangeliū, hæreſis Ariana longo tēpore infecit. Fidē catholicam ea deteſtata receperunt rege Recharado, ut teſtatur

testatur 3. Toleranum.

Rex Hispaniarum nemo fiat, nisi omnium electio-
ne, & à Gothicæ gentis nobilitate ad eum apicem
perductus, altoque consortio catholicorum priue-
tur, & diuino anathemate condemnetur 5. To-
lan. 3.

Nec seruili ex origine, nec extraneæ gentis homo
6. Toletan. 17.

Eligatur autem vel in vrbe regia, aut in loco ubi
princeps decesserit, cum pontificum, maiorumque
palatii omnimodo assensu, non forinsecus casu aut
conspiratione paucorum, aut rusticarum plebium
seditioso tumultu. 8. Toleta. 10.) Sic antea, & 4. To-
letan. c. 74.) 12. Tolet. c. 1.

Erit catholicæ fidei assertor. 8. Tolet. 10. Quam
obrem eius dignitatis non sortietur apicem, nec
ante conscendat regiam sedem, quam inter reliqua
conditionum sacramenta pollicitus fuerit se non
permissurum quemquam in regno suo violentem
fidem catholicam 6 Tolet. 3.

Erit actibus iudex, vita modestus, in prouisioni-
bus rerum parcus, plusquam extensus, vt nulla vi,
aut factione scripturarum, vel definitione qualium-
cunque, contractus à subditis vel exigat, vel exigen-
dos intendat. erit in conquisitis oblatione gratissima
rebus non prospectans proprii iura commodi, sed
consulens patriæ atque genti. De rebus congregatis
ab eo illas tantum sibi vendicet partes, quas dicta-
uerit authoritas principalis. Verum quæcunque
inordinata reliquerit, hæreditabunt successores pro-
prij eius, & ante regnum iustissime conquisita aut
filij, aut hæredes capiant iure proximitatis 8. To-
lan. 10.

Homicidas à communione ecclesiastica submo-
uemus, nisi poenitentiae satisfactione crimina di-
luerint, Agath. 37.) est canon. 1. Venetici,) & 1. Iuro

E e e a n i c i

nici 7:7.) etiam si paganos occiderint odij medicatione, & extra ius belli. V Vormatien 27.

Qui voluntariè homicidium fecerint, ad poenitentiam quidem iugiter se submittant, circa autem exitum vitæ, communionem digni habeantur. *Ancy-rani. 22.*) reperitur hoc ab *Epaunen. concil. 31.* & *Triburiensi cap. 54* sub *Arnolfo Imp.* Sed subiicit: Nobis autem qui pastores Christi ouium sumus, pro moderni temporis qualitate, & hominum fragilitate, bonum & utile videtur, ut his qui voluntariè homicidium fecerint, auctoritate synodali, & iudicio generali, & modum castigationis imponamus, & certum ac definitum poenitentiae tempus præmonstramus, ne prolixum tempus poenitentiae generet fastidium negligentibus, sed cursum exercitatis accrescat opus salutis. Deinde *cap. 55. eiusdem concilij:* Siquis sponte homicidium fecerit, quadraginta diebus ab ingressu ecclesiae arceatur. Et nihil manducet illis quadraginta diebus præter solùm panem, & saltem, neque bibat nisi puram aquam. nudis pedibus incedat, lineis non induatur vestibus, nisi tantum femoralibus, secularia arma non portet nullo vehiculo utatur. ad nullam feminam, ac ad propriam uxorem his diebus misceatur. nullam communionem illis 40. diebus cum alijs Christianis, nec cum alio habeat poenitente, in cibo, vel potu, aut vllis rebus. Si verò sint aliqui vitæ suæ insidiatores, ut præ illis non possit dignè poenitere, interim differatur ei eadem poenitentia, donec ab episcopo proprio pax ei ab illis sit facta. Si enim aliqua corporali infirmitate detentus sit, ut non possit ritè ieiunare. adhibeatur ei misericordia quousque conualescat; & tunc demum poeniteat. Si verò longo tempore eadem occupatus sit infirmitate, ad episcopum pertinebit, ut prudenter pertractet, quomodo infirmum peccatorem curare disponat, quia, ut *Gregorius*

rius pastoralis commemorat, libro, & ars est artium regimen animarum.

Item cap. 56. Post illos 40. dies unum annum integrum ab introitu ecclesie suspendatur, & abstineat se à carne, & caseo, à vino, & medone, & mellita cernisa: nisi dominicis, & diebus festis, qui per illum episcopatum publicè celebrantur apud cunctum populum, & nisi vel in hoste, aut in aliquo magno sit itinere, vel longe aut diu ad Dominicam curiam, vel si infirmitate detentus sit, tunc licitum sit ei tertiam feriam, & quintam atque sabbatum redimere vno denario vel pretio denarij, siue tres pauperes pro nomine Domini pascendo, ita duntaxat ut vel carne, vel vino, vel medone, id est, de tribus vna re utatur, non omnibus vescatur. Postquam autem de itinere domum reuertatur, aut infirmitate liberetur, prædictas ferias non redimat, sed statuto modo peniteat. Completo verò vnus eiusdemque anni curriculo, ita castigatus ritè, & ordinabiliter more penitentium introducatur in ecclesiam. Et cap. 57. Secundum verò, & tertium annum simili modo peniteat excepto quòd prædictas tres ferias redimere ius habeat, vbi cumque est, siue in domo, siue in itinere. Quartum annum 5. 6. & septimum isto modo obseruet, & his singulis ieiunet tres quadragesimas. Ad penitentiam, inquam, ad eò debet se demittere qui homicidium voluntate commisit (ita ut occidere ausus fuerit innocentem) ut etiam si à principibus, aut à parentibus absolutum se reddiderit, modus penitentiae distringendæ in sacerdotis potestate consistat, 4. Aurelian 27.

Eos verò qui non voluntate, sed casu homicidium fecerint, prior quidem regula post septem annorum penitentiam communioni sociavit, secundum gradus constituto: hæc verò humanior definitio, quinquennij tempus tribuit. Ancyran. 22.) hoc sequitur

cap. 31. Epauenen.) Elibert. 5. de ancillæ à furioso
domina occisione. Siquis infaniens aliquem occide-
rit, si ad sanam mentem peruenerit, leuior ei pœni-
tentiã imponenda est, quàm eis qui sana mente
sunt. V Vormatien. 28.

Si autem contingat, vt dum quis operi necessario
insistens arborem incidat, aliquis subitus ipsam ve-
niente deprimatur: nec id voto, nec incuria incidē-
tis, nec scientia eius contigit, sed dum ille operi ne-
cessario fortassis incumberet, iste in speratus occur-
rens; sub arborem improuisus deuenit, & sub ipsa
nemine valente penitus adiuuare, suppressus est: in-
cisor arboris, homicidæ proculdubio non est com-
parandus. V Vormatien. 29.) Nicolaus pp. 1. dist. 50.
cap. Hi qui arborem) c. 36. Triburien. sub Arnolfo.
Imper.

Si quis filium suum (quod absit) non sponte, sed
calu contingente occiderit, secundum homicidæ
sponte commissa pœnitentiã. c. 55. Triburien. sub
Arnolfo Imp. Sui ipsius occisor: titulo, Desperadum
§. 3. Parricidæ pœnitentiã. Gregor. pp. 2. epistol. 8. &
V Vormatien. c. 30.

Si qua mulier per adulterium absente marito cõ-
ceperit, idque post facinus occiderit, placuit, ei nec
in fine dandam esse communionem, eo quod gemi-
nauerit scelus. Elibert. 63. Catechumena si per adul-
terium conceperit, & conceptum necauerit, placuit
eam in finem baptizari. Elibert. 68. Mulieres, quæ
ante temporis plenitudinem conceptos vtero infân-
tes voluntate excutiant, vt homicidæ procul dubio
iudicandæ sunt. illæ verò quæ dormiendo filios sus-
focare videntur, leuiter de his iudicare oportet,
quia nolentes, & non consentiendo ad hunc deuo-
lutæ sunt calum. V Vorm. c. 35. Vide titulum: Abor-
tum. Vide pro matricidæ pœnitentiã Nicolaum pp.
1. 33. q. 2. c. Latorem,

Parricidæ

Patricidæ aut fraticidæ per unius anni circulum ante fores Basilicæ orantes Domini clementiam perseuerent. deinde in ecclesiam inducantur, sed annum adhuc inter audientes stent cum ad missarum solennia, vel alia sacra conuenerint: & his ita peractis, si penitentia fructus in eis conspicitur, corporis, & sanguinis Domini nostri Iesu Christi participes fiant, ut desperantia non indurentur caligine. Carnem non manducent omnibus diebus vite suæ, ieiunent quotidie usque ad horam nonam diei, exceptis festis diebus atque dominicis, abstineant autem a vino, medone, atque cereuisia mellita tres dies; per hebdomadam, & arma gerere non audeant, vel sumere, nisi contra paganos. vehiculo non utantur quocumque sunt ituri, sed pedestri more eant. Tempus autem huius penitentia in episcoporum potestatis arbitrio, ut, secundum conuersationem illorum, aut extendere, vel minuere valeant. non separentur ab vxoribus suis, & si se continere nolint cum nullas habent legitimas, ducant, ne in voraginem fornicationis incidant, & si finis vite illorum venerit antequam duorum predictorum annorum finiantur curricula, viaticum illis non negetur, cap. 30. V Vormatien. Vxoridæ penitentia Pius pp. 1. 33 q. 2. ¶ Nicolaus pp. 1. rescriptorum suorum tit. 17. c. 3.

Qui sacerdotem morti voluntate tradiderit (ait V Vormat cap. 26.) carnem non comedat, nec vinum bibere presumat omnibus diebus vite suæ, & ieiunet usque ad vesperam, exceptis festis diebus atque dominicis, arma non sumat, & ubicunque ire maluerit, nullo vehiculo deducatur, sed proprijs pedibus proficiatur: ecclesiam per quinquenni tempus non ingredatur, sed cum sacrarum orationum officia, aut missarum solennia celebrantur, ante fores Basilicæ perleueret, oras ad deprecans Dominum, ut tanto crimine abluatur. Post expletum vero quin-

E e e 4 quenni;

quennij tempus ingrediatur ecclesiam, nondum ve-
rò communicet, sed inter audientes tantummodo
stet, vel dum facultas conceditur, sedeat, & cum de
eius anni cursus fuerit finitus, communicandi ei
licentia concedatur, & equitandi tribuatur medela,
maneatque in reliquis obseruationibus, & tres dies
per hebdomadam ieiunet, vt perfectius ad culmen
purificationis peruenire mereatur.) Is ipse est etiã
canon. 16. concilij Maguntiensis tempore Arnolphi
Imper.) Item cap. 5. Triburiensis sub eodem Arnol-
fo.

Si quis presbyter, quia sacerdos altissimi Dei est,
& vulneratus, vel quibuslibet iniurijs, & cõtumelijs
dehonestatus euaserit, & superuixerit: tota composi-
tio persoluetur presbytero. Si autem articulo mor-
tis prazuentus obierit, pretium V Veregeldi triparti-
ta partiatur diuisione, id est, altari cui ordinatus fue-
rat, pars vna; episcopo in cuius diocesi erat, altera;
tertia parentibus, de quibus ortus fuerat. Si verò in
atrio ecclesie aliquid ex istis presbytero factum
fuerit, supradiçto modo presbytero, & pro presby-
tero soluetur. Sed quia, vt Hila. pp. omnibus episco-
pis per diuersas prouincias in epist. sua scribit, iniu-
ria sacerdotum, & ecclesiarum sacrilegium est. sacrile-
gium in atrio; factum, altari, & Domino eiusdem
loci persoluetur. sacerdotes enim non sunt lacerandi,
sed potius coronandi, quia de his Ecclesiasticus
liber loquitur dicens. In tota anima tua time Domi-
num, & sacerdotes illius sanctifica, & ministros eos
non dereliquas, & honorifica sacerdotem, & Isido-
rus. His enim, sicut, & episcopis, dispensatio myste-
riorum Dei commissa est, prazsunt enim ecclesie
Christi, & in confectione diuini corporis, & sangui-
nis, confortes sunt episcopis: similiter, & in doctri-
na populorum, & in officio prædicandi, c. 4. Tribu-
riensis sub Arnulfo Imper,

Si patroni vel aduocati, aut feudatarij seu vice-
domini seu alij beneficiati, alicuius ecclesie recto-
rem, vel clericum alium ipsius ecclesie per se, vel
per alios occidere, vel &c. 2. Later. 45.

Clericus si homicidium fecerit, siue sit presbyter
siue diaconus, deponatur, c. 11. Triburienfis paulò
antè citati.) Nicolaus pp. 1. decretorum eius titulo
11. c. 3.) inò gradu honoris deiectus, exilio clauda-
tur, communionem demum circa finem vitæ accep-
turus. 11. Tolet. 5.) 14. c. 7.

Horz Canon: 22. Vide domini Hessel. commet.
in Orationem Dominicam. cap. 8.

Synodus prouincialis Senonensis in decretis me-
cum, cap 18 & 19. videatur, & insequitur Basilien-
sem, sess. 21.

Hospitaliorum bona quisquis inuasit, ab eccle-
sie liminibus arceatur, quousque ea restituerit. 5.
Aurelia. 13.) & c. 15. necator pauperum nomina-
tur. Vide Concil. Trident. sess. 7. cap. 15. & sess. 24.
cap. 8.

presbyteri plebes suas sua admonitione hospitales
efficiant. Aruernen. concil. in 2. tomo concil.) & ex-
plum suæ exhortationis prius exhibeant. 2. Mantij
iconen 11.) vt nulli iter facienti mansionem deneg-
ent. Aruernen. ibidem) 6. Constant. 9. Hebr. 13. à
1. Pet. 4. c.) Matth 25. d.

Et si cui fortè hospitium præstiterint, nullam
ab eo mercedem accipiant, nisi fortè illi, qui reci-
piuntur, sponte sua aliquid dent.

Hymnos canendi exemplum habemus à Saluato-
re, & ab Apostolis, Matth. 26. Eph. 5. d.

Non canantur tamen hymni in ecclesia, quibus
auctorum suorum nomina præfixa non fuerint 2.
Turon. 24.

Non scripturæ sacræ modò, sed & Hilarij, &
Ambrosij hymnos probat, utpote in laudem Dei
con-

conscriptos, Apostolorumque, & martyrum trium-
phos complectentes. Toletan. 12.) 2. Turon. 24.)
Trium puerorum 4. Toletan. 13.

Histriones. vide, Theatrum.

I

Idola si quis confregerit, & ibidem fuerit occi-
sus, quia in euangelio est scriptum, neque inuenitur
ab Apostolis unquam factum, placuit, in numerum
eum non recipi martyrum. Elibert. 60.) Sed postea
Christianis rebus foelicius proficiendis, animuq;
sumentibus, iussu est id fieri: ut videre est 2. Are-
laten. 23.

Idolo non immolans quidem, sed munus dans
quod offeratur, relegatur ad poenitentiam, acceptu-
rus communionem in fine. Elibert. 3.) & coronam
sacrificantium tantum gestans, biennio poenitentiae
subijciebatur. ibidem c. 55.

Oblatum idolo, ab ecclesia non accipiatur. Eli-
bert. 40.

Idololatrae poenitentia. 1. Nice 11.) Siricius pp. e.
3. epist. 2.) cap. 5. Valentini Gallia.) 2. Aurelia. 19.)
12. Tolet. 11.) 3. Tolstani 16.

In templis idolorum coenantes, cultiori habitu
eò producti, & pretiosiori veste adhuc mutata, in-
ter audientes uno anno constituebantur. deinde
triennio poenitentiam agebant, cuius biennio ora-
tioni communicabant, tertio anno verò sacramen-
tis reconciliabantur, Ancyra. 4.) Ab ecclesiae coeti-
bus arceantur, qui cibis idolorum cultibus immo-
latis utuntur 2. Aurelia. 19.) 2. Turon. 23.

Interruptio actuum moralis constituit tot pec-
cata mortalia numero distincta Armill. verbo pec-
catum, & Diana.

Ieiunantes abstinere a carnibus Telesphorus pp.
in epist. decretali.) seu avium, sed pecudum, 1. To-
letanum in fine assertionis fidei. 4. Tolet. 10.) 8. To-
letan.

Margarita Conell. ep. bul. pro confessoribus. 811
Ieran. 9. Cyrillus episc. Ierololymitanus cathesi 4.
Vide abstinentis.

A carnibus, & vino, inquit Gerundense. cap. 3.)
Sic 4. Toletan. 10. a quibusdam, inquit, nec vinum
bibitur.

Aridioribus velantur cibis, vtpote abstinentiz
conuenientibus Laodic. 50.

Piscem, & olus comedant. 4. Toleta. 10.

Hora nona (a solis ortu) refectioem ieiunantes
sumebant. teste Aug. epist. 118. cap. 7.) cap. 34. Ma-
guntiaci.

Nil penè valet ieiunium, quod orationes, vigilie
& eleemolynæ non commendant. Liberius pp. to-
mo. 1. concil.

Ieiunium die Dominica, & feria quinta nemo
fidelium agere olim potuit, quòd dies hos pagani
quali sacrum ieiunium celebrarent. iubente Mel-
chiade pp. vt testatur Damasus pp. in lib. Pontifica;
li. Vide Aug. epist. 86. ad Casulanum.

Qui ergo die Dominico ieiunat studiosè, non
credatur catholicus. Gangren. 18.) 4. Carth. 64.) Cas-
saraugusta. c. 1.

Quisquis eorum qui continentiz student, absque
necessitate corpora superbiendo dissoluerit tradi-
ta in commune ieiunia, & ab ecclesia custodita,
anathema sit. Gangren. 9.) Eusebius pp. i. apud Gra-
tia de conf. 5. cap. Ieiunia.) 4. Carth. 63.) cap. 34. Ma-
guntiaci sub Carolo magno, vti Gaugrense definit.
Primæ auctoritati non consentiunt sequentes In-
æqualitate pœnz.

Ieiunium (ait Calixtus pp. 1. epist. decretali) quod
ter in anno apud nos celebrare didicisti, conueni-
entius nunc per quatuor tempora fieri decernimus,
vt sicut annus per quatuor tempora voluitur, sic &
nos quaternum solenne agamus ieiunium per qua-
tuor anni tempora, lege cap. 34. Maguntiaci sub
Ca-

Capitolo magno .

Ieiunia seu abstinentias, per singulos menses placuit celebrari, exceptis diebus duorum mensium, Iulij, & Augusti, ob eorundem infirmitatem, Elibert. 3.

Sabbato quolibet ieiunemus. Elibert. 26. (con siderates Apostolos eo die, quo Dominus erat se pulsus, in moerore fuisse, & propter metum Iudaeorum se occuluisse. Innocen. pp. epist. 1. cap. 4.) Aug. epist. 89. 9. & 118. c. 2.

Feria sexta propter passionem Domini ieiunamus. Innocen. pp. 1. epist. 1. c. 4.

Monachorum ieiunia: titulo, Monachus.

Ieiunia pro aliqua necessitate generaliter indicta, ab omnibus diligenter custodienda sunt c. 47. Turon. sub Carolo magno.

In die passionis Domini quisquis praeter paruulos, senes, & languidos, ieiuniū ante peractas indulgentiae preces non soluerit, a Paschali gaudio depellatur, nec in eo Eucharistiam percipiat. 8. Toletan. 7.

Excusati sunt a ieiunio quos aetas incurrit, quos languor extenuat, aut necessitas arctat. 8. Tolet. 9.) 2. Turon. 18.

Hi tamen non ante ieiunium soluant, quam a sacerdote percipiant licentiam 8. Tolet. 9.

Die feriae sancti Martini vsque ad natiuitatem Domini, 2. 4. & 6. sabbati ieiunium indictum fuit 1. Martiseon. 4.

Diebus inter Pascha, & Pentecosten intercurrentibus, ieiunia relaxantur in figuram non laboris, sed letitiae, & quietis, post generalem resurrectionem beatis concedenda. Aug. epi. 119. cap. 15. & epist. 86. Gerunden. 2. indicitur triduanum sequenti septimana Pentecostes.

Causas forenses cessare vult Liberius Papa tempore ieiunij.

Ima,

Imaginum impugnatores damnati evant à sede Apostolica ante secundum synodum Nicenam, teste Nicolao pp. 1. in medio epistol. ad Michaellem Imperatorem.

Antiquissimum in ecclesia Christi vsum imagi-
nū asserit synodus Nicena secunda, actio 1. & se-
quentibus ex patribus, & notanter actioe 2. dicit:
Omnes principes, etiam si pessimi sint peccatores,
adoramus, & reuerenter salutamus. quid vetat igitur,
quo minus non liceat, & sanctos Dei ministros
venerari, & in memoriam eorum imagines statue-
re, & erigere, nē in obliuionem perpetuam veniant?
Verū, inquit, Deus ipse manufacta prohibuit
adoranda. Dic mihi: ò Iudæe, quid est quod super
terram extet, quod non sit manu hominum factum,
postquam à Deo fuerat creatum; Quid? arca Dei
quæ ex lignis Sethim constructa est, & ædificata,
nonne opus est hominum? quid altare? quid propitiatorium?
quid vitæus in quo manna recondebatur?
quid mensa, & candelabra? quid interiores, &
exteriores cortinæ? Suntne opera manuum hominum
quæ Salomon fieri mandauit? Quamobrem
ea quæ sancta sanctorum dicuntur, cum sint manu
facta, præterea Cherubin, & sex alata illa quæ circa
altare Domini fuerunt, cum sint animalia, & ima-
gines Angelorum, opera manuum hominum, non
fuerunt eiecta, & à Iudæis proculcata? non aliam-
sane ob causam, quam quod Dei mandato imagi-
nes fuerunt Angelorum sacratæ, Gentium autem
idola quia imagines fuerunt dæmonum, Deus eiecit,
& condemnauit. Nos verò in memoriam sanctorum
imagines facimus: quorum, ait? Abrahæ, Moy-
sis, Eliæ Zachariæ, reliquorumque prophetarum,
Apostolorum, & sanctorum martyrum qui propter
Christum tribulati sunt, quò omnis qui eos in ima-
gine contemplatur, illorum, & meminerit, & glori-
ficet

fecit Deum qui illos quoque magni fecit . Decet
 siquidem eos honor, & veneratio propter iustitiam
 eorum, vt omnis qui videt eos, in imitationem
 operum eorum ducatur. Qualis verò ille est adora-
 tionis honor? profectò non alius quàm is quo nos
 peccatores quoque inuicem prosequimur, salutantes
 nos inter nos per honorationem, & dilectionem.
 Hæc ibi synodus. Et actio. 3. Verum noui,
 &c.

Actio 1. Episcopi hos dicunt anathematismos
 ab errore, resipiscentes.

Christianorum accusatores, & calumniatores
 siue iconoclastæ, hoc est, imaginum demolitores,
 execratio,

Qui sacræ scripturæ verba * de idolis, & gentiliū
 statutis ad venerandas Christianorum, imagines ex-
 ponentes, trahunt, execratio.

Qui venerandas, & sanctas imagines non ample-
 ctitur, execratio.

Qui asserunt Christianos vt deos imagines adō-
 rare, execratio.

Qui fauent ex animo violatoribus, & ignominia
 afficientibus sanctas imagines, execratio.

Qui præter * Christum Deum nostrum dicunt
 alios esse qui nos liberarunt à cultu idolorum,
 execratio.

Qui doctrinas sanctorum patrum, & traditionē
 catholicæ ecclesiæ contemnunt, quique caulantur,
 & voces Arrii, Nestorij, Eutyichis, & Dioscori iac-
 tant, dicentes quòd nisi satis ex veteri, & nouo te-
 stamento instructi essemus, sanctorum patrum, sa-
 crarum sex synodorum doctrinas, & catholicæ ec-
 clesiæ traditiones sequeremur, execratio.

Qui audent dicere, catholicam ecclesiam aliquan-
 do idola suscepisse, anathema sit,

Qui iniquius diabolicarum insidiarum inuen-
 tum

tum sacrarum imaginum culturam, & ædificatio-
nem, nequaquam autem sanctorum patrum nostro-
rum traditionem, excretio.

Res ista tamen non erat passim in usu tempore
ecclesie recens adhuc nascentis, cum necdum ido-
latria è mundo esset exterminata, & ad hoc vitium
ex vetustissima consuetudine ac usu, nominum è gè-
nilissimo conuersorum mentes essent admodum
propensæ. Quamobrem venit concillum Biliberti-
num cap. 36. picturarum in ecclesia usum. Quibus
si vsu fuissent in ecclesijs infideles, eos suæ sententię
consentaneos potuissent extirpare, quibus pleriq;
eorum cohabitabant. Vnde idem concil. cap. 41.
Admonere (inquit) placuit fideles, vt quantum
possunt prohibeant nè idola in domibus suis ha-
beant. Si verò vim metuant seruorum, vel seiplos
putos conseruent.

Immolantes idolis. Vide tit. Idolatræ.

Impetratoris potestas. Vide tit. Leg.

In abolutione in foro externo seruandæ sunt cere-
moniz præscriptæ in capitulo à nobis de sent. exc.
scilicet verberando cum virga &c.

Impositio manuum, cuius mentio fit cum in scri-
tura sacra, tum in canonibus, non est nuda (quam-
uis vox ipsa significare videtur) cæremonia, sed ma-
nuum super aliquid appositio, sed Actorum 8. cap.
est sacramentum confirmationis seu chris-matis,
quod sacramentum sortitur nomen hoc ab ipsa
cæremonia: testis est Eusebius pp. 1. in fine epist. 3.
dicens. Manus impositionis sacramentum magna
veneratione tenendum est, quod ab alijs perfici nõ
potest nisi à summis sacerdotibus, nec tempore
Apostolorum ab alijs quàm ab ipsis Apostolis legi-
tur aut scitur peractum esse.) Item act. 19. a. Et cū
imposuisset Paulus manus baptizatis, &c. (Sic Heb.
6. ait Paulus; Feramur ad perfectionem, non rursū
iacientes

facientes fundamentum penitentiae ab operibus mortuis, & fidei ad Deum, baptismatum, doctrinae impositionis quoque manuum, &c.) sic usurpatur 1. Arelaten. 8) Syricius pp. 1. e. epist. 1.

A materia appellatur aibi Chrismalis, alibi ab effectu sacramentum confirmationis.

1. Timoth. 4. sacramentum ordinis eo conferri designatur: Noli (ait Paulus Timotheo) negligere gratiam quae in te est, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterij, & eiusdem epist. cap. 5. Manus (inquit) cito nemini imposueris, Sic Deuter. 34. dicitur. Iosue filius Nun repletus est spiritu sapientiae, quia Moyses posuit super eum manus suas.

Alterius generis fuit manuum impositio, qua poenitentiae fructus acquiruntur, & sanctae communioni restituuntur poenitentes. Vnde Vigilus pp. cap. 3. epist. ad Eutherum: Reconciliatio rebaptizatorum apud Arrianos (inquit) non operatur per illam impositionem manuum quae per invocationem s. spiritus fit (quam diximus confirmationis sacramentum) sed per illam qua poenitentiae fructus acquiruntur, & sanctae communionis restitutio perficitur.

De ea canones illi loquuntur, qui ab haeresi reuersos suscipi volunt per impositionem manuum, non iteratione baptismi. quum enim, olim maxime, baptizati mox confirmati fuerint, & semel tantum accipiat quisque sacramentum confirmationis, sequitur ut ea impositio manuum per quam resipiscentes ab haeresi suscipere oportet, non intelligi possit fuisse sacram. confirmat. sed quiddam aliud, nempe (saluo meliori iudicio) oratio sacerdotis pro poenitente ad Deum. Ad cuiusmodi orationes referendum puto illud Milevi. cap. 12. placuit ne aliae omnino in ecclesia preces vel orationes seu missae, siue praefationes, siue commendationes, seu manuum impositiones

ziones dicantur , quam quæ à prudentioribus tractatz vel comprobatz in synodo fuerint) & 4. Toletan. 12.

Imò & circa necdum baptizatos ea vfi videntur. Vnde Eliber. c. 39. Gentiles si in infirmitate desiderauerint sibi manus imponi , si fuerit eorum ex aliqua parte honesta vita , placuit eis manū imponi , & fieri Christianos) Quam constitutionem repetijt 1. Arel. c. 6.) Quod enim manus quadam impositione circa baptizandos vfi sunt præsens , patet ex tit. Baptizari. § 2.

Incarcerati ob culpas suas, quæcunque illæ sint, ab ecclesiæ præposito singulis diebus dominicis visitentur, vt sic eis ex ecclesiæ domo tribuatur iuxta suam necessitatem. 5. Aurel. 20.

Incarnatio filij Dei. Vide t. t. Christus.

Incendarius ecclesiæ 15. annorum penitentia subijcitur, ac ad æqualis restitutionem cogitur. Iulius pp. 1. ad Iuonē lib. 2.) Eugenius pp. 2. decreto 9. ad eandem reparationem damni obligat eum , pœnitentiam autem anni vnus ei indicit aut Ierosolymis, aut in Hispania.

Incensum circa altare , seu thuribulo thurificare virgo sacrata non potest. Soter. pp. epist. 2.

Incesta omnis coniunctio prohibetur, vt multis canonibus, ita & 2. Toletan. 5.) adeo vt in eiusmodi coniunctione non sint nuptiæ. 2. Manticon. 13. & Agath. 61.) c. 1.) Arel. sub Car. magno) & ideo recusantes se separare, separet potestas secularis. V. V. mart. 79.) Nec mulcentur incestuosi pecuniaria pœna , sed iuxta canonicam sententiam pœnitentiæ subdantur. cap. 18. Cabilon. tempore Carol. magni.

Incesta autem est coniunctio , si quis frater germanam acceperit vxorem. Agath. 61.) Epau. 30. .

Et cum relicta fratris Agathen. 61.) Epau. 30. .

40.) 1. Aurelianen. 20.) 3. Aurelia. 10.) Aruernen.
11.) 1. Parisien. 4.) Antifiodor. 29.) 3. Roma. 5. sub
Gregorio pp. 3.

Cum nouerca. Agath. 61.) Epaunen 30.) 2. Aurelia. 10.) 3. Aurel. 10.) 1. Parisien. 4.) Antifiod. 24.

Cum consobrina. Agath. 61.) Epaunen. 30.) 3. Aurel. 10.) Auernen. 11. Hac in re 4. Aurelia. 16. ap. probatur c. 30. Epaunensis.

Cum relicta auunculi. Agath. 61.) Epaunen. 30. 3. Aurelia. 10.) 1. Parisien. 4.

Cum filia auunculi. Agath. 61. Idem est quod consobrina Aruern. 11.

Cum filia patris. Agath. 61.

Cum priuigna sua. Elibertini 66.) Agathen. 61.) Epaunen. 30. Arnen. 11.

Cum sorore uxoris defunctæ. 1. Aurelian. 20. 3.)

Aurelia. 10.) Aruen. 11.) 1. Parisien. 4.) 56. Maguntiaci sub Carolo magno. 2. Turonicum citato c. 18. Leuitici adiungit conciliorum præcedentium canones quos citauimus.) Antifiodorensis à cap. 27. vsq; ad 33. idem habet quod alia concilia.) cap. 6. Coloniensis concilij sub Carolo tertio probat cap. 61. Agathensis concilij.

Quod ita præsentis tempore prohibemus (scilicet ut tales non fiant coniunctiones) ut ea (matrimonia) quæ sunt hæcenus instituta, non dissoluamus. Agathen. 61.) 3. Aurelianen. 10. sic dicitur. De incestis coniunctionibus: ita quæ sunt statuta feruentur, ut hi qui aut modò ad baptismum veniunt, aut quibus patrum statuta sacerdotali prædicatione antea in notitiam non venerunt, ita pro nouitate conuersionis, ac fidei suæ credimus consulendû, ut contracta hucusque huiusmodi coniugia non soluantur.

Incontinentes viuentes clerici. vide tit. Clericorum. 5. 5. &c. & tit. Continent 5. 8. &c.

In dul-

Indulgentiarum vsus fuit tempore concilij **Ancyrani**, vt videre est cap. 2 §. 16. 21. & 2. 1. **Niceni** 6. & 11) **Laodice.** 3.) 4 **Carth.** 5.) **Agat.** 69.) **Epaunen.** c. 29 ex **Agatenfi**.

In quibus canonibus permittitur episcopis, vt probata pœnitentium, seu ad certam pœnitentiam pro culpis suis relegatorum conuersione, erga eos humanius agant (abbreviando tempus pœnitentiæ, & ante illius impletionem eos reconciliando, & absoluendo) vel amplius tempus adijciant, si minus eos in seiplos strenuè animaduertere videâs **Ancyrani**. §.

Secundo Lateran. cap. 62. bene dicitur contra indiscretas indulgētias, quib. clauēs ecclesiæ cōtemnuntur, & pœnitentialis satisfactio enervatur: **Decernimus** vt cum dedicatur **Basilica** non &c. **Vide Concil. Trident.** sess. 25. in decreto de indulgentijs.

Bene ergo damnatus est articulus 42. **Ioannis VViclef** à concilio **Constantiensi**: Fatuum est credere indulgentijs papæ, & episcoporum, & **Ioannis Hus** iste: Sacerdotes infideliter sentiunt de indulgentijs, & **Leo pp. 10.** damnat **Martini Lutheri** articulum decimumseptimum, & quinque sequentes, ob non receptum de indulgentijs dogma **Vide Alexand. pp. tertium**, q. 35. cap. 4 quòd nemo nisi à suo eas accipere potest superiore.

Infames eas personas dicimus, quæ pro aliqua culpa notantur infamia: id est, omnes qui Christianæ legis normam abijciunt, & statuta ecclesiastica contemnunt, similiter fures, &c. **Stephanus pp. 7. epist. 11)** **Iulius pp. 1.** in responsione ad episcopos **Orientalis** ex primo **Niceno** cap. 13.

Infidelitas, vidè peccatum.

Infirmorum, siue ægrotorum qualitas hoc sæpe habet, vt accusent magis medicos congruis obser-

nationibus ad salubria reuocantes , quam vt ipsi suos noxios appetitus deponere vel reprobare consentiant . Gelasius pp. ad Anastasium Augustum .

Eorum autem & debilium curam episcopus in suo territorio gerat. 5. Aurelianen. 21.

Cum autem infirmitas corporalis nonnunquam (ait concilium Lateranense c. 28. sub Innocēto pp 3) ex peccato proueniat , dicente Domino Iacobo quem sanauerat, Vade, & ampliū noli peccare, nē deterius aliquid tibi contingat; decreto præsentis statuimus , & districtè præcipimus medicis corporum, vt cum eos ad infirmos vocari contigerit. ipsos antea omnia moneant, & inducant quod medicos aduocent animarum , vt postquam infirmis fuerit de spiritali salute prouisum, ad corporalis medicinæ remedium salubrius procedatur, cum causa cessante cesset effectus.

Innocentis accusator vsque ad vitæ extremum remouetur à communione. 1. Arelaten. 24.) 1. Mantifcon. 18. si clericus sit, deponit etiam eum ab officio: si sæcularis; à communione separat.) Vide titulum: Damnari.

Inquirendi contra subditorum excessus formam prælato præbet Concilium Lateranense ex scriptis noui, & veteris testamenti: vt nimirum cum de excessu eius clamor, & fama, non quidem à maleuolis & maledicis, sed à prouidis, & honestis, nec semel tantum, sed sæpe peruenerint ad aures superioris; coram ecclesiæ senioribus veritatē diligentius perscrutentur. & si rei poposcerit qualitas canonica districtio culpa feriat delinquentis. Diligentius tamen obseruandum est hoc in prælatis , qui quasi signum positi sunt ad sagittam . Præsens si contra quam sit inquisitio, vt obijcienda audiat capitula, & testium quoque nomina poscat. & infra; Sicut accusatio-

Magarita Concil. gr. bal. pro confessoribus. Sat
cusationem legitima precedere debet inscripto; sic
& denūciationem charitatiua admonitio, & inquisi-
tionem clamosa insinuatio przuenire: illo semper
adhibito moderamine, vt iuxta formam iudicij, sē-
tentia quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinē
circa regulares personas non credamus vlquequaq;
seruandum, quæ cum requirit, facilius & liberius à
suis possunt administratoribus amoueri. 2. Lateran.
8. sub Innocentio 3.

De Interpretatione verborum, & rescriptorum.
Vide Alexandrum pp. 3. parte 41. & 2. Lateranēsis
c. 57. & 58.

Inuales bonorum pauperum anathemate plo-
cti. 2. Manriicon. 14.

Inuales bonorum ecclesie. Vide Spoliatores,
Inuitus num quis possit ordinari. Vide ca. Apost.
37.) 8. Tolet. 7.) Simplicium pp. epist. 2.

Inuocāt Deiparam virginē Mariam, ac ab alijs
inuocari volūt Ioānes episcopus Ierosolymita-
nus cum suis, vt intercedat pro pace Ecclesie. 5.
Constantinopolitani actio. 1. in suo rescripto.) 6.
Constantinop. 7.

Iudaicis superstitionibus vel ferijs inhærens, à
conuentu ecclesie separetur. Laodice. 37.) 4. Carth.
89.) 2. Lateran. c. 70. sub Innoc. pp. 3.

Si is Iudzus sit baptizatus, corrigatur pontificali
auctoritate, & suam apud se non retineat prolem
quam fortè circumciderit; seruus autem libertate
donetur, si id ei dominus suus fecerit. 4. Toletan. 58.
Vide & 4. Aurelia 30.

Proles Iudzorum baptizatas ab eorum consor-
tio separare oportet: ne iterum erroribus parētum
involuantur; & deputare aut monasterij, aut Chri-
stianis viris, aut mulieribus Deum timentibus, vt
sub eorum conseruatione cultum fidei discant. 4.
Tole: 59.

Is quoque qui natus est ex duobus, quorum alter Christianus est; Christianam religionem sequatur, & baptizatur. 4. Tolet. 61. 3. Tolet. 15.

Fideles proles Iudzorum in Iudaismum relabentium ob delictum parentum non exheredantur. 4. Toletan. 60.) & Toletani cap. 12. approbantur constitutiones. 4. Toletani de Iudæis. Vide c. 9. duodecimi Toletani.

Iudæi volentes ad legem catholicam venire: quoniam eorum perfidia frequenter ad vomitum redit: octo menses inter catechumenos ecclesie limen introeant. Agath. 34.

Iam autem ad fidem catholicam translatis nulla sit communicatio cum his qui adhuc in veteri ritu consistunt, ne forte eorum participio subvertantur. 4. Toletan. 61.) & festis præcipuis novi testamenti, ac diebus illis quos olim sanctione veteris legis sibi met celebrant esse solennes, in civitatibus, publicis que conuentibus cum summis Dei sacerdotibus adesse præcipimus. 9. Tolet. 19.

Ad testimonium dicendum non admittuntur, qui semel fidem Christianam post baptismum prævaricati sunt. 4. Tolet. 63.

Benedictionem Iudæi super fruges suas Christianus non expetat. Elibert. 49.

Coniugia Iudzorum Christianis interdiciamus, sub pena excommunicationis ad annum. 3. Arelia. 13. Elibertini. 50.) Agathen. 40.) Venet. 12. Epraen. 15.

Habitu à Christianis Iudæi discernantur. 1. Litteran. 68.

Toletarij non esse sinantur. 1. Manticon. 13. Iudæes Christianis non præficiantur. Averno. 8.) 1. Manticonen. 13.

Publica officia non agant, neque ex eis nati, qui sub hac occasione Christianis iniuriam faciunt. 4.

Toletan.

Toletan. 64.) 3. Toletan. 14.) 2. Lateran. 11. 69.

Coniugium cum Christiana non solvantur. 3. Aurelianen. 13.) Elibertini, 16.) 3. Tolet. 14.) aut si iudæi sint, separentur. 2. Aurelianen. 19.) 3. Aurelianen. 13.

At moniti ut Christiani fiant, sicut & eorum coniuges, si consentiant, non separentur, Chalce. 12. 4. Toletan. 6.

Eorumque possessiones tunc ipsis seruentur. Alexander pp. 3. c. 26. partis primæ,

Christiana eorum mancipia eis non reddatur. cū ad ecclesiam confugerint, quia vel quod religio Christiana vetat à dominis præcipitur, vel puniuntur pro culpa cuius veniam in ecclesia acceperant. 3. Aurelianen. 13.) sed redimantur à Christianis. 4. Aurelia. 13. & 29.) 3. Tolet. 14.) quodque duodecim solidis. 1. Manticonen. 19.) quinimo eis ea deinceps emere vetat. 4. Toletan. 65.) Alexander papa tertius parte 10.

À die cænæ Domini vsque in secundam sabbati in pascha (hoc est, ipso quattiduo) procedere inter Christianos non præsumât Iudæi 3. Aurelianen. 29. 1. Manticon. 14.

Clerici anathematizantur, qui pro collatis sibi ab eis muneribus perfidiam eorum dissimulant. 4. Toletan. 57.

Acta per iudicem mentecaptum non valent, quamvis communi errore credatur sanæ mentis Reginal. lib. 31. num. 63.

Actum externum faciens sine interno peccat quando deficit actus internus qui est de substantia actus externi præcepti qualis est attentio diuini officij recitandi &c. secus cum actus externus potest subsistere sine actu interno, vnde communicans indigne in Paschate non incurrit excommunicationem latam contra non communicantes Bonacina de

cenfuris d. 1. q. 1. par. 3. num. 5.

Iudicio Dei iusto datur plerūq; peccatoribus potestas, quā sanctos ipsius perlequātur; ut qui spiritu Dei iuuantur, & aguntur, fiant per laborum exercitia clariores. Sixtus pp. 2. epist. 2. ex Zepherino pp. epist. 2.) & Pelagius pp. 2. in epist. ad vniuersos episcopos Italix. Et in libro sentent. prosperi sent. 23. & commentario eius, Psal. 118. ad versum: Media nocte surgebam.

De occultis cordis alieni iudicare, peccatum est: & eum cuius non videntur opera nisi bona, iniquū est ex suspitione reprehēdere. Sixtus pp. 2. epist. 2.) & ante eum Zepherinus pp. epist. 1. ad episcopo, Sicilien. & Ioannes pp. 1. epist. ad Zachariam. Et & sentent. 21. in libro sententiarum Prosperi.

In omni iudicio adesse debet iudex, accusator defensor, & testes. Fabianus pp. epist. 2.

Iudex non sit qui accusator est vel testis. Fabianus ibidem.) Gelasius pp. citatus à Nicolao pp. 1. ad Michaelē Imperat.

De iudicijs, lege decreta Concilij Tridentini sess. 24. c. 20 reformationis: & sess. 25. capitulo 10.

Iudex nec suspectus nec inimicus esse potest. Nicolaus, pp. 1. ad Michaelē Imperatorem.) Alexander pp. 3. cap. 27. parte 10.

Quod si iudicandus allegauerit se iudicem habere suspectum, coram eodem causam iustæ suspitionis assignet, & ipse cum aduersario, vel si fortē aduersarium non habeat, cum iudice arbitros communiter eligat; aut si forte communiter conuenire non possunt, eligant absque malitia ipse vnum & ille alium, qui de suspitionis causa cognoscant: & si nequiverint in vnam concordare sententiam, aduocent tertium, ut quod duo ex ipsis decreuerint, robur habeat firmitatis, &c Causa verò suspitionis legitimam ipsis infra competentem terminum.

NON

non probata, sua iurisdictione iudex utatur, at ipsa probata legitimè, de reculatoris assensu personam idoneam committat, negotium reculatoris, vel ad superiorem transmittat, ut in eo ipse procedat, secundum quod fuerit procedendum. 2. Lateranense. capitulo 48.

Iudex criminofum discutiens, non antè sententiam proferat capitalem, quam aut reum se ipse confiteatur, aut per innocentes testes conuincatur. Adrianus pp. 1. in capitulis ex synodis, & canonibus diuersis à se collectis, & ibidem paulo antè; iudicantem oportet cuncta rimari, & ordinem rerum plena inquisitione discutere, in interrogandi ac proponendi, adijciendique patientia præbita ab eis; ut ibi actio partium limitata sit pleniter, nec prius litigantibus sua velit sententia obuiare, nisi quando ipsi, peractis omnibus, iam nihil amplius habuerint in quæstione quod proponant, & tam diu actio ventiletur, quousque ad rei veritatem perueniatur, frequenter ergo interrogari oportet, nè aliquid fortè prætermissum remaneat, quod annecti conueniat. Hæc ibi Adrianus papa, & Nicolaus papa 1. 3. q. 9 c. Si fortè. Vide titulum, Inquirendi.

Deus enim omnipotens, ut nos à præcipitate sententiarum prolatione compesceret (inquit Euaristus papa epistola 2.) cum omnia nuda, & aperta sint oculis eius, mala tamen sodomæ noluit audita iudicare priusquam manifestè agnosceret quæ dicebantur. Vnde ipse ait: Descendam, & videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleuerint, an non est ita, ut sciam. Deus omnipotens (cui nihil absconditum est, sed omnia ei manifesta sunt etiam antequam fiant) non ob aliud hæc & alia multa per se inquirere dignatus est, nisi ut nobis exemplum daret, nè præcipites in discutiendis, & iudicandis negotijs essemus, & nè mala quorundam prius quæquam

quam præsumat credere quàm probare, &c. Hæc ibi Euaristus. Quam eius sententiam cum ipsis quoque verbis repetit ac insequitur Gregorius pp. primus, libro decimo nono *Moralium*, capitulo 23. citaturque Gregorius cap. 37. *Concilij Aquisgranens.* sub Ludouico Imper. 1.) c. verò 22. *Triburiensis Concilij* sub Arnolfo Imperatore reperitur vt Euaristi sententia.

Huc spectat 2. *Lateranensis constitutio*, c. 38. vt tã in ordinario iudicio quàm extraordinario, iudex semper adhibeat aut publicam, si potest habere, personam, aut duos viros idoneos, qui fideliter vniuersa iudicij acta conscribant, videlicet citationes, dilationes, recusationes, & exceptiones, petitiones & responsiones, & appellationes, renunciationes, conclusiones, & cætera quæ occurrunt competenti ordine conscribenda, designando loca, tempora, & personas: & omnia sic conscripta partibus tribuantur: ita quod originalia penes scriptores remaneant vbi si super processu iudicis fuerit suborta contentio, p hæc possit veritas declarari: hoc adhibito moderamine, quatenus sic honestis, & discretis deferatur iudicibus, quod per improvidos, & iniquos innocentum iustitia non lædatur. Iudex autem qui constitutionem istam neglexerit obseruare, si propter eius negligentiam aliquid difficultatis emerferit, per superiorem iudicem animaduersione debita castigetur, nec pro ipsius præsumat processu, nisi quatenus in causa legitimis constiterit documentis. Vide tit. *Inquirendi*.

Ad testimonium dicendum viles, & indignæ personæ coram se non permittat accedere, quoniam multi sunt, qui peierare pro nihilo ducunt. cap. 34. *Turonensis* sub Carolo magno.) c. 21. *Cabilonen.* tempore eiusdem.

Munera pro iudicio non recipiat iudex, ad per hoc

cap. 17. Arelaten. sub Carolo magno.

Die Dominico iudicia non fiant. Tarraconen. 4. Mantifconen 1.) nec in quadragesima. Liberius pp. Vide, Dominicam diem §. 5.

Clericus non alia potest iudicare, quam quæ legibus continentur ab eo iudicari posse. Felix pp. 2. c. 7. epist. 1.

Criminalia non potest iudicare. Tarracon. 4.) seu, sanguinis sententiam non potest ferre (quod cæteris conceditur Christianis. Innocent. pp. epist. 3. cap. 3.) 4. Toletan. 30.) 11. Toletan. 6.) 2. Lateranens. 18.

Clerici iudex nullus est secularis, sed solum ecclesiasticus. Alexander pp. 1. initio epist. 1.) Silvester pp. concil. Roman. c. 15.) 3. Carth. 9.) Chalcedon. 9.) Venetici. 9.) Mantifcon. 10.) 1. Mantifcon. 8. 3. Tolet. 13.) Antiodoren. 35.) concil. Roma. sub Nicolao pp. 1.) 3. Aurelia. 31.

Quicumque ergo clericus, cui in ecclesia crimen fuerit intentatum, derelicto ecclesiastico iudicio, publicis iudicijs purgari voluerit, etiam si pro ipso prolata fuerit sententia, locum suum amittat: & hoc in criminali actione, in civili verò perdat quod euicit, si locum suum obtinere maluerit. 3. Carthaginen. 6.) Agathen. verò, cap. 8. eum excommunicat ad secularem iudicem confugientem pro distinctione, ac cum eo iudicem, si ei defensionis solatium impendat. Chalcedonen. 9.

Permittant autem id episcopo, potest iudicium illud interpellare. Epauenen. 11.) 4. Aurelianen. 20.) Venetici. 9.

Nec laico liceat inconsulto sacerdote clericum in seculare iudicium exhibere. Marcellinus pp. 1. in epistola decretali.) 3. Aurelianen. 31.) 4. Aurelianen. 20.) 1. Mantifconen. 7. Hoc præuaricatus, anno ab emanium Christianorum confectio habetur extraneus,

neus, Antiodoren. 43.) capitulo. 11. Cabilonenfis circa Eugenij pp. 1. simpliciter excommunicat eum sicut & Alexander pp. 3. capitulo. 14. part. 1. constitutionum suarum. Vide Concilij. Trident. sessio. 7. capitulo. 14. & cap. 5.) 1. Manticon. 7. indicitur. Quod si quicumque iudex quemcumque clericum absque causa criminali, id est homicidio, furto, aut maleficio, hoc facere præsumperit : quandiu episcopo loci illius visum fuerit, ab ecclesiæ liminibus arceatur.

Episcopus nihil tentet iudicare absque clericorum præsentia. 4. Carthag. 23.) citatur ab Adriano pp. 1. in cap. quæ collegit.

Iudicijs inferiorum superiores Pontifices subigi non posse, ostendit Nicolaus pp. 1. ad Michaelem Imperatorem.

Episcopi iudex nullus secularis esse debet, quod nefas sit ut illius manibus aut iussione de ecclesiâ trahatur, pro quo Deum semper exorat, & cui inuocato nomine Domini ad saluationem corporis, animæque eucharistiam sæpe porrexit. 2. Manticonen. 9.) Felix pp. 2. epistol. 1. capit. 1. Et à tali episcopus se non curet absolui. Gelasius pp. in tomo de anathematis vinculo. Quo manifestius (inquit) &c.

Clericus, seu presbyter, seu diaconus, ab episcopo; & episcopus à synodo damnatus, pro defensione auribus Imperatoris molestus non sit, sed ad maius episcoporum concilium causam, deferat. Antioch. 12.) 4. Carth. 66.) Mileuita. 22.) Chalced. 9.) Sardic. 17.) 6. Carth. 6.) 3. Aurelia. 20.) 1. Vascen. 5.) 3. Tolentan. 20.

Iurare Dei est, à seipso, ordinata, nullatenus conuelli. 8. Tolentani. 2.

Ad singula verba iurare non licet: id enim est nomen Dei in vanum assumere. c. 43. Turonen. sub Carolo magno.

De

De iuramento calumniae Alexander pp. 3. part.

23.

Iuramenta incauta fieri prohibemus. Cornelius pp. epistola.

Ideoque iuramentum illud quod obseruatum in peiorem vergeret exitum, salubri consilio mutandum est, & in malis promissis rescindenda fides, & in turpi voto decretum. Soter pp. apud Gratian. 22. quæst. 4. cap. Si aliquid 18. Toletan. 2.) Ambrosius lib. 1. Officiorum. cap. 50 & lib. 3. cap. 12.) Isidorus lib. 2. senten. & lib. 2. synonymorum.) Beda citato cap. 21. Triburien. sub Arnolfo Imperatore.

Iuramenta non sunt, sed potius periuria dicenda, quæ contra utilitatem ecclesiasticam, & sanctorum Patrum veniunt instituta. Alexander pp. 3. c. 16. parte 1.

Cum honestate, & timore Dei ielunus homo iuret. Cornel. pp. pro apud Gratian. 22. q. 4. cap. Honestum.

Ante annos quatuordecim pueri iurare non cogantur. Cornelius pp. citato loco iam ex Gratiano.) Elibert. concilii apud Gratianum de consecratione distin. 4.) 7. Carth. 4.

A summis sacerdotibus vel Dei ministris iuramentum, nisi pro fide recta non exigatur. Cornelius pp. epist. 2.

Per creaturas iurare vetat (si quod eis numen inesse putet cum Gentilibus) Pius pp. 1. 12. q. 1.) 4. Carth. 61.) 4. aurelianen. 16)

Damnatus est 43. articulus VViclef in Concilio Constantiensi; iuramenta illicita sunt, quæ fiunt ad corroborandos humanos contractus, & commercia civilia.

Iuramenti solemniter faciendi modus est. Per has sanctas scripturas, & Deum qui per Christum est. Constant. actio. 13. & 14.

De

De Iurisdictione. Ecclesias singulas singulis presbyteris dedimus: parochias, & cœmeteria eis diuisimus, & vnique ius proprium habere statuimus, ita videlicet vt nullus alterius parochiæ terras, terminos, aut ius inuadat, sed vnusquisque suis terminis sit contentus, & taliter ecclesiam, & plebē sibi commissam custodiat, vt ante tribunal æterni iudicis ex omnibus sibi commissis rationem reddat (Dionysius pp. 1. epist. 2. ad Seuerum episcopum.) & ante eum Calixtus pp. epist. 2. Nemo quoque alterius terminos vsurpet, nec alterius parochianum iudicare, aut excommunicare præsumat: quia talis iudicatio, vel ordinatio, aut excommunicatio, vel damnatio, nec rata erit, nec vires vllas habebit, quoniam nullus alterius iudicis nisi sui sententia tenebitur, aut damnabitur.) His subscribunt Innocentius pp. 1. epist. 8. ad Florentinum episcopum, & Celestinus pp. 1. epist. 2. c. 4.) 1. Carth. 10. Antiocheni 9. & 22.) 1. Constantinop. 2. quod incipit: Qui sunt super, &c.) 2. Carth. 11.) 3. Carth. 20.) 1. Turonici 9.) 3. aurelian. 15. Aruerni 9. Anglicani 2.) Adrianus pp. 1. in cap. canonum, quæ collegit: Si quis metropolitanus, &c.

Imò etiam vbi pontifex iure humanæ conditionis obierit, nullus episcopus ante substitutionem deputari per ordinem successoris, aut in ciuitate, aut per parochias ordinare clericos, aut altaria audeat consecrare, vel quidquam de rebus ecclesiæ præter humanitatem præsumat auferre. 5. aurelian. 8.) & Zacharias pp. ad V Vitam, Consule Trid. sess. 7. c. 5. sess. 14. cap. 8.

Quod si inter episcopos nascatur de terminis contentio, impleto annuo spatio pro studio charitatis (quæ cunctis debet rebus temporalibus anteferri) per epistolas fratrum affectuosè admoniti negotium sanare festinent, aut inter se, aut in præsen-

tia electorum iudicium, aut qui distulerit, excommunicetur. 4. aurelia. 12.) 2. Turoni. 2.) & Mileuitanum Concil. c. 21. Quicumque episcopi quascunque ecclesias vel plebes, quas ad suam cathedram existimant pertinere, non ita repetierint, ut causas suas episcopis iudicantibus agant: sed alio retinente irruerint, siue volentibus, siue nolentibus plebibus causæ suæ detrimentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerint, si nondum est inter episcopos finita contentio, sed adhuc iude contendunt; ille discedat quem constiterit prætermittis iudicijs ecclesiasticis irruisse, nec sibi quisque blandiatur, si à primæ, ut retineat, literas impetiarit: sed siue habeat literas, siue non habeat, conueniat eum qui tenet, & eius literas accipiat, ut eum appareat pacificè tenuisse ecclesiam ad pertinentiam. si autem ille aliquam quæstionem retulerit, per episcopos iudices causa fiat, siue quos eis primates dederint, siue quos ipsi vicinos ex consultu primatis delegerint. Vide Innocentij pp 1. epistol. 18. c. 2.) & Chalced. 12. de non multiplicandis Metropolitanis.

Si tamen episcopi, vel presbyteri causa visendæ ecclesiæ alterius episcopi ad ecclesiam venerint, & in gradu suo suscipiantur, & tam ad verbum faciendum quam ad oblationem consecrandam inuitentur. 4. Carth. 33.

Nullus clericus prætextu ecclesiasticæ libertatis (inquit 2. Lateranense. c. 42.) suam de cætero iurisdictionem extendat in præiudicium iustitiæ, secularis, sed contentus existat constitutionis scriptæ, & consuetudinibus hætenus approbatis, ut quæ sunt Cæsaris reddantur Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo recta distributione reddantur.

Ius patronatus secularis vnde originem sumpsisse videatur, vide in titulo: Ecclesia. 15. de hac re vide alexandrum pp. 3. par. 15. & 47.

Iussa

Iusta sint vbique pondera, & mensuræ. cap. 19. Arelaten. sub Carolo magno) 45. Turon. sub Carolo magno.

Iustificatio quid sit, concil. Trident. sess. 6. cap. 4. Quo modo in homine fiat, ibidem cap. 5. & 6. duabus partibus constat, remissione peccatorum, & inuocatione, ac rectitudine mentis, cap. 7.) Variæ eius causæ, ibidem.

Iustitiam qua iusti sumus non esse Christi, ipsius vel Dei iustitiam, quæ nobis imputetur, nec solam peccatorum remissionem, sed esse verè nobis internam iustitiam, mentis scilicet rectitudinem, & charitatem diffusam per Spiritum sanctum in cordibus nostris, Concilium Trident. sess. 6. canone 10.

& 11.

 Kalendæ, Vide, Calendæ.

De Kyrie eleison. Qui tam in sede Apostolica, quam etiam per totas Orientales atque Italix prouincias dulcis, & nimium salubris consuetudo intromissa est, vt kyrie eleison frequentius cum grandi affectu, ac compunctione dicatur: placuit etiam nobis, vt in omnibus ecclesijs nostris ista consuetudo intromittant, Valente Concilium c. p. 3.

Laicus nisi religione promissa non fiat clericus, Epau. 37. Vide tituli: Adolescentes, §. 1.

Lauacra cum mulieribus non sint viris communia. Laodic. 30. Zachar. pp. ad Bonifa. epist. 5. Augusti tempore mos erat baptizandorum lauandi corpora, quia baptizandorum corpora (inquit cap. 7. epist. 118.) per obseruationem. Quadragesimæ sordidata, cum offensione sensus ad fontem tractarentur, nisi aliqua die lauarentur, eique rei delectum esse diem, quo cœna Domini aniuersariè celebratur, & quia concessum est hoc baptismum accepturis, multi cum his lauari voluerunt,) Vide eundem cap. 18. epistolæ 119.

Lector cum ordinatur (inquit 4. Carth. 8.) faciat de illo verbum episcopus ad plebem, indicans eius fidem, ac vitam atque ingenium. Post hæc spectante plebe tradat ei codicem de quo lecturus est, dicens ad eum: Accipe, & esto lector verbi Dei, habiturus, si fideliter, & vtiliter impleueris officium, partem cum eis qui verbum Dei ministrauerunt.) aquisgranen ca. 3. sub Ludouico pio Imp.

In habitu sæculari ornatus psallere in ecclesia non potest 1. Brac. 29.) 1. Brac. 28. cuiuslibet lectorum non permittitur sacra altaris vasa portare.

Matrimonium contrahit cum ad annos pubertatis venerit, Chalced. 13.) Valensis 1.) vel certe tunc continentiam profiteretur, 3. Carthag. 19.) non tamen potest ducere eam quæ fuerit adultera, Tarracon. 9.) per solennes dierum vigiliis eadem in ecclesia lectiones legantur, 1. Braccar. 20.) sic ferè 11. Tolentani 3.

Legi in ecclesia non debent nisi volumina noui & veteris testamenti (hoc est, nil à plebis editum.) Laodicensi 59.) 3. Carth. 47. addit: Sub nomine diuinarum scripturarum) nullæ preces vel orationes, nisi quæ sint in synodo, vel à prudentioribus tractatæ, 3. Carth. 23. Mileuitan. 12.

Lectio sacra in mensa, vide titulum, Episcopus, §. 39.

Legi tamen possunt, & martyrum passiones cum anniuersarij dies eorum celebrantur, 3. Carth. 47. & doctorum orthodoxorum hymni, 4. Tolet. 12.

Leges humanæ: rationi & honestati non repugantes amplectendæ sunt. Calixtus pp. epist. 2.

Quidquid verò vel ab Imperatore, vel à quouis alio contra mandata diuina præsumptum est, vanum est. Non licet enim Imperatori quicquam quod euangelicis, propheticisque, & apostolicis regulis obuiat,

obuiat, agere. Iniustum enim iudicium, & definitio iniusta regio metu vel iussu à iudicibus ordinata non valet, nec quicquam, quod contra Euangelicam, vel Propheticam, aut Apostolicam doctrinam, constitutionemque eorum, siue sanctorum patrum actum fuerit, stabit, & quod ab infidelibus aut hæreticis factum fuerit, omnino cassabitur, Symmachus pp. in 6. synodo Romana, tempore eius celebrata, cuius initium: Cum in vnum.) Hæc collegit Adrianus pp. 1. in fine collectanei sui.

Potestas Imperatoris confertur cum pontificali potestate à Nicolao pp. 1. ad Michaellem Imper. & collectum est totum sub titulum, 6. rescriptorum eius.

Disponendi de rebus ecclesiasticis nulla laicis quamuis religiosis, lest potestas, quos subsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi. 2. Lateranen. 44.

Leno, quoniam alienum corpus vendit, nec in fine communionem accipiat, Elibert. 12.

Leprosis fidelibus danda est eucharistia; ac cum eis non est conuersandum, Gregorius, pp. 1. epist. 4.) V Vornat. 31.

His ecclesia cum cœmeterio constituere, & proprio gaudere presbytero cōceditur, si tot simul sub communi vita degant qui hoc valeant, Alexander pp. 3. parte 1. cap. 43. Vide eundem Alexandrum parte 37.

Libelli famosi auctor aut disperfor anathematizetur, Elibert. 52.) hoc est vnum capitulorum ab Adriano pp. 1. collectorum) qui ibidem ante aliud eadem de re habet: Qui in alterius famam in publico scripturam aut verba contumeliosa confixerit, & repertus scripta non probauerit, flagellatur; & qui ea prius inuenit rumpat, si non vult auctoris facti causam incurrere.) Concil. Constantien.

sessione 6. excommunicationi coniungit poenam
carceris, Trident. sessio 4. in fine.

Libertus seu liberta, hoc est, ex ancilla per manu
missionem, & regalem largitionem libera facta vel
liber factus, Triburien. sub Arnolfo Imp. c. 38.

Liberum arbitrium non extinctum est plane per
peccatum, sed viribus attenuatum, & inclinatum.
Concil. Araus. 2. cap. 25.) Concil. Trident. sess. 6. cap.
1. & can. 5. Et sumptum est ex Augustini libr. 1. con-
tra 2. epistolas Pelag. cap. 1.

Ad bene viuendum per se non sufficit, sed ma-
gnis precibus Dei gratia imploranda est alioqui
terrenæ labis, & mundani corporis nequaquam
vincemus errores, vnde illo licet præditus Dauid
dicit: *Adiutor meus esto, &c.* Psal. 26. Innocentius 1.
epist. 25. quæ est ad synodum Carthag.) & epist. 26.
quæ est 93. inter epist. August.

Nam Adam olim dum suis inconsultius vitur
bonis, in præuarcationis profunda cadens est de-
mersus, adeò vt iam nihil quo inde surgere posset
inueniret, suaque in æternum libertate deceptus,
huius ruina iacisset oppressus, nisi eum post Chri-
sti pro sua gloria releuasset aduentus, qui per nouæ
regenerationis purificationem, omne præteritum
viciu sui baptismi lauacro purgauit; & eius fir-
mans statum, quo rectius stabilisque procederet,
tamen suam gratiam in posterum non negauit: nam
quamuis redsmisset hominem à præteritis ille pec-
catis, tamen sciens iterum posse peccare, ad repara-
tionem sibi quemadmodum posset illum, & post
ista corrigere, multa seruauit. quotidiana præstat il-
le remedia, quibus nisi freti confisque nitamur, nul-
latenus vincere humanos poterimus errores. Ne-
cessè est enim, vt quo auxiliante vincimus, eo iterum
non adiuuante vincamur. Innocentius 1. epistola
5. ad episcopos Synodi Carthaginensis.) Celestius

Margarita Concilii & bul. pro confessoribus. 337
nus pp. 1. epist. 1. cap. 4.) Idem Innocentius epistola
26. inter epistolas Augustini.

Liberum arbitrium cooperatur gratiæ Dei in
iustificatione, & bonis operibus, Concil. Trident.
sess. 6. cap. 5 & canon. 4.

Liberæ voluntati in omnibus diuinis paginis le-
gimus adiutorium Dei esse necessarium, eamque ni-
hil posse eo destitutam, Innocentius 1. epistola 26;
quæ est 93. inter Augustianas, & Augustinus.

Librorum canonicorum indicem, & catalogum
habes. 59.) Aposto. 84.) 3. Cartha 47.) Innocentius
pp. 1. epistola 3. cap. 7.) Gelasius pp. in concilio 70.
episcoporum.) Augustinus libro 2. de docto. Christ.
cap. 7.) Eugenius pp. in concilio Florentino,) Con-
cilio Tridentini, sessione 4. Eadem sessione habetur
decretum de editione.

Librum aut quancunque aliam scripturam
nemo imprimat (ait Leo pp. 10.) aut imprimi vique-
ret, nisi examinatus prius sit per episcopum, aut
peritum ab eo deputatum, ac subsignatus, sub poe-
na excommunicationis, & perdendorum librorum,
centumque ducatorum, & non exercendæ impres-
sionis ad annum Trid. sess. 4. hoc approbat.

Litaniz (seu rogationes 1. Aurelian. 29.) & c. 31.
Maguntiaci sub Carolo magno) fiunt ad rogandū
Deum, & impetrandum in aliquo misericordiam
suis, c. 32. Maguntiaci.

A die iduum Decembrium triduo vbique an-
nua successione peragantur, & indulgentia delicto-
rum lachrymis impetretur, 5. Toletan. 1.) 6. Tolet.
2.) 7. Braccar. 9.

Kalendis Nouembris alia fiebat Litaniz, Gerun-
den. 3. 1. Aurelianensis caput 29. Rogationes (inquit)
ante Ascensionem Domini placuit celebrari, ita ve
premissum triduanum ieiunium in dominicæ ascen-
sionis solemnitate solvatur: per quod triduum ser-

ui, & ancillæ ab opere relaxentur, quo magis plebs
 vniuersa conueniat, quo triduo omnes abtineant,
 & quadragesimalibus cibis vtuntur,) de qua lica-
 nia opinor loqui cap. 33. Maguntiaci sub Carolo
 magno, addens: Et sicut sancti patres nostri institue-
 runt, non equitando, nec pretiosis vestibus induti,
 sed discalceati, cinere & cilicio induti (nisi infirmitas
 impederit.) &c.

Litteras commendatitias, aut testimoniales habeat
 quisquis peregrinatur, Antioch. 7.) Laod. 41.) Chal-
 ced. 11. c. 46. Aquisgranen sub Ludouico pio Imp.

Has præter sacerdotem nullus det 1. Turonici
 12.) 2. Turonici 6.

Sine his clericus nusquam in ecclesia suscipiatur
 1. Carth. 5.) Laod. 41.) Agath. 38. & 52. Mileuitan.
 20. Venetic 5. Epaunen 6. 1. Turon. 12. 3. Aure-
 relian. 15. 4. aurelia 7. 1. anglican. 5. cap. 14. Tard.
 temp. Caroli magni,) V Vorm. 18. & cap. 13. Tu-
 ron. sub Carolo magno, c. 51. aquisgran. sub Lu-
 do. pio Imp. 2.) Concil. Trid. sess. 23. c. 16.

Imo ipsi quoque episcopo longiorem suscepturo
 professionem det metropolitanus, 3. Carth. 28. At
 Chalced. concil. c. 11.

Litigantes in iudicijs Christiani reprehendun-
 tur à Stephano pp. 1. epist. 2.) 4. Carth. 87.

M

Magus clericus eijcitur ab ecclesia, Laodic. 36.)
 agathen. 68.

Consulens magum, sit anathema, Gregorius pp.
 3. c. 12 Concil. Roman.) eiusmodi clericum de
 gradu suo detrudit in monasterium, vt inibi, dum
 viuet, pœnitentiam agat, 4. Toleta. 28.

Artes magicæ, vel incantationes nihil possunt vl-
 lis hominum infirmitatibus mederi, nec animalibus
 c. 43. Turon. sub Carolo Magno,

Maleficio qui alterum interfecerit, eo quod sine
 idolo,

idololatria perficere scelus non potuit, nè in fine quidem percipiat communionem, *Eliber. 6. Vide titulum: Venefici.*

Mancipia olim donata sunt monachis, *agathen. 39. Epaunen. 8.*

Mancipia Iudzorum, in titulo, *Iudzus.*

Et ecclesie 1. *Hispan. 1. & 2. 3. Tolet. 21. 4. Toletan. 68.*

Quibus bene meritis interdum libertas donabatur, *agath 7. 4. Toletan. 68 & 69.) 5. aurelian. 7.*

Ex eis ad clerum admittebantur, *Vide titulum: Clero, &c. §. 9.*

Matrimonium quoque contrahere potuerunt libertate à dominis obtenta *4. aurelia. 23.) 30. Cabilonen temp. Caroli magni.*

Mandata Dei vsq; adeo non sunt obseruata im-possibilia, vt nec graua quidē sint: *Ab illorū obseruatione nemo est liber, Concil. Trident. sess. 6. 6. cap. 11. item can. 18. 19 & 20.) Concilium araucanicum 1. cap. 26. Concilium Vienneſe damnauit Beghardos, qui docebant homines perfectos, & spirituales, quales ipsi sese profitebantur, non teneri ad obseruationem mandatorum Dei, & ecclesie.*

Manus impositio, *vide titulum, Impositio.*

Marie Deiparę vuluam Christus natus non aperuit, *Hormildas pp. c. 3. epist. 1.*

In Maria locum non habet illud: *In dolore paries filios tuos, Concil. Ephes. in epistola synodali ad Nestorium.*

Si quis (inquit Martinus pp. 1. decreto 3. contra Theodorum &c.) non contetur secundum, &c. quod sit verē mater Dei.

Maria an habuerit peccatum originis: item an aliquod vnquam peccatum actuale commiserit, *vide titulum: Peccatum.*

Martyrum sanctorum gesta, qui multiplicibus

tormentorum cruciatibus, & mirabilibus confessio-
num triumphis irradiant, non negamus: Quis ista
catholicorum dubitet, & maiora eos in agonibus
fuisse perpeffos, nec suis viribus, sed gratia Dei, &
adiutorio vniuersa tolerasse? sed ideo secundam
antiquam consuetudinem singulari cautela in San-
cta Romana Ecclesia non leguntur, quia & eorum
qui conscripserunt nomina penitus ignorantur, &
ab idiotis infidelibus superflua, aut minus apta,
quàm rei ordo fuerit, scripta esse putantur, Gelasius
pp. in decreto de apocryphis factò in concil. 70. epi-
scoporum.

Libelli seu literæ confessorum, aut martyrum,
Eliber. 25.) 1. arelaten 9.

Nulla memoria martyrum probabiliter acceptetur,
nisi aut ibi corpus, aut aliqua certæ reliquiæ
sint, aut vbi origo alicuius habitationis, vel passio-
nis, fidelissima origine traditur, s. Carthagin.

14.

De reliquijs Sanctorum, vide titulum: Reliquiæ.
Martyribus veris derelictis ad falsos abiere,
Laod. 34. & Eustachius quidam sanctorum marty-
rum basilicas contemnere docuit, synodo Gangren-
si teste) & postea Vigilantius.

De signis Mathematici. vide tit. Fatali signo, s. 2.

Matricida, titulo, Homicidium.

Matrimonium, sacramentum est, nouæ legis gra-
tiam præstans, Concil. Floren. in decreto Armeniis
dato. Concil. Trident. sess. 24. in doctrina de matri-
monio.

Matrimonium contrahitur solo consensu mascu-
li, & puellæ habito. Nicolaus pp. c. 1. & 3. titulorum
rescriptorum suorum, Conc. Florent.

Vnus tantum vnâ in nouo testamento acci-
piat. Gregor. pp. 2. epist. 8.) 1. Toletan. c. 17.) Conc.
Tridentinum, sess. 24. in doctrina de matrimo. &
canone 2.

Fidelis

Fidelis, matrimonium cum infideli seu gentili non contrahat, (Elibert. 15.) 1. Arelaten. 11.) 3. Carth. 12.) nec cum scenico, cap. 67. Elibert.) nec cum hæretico, Elibert. 16. Laod. 10. nec Iudæo. Elibert. 16.) 2. A. rehan. 18.) Aruer. 6.) nisi (addunt canones) promittant, ad fidem orthodoxam se per personæ fidelis copulam transferre, Chalced. 14.) Laod. 31.) Agathen. 67.) 4. Tolet. 62.) alioqui disjunguntur per illos canones, & 2. Aurel. 18.

Neque furiosus contrahat cum furiosa. 31. q. 7. c. Neque furiosus.

Liberi cum liberta probat apud Ioannem lib. 6. Iulius pp. 1.

Liberti cum ingenua damnatur, 9. Tolst. 13.

Nec consanguineus cum consanguinea, Calistus pp. 1. epist. 2.) vsque ad septimum gradum, 1. Niceor. synodus, vt testatur Felix episcopus Siciliæ ad Gregorium. pp. 1.) Iulius pp. 1. apud Gratian. 35. q. 2. c. 2. Nullum.) Gregorius pp. 2. epist. 8.) Nicol. pp. 1. in Romana synodo, & est 35. q. 2. cap. De consanguinitate.

Post quartam generationem iungi sinit barbaros Germanos in fide adhuc neophytos, Gregor. pp. 3. epist. 4.) imò Gregorius pp. 1. lib. epist. registri 12. c. 31. non separat quarto gradu iunctos Anglos ad fidem adductos.

At postea, coniunctos in quarto gradu separat Maguntiacum, c. 54. sub Carolo magno, & caput 78. V Vormatiensis concilij.

Vide supra titulum: Incesta coniunctio.

Secundum Lateranense cap. 50. Prohibitio (inquit) copulæ conjugalis quartum consanguinitatis, & affinitatis gradum de cætero non excedat, quoniam siq. vlterioribus gradibus iam non potest absq. graui dispendio huiusmodi prohibitio generaliter obseruari. Cum ergo vsque ad quartum gradum

pro.

prohibitio conjugalis copulae sit restricta eam ita esse volumus perpetuam (non obstantibus consultationibus super hoc dudum editis, vel ab alijs, vel à nobis) ut si qui contra prohibitionem huiusmodi praesumpserint copulari, nulla longinquitate defendantur annorum, cum diuturnitas temporum non minuat peccatum, sed augeat: tantoque graviora sint crimina, quanto diutius infelicem detinent animam alligatam,) 2. Lateranen. 52. à quibus notitia rei huius sumetur, Concil. Trident. sess. 24. capit. 3. Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus qui in Leuitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec posse ecclesiam in nonnullis eorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant & dirimant, anathema sit.

Statuit sancta synodus, ut sicut ab antiquis patribus decretum, & nepos & neptis, id est, filius fratris & filia sororis primi habeantur, Saleguntadien. 11.

Videndus est Alexander pp. 3.

Proles e secundis nuptijs suscepta non potest matrimonio iungi prolibus priorum nuptiarum. Higinus pp. apud Gratian. 36 q. 10. Si qua.

Affinium computatio, Fabianus pp. apud Gratianum 35 q. 6.

Nec quisquam contrahat cum commatre spiritali, cap. 4. sub Gregorio pp. 3. Item si commater ter sit, quod eius prolem ad confirmationem duxerit, c. 55. Maguntiaci sub Carolo magno,) c. 18. Maguntiac. his tempore Arnulphi Imp.

Vide c. 34. Vormatiensis pro affinitate ex confirmatione.

Imò non ducat vir illam sua vxore mortua, cuius compater factus erat ducendo priorem, quae illi commater fuerat, Nicolaus pp. 1. 30. q. 4. cap. 1. Concilium verò Triburiense c. 47. sub Arnol Imp. conce.

Concedit viro ducere viduam mortuo viro compatre suo, qui compater erat, ex se & non per uxorem & capite 48. Si quis (ait) fortuitu spiritualis com-
matri filiam duxerit, non separetur.

Vide Conc. Trid. sess. 24. de matrimonio cap. 2. de reformatione.

Nicol. pp. 1. 30. q. 1. c. Nosse, ingerit scrupulum.

Nicolaus pp. 1. 30. q. 5. cap. 1. dicit carnalem filium non posse ducere spiritualem ex baptismo filiam patris sui in uxorem, Alexand. pp. 3. part. 32. cap. 1. dicit hoc antiquo canone præcipi de filiis post compaternitatem natis: & addit. Nobis videtur tolerabilius, ut etiam iungantur post compaternitatem genitæ proles, ea excepta, per quam contracta est compaternitas: abolita est spiritualis hæc cognatio in Concil. Trident. sess. 24. in reformat. matrimonij cap. 2.

Carnalis commixtio etiam cum non vxore parit affinitatem quandam, vide Alex. pp. 3. in par. 12. & Vormationen 36. Restringit affinitatem ex fornicatione contractam quod ad irritationem coniugij ad primum, & secundum gradum, Conc. Trident. sess. 24. c. 4. de matr. reformat.

Duobus fratribus nubens mulier abijciatur vsq; ad mortem, c. 2. Neocesarien.) c. 44. Triburiensis sub Arnolfo Imp.) eandem subeat pœnitentiam duas vicissim ducens uxores, c. 45. eiusdem.

Nolumus ut quis ducat eam in matrimonium quam prius polluit per adulterium cap. 40 & 31. concilij Triburiensis sub Arnolfo Imper.) adeo ut coniuncti separari debeant,) & Alexander pp. 3. part. 38. cap. 1.

Hoc ratuentes canones ansam, ac causam homicidij perpetrandi voluerunt adimere, si spes enim esset coniugij cum eo quem cognosces adultero, spe in mortem vxoris eius mira machinaberis.

Wate

Ante matrimonium geniti post contractum matrimonium vi sacramenti sunt legitimi, Alex. pp. 3. parte 33. c. 1.

Viduz mœchataz alium habere quàm eam quo mœchata est non permittit, Elibert. 72.

Contractum semel matrimonium accedente quacumque infirmitate dissolui nequit, 2. Aurelianus. 11.

Nec si hostilitatis incurfu alter coniugum in perpetuam abducatur captiuitatem, Innocentius pp. 1. epist. 9.

Nec alter dementiam incidat, aut ab hostibus, vel excæcetur, aut membris truncetur, aut à barbaris exsecetur, Nicol. pp. 1. 32. q. 8. c. si qui.

Nec ob vitium frigiditatis post contractum matrimonium, & commixtionem accedens. Sic intellige Gregorium pp. 3. epist. 4.) & cap. 41. Triburiensis concilij sub Arnolfo Imp.

Præceptum Domini est, vt excepta causa fornicationis vxor à viro dimitti non debeat Matth. c. 5. & 19 Marci c. 10. Luc. 2 c. 16. Ex quo eanones. Innocent. pp. 1. epist. 3. c. 6.) Mileuitan. 17. & cæteri, §. sequenti citandi.

Vide titulum: Adulteri §. 4. & c.

Qua de causa dimisso coniuge coniux innocens alteri non potest copulari, quòd si se alteri copularit matrimonio, excommunicetur, Elibert. 9.) Innocent. pp. 1. epist. 3. c. 6.) Mileuitan. 17. quod etiam iubet ad legem Imperialem promulgari) Venetici 2.) 1. Anglican. 10.) 1. Arelaten. 10.) Concil. Trident. sess. 24. can. 7 ita habet, si quis dixerit ecclesiam errare, cum docuit, & docet iuxta euangelicam, & apostolicam doctrinam, propter adulterium coniugum matrimonij vinculum non posse dissolui, & vtrumque vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse dissolui, & vtrumque

vel

vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mœchaturque eum qui dimissa adultera aliam duxerit, & eam quæ dimisso adultero alij nupserit, anathema sit.

Concil. Floren. in decreto Armenis dato: Quamvis autem ex causa fornicationis liceat thori separationem facere, non tamen aliud matrimonium contrahere fas est: quum matrimonij vinculum legitime contracti perpetuum sit.

Quod si coniugatus vxorem prius abiecerit quâ iudicio ecclesiastico (apud quod dissoluti) causas proponere debet) damnetur, excommunicetur, & à fidelium cœtu excludatur: Agath. 25.) & 11. Toleran. c. 7. Quicumque circa culpam adulterij vxorem suâ quacunque occasione dimiserit, quia quod Deus iunxit, ille separare disposuit, tam diu ab ecclesiastica communione priuatus, & à cœtu omnium Christianorum maneat alienus, quamdiu societatem relictæ coniugis synceriter amplectatur, & foueat, præmissa 1. 3. & admonitione.

Nicolaus pp. 1. c. 2, tit. 18. vt vnus ad religionem secedere non possit, nisi alter quoque conuertatur ad religionem, & Alexander pp. 3. parte 5.

Si clericus vxorem suam mœchantem non abiebat, ne in fine quidem communionem acciperet, quod scelus magister aut fautor videretur, à quo bonæ conseruationis exemplum procedere deberet, Elibert. 65.) c. 48 Triburien. sub Arnolfo, si vxorem vir occidere velit ob adulterium, ei non reddenda ex tutiori loco ad quem confugerit.

Mœchorum prænitentia, titulo: Adulteri.

Cogi non debet, vlla, vel vidua, vel virgo ad contrahendum matrimonium, & si velint nubere nubât cui voluerint, 3. Toleran. 10.) 2. Turonen. 21.) Hormisdas pp. 31. q. 2, ca. De neptis, 3. Arelaten. post canones.

Con-

Consilium parentum suorum ad hanc rem adhibeant proles, 4. Aurelian. 22.) 1. Parisien 6.) dist. 6. 35. Videtur nobis.

Inuitis eis tamen contractum, est ratum, Hormisdas pp. 31. q. 2. c. Tua sanctitas.

Clandestinum vituperat Hormisdas pp. 30. q. 5. c. Nullus,) & secundum Lateranense, cap. 51. Cum (inquit) matrimonia fuerint contrahenda, in ecclesijs per presbyteros publicè proponatur competentis termino præfinito, ut infra illum qui valuerit, & voluerit, legitimum impedimentum opponat, & ipsi presbyteri nihilominus inuestigent, utrum aliquod impedimentum obsistat: cum autem probabilis apparuerit coniectura contra copulam contrahendam, contractus interdicatur expressè donec quid fieri debeat super eo, manifestis constiterit documentis.

Deinde ibidem infra illegitimantur proles nate ex matrimonio contracto in gradibus prohibitis.

Concilium Tridentinum sess. 14. capite. 1. irritat clandestinam coniugiam.

Ea quoque quæ ante baptismum ducta est, vxor est, Innocentius pp. 1. Epist. 2. c. 6 & epistol. 32. c. & epist. 24. cap 6) & Triburiense concil. 39. Synodus Romana sic (inquit quod non dimittenda sit vxor post baptismum, quæ habita est, & ante baptismum, in baptismo soluantur crimina, non tamen legitima coniugia.

Si tamen vno infidelium seu gentilium facto alter nolit conuerti, nec baptizari, fidelis ei non est alligatus. Eutyechianus pp. 28. part. 1. Si quis Elbert. 10.

Mercaturam exercere eni liceat. titul. Negozari, Mensis sacerdotum non otiosa fabulæ, sed lectio diuinarum scripturarum interponatur, tertio Tolet. 7.

Mej

Metropolitanus episcopus ab omnibus prouinciarum episcopis congregatis in sede Metropoleos ordinetur, Anicetus pp. in epistola decretali, 2. Aurelianus. 7.) 3. Autelia. 3. amplius,) 4. Toletan. 18. Vide titul. Archiepiscopus.

Curam gerit totius prouinciarum; & ideo ceteros honore precellit, Lucius pp. ad episcopos Gal. & Hisp) Antioch. 9.

Eius est dare epistolas ad alios pro Synodi congregatione, Mileuitan. 9.

Synodo eius parendum est, 1. Arelaten. 37.

Merces, vide Opera.

Si quis dixerit iustificatum peccare, dum intuitu eternae mercedis bene operatur, anathema sit.

Concilium Trident. sess. 6. canone 31.

Militiam repetentes, subdebantur poenitentiae rigori annos decem 1. Niceni 12.) Sed 1. Toletani. c. 8. indicatur causa, ut tam seuerè tractarentur, qui id egissent, quod scilicet sub Paganis militantes multa seuera praecepta contra fideles exequerentur vel coacti: ut & apud Innocent. pp. 1. c. 2. epist. 24.) 1. Turonen. 5. excommunicantur.

Vide in fine V. idem ecclesiae sacrificium.

Missam Christus ordinauit, Concil. Constantien. sess. 8. eamque primum ipse in coena vltima celebravit, Concil. Trid. sess. 22. cap. 1.

Missae est vnicum sacrificium populi Christiani, verè propitiatorium, seu placatorium Dei pro peccatis, Conc. Trid. sess. 22. cap. 2.

Missae sacrificium non sanctis in caelo regnantibus, sed Deo soli in illorum honorem offertur, eadem sess. 22. capit. 3. August. libr. 8. de ciuitate Dei cap. 27.

Missae illae in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, non sunt illicitae aut improbandae, eadem sess. cap. 6. Abiqui certè nec Fabianus di-

stinct.

dinēt. 1. cap. & ſi non concil. Elibert. de consecrat.
 diſtinēt. 3. cap. Omnis homo, nec 1. Toletani cap. 13.
 probaſſent certis tantum temporibus communi-
 cantes.

Miſſa non eſt paſſim vernaculo, ſeu materno
 ideomate, ſed vbique Latina lingua celebranda, ea-
 dem ſeſſ 19. cap. 8. & canone 9.

Ioannis V Viceſ articulus 5. damnatus eſt: Non
 eſt fundatum in euangelio quod Chriſtus miſſam
 ordinauerit, Concilij Conſtantiensis ſeſſ. 8.

Vaſa quibus ſacroſancta conficiuntur myſteria
 (alt Triburien. Concil. c. 18) calices ſunt & patenæ,
 de quibus Bonifacius martyr, & epiſcopus interro-
 gatus, ſi liceret in vaſculis ligneis ſacramenta con-
 ficere, reſpondit: Quondam ſacerdotes aurei ligneis
 calicibus utebantur, nunc e contra, lignei ſacerdo-
 zes, aureis utuntur calicibus Zepherinus decimus
 ſextus Romanus epiſcopus patenis vitreis, miſſas
 celebrari conſtituit, tum deinde Urbanus decimus
 octauus Papa omnia miniſteria ſacrata, fecit argen-
 tea. In hoc enim, ſicut & in reliquis cultibus, ma-
 gis & magis per incrementa temporum decus ſuc-
 creuit eccleſiarum. Noſtris enim diebus, qui ſerui
 patriſfamilias ſumus, ne decus matris eccleſiæ im-
 minuatur, ſed magis cumuletur, & amplificetur, ſta-
 ruimus vt deinceps nullus ſacerdos ſacrum myſte-
 rium, corporis & ſanguinis Ieſu Chriſti Domini no-
 ſtri in ligneis vaſculis vlllo modo conficere præſu-
 mat, ne vnde placare debet, inde irascatur Deus.
 Hactenus Concilio Triburien.

Non in domibus hæc ſancta myſteria, ſed tantum
 in loco ſacro ſunt Deo offerenda (excepta graui ne-
 ceſſitate.) Anacletus pp. epiſtola 1.) Felix pp. 4. c. 1.
 epiſtol. ad epiſcopos per prouincias conſtitutos,)
 Laod. 38) c. 49. Cabilonen. ſub magno.) cap. 9. Ma-
 guntienſis tempore Arnolſi Imp.) Concilium Trid.
 ſeſſ.

sess. 24. in decreto de obseruandis, & euitandis in celebratione missæ :

 Nemo quoque non ieiunus idem sacrificium offerat, Soter pp. apud Gratian de consec. dist. 1. ca. Vt illud:) Antisiodoren. 19.) 1. Baccar 16) 2. Braccaren 10.) 7. Tolet. 2. verbis Soteri pp.) Nullus (inquit Saleguntladiense concil. capit. 4) presbyter qui post galli cantum æstiuis noctibus biberit, post die missam celebret, 3. Carth. 29. & secundum Mansicon. c. 6. excipiebant feriam quintam septimanæ passionis Domini, sed redarguantur à Trullana synodo c. 29

Nemo solus celebret, vt habeat respondentem sibi dicenti Dominus vobiscum, Soter. pp. loco prædicto, c. Hoc quoque) & c. 43. Maguntiaci sub Carolo magno,) ceptam missam, & ad mysteriorum confectionem vsque perductam alter absoluat, si languor priorem occupet, 7. Toletan. 2) 11. Toletan. 14.

Nec alius id potest, quàm sacratu Deo sacerdos, Felix pp. 4. c. 1. epist. decretali) vide §. 3. tituli Eucharistia,) nec eam debet celebrare illiteratus, Fabianus pp. apud Gratian. dist. 78. & in decretis Iuonis, lib. 3.

Reliquias hostiæ sacræ ieiunius infantibus datas dicit, 2. Mansicon. 6.

Hora tertia diei conueniat celebrari, quod tunc dominus noster Crucifixus sit Telesphorus pp. in epist. decretali,) 3. Aurelian. 24. id tantum in solennitatibus, præcipuis obseruari sanxit.

Vt in nocte sancta natiuitatis Domini celebretur, iussit Telesphorus eadem epistola.

Sub horam nonam fiebat hoc, tempore Augustini, & Ambrosij interdum, aliquando verò alia priori parte diei, vt videre est epist. 118. c. 4. & 7. & apud Ambros. sermone 8. ad versiculum 6. Psalmi 119.

H h h

Alibi

Alibi nullus dies intermittebatur quo non offerretur sacrificium alibi sabbato tantum, & dominico, alibi tantum dominico, inquit August. ca. 1. epist. 118. & tractatu 26. super Euangeliū Ioannis, Laod. 49 non videtur tempore Quadragesimæ, id nisi diebus sabbati, & dominico, permittere, si de eodē sacrificio loquatur.

Presbyter non amplius quàm tres missas in die celebrare præsumat, Saiegundadien. 5. Antifiodor. 10. bis vno die ad idem altare offerri verat. Quotidie fiebant mense Augusti missæ sanctorum, 2. Turon. 18. Cyprianus lib. 1. epist. 2. Si secundum quod &c. fest. 25. cap. 4. Conc. Trident. statuit ut missæ magno numero in ecclesijs fundatæ, & exigui stipēdis existentes, ad minorem numerum auctoritate Episcopi vel Abbatis, vel generalis alicuius ordinis redigi possint.

Supra martyrum memorias primus id fieri præcipit Felix pp. 1. Vide de martyrum cultu, c. 50. lib. 18. de ciuit. Dei.

Quoniam quum in missa passionis Domini memoria recolatur, eius passionis imitatione immolati, & coronati sunt martyres: August. lib. 6. confessio. capitulo 2.

 Sancta sic tenet ecclesiā, ut quisq; pro suis mortuis verè Christianis offerat oblationes, atq; presbyter eorum faciat memoriam, Gregorius pp. 2. epist. 8 quæ est vltima, &c. 39. Cabilonensis: tempore Caroli magni, Visum nobis est, ut in omnibus missarum solemnitatibus pro defunctorum spiritibus loco competenti Dominus deprecetur. Sicut enim nulla dies excipitur, quæ non pro viuētib; & pro quibuslibet necessitatibus Dominus deprecetur: ita nimirum nulla dies excipi debet, quæ pro animabus fidelium preces Domino in missarum solemnibus fundantur. Antiquius hunc morem

igitur

igitur sancta ecclesia tenet, vt & in missiarum solemnitatibus, & in alijs precibus Domino spiritus quiescentium commendet, dicente B. Augustino: Non sunt prætermittendæ supplicationes pro spiritibus mortuorum, quas faciendas pro omnibus in Christiana, & Catholica societate defunctis etiam tacitis nominibus eorum, quos sub generali commemoratione suscepit ecclesia, vt quibus ad ista defuncti sunt parentes, aut filij, aut quicunque cognati vel amici, ab vna eis exhibeatur matre commatre communi. Hæc ibi, Vide & cap. 15. Concil. Triburiensis sub Arnolfo, Imp. cap. 4. lib. de cura pro mortuis, & cap. 1.) & lib. 20. de ciuit. Dei, cap. 9. & lib. 21. c. 24. Enchiridij quoque c. 180. Et Chrysostrum sermone 3. in epist. ad Philippenses, Cyprianum epist. 9. libri 1. Quod episcopi antecessores nostri, &c.

Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 2. & sess. 25. c. 1. in decreto de Purgatorio.

Hæreticorum autem defunctorum, quamquam habiti sint in pretio, nulla ibi fiat commendatio, nec eorum qui sedi apostolicæ non consentiunt, Vide epistolas pontificum de Acacio episcopo Constantinop. & Iustini Imperatoris ad Hormildam pp. & Eulalium episcopum ad Bonifacium pp. Leonem epist. 40. ad Anatholium.

Quidam laicorum, & maximè matronæ (inquit concil. Salegunstadien. cap. 10.) habent in consuetudine, vt per singulos dies audiant Euangelium. In principio erat verbum, & missas peculiare, hoc est, de sancta Trinitate, aut de S. Michaeli. Et ideo sanctum est in eodem concilio, vt hoc vltius non fiat nisi suo tempore, & nisi aliquis fidelium audire velit pro reuerentia sanctæ Trinitatis nõ pro aliqua diuinatione, & si voluerint vt sibi missæ cantentur, de eo eodem die audiant missas, vel pro salute viuorum, aut pro defunctis.

H h h 2 Concil.

Concil. Triden. sess. 22. In decreto de obseruan. in
missa, &c. vsque: Moneant etiam.

Audiant missa saeculares die dominica, nec egredi-
antur ante benedictionem sacerdotis, (Agath. 47.)
1. Aurelianen. 28.) 3. Aurelianen. 28. Vide titulum:
Ecclesia: §. 9.

Audiant, inquam, non solum abstinendo ab otio-
sis, & inutilibus verbis, verum etiam, & a pernicio-
sis cogitationibus, cap. 38. Turonensis sub Carolo
magne.

Accinctus armis nullus ei interfit, 3. Aurel 28.

Monachus in omnibus subiaceat abbati 1. Aure-
lianen. 21.

Post probationem inquiretur, si annos natus sit
quindecim, vtrum in ipso habitu permanere cupiat
Marcellus pp. 20 q. 1. c. Illud,) Hoc inquire iubet,
vbi actuum decimum aetatis suae compleuerint an-
num, Secundum Toletanum c. 1. & 10. Toletan. c. 6.
Nicolaus pp. 1. 20. q. 3. c. Praesens.

Vide titulum, Probatio, & Alexandrum pp. 3.
parte 21.

Dissentire videntur, 4. Toletan. 48. 6.) Gregorius
pp. 3. epist. 4) Vormart. 22. & 23. sed his viti non
oportet.

Duximus constituendam regulam, secundum
quam vivere debeatis, & omnipotenti Deo seruire,
statuentes, vt professionem maiori priori omnes
laici faciant in manu eius, se absque proprio victu-
ros promittentes, & continentiam (quantum permi-
serit diuina gratia) seruire, cui quoque tam clerici
quam laici, sicut proprio magistro: & animarum
suarum rectori, debitam in omnibus obedientiam
promittant, Alexander pp. 3. c. 5. par. 27.

Peculiare seu proprium habere non praesumat 1.
Aurelian. 21. (Antifiodoren.) Alexander pp. 3. cap.
10. partis prima, & cap. 5. partis 17. August. sermo.

ne quodam, citatus cap. 112. concil. Aquisgranen.
sub Ludouico; Si verò peculium habuerit, nisi ei ab
abbate pro iniuncta fuerit administratione permis-
sum, de communione remoueat^r altaris, & qui in
extremis, seu post mortem cum peculio inuentus
fuerit, nec oblatio pro eo fiat, nec inter fratres reci-
piat sepulturam, sed extra ciuitatem in campis;
Alex. idem c. 10. partis 1. & c. 5. par. 27.

Publicæ leges, & ecclesiastica iura condemnant
monachi incontinentiam (ait Syricius pp. c. 6. epi. 6.
& ideo conuictum huius criminis a monasteriorū
coetu, ecclesiarumque conuentibus eliminari man-
damus, quatenus retrusus in suum ergastulum con-
tinua lamentatione tantum deflens faciant, puri-
ficatorio possit pœnitudinis igne decoqui, vt eis
vel ad mortem saltem solius miseræ intuitu, per
communione gratiam indulgentia subuenire possit,
) Antifiodoren 23.) Syricium citat, & cum Chal-
cedonenſi concilio Leonem pp. 1. Triburiente cōc.
c. 26. sub Arnolfo Imp.

Ad nuptias non eat monachus, Antifiodoren. 24)

Non licet quoque ei nuptijs iungi, sub pœna
communione amittendæ, & gradus ecclesiastici,
Chalced. 16.) 1. Aurelian. 23.) iniunctum separari
iubet etiam iudicis auxilio, 2. Turon. 16.) separat &
3. Aurelianen. 19.) 3. Tolet. 5.) 6. Tolet. 6.) Quod si
index (ait 2. Turon. 15.) ad hoc solatium dare nolue-
rit, excommunicetur, & infelix monachus, tali con-
iunctione tœdatus, si per cuiuscunque patrociniū
se conatus fuerit defensare, & is qui in hac pertinacitate
perdurat, & ille qui eum exceperit ad defen-
sandum ab ecclesia segregentur, donec reuertatur
ad septa monasterij, & indictam ab abbate, quādiu
præceptum ei fuerit agat pœnitentiam, & post satisfac-
tionem reuertatur ad gratiam.

Canones huius §. promiscuè de viris, & pœnitentis

H h b 3 fac.

foeminis, seu virginibus, seu viduis loquuntur.

Rurale opus quotidie monachi faciebant, Agathen. 36.) Epaunen.

Ieiunabant septimanam totam post Pentecosten postea vsque ad Kalendas Augusti, ter vnaquaque septimana, secunda, quarta, & sexta die, toto Septembri, & Noue. abri, ter quoque singulis hebdomadis. A Decembri vsque ad Natalem Domini quotidie, post Epiphaniam vsque ad Quadragesimam ter singulis septimanis, vt testatur 3. Turon. c. 13.

Cellam quisque suam seu mansuenculam (vt hodie) non habuit olim, vt dum sub conspectu sui superioris omnes viuerent, nulla sinistra suspitionis de eis cuiquam czusam daretur. Schola (inquit 2. Turonen. 15.) labore communi construatur, vbi omnes iaceant, aut abbate, aut preposito imminente, vt dum duo vel tres vicissim, & legunt & excubant, alij consolentur, vt non solum sit custodia corporum, sed & surgat pro lectione assidua profectus animarum. Huc respicit 4. Toletan. 52. & 7. Tolet. 4.

Huius communionis scholæ inuenias vestigia, & monumenta non vno loco.

Probatis post emeritos labores capit ea res concedi; Vnde Venericum concil. c. 7. Sequendum est (inquit) de monachis, ne eis ad solitarias cellulas liceat a congregatione discedere, nisi forte probatis post emeritos labores, aut propter infirmitatis necessitatem a superior ab abbatibus regula remittatur; quo ita demum fiet, vt intra eadem monasterij septa manentis, tamen sub abbatis potestate separatas habere cellulas permittantur.

In loco in quo semel Deo se deuouit permaneat Chalcedon. 4.) 2. Turon. 13.

Ad alterum monasterium commigrantem nullus abbas suscipere aut retinere presumat, nisi abbatis illius permisso, aut voluntate, Agathen. 27.) 1. Anglican. 4.

Com 3

Commigrate enim, interdum bonum, est. Vnde cap. 26. Triburienſis Concil. ſub Arnolfo Imper. Si quis monachus (inquit) pro lucro animæ vel animarum à ſuo monaſterio exire, & ad aliquo propoſuerit intrare, conſentientibus epiſcopo, abbate, & fratribus, cōſentimus: quia id feciſſe multo ſanctos legitimus,) Alexander pp. 3 part. 7. cap. 5. Nulli inter vos profeſſo (inquit) licet ad alium ordinem abſque prioris licentia vilo modo tranſire, niſi forte ad religionem migrauerit arctiorem Vide Trid. 14. cap. 11.

Per diuerſa loca vagi non ferantur, 1. Aurelianen. 21.) 2. Turon. 16.) 4. Toletan. 32.) c. 12. Maguntiaci ſub Carolo magno.

Nullas ſeculares cauſas tractent monachi per ſe ipſos, non cauſas forenſes, Chalcedon. 4 Tarracon. 11.) o. 12. Maguntiaci ſub Carolo magno) Rheimen. 29.) cauſa lucri non negotientur, alexander pp. part. 27. c. 3.

Monachatuſ clericatus longo tempore annexus non fuit, vt monachus eſſet, qui clericus non eſſet: vt videre eſt in epiſtola 1. Liberij pp.) Chalcedon. 8. & antè 5. Carth. 13.

Vnde D. Hieronymus in epiſtola ad Heliodorum, cuius initium: Quanto amore. alia (inquit) monachi cauſa eſt alia clericorum: clerici poſcūt oues, ego paſcor: illi de altari viuunt, mihi quaſi infructuoſæ arbori ſecuris ponitur ad radicem; ſi manus ad altare non deſero; Mihi ante preſbyterum ſedere non licet; ſi peccauero, licet tradere me Satanz in interitum carnis, vt ſpiritus ſaluus ſiat.

Dionyſius pp. ramen (teſte Damaso in lib. pontificali) ex monacho aſumptus eſt ad ſedis apoſtol. regimen, maturè admodum.

Syracij tempore id paſſim vſuuenit, ipſo dicente in epiſt. 1. cap. 13, Monachos quoque, quos tamen

monium grauitas, & vitæ ac fidei institutio sancta
commendat, clericorum officijs aggregari, & opta-
mus, & volumus) Innocentius pp. 1. epistola 2. ca-
pitulo 10.

Quam cognosceret episcopus, eiusdemque con-
sensu ordinabit monachum, Agath 27.) Tarracon.
11.) Gelatius pp epist. 1 c. 3) Herden 3.) primum
Lateran. sub Gregorio pp.

Officium qui celebrabunt, vide titulum, Psal.

Habitu & vita custodiant monachi regulam
suam, Synodus Francica sub Zacharia pp. &c. 25.
Turonensis sub Carolo magno.

Abbates qui quemquam fallaciter totonderint,
nō in fructum animarum, sed per auaritiam, vt res
eius tali persuasione monasterium habeat, peniten-
tiz subiaceat regulari, &c. c. 7. Cabilonensis sub Ca-
rolo magno.

Si quis exactus pro sua receptione aliquid dede-
rit, ad sacros ordines non ascendat Is autem qui ac-
ceperit, officij sui priuatione mulctetur, alexander
pp. 3. par. 1. c. 10. & part. 2. c. 10.

Vitiose sic recipientem, & receptam (idem autē
est, & de viris iudicium) sine spe restitutionis de
suo monasterio expellit in locum arctioris regu-
lar, ad agendum perpetuō penitentiam, a Latera-
nensis 64.

Nullus monachus absque abbatis, & maioris par-
tis sui capituli licentia, pro aliquo fidei teneat, vel
ab alio pecuniam mutuo accipiat ultra summam
communi prouidentia constitutam 2. Lateranen-
sis 59.

Capituli semel quotannis celebrandi locum epi-
scopus illis designabat, 1. au elian. 21.

De communibus capitulis monachorum 2. La-
teran. c. 12. sub Innocentio 3

Nullus condeatur sine legitima ætate, & sponta-
nea

nea voluntate cap. 23. Maguntiaci sub Carolo magno .

Sanctimonialium vestis nigra tempore augusti. epist. 199.

Non plures suscipiantur in monasterium monachorum seu puellarum quam ratio permittit, & ibi abique necessariorum rerum penuria degere possint cap. 8. arelaten. sub Carolo magno) cap. 31. Turonen sub eodem) c. 19. Maguntiaci sub eodem) Rhenea. 27.

An in id ecclesia parochiana conueri possit 3. Tolet 4.) 9. Toletan. 5.

Monasterium nouum, nisi episcopo aut permittente aut probante, nullus incipere aut fundare presumat, agath 27. & 57. & Chalcedon 4.) Epain. 10.) constructum à se episcopus dicere non potuit de ecclesia, ei plus hinc dando quam 50 partem 8. Toletan. 5.

Missi, & directi quidam cum episcopis per quaeque loca vniuscuiusque diocesis (inquit sub Carolo magno Maguntiacum cap. 20.) perspiciant loca monasteriorum quorumlibet, si in apto, & congruo loco sint posita, vbi commodum necessarium possit acquiri, quod ad utilitatē pertinet monasterij, sicut in sancta regula dicitur: Monasterium autem ita debet constitui, vt omnia necessaria infra monasteriū exercentur, vt non sit necessitas monachis, vel clericis, vel puellis vagandi foras, quia omnino non expedit animabus eorum. Similiter quoque edificia monasteriorum supra dicti missi, & cum eis episcopi per diuersa loca praeuideant, si apta sint, & congruenter sanctae professioni composita: vel si claustrum firinum habeant, in quo saluari possint anime in eis commorantium sub disciplina canonica vel regulari Vbi autem aliter inuentum fuerit, hoc commodè episcopus loci ipsius faciat emendari:

ira

ita vt condignam professioni eorum custodiam habeant canonici vel monachi atque moniales, ne detur eis occasio male faciendi, quod absit.

De vicarijs monachorum, Alexand. pp. 3. par. 39.

A nullo expolietur 2. Hispal. 10.) Chal. 24.) 5. Aurel. 13.) 1. Anglic. 3.) 4. Tolet. 50. ei sua iura conferuentur (quod concidit) 4. Tolet. 50.

Angarijs procurationibus, vel quibuslibet subsidijs secularibus non subiaceat, Lateranense primū sub Gregorio pp. 7.

Non euellatur, vt ex eo vel possessio aut sęculare habitaculum fiat: Chalcedonen. 24.) 2. Hispalem, 10. 4. Toletan 50.

Episcopus in eo abbatem aliaque officia instituat, & extra regulam facta corrigat, 4. Toletan. 50.) Tiquinensis synodus: Ea quidem monasteria, &c.

Episcopus (inquam) in cuius territorio seu diocesi situm est, 3. Arelatense apud Gratian. 18. q. .c. Monasteria.

Sed 2. Hispal. 11. Episcopis hoc ius antiquum ademit) 1. Lateran. concil. ob nimiam quorundam arrogantiam, & tumorem, at post spe rei melioris restitutum est 7. Toletan. 5. episcopi dicuntur rectores monasteriorum, Vide Trident. sess. 21. cap. 3. sess. 24. cap. 3.

Abbatē vel monachū patrocinio sęculari penitus non vtantur, nec ad principis presentiam sine episcopi sui permisso ambulare audeant, vel excommunicentur, c. 15. Cablonensis circa temp. Eugenij pp. 1.

Vide titulum, Abbatem § 5. & 6.

Monebatur autem episcopus, ne immemor precepti principis Apostolorum; Pascite qui in vobis est gregem, non coacte, sed spontaneę neque vi dominantes in clero, sed forma facti gregis; monasterio præaceret per acceptionem personarum vel

suę

suæ contanguinitatis personam, vel sui fauoris participationem iniquum quempiam, adiecto quod si hoc faceret, irritum haberetur, 10. Toletani 3.

Comendans monasterium, quo casu admissit 3. Lateranen. sessione 9. Et quoniam (ait) ex commendis, &c. Sed Trident. sessione 14. c. 10. & 25. cap. 2. tunc consulatur.

Suberant itaque omnes monachi episcopo, Chalcedon. 4. & 8.) 1. Aurelian. 21.) 7. Toletan. 5.

Mulier intra septa monasterij nullatenus introire permittatur, 2. Turon. 17. Lateranense primum sub Gregorio pp.

Abbas qui eam viderit, nec statim eiecerit, excommunicetur, 2. Turon. 17.) pane & aquæ contentus sit, in monasterium ob hoc retrusus, Antisiodoren. 26.

Puellarum monasterium longius a viroꝝum distet monasterio, aut ob insidias diaboli, aut propter hominum oblocutiones, Agathen. 28.

Puellarum monasterium administratione, & presidio monachi gubernetur, 4. Carthag. 97.) 2. Hispalen. 11.

Qui præficiendus probetur ab episcopo 4. Carthag. 97.) 2. Hispalen. 11.

Qui tamen ab earum familiaritate sic sit remotus, ut usque ad vestibulum non habeat accedendū familiare permissum 1. Hispalen. 11.) 3. Carth. 15.

Sacro illis facto, statim regredi festinet. Epau. 38.) c. 7. Arel. sub Carolo mag.) c. 19. Turon. temp. eiusdem Caroli) c. 60. Cabil. temp. Caroli mag.) c. 26. Maguntiaci sub Carolo magno.

Monachi autem illis curæ erit, sanctimonialis doctrina edificare, prædijs earum intendere, fabricas extruere 2. Hispalen. 11.) & si quisquam clericus sine manifesta, & necessaria causa frequentare præsumperit, per episcopum arceatur, & si non desti-

deliterit, à beneficio ecclesiasti. red jatur immunis,
Alexander pp. 3. par. 1. c. 11.

Imò nullus un probataz vitaz, & ætatis pronectz
ibi præter utilitatem, aut ob eius reparationem ha-
bitare, aut secretas collocaçiones habere præsu-
mat Epauen. 38. 1. Mantusconen. 2. c. 7. Arelaten.
sub Carolo magno.

Puellarum monasterijs tales præferri debent foe-
minaz & abbatissæ creari, quæ & se & subditum
gregem cum magna religione, & sanctitate custo-
dire norint, & his quibus præsumt, prodesse non
definant, sed & se & illas ita obseruent, utpote vasa
sancta in ministerio Domini præparata; Talem
enim se debet abbatisa exhibere subditis in habitu
in veste, in omni conuictu, ut eis ad cœlestia regna
pergentibus ducatum præbeat. Sciat etiam se pro
his quas in regimine accepit, in conspectu Domini
rationem reddituram, cap. 25. Cabilon. tempore
Caroli magni.

Videatur titulus. Sanctimoniales, & Abbatissas.

De portaria eiusmodi monasterij c. 64. Cabilon.
sub Carolo magno.

Omnes capilli monialis radantur: Synodus Fran-
cica sub Zacharia pp.

Monastica vita est salutaris 2. Hispal. 10.) 4. To-
letan. 49. Innocent. pp 1 epist. 2 c. 10.

Vnde damnat Synodus Constantiensis hæc ver-
ba Ioannis V Vicef. Ingredientes religionem aut
aliquem ordinem, eo ipso inhabiles sunt ad obser-
uanda diuina præcepta: & per consequens, ad per-
ueniendum ad regnum cœlorum, nisi apostataue-
rint ab eisdem, & articulos 21. 22. & 44.

Ne tamen nimia religiosorum diuersitas (ait 2.
Lateranen. 13.) grauem in ecclesia Dei confusionem
inducat, firmiter prohibemus, ne quis de cætero no-
uam religionem inueniat, &c.

Monte

Montes pietatis vide titulum; V. *fura*, § 5.

Mors corporalis, qua separatur anima é corpore, homini per peccatum accidit *Mileuitan.* 1.) *Arauf.* 1.

Laici qui excubias funeris obseruant, cum timore & terrore, & reuerentia hoc faciant, nullus ibi diabolica carmina præsumat cantare, nec ioca, nec salutationes facere, nec inebriari.

Et nos, qui nouimus, qui credimus, & docemus (vitam superesse post mortem fidelibus) contristari nimium de obeuntibus non debemus, nè quod apud alios (Iudeos) pietatis tenet speciem, hoc nobis magis in culpam fit; *Anastasius pp.* 2.) 3. *Toletan.* 22.

Mulier virili habitu seu veste non utatur. *Concilium Grangrense contra hæreticum Eustachium.*

N

Naturæ duæ sunt in Christo, diuina, & humana, non commixtæ: quarum altera tantum passa est, vide titulum: *Christus.*

Naufragorum res colligens, & sibi retinens, excommunicatur vsque ad restitutionem *Alex.* pp. 3. part. 1. cap. 24.

Necessitas non habet legem; *Felix pp.* 4. c. 1. *epist. decretalis.*

Damnatur hic articulus *Ioannis VViclef Constantiæ*: Omnia de necessitate absoluta eueniunt.

Negans fidem vel ob summos cruciatus, duobus annis inter cathecumenos, triennio verò inter poenitentes manet à communione remotus 2. *Arelaten.* 11.

Negotiari maioribus clericis (episcopo, presbytero, & diacono) non licet, nisi victus conquirendi, idque intra prouinciam tantum *Elibert.* 19.) *Tarazon.* 2. *Emendi* vilius, vel *vendendi* carius studio non utantur, 1. *Turon.* 13. modò *vsuras* non capiat.

id conceditur, Gelasi pp epist. 1. cap. 17.

Nèophyti, id est, recens baptizati, aliquandio à lautioribus epulis, & speculis, vel coniugibus abstineant, 4. Carth 86.

Ad diaconatus, vel sacerdotij officium ascisci nõ debent, 2. Arelaten 1.

Et antequam vel ad episcopatum, vel ad presbyterium admittantur, multum probeantur fungantur prius munere inferiorum ordinum, vt sic pateat qua fide sint, qua modestia, qua grauitate, & verecundia præditi, 1. Mice. 2.) Sardo. 3.) Gregor. pp. 1. lib. 4. epist. regist. epist. 51. & lib. 7. epist. 110.) Syluester pp. concil. Roman. act. 2. cap. 11.) Syricius pp. 2. 3. epist. 3.) 3. Arelaten. 1.) 1. Braccar. 38.

¶ *Es* Fo quodd miserum est! (inquit Innocent. pp. 1. epist. 12. cū alijs iam citatis) eum magistrum fieri, qui nunquam discipulus sit, fuit: eum summum fieri sacerdotem, qui nunquam in vilo gradu obsecutus fuerit sacerdoti.

Nicenz synodi primæ canones septuaginta fuerunt Syluestro pp. transmissi ex Nicza, vt testatur episcopi Ægyptij ad Marcum pp. 1.

Notarij, de his vide conc. Trid. sess. 22. c. 10.

Nouatus hæreticus sub Fabiano, & Cornelio docuit, post baptismum lapsis veniam dandam non esse à sacerdotibus.

Vide Eusebium lib 6. historiz Ecclesiast. c. 33. & Innocen. pp. 1. c. 2. epist. 3.

Damnatur autem hic eius error Romæ à concilio, vt videre est in epist. Cornelij pp. ad ecclesiam Antiochenam, & Cypriani sermone de lapsis, Conc. Trident. sess. 14. c. 1.

Ab hac hæresi reuersi recipiebantur ea condicione, vt e, vt faterentur se etiam his communicaturos qui fortè secundas nuptias experti essent, vel his qui persecutionis tempore lapsi sunt, 1. Nicen. 8.) 2. Arelaten. 9.

Nouus

Nouatiani, & Montenses iidem erant in sententia,
Telen. 8.

 Nūcius de latere (sic quidem hodie appellatus)
in antiquis canonib. vocatur presbyter e latera.
Sardicen. 7. Nicolaus pp. 1. ad Michaellem Impe-
ratorem.

Nuptias quasuis (primas, & secundas) damnauit
Manichæus. 1. Braccar. 11.) & Eustachius quidam
cum suis, ut patet ex Gangrensis concilij c. 1. & epi-
stola præliminari.

Secundas tantum damnat Nouatus, & Monta-
nus 1. Nicen. 7. & 8.

Licitas autem esse, hoc ipso patet, & ex Aposto-
lo Paulo, & ex Gelasio pp. c. 24. epist. 1.

Non debet autem vir vel mulier ad bigamiam
transiens à presbytero benedici, quia cum alia vice
benedicti sint, eorum benedictio non debet iterari.
alexander pp. 3. c. 1. par 9.

Et cum apostolus dicat: Mulier mortuo viro so-
luta est à lege viri &, In Domino nubat cui volue-
rit, coniux nullam incurret infamiam, nubendo ite-
rum infra tempus luctus mortui coniugis secundum
leges diffinitum, Alex. pp. 3. c. 2. par. 9.

Celebrari non debent nuptiæ n Quadragesima,
Laod. 52. Nicolaus pp. 1. c. 9. cit. 18.

Nec à septuagesima vsque in octauam Paschæ, &
tribus hebdomadibus ante festum Ioannis Bapti-
stæ, & ab aduentu Domini vsque post Ephiphaniã.
Ilerden. conc. apud Gratianum 33. q. 4. cap. Non
oportet) Sa legundien. 3.

Concilio Trident. sessione 24; cap. 10. de refor-
mat. matr.

Ornamenta diuina seu sacra non assumantur ad
ornatum nuptiarum, Aruernen. 7.

Nuptiali conuiuio, nec presbyter, nec diaconus,
nec subdiaconus interfuit; Agathen. 39. Venetici 11.

nec

O

Oblationes panis, & vini die dominica fiant ad altare à viris, & mulieribus Fabian. pp. 1. epist. 3. 2. Mantifconen. 4. vñ per has immolationes, & peccatorum suorum fascibus careant, & cum Abel, vel cæteris iustè offerentibus promereantur esse confortes.

Solebant fideles, & in martyrum, vel defunctorum missis offerre, 1. Braccar. 9. 4. Tolet 52. commendat auguit-matrem suam, quod id quotidie fecerit. lib 5. confess. c. 9.

Offerentium nomina Deo commendantur, postquam ei ipsa sunt commendata, Innocen. pp. 1. epist. 1 c. 2.

Has oblationes bis, aut ter diuidebant clerici inter se quotannis, erant enim eorum, 1. Braccar 39. 2. Bracc 6. at 1. aurelia 16. earum dimidium clero, dimidium assignat episcopo, capite autem 17. dicitur, tertiam esse episcopi, clericorum verè duas alias, Damasus pp. apud Gratian. 10 q. 1. cap. hanc consuetudinem, 4. Tolet. 32,

Et concilium Carpentoracense consentit, vt clericorum sit deseruientium parochia, quod à fidelibus derelinquitur illi, si ipsa nullius indigeat.

In crimine aliquo ab hoste occisi oblationem recipit ecclesia ad altare, 1. aurelian. 14.

Item eorum qui inopinatè sunt sine communione in itinere mortui, 1. Vafen. c. 2. 2. arelat. 12. 4. Carth. 79. Vide titulum, Missa §. 10.

Retinens quod ecclesijs, aut monasterijs ab alijs (quicunq; illi sunt) donatum est, velut necator pauperum excludatur ab ecclesia, quousque id tribuat. 4. Carth. 95. Agathen. 4.) 1. Vafen. c. 4.) 3. arel. 22. 2. arela. 28. vbi citatur Vafense, (nescio quod) 2. 2. Turon. 26.) 1. Parisien. 1.) 1. aruern. 13.) 1. Mantifco. 4.) 9. Tolet. 1.

Vide

Vide titulum: Ecclesia. § 26.

Hanc iniquitatem docebat Eustachius damnatus
in synodo Gangrensi.

Ablator quoque eorum, quæ ecclesiæ sunt obla-
ta, excludatur ab ecclesia donec ea reddiderit, agat.
4.) 4. Aurel. 19.) 5. Aurelian. 16.) Rom. synodus quin-
ta sub Symmacho, pp. quæ citatur, 16. q. 1. c. In ca-
nonibus, 6. Tolet. 15. 15.) crudelis quippe est in
ipso offerentes, ca 6. Maguntiensis temp. Arnolphi.
Hinc tertium Lateran. sub Leo 10. Statuimus, & or-
dinamus, ut fructus, redditus, & proventus eccle-
siarum, monasteriorum &c.

Imò qui reuocat quod semel pro sua deuotio-
ne dedit, 3. Aurelianen. 27.) Agathen. 4.) Aurelia-
nen. 19.

Vide lib. tertio, Aquisgranen. concil. sub Pipino
habiti.

Iniquum enim est, ut ecclesiastici potius custo-
des chartarum, per quas aliquid ecclesijs à fide-
libus personis legitur derelictum, quam defensores
rerum creditarum iudicentur, 1. Parisien. 1.

Quisquis fidelium tamen de facultatibus suis ec-
clesiæ aliquid deuotione propria contulerit, &
hinc fortè, vel ipse, vel filij eius redigantur ad ino-
piam, ab eadem ecclesia suffragium vitæ pro tem-
poris vsu percipiant, 4. Tol. 37.) idem sub obscu-
rè dicitur c. 61. Turonen. sub Carolo magno.

Et hinc habes, ut non turberis sermone Augusti-
ni, qui est cap. 112. concilij aquisgranen. sub Ludo-
uico Imp.

Hinc tyranno responde in martyrio Laurentij,
apud Prudentium conquerenti.

Fidelibus tam multa, ac ampla sunt pro contem-
platione oblata, mercedis studio 6. Aurelian. 16.) 4.
Aurelian. 14. luo. lib. 1. de decretorum ex proce-
mio primi Niceni concilij, c. 115. aquisgranensis sub Lu-
dovico.

800 *Gregorio Cantuariensi*
douico pio Imp. Vide titulum: Decimæ §. 10. & 11.
& titulum: Ecclesiæ §. 16.

Facta est, & ideo sancta ecclesia locuples, ut hinc ab ea, utputa à pia matre, & omnium gubernatrice, & milites Christi exornarentur, pauperes recrearentur, & captivi pro temporum oportunitate redimerentur, inquit idem concilium aquilgranen. c. 116) cap. 6. Cabilonen. tempore Caroli magni.

Omnes igitur (ait D. Ieronymus in commentario Matthæi) qui stipendijs templi, & his quæ conferuntur ad vtilus ecclesiæ, abutuntur in alijs rebus, quibus suam expleant voluntatem, similes sunt scribarum, & sacerdotum redimentium mendacium, & saluatoris sanguinem.

Fideles ad res suas ecclesiæ dandas non sunt circumueniendi: oblatio namque spontanea esse debet, iuxta illud quod ait scriptura: Voluntariè sacrificabo tibi, & illud: Omnis populus mente deuota obtulerunt donaria Domino c. 6. Cabilonen. tempore Caroli magni.

Obmutolenti datur baptismus primo Araul. 12. vide titul. baptism.

Occidens seipsum, vide titulum; desperandum §. 3.

Occulta cordis alieni, vide titulum; iudicium.

Odijs exardelcentes, titulo Discordium.

Officij ecclesiastici forma, titulo, Plallere;

Operibus bonis, legi Dei factis, ijque tanquam merces debetur vita æterna, concilium Triden. sess. 6. cap. 16. & can. 28. & 23.

Opera nostra bona, nulla sunt sine gratia Dei, qui sua dona nostra vult esse merita; ibidem, Celestinus pp. epistol. ad episcopos quosdam Gallie cap. 12.

Per opera bona conseruare atque auereri coram Deo acceptam iustitiam, ipsaque vere causam esse agendæ

augenda, non autem fructus duntaxat, & signa
acceptæ justificationis, Concil. Tridentin. sess. 6.
can. 24.

Iustos in omni, opere bono saltem venialiter
peccare, aut quod intolerabilius, est poenas æter-
nas mereri, orthodoxæ religionis doctrinæ aduer-
satur, Concil. Trident. sess. 6. capitulo 11. & can. 25.

Non omnia opera quacunque ratione ante iu-
stificationem facta esse peccata, Synodus, Trident.
sess. 6. canone 7.

Oppressor vel expoliator clerici, aut pauperis,
aut religiosi citetur primo coram episcopo, & si
comparere contempserit, invicem mox scripta
percurrat per omnes provinciarum episcopos, & quos-
cumque adire potuerint, ut excommunicatus ha-
beat ipse donec obedat, & reddat aliena. 1. Tol.
11. imò & regis auribus eorum insolentiam inti-
ment 4. Tolet. 31.) 2. Turon. 27.) 2. Mantillon. 14.)
c. 49. Turonen. sub Carolo magno,) Nico. p. 1 24.
q. 3. Illi qui,) Colonien. Synodus c. 3. sub Carolo
3. Imp.

Sævi eiusmodi hominis dona sacerdotes refutet
4. Carth. 94.

Libat Domino prospera, qui ab afflictis pellic
adversa. 8. Tolet. 2.) ut & multi ante pontifices.

Oratio presbyter semper utatur pro sacerdoti-
lis dignitatis ab alia discrimine, cap. 18. Magunt.
sub Carolo mag.

Non lector, Laod. 23.) non monachus, necdum
ordinatus, 1. Aurelian. 22.) non subdiaconus, 1. Brac-
caren. 27.

Ad primam tonsuram, & ad 2. minores ord. requiritur
21. annorum completorum, ad subdiaconatum
22. inchoatorum, ad diaconatum 23. ad presbyteratu-
tum 25. & si per mediam horam sint inchoati cap.
nullus de temp. ord. Bulla: Pij 2. Ad episcopatum 24.

30. anni completi cap. cum in cunctis de elect.

Ad validitatem sponsalium requiritur etas 7. annorum toto tit. de sponsalibus.

Ad validitatem matrimonij 13. annorum in femina, 14 in masculo cap. fin. de despons. in pub. vide supra in verbo Beneficium.

Ordinis aliquod est sacramentum, Concil. Florentinum in decreto Armenis tradito, Concilium Trid. sess. 23. c. 3. & canone 3.

De materia, forma & ministro huius sacramenti, vide Concil. Floren. loco citato.

Canon. 5. sess. 23. Concil. Trid. ita habet: si quis dixerit sacram vntionem, qua ecclesia in sancta ordinatione vitur, non tantum non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse: similiter & alias ordinis ceremonias, anathema sit.

Ad hoc autem diuinæ dispensationis prouiso gradus, & diuersos constituit ordines esse distinctos, ut dup reuerentiam minoribus exhiberent & potiores minoribus dilectionem impenderent, & concordia fieret ex diuersitate contextio, & recte officiorum generaretur administratio singulorum, neque enim vniuersitas alia poterat ratione subsistere, nisi huiusmodi magnus eam differentiz ordo seruaret, Diony. pp. 1. ad seuerum episcopum epist. 2. vbi in predictorum confirmationem adicit idipsum in coelesti angelorum militia aduerti. Transtulit hanc eius sententiam Bonifacius pp. in epistolam suam primam ad Eulalium Alexandrinum episcopum.

Similia pulchrè habet Conc. Trid. sess. 23. c. 2.

Vide eiusdem sess. 23. cap. 17.

Id spectat, & Ieronimus in dialogo contra Luciferianos.

Duo dumtaxat sunt ordines sacerdotum, episcopus, & presbyter, (Inacletus pp. epist. 2.) Damasianus pp. epist. 4.

Geia.

Gelasius pp. c. 20. epistol. 1.) a sacro ministerio submouet tam eos qui ordines sacros suscipere subiacentes adhuc, & impii quibusdam criminibus, quam qui postea in seceptis sanctum prauaricantur propositi. Celestinus pp. 11. cap. 6. epist. secunda.

Vide titulum Clero adscribi. §9. ibi citatis.

Ordinatio quoque contra instituta maiorum, auctoritate in ordinationibus, vel in concilijs minime tenebit, ordinatus autem sacerdotij honore priuabitur. Taurinatenfis concilij, c. 2.) Innoc. pp. 1. epist. 24. c. 3. non aliud vult cum dicit: aduersus formas canonum ad ordinem venire tentans, ordine, & honore priuetur vnâ cum ordinatore,) Zosimus pp. epist. 1. c. 1. & 2.) 3. Arelat. c. 3. ordinatori ab eo die ad annum aufert celebrandi potestatem.) Vide Hilarij pp. epist. ad episcopum Tarracon. c. 4.) Simplicij pp. epist. 3 ad Florentinum) Ilerd. conc. c. 12. Vide etiam 3. Aurelianen. 9.) 2. Hispalen. 4) 3. Aurelia. 6. ordinatum non deijcit, sed ordinatorem priuat celebrandi potestate per sex menses.

Docet sacrosancta Tridentina synodus, in ordinatione episcoporum, sacerdotum, & cæterorum ordinum, nec populi, nec cuiusuis sæcularis potestatis, & magistratus consensum seu vocationem seu auctoritatem ita requiri, vt sine ea irrita sit ordinatio quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo aut sæculari potestate ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non ecclesie ministros, sed fures, & latrones, per ostium, non ingressos habendos esse, sessione 23. cap. 4. Consentit Concilium Laodicenum cap 13.

Tamen quod ordinandi subinde populi exami-

est populus, non est inutile, ut habetur: Carthag. 22. & 4. Carthag. 22. Vide Concil. Trident. sessione 23. cap. 5.

Vnusquisque qui ad ecclesiasticos gradus est accessurus, non ante honoris consecrationem accipiat, quam placiti sui inno datio, e promittat, ut ad fidem Catholicam sincera cordis devotione custodiendam, iuste & pie vivere debeat, & ut in vllis operibus suis, canonicis regulis contradicatur, atque v: debitum per omnia honorem atque obsequium reuerentiam præ eminenti sibi dependat, 11 Toletan. 10.) 4. Toletan. 16. Vides sessionem 24. cap. 12. & sessionem 25. cap. 2. Concilium Tridentinum, & Cabilonense tempore Caroli magni cap. 13.

Literas testimoniales accipiat ordinibus initiatus, Mileuitani 14.

Vagantes sine his, de quibus non constat quod ordinati sint, ministrare, vel ordinationem in altera parochia facere non tentent, nisi iubente eo episcopo cuius est parochia, V Vormatien. 51. Laodiceenum c. 41.) Carth. c. 5.) 3. Carth. c. 28.) Tridentinū sess. 23. cap. 16.

Gratis ordines conferantur, ne spiritui sancto contumelia irrogetur, dum eius donum pretio æstimator, vile est enim quod venditur. Hormisdas pp. c. 1. epist. ad episcopis Hispaniæ,) 2. Aurelian. 3.) 2. Turon. 28) 4. Toletan. 17.) 2. Braccar. 3.) c. 8. Tolet. 3.) 11. Toletan. 8. & 9.) 3. Braccar. 7.) c. 16. Cabilon. tempore Caroli magni,) alioqui gradu decidat ordinans, Chalcedonen. 2.

Concilium Tridentinum: sess. 21. c. 1. de reformatione. Quoniã (inquit) ab ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspitio abesse debet, nihil pro collatione quorumcunque ordinum etiam clericalis tonsuræ, nec pro literis dimissorijs aut testimonijs, nec pro sigillo, nec alia quacunque de causa,

etiam

etiam sponte oblatum episcopi, & alij ordinis collatores, aut eorum ministri quouis pretextu accipiant. Vide & ea quæ sequuntur.

Dans munus ut ordinem suscipiat, abijcitur à gradu. 2. Aurelian. 4.) 5. Aurelian. 10.) 2. Braccar. 3.) 6. Tolent. 3. subit quoque perennem pœnitentiam in aliquo monasterio, 6. Toletan. 4.) communionem priuatur, & cû ordinâte prioriorû bonorum amissione damnatur, cap. 16. Cabillonensis temp. Caroli magni, (Gelâsius pp. cap. 26 epist. 1.) 11. Tolet. 9.) Alexander pp. 3. par. 35. c. 2. videatur.

Et ideo (ait 11. Tolet. c. 9.) ut horum & similium argumentorum deinceps amputetur occasio, hæc sancta synodus definiuit, ut cum quisque pontificali culmen ante Domini altare percepturus accesserit, Sacramenti exactione adstringatur, quod pro conferenda sibi consecratione honoris, nulli personæ cuiuslibet præmij collationem vel aliquando dedisset, vel aliquando in futurum dare procurasset, sicque aut mundus ab hoc contagio prælationis consecrationem accipiat, aut publicato scelere manifeste denudatus coram ecclesia, & ad honorem quem mercari voluit non accedat, illos autem quos deinceps post prælationem per præmium ordinatos fuisse patuerit, sub definitis pœnitentiæ legibus ut verè symoniacos ab ecclesia separandos esse censesimus, id est, ut duorum annorum spatio exilio relegati, & digna satisfactione, vel excômmunicationis sententia coerciti, honoris gradum, quem præmij emerant, lachrymis conquirere, & reparare intendant; Vnde si digna eos satisfactio pœnitentiæ cômendauerit, peracto indictæ pœnitentiæ tempore, non tantùm communioni, sed & loco, & totius ordinis officij, à quibus separati fuerant, restaurandi sunt.) Vide 3. Braccar. 7.

Ordinationes autem presbyterorum, & diaconorum

norum non fiant, nisi quarti mensis ieiunio, (septimo,
 & decimo, & initio quadragesimalis, ac mediana
 quadragesimæ die, sabbati ieiunio, circa vesperam;
 Gelasius papa cap. 13. epistolæ ad episcopos per
 Lucaniam: Gregorius pp. 2. epistol. 3.) Zacharias
 pp. epi. 5. ad Bonificium episcopum: Dicimus autem
 tibi, &c.) cap. 23. Cabilonenfis tempore Caroli ma-
 gni .

Dicitque ibidem Zacharius pp. In eo quod abs-
 te propter zelum fidei actum est (id est, quod non
 legitimis temporibus, & diebus ordinasti presbyte-
 ros, & diaconos cogente necessitate) à Domino Deo
 nostro indulgentiam postulemus.

Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 8. de refor-
 Eadem sess. c. 12. & 13. præcipitur nè duo sacri ordi-
 nes alicui eodem die conferantur, Nisi tamen aliud
 episcopo expedire videretur.

Nec citò quilibet lector, citò acolythus, citò dia-
 conus, citò sacerdos fiat: quia in minoribus officijs
 si diu perleueret, & vita eorum pariter, & obsequia
 comprobantur, vt ad sacerdotium post hæc emensis
 stipendiorum meritis veniant, nec præcipiant quod
 vita probata meretur accipere, Innocent. pp. 1. epif.
 4. c. 5.) Syricius pp. epist. 1. c. 5. & 10.) Cœcilium Rom.
 sub Nicolao pp. 1. Nullus laus, &c.

Vide 1 Nicen. c. 2 Sardicen. c. 13. & Gaium pp.

Vide titulum: Neophiti §. 2. & 3. & titulum: Ado-
 lescentes, & Concil Trident. sess. 23. cap. 11. & 12.
 reformat.

Si enim officia secularia (ait Zosimus pp. epist. 1.
 ad Mesychium) principalem locum non vestibulū
 actionis ingressis, sed per plurimos casus examina-
 tis temporibus deserunt, quis ille tam arrogans, tã
 impudens inuenitur, vt in cœlesti militia, quæ pro-
 pensius ponderanda est, & sicut aurum repetitis
 ignibus, exploranda, statim dur esse desiderat, cum

tyro antè non fuerit, & prius velit docere quam
discere adueltat in domini castris lectorum primi
tus gradum, &c. Celest. pp. 1. epist. 2. cap. tertio,) Hor
misdas pp. cap. 1. epist. ad Episc. Hispan.

Gelasius pp. cap. tertio, epist. 1. tempus abbre
uiat probationes ordinandorum cum clericorum
est penuria.

Per semetipsos episcopi, &c. Concil. Trid. sess. 23.
cap. 3.

Quisque à suo tantum promoueatur. Item facul
tates de promouendo, &c. Concil. Trident. sess. 7. c.
11. & 12.

Nulli episcopo liceat alterius episcopi ciuitatis
ministerium ecclesiasticum sollicitare, & in suis paro
chijs ordinare, sine alterius consensu, quia ex his cō
tentionibus solet nasci discordia, Sardicen. 18.) 1.
Carth. 5.) 3. Carth. 21.) Syricius pp. c. 6. epist. 4.) Tau
rinaten. 6.) Innocentius pp. 1. epi. 2. c. 7.) Auernem.
10.) Braccar. 26.) Valentinum Hispaniæ cap. 6.) 5.
Aureliana. 5.) cap. 28. Triburiensis sub Arnolfo
Imper.

Imò amplius dicit concilium primum Nicenum
c. 17. Si quis ausus fuerit aliquem qui ad alterum
pertinet, ordinare in sua ecclesia, cum non habeat
consensum ipsius, à quo recessit clericus, irrita erit
huiusmodi ordinatio,) 2. Arelaten. 13.) Sardicen. 19.
Antioch. 22.) Sixtus pp. 2. epist. 2.) 1. Turonici 10.

Veneticum autem c. 10. Clericos ab episcopis or
dinatos sine permisso eorum, à quibus fuerant or
dinandi, promouere ad superiorem aliquem ordi
nem, non præsumant.

Concilium Tridentinum: Vnusquisque à pro
prio episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio pro
moueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusvis gene
ralis aut specialis rescripti vel privilegij prætextu

6117

etiam statutis temporibus permittatur, nisi eius probitas ac mores ordinarij sui testimonio commendentur. Si secus fiat, ordinans à collatione ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum ordinum executione, quoadiu proprio ordinario videbitur expedire, sic suspensus Trid. sess. 23. c. 8.

Constitutionis huius rationem dat etiam concilium Eliberunum c. 24. Eo quòd (inquit) peregrè baptizati minimè sit cognita vita.

Quòd si tamen contingebat episcopum aliquem laborare clericorum penuria, monebatur alteri ei dare, 1. Carth. 4) 3. Carth. 44.

Extra prouinciam suam non celebret episcopus ordinationes Antioch. 13. Vide titulum, Jurisdictionem.

Nullus quenuquam ordinet, nisi qui localem se futurum primitus sponderit; Valentinum Hispaniz, cap. 6.) Quòd clariùs dicit Chalced. concil. e 6. Nullum (inquit) absolute ordinari; presbyterum, aut diaconum, nec quemlibet in gradu ecclesiastico, nisi specialiter ecclesie ciuitatis, aut possessionis, aut martyrij, aut monasterij, qui ordinandus est pronuncietur, qui verò absolute ordinantur, decreuit sancta synodus, irritam haberi huiuscemodi manus impositionem, & nusquam, posse ministrare.

Sessione 23. Trident. cap. 16. comprobato hoc canone dicitur. Cum nullus debeat ordinari, &c.

 Huic simile est, quòd eadem synodus Trident. sess. 21. c. 2. præcipit neminem ordinari sine tit. ut vulgò loquuntur, hoc est, inquit synodus, sine quis clericus secularis, quamuis alias sit idoneis moribus, & scientia, & ætate, ad sacros ordines promoveatur, nisi prius legitime constet eum beneficium ecclesiasticum, quòd sibi ad victum honestè sufficiat, præfite possidere; Vide locum.

*Ipsè quoque Alexander pp. 3, c. 5. partis primæ
Epi;*

Episcopus (ait) si aliquem sine certo titulo de quo necessaria vitæ pereipiat, in diaconum vel presbyterum ordinauerit, tam diu ei necessaria subministrat, donec in aliqua ei ecclesia conuenientia stipendia militiæ clericali assignet, nisi fortè talis qui ordinatur extiterit, qui de sua vel paterna hereditate subsidium vitæ possit habere,) Conc. Trident. sess. 21. cap. 2. Et parte 30. c. 6. Alexander, 3.) Si clerici qui in ecclesijs tuæ iurisdictionis beneficia sunt adepti, ad aliam dioecesim absque tuâ conscientia & assensu morandi causa transferint, beneficijs quæ à te habuerint, liceat tibi eos spoliare, nisi fortè disciplinis scholasticis inuigilauerint, aut causam rationabilem tibi ostenderint quare reuerti non debeant,) 1. Arelaten. 22.) 3. Carth. 37.

☞ Nil aliud voluere canones, qui iubet, vt qui in quibuscunq; locis ordinati fuerint ministri, in ipsis locis perseuerent, 1. Arelaten 3. & 22. Chalcedon, 20.) 1. Turon. 11. Mileuit. 15.) 2. Toletan. 2.) 2. Hispalen. 3. causam adiiciens: Scribitur enim in lege Mundiali de colonis agrorum, vt vbi esse quisque iam cœpit, ibi perduret Non aliter, & de clericis qui in agro ecclesiæ operantur canonum decreto præcipitur, nisi vt ibi permaneant, vbi esse cœperunt) Cod. de agri. & cens. & colon. lib. 11. in pluribus legibus.

Volunt id ipsum, & illi canones, qui mandant, vt qui ad aliam transierit ecclesiam, ad ecclesiam quâ prius incoluerat, remittatur, compellente ad quem confugerit sacerdote; vel si redire nolit, deieciatur à mitterio, 1. Niceni. 16.) 1. Arelaten. 22. Antioch. 3.) Chalcedon. 10. 10. Gelasius pp. epist. 1. c. 2.) 29. Hispalen. 3.) 1. Anglican. 5.) c. 32. Maguntiaci sub Carolo mag.) Rheimen. 20.) c. 45. Aduilgranensis sub Ludouico pio Imp. 1.) c. 24. Aretaten. sub Carolo magno, sicut Maguntiacum) aut consensum habeat
episc

episcopi. Epauen. 5.

Simili modo & Cabilonensis concilium, cap. 41. tempore Caroli magni. Presbyter (ait) proprio loco dimisso ad alium migrans nequaquam recipiatur, nisi suae migrationis causam dixerit, & se innocenter vixisse in parochia in qua ordinatus est, sub testibus probauerit, literis etiam, in quibus sui nomina episcopi, & ciuitatem plumbo, impressa. Quibus cognitis, & talibus inuentis quibus fides adhiberi possit, recipiatur.

Vt autem ad duas ecclesias in sui ordinatione quisquam conscriberetur; atque ita hinc & illinc stipendia militiae vix bene vno loco militans acciperet; res tam absurda, & irrationabilis nec practicabatur (vt ita loquar) nec etiam tolerata fuisset, quum ijs tantum persoluta sunt militiae clericalis stipendia, qui officium ipsi persoluebant; Vide tit. Cleri:

Expressè tamen hoc etiam Synodus Chalcedon. prohibet cap. 10. & repetitur canon. 50. concilij Aquisgranensis sub Ludouico pio Imp 1.

Ei cui ascensus (ait 14. sessio. Trid. cap. 1.) ad sacros ordines a suo praelato ex quacunque causa etiam ob occultum crimen, quomolibet etiam extra iudicialiter fuerit interdictus: aut qui a suis ordinibus seu gradibus vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius praelati voluntatem concessa licentia de se promoueri faciendo, aut ad priores ordines, gradus & dignitates siue honores restitutio suffragetur.

Orandi, & psallendi vnus per totam prouinciam ordo seruetur, ne quolibet diuersitas apud ignotos seu carnales schismatis errorum videatur ostendere, & multis extet in scandalum varietas ecclesiarum 4. Toleran. 2.) Vener. 14.) 1. Braccar. 19.) Epauen. 27.) Gerunden. 1.) 11. Tolct. 3.

Que:

Oratorium extructurus in agro. Vide Basilicæ omnes.

Orantibus laicis locus non est apud altare inter clericos, sed extra cancellos chori, 2. Turon. 4.

Patrem pro filio, aut filium pro patre in precibus nemo proterat, 3. Carth. 23.

Nec inter mulieres, Cæsaraugusta. 1.

Oraturus humi corpus suum prostrernat semper & genua figat, exceptis diebus dominicis, & illis solemnitatibus quibus ecclesia ob recordationem dominicæ resurrectionis solet stando orare. c. 37. Turonen. sub Carolo Magno, Aug. epist. 118.

Orationem dominicam omnes fideles à minimo usque ad maximum discant, & memoriter teneant, & sæpissimè frequentent pro quotidianis peccatis, & sensum bene intelligant, 6. Constant. 7.) cap. 45. Maguntiaci sub Carolo magno Rhemen. 2.) 4. Toletan. 9.

4. Tolet. 9. arguuntur qui die tantùm Dominicam legendam dicebant.

Post quotidianas matutinas, & vespers eam sacerdos legat: Gerunden. 10.

Legatur ante communionem in missa, 3. Toletan. 2.

Ioannis. V. Vicef decimus nonus articulus hic damnatus est in concilio Constantiensi: Spéciales orationes applicatæ vni personæ per prælatos vel religiosos non plus profunt eidem quàm generales cæteris paribus.

Preces quibus in officio ecclesiastico liceat uti vide titulum: Lector. §. 4.

Orandi tempora, & modus, Ecod. 18. & 19.

Origenes damnatus, lib. 11. de ciuitate Dei c. & 23. & lib. 21. c. 17. cur?

Osculum damus nobis mutud in missa, ac pacem post peracta illa mysteria precamur, vt constet, nos

ad omnia quæ in myſterijs aguntur præbuiſſe conſenſum, Innoc. pp. 1. epiſt. 1. c. 1.

Oſtiarius cùm ordinatur, poſtquam ab archidiacono inſtructus fuerit qualiter in domo Dei debeat conuerſari, ad ſuggeſtionem archidiaconi tradat ei epiſcopus clauſes eccleſiæ de altari, dicens. Sic age quaſi redditurus Deo rationem pro his rebus quæ his clauibus recluduntur, 4. Carth. 9.

Is ab oſtio ne breui quidem tempore abeſſe
Lcod. 43.

Pæctiones in rebus eccleſ. Vide Alexand. pp. 3. part. 28. & 48.

Pallam ſacram nec lauet nec tangat foemina. Soter pp. epiſt. 2.) Bonifacius pp. 1. teſte lib. Pontificij Antiochoreni. 37.

Palladij hæretici error, & depositio in concilio Aquileienſi.

P

Papam, ſeu ſedis Apoſtolicæ antiftitem nemo iudicauit vnquam; ſunt trecenti de Marcellino pp. inquirentes) & Sylueſter pp. 1. Preſul ſummus à quoquam non iudicatur) & in concilio de Sixto pp. 3. dictum eſt: Non licet aduerſus pontificem dare ſententiam,) & Adrianus pp. 2. capitulum collegit illud Sylueſtri, pp. Vide titulum: Petrus 9. 3.

Si tamen à fide exorbitet paſtor eccleſiæ, à fidelibus moneri poteſt, & debet, Anacletus pp. epiſt. 3.) Fabianus, pp. epiſt. 2.) Synodus Roma. 4. ſub Symmacho, tempore Theodorici regis) Ioannes pp. 1. epiſt. decret. ad Zachariam) Nicolaus pp. 1. ad Michaellem Imp. ante citatum Areopogitam.

Quisquis clericus papa incolumi, eoque inconſulto, aut ſubſcriptionem pro Romano pontificatu cominodare, aut pitacia promittere, aut ſacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè ſuffragiū polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis ſe

Etſi,

His, de liberare atque decernere, loci sui dignitate atque communionem priuetur. Concilium Roma. 1. sub Symmacho c. 3.

Et Symoniacè electo aut assumpto (ait Iulius pp. 2. seil. 5. tertij Latera.) nulla est potestas spiritualia aut temporalia administrandi, & ipse à nullo pro Roma. pontifice habeatur, & suis priuetur beneficijs. Notatu digna sunt in ea bulla Iulij 2.

Eo verò inopinatè à vita sublato, cum de sui successoris electione non decreuerit, consecratur is episcopatus in quem totius ecclesiastici ordinis electio inclinauerit. Si autem (vt fieri solet) studia coeperint esse diuersa eorum, de quibus certamen emerferit, vincat sententia plurimorum: sic tamè vt gradu suo decidat qui captus promissione non recto iudicio de electione decreuerit. Concil. Rom. sub Symmacho pp. c. 4.

Concilium Roma. sub Nicolao pp. 1. cap. 1. Electio Romani pontificis in potestate Cardinalium & episcoporum fit, non electus ab ijs canonicè & concorditer, & deinde sequentibus ordinibus religiosi clericis, & Laicis, apostolicus habeatur, & non apostolicus. Ille habeatur papa, Cardinalibus inter eligendum dissidentibus, qui à duabus partibus eorum fuerit electus, Alexander pp. 3. cap. 1. par. 1.

Qui ad ecclesiasticam notitiam pertulerit consilia eorum qui aliter de pontificali elegerint ambigunt, & rationabili probatione conuincerit, particeps actionis huiusmodi non solum purgatus ab omni culpa fit, sed etiam non indigna remuneratione subleuetur. Rom. 1. conc. sub Symmacho pp. c. 5.

In concilio Constantiensi sessione 61. recitatur Clementis sexti pp. constitutio de virtualibus ac ministris Cardinalium in conclauis existentium. Clemens episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Licet in constitutione à Felice

licis rec Gregorio pp. decimo prædecessore nostro super electione Romani pontificis edita in concilio Lugdunensi, inter cætera caueatur expresse, quòd si eundem pontificem in ciuitate in qua cum sua curia residebit, diem claudere contingat extremum. Cardinales in palatio in quo idem pontifex habitabit, omnes conueniant, & in eo singuli singulistantummodo, nisi illi quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi, contenti seruentibus clericis vel laicis (pro vt elegerint) vnum conclaue, nullo intermedio pariete, vel alio velamine, inhabitent in communi. Et quod diebus certis, non facta prouisione de pastore, decursis, panis, vinum, & aqua tantum eisdem cardinalibus, donec subsequetur prouisio, ministraretur. Quia tamen sicut frequenti multorum assertiones, & in cardinalatu constitutorum præcepimus, nonnulli ex cardinalibus in obseruatione constitutionis ipsius grauati alias nimirum extiterunt, multi quoque ex ipsis duos in conclauis prædicto habuerint seruentes, non absque scrupulo conscientie propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur, haberi, in dicta constitutione (vt præmittitur) contentorum, nos prouidere super his cupientes, ex his & certis alijs causis rationabilibus, quæ nostrum ad id animum induxerunt, rigorem constitutionis ipsius, & etiam ad fratrum nostrorum supplicationem in his prouidimus temperandum auctoritate Apostolica statuentes, quod cardinales postquam conclaue huiusmodi seu clausuram pro dicta celebranda electione intrauerint, singuli duos seruentes tantum, clericos vel laicos, pro vt duxerint eligendos; ac etiam singulis præter panem, vinum & aquam in prandio, & in cæna duntaxat vnum ferculum seu missum carniuium vnius speciei tantummodo, & aut piscium seu

quorum

onorum cum vno potagio de piscibus vel carnibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis, habere valeant ultra carnes salitas, & herbas crudas: ac caseum, fructus siue electuaria, ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret vel saporem: Nullus vero eorum de alterius ferculo vesci possit. Liceat etiam eis ex decencia honestatis habere in clausura huiusmodi, cum in lectis causa quiescendi vel dormiendi esse voluerint dumtaxat, intermedia seu velamina simplicium tantummodo cortinatum, predictis, & felicitis recordationis Clementis Papae Quinti praedecessoris nostri, & alijs constitutionibus apostolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare volumus, non obstantibus quibuscunque. Nullis ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Avinionae octavo idus Decembris, pontificatus nostri anno decimo.

Ioanis V Vices articulus 41, damnatur Constantiae: Electio Papae a cardinalibus, a diabolo est introducta.

Eiisdem concilij Constantiensis sessione 19. Formam habes professionis quam electus pp. facere debet. Ego N. electus in Papam, omnipotenti Deo, cuius ecclesiam suo praesidio regendam suscipio, & beato Petro Apostolorum Principi corde & ore profiteor, quamdiu in hac fragili vita constitutus fuero, me firmiter, & credere, & tenere sanctam fidem catholicam, secundum traditiones apostolorum, generalium conciliorum, & aliorum sanctorum patrum, maxime autem sanctorum octo conciliorum uniuersalium, videlicet primi Nicensis, secundi

K k k

Cqz

Mauritij de Gregorio Cantuari.
Constantinopolitani, tertij Ephesini, quarti Chalcedonenſis, quinti, & ſexti Constantinopolitanorū, ſeptimi item Miceni, octauī quoque Constantinopolitani, necnon Lateranenſis, Lugdunenſis, & Viēnenſis generalium etiam conciliorum, & illam fi. tē. vſque ad vnum apicem immutilatam ſeruare. & vſque ad animam, & ſanguinem confirmare, deſenſare, & prædicare, ritum quoque pariter Sacramentorum eccleſiaſticorum catholicæ eccleſiæ traditū omnimodè proſequi & obſeruare. Hanc autem profeſſionem, & confeſſionem meam per notarium ſcrimniorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ me iubente ſcriptam, propria manu ſubſcripſi, & tibi omnipotenti Deo pura mente, & deuota conſcientia ſuper tali altari, &c. ſynceriter offero in præſentia talium, &c. Datum, &c.

Moriente Romano pontifice (ait concellium Romanum ſub Nicolao pp. 1.) vel cuiuſcunque ciuitatis, nullus præſumat facultates eorum inuadere, ſed ſucceſſoribus eorum referuentur integræ.

Nes (ait Leo pp. 10.) felicis recordationis Honorij tertij, & Bonifacij octauī Rom. Pont. contra hoſtiliter inſequentes aliquem Cardinalium Rom. Ec. & illis præſentia, conſilio aut &c. ſeſſione 12. 5. Lateranenſis.

Electum conſecrat episcopus Oſtienſis: vt ordinauit Marcus pp. 1. teſte Damaso in libro Pontificali.

Nomen papæ in miſſa recitetur, ipſeque commēdetur. Valenſe. cano. 4.

Parochiæ præbyteris ſunt à Dionyſio pp. assignatæ) & diaconi à Gaio pp. In populofis vrbibus, vt videre eſt in eius epiſt. decretali.

Diuino quodam conſilio (ait Leo pp. 1. ſeſſio. 10. tertij Lateranen.) eccleſia parochias inſtituit, diocceſis diſtinxit, episcopos creauit, &c.

Parochia quando visitanda. in tit. ecclesia.

Quando multiplicandæ. Conc. Trident. sess. 21. capitulo 4.

Pascha die Dominico semper celebrandum est. Pius pp. 7. epist. 1. ad vniuersos, &c.) Victor. pp. epist. 1.) 1. Arelaten. 1.) Romanum concil. sub Syluestro pp 22. 1. c. 2.) non cum Iudæis, qui non nisi luna decimaquarta illud celebrant. Antiochenum concil. c. 1. quod citat. Nicenum 1.

Contendebatur olim quo die foret celebrandū; & ecclesijs minoribus maior ecclesia præscribebat ecclesiam, 3. Carth. 1. & 41.) 4. Arelaten. 1.) 4. Carth. 65.) 5. Carth. 7.) 4. Aurelian. 1.) 4. Tolet. 4.) 2. Braccaren. 9.

Innocentius pp. 7. epist. 11. mandat celebrari. 11. die Kalendarum Aprilium.) Vigilius quoque pp. epist. 1. c. 5.) 1. Anglicanum c. 1. hoc clarius dicit: Celebremus illud omnes dominica prima post decimamquartam lunam.

Pastores ecclesie pro meritis plebis sæpe deprauantur. Anacletus pp. epist. 3.) Euaristus pp. epist. 2.

Pastoratu donandus profiteatur aliquid tit. Ordinis, § 5. Vide §. 1. in tit. Papa. istud exemplis probat Vincentius Lyrinensis.

In Parochialibus, &c. Concil. Trident. sess. 14. capitulo 13.

Passionis Dominicæ historia populo quotânis prædicetur. 4. Tolet. 6.

Patribus pro sceleribus suis appendendis danda est communio, si de omnibus peccatis suis puram confessionem egerint. Vormatien. 808

Patrinus non potest abbas aut monachus esse. Antifiodor. 25.

Nec vllus propriam prolem de fonte baptismatis suscipiat. c. 45. Maguntiaci sub Carolo mag.

Hinc spiritualis surgit affinitas. vide c. 31. Cabilo;

KKK 3 na.

nen temp. Caroli magni) & Alexander pp. 3. cap. 2. part. 32.

Patrini eos quos de fonte lauacri susceperunt, erudire summo opere studeant. quia pro eis fidei iustiores existunt, c. 19. Arelaten. sub Carolo magno) c. 47. Maguntiaci sub eodem.

Patronatus Vide Ius patronatus. Concil. Trident. sess. 14. capitulo, 12. & 13. sess. 24. cap. 3. in fine, sess. 25. cap. 9.

Pauperes suos vnaquaeque civitas secundum vires suas pascat. 2. Turo. 5.) id ipsum vult 30. Turon. sub Carolo magno. Pauperum oppressor. tit. oppref. for. Vide titulum. Senes.

Contra vexatores dentur eis ab episcopo defensores. 9.) Carth. 9. Vide titulum: Oppressor.

Potentes non emant fraudulenter res eorum, c. 23. Arelaten. sub Carolo magno) c. 7. Maguntiaci. sua eodem.

Paulus Samosatenus docebat, Christum non descendisse de caelis, sed merum hominem, ex Maria prodijisse, tempore Dionysii pp. & 1. Braccar. 3.

Peccat unusquisque quotidie, ut etiam sancti quoadiu hic vivunt, non mendaci humilitate, sed veraci confessione possint quotidie dicere pro seipis. Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus: & Dimitte nobis debita nostra. Miles. vita. concil. c. 6. 7. & 8.

Pensiones. De his vide Concil. Trident. sess. 24. cap. 13.

Tot sunt peccata quot sunt actus voluntatis moraliter interrupti Bonac. qui tunc interrumpuntur, quoties nec formaliter, nec virtualiter perseverant idem auctor. & actus voluntatis moraliter interrupti sunt in confessione explicandi si poenitens recordetur illorum Gregor. Sairus.

Peccati auctorem Deum esse dicentes, & mala opera

opera æquæ ut bona operari, anathema sint. Concilium Trid. sess. 6. cano. 6. Vide Aug. lib. 1. contra duas epistol. Pelag. cap. 3. Prosperus sententia 14. ad cap. Gallorum, & respon. ad 10. objectionem Vincentianam.

Peccatum multitudinis inultum hic manet. In hoc pp. epist. 22. cap. 6. & epistol. 24. cap. 1. August. epist. 50. & 64. & enchiridij cap. 80. Cyprianus epist. 3 lib. 1.

Peccatum originale unicuique proprium inest. Conc. Trid. sess. 5. decreto 1.

Non raditur, sed verè tollitur in baptismo, ibidem; & sumptum est ex Augustino, lib. 1. contra 2. epist. Pelag. cap. 13.

Peccatum originale an Maria virgo habuerit, nec ne, incertum atque indefinitum reliquit synodus Trid. sess. 5. decreto de peccato originali: secuta constitutiones ea de re Sixti 4. in Extravagante.

Grave nimis, peccatum verò actuale, ne minimū quidem vnquam admisisse docet ibidem Conciliū, ecclesie esse sententiam.

Peccata venialia etiam iustissimi quique in hac vita committunt, & si propter illa non desinant esse iusti Concil. Trident. sess. 6. cap. 11. & canon. 23. Conc. Milevit capitulo 6. vide & conc. Carthaginiense.

Iustos in omni opere bono saltem venialiter peccare, orthodoxæ religionis doctrinæ contrariū Concil. Trid. sess. 6. cap. 11. & cano. 25.

Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum nisi infidelitatis, anathema sit. Concilium Trident. canone. 27.

Peccato mortali quolibet amittitur gratia Dei sed non fides; Concil. Trident. sess. 6. capit. 15. & can. 27. & 28.

Venialia peccata non est necessarium confiteri

sacerdoti, sed mortalia vniuersa, synod. Triden. sess. 14. cap. 5.

Peccata atrociora non à quibusquis, sed à summis duntaxat sacerdotibus per absolutionem dimitti possunt. Concil. Trid. sess. 14. cap. 7.

Periurio eadem quæ, adulterio aut homicidio sponte commisso poenitentia imponitur. Eutychianus pp. 1

A communione biennio clericus remouetur qui peierauit in causis iureiurando finiendis 3. Aurella. 3. can. 22. q. 5. Qui peierat.

Peierans etiam coactè, tres poeniteat quadragesimas. Pius pp. 7.

Peierans voluntariè, postea ad ferendum testimonium non admittitur, 1. Mantisco. 17.

Inducens alterum ad peierandum, vsque ad vitæ exitum non communicet, 1. Mantisco. 17.) cap. 34. Turonensis sub Carolo magno.

 Martinus pp. 5. in concilio. Constâtiens. iubet inquisitoribus, vt querant à suspectis de fide, vtrû credant perlurium scienter commissum ex quacunque causa vel occasione, pro conseruatione vitæ corporalis, propriæ vel alterius, etiam in fauorem fidei, sit morale peccatum.

 Peregrinandi ad loca, & limina Apostolorum vel quorumlibet sanctorum, propositum bonum est, modò non id malo ac prauo animo facere velis, vt illi, qui vel ideo id faciunt (inquit concil. Cabilonen. cap. 45. tempore Caroli magni) vt maiorem habeant materiam mendicandi. de quorum numero sunt illi, qui circumquaque vagantes illò se pergere mentiuntur, vel quia tantum sunt vecordes, vt putent se sanctorum locorum sola visione à peccatis purgari; non attendentes, quod ait *B. Hieronymus*: Non Ierosolymam vidisse, sed Ierosolymis bene vixisse laudandum est. De quibus omnibus,
Domini

Dominici l. m. qualiter sit emendanda sententia ex
poteretur. Qui vero peccata sua sacerdotibus in quo
rum sunt parochijs confessi sunt, & ab his agendæ
penitentiz certitudinem acceperunt, si orationibus
insistendo, elemosinas largiendo, vitam emendan-
do, mores componendo Apostolorum l. i. in a vel
quorumlibet sanctorum inuisere desiderant, horum
est deuotio & moribus collaudanda.

Peregrinandi otium an possit commutari. Alexāj
der pp. 3 p. 35. c. 3.

Persecutionem patientes episcopos pro fide lau-
dat Zepherinus (p. epist. 2.) Eusebius pp. 1. epist. 2.
Sixtus pp. 2. epist. 3.) Felix pp. 2. quibus posteriori-
bus epistolis.

Persecutiones, & tribulationes pro catholica
fide, & ecclesiastica re, & Christiana religione pa-
tientem, honore omni a sacerdotibus honorandum,
& per diaconum esse nutriendum 4. Carth. 43.

Impeti possunt humanis presumptionibus que
diuino sunt iudicio constituta, vinci autem quo-
rumlibet potestate non possunt. Gelasius pp. ad
Anastasium.

Prædicans pagani euangelium, si supportare
non valuerit eorum persecutionem, habet præcep-
tum dominicum vt in aliam ingrediatur ciuitatem.
Zacharias pp. ad Bonitac episcopum epist. 5.) Nico-
laus pp. 1. apud Gratia 7. q. 1. capitulo. Scilicet. Qui
bene addit. Cum tranquillitas reddita fuerit diuina
pietate, sopitaque furentium infestatio; mox gre-
gem perquirere, & in vnum colligere, & eius ani-
mos coelestis patriæ pace ac potissimum securitate
prædicata, sursum erigere debemus.

Perseuerantiam in iustitia vsque ad finem, nemo
sibi absoluta certitudine polliceatur, Concil. Trid.
sess. 6. cap. 12. & canone. 16. Vnde Aug. lib. de bona
perseueran. cap. 12.

Personæ tres sunt, una tamen ætatum est diuina natura, 5. Constantinop. actio. 4. capit. 1.) 1. Braccar. 11.) Vigilus pp. 2. 2. epist. 1.

Harum processum explicat Sixtus pp. 1. epistol. ad Gratum Titulus, Trinitas videatur.

Petrus, & Paulus Apostoli eodem anno, & die occisi sunt. Anacletus pp. epist. 1.) Gelasius pp. 12. decreto de apochryphis) Nicolaus pp. 1. post mediū epist. ad Michaelē Imp.) Niceni concilij. p. 1. præfatio) August. lib. 1. de consensu euang. capitul. 10 10.

Translatio eorum, Cornelius pp. epist. 1.

Romam in carne venientes.) inquit Nicolaus pp. 2. ad Michaelē) vitæ verbum euangelizantes, ab ea erroris caliginem amouentes, veritatis lumine mentes hominum illustrantes, & in ea vno eodemque die martyrium consummantes, sanctam Romanam Ecclesiam roseo cruore suo consecrauerunt.

Petri tamen potestas eminet supra potestatem synodo aliorum Apostolorum Melchisedes pp. 12. epistol. ad episc. Hispaniæ.) Anacletus pp. epist. 2.) Marcus pp. 1. ad episcopos Ægypti,) Felix pp. 2. maxime cc. 19. epist. 2.) Vigilus pp. epist. 1. c. 7. Vide titulum: Ecclesia.

Ioannis Hus articulus septimus Constantiæ dānatus est: Petrus nō, est nec fuit caput ecclesiæ sanctæ catholicæ.

Prærogatiua eius est, vt fides illibata in finem vsque per eum, successoresque eius perduret, Marcus pp. 1. ad episcopos Ægypti: & Agatho pp. ex eo, in synodo Constantinop. 6. actio. 3.) Ennodius diaconus libello pro Symacho pp. a synodo Rom. com. probato.) Vide titulum. Sedes apostolica.

Philosophi cum philosophorum principia aut conclusiones a recta fide demiantes (vt quod mundus

Margaria Concil. ex bas. pro confessoribus. **602**
dus semper fuit, anima est mortalis), auditoribus
suis przlegunt, eis etiam religionis Christianæ ve-
ritatem manifestent. Leo pp. 19. sessio 8. Later. 3.

et in basilica publica, & seculari neque in alijs basi-
licis, neque in ipsis basilicis fiant, dicente Domi-
no: Domus mea, domus orationis vocabitur, c. 22.
Arelat. sub Carolo mag. c. 39. Turonen. sub eodē.
c. 40. Maguntiaci sub eodem. c. 21 Moguntiensis.
Quando non sint habenda, vide in titulo. Quadra-
gesima, & Dominica, dia.

Materia remota penitentiz sunt peccata poenite-
ti sæpe idem peccatum committenti convenit dif-
ferri absolutionem Caiet. Inducendus est poenitēs
ad dolorem propter Deum offensum, & non per
poenas inferni.

Poenam talionis substat, qui probare non po-
test crimen quod obiecit, quisquis ille sit. 7. Carth.
5.) Fabianus pp. epist. 9.) Damasus pp. 2. q. 2. c. 5. Ca-
lumniator.) Sixtus pp. 3. c. 4. epist. suz.) 1. Braccar.
8.) 1. Arelat. 24.

Poenam temporalem manere, hic vel in futuro
seculo solvendam, remissa æterna per sacramenta,
Synodus Trident. sess. 6. cano. 30. & sess. 14. cap. 8. &
canon. 12.

Poenitēs Deum, si quæ ordinatæ immutet. 8. To-
letan. 2.

Poenitentia, per quam lapsi à justificationis gra-
tia reparantur, secunda post naufragium tabula.
Concil. Trid. sess. 6. cap. 14. & sess. 14. cano. 2.) ex Hie-
ron. in epistola ad Demetriadem, quæ incipit. Intra
omnes; & Tertull lib. de poenit.

Poenitentiam post lapsum, longe aliam esse à bap-
tismali, ibidem, & sess. 14. cap. 2. & 8. Optima poeni-
tentia nova vita, damnatur in concil. Trid. sess. 14.
cano. 14. & cap. 8.

Minister huius sacramenti, est solus episcopus
vel

Vel sacerdos, conc. Florent. in decreto Armenorum
 Conc. Trid. sess. 34. c. 6. & can. 10.

Pœnitentiæ sacramentum à Christo institutum:
 Synod. Trid. sess. 14. cap. 1. pœnitentia nunquam non
 necessaria fuit ad remissionem peccatorum impe-
 trandam, ibidem.

Pœrma sacramenti pœnitentiæ, Ego te absolvo
 &c. Materia verò pœnitentis actus, contritio confes-
 sio, satisfactio. Conc. Trident. sess. 14. cap. 3. Conc.
 Florent in decreto Armenia dato.

Effectus huius sacramenti, est remissio peccato-
 rum, & reconciliatio cum Deo. ibidem.

Pœnitentia non modò ex grauioribus, sed etiam
 ex leuioribus committis geritur Innocentius pp. 1.
 cap 7. epist. 1.

Pœnitentiam imponens attendere debet, &c. Ale-
 xander pp. 3. part. 35. c. 1.

Quæ autem de prauioribus geritur peccatis ea
 duplex est, priuata, & publica seu solemnis.

Subijciuntur verò publicæ pœnitentiæ non qui-
 cunque grauius delinquerint, sed qui publicè pec-
 carint. 4. Tolet. 53. c. 26. Arch. sub Carolo mag. Rhe-
 men. 31. Ticinensis synodus. De eodem Conc. Trid.
 sess. 14. c. 8. reformat.

De pœnitentiario in Cathedralibus ecclesijs. Trid.
 ibidem.

Et quia oculatim noscebantur quotquot erant
 huiusmodi pœnitentiæ subditi, non autem abicòsè
 pœnitentiam agebant: hinc vulgari appellatione,
 quasi soli, appellabantur pœnitentes. pœnitentem
 dicimus (inquit 1. Toletanum cap. 2.) qui post bap-
 tismum aut pro homicidio, aut pro diuersis crimi-
 nibus, grauissimisque peccatis publicam pœniten-
 tiam gerit.

Publicæ ac solemnis huius pœnitentiæ conditio-
 nes ac qualitates ex varijs canonibus colligere li-
 cet.

Margarita Concilii & bul. pro confessoribus. 891
est. Concilium Agathense c. 14. pœnitentes (inquit)
tempore quo pœnitentiam petunt, impositionem
manuum, & cilicium super caput à sacerdote (sicut
vbiq; constitutum est) consequantur, si autem co-
mas non deposuerint, aut vestimenta non mutave-
rint, abijerantur,) Idipsum insinuant, 3. Toletan. cap.
12.) 4. Toletan. 54.) 6. Toletan. 7.) Epist. cleri Roma-
ni ad Cypr to. 1. conc. Pullent sanè, &c.

Omni tempore ieiunii (ait 4. Carth. 80.) manus
pœnitentibus à sacerdotibus imponatur, cuius rei
meminit Laod. 13.) 3. Toletan. 11.) Leo pp. 1. cap. 1.
epist 90.

Pœnitentes iidem mortuos ad ecclesiam, & affer-
re, & sepelire debebant, 4. Carth. 81.

Genua flectere seu flexis genibus orare debent
& diebus remissionis, 4. Carth. 82.

In lib 9. hist. eccles. tripart. c. 35. In occidentali-
bus (ait Zozomenus) servatur ecclesijs, & maxime
apud Roman vbi etiam locus est certus pœniten-
tium; Stant enim rei, & velut in lamentationibus
constituti. Cum enim sacra celebratio fuerit adim-
pleta, illi communionem non percipientes cum
gemitu, & lamentatione seipos in terram posuerunt;
Ad quos concurrens episcopus, & ipse cum
lachrymis, & gemitu spiriuali posternitur, & omnis
ecclesie plebs fletibus inundatur, post hoc autem
prior surgit episcopus, & eleuat iacentes à terra.
Tum competenter pro pœnitentibus facta oratio-
ne, dimittit omnes; At illi afflictionibus spontè va-
cantes, aut ieiunijs, aut abstinentia lauacri, aut sus-
pensione ciborum, aut rebus alijs que iubentur,
expectant commune tempus quod decernit episco-
pus; Constituto verò tempore velut quoddam de-
bitum exoluentes, afflictione de peccato curati, cū
populo communionem participantur.

Augustinus epistola ad Macedo. quæ est 54. di-
cit,

cit, Cautè salubriterq; prouisum est, vt locus illius humillimæ poenitentiaæ semel in ecclesia concedatur, ne medicina vilis minus vtilis esset ægrotis, quæ tantò magis salubris est, quantò minus contemptibilibis fuerit. Hæc Augustinus.

Huic syrius pp.c.5.epist.1. suffragatur, dicens de reuersis defleta peccata: De quibus, quia iam suffugium non habent poenitendi, scilicet solemniori illò modo, &c.

Qui susceptam publicè poenitentiam intermiserint, & ad prioris erroris consuetudinem reuoluti, vitæ se sæculari conuersationique reddiderint, non solum à communione dominicorum sacramentorum, sed etiam à conuiujs fidelium sunt submo- uendi: Veneti 3.) 1. Turon. 8.) Epauenen. 23.) 1. Aurelian. 13.) 3. Tolet. 11.

4. Toletan. cap. 54. Quod si aliqui per potentiam irrenocabiles sunt, nec admoniti reuertuntur, vt veri apostatæ coram Ecclesia anathematis sententia condempnentur, 6. Toletan. 7.

Negligentiores poenitentes tardius reconcilientur, 4. Carth. 75.) Illerden. 1.

Contra hos loquitur Cabilonen. Caroli magni tempore cap. 39. Multi (inquiens) in poenitentia nõ tam peccati remissionem, quàm temporis constituti expectat expletionem, & si carnum, & vini vsus eis interdictus est, mutata non voluntate, sed eiusdem cibi aut potus perceptione, intantum delitijs suis indulgent, vt deliciosius his interdictis aliorum ciborum vel potionum appetitus viuere cognoscatur. Spiritalis autem abstinentia est, quæ in poenitentibus potissimum vigere debet, & quorundam ciborum ac potionum perceptiones, & desiderium fugere debet, ille, inquam, ille magis parsimonie seruire censendus est, qui sibi non solum quarundam rerum perceptiones, sed delectationes corporis

peni

De illis qui acta pœnitentia, tanquam canes ac
sues, ad vomitus pristinos ac volutabra redeunt,
quoniam iam suffugium non habent pœnitendi,
(s. solemniter) decernimus, vt sola intra ecclesiam
fidelibus oratione iungantur : sacris ministeriorum
celebritatibus, quamuis non mereantur, intersint. A
dominicæ autem mensæ conuiuio segregentur, vt
hæc saltem districtione correpti, & ipsi in se sua er-
rata castigent, & alijs exemplum tribuant, quatenus
ab obscenis cupiditatibus retrahantur; Quibus ta-
men, quoniam carnali fragilitate ceciderunt, viati-
co munere, cum ad dominum cœperint proficisci,
per communionis gratiam volumus subueniri; Sy-
ricius pp. epist. 1. cap. 5.

Loca habeant varia adstricti solemnī pœnitentia ;
nam quidam cum energumēnis orabant, quidam
inter catechumenos, Ancyra 16.) 1. Niceni, 13.) 2.
Arelat. 11.) Illerden. 6.) Felix pp. 3. capit. 2. epistol.
decretal.

Iuuenibus imponi non permisere, Felix pp. 3.
epist. 1. c. 4.) 3. Aurelian. 24.

Imò non nisi homini annorum quadraginta,
Concil. Rom. sub Syluestro c. 12.

Nec conjugatis matrimonio, nisi ex mutuo con-
sensu, 2. Arelat. 22) Leo pp. 1. epist. 90.) 3. Aur. 24.

Syricius pp. c. 5. epist. 1.

Sexum Toletanum, cap 8. ex Leo, pp. 1. epist. 90.
Coniugatus iuuenis addictus pœnitentiæ, dam-
mortis formidatur casus (inquit) si fortè fuerit in-
continens, redet ad pristinum coniugium, ne postea
adulterij incurrat lapsura, quousque possit adipisci
temporis maturitate continentæ statum,) V. Vor-
matien. 37.

Pœnitens alteri nubens defuncto coniuge, cum
eodem ab ecclesia liminibus arceatur, 1. Arelaten,
21.) 40

21.) 4 Toletan. 54.

Solemnem illam p̄nitentiam agere clerico vlli non conceditur, Syricius pp epist. 1. cap. 4) Leo, pp. 1. cap. epist. 90. ad Rusticum Narbonen.

Hoc postea vbiq̄ obseruatum est, dicit enim primum Arausica cap. 4.

P̄nitentia desiderantibus etiam clericis non est neganda,) 1. Aurelianen. 14.

Sacerdos p̄nitentiam imploranti, absque personę acceptione p̄nitentię leges iniungat 4. Carthagenen. 74.

De eodem Cabilonens. capite 25. tempore Caroli magni.

Salutem homini adimit quisquis mortis tempore p̄nitentiam denegauerit, & desperat de clementia Dei, qui eum ad subueniendum morienti sufficere, vel in momento posse non credit, perdidisset latro in cruce p̄mium ad Christi dextram pendens, si illum vnus horę p̄nitentia non iuisset. cum esset in p̄na promittit, & per vnus sermonis promissionem habitaculum paradyfi Deo promittente promeruit. Vera erga ad Deum conuersio in vltimis positorum, mente potius est existimanda, quàm tempore, propheta hoc taliter asserente: Cũ conuersus ingemuerit, tunc saluus erit. Cum ergo dominus sit cordis inspector, quouis tempore non est deneganda p̄nitentia postulanti, cum ille se obliget iudici, cui occulta omnia nouerit reuelari, Celestinus pp. 1. epist. 2.) Sic Leo pp. 1. epist. 39. idem decessit. Quia (Inquit) misericordię Dei nec mensuras neque terminos ponere, nec tempora definire,) & 4. Carth. 76 & loquuntur enim de eo qui morbi vehementia, vel iam aducltus in furias, vel murus effectus fuerit, vbi accessus adfuerit sacerdos ei, qui antę p̄nitentiam, & reconciliationem simul petierit.) Epauenen. 36.) Similis est sententia 11. Toletan. cap.

cap. 12. vbi citatur Leo. pp.) 12. Toletan 2.) Agathi
15.) Innocen. pp. 1. epist. 1. cap. 7.) Felix pp. 3. cap. 3.
epist. 1. Vide titul. Desperandum, § 2.

Augustinus cap. vltimo libri prioris de adulteri
nis coniugijs: Quæ baptismus (inquit) eadem recon-
ciliationis est causa; Vide titulum: Baptismus § 18.

Presbyter eam tunc negans, reus est animarum,
Iulius pp. 1. 26. q. 6. c. Si presbyter.

Si superuixerit, admoneatur ab his qui testati
sunt eum petisse pœnitentiam iniungi sibi, petiti-
oni suæ satisfactum, & subdatur statutis pœnitentiæ
legibus, 4. Carthaginen. 76. & canones §. 12.) 1.
Araus. 3.

Extra periculum autem, non quouis tempore,
sed in cœna Domini, seu feria quinta septimanz vl-
time Quadragesimæ, si pœnitentiam expleverant,
reconciliabantur pœnitentes, Soter. pp. apud Gra-
cianum de consecr. dist. 2. cap. In cœna Domini,)
Innocentius pp. 1. cap. 7. epist. 1.) c. 47. Cabilonensis
tempore Caroli magni, rationem, vt cæteri canones
assignans. Ad percipienda corporis, & sanguinis
Dominici sacramenta cum alijs fidelibus.

Periculi casum ponit Cyprianus etiam epist. 2.
libri epistolarum, dicens. Ne igitur quod ore no-
stro &c.

Reconciliationem hanc canones factam dicunt
per manuum sacerdotis impositionem seu absolu-
tionem, & sanctæ communionis seu eucharistiæ cõ-
cessionem, à cuius percèptione semoti erant, 4. Car-
thag. 76. & 73.) Leo. pp. 1. epist. 89.) 1. Arausic. 3.)
Felix pp. 3. c. 4. epist. 1. qui citat. 1. Nice. c. 13.

Pro qualitate cuiusque delicti impositam fuisse,
vide in titulo, Confessio.

Pontificum sacra auctoritas, & regalis potestas,
duo sunt quibus principaliter mundus hic regitur,
Geladius pp. epist. ad Anastasium Augustum.

Præ-

Præbendæ ecclesiasticæ, titulo, Beneficia) 1. 757

In quibus tantò gratius est pondus sacerdotum, (ait ibidem Gelasius) quanto etiam pro ipsius regibus hominum in diuino reddituri sunt examine rationem, & si enim in humano generi dignitati præstant, rerum tamen præsulibus, diuinarum deorum colla submittunt, atque ab eis causas sive salutis expectant, inque sumendi cælestibus sacramentis subdi se debere cognoscunt.

Preclaræ mentio fit, 6. Toletan. 5.) Rhemen. 39. & 34. Moguntiensis 20.

Prædestinationis Dei temerariam præsumptionem, quia quis certò statuit se de numero prædestinatorum esse, summopere esse cauendam, Concil. Trid. sess. 6. c. 12. & cano. 15. Vide Augustinum cap. 23. de corrept. & gratia.

Prædestinari aliquos diuina potestate ad malum qui ausus fuerit dicere, anathema fit, Concilium Arausicum a cap. 25.) Concil. Trident. sessio. 6. cano 17.

Prædia diuinis vsibus tradita quisquis humanis applicat, sacrilegus est, pius pp. 1. apud Gratia. 12. quæst. 2.) Urbanus pp. 1. in epist. decretali, Maguntien. 11. Vide prosperum lib. 2. de vita contemp. ca. 16. & Auilianen. 3. cap. 11. De vera possessione 2. Lateran. 40.

Prædicare verbum Dei cuius sit, habes in titulo, Episcopus, §. 41. 42. & sequentibus.

Prædicatores euangelij quales esse oporteat quomodo aduersus improbos defendendi per episcopos, si bene, quomodo castigandi si male prædicent, Cont. Trid. sess. 5. cap. 2. de reformat.

Religiosi in monasterijs suis sine superioris licentia, in templis parochialibus sine episcopi aut pastoris licentia prædicare non possunt. Ibidem.

Admonendi sunt potentes (ait Tyricenasis synodus

1
dus

us sub Ludouico Imper.) vt ad maiores ecclesias vbi præcationem audire possint, conueniant, & quantum dono omnipotentis Dei diuitijs, & honoribus ceteros antecedunt, tanto ad audiendum præcepta conditoris sui alacrius festinent.

præfationes has nouem in sacro catalogo tantùm modò inuenimus recipiendas, quas longa retro veritas in Roma. Ecclesia hæctenus serauit, vnam in albis paschalibus, aliam de Ascensione Domini, tertiam de pentecoste, quartam de natali Domini, quintam de apparitione Domini, sextam de Apostolis, septimam de sancta Trinitate, octauam de cruce, nonam de ieiunio, & quadragesima, pelagius pp. 2. epist. 4. ad episcopos Germaniæ, & Galliæ De consec. dist. 1. c. Inuenimus, attribuitur istud Gelasio.

potest quis sibi subditum absoluere vbique, & à peccatis, & ab excommunicatione Vi& nu. 151. Tol. 13. cap. 13. nu. 15. & Sa.

presbyter nullus ordinetur qui triginta ætatis suæ non impleuerit annos. Fabianus apud Gratia. distinct 57. c. Si quis 30. Noecesar. 11.) Agathen. 17. Bonifacius pp. 1. apud Gratian. dist. 78.) 4. Toletan. 18. & 19.) cap. 12. Turonen. tempore Caroli magni.

At Zacharias pp. epist. ad Bonifac. quæ est 5. Inquisisti etiam hoc (inquit) si ante trigesimum annu liceat sacerdotem ordinari bonum, vt ordinetur is solùm, qui eius sit ætatis, si inueniri potest, si autem minime reperiuntur, & necessitas exposcit, à vigin tiquinque annis, & suprâ leuitæ, & sacerdotes ordinentur; Vide Concil. Trident. sess. 23. c. 12. & 14.

Anaclet. pp. epist. 2. annotat, nullum eorum qui ante Abraham vixere, appellari presbyterum quâuis longior illorum vita fuerit: atque ita, non à longæua vita nomen impositum, sed, &c.

Episcopo, & omnibus presbyteris eius expiti
L II manus

manus Imponentibus, ac traditione, & orarij, & patenz ordinatur, 4. Carth. 3.) 4. Tolet. 27.

Qui literas nescit, non ordinetur presbyter, quandoquidem laicos docere habet. Hilarius pp. cap. 3. epist. ad episcopos Tarracon.) 5. Toletan. 8.) imò nisi & literas norit, & baptizandi ordinem 2. Aurelian. 15.

Imò nisi psalterium, & cantica vsualia, vel hymnos perdidicerit, 8. Toletan. 8.

Libellus officialis, seu rationem gerendi ecclesiastici officij continens, detur ei cum ordinatur, 4. Toletan. 25. Sic monet 2. Lateranen. c. 27. Episcopi promouendos in sacerdotes diligenter informent, vel per seiplos, vel per alios viros idoneos super diuini officijs, & ecclesiasticis sacramentis, qualiter ea ritè valeant celebrare, quoniam si ignaros, & rudes de cætero ordinare præsumserint, & ordinatores, & ordinatos graui decreuimus subiacere vltioni. Sanius est enim, maximè in ordine sacerdotij, paucos bonos, quàm multos malos habere ministros, quia si cæcus cæcum duxerit, ambo in foueam dilabuntur.

Si vel inuitus vel reclamans fit quispiam ordinatus, ordinationem ratam esse videntur, & dicere, & probare 8 Tolet. 7.) Simplicius pp. epist. 2. vide 3. Aurelianen. 7.

Ad sacerdotium nemo potest assumi in vinculo coniugij constitutus, nisi fuerit promissa conuersio (scilicet ad continenter viuendum) ipsius, & vxoris 2. Arelaten. 2.) Gangren. 4. Indicatur id obseruatum.

Vide titulum: Continentia, §. 1. 2. 3. &c.

Quod si ad torum vxorum suarum redire voluerint (ait Agathen. cap. 9.) pp. Innocentij ordinatio, vel Syricij episcopi auctoritas tenetur, vt sine spe veniz excidant in perpetuum à gradus sui dignitate.

Margarita Concil. & om. pro consuetudinibus. 1599
te. Syricius pp. epist. 1. c. 7) Innocent. pp. 1. epistol. 3.
c. 1.) Antifiodoren 21.

Presbyter si uxorem duxerit, ab ordine suo depo-
ni debet, Neocesar. 1.) Rom. concil. sub Syluestro
c. 19) Maguntien. 19. tempore Arnulfi Imp.

Presbytera erat presbyteri relicta, Antifiod. 21. 2.
Turon 10) Laod. 11. senior vltima.

Quod si fornicatus fuerit, & adulterium com-
miserit, extra ecclesiam abijciatur, & ad poeniten-
tiam inter laicos redigatur, Neocesarien. 1.) Aruer.
concil. post canones,) Vomart. 11. Synodus Fran-
cica sub Zacharia pp. is (inquit) duos annos in car-
cere poenitentiam faciat.

Non cantet inter epulas, Antifiodoren. 40.
Presbyter cardinalis damnari non potest nisi 44.
testibus Syluester in concilio Romano.

Præscriptione temporis quantumvis diuturni
nil venit ex ecclesie possessionibus in proprium ius
clerici cuiuscunque, dum modo pateat ecclesie rem
fuisse, Agathen. 59.) 1. Aurel. 25.) (ubi dicitur lex
præscribendi esse secularis) Epau. concil. c. 18 ex
Agathensi) 4. Aurelia. 18.) 2. Hispalense, c. 1.) 4. To-
tan. c. 33. & 34. non negat id esse verum, & naturale
ius) 6. Toletan. 5.

In iure prædiorum (inquit August. c. 7. libri de,
& operibus) tamdiu quisque bonæ fidei possessor
rectissime dicitur, quamdiu se possidere ignorat
alienum, cum verò scierit, nec ab aliena possessio-
ne recesserit, tunc malæ fidei perhibetur, tunc ius-
tè iniustus vocatur, &c. Vide Alexan. pp. 3. part.
38. cap. 1.

Vigilanti studio (inquit) cauendum est, ne malæ
fidei possessores simus in prædijs alienis, quoniam
nulla antiqua dierum possessio iuvat aliquem ma-
læ fidei possessorem, nisi respuerit postquam se alie-
na nouerit possidere, cum bonæ fidei possessor dici

955 *de iudicij de Gregorio Camarac.*
non possi; Ephesinus enim legislator solum prop-
ter vitandam miserorum segnitiam, & longi tem-
poris errorem, & confusionem primus tricennali
vel quadragenali præscriptioni vigorem legis im-
posuit, nobis autem tam in rebus cognitis quam
latentibus placuit non habere vigorem.

Primatis nomen accepit is episcopus, qui in eo
est oppido episcopus ordinatus, quod primas anti-
quus censebatur, Stephanus pp. i. epist. 2.) Ani-
cetus pp in epist decretali.

Principum adhortatio,) Trident. sess. 25. cap. 10.
reformat.

In rebus ecclesie ecclesia vna alteri præscribit
quieta trigennaria possessione, si in eadem sint pro-
uincia, Chalcedon. 17.) 4. Toletan. 33.) Gelasius pp.
epist. 2. c. 2.) 3. Aurelia 17.) 1. Hispal. 2. quod ius tamé
contrarium dicit,) Aruern. concil post canones)
2. Lateranensis 41. dicitur.

priores cum in conuentualibus ecclesijs (ait Ale-
xander pp 3 part. 1. cap. 20) fuerint constituti nisi
pro manifesta causa, & rationabili non mutantur,
videlicet si fuerint dilapidatores, nec continenter
vixerint, aut aliquid tale egerint, pro quo amouen-
di meritò videbantur aut si etiam pro necessitate
maioris officij de consilio fratrum fuerint trans-
ferendi.

priscilliani hæretici errores recenset. primum
Bræcarense, & primi Toletani symbolum

privilegiū meretur amittere, qui permessa sibi
abutitur potestate; Simplicius pp epist. 2.

probationis tempus; puellæ quæ propria volun-
tate monasterium exoptant, annum permanent in
ipsa veste cum qua sunt ingressæ: In his verò mo-
nasterijs, vbi non perpetuò tenentur inclusæ, pro-
bent triennio in ea qua intrauerint veste: quibus
elapsis, si velint, vestimenta religionis accipiant, 5.

Aure-

Aurelianen. 10) quibus vestimentis (in ni loco vradur, 10. Toletan. 4) 4. Carth. 11. & 104. Vide titulum, monachus §. 2.

Processiones; Antiqua in hac parte (ait 3. Braccarense c. 5. & solennis consuetudo seruetur, vt in festis quibusque diebus arcam Domini cum reliquijs, non episcopi, sed leuita in humeris gestent, quibus & in veteri lege onus idem impositum nominamus; Quod si & episcopus reliquias per se deponere elegerit, non ipse a diaconibus in sellula vehatur; sed potius pedestri eo vna cum populis progressionem procedente ad conuenticula sanctarum ecclesiarum, sanctae Dei reliquiae per eundem episcopum portabuntur.

proditores; Quicumque laicorum in aduersitate propriae gentis, aut patriae, vel regiae potestatis ad externas partes se conferendo noxius fuerit ultra repertus, non solum omni rerum suarum proprietate priuetur: sed & perpetua excommunicatione damnato, nunquam illi, praeterquam in ultimo mortis suae, communio tribuatur, V Vormatien. 43.

professor scripturae, lege, Scripturaram.

professionis tempus, in titulo, Monachus §. 2.

professione facta continenter viuendum est; Virgines quae se Deo dedicauerunt (ait Elbertinum concilium c. 13) si pactum perdididerint virginitatis permaneatque in incontinentia, nec in fine communionem accipiant: poenitentia autem ducta, & a coitu abstinens, in fine communionem accipiat. Arelaten. 27. idem de viduis similibus sancit, & 3. Chartaginense cap. 104. item 1. Toletanum cap. 16. & 19. & primum arauf. ca. 27. Chalcedon. 16. & primi Tronon. cap. 6.) Valentinum Galliae capitulo 2.) Gelasius pp. cap. 22. epist. ad episcopos per Lucaniam) Herden. 6. Innocentius pp. 1. epist. 2. ad Vicentium episcopum Rothomag. c. 12. citatus a 2.

Tur. synodo c. 21. ubi etiam dicit eadem Turonenſis ſynodus: Etiam lex Romana conſtituit, ut quicumque ſacratam Deo virginem vel viduam fortalte rapuerit, ſi poſtea eius deuinctone conuenerit, capituli ſententia feriat: item n̄ quis non dicam rapere, ſed attentare matrimonio iungendi cauſa ſacratas virgines vel viduas auſus fuerit, capituli ſententia feriat: cum etiam in Chronicis habeatur de virginibus Gentilium tempore, quæ ſe Deæ veſte ſacrauerant poſtmiſſo propoſito, & cori upta virginali gratia, legal ſententia viuas in terra fuiſſe deſoſas.

Adulterij conuicta profeſſa famina excommunicetur Ven. 4.) Quintum Aurelian. c. 19.) 1. pariſien. 5.) 1. Manticon. 12.) 6. Toletan. 6.) c. 6. Coloniēſis ſynodi ſub Carolo 3 Maguntien. 26. ſub Arnolfo Imp.) Triburiente conc. ſub eodem c. 23.

Vniuerſi canones hi diſſociari volunt iunctos profeſſis vel dicatis Deo virginibus, aut viduis, ratamque non agnoſcunt coniunctionem.

prophanatio templi, titulo, Eccleſia, 9. 10.

psaltes canonici ſoli in eccleſia pſallant, Laodiceen. 15.

In ſeculari habitu lector in eccleſia non pſallat. 1. Braccar. 29.

psalmi ad idiotis compoſiti non canantur, Leodic. 59. Nec quicumque de veteri inſtrumento poetice ſcriptum 1. Braccar. 30.

Aug. epiſt. 119. c. 18. Donatiſto (inquit) ebrietates ſuas, &c.

In proceſſionibus non connectatur, ideſt, ex diuerſis verſibus, & ſenſibus libri, vnum canticum minime coniungatur, ſed ſingulorum psalmorum ordinabiliter debet fieri lectio, Laod. 17.

Vide titulum; Orandi & pſallendi.

psalmum vnumquemque concludat verſus: Gloria

ria patri, & filio, &c. 4. Toletan. 14.

psalmodiarum cantatorum in singulis horis numerum habes a. Turonen. 19:

pupillorum curam episcopis gerit, tit. episcopus: purgatio infamatis parochianus, si de aliquo crimine publica laborat infamia (ait Alexan. pp. 3. par. 20. c. 27.) accusatore, & testibus deficientibus, ad purgationem per diocesana episcopum est compellendus, nisi forte super ipsa ad superiorem iudicem duxerit appellandum; Sanè si appellauerit, eius iudicio apparebit, ad cuius examen causa per appellationem refertur; Quatenus verò inimicitia vel contrarietate aliquis parochianus iudicio diocæsani episcopi eximatur, quia nos consulere voluisti, quod non solum pro inimicitia, sed etiam pro manifesta causa suspicionis potest sui episcopi iudicium evitare, & ad superiorem iudicem recurrere, cum nullus à suspecto iudice debeat iudicari.

 purgatorium esse Græci, & Latini confessi sunt in Concilio Florentino, tam in synodi proximo, quam in ultima sessione; Latini quidem hisce verbis: Non ignem in hoc mundo credimus esse, quo quidem animæ peccatis leuioribus, vel (vt vulgo dicitur) venialibus obnoxia, coadiuuante ecclesiâ, sacerdotem precibus, missis ac elemosynis expiatur, & infra: Qui confessi, sacratissimum Christi corpus, absque tamen pænæ præuia satisfactione (vide titulum: Oblationes §. 4. & titulum: Missa §. 10.) sumunt, continuoque moriuntur, hi dubio procul in supra dicto igne (quod purgatorium appellari solet) purgantur; Græci verò sic. Quæcunque patres amplissimi protulistis, orientalis ecclesiæ profiteretur, quamuis inter Græcos, & Latinos parua sit differentia. Nam ipsi purgatorium, non ignem, sed oblitum quendam locum ac laborum plenum esse censeant, in quo quidem existentes animæ lumine

904 *na. in curia de Gregorio Camarac.*
diuino priuantur, donec coadiuante ecclesia) vt
supra dictum est) expientur ac liberentur; Hæc ibi
Huius Synodi definitionem conseruat Synodus Tri
dentina sessione 6. canone 30. & sessionem 25.

Q
Quadragesima sic tota ieiunanda est, vt ne
quidem vltima cuius feria quinta ieiunium resolu
uere liceat, Laodicen. 50.) neque sabbato, Agath.
22.) & Aurelianen. 2.) dies dominicos excipiunt ca
nones, 8. Toletan. 9.

In ea saluberrimè conditio humani generis ex
piatur, 8. Toletan. 9.

Dies Quadragesimæ, anni totius decimæ depu
tantur, 3. Toletan. 9.

Initium eius designabat episcopus in die Epi
phaniz, Antiochoren. 3.

Telesphorus papa non eam indixit primus, sed
hoc tantum voluit vt clerici non sex modo, sed
septem hebdomadas abstinerent à carne. Videatur
epistola eius decretalis.

In ea nec nuptiæ celebrantur, nec natalicia, Lao
dicen. 52.

Nec martyrum natalicia, Laodicen. 51. Imò eo
tempore congruè absteineat à coniugè, Liberius
papa.

Nec iudicialia, Liberius pp. in 1. tomo cõcil. Trib
bur. 36.

Questores elemosynarum pro hospitalibus, mo
desti, & discreti esse monentur, neque in tabernis
aut locis inenuguis hospitari, nec inutiles aut sum
ptuosas expensas facere, neque omnino fallum reli
gionis habitum gestare. In concil. Trident. sess. 5. c.
2. nulla ratione, vel per se cuiuscunque conditionis
existant, vel per alios prædicare seu concionari
permittuntur, sess. autem 1. eiusdem concil. cap. 8.
de reformat. grauissimis de causis rursus è medio
tolluntur:

Raptores,

Raptores viduarum vel virginum à communione suspendit, etiam si illæ eis consentiant, Symmachus pp. cap. 3. epistolæ decretalis) Gregorius pp. 3. in concilio Roman. cap. 1. anathematizat eum, 3. Aurelianen. 16. vsque ad vitæ vitium ea pœnâ eum ferit) & 1. Parthen. c. 5.) Chalcedon. 27. & citatur V. Vornation. 77.

2. Turonen. capit. 21. dicit eum lege Romana capite plecti.

Rapta sponsa; Vide titulum Desponsata, § 2.

Rebaptizabantur ad ecclesiam venientes de Paulianistis, & Cataphrygis, 1. Nicen. capit. 18. item Photiani 2. Arelaten. 16.) Laodiceni 8.) Hos omnes nominat septimus canon primi Constantinopolitani, in 1. tomo consil. post Concilium Ephesinum, Eunomiano (inquit) qui vna immersione baptizantur: item Montanitas, qui hic appellantur Phryges, præterea Sabbellianos qui hyopatorian docent & alia quædam atrocitas agunt, aliasque sectas (multi enim hic hæretici sunt) maximè qui adueniunt à Galatarum regione, ex eis qui volunt adiungi orthodoxæ ecclesiæ sicuti Græcos, Gentiles, & infideles, admittimus, ac primo quidem die designamus eos Christianos, altero Catechumenos, id est, elementarios, ac quasi fidei tyrones, deinde tertio die adiucamus eos ter insufflando in faciem, & aures atque ita catechizamus huc instituiamus, & erudimus eos, simulque operam, ut longiori tempore maneant ac verentur in ecclesia, diligenterque, & attentè audiant scripturas, tunc tandem eos baptizamus.

Cum communicent. Herden. 14.) Felix pp. 2. iste Damaso pronunciauit hæreticum Constantium Imp. filium qui rebaptizatus erat.

-Nonnulli quoque venientium à quibusdam Arrianis

rianis, & propria lege sua (non ecclesie præscripta forma) vtentibus inter baptizandum 1. Arelaten. 8. de quibus (inquit ille canon) si audiaut, eos esse baptizatos in nomine Patris, & Filij, & spiritus sancti manus eis tantum imponant.

Vide Concil. Trident. sess. 7 canon. 11. & 12. de baptis. & August. lib. de peccat. merit. & remis. cap. 14. & lib. 3. cap. 3.

1. Dixi, nonnulli, eo quod non multi Arriani eiusmodi fuerint, plurimi autem qui baptizarent in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Syricius pp. epist. 1. c. 1.) Innocentius pp. 1. ep. 18 cap. 3.) 2. Arelaten. 17.) & supra citatus canon. 7. concilij Constantinopolitani.

Reconciliari nolens in se peccanti, Vide titulo, Discordium.

Religiones, Vide titulum, monachus.

Reliquiæ sanctorum in oratorijs villaribus non ponantur, nisi forsan clericus cuiuscunque parochiæ, in cuius ecclesia esse contingat, ibi sacris cibus psallendi frequentia famuletur, Epaunen. 25.

Reliquiæ sanctorum in processionibus deferrebantur, 3. Brac. 5.

Reliquiæ antiquæ modò extra capsam (ait 1. Lateran. c. 71.) non ostendantur, nec exponantur venales, inuentas autem de nouo, nemo publicè venerari præsumat, nisi prius auctoritate Romani pontificis fuerint approbatæ: prælati verò de cætero non permittant illos qui ad eorum ecclesias causa venerationis accedunt, vanis figmentis aut falsis decipi documentis.

Remittendi peccata potestatem Christus dedit Apostolis, cum à mortuis excitatus dixit: Sicut misit me pater, & ego mitto vos, accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittentur

tuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt; Nā
verbis tam prelpicuis potestatem remittendi, & re-
tinendi peccata ad reconciliandos hęcies post bap-
tismum lapsos Apostolis, & eorum successoribus
fuisse communicatam (ait Synodus Tridentina.)
vniuersorum patrum consensus semper intellexit,
Irenę lib. 5. contra hęcreses, dicentis: Exiuit mor-
tuus colligatus, &c. Ambrosij lib. 1. de pœnitentia
cap. 7. & lib. 2. cap. 7.) Augustini sermone 44. & octa-
uo de verbis domini: & tractatu 2. in Psal. 101. &
lib. 1. de doctrina Christiana cap. 18.) Chryostom.
post initium libri tertij de dignitate sacerdotij, &
homilia, 5. de verbis Isaia: Vidi dominum,) Cypria-
ni epistola 2. lib. 1.) Hilarij in 16. cap. qui Matthæi,
Gregorij pp. 1. homilia 26.) Patiani cuiusdam eru-
diti scriptoris contra Nouatianos in tractatu de pœ-
nitentia,) Cyprianus epistola 2. lib. 1. epistola. Nec
enim fas erat, &c.

Quamuis (ait Leo pp. 1. epistola 95. ad Leonem
Augustum, c. 2 & 83. ex Gaio pp. epist. 1.) multorū
sanctorum in conspectu Domini pretiosa mors
fuerit, nullius tamen infantis occisio, redemptio
fuit mundi: acceperunt iusti, non dederunt coronas,
& de fortitudine fidelium exempla nata sunt pa-
tientia, non dona iustitia, singulares quippe in-
singulis mortes fuerunt, nec alterius quisquam de-
bitum suo sine persoluit, quum inter filios hominū
vnus solus Dominus noster Iesus Christus exte-
rit, in quo omnes crucifixi, &c. sunt. Augustinus idē
dicit tract. 84. in Ioannem.

Repudium vxoris; Vide, matrimonium 9. 12.
13. &c.

Restituere debet spoliato spolia quæ à spoliato-
re iniusto accepit, etiam si spoliatus in probatione
deficiat quod res sit sua, quum non multum inter-
sit inter detinere alienum iniuste, ac inuadere
alie.

alienum. a Lateran. 39. non obstante ciuili iuris rigore.

Resurrectionem carnis Manichæi ideo negarunt, quod eam crederent, a dzumone creati, i. Bracaren. 12.

Rex Hispaniarum olim optima ratione, & reipub. utilissima constituebatur, vt videre est in titulo, Hispan.

Rex à recte regendo vocatur (ait Moguntienfis synodus sub Arnolpho rege c. 2.) Si. i. piè, & iuste, & misericorditer regit, merito rex appellatur: si his caruerit, non rex, sed tyrannus est. Antiqui enim omnes reges, tyrannos vocabant. Sed postea piè, & iuste, & misericorditer regentes, regis nomen ademptum: e vero & iniuste crudeliterque principantibus, non regis sed tyrannicum apud est nomen. Quia rex à regendo dicitur, primò ei studendum est, vt semetipsum, suamque Christi adiuuante gratia, ab operibus nequam emaculet, bonisque operibus exuberare faciat, vt ab ea ceteri bonum exemplum semper capiant. Iple etiam salutiferis Christi præceptis fideliter atque obedienter obsecundet, & rectè agendo eos quibus temporaliter imperat, in pace ac concordia atque charitate, ceterorumque bonorum operum exhibitione, quantum sibi diuinitus datur, consistere faciat, & dictis atque exemplis, ad opus pietatis, & iustitiæ, & misericordie solenter excitet, attendens quod pro his Deo rationem redditurus sit, quatenus ita agendo, sanctorum regum, qui Deo sincere seruiendo placuerunt, post hanc peregrinationem confors efficiatur. De rege autem qualis esse debeat, ita in Deuteronomio legitur: Cum ingressus fueris terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi, & possederis eam, habitauerisque in illa, & dixeris: Constitutam super me regem, sicut habent omnes per circuitum nationes

nes, eum constitues, quem Dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum. Et post pauca: Non habebit uxores plurimas, quæ illiciant animam eius, neque argenti, & auri immensa pondera. Postquam sederit in solio regni sui, describet sibi Deuteronomium legis in volumine, accipiens exemplar sacerdotibus Leuiticæ tribus, & habebit secum, legetque omnibus diebus vitæ suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, & custodire verba, & caeremonias eius quæ in lege præcepta sunt. Ne extollatur in superbiam super fratres suos, neque declinet in partem dextram vel sinistram, ut longo tempore regnet ipse, & filij eius super Israel. Attende quod timor Dei, & custodia præceptorum eius, & humilitas, quæ non patitur eum extolli super fratres suos, & iustitiæ rectitudo non solum regem, sed & filios eius longo faciet regnare tempore. Ut ergo princeps extollentiam cauere debeat, Ecclesiasticus admonens ait: Principem te constituerunt, noli extolli sed esto in illis, quasi in illis In Prouerbijis. Rex qui iudicat in veritate pauperes tronus eius in æternum firmabitur. Item Misericordia, & veritas custodierunt regem, & roboratur clementia tronus eius.

Romanorum præsulum auctoritas. Vide Epistolæ Synodicæ.

Sabellius hæreticus docuit, Deum non triunum esse: sed vnã personam esse naturæ diuinæ, ut & Priscillianus, Roman. concil. sub Syluestro pp. c. 2.)
1. Braccar 1.

Sabbati ieiunium; Vide Ieiunium.

Sacrificium vnicum populi Christiani Christus in vltima coena primus exercuit, corpus suum, & sanguinem sub speciebus panis, & vini Deo patri offerens, ac sub earundem rerum speciebus, Apostolis quos tunc noui testamenti sacerdotes constituat;

tuebat, eorumque successoribus, vt similiter offerrent præcepit. Concil. Trident. sess. 22. cap. 1, & sess. 23. cap. 1.

Vide supra in titulo; Missa.

Sacerdotium externum noui testamenti, in quod vetus translatus est. Christus instituit, constans pietate consecrandi, offerendi & administrandi corpus, & sanguinem Domini, nec non peccata dimittendi, & retinendi. Concil. Trident. sess. 23. cap. 1.

Omnes Christianos sacerdotes esse noui testamenti, erroneum est, & scripturis contrarium eadem sess. cap. 4. Eum qui semel sacerdos fuit non posse fieri laicum, ibid. & can. 4.

S

Abstemius eo quod vinum non bibat, vel illud euomat vel alio modo patiatur vomitum, non potest ad sacerdotium admitti Maiol. cap. 25. Reginal. lib. 36. num. 58.

Abstemius dispensari non potest à Summo Pont. quoad sacerdotium secus quoad reliquos ordines Nauar. c. 27. num. 104. Sair. cap. 9. num. 15. Tolet. lib. 1. cap. 25.

Sacerdotes multum constat colendos esse, quum ore suo corpus Domini conficiant (vt testantur patres citati tit. Eucharist. §. 3.) & eorum orationibus stella terrena sedentur, & dæmonum pellantur incursus. Felix pp. 2. epist. 1. c. 20.) Cyprian. lib. 1. epist. 3. fol. 12.

Duo tantum sunt ordines sacerdotum, titulum, Ordo § 3.

Ab omnibus quæcunq; ad aurium, & ad oculorum pertinet illecebras (ait Turonen. concil. sub Carolo magno, c. 7.) vnde vigor animi emolliri posse credatur, quod de aliquibus generibus muscorum, aliisque nonnullis rebus sentiri potest, Dei sacerdotes abstinere debent, quia per aurium oculorumque

rumque illecebras, vitiorum turba ad animam ingredi solet. Hircionum quoque turpium, & obscenorum insolentias iocorum, & ipsi animo effugere, ceterisque sacerdotibus effugienda predicare debent, & cap 8. Sacerdotibus non expedit saecularibus, & turpibus quibuslibet interesse iocis, venationes quoque ferarum vel aurum minimè sectentur. Eadem monita dat Maguntiacum concilium sub Carolo magno, cap. 14. c. 8. 9. & 10. Cabilonen. sub Carolo magno, & c. 14. Maguntiaci sub eodem, habes quaecunque sunt prohibita sacerdotibus, & 2. Lateran. 16.

Summatim vide 4. Toletan. cap. 18. de indignis sacerdotio

Eos irreprehensibiles esse conuenit, quos necesse est praesse corrigendis. Hormisdas pp. c. 1. epist. ad episcopos Hispan.) 4. Toletan. 20.) cap. 3. Arelaten. sub Carolo magno.

Accusator sacerdotis tit. Accusare.

Sacerdotium in veteri lege coepit ab Aaron, la noua à Petro Apostolo, Anacletus pp. epist. 2) Gregorius pp. 1. in epistola ad Augustustinum Anglosaxonum episcopum.

Ante aduentum Christi (inquit Gelasius pp.) quidam figuraliter, adhuc tamen in carnalibus actibus constituti, pariter reges extiterunt, & pariter sacerdotes, quod sanctum Melchisedech fuisse sacra prodit historia: quod in suis quoque diabolus imitatus est; utpote qui semper quæ diuino cultui conuenirent, sibi met tyrannico spiritu vendicare contendit, ut pagani Imp. s. idem & maximi pontifices dicerentur. Sed cum ad verum ventum est eundem regem atque pontificem, ultra ubi nec Imp. pontificis nomen imposuit, nec pontifex regale fastigium vendicauit. Quamuis, &c. Nicolaus pp. ad Michaelem Imp. Idem habet ex illo,

Sacra

Sacramenta nouæ legis omnia a Christo instituta esse, neque plura esse nec pauciora quam septem Concil. Floren. in decretis Eugenij ad Armenos) concil. Trident. sess. 7. canon. 2) Constan. 15.) Differentiam eorum a sacramentis veteris legis ponit. concil. Trident. eadem sess. canon. 2. & clarius conc. Florentinum loco iam citato Multaque alia in illis amborum conciliorum locis de sacramentis scitu digna leguntur, quæ hic longum esset referre.

Leo pp. 10. ex articulis Lutheri hunc 1. damnat: Hæretica sententia est, sed visitata: sacramenta nouæ legis iustificantem gratiam illis dare qui non ponunt obicem.

Gratis dentur, & dispensentur, 11. Toletan. 8. Vide id in singulis Sacramentis.

Ioannis V. Viclef articulum 4. damnat synodus Constantiensis: Si episcopus vel sacerdos existat in peccato mortali, non ordinat, non consecrat, non conficit, non baptizat.

Sacrificium offerens sacerdos semper ipsemet de sacrificio participet ac sumat. 12. Tolet. 3.

Sagarum insaniam inuenies descriptam apud Iuonem lib. 8. de rectorum, ubi hæc habet ut Agath. concil. Perquirendum est, si aliqua fœmina sit, quæ per quædam maleficia: & incantationes mentes hominum immutare se posse dicat. id est, ut de odio in amorem, vel de amore in odium conuertat, ut bona hominum aut damnet aut subripiat, & si est quæ se dicat cum demonum turba in similitudinem mulierum transformata certis noctibus æquitare super quasdam bestias, & in eorum consortio annu-meratam esse.

Nicolaus pp. 1. ad Michaelem Imp. scripturis latè id probat. hæc talis, omnimodis scopis correctæ, ex parochia eiiciatur. Hæc ibi. Sic concilium Ancyræ (habes post eius canones tomo 1. Concil.)

Quædam

Quædam sceleratæ mulieres retro post Satanam conuersæ, dæmonum illusionibus, & phantasmaticis seductæ, credunt se & profitentur nocturnis horis Diana Paganorum Dea, vel cum Herodiade, & innumera multitudine mulierum equitare super quædam bestias, & multa terrarum spatia intempeste noctis spatio pertransire, eiusque iussionibus velut dominæ obedire, & certis noctibus ad eius seruitium euocari. Hæc ibi.

Salutis conductus dati hæreticis vsus erat in s. nõdo generali sexta Constantinopolitana, vt patet ex epitola Imperatoris Flauij Constant ad Donum papam.

Saluent plebem presbyter, & episcopus similiter 1. Bracc. 21.

Sanctus, sanctus, sanctus, &c. à populo cantabatur, sacerdote missam inchoante ex iussu Sixti pp. 1.) Valense cap. 6. cantatur,) sed post Euangelium cani iubet 4. Toletan. 11.

Sanctorum corpora è loco vno in alium non transferantur sine concilio principis, vel episcopi vel sanctæ synodi licentia sub Carolo magno concil. Maguntiacum c. 51.

Sanctimoniales in monasterio constitutæ (ait concil. Cabilonen. tempore Caroli magni c. 49. habeant studium in legendo, & in cantando, in psalmodiorum celebratione siue oratione, & horas canonicas, matutinam videlicet, primam, tertiam, sextam, nonam, vespernam, completoriam pariter celebrent & omnes, excepta quam infirmitas tenet, in dormitorio dormitant, & omnibus diebus ad collationem veniant.

Et cap. 61. Non debent sanctimoniales in proprijs mansionibus cum aliquibus masculis clericis, sine laicis consanguineis, siue extraneis bibere, siue com-

M m m

medere

medere, sed si quando id agendum est, in auditorio agatur, & vbi auditorium deest, non fiat, & cum nullo masculino eis colloquium habere liceat, nisi in auditorio, & ibi coram testibus Eugenius pp. 2. cap. 3.

Et cap. 62. Sanctimonialis, nisi forté abbatissa pro aliqua sua necessitate incumbente illas mittente, nequaquam de monasterio egrediantur. Hæ verò quæ famulos aut famulas non habent, ad exercenda negotia ad portam monasterij perueiant, & ibi coram testibus negotia sua exercent.

Scholas episcopi constituant, ait cap. 3. Cabilon. concil. temp. Caroli mag.) in quibus & literaria solertia disciplina, & sacræ scripturæ documenta discantur, & tales ibi erudiantur, quibus meritò dicantur à Domino: Vos estis sal terræ, & qui condimentum plebibus esse valeant, & quorum doctrina non solum diuersis hæresibus, verum etiam Antichristi monitis, & ipsi Antichristo resistatur, vt meritò de illis in laude ecclesiæ dicatur: Mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.

Vide titulum, Doctoris. §. 4.

Satisfactio, tertia sacramenti poenitentiae pars à patribus fuit Christiano populo perpetuo tempore commendata. Concilium Trid. sess. 14. c. 8.

Cyprianus lib. 1. epistola 3. de hæreticis agens Detur (inquit) opera nè satisfactionibus, & lamentationibus delicta redimantur, ne vulnera lachrymis abluantur. Similia crebro habentur in eadem epistola, & in sermone de lapsis.

Nostra hæc satisfactio nec obscurat, nec aliqua ex parte imminuit satisfactionem Christi, vt hæretici nostræ tempestatis calumniantur, sed eam potius commendat, atque illustrat. Concil. Trid. eadem sess. cap. 8. & canone 14.

Satisfacimus Deo pro peccatis nostris, non solum

Ium pœnis sponte à nobis ad vindicandum peccatum susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mentura delictis impositis, sed etiam temporalibus flagellis à Deo influctis, & à nobis patienter toleratis. Conc. Trid. sess. 14. cap. 9. & canone 13.

Debet autem sacerdotes domini, quantum spiritus, & prudentia suggesserit, &c. ex eadem 14. sess. cap. 8. vsque Nam clauas sacerdotum.

Scripturarum sacrarum seriè habes in tit. Libri canonici. Eam corrumpit quidam Dictinius, & Priscillianus. 1. Braccar. 17.

Quomodo intelligenda ac interpretanda sacra scriptura: Conc. Trid. sess. 4. decreto 2. cap. 1. Cabilonen. sub Carolo magno.) Lateran. concil. 3. sub Leone pp. 10. in eius bulla.

Quando & quomodo utendum scriptura, ac non utendum. ibidem.

Scripturæ sacræ lectio ac expositio in ecclesijs cathedralibus, in monasterijs ac monachorum conuentibus habeatur. Conc. Trid. sess. 5. cap. 1. de reformatione.

Scotici presbyteri discurrentes taxantur. cap. 43. Cabilonen. sub Carolo magno.

Sedes Apostolica terminet episcoporum iudicia & maiores ecclesiæ causas. Zepherinus pp. epi. 1.) Anacletus pp. epi. 1.) Sixtus pp. 2. epi. 1.) Damasus pp. epist. ad Stephanum) Innocentius pp. 1. epist. 3. c. 3. & epist. 25. quæ est ad episcopos synodi Carth.) Gelasius pp. in epist. ad Faustum magistrum) Vigilus pp. epist. 1. cap. 7.) Pelagius pp. 1. epist. 1.) Adrianus pp. 1. in canonibus quos collegit) Epist. synodica episcoporum Ægypti ad Felicem pp. 2.) Sordicen c. 3. 4. & 7.) 6. Carth. 3.

Idque frequenter etiam sine vlla synodo præcedente. Gelasius pp. ad Episcopos Dardaniz.

Quam huic sedi reuerentiam seculares principes

M m m a pes

pes semper exhibuerint, exemplis discas citatis à Nicolao pp. 1 ad Michaellem Imp.

Quoties fidei ratio ventilatur, non nisi ad sedem Petri Apostoli eam referre oportet. Innocentius pp. 1. epist. 26. quæ inter epistolas Aug. est 93. Eò referendum est illud in Gratiani decretum Nicolai pp. 1 dist. 19. cap. 1. Romanorum pontificum decreto, cæterorum opuscula tractatorum approbantur vel reprobantur, ita vt, &c.

In sede Apostolica inuiolabilis semper catholica custoditur religio. Ioannes Constantinop. episc. ad Hormildam pp.) Eulalius Carthaginensis episcopus. & Iustinus princeps in precibus suis (habes eas post epist. Bonifac. pp. 2.) Agathen. pp. in epist. sua, quæ inserta est actioni, 4. Constantinopolitanae synodi sextæ ex Marco pp. 1.) Nicolaus pp. 1. ad Michaellem Imperatorem.

Non falicè credatur, hanc sedem Indulgere hominum vitijs, seu dispensationes improbas concedere (vt spargunt multi maleuoli, & ipsi adscribentes quod ab aliquo Iuda extorserint:) quia nō aliud prædicamus (ait Zacharias papa. ad Bonifacium episcopum epist. 4) & aliud agimus aut dirigimus. Hoc sanctitatem tuam firmissimè vt teneas hortamur, vt sanctorum patrum institutis, & consultis sacrorum canonum omnimodo obsequi debeas, quia nos nullatenus aliud prædicamus, & aliud agimus: Idem affirmat epist. 6. & addit: Non aliud nobis conuenit prædicare, præter id quod à sanctis patribus sumus edocti.

Sedis primæ episcopus, non princeps sacerdotū, nec summus sacerdos, sed tantum primæ sedis Episcopus 3 Carth. 16) Adrianus pp. in canonibus: Nullus archiepiscoporum, &c.

Sedes episcopis in ecclesijs erectæ indicant speculationem, & potestatem iudicandi, & soluendi atque

atque ligandi a Domino eis collatam. Urbanus pp. in epist. decretali.

Seminarium ministrorum Dei atque ecclesiæ, seu collegium adolescentum ab ecclesijs cathedralibus ac metropolitanis singulis erigendum, in quo instituantur illi in bonis literis, & disciplina ecclesiastica, ut tandem ad ecclesiæ seruiendum idonei esse possint. Concil. Trident. sess. 23. c. 18. de reformat. Vide constitutionem Alexandri 3 parte 1. cap. 18. & 1. Lateranen. cap. 11.

Senes & pauperes ecclesiæ præ cæteris honorandi sunt 4 Carth. c. 83.

Conuiuium eis parabatur. Gangren. c. 11.

Si ob nimiam debilitatem manibus laborare nequeant, victus cum vestitu ab Episcopo ei procuratur, 1. Aurelian. 18. 5. Aurelianen. 21.

Sententia neminem stringit à non suo iudice lata. Sixtus pp. 2. epistolæ (sup. capit. 5.) Adrianus pp. ex eo.) Nicolaus pp. sub medium epist. ad Michaelē Imperatorem, id probat exemplis cap. 14. Maguntiensis synodi) Cyprianus epist. 3. lib. 1. Nam cum statutum sit omnibus, &c.

In absentem ferri non debet. Zepherinus pp. epist. 1.) Nicolaus pp. 1. 2. q. 9. c. Reuera.) Cornelius pp. in fine epist. 4. Carth. 30.) Marcellus pp. 1. epist.

Vide titulum: Damnari, & titulum: Iudicare.

Sententia post appellationem lata neminem ligat. Alexander pp. 3. c. 3. part. 31.

De sententijs Alexander pp. 3. par. 36.

Sepeliantur Christiani cum psalmis, non cum funebri carmine 3. Toletan. 21.

Gratis detur sepultura. Valsense concilium apud Gratianum 14. q. 2. c. Præcipiendum est.) Eugenius pp. 2. cap. 10.) Triburiense concil. c. 16.

Liberaliter oblata recipi possunt. Triburien. 16. Alioqui symonia erit. Alexander pp. 3. part. 1. c. 7. & par. 2. c. 10.

M m m 3

Vide

Vide eundem Alexandrum parte 43.

Nulla modo corpora defunctorum sepeliuntur intra Basilicam sanctorum 1. Braccaren. 36.) Triburienfe, cap. 17.

Maguatiacum c. 52. excipit Epifcopos, Abbatis, & dignos presbyteros: &c. 17. Tribuen.

Nec in baptifterio Antifiodoren. 14.

Propter instantem neceffitatem (ait concil. Triburien. c. 25. sub Arnolfo Imp.) vbicunque facultas rerum, & opportunitas temporum fuppetit, feputuram morientium apud ecclefiam, vbi fedes eft epifcopi, celebrari placuit. Si autem hoc propter itineris longinquitatem aut adiacentem alicuius oportunitatis difficultatem impoffibile videatur, expectet eum terra feputuræ fuæ, quo canonicorum aut monachorum fiue fanctimonialium congregatio fancta communiter degat, eorum orationibus iudici fuo commendatus occurrat, & remiffionem delictorum, quam meritis non obtinet, illorum interceffionibus percipiat. Quod fi & hoc difficile extimerur, vbi decimam perfoluebat viuus fepehiatur mortuus, Leo pp. 19. feff. 11. 3. Lateranen. Volentes, inquit, fepehri in habitu, &c.

Non fepehiatur mortuus fuper mortuum. nifi prius cadauer fit marcidatum 2. Mantifcon. 17.) Antifiodoren. 15.

Sacerdos nõ obuoluatur palla altaris. Aruernæ. 5. Antifiodoren. 12.

Sepulchorum demolitio legibus publicis profaerlegio punitur, & fanguine vindicatur. 4. Tolentan 45.

Martyrem fepehri non oportet, nifi dalmatica, aut collobio purpurato. Eutyehianus pp. teffe Damafio in lib. pontificali.

Serpens non propterea veftem deponit vt nus detur, fed vt fe gratiorem dum renouatur oftendat.

dat. 2. Turonen. 10.

Seruus prætextu diuini cultui domino non de-
ferat. Gangren. concil. cap. 3. 3.) Gelafius pp. cap. 16.
epist. 1.

Eam nequitiam docuit Eustachius damnatus à
Gangren synodo.

Degeneri seruus deputatur defunctorum sepulchris,
1. Parisien. 9.

Seipsum interdum seruus occidit, impatiens iugis,
& vt domino suo sic incommodaret. 2. Arelaten 34.

Nemo seruum proprium peccantem occidat, nisi
per iudicem. Agathen. 62.) Epauenen. 34.) V Vormati-
en. 28. Gregorius papa 3. epistola 8. egregiam quo-
rundam crudelitatem reprehendit. Vide titulum,
Homicidij.

 Fiscales serui ecclesias construxere ex sua pau-
peritate. 3. Toletan. 25.

Sodomia. Si quis (ait canon. 82. eorum quos in-
terpretatus est S. Martinus Bra. episcopus) ante vi-
ginti annos in cuiuslibet animalis commixtione
peccauerit, quindecim annis in humilitate subiac-
teat ad Ecclesie ianuam: & post hos alij quinque
annis in orationis communionem receptus poeni-
tentiam agat, & sic gratiam suscipiat sacramenti. In-
terrogentur autem alij de eo, qualem vitam in poe-
nitentia egerit, & sic communionis misericordiam
consequatur. Si quis autem post 10. annos habens
uxorem huic peccato irruerit, 25. annis humilitati
subiaceat, & 5. annis orationibus tantum communi-
cans, postea recipiat sacramentum. Quod si hanc
mensuram aliquis transgressus fuerit sacramentum
in exitu consequatur. Oportet autem tales inter da-
monios orare. Elibertinum concilium cap. 71.
Stupratores puerorum (inquit) nec in fine vite
communione accipiant.) Alexander. pp. 3. part. 1.
c. 11. Clericum Sodomitam à clero deiici, vel ad

M m m 4 poeni

pœnitentiam agenda in monasterium detrudi laicum excommunicationi subdi, & a cœtu fidelium prorsus alienum fieri iubet.) Lateranen. less. 9.

Sortes Sanctorum (sic quidem in canonibus appellatas) damnant canones, ut maximè fidem religionis catholicæ infestantes, Agath. 41.) Venetici 16.) Antistodoren. 4. Vide titulum; Augustij §. 2.

Et D. Augustinus c. 20. epist. 119. Displicet mihi (inquit) consuetudo, ad negotia secularia, & ad vitæ huius vanitatem propter vitam loquentia oracula diuina velle conuertere.

Spectacula visere Christianis semper prohibitum fuit 3. Carth. 11.) 4. Carth. 88. Vide de eorum qualitate Cyprianum lib. 2. epist. 2. & August. in confess.

Sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio Nicolaus pp. 1. tit. c. 4. 30 q. 5. c. Nostrates.

Non seruantes sponsaliorum fidem, triennio à communionem abstineant Elibert. 54. Videatur Alexander pp. 3. part. 6. & 45.

Valent anno septimo ætatis elapso facta. Alexander pp. 3. part. 12. c. 2.

Commutantur in matrimonium dum cum iuramento sunt facta, & commixtio carnalis intercessit. Celestinus pp. 1. apud Gratian. 35. dist. 6. c. Videtur nobis. Conc. Trident. Videatur.

Sponsus & sponsa cum benedicendi sunt à sacerdote, à parentibus suis vel paranymphis offerantur, qui cum benedictionem acceperint, eadem nocte pro ruerentia ipsius benedictionis in virginitate permaneant 4. Carth. 13.) Vide Nicolaum pp. 1. §. Citatus.

Pro horum benedictione nihil exigatur, Alexander pp. 3. c. 7. par. 1.

Spiritus sanctus à patre, & filio procedit; teste primo Toletano.) tertio Toletano.) synodo Chalcedonensi) Gregorio Neocesarien.) Hermisda pp. c. 2. epist.

3. epist. 1.) 4. Toletan. 1.) 1. Lateran. c. 1.) synodus Florentina sessione vltima consulatur.

Spoliatores Ecclesie, seu rerum ad eius quoscunque ministros pertinentium, homicidas esse ostendit Lucius pp. 1. in epist. decretali) Pius pp. 1. epist. 2.) Bonifacius pp. 1. apud Gratianum 22. q. 2. c. Nul li liceat, 1. Parisien. 1. 2. Turonicum c. 25.) mirabilem habet de eis constitutionem Triburien. 7. Alexander pp. 3. parte 24. de eis, & Concil. Trident. sess. 22. cap. 11.

De spoliatis restituendis vel non, Alexand. pp. 3. part. 22.

Subdiaconus ordinatur ætatis anno 20. secundi Toletani c. 1.) Syricius pp. c. 9. epist. 1.) Zozimus pp. c. 3. epist. 1.) de eo Trid sess. 23. c. 12. 13.

Cum ordinatur, quia manus impositionem non accipit, patenam de episcopi manu accipiat vacuam, & calicem vacuum: de manu vero archidiaconi yreolum cum aqua, & mantile, & manu tergium, 4. Carth. 5.

Laod. 21.) & 1. Toletan. 2. dicitur quod sacra vasa non contingit.

Matrimonium non contrahat, Concil. Roman. sub Syluestro pp. act. 1. c. 8.) 1. Toletan. 4.) 1. Tolet. 2. 8. Toletani. 6.

Aut officio, & beneficio careat. Eug. pp. 2. c. 2. Non ordinetur mœchatus in adolescentia sua. Elibert. 30.

Vide tit. Continentiam.

Olim ex conjugatis eo dignitatis nullus ascende bat, nisi eius & vxoris ad continentiam conuersio obtenta esset, 2. Toletan. 1.

Supplicij locum cum quispiam morte afficietur, non adeat clericus, 1. Mantil. c. 19.) Antistod. 33.

Nec adest cum mortis fertur sententia in aliquem. Idem Mantil. ibidem) Antistodoren. 34.) 4. Tolet. 30. Sym,

Symbolum fidei ab omnibus ecclesijs publicè olim prædicabatur competentibus die octauo ante Pascha. *Agath. 13. Vide titulum: Baptizari. 9. 3.*

In missa recitetur priusquam oratio dominica recitetur, 2. *Tolet. 2. & in conclusione.*

Recitatur prout conscriptum est in 1. concilio Constantinop.

Nisi qui symbolum memoriter tenuerit, & ex toto corde crediderit, & in oratione sæpissime frequentauerit, Catholicus esse non poterit, 6. *Constantinopolitanum, c. 7. Rhemen. c. 1.*

Volumus qui neglexerit illud discere, disciplinam condignam habeat, siue in ieiunio, siue in castigatione, cap. 45. *Maguntiaci sub Carolo magno.*

Suffocatum edi vetat *Gangren. concil. cap. 2. Aurel. 20. Trullana synodus, cap. 67. Cyrillus Ierosolymitanus catechisi 4. Qua autem de causa, non satis scio. si putent Apostolos id præcepisse actorum c. 16. grauis orietur quaestio.*

Symoniæ labe est, non solum sacrum ordinem pro munere conferre, sed etiam fauoris humani vel obsequij comparandi causa eum conferas: *Gregorius pp. 1. homilia 4. in 10. e. Matth. citatus c. 38. concilii Aquisgranen. sub Ludouico pio) Alexander pp. 3. e. 14 part. 2.*

Symonia est etiam, aliquid exigere pro personis ecclesiasticis adeducendis ad sedem, vel sacerdotibus instituendis, aut mortuis sepeliendis, seu etiam iuuentibus benedicendis, seu etiam alijs sacramentis, *Alexander pp. 2 part. cap 7. Item pro consecrationibus episcoporum, benedictionibus abbatum, ordinibus clericorum, vel collatis vel conferendis a Lateranen. c. 63.*

Vide titulum: *Beneficium, §. 3. & 4. & Trident. 14. cap. 14.*

Præuas

Prauas exactiones super his fieri prohibemus, & pias consuetudines praecipimus obseruari, statuentes vt libere conferantur ecclesiastica sacramenta. Sed per episcopum loci compescantur qui malitiose nituntur laudabilem consuetudinem immutare, a. Lateranen. c. 66.

Erga symoniacos nullam misericordiam in dignitate seruanda habendam esse decernimus, sed iuxta canones deponendos. Ordinati verò a talibus permanent in ordine, si conscijs non erant illos tales esse. Nicolaus pp. 1. in decreto, quod est post Romanam synodum: & apud Gratianum 1. q. 1. c. Statuimus.

Martinus pp. 5. sessio. 43. concil. Constantien. Ordinati symoniace (inquit) ab executione suorum ordinum sint eo ipso suspensi. Electiones autem, postulationes, confirmationes, & quouis prouisiones symoniace Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum personatum, officiorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcunque deinceps factae nullae sint ipso iure, nullumque per illas ius cuiquam acquiratur, nec promoti, confirmati prouisi faciant fructus suos, sed ad illorum restitutionem tanquam iniquè ablata percipientes teneantur. Statuentes in super quod dantes, & recipientes quicumque illi sint, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant.

Synodi constitutiones contra haeresim quacunque pro fide communionem, & veritate catholica, & Apostolica semel promulgatae, non possunt postea nouis recitationibus mutari. Vnde omnis qui damnatae haeresi communicat, sine noua synodo seu congregatione est eo ipso damnatus Gelasius papa ad episcopos Dardaniae scribens.

Gelasius in decreto facto in concilio 70 Episcoporum approbat. Nicenam synodum. Constantin. primam.

primam . Ephesinam primam Chalcedonensem
quæ Arrium Macedonium Nestori . Eutiche con-
demnat.

Cum his comprobant quintam vniuersalem sy-
nodum Constantinopolitanam (est autem 2. Con-
stantinopolitana) Anglicana synodus secunda , &
Constantinopolitana sexta actio . 4. in epist. Agatno-
nis , & actione 11. Item eas quæ a sanctis patribus
postea celebratz sunt , seu (vt ait Recharedus rex in
conc. Toletano 3.) quæ ab ipsis superscriptis quæ
tuor synodis , fidei puritate non dissonant.

Tabernas ingredi nullis clericis licitū est . Laod.
24. Eutychianus pp. 1. in tomo concil.) non licet
presbyteris , cap. 21. Iuronen. tempore Caroli Mag.
Rhemen. 26.

Nisi peregrinationis necessitate compellantur 3.
Carth. 27.) 2. Lateran. 16.

Templum : vide Ecclesia.

Talliz ab Eccle. non exigantur , 9. 40. tit. Cleric.

T

Testamentum episc. condere potest de rebus sibi
proprijs , Antiocheni 24.) Agath. 48.) Valent. Hispa-
c. 3.) 4. Aurel. 14.

Quantum autem de ecclesiastici iuris proprietate
legauerit , legatum non habeatur ratum nisi tan-
tundem de propria iuris eius facultate suppleatur
si Ecclesie , Agathen. 51. Epaunen. 17.

Si neminem ipse (imò verò quilibet de clero vel
presbyteris (de suo genere habeat consortem cum
de hoc mundo trāsit , conferatur Ecclesie quicquid
paupertas eius habet ad vsum expressum §. 38. ti-
tult. Ecclesia , Concil. Roma. sub syluestro pp. c. 8.)
& Agathen. c. 6 quia iustum est vt sicut sacerdos ha-
bet quod Ecclesie dimissum est , ita & Ecclesia ha-
beat quod sacerdoti relinquitur , & donatur ,) Agat.
33. videatur.

Imò

Imò 1. Hispalense cap. 1. dicit: Comperimus in canone, vt episcopus qui res proprias, exceptis filijs, & nepotibus, alteri, & non Ecclesie suae dimiserit, quicquid de Ecclesie rebus aut donauit aut vendidit, aut quoquomodo ab Ecclesia transtulit, irritum haberetur. Vide tit. Clericorum §. 38.

Episcopi vel clerici in eos qui catholici Christiani non sunt, etiam si consanguinei fuerint, nihil per donationes rerum, conferant, 3. Carth. 13.

Propinqui morientis episcopi nihil de rebus eius absque Metropolitani cognitione usurpare praesument, 8. Tolet. 7.) 4. Aurelianen. 15.

Accepta obturper causa sunt restituenda quando lex efficit acquirentem incapacem dominij, ideo accepta ob simoniam sunt restituenda Nauar. lib. 4. c. 3. num. 9 & 132.

Accepta per dolum simulationem, & mendacium versantia circa causam finalem sunt restituenda seculus si ob causam impulsuam Nauar. cap. 17. num. 17. & Viualdus.

Testimonium eorum non recipiatur, quorum nec accusatio suscipitur, non infamium &c 7. Carth. 4.) cap. 21. Cabilionensis sub Carolo magno) & cap. 34 Turonensis sub eodem: Summopere (inquit) admonendi sunt comites, & iudices, ne viles, & indignas personas coram se permittant ad testimonium accedere, quoniam multi sunt qui peierare pro nihilo ducunt. Vide tit. Accusatorum, §. 3.

Nec accusatoris consanguineis aduersus extraneum, Calistus pp. 1. epist. 2.

Nec illius qui est de domo accusatoris 7. Carth. 4. Nec Iudaei. Vide in titulo. Iudaeus.

Quod si forte ambarum partium testes (& actoris, & defensoris seu rei) aequè idonei sunt, possessoris recipiuntur: cum promptiora sint iura ad abluendum quam ad condemnandum; excepta

causa

causa liberali, in qua si utriusque partis testes for-
san æquales fuerint, pro libertate tamen pronuncia-
bitur: nam possessori probationem aliquando dari,
iuris manifesti est, Alex pp. 3. cap. 2. part. 38.

Testimonium nemo ferat nisi sit 14. annorum, 7.
Carth. 4. Moguntiacen. c. 23.

Alexand pp. 3. part. 8. de cogendis testibus vel
non cogendis.

Falsus testis, prout crimen est, à communione
abstinebit, si tamen non fuerit mortis quod obie-
cit, & si probauerit, quod diu tacuerit, biennij tem-
pore abstinebit. Si autem non probauerit, in con-
uentu clericorum placuit per quinquennium ab-
stinere (Elibert 74.) 1. Arelaten. c. 14. usque ad exitum
remouet à communione, 2. Arelaten. 24.) Damalus
pp. causa 2. q. 3. c. si quis Agathen. c. 37. remouet fal-
sum testem à communione quouisque pœnitentiæ
satisfactione crimen diluerit) ex quo est 1. cap. Ve-
netici concilij.

Epauensis concil. c. 13. clericum talem dicit cri-
minis capitalis reum.

Si contra episcopum, presbyterum aut diaconum
feratur falsum testimonium, nec in fine is qui id fe-
serit communionem accipit, Elibert. 75.

Videatur titulus, Periurium.

Theatrici quam diu agunt, à communione sepa-
rentur, 1. Arelat. 5.) 2. Arelaten. 20.) 3. Carth. 35. Vi-
ge Cyprianum epistola 10. lib. 1.

Theodorus fuit aliquando Nestorianus, & ob
hoc deiectus ab episcopatu: sed posteriorem con-
demnans suum, eum recipit, vt pater actione 8. syno-
di Chalce.) & anathemate 13. actionis 4. Constant. 5

Vide anathema. 1. confessionis Iustiniani Impe-
ratoris.

Timor ad iustificationem utilis. Conc. Trident.
sess. 6. cap. 6. & canon. 8. & sess. 14. cap. 4. August.

de catechizandis rudibus.

Tonitrua diabolus non facit proprio sua auctoritate. 1. Braccar. 8.

Tonsura clericorum, Cletici (inquit Anicetus pp. in epistol. decretali) iuxta Apostolum comam non nutriant, sed desuper caput in modum spheræ radant; quia sicut discreti debent esse in conuersatione, ita & in tonsura, & omni habitu discreti debent apparere.

4. Carthag. c. 44. Idem vult, iubens vt clerici comā non nutriant) & Aquisgranen. conc. sub Ludouico Imp. c. 1. ex Ildoro.) & Agathen. conc. c. 10.) Gregorius pp. 3 c. 17 concil. Roman.

At tonsuræ originem, & causam genuinam dat. 4. Toletani c. 40. dicens. Omnes clerici detonso superius capite toto, inferius solam circuli coronam relinquunt, non sicut hucusque in Galiciz partibus facere lectores videntur, qui prolixis, vt laici, comis in solo capitis apice medicum circulum tondent. Ritus enim iste in Hispanijs hæreticorum fuit. Vnde oportet vt pro amputando ab Ecclesijs scandalo hoc signum dedecoris auferatur, vt sit vna tonsura, vel habitus, sicut totius Hispaniæ est vsus. Qui autē hoc non custodierit fidei catholicæ reus erit. Et venerabilis Beda.

Prima tonsura non iniciuntur, qui sacramentum confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quiq; legere, & scribere nesciāt, & de quibus probabilis coniectura non sit eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelē cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse. Concil. Triden. sess. 23 cap 4.

Torneamenta, in quibus milites ex conditio venire solent, & ad ostentationem virium suarum, & audaciæ temerariē congregiuntur vnde mortes hominum, & animarum pericula supe proueniunt)

fieri

fieri prohibemus, inherentes vestigijs prædecessorū nostrorum, Innocentij pp. (In expeditione pro recuperanda terra sanctæ quæ est post 1. Lateranen- concilium) & Eugenij,) Alexand. pp. 3. part. 1. cap. 20.

Traditiones Ecclesiæ contemni docuit hæreticus Eustachius damnatus à synodo Gangrensi. Vide titulum: Consuetudo.

Venerandæ sunt autem ac seruandæ: Syricius pp. c. 1. epist. 3.) Ioannes Episcopus Constantinopolitanus ad Hormisdam pp.) Concilium Tridentiū, sess. 4. vbi de scripturis canonicis agitur.

Tribulatio sedanda est ieiunijs, elemosynis, & obsecrationibus, Liberius pp. in 1. tomo concil.) Zacharias pp. ad Bonifacium epist. 4.

Trinitatis, & credatur, & prædicetur, 2. Car. 1.

Trinitatis fidem tradit Alexander pp. 1. epist. 1.) Higinus pp. in epist. decretali) Sixtus pp. 1.) Euarius pp. 1. epist. 1.) Hormisdas pp. epist. 1. cap. 2.) Pelagius pp. 1. epist. ad Vigilium. Benedictus pp. 1. epist. 1. ex Alexandro,) Martinus pp. 1. contra Theodorum & Cyrum hæreticos c. 1. hæc est, Deus in tribus subsistentijs consubstantialibus,) 3. Toletanum,) 4. Toletan. 1.) 2. Lateran. cap. 2.

Damasus pp. in confessione fidei ad Paulinum errantes circa hanc nominat, & anathematizat, pectus cuiusque errore proposito.

Non est trinitas incarnata, quamuis tota incarnationem filij Dei sit operata, 6. Toletani symbolum. Nec pass. 5. Constantinop. in epistola Antheonis, & sequentibus.

Tripudiare non debent in nuptijs Christiani. Nidense concilium post canones.

V

Vestigialia imponi possunt ab habentibus dominium absolutum,

Vala

Vasa sacra nec lector & nec ostiarius, nec acolytus contrahat. concil. Roman. sub Syluestro pp. c. 9.) 1. Braccar. 28.) nec sacrata Deo foemina, Soter pp. epist. 2.

Sed solum minister sacratu, Sixtus pp. 1. teste Damaso, & in eius epist. 2.) Agathense c. 66.

Nec eis utendum nisi in officijs ad quae consecrata sunt. 3. Braccar. c. 7.) 6. Constantinop. c. 3.

Velum abbatissa non imponat sacrae virgini, Eutychianus pp. decreto 3. apud Gratianum 20. q. 1. c. Statuimus.

Sed episcopus vide titulum: Episcopus §. 81.

Dari illud noluit, nisi in Epiphania vel albis Paschae, vel Apostolorum natalitijs, Pius pp. 1. apud Gratia 21 q. 1.) Gelasius pp. epist. 1. c. 14.

Illud accepturam voluit annorum 72. esse concilium Romanum sub Syluestro pp. c. 10.

Sed postea hoc immutatum est, cum exactum est, ut virgines annos quadraginta in virginitate probatae essent, ante quam illud susciperent Leo. pp. 1. teste Damaso lib. Pontificali) Agathen. 19.) Casar. augusta. c. 8.

Quod donec eis impositum esset, nubendi spem, aut saltem facultatem haud amittebant, Innocentius pp. 1 epist. 2 c. 12.) 2. Turonici, c. 21. Vide titulum: Professione facta, Mileviti. c. 26.

Verumtamen ubi potens petitor vel raptor virginis formidabatur, intra annos 25. illud ei imponi permittit Mileviti concil. 26.

Canones promiscue id appellant vel benedictionem, vel vel impositionem.

Idem factum ea aetatis parte (nempe, 24. anno elapso) insinuatur apertè 2. Arelatenfis cap. 33.) 3. Carth. 4.) Pius pp. 1 apud Gratia 21. q. 1. c. Virgines c. 28. Turonen. sub Carolo magno) V Vormatiens. c. 66. Vide c. 24. Triburiensis.

N a n

Si

930 *St. Mauricij de Gregorio Comarac.*
Si suscepto hęc velo in fornicationem inelidat,
pœnitentię quidem subdatur, sed illud non
abiciat, V Vormationen. 10.

De huius veli qualitate ait 10. Tolenum cap. 4.
Vt autem deinceps nil reuocetur in dubium, pallio
purpureo vel nigri coloris caput contegat ab ini-
tio susceptę religionis, vt dum illic tulerit signum
probabilis sanctitatis, vbi nullius falli poterit visio
incuentes, nunquam aulus attentes detestandę prę-
sumptionis.

Viduas vidualem castitatem profitentes nõ licet,
nec oportet velare Gelasius pp. ad episcopos per
Lucaniam constitutos cap. 5. & 23.) Epauenen 21;
quod citatur etiam 2. Turon. 11) Triburien. c. 25.)
quid obseruatum vbique non videtur legenti c. 27.
Turon. concilij sub Cagno) Moguntiacensis c. 26.
tempore Arnolphi Imperatoris,) V Vormationen 21;
Nicolaus pp. 1. distinct. 28. c. Quod interrogasti, &
28. q. 1. cap. 1. Vidua, quod est caput, V Vormationen-
sis concilij.

Venatio ecclesiasticos seu clericos dedecet: &
Ideo eam eis prohibet synodus Francica sub Za-
charia pp. & synodus Tur. c. 8. sub Carolo mag. &
Nico. pp. dist. 34. c. 1. & Bonif. epif ad Zach. pp. & c.
13. Maguntiaci sub Carolo mag.

Quare si episcopus detectus sit canes aut accipit-
res habere ad venandum, tribus mensibus se sus-
pendat a communione; presbyter duobus mensi-
bus; diaconus verò ab omni officio vel communio-
ne cessabit, Agath. 55) Epau. 3) V Vor. 17.

Veneficis detur in fine communio, si peccatum
suum tota vita deflexerint, Ilerd. c. 7.

Ligaturz ossium vel herbarum quibus magi vtũ-
tur, nihil remedij prestant c. 42. Turon. sub Carolo
magno.

Verbi Dei prædicationem nullus audire prohibe-
atur,
beatur,

Beatur, 4. Carthag. 84.

Venia prædicatorum quibus sit promissa, tit Desperandum § 2.

Vestes ad Dei cultum assumendæ, honestæ sint, & sacratæ, Stephan. pp. 1. epist. 1.

Hiscæ nemo frui habet in alijs vñibus quam officijs ecclesiasticis; Idem Stephan. ibidem) Braccar. 2. Armenen.

Vestes clericorum, titulo, Clericorum nomen.

Nec ab alijs ferri debent quam à sacratæ hominibus; Ibidem Stephanus,) Soter pp. epist. 2.

Nec ab ijs quidem alibi quàm in ecclesia, Stephanus pp. idem teste Damaso pp. in lib. Pontificali.

Viduarum causæ episcopo creditæ sunt, 2. Manticonen 12. Quapropter non prius à iudice conueniantur, quam episcopo id nunciarit, 2. Manticonen. 12.

Non in delitijs viuant, sed vt decet, Rhemen. 34.

Duo sunt genera viduarum (ait 4. Tolet. c. 55.) seculares, & sanctimoniales; Sæculares viduæ sunt quæ adhuc disponentes nubere laicalem habitum non deposuerunt; Sanctimoniales sunt quæ iam mutato habitu sæculari sub religioso cultu in conspectu sacerdotis, & ecclesiæ apparuerunt.

Vide titulum: Velum §. 3. & titulum: Raptores.

Viduæ vel sanctimoniales (ait 4. Carthaginen. capitulo 1.) quæ ad ministerium baptizandarum mulierum eliguntur, tam instructæ sint ad officium vt possint apto, & sano sermone docere imperitas, & rusticas mulieres tempore quo baptizandæ sūt, qualiter baptizatori interrogatæ respondeant.

Viduæ aetatescentes (ait 4. Carth. c. 101.) quæ corpore debiles sunt, sumptu ecclesiæ culas viduæ suæ sustententur.

Quæ iuniores viduæ, ideo cum alijs senloribus eam sint assidua in Dei opere, vt meritis, & orationibus

N n n a bus

bus suis ecclesiam adiuuent 4, Cart. 103.

Vigilia Paschæ, & aliorum solemnitatum ad secundam vsque horam noctis protendebatur; Tunc pariter in ecclesia Christiani insistebant orationi, Antifiodorent, 11.

Placuit prohiberi, nè foeminae in cœmiterio perurgilent, eo quòd sæpe sub obtentu orationis scelera latenter committant, Elibert. 35. Vide Antifiodoren c. 3. & 5. de abusu circa hoc.

Vim vi repellere omnes leges, & omnia iura perimittunt, Alexander pp. 3. part. 14. c. 10.

Virginitas non est laudabilis, vbi cum nuptiarum detestatione suscipitur Gang. 6.

Virgini parentibus orbatæ prouideatur de monasterio, aut mulieribus grauioribus commendetur ab episcopo, vt simul cohabitantes seinuicem custodiant, & passim vagantes opinionem ecclesie non lædant, 3. Carth. 33.

Visibilis oculis corporis non est diuinitas, 4. Toletan. cano. 7.

Vniuersale sacrificium scilicet missæ quid sit sua significatione, & partes, & qui pontifices vide infra. & in princ.

Vnctionis extremæ sacramentum à Christo institutum, totius Christianæ vitæ consummatiuum, conc. Trident. sess. 14. in doctrina de sacramento extremæ vnctionis.

Minister eius est non modò episcopus, sed & presbyter, Innocentius pp 1 epist. 1. c. 8. V Vormatien 72. c. 48. Cabilonen. sub Carolo magno.

Materia, forma effectus, minister huius sacramenti insinuantur à Iacobo, Apostolo ultimo cap. sue epistolæ, Conc. Trident. sess. 14. cap. 1. 2. & 3. de doctrina extremæ vnctionis; Vide concil. Florentinũ in decreto Armenis dato.

Voluntatum vltimarum commutationes, Conc. Trident. sess. 26. cap. 6. Votum

Votum requirit vltim rationis vide Caiet.

Votum suum nemo reddat, nisi in ecclesia An-
tistiodor. 3.

Cum verò id facit, à dissolutionibus abstineat
; Cibis, non cantillet aut saltet, nec inebriet se e 2.
Aurelianen. 12.) cap 18. Cabilonen. circa temp. Eug-
ge. pp. 1.) August. epist. 64.

Et pro canitio terrenis fructibus pleno (inquit
Augustinus lib 6 confessionem c. 2) plenum purgaj
tionibus votis pectus ed afferat.

 Narrat ibidem Augustinus, diuum Ambrosium
prohibuisse fidelibus ingredi Basilicas sanctoru
cum pultribus, pane & mero, ne qua daretur occa-
sio ebriosus inebriandi sese, & quod illa, quasi pa-
rentalia, superstitioni Gentilium essent simillima.

Voluntates, duæ in Christo, Titulo, Christus.

Vsura est, vbi amplius requiritur quam datur;
verbi gratia: si dederis solidos decem, & amplius
quæsieris; vel dederis frumenti modium vnum, &
super aliquis exegeris, Agath. concil apud Gratia-
num 12. quæst. 3. c. Vsura. Idem iudicant canones
subiecti, 6 sequentibus.

Vtriusque tituli pagina (hoc est, noui & veteris
testamenti) sic Alexand. pp 3. part. 1. constitutionu
suarum, c. 52. prohibetur ideo 3. Carthag. c. 16. Nul-
lus clericorum (inquit) amplius recipiat, quam cui-
quam accommodauerit, si pecuniam accipiat; spe-
ciem eadem quantam dederit accipiat; & quicquid
aliud, tantum quantum dederit, accipiat) Laodic. c.
3. Tarraconen. c. 3.) 1. Turonen c. 13.) Aurelianen.
cap. 26.

Vsuras accipiens, aut ex adinventione aliqua
vel quolibet modo negotium transigens, aut hemio-
lia, id est fesculpa exigens, vel aliquid tale proflus
excogitans turpis lucri gratia, deijcitur à clero, &
alienus existat a regula 1. Niceni. c. 17.) & repetitur

N 5 a 3 canon.

canon. c. 40. concilij Aquilgranensis sub Ludouico Imp. i.) Eliber. cap. 20. eandem de clericorū sententiā profert, & laicum in eo scelere obstinatum eijcit ab ecclesia.

Alexander pp. 3. cap. 25. constitutionum suarum parte 1. Vsurarij manifesti (inquit) nec ad communem admittantur altaris, nec Christianam, si in hoc peccato decesserint, accipiant sepulturam, sed nec eorum oblationem quisquam accipiat.

De ministris qui tœnerantur, placuit eos iuxta formam diuinitus datam à communione abstinere 3. Arelaten c. 12.

Vide de vsuris Alexand. pp. 3. parte 16.

Ea propria est vsurarum interpretatio quando ex vsuris quæ non germinat, nullo labore, nullo sumptu, nullove periculo lucrum fœnusque conquiri studeatur; sessione 10. tertij Lateran. in bulla Leonis 10.

Montes pietatis, ex quibus mutuū datur, moderatione mutui nihil petatur, neque speretur, sed solum pro indemnitate eorundem montium (i. ut ipsi redditus non imminuantur) impensarum videlicet ministrorum eorundem, ac rerum omnium ad illorum (montium) necessariam conseruationem pertinentium, absque huiusmodi montium lucro nonnihil moderatè, & necessarium ultra sortem capiatur ab quis qui ex huiusmodi mutuo commodum suscipiunt, (cum regula iuris habeat, quod qui commodum sentit, onus quoq; sentire debeat) approbat Leo pp. 10. in sessione 10. tertij Lateranensis, tanquam nec mali speciem præferentes, nec peccandi incentiuum præstantes; iniquens sententiā Pauli secundi, Sixti quarti, Innocentij octaui, Alexandri sexti, & Iulij secundi Romanorum Pontificum, præstantius tamen, & sanctius fore affirmans, si fundantes ad leuandam pauperum inepiam militauerunt

Margarita Concil. & bul pro confessoribus. 939
tuum assignarent, etiam aliquos census, quibus
ministerorum impensarum solvantur, vel saltem media
ex parte.

Xenodochia, titulo Hospitaliorum.

De Cambijs vide in litera c. pro complemento
usuræ cum Senatore Genuens., & Caietano, & in
verbo negotia &c.

Vicarius tenetur eligere notarium, ut sciat facere
decreta rite, & recte aliter simul peccant Toletan.
Florent. & Lateranen.

Die &c. Decretum transactionis stante partis
remissione.

Et per Curiam visis actis visaque partis quære-
rantis remissione attentata, paupertate prædicti &c.
& consideratis omnibus, & considerandis, &c. fuit
prouisum, & decretum supradictum, &c. inquisi-
tum, & esse admittendum ad dictam oblatam tran-
sactionem carolenorum, &c. vel ducatorum tot,
&c. quibus solutis in posse. N. dictæ Curie pro cau-
sa, & causis in actis deductis non esse de cetero mo-
lestandum prout præsentis decreto admitti, & non
molestari mandatur modo quo supra hoc suum,
&c.

Lectum, latum Die quo supra, &c. Cap. huc In-
dex, &c. Actuarius.

Decretum nouis iudicijs in grauioribus delictis,
Curia sedens, &c. visis actis, &c. procedendum
diffinitiuè decreuit prædictum. N. inquisitum ut
supra esse liberandum cum cautione viciarum
auri viginti quinque de se præsentando nouis sur-
peruenientibus iudicijs, pro ut præsentis decreto li-
beratur, ut supra, hoc suum, &c. V. Cap. Lectum, latum
sub die &c. Actuarius,

Decretum Absolutorium informatione non be-
ne probata.

Curia sedens, &c. mandat prædictum talem inquisi-

fitum, vt supra ex actis deductis in processu non molestari pro vt presentis decreto non molestari mandatur modo quo supra hoc suum &c.

Decretum habilitationis.

Et per Curiam fuit dictum, prouisum, & decretum supradictum talem de, &c. fore, & esse habitandum sub fideiussoria cautione vnciarum auri viginti quinque de se representando ad nouum ordinem, & receptum ipsius Curie, & presentem tempore expeditionis causae, prout presentis decreto habilitari decernitur vt supra hoc suum, &c.

LECTUM, LATUM, &c.

Pro quo hinc iussit T. de T. &c.

Decretum habilitationis per Palatium.

Et per Curiam fuit prouisum supradictum Talem de Tale, fore, & esse habitandum sub idonea fideiussione, seu cautione vnciarum auri viginti quinque, vt tenere habeat, & debeat domum, siue Palatium huius Curie loco tuti, & secuti carceris, & ab eis non discedat, noctuque, dieque, absque licentia in scriptis a dicta Curia obtenta etiam si animum habuerit eundi, ac redeundi, ad superiores cum potestate reducendi strictiores carceres, prout presentis decreto habilitationis dicitur modo, quo supra hoc suum &c. lectum, &c. latum &c.

Pro contumacia.

Stante spontanea comparitione audiztur supradictus N. in iuribus suis.

Decretum de contestatione litis dum fuerit.

Et sic pronunciat.

Examinatus principalis, quod omnia dicta animo contestandi litem, & litem contestari, & per Curiam lite pro legitime contestata.

Fuit statutus terminus praedicto inquisito presentis, & audientis, dierum decem ad se defendendum in eadem Curia, ac parti querelanti ad magis impingant.

pinguandum, prout ita decernit &c. ac provideat &c. modo, quo supra &c. hoc suum &c.

Interrogatus si habeat aduocatum, & procuratorem si habeat, reconfirmetur per Curiam; si non habeat detur procurator pauperum, vt valeat se defendere, ac intimetur in omnibus Curie, ac parti querelanti.

Decretum absolutorium ex defectu probationis.

Et per Curiam fuit prouisum, & determinatum supradictum N. de N. ex defectu probationis non molestari, vt presenti decreto non molestari mandat. hoc suum &c. lectum &c. letum &c.

Decretum vt valeat tutricis remissionem fieri in beneficium pupilli.

Et per Curiam cum in supradicta compositione, comparitione porrecta, ac informacione desuper capta, fuit decretum, & determinatum quod liceat dicto N. dum super morte, & homicidio commisso in personam M. P. tanquam tutrix dicti pupilli S. prout presenti decreto ita prouideatur tanquam magis expediens, & vtile dicto pupillo supra omni m. modo &c.

Hoc suum &c. lectum, latum &c.

Postmodum ostendatur per tutricem remissio in forma, & dicto prius quod interponatur istud decretum in prima instantia partis, fiat per Curiam, quibus expositis capiatur summarie informacio, & examinari duos, vel tres testes, vt dicant se cognoscere mortuum, & est magis expediens supradicto pupillo remissionem fieri, ac se pacificare contra d. N. Inquisito alias stante quod non potest mantere inimicitiam, & ex alijs casibus esset dicto pupillo remedium pro interesse. Quia informacione capta providebitur vt supra.

Post publicationem modus torquentis. In primis expediat citatio Inquisito v3.

In stante

Instante Curiaz consultore per vnum ex nuncijs citetur, moneatur, & requiratur N. de N. quatenus ad primam iuridicam, vel infra dies duos precise, & peremptorie coram nobis legitime compareat cum eius infrascriptis aduocatis, & procuratoribus ad dicendum quidquid, & ad discutiendum indicia contra ipsum existentia in proc. fabricato contra predictum N. de N. vel officio Curiaz de homicidio appensato commisso in personam M. de M. alias dicto termino elapso providebitur, vt iuris &c.

Comparet Curiaz Coadiutor, & dicit stante lapsu termini petit suprascriptum N. subiacere tormentis, citra preiudicium &c. Et dictus N. de N. inquisitus ad solam cordæ, vel ad torturam fuit interrogatus, vt dicat veritatem (come passa il fatto dell' homicidio commesso in persona de M. de M. doue, come, quando, con chi, per ordine di chi l'ha commesso, & perche causa.) datum &c.

Et per Curiam stante pertinacia cordis dicti N. prouisum est fore, & esse subiiciendum tormentis, & quæstionibus, citra preiudicium confessorum, & probatorum, prout presenti decreto torqueri mandatur per horam.

Et sic pro executione suprascripti decreti fuit iustum S. de S. minister quod ipsum ligare habeat, & debeat ad cordam, & deinde alxari, facta prius experientia funiculi.

Et sic facta per d. S. Ministrum experientia funiculi, eoque reperto sufficienti fuit alzatus per palmos octo, & sic alzatus pendens, fuit iterum interrogatus, (vogli dir la verità, come passa il fatto dell' homicidio commesso in persona de M. doue, quando, e perche causa in persona di chi &c.) Et ista interrogatoria pluries dentur. Et scribantur responso, & dicta Inquisiti. Et si dixerit (che vuol dir la verità

verità,) Incipiat in corda, & postea deicernat &c.
& scribatur de positio, & postmodum in sequenti
die fiat ratificatio in corda, & cum fuisset ligatus
iterum interrogetur.

Et cum stetit in corda per horam vnam fuit
iussu descendi, & disligari, & cum descendisset
fuit disligatus, & ei fuerunt disligata brachia, & cō
signatus N. de N. carceribus quod iterum reducatur
ad carceres.

Citatio ad dicendum causam quare depositio
prædicta falsa declarari non debeat, & fiat prius in
stantia partis alias &c.

Significamus tibi N. de N. nuncio qualiter in cau
sa civili, siue criminali, qua vertente in hac nostra
Curia inter M. de M. ex vna, ac I. de I. ex altera dicto
casu pro P. facta fuit infrascripta depositio M. de
M. cuius tenor talis est die 30. Maij 1640, & testes
numero 14. & in fine suæ depositionis publicam
adiexit vt sequitur quod contra actorem, leu con
uentum fuit exposita querela de falso coram P. de
P. & capta informatione constat de falsitate prædi
cta, in processu constatam est nobis in causa dicta
falsitatis procedere debeamus ad ea, quæ incum
bunt, idcirco vobis, quibus supra commonemus, &
mandamus quatenus receptis præsentibus ad in
stantiam Curia, & partis querelantis, sicut &c. sim
pliciter mandat N. de N. quatenus ad primam iuris
coram nobis compareat personaliter ad dicendum
causam, quare depositio prædicta, vt supra inserta
declarari non debeat falsa, & successiue de falso, &
pœna falsi condemnari non debet, & in eod m
termino ad audiendam prouisionem faciendam,
alias &c. datum &c.

M. de M.

Et per curiam visa citatione expedita, & contu
macijs incurris coram I. de I. prouisum est depō
sitionem

tionem per ipsum factam sub die 21. Maij 1640. esse declarandam, prout presentati decreto declaratur falsa, irrita, & nulla, & successiue dictum M. esse cōdemnandum ad pœnam falsi, & prout sibi deterius & ita prouisum, hoc suum &c.

Si est principalis asserat de qua depositione vsus est, in omnibus asserat nomen tam principalis inquisiti, quam testis.

Decretum. Quod causa declaretur ciuilib.

Et per Curiam visis actis fuit prouisum, & decretum suprascriptum M. fore, & esse pro causa prædicta absolendum à dicta instantia litis, reserua-
ta tamē actione parti quæ relati ciuilibiter agendi, & lata fuit per dictum, vt supra hoc suum &c.

Citatio post defensionem dum Inquisiti permanent cum habilitatione.

Instante Curie coadiutore citentur personaliter vel domi l. de l. quatenus ad primam iuris horam causarum solitam, coram nobis, & nostra Curia cōpareant, & quilibet ipsorum comparere debeant ad videndum fieri publicationem in causa querelæ coram ipsis exposita per N. de N. vt in actis, & Curie Coadiutori Inquirentem ex altera alias, &c. quomocumque, &c. datum &c. Intimati cum instantia coadiutoris. in tertia die fiat publicatio in forma, & postea citentur, ad dicendum, & ad instā-
dū in forma nec non ad discutiendum indicia cum eius aduocatis, & procuratoribus, nec non veniant ad deponendum, sportulas pro voto Consultoris, quia Curia prædicta intendit cum voto consultoris procedere, nec non citetur l. de l. pais aduersa ad dicendum quidquid &c.

Modus concedendi absenti Inquisito dilationē facta prius instantia v3.

Comparet l. de l. procurator M. qualiter prouenit ad eius aures prædictum l. fuisse citatum ad inferman-

formandum, & quia reperitur absens prædictus I. extra regionem loco ad S. Iacobum in Galitia pro recipienda indulgentia, ideo tanquam absens allegat absentiam ad prædictum locum, petit sibi competentem terminum ad perquirendum, & denominandum, alias protestatur de nullitate isto, & omni meliori modo.

Et per Curiam fuit dictum, pro petita absentia per supradictum M. vt supra, quod concedatur terminus dierum tot ad ei denunciandum, & de se præsentando in nostra Curia, alias dicto termino elapso providebitur, quod firma remaneat contumacia, & ita per Curiam fuit prouisum, & terminum statuit, vt supra hoc suum, &c.

Comparet I. de I. carceratus in carceribus de V. C. in quibus ad præsens infirmus reperitur, vt per siem phisici apparet, & cum sit miserabilis persona & carcer, in quo reperitur sit pessimus, & sine illo auxilio facile posset vitam cum morte conuolare, vnde instat excarcerari saltem sub fideiussoria cautione quam offerunt in promptu de se reducendo ad dictos carceres recuperata sanitate, si fieri posset, & ne in ipsis moriatur, & ita petit fieri, & prouideri omni meliori modo &c.

Die Juno

Et per Curiam visa supradicta comparitione porrecta, & fide phisici, fuit dictum I quod præstita prius per supradictum I idonea cautione de se præsentando ad nouum simplicem ordinem, & requirionem nostræ Curiz, quod liceat, & licitum sit pro tunc ex causa prædicta excarcerari, & sub idonea cautione relaxari, vt supra, & ita fuit prouisum, & decretum hoc suum, &c.

Lectum, latum, &c.

Iudex.

Actuarius.

Fx

Ex prouisione fatta intante Curiz coadiutore peremptorie per nuncium mandetur infrascriptū l. de l. personaliter, vel condemnari ad poenam vnciarum auri 10. applicandz per presentem intimationem in terminum dierum trium, prout per presentem intimationem personaliter coram nobis compareat ad representandum bona eidem consignata l. de l. in persona, vt in actis ad effectum ipsa subhastandi plus offerenti liberandi per iura fisci alias sub poena in oblatione contenta citetur, & referat per quemcumque, datum die &c.

Sequuta prima contumacia, & expectetur spatio dierum quatuor.

Et essendo stata presa informatione li mesi passa ei per questa Corte contra l. de l. che l'homicidio commesso, & assassinio in persona di M. come appare per informatione, e citato il detto l. ad informandum, & ad Capitula sotto il di 19 di Maggio 1639. & accusatoli per il Coadiutore della Corte la prima contumacia, fu prouisto per la Corte si aspettasse il termine il quale elatio comparse il coadiutore di detta Corte, e li accusò l'ultima contumacia in forma, e per la Corte fu prouisto non comparendo nessuno per detto l. fuisse reputato contumace, e fu condannato alla pena nel mandato contenta alla terza parte de beni mobili con l'annotatione de stabili infra vnum vinculum, che sia pigliato di persona, e si sopponga al banno, come ne gli atti appare, e perche detto l. non ha curato, ne cura comparere, e fattone istanza per il coadiutore della Corte, & volendo debite prouidere ci ha parso fare il presente publico banno, e tar banno. con il quale ordinamo, e comandamo che dopò la publicatione di esso non sia persona alcuna di qualsivoglia stato, grado, e conditione si sia non ardisca, ne presuma parlare, tractare, conuersare con detto l. ne a quello

quello darli pane, vino, foco, aiuto, ne sussidio alcuno spettante al vitro humano, anzi vedendolo, e sapendo doue si sia, li debbiano dar guida, e seguita con sonar le campane all'arme dicendo: Al inquisito, bandito di nostra Corte, e ribello, e sequitarlo infin tanto s'hà hauuto nella mani, acciò contro di esso si possa prouedere al condegno castigo non facendoli al contrario per quanto sia cara la grazia di nostra corte, e sotto pena onze 50. d'oro per ciascheduna volta da esigerfi inuolubilmente, & ultra pro qua à nostro arbitrio reteruata, quare bandatur &c. referat &c.

- Decretum transactionis.
- Decretum nouis superuenientibus indidjs.
- Decretum absolutorium.
- Decretum habilitationis.
- Decretum habilitationis per palatium.]
- Decretum contestationis litis.
- Decretum de defectu probationis.
- Modus torquendi.
- Decretum vt valeat remissionem fieri. Per eutricem in beneficium pupilli.
- Modus procedendi respectu falsitatis.
- Decretum quando curia.
- Citatio post defensiones dum inquisiti manent sub cautione.
- Procuratio audientie.
- Comparitio dum carcerati sunt infirmi.
- Citatio ad reculandum bona.
- Exortatio contumaci.

Finis cum licentia Superiorum.

ANT
1315646

Apo.

